

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၅) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဠိကာ

ဒု တိ ယ အုပ်

[နောက်ပိုင်း၌ မူလဋီကာနှင့် ပါဠိတော်နိဿယပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ ပြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဗုဒ္ဓသာသနာရေး ဗုဒ္ဓဘာသာဦးစီးဌာန

သာသနာ ၂၅၂၁

ကောဇာ ၁၃၃၉

မေလ-၁၉၇၇

သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာဘာသာမူကာ

ဒုတိယတွဲ

အသေးစိတ်မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအပွင့်

၁

ဣန္ဒြိယ အဓိပ္ပါယ်		၁
ဣန္ဒြိယလိင်္ဂဋ္ဌာစသည့် ပုဒ်အနက်အဓိပ္ပါယ်		၄
ပရိမိဿရဘာဝ	...	၅-၅၁၉
စက္ခာဒိတိက အစိုးရပုံ	...	၆
စက္ခုမြေစသည်တို့၏အစဉ်	..	၇
ပညိမြေနှင့် ဘုံ ၄-ပါး		၁၁

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဗ္ဗေသဝါရအပွင့်

၁၅

အနုလောမေဇ္ဇန၏အနက်		၁၅
ပစ္စယာကာရ၏ အနက်		၁၆
အမရတပေါ		၁၆, ၅၀၈
အဋ္ဌိကတွာ ရုပ်ပြီးပုံ ..		၁၇, ၅၃၀
စာသင်စာချ အကျိုးရလက်ာ	..	၁၈
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဒေသနာ ၄-မျိုး	..	၁၉
ပုရိမာကောဋိ၏ အနက်	...	၂၅
အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူပုံ		၂၅, ၁၈၉
အဝိဇ္ဇာ၏ အဝိနိယစသော အနက်	..	၂၉
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဝစနတ္ထ	..	၃၁
ပစ္စယော၏ သဒ္ဓတ္ထ-လက္ခဏတ္ထ	..	၃၁
ဥပကာရက၏ အနက်		၃၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်း	၃၃
ဝေမေတဿ ကေဝလဿ	၃၇
အဝိဇ္ဇာဒီနံ လက္ခဏာစသည်	၃၈
သောကစသည်ကို ဟောတော်မူရကျိုး	၄၂
အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၃
ဇရာမရဏကို အင်္ဂါတပါးသာ ပြုပုံ	၄၃
အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးရာဌာန ရှစ်ပါး	၄၄
ယာထာဝ သရသ လက္ခဏံ	၄၄-၅၆
အသံဂါဟနာ၌ ဂါဟူဇာတ်	၄၉
အပဇ္ဇက္ခကမ္ပံ	၅၀
သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၄
ပုည-အပုညဇီဝစနတ္ထ	၅၄
အာနေဉ္ဇ၏ ဝစနတ္ထ	၅၅
ကယဿ သင်္ခါရော	၅၆
အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတဖြစ်ကြောင်း	၅၇
ဒါနဝတ္ထု အမျိုးမျိုး	၅၉
သီလမယ ၄-မျိုး	၅၉
ဒွါရ ၆-ဖုံ အာရုံ ၆-တန် စသည်	၆၀
အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရပြု	၆၅
အပ္ပသာဒ၌ အပ္ပအနက်	၆၇
မရပပါတံ	၆၇
အဝိဇ္ဇာက ပြုအပ်သောပစ္စည်းများ	၆၉
အကြောင်းအကျိုး တပါးစီပြရကျိုး	၇၂
ပဓာန, ပါကဋ, အသာဓာရဏအကြောင်း	၇၃
ဆန့်ကျင်-မဆန့်ကျင်သော အကြောင်း	၇၆
သဒ္ဓိသ အသဒ္ဓိသ အကြောင်း	၇၇
စုတူပပါတ စသည်၌ တွေ့ဝေ	၇၈
သုကာဏ်း လမ်းသွားသလို	၈၀
အပရိကာယကော	၈၁, ၇၉
ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၈၂
ဂတိနိမိတ် (ရူပါရုံထင်ပုံ)	၉၄

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ယောနိဝသေန		၁၀၂
နိဇ္ဈာမတက္ကိကပေတ		၁၀၄
ယထာယောဂံ		၁၀၇
နဝ သတ္တ ပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ	..	၁၀၈
သဟဇာတသင်္ခါရာ ခိပဒ္ဓိ	..	၁၁၀
စုတိပဋိသန္ဓေနှင့် ရေမြောင်းကူး	...	၁၁၀
တက္ခာ နာမေတိ		၁၁၀, ၆၃၅
ပဋိသောသ စသည်		၁၁၂
ကံပြုသူသာ ကံအကျိုးခံစားရ	..	၁၁၄
မျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ပုံ		၁၁၆
အကျိုးရဘို့အာမခံ	.	၁၁၉
အကျိုးပေးပြီးနောက် တာဝန်မခံတော့	.	၁၂၀
ရဲခွဲဣန္ဒာရုံ(မဟာမောဂ္ဂလ္လင်္ခနအတွက်)	.	၁၂၄
နတ်ပြည်၌ အနိဋ္ဌာရုံ	.	၁၂၄
ဗြဟ္မာဘုံ၌ အနိဋ္ဌာရုံ	.	၁၂၄
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး	...	၁၂၆
သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ		၁၂၇
နာမဗ္ဗပပဒနိဋ္ဌေသအပ္ပင်		၁၃၀
သန္တတိသိသာနိ	...	၁၃၃
နဋ္ဌကလာပိယောဝိယ	...	၁၃၇
ဘိန္နဝါဟနိကာ		၁၃၇
ကေဒေသ သဗ္ဗပေကသေသ	..	၁၃၉
သုတ္တန် ပကတုပနိဿယ	.	၁၄၁
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ	—	၁၄၃
သဠာယတနပဒနိဋ္ဌေသအပ္ပင်	.	၁၄၇
သဠာယတန၌ အဇ္ဈကေသသံ	...	၁၄၄
ဓဿပဒနိဋ္ဌေသအပ္ပင်		၁၅၁
သဠာယတနအယူ ၂-မျိုး	..	၁၅၂
တက္ခာပဒနိဋ္ဌေသအပ္ပင်		၁၅၈
ဘဝ,ဝိဘဝဓာတု		၁၅၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မမတ္တေန	၁၆၀
စိတ္တကာရ, ဂန္ဓဗ္ဗ, ဂန္ဓိက	၁၆၁
သုဒ္ဓ, တန္တဝါယ, ဝဇ္ဇ	၁၆၁
ဥပေက္ခာကို သုဟေဆို	၁၆၂
ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၆၃
အတ္တဝါဒပါဒါန	၁၆၅
ကမ္မဘဝကို ကတ္တုသာဓိပြု	၁၇၀, ၆၇၁
ကာမဘဝ စသည်	၁၇၁
သညာဘဝ၏ ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး	၁၇၂
ကေဝေါကာရ၌ ဝေါကာရအနက်	၁၇၃
ဘေတိရောမရကာဒိပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၈၁
အမ္မာမေးတို့၏ ကံချင်းမတူပုံ	၁၈၂
ဝေဓမတဿ စသော နိဂုံးအဖွင့်	၁၈၃
သထတံ သမိတံ	၁၈၄
သောကာဒိဟိ အဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓါ	၁၈၄, ၁၈၅
ပရိယုဋ္ဌ(ဋ္ဌာန)ဋ္ဌာယိနော	၁၈၆
ဝဒေါ ဝေဒေယျော	၁၉၁, ၆၈၁
ကာရကဝေဒကရဟိတံ	၁၉၁
ပုဗ္ဗန္တဟရဏတော	၁၉၂
အပရန္တသန္တာနတော	၁၉၂
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဿိတာယ	၁၉၃
သဿတဒိဋ္ဌိသမုဿိတာယ	၁၉၃
ကမေနပါဌ်သာ ကောင်း	၁၉၄
တိဝံနံ	၁၉၅
ဝဋ်လည်ပုံ	၁၉၅
တိသန္တိ	၁၉၆
စတုဘေဒသင်္ဂဟ	၁၉၆
သင်္ခေပနှင့် သင်္ဂဟ	၁၉၆
ဝိသတိအာကာရာရုံ	၁၉၇
ဘဝစက် လှည်းဘီး	၁၉၇
ကောဝဇ္ဇနေသု	၁၉၈

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သင်္ခါရနှင့် ဘဝ ၂-ပါးအထူး			၁၉၉, ၁၇၅
ဣန္ဒြေနှင့်မှ ကံအထမြောက်		..	၂၀၂
ကမ္မသမ္ဘာ			၂၀၃, ၆၉၂
အဝိဇ္ဇာစသည်ကို ကံခေါ်ပုံ			၂၀၃
ဣတ္ထိရံ			၂၀၅
သစ္စပ္ပဘဝတော		...	၂၀၆
ကာရကဒဿန နိဝါရဏံ			၂၀၉
အတ္တသင်္ကန္တိ နိဝါရဏံ			၂၁၀
သနသညာ နိဝါရဏံ		..	၂၁၀
ဘဝစက်၏ ဥပမာတမျိုး			၂၁၁
ဘဝစက်၏ ဥပမာအမျိုးမျိုး	..	..	၂၁၄
ဂမ္ဘီရဝဘာသော		..	၂၁၇, ၇၀၀
အနုလောမ ပဋိလောမ			၂၂၀
ဝိနိဗ္ဗောဂါ ဝိနိဗ္ဗောဂ		..	၂၂၁
အဘိနန္ဒိတ အဗျောဿာန		..	၂၂၃
တကျာနဒီ			၂၂၃
တကျာလတာ			၂၂၃
အတ္တနယာ			၂၂၄
ကေတ္တနယ		...	၂၂၅
သဘာဝနိယာမ			၂၂၇
အကိရိယဒိဋ္ဌိ(တမျိုး)			၂၂၇
နိယတဝါဒ			၂၂၈
အနုဗောဓ-သိ			၂၂၉
ပဋိဝေဓ-သိ			၂၂၉
တန္တောကုလကဇာတာ			၂၃၀
ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ			၂၃၀
မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ			၂၃၀
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်			၂၃၁
၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်			၂၃၃
သင်္ခတလက္ခဏံ		..	၂၄၂
အဆိပ်ပင်မှ အချိုသီး		...	၂၆၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်			၂၃၃
ဩက္ကန္တိ(မိ)တော			၂၃၅
ဝိပလ္လာသ			၂၃၈
ကယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့်			၂၈၂
ကယဇာနိ			၂၈၂
ဝဝတ္ထာနုဗ္ဗနိဗ္ဗိတောဂါဒိ			၂၈၄
ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌိ			၂၈၆, ၂၆၇
အာတာပီ			၂၉၀
ဝေဒနာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့်			၂၉၄
ကယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့်			၂၉၇
ဣဇေဝ သမဏော			၂၉၈
အသုစိသဉ္ဇယတော(ဏယ)			၃၀၀
ဌာနံ တံ သံဝတ္ထေယျ			၃၁၅
သီတိဘဝံ			၃၁၈
တာဠဂုဠပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ			၃၂၉
ကဏ္ဍုလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာ			၃၃၁
သီသကပဋ္ဌဝေဌက			၃၃၄
သင်္ကဋ္ဌိတ ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏ ပဋ္ဌလခဏ္ဍ			၃၃၆
အန္တဂုဏတညနေပုံ			၃၄၁
ဝါယာပေသိ			၃၄၈
တေ သရိက္ခကော			၃၅၈
စူဠသောတာပန်			၃၆၈
သတ္တဝါ ဟု မထင်တော့			၃၇၈
အယံ ဧတ္ထကော			၃၇၁
ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ			၃၇၁
ကေသာစသည် သုဘနိမိတ်			၃၇၁
သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတိ			၃၈၂
ဝေဒနာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့်....			၃၈၉
ဝေဒနာကို သည်းခံပုံ			၃၉၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သမထဝိပဿနာ ၂-မျိုးရ	၃၉၈
စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၃၉၉
ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ (နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်)	၄၀၁
သဒ္ဓိဿက အနောဒိဿက	၄၀၆
သုဓိဿော အနောဓိဿော	၄၀၇
လေးလုပ်ငါးလုပ်စာ ချန်၍စား	၄၀၉
ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်	၄၁၂
ဝတ္ထုဝိသဒ္ဓကိရိယာ	၄၁၄
မုဒ္ဒပ္ပသန္တ (သဒ္ဓါလွန်သူ)	၄၁၆
ကေရာဋ်ကပက္ခံ (ပညာလွန်သူ)	၄၁၇
ကာလကဉ္စိကအသုရာ	၄၂၀
ဆုမ်းတုံပူဇော်သောထေရ် ဝတ္ထု	၄၂၂
ဒါယဇ္ဇ၏ မဟတ္တဖြစ်ပုံ.....	၄၂၅
အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ	၄၃၀
သံဝေဂဝတ္ထု ချစ်ပါး	၄၃၂
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်	၄၃၈
၃-ပညာပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၄၀

သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်	၄၄၁
ဥပါယပ္ပဓာနာ	၄၄၁
အသမ္မောသာယ	၄၄၄
ဓမ္မစန္ဒိ	၄၄၅
ဈာန်ကစားသောသာမဏေ	၄၅၂
ဈာန်လျှော့သောလူထွက်ကြီး	၄၅၇
ကာယဒိဋ္ဌိဗဟုလဿ	၄၆၃
ကိုလေသာပယ်ပုံ ဥပမာများ	၄၆၈
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်	၄၇၂
၃-ပညာပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၇၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်				၄၇၁
ဣဒ္ဓိပါဒ				၄၇၅
သန္တ သမာဓိ	..			၄၇၆
ပဓာနသင်္ခါရ	..			၄၇၇
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်	.	...		၄၈၈
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	.	...		၄၈၈

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်				၄၉၀
ဗောဇ္ဈင်္ဂဓိလက္ခဏာ	...	...	...	၄၉၀
ကေဝလဉ္စေတ္တ		...		၅၀၄
ဝေါသဂ္ဂပရိကာမိ				၅၀၅
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်	.	...		၅၀၆
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	...		...	၅၀၈

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်				၅၀၉
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်	..	...		၅၀၉
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	.		..	၅၁၆

ဝိဘင်္ဂီမူလဋီကာနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

မာ တိ ကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်		..	၅၁၉
စက္ခုဒွါရဘာဝေ	...		၅၁၉
လိင်္ဂ			၅၂၂
ဘာဝရုပ်တို့ ဣန္ဒြိယမည်ပုံ		...	၅၂၈
သုခ စသည်တို့ ဣန္ဒြိယဖြစ်ပုံ		..	၅၂၉
၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်			၅၃၂

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်			၅၃၄
ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ			၅၃၄
မဟာပဒေသ ၄-ပါး			၅၃၆
နွယ်နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်			၅၃၉
ဝဇ္ဈာဂါဝိဇ် ဧဝေသောဏ်ခြင်း		..	၅၄၉
အာယူဟနရသ	...		၅၅၉
ရာသီကရဏ		..	၅၅၉
အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်		..	၅၆၆
သံဆိက ဧလဒေဝ.....နဂ်လာဒီနိ			၅၆၈
သင်္ခါရပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်			၅၇၁
ပုနာတိတိ ပူညံ့ စသည်....	..		၅၇၁
သဗ္ဗညုဘာသိတ			၅၇၂
ပထဝီ-ပထဝီတိအာဒိဘာဝနာ	...		၅၇၃
ယဒုရိယော			၅၇၄

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အဘိညာဓကတနာအကျိုး			၅၇၆
ဥဒ္ဓစ္စ၏အကျိုး			၅၈၃
တာဝန်အနက်များ			၅၉၀
ကေကာရုဏဝါဒေါ			၅၉၂
ရောဂါရခြင်း၏ အကြောင်းများ			၅၉၄
ဂေါလောမာဝိလောမာနိ			၅၉၇
နိယတိ,သင်္ကတိဘာဝပရိဏတ			၅၉၈
ဝိညာဏပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်	..		၆၀၀
သင်္ကတိ (တဒါရမ္မဏံ)....			၆၀၁
ဗုဒ္ဓိယ ပဝတ္တိ အာနုဘာဝတော			၆၀၃
ဇနကံ တံ သမာနံ ဝါ . .			၆၀၄
အကုသိုလ်ဘာဝနာ			၆၀၅
ကြိတ်ချေအပ်သော ယင်ငယ်၏ ဝိထိ			၆၀၇
သန္တာနေ ဝိနာမိတေ စိတ္တဉ္စ			၆၁၀
ဒွိန္ဒ ဂတိနိ အညတရံ			၆၁၁
မရဏာသန္တဝိထိ၏အာရုံ			၆၁၃
ပဉ္စဒါရဝိထိ၏ ညံပုံ			၆၁၆
အဝရုဒ္ဓါ			၆၁၉
ယထာသမ္ပဝယောဇနာ			၆၂၀
စက္ခုသတ္တက ။ပေ။ ဇိဝိတဆက္က			၆၂၄
စက္ခုဒသက စသည် အနုဋီကာ			၆၂၈
စက္ခုသောတ, ဗာန ဘာဝါ			၆၃၁
ပဋိသောသ, ပဒိပ, မုဒ္ဒါ			၆၃၇
စတုမရရည် စသည်ဖြင့် ထုံစေခြင်း			၆၄၀
ကလေးတုန်းက ပြုအပ်သော အတတ်သင်မှု			
ဆေးကျေးမှု အကျိုးရပုံ			၆၄၀
နာမရူပပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်			၆၄၅
သဠာယတနပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်			၆၅၃
ဖဿပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်			၆၆၀
ဝေဒနာပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်			၆၆၃
တဏှာပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်			၆၆၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝုသီမတော	၆၆၆
ဥပါဒါနပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၆၆၇
ဘဝနိကန္တိနှင့် ကာမုပါဒါနိ	၆၇၀
ဘဝပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၆၇၁
သညာဘဝ	၆၇၂
ပုရာဏ်ကျမ်း	၆၇၆
ပသုဗန္ဓဝိဓိ	၆၇၆
ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်	၆၇၈
ဥပနိဿယကောဋီ	၆၇၉
ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်	၆၇၉
ကာမယာန, ကာမယမာန	၆၇၉
အဝိဇ္ဇာကို ပဓာနဓမ္မဟု ဆို	၆၈၁
ကိလေသာစသည်တို့ ဝဋ်အမည်ရပ်	၆၈၈
သင်္ခေပဘာဂါဝိဝစန	၆၉၃
ဟေဘုသမ္ဘာရာ	၆၉၄
အတ္တစွဲမှ သဿဘုစ္ဆေဒဖြာ	၆၉၅
ဂဏ္ဍဘေဒ ပိဋက	၆၉၈
ဝဋ်ဿ အန္တောယေဝ	၆၉၉
ဝိပဇ္ဇာယ သမ္ဘူတ သမုဒါဟ	၇၀၀
အတ္တနယာ နိယန္တိ	၇၀၆
သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ	၇၀၈
ဂုဏာဂုဏိက ဇာတာ	၇၁၀
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်	၇၁၁
၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်	၇၁၃
ပဓာနယောနိ(သြပ်ပါတိက)	၇၂၂
၂-ရဟတုစတုက္ကအဖွင့်	၇၂၄
၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့်	၇၃၀
သင်္ခါရာဒိ မူလကနယ မာတိကာအဖွင့်	၇၃၃
အကုသလနိဋ္ဌေသ, ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်	၇၃၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ကုသလာ ဗျာကတနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၄၉
အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၄၇
ကုသလမူလက ဝိပါကနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၄၆
ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဋနမတ္တံ	၇၄၈
အစဉ်အတိုင်းသင်၍ ကျင့်မှ	၇၅၁

သတိပဋ္ဌာနဝိသင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ (ဥဒ္ဒေသဝါရအဖွင့်)	၇၅၂
ပရလောက နိရပေက္ခာ	၇၅၉
ပကရဏ နယော	၇၆၀
ကာယာနုပဿနာ ဥဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၆၅
အဝယဝိဂါဟ	၇၆၅
သမညာတိဓာဝန	၇၆၅
သဗ္ဗတ္တိကံ ဝဒါမိ	၇၆၉
သဗ္ဗတ္တိက (စတုရာရက္ခ) ကမ္မဋ္ဌာန်း	၇၇၀
ဝေဒနာနုပဿနာဝိ ဥဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၇၁
ဌိတိသုခ ဝိပရိကာမဒုက္ခ	၇၇၁
ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၇၃
နိသဇ္ဇဝါရ တကြိမ်	၇၇၆
ဥဂ္ဂဟ ကောသလံ	၇၇၆
အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန	၇၇၉
အာလိမ္ပေတိ, အာဒိပေတိ, ဇာလေတိ	၇၈၀
ဝေမတ္တသဒ္ဓေဟိ	၇၈၃
အာတပပစ္စယ, ဆာယုပ္ပါဒက	၇၈၆
ကမ္မဋ္ဌာနံ	၇၈၉
ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်....	၇၉၃
သမသိသီ ရဟန္တာ	၇၉၄
မိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၇၉၇
ဝမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်	၇၉၇

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်

၈၀၅

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၈၀၈

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၈၀၉

ဘူမိလဒ္ဓစသော ဥပ္ပန္နအမျိုးမျိုး

၈၁၀

အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န ...

၁၁၁

အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န

၈၁၀

အသမုဂ္ဂါတိတုပ္ပန္န

၈၁၀

ကိလေသာပယ်ရာ၌ အစေးရှိသော သစ်ပင်ဥပမာ

၈၁၁

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၈၁၈

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၈၂၉

၃-ပညာပုစ္ဆကအဖွင့်

၁၃၀

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၈၃၁

ကာမာမိသ

၁၃၂

လောကာမိသ

၁၃၄

ဂဇ္ဇာမိသ

၁၁၆

ဓုတိယနည်းအဖွင့်

၁၃၆

ဓာတိယနည်းအဖွင့်

၈၃၈

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၈၃၉

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်း

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၈၄၀

သမ္မောဟဝိနောဒနိ

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဒုတိယတွဲ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အပွင့်

၂၁၉။ ဣဒါနိ၊ သစ္စဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒနန္တရေ၊
 ထိုသစ္စဝိဘင်း၏အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ၊
 ၌။ ဗာဝိသတိတိ၊ တိဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ အရေအတွက်ဖြင့်
 ဣန္ဒြေတို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။
 ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မနိဒဿနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါ
 တည်း။ ဣဒါနိ၊ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မတို့ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တာနိ၊ ထိုပရိစ္ဆိန္နဓမ္မ
 ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလို
 သည်။ (ဟုတု၊ ရှုံ။) စက္ခုန္ဒြိယန္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြိယံ
 အစရှိသောစကားရပ်၌။ (အတ္ထော၊ ကို။ ဝေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယံ မဗ္ဗဇာတံ၊
 အကြင်တရားသဘောသည်။) စက္ခုဒွါရေ၊ စက္ခုဒွါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (စက္ခု
 ဒွါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဤသို့ ဟိတ်အနက်
 ပေးရပုံကို ဋီကာအဓိပ္ပါယ် ကြည့်ပါ။) ဣန္ဒြံ၊ ဣန္ဒြသဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်စုံ
 သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ် အနက်ကို။ ဝါ၊ မိမိ၏ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဟူသော ရာထူး
 ဌာနန္တရကို။ (တံဒွါရိကေဟိ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။)
 ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ မဗ္ဗဇာတံ) စက္ခုန္ဒြိယံ၊ မည်၏။
 [သောတဒ္ဒါရေ ဣန္ဒြံ ကာရေတိတိ သောတိန္ဒြိယံ စသည်ကို ပေယျာလ
 မြှုပ်ထားသည်။ ဖော်၍အနက်ပေးမည်။] ယံ မဗ္ဗဇာတံ၊ သောတဒ္ဒါရေ၊ ကြောင့်။
 ဣန္ဒြံ၊ ကို။ (တံဒွါရိကေဟိ၊ ယိုသောတဒ္ဒါရ၌ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။

ဣန္ဒြံ။ ။ ဣန္ဒြံကို “ဣန္ဒြာဝ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်း၌ “ဣန္ဒ+အတ္ထ” ဟု ပုဒ်
 ခွဲ၍ “အတ္ထ” အရ သဒ္ဓပဝတ္တိအနက်ကို ယူပါ” ဟု သိစေသည်။ (ဣက္ကိဋ္ဌပု၊) ထို သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်
 အနက်ဟူသည် ရူပါရုံကိုသိခြင်းကိစ္စ၌ အလွန်အစိုးရသောတရား၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာအစိုးရ
 မှဟူသောရာထူးတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြာဝကို “ပရမိဿရဘာဝ” ဟု ဋီကာဆင့်၍ဖွင့်
 သည်။ “ပရမံ၊ အလွန်+ ဣဿရဘာဝံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်” ဟူသည် ရာထူးဌာနန္တရတည်း။
 ကြွင်းသောအဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို အဋ္ဌဘာလိနိဘာသာဋီကာ မွေ့နေသအပွင့်၌ ရှုပါ။

ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်း။) သောတိန္ဒြိယံ၊ ယ မည်၏။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ) စာနဒ္ဒါရေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိုစာနဒ္ဒါရ်၌ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။ ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ) စာနိန္ဒြိယံ။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ) ဇိဝှိဒ္ဒါရေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိုဇိဝှိဒ္ဒါရ်၌ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။ ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ) ဇိဝှိန္ဒြိယံ။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ) ကာယဒ္ဒါရေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိုကာယဒ္ဒါရ်၌ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။ ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ) ကာယိန္ဒြိယံ။ ဝိဇာနနုလက္ခဏေ၊ သညာ ပညာတို့သိပ္ပံမှ တမျိုးတဖုံသိခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ တို့ကို။) ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ မနိန္ဒြိယံ။

ဣတ္ထိဘာဝေ၊ ဣတ္ထိဘော၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မိမိ၏အစိုးရ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရကို။ ကာရေတိ၊ သဟဇာတဓမ္မတို့ကို ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ပုရိသဘာဝေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ ကာရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ အနုပါလနုလက္ခဏေ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ ကာရေတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ သဟဇာတဓမ္မတို့ကို ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ [ကလာပ်တူရုပ်တို့ကို “သဟဇာတဓမ္မ” ဟု ခေါ်သည်။ နာမ် ဇီဝိတိန္ဒြိယလည်း ပါသောကြောင့် သမ္ပယုတ္တဓမ္မကိုလည်း ထည့်ရသည်။] သုလက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ ကာရေတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ သုခိန္ဒြိယံ။ ဒုက္ခလက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။ သောမနဿ လက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သောမနဿိန္ဒြိယံ။ ဒေါမနဿ လက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။ ဥပေက္ခာလက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

အဓိမောက္ခလက္ခဏေ၊ ယုံကြည်ကွယ်ဝတ္ထုကို ယုံကြည်သော အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သိဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏေ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏေ၊ အာရုံသို့ ကပ်၍တည်ခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သတိန္ဒြိယံ။ အဝိက္ခေပလက္ခဏေ၊ ဝိက္ခေပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ဒဿနလက္ခဏေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်ကို မြင်ခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ပညိန္ဒြိယံ။ အနညာတံ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာယ် တကြိမ်တခါမျှ မသိ အပ်သေးသော သစ္စာလေးပါးကို။ ဉာဏာမိ၊ သိအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဝေတ္ထေ၊ ဖြစ်သော။ ဇာနနလက္ခဏေ၊ သိခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ အနညာတညာဏာမိတိန္ဒြိယံ။ ဉာတာနယေဝ၊ အောက်မဂ်တို့ သိအပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ အာဇာနဓေ၊

သိခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဣန္ဒြိယ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ အညိန္ဒြိယံ။ အညာတာဝိဘာဝေ၊ သိပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဝါ၊ သိပြီးသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဣန္ဒြိယ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယံ။

ဣဓ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၌။ သုတ္တန္တဘာဇနိယံ နာမ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း မည်သည်ကို။ (ဘဂဝတာ)န ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်။ ကသွားကြောင့်။ (ဣဓ သုတ္တန္တဘာဇနိယံနာမ၊ န ဂဟိတံ၊ သနည်း။) သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ဣမာယ ပဋိပါဠိယာ၊ ဤ အစဉ်အားဖြင့်။ ဗာဝီသတိယာ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အနာဂတတ္တာ၊ မလာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣဓ သုတ္တန္တဘာဇနိယံနာမ၊ န ဂဟိတံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ သုတ္တန္တသို့၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (သာမညာဓာရ)။ ကတ္တစိ၊ အချို့ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (ဝိသေသာဓာရ)။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ကတ္တစိ၊ ၌။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ (ဣန္ဒြိယာနိ ကထိတာနိ။) ကတ္တစိ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ဣန္ဒြိယာနိ ကထိတာနိ။) ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိအောင်။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်။ ဒွါဝီသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ အာဂတာနိနာမ၊ လာသောဣန္ဒြေတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ အပရနယမှ ရွေးဦးစွာ။ ဧတေ၊ ဤစက္ခုန္ဒြိယံ အစရှိသောပါဠိ၌။ အဋ္ဌကထာနယော၊ ရွေးအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။ [“ဤ ပြအပ်ခဲ့သော စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယ ကာရေတိ စသော နည်းသည် ရွေးအဋ္ဌကထာ၌ လာသောနည်း ဖြစ်သည်” ဟူလို။ ဧတ္တာတိ စက္ခုန္ဒြိယန္တိ အာဒိ ဝစနေ။ - ယောဇနာ။ ရွေးနိဿယ၌ “ဧတေ ဤဣန္ဒြိယဝိဘင်း၌” ဟု အနက်ပေးသည်ကား ယောဇနာနှင့် မည်။]

ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အပရော၊ ရွေးအဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော။ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊ ဤဣန္ဒြေတို့၌။ (ဝိဇာနိယာ၌စစ)။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ လက္ခဏာဒီဟိ၊ လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ ကမတောစ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒါဘေဒါ၊ ကွဲပြားခြင်း မကွဲပြားခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ထိုမျိုး။ ကိစ္စာ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဘူမိတော စ၊ ဘုံအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ သိရာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထ၊ လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့တွင်။ (အတ္ထော ပကာသိတော ၌စပ်။) တနည်း-တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဇေ ဝေဒိတဗျော) စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုအစရှိသောပုဒ်တို့၏။ (အတ္ထော၌စပ်။) တာဝ၊ ဣန္ဒြိယ၌ စသည်တို့မှ ရွေးဦးစွာ။ စက္ခတိ-တိစက္ခုတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ (အာယတနဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။)

ပန၊ ကား။ ပစ္စိဗေသု၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု၊ ၃-ပါးကုန်သော
 လူနွေတို့တွင်။ ပဌမံ၊ ပဌမလူနွေကို။ (ဝုတ္တံ ခွဲစပ်။) ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်မရမိ ရှေး
 အဘို့၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇနတော ခွဲစပ်။ အဟံ၊ သည်။) အနညာတံ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာဝယ်
 တကြိမ်တခါမျှ မသိအပ်သေးသော။ အမတံ၊ မအံ့ မသေ အမြဲတေဖြစ်သော။
 ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ (ဇာနိဿာမိ၊ သိအံ့။ ဝါ၊ သိအောင်အားထုတ်အံ့။) ဝါ၊
 တနည်း။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ လေးပါးသောသစ္စာတရားကို။ ဇာနိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ
 ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ [ဤစကားဖြင့် အနညာတည-
 ဿမိတိ၏ ဝစနတ္ထကို ပြသည်။] လူနိယဌသမ္ဘဝတောစ၊ လူနိယအနက်၏
 ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အနညာတညဿာမိတိနိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ပါးမြောက်လူနွေကို။ အာဇာနနတောစ၊ သောတာ-
 ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး အပိုင်းအခြားကို မလွန်မရှ့်
 သိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လူနိယဌသမ္ဘဝတော စ၊ ၎င်း။ အညိနိယန္တိ၊
 ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ)။ တတိယံ၊ ၃-ပါးမြောက် လူနွေကို။ အညာတာဝိနော၊ သစ္စာ
 ၄-ပါးကို သိပြီးသော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ ထို၌။ နိဋ္ဌိတညာဏ ကိစ္စ-
 ဿ၊ ပြီးပြီးသောဉာဏ်၏ ကိစ္စရှိသော။ (အညာတာဝိနောကို ထပ်ဖွင့်သည်။)
 ခိဏာသဝဿေ၊ ဂဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတောစ၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်၎င်း။ လူနိယဌသမ္ဘဝတောစ၊ ၎င်း။ အညာတာဝိနိယန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ)။
 [ဤပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ လောကုတ္တရာကုသိုလ်အဖွင့်
 ၌၎င်း၊ လောကုတ္တရာဝိပါက အဖွင့်၌၎င်း ပြခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ သေ (သေဝေ)
 လူနိယဌောနာမ၊ ဤ လူနိယဌမည်သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား
 အမေးတည်း။ လူနုလိဂ်ဌော၊ လူနုမည်သောကံကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်သည်။ လူနိယဌော၊ လူနိယသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း။ လူနုဒေဝိ-
 တဌော၊ လူနုမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသောအနက်သည်။ လူနိယဌော၊ တည်း။ လူနုဒိဌဌော၊ လူနုမည်သော မြတ်စွာ
 ဘုရားသည် သိမြင်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်သည်။ လူနိယဌော။
 လူနုသိဌဌော၊ လူနုမည်သောကံသည် ပြုစီမံအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်
 သည်။ လူနိယဌော။ လူနုဇဉ္ဇဌော၊ လူနုမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် မှီဝဲအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ လူနိယဌော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်သော။ သော၊ ထိုလူနိယဌကို။ ဣမ၊ ဤ လူနိယသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ပြရာ၌။
 [ယောဇနာဝယ် “ဣဓာတိ ဣမေသု လူနိယေသု”ဟု ဖွင့်၏။] ယတာယောဂံ၊
 ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်၏။ ဝါ၊ သုံးစွဲအပ်၏။

“ဟိ၊ ချဲ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်ပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရမိဿရဘာဝတော၊ အလွန် အစိုးရတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ ဣန္ဒ မည်တော်မူ၏။ ကုသလာ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်သော။ ကမ္မစ၊ ကံသည်လည်း။ ဣန္ဒော၊ ဣန္ဒမည်၏။ (ကဿ၊ နည်း။) ကမ္မေသု၊ ကံတို့၌။ (ကံတို့အပေါ်၌)။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ ဝါ၊ က။ ဣဿရိယာဘာဝတော၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ၏ ဣန္ဒမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) ဣတ္ထိ၊ ဤဣန္ဒတို့တွင်။ ကမ္မသုဉ္စနိတာနိ၊ ကံသည် ကောင်းစွာဖြစ်စေ အပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒိယာနိ၊ စက္ခု၊ ခန္ဓ အစရှိသော ဣန္ဒတို့သည်။ ကုသလာ-ကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်သော ရှေးကံကို။ (မိမိတို့ကို ပြုစီမံလိုက်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်သော ရှေးကံကို။) ဥတ္တိဂေန္တိ၊ ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏။ တေနစ၊ ထိုရှေးကံသည်လည်း။ (ကမ္မသုဉ္စနိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒိယာနိ၊ တို့ကို။) သိဋ္ဌာနိ၊ စိမ့်အပ် ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဣန္ဒလိဂေဋ္ဌေန၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံသည် စိမ့်အပ် ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒိယာနိ၊ တို့မည်၏။

ပရမိဿရဘာဝတော။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပရမိဿရိယဘာဝတော”ဟု ရှိသော်လည်း “ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ ကရောတိ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ဖွင့်သောကြောင့် “ပရမိဿရ-ဘာဝတော”ဟုသာ ရှိသင့်၏။ ပရမိဿရ၌ “ပရမ+ဣဿရ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ “ပရ+ဣဿရ”ဟု ပုဒ်မဖြတ်နိုင်။ ပရမိဿရိယ၌ ဣယလည်း ဘာဝအနက်ဟောတည်း။ ဘာဝသဒ္ဓါတိုက်ရိုက်ပါရာ၌ ထိုဣယသဒ္ဓါမလို။ ဣယ၌ ဘာဝတ္ထ ဈာ-ပစ္စည်း၊ ဣဿရမ္ပ အ-ကို ဣ-ပြု။ ဣန္ဒနာ၌လည်း “ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ ကရောတိ ဣန္ဒော”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဘုရားရှင်ကို အရကောကံပါ။

ကုသလာကုသလဉ္စ ကမ္မံ။ ။ကမ္မံကို ဣန္ဒောဟူသော ထည့်ပါဉ်၌စပ်။ “ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည် ဣန္ဒမည်၏” ဟူလို။ အဘယ်ကြောင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည် ဣန္ဒမည်သိနည်း-ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မေသု၊ ပေ။ အဘာဝတော”ဟု မိန့်သည်။ “ကံတို့၏ အပေါ်၌ မည်သူကမ္မ၊ အစိုးရခြင်း မရှိသောကြောင့်”-ဟူလို။ “ဣဿရ၏ ယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌိ သတ္တမိ သက်ရှိသည်”ဟု သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ရှိသောကြောင့် ဤ၌ “ကမ္မေသု”ဟု သတ္တမိသက်ထားသည်။ ကဿစိကား ဣဿရိယဝယ် ဈာ-ပစ္စည်း၏ သမ္ပန်တည်း။

ဣန္ဒိယာနိ ဥတ္တိဂေန္တိ။ ။စက္ခု၊ ကြည်ကြည်လင်လင်ဖြစ်လျှင် ထိုကံသည် ကောင်းသော ကုသိုလ်ကံတည်း။ စက္ခုက ချို့တဲ့နေလျှင် ထိုကံသည် မကောင်းသောအကုသိုလ်ကံတည်း။ ဤသို့ ဝသောအားဖြင့် စက္ခုစသော ဣန္ဒတို့က ရှေးဘဝကံကို ထင်ရှားပြကြသည်။

ပန၊ ကား။ (ဣန္ဒြိယိဂ်ဌ ဣန္ဒြိယိဌ အနက်မှတပါး ဣန္ဒြေသိတဌ ဣန္ဒြိဌ ဣန္ဒြဌ အနက်၏အကျယ်ကား။) သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤနှစ်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာဘူတတော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိတိုင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အားဖြင့်။ ပကာသိတာနိစ၊ ထင်ရှားလည်း ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ အဘိသမ္ပဒါနိစ၊ ထိုးထွင်း၍လည်း သိတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဣန္ဒြေသိတဌေန၊ ဣန္ဒြ မည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိဌဌေန၊ ဣန္ဒြ မည်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် သိမြင်တော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။ မုနိန္ဒေန၊ မုနိတို့၏ဣန္ဒြ ဖြစ်တော်မူသော။ တေနော ဘဂ- ဝတာ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ပင်။ ကာနိစ၊ အချို့ သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဂေါစရာ- သေဝနာယ၊ ကျက်စားရာအာရုံဟူသော မှီဝဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ကာနိစ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာသေဝနာယ၊ ကိုယ်တော် သန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော မှီဝဲခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ (သဒ္ဓါန္တေစသည်တို့ကို ရည်ရွယ်သည်။) သေဝိတာနိ၊ မှီဝဲအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြဌဌေနပိ၊ ဣန္ဒြမည်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် မှီဝဲတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။ [ဇုဌ၌ သေဝန အနက်ဟော၊ ဇုသိ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။]

အပိ စ၊ သည်သာ မကသေး။ (ဣန္ဒြိယိဂ်ဌ စသော အနက်သာ မကသေး။) အာဓိပစ္စယခါတေန၊ အဓိပတိ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဿရိယဌေနပိ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ တောနိ၊ ဤစက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယတို့မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္ထိ- ယံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အဝရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌။ စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခု အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီး၏။ ဝါ၊ ထင်ရှား ၏။ (ကဿ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္ထိယံ၊ ၌။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထို စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေသည်။ တိက္ခေ၊ ထက်မြက်လသော်။ (စက္ခုဝိညာဏာ- ဒိနံ၊ တို့၏။) တိက္ခတ္တာ၊ ထက်မြက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (တသ္မိံ၊ သည်။) မန္တေ၊ နဲ့ လသော်။ ဝါ၊ ညှိလသော်။ (စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။) မန္တတ္တာ စ၊ နဲ့ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ညှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္ထိယံ၊ ၌။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ လက္ခဏ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတေ၊ ဤ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

လက္ခဏာဒီဟိတိ(ပဒဿ)။ ဇါ။ (အတ္ထော ဌိစပ်။) လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာနံ ပဒဋ္ဌာနေဟိပိ။ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ ပဒဋ္ဌာနံတို့ဖြင့်လည်း။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခူ အစရှိသည်တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နေသံ၊ ထို စက္ခူအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ တာနိ လက္ခဏာဒီနိ၊ ထို လက္ခဏ အစရှိသည်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် အဋ္ဌသာလိနိဉ္စံ။ ဝုတ္တာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ပညိန္ဒြိယာဒီနိ၊ ပညိန္ဒြေ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ် အနက်အား ဖြင့်။ အမောဟောယေဝ၊ အမောဟချည်းသာတည်း။ သေသာနိ၊ ပညိန္ဒြေအစ ရှိသည်မှ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌသာလိနိဉ္စံ။ သဗ္ဗပေနေဝ၊ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်သာ။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။

ကမတောတိ(ပဒဿ)။ ဟူသောမာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္တာရော၊ ဝေ၊ ဝေဒိ- တပော။) အယဗ္ဗိ၊ ဤ ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါးအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသနာက္ခမောဝ၊ ဒေသနာက္ခမပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားကို။ (စက္ခူ၊ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှ၊ ကာယ၊ မန ဟူသော ဣန္ဒြေ ၆-ပါးကို။) ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြားကာသိ၍။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားကာ သိခြင်းကြောင့်။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယာဘုံကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာနိ၊ အတ္တဘော၌ အကျူးဝင်ကုန်သော။ စက္ခူန္ဒြိယာဒီနိ၊ စက္ခူန္ဒြေ အစရှိသော ၆-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ဟော တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ သော အတ္တဘာဝေါ၊ ထို အတ္တဘောသည်။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဣတ္ထိတိဝါ၊ ဣတ္ထိ ဟူ၍၎င်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ပုရိသော ဟူ၍၎င်း။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ သော၊ ထိုဣတ္ထိ ပုရိသဟု ကွဲပြားကြောင်း တရားသည်။ အယံ၊ ဤ ဣန္ဒြေ ၂-ပါးတည်း။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ နိဒဿနတ္ထံ၊ ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကဣန္ဒြေ ၆-ပါးမှနောက်၌။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေကို၎င်း။ ပုရိသိန္ဒြိယံ စ၊ ပုရိသိန္ဒြေကို၎င်း။ (ဒေသိတံ)။ ဒုဝိဇောပိ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သော၊ ထိုဣတ္ထိ ပုရိသအားဖြင့် ကွဲပြားသော အတ္တဘောသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဋိ- ဗဒ္ဒုတ္တိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဌိစပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ကိ။ ဉာပနတ္ထံ၊ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေမှ နောက်၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ (ဒေသိတံ)။

ယာဝ၊ အကြင်၌လောက်။ တဿ၊ ထိုဘုံတို့၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝ၊ ထိုဘုံတို့၏ဖြစ်တည်သဗ္ဗကာလပတ်လုံး။ ဧတေသံ ဝေဒယိ- တာနံ၊ ဤဝေဒနိန္ဒြေတို့၏။ အနိဝတ္ထိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ စ၊

ဆက်။ ယံ ကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။ ဝေဇယိတံ၊ ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ(ဝေဇယိတံ)၊ ထို ဝေဒနာသည်။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခ ဒုက္ခ ၂-မျိုးသာတည်း။ ဣတိ(ဣမဿ အတ္တဿ)ဥပနတ္တံ၊ ၄။ တတော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေမှနောက်၌။ သုခိန္ဒြိယာဒိနိ၊ သုခိန္ဒြေအစရှိသည်တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ)။ [ဥပေက္ခိန္ဒြေလည်း သန္တုဖြစ်သော သုခ၌ ပါဝင်၏။] ပန၊ ဆက်။ [“အဘျိတပါးကား”ဟု အချို့ဆရာတို့အလို အနက်ပေးပါ။] တံနိရောဓတ္ထံ၊ ထို သုခိန္ဒြေအစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတေ ဓမ္မော၊ ဤ သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသော တရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိ-ဇယနတ္တံ၊ ပဋိပတ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထိုဝေဒနိန္ဒြေတို့မှ နောက်၌။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ (ဒေသိတာနိ)။

ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဤအကျင့်ကြောင့်။ သေ ဓမ္မော၊ ဤအနညာတညဿာ-မိတိန္ဒြေဟူသောတရားသည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်၏။ အမောဃဘာဝဇယနတ္တံ၊ အချည်းနှီး မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထို သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသော ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့မှ နောက်၌။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေကို။ (ဒေသိတံ)။ တဿေဝ၊ ထိုအနညာတညဿာမိတိ-န္ဒြေ၏ပင်။ ဖလတ္တာစ၊ အကျိုး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအနညာ-တညဿာမိတိန္ဒြေမှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာ စ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမှနောက်၌။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြေကို။ (ဒေသိတံ)။ ဣတော၊ ဤ အညိန္ဒြေမှ၊ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာအားဖြင့်။ ဣမဿ၊ ဤ အညာတာဝိန္ဒြေကို။ အဓိဂမော၊ ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ၊ ဤ အညာတာ-ဝိန္ဒြေကို။ အဓိဂေတေစ၊ ရအပ်ပြီးသော်ကား။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဥတ္တရံ၊ အလွန်။ ကရုဏီယံ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ(ဣမဿ အတ္တဿ)ဥပနတ္တံ၊ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန် သက်သာရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ကမော၊ ဟောစဉ်တည်း။

ဘေဒါဘေဒါတိ (ပဒဿ)၊ ဘေဒါဘေဒါ ဟူသော မာတိကာ ပုဒ်၏။ (ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။)စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသောဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿေဝ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏သာ။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။) ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြေ၎င်း။ ‘အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂ ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ။ သေသာနံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အဘေဒါ၊

မကွဲပြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇ်။) ဣတိ ဝေ၊ သို့၊ ဣ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ ဘေဒါဘေဒတော၊ အားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကိ၊ ဝိဇာနိယာ၊ ဇ်။

ကိစ္စာတိ ပဒဿ၊ ကိစ္စဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။) ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စဟူသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ဧ၊
ဤသို့ မေးအံ့။ တာဝ၊ သောတိန္ဒြေ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။)
စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ စက္ခုန္ဒြေ၏။ (ကိစ္စံ ခွပ်။) စက္ခုယတနံ၊ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။
ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယ ဘာဝေန၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။
သာဓကေဗ္ဗံ၊ ပြီးစေလိုက်သော။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒ၏။ တိက္ခ-
မန္တာဒိဘာဝေန၊ တိက္ခ မန္တ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ-
ဗ္ဗောနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့၏။ တိက္ခမန္တာဒိသင်္ခါတံ၊
တိက္ခ မန္တ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ တံ အတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ အကြင်
မိမိ၏ အခြင်းအရာသို့ အစဉ်လိုက်စေခြင်းသည်။ (အတ္တိ။) ဣဒံ၊ ဤ မိမိ၏
အခြင်းအရာသို့ အစဉ်လိုက်စေခြင်းသည်။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဝေ၊ တူ။ သောတ-
ဃာန ဇိဝှါ ကာယာနံ၊ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝှိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေတို့၏။ (အတ္တာ-
ကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ သည်။ ကိစ္စံ၊ တည်း။) ပန၊ ကား။ မနိန္ဒြိယဿ၊ ဇ်။ (ဣန္ဒြိယ-
ပစ္စယဘာဝေန သာဓကေဗ္ဗံ။) သဟဇာတဗ္ဗောနံ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့ကို။
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ အလိုသို့ လိုက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ။)

ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ (ဣန္ဒြိယ ပစ္စယဘာဝေန သာဓကေဗ္ဗံ။) သဟ-
ဇာတဗ္ဗောနုပါလနံ၊ တကွဖြစ်ဘက်တရားတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။
(ကိစ္စံ။) ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏။ ဣတ္ထိ ပုရိသ နိမိတ္တ-
ဣတ္တာကပ္ပါကာရာနုဝဓာနံ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တ ဣတ္ထိကုတ္တ ဣတ္တာကပ္ပဟူသော အခြင်း
အရာ၊ ပုရိသနိမိတ္တ ပုရိသကုတ္တ ပုရိသကပ္ပဟူသော အခြင်းအရာကို လျော်စွာ
စီမံခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ။) [ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် “ဣန္ဒြိယ ပစ္စယ-
ဘာဝေန သာဓကေဗ္ဗံ”ဟု မထည့်ရ။] သုခ ဒုက္ခ သောမနဿ ဒေါမနဿိန္ဒြိ-
ယာနံ၊ တို့၏။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓကေဗ္ဗံ။) သဟဇာတဗ္ဗော၊ တို့ကို။
အဘိဘိဝိက္ခာ၊ လွှမ်းမိုး၍၊ ယထာသကံ၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာ အတိုင်း။
ဩဇ္ဈာရိကာ ကာရာနုပါပနံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အခြင်းအရာသို့ အစဉ်
ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ။) [ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ အခြင်းအရာက မထင်ရှားသော

တိက္ခပန္နာဒိ။ ။ ခိုရာဖြစ်သော စက္ခုပသာဒက ကြည်ကြည်လင်လင်ဖြစ်၍ ထက်လျှင်
စက္ခုဝိညာဉ်စသော အမှီတရားတို့သည် အမြင် အားကောင်းသောအားဖြင့် ထက်ကုန်၏။
စက္ခုပသာဒက ညွှဲလျှင် အမှီတရားတို့လည်း ညွှဲကုန်၏။ မှီရာပသာဒက အလယ်အလတ်
အားရှိလျှင် အမှီတရားတို့လည်း အလယ်အလတ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ကြောင့် သုခိန္ဒြ အစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာကို “ဩဠာရိကာ ကာရ”ဟု ဆိုသည်။] ဥပေက္ခိန္ဒြိယဿ။ ။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ။) (သဟ-
 ဇာတဓမ္မေ အဘိဘဝိတာ။) သန္တပဏီတ မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ ငြိမ်သက်
 သော အခြင်းအရာ၊ မုန့်မြတ်သော အခြင်းအရာ၊ မဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာသို့ အစဉ်
 ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ)။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ (ဣန္ဒြိယ-
 ပစ္စယဘာဝေန၊ သာဓေတဗ္ဗံ။) ပဋိပက္ခဘိဘဝနံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို
 လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္မယုတ္တဓမ္မာနံ၊ သမ္မယုတ် တရားတို့၏။ ပဿန္နာ-
 ကာရာဒိဘာဝသမ္မာပနံ၊ ကြည်လင်သောအခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သို့
 ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ)။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿ။ ။ (ဣန္ဒြိယ-
 ပစ္စယဘာဝေန၊ သာဓေတဗ္ဗံ။) သံယောဇနတ္တယ ပဟာနဉ္စေဝ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
 သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။
 သမ္မယုတ္တကာနံ၊ တို့၏။ တပ္ပဟာနဘိမုခဘာဝ ကရဏံ စ၊ ထို သံယောဇဉ်
 သုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်၎င်း။
 (ကိစ္စံ၊ တည်း။)

အညိန္ဒြိယဿ။ ။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ။) ကာမရာဂဗျာ-
 ပါဒါဒိတနုကရဏပဟာနဉ္စေဝ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ အစရှိသော သံယောဇဉ်
 တို့ကို နည်းပါးအောင်ပြုခြင်း၊ ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ (သကဒါဂါမိမဂ္ဂက နည်းပါး
 အောင်ပြုခြင်း၊ အနာဂါမိမဂ္ဂက ပယ်ခြင်းတည်း။) သဟဇာတာနံ၊ တကွ
 ဖြစ်ဘက်တရားတို့ကို။ အတ္တဇော၊ မိမိ၏။ ဝသာနုဝတ္တာပနံ စ၊ အလိုသို့ လိုက်စေ
 ခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ)။ အညာတာဝိန္ဒြိယဿ။ ။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန
 သာဓေတဗ္ဗံ။) သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသော ပယ်ခြင်းကိစ္စတို့၌။ ဥဿုက္ကပဟာ-
 နဉ္စေဝ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ (အားထုတ်မှုကို
 ပယ်ခြင်းဟူသည် အားမထုတ်ခြင်းတည်း။) သမ္မယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ အမတာဘိ-
 မုခဘာဝပစ္စယတာစ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုကုန်သည်၏အဖြစ်၏အကြောင်း၏
 အဖြစ်သည်၎င်း။ (ကိစ္စံ)။ ဣတိ ဧဝံ သို့၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။
 ကိစ္စတော၊ ကိစ္စအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို၊ ဝိဇာနိယာ၊ ။

အမတာဘိမုခ။ ပေ။ သမ္မယုတ္တာနံ။ ။ အမတာဘိမုခဘာဝသည် အညာတာဝိန္ဒြေ၏
 မူလကိစ္စတည်း။ ထို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကား
 သမ္မယုတ်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုရသောကိစ္စတည်း။ ထို့ကြောင့် “အမတာဘိမု-
 ဘာဝေါ စ တဗ္ဗာဝပစ္စယတာ စ သမ္မယုတ္တာနံ”ဟု ရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းမည် တင်သည်။
 ဋီကာအဖွင့်ကို ကြည့်ပါ။ အမတာဘိမုခဘာဝေါ စသည် အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၏ စပ်ပုဒ်၊
 တဗ္ဗာဝပစ္စယသည် သမ္မယုတ္တာနံ၏ စပ်ပုဒ်၊ တာ-ပစ္စည်းသည် အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၏
 စပ်ပုဒ်တည်း။

ဘူမိတောတိ(ပဒဿ)။ ဇါ။ (ဝိတ္တာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)။ စ၊ ဆက်။
 တော၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ စက္ခု။ ပေ။ ဒေါမနသိန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုန္ဒြေ
 သောတိန္ဒြေ ဘာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ
 ဒေါမနသိန္ဒြေတို့သည်။ ကာမာဝစရနေဝ၊ -ကာမာဝစရတို့သာတည်း။ မနိ-
 န္ဒြိယ ဇိဝိတိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယာနိ၊ မနိန္ဒြေ ဇိဝိတိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်၎င်း။
 သဒ္ဓါ။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယာနိ စ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝိရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေ
 တို့သည်၎င်း။ စတုဘူမိပရိယာပနန္ဒာနိ၊ ၄-ပါးသော ဘုံတို့၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။
 သောမနသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ လောကုတ္တရာဝသေန၊ ကာမာ-
 ဝစရ ရူပါဝစရ လောကုတ္တရာတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဘူမိတ္ထယပရိယာပနံ၊ ဘုံ ၃-ပါး
 အပေါင်း၌ အကျုံးဝင်၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ တီဏိ၊ ၃-ပါးသော ဣန္ဒြေ
 တို့သည်။ လောကုတ္တရာနေဝ၊ လောကုတ္တရာတို့သာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဘူမိ-
 တောပိ၊ ဘုံအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိဇာနိယာ။ ဟိ၊ အကျုံးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊
 သို့။ ဝါ၊ ဤ အတ္ထ စသော ဝိနိစ္ဆယအားဖြင့်။ ဝိဇာနန္တော၊ အထူးသိသော။
 သဝေဂဗဟုလော၊ များသောသဝေဂရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊
 ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေ
 တို့ကို။ ပရိညာဿ၊ ပိုင်းခြားကာသိ၍။ ဒုက္ခဿ၊ တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တံ၊
 အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သို့။ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အကျုံးတည်း။

၂၂၀။ နိဇ္ဈေသဝါရေ၌။ ယံ စက္ခု စတုန္တံ မဟာဘူတာနန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ၊ ၌။ ပဒဘာဇနေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းပြင်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဇါ။ စ၊ ဆက်။ ဝိရိယိန္ဒြိယသမာဓိ-
 န္ဒြိယ နိဇ္ဈေသာဒိသု၊ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ သမာဓိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ အစရှိသည်တို့၌။
 သမ္မာဝါယာမော။ ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိတိ အာဒိနိ၊ သမ္မာဝါယာမော မိစ္ဆာ-
 ဝါယာမော သမ္မာသမာဓိ မိစ္ဆာသမာဓိ အစရှိသောစကားတို့ကို။ န ဝုတ္တာနိ၊
 ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။ [မဟောပုံကို ပါဠိလောသိ၌ ကြည့်ပါ။] ကဿ၊ အဘယ်
 ကြောင့်နည်း။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တာ၊ အလုံးစုံသောဝိရိယ အလုံးစုံသောသမာဓိ

ပညိန္ဒြိယာနိ စတုဘူမိပရိယာပနန္ဒာနိ။ ။ ဤ၌ ပညိန္ဒြိယကို “စတုဘူမိပရိယာပန” ဟု
 ဧဝံထား၏။ ရှေးက အဘိဓမ္မာ၌ ညွှတ်အကောက်တို့၌ “ပညိန္ဒြိယ” အရ လောက်ပညာကိုသာ
 ကောက်ကြသည်။ ဤအဆိုနှင့် မညီပါ။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တာ။ ။ ဝိရိယဟုဆိုလျှင် သမ္မာဝိရိယဖြစ်စေ မိစ္ဆာဝိရိယဖြစ်စေ သမ္မာ
 မိစ္ဆာတွင် မပါဝင်သော အဗျာကတဝိရိယဖြစ်စေ ဝိရိယအားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်ခြင်းကို
 “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက” ဟု ဆိုသည်။ သမာဓိန္ဒြိယ၌လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ ဝိရိယအားလုံး သမာဓိ
 အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့် သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသမာဓိ စသည်ဖြင့် ခွဲခြား၍
 ဟောတော်မမူတော့။ ဟူလို။

တို့ကို သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊ ဤဣန္ဒြိယ
ဝိဘင်း၌။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကောနိ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။
ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။
ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဒသဣန္ဒြိယာနိ၊ ၁၀-ပါးသော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့
သည်။ လောကီယာနိ၊ လောကီတို့သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာ-
ဝစရာတို့သည်သာ။ (ဟောန္တိ)။ တိဏိ၊ ၃-ပါးသောဣန္ဒြေတို့သည်။ လောကုတ္တရာ-
နိ၊ လောကုတ္တရာတို့တည်း။ နဝ၊ ၉-ပါးသော မနိဋ္ဌိအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်။
လောကီယလောကုတ္တရာမိဿကာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနီ သအဗ္ဗင် ပြီး၏။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဗ္ဗင်

၂၂၁-၃။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော၌။ သဗ္ဗေသပ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့၏။ ကုသလာ-
ဒိဝိဘာဂေါ၊ ကုသလအစရှိသော ဝေဘန်အပ်သောအတွင်းကို။ ပါဠိနယာနုသာ-
ရေနေဝ၊ ပါဠိတော်နည်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၏။ ပန၊
ဆက်။ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု၊ အာရမ္မဏတိက်တို့၌။ သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ၊
သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာဟူသောစကားကို။ စက္ခု၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စက္ခု၊
သောတိန္ဒြေ ဘာနိန္ဒြေ ငိုဝ်းန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ ဣန္ဒြေ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ရုပ်
သက်သက် ဣန္ဒြေတို့ကို။) သန္တာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ
ပန၊ ဇိဝိတိန္ဒြေကိုကား။ အဂ္ဂပမိဿကတ္တာ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြေနှင့်ရောနေသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤသတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာဟူသော စကားရပ်၌။ အနာ-
ဘဗ္ဗံ ဟောတော်မူအပ်။ ခုန္ဒိန္ဒြိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒေ ၂-ပါးကုန်သော။
ဣန္ဒြိယာ၊ တို့သည်။ (“ပရိတ္တာရမ္မဏာ”၌စပ်။) ဧဝံ၊ ဤ ခုန္ဒိန္ဒြိယာ ပရိတ္တာ-
ရမ္မဏာဟူသောစကားကို။ သုခဒုက္ခဒွယံ၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ ၂-ပါးအပေါင်းကို။
သန္တာယ၊ ဤ။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေသည်။ ဧကန္တ-
ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ဧကန် ကာပတရားဟူသောအာရုံရှိ၏။

ဝေသန္တေပိ။ ။ ဤသို့ ဣန္ဒြေအားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်လျှင် ထိုထိုဘုံ၌ မရှိသောဣန္ဒြေ
တို့ကိုလည်း ထိုထိုဘုံ၌ သိမ်းယူနိုင်ပါသလော-ဟု မေးဘူးလှသောကြောင့် “ဧဝံ သန္တေပိ”
စသည်ကို ပိန့်သည်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္ထုဖြစ်သော်လည်း ထိုထိုဘုံ၌ မရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို သိမ်း
ယူသော သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္ထုမဟုတ်၊ ဝိရိယိန္ဒြေဟုဆိုလျှင် သမ္မာ ဗိက္ခဝ ဟုတ်-မဟုတ် ဝိရိယ
အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သော သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္ထုဖြစ်သည်-ဟူလျှင်၊ ထို့ကြောင့် ဘုံအားဖြင့်
သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္ထု မဟုတ်ကြောင်းကို သိပေလို့၍ “ဧဝံ သန္တေပတ္ထံ၊ ပေ။ ကာမာဝစရာ-
နေဝ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ဒေါမနသိန္ဒိယံ။ပေ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ ကာမာဝစရဓမ္မေ၊ ကာမာ-
ဝစရတရားတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ ပရိတ္တာ-
ရမ္မဏံ၊ ကာမတရားဟူသော အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ရူပါဝစရ-
ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ၌။
မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ပဏ္ဏတ္တိံ ၊
ပညတ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ၌။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ကာမ မဟဂ္ဂုတ်
ဝိမုတ်ဟု မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ နဝိန္ဒိယာ သိယာ ပရိတ္တာ-
ရမ္မဏာတိ၊ ကား။ မနိန္ဒိယ။ပေ။ ဥပေက္ခိန္ဒိယာနိ စေဝ၊ မနိန္ဒေ ဇီဝိတိန္ဒေ
သောမနသိန္ဒေ ဥပေက္ခိန္ဒေတို့ကို၎င်း။ သဒ္ဓါဒိ ပဉ္စကဉ္စ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော
ငါးပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနဝိန္ဒိယာ သိယာ
ပရိတ္တာရမ္မဏာဟူသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဇီဝိတိန္ဒိယံ၊ ကို။
ရူပမိဿကတ္တာ၊ ရုပ်နှင့် ရောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာရမ္မဏေသု၊ အာရုံ
မရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အာရုံကို မယူတတ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေသု၊ ရုပ်တရားတို့၌။
သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ)ပိ၊ လည်း။ အရူပကောဋ္ဌာသေန၊
နာမ်ဇီဝိတိန္ဒေဟူသော အဘို့အစုဖြင့်။ သိယာပက္ခေ၊ သိယာအဘို့၌။ သင်္ဂဟိတံ၊
သိမ်းယူအပ်ပြီ။

စတ္တာရိ ဣန္ဒိယာနိတိ၊ ကား။သုခ။ပေ။ အညာတာဝိန္ဒိယာနိ၊ သုခိန္ဒေ ဒုက္ခိ-
န္ဒေ ဒေါမနသိန္ဒေ အညာတာဝိန္ဒေတို့ကို။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗာ ဥစပံ။) [ပါဠိတော်
စာအုပ်တို့၌ “စတ္တာရိန္ဒိယာ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ”ဟု ခွဲ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို သုခိန္ဒေ
ဒုက္ခိန္ဒေ ဒေါမနသိန္ဒေ အညာတာဝိန္ဒေတို့သည်။ မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကေ၊ ၌။ နဘန္တိ၊
မကပ်ဝင်ကုန်။ မဂ္ဂဟေတုကန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သဟဇာတဟေတု၊
သဟဇာတဟိတ်ကို။ သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝိရိယ ဝိမံသဇေဋ္ဌကကာလေ၊
ဝိရိယ ဝိမံသတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရာအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ မဂ္ဂါဓိပတိ၊ မဂ္ဂါ-
ဓိပတိဟူသော သဟဇာတ ပစ္စည်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဆန္ဒစိတ္တကာလေ၊ ဆန္ဒ
စိတ္တတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရာအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဂ္ဂဟေတုက မဂ္ဂါ-
ဓိပတိဟု မဆိုထိုက်သည်။ (ဟောတိ)။ [အနညာတညဿာမိတိန္ဒိယံဟု ကတ္တား
ရှိသောကြောင့် “န ဝတ္ထုဗ္ဗံ”ဟု ပါဠိတော်အတိုင်းရှိပေ။ အညိန္ဒိယံဟု ကတ္တား
ရှိရာ၌လည်း “န ဝတ္ထုဗ္ဗံ” ပင်တည်း။]

ဒသိန္ဒိယာ။ပေ။ဥပ္ပါဒိနောတိ၊ ဟူသော။တေ၊ ဤစကားကို။ ဘတ္တ၊ န်သော။
ရူပိန္ဒိယာနိ၊ ရုပ်ဣန္ဒြေတို့ကို၎င်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကိန္ဒိယာနိစ၊ ဝိပါကံ
ဣန္ဒြေတို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဒသိန္ဒိယာနိ၊ ဒသိန္ဒိယတို့ဟူသည်။
ဒေါမနသေန၊ ဒေါမနသိန္ဒေနှင့်။ သဒ္ဓိံ ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တာနေဝ၊
ဆိုအပ်ပြီးသော နဝိန္ဒိယတို့ပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၁၀-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။

ဒေါမနသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဌ။ နဝတ္တဗ္ဗာ-
ရမ္မဏံ၊ ဥပ္ပန္န ဥပ္ပါဒိဟု မဆိုလိုက်သော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ သေသာနိ၊
ဒေါမနသိန္ဒြိယ မှ ကြွင်းသော ၉-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ (မနိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ
သောမနသိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေ သဒ္ဓါဒိပဉ္စကိန္ဒြေတို့သည်။) နိဗ္ဗာန ပစ္စဝေက္ခဏ-
ကာလေပိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ရာအခါ၌လည်း။ (နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ။)
[ပိဖြင့် ပဏ္ဏတ္တိံ အရကိုပေါင်း။] တိဏိန္ဒြိယာနိ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိတိ၊ ကား။ တိဏိ၊
ကုန်သော။ လောကုတ္တရိန္ဒြိယာနိ၊ လောကုတ္တရဣန္ဒြေတို့သည်။ (ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ-
နိ၊ ဗဟိဒ္ဓါဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။) စတ္တာရိတိ၊ ကား။ သုခ ဒုက္ခ-
သောမနသေ ဒေါမနသာနိ၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ ဒေါမနသိန္ဒြေ
တို့သည်။ (သိယာ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ-စသောပါဠိတော်၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊
ထို သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ ဒေါမနသိန္ဒြေတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေပိ၊
အဇ္ဈတ္တတရားတို့ကို၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေပိ၊ ဗဟိဒ္ဓတရားတို့ကို၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။
ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာတိ၊ ကား။ မနိန္ဒြိယ ဇီဝိတိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယာနိ
စေတ၊ မနိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓါဒိပဉ္စကဉ္စ၊ သဒ္ဓါအစ
ရှိသော ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်းသည်၎င်း။ (သိယာ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ-
စသော ပါဠိတော်၌စပ်။) တတ္ထ၊ ထို ၈-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အာကိဉ္ဇညာ-
ယတနကာလေ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန် ဖြစ်ရာအခါ၌။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏတ၊
န ဝတ္တဗ္ဗတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣမသ္မိမ္မိ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ၌လည်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိ-
ယာနိ၊ တို့ကို။ ကာမာဝစရနိ၊ ကာမာဝစရဣန္ဒြေတို့ကို၎င်း။ တိဏိ၊ ၃-ပါးသော
ဣန္ဒြေတို့ကို။ လောကုတ္တရနိ၊ လောကုတ္တရ ဣန္ဒြေတို့ကို၎င်း။ နဝ၊ ၉-ပါးသော
ဣန္ဒြေတို့ကို။ လောကိယလောကုတ္တရ မိဿကာနေတိ၊ လောကီ လောကုတ္တရ
ရောသော ဣန္ဒြေတို့ကိုပင်၎င်း။ ကထိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ပိ၊ ဤ
ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းသည်လည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းနှင့်။
သဒ္ဓိံ။ ကေပရိစ္ဆေဒေါတိ၊ တူသော အပိုင်းအခြားရှိသည်သာ။ ဟောတိ။
ပန၊ ဆက်။ အယံ ဣန္ဒြိယဝိဘဏီ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်းကို။ ဒွိပရိဝဋ္ဌံ၊ ၂-ပါးလော
ပြောင်းလဲကြောင်းနည်းရှိအောင်။ နိဟရိတော၊ ရှိ။ ဘာဇေတော၊ ရှိ။ ဒသိတော၊
ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [“ဒွေပရိဝဋ္ဌံ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ သမာသံပြီးသော
အခါ “ဒွိပရိဝဋ္ဌံ”ရှိမှ ကောင်းသည်။ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း မပါသောကြောင့်
“ဒွိပရိဝဋ္ဌံ”ဟု ဆိုသည်။]

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ ဝိဘင်္ဂုက္ခကထာယ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတ။

ဣန္ဒြိယဝိဘင်းအမူနှင့် ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စိဘင်း

၁-သုတ္တန္တကာဇနိယ

ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၂၂၅။ ဣဒါနိ၊ ဣန္ဒြိယဝိဘင်းကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (“အတ္တသံဝဏ္ဏနာ ကာတဗ္ဗာ ဟောတိ” ၌စပ်။) တဒနန္တရေ၊ ထို ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယာ အယံ တန္တိ၊ အကြင်ပါဠိ တော်ကို။ (ဘဂဝတာ) နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားတော်မူအပ်ပြီ။ တဿာ (တန္တိယာ)၊ ထို ပါဠိတော်၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနံ၊ အနက် အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ ကရောဇ္ဇေန၊ ပြုသော သံဝဏ္ဏနာဆရာသည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ- မဏ္ဍလံ၊ ခွဲခြားဝေခွဲ၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝကတို့၏ အပေါင်းသို့။ ဝါ၊ ခွဲခြားဝေခွဲ၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိသတ်သို့။ ဩတရိတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍။ အာစရိယေ၊ ရှေးဆရာတို့ကို။ (မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အနက်ကို ဖွင့်ပြကြသော ရှေးဆရာတို့ကို။) အနဗ္ဗာစိက္ခန္ဓေန၊ မစုပ်စွဲသည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ဖြစ်၍၎င်း။ (ထိုအဆိုအတိုင်း မဖောက်မပြန်ဖွင့်ဆိုလျှင် စွပ်စွဲရာမရောက်။) သကသမယံ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော အယူကို။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ မပဲ မရှောင်သည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏ အယူကို။ အနာယူဟန္တေန၊ အားမထုတ်သည်။ ဝါ၊ ပေါင်း၍မယူသည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ [ဝေါက္ကမန္တဖြစ်ပုံ၊ အနာယူဟန္တဖြစ်ပုံကို ဒီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်ကို။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်။ (ဟုတွာ) စ။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ အနုလောမေဇ္ဇေန၊ လျော်စွာပြုသည်။ (ဟုတွာ) စ။ မဟာ- ပဒေသေ၊ မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို။ ဩလောကေဇ္ဇေန၊ ကြည့်ရှုသည်။ (သုတ္တန်၌လာသော မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို ကြည့်ရှုသည်။) ဓမ္မံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ကို။ ဒီပေဇ္ဇေန၊ ထင်ရှားပြသည်။ (ဟုတွာ) စ။ အတ္ထံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၏အနက်ကို။ သင်္ဂဟန္တေန၊ သိမ်းယူသည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ [တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ခုက္ခေ အညာဏ-စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ပါဠိတော် ချင်းဖွင့်သော အနက်ရှိ၏။ ထိုအနက်အဖွင့်ကို သိမ်းယူလျက်-ဟူလို။] တမေဝတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကိုပင်။ ပုန၊ တဖန်။ အာဝတ္ထေတွာ၊ လည်စေ၍။ အပရေဟိပိ၊ အခြား

အနုလောမေဇ္ဇေန။ ။အနုလောမေဇ္ဇပုဒ်ကို “လျော်စေသည်” ဟု၎င်း၊ “မဆန့်စေ သည်”ဟု၎င်း ကာရိတ်အနက် ပေးကြ၏။ အနုလောမပုဒ်က ဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် ကာရိတ်ကေ-ပစ္စည်း မသက်နိုင်၊ ကရ-ဓာတ်၏ အနက်၌ ဣ-ပစ္စည်းသက်၍ ဇ-ပြု၊ အန္တ- ပစ္စည်းမှ (အ)ကို ချေ။

လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ ပရိယာယ်အနက်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ အကျယ် ညွှန်ပြသည်။ (ဟုတွာ)စ၊ ၎င်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကိုဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤ “ယသ္မာ”စသော ဝါကျကို “တသ္မာ အညတြ”စသော ဝါကျနှင့် တွဲပါ။)

စ၊ ဆက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ ပကတိယာပိ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း။ ဇုက္ကရာဝ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်သာ။ ဝါ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်သာ။ ယထာ (ယေန ကာရဏေန)၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ ကို။ ပကတိယာပိ၊ လည်း။ ဇုက္ကရာဝ၊ သည်သာ။ တထာ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။) ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) သစ္စံ၊ သစ္စာတရား၎င်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ ဟူသော အမည်ပညတ်၎င်း။ ဝါ၊ သတ္တမ္မကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ပဋိသန္နိ၊ ပဋိသန္ဓေ၎င်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပင်လျှင်၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) စတုရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မ္မော၊ တို့ကို။ ဒုဒ္ဓသာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိမြင်အပ်ကုန် ၏။ ဝါ၊ သိမြင်နိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဒေသေတုံ၊ ဟောခြင်းငှါလည်း။ သုဇုက္ကရာ၊ အလွန် ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟု)။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အာစရိယေ အနဗ္ဗာစိက္ခန္တေန စသော အစီအရင်ဖြင့် ဖွင့်ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊ ပင်ကိုယ် အားဖြင့်လည်း အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၏ ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အာဂမာဓိ- ဂ္ဂမပ္ပတ္တေဟိ၊ အာဂမဟူသော ပရိယတ်၊ အဓိဂမဟူသော ပဋိဝေဓသို့ ရောက် ကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စ

ပကတိယာပိ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုဖွင့်ရာ၌ အဋ္ဌကထာသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ရလိမ့်မည်။ ဤသို့ ပင်ကိုယ်ပါ၌ အတိုင်း ပင် ခဲယဉ်းလှလေပြီ။ “အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရအား မည်သည့် ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏” စသောအားဖြင့် ချဲ့ထွင်၍ ဖွင့်ဆိုရေးသားရာ၌ ခဲယဉ်းကြောင်းမှာ ဆိုဘွယ်မလိုတော့— ဟူလို၊ အဝိသမ္ဘူကို သမ္မာဝနာဇောတက-ဟု ရှေးနိဿယ၌ ဆို၏။

ပစ္စယာကာရ။ ။အဝိဇ္ဇာဒိက္ခိယာ၊ သော။ ပစ္စယဓမ္မဿ၊ ၏။ သင်္ခါရဒိပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မံ ပတိ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုစွဲ၍။ ဟေတုအာဒိနာ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယ- ဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ပစ္စယာကာရော၊ မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေတိ အတ္တော—အနု။ “ပစ္စယဿ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရား၏+အာကာရော၊ ဟေတုစသော သတ္တိဖြင့် သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့အား ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာတည်း။ ပစ္စယာကာရော၊ ရာ။

•သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ န သုကဏ၊ လွယ်ကူစွာ မပြုအပ် မပြုနိုင်ပါ တကား။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိတုလယိတွာ၊ အဖန်ဖန် နှိုင်းချိန်၍။ (တသ္မာ အာရတိ- သာမိ-၌စပ်။)

ဂါထာ။ ။အဟံ၊ ငါသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပစ္စယာကာရဝဏ္ဏနံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာကို။ ဝတ္ထုကာမော၊ ဆိုခြင်းငှါအလို ရှိသည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။) သာဂရံ၊ သမုဒ္ဒရာသို့။ အဇ္ဈောဂါဇ္ဈော၊ သက်ဝင်သော ယောကျ်ားသည်။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ရာကို။ (နာဓိဂစ္ဆတိ) ဣ၊ မရသကဲ့သို့။ (တထာ၊ အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ၏သာ။ ဉာဏပလေန၊ ဉာဏ် အစွမ်းဖြင့်။) ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ရာ နည်းလမ်းကို။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပါ တကား။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မိမိ၏ဉာဏ်ဖြင့် ထောက်တည်ရာနည်းလမ်းကို မရပါ သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ သာသနံ၊ ဤပါဠိတော်ဟူသော ပရိယတ် သာသနာတော်ကို။ ဝါ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်ဟူသော သာသနာတော် ကို။ နာနာဒေသနာနယ ဗဟိတံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဒေသနာနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်၏။ ပုဗ္ဗာစရိယပစ္စေ၊ ၈၊ ရှေးဆရာတို့၏ လမ်းစဉ်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ သည်လည်း။ အဗ္ဗောစ္စိန္နော၊ မပြတ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဗဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်တည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ထို နာနာဒေသနာနယဗဟိတံ၊ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂ ဟူသော နှစ်ပါးစုံကို။ သန္နိဿာယ၊ ကောင်းစွာမှီ၍။ တေဿ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏။ အတ္တဝဏ္ဏနံ၊ အနက်အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ အာရတိသာမိ၊ အားထုတ်ပါအံ့။ တံ၊ ထို အဋ္ဌကထာကို။ (တုမေ၊ အသင်သောတုတို့သည်။) သမာဟိတာ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ် သောစိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) သုဏာထ၊ နာယူလေ့ကျက် ဆောင်ရွက် ကြကုန်လော့။

ဟိ၊ သာဓကကား။ ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ ယော ကောစိမံ အဋ္ဌိံ ကတွာ သုဏေယျ။ ပေ။ အဒေသနံ မစူ၊ ရာဇသ ဂစ္ဆေတိ။ မှုသော။ ဇေတံ (ဂါထာဝစနံ)၊ ဤဂါထာစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ယော ကောစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ၊ ဤတရားကို။ အဋ္ဌိံ၊ မိမိ၏စီးပွားကို။ ဝါ၊ မိမိမှာ စီးပွားရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ (တနည်း) အဋ္ဌိံ ကတွာ၊ မမေ့စေဘဲ အရိုးစွဲအောင်ပြု၍။ သုဏေယျ၊ နာယူလေ့ကျက်

အဋ္ဌိံ ကတွာ။ ။ဋီကာ၌ “အတ္တံ ကတွာ”ဟု ဖွင့်၏။တ္ထ-ကို ၄-ပြု၍ သုတ္တံ ခိ-ပစ္စည်း၊ တနည်း ဤ-ပစ္စည်းဟု ကြံပါ။ [မရ၌ကား ဣ-အာဂုံဟု ဆို၏။] အတ္တံကို “ဟိတံ” ဟု အနုဖွင့် ၏။ “အတ္တသဒ္ဓါ ဟိတအနက်ဟော”ဟူလို၊ “တရားတော်သည် ငါ၏စီးပွားဖြစ်၏”ဟု သဘော ထား၍ နာယူခြင်းကို “အဋ္ဌိံ ကတွာ သုဏေယျ”ဟု ဆိုသည်။

ဆောင်ရွက်ရာ၏။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေးကာလ နောက်
 ကာလ၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စ၍နာယူရာရှေးကာလမှစ၍ နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော။
 ဝိသေသံ၊ သုတမယဉာဏ် စိန္တာမယဉာဏ် အစရှိသော ဉာဏ်အထူးကို။ ဝါ၊
 တဒဂ် ဝိက္ခမ္ဘနအစရှိသည်ဖြင့် ကိလေသာကုန်ခြင်းအထူးကို။ လဘေထ၊ မချွတ်
 ကေန် အမှန်ရနိုင်၏။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝိသေသံ၊ ကျိ၊ ဝါ၊ ကျိ။
 လဒ္ဓါန၊ မချွတ်ကေန် အမှန်ရ၍။ ဝါ၊ ရခြင်းကြောင့်။ မစ္စုရာဇဿ၊ သုံးဆယ့်တဘုံ
 အလုံးစုံကို အကုန်မွေနှင်း ရှင်သေမင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ အဒဿနံ၊ မမြင်အပ်
 မမြင်နိုင်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆေ၊ ကေန်ထုတ်ချောက် ရောက်နိုင်ပေသတည်း။]

အနုဋီကာ။ “အဋ္ဌိ” ကတော”ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာကိုပင် အနုဋီကာ၌ “အတ္တာနံ
 အတ္တိကံ ကတော”ဟု ဋီကာနည်းမှ တနည်းဖွင့်သေး၏။ တရားနာသောအခါ “မိမိမှာ စီးပွား
 ရှိသည်ကိုပြု၍ = တရားကိုသိရခြင်းမှာ မိမိမှာ စီးပွားတိုးတက်လာသည်-ဟု သဘောထား၍
 နာပါ”ဟူလို၊ ဤနည်း၌ “အတ္တာ ယဿ အတ္တိကံ အဋ္ဌိ”ဟု အဿတ္တိအနက်၌ ဤ-ပစ္စည်း
 ဟု ကြံပါ။

တနည်း။ ဋီကာ၌ “ယထာ ဝါ နနဿတိ။ ပေ။ အဋ္ဌိ” ကတော”ဟု အဋ္ဌကထာကို တနည်း
 ဖွင့်သေး၏။ ဤနည်း၌ကား အဋ္ဌိသဒ္ဓါသည် “အရိုး” အနက်ဟောတည်း။ တရားနာသောအခါ
 ထိုတရားကို နောက်နောက်ကာလ၌ ပျောက်ပျက်၍ မသွားသို့မူ “အရိုးစွဲအောင် မှတ်မှတ်
 သားသားနာယူပါ”ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤနည်း၌ “အဋ္ဌိဂတ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဂတပုဂ် အကြေ
 ကြံပါ။

ပုဗ္ဗာပရိယံ ဝိသေသံ။ ။ ပုဗ္ဗော စ၊ စ၍နာယူရာ ရှေးကာလလည်း။ အပရေ စ၊ နောက်
 ကာလလည်း။ ပုဗ္ဗာပရိ၊ ရှေးကာလ နောက်ကာလ (သမာဟာရဒ္ဒန်)။ ပုဗ္ဗာပရေ + ဘဝံ ပုဗ္ဗာပရိ-
 ယံ၊ ဝိသေသံကို ဉာဏဝိသေသံ၊ ကိလေသက္ခယဝိသေသံ စ”ဟု ဋီကာ၌၎င်း၊ “သုတစိန္တာမယာ-
 ဒိ” ဉာဏဝိသေသံ၊ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနဒိနာ ကိလေသက္ခယဝိသေသံ”ဟု အနုဋီကာ၌၎င်း ဖွင့်၏။
 ထိုအဖွင့်အတိုင်းပင် ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို လိုလိုချင်ချင် သင်ယူပို့ချသူသည် သင်ရင်း
 ချရင်းပင် (လိုလိုချင်ချင် မနာယူသူတို့ မရနိုင်သော) သုတမယဉာဏ်အထူးကို၎င်း၊ ကျမ်းစာကို
 အခြေခံ၍ ကြစည်စဉ်းစားတတ်သော စိန္တာမယဉာဏ်အထူးကို၎င်း ရပါသည်။ ကျမ်းစာကို
 ကြည့်ရှုပို့ချသင်ယူရသောအခါ ရာဂ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ စသော အကုသိုလ်များကို
 တဒဂ်ပဟာန်အားဖြင့်၎င်း၊ အတော်ကြာအောင် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့်၎င်း ပယ်နိုင်ပါ-
 သည်။

[ဆောင်] စာချ စာသင် အလုပ်ခွင်ဝယ်၊ နေ့စဉ်မွေ့လျော်၊ များသူတော်တို့ ရွှင်ပျော်
 လုံ့လ သဒ္ဓါကြ၍၊ ဉာဏစင်ဖြူ သင်ချမှုကား၊ ... ထိုသို့စီးပွား၊ သုတများ
 သဖြင့်၊ စဉ်းစားဉာဏ်ကြွယ် အမြင်ကျယ်၏။ ... မက္ခယစေကာ၊ ကိလေသာ
 လည်း သူငါ ရှန်ကြမ်း ဖြစ်စတမ်းသို့ ဗရမ်းဗတော၊ မဖြစ်လာဘဲ၊ ဣဿာ
 မစ္ဆရိ မထကြသူ။ ရာဂ ဒေါသော၊ မာန မောတို့ အပြောမကျယ်၊ သေး
 ငယ်ငယ်မှ၊ စ၍ ပဟာန်၊ တဒဂ်နှင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘန၊ ပယ်နိုင်ကြသည်၊ ... သင် ချ
 အကျိုး၊ စာတန်ခိုး။

ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတံ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို၌။ အာဒိတောယေဝ၊ အစမှစ၍ သာလျှင်။ ဟာဝ၊ အပဉ်အတိုင်း။ [ယောဇနာ၌ တာဝကို “ပဌမံ” ဟု ဖွင့်၏။] ဒေသနာဘေဒတော၊ ဒေသနာ အပြားအားဖြင့် ၎င်း။ အတ္တလက္ခဏေကဝိဇာဒိတော၊ အတ္တ၊ လက္ခဏ၊ ကေဝိဇ အစရှိသော အားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂါန၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဇ္ဇာနာဝ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းအား ဖြင့်၎င်း။ ပိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုဒေသနာဘေဒတော အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ ဒေသနာဘေဒတောတိ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရံ၊ ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒေသေမိ)၊ အံ။ ဝလ္လိဟာရကနာနံ၊ နွယ်ကို ပယ်ရှားကုန်သော။ စတုနံ၊ လေးယောက်ကုန်သော။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ဝလ္လိဂ္ဂဟတံ ဝိယ၊ နွယ်ကို ဆွဲယူခြင်းကဲ့သို့။ (တတာ) ဘဂဝတော၊ ၏။ အာဒိတောဝါ၊ အစမှသော်၎င်း။ မဇ္ဈတောဝါ၊ အလယ်မှသော်၎င်း။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ (အတ္ထိ။ တာဝ၊ ထိုအဆုံးတိုင်အောင်၎င်း။) (ဤ စကာ ဖြင့် ဟောတော်မူနည်း ၂-နည်းကို ပြ၏။) တတာ၊ ထိုမှတပါး။ ပရိယော- သာနတောဝါ၊ အဆုံးမှသော်၎င်း။ မဇ္ဈတောဝါ၊ သော်၎င်း။ ပဌာယ၊ ၍။ ဟာဝ၊ လောက်။ အာဒိ၊ အစသည်။ (အတ္ထိ။ တာဝ၊ ထိုအစတိုင်အောင်၎င်း။) (ဤလည်း ၂-နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၄ ပါး အပြားရှိသော။ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာတော်သည်။ (ဟောတိ)။

ဟိ၊ ချဲ့။ [ဥပမာအကျဉ်း ပါပြီးဖြစ်၍ ဟိကို ဝိတ္ထာရဟု ဆိုသည်။ ယောဇနာ၌ တပ္ပါကဋီကရဏဟု ဖွင့်၏။] ဝလ္လိဟာရကေသု၊ ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ တယောက်သော ယောကျ်ားသည်။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလမေဝ၊ အရင်းအစကိုသာ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ပြင်၏။ သော၊ ထို ယောကျ်ားသည်။ တံ၊ ထိုနွယ်ကို။ မူလေ၊ အရင်း၌။ ဆေတု၊ ဖြတ်၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အာကမ္ဘိတွာ၊ ဆွဲငင်၍။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ကမ္မေ၊ ဆိုင်ရာအလုပ်၌။ (နွယ်ဖြင့် ချည်တုပ်၍ ပြုကွယ်အလုပ်၌။) ဥပနေတိ ယတာ၊ ကပ်ဆောင်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ၃ပ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ငရာမရယံ၊ သည်။ (သမ္မဝတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ပရိယောသာနာပိ၊ အဆုံးဖြစ်သော ငရာ မရဏတိုင်အောင်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကို။ ဒေသေတိ။

ပန၊ ကား။ တေသု ပုရိသေသု၊ ထိုယောကျ်ား ၄-ယောက်တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈံ၊ အလယ်ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဆိန္နိတွာ၊ ၍။ ဥပရိဘာဂံယေဝ၊ အထက်အဘို့ကိုသာ။ အာကမ္ဘိတွာ၊

၍။ အာဒါယ။ ၍။ ကမ္မေ၊ ဌ။ ဥပနေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတော၊ အလွန်နှစ်သက်သော။ အဘိဝေ-
တော၊ ကောင်းလေစွဟု အားရနှစ်လို ပြောဆိုသော။ အဇ္ဈောသယ၊ စားမျိုး
သည့်အနေ ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ တဿ၊ ထို
ယောက်ျား၏။ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေဒနာသု၊
တို့၌။ ယာ နန္ဒိ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်နှစ်သက်တတ်သော
တဏှာ သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်တည်း။
တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ (သမ္မဝ-
တိ)။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ (သမ္မဝတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ မဇ္ဈတော၊
အလယ်ဖြစ်သော ဝေဒနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝံ၊ ပရိယောသာနာပိ၊ အဆုံး
ဖြစ်သော ဇရာမရဏတိုင်အောင်လည်း။ ဒေသေတိ။

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေသု ပရိသေသု၊ ထို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိ-
ယာ၊ ၏။ အဂ္ဂံ၊ အဖျားကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ အဂ္ဂေ၊ ဌ။
ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အဂ္ဂါနုသာရေန၊ အဖျားကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ယာဝံ
မူလာ၊ အရင်းတိုင်အောင်။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ကမ္မေ၊ ဌ။ ဥပနေတိ
ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူ၍။
ဣတိ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ၊ ငါဘုရားသည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ) နုခေါ၊ ဖြစ်သလော။
ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ နော(ဟောတိ)၊ မဖြစ်သလော။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊
ဤပြဿနာ၌။ ဝေါ၊ တို့၏။ (မတိ၊ အလိုသည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ [“ကထံ ဝါ” ဟုရှိသော်လည်း “ကထံ ဝေါ” ဟု ရှိမှ
မှောင်းမည်ထင်သည်။] ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာ-
မရဏံ၊ သည်။ (သမ္မဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဧဝံ၊ ဤအတိုင်းသာ။ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။
ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာ မရဏဖြစ်၏
ဟူ၍။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ (မတိ၊ အလိုသည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ (ဣတိ၊
ဤသို့လျှောက်ပြီ။) ဘဝပစ္စယာဇာတိ။ ပေ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။
ဣတိ ဧဝံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) နုခေါ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။
နော (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်သလော။ ကထံ၊ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။
(မတိ၊ အလိုသည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊
အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ)။ ဧဝံ၊ သာ။ ဧတ္ထ၊
ဤပြဿနာ၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ
တို့ဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍။ နော၊ တို့၏။ (မတိ၊ သည်။) ဟောတိ။ (ဣတိ၊ ဤသို့

လျှောက်ပြီ။) (ဣတိ၊ သို့။) ပရိယောသာနတော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာ မရဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ အာဒိတောပိ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တိုင်အောင်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ တေသု ပရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈ-
မေဝ၊ အလယ်ကိုသာ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဆိန္ဒူ-
တု၊ ရှိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ ဩတရန္တော၊ သက်ဆင်းလျက်။ ယာဝမူလာ၊
တိုင်အောင်။ အာဒိယ၊ ရှိ။ ကမ္မေ၊ ၌။ ဥပသနတိယတာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊
သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ အာဟာရာ၊ ဤ
အာဟာရတို့သည်။ ကိ နိဒါနာ၊ အဘယ်အကြောင်း နိဒါန်းရှိကုန်သနည်း။ ကိ
သမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် အဘယ် ဖြစ်ကြောင်း
ရှိကုန်သနည်း။ ကိ ဇာတိကာ၊ အဘယ်ဇာတ်မြစ် ရှိကုန်သနည်း။ (အဘယ်
ဖြစ်ကြောင်း ဇာတိ ရှိကုန်သနည်း။) ကိ ပဘဝါ၊ အဘယ် အစအမွန်ရှိကုန်
သနည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ တဏှာနိဒါနာ၊ တဏှာ
ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်
ပေါင်းမိလသော် တဏှာဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ တဏှာ ဇာတိကာ၊
တဏှာဟူသော ဇာတ်မြစ်ရှိကုန်၏။ တဏှာ ပဘဝါ၊ တဏှာဟူသော အစအမွန်
ရှိကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ စ တဏှာ၊ ဤ တဏှာသည်လည်း။ ကိ နိဒါနာ၊
အဘယ်အကြောင်း ရှိသနည်း။ [ကိ သမုဒယာ စသည်ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထား
သည်။ ထို့နောက် “တဏှာ ဝေဒနာနိဒါနာ” စသော အဖြေဝါကျကိုလည်း
မြှုပ်ထားသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေယျာလမြှုပ်ထားပုံကို သိပါ။] သင်္ခါရာ၊
သင်္ခါရတို့သည်။ ကိ နိဒါနာ၊ ကုန်သနည်း။ ပေ၊ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။
အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယာ၊
ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း
ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဇာတ်မြစ်ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ
ပဘဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အစအမွန်ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်
ဖြစ်သောတဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ
တိုင်အောင်။ ဒေသေတိ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကဿ၊ ကြောင့်။ ဝေ၊
သို့။ ဝါ၊ ဤ ၄-မျိုး အပြားအားဖြင့်။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူသနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား။ အမေးတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်မြတ်၏။
သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သယံ၊
ကိုယ်တော်တိုင်။ ဒေသနံ၊ ဝိလာသပုတ္တတ္ထာ ၁၊ ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်

စမ္ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့ ရောက်တော်မူသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ (ဧဝံ သို့။ ဒေသေတိ၊ ဧ။) ဟိ၊ ချဲ့။ သမန္တဘဒ္ဒကော၊ သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ (အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားသည်။) တတော တတော၊ ထိုထို ဒေသနာအားဖြင့်။ ဉာယပ္ပဋိဝေဓာယ၊ သိသင့်သိထိုက်သော မဂ်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သိသင့် သိထိုက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္ထတိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ (သမန္တဘဒ္ဒကမူတပါး ဒေသနာဝိလာသဖြစ်ပုံကား။) ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုဝေသာရဇ္ဇပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယောဂေန၊ ၄-ပါးသော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်၊ ၄-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့နှင့် ယှဉ်တော်မူခြင်း ကြောင့်၎င်း။ စတုဗ္ဗိဂေမ္မိရဘာဝပ္ပတ္တိယာ စ၊ ဓမ္မ အတ္တ ဒေသနာ ပဋိဝေဓအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိသော နက်နဲသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဒေသနာ-ဝိလာသပ္ပတ္တော၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ရောက်တော်မူပြီ။ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တတ္တ၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ ရောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာနယေဟေဝ၊ အမျိုးမျိုးသော နည်းတို့ဖြင့်သာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ။

ပန၊ အထူးကား။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ (ပဝတ္တိတာ ၌ ပဓာနစပ်။) ဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ (ဒေသနာ ၌ အပဓာနစပ်။) (တနည်း) အဿ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသနာ ၌ ဋီကာ စပ်သည်။) အာဒိတော၊ မှ။ ပဠာယ၊ ချဲ့။ ယာ အနုလောမဒေသနာ၊ အကြင် အနုလောမဒေသနာသည်။ (ပဝတ္တ၊ ပြီ။) [နောက်၌ “ယာဝ ပရိယောသာနာ ပဝတ္တာ”ဟု လာလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “ပဝတ္တာ”ဟု ထည့်သည်။] ယာ၊ ထို အနုလောမဒေသနာကို။ (ပဝတ္တိတာ ၌စပ်။) ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂသမ္ပုဋ္ဌံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်အပ်သောဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၌ ပြင်းစွာတွေ့ဝေသော။ ဝိနေယျ-ဇနံ၊ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ သမနုပဿတော၊ ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ (တနည်း) သမနုပဿတော၊ ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် မြင်တော်မူသော။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယတာသဇကဟိ၊

ဝိသေသတော ပနဿ။ သမန္တဘဒ္ဒက၏ အဖြစ်၊ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တ၏ အဖြစ်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို ၄-မျိုး ၄-စား ဟောတော်မူခြင်း၌ တူမျှသော အကြောင်း ဖြစ်၏။ ယခုအခါ၌ အနုလောမ ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်း၊ ပဋိလောမဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်း၊ အလယ်မှ စ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်း၊ အဆုံးမှစ၍ အစတိုင်အောင် ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်း—ထိုအကြောင်းအသီးအသီးကို ခွဲ၍ ပြလိုသောကြောင့် “ဝိသေသတော ပနဿ” စသည်ကို မိန့်သည်။

အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တိသန္ဓယနတ္ထံ၊ ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ ၎င်း။ ဥပတ္တိက္ခမသန္ဓယနတ္ထံ၊ ဖြစ်ပုံအစဉ်ကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။

ပရိယောသာနတော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာမရဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာ ပဋိလောမဒေသနာ၊ အကြင်ပဋိလောမဒေသနာတော်သည်။ (ပဝတ္တာ)။ သာ၊ ထိုပဋိလောမဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ-ထည့်ပါငြိ၌စပ်။) အယံ လောကော၊ ဤ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ အာပန္နော ဝတ၊ ရောက်ရှာလေစွတကား။ ဇာယတိ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ရ၏။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေလည်း နေရ၏။ ဇီယတိ စ၊ အိုလည်း အိုရ၏။ မီယတိ စ၊ သေလည်း သေရ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ [သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်။] နယေန၊ ဖြင့်။ ကိစ္ဆံ၊ သို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ လောကံ၊ ကို။ အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုတော်မူလသော်။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူသော။ (အယ၊ ထိုပြတ်စွာဘုရားသည်။) ပုဗ္ဗဘာဂပဋိဝေဓာနသာရေန၊ ရှေးအဘို့၌ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာ မရဏ အစရှိသော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထို ဒုက္ခ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓိဂတ-ကာရဏသန္ဓယနတ္ထံ၊ သိတော်မူအပ်သော အကြောင်းကို ကောင်းစွာ ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်တော်မူအပ်ပြီ။) [ပဝတ္တိတာတိ ဉာတဗ္ဗာ-မှ ပဝတ္တိတာကို လိုက်စေသည်။]

ပန၊ ကား။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အာဒိ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ (အတ္တိ)။ တာဝ၊ ထို အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင်။ ယာ(ဒေသနာ)၊ သည်။ (ပဝတ္တာ၊ ၍။) သာ၊ ထိုဒေသနာကို။ အာဟာရနိဒါနဝတ္ထာပနာနုသာရေန၊ အာဟာရတို့၏ အကြောင်းကို အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေခြင်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ အခွန်သည်။ (အတ္တိ)။ တာဝ၊ ထို အတိတ် အခွန်တိုင်အောင်။ [“အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ အတိတော အဒ္ဓါ” အရ အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင်ကို ဆိုသည်။] အတိဟရိတု၊ ရှေးရှုဆောင်ပြီး၍။ ပန၊ တဖန်။ အတိတဒ္ဓတော၊ အတိတ် အခွန်မှ။ (အဝိဇ္ဇာ-မှ) ပဘုတိ၊ စ၍။

ယာ ပန မဇ္ဈတောပေ။ အာဒိ။ ။ တဏှာဟူသော အလယ်မှစ၍ အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူသော အစတိုင်အောင်ကို “ယာ ပနပေ။ အာဒိ” ဟု ဆိုသည်။ ဣမေ ဟိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရာ ကိန္နိဒါနာ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပုံကို ပြန်၍ကြည့်ပါ။ “သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာ-နိဒါနာ” စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ဟောတော်မူထားသည်။

ဟေတုဖလပဋိပါဋိသန္ဓေသနတ္ထံ၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ပြီ။) ပန၊ ကား။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ချဲ့။ ယာဓ ပရိယောသာနာ၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာ မရဏ တိုင်အောင်။ ယာ(ဒေသနာ)၊ အကြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္တာ၊ ပြီ။ သာ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနေ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ကာလဝယ် ပါဝင်သော တရားအပေါင်း၌။ (ဝိညာဏ် နာမ်ရပ် အစရှိသော တရား ၈-ပါး၌။) အနာဂတဒ္ဓဟေတု သမုဋ္ဌာနတော၊ အနာဂတ် အခွန်၏ အကြောင်း၏ဖြစ်ကြောင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ချဲ့။ အနာဂတဒ္ဓသန္ဓေသနတ္ထံ၊ အနာဂတ် အခွန်ကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ပြီ။)

တာသု၊ ထို ၄-မျိုးသော ဒေသနာတို့တွင်။ (ယာသာ အနုလောမဒေသနာ ၌စပ်။) ပဝတ္တိကာရဏသမ္မုဋ္ဌဿ၊ သံသရာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၌ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသော။ ဝိနေယျဇနဿ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းအား။ ယထာသကေ-ဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တိသန္ဓေသနတ္ထံ၊ သံသရာဖြစ်ပုံကို ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမသန္ဓေသနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ချဲ့။ ယာသာ အနုလောမဒေသနာ၊ ကို။ ဝတ္တာ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို အနုလောမဒေသနာတော်ကို။ ဣ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချဲ့ထားတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ။ [“အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် အနုလောမဒေသနာ တော်ကို ဟောထားတော်မူသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနုလောမဒေသနာတော်၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည် တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။

သာ။ပေ။ပဋိပါဋိသန္ဓေသနတ္ထံ။ ။ထို အလယ်မှစ၍ အစတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ် သော ဒေသနာတော်ကိုကြည့်လျှင် “ဣမေ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရာ။ပေ။ ဣမေ စတ္တာရော အာဟာရာ တဏှာနိဒါနာ”စသည်ဖြင့် အာဟာရတို့၏ အကြောင်းကို ပိုင်းခြား ၍ တည်စေတော်မူပြီးလျှင် “တဏှာ စာယံ ဘိက္ခဝေ ကိ နိဒါနာ။ပေ။ ဝေဒနာနိဒါနာ၊ ဝေဒနာ စာယံ ဘိက္ခဝေ ကိ နိဒါနာ။ပေ။ဗဿနိဒါနာ”စသည်ဖြင့် တဏှာနိဒါနာ စသည်ကို ပိုင်းခြားတော်မူသည်။ ထိုပိုင်းခြားပုံကို အစဉ်လျှောက်သောအခါ “သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ” စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ရောက်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် “ယာဝ အတိတံ အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတံ”ဟု ဆိုသည်။ ထို အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ရောက်ပြီးနောက် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ”စသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုး အစဉ်အဆက်ကို ပြတော် မူသည်။ ပါဠိတော်၎င်း ကြည့်ပါ။

ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိကို ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်သော ကာပိလဆရာတို့၏။ ပကတိ၊ ပကတိသည်။ (အကာရဏံ၊ သူ့အတွက် အကြောင်းမရှိသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ မူလကာရဏံ၊ မူလအကြောင်းသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) အဝိဇ္ဇာပိ၊ သည်လည်း။ အကာရဏံ၊ သူ့အတွက် အကြောင်းမရှိသော။ လောကဿ၊ ၏။ မူလကာရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကံ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) အကာရဏံ၊ သော။ (မူလကာရဏံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ မှန်၏။ အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ မူလပရိယာယဝဂ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း ရှိပါသော်လည်း။ ယေန (ပရိယာယေန)၊ အကြင် ပရိယာယ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင် အကြောင်း ခံကြောင့်။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) မူလကာရဏံ၊ မူလအကြောင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်၏။ (သော) ပရိယာယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ၏။

ပန၊ ပရိယာသပုပ္ဖမုတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ သော၊ ထိုအကြောင်း ဟူသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (သော ပရိယာ-ယော၊ ထိုအကြောင်းဟူသည်။) ဝဇ္ဇကထာယ၊ ဝဇ္ဇကထာ၏။ ဝါ၊ ဝဇ္ဇကို ဟောကြောင်း တရားစကား၏။ သီသဘာဝေါ၊ အဦးပဓာန၏ အဖြစ်တည်း။ [ဝဋ်တရားတွင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော ဝဋ်ဖြစ် ၂-ပါးရှိ၏။ ထို ဝဋ်ဖြစ် ၂-ပါး တွင်လည်း အဝိဇ္ဇာသည် တဏှာ၏လည်း အကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝဇ္ဇ-ကထာယ သီသဘာဝေါ” မှ ဆိုသည်။ တဏှာ၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ဟိ၊ ခွဲ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇကထံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလသော်။ ငဝိဇ္ဇဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဘဝတဏှဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဓမ္မေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ သိသံ၊ အဦးပဓာနကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထေ-သိ၊ ပြီ။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ အခါမှ။ ဝါ၊ ဤမည်သော မင်း၊ ဤမည်သော ဘုရားလက်ထက်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။ အထပစ္ဆာ၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဝါ၊ ထို မည်သောမင်း၊ ထိုမည်သော ဘုရားလက်ထက်မှနောက်၌။ သမတဝီ၊ စ၍ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ကောဋီ၊ အစွန်းအစ အပိုင်းအခြားသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏ ပရိမကောဋီ၏

ပရိမာ ကောဋီ န ပညာယတိ။ ။ပရိမမရိယာဒါ န ခိဿတိ။—နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနုမတဂ္ဂသုတ်—ဌ။ ဤ၌ ကောဋီသဒ္ဓါ၏ မရိယာအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထို အပိုင်း အခြားဟူသည်လည်း ပရိမသဒ္ဓါကိုထောက်၍ ရှေး အစွန်း=အစွန်း (အစ)ဟု သိရ၏။

မထင်ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အထစ ပန၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပစ္စယာ၊ ဤအာသဝေါတရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူပြီ။

ဘဝတဏှဝါ၊ ကိုသော်လည်း။ (သီသံ၊ ကို။ ကတူ၊ ချုံ။ ကထေသိ၊ ပြီ။) ယထာဟ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ မှ။ ဝါ၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ခွဲ။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ နာဟောသိ၊ သေး။ အထပစ္စာ၊ ခွဲ။ ဝါ၊ ခွဲ။ သမဘဝိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဝတဏှာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကောဋီ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဝ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေ၊ ဤဘဝတဏှာ၏ ပုရိမကောဋီ၏ မထင်ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အထစ ပန၊ ထိုသို့ဘဝတဏှာ၏ ပုရိမကောဋီ၏ မထင်ရှားခြင်းကိုဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပစ္စယာ၊ ဤ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စေတဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇကထံ၊ ဝဇ္ဇကထာကို။ ဝါ၊ ဝဇ္ဇကိုဟောကြောင်း တရားစကားကို။ ကထေန္တော၊ သော။ ဒေဝ၊ ၂-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ဤတရားတို့ကို။ သီသံ၊ အဦးပဓာနကို။ ကတူ၊ ချုံ။ ကထေသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ သုဂတိဘဝ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝိသေသဟေတုတတ္ထာ၊ ထူးသောအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒေဝ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သီသံ၊ ကို။ ကတူ၊ ချုံ။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသောအကြောင်းတည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတော၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ အင်္ဂုဿန္တာပလဂုဋ္ဌာဘိဃာတ ပရိသမာဘိဘူတာ၊ မီးဖြင့် ပြင်းစွာမြိုက်ခြင်း၊ လက်ရှိက်ဖြင့် ပြင်းစွာရိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းသဏ္ဌာန် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော။ ဝဇ္ဇဂါဝီ၊ သတ်ထိုက်သော နွားမသည်။ တာယ ပရိဿမာတုရတာယ၊ ထိုပင်ပန်းခြင်းဖြင့် လွန်စွာနာကျင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရဿာဒမ္ပ၊ မသွာယာ ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ဒိမိ၏။ အနတ္တာဝဟမ္ပိစ၊ စီးပါးမဲ့ကို ဆောင်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ [ဝိသဒ္ဓါသည်၊ ဂရဟာဇောတက၊ စ-သဒ္ဓါသည် သမုစ္စည်း။] ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်းကို။ (အာရတတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကိလေသသန္တဝပတော၊ ကိလေသာ၏

ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းကြောင့်။ နိရဿာဒမ္ပိ၊ မသာယာအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတတော၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ကျရောက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အနတ္တာဝဟမ္ပိ ၈၊ စီးပွားမဲ့ကိုဆောင်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိ ၁၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါးမက များသော အပြားရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းကံကို။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်မိ၏။

ပန၊ ကား။ ဘဝတဏှာ၊ ဘဝကိုတောင့်တတတ်သော တဏှာသည်။ သုဂတိဂါမိနော၊ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ တည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဘဝတဏှာ၊ သည်။ သုဂတိဂါမိနော၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝတဏှာတိဘူတော၊ ဘဝတဏှာသည် လွမ်းမိုးနှိပ်ခက်အပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယထာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ဂါဝိ၊ နှားမသည်။ သီတုဒကတဏှာယ၊ ရေအေး၌ တပ်မက်သော တဏှာဖြင့်။ သအဿာဒိ ၈၊ သာယာဘွယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိဿမဝိနောဒနဉ္စ၊ ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ သီတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကိုသောက်ခြင်းကို။ (အာရဘတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကိလေသသန္တာပဝိရဟတော၊ ကိလေသာ၏ ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ သအဿာဒိ ၈၊ သာယာဘွယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သုဂတိသမ္ပာပနေန၊ သုဂတိဘဝသို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခ ပရိဿမဝိနောဒနဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခဟူသော ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိအာဒိ ၁၊ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ အစရှိသော။ အနေကပ္ပကာရံ၊ သော။ သုဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဝဇ္ဇကထာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ သီသဘူတေသု၊ အဦးပခေန ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဓမ္မေသု၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ဤတရားတို့တွင်။ ကတ္ထမိ၊ အချို့သုတ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝမ္ပမူလိကံ၊ တပါးသော တရားဟူသော မူလရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ သေယျထိဒိ၊ အဘယ်ဒေသနာနည်း။ ဘိက္ခဝ၊ ထို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇူပနိသ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မှီရာအကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရူပနိသံ၊ သင်္ခါရဟူသော မှီရာအကြောင်းရှိ၏။ ဣတိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဒေသနာတော်တည်း။ [အာဒိနေရာ၌ “အာဒိ”ဟု မှီလျှင် ကောင်း၏။ “ဣတိ အာဒိ” ဤသို့ အစရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏”ဟု ပေးပါ။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။ နိဒါနသံယုတ်၊ ဒေသလဝဂ်၊ ဥပနိသသုတ်။]

တဏှာ၊ ထိုမှတပါး။ (အဝိဇ္ဇာကိုမူထားပုံမှတပါး တဏှာကိုမူထားပုံကား။) ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ ထို၌။ အသာဒါနုပယိနော၊ သာယာတွယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွား၏။ တဏှာ-ပစ္စယာ၊ကြောင့်။ ဥပါဒါနိ၊သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ အာဒိ၊ တည်း။ [နိဒါန သံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ ဥပါဒါနသုတ်။] ကတ္တစိ၊ အချို့သတ္တန်၌။ ဥဘယမူလကမ္ပိ၊ ၂-ပါးစုံသော မူလရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။) သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဒေသနာနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏရှိသော။ တဏှာယ၊ နှင့်။ သံယုတ္တဿ၊ စပ်ယှဉ်သော။ [ဋီကာ၌ “သံယုတ္တဿ”ဟု ရှိ၏။ “တဏှာပဋိဗဒ္ဓဿ”ဟု ဖွင့်သော ယောဇနာအလိုကား သံယုတ္တဿဟု ရှိမှ သင့်သည်။ သို့သော် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း “သမ္ပယုတ္တ”ဟု ရှိလေ၏။] ဗာလဿ၊ မိုက်သော သတ္တဝါ၏။ [ယောဇနာ၌ သမ္ပဒါနိဟု ဖွင့်၏။ မကောင်း။] ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ အယံ ကာယော၊ ဤ သဝိညာဏက ခန္ဓာပဉ္စကဟူသော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ ဤ အာယတနဆက္ကဟူသော ကိုယ်သည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပြီ။ [သမုဒါဂတောတိ ဥပ္ပန္နော၊ ဋီကာ။]

ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္ဇေဝ ကာယော၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ကိုယ်သည်၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ နာမရူပံ စ၊ နာမ်ရုပ်သည်၎င်း။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြားရှိသော။ တေ ဒွယံ၊ ဤတရား ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဒွယံ၊ တရား ၂-ပါး အပေါင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ ဖဿော၊ သည်၎င်း။ သဠေစ၊ ၆-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ထိုသည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ ယေဟိ၊ ယင်း ၆-ပါးသော အာယတနတို့ကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ သည်။) [ဤသို့ ထည့်ရပုံကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] ဖုဠော၊ တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလော၊ သည်။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ အာဒိ၊ တည်း။ [နိဒါန သံယုတ်၊ အာဟာရဝဂ်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ဋီကာ၌ အာဒိသဒ္ဓေန “ဧတေသံ ဝါ အညတရေန၊ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ

ဝေမယံ ကာယော။ ။ “ဝေန္တိ အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတတ္တာ တဏှာယ သံယုတ္တတ္တာ စ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ “ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာသည် ပိတ်ဆို့အပ်သည်၏ အဖြစ်၊ တဏှာနှင့် စပ်ယှဉ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်”ဟူလို။ “အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ဗာလဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ”ကိုပင် ဖေတုမန္တ ဝိသေသန ဟု ယူဆ၍ ဤသို့ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။ “အယံ ကာယောတိ သဝိညာဏကကာယော ခန္ဓပဉ္စကံ” ဟု ပဌမနည်း ဖွင့်၏။ နောက်၌ “ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော သဠေဝါယတနာနိ”ကို ကြည့်၍ “အာယတနဆက္ကံ ဝါ”ဟု ဋီကာ၌ တနည်းဖွင့်သည်။

ဇာတာယ သံယုတ္တဿာ”တိအာဒိ ယောဇေတဗ္ဗံ ဟု ဆို၏။ ဗာလဿ နေရာ၌ ပဏ္ဍိတဿကိုထည့်၍ ဆိုရုံသာတည်း။ ပါဠိတော်၌လည်း ထိုအတိုင်းပင် ရှိသည်။] တာသု တာသု ဒေသနာသု၊ သုတ္တန်၌လာသော ထိုထို ဒေသနာတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ အယ်၊ ဤဒေသနာတော်သည်။ ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒ် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ အဝိဇ္ဇာဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာ၏အစွမ်းဖြင့်။ [အဝိဇ္ဇာ-သိသေနဟုဆိုလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ဧကဓမ္မမူလိကာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝေ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ အတ္တ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ ဒေသနာဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကျိုးဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

အတ္တတောတိ(ပဒဿ)။အတ္တတောဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော၊ နေဝေဒိတဗ္ဗာ)။အဝိဇ္ဇာဒိန၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊ ထို့၏။ အတ္တ-တော၊ အနက်အားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။) သေယျထိဒံ၊ ထိုအနက် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ပူရေတံ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ပြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ။ အယုတ္တဋ္ဌေန၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ (ပြည့်လေ မကောင်းလေ ဖြစ်သောကြောင့်။) ကာယဒုစရိတာဒိ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိသောမကောင်းမှုသည်။ အဝိနိယံနာမ၊ အဝိနိယမည်၏။ အလဒ္ဓဗ္ဗံ၊ မရထိုက်သော တရားမည်၏။ ဣတိအတ္ထော။ (ယာ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) တံ အဝိနိယံ၊ ထိုမရထိုက်သော ကာယဒုစရိုက်အစရှိသော မကောင်းမှုကို။ ဝိနိတိ၊ ရတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့မရထိုက်သော ကာယဒုစရိုက် အစရှိသော မကောင်းမှုကို ရတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ တဗ္ဗပရိတတော၊ ထို အဝိနိယ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ကာယသုစရိတာဒိ၊ ကာယသုစရိုက်အစရှိသော ကောင်းမှုသည်။ ဝိနိယံနာမ၊ ဝိနိယ မည်၏။ (ယာ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) တံ ဝိနိယံ၊ ထိုရထိုက်သော ကာယသုစရိုက် အစရှိသောကောင်းမှုကို။ န ဝိနိတိ၊ မရတတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ရထိုက်သော ကာယသုစရိုက် အစရှိသော ကောင်းမှုကို မရတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

တံ အဝိနိယံပေ။န ဝိနိတိ။ ။ဤ ၂-ဝါကျသည် လဟုကနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ဝိဂြိုဟ် ကျိပြသော ဝါကျတည်း။ ဝိနိတိတိ ဝိဇ္ဇာ=မရထိုက်သော ဒုစရိုက်ကို မရဘဲ၊ ရထိုက်သော သုစရိုက်ကို ရတတ်သောကြောင့် ဉာဏ်သည် ဝိဇ္ဇာမည်၏။ ရှုဇာဒိ ဝိဇ္ဇာမည်သည် လာဘအနက် ကိုဟော၏။ ဣ-ပညာ၊ ဖျက်ဖြူး ငွေဘော်လာ၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ-ပစ္စည်းသက်၊ “န+ဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ”ဟုပြု၍ ဝိဇ္ဇာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မောဟကို အရကောက်ရသည်။

(ယာ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ရာသဋ္ဌံ၊ အရဟူသော အနက်ကို၎င်း။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု စသော အာယတနတို့၏။ အာယတနဋ္ဌံ၊ မိမိ၌ရှိသော စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကို၎င်း။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ သုညဋ္ဌံ၊ သတ္တဝီဝမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို၎င်း။ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ တထဋ္ဌံ၊ ထို ပိဋ္ဌန စသည်အတိုင်း ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကို၎င်း။ [“ဒုက္ခဿ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော” စသည်ကို သတိပြုပါ။] ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဓိပတေယျဋ္ဌံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို၎င်း။ အဝိဒိတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ဝါ၊ မသိအောင်။ ကရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ (ယာ၊ သည်။) ဒုက္ခာဒီနံ၊ ဒုက္ခ သစ္စာ အစရှိသည်တို့၏။ ပိဋ္ဌနာဒိဝသေန၊ ပိဋ္ဌန အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ စတုပ္ပါဒံ၊ စတုပ္ပါဒံ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော ၄-ပါးအပြားရှိ သော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အဝိဒိတံ၊ ကို။ ဝါ၊ အောင်။ ကရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

(ယာ၊ သည်။) အန္တဝိရဟိတေ၊ အဆုံးမှကင်းသော။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ (အဝိဇ္ဇာအားကြီးသော လူမိုက်များအတွက် သံသရာသည် အဆုံးမရှိ။) သဗ္ဗ-ယေဒနိ ဂတိ ဘဝ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော ယောနိ၊ အလုံးစုံသော ဂတိ၊ အလုံးစုံသော ဘဝ၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ အလုံး စုံသောသတ္တာဝါသတို့၌။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဇဝါပေတိ၊ သွားစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ (ယာ၊ သည်။) ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိသု၊ ဣတ္ထိပုရိသ အစရှိသော ပညတ်တို့၌။ ဇဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားရှိသည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒိသု၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌။ န ဇဝတိ၊ မဖြစ်တတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ [“အဝိဇ္ဇမာနဇဝါ” ဟု ဆိုလို လျက် “အဝိ+ဇာ” ကိုယူ ကျန်သမျှကိုချေ၊ ခွေသော်လား။]

အဝိဒိတံ ကရေတိ။ ။ ဤစကားလည်း ဝိဂြိုဟ်ပြပင်။ ဝိဂြိုဟ်စစ်မှာ “ဝိဒိတိတိ ဝိဇ္ဇာ” ဟူပြီ။ ဤ၌ ဝိဒေ-ဓာတ်သည် ဉာဏ အနက်ယောတည်း။ ထို့နောက် “န+ဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆက်။ မှန်၏— “မသိအပ်သည်ကို ပြုတတ်” နှင့် “မသိတတ်” မှာ သဘောတူပင်တည်း။

အန္တဝိရဟိတေ။ ပေ။ ဇဝါပေတိ။ ။ အန္တမှ (အ) ကို၎င်း၊ ဝိရဟိတမှ (ဝိ) ကို၎င်း၊ ဇဝမှ (ဇ) ကို၎င်း ယူ၍ နှစ်၊ ရဟိတ၊ ဝ ဟူ၍ ဝဏ္ဏနာသ နိဗ္ဗတ္တိနည်းအားဖြင့် ချေ၍၎င်း၊ ဒုတိယ ဇ အက္ခရာကို ဝဏ္ဏာဂမ နိဗ္ဗတ္တိနည်းအားဖြင့် လာစေ၍၎င်း၊ ရိုးရာအတိုင်း ‘အာ-ပစ္စည်း သက်၍၎င်း ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟု ဖြစ်ရသည်။

‘ [ဝိဂ္ဂိုဟ်ဝါကျ အနက်ဖြစ်သော သဒ္ဓတ္တမှတပါး အဝိဇ္ဇာ၏ သဘာဝတ္ထ လက္ခဏတ္တကို ပြလိုသောကြောင့် “အပိစ” စသည်ကို မိန့်။] အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ စက္ခုဝိညာဏာဒိန္နံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို၎င်း။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပနာနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို၎င်း။ ဆာဒနတောပိ၊ ဖုံးလွှမ်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ရွေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဖလံ၊ အကျိုး သည်။ ဧတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ (အကျိုးတရား၏စွဲ၍ ဖြစ်ကြောင်းသည်။) ပစ္စယော၊ ပစ္စယမည်၏။ ပဋိစ္စာတိ (ပဒသ)၊ ပဋိစ္စဟူသော ပုဒ်၏။ တေန၊ ထိုအကြောင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န (ဧတိ)၊ မဖြစ်တတ်။ တံ၊ ထို အကြောင်းကို။ အပ္ပစ္စက္ခိတော၊ မစွန့်မူ၍။ (ဧတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတိတိ၊ ကား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိစေတ၊ စ၍လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ဥပါဒ်လည်း ဥပါဒ် တတ်၏။ ပဝတ္တတိ၊ ဥပါဒ်ပြီးနောက် ဖြစ်တည်လည်း ဖြစ်တည်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [ပဝတ္တတိ၌ ပ-သည် ပစ္စာ-အနက်ဟော။]

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ ဥပကာရကဋ္ဌော၊ လျော်သော အကျိုးကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ ဝါ၊ လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ အနက်တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် “ပဋိစ္စ+သံ+ဥပ္ပါဒ” ဟု ပ-ပုဒ်ခွဲ၊ ပဋိစ္စ၌ ပတိရူး ရှိသော ဣဇာတ်၊ တွာ-ပစ္စည်းတည်း။ ရွေးရှုရောက်”ဟု သဒ္ဓတ္တဖြစ်၏။ “စွဲ၍”ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း။ ပဋိစ္စ၏ကို “ပစ္စယသမဂ္ဂိ”ဟု အခြားနေရာ၌ ထည့် သည်။ သံသည် “သင်္ကတိ”အနက်ဟောတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧတသ္မာတိ ဥပ္ပါဒေါ၊ သင်္ကမ္မ + ဥပ္ပါဒေါ သမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စ + သမုပ္ပါဒေါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ။

ပစ္စယော။ ။ “ပတိ+ဣ-ဓာတ်”ဟု ခွဲ၍ ဣ-ကို ဧ-ပြု၊ ဧ-ကို အယ-ပြု၍ “ပစ္စယ”ဟု ဖြစ်၏။ ပတိကို “ပဋိစ္စ”ဟု ဖွင့်၏။ “ယံ ပဋိစ္စ၊ အကြင်အကြောင်းကိုစွဲ၍”ဟူသော စကား ကို ကောက်ချက်ချလျှင် “အကြင် အကြောင်းကြောင့်”ဟု အဓိပ္ပါယ် ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာနီ၊ အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋိစ္စ ဧတသ္မာ ဧတိတိ ပစ္စယော”ဟု ဝစနတ္ထပြုသည်။ “ဧတသ္မာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်”ဟု ကာရကအနက် ပေးပါ။ “အကျိုးတရား၏ စွဲ၍ဖြစ်ကြောင်း တရား”ဟူလို၊ ဤကား ပစ္စယသဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထတည်း။

အပိစ။ ။သဒ္ဓတ္တကိုပြပြီး၍ လက္ခဏတ္တကို ပြလိုသောကြောင့် “အပိစ ဥပကာရက- ဋ္ဌော ပစ္စယဋ္ဌော”ဟု မိန့်သည်။ မှန်၏-ပစ္စည်းတရားဟူသမျှသည် ဥပကာရကလက္ခဏာ ရှိသည်ချည်းတည်း။ လက္ခဏတော ပန ဥပကာရကလက္ခဏော ပစ္စယော။ - ပဋ္ဌာနီး အဋ္ဌကထာ။

အဝိဇ္ဇာစ၊ အဝိဇ္ဇာလည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသည်။ ပစ္စယောစ၊ အကျိုးတရား၏ စွဲ၍ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ဝါ၊ လျော်သော အကျိုးကို ပြုတတ်သော အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော၊ ၏။ တဿ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (အဝိဇ္ဇာဟူသော လျော်သောအကျိုးကို ပြုကတ်၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ သမ္ပဝန္တိ ခွံစပ်။)

(ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သင်္ခတံ၊ ပြုစီမံအပ်သောအကျိုးကို။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ပြုစီမံတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သင်္ခါရာ၊ တို့မည်၏။ အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့၎င်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာစ၊ လာသောသင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုဝိဓာ၊ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ပုညာ-ပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉာဘိ-သင်္ခါရဟူကုန်သော။ တယော၊ ၃-ပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ကာယဝစီစိတ္တ-သင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ဟူကုန်သော။ တယော၊

ဥပကာရက။ ။ထောမနိဓိဝယ် ဥပကာရက၏ အနက်ကို ပြရာ၌ “ပဓာနဿ အနု-ဂုဏဿ သမ္ပာဒနေ=ပဓာနအား+လျော်သောဂုဏ်ကို+ပြီးစေခြင်း”ဟု ပြ၏။ ထို၌ “အနု=အလျော်”ဟူသော အနက်ကို ထောက်၍ ပစ္စယောနှင့်တူရာဝယ် ခွေလှ၌ စတုတ္ထိဝိဘတ်ဖြင့် “ဓမ္မာနံ+ပစ္စယော”ဟု သုံးစွဲလေ့ရှိသည်။ အနုသဒ္ဓါ၏အနက်မပါဘဲ “ပစ္စယော=ကျေးဇူးပြု”ဟု အများပေးရိုး အနက်၌ ရိုးရာဖြစ်သောကြောင့် “နားအကြား”ခံသာသော်လည်း “တရားထို့အား+ကျေးဇူးပြု”ဟု စာစပ်၍ မရသောကြောင့် သဒ္ဓါနည်းမမှန်ပါ။ “အနုဂုဏ်”အရဝယ် ဂုဏ်ဟူရာ၌လည်း အဘိဓာန်လာ ဂုဏသဒ္ဓါ၏ အနက်တို့တွင် အာနိသံသ (အကျိုး) ဟူသော အနက်နှင့်သာ လျော်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပကာရက=လျော်သောအကျိုးကို ပြုတတ်”ဟု အနက်မှတ်ပါ။

ဒုဝိဓာ သင်္ခါရာ။ ။သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရကိုပြရာ နောက်နား၌ အဘိ-သင်္ခရဏကသင်္ခါရ ပါ၏။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် တေဘူ-မကကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာများဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် အရတူဖြစ်နေ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် သင်္ခါရ ၂-မျိုး မပြားနိုင်၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါတမျိုးထည်း၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့လည်း ပါဝင်နိုင်ရကား “ဒုဝိဓာ သင်္ခါရာ”အရ အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား။ ။သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့် လာသော သင်္ခါရအရ၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် အရတူဟု ဆိုအပ်သော အဘိသင်္ခရဏက သင်္ခါရတို့လည်း ပါဝင်နေသည်ကားမှန်၏။ သို့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို ပြရာဖြစ်သော ဤနေရာ၌ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”အရ ယူရသော သင်္ခါရက လိုရင်းပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် အရတူသော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို

၃-ပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ ဆ၊ ဤ ၆-ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ လောကီယ ကုသလာကုသလ စေတနာမတ္ထမေဝ၊ လောကီဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာမျှသည်သာ။ ဟောန္တိ၊ [ဝေဖြင့် လောကုတ္တရာကို ကန့်။]

ပန၊ ကား။ သင်္ခတသင်္ခါရော၊ သင်္ခတသင်္ခါရ၎င်း။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရော၊ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရ၎င်း။ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရော၊ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ၎င်း။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရော၊ ပယောဂါဘိသင်္ခါရ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ လာသောသင်္ခါရတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ဘင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝါ၊ ကံစသော အကြောင်းတရားတို့ ကပ်ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သောတရားတို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အနိစ္စာ၊ မပြေကုန်။ ဣတိ အာဇီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (မဟာဝဂ္ဂ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌။) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သပစ္စယာ၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သင်္ခတသင်္ခါရာနာမ၊ သင်္ခတသင်္ခါရတို့ မည်၏။ ဝါ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့ ကောင်းစွာကပ်ရောက်၍ ပြုစီမံအပ်သော သင်္ခါရတို့ မည်၏။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ တေဘူမကာ၊ ဘုံ ၃-ပါး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရာ၊ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရတို့တည်း။ ဝါ၊ ကံသည် ရှေးရူပပြုစီမံအပ်သော သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာသု၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တေပိ၊ ထို အဘိသင်္ခတသင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊

မသွင်းဘဲ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသော နာမည်ဖြင့် သီးခြားယူရသည်။ ထို့ကြောင့် ခုဝိဇာ သင်္ခါရာ၌ သင်္ခါရ ၂-မျိုး ရနိုင်ပါသည်—ဟူလို။ [ဃစိပိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာပိ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတာ၊ တေ ပန ဣမိဏာ ဒေသနာယ ပဓာနာတိ ဝိသု ဝုတ္တာ။—ဋီကာ။]

ခဏိဗလီဗဒ္ဓနည်း။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” အရ ယူအပ်သော သင်္ခါရတို့ကို သီးခြားယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတာ သင်္ခါရာ—အရ၌ သွင်း၍ မယူရခြင်းကို ခဏိဗလီဗဒ္ဓနည်းဟု အနုဋီကာ၌ ဆိုသည်။ “ဂေါ” အရ၌ နှားအားလုံး (ဝစ္စ၊ ဗ္ဗ၊ ဗလီဗဒ္ဓ၊ ဇရဂ္ဂဝ) တို့ကို ယူနိုင်သော်လည်း ဗလီဗဒ္ဓကို သီးခြားယူပြီးဖြစ်၍ “ဂေါ” အရ၌ မယူရသကဲ့သို့တည်း။ [ခုဝိဇာပိတိ၊ ဧတ္ထ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတံ သန္ဓာယ တတ္ထ ဝုတ္တဗ္ဗိ ဝဇ္ဇေတွာ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ ယောဇေဗ္ဗာ။—ဋီကာ။] ဋီကာ၌ နောက်တနည်း ပြသေး၏။

ဝတ သင်္ခါရာတိ ဧတ္ထေဝ၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာဟူသော ဤပါဠိ၌ပင်။ သင်္ခါရံ ဘိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပိသံပန၊ အသီးအခြားကား။ နေသံ၊ ထို အဘိသင်္ခတ သင်္ခါရတို့၏။ အာဂတဋ္ဌာနံ၊ လာရာ ပါဠိရပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ [ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ သုံးစွဲရိုးရှိသော်လည်း ပါဠိ တော်၌ သီးခြား သုံးစွဲအပ်သောနေရာကို မတွေ့ရ။ ထို့ကြောင့် “အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ” ဟူသော ပါဠိအတွင်း သွင်း၍ယူပါ-ဟူလို။]

ပန၊ ကား။ တေဘူမက ကုသလာ ကုသလ စေတနာ၊ ဘုံ၃-ပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာကဲ့။ အဘိသင်္ခဏက သင်္ခါရောတိ၊ အဘိသင်္ခဏကသင်္ခါရဟူ၍။ ဝါ၊ ပြုစီမံတတ်သော သင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို အဘိသင်္ခဏကသင်္ခါရ၏။ (အာဂတဋ္ဌာနံ ၌စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာရှိသော။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပုညံ၊ ပုည ဖြစ်သော။ သင်္ခါရံ၊ ကို။ စေ အဘိသင်္ခဏောတိ၊ အကယ်၍ ပြုစီမံအံ့၊ ဣတိ အာဇီသု၊ ဤသို့ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (နိဒါနသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ ပရိဝိမံသန သုတ်၌။) အာဂတဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ [အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

ပန၊ ကား။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ စိတ်၌လည်းဖြစ်သော။ ဝိရိယံ၊ ကို။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရောတိ၊ ပယောဂါဘိသင်္ခါရဟူ၍။ ဝါ၊ လုံ့လ ပယောဂဖြစ်သော ပြုစီမံတတ်သော သင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပယောဂါဘိသင်္ခါရသည်။ (အာဂတော ၌စပ်။) ယာဝတိကာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဘိသင်္ခါရဿ၊ စက်ဘီးကို လည်အောင် ပြုစီမံတတ်သော လုံ့လပယောဂ၏။ ဂတိ၊ အဟုန်အားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝတိကံ၊ ထို အဟုန်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတိုင်အောင်။ ဂန္ဓာ၊ လိမ္မကာ လိမ္မကာ သွားပြီး၍။ အက္ခာဟတံ မညေ(အက္ခေ + အာဟတံမညေ)၊ ဝင်ရိုး၌ ထည့်သွင်း အပ်သော စက်ဘီးကဲ့သို့။ အဋ္ဌာသိ၊ မတ်မတ် ရပ်တည်ပြီ။ ဣတိ အာဇီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်၊ ရထကာရဝဂ်၊ သစေတန သုတ်၌။) အာဂတော၊ ပြီ။

အဘိသင်္ခါရဿပေ။ အဋ္ဌာသိ။ ။အဘိသင်္ခါရဿံ ဂတိ-ပယောဂဿ ဂမနံ၊ အက္ခာ-ဟတံ မညေ-အက္ခေ ပဝေသေတွာ ဌဝိတမိဝ၊ (စက်ဘီးသည် လိမ္မံ၍ လိမ္မံ၍ သွားပြီး နောက် အဟုန်ကုန်သောအခါ ဝင်ရိုး၌တပ်အပ်သော စက်ဘီးသည် မြေကြီးပေါ်၌ လိမ္မံ မသွားဘဲ မတ်မတ်ရပ်တည်သကဲ့သို့ မတ်မတ်ရပ်တည်နေသည်-ဟူလို။) [အဘိသင်္ခါရဿ ဂတိ ပဝတ္ထနတ္ထံ=(လည်စေခြင်းအကျိုးငှာ)၊ အဘိသင်္ခါရဿ အဘိသင်္ခါရော၊ တဿ ဂတိ ဝေဂဿ ပဝတ္ထံ=(အဟုန်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း)၊ တံ သန္တံယာယ ပယောဂဿ ဂမနံ-သစေတနသုတ် နိကာ။]

၈။ ဆက်။ ကေဝလံ။ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော သင်္ခါရမဇက် သက်သက်။ တေ-
ယေဝ။ ဤ သင်္ခတသင်္ခါရ စသော ၄-မျိုးတို့သည်သာ။ (သင်္ခါရသဗ္ဗေန၊ သင်္ခါရ
သဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတော၊ လာသော သင်္ခါရတို့သည်။) န၊ မဟုတ်သေး။ အညေပိ၊
သင်္ခတသင်္ခါရစသော ၄ မျိုးတို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (အနေကသင်္ခါရ
၌စပ်။) အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာဝိသာခ။ [ဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီက ခင်ပွန်း
ဟောင်းကိုခေါ်သော အာလုပ်။] သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏
ချုပ်ရာ နိရောဓသေမာပတ်သို့။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော။ ဝါ၊
ဝင်စားသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရသည်။
(စကားလုံးကို ပြုစီမံတတ်သော ဝိတက် ဝိစာရသည်။) နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။
တတော၊ ထို ဝစီသင်္ခါရ ချုပ်ရာကာလမှ နောက်၌။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယ
သင်္ခါရသည်။ (ကာယကို ပြုစီမံတတ်သော အဿာသ ပဿာသသည်။) (နိရုဇ္ဈ-
တိ၊ ၏။) တတော၊ ထို ကာယသင်္ခါရချုပ်ရာကာလမှ နောက်၌။ စိတ္တသင်္ခါရော၊
စိတ္တသင်္ခါရသည်။ (စိတ်သည် ပြုစီမံအပ်သော ဝေဒနာသညာစသောစေတသိက်
သည်။) (နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။) ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ (မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠ
ယမကဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ် အစရှိသော။) နယေန၊ နည်းဖြင့်။ သင်္ခါရသဗ္ဗေန၊
ဖြင့်။ အာဂတော၊ လာကုန်သော။ အနေကသင်္ခါရ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော
သင်္ခါရတို့သည်။ (သန္တိ။) တေသု၊ ထို သင်္ခါရတို့တွင်။ ယော၊ အကြင် သင်္ခါရ
သည်။ သင်္ခတ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခတသင်္ခါရ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။
န ဂစ္ဆေယျ၊ မရောက်ရာ။ သော သင်္ခါရော၊ သည်။ နတ္ထိ။

၁။ ဣတော၊ ဤ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရဟူသောပုဒ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သင်္ခါရ-
ပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ အာဒိသု၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။
ယံ၊ အကြင်ပုဒ်ကို။ (ပစ္စယာပုဒ်ကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တွဲပုံကို၎င်း။) ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆို
အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောပုဒ်ကို။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အဝုတ္တေ၊ မဖွင့်ဆိုအပ်သေးသော ပုဒ်၌။
(အတ္တောဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) (ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) ဝိဇာနာတိ၊
သညာ ပညာတို့သိပုံမှ တမျိုးတဖုံသိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသဘော
တရားသည်။) ဝိညာဏံ၊ မည်၏။ (ယံ၊ သည်။) နမတိ၊ အာရုံသို့ ညွတ်တတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) နာမံ၊ နာမ မည်၏။ (ယံ၊ သည်။) ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်
တတ်၏။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရူပ
မည်၏။ (ယံ၊ သည်။) အာယေ၊ ထိုထို ခွဲရ အာရုံတို့၌ ဖြစ်တတ်သော စိတ်
စေတသိက်တရားတို့ကို။ [အာယေပုဒ်၏အနက်ကို အာယတနဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ
ဋီကာကို ကြည့်၍ပေးသည်။ ယောဇနာ၌ကား “အာယေ သံသာရဇက္ခေ”ဟု
ဖွင့်၏။] တနောတိ၊ ချဲ့ထွင်တတ်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။) အာယတနံ၊

အာယတနမည်၏။ (ယံ၊ သည်။) အာယတံ စ၊ ရှည်လျားလှစွာသော သံသာရ
ဒုက္ခကိုလည်း။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) အာယတနံ၊
အာယတန မည်၏။ (ယော၊ သည်။) ဖုသတိ၊ တွေ့ထိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
(သော၊ သည်။) ဖသော၊ ဖဿ မည်၏။ (ယာ၊ သည်။) ဝေဒယတိ၊ ခံစား
တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ မည်၏။

(ယာ၊ သည်။) ပရိတဿတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် မှတ်သိပ်တတ်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) တဏှာ၊ တဏှာမည်၏။ [တသ-ဇာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိ
ဇောတက အာ-ပစ္စည်းဖြင့် “တဏှာ” ဟု ပြီး၏။] (ယံ၊ သည်။) ဥပါဒိယတိ၊
ကပ်၍ ယူတတ်၏။ ဝါ၊ စုံလမ်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဥပါဒါနံ၊
ဥပါဒါန မည်၏။ (ယော၊ သည်။) ဘဝတိ စ၊ ကံကြောင့်လည်း ဖြစ်တတ်၏။
ဘဝယတိ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝကိုလည်း ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော။)
ဘဝေါ၊ ဘဝ မည်၏။ ဇနနံ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇီရဏံ၊ ဆွေးမြည့်
ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်း။ ဇရာ၊ ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်း။ ဇေတနု၊ ကြံသဘော
တရားဖြင့်။ (ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။) မရန္တိ၊ အသက်ကို စွန့်ကြရကုန်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) မရဏံ၊ မရဏ မည်၏။ သောစနံ၊ ဝမ်းနည်းခြင်း။
သောကော၊ ဝမ်းနည်းခြင်း။ [“စိုးရိမ်ခြင်း” ဟု မပေးနှင့်။] ပရိဒေဝနံ၊ ငိုကြွေး
ခြင်း။ ပရိဒေဝေါ၊ ငိုကြွေးခြင်း။ (ယံ၊ သည်။) ဒုက္ခယတိ၊ ဆင်းရဲစေတတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ (ယံ၊ သည်။)
ဥပါဒိဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေဓာ၊ ၂-ပါးအပြား
အားဖြင့်။ ခဏတိ၊ တူးဖြိုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
မည်၏။ ဒုမ္မနဿ၊ မကောင်းသောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။
(ဒေါမနဿံ၊ မကောင်းသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ။ ဘုသော၊ ပြင်းပြသော။
အာယသော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းပြသော ပင်ပန်းခြင်း။
[ဥပသဒ္ဓါ ဘုသအနက်ဟော။]

သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာစသည်တို့ မဖက် သက်သက်။ သောကာဒိယေဝ၊ သောကအစရှိ
သောပုဒ်တို့နှင့်သာ။ (သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓဿ၊ သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓါကို။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေ
ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်
ကား။ သဗ္ဗပဒေဟိ(ပိ)၊ အလုံးစုံသော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသောပုဒ်
တို့နှင့်လည်း။ သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓဿ၊ ကိ။ ယောဇနာ၊ ကိ။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ သမ္ဘဝတိ စသည်ဖြင့်
ပုဒ်တိုင်းနှင့်ယှဉ်ပါစေ- ဟူလို။) ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဣတရတ၊
တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓါကို အလုံးစုံသောပုဒ်တို့နှင့်

ပျဉ်စေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာမှတပါး သောက စသော ပုဒ်တို့နှင့်သာ ယှဉ်
 စေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော။ [လက္ခဏပုဒ် တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် ဣတရုထာ
 နောက်၌ “အတ္တေ ဂယမာနေ”ဟု မထည့်ရတော့။] (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) ကိံ၊ မည်သည့်အရာကို။
 ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ပညာယေယျ၊ မထင်ရှားကုန်ရာ။ ပန၊
 အန္တယကား။ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဟူ၍။)
 ယောဇနာယ၊ ပုဒ်ကိုယှဉ်စေခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ
 လည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသည်။ ပစ္စယော စ၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။
 ဣတိ၊ ဤ ၂-ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယ မည်၏။
 တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊
 အကျိုးဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယ-
 ပစ္စယုပ္ပန္နဝတ္ထာနံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောပစ္စည်း၊ သင်္ခါရဟူသောပစ္စယုပ္ပန်ကို ပိုင်းခြား
 သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ယေ(သော)၊ ဤ
 အစီအရင်သည်။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ဝေန္တိ၊ ဝေဟူသော သဒ္ဒါသည်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌနယနိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီးသော
 နည်းကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ [“အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ကြ၏၊
 သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရ၏” စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောနည်းကို နိဒ္ဒိဋ္ဌနယ
 ဟု ဆိုသည်။] တေန၊ ထိုဝေဟူသောပါးဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်
 သော။ (ကာရဏေဟိ ဝေ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်သာ။) (သင်္ခါရာဒယော၊ သင်္ခါရ
 အစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဣဿရနိမ္မာနာံ
 ဒီဟိ၊ ဗြဟ္မာ ဗိဿကဓိ အစိုးရသူတို့၏ ဖန်ဆင်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ န၊
 ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ [“သဗ္ဗပဒ်
 သာဝဓာရဏ”နှင့်အညီ “အဝိဇ္ဇာဒီဟောဝ ကာရဏေဟိ”ဟု ဝေသဒ္ဒါ ထည့်
 နိုင်၏။ ထို ဝေသဒ္ဒါရှိလျှင် နိဝတ္တေတဗ္ဗလည်း ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “န ဣဿရ-
 နိမ္မာနာဒီဟိ”ဟု နိဝတ္တေတဗ္ဗတွက်ပြသည်။] တေဿာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဝုတ္တဿ၊
 အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ ဌိစပ်။) ကေဝလဿာတိ၊
 ကား။ အသမ္ပဿဿ၊ သုနှင့် မရောသော။ ဝါ၊ တနည်း။ သကလဿ၊ အလုံးစုံ
 သော။ (တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ ဌိစပ်။) ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမူဟဿ၊
 ဒုက္ခအပေါင်း၏။ (သမုဒယော ဧဟာတိ ဌိစပ်။ ခန္ဓသဒ္ဒါ သမူဟ(ရာသိ)အနက်
 ဟော။) သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ (သမုဒယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ သုသုဘာဒီနံ၊
 သုသုဘာ အစရှိသည်တို့၏။ (သမုဒယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ သမုဒယောတိ၊

ကား။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ကား။ သမ္ဘဝတိ၊ ကောင်းစွာထင်ရှား၏။ [“သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏” ဟု အနက်မပေးဘဲ ပရိယာယ်ကွဲအောင် “ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏” ဟု အနက်ပေးပါ။ “ဘူဟု-သတ္တယံ” ဟူသော ဓာတ်နက်နှင့် အညီတည်း။] ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတေ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝါ၊ ဤဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္စယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

လက္ခဏာဒိတောတိ(ပဒဿ)၊ လက္ခဏာဒိတောဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့၏။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာအစရှိသောအားဖြင့်။ (ဝိနိစ္စယော ဝိညာတဗ္ဗော။) သေယျထိဒံ၊ အဘယ်လက္ခဏာ အစရှိသည်နည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အညာဏ-လက္ခဏာ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္မောဟန-ရသာ၊ တံသမဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္မယုတ္တဗ္ဗေတို့ကို လွန်စွာတွေ့ဝေစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၏သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ အာသဝပဒဋ္ဌာနာ၊ အာသဝေါတရား ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ [“အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် “အာသဝပဒဋ္ဌာနာ” ဟု ဆိုသည်။] သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ၊ ပြုစီမံခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အာယုဟန-ရသာ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ အားထုတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ (တနည်း) အာယုဟနရသာ၊ ဝိညာဉ် နှာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးတရား အစုကို ပေါင်းယူခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ [ဋီကာကြည့်ပါ။] ဓေတနာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဓေတနာပဓာနဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပဒဋ္ဌာနာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဝိဇာနန-လက္ခဏံ၊ သညာ ပညာတို့သိပ္ပံမှု တမျိုးတဖုံ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ နှာမ်ရုပ်တို့၏ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏ အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စရှိ၏။ (“ဝိညာဏ-ပစ္စယာ နာမရူပ”ကို ရည်ရွယ်သည်။) ပဋိသန္ဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရှေးဘဝနှင့်တကွ ဆက်စပ်တတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [ပဋိသန္ဓေဟူသည် ရှေးဘဝ စုတံ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဘဝ အပြတ်၌ ဆက်စပ်သော တရားတည်း။] သင်္ခါရပဒဋ္ဌာနံ၊ သင်္ခါရဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝတ္ထာရမ္မဏပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။

နာမံ၊ နာမ်သည်။ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္မယောဂရသံ၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွ ယှဉ်စပ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ [ယှဉ်စပ်ခြင်းကိစ္စရှိလျှင် ယှဉ်စပ်တတ်၏-ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဝိညာဏေန

သဟ သမ္ပယုဇ္ဇတိ”ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိနိဗ္ဗောဂပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အသီးအသီး ခွဲခြား၍မရသော စေတသိက်တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [စိတ်တခုဝယ် စေတသိက်များယှဉ်ရာ၌ ထိုစေတသိက်အချင်းချင်း ခွဲခြား၍ မရ။] ဝိညာဏပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပနုလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိကိရဏရသံ၊ ရုပ် အချင်းချင်း မတူ ကျဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ [ဋီကာကြည့်ပါ။] အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အဗျာကတတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ဝိညာဏပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ [“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” နှင့် အညီ နာမ်၏ ပဒဋ္ဌာန်လည်း ဝိညာဉ်၊ ရုပ်၏ ပဒဋ္ဌာန်လည်း ဝိညာဉ်ပင်ဖြစ် သည်။] သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ အာယတနလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အာယမည်သော စိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို ခွဲထွင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဒဿနာဒိရသံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသောကိစ္စရှိ၏။ [အာဒိဖြင့် သဝန စသည်ကို ယူ။] ဝတ္ထုဒ္ဓါရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထု၏အဖြစ်၊ ဒ္ဓါရ၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ နာမရူပပဒဋ္ဌာနံ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဖုသနလက္ခဏော၊ အာရုံကိုထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သဃ်ဇ္ဇနရသော၊ အာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ဂတိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ် ၃-ပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောတရား ဟု ယောဂီ တို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [“တိဏ္ဍိ သင်္ဂတိ ဖဿော”အရ ဆိုသည်။] သဠာယတနပဒဋ္ဌာနော၊ သဠာယတနဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနုဘဝနလက္ခဏာ၊ အာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝိသယရသသမ္ဘောဂရသော၊ အာရုံ၏အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သုခဒုက္ခတရား၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏။ ဖဿပဒဋ္ဌာနာ၊ ဖဿဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ အဘိနန္ဒနရသော၊ ရူပစသော အာရုံတို့ကို အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အဘိတ္တိဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ တင်းတိမ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [အာရုံများလေ တဏှာပါးလေ ဖြစ်သောကြောင့် “ရူပ စသော အာရုံကိုဟူရာ၌၊ တဏှာသည် တင်းတိမ်မှုမရှိ”ဟု ရှေးရှုထင်လာ ၏။] ဝေဒနာပဒဋ္ဌာနာ၊ ဝေဒနာဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။* ဂဟဏလက္ခဏံ၊ စွဲမြဲဝွာယူခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အမုဉ္ဇနရသံ၊ အာရုံကို မလွှတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တဏှာဒဠတ္တဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဟု၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိဟု၎င်း၊ ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု

ထင်လာ၏။ [ကမုပါဒါန်အတွက် တဏှာဒဠ္လပစ္စုပ္ပန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့အတွက် ဒိဋ္ဌိပစ္စုပ္ပန်တည်း။] တဏှာ-
 ပဒဋ္ဌာနံ၊ တဏှာဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ကမ္မ-
 ကမ္မဗလလက္ခဏော၊ ကံဟူသော လက္ခဏာ၊ ကမ္မဗလဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။
 [ကမ္မဘဝအတွက် ကမ္မလက္ခဏာဟု၎င်း၊ ဥပပတ္တိဘဝအတွက် ကမ္မဗလလက္ခ-
 ဏာဟု၎င်း ဆိုသည်။] ဘာဝနဘဝနရသော၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ
 ရှိ၏။ [ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ကမ္မဘဝကို ဘာဝနရသ
 ဟု၎င်း၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသောကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝကို ဘာဝနရသဟု၎င်း
 ဆိုသည်။] ကုသလာကုသလာဗျာကတပစ္စုပ္ပန်နော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာ-
 ကတဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [ကမ္မဘဝအတွက် ကုသလာ-
 ကုသလပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း၊ ဥပပတ္တိဘဝအတွက် အဗျာကတပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း
 ဆိုသည်။] ဥပါဒါနပဒဋ္ဌာနော၊ ဥပါဒါန်ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။
 ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသော တရားတို့၏။ လက္ခဏာဒိနံ၊ လက္ခဏာ အစ
 ရှိသည်တို့ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေါ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။
 ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ ဤ ဥဒ္ဓေသဝါရ၌။
 လက္ခဏာဒိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ကေဝိဓာဒိတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤ ကေဝိဓာဒိတော ဟူသော မာတိကာပုဒ်၌။
 (ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အညာဏာဒဿနမောဟာဒိ-
 ဘာဝတော၊ မသိခြင်း၊ မမြင်ခြင်း၊ တွေ့ဝေခြင်း အစရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။
 ကေဝိဓာ၊ တပါးသာ အဘိရှိ၏။ အပ္ပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိတော၊ လုံးလုံးမကျင့်
 ခြင်း၊ မှားမှားယွင်းယွင်း ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တယာ၊ တူ။ သင်္ခါရာ-
 သင်္ခါရတော၊ သင်္ခါရရှိသော မောဟ၊ သင်္ခါရမရှိသော မောဟအားဖြင့်။ ဝါ၊
 သသင်္ခါရမောဟ၊ အသင်္ခါရမောဟအားဖြင့်။ (ဒုဝိဓာ)။ ဝေဒနာတ္တယသမ္မ-
 ယောဂတော၊ ဝေဒနာ ၃-ပါးအပေါင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။
 စတုသစ္စအပ္ပဋိဝေတော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းအားဖြင့်။ စတု-
 ဗ္ဗိဓာ၊ ၏။ ဂတိပဉ္စကာဒိနဝတ္ထာဒနတော၊ ဂတိ ၅-ပါး အပေါင်း၏ အပြစ်ကို
 ဖုံးလွှမ်းခြင်းအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဒွါရာရမ္မဏတော၊ ၆-ပါးသော
 ဒွါရ၊ ၆-ပါးသော အာရုံအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 (အဝိဇ္ဇာသာ မက အားလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။) အဂ္ဂပဓမ္မေသု၊ နာမ်တရား
 တို့၌။ ဆဗ္ဗိတော၊ ၆-ပါးအပြားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သာသဝ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာဒိ ဘာဝတော၊
 အာသဝေါတရားနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ၏အဖြစ် “ အစရှိ
 သည်တို့၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ကေဝိဓာ၊ တပါးသာ အဖို့ရှိ၏။ [သာသဝ အနာသဝ

ဟု ၂-ဖို့မရှိ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ၊ ဝိပါကဓမ္မဟု ၂-ဖို့မရှိ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခ-ဖို့စီသာ ရှိသည်။] ကုသလာကုသလတော၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရ၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရအားဖြင့်။ ဒုဝိဓ၊ ဇီ။ ပရိတ္တ မဟဂ္ဂတ တိန မဇ္ဈိမ မိစ္ဆတ္တနိယတာနိယတတော၊ ပရိတ္တ မဟဂ္ဂတ အပြား၊ တိနမဇ္ဈိမအပြား၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ အနိယတ အပြားအားဖြင့်။ တတော၊ ထို့အတူ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ပုညာဘိသင်္ခါရဒိဘာဂတော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ တိဝိဓ၊ ဇီ။ စတုယောနိသံဝတ္တနတော၊ ၄-ပါးသောယောနိကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ စတုပ္ပါဒ၊ ဇီ။ ပဉ္စဂတိဂါမိတော၊ ၅-ပါးသော ဂတိသို့ ရောက်ကြောင်းအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓ၊ ဇီ။

ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ လောကီယဝိပါကာဒိဘာဂတော၊ လောကီဝိပါကံ ဝိညာဉ်အစရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ ခ-ပါးသာ အဖို့ရှိ၏။ သဟေတုကာဟေတုကာဒိတော၊ သဟေတုကဝိညာဉ် အဟေတုကဝိညာဉ် အစရှိသော အံပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ဇီ။ ဘဝတ္တယပရိယာပန္နတော၊ ဘဝ ၃-ပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာတ္တယသမ္ပယောဂတော၊ ဝေဒနာ ၃-ပါး အပေါင်းနှင့်ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ အဟေတုက ဒုဟေတုက တိဟေတုကတော စ၊ အဟေတုကဝိပါကံဝိညာဉ်၊ ဒုဟေတုကဝိပါကံဝိညာဉ်၊ တိဟေတုကဝိပါကံ ဝိညာဉ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဝိဓံ၊ ဇီ။ ယောနိဂတိဝေဒန၊ ၄-ပါးသောယောနိ၊ ၅-ပါးသောဂတိတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုပ္ပါဒံ စ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓံ စ၊ ၅-ပါးအပြားရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဇီ။) နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာဏသန္တိဿယတော၊ ဝိညာဉ်ဟူသော မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မပစ္စယတော စ၊ ကံဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓံ၊ ဇီ။ သာရမ္ပဏာနာရမ္ပဏတော၊ သာရမ္ပဏ အနာရမ္ပဏအားဖြင့်။ (နာမ်က သာရမ္ပဏ၊ ရုပ်က အနာရမ္ပဏအားဖြင့်။) ဒုဝိဓံ၊ ဇီ။ အတိတာဒိတော၊ အတိတ်၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ဇီ။ ယောနိဂတိဝေဒန၊ အားဖြင့်။ စတုပ္ပါဒံ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓံစ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဇီ။)

သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတနသည်။ သဉ္ဇာတိသမောသရဏဋ္ဌာနတော၊ ကောင်းစွာ ပေါက်ဖွားရာဌာန၊ ပေါင်းဆုံရာဌာနအားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ ဇီ။ ဘူတပ္ပသမ္ဘဝိညာဏာဒိတော၊ ဘူတရူပံ၌မှီသော ပဿာဒရုပ်၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ဇီ။ [စက္ခာယတနစသည်ကို ဘူတပဿာဒဟု၎င်း၊ မနာယတနကို ဝိညာဏဟု၎င်း ဆိုသည်။ အာဒိဖြင့် ဝတ္ထုဝိညာဉ်ဟူသော ဒုက၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ဒုက စသည်ကိုဟူ။] သမ္ပတ္တာသမ္ပတ္တနောဘယ ဂေါစရတော၊ ရောက်သော အာရုံဟူသော ကျက်စားရာ ရှိသည်၏အဖြစ်၊ 'မရောက်သောအာရုံ ဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်၊ '၂-ပါးစုံမဟုတ်သော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ် အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ဇီ။ [စက္ခူ သောတဏှိရည်၌ယံ၍ သမ္ပတ္တဂေါစရ၊ သာနာ-

ဒိက္ခယကိုရည်ရွယ်၍ အသမ္ပတ္တဂေါစရ၊ မနာယတနကိုရည်ရွယ်၍ နောဘယ-
ဂေါစရ ဟု ဆိုသည်။] ယောနိဂတိပရိယာပနုတော၊ ယောနိဂတိ၌ အကျုံးဝင်
သောအားဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓံ စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဣဓိနာ နယေန၊ အားဖြင့်။ ဖဿာဒိနဗ္ဗိ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏လည်း။
ကေဝိဓာဒိဘာဝေါ၊ ကေဝိဓ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ
ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဇ္ဈေသဝါရ၌။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၌။ ကေ-
ဝိဓာဒိတောပိ၊ ကေဝိဓ အစရှိသောအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗ္ဗော။

အင်္ဂါနဉ္စ ဝဝတ္ထာနာတိ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော)။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့၌။ သောကာဒယော၊
သောက အစရှိသည်တို့ကို။ ဘဝစက္ကယ၊ ဘဝစက်ဝိုင်း၏။ အဝိဇ္ဈေဒဿနတ္ထံ၊
မပြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္ထာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇရာ-
မရုဏဗ္ဗာဟတယ၊ ဇရာမရုဏသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ဗာလယ၊ မိုက်သော
သတ္တဝါ၏(သန္တာန်၌)။ တေ၊ ထို သောကအစရှိသောတရားတို့သည်။ သမ္မဝန္တိ၊
ကုန်၏။ ယတဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ
ပုထုဇ္ဇနော။ ပေ။ သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
အဿုတဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊
သည်။ သာရီရိကာယ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊
သည်။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိအပ်သည်။ သမာနော၊ သော်။ သောစတိ၊ ဝမ်းနည်း၏။
ကိလမတိ၊ ပင်ပန်း၏။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ ဥရုတ္တာဉ္စိ၊ ရင်ကို ထ၍ထ၍။
(ကြိယာဝိသေသန)။ ကန္တတိ၊ မြည်တမ်း၏။ သမ္မောဟံ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေခြင်းသို့။
အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။]

စ၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေသံ၊ ထိုသောကအစရှိသောတရား
တို့၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)တာဝ၊ ထိုသောကစသည်တို့ ဖြစ်ခြင်း
ရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ (ပဝတ္ထိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊
ထိုကြောင့်။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ ထိုသည့်။
(သမ္မဝန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်ဝိုင်းသည်။ သမ္ပန္နမေဝ၊ မက်စပ်
သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုသောက အစရှိ
သည်တို့ကိုလည်း။ (ကေသဓေပံ ကတူာ နှစ်ပံ။) ဇရာမရုဏေနော၊ ဇရာမရုဏ
ဖြင့်သာ။ ကေသဓေပံ၊ တပေါင်းတည်း ချုံးချဉ်းမှုကို။ ကတူာ၊ ပြု၍။ ဒွါဒေသေ၊
၁၂-တို့သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ
တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဇ္ဈေသဝါရ၌။
ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၌။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဝတ္ထာနတောပိ၊
ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။ အယံ၊ ဤ

ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသဝါရမှ ဦးရှေးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝိဘင်း၌။ ဥဒ္ဓေသဝါရဝသေန၊ ဥဒ္ဓေသဝါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခေပကဏာ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝတ္ထနာနိဋ္ဌိတာ။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၂၂၆။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဓေသဝါရကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ နိဒ္ဒေသဝါရ-
ဝသေန၊ နိဒ္ဒေသဝါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္ထာရကဏာ၊ အကျယ်အားဖြင့် ဟောတော်
မူကြောင်းစကားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဂုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ
ဟူသောပါဠိရပ်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယေသု၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သော။
သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရအကျိုးတရားတို့ကို။ ဒဿေတဗ္ဗေသု၊ ပြုထိုက်ကုန်လသော်။
[အင်ဇ္ဇံ ဒဿေတံ ခွဲစပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုတ္တေ၊ အကျိုးဖြစ်သောသားကို။
ကထေတဗ္ဗေ၊ ပြောပြထိုက်သော်။ (တစုံတယောက်သောသူက ပြောပြထိုက်
သော်။ ဝါ၊ ပြောပြထိုက်ရာအခါ၌။) ပဌမံ၊ သားကိုမပြောပြမီ ရှေးဦးစွာ။ ပိတာ၊
အဘကို။ ကထိယတိ၊ ပြောပြအပ်၏။ ဟိ၊ လတ္တံ့ကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့
အဘကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ မိတ္တဿ၊ မိတ္တ
ပည်သော အဘ၏။ ပုတ္တော၊ သားတည်း။ ဒတ္တဿ၊ ဒတ္တမည်သော အဘ၏။
ပုတ္တော၊ သားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကထိတော၊

ဧရာမရဏကို အင်္ဂါတပါးသာပြုပုံ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါကိုပြရာ၌ ဧရာမရဏ ၂-ပါး
ကို အဘယ့်ကြောင့် အင်္ဂါတပါးတည်း ပြထားပါသနည်း-ဟု မေးဘယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—
ထို ၂-ပါးလုံးသည် ဇာတိကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းအားဖြင့် တူမျှ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရာဝယ် မအိုဘဲ
အေသုမရို အနည်းဆုံး ဌီအခိုက်၌ ရင့်ရ အိုရသေး၏။ အိုခြင်းဟူသမျှလည်း မသေသော အို
ခြင်းမရှိ၊ ဌီအခိုက်ရောက်၍ အိုလျှင် ဘင်အခိုက်၌ ကေနံပျက်ရမည်။ ထို ၂-ပါးတွင်
လည်း မရဏသည် ဧရာကြောင့် ဖြစ်ရမည်မဟုတ်၊ ဇာတိကြောင့်သာဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့်
ထို ၂-ပါးကို အင်္ဂါတပါးတည်းအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

အနုဋီကာ။ ။ယသ္မာ ပန န အမရဏာ ဧရာ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေသံ ဥပ္ပတ္တိမန္တာနံ (ဖြစ်
ခြင်းရှိသော တရားအားလုံးတို့၏) ပါကနန္တရသေဒတော (ဌီအခိုက်၌ ရင့်၍ ရင့်ခြင်း၏
အခြားမဲ့၌ ပျက်ရခြင်းကြောင့်တည်း။) န ဘာဇနီယကံ (မအိုသော သေခြင်းလည်း မရှိ၊)
အပါကဘေဒါဘာဝါ (ဌီအခိုက်၌ မရင့် မအိုဘဲ ပျက်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။) တသ္မာ
တဒုဘယမေကမင်္ဂ ကတံ။

လွယ်ကူစွာပြောပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့အဘက်
ရှေးဦးစွာပြောပြအပ်ပြီးမှ သားကိုပြောပြလျှင် လွယ်ကူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဝါ။ သုတပါး သိလွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဒေသနာကုသလော၊ တရား
ဟောပြတော်မူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
သင်္ခါရာနံ၊ အကျိုးဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ဇနကတ္ထေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ [ပိတုသဒိသံ၌ ဟိတံအဖြစ်ဖြင့်စပ်။ ယောဇနာ၌ တတိယာ
ဝိသေသနဟု ဖွင့်လေ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “ဇနကတ္ထေန၊ ဖြစ်စေတတ်သောအနက်
ကြောင့်”ဟု ပေးလေ၏။] ပိတုသဒိသံ၊ အဘနှင့်တူသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အကြောင်း
ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို။ တာဝ၊ သင်္ခါရတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒေသေတံ၊ ပြတော်မူ
ခြင်းငှါ။ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေ အညာဏံတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကား
ရပ်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခေ အညာဏံ အစရှိသောပါဠိ၌။ [ဒုက္ခေ အညာဏံတိ ဝုစ္စတိ
၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ဧ။ ယာထာဝ-
သရသလက္ခဏံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို။
ဇာနိတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သိခွင့်ကို။ ပဿိတုံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ မြင်ခွင့်ကို။
ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။
ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ပရိယောနန္နိတွာ၊ မြေးယှက်၍။ ဂန္ဓေတွာ၊ ထုံးဖွဲ့၍။
တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။
တတာ၊ တူ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ဒုက္ခသမုဒယဿ၊
ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၏။
(ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ၊ ဆာဒေတွာ၊
ပရိယောနန္နိတွာ ဂန္ဓေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံတိ ဝုစ္စ-
တိ။) [ဤပုဒ်များကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] (အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ဒုက္ခ-
နိရောဓဿ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသစ္စာ၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ
ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံတိ ဝုစ္စတိ။) (အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ဒုက္ခနိရောဓ-

ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။ ။ အဝတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္ထတီတိ အဝေါ=ဖြစ်သောတရား၊ ယော
ယော+အဝေါ ယထာဝံ=ဖြစ်တိုင်းသောတရား၊ ယထာဝဿ+ဘာဝေါ ယာထာဝေါ=
ဖြစ်သောတရားတိုင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖုသနစသော မှန်ကန်သော သဘော၊ ရုက္ခိတဗ္ဗော
(ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော)တိ ရသော၊ သဿ+ရသော သရသော= (ဇဿစသော မိမိ၏ ထိုးထွင်း၍သိ
ထိုက်သော ဖုသနစသော သဘော)၊ လက္ခိယတိ အနေနာတိ လက္ခဏံ= (မှတ်သားကြောင်း
ဖုသနစသော လက္ခဏာ)၊ သရသော စ + သော + လက္ခဏံ စာတိ သရသလက္ခဏံ၊ ယာထာ-
ဝေါ စ + သော + သရသလက္ခဏဉ္စာတိ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။

ဂါမိနိယာ၊ ဒုက္ခဏိချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၏။ ယာထဝသရသလက္ခဏံ၊ ကို၊ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ။ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဂန္ဓေတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ (ဒုက္ခေ အညာဏံ အစရှိသော) ဤ ပါဠိရပ်တို့၌။ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန၊ သုတ္တန်၌လာသော ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကို။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ နိက္ခေပကဏ္ဍေ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၌။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ နိက္ခေပ-ကဏ္ဍ၌။) အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံတိ၊ ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံ အစရှိသည်ဟူ၍။ အပရေသုပ၊ ဒုက္ခေ အညာဏံ အစရှိသည်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကို။ ကထိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ကတ္ထ၊ ထို ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပုဗ္ဗန္ဓေ-တိ၊ ကား။ အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတည်း။ အတိတာနိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓဓာတု အာယတနာနိ၊ ခန္ဓာ ဓာတ်အာယတနတို့တည်း။ များသော အားဖြင့် “သရသင်္ချာ နည်းရာဇ္ဈကျ”ဟု ဒွန်ပုဒ်စည်းကမ်းရှိသောကြောင့် သရ နည်းသော ဓာတုကို အာယတန၏ရှေ့၌ ထားသည်။] အပရန္တေတိ၊ ကား။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ တည်း။ အနာဂတာနိ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ ခန္ဓဓာတု အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ပုဗ္ဗန္ဓာပရန္တေတိ၊ ကား။ တဒု-ဘယံ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော အတိတ်အနာဂတ်ကာလတည်း။ ဝါ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတနတည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယတာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရ အစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-ဒီနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့တည်း။ [ဣမေသံ+ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဧဝ ဣဒပ္ပစ္စယတာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ သင်္ခါရာဒေယော၊ သင်္ခါရအစရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့တည်း။ [ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ရှေ့၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တဩ၊ ထို ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့၏။ ယာထာဝသရသ-လက္ခဏံ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်တိုင်း၏ အဖြစ်ဟူသော မိမိ၏သဘောလက္ခဏာကို။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို။ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ။ ဆာဒေတွာ၊ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဂန္ဓေတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ၊

ကြောင့်။ ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အနာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။ ပေ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပရန္တေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။) (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။)
 အတိတာနာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ
 ။ပေ။တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗန္တပရန္တေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) (ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။) ဣဒပ္ပတ္တယတာယ စေဝ၊ ဤ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏
 အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၏၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-
 ဓမ္မာနုဉ္စ။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရ အစ
 ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏၎င်း။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိ-
 ဝိဇ္ဇိတုံ န ဒေတိ။ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္နိတွာ ဂန္တေတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုး
 တရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သောတရား၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကို
 စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌။ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ ပုဗ္ဗန္တေအစရှိသော ဌာနတို့၌။
 အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ အညာဏံ၊ ကို။
 အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတံ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့ အဘိဓမ္မာဒေသနာနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။
 ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။
 ကိစ္စတော စေဝ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဇာတိတော စ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်၎င်း။
 အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတာနာမ၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မည်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ချုံ။
 အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ဤ ပုဗ္ဗန္တေ
 အစရှိသော ဌာနတို့ကို။ ဇာနိတုံ၊ ပဿိတုံ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ၊ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ကိစ္စတော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ ကထိတာ၊ ပြီ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ၊
 ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ ပုဗ္ဗန္တေ အစ
 ရှိသော ဌာနတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိတောပိ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်
 လည်း။ ကထိတာ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကထေတာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။
 ယံ ဝေရူပံ အညာဏံ အဒဿနံတိ အာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စဝိသတိ၊
 ၂၅-ပါးသော။ ပဒါနိ၊ ပုဒ်တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သားထိုက်သော
 လက္ခဏာကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဂဟိတာနိ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အညာဏံ အဒဿနံ အစရှိသော ဓမ္မသင်္ကဏီ နိက္ခေပကဏ္ဍ၌။
 [ပဉ္စဝိသတိ ပဒါနိ ကထိတာနိ ဌာနံ။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။
 ဝါ၊ ကို။ [သုကထိတာ နာမ န ဇောတိ၊ သုကထိတာနာမ ဟောတိ-တို့၌ စပ်။]

အံဠဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။) ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ပဉ္စဝိသတိယာ၊ သော။ ပဒေဟိ၊ အညာဏံ အဒဿနံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ လက္ခဏေ၊ မှတ်သားထိုက်သော သဘောကို။ အကထိတေ၊ မဟောအပ်သော်။ သုကထိတာနာမ၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ပန၊ အန္တယကား။ လက္ခဏေ၊ မှတ်သားထိုက်သော သဘောကို။ ကထိတေယေဝ၊ ဟောအပ်သော်သာ။ သုကထိတာနာမ၊ သည်။ ဟောတိ။ ပရိသော၊ သည်။ နဠ၊ ပျောက်သော။ ဂေါဏံ၊ နွားကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာလသော်။ မနဿေ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မေးရာသနည်း။) အယျ၊ အရှင်တို့။ သေတံ၊ ဖြူသော။ ဂေါဏံ၊ ကို။ ပဿထ အပိ၊ မြင်လိုက်ကြပါကုန်၏လော။ ရတ္တံ၊ နီသော။ ဂေါဏံ၊ ကို။ ပဿထ (အပိ)၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။) တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ ဧံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြောဆိုကုန်ရာသနည်း။)

ဣမသ္မိံ ရဋ္ဌေ၊ ဤနိုင်ငံ၌။ သေတရတ္တနံ၊ ဖြူကုန်၊ နီကုန်သော။ ဂေါဏာနံ၊ တို့၏။ အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေ၊ အသင်၏။ ဂေါဏဿ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ အမှတ်အသားသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ၊ ကုန်ရာ၏။) အထ၊ ပြောဆိုရာ ထိုအခါ၌။ တေန၊ ထိုနွားရှင်ယောက်ျားသည်။ (ဂေါဏဿ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ အမှတ်အသားသည်။) သဿံ၊ သို့။ ဆက်စပ်နေသော ဦးချီတည်း။ (ဣတိ)ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ နဂ်လံ၊ ထွန်တုံးနှင့်တူသော ဦးချီတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ ဂေါဏော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကထိတောနာမ၊ မည်သည်။ ဘဝေယျ ဟတာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အဠဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကထိတာ၊ (သမာနာ)ပိ။ ပုန ပဉ္စဝိသတိယာပဒေဟိ လက္ခဏေ အကထိတေ သုကထိတာ နာမ န ဟောတိ။ လက္ခဏေ ပန ကထိတေယေဝ သုကထိတာ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ လက္ခဏဒဿနတ္ထိ၊ လက္ခဏာကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဉ္စဝိသတိ၊ သော။ ယာနိ ပဒါနံ၊ တို့ကို။ ကထိတာနံ၊ ကုန်ပြီ။ [ရွှေက “တတ္ထ” နှင့် ဤ “ကထိတာနံ” ကို ပေါင်း၍ “ထိုနိက္ခေပကဏ္ဍ၌ *ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ” ဟူလို။] တေသမ္ပိ ထို ၂၅-ပါးသော ပုဒ်တို့၏လည်း။ ဝဒသန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

သေယျထိဒံ၊ ၂၅-ပုဒ်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဉာဏ်နာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိသတ်သော သဘောတည်း။ သာ၊ ဉာဏမည်သော ထိုပညာဟူသည်။ အတ္တတ္ထံ၊ အကျိုး အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးတိုင်းကို၎င်း။

(တနည်း) အတ္တတ္ထံ၊ အကျိုးဖြစ်သော အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော အကျိုးကို၎င်း။ ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်းအကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းတိုင်းကို၎င်း။ (တနည်း) ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော အကြောင်းကို၎င်း။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ၄-ပါးသော သစ္စာတရားကို၎င်း။ ဝိဒိတံ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရေတိ၊ ။။ [“ဝိဒိတံ”ကို “ပါကဋ္ဌံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ကား။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတှား၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်လသော်။ တံ၊ ထို အတ္တအတ္တ ကာရဏကာရဏ၊ စတုသစ္စဓမ္မကို။ ဝိဒိတံ ပါကဋ္ဌံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ပြုခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ လူတိ ဉာဏပစ္စနိကတော၊ ဤသို့ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညာဏံ၊ အညာဏမည်၏။ [“အ”သဒ္ဒါ ဝိရုဒ္ဓ အနက်ဟော-ဟူလို၊] ဒဿနန္တိပိ၊ မြင်တတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ ပညာပင်တည်း။ သာပိ၊ ထို ဒဿနမည်သော ပညာသည်လည်း။ တံ အာကာရံ၊ ထို အတ္တအတ္တ၊ ကာရဏကာရဏ၊ စတုသစ္စဓမ္မဟူသော အခြင်းအရာကို။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတှား၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။ တံ၊ ထိုအတ္တအတ္တစသော အခြင်းအရာကို။ ပဿိတုံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ မြင်ခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ လူတိ၊ ကြောင့်။ အဒဿနံ၊ အဒဿနမည်၏။ အဘိသမယောတိပိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို အဘိသမယမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်၏။

ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတှား၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ တံ၊ ထို အတ္တအတ္တစသော အခြင်းအရာကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ လူတိ၊ ကြောင့်။ အနဘိသမယော၊ မည်၏။ အနုဗောဓော (တိပိ)၊ လျော်စွာသိတတ်သော သဘောတရားဟူသည်လည်း။ (ပညာ၊ တည်း။) သမ္မောဓော (တိပိ)၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်းသိတတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ (ပညာ၊ တည်း။) ပဋိဝေဓော (တိပိ)၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော သဘောတရားဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို အနုဗောဓ၊ သမ္မောဓ၊ ပဋိဝေဓမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ အနုဗုဒ္ဓိတုံ၊ လျော်စွာသိတတ်၏။ သမ္မုဇ္ဈိတုံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိတတ်၏။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတှား၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ တံ၊ ထိုအတ္တအတ္တစသော အခြင်းအရာကို။ အနုဗုဒ္ဓိတုံ၊ လျော်စွာသိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လျော်စွာ သိခွင့်ကို။ သမ္မုဇ္ဈိတုံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိခြင်းငှါ။ ငါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်းသိခွင့်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ လူတိ၊ ကြောင့်။ အနုဗောဓော၊ မည်၏။ အသမ္မောဓော၊ မည်၏။ အပဋိဝေဓော၊ မည်၏။

• သင်္ကါဟနာတိပိ၊ သက်ဝင်တတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို သင်္ကါဟနာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ သို့။ ဂါဟေတွာ၊ သက်ဝင်၍။ ဗသိတော၊ ပွတ်တိုက်၍။ [ဈေးနိဿယ၌ “ညှစ်၍” ဟု ပေး၏။] ဂဏှာတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ တံ၊ သို့။ ဂါဟေတွာ၊ ၍။ ဗသိတော၊ ၍။ ဂဏှိတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ယူခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသင်္ကါဟနာ၊ မည်၏။ ပရိယောဂါဟနာတိပိ၊ ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်တတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို ပရိယောဂါဟနာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ သို့။ ဩဂါဟိတွာ၊ သက်ဝင်၍။ အနုပဝိသိတွာ၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်၍။ ဂဏှာတိ၊ [“ဩဂါဟိတွာ”ကို “အနုပဝိသိတွာ” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တံ ဩဂါဟိတွာ၊ အနုပဝိသိတွာ။ ဂဏှိတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ယူခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိယောဂါဟနာ၊ မည်၏။ သမပေက္ခနာတိပိ၊ အညီအမျှ ရှုတတ်သော သဘောတရားဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို သမပေက္ခနာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ သမံ၊ အညီအမျှ၎င်း။ သမ္မာစ၊ ကောင်းစွာ၎င်း။ ပေက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ တံ သမံ သမ္မာစ ပေက္ခိတုံ၊ ရှုခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ရှုခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမပေက္ခနာ၊ မည်၏။ [“သမံ+ပေက္ခနာ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “သမံ ပေက္ခတိ” ဟု ၎င်း၊ “သံ+အပေက္ခနာ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “သံကို သမ္မာ” ဟု ၎င်း ဖွင့်သည်။] ပစ္စဝေက္ခဏာတိပိ၊ တဖန် ရှုတတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို ပစ္စဝေက္ခဏာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တဖန် ရှုတတ်၏။

• ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ တံ၊ ထို အတ္တတ္ထစသော အခြင်းအရာကို။ ပစ္စဝေက္ခိတုံ၊ တဖန် ရှုခြင်းငှါ။ ဝါ၊ တဖန် ရှုခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မည်၏။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်

အသင်္ကါဟနာ။ ။ ဂဟ-ဓာတ်သည် ယူခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဂါဟူ-ဓာတ်ကား သက်ဝင်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ အတွင်းသို့ သက်ဝင်ဟူသည် သမုဒြာထည်းသို့ သက်ဆင်းသကဲ့သို့ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “တံ အာကာရံ ဂဟေတွာ” နေရာ၌ “ဂါဟေတွာ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “သက်ဝင်၍” ဟု ပေးပါ။ ထို ဂါဟေတွာကိုပင် “ဗသိ-တွာ၊ ပွတ်တိုက်၍” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည့် ဂဏှာတိကား ထို ဂါဟူ၏ ဓာတ်နက်ကို ဖွင့်ခြင်း မဟုတ်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထိုအဘိုးမှန်လျှင် “အဝိဇ္ဇာ ပန ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တံ ဂဟေတွာ” ၌သည့် “ဂါဟေတွာ” ဟု ရှိရပေလိမ့်မည်။ “ပရိယောဂါဟနာ” ၌လည်း ပရိ + အဝ + ဂါဟူဓာတ် ယု-ပစ္စည်းပင်တည်း။ ဤသို့ ဂါဟူ-ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် န-ကို ထ-မပြန်ဘဲ ရှိရပေသည်။

သော။ ကိဉ္စိကမ္ပံ၊ တစုံတခုသော အမှုသည်။ န အတ္ထိ။ သယဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ အပစ္စုကေက္ခိတွာ၊ မစူးစမ်း မဆင်ခြင်ဘဲ။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစ္စက္ခကမ္ပံ (မ္မာ)၊ မည်၏။ ဒုဓမ္မေဘောဝ-
 တာယ၊ ပညာမရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဓမ္မေဇ္ဈံ၊ မည်၏။ ဗာလတာယ၊ မလိမ္မာ
 သူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗာလံ၊ ဗာလုမည်၏။ [ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနီ
 ဘာသာဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အကုသလပဒဘာဇနီအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ “ဘာဝတာ-
 ယ”ဟု ရှေးပါဌရှိရာ၌ကား ဘောအနက် ၂-ချက် မဖြစ်နိုင်။]

သမ္ပဇညံတိပိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောတရား
 ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထိုသံမ္ပဇညမည်သောပညာသည်။ အတ္ထ-
 ဣ၊ အကျိုး အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးတိုင်းကို၎င်း။ (တနည်း) အတ္ထတ္ထိ၊
 အကျိုးဖြစ်သော အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ မှန်ကန်သောအကျိုးကို၎င်း။ ကာရဏ-
 ကာရဏံ၊ အကြောင်း အကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းတိုင်းကို၎င်း။
 (တနည်း) ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊
 မှန်ကန်သော အကြောင်းကို၎င်း။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ကို၎င်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။
 ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊
 ၍။ ဝါ၊ လသော်။ တံ အာကာရံ၊ ထိုအတ္တတ္ထ စသောအခြင်းအရာကို။ ပဇာနိတံ၊
 အပြားအားဖြင့် သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အသမ္ပဇညံ၊ မည်၏။ မောဟနဝသေန၊ တွေ့ဝေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 မောဟော၊ မည်၏။ ပမောဟနဝသေန၊ အားကြီးသော တွေ့ဝေခြင်း၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ပမောဟော၊ မည်၏။ သမ္မောဟနဝသေန၊ ထက်ဝန်းကျင် တွေ့ဝေခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ သမ္မောဟော၊ မည်၏။ အဝိနိယံ၊ မရထိုက်သော ကာယဒုစရိုက်
 စသည်ကို။ ဝိန္ဒတိ၊ ရတတ်၏။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသော အနက်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ ဝဋ္ဋသ္မိံ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၌။ ဩဟနတိ၊ နှစ်သက်တတ်၏။
 ဩသီဒါပေတိ၊ နစ်မြုပ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာသော၊ မည်၏။ ဝဋ္ဋ-
 သ္မိံ၊ ဩ၊ ယောဇေတိ၊ ယှဉ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ၊
 မည်၏။ အပ္ပဟိနဝသေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။

အပစ္စက္ခကမ္ပံ။ ။ “ပစ္စက္ခံ+ကမ္ပံ ပစ္စက္ခကမ္ပံ၊ နတ္ထိ+ပစ္စက္ခကမ္ပံ ဧတိဿတိ အပစ္စက္ခ-
 ကမ္ပံ”ဟု ဝစနတ္ထုပ္ပဲစေလို၍ “နာဿာ ကိဉ္စိ ကမ္ပံ အတ္ထိ”ဟု ပဉ္စမဖွင့်သည်။ “သယဉ္စ” ၌
 သယံသည် တတိယန္တနိပါတ်ပုဒ်ဆိုလျှင် “ကတံ ကမ္ပံ”ဟု ရှိသင့်၏။ ပဌမန္တနိပါတ်ပုဒ်ဆိုလျှင်
 “ကတကမ္ပံ”ဟုရှိမှ သင့်မည်။ “အပစ္စက္ခံ+ကမ္ပံ ယေန အဝိဇ္ဇာသညောဇနနာတိ အပစ္စက္ခ-
 ကမ္ပံ”ဟု ပြုစေလိုသည်။ ပါဠိတော်၌ “အဝိဇ္ဇာသညောဇန”ဟု ရှိသောကြောင့် “အပစ္စက္ခ-
 ကမ္ပံ”ဟု ထားသည်။ အဝိဇ္ဇာကို၎င်းလျှင် “အပစ္စက္ခကမ္ပာ”ဟု ရှိရမည်။

ပုံနပျုန်၊ အဖန်ဖန်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော။ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနသယော၊ မည်၏။ [အနုသယသဒ္ဓါသည် အပ္ပဟိန္ဒအနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဟိန္ဒဝသေန”သည် အနုသယ၏ အနက်တမျိုးတည်း။ “ပုနပျုန် ဥပ္ပဇ္ဇနတော”ဖြင့် အနုသယ၏ အနက်တမျိုးကို ပြပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် စသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။ ပုနပျုန်သည် အနု၏အနက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနသည် သယ၏အနက်တည်း။]

မဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီး၌။ ပရိယုဋ္ဌိတစောရာ၊ ထကြွသောသူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဒ္ဓိကေ၊ ခရီးသွားသူတို့ကို။ (ပရိယုဋ္ဌန္တိ) ဝိယ၊ လူယူကုန်သကဲ့သို့။ (တတာ၊ တူ။) ကုသလ-စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ လူယူတတ်၏။ ဂဏှာတိ၊ ယူတတ်၏။ ဝိလုမ္မ-တိ၊ လုယက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ နဂရဒ္ဓါရေ၊ မြို့တံခါးပေါက်၌။ ပလိဃသင်္ခါတဿ၊ တံခါးကျည်ဟု ဆိုအပ်သော။ လဿိ-ယာ၊ တံခါးကျည်သည်။ ပတိတာယ၊ ကျပြီးလသော်။ (တနည်း) လဿိယာကို။ ပတိတာယ၊ ချအပ်ပြီးလသော်။ အန္တောနဂရေ၊ မြို့တွင်း၌။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဗဟိနဂရဂမနဗ္ဗိ၊ မြို့ပြင်သို့ သွားခြင်းသည်၎င်း။ ဗဟိနဂရေ၊ ၌။ မနုဿာနံ၊ အန္တောနဂရပဝေသနဗ္ဗိ၊ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ခြင်းသည်၎င်း။ ပစ္ဆိမ္မေတိယတာ၊ ပြတ်စဲသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာသျှင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သက္ကာယနဂရေ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းဟူသော မြို့၌။ [“သန္တော + ကာယော သက္ကာယော”ကို ရည်ရွယ်သည်။] အယံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်။ ပတိတာ၊ ကျရောက်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဗ္ဗာနသမ္ပာဟံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်သော။ ဉာဏမနံ၊ ဉာဏ်၏ သွားခြင်းသည်။ ပစ္ဆိမ္မေတိ၊ ပြတ်စဲ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ လဿိနာမ၊ လဿိမည်သည်။ ဟောတိ။

အကုသလဉ္စ၊ အကုသိုလ်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုအကုသိုလ်ဟူသည်။ မူလဉ္စ၊ မူလလည်း ဟုတ်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလမူလံ၊ မည်၏။) [ဤအလို ကမ္မ-ဓာရည်းတို့။] ဝါ၊ တနည်း။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တို့၏။ မူလံ၊ အရင်းအမြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလမူလံ၊ မည်၏။ [ဤအလို ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်တို့။] ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအကုသလမူလသည်။ အညံ၊ မောဟမှ အခြားသော တရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိဓပ္ပတော၊ အလိုရှိအပ်သော။ မောဟော၊ မောဟပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ မောဟသည်။ အကုသလမူလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော မူလတည်း။ ဝါ၊ အကုသိုလ်တို့၏ အရင်းအမြစ်တည်း။ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ ဧဝံ လက္ခဏာ၊ ဤသို့ လက္ခဏာရှိသော။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ အဝိဇ္ဇာနာမာတိ၊ အဝိဇ္ဇာမည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဉ္စဝိသတိ ပဒေသေန၊ * ၂၅-ပါးသောပုဒ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သားလိုက်သော သဘောကို။ ဝေဒိတုဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ လက္ခဏာ၊ ဤသို့သော လက္ခဏာရှိသော။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်။ (သမာနာ) ပိးဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ၏။ ဧကဒေသော၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌။ ဟောတိ၊ ၏။ [တရားကိုယ်အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သော မောဟ ဖြစ်သောကြောင့် “ဒုက္ခသစ္စာ ဧကဒေသော” ဟု ဆိုသည်။] သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ကရေတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဆာဒေတိ၊ ဖုံးလွှမ်းနိုင်၏။ သမုဒယသစ္စာ၊ ၏။ ဧကဒေသော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ သဟဇာတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ [လောဘမူစိတ် ဖြစ်ခိုက် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာတို့ သဟဇာတ ဖြစ်ကြသည်။] တံ၊ ထိုသမုဒယသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ဆာဒေတိ၊ ၏။

နိရောဓသစ္စာ၊ ၏။ ဧကဒေသော၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ သဟဇာတာ၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ န ကရေတိ။ ဧကဝလံ၊ အာရုံပြုခြင်းမဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ဧကဒေသစသည် မဖက် သက်သက်။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ၏လည်း။ ဧကဒေသော၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ သဟဇာတာ၊ န (ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ န ကရေတိ။ ဧကဝလံ၊ အာရုံပြုခြင်းမဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ဧကဒေသ စသည်မဖက် သက်သက်။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [“ဒုက္ခာရမ္မဏတာယ” ဟု ဆိုလိုလျက် “ယ” ကြေသည်။ ဋီကာ၌ အခြားနည်းကိုလည်း ပြသေး၏။] တဉ္စ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ သမုဒယသစ္စာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထိုသမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ နိရောဓာရမ္မဏတာ၊ နိရောဓသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထို နိရောဓသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ မဂ္ဂါရမ္မဏတာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထို မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။

ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့သည်။ ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့သည်။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ သဘောအားဖြင့် နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဒ္ဒသ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်သည်။ (ဟောနိ)။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ ဂမ္ဘီရဉ္စေ၊ နက်နဲသည်၎င်း။ ဒုဒ္ဒသ-

ဥ။ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်သည်၎င်း။ ဝါ။ မြင်နိုင်ခဲ့သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တဏှ၊ ထိုသစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ ဒုက္ခ မည်သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှား၏။ [ထင်ရှားသည့်အတွက်ကြောင့် ဒုက္ခံ နာမလျှင် “ဒုက္ခ-ဒုက္ခ”ဟု ပြောကြသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ထင်ရှားပါသော်လည်း။ လက္ခဏဿ၊ မှတ်သားအပ်သော သဘော၏။ ဝါ။ ကို။ ဒုဒ္ဓသတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘိရံနာမ၊ နက်နဲသည် မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီး။ သမုဒယေပိ၊ သမုဒယသစ္စာ၌လည်း။ ဧသေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ပန၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဓံ၊ ကို။ မဇ္ဈေတွာ၊ မှေ့တံဖြင့်မွေ့၍။ [နှိုင်းကိုမွေ့၍ အဆီထုတ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဆီထုတ်သို့ရန် မွေ့၍-ဟူလို။ ရှေးနိဿယ၌ “မဒ္ဓေတွာ၊ နယံ၍၊ ညှစ်၍”ဟု ရှိ၏။] ဩဇာယ၊ အဆီဩဇာကို။ နိဟရဏံ နာမ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်း မည်သည်။ ဘာရော ယထာ၊ ဝန်လေးသကဲ့သို့၎င်း။ သိနေရပါဒတော၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေမှ။ ဝါလိကာယ၊ သဲကို။ ဥဒ္ဓရဏံနာမ၊ ထုတ်ဆောင်ရခြင်းမည်သည်။ ဘာရော(ယထာ)၊ ဝန်လေးသကဲ့သို့၎င်း။ ပဗ္ဗတံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ပိဋေတွာ၊ ညှစ်၍။ ရသဿ၊ အရည်ကို။ နိဟရဏံနာမ၊ မည်သည်။ ဘာရော(ယထာ)၊ ၎င်း။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့သည်။ ဂမ္ဘိရတာယ ဝေ၊ နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ပင်။ ဒုဒ္ဓသာနိ၊ ကုန်သည်။ ဝါ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ နိရောဓသစ္စံ ပန၊ သည်ကား။ အတိဂမ္ဘိရဉ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာထက် သာလွန်၍ နက်နဲသည်၎င်း။ အတိဒုဒ္ဓသဉ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာထက် သာလွန်၍ မြင်နိုင်ခဲ့သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဒုဒ္ဓသတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘိရာနံ၊ ကုန်သော။ [ရှေးသစ္စာ ၂-ပါးကို ဆိုသည်။] ဂမ္ဘိရတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုဒ္ဓသာနံ စ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ် သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [နောက်သစ္စာ ၂-ပါးကို ဆိုသည်။] စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စာဒကံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ မောဟန္တကာရံ၊ မောဟ တည်းဟူသောအမှိုက်မှောင်ဖြစ်သော။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [အဘိဓာန်၌ “အန္တကာရော”ဟု ပုညိင်ရှိသောကြောင့် “ပဋိစ္စာဒကော မောဟန္တကာရော”ဟု ရှိမှ အယံနှင့် လိုက်လျော၍ ကောင်းမည် ထင်သည်။] (ဣတိ၊ အပြီးတည်း)။

• • အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။)

• အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်ပြီး၏။

သင်္ခါရပဓနိဒ္ဒေသအဖွင့်

သင်္ခါရပဒေ၊ သင်္ခါရပုဒ်၌။ [အနာမသိတွာ သင်္ခါရေယေဝ ဒဿေန္တော ဌိစပ်။] ဟေဋ္ဌာ၊အောက်၌။ (အောက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရဟူသော ဥဒ္ဓေသ အဖွင့်၌။) ဝုတ္တသင်္ခါရေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ သင်္ခါရ-သဇ္ဇေန၊ ကြောင့်။ အာဂတသင်္ခါရေ၊ လာသော သင်္ခါရတို့ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေယေဝ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (တနည်း) ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) တတ္ထ ကတမေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ၊ ပညာတ်သင်္ခါရေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမေ အစရှိသော စကားရပ်၌။ (ယော၊အကြင်သဘောတရားသည်။) အတ္တနော၊မိမိကို။ ကာရကံ၊ပြုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပုနာတိ၊ ပြုစင်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ပြုစင်အောင် သုတ်သင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိမိကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုစင်အောင်သုတ်သင်တတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ ထိုသဘောတရားသည်။) ပုညော၊ပုညမည်၏။ (ယော၊သည်။) အဿ၊ ထို မိမိကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈာသယစ၊ အလိုဆန္ဒကို လည်း။ ပူရေတိ၊ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိမိကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒကိုလည်း ပြည့်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သော၊ သည်။ ပုညော၊ မည်၏။ (ယော၊သည်။) ပုဇ္ဇံ၊ ပူဇော်ထိုက်သော။ ဘဝံ စ၊ သုဂတိဘဝကိုလည်း။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပူဇော်ထိုက်သော သုဂတိ ဘဝကိုလည်း ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ သည်။) ပုညော၊ မည်၏။

ပုနာတိ အတ္တနော ကာရကံ။ ။ဤနည်း၌ “ပု-သောဓေ”ဟူသော ဘူဝါဒိ ကိယာဒိ ဓာတ်တည်း။ ကိယာဒိဖြစ်သောကြောင့် နာ-ပစ္စည်းဖြင့် “ပုနာတိ”ဟု ဆိုသည်။ “ပုနာတိတိ ပုညော”ဟု ဝိဂ္ဂိုဟိပြုပါ။ ပု-ဓာတ်၊ ယ-ပစ္စည်း၊ န-လာ နှ-ကို ဥ-ပြု၊ ဒွေဘော်လား၊ မိမိကို ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုစင်စေပုံကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။

ပူရေတိ စဿ။ ။ဤနည်း၌ “ပူရေတိတိ ပူရေကာ”ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်း အားဖြင့် ပု-၌ ည-ကို ရသ၊ ရ-နှင့် က-ကို ဥ-ပြု၍ “ပည”ဟု ပြီးရသည်။ ကောင်းမှု ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈာသယကို ပြည့်ဝစေပုံကိုလည်း ဋီကာ၌ ရှုပါ။

ပုဇ္ဇေ ဘဝံ။ ။ဤနည်း၌ကား “ပုဇ္ဇံ နိဗ္ဗတ္တေတိထိ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တကော”ဟု ဆိုလိုလျက် ဇ္ဇ-ကို ည-ပြု၊ နိဗ္ဗတ္တက-ပုဒ်ကိုလည်း ချေ၍ “ပည”ဟု ပြီးရသည်။ ပုဇ္ဇ-၌ ပုဇ-ဓာတ်၊ ထောမနိဓိ-၌ “ယတိ-ပစ္စည်း”ဟု ဆို၏။ ပုဇ္ဇေယတေတိ ပုဇ္ဇော(ဘဝေါ)။ [ပူရကော ပုဇ္ဇ- နိဗ္ဗတ္တကော စ နိရုတ္တိလက္ခဏေန “ပုညော”ဟိ ဝေဒိတဗျော။-ဋီကာ။]

(ယော၊ သည်။) ဝိပါကံ၊ နာမ်ဝိပါကံအကျိုးကို၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပဉ္စ။ ကဋ္ဌတ္တာရူပအကျိုးကို၎င်း။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ ပြုစီမံတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ နာမ်ဝိပါကံအကျိုးကို၎င်း၊ ကမ္မဇရုပ်အကျိုးကို၎င်း ပြုစီမံတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) (ယော၊ သည်။) အဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ပုညောဝ၊ မိမိကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြုစင်စေတတ်သော သဘောတရားသည်ပင်။ ဝါ၊ မိမိကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒကိုလည်း ပြည့်စေတတ်သော သဘောတရားသည်ပင်။ ဝါ၊ ပူဇော်ထိုက်သော သူကတိဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောတရားသည်ပင်။ အဘိသင်္ခါရော၊ အဘိသင်္ခါရတည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညသည်ပင် အဘိသင်္ခါရ။

ပုညပဋိပက္ခတော၊ ပုည၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပုညော၊ အပုညမည်၏။ [အ-သဒ္ဓါ ဝိရုဒ္ဓအနက်ဟော။] အပုညော၊ ပုည၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ပင်။ အဘိသင်္ခါရော၊ တည်း။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုည၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ပင် အဘိသင်္ခါရ။ န ဣတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စ၊ မည်၏။ အာနေဉ္စမေဝ၊ မတုန်လှုပ်တတ်သော တရားသည်ပင်။ အဘိသင်္ခါရော၊ အကျိုးဝိပါကံကို ပြုစီမံတတ်သော တရားတည်း။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော၊ ရား။ (ယော၊ သည်။) အာနေဉ္စ၊ မတုန်လှုပ်တတ်သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကိုလည်း။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ ပြုစီမံတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ယော၊ သည်။) အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။

ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော သင်္ခါရ။.... [ယောဇနာ၌ ကာယေနကို ကတ္တားအနက် ဖွင့်၏။ ထိုအလို “ကိုယ်အည်” ဟု ပေးရလိမ့်မည်။ စဉ်းစားပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ကာယတော၊ ကိုယ်ကြောင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ (သင်္ခါရော၊ တည်း။) ကာယသင်္ခါရော၊ ကိုယ်ကြောင့်

အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော။ ။ “န ဣတိတိ အာနေဉ္စ” သည် လဟုကနည်းအားဖြင့် ပြုအပ်သော ဝစနတ္တတည်း။ “န ဣတိတိ အနိဉ္စ” သုတ္တန္တံ ကာ-ပစ္စည်းသက်၍ “အနိဉ္စယေဝ အာနေဉ္စ” ဟု ပြုပါ။ ကာ-အနုဇနကြောင့် အာဉ္စဝုဒ္ဓိ၊ နိဉ္စိကား ဣကို သုတ်ကြီးဖြင့် ပြုပါ။ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္တစသော နိဝရဏတို့၏ အလွန်ဝေးကွာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မတုန်မလှုပ်တတ်သော အရူပဈာန်ကို “အာနေဉ္စ” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအရူပဈာန်သည်ပင် အကျိုးဝိပါကံကို ပြုစီမံတတ်သောကြောင့် အဘိသင်္ခါရလည်း မည်၏။ ကဋ္ဌတ္တာရူပကိုကား မပြုစီမံတတ်။ နောက်နည်း၌ကား “အာနေဉ္စ” အရ အရူပဈာန်ကို မဟုတ်ဘဲ ထိုဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌပဘဝကို ဧဝံသည်း။ ထို့ကြောင့် “အဘိသင်္ခါရေတိတိ အဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဉ္စ အဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော” ဟု ဒုတိယာတပျရိသ် ပြုပါ။

ဖြစ်သောသင်္ခါရ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယဿ၊ ကာယဒွါရ၏။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဝစီသင်္ခါရစိတ္တသင်္ခါရေသုဝါ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့၌လည်း။ ဧသေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသောတိက်တို့တွင်။ ပဌမတ္တိကော၊ ပဌမတိက်ကို။ (ပညာဘိသင်္ခါရ၊ အပညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတိက်ကို။) ပရိဝိမံသနသုတ္တဝသေန၊ ပရိဝိမံသနသုတ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိဝိမံသနသုတ်၌။ ပညဉ္ဇေ သင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါရေတိ။ ပေ။ အာနေဉ္ဇာပကံ ဟောတိ ဝိညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပညံ၊ ပညာဖြစ်သော။ (ရွှေအတိုင်း အနက်အကျယ်ပေးပါ။) သင်္ခါရံ၊ အကျိုးတရားကို ပြုစီမံတတ်သောကံကို။ စေ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ အကယ်၍ ပြုစီမံအံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ပညာသင်္ခါရကိုပြုစီမံလသော်။) ပညပကံ၊ ပည၏အကျိုးဖြစ်သော ဘဝသမ္ပတ္တိသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပညံ၊ ပည၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ သင်္ခါရံ၊ ကို။ စေ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ အပညာသင်္ခါရကို ပြုစီမံလသော်။) အပညပကံ၊ အပည၏အကျိုးဖြစ်သော ဘဝဝိပတ္တိသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အာနေဉ္ဇံ၊ မတုန်လှုပ်တတ်သော။ (သမာဓိ၏ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့ ဝေးကွာသည့်အတွက် မတုန်လှုပ်တတ်သော။) သင်္ခါရံ၊ အကျိုးတရားကို ပြုစီမံတတ်သော အဂ္ဂပကံကို။ စေ အဘိသင်္ခါရေတိ - ပေ။ အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ အာနေဉ္ဇာသင်္ခါရကို ပြုစီမံလသော်။) အာနေဉ္ဇပကံ၊ အာနေဉ္ဇကံ၏အကျိုးဖြစ်သော အဂ္ဂပဘဝသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ -နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်။]

ဒုတိယတ္တိကော၊ ကာယသင်္ခါရအစရှိသော ဒုတိယတိက်ကို။ တဒနန္တရဿ၊ ထိုပရိဝိမံသနသုတ်၏အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တဿ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်၏။ ဝါ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ပြီ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တပရိယာယေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ် ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ပြီ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝနုတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ တယောမေ၊ ပေ။ စိတ္တသင်္ခါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဣမေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ။)

ကာယဿ သင်္ခါရော။ ။ ရှေးနိဿယ၌ “ကာယဿ၊ ကာယဒွါရသည်” ဟု ကတ္တာအနက်ပေးလေ၏။ ယောဇနာ၌ကား “ကာယဿာတိ ဟံ သင်္ခါရေတိပဒေ သာမိ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ကာယဓာသင်္ခါရ၊ ဝါ-ကာယနှင့်ဆိုင်သော သင်္ခါရ” ဟုလှို၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာဖွင့်ပုံက ကောင်းသည်။ ကောင်းရုံသာမက “ကာယဿာတိ ဒွါရဿ၊ သာမိဘာဝေန နိဒ္ဒေသော ကတော” ဟူသော ဋီကာနှင့်လည်း ညှိသည်။

ကတမေ တယော။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရ၎င်း။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရ၎င်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရ၎င်းတည်း။] ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမုတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကဿ၊ကြောင့်။ တေသံ သုတ္တာနံ၊ ဤ ပရိဝိမံသနသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုပညာဘိသင်္ခါရအစရှိသောသင်္ခါရတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အယံ အဘိဓမ္မာနာမ၊ ဤအဘိဓမ္မာတရားတော်မည်သည်ကို။ အဓနာ၊ယခုမှ။ န ကတော၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်။ ဗာဟိရကဏ္ဍသီဟိဝါ၊ သာသနာပဖြစ်သော ရသေ့တို့သည် သော်၎င်း။ သာဝကေဟိ ဝါ၊ သာဝကတို့သည် သော်၎င်း။ ဒေဝတာဟိ ဝါ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်သော်၎င်း။ နာပိ ဘာသိတော၊ ဟောအပ်သည်လည်း မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အယံ၊ ဤ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။ သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတော၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၌၎င်း။ သုတ္တေပိ၊ ဘုရားဟောအပ်သော သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၎င်း။ ဧကသဒိသာဝ၊ တထပ်တည်းတူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣဿ အတ္ထဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပနတ္ထ၊ ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ပြလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (တေသံ သုတ္တာနံ ဝသေန တေ ဂဟိတာ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တတ္ထ ကတမော ပညာဘိသင်္ခါရေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဗုတ္တ၊ ထိုတတ္ထ ကတမော ပညာဘိသင်္ခါရေ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ကုသလာ စေတနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အနိယမတော၊ မည်သည့် ကုသိုလ်စေတနာဟု သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသောအားဖြင့်။ စတုဘူမိကစေတနာပိ၊ တုံ ၄-ပါး၌ဖြစ်သော စေတနာကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ကုသလာ စေတနာဟူသောပါဌ်ဖြင့် စတုဘူမိကစေတနာကို ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ကာမာဝစရာ ခူပါဝစရာတိ၊ ဟူ၍။ နိယမိတတ္တာ၊ မှတ်သားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရ-

အယံ အဘိဓမ္မာ နာမ။ *အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါနကထာ၌ ပြအပ်သည့်အတိုင်း ဝိတတ္ထဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့က အဘိဓမ္မာကို ဇိနဘာသိတဟု မယူလိုကြ၊ ထိုဝါဒကို ပယ်ပြီး ဖြစ်အောင် ပရိဝိမံသနသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်တို့၌လာသော ပညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့ကို ဤ၌ ထုတ်ပြရသည်။ မှန်၏ - ထိုသုတ်တို့ကိုကား ဇိနဘာသိတ မဟုတ် ဟု မပယ်ကြ၊ ဇိနဘာသိတဟု အားလုံး လက်ခံထားအပ်သော ထိုသုတ်များနှင့် ဤ အဘိဓမ္မာ၏ တထပ်တည်းဖြစ်သောကြောင့် ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ ဇိနဘာသိတ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်-ဟူလို။

ကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ တေရသ၊ ကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ ပညာဘိသင်္ခါရေနာမ၊
 မည်၏။ ဒါနမယာတိ အာဒိတိ၊ အစရှိသောပါဌ်တို့ဖြင့်။ တာသံ ယေဝ စေတနာ-
 နံ၊ ထိုစေတနာတို့၏ပင်။ ပညကြိယဝတ္ထုဝသေန၊ ပညကြိယဝတ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဒါနမယ အစရှိသော စေတနာတို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာ-
 ဝစရာဝ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်စေတနာတို့သည်သာ။ ဒါနသီလမယာ၊ ဒါန-
 မယ သီလမယတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဘာဝနာမယာပန၊ ဘာဝနာမယစေတနာ
 တို့သည်ကား။ တေရသပိ၊ တို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ)။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်
 ပြဦးအံ့။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ မေဃံ၊ တရားကို။ ဝါ၊ ပါဠိကို။
 သဇ္ဈာယမာနော၊ သရဇ္ဈာယ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကံ အနုသန္နိဂတံပိ၊ တခုသော
 အနုသန္ဓေကို လွန်သွားပြီးသောတရားကို၎င်း။ ဒေ၊ အနုသန္နိဂတေပိ၊ နှစ်ခုသော
 အနုသန္ဓေတို့ကို လွန်သွားပြီးသော တရားတို့ကို၎င်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိလိုက်။
 ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်မှ။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လသော်။ ဇာနာတိ
 ယထာ၊ သိသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ကသိဏပရိကမ္ပံ၊ ကသိဏ်း
 ပရိကမ်ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပဂုဏဇ္ဈာနံ၊ အဝါးဝစွာ
 လေ့လာအပ်ပြီးသော ဈာန်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။
 ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနုသိ၊ ကရော-
 န္တဿ စ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာပိ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်
 လည်းဖြစ်သော။ ဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘာဝနာမယာ
 ပန တေရသပိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

တတ္ထ ဒါနမယာဒီသု၊ ထိုဒါနမယ အစရှိသည်တို့တွင်။ [“တတ္ထ ဒါနမယာ-
 ဒီသုတိ နိဋ္ဌါရဏံ”ဟု ယောဇနာရှိသောကြောင့် တတ္ထနှင့် ဒါနမယာဒီသုကို
 အရတူ စွဲလိုက်ရသည်။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ဒါနမယာဒီသု” ပါဟန်မတူ။] ဒါနံ၊
 ဒါနကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒါနံ၊ ကို။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယာ စေတနာ၊
 အကြင် စေ့ဆော်ခြင်းသည်။ ယာ သဉ္ဇေတနာ၊ အကြင် ကောင်းစွာစေ့ဆော်ခြင်း
 သည်။ ယံ စေတယိတတ္ထံ၊ အကြင်စေ့ဆော်တတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤစေတနာကို။ ဒါနမယော ပညာဘိသင်္ခါရေတိ၊
 ဒါနမယ ပညာဘိသင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သီလံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ [“သီလံ
 အဓိကိစ္စ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတနာ သဉ္ဇေတနာ စေတယိတတ္ထံ၊ အယံ ဖုစ္စတိ သီလ-
 မယော ပညာဘိသင်္ခါရေတိ”ကို ပေယျာလံမြှုပ်ထားသည်။] ဘာဝနံ၊ ကို။
 အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဘာဝနံ အဓိကိစ္စ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတနာ သဉ္ဇေတနာ စေတယိ-
 တ္ထံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘာဝနာမယော ပညာဘိသင်္ခါရေတိ။ အယံ၊ ဤ ဒေသနာ

တော်သည်။ သင်္ခေါပဒေသနာ၊ အကျဉ်းဖြစ်သော ဒေသနာတော်တည်း။ [ဉာဏဝိဘင်း၊ တိကနိဒ္ဒေသ၌ကား စေတနာဟု မလာ။ ပညာဟုသာ လာသည်။]

ပန၊ ဆက်။ စီဝရာဒိသု၊ သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေသု၊ ပစ္စည်းတို့တွင်။ [ဝိနည်း၌လာသော ဒါနပစ္စည်းကို ပြသည်။] (တံတံ၊ ထိုထိုပစ္စည်းကို။ ဒေန္တဿ၊ ပေးလှူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံအစရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့တွင်။ [အဘိဓမ္မာ၌လာသော ဒါနအာရုံကို ပြသည်။] (တံတံ၊ ထိုထိုအာရုံကို။ ဒေန္တဿ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ အန္နာဒိသု၊ အန္န အစရှိကုန်သော။ ဒေသသု၊ ကုန်သော။ ဒါနဝတ္ထုသု၊ ဒါနဝတ္ထုတို့တွင်။ [သုတ္တန်၌လာသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို ပြသည်။] တံတံ၊ ထိုထို ဒါနဝတ္ထုကို။ ဒေန္တဿ၊ ၏။ တေသံ၊ ထို ပစ္စည်းတို့ကို။ ဝါ၊ ထို အာရုံတို့ကို။ ဝါ၊ ထို အန္နအစရှိသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို။ ဥပ္ပါဒနတော၊ ဖြစ်စေရာအခါမှ။ (ဖြစ်အောင် စုဆောင်းရာအခါမှ။) ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မစွန့်ကြဲမီ ရှေးအဘိကာလ၎င်း။ [ဣတိ ၌စပ်၊ ပုဗ္ဗစေတနာ ဖြစ်ရာကာလကိုပြသည်။] ပရိစ္စာဂကာလေ၊ စွန့်ကြဲရာကာလ၎င်း။ [မုဉ္ဇစေတနာ ဖြစ်ရာကာလကို ပြသည်။] ပစ္စာ၊ စွန့်ကြဲပြီးရာကာလမှ နောက်၌။ သောမနဿစိတ္တေန၊ သောမနဿနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ အနုဿရဏေ၊ အောက်မေ့ရာကာလ၎င်း။ [အပုဂ္ဂေတနာ ဖြစ်ရာကာလကို ပြသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ ကာလတို့၌။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ဒါနမယာနာမ၊ ဒါနမယာ မည်၏။ ဝါ၊ ဒါနဖြစ်သော စေတနာ မည်၏။ [မယ အနက်မရှိ။] (တနည်း) ဒါနမယာနာမ၊ ရှေးရှေးဒါနသည် ဖြစ်စေအပ်သော နောက်နောက်ဒါန မည်၏။ [ဤအလို နိဗ္ဗတ္တအနက်၌ မယ-ပစ္စည်းသက်။]

ပန၊ ကား။ သီလံ၊ သီလကို။ ပရိပူရဏတ္ထာယ၊ ပြည့်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ပြည့်ကျင့်ခြင်းအကျိုးငှါ။ [ကာရိတပစ္စည်း အကြေကြံ။] ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ရှင်ရဟန်းပြုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ [ပဝတ္တာ စေတနာ ၌စပ်။] ပဗ္ဗဇန္တဿ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၎င်း။ မနောရထံ၊ စိတ်၏အလိုကို။ မတ္တကံ၊ အလွတ်အထိပ်သို့။ ဝါ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ (အဟံ၊ သည်။) ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီးသည်။ အမှီဝတ၊ ဖြစ်ပေပေါ့တကား။ သာဓု၊ ကောင်းလေစွ။ သုဠ၊ ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက်၌ လာသောသီလကို။ သံဝရန္တဿ၊ စောင့်စည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ [ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ပြသည်။] စီဝရာဒယော၊ သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ဟူဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။

[ပစ္စယသန္တိသိတသီလကို ပြသည်။] ရူပါဒိသု၊ ရူပအစရှိသော အာရုံတို့သည်။ အာပါတကတေသု၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လသော်။ စက္ခုဒွါရရာဇိနိ၊ စက္ခုဒွါရ အစရှိသော ဒွါရတို့ကို။ သံဝရန္တယ၊ ဌ်၎င်း။ [ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို ပြသည်။] အာဇီဝံ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို။ သောဓေန္တယစ၊ သုတ်သင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်ဌ်၎င်း။ [အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ပြသည်။] ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ သီလမယာနာမ၊ သီလမယာ မည်၏။ ဝါ၊ သီလဖြစ်သော စေတနာ မည်၏။ (တနည်း) သီလမယာနာမ၊ ရှေးရှေးသီလသည် ဖြစ်စေအပ်သော နောက်နောက်သီလ မည်၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိပဿနာမဂ္ဂေန၊ ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဘာဝေန္တယ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဌ်၎င်း။ ဝါ၊ တိုးပွားစေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဌ်၎င်း။ [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌လာသော နည်းတို့တွင် ဒွါရ ၆-ဖုံကို ပြပြီး၍ အာရုံ ၆-တန်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ရူပေ” စသည်ကို မိန့်။] ရူပေ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ပေ၊ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ (အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တယ။) [အာရုံ ၆-တန်ကို ပြပြီး၍ ဝိညာဉ် ခြောက်ဝကို ပြလိုသောကြောင့် “စက္ခုဝိညာဏံ” စသည်ကို မိန့်။] စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ ပေ၊ မနောဝိညာဏံ၊ ကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တယ။) [ဝိညာဉ် ခြောက်ဝကို ပြပြီး၍ ဖဿ ၆-ထွေကို ပြလိုသောကြောင့် “စက္ခုသမ္မာဏံ” စသည်ကို မိန့်။] စက္ခုသမ္မာဏံ၊ စက္ခုသမ္မာဏကို။ ဝါ၊ စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်သော သမ္မာဏကို။ ပေ၊ မနောသမ္မာဏံ၊ ကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တယ။) [ဖဿ ၆-ထွေကို ပြပြီး၍ ဝေဒနာ ၆-ကို ပြလိုသောကြောင့် “စက္ခုသမ္မာဏံ ဝေဒနံ” စသည်ကို မိန့်။] စက္ခုသမ္မာဏံ၊ စက္ခုသမ္မာဏကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပေ၊ မနောသမ္မာဏံ၊ မနောသမ္မာဏကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တယ။) [ဝေဒနာ ၆-ကို ပြပြီး၍ သညာ ၆-ကို ပြလိုသောကြောင့် “ရူပသညံ” စသည်ကို မိန့်။] ရူပသညံ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သောသညာကို။ ပေ၊ ဓမ္မသညံ၊ ဓမ္မာရုံ၌ ဖြစ်သော သညာကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တယ။) [သညာ ၆-ကို ပြပြီး၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အမြက်မျှ ပြလိုသောကြောင့် “ဇရာမရဏံ” စသည်ကို မိန့်။] ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တယ ပဝတ္တာ စေတနာ ဘာဝနာမယာ နာမ၊ ဘာဝနာမယာ မည်၏။ ဝါ၊ ဘာဝနာဖြစ်သော စေတနာ မည်၏။ (တနည်း) ဘာဝနာမယာ နာမ၊ ရှေးရှေးဘာဝနာသည် ဖြစ်စေအပ်သော နောက် နောက်ဘာဝနာ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဝိတ္တာရကတေ၊ အကျယ်ကိုဆိုကြောင်း စကားတည်း။

‘အပ္ပညာဘိသင်္ခါရနိဒ္ဒေသေ၊ အပ္ပညာဘိသင်္ခါရ နိဒ္ဒေသဉ္စ။ အကုသလာ စေတနာတိ၊ ကား။ ဒွါဒေသ အကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ တည်း။ ကာမာဝစရာတိ၊ ကာမာဝစရာဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ (ဝုတ္တာ ဌိစပိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ် စေတနာတို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒေါမနဿသဟဂတစေတနာ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ် စေတနာတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ တား၍။ သေသာ၊ ဒေါမနဿ သဟဂုတ်စေတနာမှ ကြွင်းကုန်သော ၁၀-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာတို့သည်။ ရူပါရူပဘဝေပိ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌လည်း။ ကိဉ္ဇာပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်နိုင်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်နိုင်ပါကုန်သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဘဝ အရူပဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ န အာကမ္မန္တိ၊ မငင်နိုင်ကုန်။ ကာမာဝစရေယေဝ၊ ကာမာဝစရတဝ၌သာ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အဝစာရေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရာတွေဝ၊ ကာမာဝစရတို့ဟူ၍သာ။ (သဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရနိဒ္ဒေသေ၊ ဌိ။ ကုသလာ စေတနာ အရူပါဝစရာတိ၊ ကား။ စတဿော၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်စေတနာတို့သည်။ (အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဟိ၊ မှန်။ စတ-ဿော၊ ကုန်သော။ တော၊ ဤ အရူပါဝစရကုသိုလ် စေတနာတို့ကို။ အနိဉ္ဇန-ဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အနိဉ္ဇနဿ၊ မတုန်လှုပ် သော အကျိုးဝိပါကံကို။ အဘိသင်္ခရဏဌေနစ၊ ပြုစီမံတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပါဝစရ-စတုတ္ထဇ္ဈနတော၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်မှ။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ကုသလ-ဝိပါက ကြိယစေတနာ၊ ကုသိုလ်၊ ဝိပါကံ၊ ကြိယာစေတနာတို့၎င်း။ ဒွါဒေသ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဒေသ၊ တဆယ့် ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိစ္စလဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပန္နနဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာ-နေဉ္ဇာ နာမ၊ အာနေဉ္ဇာတို့မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစေတနာတို့တွင်။ ရူပါဝစရာ၊ သော။ ကုသလာ၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ အနိဉ္ဇာ၊ မတုန်လှုပ်သည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သရိက္ခကမ္မိ၊ တူသည်လည်း ဖြစ်သော။ အသရိက္ခကမ္မိ၊ မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ သဏ္ဌနမ္မိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွ လည်းဖြစ်သော။ အနိဉ္ဇနမ္မိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပါရူပံ၊ ရုပ်ဝိပါကံ နာမ်ဝိပါကံကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇာဘိ-သင်္ခါရော နာမ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ မည်သည်။ န ဟောတိ။ [ရုပ်ဝိပါကံကို “အသရိက္ခက၊ သဏ္ဌန”ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ဝိပါကကြိယစေတနာ၊ ရူပါဝစရဝိပါကစေတနာ၊ ရူပါဝစရကြိယာစေတနာတို့သည်။ အဝိပါကတ္တာ၊ အကျိုးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ မပြုစီမံနိုင်ကုန်။ တထာ၊ တူ။ အရူပါဝစရ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကကြိယစေတနာပိ၊ ဝိပါကစေတနာ၊ ကြိယာစေတနာတို့သည်လည်း။ (အဝိပါကတ္တာ၊ ဝိပါကံ န အဘိသင်္ခရေန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကာဒသပိ၊ ၁၁-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတ၊ စေတနာ၊ တို့သည်။ အာနေဉ္စာဝ၊ အာနေဉ္စတို့သာမည်၏။ န အဘိသင်္ခရ၊ အဘိသင်္ခရတို့ မမည်။ ပန၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဇာ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော။ အရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်စေတနာကို။ ဝါ၊ သည်။ [“ဇနေတိ၊ ဝုစ္စတိ”တို့၌ စပ်။] ဟတ္ထိအဿာဒိန္၊ ဆင်၊ မြင်း အစရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ သဒိသဝ၊ တူသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဆာယာ၊ အရိပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒိသံ၊ တူသော။ နိစ္စလံ၊ မတူလုပ်သော။ အရူပမေဝ၊ အရူပဝိပါကံကိုသု။ ဇနေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧဝံ၊ တူ။ ပညာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပညာဘိသင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ တေရသ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော စေတနာတို့၎င်း။ အပညာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွါဒသ၊ ၁၂-ပါးကုန်သော စေတနာတို့၎င်း။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဿော၊ ၄-ပါးကုန်သော စေတနာတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တော၊ ဤ စေတနာတို့သည်။ ပရိပိဏ္ဍိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပေါင်းအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ။) ဧကေနတိ၊ သ၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂတိ၊ သည်။ အပရိမာဏေသု၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ စကြဝဠာတို့၌။ အပရိမာဏာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇနက ကုသလာကုသလ-စေတနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ [“ဓာရယမာနော” စသည်၌ စပ်။] မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသော ချိန်ခွင်ဖြင့်။ [ရှေးက “ရာဇ” ဟု ခေါ်အပ်သော ချိန်ခွင်ကြီးတည်း၊ ယခုအခါ “ကတ္တာ” ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။] ဓာရယမာနော ဝိယ၊ ဆောင်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချိန်သကဲ့သို့၎င်း။ နာဠိယံ၊ ကွမ်းစားခွက်၌။ မက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ မိနမာနောဝိယ၊ ချင့်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ တော်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တိတော၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍။ ဧကေနတိ၊ သ-မေဝ၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော စေတနာကိုသာ။ ဒသေသိ၊ ပြတော်မူပြီ။

ဣဒါနိ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အပရိမာဏေသု၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ တို့၌။ အပရိမာဏာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ ဟူသည်။ ကုသလာကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို။ အာယူဟမာနာ၊ အားထုတ်

ကုန်လသော။ ယေဟိ ဒွါရေဟိ၊ အကြင်ဒွါရတို့ဖြင့်။ အာယူဟန္တိ၊ အားထုတ်ကြကုန်၏။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ကမ္မဒွါရနိ၊ ထိုကံကို အားထုတ်ကြောင်း ဒွါရတို့ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ တတ္ထ၊ ပေ။ ကာယသဉ္ဇေတနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂဝါ)အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမော ကာယသင်္ခါရော ကာယသဉ္ဇေတနာအစရှိသော စကားရပ်၌။ ကာယသဉ္ဇေတနာတိ၊ ကား။ ကာယဝိညတ္တိံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ကာယဒွါရတော၊ ကာယဒွါရကြောင့်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမဝီသတိ၊ အတိကျနှစ်ဆယ်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ (ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။) - [ကာယတော၊ ကာယဒွါရကြောင့်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။ သင်္ခါရော၊ တည်း။ ကာယသင်္ခါရော၊ ရ။] ကာယသင်္ခါရေ၊ ၌။ အာဒိနိဂ္ဂဟဏစောပနံ၊ ဆိုင်၍ယူခြင်း၊ အဆင်သင့် ယှဉ်လာသည်ကိုယူခြင်း၊ လှုပ်ရှားစေခြင်းသို့။ ပါပယမာနာ၊ ရောက်စေကုန်လျက်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝီသတိ၊ သော။ ကုသလာကုသလစေတနာ၊ တို့သည်။ (ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ပဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

ဝစီသဉ္ဇေတနာတိ၊ ကား။ ဝစီဝိညတ္တိံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတွာ၊ ၍။ ဝစီဒွါရတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္ထော၊ ကုန်သော။ ဝီသတိ၊ သော။ တာယေဝ၊ ထို စေတနာတို့သည်ပင်။ (ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဝစီဒွါရေ၊ ၌။ ဟဒသဉ္ဇောပနံ၊ မေး၏လှုပ်ရှားခြင်းသို့။ ဝါကျဘေဒံ၊ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းသို့။ ပါပယမာနာ၊ ရောက်စေကုန်လျက်။ ဥပ္ပန္နော၊ ကုန်သော။ ဝီသတိ၊ သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ (ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရကို ယူခြင်း၌။ ဝါ၊ ဤ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီသဉ္ဇေတနာကို ယူခြင်း၌။ အဘိညာဓေတနာ၊ အဘိညာဉ်စေတနာကို။ [နဂဟိတာ ခွံစပ်။] ဝါ၊ သည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ။ [သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံအရ၌ အဘိညာဉ်စေတနာက ဝိညာဉ်အကျိုးကို မပေးနိုင်-ဟူလို။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ စ၊ ဆက်။ အဘိညာဓေတနာ၊ သည်။ (ဝိညာဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ) ယထာ။ ဝေံ၊ တူ။ ပဉ္စစ္စစေတနာပိ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည်လည်း။ (ဝိညာဏဿ ပစ္စယော) န ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စစေတနာကိုလည်း။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်၏။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်၌။ အပနေတဗ္ဗာ၊ ဟယ်ရှားထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (အဘိညာဉ်စေတနာ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာလည်း ပါကုန်သော။) တော၊ ဤ နှစ်ဆယ်သော စေတနာတို့သည်။ ဟောန္တိ။

မနောသဉ္စေတနာတိ၊ ကား။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိညတ္တိ-
ယော၊ ဝိညတ်တို့ကို။ အသမုဒ္ဓာပေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ မနောဒွါရေ၊ ဌ။ ဥပ္ပန္နာ၊
ကုန်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကေုနတိ သ၊ တခုယုတ်
သုံးဆယ်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ (စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။
ဘဂဝိ၊ အပရိမာဏေသု၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ တို့၌။ အပရိမာဏာ၊
ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကုသလာကုသလကမ္မံ၊ ကို။ အာယူဟ-
မာနာ၊ အားထုတ်ကုန်လသော်။ တိဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဒွါရေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အာယူဟန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ အာယူဟနကမ္မဒွါရံ၊ အားထုတ်ကြောင်း ကမ္မ-
ဒွါရကို။ (ဘဂဝိ) ဒဿေသိ၊ ပြတော်မူပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဒိန္နံပိ၊ ၂-ပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ တိကာနံ၊ ဤတိက်တို့၏။ (ပုညာဘိသင်္ခါရ စသောတိက်၊
ကာယသဉ္စေတနာစသော တိက်တို့၏။) အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သမ္ပယောဂေါ၊
ယှဉ်တွဲပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ကလံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ (၊
ခဲ။ (တနည်း)ဟိ၊ အဖြေကား။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတာ၊
ကာယဒုစ္စရိုက်မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝါ၊
အချို့သော ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဝစိ-
ဒုစ္စရိတာ၊ မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိယာ။ ဝစိသင်္ခါရော၊
သည်။ (ဟောတိ)။ ဝေ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကုသလစေတနာ၊ ကုသိုလ်
စေတနာ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရစေတနာတို့သည်။ ပုညာ-
ဘိသင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ ကာယသင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ ဝစိသင်္ခါရော စ၊
သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ မနောဒွါရေ၊ ဌ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ တေရသ၊ ကုန်သော။
[မဟာကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်ကိုဆိုသည်။] စေတနာ၊ တို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော စ
စိတ္တသင်္ခါရော စ ဟောတိ။ အပုညာဘိသင်္ခါရောပိ၊ သည်လည်း။ ကာယဒုစ္စရိတ-
ဝသေန၊ ကာယဒုစ္စရိုက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။
ဝါ၊ အချို့သော အပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ)။
ဝစိဒုစ္စရိတဝသေန၊ ဝစိဒုစ္စရိုက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ဌ။ သိယာ။ ဝစိ-
သင်္ခါရော(ဟောတိ)။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒွါရာနိ၊ တို့ကို။ (ကာယဒွါရ ဝစိဒွါရ
တို့ကို)။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ မနောဒွါရေ၊ ဌ။ ပဝတ္တိယံ သိယာ။ စိတ္တသင်္ခါရော။
(ဟောတိ)။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာယသင်္ခါရောပိ၊
သည်၎င်း။ ဝစိသင်္ခါရောပိ၊ စိတ္တသင်္ခါရောပိ။ ဟောတိ။ [ပုညာဘိသင်္ခါရ၊
အပုညာဘိသင်္ခါရတို့၏ ကာယသင်္ခါရ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲပုံကို ပြသော်လည်း
အာနေဉာဘိသင်္ခါရမှာ စိတ္တသင်္ခါရ တမျိုးသာရှိ၍ ထင်ရှားသောကြောင့် ယှဉ်
တွဲပုံကို အထူးမပြောဘူး။ -ဋီကာ။]

‘ ပုညာဘိသင်္ခါရ-စသည်ကို မူတည်၍ ကာယသင်္ခါရ-စသည်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲပုံကို ပြပြီးလျှင် ကာယသင်္ခါရ-စသည်ကို မူတည်၍ ပုညာဘိသင်္ခါရ-စသည်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ကာယသင်္ခါရော ပန” စသည်ကိုမိန့်။] ပန၊ ကား။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝါ၊ အချို့သော ကာယသင်္ခါရသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ သိယာ အပုညာဘိသင်္ခါရော။ (ဟောတိ)။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ ဝစီသင်္ခါရော၊ သည်။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ ပန၊ ကား။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝါ၊ အချို့သော စိတ္တသင်္ခါရသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော (ဟောတိ)။ သိယာ အပုညာဘိသင်္ခါရော (ဟောတိ)။ သိယာ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ နာမ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့မည်၏။

• ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဣမေ သင်္ခါရ၊ ထိုသည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိတေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိနိုင်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။) အဝိဇ္ဇာဘာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဣမေသံ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။) ဘာဝသော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိနိုင်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခ အစရှိသော သစ္စာ ၄-ပါးတို့၌။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်သော။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟသည်။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနံ၊ မပယ်အပ်သေးသည်။ ဟောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ သမုဒယသစ္စာ-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌၎င်း။ ပုပ္ဖန္တာဒိသု၊ ပုပ္ဖန္တ-အစရှိသည်တို့၌၎င်း။ အညာဏေန၊ မသိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟကြောင့်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ သံသရာ၌ဖြစ်သော ဒုက္ခကို။ သုခသညာယ၊ သုခဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (စွဲလမ်းမှတ်ထင်၍။) တဿ၊ ထိုသံသာရဒုက္ခ၏။ ဟေတုဘူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ တိဝိဇေပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အာရတတိ၊ အားထုတ်၏။

သမုဒယေ၊ သမုဒယသစ္စာ၌။ အညာဏေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုဘူတေပိ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာပရိက္ခာဓရေ၊ တဏှာ၏ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တဏှာသည် ဆင်ပြင်အပ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သုခဟေတုတော၊ သုခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ)။ အာရတတိ၊ ပန၊ ကား။ နိရောဓေ၊ နိရောဓသစ္စာ၌၎င်း။ မဂ္ဂေ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌၎င်း။ အညာဏေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အနိရောဓဘူတေပိ၊ နိရောဓ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဂတိဝိသေသေ၊ ဂတိအထူး

တို့ကို။ (လောကထုပ်ကာဟု မှတ်ထင်အပ်သော နေဝသညာနာသညာယတန စသော ဂတိအထူးတို့ကို။) ဒုက္ခနိရောဓသည်၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဟု မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်။ ဟုတော့၊ ဖြစ်၍၎င်း။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ အမဂ္ဂဘူတသုပ္ပါ လမ်းကြောင်းမဟုတ်သည့် ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယညာမရတပါဒီသု၊ ယဉ်ပူဇော်ခြင်း မအိုမသေဘို့ရန် ကျင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ [“အမရတပေါ”၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ၂-နည်းဖွင့်သေး၏။ ထိုအတိုင်းလည်း ပေးပါ။] နိရောဓမဂ္ဂ သည်၊ နိရောဓ၏လမ်းကြောင်းဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတော့၊ ၍၎င်း။ ဒုက္ခ နိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းကို။ ပတ္ထယမာနော၊ တောင့်တသည်။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။) ယညာမရတပါဒီမုနေ၊ ယည အမရတပ အစရှိသည်ကို အဦးပြုလဖြင့်။ တိဝိဇေ ပိ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တ သင်္ခါရတို့ကို။ အာရတတံ။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ (“ယဿ ဟိ ဒုက္ခာ- ဒီသု”စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သောသတ္တဝါသည်။) စတူသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သစ္စေ သု၊ တို့၌။ တာယ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇတာယ၊ ထို မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ထိုအဝိဇ္ဇာကို မပယ်ရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ဇာတိ ဇရာ ရောဂ မရဏာဒိ အနေကားနိရဝ- ဝေါက်ဏ္ဍံ၊ ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ရောဂဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခအစရှိသော တပါး မက များသောအပြစ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော။ ပုညဇလသင်္ခါတံ၊ ကောင်းမှု၏

အမရတပေါ။ ။အမရဏတ္ထာတိ ဂဟိတာ ဒုက္ခရက်ဂိယာ အမရတပေါ၊ အမရဖြင့်၊ ဣမရအကျိုးကို ယူပါ။ အမရေတိ ဂဟိတော တပေါ အမရတပေါ၊ မဆိုမသေ အမြဲ နေရခြင်း (နိဗ္ဗာန်) ဟူသော အကျိုးရှိ၏ဟု မှတ်ယူအပ်သော ဒုက္ခရအကျင့်၊ [နန္ဒအခါ ဝယ် နေပူသောအရပ်၌ မီး ၄-ဖိုပတ်ပတ်လည်ဖို့၍ ထို ၅-မျိုးသော အပူကို ခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို “ပဉ္စာတပတပွန်” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ အပူခံခြင်းစသော အကျင့်ကို “ဒုက္ခရ အကျင့်”ဟု ဆိုသည်။] (တနည်း) အမရသဒ္ဓါသည် လူတို့ကိုသို့ မြန်မြန် မသေသော နတ် ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ အမရတ္ထံ + တပေါ အမရတပေါ = နတ် ဖြစ်ဘို့ရန် ကျင့်ခြင်း။

တနည်း။ ။မာရေတိတိ မရော၊ မရ-ဓာတ်၊ ကာရိတ်-ပစ္စည်းကို ချေ၊ အ-ပစ္စည်း၊ ဆင်းရဲလွန်းသည့်အတွက် မိမိကိုယ်ကို မိမိ သတ်သေသောအကျင့်ကို “အမရတပ” ဟု ခေါ်၏။ ဤ၌ မရ ကိုပင် “အမရ”ဟု ဆိုထားသည်။ ဥပမာ—လိမ့်၍ပြောရာ၌ “မြင်အပ် သော ဒိဋ္ဌကိုပင် အဒိဋ္ဌ”ဟု ပြောရာဝယ် ဒိဋ္ဌသဒ္ဓါသည် အဒိဋ္ဌနှင့် အနက်တူသကဲ့သို့ တည်း။ ထို့ကြောင့် ဤ “အမရ”လည်း “မရ”နှင့် အနက်တူဟု ပုတ်ပါ။ [ဒုက္ခတ္ထာ ဝါ မရော မာရကော တပေါအမရတပေါ၊ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဝိယ မရေသု (သေတတ် သော သတ္တဝါတို့၌) အမရသဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။]

အကျိုးဟုဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ အဇာနန္တော၊ မည်သည်။ (ဟုတွာ)။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏အကျိုးကို။ အဓိကမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ကာယဝစိ စိတ္တသင်္ခါရဘေဒံ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစိ-သင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရအပြားရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အာရတတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) ဇေဝုတ္တရကာမကော၊ နတ်သွီးကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည်။ မရူပပါတံ၊ သိကြား သစ်ပင်၊ ဗြဟ္မာ၏တောင်ထွတ်ဟု သမုတ်အပ်သော အရပ်မှ ခုန်ချခြင်းကို။ (အာရတတိ)ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့တည်း။

စ၊ သည်သာမကသေး။ သုခသမ္မတဿာပိ၊ သုခဟု သမုတ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ တဿ ပုညဗလဿ၊ ထို ကောင်းမှု အကျိုး၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ မဟာပရိဋ္ဌာဟဇနကံ စ၊ ကြီးစွာသော ပူလေင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ [ဘာဝပဓာန ဘာဝလောပကြံ။] ဝိပရိဏာမဒုက္ခတံ စ၊ ဝိပရိ-ဏာမ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (အဆုံးမရောက်ခင် မသေမီ အကြား၌ သုခ၏ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းဟူသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခကို၎င်း။) အပ္ပဿာဒတဉ္စ၊ အနည်းငယ်သာ သာယာဘွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သည်။ (ဟုတွာ)ပိ၊ ဤလည်း။ တပ္ပဝ္ဗယံ၊ ထို ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ [ယောဇနာ၌ “ကောင်းမှုအကျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သော”ဟု ပေးလေ၏။] ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပုညာဘိ-

မရူပပါတံ။ ။ဇာတိအစရှိသောဒုက္ခသို့ ကျရောက်ခြင်းသည် မရူပပါတသို့ ကျရောက်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဣန္ဒြေမှ ဗြဟ္မာကူသည်က ပဗ္ဗတသိခရူပပါတော မရူပပါတော။-အနု။မရူသစ္စ၊ သည် နတ် ဗြဟ္မာဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ ဤနေရာ၌ “လူနုဗုဒ္ဓံ=သိကြား၏သစ်ပင်”ဟု သမုတ်အပ်သော အလွန်မြင့်သော သစ်ပင်ကို၎င်း၊ ဗြဟ္မာကူ=ဗြဟ္မာ၏ အထွတ်”ဟု သမုတ်အပ်သော တောင်ထွတ်ကို၎င်း “မရူ”ဟု ယူပါ။ မရူတော၊ သိကြားသစ်ပင်၊ ဗြဟ္မာ၏ တောင်ထွတ်ဟု သမုတ်အပ်သောအရပ်မှ။ ပပါတော၊ ခုန်ချခြင်းတည်း။ မရူပပါတော၊ ခြင်း။ ထိုကဲ့သို့ ခုန်ချလျှင် နတ်သွီးကိုရသည်”ဟု ပြောဆိုကြသောကြောင့် ထိုနေရာမှ ခုန်ချခြင်းနှင့် ဇာတိဒုက္ခ အစရှိသော ဒုက္ခသို့ ကျရောက်ခြင်းသည် တူ၏။ [စာအုပ်တို့၌ “ဣန္ဒရဗုဒ္ဓံ”ဟု ရှိ၏။]

အပ္ပဿာဒတံ စ။ ။ကောဒသကနိပါတ် ပါနီယဇာတ်၌ “မဃဿာဒါ သုခါ ကာမာ” ၏ပြောင်းပြန် “အပ္ပဿာဒါ သုခါ ကာမာ”ဟူ၍၊ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဿာဒ”၌ အပ္ပ+အဿာဒဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါ။ အပ္ပေါ+အဿာဒေါ ယဿာတိ အပ္ပဿာဒံ (ပုညဗလံ)၊ အပ္ပဿာဒဿ ဘာဝေါ အပ္ပဿာဒတော။ ရှေးနိဿယ၌ကား “အပ္ပဿာဒတဉ္စ၊ ချမ်းသာခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း”ဟု ပေး၏။ အချို့ဆရာများလည်း “အပ္ပဟရိတေ”ပုဒ်၌ကဲ့သို့ အပ္ပသစ္စါ၏ အဘဝအနက်ကိုယူ၍ “သာယာဘွယ် မရှိသည်၏အဖြစ်”ဟု ပေးကြ၏။ စဉ်းစားပါလေ။

သင်္ခါရံ၊ ကိ။ အာရတတိ၊ ဇီ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) သလဘော၊ ပိုးပရံသည်။ ဒီပသိခါဘိနိပါတံ၊ မီးလျှံသို့ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်းကို။ (မီးလျှံသို့ အတင်းတိုးခြင်းကို။) (အာရတတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ မဓမ္မိန္ဒြ-
ဂိဇ္ဈေါ၊ ပျားရည်ပေါက်၌ မက်မောသောယောက်ျားသည်။ မဓလိတ္တသတ္တဓာရာ-
လေဟနံ၊ ပျားရည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ဓားသွေးကို လျက်ခြင်းကို။ (အာ-
ရတတိ) ဝိယစ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်းတည်း။

စ၊ အဘိတပါးကား။ (ပုညာဘိသင်္ခါရကို အားထုတ်ပုံမှတပါး အပုညာဘိ-
သင်္ခါရကို အားထုတ်ပုံကား။) သဝိပါကေသု၊ မခကောင်းသောအကျိုးနှင့် တကွ
ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမုပသေဝနာဒိသု၊ ကာမကို မှီဝဲခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အာ-
ဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ [“ဒု-သ-န-သော”ဟု
အော်ကြသော သဌေးသားတို့၏ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြင့် ကာမကိုမှီဝဲခြင်းသည်
လောဟကုမ္ဘီလရံ၌ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော အကျိုးဝိပါက်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဤသို့
ကာမမှီဝဲမှု စသည်တို့၌ အပြစ်ကို မမြင်သည်ဖြစ်၍။] သုသေညာယစေဝ၊ သုခ
ဟူသော သညာကြောင့်၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယစ၊ ကိလေသာသည်
လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒွါရတ္ထယပ္ပဝတ္ထမ္ပိ၊ ကာယ၊ ဝစီ၊ မနော
သုံးပါးသော ဒွါရအပေါင်း၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊
ကို။ အာရတတိ၊ ဇီ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) ဗာလော၊ ကလေး
သည်။ ဂူထကီဠနံ၊ ကျင်ကြီးကို ကစားခြင်းကို။ (အာရတတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်
သကဲ့သို့၎င်း။ မရိတုကာမော၊ သေခြင်းငှါ အလိုရှိသော ယောက်ျားသည်။
ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းကို။ (အာရတတိ) ဝိယစ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့
၎င်းတည်း။ စ၊ ကား။ အာရူပဝိပါကေသု အပိ၊ အရူပဝိပါက်တို့၌ သော်မှလည်း။
[အလွန် အထက်တန်းကျသော ဝိပါက် ဖြစ်သောကြောင့် သမ္မာဝနာအပီဖြင့်
ဆိုသည်။] သင်္ခါရဝိပရိကာမဒုက္ခတံ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၏
အဖြစ်ကို။ အနဝဗုဇ္ဈမာနော၊ ထိုးထွင်း၍မသိနိုင်သည်။ (ဟုတွာ)။ သဿတာဒိ-
ဝိပလ္လာသေန၊ သဿတ အစရှိသော ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့်။ စိတ္တသင်္ခါရဘူတံ၊
စိတ္တသင်္ခါရဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရံ၊ ကိ။ အာရတတိ၊ ဇီ။ (ကော
ဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) ဒိသာမူဠော၊ အရပ်မျက်နှာ၌ တွေ့ဝေသော
ယောက်ျားသည်။ (မျက်စိလည် လမ်းမှားသော? ယောက်ျားသည်။) ပိသာစ-
နဂဏှတိမုခ မဂ္ဂဂမနံ၊ ဘိလူးမြို့သို့ ရှေးရှုနေသောလမ်းကို သွားခြင်းကို။ (အာ-
ရတတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့တည်း။

[နိဂုံးကို ပြလို၍ “ဝေ” စသည်ကို မိန့်။] ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤနည်း
အားဖြင့်။ [“ဇာနိတဗ္ဗမတ” စသည်၌ စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘာဝ-
တောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှိခြင်းကြောင့်သာ။ [“အဝိဇ္ဇာယ၊ ဘာဝတောဝ”ဟု ရှိလျှင်

ကောင်း၏။ သင်္ခါရဘာဝေါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) (အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မရှိလျှင်။ (သင်္ခါရ-
 ဘာဝေါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ရှိခြင်းသည်။) န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တဿ၊ ကြောင့်။
 (ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာ ရှိခြင်းကြောင့်သာ သင်္ခါရတို့၏ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာ
 မရှိလျှင် သင်္ခါရတို့၏ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣမေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။
 အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်၏။ စ၊
 သာဓကကား။ အဝိဒ္ဓါ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ။ အဘိသင်္ခရေတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ
 (လုတ္တံ)၊ ဤ ပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတာ)ဝိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ပညာမရှိသော သတ္တဝါသည်။
 (ဝိဒေါ ယဿ အတ္တိတိ ဝိဒ္ဓါ၊ န ဝိဒ္ဓါ အဝိဒ္ဓါ။) အဝိဇ္ဇာဂတော၊ ဖြစ်သော
 အဝိဇ္ဇာရှိသည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတူ)။ ပုညာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊
 ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ စိမ့်ပြုလုပ် အားထုတ်၏။ အပုညာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊
 အဘိသင်္ခရေတိ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊ အဘိသင်္ခရေတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ ဝါ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဘိက္ခုနော၊
 ရဟန်း၏ သန္တာနံ၌။ ဝါ၊ ရဟန်းသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပယိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။
 ဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီ။ (တတော၊ ထို အကြောင်းကြောင့်။) သော၊ ထို
 ရဟန်းသည်။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊
 ဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ နေဝ အဘိသင်္ခရေတိ၊ မစိမ့်
 မပြုလုပ် အားမထုတ်တော့။]

ဧတ္ထံ ဤ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံကို ပြရာ၌။ (ဌတော၊ ရပ်တန့်၍။
 စောဒကော၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း။)
 အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ တာဝ ဂဏှာမ၊ မှတ်ယူနှင့်ပါကုန်၏။ ပန၊
 ထိုသို့ပင် မှတ်ယူနှင့်ပါကုန်သော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်
 သေး၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဆိုထိုက်သေးသနည်း။) ကတမေသံ သင်္ခါရနံ၊
 တို့အား။ ကထံ၊ အဘယ်အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊
 နည်း။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤ ပြဿနာကို။ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အာဟ၊ ပြီ။) တတြ၊ ထိုစောဒနာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤအဖြေကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်
 ၏။ (ကိံ၊ 'အဘယ်သို့ ဆိုအပ်သနည်း။) (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ပုညာနံ၊ ပုညတို့အား။
 ဝါ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ဒုဝိဇာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ပံရေသံ ပန၊ ပုညမှတ်ပါးသော အပုညတို့အားကား။
 ဝါ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရနာမာသော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရတို့အားကား။ အနေကော၊

တပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို။ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ကေဝါ၊ တပါးသောအဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏ဟူ၍။ မတော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ ပုညာနံ ဒုဝိဇာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန စ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတုပနိဿယပစ္စည်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေဝော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။ [“ပစ္စယော ဟောတိ”၌စပ်။] အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ခယတော၊ ကုန်ခြင်းသဘော အားဖြင့်၎င်း။ ဝယတော၊ ပျက်ခြင်းသဘော အားဖြင့်၎င်း။ သမ္ပသနကာလေ၊ သုံးသပ်ရာအခါ၌။ ကာမာဝစရနံ၊ ကုန်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ ထိုအား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ အဘိညာစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် (စေတောပရိယဉာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ အနာဂတံသဉာဏံဖြင့်။) သမောဟဝိတ္ထဇာနနကာလေ၊ မောဟနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ကိုသိရာအခါ၌။ ဂူပါဝစရနံ၊ ကုန်သော။ (ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာသမတိက္ကမနတ္ထာယ၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒါနာဒီနိ၊ ဒါနအစရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရ ပုညကိရိယဝတ္ထုနိ၊ ကာမာဝစရ ပုညကိရိယဝတ္ထုတို့ကို။ ပူရေန္တယစေဝ၊ ဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဂူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တယ စ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဒိန္နပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာမာဝစရပုညာဘိသင်္ခါရ၊ ဂူပါဝစရပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌော၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝဓူပဘဝသမ္ပတ္တိယော၊ ကာမဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဂူပဘဝသမ္ပတ္တိတို့ကို။ ပဠောတု၊ ချဲ့။ တာနေဝ ပုညာနိ၊ ထို ပုညတို့ကိုပင်။ ကရေန္တယ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ တထာ၊ ထို့အတူ။ (ဒိန္နပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။)

အနေကော ပန ပရေသန္တိ၊ ကား။ အပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ သို့အား။ အနေကော၊ တပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကတံ၊ အတယ်သို့လျှင်။ (အပုညာဘိသင်္ခါရနံ အနေကော ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ သော၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂါဒိနံ၊ ရာဂ အစရှိကုန်သော အကုသိုလ်တို့၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) (အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။) ဂရူကတု၊ အလေးဂရုပြု၍။ အဿာဒနကာလေ၊ သာယာရာ အခါ၌။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏပုနိဿယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။

(ပစ္စယော ဟောတိ။) အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဉ္ဇဿ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာတွေဝေသော။
 ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ဟေတုမန္တဝိသေသန။]
 အနာဒိနဝဒဿာဝိနော၊ (ပါဏာတိပါတ စသည်တို့၏) အပြစ်ကို ရှုလေ့ မရှိ
 သည်ဖြစ်၍။ ပါဏာတိပါတာဒီနိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အမှုတို့ကို။
 ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ပကတူပ-
 နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဒုတိယဇောဒိနံ၊ ဒုတိယဇော
 အစရှိသည်တို့အား။ အနန္တရ။ ပေ။ ဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊
 သမနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ အနန္တရပနိဿယပစ္စယသတ္တိ၊ အာသေဝနပစ္စယသတ္တိ၊
 နတ္ထိပစ္စယသတ္တိ၊ ဝိဂတပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ယံ ကိဉ္စ၊
 အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ အကုသလံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်
 ၌။ ဟေတုသဟဇာတ။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိ။ ပေ။ ဘွဲ့ဖြင့်။
 (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အနေကဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပစ္စိမာနံ သာ ကေဓာ ပစ္စယော မတာတိ၊ ကား။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရာနံ၊
 တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနော၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် သာလျှင်။
 ကေဓာ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏ဟူ၍။ မတာ၊
 သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ သော ဥပနိဿယပစ္စယဘာဝေါ၊
 ထိုဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ (အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား ဥပနိဿယ
 သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကို။) ပုညာဘိသင်္ခါရေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊
 ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအကျယ်တည်း။
 (“ပစ္စယော ဟောတိ ပုညာနံ” ဂါသာ၏အကျယ်တည်း။)

ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ၏သင်္ခါရတို့အား ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြရာ၌။ (ဌတွာ၊ တန်ခိုးရှိ၍၊
 ဧဝေကော၊ သည်။) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိ)။ ကိ ပန၊ အသို့ပါနည်း။ အယံ
 အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကော၊ တပါးတည်းသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ သင်္ခါရာနံ၊
 တို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အညေပိ၊
 အဝိဇ္ဇာမှတပါး အခြားသော တရားတို့သည်လည်း။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ (အာဟ)။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံကို စောဒနာရာ၌။
 (တယာ၊ သင် စောဒကသည်။) ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော အပြစ်တင်စကားကို။
 (ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ တဝ၊ သင်၏။ စောဒနာ၊ စောဒနာသည်။ အသမတ္တာ၊
 အပြီးသို့မရောက်သေး။ (မပြည့်စုံသေး။) အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းကျန်သော အပြစ်တင်
 စကားကို။ ‘တာဝ မြူဟိ၊ ဆိုပါဦးလော့။) [ဤ “ကိဉ္ဇေတ္ထ” ပုဒ်၏အဖွင့်ကို
 အဋ္ဌသာလိနိဘာသာသင်္ဃိကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ မာတိကာအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။] တာဝ၊
 အခြားတရားတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ကော၊ တပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။
 (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော၊ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။

(ဝေံသတိ၊ သော်။) ကေကာရဏဝါဒေါ၊ တခုတည်းသောအကြောင်းရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝါဒသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ သို့ဟုတ်။ အညေပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားတရားတို့သည်လည်း။ (ယဒိ) သန္တိ၊ အကယ်၍ရှိကုန်အံ့။ (ဝေံသန္တေသု)။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ကေကာရဏနိဒ္ဒေသော၊ တပါးသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်းသည်။ နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တာဝ ပြုဟိ၊ ဆိုပါဦးလော့။ (ကေကာရဏနိဒ္ဒေသော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော တပါးသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြတော်မူခြင်းသည်။) နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဥပပဇ္ဇတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဥပပဇ္ဇတိ၊ သင့်သနည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ကေတော၊ တခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ကေ၊ တခုသောအကျိုးသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိနိုင်။ ကေတော၊ ကြောင့်။ အနေကံ၊ တပါးမက များသောအကျိုးသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိနိုင်။ အနေကတောပိ၊ တပါးမက များသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ကေ၊ တခုသော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ နော အတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိနိုင်ပါသော်လည်း။ ကေဟေတုဖလဒီပနေ၊ တခုသောအကြောင်း၊ တခုသော အကျိုးကို ပြခြင်း၌။ အတ္ထော၊ အကျိုးပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ကေတော၊ တခုသော။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းကြောင့်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ကေဖလံ၊ တခုသော အကျိုးသည်။ န အတ္ထိ။ (ကေတော၊ သော။ ကာရဏတော၊ ကြောင့်။) အနေကံ၊ တပါးမက များသောအကျိုးသည်။ န (အတ္ထိ)။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိအပိ၊ တို့ကြောင့်လည်း။ ကေ၊ သော။ (ဖလံ၊ သည်။) န (အတ္ထိ)။ ပန၊ အနုယကား။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ တပါးမက များစွာသာလျှင်ဖြစ်သော။ (ဖလံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ တသာဟိ၊ ထိုစကား မှန်၏။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဥတု ပထဝီ ဗီဇ သလိလသင်္ခါတေဟိ၊ ဥတု၊ မြေ၊ မျိုးစေ့၊ ရေဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ သော။ ဂ္ဂပ၊ ဂန္ဓရသဒိအင်္ဂါရသင်္ခါတံ၊ ဂ္ဂပ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ အစရှိသော အညွန့်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒိသတိ၊ တွေ့မြင်အပ် ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်များစွာသောအကြောင်းတို့ကြောင့် များစွာဖြစ်သော အကျိုး ကို တွေ့မြင်အပ်ပါသော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ယံတေ ကေကဟေတုဖလဒီပနံ၊ အကြင် တခုတခုသော အကြောင်း၊ တခုတခုသော အကျိုးကိုပြခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုတခုတခုသောအကြောင်း၊ တခုတခုသောအကျိုးကိုပြရာ၌။ အတ္ထော၊ အကျိုး ပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပယောဇနံ၊ ပယောဇဉ်သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ (အတ္ထောကို ပယောဇနံ ဟု၎င်း၊ အတ္ထိကို ဝိဇ္ဇတိဟု၎င်း ဖွင့်သည်။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ ကတ္တစိ၊ အချို့ပါပြီရပ်၌။ ပဓာနတ္တာ၊ ပဓာန၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတ္တစိ၊ ၌။ ပါကဋတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတ္တစိ၊ ၌။ အသာဓာရဏတ္တာ၊ မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေသနာ-ဝိလာသဿ စ၊ ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်စမှယ်ကြောင်းဖြစ်သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်အားရင်း။ ဝိနေယျာနဉ္စ၊ ဆုံးမလိုက်သူ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့အား ရင်း။ အနုရူပတော၊ လျော်သောအားဖြင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟေတုဝါ၊ အကြောင်းကိုသော်ရင်း။ ဖလံဝါ၊ အကျိုးကိုသော်ရင်း။ ဒီပေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ (နိဒ္ဒေသမှတစ်ပါး ပဋိနိဒ္ဒေသကိုပြဦးအံ့။) ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၌။ ဧကမေဝ၊ သော။ ဟေတု၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကိုရင်း။ ဖလဉ္စ၊ ဝေဒနာဟူသောအကျိုးကိုရင်း။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ပဓာနဟေတု၊ ပဓာနအကြောင်း တည်း။ (ကလ္ပာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) ယထာဖဿံ၊ ဖဿအားလျော်စွာ။ ဝေဒနာဝဝတ္ထာနတော၊ -ဝေဒနာ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍တည်ခြင်းကြောင့် တည်း။ ဝေဒနာစ၊ သည်လည်း။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပဓာနဖလံ၊ ပဓာနအကျိုးတည်း။ (ကလ္ပာ၊ နည်း။) ယထာဝေဒနံ၊ ဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဖဿဝဝတ္ထာနတော၊ ဖဿ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကြောင့်တည်း။ [“ဝဝတ္ထာန”ကို ဝိ+ကဝ+တာန ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ဝိ=ပိသုဝိသု+အဝ=အဝဇ္ဇိန္ဒြိယာ+တာနံ၊ ဤသို့ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကိုပင် “ပိုင်းခြား သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ဟု ဆိုကြသည်။]

- [ပဓာနတ္တာ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး ပါကဋတ္တာ၏ အကျယ်ကို ပြလို၍ “သေမှ-သမုဋ္ဌာနာ” စသည်မိန့်။] သေမှသမုဋ္ဌာနာ၊ သလိပ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန် သော။ အာဗာဓာ၊ အနာရောဂါတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဋတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကံ ဟေတု၊ တခုသောအကြောင်းကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနာရောဂါ၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ အာဗာဓေသု” ဟု စွဲလေ၏။] သေမှော၊ သလိပ်သည်။ ပါကဋော၊ ထင်ရှား၏။ ကမ္မာဒယော၊ ကံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ န(ပါကဋ္ဌာ)၊ မထင်ရှား ကုန်။ [ပါကဋ္ဌတ္တာ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး အသာဓာရဏတ္တာ၏ အကျယ်ကို ပြလို၍ “ယေကေစိ” စသည်မိန့်။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့တည်း အလုံးစုံကုန်သော။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အယောနိသော၊ မနုဿိကာရ-မူလကာ၊ အယောနိသော မနုဿိကာရဟူသော အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသာဓာရဏတ္တာ၊ မဆက်ဆံသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကံ၊ ဟေတု၊ ကို။ အာဟ၊ ဖြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယောနိသော မနုဿိကာရော၊ သည်။

အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏော၊ မဆက်ဆံသော အကြောင်းတည်း။
ဝတ္ထာရမ္မဏာဒီနိ၊ ဝတ္ထုအာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ သာဓာရဏာနိ၊
အခြားသော ကုသိုလ် အဗျာကတ တရားတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အကြောင်းတို့
တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ပဓာန၊ ပါကဋ္ဌ၊ အသာဓာရဏစသော အကြောင်း
ကြောင့် တခုတည်းသော ဟေတုဖလကို ပြတော်မူခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်း
ကြောင့်။) ဣမ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၌။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ [“ဒီပိ-
တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တို့၌ စပ်။] ဝါ၊ သည်။ [“ဟေတု” ၌စပ်။] အညေသု၊
အဝိဇ္ဇာမှ အခြားကုန်သော။ ဝတ္ထာရမ္မဏ သဟဇာတဓမ္မာဒီသု၊ ဝတ္ထု အာရုံ၊
တကုဖြစ်ဘက်တရား အစရှိကုန်သော။ သင်္ခါရကားရဏေသု၊ စေတနာဟူသော
သင်္ခါရ၏ အကြောင်းတို့သည်။ [သဟဇာတဓမ္မ အရ၌ ဖဿ ဝေဒနာ တဏှာ
စသည်တို့လည်း ပါ၏။] ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ထင်ရှား ရှိပါကုန်သော်လည်း။
အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ် ဟု အဖန်ဖန် ရှုသေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွား၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ-
သမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အာသဝသမုဒယော၊ အာသဝေါတို့၏

အယောနိ၊ပေ။အသာဓာရဏော။ ။“အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနုဿိကရောတော
အနုပ္ပန္နာ ဝေဝ အကုသလာဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့်“အယော-
နိသော မနုဿိကရသည် အကုသိုလ်တို့၏ အသာဓာရဏ အကြောင်းတည်း”ဟု သိရ၏။
ထို အယောနိသောမနုဿိကာရ ဟူသည်လည်း အကုသိုလ်ငွေ ဝိတိသွင် ပါဝင်သော အာ-
ဝဇ္ဇန်းပင်တည်း။ ဝတ္ထုအာရုံတို့ကား စက္ခုဝတ္ထုသည် ကုသိုလ်၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်
နိုင်၏။ အဗျာကတ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ရူပါရုံတခုထည်းသည်ပင် ကုသိုလ်၏
အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အဗျာကတ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့်
သာဓာရဏ အကြောင်းများတည်း။

အဿာဒါနုပဿိနော။ ။ပါဠိတော်၎င်းဖြစ်သော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ ဥပါ-
ဒါနုသုတ်၌ “ဥပါဒါနိယေသု ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော”ဟု ရှိ၏။ (ဋီကာ၌
ကား ငြားလသုတ်ကို ပြထားသည်။) ထို၌ “အဿာဒ=သာယာဘွယ် ဟူ၍ +အနုပဿ=
အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော တရားဟူသည် (မသယာထိုက်သည်ကို သာယာဘွယ်ဟု အများရှု
နေသော မိစ္ဆာဉာဏ်) အဝိဇ္ဇာတည်း။ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့် တဏှာတိုးပွားရကား အဝိဇ္ဇာ
သည် တဏှာ၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ [ဋီကာ၌ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို “တဏှာဝါ”စသော
နောက်နည်း၌သာ ပြသည်။]

အဝိဇ္ဇာသုဒယော။ ။ဤ ပါဠိတော်ကား မူလဂစ္ဆာသ၊ မူလပရိယာယဝဂ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
သုတ်တည်း။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကာမာသဝ(တဏှာ) ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ နောက်နောက်
အဝိဇ္ဇာသဝတို့ ဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏ဟု
သိရ၏။

ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အညေသံပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရငဟတုနံ၊ သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာဒိနံ၊ တဏှာ အစရှိသည်တို့၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ (တသ္မာ) ပဓာနတ္ထာ၊ ဤသို့ ပဓာနအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘိက္ခဝ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ သည်။ (ဟုတု) ပုညာဘိသင်္ခါရံပိ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ၏။ [ဤပုဒ်များ၏ အနက်ကို ရှေ့၌ ပေးခဲ့ပြီ] ဣတိ (တသ္မာ) ပါကဋတ္တာ၊ ဤသို့ ထင်ရှားသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏတ္ထာစ၊ မဆက်ဆံသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။) ဟေတုတာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒီပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ၊ ဆက်။ ဧတေနော ဧကေက ဟေတုဖလ ဒီပန ပရိဟာရ ဝစနေန၊ ဤ တခုတခုသော အကြောင်းအကျိုးကို ပြခြင်း၌မြေရှင်းကြောင်းစကားပြင်ပင်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ ဧကေက ဟေတုဖလဒီပနေ၊ တခုတခုသော အကြောင်းအကျိုးကိုပြခြင်း၌။ ပယေဇနံ၊ အကျိုးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တ္ထေ၊ ဤအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ရာ၌။ (ဌတု၊ ရှိ။ စောဒဒကော၊ သည်။) အာဟ၊ (ကို၊ နည်း။) ဝေ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (အကြောင်းတပါး၊ အကျိုးတပါးကိုပြခြင်း၌ အကျိုးပငယာဇဉ်ရှိပါသော်လည်း။) ဧကန္တာနိဋ္ဌဗလာယ၊ ဧကေန အနိဋ္ဌဗလရှိသော။ ဘာဝဇ္ဇာယ၊ အပြင်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပုညာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရပစ္စယတ္တံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (အနဝဇ္ဇာသုခဝိပါကဖြစ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ ဧာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။) ယုဠတိ၊ သင့်ပါအံ့နည်း။ ဟိ၊ စောဒနာသင့်၏။ နိဗ္ဗဗိဇတော၊ ခါးသော တမာစေ့မှ။ ဥစ္ဆူ၊ ချိုသောကြံပင်သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ လို။ (အာဟ၊ ပြီ။) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န ယုဠိယတိ၊ မသင့်လတ္တံ့နည်း။ (ယုဠိယတိဝေ၊ သင့်လတ္တံ့သည်သာ။) ဟိ၊ မှန်။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဝိရုဒ္ဓေါစ၊ ဆန့်ကျင်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိရုဒ္ဓေါစ၊

အညေသံပိ တဏှာဒိနံ။ ။တဏှာဒိနံနှင့် သင်္ခါရဟေတုနံသည် အရတူ၏။ အညေသံပိ အညစ် အပါဠိနှင့် အဝိဇ္ဇာခံကို သင်္ခါရဖြစ်သို့ရန် အကြောင်းတို့တွင် အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါးသော တဏှာဝသော အခြားအကြောင်းများလည်း ငွှ်သေး၏။ သို့သော် ထိုတဏှာဝသော အကြောင်းတို့ထက် အဝိဇ္ဇာသည်သာ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်သည်ဟု ဖတ်ပါ။ ဧာနေဉ္စာ နည်း-အဝိဇ္ဇာက သင်္ခါရ၏အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာသည်တို့၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မဆန့်ကျင်သည်လည်းဖြစ်သော။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သဒိသော၊ တူသည်လည်း ဖြစ်သော။ အသဒိသော၊ မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား၏။ တေ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်လည်း။ ဝိပါကာဝေ၊ ဝိပါကတို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။

ဟိ၊ ချဲ့။ လောကေ၊ လောက၌။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဌာနသဘာဝ- ကိစ္စာဒိဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဌာန၊ သဘာဝ၊ ကိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်၎င်း။ အဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဌာန၊ သဘာဝ၊ ကိစ္စ အစရှိသော အားဖြင့် မဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော) စ၊ ၎င်း။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား၏။ ဟိ၊ ထပ်၍ ချဲ့ဦးအံ့။ ပုရိမစိတ္တံ၊ ရွှေ့၌ဖြစ်သောစိတ်သည်။ အပရစိတ္တဿ၊ နောက်၌ဖြစ်သော စိတ်၏။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (တနည်း) ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ တည်ရာဌာနအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း တည်း။ [သုသနာတော်၏အကြောင်းကိုပြုပြီး၍ လောကီအကြောင်းကို ပြလို သောကြောင့် “ပုရိမသိပ္ပါဒိသိက္ခာ” စသည်မိန့်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ပုရိမသိပ္ပါဒိသိက္ခာ၊ ရွှေ့၌ဖြစ်သော အတတ်စသည်ကို သင်ယူခြင်းသည်လည်း။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ပဝတ္ထမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သိပ္ပါဒိကိရိယာနံ၊ အတတ်ကို သင်ယူခြင်းအစရှိသော အလုပ်တို့၏။ (ပစ္စယော)။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဂူပဿ၊ ရှုပ်၏။ သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ခိရာဒိနိစ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဒမိအာဒိနိ၊ နို့ဓမ်း အစရှိသည် တို့၏။ (ပစ္စယော)။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်းသည်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏။ ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ၊ ကိစ္စအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော)။ ဂဠာ- ဒယော၊ တင်လဲ အစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်လည်း။ အာသဝါဒိနိ၊ အရက် အစရှိသည်တို့၏။ (ပစ္စယော)။ ပန၊ ကား။ စက္ခုဂ္ဂူပါဒယော၊ စက္ခု- ပသာဒ ဂ္ဂူပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ၊ တို့အား။ ဌာနာဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ (တနည်း) ဌာနာဝိရုဒ္ဓေါ၊ တည်ရာဌာနအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ ပစ္စယော၊ တို့တည်း။ ပုရိမဇဝနာ- ဒယော၊ ရွှေ့၌ဖြစ်သော ဇော အစရှိသည်တို့သည်။ ပစ္ဆိမဇဝနာဒိနိ၊ နောက်၌ ဖြစ်သော ဇောအစရှိသည်တို့အား။ သဘာဝါဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် မဆန့် ကျင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိစ္စာဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဝ၊ ကိစ္စအားဖြင့် မဆန့်ကျင်သည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ပစ္စယော၊ အကြောင်းတို့တည်း။)

စ၊ သည်သာမကသေး။ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်ကျင်၊ မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ ပစ္စယော၊ တို့သည်။ သိဒ္ဓါ ယထာ၊ ဓာတ်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သဒိသာ သဒိသာပိ၊ တူကုန်၊ မတူကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ပစ္စယော သိဒ္ဓါ။) ဟိ၊ ချဲ့။ သဒိသဓေ၊ တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥဗ္ဗာဟာရသခါတံ၊ ဥတု

အာဟာရဟု ဆိုအပ်သေး။ ရူပံ၊ ရုပ်ဘုရားသည်။ ရူပဏ၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၏။ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ကား။ (တနည်း) စ၊ ဓမ္မတို့၏တူပုံမှတပါး လောကပစ္စည်းတို့၏ တူပုံကား။ သာလိဗီဇာဒီနိ၊ သလေးမျိုးစေ့ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ သာလိဗလဒီနိ၊ သလေးသီး အစရှိသော အကျိုးတို့၏။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ အသဒိသမ္ပိ၊ မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ဘုရားသည်။ အရူပဏ၊ နာမ်တရား၏၎င်း။ အရူပစ၊ နာမ်တရားသည်လည်း။ ရူပဏ၊ ရုပ်ဘုရား၏၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဂေါလောမာဝိလောမ ဝိသာဏဒဏိတိလဝိဋ္ဌာဒီနိစ၊ နွားမွေး၊ ဆိတ်မွေး၊ ဦးချို၊ နို့ဓမ်း၊ နှမ်းမုံညက် အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်လည်း။ ဗဒ္ဓတူတနကာဒီနိ၊ နေဇာမြက်၊ ရုံးပင် အစရှိသော အကျိုးတို့၏။ (ပစ္စယော၊ မတူသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ)။ [ယောဇနာ၌ အဝိကို “ရတ္တဇဋ္ဌက” ဟု ဖွင့်၏။ (သိုး) ဟု အနက်ဆိုကြ၏။ “ဘူတန၊ ရုံးပင်” ဟု ဦးဟုတ်စိန် အစီစာနိ၌ဆို၏။ ယောဇနာ၌ “ဩသဓိဝိသေသ၊ ဆေးပင်အတူး” ဟု ဖွင့်သည်။]

[“ဝိပါကာ ဝေ တေစန” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ” စသည်မိန့်။] စ၊ ဆက်။ ယေ၊ အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင် အကျိုးတရားတို့၏။ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်ကျင်ကုန်၊ မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ သဒိသာ သဒိသာ၊ တူကုန်၊ မတူကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေ ဓမ္မာ၊ ထို အကျိုးတရားတို့သည်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို အကြောင်းတရားတို့၏။ ဝိပါကာယော၊ ဝိပါကတို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိပါကဝသေန၊ ဝိပါက၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဝိပါကနှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ ဧကန္တာဒိဋ္ဌဇလသဘာဝဝသေန စ၊ ဧကန် အနိဋ္ဌဇလသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ သာဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ ပုညာဘိ-၁ သင်္ခါရာဒီနိ၊ ဤ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ (“ပစ္စယော” ၌စပ်။) ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင် အလျော်အတိုင်း။ ဝါ၊ အလျော်အားလျော်စွာ။ ဌာနကိစ္စ သဘာဝ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓ ပစ္စယဝသေန၊ ဌာန၊ ကိစ္စ သဘာဝအားဖြင့် ဆန့်ကျင် မဆန့်ကျင်သောအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သဒိသာသဒိသပစ္စယ-ဝသေနစ၊ တူ မတူသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ သော ပစ္စယဘာဝေါ၊ ထိုအကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ [ဗုတ္တော ဝေ ၌စပ်။] ယဿ ဟိ။ ပေ၊ သင်္ခါရေ အာရတတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တောံဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ [“ကထံ ပနေတံ ဇာနိတဗ္ဗံ” စသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။] အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အညောပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းမှ အခြား

လည်းဖြစ်သော။ ပရိယာယော၊ အကြောင်းတည်း။ [ပရိယာယောတိ ကာရဏံ။ ယောဇနာ။] ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စုတူပပါတေ၊ စုတေခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၌၎င်း။ သံသာဓရ၊ သံသရာ၌၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏေ၊ လက္ခဏာ၌၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်တရားတို့၌၎င်း။ ဝိမုယုတိ၊ တွေဝေ၏။ သော၊ ထိုစုတူပပါတ စသည်၌ တွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ တိဝိဓေ၊ ၃ ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ စီမံပြုလုပ်အားထုတ်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဒယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တိဝိဓာနံ၊ ၃-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။) [“တတော ပစ္စယော” သည် ဉာဏဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် “ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟု ထည့်၍စပ်သည်။ တိဝိဓာနမ္ပိယံ ကို “တိဝိဓာနမ္ပိ အယံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်။]

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဧတေသု၊ ဤစုတူပပါတ စသည်တို့၌။ ဝိမုယုတိ၊ တွေဝေ၏။ သော၊ ထိုတွေဝေ သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တိဝိဓေ၊ ကုန်သော။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ကရေတိ၊ ပြုသနည်း။ ဣတိဓေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေ စသည်ကိုမှ ရှေးဦးစွာ။ စုတိယာ၊ စုတေခြင်း၌။ ဝိမူဠော၊ တွေဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး စုံသော ဘဝတို့၌။ [“စုတူပပါတာဒိသု” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်လေ၏။] ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မရဏတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စုတိံ၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်စီးခြင်းဟူသော စုတိကို။ အဂ္ဂဏန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်မယူနိုင် သည်။ (မသိသည်။) (ဟုတွာ)။ သတ္တော၊ သည်။ မရတိ၊ သေ၏။ သတ္တဿ၊ ၏။ ဒေသန္တရသကံမနံ၊ အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အာဒီနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော အကြံတို့ကို။ ဝိကပ္ပေတိ၊ အထူးထူးကြံစည်၏။ ဥပ- ပါတေ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို။ အဂ္ဂဏန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့် မယူနိုင် သည်။ (မသိသည်။) (ဟုတွာ)။ သတ္တော၊ သည်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေ၏။ သတ္တဿ၊ ၏။ နဝသရိရပါတုဘာဝေါ၊ အသစ်ဖြစ်သောကိုယ်၏ ထင်ရှားဖြစ် ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အာဒီနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော အကြံတို့ကို။ ဝိကပ္ပေ- တိ၊ ၏။

[“စုတူပပါတေ”ကို အကျယ်ပြုပြီး၍ “သံသာဓရ”ကို အကျယ်ပြုလိုသော ကြောင့် “သံသာဓရ ဝိမူဠော”စသည်ကို မိန့်။] သံသာဓရ၊ ၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ။ ပေ။ သံသာဓရေတံ ပဝုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်ဆိုအပ်သော။ ယောသေ သံသာဓရေ၊ အကြင်သံသရာသည်။ (အတ္ထိ)။ [ဤ

ခန္ဓာနုဉ္စ ပဋိပါဠိ စသော ဂါထာဇာနည်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ၊ သံသာရစိန္တာဗ-ဇ္ဇင်၌ ရေးခဲ့ပြီ။ တံ၊ ထိုသံသရာကို။ ဝေ၊ ဤသို့။ (ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဇာတ်တို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော အစဉ်ဟူ၍။) အဂ္ဂဏှန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့် မယူနိုင်သည်။ (မသိသည်။) (ဟုတွာ)။ အယံသတ္တော၊ သည်။ အသ္မာလောက၊ ဤလောကမှ။ ပရိလောကံ၊ နောက်လောကသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ပရသ္မာ လောက၊ တပါးသော ရွှေလောကမှ။ ဣမံ လောကံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာခဲ့၏။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိသောအကြံတို့ကို။ ဝိကပေတိ၊ ဤ။ [သံသာရေကို အကျယ်ပြုပြီး၍ “သင်္ခါရာနု လက္ခဏေ”ကို အကျယ်ပြုလိုသောကြောင့် “သင်္ခါရာနံ လက္ခဏေ” စသည်မိန့်။] သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏေ၊ ၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏။ သဘာဝလက္ခဏံ၊ သဘောလက္ခဏာကို၎င်း။ [သ၊ မိမိ၏။ ဘာဝ၊ အမှတ်အသား။ ပထဝီဓာတ်၏ ကက္ခန္ဓလက္ခဏာ၊ ဖော၏ ဖုသနလက္ခဏာ စသည်ကို ဆိုသည်။] သာမညလက္ခဏံ၊ သာမညလက္ခဏာကို၎င်း။ ဝါ၊ တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာကို၎င်း။ [ရုပ်အားလုံး၏ ရူပနုလက္ခဏာ၊ နာမ်အားလုံး၏ နမနုလက္ခဏာကို ဆိုသည်။] အဂ္ဂဏှန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍၎င်း။ အတ္တနိယဒော၊ အတ္တမ်ညွှာအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဓုဝတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ခိုင်မြဲ၏ဟူ၍၎င်း။ သုတတော၊ တင့်တယ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ၏ဟူ၍၎င်း။ သုခတော၊ သုခအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝိကပေတိ၊ ၏။

• [“သင်္ခါရာနန္ဒ လက္ခဏေ”ကို အကျယ်ပြုပြီး၍ “ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု”ကို အကျယ်ပြုလိုသောကြောင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု ဝိမူဠော” စသည်မိန့်။] ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။ အဂ္ဂဏန္တော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ)။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဇာနာတိဝါ၊ သိလည်း စိ၏။ န ဇာနာတိဝါ၊ မသိလည်း မသိ။ သော ဝေ၊ ထိုအတ္တသည်သာ။ ကဇေတိ စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ပြု၏။ ကာရေတိ စ၊ သူတပါးကိုလည်း ပြုစေ၏။ သော၊ ထို အတ္တသည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုအတ္တ၏။ အဏုဗ္ဗဿရာဒယော၊ အဏုမြူ အစိုးရသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကံလလာဒိဘာဝေန၊ ကလလရေကြည် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ သတ္တာပေတ္တာ၊ ကောင်းစွာတည်စေ၍။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သမ္မာဒေန္တိ၊ ပြီးစီးစေကုန်၏။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့နှင့်ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတ္တာ)။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။

ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ တဏှိယတိ၊ မှတ်သိပ်ဆာလောင်မှု တဏှာကို ပြု၏။
[“ဟဏှာ” နာမ်ပုဒ်နောင်ကရ-ဓာတ်အနက်၌ ဣယ-ပစ္စည်းသက်။] ဥပါဒိယတိ၊
စွဲလမ်း၏။ ဃဋ္ဌိယတိ၊ ရှေးဘဝနှင့် နောက်ဘဝ၏ ဆက်စပ်မှုကိုပြု၏။ [ဤ၌လည်း
ကရ-ဓာတ်၏အနက်၌ ဣယ-ပစ္စည်း၊ စုရာဒိဖြစ်၍ ဃဋ္ဌယတိ ရှိလျှင် ကောင်း၏။
“ရှေးဘဝနှင့် နောက်ဘဝကို ဆက်စပ်၏”ဟု ပေးပါ။]

သော၊ ထို အတ္တသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ ဘဝတိ၊
ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိယတိ
သင်္ကတိ ဘာဝပရိဏတ၊ မြဲသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဒေဝ မနုဿ
စသော ထိုထို အဖြစ်တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကြကုန်၏။ ဝါ၊ မြဲသော ပေါင်းဆုံခြင်း
ကြောင့် ဒေဝ မနုဿ စသော ထိုထိုအဖြစ်တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကြကုန်၏။ ဣတိဝါ၊
သော်၎င်း။ ဝိကပ္ပေတိ၊ ၏။

သော၊ ထို သတ္တဝါသည်။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊
သည်။ အန္တိကတော၊ မကာဏ်းသော်လည်း ကာဏ်းသကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်။
(ဟုတွာ)။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိကပ္ပေန္တော၊ ကြစည်
လျက်။ [အဘိသင်္ခရေတိ ၌စပ်။] ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ အန္တော၊
မျက်စိ ၂-ဖက်လုံး ပျက်သူသည်။ ပထဝိယံ၊ မြေပေါ်၌။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်
လသော်။ မဂ္ဂမ္ပိ၊ လမ်းမှန်ကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ၊ သွားမိသကဲ့သို့။)
အမဂ္ဂမ္ပိ၊ လမ်းမှားကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ။) ထလမ္ပိ၊ ကြည်းကုန်းအရပ်
ကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ။) နိန္ဒမ္ပိ၊ ချိုင့်ဝှမ်းအရပ်ကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ
ယထာ။) ဝိသမိပိ၊ မညီညွတ်သော အရပ်ကိုလည်း။ ပဋိပဇ္ဇတိယထာ၊ သွားမိ
သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ပုညံ၊ ပုညဖြစ်သော။ (သင်္ခါရံပိ၊ သင်္ခါရကိုလည်း။
အဘိသင်္ခရေတိ၊ ပြုမိ၏။) အပုညံ၊ အပုညဖြစ်သော။ (သင်္ခါရံပိ၊ အဘိသင်္ခရေ-
တိ။) အာနေဉ္စ၊ အာနေဉ္စဖြစ်သော။ သင်္ခါရံပိ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊
ပြုမိ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

သော ဝေ။ပေ။အဘိသင်္ခရေတိ။ ။“ဝေ အဝိဇ္ဇာယ အန္တိကတော”ဖြင့် စုတုပပါထ
စသည်၌ ဝိမုဋ္ဌဖြစ်ခဲ့ပုံကို ညွှန်ပြသည်။ “ဝေ ဝိကပ္ပေန္တော”ဖြင့် “သတ္တာ မရတိ။ပေ။
ဝိကပ္ပေတိ”စသည်ဖြင့် ဝိကပ္ပေတိ ကြိယာပါသော ဝါကျများကို ညွှန်ပြသည်။ “ဤ ဆိုအပ်
ပြီးသောနည်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာက ကာဏ်းသကဲ့သို့ဖြစ်အောင် ပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ ဤ ဆိုအပ်ပြီး
သောနည်းဖြင့် အမျိုးမျိုးကြသည်”ဟုလို့၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာက ကာဏ်းအောင် ပြုအပ်သည်
ကိုပင် ဋီကာ၌ “အဝိဇ္ဇာ အကုသလံ ခိတ္တံ ကတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ အဝိဇ္ဇာက စိတ်ကို
အကုသလဖြစ်အောင်(အပြစ်မကင်းအောင်)ပြုအပ်သည်ကို “အကုသလံ ခိတ္တံ ကတွာ”ဟု
ဆိုသည်၊ ထို အကုသလသမ္ဘူတ သာဝဇ္ဇ အနက်ဟောတည်း။

• တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာပိ နာမ ဇစ္စန္ဓော။ပေ။ဥပသန္တော စရိယတီတိ၊ ဟူသော၊ ဧတံ (ဂါထာဝစနံ)၊ ဤ ဂါထာစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ယထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဇစ္စန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသော။ နရော၊ သတ္တဝါသည်။ အပရိဏာယကော၊ ရွှေဆောင်လမ်းပြ မရှိသည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။)ကေဒါ၊ တရံတခါ၌။ မဂ္ဂေန၊ မှန်သောလမ်းဖြင့်။ ယာတိ၊ သွားမိ၏။ ကေဒါ၊ ၌။ ဥဗ္ဗဂေနာပိ၊ မှားသောလမ်းဖြင့်လည်း။ ယာတိ၊ သွားမိ၏။ တထာ၊ တူ။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ သံသရံ (သံသရန္တော)၊ ကျင်လည်ရသော။ ဗာလော၊ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းသဖြင့် မိုက်ကားကားနေသော သတ္တဝါသည်။ အပရိဏာယကော၊ ရွှေဆောင်လမ်းပြ ကလျာဏမိတ္တ မရှိသည်။ (သမာနော၊ သော်။) ကေဒါ၊ ၌။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရောတိ၊ ပြုမိ၏။ ကေဒါ၊ ၌။ အပုညံ အပိ၊ မကောင်းမှုကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ပြုမိ၏။

• ယဒါစ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး ဟောညွှန်းထားသည့် တရားတော်မြတ်ကို။ ဥ တ္တာ၊ သိရ၍။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ အဘိသမေယတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိလတ္တံ့။ တဒါ၊ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိရာ ထိုအခါ၌။ အဝိဇ္ဇူပသမာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ငြိမ်အေးခြင်းကြောင့်။ ဥပသန္တော၊ ငြိမ်းအေးလျက်။ စရိယတိ၊ လှည့်လည်ရလတ္တံ့။]....အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ပဒသ္မိံ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသောပုဒ်၌။ ဝိတ္ထာရကထာ၊ အကျယ်ဖြစ်သော စကားတည်း။

• အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သွင်္ခါရပဒနိဋ္ဌေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

• သင်္ခါရပဒ နိဋ္ဌေသအဖွင့် ပြီး၏။

၈

အပရိဏာယကော။ ။ပရိ+နီ-ဇာတ်၊ဣ-ပစ္စည်း၊ ရ-ကြောင့် န-ကို ဣ-ပြန်၊ ပရိဏေ-တီတိ ပရိဏာယကော=ထက်ဝန်းကျင်ပို့ဆောင်တတ်သော ကလျာဏမိတ္တ၊ ထိုကလျာဏမိတ္တ မရှိသူသည် “နတ္ထိ ပရိဏာယကော ယဿာတိ”ဟူသော ဝစနတ္ထအရ အပရိဏာယကမည်၏။ “ပရိဏာယက”အရ အရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော ကလျာဏမိတ္တကို၎င်း၊ အရဟတ္တမဂ် အဆုံးရှိသော ဉာဏ်ကို၎င်း ဋီကာ၌ ၂-နည်းပြ၏။ ထိုတွင် ပဌမနည်းအလို “ရွှေဆောင်လမ်းပြအရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော ကလျာဏမိတ္တ မရှိသော”ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်းအလို “နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တတ်သော အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင်သော ဉာဏ်မရှိသော”ဟု ပေးပါ။

• ဋီကာ။ ။အပရိဏာယကော ဗာလောတိ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္ပုပ္ပါဒကကလျာဏမိတ္တ-ရဟိတောတိ အဏ္ဏော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါဝသာနံ ဝါ ဉာဏံ။ပေ။ပရိဏာယကန္တိဝုတ္တံ။

ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၂၂၇။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသော ဌ။ စက္ခုဝိညာဏံတိ အာဒီသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ အကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ။ သောတ ဓာန ဇိဝှ၊ ကာယဝိညာဏာနိ၊ သောတဝိညာဉ်၊ ဓာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်တို့သည်။ တတာ၊ ထိုအတူ ၂-ပါးစီတို့ တည်း။ ပန၊ ကား။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ [“ဗာဝိသတိဝိဓံ ဟောတိ”၌စပ်။] ကုသလာ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ မနောဓာတ်တို့၎င်း။ တိသော၊ ၃-ပါး ကုန်သော။ အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယော၊ အဟိတ်မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကာနိ၊ သဟိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ ကာမာဝစရဝိပါကံစိတ်တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကံစိတ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရာနိ၊ အရူပါဝစရဝိပါကံစိတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗာဝိသတိဝိဓံ၊ ၂၂-ပါး အပြား ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ သဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ဤ ဝိညာဉ်တို့ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ၊ ၃၂-ပါး သော။ လောကီယဝိပါက ဝိညာဏာနိ၊ လောကီဝိပါကံ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ဝါ၊ ထိုကို။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [ဤစကားဖြင့် ဝိညာဏံအရ လောကီဝိပါကံဝိညာဉ်ကိုရယူပုံကို ချိပါ။] လောကုတ္တရာနိ ပန၊ လောကုတ္တရာဝိပါကံတို့ကိုကား။ ဝဇ္ဇကထာယံ၊ ဝဋ်ကို ဆိုရာဆိုကြောင်း စကား “ရပ်၌။ န ယုဇ္ဇန္တိ၊ မယှဉ်စပ်အပ်ကုန်။ ဝါ၊ မသုံးစွဲအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ဝိပါကံဝိညာဉ်ကိုသာ ယူရာ၌။ [ယောဇနာ၌ “တသ္မိံ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံတိဝစနေ”ဟုဖွင့်လေ၏။] (စောဒနာ၊ သည်။) ဤဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိဒိသိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။) ပန၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိပါကံဝိညာဉ် သည်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ တေ (အတ္တဇာတံ)၊ ဤအနက်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်ပါသနည်း။ ဝါ၊ သိနိုင်ပါသနည်း။ (ဣတိ ဤဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ စောဒနာသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။) ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊

ဆည်းပူးအပ်သောကံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။) ဝိပါကာဘာဝ-
 တော၊ အကျိုး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ သည်။
 သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္တဇာတံ၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။)
 ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတံ၊ ဤသင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်သည်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်
 တည်း။ ဝိပါကဉ္စ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊ ဆည်းပူး
 အပ်ပြီးသောကံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ဝိပါကဉ္စ၊
 သည်လည်း။ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။) ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏
 သန္တာန်၌။ သဗ္ဗဝိပါကာနိ အလုံးစုံသော ဝိပါကံတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်
 ရ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ (သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗဝိပါကာနိ) န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။
 ဟောတိ။ ဣတိ ဧတံ (အတ္တဇာတံ)၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်၏။

ကတရသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အဘယ်သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ကတရ-
 ဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ တာဝ၊ ရူပါဝစရ-
 ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) ကာမာဝစရပုညာဘိ-
 သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စက္ခု-
 ဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသောစိတ်တို့၎င်း။ မနောဝိညာဏေ၊ မနော
 ဝိညာဉ်၌။ (မနောဝိညာဉ်ထဲက)။ ဧကေ၊ တပါးသော။ မနောဓာတု၊ မနော
 ဓာတ်၎င်း။ [ပါဠိတော်၌ ဝိညာဉ် ၆-ပါးသာပြသောကြောင့် မနောဝိညာဉ်ထဲက
 ကုသလဝိပါကံ သမ္ပုဋ်၌တည်းဟူသော မနောဓာတ်ကို “မနောဝိညာဏေ
 ဧကေ မနောဓာတု” ဟု ဆိုသည်။] ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယော၊
 တို့၎င်း။ [ကုသလဝိပါကံ သန္တိရဏ ၂-ပါးကို ဆိုသည်။] အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။
 ကာမာဝစရမဟာဝိပါကာနိ၊ ထို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောဠသ၊ ၁၆-ပါးသော
 ဝိပါကံဝိညာဉ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ဟော
 တော်မူသနည်း။ ကာမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ။ ပေ။ သသင်္ခါရေနာတိ၊
 ဟူ၍။ (အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။) [ဤပါဠိများ၏အနက်ကိုဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်
 နိဿယ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၏ ပဒဘာဇနီ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ကား။ ရူပါဝစရပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါ-
 ဝစရ ဝိပါကာနိ ရူပါဝစရ ဝိပါကံစိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ယထာဟ၊ နည်း။
 တိဗ္ဗေသဝ ရူပါဝစရဿ။ ပေ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။)
 [ဤပါဠိတို့၏ အနက်ကိုလည်း ထိုနေရာ၌ပင်ရေးခဲ့ပြီ။] ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပုညာဘိ-
 သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကဝိသတိဝိစီ၊
 ၂၁-ပါး အပြားရှိသော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊

ကား။ “အပညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။
 ပဉ္စ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ ကော မနောဓာတု၊ ကော မနောဝိညာဏဓာတု၊
 မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ သတ္တဝိဓံ၊ ၇-ပါး အပြားရှိသော။
 ဝိညာဏံ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ယထာဟ၊ နည်း။ အကုသလဿ
 ကမ္မဿ။ ပေ။ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဤပါဠိတို့၏ အနက်များ
 ကိုလည်း ထိုဥပင် ရေးခဲ့ပြီ။] ပန၊ ကား။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနိ၊ ထိုသည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိဝေ၊ သို့။ စတု-
 မ္ဘိဓံ ဝိညာဏံ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ တဿေဝ
 အရူပါဝစရဿ။ ပေ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဤပါဠိတို့၏ အနက်
 များကို ထိုနေရာဥပင် ရေးခဲ့ပြီ။]

[ထိုဝိညာဉ်တို့၏ဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဝေ” စသည်မိန့်။] ဝေ၊ ဤသို့
 လျှင်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ တံ (ဝိညာဏံ)၊
 ထိုဝိညာဉ်ကို။ ဥ တွာ၊ သိပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ခွဲ။ အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊
 ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ ဟံ၊ ချဲ့။
 သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒံ၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓိ-
 ဝသေန၊ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊
 ထို ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေတို့တွင်။ ဧေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ (ဒွေ
 ပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-တို့၎င်း။) ဒေ မနောဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ [သမ္မုဒ္ဓိန္နိန်းဒေကို
 ဆိုသည်။] သောမနဿသဟဂတာဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။
 [သောမနဿသန္တီရဏကိုဆိုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧေရဿ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ၊
 ဤဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဉ္စပေါကာရဘဝေ၊ ပဉ္စပေါကာရဘဝ၌။ ပဝတ္တိယနုယဝ၊
 ပဝတ္တိအခါ၌သာ။ ပဝတ္တန္တိ၊ သေသားနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဧကေနဝိသတိ၊ သော။
 (ဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။) [ပဋိသန္ဓေစိတ်တခုယုတ် ၂၀-ကိုဆိုသည်။] တီသု၊
 ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင်လျော်သည့်အတိုင်း။
 ပဝတ္တိယံပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယံပိ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း။ ပဝတ္တန္တိ၊
 ကုန်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) တာဝ၊ မနောဓာတ်စသည်
 တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ)။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာ-
 ဒီနိ။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသောဝိညာဉ်တို့သည်။ ကုသလဝိပါကေနဝါ၊ ကုသလဝိပါကံ
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ အကုသလဝိပါကေနဝါ၊ အကုသလဝိပါကံအားဖြင့်သော်
 ၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တဿ၊ ဖြစ်ရသော။ ယထာက္ကမံ၊ အကြင်အကြင်အစဉ်အတိုင်း။ ဝါ၊
 ‘အစဉ်အားလျော်စွာ။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့။ ဥပဂတိန္ဒြိယဿ၊ ကပ်ရောက်
 သော ဣန္ဒြေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခုပသာဒ အစရှိသည်

တို့၏။ အာပါတကတံ၊ ရှေးရှုကျရောက်သော။ ဣဒ္ဓံ ဝါ၊ ဣဒ္ဓမူလည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓမဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ ဣဒ္ဓမဇ္ဈတ္တမူလည်း ဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ စက္ခာဒိပဿာဒိ၊ စက္ခု အစရှိသော ပဿာဒကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဒဿနံ၊ ပေ။ ကိစ္စံ၊ မြင်ခြင်းကိစ္စ၊ ကြားခြင်းကိစ္စ၊ နံခြင်းကိစ္စ၊ သာယာခြင်းကိစ္စ၊ တွေ့ထိခြင်းကိစ္စတို့ကို။ သာယေမာနာနံ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ ပဝတ္တန္တိ။ အကုသလဝိပါကာနံ၊ ကုန်သော။ (စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော ဝိပါကတို့သည်။ တထာ၊ တူ။ (ပဝတ္တန္တိ။) [အလုံးစုံတူသည်ဟု ထင်မည်စိုး၍ “ကေဝလံ ဟိ” စသည်မိန့်။] ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုတွယ် အထူးကား။ ကေဝလံ၊ ဣဒ္ဓ၊ ဣဒ္ဓမဇ္ဈတ္တမဇ္ဇကံ သက်သက်။ တေသံ၊ ထိုအကုသလ ဝိပါကဝိညာဉ်တို့၏။ အနိဋ္ဌံ၊ အနိဋ္ဌမူလည်းဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မူလည်း ဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ အယမေဝ၊ ဤ အနိဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ မဇ္ဈတ္တအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်သာ။ ဝိသေသော၊ ကုသလဝိပါကံ စက္ခု ဝိညာဉ်စသည်တို့မှ ထူး၏။ စ၊ ဆက်။ ဒဿာပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤ ဒွေပဉ္စ ဝိညာဉ်တို့သည်။ နိယတဒွါရာရမ္မဏဝတ္ထုဋ္ဌာနာနံ၊ မြသောဒွါရ၊ မြသောအာရုံ၊ မြသောဝတ္ထု၊ မြသောဌာန ရှိကုန်သည်၎င်း။ နိယတကိစ္စာနေဝ စ၊ မြသောကိစ္စ ရှိကုန်သည် သာလျှင်၎င်း။ ဘဝန္တိ။ [စက္ခုဝိညာဉ်တို့သည် စက္ခုဒွါရ၌သာ ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍သာ စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍သာ ပဉ္စဝိညာဉ်ဌာန၌သာ ဒဿနကိစ္စ ရှိသည်ဖြစ်၍ အမြဲဖြစ်ကြ၏။ သောတဝိညာဉ် စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ အဘိဓမ္မတ္တသင်္ဂဟ ပကိဏ်းပိုင်းက ဒွါရသင်္ဂဟ စသည်ကို သတိပြုပါ။]

တတော၊ ထို ၁၀-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဒဿသု ဝိညာ-
ဏေသု”ဟု ရှိ၏။ အနန္တရံဟု လာလတ္တံ ဖြစ်သောကြောင့် “တတော၊ ထိုမှ
နောက်၌”ဟု မခပးထိုက်။] ကုသလဝိပါကာနံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာ-
ဒိနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတု၊ သည်။ တေသညေ-
ဝ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏ပင်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ဟဒယ-
ဝတ္ထု၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ သမ္ပဋိစ္စနကိစ္စံ၊ အာရုံကို ခံယူခြင်းကိစ္စကို။ သာယေ-
မေနာ၊ လျက်။ ပဝတ္တတိ။ တထာ၊ တူ။ အကုသလဝိပါကာနံ၊ ကုန်သော။ (စက္ခု-
ဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။) အနန္တရာ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ သော။ (မနောဓာတု
တေသညေဝ အာရမ္မဏံ အာရဗ္ဗ ဟဒယဝတ္ထု နိဿာယ သမ္ပဋိစ္စနကိစ္စံ
သာယေမာနာ ပဝတ္တတိ။) စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤ သမ္ပဋိစ္စါနံ
၂-ပါး အပေါင်းသည်။ အနိယတဒွါရာရမ္မဏံ၊ မမြသောဒွါရ၊ မမြသောအာရုံ
ရှိသည်၎င်း။ နိယတဝတ္ထုဋ္ဌာနံ၊ မြသောဝတ္ထု၊ မြသောဌာန ရှိသည်၎င်း။ နိယတ-
ကိစ္စဉ္စ၊ မြသောကိစ္စရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ [အနိယတဒွါရာရမ္မဏ စသည်ဖြစ်ပုံကို
ဝိထိဆိုရိုး နားလည်မှ သိနိုင်မည်။]

ပန၊ ကား။ သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ အဟေတုကမနောဝိညာဏ-
 ဓာတု၊ အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ [သောမနဿ သန္တိရဏကို ဆို
 သည်။] ကုသလဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ ဇာ။ အနန္တရံ၊ ဌ။ တဿာ ဝေ၊ ထို
 ကုသလဝိပါက မနောဓာတ်၏ပင်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ဟဒယဝတ္ထု။
 နိဿာယ၊ ရှိ၎င်း။ သန္တိရဏကိစ္စံ သာယေမာနာ၊ သည်။ (ဟုတွာ)စ၊ ၎င်း။
 ဆဿ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ ထို့၌။ ဗလဝါရမ္မဏေ၊ အားရှိသော အာရုံ၌။
 [တဒါရုံ ကျမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဗလဝါရမ္မဏေ”ဟု ဆိုသည်။] ကာမာဝစရ-
 သတ္တာနံ၊ ထို၏ သန္တာန်၌။ [ရူပါရူပသတ္တဝါတို့မှာ တဒါရုံ မကျသောကြောင့်
 “ကာမာဝစရသတ္တာနံ”ဟုဆိုသည်။] ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ လောဘသမ္ပယုတ္တ-
 ဇဝနာဝသာနေ၊ လောဘသမ္ပယုတ်ဇော၏အဆုံး၌။ ဘဝဂံဝိထိ၊ ဘဝင်အစဉ်
 ကို။ ပစ္ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ (ဘဝင် မကျစေသေးဘဲ ဖြတ်၍။) ဇဝနေန၊ ဇောသည်။
 ဂဟိတာရမ္မဏေ၊ ယူအပ်ပြီးသော အာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏဝသေန စ၊ တဒါရုံ၏
 အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ သကိ ဝါ၊ တကြိမ်သော်၎င်း။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ဝါ၊ သော်၎င်း။
 ပဝတ္တတိ၊ ဇာ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၁-ကြိမ်၊ သို့မဟုတ် ၂-ကြိမ် ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း။
 စိတ္တပဝတ္တိဂဏနာယံ၊ စိတ်ဖြစ်ပုံကို ရေတွက်ရာအခါ၌။ သဗ္ဗဒွါရေသု၊ ထို့၌။
 တဒါရမ္မဏေ၊ တဒါရုံဖြစ်ရာအခါ၌။ ဒေ၊ ဝေ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
 စိတ္တဝါရာ၊ စိတ်အကြိမ်တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ စိတ္တံ၊
 ဤ တဒါရုံကိစ္စတပ်သော စိတ်သည်။ တဒါရမ္မဏံတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပိဋ္ဌဘဝဂံ တိ
 စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ ထိုကို။ လဘတိ။ [ပိဋ္ဌဘဝဂံ
 အမည်ရပုံကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာ အဗျာကတဝိပါကုဒ္ဒါရကထာ အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

အနိယတ ဒွါရာရမ္မဏံ၊ မမြဲသော ဒွါရ၊ မမြဲသော အာရုံရှိသည်၎င်း။
 နိယတဝတ္ထုကံ၊ မြဲသော ဟဒယဝတ္ထုရှိသည်၎င်း။ အနိယတဋ္ဌာနကိစ္စဉာ၊ မမြဲ
 သောဋ္ဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေ
 စိတ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနံ)၊ တေရသ၊ ၁၃-ပါးသော စိတ်တို့သည်။
 ပဉ္စဝေါကာရာဘဝေ ပဝတ္တိယံယေဝ ပဝတ္တန္တိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာနိ။ သေသေသု၊
 ကုန်သော။ ကျေနဝိသတိယာ၊ သော။ စိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော
 စိတ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ အနုရူပါယ၊ လျော်သော။ ပဋိသန္တိယာ၊ အား
 ဖြင့်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝတ္တတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။)

ပန၊ ကား။ ပဝတ္တိယံ၊ ဌ။ တာဝ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရစိတ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ)။ ကုသလာကုသလဝိပါကာ၊ ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ ဖြစ်
 ကုန်သော။ ဒေ၊ ကုန်သော။ အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယော၊ အဟိတ်
 မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ [အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ၂-ခုကိုဆိုသည်။] ပဉ္စဒွါရေ၌။

ကုသလာကုသလဝိပါက မနောဓာတုနံ၊ ကုသလဝိပါက်၊ အကုသလဝိပါက် ဖြစ်သော မနောဓာတ်တို့၏။ [သမ္ပုဋ်စွဲနှိုးစိတ်ကို ဆိုသည်။] အနန္တရံ၊ အခြား မဲ့၌။ သန္တီရဏကိစ္စံ၊ သန္တီရဏကိစ္စ၎င်း။ [ဣတိ ချုပ်။] ဆဿ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်။ (‘‘ဗလဝါရမ္မဏေ ကာမာဝစရသတ္တာနံ ယေဘုယျေန’’ဟု ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) တဒါရမ္မဏကိစ္စံ၊ ၎င်း။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဒိန္န- ပဋိသန္နိတော၊ ပေးအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက် ကာလ၌။ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒကေ၊ ဘဝင်ကိုဖြတ်တတ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ် သည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဘဝင်ကိစ္စံ၊ ၎င်း။ အန္တေ၊ ဘဝ၏အဆုံး၌။ စုတိ- ကိစ္စဉှ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ သာယေမာနာ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ နိယတဝတ္ထုကာ၊ မြဲသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်၎င်း။ (ဟဒယ ဝတ္ထုကြိသာ မှီကုန်သည်၎င်း။) အနိယတဒွါရရမ္မဏဌာနကိစ္စာ၊ မမြဲသော ဒွါရ၊ မမြဲသော အာရုံ၊ မမြဲသော ဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟုတွာ၊ ပဝတ္တန္တိ။

အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရသဟေတုကစိတ္တာနိ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရ ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်။ (ဗလဝါရမ္မဏေ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။) ဆဿ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ တဒါရမ္မဏကိစ္စံ၊ ၎င်း။ အတ္တနာ ဒိန္နပဋိသန္နိတော ဥဒ္ဓံ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒကေ စိတ္တုပ္ပါဒေ အသတိ။ ဘဝင်ကိစ္စံ။ အန္တေ စုတိကိစ္စံ စ ဣတိ ကိစ္စာနိ။ သာယေမာနာနိ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ နိယတဝတ္ထုကာနိ၊ မြဲသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိယတဒွါရရမ္မဏဌာနကိစ္စာနိ၊ မမြဲသော ဒွါရ၊ မမြဲသောအာရုံ၊ မမြဲသောဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ။

ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရာနိ၊ အရူပါဝစရဝိပါက်တို့သည်၎င်း။ အတ္တနာ ဒိန္နပဋိ- သန္နိတော။ ဥဒ္ဓံ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒကေ စိတ္တုပ္ပါဒေ အသတိ။ ဘဝင်ကိစ္စံ။ အန္တေ စုတိကိစ္စံ စ။ ဣတိ၊ သို့။ ကိစ္စဒွယံ၊ ကိစ္စ ၂-ပါး အပေါင်းကို။ သာယေမာနာနိ၊ ကုန်လျက်။ ပဝတ္တန္တိ။ တေသု၊ ထို ရူပါဝစရဝိပါက်၊ အရူပါဝစရဝိပါက်တို့တွင်။ ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်တို့သည်။ နိယတဝတ္ထာရမ္မဏာနိ၊ မြဲသော ဝတ္ထု၊ မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိယတဌာနကိစ္စာနိ၊ မမြဲသောဌာန၊ မမြဲ သောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ ဣတရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်မှ အခြား သော အရူပါဝစရဝိပါက်တို့သည်။ အဝတ္ထုကာနိ၊ မှီရာဝတ္ထု မရှိကုန်သည်၎င်း။ နိယတာရမ္မဏာနိ၊ မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိယတဌာနကိစ္စာနိ၊ မမြဲသောဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ။ ဣတိ ဝေ။

သို့။ တာဝ၊ ကောဒသ တဒါရမ္မဏစိတ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌိ)။ ဗာတ္တိသ-
 ဝိဓိပိ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တိ-
 ယံ၊ ဌံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝက သင်္ခါရ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုပဝတ္တိအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဗာတ္တိသဝိဓိဝိညာဉ်အား။
 တေ တေ သင်္ခါရာ၊ ထိုထို သင်္ခါရတို့သည်။ ကမ္မပစ္စယေန စ၊ ကမ္မပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယာ၊
 ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

တတ္ထ၊ ထို၃၂-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ [အပေါင်းအာဓာရ အစိတ်အာဓေယ်
 စပ်။] ဝါ၊ တို့တွင်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တောနိ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိ၊
 အကြင် တဒါရုံစိတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထို တဒါရုံစိတ်တို့
 တွင်။ ကေပိ၊ တခုသောစိတ်သည်လည်း။ ရူပါရူပဘဝေ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၌။
 တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ (တနည်း) တဒါရမ္မဏံ ဟုတော၊
 တဒါရုံအဖြစ်ဖြင့်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ (တေသု၊ ထို
 စိတ်တို့တွင်။ ကေပိ၊ ရူပါရူပဘဝေ၊ တဒါရမ္မဏံ ဟုတော။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်
 သနည်း။) ဗီဇာဘဝါ၊ မျိုးစေ့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (တေသု၊ ကေပိ ရူပါရူပဘဝေ
 တဒါရမ္မဏံ ဟုတော န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ယံ၊
 အကြင် ပဋိသန္ဓေ မျိုးစေ့သည်။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ အာရမ္မဏေ-
 သု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ တဿ၊ ထို တဒါရုံကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေတတ်
 သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၌။ ကာမာဝစရ-
 ဝိပါကသင်္ခါတံ၊ ကာမာဝစရဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော။ (တံ)ပဋိသန္ဓိဗီဇံ၊ ထို ပဋိ-
 သန္ဓေ မျိုးစေ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဤ အဓိပ္ပါယ်ကိုယူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ၌
 “ဗီဇယောဘာဝတော နတ္ထိ၊ ဗြဟ္မာနမ္ပိ ဣမဿ ဟိ၊ ပဋိသန္ဓိမနော ဗီဇံ၊ ကာမာ-
 ဝစရသညိတံ”ဟု ဆိုသည်။]

(ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။) (ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့၏မရှိခြင်းကြောင့် တဒါရုံ
 မဖြစ်လသော်။) စက္ခုဝိညာဏာဒီနိပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့၏လည်း။
 (ဝိပါကံချင်းတူသော စိတ်တို့၏လည်း။) ရူပဘဝေ၊ ဌံ။ အဘာဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်း
 သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးအံ့။
 (စက္ခုဝိညာဏာဒီနိပိ ရူပဘဝေ အဘာဝေါ) န (အာပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။
 (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) ဣန္ဒြိယပ္ပဝတ္တိအာနုဘာဝတော၊ စက္ခု၊ ခြေ၊
 သောတိန္ဒြေတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ အာနုဘောကြောင့်၎င်း။ ဒွါရဝိထိဘေဒေ၊ ဒွါရ
 အထူးအပြား၊ ဝီထိ အထူးအပြား၌။ စိတ္တနိယမဇော စ၊ စိတ်၏ မြဲခြင်းကြောင့်
 ၎င်းတည်း။ [ဤ အဓိပ္ပါယ်များကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝီထိပိုင်း တဒါရမ္မဏ-
 နိယမအခန်း၌ ဤ ဟိတ်တို့အတိုင်း ပြခဲ့ပါပြီ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတံ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ ကေန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ရူပါရူပ-
 ဘဝေ၊ ဌ။ န ပဝတ္တတိယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
 အကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သို့။ နာနုဗန္ဓ-
 တိ၊ အစဉ်မလိုက်။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ (အကာမာဝစရဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။) အဇနကတ္တာစေဝ၊ မိမိကို မဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 ဇနကဿ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သောတရား၏ (သဘောနှင့်)။ အသဒိသတ္တာစ၊
 မတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယထာနာမ၊ မည်သည်ကား။
 ဂေဟာ၊ မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ရှိ။ ဗဟိ၊ အိမ်အပြင်သို့။ ကန္တုကမော၊ သွားလိုသော။
 တရုဏဒါရကော၊ နုနယ်သောကလေးသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဇနကံ၊
 သော။ ပိတရံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အညံ၊ အဘမှအခြားသော။ ပိတုသဒိသံ၊ သော။
 ဟိတုကာမံ၊ စီးပွားကို လိုလားသော။ ဉာတိံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အင်္ဂုလိယံ၊
 လက်ချောင်း၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အနုဗန္ဓတိယထာ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့။
 အညံ၊ အဘ၊ အဘနှင့်တူသောဆွေမျိုးမှ အခြားသော။ ရာဇပရိသာဒိံ၊ မင်း
 ခစားယောက်ျားအစရှိသူကို။ (အင်္ဂုလိယံ၊ ဂဟေတွာ။) န (အနုဗန္ဓတိ)ယထာ၊
 အစဉ်မလိုက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဧတံပိ၊ ဤ တဒါရုံသည်လည်း။ ဘဝင်္ဂါ-
 ရမ္မဏတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ ဗဟိ၊ ပြင်ဘက်သို့။ နိက္ခမိတုကာမံ၊ ထွက်ခြင်းငှါ
 အလိုရှိသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) သဘာဂတာယ၊ သဘောတူသည်၏
 အဖြေကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဇနကံ၊ သော။ ပိတရံ ဝါ၊ အဘမူလည်း
 ဖြစ်သော။ ပိတုသဒိသံ ဝါ၊ အဘနှင့်တူသူမူလည်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရဇေန-
 ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရဇောသို့သွား။ အနုဗန္ဓတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ အညံ၊ ကာမာဝစရ-
 ဇောမှ အခြားသော။ မဟဂ္ဂတံဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်လောသို့သော်၎င်း။ အနုတ္တရံ ဝါ၊
 လောကုတ္တရာဇောသို့သော်၎င်း။ န (အနုဗန္ဓတိ)၊ အစဉ်မလိုက်။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို
 ယှဉ် “ဇနကံ တံသမာနံ ဝါ၊ ဇေနံ အနုဗန္ဓတိ။ န တု အညံ တဒါလမ္ပံ၊ ဗာလ-
 ဒါရကလိယာ”ဟု အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ၌ ဆိုထားပြီး]

စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤတဒါရုံသည်။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရေ၊ မဟဂ္ဂုတ်
 လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သို့။ နာနုဗန္ဓတိယထာ၊ အစဉ်
 မလိုက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ယခါ၊ ဌ။ ဧတေကာမာဝစရဓမ္မေပိ၊ ဤ ကာမာ-
 ဝစရ တရားတို့သည်လည်း။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်
 သည်။ ဟိတွာ ပဝတ္တန္တိ။ တဒါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဧတပိ၊
 ထို ကာမာဝစရတရားတို့သို့လည်း။ နာနုဗန္ဓတိ၊ အစဉ်မလိုက်။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 အပရိစိတဒေသတ္တာ၊ မလေ့ကျက်အပ်သောအရပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (တဒါ-
 ရမ္မဏဿ၊ ၏။) အစန္တု ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ စ၊ စင်စစ် ကာမတရားဟူသော
 အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။ [“ဓမ္မေ အနုပန္နတိ”၌ လှမ်းစပ်။] ပိတရံ ဝါ၊ အဘသို့သော်၎င်း။ ပိတုသဒိသံ၊ အဘနှင့်တူသော။ ဉာတိံ ဝါ၊ ဆွေမျိုးသို့သော်၎င်း။ အနုပန္နန္တောပိ၊ အစဉ်လိုက်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ တရုဏဒါရကော၊ နုနယ်သောကလေးသည်။ စာရဒါရအန္တရဝိတိ-စတုက္ကာဒိမိ၊ အိမ်တံခါးပေါက်၊ လမ်းအကြား၊ လမ်း ၄-ခု အဆုံရှိသော။ ပရိစိတေ ယေဝ၊ လေ့ကျက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသေ၊ အရပ်၌။ အနုပန္နတိ ယထာ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့။ အရညံ ဝါ၊ တောသို့သော်၎င်း။ ယုဒ္ဓဘူမိံ ဝါ၊ စစ်မြေပြင်သို့သော်၎င်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသော အဘနောက်သို့။ ဝါ၊ သွားသော ဆွေမျိုးနောက်သို့။ န (အနုပန္နတိယထာ)၊ အစဉ်မလိုက်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ကာမာဝစရဓမ္မေ၊ တို့သို့။ အနုပန္နန္တမ္ပိ၊ အစဉ်လိုက်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။) [“ကဿိ”မှ တံကိုပြန်စွဲသည်။] အမဟဂ္ဂတာဒိမိ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ကာမာဝစရအစရှိသော။ ပရိစိတေ ယေဝ၊ လေ့ကျက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသေ၊ အရပ်နှင့်တူသော အာရုံ၌။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သို့။ အနုပန္နတိ။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာဓမ္မေ၊ ထို့ကို။ အာရဗ္ဗ။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သို့။) န(အနုပန္နတိ)၊ အစဉ်မလိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုယူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ၌ “ဌာနေ ပရိစိတေ ယေဝ။ တံ ဣဒိ ဗာလကော ဝိယ။ အနုယာတိတိ နာညတ္ထ၊ ဟောတိ”ဟု ဆိုထားသည်။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုတဒါရုံ၏။ သဗ္ဗော၊ သော။ ကာမာဝစရဝိပါကော၊ သည်၎င်း။ ကိရိယမနောဓာတု၊ သည်၎င်း။ [ပဉ္စ-ဒွါရဝဇ္ဇန်းကို ဆိုသည်။] သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ ကိရိယအဟေတုက-မနောဝိညာဏဓာတု၊ အဟိတ်ကြိယာဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၎င်း။ [ဟသိတုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်။] ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ၂၅-ပါးသော တရားတို့သည်။ ပရိတ္တာရမ္ပဏာ၊ ကာမတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အစူန္တပရိတ္တ-မေဝ၊ စင်စစ် ကာမတရားသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္ပဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တသ္မာပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ဧတံ၊ ဤတဒါရုံသည်။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာရမ္ပဏေ၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဟူသော အာရုံရှိကုန်သော၊ ကာမာဝစရဓမ္မေပိ၊ ကာမာ-ဝစရတရားတို့သို့သော်လည်း။ နာနုပန္နတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဣမာယ ယုတ္တိကထာယ၊ ဤ အသင့်ယုတ္တိကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်။ ကံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေး အဋ္ဌ-ကထာ၌။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကံ၊ အဘယ်သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။) ကောဒေသ၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္ပဏစိတ္တာနိ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်တို့သည်။ [တကယ် တဒါရုံမဟုတ်၊ တဒါရုံ

ကိစ္စတပ်နိုင်သောစိတ်သာ ဖြစ်သည်။] နာမဂေါတ္ထံ၊ နာမညံ၊ အန္တယ်ကို။ အာ-
ရဗ္ဗံ၊ အာရုံပြု၍။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတေ၊ စောလသော်။ တဒါရမ္မဏံ၊
တဒါရုံ၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ထို ဇော၏အာရုံကို။ န ဂဏန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။ [ဤသို့
၂-နက်ပေးရပ်ကို ဦးကာ၌ကြည့်ပါ။] ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်ကို။ (နာမဂေါတ္ထပညတ်မှ
တပါးသော ပညတ်ကို။) အာရဗ္ဗံ၊ ရှိ။ ဇဝနေ ဇဝိတေ။ တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ န
လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တိလက္ခဏာရမ္မဏံကဝိပဿနာယ၊ ၃-ပါးသော လက္ခဏာ
ဟူသော အာရုံရှိသော ဝိပဿနာဖြစ်ရာအခါ၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ ဝုဋ္ဌာန-
ဂါမိနီယာ၊ သင်္ခါရပဝတ္တတို့မှ ထမြောက်သောမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။
ဗလဝိပဿနာယ၊ အားကြီးသော ဝိပဿနာဖြစ်ရာအခါ၌။ တဒါရမ္မဏံ န
လဗ္ဘတိ။

ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရူပါဝစရတရား၊ အရူပါဝစရတရားတို့ကို။ [“ရူပတရား၊ နာမ်
တရားတို့ကို” ဟု မပေးနှင့်။] အာရဗ္ဗ ဇဝနေ ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။
မိစ္ဆတ္တနိယတ ဓမ္မေသု၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ တရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။
သမ္မတ္တနိယတ ဓမ္မေသု၊ သမ္မတ္တနိယတ တရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။
လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရဗ္ဗ ဇဝနေ ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ အဘိညာ-
ဉာဏံ၊ အဘိညာဉာဏ်ကို။ အာရဗ္ဗ ဇဝနေ ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။
ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကို။ အာရဗ္ဗ ဇဝနေ ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ
န လဗ္ဘတိ။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ဓုပ္ပလာရမ္မဏေ၊ အားမရှိ
သောအာရုံ၌။ (တဒါရုံဖြစ်လောက်အောင် အသက်မရှည်သောအာရုံ၌။) တဒါ-
ရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ ဆသု ဒွါရေသု၊ ဗလဝါရမ္မဏေ၊ အားကြီးသော အာရုံသည်။
အာပါတဂတေယေဝ၊ ရှေးရှု ကျရောက်သော်သာ။ (တဒါရမ္မဏံ) လဗ္ဘတိ။
လဗ္ဘမာနဉ္စ၊ ရအပ်ပြန်သော်လည်း။ ကာမာဝစရေယေဝ၊ ကာမာဝစရ အာရုံ
၌သာ။ လဗ္ဘတိ။ ရူပါရူပတဝေ၊ ၌။ တဒါရမ္မဏံနာမ၊ တဒါရုံမည်သည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

ပန၊ဆက်။ သေသေသု၊ပေ။ န ပဝတ္တတိတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊အကြင်စကားကို။
(မယာ)•ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (“ပဝတ္တိယံ ပန ကုသလာ ကုသလဝိပါကာ”၏
အထက်နား၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) တံ၊ထိုစကားကို။ (တဿ၊ ထိုစကား၏။) အတိသဓိတ္ထ-
တ္တာ၊ အလွန် ချိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓုဗ္ဗိဇာနံ၊ မသိအပ် မသိနိုင်။ ဝါ၊
ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ အလွန် ချိုးအပ်သည့်အတွက် မသိအပ်၊
မသိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊•အလွန် ချိုးအပ်သည့်အတွက် ခဲယဉ်းသဖြင့်
သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အိဿ၊ ထိုစကား၏။ ဝိတ္တာရနယ ဒဿနတ္ထံ၊
အကျယ်ဖြစ်သောနည်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဋိသန္နိယော၊ ပဋိသန္ဓေတို့သည်။
ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း။ ပဋိသန္နိစိတ္တာနိ၊ ပဋိသန္ဓေ စိတ်တို့သည်။

ကတိ၊ တို့နည်း။ ကေန၊ အဘယ်စိတ်ဖြင့်။ ကတ္တ၊ အဘယ်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပဋိသန္ဓိယာ၊၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ကိံ၊ အဘယ်
နည်း။ ဣတိ၊ ဤ ပြဿနာကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

[ကတိ ပဋိသန္ဓိယော၊ ကတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ စသော ပြဿနာ၏ အဖြေကို
ပြလို၍ အသညပဋိသန္ဓိယာ စသည်မိန့်။] အသညပဋိသန္ဓိယာ၊ သညာမရှိသော
ရုပ်ပဋိသန္ဓေနှင့်။ (အသညတုံ၌ဖြစ်သောရုပ်ပဋိသန္ဓေနှင့်။) သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ ဝီသတိ၊
သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [ကတိ ပဋိသန္ဓိယော၏အဖြေတည်း။]
ဝုတ္တပ္ပကာရာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
(“သေသေသု ကေနဝီသတိယာ စိတ္တေသု” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်
သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။) ကေနဝီသတိ၊ တခုယုတ် ၂၀-သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၊
တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [ကတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၏အဖြေတည်း။] တတ္ထ၊ ထိုတခုယုတ်
၂၀-သော ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့တွင်။ အကုသလ ဝိပါကာယ၊ အကုသလ ဝိပါကံ
ဖြစ်သော။ အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အဟိတ် မနောဝိညာဏ
ဓာတ်ဖြင့်။ [အကုသလဝိပါကံ ဥပေက္ခာ သန္တိရဏကို ဆိုသည်။] အပါယေသု၊
အပါယ်ဘုံတို့၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလ
ဝိပါကံဖြစ်သော။ (အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဖြင့်။) မနုဿ-
လောကေ၊ လူ့ပြည်၌။ ဇစ္စန္တ ဇာတိဗေဒဇာတိဥပ္ပတ္တက ငွေဗျူဟ နပုံသကာဒိနံ၊
ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသူ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်းသူ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
ရှူးသူ၊ အရည်ယိုသော ခံတွင်းရှိသူ၊ နပုံးပဏ္ဍုက် အစရှိသူတို့၏။ (ပဋိသန္ဓိ
ဟောတိ။) [ဤစကားကိုယူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ “ကုသလဝိပါကောပေက္ခာ-
သဟဂတသန္တိရဏံ ပန ကာမသုဂတိယံ မနုဿာနုဉ္စေ ဇစ္စန္ဒာဒိနံ” စသော
စကားကို ဆိုသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ထို၏ အခြေပြု၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုက မဟာဝိပါကေဟိ၊ သဟိတ် မဟာဝိပါကံ
တို့ဖြင့်။ ကာမာဝစရဒေဝေသု စေဝ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၌၎င်း။ မနုဿေသု စ၊
တို့၌၎င်း။ ပုညဝန္တာနံ၊ ဘုန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ ဟောကိ၊ ပဉ္စဟိ၊
ကုန်သော။ ရူပါဝစရ ဝိပါကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရူပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ ရုပ်ရှိသော
ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌။ (ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရဝိပါကေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အရူပလောကေ၊ ၌။ (ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယေန စ၊
အကြင်စိတ်ဖြင့်လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ သာ ဇေ၊ ထို
ပဋိသန္ဓေသည်ပင်။ တဿ၊ ထိုစိတ်၏။ ဝါ၊ အား။ အနုရူပပဋိသန္ဓိ နာမ၊
လျော်သော ပဋိသန္ဓေ မည်၏။ [“န ကိဉ္စိ အတ္တနော အနုရူပါယ ပဋိသန္ဓိယာ
န ပဝတ္တတိ” ဟု ဆိုခဲ့သောစကားနှင့်လျော်အောင် “တဿ အနုရူပပဋိသန္ဓိ နာမ”
ဟု ဆိုသည်။ တတ္ထ အကုသလဝိပါကာယမှစ၍ ဤ ထိုင်အောင်သော စကားဖြင့်

“ကေန ကတ္ထပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” ဟူသော ပြဿနာ၏ အဖြေကို ပြုပြီးပြီ။ ယခု အခါ ကိ*ပဋိသန္ဓိယာ အာရမ္မဏ်၏အဖြေကို ပြလိုသောကြောင့် “သင်္ခေပတော ပဋိသန္ဓိယာ” စသည်မိန့်။] သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကမ္မံ၊ ကံအာရုံ၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကမ္မနိမိတ်အာရုံ၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ ဂတိနိမိတ်အာရုံ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တို့တည်း။ (တနည်း) သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဏိ အာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ။ (ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။) တတ္ထ၊ ထို ၃-ပါးသော အာရုံတို့တွင်။ ကမ္မနာမ၊ ကံမည်သည်။ အာယူဟိတာ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးကုန်သော။ ကုသလာကုသလ စေတနာ၊ ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာတို့တည်း။ ယံ ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။ (ဒါနဝတ္ထုစသည်ကို။) အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ကမ္မံ၊ ကံ။ အာယူဟိတ၊ အားထုတ်၏။ (တံ ဝတ္ထု၊ သည်။) ကမ္မနိမိတ္တနာမ၊ မည်၏။ (ကံ၏အကြောင်း မည်၏။) တတ္ထ၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ်တို့တွင်။ အတိတေ၊ သော။ ကပ္ပကောဋိသတ သဏဿမတ္တကသ္မံ ပိ၊ ကမ္ဘာကုဋေတသိန်းတို့၏ အထက်၌သော်မှလည်း။ (ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာဇောတက။) ကမ္မေ၊ ကံကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ တသ္မိ* ခဏေ၊ ထို မရကာသန္ဓခဏ၌။ [တသ္မိ* ခဏေတိ “တသ္မိ* ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ” ဟု ယောဇနာ၌ စွဲလေ၏။] ကမ္မံဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ အာဂန္နာ၊ လာသကဲ့သို့ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ [အာဂန္နာတိ အာဂတံ ဝိယ ဟုတွာ။-ဋီကာ။ တကယ်မလာနိုင်သောကြောင့် “အာဂတံဝိယ” ဟု ဆိုသည်။]

• တတြ၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ်တို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ကမ္မနိမိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနေ၊ ထင်ခြင်း၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဂေါပကသီလံလိနာမ၊ ဂေါပကသီလံမည်သူသည်။ (မင်း၏စီးပွားဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ဂေါပကအမျိုး၌ဖြစ်သော သီလံမည်သူသည်။) တာလပိဋ္ဌိကဝိဟာရေ၊ တာလပိဋ္ဌိကကျောင်းတိုက်၌။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ကာရေသိ၊ ပြုစေပြီ။ တဿ၊ ထို ဘုရားဒကာဖြစ်သော ဂေါပကသီလိအား။ [ဥပဋ္ဌာသိ ခွံစပ်။] ဝါ၊ သည်။ မရုဏမဉ္ဇေ၊ သေရာညောင်စောင်း၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ စေတိယံ၊ စေတီတော်သည်။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။ သော၊ ထိုဘုရားဒကာဖြစ်သော ဂေါပကသီလိသည်။ တဒေဝနိမိတ္တံ၊ ထိုဧဝီတော်ဟူသောအာရုံကိုပင်။ ဂဏိတွာ၊ ယူ၍။ ကာလံ၊ ကယ်လွန်ချိန်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ရပြီ။ (ဣတိ၊ ဤကား ဝတ္ထုတည်း။)

အညာ၊ အခြားသော။ သမ္ပုဋ္ဌိကံလကီရိယာနာမ၊ ပြင်းစွာတွေဝေသော သေခြင်းကိုပြုခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပရမ္ပုခံ၊ မျက်ကွယ်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားနေသူ၏။ ဖစ္စတော၊ နောက်မှ။ တိခိဏေန၊ ထက်စွာသော။

အသိနာ၊ သန်လျက်ဖြင့်။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖြတ်ကုန်၏။ နိပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ လျောင်း၍။ နိဒ္ဒါယန္တဿာပိ၊ အိပ်ပျော်နေသူ၏လည်း။ တိခိဏေန အသိနာ သိသံ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဥဒကော၊ ရေ၌။ ဩသီဗါပေတွာ၊ နစ်မြုပ်စေ၍။ ဝါ၊ နှစ်၍။ မာရေန္တိ၊ သေစေကြကုန်၏။ ဝါ၊ ဘတ်ကြကုန်၏။ ဝေဇ္ဈပေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကာလေပိ၊ အခါ၌သော်မှလည်း။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ကမ္မံဝါ၊ ကံအာရုံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ ကမ္မနိမိတ် အာရုံသည်သော်၎င်း။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။

အညံ၊ သမ္မုဋ္ဌကာလကိရိယာမှ အခြားသော။ လဟကမရဏံနာမ၊ လျင်မြန်သော သေခြင်းမည်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ နိခါဒနဒဏ္ဍကမတ္တကသ္မိံ၊ ဆောက်ရိုး၏ထိပ်၌။ နိလိနမက္ခိကံ၊ နားနေသော ယင်ကောင်ငယ်ကို။ မုဂ္ဂရေန၊ လက်ရိုက်ဖြင့်။ ပဟရိတွာ၊ ပုတ်ခတ်၍။ ပိသန္တိ၊ ကြိတ်ချေကြကုန်၏။ ဝေဇ္ဈပေ ကာလေပိ ကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါဥပဋ္ဌာတိ။ ပန၊ ဆက်။ ခေ၊ ဤသို့။ ‘ပိသယမာနာယ၊ ကြိတ်ချေအပ်သော။ မက္ခိကာယ၊ ။ ပဌမံ၊ ရွေးဦးစွာ။ ကာယဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ၊ ကာယဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဘဝဂံ၊ ကို။ နာဝဇ္ဇေတိ၊ မလည်စေနိုင်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမေဝ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်သာ။ (ဘဝဂံ၊ ကို။) အာဝဇ္ဇေတိ၊ လည်စေနိုင်၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဇဝနံ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတွာ၊ စောပြီး၍။ ဝါ၊ စောပြီးခြင်းကြောင့်။ ဘဝဂံ၊ သည်။ ဩဘရတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဒုတိယဝိထိအကြိမ်၌။ ကာယဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ [ဥဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကိုဆိုသည်။] ဘဝဂံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ကာယဝိညာဏံ၊ ၎င်း။ သမ္ပဋိစ္စနံ၊ ၎င်း။ သန္တိရဏံ၊ ၎င်း။ ဝေါဋ္ဌပနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ‘ဇဝနံ ဇဝိတွာ ဘဝဂံ၊ ဩဘရတိ။ တတိယဝါရေ၊ တတိယဝိထိအကြိမ်၌။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဘဝဂံ၊ အာဝဇ္ဇေတိ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဇဝနံ ဇဝိတွာ ဘဝဂံ၊ ဩဘရတိ။ ဧတသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤတတိယဝိထိ၏ဘဝင်ကျရာဌာန၌။ ကာလကိရိယံ၊ သေချိန်ကို ပြခြင်းကို။ ဝါ၊ ပြအပ်သောသေခြင်းကို။ ကရေတိ၊ ။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ အဘတံ၊ ဘောင်ပြအပ်သနည်း။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယောနာမ၊ အာရုံမည်သည်။ ဝေလဟကော၊ ဤသို့လျင်မြန်စွာထင်၏။ ဝါ၊ သို့ကလောက် လျင်မြန်စွာထင်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဧပနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (အဘတံ၊ ပြီ။)

ဂတိနိမိတ္တံနာမ၊ ဂတိနိမိတ်မည်သည်။ နိဗ္ဗတ္တနုကဩကဒသေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောအရပ်၌။ ဧကော၊ တမျိုးသော။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုနိဗ္ဗတ္တနုကဩကဒသေတွင်။ နိရယေ၊ ငရိ၌။ (နိမိတ္တေ၊ သည်။) ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ ထင်လာလသော်။ လောဟကုမ္ဘိသခိသော၊ သံအိုးကြီးနှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊

ဥပဋ္ဌာတိ။ မနုဿလောကေ၊ ဌ။ (နိမိတ္တေ)ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ လသော်။ မာတုကုန္တိ၊ အမိဝမ်းရေသည်။ ကမ္မလယာနသဒိသာ၊ ကမ္မလယာဉ်နှင့် တူသည်။ ဟုတော့ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ။ (နိမိတ္တေ)ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ လသော်။ ကပ္ပရုက္ခဝိမာနသယနာဒီနိ၊ ပဒေသာပင်၊ ဗိမာန်၊ အိပ်ရာ အစရှိသည်တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝေ၊ သို့။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။

အပရော နယော၊ အခြားတနည်းကား။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အာရုံ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အာရုံ၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗဉ္စ၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်အာရုံ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိုက် အာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ။ အသည် ပဋိသန္ဓိ၊ သညာမရှိသော ရုပ်ပဋိသန္ဓေသည်။ (အသညာသတ်ပဋိသန္ဓေသည်။) အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဣတိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] တတ္ထ၊ ထို အတိတ်စသောအာရုံတို့တွင်။ ဝိညာဏဉ္စ၊ ပေ။ ပဋိသန္ဓိနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနပဋိသန္ဓေ နေဝသညာနာသညာယတနပဋိသန္ဓေတို့၏။ အတိတမေဝ၊ အတိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ (ဟောတိ။) [ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ယူ၍ “အတိတံတုကံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ချိုး”ဟု၎င်း၊ “မဟဂ္ဂုတ်မှာ၊ မြဲပြုလော၊ ဝိညာ နေဝါ ခြောက်”ဟု၎င်း စသည်ဖြင့် အခြေပြု အာရမ္မဏသင်္ဂဟ၌ပင် အကျယ်ပြုခဲ့ပြီ။] ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရနံ၊ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေတို့၏။ အတိတံ ဝါ၊ အတိတ်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ။) သေသာနံ၊ ကြွင်းကုန်သော ပဋိသန္ဓေတို့၏။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်ဖြစ်သော။ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ [ဟောတိ၊ နတ္ထိတိ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏသဝါ၊ အတိတ် ဟူသော အာရုံ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏသ ဝါ၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာ။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိစိတ္တံနာမ၊ စုတိစိတ် မည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏာယ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၎င်း။ အနန္တရံ၊ ဌ။ တိသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိဝသေန၊ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကို။ ဝေဒိတုဗျော။

သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာနည်း။ တာဝ၊ ဒုဂ္ဂတိမှ ခရီးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌာယံ၊ သော။) ကာမာဝစရသုဂတိယံ၊ ကာမာဝစရသုဂတိဘုံ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ပါပကမ္မိနော၊ မကောင်းမှုကံရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ တာနိဿ။ ဧ။။ ဩလမ္ပန္နိတိ အာဒိဝစနတော၊ တာနိဿ။ ပေ။ ဩလမ္ပန္နိ အစရှိသည်တို့ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (“ထိုသေခါနီးအခါ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုအာရုံတို့သည် တွဲရ၍ ဆွဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ ဤသို့ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) မရဏမဇ္ဈေ၊ သေရာ ညောင်စောင်း၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ယထူပစိတံ၊ အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ ပါပကမ္မံဝါ၊ မကောင်းမှုကံ သည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ် သည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ အာပါတံ၊ ရွေးရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို အာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သော။ တဒါရမ္ပဏပရိယောသာနာယ၊ တဒါရုံ အဆုံးရှိသော။ (ဇဝနဝိထိယာ ဝါ၊ ဇောဝိထိ၏သော်၎င်း။) သုဒ္ဓါယ၊ တဒါရုံ မဖက် သက်သက်သော။ ဇဝနဝိထိယာ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဘဝင်္ဂဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [တဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိတို့မှာ အာရုံတူမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝင်္ဂဝိသယံ အာရမ္မဏံ ကတော စုတိစိတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။] တသ္မိံ၊ ထို စုတိစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလသော်။ အာပါတကတံ၊ ရွေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သော။ တဒေဝ ကမ္မံ ဝါ၊ ထို ကံအာရုံကိုသော်၎င်း။ တဒေဝ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ ထို ကမ္မနိမိတ်ကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ အနုပစ္စိန္နကိလေသာဗလဝိနာမိတံ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်ဖြတ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာစသော ကိလေသာတို့၏ အစွမ်းသည် ညှတ်စေအပ်သော။ ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နံ၊ ဒုဂ္ဂတိ၌ အကျုံးဝင်သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတိတာရမ္ပဏာယ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ဖြစ်သော။ အတိတာရမ္ပဏာ၊ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေတည်း။

အပရဿ၊ အခြားသော သတ္တဝါ၏။ မရဏသမယေ၊ ၌။ ဝတ္တပ္ပကာရကမ္မဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ကံ၏အစွမ်းကြောင့်။ နရကာဒီသု၊ ငရဲ အစရှိသည်တို့၌။ အဂ္ဂိဇာလဝဏ္ဏာဒိကံ၊ ဖိုးတောက် မီးလျှံ အဆင်း အစရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တံ၊ သည်။ မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ ဒွိက္ခတ္ထံ၊ ၂ ကြိမ်။ ဘဝင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတု၊ ဖြစ်၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလသော်။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထို ထင်လာသောအာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ကေ၊ တချက်သော။ အာဝဇ္ဇနံ၊ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း၎င်း။ မရဏဿ၊ သေခြင်း၏။ အာသန္နဘဝေန၊ နီးကပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ နီးကပ်သည့် အတွက်။ မန္တိဘူတဝေဂတ္တာ၊ နဲ့ သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အဟုန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်

ကြောင့်။ ပဉ္စ ဇေနာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ တဒါရမ္မဏာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဏိ ဝိထိစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဘဝဂ်ဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော။ ဧကံ၊ စုတိစိတ္တံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဧတ္တာဝတော၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော စိတ်အစဉ်ဖြင့်။ ဧကောဒသ၊ တဆယ့်တချက်ကုန်သော။ စိတ္တက္ခဏာ၊ စိတ္တက္ခဏတို့သည်။ အတိတာ၊ ကုန်လွန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဝသေသပဉ္စ စိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ ကြွင်းကျန်သော ၅-ချက်သော စိတ္တက္ခဏအသက်ရှိသော။ တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ၌ပင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဤအဓိပ္ပါယ်များကို အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ မရဏုပ္ပတ္တိအခဏ်း၌ပြုပြီးဖြစ်သည်။ အာရုံ၏အသက်ကို ၁၆-ချက်ဖြင့် ပိုင်းခြားထားသည်။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ အခြားသောသတ္တဝါ၏။ မရဏသမယေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ ခွါရာနံ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ခွါရေ၊ ၌။ ဇုဂါဒိပေတတူတံ၊ ဇုဂ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယိနံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ယထာဏ္ဏမေန၊ အကြင်အကြင်အစဉ်အားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နဝေါဋ္ဌပနာဝသာနေ၊ ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌောစိတ်၏အဆုံး၌။ မရဏဿ အာသန္နဘာဝေန မန္တိဘူတဝေဂတ္တာ ပဉ္စ ဇေနာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဒွေ တဒါရမ္မဏာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ၌။ ဘဝဂ်ဝိသယံ အာရမ္မဏံ ကတော ဧကံ စုတိစိတ္တံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဧတ္တာဝတော၊ ဖြင့်။ ဒွေ ဘဝဂ် နိ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇနံ၊ ၎င်း။ ဒဿနံ၊ မြင်တတ်သော စက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ သမ္ပင်္ဂစ္ဆနံ၊ သန္တိရဏံ၊ ဝေါဋ္ဌပနံ၊ ပဉ္စ ဇေနာနိ၊ ဒွေ တဒါရမ္မဏာနိ၊ ဧကံ စုတိစိတ္တံ။ ဣတိ ပဉ္စဒသ စိတ္တက္ခဏာ အတိတာ ဟောန္တိ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အဝသေသ ကေဝိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံပိ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေသည်လည်း။ အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။ ယေ၊ ဤသည်ကား။ တာဝ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌာယ)။ အတိတာရမ္မဏာယ သုဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရေ၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ သော။ ဥပစိတာနဝဇ္ဇကမ္မဿ၊ ဆည်းပူး အပ်သောအပြစ်မရှိသော ကံရှိသောသတ္တဝါ၏။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာ။ တံ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ဝါ၊ ထိုအပြစ်မရှိသောကံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ကဏ္ဍပက္ခေ၊ ၌။ သုက္ကပက္ခံ၊ ကျိ၊ ဌပေတော၊ ၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောအစီအရင်ကို။ ပုရိမနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ အနန္တရာ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရေ။

ပန၊ ကား။ သုဂတိယံ၊ ဌ။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဥပစိတာနဝဇ္ဇကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သော အပြစ်မရှိသော ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ တာနိဿ တရှိသမယေ ဩလမ္ပန္တိတိ အာဒိ ဝစနတော၊ တာနိ။ ပေ။ ဩလမ္ပန္တိ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ မရဏမဉ္ဇေ၊ ဌ။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ယထူပစိတံ၊ အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ဝါ၊ အပြစ်မရှိသော ကံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ်သည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ဌ။ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဉ္စ၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ် အာရုံသည်လည်း။ ဥပစိတ ကာမာဝစရာ နဝဇ္ဇကမ္မဿဝ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကာမာဝစရ ဖြစ်သော အပြစ်မရှိသောကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ (မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။) ပန၊ ကား။ ဥပစိတမဟဂ္ဂတကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သောမဟဂ္ဂုတ် ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ [“ဝေ”ဖြင့် ကံကို ကန့်။] အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပန္နာယ၊ သော။ တဒါရမ္မဏ-ပရိယောသာနာယ၊ တဒါရုံ အဆုံးရှိသော။ (ဇဝနဝိထိယာ ဝါ၊ ဇောဝိထိ၏ သော်၎င်း။) သုဒ္ဓါယ၊ တဒါရုံမဖက် သက်သက်သော။ ဇဝနဝိထိယာ ဝါ၊ ဇောဝိထိ၏သော်၎င်း။ အနန္တရံ၊ ဌ။ ဘဝင်္ဂဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မိံ၊ ထိုစုတိစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလသော်။ တဒေဝ ကမ္မံ ဝါ၊ ထိုကံကိုသော်၎င်း။ (တဒေဝ) ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ။ အနုပစ္စိန္နကိလေသဗလဝိနာမိတံ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်ဖြတ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာစသော ကိလေသာတို့၏အစွမ်းသည် ညှုတ်စေအပ်သော။ သုဂတိ-ပရိယာပန္နံ၊ သုဂတိ၌ အကျုံးဝင်သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ဌ။ အတိတာ-ရမ္မဏာ ဝါ၊ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ဝါ၊ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်အာရုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ အခြားသောသတ္တဝါ၏။ မရဏသမယေ၊ ဌ။ ကာမာဝစရာ နဝဇ္ဇ-ကမ္မဝသေန၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော အပြစ်မရှိသောကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မန္ဓဿ-လောကေ၊ ဌ။ မာတုကုစ္ဆိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊ အမိ၏ ဝမ်းရေအဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဒေဝလောကေ၊ ဌ။ ဥယျာနကပ္ပရက္ခာဒိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊ ဥယျာဉ်၊ ပဒေသာပင် အစရှိသည်တို့၏ အဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ သုဂတိနိမိတ္တံ၊ သုဂတိနိမိတ်ဖြစ်သော ရူပါရုံသည်။ မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တေ၊ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ်၌။ ဒဿိတာနုက္ကမေနော၊ သာလျှင်။ စုတိစိတ္တာနန္တရံ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ မရဏသမယေ ဉာတကာ၊ တို့သည်။ တာတ၊ အမောင်။ တဝတ္ထာ-
ယ၊ သင်၏အကျိုးငှါ။ (သင့်အတွက်။) အယံ ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ ဤ ဘုရားကို ပူဇော်
ခြင်းကို။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဿာဒေယိ၊ ကြည်လင်စေပါလော့။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတော၊ ပြောဆို၍။ ပုပ္ဖ ခါမ ဇေပဋ္ဌကာဒိဝသေန၊ ပန်းကုံး
တံခွန်၊ ကုက္ကာ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံကို
သော်၎င်း။ [ဥပသံဟရန္တိ ဌိစပ်။] ဓမ္မဿဝန တူရိယပူဇာဒိဝသေန၊ တရား
နာခြင်း၊ တူရိယာဖြင့် ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သဒ္ဓါ-
ရမ္မဏံ ဝါ၊ သဒ္ဓါရုံကိုသော်၎င်း။ ဓူမဝါသ ဂန္ဓာဒိဝသေန၊ အခိုး အထုံ အနံ
အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဂန္ဓာရမ္မဏံ ဝါ၊ ဂန္ဓာရုံကိုသော်၎င်း။ တာတ၊
အမောင်။ ဣဒံ၊ ဤ လျက်ဖွယ်ကို။ သာယဿ၊ သာယာစမ်းပါလော့။ တဝတ္ထာ-
ယ၊ သင်၏အကျိုးငှါ။ (သင့်အတွက်။) ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးလှူထိုက်သော။ ဒေယျဓမ္မံ၊
ဒေယျဓမ္မတည်း။ ဝါ၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတော၊ ၍။ မရဗာဏိ-
တာဒိဝသေန၊ ပျားရည် တင်လဲ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ရသာရမ္မဏံ
ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ တာတ၊ အမောင်။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုကို။ ဖုဿဿ၊ တွေ့ထိစမ်း
ပါလော့။ တဝတ္ထာယ၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒေယျဓမ္မံ။ ဣတိ ဝတော စိနပဋ္ဌသေးမာရ-
ပဋ္ဌာဒိဝသေန၊ စိန်တိုင်း၌ဖြစ်သော အဝတ်၊ သောမာရတိုင်း၌ ဖြစ်သောအဝတ်
အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊
ပဉ္စဒ္ဓါရ၍။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ ဆောင်ကြကုန်၏။

တဿ၊ ထိုဘတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ သည်။ အာပါတဂတေ၊ ရွှေရူက္ခုခြင်းသို့ ရောက်
သော။ တသ္မိံ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ၊ ထို ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ ယထာဏ္ဏ-
မေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နဝေါဋ္ဌပနာဝသာနေ၊ ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌော၏အဆုံး၌။ မရဏဿ၊
သေခြင်း၏။ အာသန္နဘဝေန၊ နီးကပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ မန္တိ-
ဘူတ ဝေဂတ္တာ၊ နဲ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အဟုန် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပဉ္စ၊ ၅-ကြိမ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည်၎င်း။ ဒေ၊ ကုန်သော။ တဒါ-
ရမ္မဏာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂဝိသယံ၊
ဘဝင်၏အာရုံကို။ (ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံကို။)
အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ကေ စုတိစိတ္တံ။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ တဒဝသာနေ၊ ထိုစုတိ၏အဆုံး၌။
ကေစိတ္တက္ခဏသို့တကေ၊ စိတ္တက္ခဏတချက်မျှသာတည်ခြင်းရှိသော။ တသ္မိံ ယေဝ
အာရမ္မဏေ၊ ထိုအာရုံ၌ပင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယပိ၊ ဤသည်လည်း။
အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ အပရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပထဝီကသိဏဗျာနာဒိဝသေန၊
ပထဝီ ကသိဏဗျာန် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ၊ ရအပ်
ပြီးသော မဟဂ္ဂုတ်ဗျာန် ရှိသည်ဖြစ်၍။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘဝ၌။ ဌိတဿ၊

တည်စဉ်။ မရဏသမယေ။ ဌံ။ ကာမာဝစရကုသလကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တာ-
 နံ။ ကာမာဝစရဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ကံ၏ အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်၊
 ဂတိနိမိတ်တို့တွင်။ အညတရံ။ သော။ ပထဝီကသိဏာဒိကံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း
 အစရှိသော။ နိမိတ္တံ ဝါ။ ကမ္မနိမိတ်သည်သော်၎င်း။ မဟဂ္ဂတစိတ္တံ ဝါ။ မဟဂ္ဂုတ်
 စိတ်ဟူသော ကံသည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ စက္ခု-
 သောတာနံ၊ စက္ခုဒွါရံ သောတဒွါရတို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ။ အမှတ်မထား
 တပါးပါးသော ဒွါရ၌မူလည်း။ ကုသလပ္ပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏
 အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဏီတံ၊ မုန့်မြတ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပါတံ
 အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ ယထာက္ကမေန ဥပ္ပန္နဝေါဋ္ဌပနာဝသာနေ၊ ဌံ။
 မရဏဿ အာသန္နဘာဝေန မန္တိဘူတဝေဂတ္တာ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ပန၊ ဆက်။ မဟဂ္ဂတဂတိကာနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဂတိ ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ရူပ
 ဘုံသို့ သွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။) တဒါရမ္မဏံ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇဝနာ-
 နန္တရံယေဝ၊ ဇော၏အဆုံး၌သာ။ ဘဝင်္ဂဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ
 ကတွာ ဧကံ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ၊ ထို စုတိ၏။ အဝသာနေ၊ ဌံ။ ကာမာ-
 ဝစရမဟဂ္ဂတသုဂတိနံ၊ ကာမာဝစရသုဂတိ၊ မဟဂ္ဂတသုဂတိတို့တွင်။ အညတရ-
 သုဂတိ ပရိယာပန္တံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော သုဂတိ၌ အကျုံးဝင်
 သော။ [ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ၌စပ်။] ယထူပဋိတေသု၊ အကြင်အကြင် ရှေ့ရှုထင်လာပြီး
 ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရရမ္မဏံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
 သော အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ-
 ရမ္မဏာယ၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်အာရုံရှိသော။ သုဂတိ-
 စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ သော။ အတိတပစ္စုပ္ပန် န ဝတ္ထဗ္ဗာနံ၊ အတိတ်အာရုံ၊
 ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံတို့တွင်။ အညတရရမ္မဏာ၊ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊
 တည်း။ ဧတေန အနုသာရေန၊ ဤ အစဉ်လိုက်အပ်သော ရူပါဝစရစုတိ၏
 အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနည်းဖြင့်။ အာရမ္ပစုတိယာပိ၊ အာရမ္ပစုတိ၏လည်း။
 [ပိဗြင် ရူပါဝစရစုတိကို ပေါင်း။] အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတနုဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာယ၊ အတိတ်
 အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ သုဂတိ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ဌံ။ အတိတ-
 န ဝတ္ထဗ္ဗ ပစ္စုပ္ပန်ရမ္မဏာယ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ
 ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာတည်း။

ပန၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဌံ။ ဌိတဿ၊ သော။ ပါပကမ္မိနော၊ ၏။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ (“သုဂတိယံ ဌိတဿ ပန” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်
 ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) တံ ကမ္မံ ဝါ၊ ထိုကံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊
 သည်သော်၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ဌံ။ (အာပါတံ

အာဂစ္ဆတိ။) ပဉ္စဒါရေ ပန၊ ပဉ္စဒါရုဉ်ကား။ အကုသလပ္ပတ္တိ ဟေတုဘူတံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ယထာက္ခမေန၊ အကြင် အကြင် အစဉ်အားဖြင့်။ စုတိစိတ္တာဝသာနေ၊ စုတိစိတ်၏အဆုံး၌။ ဒုဂ္ဂတိ ပရိယာ- ပန၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ အကျုံးဝင်သော။ တေသု အာရမ္မဏေသု၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် အာရုံတို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတာရမ္မဏာ- ယ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတိတ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဧကေနဝိသတိ- ဝိဿောပိ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်အပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ (ဗုဒ္ဓိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိကိစ္စတပ်သောဝိညာဉ်၏။) ပဋိသန္ဓိဝေသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိပိတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တယိဒံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ရွှေ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) သန္ဓိမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဒိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုဝိပါက်ဝိညာဉ်၏။ မိဿာ- ဒီဟိ၊ ရောနှောခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ အပြားတို့ဖြင့်။ ဒုဝိဓာဒိကော၊ ဒုဝိဓ အစရှိသော။ ဘေဒေဟိ၊ အပြားကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) [ဘေဒဿ ဘေဒေါ+အဿ-ယောဇနာ။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကေနဝိသတိ ဝိဓမ္မိ၊ သော။ ဣဒံ ဝိပါက- ဝိညာဏံ၊ ဤ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ [“တယိဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဧဝံ”ကို အကျယ်ချဲ့သော စကားတည်း။] ပဋိသန္ဓိမ္ပိ၊ ၌။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဒိဓာ၊ ၂-ပါး အပြား ရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဧတဿ၊ ဤဝိပါက်ဝိညာဉ်ကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေ တတ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေန စ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းအားဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း အား ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ကုသလာ ကုသလံ၊ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ(သို့တ္ထံ)၊ ကို။ (သဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထို ဝိပါက် ဝိညာဉ်၏။ မိဿာဒီဟိ၊ ရောနှောခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုဝိဓာဒိကော၊ ဒုဝိဓ အစရှိသော။ ဘေဒေဟိ၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ ဒုဝိဓ အစရှိသော အပြားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ၊ ဤ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ပဋိသန္ဓိဝေသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။

ကေခါ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်။ ဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ရူပေန၊ ရုပ်နှင့်။ သဟ၊ မိဿာမိဿဘေဒတော၊ ရောနှောခြင်း၊ မရောနှောခြင်းတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရောနှောအပ်သော ဝိညာဉ်၊ မရောနှောအပ်သောဝိညာဉ် တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ ကာမရူပါရူပဘဝဘေဒတော၊ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ အဏ္ဏဇပေ။ ယောနိဝသေန၊ အဏ္ဏဇယောနီ၊ ဇလာဗုဇယောနီ၊ သံသေဒဇယောနီ၊ ဩပပါတိကယောနီတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဂတိဝသေန၊ သွားရောက်အပ်သော ဂတိ၏အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ လားရဂတိ၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဝိညာဉ်တည်ရာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သတ္တဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ သတ္တာဝါသဝသေန၊ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထိုမိဿာမိဿစသော အပြားတို့တွင်။ မိဿံ၊ ရုပ်နှင့် ရောနှောအပ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဘာဝဘေဒါ၊ ဘာဝရုပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ သဘာဝ၊ အဘာဝဟူသော ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ (ဟောတိ)။ တတ္ထ စ၊ ထိုသဘာဝ၊ အဘာဝ ၂-ပါးအပြားတွင်လည်း။ သဘာဝံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့် တကွ

ယောနိဝသေန။ ။ယောနိသဒ္ဓါသည် အဘိဓာန်(ဂဌ)၌လာသော အနက်တို့တွင် ခန္ဓကောဋ္ဌာသ (ခန္ဓာတို့၏ အဘို့အစ) အနက်ဟောတည်း။ “ခန္ဓာတို့၏ အစု” ဟူရာ၌ အစုသာမည မဟုတ်၊ ခန္ဓာတို့၏ အစုအားဖြင့် (တစုနှင့်တစု မတူသော) ဖြစ်နေပုံ အထူးတည်း။ အဏ္ဏဇ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာအစု ဖြစ်နေပုံသည် ပရိသန္ဓေ တည်စကပင် ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၏ စုဝေးတည်နေပုံနှင့်တူ၊ အဏ္ဏဇ သတ္တဝါအချင်းချင်းလည်း ခန္ဓာအစုဖြစ်ပုံ မတူသေး၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ကြက်မျိုး၊ ငှက်မျိုး၊ စသည်ဖြင့် ခွဲနိုင်သေး၏။

ယူလပံ ဋီကာ။ ။ယုဝန္တိ တာယ သတ္တာ အမိဿိတာပိ သမာနဇာတိတာယ မိဿိတာ ဟောန္တိတိ ယောနိ၊ (သတ္တဝါတို့သည် ပင်ကိုယ်က အချင်းချင်းမရောကြသော်လည်း အကြင် ခန္ဓကောဋ္ဌာသဖြစ်ပုံ အထူးကြောင့် တူသော ဇာတ်ရှိသည့်အတွက် ရောနှောလျက် ဖြစ်ကြ ရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ယောနိ အမည်ရသည်။) [“ယု-မိဿနေ” ဟူသော ဓာတ်နက်၊ နိ-ပစ္စည်း။] သာ ပန အတ္ထတော(တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်)၊ အဏ္ဏာဒိဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနသိသုဋ္ဌော ခန္ဓာနံ ဘာဂသော (အဘို့အစုအားဖြင့်)၊ ပဝတ္ထိဝိသေမသတိ အာဟ-ခန္ဓကောဋ္ဌာသော ယောနိ နာမာတိ။-မဟာသီဟနာဒသုတ်အဖွင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဤဋီကာ စကားအရ အခွံစသော ဖြစ်ရာဋ္ဌာနအားဖြင့် အထူး ပြုအပ်ခဲ့ခြားအပ်သော ခန္ဓာတို့၏ ကိုယ်အုပ်စုနှင့်ကိုယ် ဖြစ်နေပုံအထူးကို “ယောနိ” ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “သမာနဇာတိတာယ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုယောနိကိုပင် “ဇာတ်တူအမျိုး” ဟုလည်း ခေါ်နိုင်သည်။ ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုရာ၌ “ယုဝန္တိ မိဿိ ဘဝန္တိ သတ္တာ တောယာတိ ယောနိ” ဟု အတိုချုပ်ပြုပါ။

ဖြစ်သော ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ ခွံခါ၊ ဣတ္ထိဘာဝံ၊ ပုရိသဘာဝဟူသော ၂-ပါး အပြားအားဖြင့် (ဟောတိ)။ အာဒိနာ၊ အစဖြစ်သော ရူပမိဿ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဩမတော၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ (ဩမကပရိစ္ဆေဒအားဖြင့်။) ဒွေဝါ၊ ၂-ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တယောဝါ၊ ၃-ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသကာ၊ ဒသကတို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ မိဿံ၊ ခွံခါ ဘာဝဘေဒါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂူဇ္ဇတ္ထံ၊ ကို)။ ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)။ ဧတ္ထ၊ ဤမိဿ အမိဿ ၂-ပါးအပြားတွင်။ အရူပဘဝါ၊ ကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ရူပမိဿံ၊ ရုပ်နှင့်ရောနှောသော။ ယံ တေံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ၊ ထိုရုပ်နှင့်ရောသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယသင်္ခါတေန၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဘာဝေန၊ ဘာဝရုပ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဇာတိပဏ္ဍကပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ပဏ္ဍကဖြစ်သူ၏ ပဋိသန္ဓေကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ဘာဝေန၊ သဟ၊ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်၎င်း။ သဘာဝံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သောပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် ၎င်း။ အဘာဝံ၊ ဘာဝရုပ် မရှိသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓေ ဟောတိ။ သဘာဝံ တတ္ထ ဝ ခွံခါတိ၊ ကား။ တတ္ထာပိ၊ ထို သဘာဝံ အဘာဝ ပဋိသန္ဓေ ၂-မျိုးတွင်လည်း။ ယံ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ သဘာဝံ၊ ဘာဝ ရုပ်နှင့် တကွဖြစ်၏။ တံ၊ ထို ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဣတ္ထိပုရိသဘာဝါနံ၊ ဣတ္ထိဘာဝံ၊ ပုရိသဘာဝတို့တွင်။ အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါး သော ဘာဝနှင့်။ သဟ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓေမေဝ၊ ဟောတိ။ ခံ။

ဒွေဝါ။ ပေ။ သဟာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂူဇ္ဇတ္ထံ)။ ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ)။ မိဿံ၊ ရုပ်နှင့်ရောသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ အမိဿံ၊ ရုပ်နှင့် မရောသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ ဒွယေ၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်း တွင်။ အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရူပမိဿံ၊ သော။ ယံ တေံ ပဋိသန္ဓိ- ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တေန၊ ထို ရူပမိဿ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့်။ သဟ၊ [“အာဒိနာ သဟ” ၏ အကျယ်။] ဝတ္ထုကာယဒသကဝသေန၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ကာယဒသကတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွေဝါ၊ ၂-ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကဝသေန၊ အားဖြင့်။ တယောဝါ၊ ကုန်သော။ ဒသကာ၊ တို့သည်။ ဩမတော၊ အားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣတော၊ ဤ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးထက်။ ပရံ၊ အလွန်။ ရူပပရိဟာနံ၊ ရုပ်တို့၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤကား ဂါထာအကျယ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ တံ တေံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ရော၍ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဩမက ပရိမာဏံ၊ ယုတ်လျော့ သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ [ဟုတွာ

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌စပ်။] အဏ္ဏဇ ဇလာဗုဇနာမိကာသု၊ အဏ္ဏဇအမည်ရှိကုန်၊ ဇလာဗုဇ အမည်ရှိကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ ယောနိတို့၌။ ဇာတိဥဏ္ဏာယ၊ မွေးဖွားခါစ ကာလ၌ဖြစ်သော သိုးငယ်၏အမွေး၏။ ဝါ၊ အမိဝမ်းဝယ်ပဋိသန္ဓေ နေစဉ် ခွဲထုတ်၍ယူအပ်သော သိုးငယ်၏ အမွေး၏။ ဧကေန၊ တမျှင်သော။ အံသုနာ၊ အမွေးမျှင်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓတတေလသပ္ပိမဏ္ဍပ္ပမာဏံ၊ အတွင်းသို့ နှစ်၍ ထုတ်ဆယ်အပ်သောဆီကြည်၊ ထောပတ်ကြည် ပမာဏရှိသည်၎င်း။ ကလလန္တိ၊ ကလလရေကြည်ဟူ၍။ လဒ္ဓသင်္ခံ၊ ရအပ်သော အခေါ်အဝေါ် ရှိသည်၎င်း။ ဟုတော၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [အကျယ်ကို ခန္ဓဝိသင်္ဂ ပကိဏ္ဏကကတာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထိုရူပမိဿ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အရာ၌။ ယောနိနံ၊ ၄-ပါးသော ယောနိ တို့၏။ ဂတိဝေဒန၊ ၅-ပါးသော ဂတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ၅-ပါးသော ဂတိနှင့် စပ်သဖြင့်။ သမ္ဘဝဘေဒေါ၊ ထင်ရှားရှိခြင်း၏အပြားကို။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ အပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ၊ ချဲ့။ တောသု၊ ဤဂတိတို့တွင်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌၎င်း၊ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မဇိုင်းသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝေသုစ၊ နတ်တို့၌၎င်း၊ ပုရိမိကာ၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ယောနိယော၊ ယောနိတို့သည်။ (အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇတို့သည်။) န (သန္တိ)၊ မရှိ ကုန်။ ဂတိတ္တယေ၊ ကြွင်းသော ဂတိ ၃-ပါးအပေါင်း၌။ စတဿောပိ၊ ၄-ပါး လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ယောနိယော၊ တို့သည်။) ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ နိရယေစ၊ ၌၎င်း။ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝေသုစ၊ တို့၌၎င်း။ (ပုရိမိကာ တိဿော ယောနိယော န သန္တိ) ယထာ၊ မရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတေ သုစ၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာတို့၌လည်း။ ပုရိမိကာ တိဿော ယောနိယော န သန္တိ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို ငရဲသား၊ ဘုမ္မဝဇ္ဇနတ်၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာတို့သည်။ ဩပပါတိကာဝေ၊ ဩပပါတိကတို့ချည်းသာ။ ဟောန္တိ။ [“နိရယေ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု” စသည်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “စတဿောပိဂတိ- တ္တယေ” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သေသေ ပန” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။

နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတေ။ ။နိဿေသံ စျမိယတေတိ နိဇ္ဈာမာ (တဏှာ)၊ “ဈမ ဒါဟေ” ဟူသော ဓာတ်နောင် က-ပစ္စည်းဖြင့် “နိဇ္ဈာမာ” ဟု ကမ္မသာဓန ပြီးပါစေ၊ ယောဇနာ၌ “နိဇ္ဈာမေတိ ဒဟတိတိ နိဇ္ဈာမာ” ဟု (ကတ္တုသာဓန တွေ့ရ၏၊ ပါဠိပျက် ဟန်တူသည်။ “နိဇ္ဈာမိယတေ ဒယုတေတိ နိဇ္ဈာမာ” ဟူသောဖြစ်သင့်သည်။ နိဇ္ဈာမာ စ+ သာ+တဏှာ ဓာတ် နိဇ္ဈာမတဏှာ၊ နိဇ္ဈာမတဏှာ ယေသံ အတ္ထိတိ နိဇ္ဈာမတဏှိကာ။ ပေတနှင့် ကမ္မဓာရည်းတူ။ တကိုယ်လုံး အမြဲမီးလောင်နေသောကြောင့် ကာမတဏှာ ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရကား ကာမကိုလည်း မခံစားနိုင်။ သံသေဒဇလည်း မဖြစ်နိုင်။ ဩပပါတိကယောနိ ငှာမျိုးသာ ဖြစ်နိုင်တော့သည်။ [ဋီကာကျော်နိဿယ၌ကား မဏိမဿူသာကိုမိ၍ ဝိဂြိုဟ်ပြုခဲ့၏၊ မကောင်းပါ။]

သေသော၊ နိရယ စသည်တို့မှ ကြွင်းသော။ တိရစ္ဆာန။ပေ။သင်္ခါတေ၊ တိရစ္ဆာန
ဂတိ၊ ပြိတ္တာတို့၏အထူးဖြစ်ရာဂတိ၊ မနုဿဂတိဟု ဆိုအပ်သော။ ဂတိတ္တယော၊
၌၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ ဝဇ္ဇိတဘုမ္မဒေဝေသု၊ ကြည်အပ်ခဲ့သော ဘုမ္မဒိဝ်းတို့၌၎င်း။
စတဿော၊ ယောနိယော ဟောန္တိ။

တတ္ထ၊ ထိုသတ္တဝါတို့တွင်။ ရူပီသု၊ ရုပ်ရှိသော ဗြဟ္မာတို့၌။ ဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့၌။
တိံသ၊ ၃၀-သော။ ရူပါနိစေတ၊ ရုပ်တို့သည်၎င်း။ နဝ၊ ၉-ပါးကုန်သော။ ရူပါနိ
စေတ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ သံသေဒဇောပပါတိသု၊ သံသေဒသတ္တဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာမှ
ကြွင်းသော ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၌။ ဥက္ကံသတောဝ၊ အလွန်အားဖြင့်သာ။
သတ္တတိ၊ ၇၀-သော။ (ရူပါနိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ) အတဝါ၊ ကား။ အဝကံသတော၊
ယုတ်လျော့သောအားဖြင့်။ တိံသ၊ သော။(ရူပါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)တာဝ၊ သံသေဒဇ
ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု)။ ဩပပါတိကယောနိကေသု၊
ဩပပါတိကယောနိရှိသောသတ္တဝါတို့တွင်။ ရူပိဗြဟ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခုသောတ-
ဝတ္ထုဒသကာနံ၊ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကတို့၎င်း။ ဇီဝိတနဝ-
ကဿစ၊ ဇီဝိတနဝက၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ကလာပါနံ၊ တို့၏။
ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တိံသ၊ သော။ရူပါနိစ၊ တို့သည်၎င်း။နဝ၊ ကုန်သော။
ရူပါနိစ၊ သည်၎င်း။ ပဋိသန္နိဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပန၊ ကား။ ရူပိ-
ဗြဟ္မေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ သံသေဒဇ ဩပပါတိကေ-
သု၊ သံသေဒသတ္တဝါ၊ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၌။ ဥက္ကံသတော၊ အားဖြင့်။ စက္ခု
။ပေ။ဒသကာနံ၊ စက္ခုဒသက။ပေ။ဝတ္ထုဒသကတို့၏။ဝသေန၊အားဖြင့်။ သတ္တတိ၊
သော။ (ရူပါနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ) စ၊ ဆက်။ တာနိ၊ ထို ၇၀-သောရုပ်တို့သည်။နိစ္စံ၊အမြဲ။
ဧဒေဝေသု၊ တို့၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။

တတ္ထ၊ ထိုဒသကတို့တွင်။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်း၎င်း။ ဂန္ဓော၊ ၎င်း။ ရသော၊၎င်း။
ဩဇာ၊ ၎င်း။ စတဿော၊ ကုန်သော။ဓာတုယောစာပိ၊ ဓာတ်ကြီးတို့၎င်း။စက္ခု-
ပသာဒေါ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသရူပ ပရိမာဏော၊ ၁၀-ပါး
သော ရုပ်အတိုင်းအရည်ရှိသော။ အယံ ရူပပုဉ္ဇော၊ ဤရုပ်အစုသည်။ စက္ခု-
ဒသကေဉာဓာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသော၊ ကြွင်းကုန်သော ဒသကတို့ကို။ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဇစ္စန္ဒပရိရ အဿာနက-
နပုံသကဿ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသောသတ္တဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နား
ထိုင်းသောသတ္တဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဃာနမရှိသောသတ္တဝါ၊ နပုံးပတ္တုက်၏
(သန္တာန်၌)။ ဇိဝိကာယ ဝတ္ထုဒသကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ တိံသ၊
ရူပါနိ၊ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ ဥက္ကံသာဝကံသာနံ၊ အလွန်ဖြစ်သောရုပ်၊ အလျော့
ဖြစ်သောရုပ်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အနုရူပတော၊ အလျော်အားဖြင့်။
ဝိကပေါ၊ အထူးပြုအပ်သော အစီအရင်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိစိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ စုတိသန္တိနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာရမ္မဏ။ ပေ။
 ဝိစာရေဟိ၊ ခန္ဓာ၊ အာရုံ၊ ဂတိ၊ ဟိတ်၊ ဝေဒနာ၊ ပီတိ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ဖြင့်။
 ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊ ကွဲပြားခြင်း၊ မကွဲပြားခြင်းအထူးကို။ ပရိညေယျော၊
 ပိုင်းခြား၍သိထိုက်သေး၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ မိဿာမိဿတော၊ ရုပ်နှင့်ရောသောပဋိသန္ဓေ၊
 ရုပ်နှင့်မရောသော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော။ ယာ သော
 ပဋိသန္တိ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ အဿာ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ၏။ အတိတာနန္တရာ၊
 အတိတ်အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ (လွန်ခဲ့ရာဘဝ၌ဖြစ်သော)။ ယာ စုတိ၊ အကြင်စုတိ
 သည်၎င်း။ (အတ္တိ)။ တာသံ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဣမေဟိ ခန္ဓာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊ ကွဲပြားခြင်း မကွဲပြားခြင်း အထူးကို။ ဉာတဗ္ဗော၊
 သိထိုက်၏။ ဣတိ အတ္တော။

ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ စတုက္ခန္ဓာယ၊
 ၄-ပါးသော ခန္ဓာရှိသော။ အရူပစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။
 စတုက္ခန္ဓာဝ၊ ၄-ပါးသောခန္ဓာ ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏတောပိ၊
 အာရုံအားဖြင့်လည်း။ အဘိန္နာ၊ မကွဲပြားသော။ ပဋိသန္တိ၊ သည်။ ဟောတိ။
 ကဒါစိ၊ ၌။ အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓပညတ်
 အာရုံရှိသော။ (အရူပစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ သော)။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာ-
 ရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တတရားဟူသော အာရုံရှိသော။ (ပဋိသန္တိ
 ဟောတိ။)အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ အရူပါဝစရစုတိ၊ ကာမာဝစရ
 ပဋိသန္ဓေစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။)အရူပဘူမိသုယေဝ၊ အရူပဘုံ
 အချင်းချင်းတို့၌သာ။ နယော၊ သိကြောင်းနည်းတည်း။

“ အာရမ္မဏတောပိ အဘိန္နာ။ ။ပိုဖြင့် စတုက္ခန္ဓာဝကိုပေါင်း၊ ခန္ဓာအားဖြင့်သာ
 (၄-ပါးချင်းတူသောကြောင့်)အဘေဒဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ အာရုံအားဖြင့်လည်း(ထိုဘုံ၌
 ပြန်၍ ဖြစ်သောကြောင့်)အဘေဒဖြစ်သည်—ဟူလို။

အမဟဂ္ဂတ။ ပေ။မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ။ ။ပဌမအရူပဘုံမှ စုတေ၍ ဒုတိယအရူပ
 ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရာယ် စုတိသည် ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြု၍၊
 ပဋိသန္ဓေက အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ချွန်ကို အာရုံပြုသည်၊
 တတိယာရူပမှ စတုတ္ထာရူပဘုံသို့ ပြောင်း၍ ပဋိသန္ဓေနေရာ၌လည်း နည်းတူ။

အရူပဘူမိသုယေဝ။ ။ဤ ပြခဲ့သောနည်းသည် အရူပဘုံ အချင်းချင်း၌ဖြစ်သောစုတိ
 ပဋိသန္ဓေသာတည်း။ ဤနည်းလည်း အပြည့်အစုံမဟုတ်သေး။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ စုတိ
 နောင်ထိုဘုံ၌ ပြန်၍ဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ် အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ ပဋိသန္ဓေ၎င်း၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်
 သော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏ စုတိနောင် အထက်တတိယာရူပဘုံ၌ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓအာရုံ
 ရှိသော ပဋိသန္ဓေ၎င်း၊ ထိုဘုံမှစုတေ၍ ထိုဘုံ၌ ပြန်၍ဖြစ်သော တတိယာရူပပဋိသန္ဓေ၎င်း
 ကျန်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “နယော”ဟု ဆိုသည်။

ပန၊ ကား။ ကဒါစိ၊ ဌံ။ စတုက္ကန္တယ၊ သော။ အာရုပ္ပစုတိယာ၊ ဧ။ အနန္တရာ၊ သော။ ပဉ္စက္ကန္တ၊ သော။ ကာမာဝစရပဋိသန္နိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ကဒါစိ၊ ဌံ။ ပဉ္စက္ကန္တယ၊ သော။ ကာမာဝစရစုတိယာ ဝါ၊ ကာမာဝစရစုတိဇာသော်၎င်း။ ဝုပါဝစရစုတိယာ ဝါ၊ ဇာသော်၎င်း။ အနန္တရာ၊ စတုက္ကန္တ၊ အာရုပ္ပပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ ဝေ၊ တူ။ အတိတာရမ္မဏစုတိယာ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော စုတိဧ။ (အနန္တရာ) အတိတနဝတ္ထဗ္ဗ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပညတ် အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္နိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ကေစူသုဂတိစုတိယာ၊ အချို့သောသုဂတိစုတိဧ။ (အနန္တရာ)။ ကေစူဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္နိ၊ အချို့သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည်။ (ဟောတိ)။ အဟေတုကစုတိယာ၊ ဧ။ (အနန္တရာ)။ သဟေတုကပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ ဒုဟေတုကစုတိယာ (အနန္တရာ)။ တိဟေတုကပဋိသန္နိ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဥပေက္ခာသဟဂတစုတိယာ (အနန္တရာ) သောမနဿသဟဂတပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ အပ္ပိတိကစုတိယာ၊ အပ္ပိတိကစုတိဧ။ (အနန္တရာ) သပ္ပိတိကပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ အဝိတက္ကစုတိယာ (အနန္တရာ) သဝိတက္ကပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ အဝိစာရစုတိယာ (အနန္တရာ) သဝိစာရပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ အဝိတက္က အဝိစာရစုတိယာ (အနန္တရာ) သဝိတက္က သဝိစာရပဋိသန္နိ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿ တဿ၊ ထိုထို ယှဉ်အပ်ပြီးသောနည်းဧ။ ဝိပနိတတောစ၊ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်လည်း။ ယထာယောဂံ၊ အကြင် အကြင် ယှဉ်ထိုက်သော အနက်ကို။ ယောဇေဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ ယှဉ်စေရာဧ။ ဤဝါကျအရ ပြောင်းပြန် ယှဉ်စေပုံကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။]

• ■ ကစ္စ သုဂတိ စုတိယာ။ • ■ ဂူပ အဂ္ဂပ စုတိနောင် ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း— ထို ဈာန်များ၏ရှေ့ဖြစ်သော ဥပစာရ ကာမာဝစရဈာန်သည်သာ သုဂတိဘုံ၌ အကျိုးပေးခွင့်ရှိသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရုံ မည် “ကေစူ သုဂတိစုတိ”၏ အရ ဂူပ အဂ္ဂပစုတိကို ကြည့်ပါ။ [ကေစူ သုဂတိတိ မဟဂ္ဂတဝ္ဇသုဂတိ အဓိပ္ပတောတိ အာဟာ—ဂူပါဂူပါဝစရာနန္တိ အာဒိ။—အနု။]

ကေစူ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္နိ။ ■ ဤ၌ ကေစူသဒ္ဓါ ဆိုရခြင်းအကျိုးကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။ “နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထသည်” ဟူသည် လူနှင့် နတ်များတည်း။ ထိုနတ်တို့တွင် ဝိနိပါတိက အသုရာနတ်တို့ကို ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေရှိသူတို့ဟု ဟူ၍ ထိုနတ်တို့ကို ကြည့်လိုသောကြောင့် “ကေစူဒုဂ္ဂတိ”ဆိုသည် ဟု ဖွဲ့မဖွင့်၏။ အထဝါတက်နည်းမှာ ထင်ရှားပြီ။

ယထာယောဂံ ယောဇေဗ္ဗံ။ ■ “ကေစူဒုဂ္ဂတိစုတိယာ ကေစူသုဂတိပဋိသန္နိတိ အာဒိနာ ယံ ယံ (အတ္တဇာတိ)ယုဇ္ဇတိ၊ တံ တံ ယောဇေဗ္ဗံတိ အတ္ထော။—ဋီကာ။ ဤ ဋီကာအဖွင့်ကိုကြည့်၍ “ယံယံ+ယောဂံ ယထာယောဂံ”ဟု ပြုပါ။ “ယှဉ်စပ်ထိုက်သော အရာသည် စုတိပဋိသန္ဓေတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣတ္ထိလိနိဖြင့် “ယောဇေဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ယုဇ္ဇမာနမတ္တာပေက္ခနဝသေန ပေ။ကတော”ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဓပ္ပစ္စယံ၊ ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဧတံ ဓမ္မမတ္တံ၊ ဤ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည်။ ဘဝန္တရံ၊ ဘဝတပါးသို့။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဝါ၊ ကပ်ရောက်သည်ဟု ဆိုရ၏။ အဿ၊ ထို ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၏။ တတော၊ ထို ဘဝဟောင်းမှ။ သင်္ကန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ တတော၊ ထို ဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ ထိုဘဝဟောင်းက။ ဟေတု၊ အကြောင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဓပ္ပစ္စယံ၊ ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ (ပဋိသန္ဓေကျိုးပေးဘို့ရန် ကံ စသော ရအပ်သော အကြောင်း ရှိသည်ဖြစ်၍) ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဧတံ ရူပါရူပဓမ္မမတ္တံ၊ ဤ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည်။ (ပဋိသန္ဓေအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည်။) ဘဝန္တရံ၊ သို့။ ဥပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ န(ဥပေတိ)၊ ကပ်ရောက်သည်မဟုတ်။ ဇီဝေါ၊ အသက်ကောင်သည်။ န(ဥပေတိ)။ တဿ၊ ထိုရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၏။ အတိတဘဝတော၊ အတိတ်ဘဝမှ။ ဣ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ သင်္ကန္တိအပ်၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တတော၊ ထို အတိတ်ဘဝ၌။ ဝါ၊ ထို အတိတ်ဘဝက။ ဟေတု၊ ကံစသော အကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ ဣ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ န(အတ္ထိ)။ တယိဒံ(တံ ဣဒံ)၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို။ (လဒ္ဓပ္ပစ္စယ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည် ဘဝတပါးသို့ ကပ်ရောက်၏ဟူသောအနက်ကို)။ ပါကဓေန၊ ထင်ရှားသော။ မနုဿစတုပဋိသန္ဓိက္ကမေန၊ လူတို့၏စတု ပဋိသန္ဓေအစဉ်ဖြင့်။ ပကာသယိဿာမ၊ ထင်ရှားပြကုန်အံ့။

ဟိ၊ ချဲ့။ အတိတဘဝသို့*၊ လွန်ခဲ့ပြီးသောဘဝ၌။ သရသေန၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်။ သမာသန္ဓမရဏဿ ဝါ၊ အလွန်နီးသော သေခြင်းရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဥပက္ကမေန၊ မိမိလုံ့လ၊ သူတပါးတို့၏ လုံ့လကြောင့်။ (မိမိတာသာ အဆိပ်သောက်ခြင်းစသော လုံ့လ၊ သူတပါးတို့၏ သတ်ခြင်းစသော လုံ့လ

လဒ္ဓပ္ပစ္စယံ ။ပေ။ ဝိနာ ဟောတိ။ ။ဤဂါထာ၌ လဒ္ဓပ္ပစ္စယံ ။ပေ။ ဘဝန္တရမ္ပေတိ ဟူသော ပါဠိဖြင့် “ရှေးရှေးဘဝက ကံစသောအကြောင်းကို ရသည်ဖြစ်၍ ရုပ်တရား နာမ်တရားမျှသည် ဘဝအသစ်သို့ ပဋိသန္ဓေအဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရောက်၏”ဟု ဆိုသောကြောင့် “သတ္တဝါသည် (အတ္တသည်) သေလျှင် ပြတ်၏”ဟု ယူဆသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ နာဿ တတော သင်္ကန္တိပါဠိဖြင့် “ရှေးဘဝက ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားသည်(အတ္တသည်)ပြောင်းရွှေ့၍လာ၏”ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌိကိုလည်း တားမြစ်ပြီးဖြစ်၏။ န တတော ဟေတု ဝိနာ ဟောတိ ပါဠိဖြင့် “သတ္တဝါသည် (အတ္တသည်)တစုံတယောက် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် ယခုအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏”ဟူသော နဝသတ္တပါတုဘာဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ပြီးဖြစ်၏။

ကြောင့်။) သမာသန္တမရဏဏဝါ၊ အလွန်နီးကပ်သော သေခြင်းရှိသည်မှလည်း ဖြစ်သော။ [အသဟန္တဿ ဌံ စပ်။] အသယာနံ၊ သည်းမခံအပ်၊ သည်းမခံနိုင် ကုန်သော။ သဗ္ဗကံ ပစ္စင်္ကိသန္တိ ဗန္ဓနုစေတကောနံ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အဆက်အစပ်တို့ကို နှောင့်မွှဲတတ်သော အကြောတို့ကို ဖြတ်တတ်ကုန်သော။ မာရဏန္တိကဝေဒနာသတ္တာနံ၊ သေခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ဝေဒနာတည်းဟူ သော လက်နက်တို့၏။ [“သတ္တာနံ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။] သန္တိပိတံ၊ ပြင်းစွာ ကျရောက်ခြင်းကို။ အသဟန္တဿ၊ သည်းမခံနိုင်သော သတ္တဝါ၏။ [“ဝိညာဏံ”၌ ပဓာနစပ်။] အာတပေ၊ နေပူ၌။ ပက္ခိတ္တဟရိတတာလပဏ္ဏိတု၊ ပစ်ချအပ်သော စိမ်းစိုသော ထန်းရွက်သည်ကဲ့သို့။ ကမေနေ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သရီ- ရေ၊ ကိုယ်သည်။ ဥပသုဏ္ဏမာနေ၊ ခြောက်ကပ်လသော်။ စက္ကာဒိသု၊ စက္ခု အစ ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့သည်။ နိရုဒ္ဓေသု၊ ချုပ်ပြီးကုန်လသော်။ [ဤစကား အင်္ဂါ သေခါနီးအခါ၌ မျက်စိမမြင်မှု၊ နားမကြားမှု၊ နှာခေါင်းအနံ့မရမှု၊ လျှာ၏ အရသာမတွေ့မှု စသည်တို့ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ချုပ် ဟူရာ၌ လုံးဝချုပ်သွားသည် မဟုတ်၊ စက္ခုစသည်တို့ အားနည်းနေကြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဟဒယဝတ္ထု- မတ္တေ၊ ဟဒယဝတ္ထုမျှသည်၎င်း၊ ကာယိန္ဒြိယ မနိန္ဒြိယ ဇီဝိတိန္ဒြိယေသု၊ တို့သည် ၎င်း။ ပတိဌိတေသု၊ တည်ကုန်လသော်။ တခံဏာဝသေသံ၊ ထိုသေခါနီးအခါ၌ ကြွင်းကျန်သော။ ဟဒယဝတ္ထု သန္တိသိတံ၊ ဟဒယဝတ္ထုကို ကောင်းစွာမှီသော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ [“အာရဗ္ဗ ပဝတ္တတိ”၌ စပ်။] ဂရုသမာသေဝိတာသန္တ ပဗ္ဗ- ကတာနံ၊ ဂရုကံ၊ သို့မဟုတ် အမြဲမှီဝဲအပ်သော အာစိဏ္ဏကံ၊ သေခါနီးအခါ၌ ပြုအပ်သော အာသန္နကံ၊ ရှေးရှေးဘဝ ရှေးကာလ၌ ပြုအပ်သော ကုသုတ္တာကံ တို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ [“ကမ္မံ ဝါ”၌စပ်။] လဒ္ဓါ- ဝသေသ ပစ္စယသင်္ခါရ သင်္ခါတံ၊ ရအပ်ပြီးသော ကြွင်းသော အဝိဇ္ဇာတဏှာ စသော အကြောင်းရှိသော သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။ (သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အရ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။) ကမ္မံဝါ၊ ကံကိုသော်၎င်း။ တဒုပဋ္ဌာပိတံ၊ ထိုကံ သည် ထင်စေအပ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တသင်္ခါတံ၊ သော။ ဝိသယံ ဝါ၊ အာရုံကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တတိ။

ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့တွင် တပါး ပါးကို အာရုံပြု၍ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ (ဝိညာဏံ ဝိသယမာရဗ္ဗ ပဝတ္တတိ-ဟု ဆိုအပ် ရှိသော ထိုဝိညာဉ်ကို။) [နာမေတိ ဌံစပ်။] တဏှာအဝိဇ္ဇာနံ၊ တဏှာ အဝိဇ္ဇာ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိန္တော၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္စာဒိတဒိနဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အပြစ်ရှိသော။ (အပြစ်ကို အဝိဇ္ဇာကံ ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သော။) တသ္မိံ ဝိသယေ၊

ထိုက် အစရှိသော အာရုံတပါးပါး၌။ တဏှာ၊ သည်။ နာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ သဟဇာတသင်္ခါရာ၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ခိပန္နိ၊ ပစ်ချ ကုန်၏။ ဝါ၊ ပစ်ချသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ သန္တတိဝသေန၊ အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (တခုတည်းမဟုတ်ဘဲ ဝိညာဉ်အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။) တဏှာ-ယ၊ သည်။ နာမိယမာနံ၊ ကံစသော အာရုံတခုခုသို့ ညွတ်စေအပ်သည်၎င်း။ သင်္ခါရေဟံ၊ တကွဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ခိပ္ပမာနံ၊ ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့ဖြစ် သည်၎င်း။ (ဟုတွာ) ဩရိမတိရုက္ခဝိနိဗန္ဓရဇ္ဇ၊ ဤဘက်၌ဖြစ်သော ကမ်းပေါ်

တဏှာ နာမေတိ။ ။ “စုတေခါနီး၌ တဏှာက ကံစသော အာရုံကို အာရုံပြု နေသော စိတ်ဝိညာဉ်ကို ညွတ်စေသည်” ဟု ဆိုရာ၌ တဏှာသည် ထိုအချိန်၌ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်ပါဘဲလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် ညွတ်စေသနည်းဟု မေးဘယ်ရှိ၏။ တဏှာသည် မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသောကြောင့်၎င်း၊ စုတေခါနီး စိတ်အစဉ်ကလည်း ပရိကဏာ= ရင့်ကျက်၍ အဆုံးသို့ ရောက်နေသောကြောင့်၎င်း၊ စိတ်ဝိညာဉ်အစဉ်သည် ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ကံစသော အာရုံသို့ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းနေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကို တဏှာကညွတ်စေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မှန်၏ - တဏှာကို ပယ်ပြီးဖြစ်လျှင် ရဟန္တာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး စိတ်အစဉ်သည် ကံစသော အာရုံကို အာရုံပြုမည် မဟုတ်။

သဟဇာတသင်္ခါရာ ခိပန္နိ။ ။ “သင်္ခါရာ” အရ စုတေခါနီး ဇောစိတ်အစဉ်၌ ပါဝင်သော စေတနာကို ယူပါ။ (တနည်း) စေတနာနှင့် တကွဖြစ်သော ဗညာစသော ဟဉ်ဘက်စေတသိက်များကို ယူပါ။ ထိုသင်္ခါရတို့က ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ကံ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်စသော အာရုံတခုခုသို့ ရောက်အောင် ပစ်ချကြသည်-ဟုလျှ်၊ [“ပစ်ချ” ဟု ဆိုသော်လည်း တကယ် ပစ်ချသည်မဟုတ်၊ ထို ကံစသော အာရုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် တည်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်လောက်အောင် သဟဇာတသင်္ခါရတို့က ဖြစ်နေကြသည်ကို ‘ပစ်ချသကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား “ခိပန္နာ ဝိယ” ဟု ဋီကာ ဆိုသည်။] ဤအဓိပ္ပါယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ မရဏပ္ပတ္တိကထာ၌လည်း ပြထားပါသည်။

တံ သန္တတိဝသေန။ ။ “တံ” အရ ဝိညာဉ်ကို ယူရ၏။ ထိုဝိညာဉ်ဟူသည် စုတိ၊ ဝိညာဉ်၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ထိုထိုဝိညာဉ်တို့၏အနီး ရွှေ့ကဖြစ်သော ဝိညာဉ်တည်း။ ထိုအားလုံးကိုပင် တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်သောကြောင့် “တံ” ဟု ဧကရစ်ထားသည်။ ထိုသို့ တသန္တာန်တည်းဖြစ်ကြသော ဝိညာဉ်အများဘွင် တဏှာက ညွတ်စေအပ်သော ဝိညာဉ်ဟူသည် စုတိအနီး ရွှေ့ကဖြစ်သော ဝိညာဉ်တည်း။ သင်္ခါရတို့က ပစ်ချအပ်သော ဝိညာဉ်ဟူသည် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တည်း။

ဩရိမတိရ ဧပေ။ အတိက္ကမကော ဝိယ။ ။ ရေမြောင်းအနီးအပါး၌ ပေါက်သော သစ်ပင်ဝယ် ချည်ထားအပ်သောကြိုးကို ဆွဲကိုင်၍ မြောင်း၏ ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ခုန်၍ ကျော်လွန်သော ဟောကျိန်းသည် ဤဘက်ကမ်း၌ ကြိုးကိုလွှတ်၍ ဟိုဘက်ကမ်းမြေ၌ ရပ်တည်ရသကဲ့သို့ ရွေးဘဝ၌ ထင်လာသော ကံ အစရှိသော အာရုံကို ကြိုးနှင့်တူ၏ ဟု၎င်း၊ တဏှာကို ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ကူးလိုသော ဆန္ဒနှင့် တူ၏ ဟု၎င်း၊ ပစ်ချသော သင်္ခါရတို့ကို ဟိုဘက်ကမ်းသို့ခုန်လိုက်သော ပယောဂနှင့်တူ၏ဟု၎င်း မှတ်ပါ။

ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သောကြိုးကို။ အာလမ္ဗိတွာ၊ ဆွဲ
 ကိုင်၍။ မာတိကာတိက္ကမကော၊ မြောင်းကိုကျော်လွှားသော။ (ပုရိသော) ဝိယ၊
 ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ ပုရိမံ၊ ရွှေ၌ဖြစ်သော။ နိဿယံစ၊ မှီရာအာရုံကိုလည်း။
 ဇဟတိ၊ စွန့်၏။ အပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာပိတံ၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်
 သော။ နိဿယံစ၊ ကိုလည်း။ အဿာဒယမာနံဝါ၊ သာယာလျက်သော်၎င်း။
 ဝါ၊ ရလျက်သော်၎င်း။ အနဿာဒယမာနံဝါ၊ မသာယာလျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊
 မရလျက်သော်၎င်း။ အာရမ္မဏာဒီဟိယေဝ၊ အာရုံအစရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်
 သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တတိ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ၊ ရှေ့စိတ်၊ နောက်စိတ်တို့တွင်။ ဝါ၊ ဤ စုတိပဋိသန္ဓေ
 တို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရွှေ၌ဖြစ်သောစိတ်ကို။ (ဝုစ္စတိစပံ) စဝနတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ
 ရွှေလျှောတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စုတိတိ၊ စုတိဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၏။) ပစ္ဆိမံ၊
 နောက်၌ဖြစ်သောစိတ်ကို။ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္ဓာနတော၊ ဘဝဟောင်းအပြတ်
 တွင် တပါးသော ဘဝအသစ်ကို အစစွာ ဆက်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပဋိသန္ဓိတိ၊ ပဋိသန္ဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ တဒေတံ (တံ ဧတံ)၊ ထိုဆုံအပ်ပြီးသော ဤ

• ပုရိမဉ္စ အပရဉ္စ နိဿယံ။ ။ဟိုဘက်ကမ်းသို့ခန့်၍ ကျော်လွန်သော ယောက်ျား
 သည် ဤဘက်ကမ်းကြိုးကို လွှတ်လိုက်သကဲ့သို့ စုတိအခိုက်၌ ဤဘက်က ကံစသော
 အာရုံကိုမယူဘဲ လွှတ်၍ စုတိကို ကျော်လွန်ပြီးမှ နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည်
 ကံစသော အာရုံချည်း မဟုတ်တော့ဘဲ ကံစသော အာရုံလည်းပါသော သမ္ပယုတ္တ
 စေတသိက်တို့လည်း ပါသောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ ရှေးက
 ဇာသော ကမ္မပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ရသည်။

ကမ္မသမုဋ္ဌာပိတံ နိဿယံ။ ။ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်သော ယောက်ျားသည်
 (ဟိုဘက်ကမ်း၌ သစ်ပင်ကိုချည်ထားအပ်သော ကြိုးကဲ့သို့) ဆွဲကိုင်စရာရှိလျှင် ဆွဲကိုင်၍
 မြေ၌ ရပ်တည်၏။ ဆွဲကိုင်စရာမရှိလျှင် မိမိအားအစွမ်း၊ မိမိပယောဂဖြင့် မြေ၌ ရပ်တည်
 ၏။ ထိုအတူ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ဘဝသစ်၌ မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုရှိလျှင် ထိုဝတ္ထုကို
 မှီသောအားဖြင့် ရောက်လျှင်၎င်း၊ စတုဝေါက-ရတုဖြစ်၍ မှီရာမရှိလျှင် မမှီဘဲ၎င်း၊
 အာရမ္မဏ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ ကမ္မပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းသက်သက်ကြောင့်သာ တည်သည်။
 [အဿာဒယမာနံပုရိမံ အနက်ကို ငြိကော၌ ဖွင့်ထားသည်။]

ဝုတိ၊ ပဋိသန္ဓိ။ ။စုတိ ပဋိသန္ဓေ အမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဓပ္ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြလို၍
 “စဝနတော၊ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္ဓာနတော” ဟု မိန့်သည်။ စဝတိတိ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓဟ-
 တိတိ ပဋိသန္ဓိ” ဟု ပြပါ။ ထို ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္ဓာနတောပုဒ်ကို “ဘဝန္တရဿ အာဒိ
 သမ္ပန္နနတော” ဟု ငြိကော၌ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ဘဝဟောင်းအပြတ်တွင်
 ဘဝအသစ်ကို အစစွာ ဆက်စပ်တတ်၏။ ဣတိ ပဋိသန္ဓိ” ဟု အနက်ပေးပါ။ တနည်း—
 ဘဝန္တရာဒိ၌ အာဒိဖြင့် အသစ်ဖြစ်သော တပါးသော ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
 သတ္တာဝါသတို့ကိုလျှင် ငြိကော၌ဖွင့်၏။

ဝိညာဉ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ (“တံသန္တတိဝသေန။ပေ။ ပစ္စယေဟိ ပဝတ္တတိ”ဟု ထိုဆိုအပ်ခဲ့သော ဤဝိညာဉ်ကို။ ဝါ၊ သည်။) ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၊ ရှေးအတိတ်ဘဝ မှလည်း။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ န အာဂတံ၊ ရောက်လာသည်မဟုတ်။ တတော- ပံ၊ ထိုရှေးဘဝ၌လည်း။ ဝါ၊ ကလည်း။ ကမ္မသင်္ခါရနာမိတဝိသယာဒိဟေတု၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၊ စုတိအာသန္နဇောဝိညာဉ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော သင်္ခါရ၊ ညွှတ်စေတတ်သော တဏှာ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် အာရုံအစရှိသော အကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ န ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗွံ။

ဧတေ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ ဘဝဟောင်းမှ မလာခြင်း၊ ဘဝဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်း၌။ [နောက်အကျယ်ကို ကြည့်၍ ပေးသည်။] ပဋိသောသာဒိကာ၊ ပဲ့တင်သံအစရှိသော အကြောင်းအရာ တို့သည်။ နိဒဿနာ- နိ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အတ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ (တေဿ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။) သန္တာနုပန္နတော၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် ဖွဲ့စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဧကတာပိ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာနတာပိ၊ တသီးတခြား ကဲ့ပြားသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ။

ကမ္မ။ပေ။ ဟေတု။ ။ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးကံကို “ကမ္မ”ဟု၎င်း၊ စုတေခါနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာ၊ (တနည်း) အလုံးစုံသော ဗညာစသော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို “သင်္ခါရ”ဟု၎င်း၊ ညွှတ်စေတတ်သော တဏှာကို “နာမိတ”ဟု၎င်း၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် တပါးပါးကို “ဝိသယ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။ “ထိုအားလုံးကို ကြဉ်၍လည်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် မဖြစ်နိုင်” ဟူလို၊ ဝိသယာဒိန္န အာဒိဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးလွှမ်းခြင်း စသည်ကို ယူပါ။

ပဋိသောသာဒိကာ။ ။ပတိ=တဖန် ပြန်၍ +သောသ=ကျယ်စွာသော အသံ၊ တောင်၏ အနီး၌ ဟစ်အော်လိုက်သော အခါ အသံသည် တောင်နံရံ၌ ထိခိုက်၍ ထို တောင်နံရံမှ ပြန်သောအသံဖြစ်၏။ ထိုအသံကို “ပဲ့တင်သံ”ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုပဲ့တင် သံသည် မူလ ဟစ်အော်သောလူ၏ အသံလည်း မဟုတ်၊ ထို မူလ ဟစ်အော်သော လူ၏ အသံနှင့်လည်း ကင်း၍ မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ဤပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်လည်း မူလ ကံစသော ရှေးဘဝက အကြောင်းများလည်း မဟုတ်၊ ထိုအကြောင်းများနှင့်လည်း ကင်း၍မဖြစ်-ဟူလို။

အာဒိဖြင့်ယူဘွယ်။ ။ပဋိသောသာဒိန္န အာဒိဖြင့် ပဒီပ (မူလဆိမီးမှ ကူးယူ အပ်သော နောက်ဆိမီး) ကို၎င်း၊ မုဒ္ဒါ (တံဆိပ်တုံးကို စက္ကူ၌ နှိပ်လိုက်သောအခါ ထင်လာသော တံဆိပ်ထု) ကို၎င်း၊ ဆာယာ (မှန်ကြည့်သောအခါ ထင်သာသော မျက်နှာရိပ်) ကို၎င်း ယူရသည်။ [ဆာယာကိုပင် “ပဋိဗိမ္ဗ = အတုရိပ်” ဟုလည်း သုံးစွဲသည်။]

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ချဲ့။ တေဿ ဝိညာဏဿ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။ ပုရိမတဝတော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဘဝဟောင်းမှ။ ဣမ၊ ဤ ဘဝသစ်သို့။ ဧတ္ထ အနာဂမနေ၊ ဤသို့ မလာခြင်း၌၎င်း။ အတိကတဝပရိယာပန္နဟေတုဟိ၊ အတိတ် ဘဝဟောင်း၌ အကျိုးဝင်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဧတ္ထ ဥပ္ပါဒေ စ၊ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်း၌၎င်း။ ပဋိသေသ ပဒီပ မုဒ္ဒါ ပဋိဗိမ္ဗပ္ပကာရာ၊ ပဲ့တင်သံ၊ ဆီမီး၊ တံဆိပ်ရာ၊ အတုအရုပ် အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းအရာတို့သည်။ နိဒဿနာနိ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်း။ ပဋိသေသ ပဒီပ မုဒ္ဒစ္စာယာ၊ ပဲ့တင်သံ၊ ဆီမီး၊ တံဆိပ်ရာ၊ အရိပ်တို့သည်။ သဒ္ဓါဒိ-ဟေတုကာ၊ မူလအသံအစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ အညတြ၊ အကျိုးက အကြောင်းရှိရာ အခြားအရပ်သို့။ (တနည်း) အညတြ၊ အကြောင်းက အကျိုးရှိရာ အခြားအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊ မသွားမူ၍။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန် သကဲ့သို့။ [အာဂန္တာဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “အဂန္တာ၊ မသွားကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ”ဟု ပေးပါ။] ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်စိတ်သည်။ (အညတြ၊ မူလကံစသော အခြားသော အကြောင်းရှိရာသို့။ (တနည်း) အညတြ၊ အကြောင်းကံစသည်နှင့်အတူ တည်ပြီးနောက်မှ ခွဲခါ၍ အခြားသော အကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊ ဟောတိ။)

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဘဝဟောင်းက အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌။ သန္တာနဗန္ဓတော၊ အစဉ်သန္တာနအားဖြင့် ဖွဲ့စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဧကတာပိ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာနတာပိ၊ တသီးတခြား ကဲ့ပြားသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓ ဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ သန္တာနဗန္ဓေ၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတာ၊ သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ ခိရတော၊ ဓမ္မအဘို့၌ဖြစ်သော နိရည်မှ။ ဒမိ၊ နောက် အဘို့၌ဖြစ်သော နိဗ္ဗေသသည်။ ဝါ၊ နိချဉ်သည်။ သမ္မူတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။

အညတရံ အဂန္တာ။ ။ဋီကာ၌ ၂-နည်း ဖွင့်၏။ ပဲ့တင်သံ၏ မူလအသံ ဖြစ်ရာ အရပ်သို့ မသွားခြင်း၊ ကူးယူအပ်သော ဆီမီးစသည်၏ မူလ ဆီမီး စသည် ရှိရာသို့ မသွားခြင်းကို “အညတြ အဂန္တာ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏ မူလ ကံ စသော အကြောင်းရှိရာသို့ (အကျိုးက အကြောင်းရှိရာသို့) မသွားခြင်းကို “အညတြ အဂန္တာ” ဟု ဆိုရသည်။ ဋီကာ၌ အထ ဝါ စသည်ဖြင့် တနည်းဖွင့်သေး၏။ ထိုနည်းအလို အကြောင်းဖြစ်ရာအရပ်၌ အကြောင်းနှင့်အတူ စုံဝေးတည်နေပြီးနောက် အကြောင်းမှ ထွက်ခွာ၍ အကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့ မသွားခြင်းကို “အညတြ အဂန္တာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဆိုသည်အတိုင်း ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည် အကြောင်းကံ စသည်နှင့် အတူတည်ပြီး၍ ထို့နောက်မှခွဲ၍ အကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့ မသွားပါ—ဟူလို။

န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ [“တခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် နို့ရည်၊ နို့ဓမ္မ၊ ၂-မျိုး မဖြစ်နိုင်ရာ-ဟူလို။] ကေန္တနာနတာ၊ ကေန တသီးတခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတပိ တဝေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ ဓမ္မိ၊ သည်။ ခီရဿ၊ နို့ရည်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ အဓိနော၊ ဆက်စပ်သည်။ န သိယာ။ [ဒဓိက နပုံလိနိဖြစ်သောကြောင့် “အဓိန”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] သဗ္ဗဟေတု ဟေတု-သမုပ္ပန္နေသု၊ အလုံးစုံသောအကြောင်း၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အကျိုးတို့၌။ သေ(သော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့ ကေန္တ ကေတာ၊ ကေန္တနာနတာသည်။ သတိ၊ သော်။ သဗ္ဗလောက ဝေါဟာရလောပေါ၊ အလုံးစုံသော လောက အသုံးအနှုန်း၏ ကျေပျောက် ပျက်စီးခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော စ၊ ထို သဗ္ဗလောက ဝေါဟာရလောပကိလည်း။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိထိုက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သဗ္ဗလောက ဝေါဟာရလောပကိ အလိုမရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဧတ္ထ၊ ဤ တခုတည်းသော အစဉ်သန္တာန်၌။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်။ ကေတာဝါ၊ သိုင်း။ နာနတာဝါ၊ သိုင်း။ န ဥာဂန္တဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မကပ်ရောက်ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌”ဟု စွဲ၏။] ဌတု၊ ၍။ (စောဒကော၊ သည်။) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အသကံန္တိ ပါတုဘာဝေ၊ ရှေးဘဝမှ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ ဘဝသစ်ဝင် ဝိညာဉ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမသ္မိံ မနုဿတ္တဘာဝေ၊ ဤ လူ့အတ္တဘော၌။ ယေ

သဗ္ဗ၊ ပေ။ လောပေါ။ ။ “လောပ”ဟူသည် ထိုဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း၏ ပျောက်ခြင်းတည်း။ အကြောင်း အကျိုးသည် ကေတာ ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ နာနတာ ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ “ငါသည် ရှေးတုန်းက ဧဝဟိတဿ မည်သောရသေ့ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” စသော အသုံး အနှုန်းမျိုး မဖြစ်နိုင်တော့-ဟူလို၊ ဘာကြောင့်နည်း-တခုတည်းဖြစ်လျှင် “ရှေးတုန်းက+ငါ”ဟုပင် မရှိနိုင်၊ အသီးအသီး ဖြစ်လျှင်လည်း ဧဝဟိတဿ ရသေ့လည်း တခြား၊ ယခု ငါလည်း တခြားပင် ဖြစ်ရကား “ရှေးတုန်းက+ငါ”ဟု မရှိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် လောက အသုံးအနှုန်းတွေ ပျောက်ကွယ်စရာရှိတော့သည်-ဟူလို။

ဧတ္တာဟ။ ။ “န ကေန္တံ ကေတာဝါ၊ နာနတာဝါ ဥာဂန္တဗ္ဗာ”ဟူသော စကားနှင့် စပ်၍ စောဒနာကို ကိုယ်တိုင် ထုတ်ပြလိုသောကြောင့် “ဧတ္တာဟ” စသည်မိန့်၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏ ဘဝဟောင်းမှ မပြောင်းခဲ့ဘဲ ဘဝသစ်၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း ရှိခဲ့လျှင် “ဤဘဝ၌ ခန္ဓာတွေက ချုပ်ပြီးဖြစ်ခြင်း၊ နောက်ဘဝ အကျိုးပေးမည့်ကံလည်း ထို နောက်ဘဝသို့ မသွားခြင်းကြောင့်” စောဒနာစရာ ရှိနေသည်-ဟူလို။

ခန္ဓာ၊ ထိုသည်။(သန္တိ)။တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဖလပစ္စယဿ၊ အကျိုးဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝသစ်သို့။ အဂမနတောစ၊ မသွားခြင်းကြောင့်၎င်း။ အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အညတောစ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ပြုအပ်သော ကံကြောင့်လည်း။ တံ ဖလံ၊ ထိုအကျိုးသည်။ သိယာ နန၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ် လော။ စ၊ ဆက်။ ဥပဘုဉ္ဇကေ၊ ခံစားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏အပေါ်၌။ တံ ဖလံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာတော့အံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝိဓာနံ၊ ကေန္တကေတာ နာနတာသို့ မကပ်ရောက်ထိုက် ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော ဤအစီအရင်သည်။ န သုန္ဓရံ၊ မကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)

• တဩ၊ ထိုစောဒနာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောအဖြေစကားကို။ (ပဏ္ဍိတေန၊ သည်။) ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ သန္တာနေ၊ တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ ယံ ဖလံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ တေ၊ ဤအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ [ကံပြုသူ၏သန္တာန်၌သာဖြစ်သည်-ဟူလို။] အညတောစ၊ အခြားသူပြုအပ်သော ကံကြောင့်လည်း။ န (ဟောတိ)။ [မိမိပြုအပ်သောကံကြောင့်သာဖြစ်သည်-ဟူလို။] ဗီဇာနံ၊ မျိုးစေတို့ကို။ အဘိ-သခါရော၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းသည်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သာကေကော၊ ပြီးစေတတ်၏။

ဟိ၊ ခဲ့။ ကေသန္တာနသ္မိံ၊ တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇ-မာနံ၊ သော်။ တတ္ထ၊ ထို တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ [န ဟောတိ ချစ်စပ်။] ကေန္တ၊ စင်စစ်။ ကေတ္တနာနတ္တာနံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်၊ တသီးတခြား ကွဲပြား ကုန်သည်၏အဖြစ်တို့၏။ ဝါ၊ ထိုကို။ ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ် ကြောင့်။ (“န ကေန္တမေကတာဝါ နာနတာဝါ ဥပဂန္တဗ္ဗာ”ဟု တားမြစ်အပ် ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အညဿ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇ-

အညဿ အညတောစ။ ။အညဿ ပုဂ္ဂလဿ အညတော စ ပုဂ္ဂလတော တံ ဖလံ နန သိယာ။—ယောဇနာ။ ကံပြုသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ထိုသူပြုအပ်သော ကံမှတပါး အခြားသူ ပြုအပ်သောကံကြောင့် အကျိုးဖြစ်ရာ ရှိသည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။

ဥပဘုဉ္ဇကေစ။ ပေ။ ဝိဓာနံ။ ။ကံ၏ အကျိုးကို ခံစားမည့်သူ မရှိလျှင်လည်း အဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ထို အကျိုးဖြစ်ရာ ရှိရာတော့အံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် “ကေန ကေတာအဖြစ်၊ နာနတာအဖြစ်သို့မရောက်ထိုက်”ဟူသော ဤစကားသည် မကောင်းပါ ဟု စောဒနာသည်။

တိ)။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အညတော၊ အခြားသူ ပြုအပ်သောကံကြောင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။) န ဟောတိ။ စပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဗီဇာနံ၊ မျိုးစေတို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းသည်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သာဓကော၊ ပြီးစေတတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အဗ္ဗဗီဇာဒိနံ၊ သရက်မျိုးစေ အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရေသု၊ ပြုပြင် စီရင်မှုတို့ကို။ ကတေသု၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော်။ တဿ ဗီဇဿ၊ ၏။ သန္တဿ၊ ဌံ။ လဇ္ဈပစ္စယော၊ ရအပ်သော ပြုပြင်မှုအကြောင်းရှိသော။ ကာလန္တရေ၊ ပြုပြင်ရာကာလမှ အခြားသောကာလ၌။ ဖလဝိသေသော၊ အကျိုးအထူးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ အညာဗီဇာနံ၊ အခြားမျိုးစေတို့၏အတွက်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အညာဘိသင်္ခါရ ပစ္စယာပိ၊ အခြား ပြုပြင်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တာနိ ဗီဇာနိစ၊ ထို မျိုးစေတို့သည်၎င်း။ တေ အဘိသင်္ခါရဝါ၊ ထို ပြုပြင် စီရင်ခြင်းတို့သည်၎င်း။ ဖလဌာနံစ၊ အသီးဖြစ်ရာ အရပ်သို့လည်း။ န ပါပုဏန္တိ (ယထာ)၊ မဆောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤ မချွတ်မယွင်းပြီးစီးခြင်းရှိသော ဥပမာနကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဗာလသရီရေ၊ ကလေး၏ကိုယ်၌။ (ကလေးအရွယ်တုန်းက ကိုယ်၌။) ဥပယုတ္တေဟိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အသုံးပြုအပ်ကုန်သော။ ကာလန္တရေ၊ အခြားသော ကြီးရာအခါ၌။ ဝုဇသရီရာဒိသု၊ ကြီးရင့်သောကိုယ် အစရှိသည်တို့၌။ ဖလဒေဟိ၊ အကျိုးကိုပေးတတ်ကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပေါသဓာဒိဟိ စာပိ၊ စိတ်မှု နှုတ်မှုပညာ၊ စိတ်မှု လက်မှုအတတ်၊ ကျန်းမာရေး ဆေးကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ [ဤအဓိပ္ပါယ်တို့ကို ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဥပဘုဉ္ဇကေ။ ပေ။ သိယာတိ၊ ဟူသော။ ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ရွှေနား၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ (ဝဒါမ၊ ဆိုကုန်ဦးအံ့။) ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ဘုဉ္ဇက-

ဗီဇာနံ အဘိသင်္ခါရော။ ။သရက်စေ့မှ သာ၍ချိုသော အသီးရှိသော သစ်ပင်ပေါက်ဘို့ရန် သရက်စေ့ကို စတုမရည်လည်း၌ စိမ့်သောအားဖြင့် ဓာတ်ခိုး ဓာတ်ငွေ့တွေကို ထုံစေရ၏။ ရှောက်စေ့ကို ချိပ်ရည်ဖြင့် သွန်လောင်းသောအားဖြင့် ထုံစေရ၏။ ဤသို့ ထုံစေခြင်းကို “မျိုးစေ့တို့ကို ပြုပြင်ခြင်း”ဟု ဆိုသည်။—ဋီကာ။ မှန်၏။ “မကောင်းအောင် ထုံစေခြင်းလည်း ရှိသေး၏။ သရက်ပင်၏ အနီးအပါး၌ ခါးတောက်မြစ် (ခွေးတောက်မြစ်)ကို စိုက်လျှင် ထို သရက်ပင်၏ အချိုအရသာ ပျက်နိုင်၏ဟု ဒုကနိပါတ်၊ ဒမိဝါဟန ဇာတ်တော်၌ ဆိုသည်။ [“ခါးတောက်မြစ်ဟုက်၊ စိုက်ရောဖက်သား၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသို့—စတုဓမ္မသွာရ၊ ကိုးခန်းပျို။”]

သမ္မုတိ၊ ခံစားတတ်သူဟူ၍ သမုတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ခံစားတတ်သူဟူ၍ သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ ဖလပ္ပါဒေ-န၊ အသီး၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလတိ သမ္မုတိ၊ သီး၏ဟူ၍ သမုတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သီး၏ဟူ၍ သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်သည်။ သိဒ္ဓါယတာ၊ ပြီးစီးသကဲ့သို့တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ ရုက္ခသင်္ခါတာနံ၊ သစ်ပင်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်အပ်ကုန်သော။ မ္ဗောနံ၊ ရုပ်တရား အဆက်ဆက်တို့၏။ ဧကဒေသ ဘူတဿ၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရုက္ခဖလဿ၊ သစ်သီး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်ကို။ ဖလတိတိဝါ၊ သီး၏ဟူ၍၎င်း။ ဖလိတောတိဝါ၊ ဖြစ်သောအသီးရှိ၏ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ ယတာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ တတာ၊ ထိုအတူ။ ဒေဝ-မနုဿ သင်္ခါတာနံ၊ နတ်လူဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်အပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဧကဒေသ ဘူတဿ၊ တစိတ်တဒေသ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပဘောဂသင်္ခါတဿ၊ သုံးဆောင် ခံစားဘွယ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သုဒဒ္ဓကူဖလဿ၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲဟူသော အသီး၏။ ဥပ္ပါဒေနေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ဒေဝေါဝါ၊ နတ်ကိုသော်၎င်း။ မနုဿောဝါ၊ လူကိုသော်၎င်း။ (ဝုစ္စတိ ဌိစပ်။) ဥပဘူတတိတိဝါ၊ သုံးဆောင် ခံစားတတ်၏ဟူ၍သော်၎င်း။ သုခိတောတိ ဝါ၊ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းရှိ၏ ဟူ၍သော်၎င်း။ ဒုက္ခိတောတိဝါ၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိ၏ဟူ၍သော်၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤတခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ အညေန၊ အကျိုးဖြစ်ခြင်းမှ အခြားသော။ ဥပဘူတကေန နာမ၊ သုံးဆောင်ခံစား ဖြစ်သူ မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ယောပိ၊ အကြင် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ဝေံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (အကျိုးတရားဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဘုဉ္ဇကဟူသော သမ္မုတိပညတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။) ဧတေ သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရ

တိတ္ထံ ပေးသိဒ္ဓါ။ ။တတ္ထဓိစပ်ရာ မပါသောကြောင့် “ဝဒါမာတိ ဝစနသေသော”ဟု ဇီကာဖွင့်၏။ (တနည်း)တတ္ထံကို သိဒ္ဓါ၌ စပ်စေလိုသောကြောင့် “တတ္ထဝါ။ပေးသိဒ္ဓါ ဘုဉ္ဇက-သမ္မုတိတိသမ္ဗန္ဓော”ဟု တနည်းဖွင့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား—“ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မရှိ ဟု တရားတော်အရ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ “ထိုသို့မရှိလျှင် ကံစသောအကျိုးသည် အဘယ်အပေါ်၌ ဖြစ်မည်နည်း”ဟု မေး၏။ ထိုအမေးကို “ဖလသုပ္ပတ္တိယာ”စသည်ဖြင့် ဖြေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု မရှိပါ။ ရုပ်နာမ်သာ (အစဉ်သန္တာန်တခု၌)ကံစသော အကြောင်း၊ ထိုကံ၏ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုသို့ အကျိုးဖြစ်လာသောအခါ “ခံစားတတ်သူ”ဟူသော နာမည်ပညတ်သည် အလိုလိုပြီးစီးတော့သည်။—ဇာလုံ၊ [ဥပမာကား ထင်ရှားပြီ။]

တို့သည်။(သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အရ သင်္ခါရတို့သည်။) ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှား
ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)ဝါ၊ ဖြစ်၍မူလည်း။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ပစ္စယာ၊
အကြောင်းတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သည်။
(ဟုတွာ)ဝါ၊ ဖြစ်၍မူလည်း။ (ဖလဿ၊ ပစ္စယာ၊ သိယံ) စ၊ ဆက်။ (သင်္ခါရ၊
တို့သည်။)ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဖလဿ၊ ပစ္စယာ၊ ယဒိ သိယံ၊
အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့။) (ဝေ သန္တေသု။) ပဝတ္တိက္ခဏေယေဝ၊ သင်္ခါရတို့၏
ဖြစ်ဆဲဧကန္တိသာ။ နေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ ဝိပါကေန၊ အကျိုးသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ (သင်္ခါရ) အဝိဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ။
ဖလဿ၊ ပစ္စယာ။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။ ဝေ သန္တေသု။) ပဝတ္တိတော၊ အကျိုး၏
ဖြစ်ခြင်းမူ။ ဝါ၊ အကျိုး၏ဖြစ်ရာအခါမူ။ ပုဗ္ဗေစ၊ ရှေး၌၎င်း။ ပစ္စာစ၊ နောက်၌
၎င်း။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ၊ ဆိုသြားအံ့။)

သော၊ ထိုပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗော၊
ပြောဆိုထိုက်၏။ (ကံ၊ နည်း။)တော၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ကတတ္တာဝေ၊ ပြုအပ်
ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ (ပြုပြီးမှသာ။) ပစ္စယာ၊ အကျိုးတရား၏
အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။) စ၊ ထိုသို့ပင်အကြောင်းဖြစ်နိုင်
ပါကုန်သော်လည်း။ နိစ္စံ၊ ဖလာဝဟာ၊ ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို
ပြုပြီးမှ အကြောင်းဖြစ်ရာ၌။ ဝါ၊ အမြဲအကျိုးကို မဆောင်နိုင်ရာ၌။ ပါဠိဘောဂါ-
ဒိကံ၊ အာမခံခြင်း အစရှိသည်ကို။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ကတတ္တာဝေ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်သာ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာဝါ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
အဝိဇ္ဇမာနတ္တာဝါ၊ ၎င်း။ (အတ္တနော ဖလဿ ပစ္စယာ)။ န(ဟောန္တိ)၊ မဟုတ်
ကုန်။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ကာမာဝစရဿ၊ ပေ။
ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်သည်။ (အတ္တိ၊ တံ၊
ထို စကားရပ်ကို။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။) [ကာမာဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ၊
သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်သာ။ ဥပစိ-
တတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်သာ။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ စက္ခု-
ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ခံကတ္တယသို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊
၏။] ယထာရဟဿ၊ ထိုက်တန်သည်အားလျော်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊
၏။ ပစ္စယာစ၊ အကြောင်းတို့သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဖလာ-
ဝဟာ၊ အကျိုးကို ဆောင်နိုင်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဝိပက္က-
ဝိပါကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
(အကျိုးပေးပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)

စ၊ ဆက်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (အကျိုးပေးပြီးလျှင် နောက်ထပ်အကျိုးကို မဆောင်နိုင်ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။) ဝိဘာဝနေ၊ ထင်စွာ ပြခြင်း၌။ ဣဒံ ပါဠိဘောဂါဒိကံ၊ ဤ အာမခံခြင်း အစရှိသည်ကို။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ [ပါဠိဘောဂါဒိကံ စသော ဥပမာ အကျဉ်းသည် ဂါထာ၌ ပါပြီးဖြစ်၏။ ထို ဥပမာကို ချဲ့ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ဟိ” စသည် မိန့်။] ဟိ၊ ချဲ့။ လောကေ၊ လောက၌။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ကဿစိ၊ တစ်တစ်ခုသော။ အတ္တဿ၊ အစီးအပွားကို။ [ယောဇနာ၌ အတ္တဿကို “ပယောဇနဿ၊ အကျိုးကို” ဟု ဖွင့်၏။] နိယျာတနတ္ထံ၊ အပ်နှင်းခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပြန်၍ဆပ်ခြင်း အကျိုးငှါ။) ပါဠိဘောဂေါ၊ ပြန်၍ ဆပ်ခြင်း၌ စောင့်ရှောက်သူသည်။ ဝါ၊ အာမခံသူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဏ္ဍဝါ၊ ဘဏ္ဍာ ကိုမူလည်း။ ကိဏာတိ၊ ဝယ်အံ့။ ဣဏံဝါ၊ ကြေးမြီကိုမူလည်း။ ဂဏာတိ၊ ယူအံ့။ (တတ္ထ၊ ထိုဘဏ္ဍာကိုဝယ်ခြင်း၊ ကြေးမြီကို ယူခြင်း၌။) တဿ၊ ထိုအာမခံပုဂ္ဂိုလ် ၏။ တံ ကိရိယာကရဏမတ္ထမေဝ၊ ထို အာမခံမှုကြိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်သာ။ ဝါ၊ ထို ဘဏ္ဍာဝယ်မှုကြိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်သာ။ ဝါ၊ ထို ကြေးမြီယူမှု အစ ရှိသော ကြိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်သာ။ တဒတ္တနိယျာတနာဒိမှ၊ ထိုစီးပွားကို ပြန်၍ ဆပ်ခြင်း အစရှိသည်၌။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ ယထာ။ ကိရိယာယ၊ ဝယ်ခြင်း ကြေးယူခြင်း ကြိယာ၏။ ဝိဇ္ဇမာနတာဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတာဝါ၊ ထင်ရှား မရှိသည်၏

ပါဠိဘောဂေါ။ ။ဘောဂေါ၌ ပါလန အနက်ဟော ဘုဇ-ဇာတ်၊ က-ပစ္စည်း၊ ပဇာဒါနေ၊ ဘဏ္ဍာဘိုးကို ပေးခြင်း၊ ကြေးကို ဆပ်ခြင်း၌-ဘောဂေါ၊ စောင့်ရှောက်သူ တည်း။ ပါဠိဘောဂေါ၊ သူ။ ပါဠိဘောဂေါ ဝေ + (သုတ္တံ၌ က-ပစ္စည်းသက်၍) ပါဠိ-
ဘောဂေါ=“အစားပေးခြင်း၊ အကြွေးပေးခြင်း၌ စောင့်ရှောက်သူ”ကိုပင် “အာမခံသူ-
တာဝန်ခံသူ”ဟု ဆိုသည်။ လောင်းကစားရာ၌ ဒိုင်လုပ်သူကိုလည်း “ပါဠိဘောဂ” ဟု
ခေါ်၏။

ဘဏ္ဍဝါ၊ပေ။ဂဏာတိ။ ။ဤစကားဖြင့် ပါဠိဘောဂေါ ဟောတိကိုပင် ထပ်၍ သရုပ်ဖော်သည်။ ဘဏ္ဍာကို ဝယ်လျှင် ဘဏ္ဍာဘိုးကို ပြန်၍ ပေးရ၏၊ကြေးကို ယူလျှင် အတိုးနှင့်တကွ ပြန်၍ ဆပ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်းသည်ပင် “အစိုးပေးပါမည်” ဟု အာမခံရာ ရောက်၏၊ အကြွေးယူခြင်းသည်ပင် “ပြန်၍ ဆပ်ပါမည်”ဟု အာမခံရာ ရောက်၏။

တံကိရိယာကရဏမတ္ထပေဝ။ ။သာ ဝေ၊ ထို အာမခံခြင်းသည်ပင်+ကိရိယာ၊ပြုခြင်း အမှုအရာတည်း။ တံကိရိယာ—တံကိရိယာယ၊ ကို+ကရဏံ၊ တံကိရိယာကရဏံ။ တံကိရိ-
ယာကရဏံ + မတ္တံ တံကိရိယာကရဏမတ္ထံ။ ဝေ သည် သဒ္ဓိဋ္ဌာနာဝေရာဇဏ၊ ထိုသူ၏ အာမခံမှုကို ပြရှုသာလျှင် (ကြေးဆပ်ဘို့အတွက်) အကြောင်းဖြစ်သည်၊ ထို အာမခံခြင်း ကြိယာ၏ ထိုအစိုးကို၌ ထင်ရှားရှိခြင်း မရှိခြင်းမှ၊ လိုရင်းမဟုတ်ပါ-ဟူလို။

အဖြစ်သည်ဝင်း။ (ပစ္စယော,န ဟောတိ၊ မဟုတ်။) စ၊ သည်သာ မကသေး။ တဒတ္တနိယျာတနာဒိတော၊ ထို စီးပွားကို ပြန်၍ ဆပ်ရာ အခါ အစရှိသည်မှ။ ပရိပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဓာရကောဝ၊ ဆောင်ရွက်နေသည်သာ။ န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်တော့သကဲ့သို့။ ကသ္မာ၊ နည်း။ နိယျာတနာဒိန္၊ အပ်နှင်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ ပြန်၍ဆပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [အာဒိဖြင့် အတိုးပေးခြင်းတို့ကို ယူပါ။]

ဧဝံ၊ တူ။ ကတတ္တာဝ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ သင်္ခါရာပိ၊ ကံဟူသော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊၏။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဖလဒါနတော၊ အကျိုးပေးပြီးရာအခါမှ။ ပရိပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဖလာဝဟာ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“တယိဒိ သဗ္ဗမ္ပိ ဧဝံ ပဝတ္တမာနံ သန္တိမ္ပ” မှစ၍ “ဖလာဝဟာ ဟောန္တိ” တိုင်အောင် မိဿာမိဿအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်ပုံကို ပြပြီးရကား နိဂုံးကို ပြလိုသောကြောင့် “တ္ထောဝတာ” စသည်ကို မိန့်။] တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ မိဿာမိဿဝေေန၊ မိဿအမိဿအပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာပိ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်လည်း။ ပဝတ္တမာနဿ၊သော။ ပဋိသန္တိဝိညာဏဿ၊၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

န စ၊ပေ။ဓာရကောဝ။ ။မိမိတာဝန်ခံထားသောငွေ (ကြေး)ကို ပြန်၍ ပေးဆပ်ပြီးသောအခါ ထို တာဝန်ကို အာမခံသူက ဆက်၍ ဆောင်နေတော့သည် မဟုတ်။ ဆောင်နေဘယ်လည်း မလိုတော့သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ကံပြုလိုက်ခြင်းသည် အကျိုးပေးဘို့ရန် တာဝန်ခံခြင်း(အာမခံခြင်း)ဖြစ်၏။ အကျိုးပေးပြီးသောအခါ၌ကား ကံ၏သတ္တိအရှိန် ကုန်ပြီးသောကြောင့် ခန္ဓာအစဉ်၌ ထိုက်သည်(ကံ၏သတ္တိသည်) တည်ရှိနေတော့သည် မဟုတ်ပါ-ဟူလို။

ပလဒါနတော ပရမ္ပိ။ ။ကံဟူသော သင်္ခါရတို့သည် ထိုက်တန်သော အကျိုးကို ပေးပြီးရာကာလမှ နောက်၌ ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ကံအဖြစ်ဖြင့် ဆက်၍ တည်ကြတော့သည် မဟုတ်။ ကြေးဆပ်ပြီးသောအခါ အာမခံသူသည် ဆက်၍ တာဝန်ကို မဆောင်တော့သကဲ့သို့၊ အကျိုးပေးဘို့ရန် ထပ်မံ၍ တာဝန်ကို မဆောင်ကြတော့၊ ထို့ကြောင့် “အပရာ ပရိယဝေဒနိယကံသည် တထိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်မရမီ အကျိုးပေးသည်”ဟု ဆိုသော်လည်း ဆိုင်ရာအကျိုး မပေးရသေးလျှင်သာ နိဗ္ဗာန်ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် လိုက်သည်။ ဆိုင်ရာအကျိုးကို ပေးပြီးဖြစ်လျှင်ကား နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင် မလိုက်နိုင်-ဟု မှတ်ပါ။

ဣဒါနိ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်ပုံကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ဗာတ္တိံသ ဝိညာဏေသု၊ ဤ ၃၂-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ (လောကီဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့၌) သမ္မောဟဝိဿာတတ္ထံ၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ [ဝိဇာနိတဗျာဉ်စပ်။] ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၌။ (ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။) ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ [ဝိဇာနိတဗျာဉ် စပ်။] ဝါ၊ ထိုသည်။ [ပစ္စယာ(ဟောန္တိ)ဉ်စပ်။] ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ယေသံစ၊ အကြင်ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့ အား၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ တထာ၊ ထိုအခြင်း အရာအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့အတွက်။) ဝိဇာနိတဗျာ၊ သိထိုက် ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ [အတ္ထော ဉ်စပ်။] တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ စာဝါ၊ ဘဝတို့၎င်း။ စတသော ယောနိယော၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ ဂတိယော၊ တို့၎င်း။ သတ္ထ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ တို့၎င်း။ နဝ၊ သတ္တာဝါသ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ၊ ဤအားလုံးတို့သည်။ ဘဝါဒယောနာမ၊ ဘဝါဒီတို့ မည်၏။ (ဘဝါဒီသုအရ ဘဝါဒီတို့မည်၏။) ဧတေသု ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိ- ယံ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္ထေ စ၊ ၌၎င်း။ ဧတေ၊ ဤသင်္ခါရတို့ကို။ ဝါ၊ ထိုသည်။ ယေသံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယာ (ဟောန္တိ)။ ယထာ စ၊ အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ (တေသံ၊ ထိုဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့အတွက်။) တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိဇာနိတဗျာ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

တတ္ထ၊ ထိုသင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌေ သော။) ပုညာဘိသင်္ခါရေ၊ ၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကာမာဝစရ အဋ္ဌ စေတနာ- ဘေဒေါ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော ဂ-ပါးသော စေတနာအပြားရှိသော။ ပုညာဘိ- သင်္ခါရော၊ သည်။ [မဟာကုသိုလ် ဂ-ပါး၌ရှိသော စေတနာကို ဆိုသည်။] အဝိသေသေန၊ အထူး မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်။ ကာမဘဝေ၊ ကာမဘဝ၌။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘုံ၌။ နဝန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါက- ဝိညာဏာနံ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (အဟိတံ ကုသလဝိပါကံ ဥပေက္ခာ သန္တိ- ရဏန္တံတက္ခ မတာဝိပါကံ ဝိညာဉ်တို့အား။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ နာနာက္ခဏိက-

အဝိသေသေန ကာမဘဝေ။ ။တိဟိတံ ပုညာဘိသင်္ခါရသည် တိဟိတံ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်အား ၂-ပါးသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မခွဲခြားဘဲ “မဟာကုသိုလ်စေတနာ ပုညာဘိသင်္ခါရ ဂ-ပါးလုံး၏ ကာမသုဂတိဘဝ၌ မဟာဝိပါကံ ဂ-ပါးနှင့် အဟိတကုသလဝိပါကံ ဥပေက္ခာသန္တိရဏ၊ ဤ ၉-ပါးသော ဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြု၏” ဤသို့စသည်ဖြင့် တလုံးတည်းပေါင်း၍ ပြသောကြောင့် “အဝိသေသေန” ဟု ဆိုသည်။ [အဝိသေသေနာတိ။ပေ။ သာမညတော၊ ပိဏ္ဍဝေသနာတိ အတ္ထော။—ဋီ။]

ကမ္မပစ္စယေနစေဝ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ရူပါဝစရ ပဉ္စ ကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော ၅-ပါးသော ကုသိုလ်စေတနာ အပြားရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ရူပ-ဘဝေ၊ ဌုံ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌုံ။ ပဉ္စန္ဒဝေ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အားသာ။ (တနည်း) ပဋိသန္ဓိယံဝေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌စ၍ပင်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သောဝိပါက ဝိညာဉ်တို့အား။ (နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယေနစေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စယေနစ၊ ဣတိ ဒွိဓာ ပစ္စယော ဟောတိ)။

ပန၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒ ကာမာဝစရော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ၈-ပါး အပြား ရှိသော ကာမာဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာမဘဝေ၊ ဌုံ။ သုဂတိယံ၊ ဌုံ။ ဥပေက္ခာ ။ပေ။ ဝဇ္ဇာနံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတိ အဟိတ်မနောဝိညာဏ ဓာတ်သဉ္စိ ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (ဥပေက္ခာသန္တိရဏသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။) [ပဋိသန္ဓေ အခါမဟုတ်သောကြောင့် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်ကို ကြဉ်ထားသည်။] သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ အဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [အဟိတ် ကုသလဝိပါကဝိညာဉ်ကို ဆိုသည်။ အဟိတ် ကုသလဝိပါကဝိညာဉ်ကို မဟာဝိပါကလောက် အကျိုးမကြီးသောကြောင့် “ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ”ဟု ဆိုထားသည်။] ဝုတ္တနယေနစ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒွိဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌုံ။ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ သေဝ၊ ထို ဝုတ္တပ္ပဘေဒ ကာမာဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်ပင်။ ရူပ-ဘဝေ၊ ဌုံ။ ပဉ္စန္ဒ၊ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ သမ္မုဒ္ဓိ၍နံ သန္တိရဏတို့အား။) တထေဝ၊ ထိုအတူ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္ထေ၊ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌုံ။ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ကာမဘဝေ၊ ဌုံ။ သုဂတိယံ၊ ဌုံ။ အဋ္ဌန္တံပိ၊ ရှစ်ပါး လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ဥပေက္ခာသန္တိရဏနှင့်လည်း တကွဖြစ်ကုန်သော။) ပရိတ္တ-ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ အဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [အဟိတ်ကုသလဝိပါက ကိုဆိုသည်။] တထေဝ၊ ထိုအတူ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။

ပဋိသန္ဓိယံ ဧဝ ပဉ္စန္ဒ။ ။ရူပါဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရကုသိုလ်စေတနာ ၅-ပါးသည် ရူပဘဝယ် ပဝတ္တိအခါ၌လည်း ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စတပ်၍ ဖြစ်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “ပဋိသန္ဓိယံ ဧဝ”၌ “ဧဝ”ဖြင့် ပဝတ္တိအခါကိုမကန့်နိုင်ရကား ဝေကို “အဋ္ဌာနပယုဂံ” ဟု ကြံ၍ “ပဉ္စန္ဒ ဝေတိ ယောဇေတဗ္ဗော”ဟု ယောဇနာဖွင့်သည်။ (တနည်း) ဝေကို နိယမတ္ထုကြံ၍ “ပဋိသန္ဓေအခါကို ဥပလက္ခဏတ္ထ နိယမတ္ထုအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်။ ပဋိသန္ဓေအခါမှစ၍ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်”ဟုလည်း—ယောဇနာ။

တတ္ထ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိဘုံ၌။ ဝါ၊ တွင်။ နိရယေ၊ ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနုတ္တေရဿ၊ ၏။ နရကစာရိကာဒိသု၊ ငရဝယ် ဒေသစာရိလှည့်လည်တော်မူရာအခါ အစရှိသည်တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏ သမာယောဂေ၊ ဣဋ္ဌာရ်နှင့်ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (သတိ)။ (အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ ရူပသဒ္ဓစသော ဣဋ္ဌာရ်နှင့် ပေါင်းမိသော်။) သော၊ ထိုကမာဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ပစ္စယော၊ ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ တိရစ္ဆာနေသု၊ ကုန်သော။ နာဂသုပက္ကပေတ မဟိဒ္ဓိကေသုစ၊ တန်ခိုးကြီးသောနဂါး၊ ဂဠုန်၊ ပြိတ္တာတို့၌လည်း။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ ကို။ လတ္တတိယေဝ၊ ရအပ်သည်သာ။ သေဝ၊ ထိုကမာဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်ပင်။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ သုဂတိယံ၊ ၌။ သောဠသန္နံပိ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ကုသလဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [အဟိတ်ကုသလဝိပါကံ ဂ-ပါး မဟာဝိပါကံဂ-ပါးတို့အား။] တထေဝထိုအတူပင်။ ပဝတ္ထေစ၊ ပဋိသန္ဓိယံစ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ အဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ ဒသန္တံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ တထေဝ ပဝတ္ထေ စ ပဋိသန္ဓိယံ စ ပစ္စယော (ဟောတိ)။

[ပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြပြီး၍ အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဒွါဒသာ ကုသလစေတနာ” စသည်မိန့်။] ဒွါဒသာ-ကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ် စေတနာအပြားရှိသော။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဧကဿ၊ တပါးသော။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်အားသာ။ (ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော အကုသလဝိပါကံ ဥပေက္ခာသန္တိရဏအားသာ။) [ဝေသဒ္ဓါ လုတ္တနိဒ္ဓိ၌။] တထေဝ ပဋိ-

အဝိသေသေန ။ပေ။ ပဋိသန္ဓိယဉ္စ။ ။ “မည်သည့်ပုညာဘိသင်္ခါရ ” ဟု မခွဲခြားဘဲ ပုညာဘိသင်္ခါရ ကာမရူပအားလုံးကို တပေါင်းတည်း ယူသောကြောင့် “အဝိသေသေန” ဟု ဆိုသည်။ ရူပဘဝ၌ မဟာဝိပါကံများမဖြစ်နိုင်၊ ရူပဝိပါကံ ၅-ပါးနှင့် အဟိတ်ကုသလဝိပါကံ (ကျေ၊ သောတဝိညာဉ်၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း သန္တိရဏ ၂-ပါး) တို့သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ဒသန္တံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ၁၀-ပါးတွင် ရူပဝိပါကံတို့သာ ရူပပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်နိုင်ကြသည်။

• ဒွါဒသာကုသလ ။ပေ။ ပဋိသန္ဓိယံ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည် ကျေးဇူး မပြနိုင်သောကြောင့် ဤ၌ အပုညာဘိသင်္ခါရ ၁၂-ပါးလုံး ယူထားခြင်းကို စိစစ်ထိုက်၏ဟု ချီးကာဆို၏။ အနုဂ္ဂိကာ၌ကား “ဒွါဒသာကုသလစေတနာဘေဒေါ” ပုဒ်ကို ဘမာသဇုဒ်ဟု မယူဘဲ “ဒွါဒသတုဒ်၊ အကုသလစေတနာဘေဒေါ တပုဒ်” ဟု ယူ၍ ဒွါဒသ၌ ပဌမာကုသလည်း ဘုမ္မတ္တ (နိဒ္ဓါရဏတ္ထ) ဟု ယူလျှင် စိစစ်စရာ မလိုပါ။ ဒွါဒသ၊ တို့တွင်။ အကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ၁၁-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာ အပြားသည်။ (ပဋိသန္ဓေအခါကို ရည်ရွယ်သည်)။ ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာ အပြားသည်။ (ပဝတ္တိအခါကို ရည်ရွယ်သည်)။ ဤသို့ ပေးလျှင် အဓိပ္ပါယ်မှန် ရနိုင်ပါသည်။-ဟုလို။

သန္တိယံ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဝတ္ထေ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ ဆန္ဒါဇိ-ပါး
ကုန်သော ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [သန္တိရဏမုကြွင်းသော အကုသလဝိပါက
ဝိညာဉ်များကိုဆိုသည်။] ပဝတ္ထေ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပဋိသန္တိယံ (ပစ္စယော)
နော (ဟောတိ)။ သတ္တန္တံပိ ကုန်သော။ အကုသလဝိပါကဝိညာဉ်များ၊ တို့အား။
ပဝတ္ထေပ ဝဋ်သန္တိယံစ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ကာမဘဝေ၊ ဤ။ သုကတိ-
ယံ၊ ဤ။ သတ္တန္တံ ကုန်သော။ တေသံယေဝ၊ ထိုအကုသလဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား
ပင်။ တထေဝ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော။ (ဟောတိ)။ ပဋိသန္တိယံ (ပစ္စယော) နော
(ဟောတိ)။ ရူပဘဝေ၊ ဤ။ စတုန္တံ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဉ်များ၊ အကုသလ
ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုက်၊ သန္တိ-
ရဏတို့အား။) တထေဝ ပဝတ္ထေ။ ပေ။ ပဋိသန္တိယံ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။

စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုအပညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရ
ဘုံ၌။ ဝါ၊ ကာမာဝစရဘုံက။ အနိဋ္ဌရူပဒဿနသဒ္ဓသဝနဝသေန၊ အနိဋ္ဌရူပရှိကို
မြင်ရခြင်း၊ အနိဋ္ဌသဒ္ဓါရုံကိုကြားရခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။
ပန၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဤ။ အနိဋ္ဌာ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယောနာမ၊
ရူပါရုံအစရှိသည်တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ကာမာဝစရဒေဝလောကေပိ၊
ဤလည်း။ တထာ၊ ထိုအတူမရှိကုန်။ [ရူပဗြဟ္မာဘုံ၌ အနိဋ္ဌာရုံမရှိသောကြောင့်
ကာမဘုံက အနိဋ္ဌရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံကို မြင်ရ ကြားရမှ ဗြဟ္မာဘုံသန္တာန်ဝယ်
အကုသလဝိပါက စက္ခုဝိညာဉ်စသည်ဖြစ်ကြသည်— ဟူလျှင်] အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါ-
ရော၊ သည်။ အရူပဘဝေ၊ ဤ။ စတုန္တံ ကုန်သော။ ဝိပါက ဝိညာဉ်များ၊ အရူပ
ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ တထေဝ ပဝတ္ထေ စ ပဋိသန္တိယံ စ ပစ္စယော (ဟောတိ)။

[ပညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကို ပြပြီး၍ ကာယသင်္ခါရ စသည်ကို ပြလိုသော
ကြောင့် “ကာမာဝစရ”စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။ ကာမာဝစရကုသလာကုသလ-
တော၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် အကုသိုလ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကနယေန၊

တထာ ကာမာဝစရ၊ ပေ။ ပိ။ ။ ဤစကားကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်။ ထို့ကြောင့်
“ဒေဝါနံ ပန၊ ပေ။ ကထံ န သိယာ”ဟု မိန့်သည်။ နတ်တို့၏ စူးတခါနီး၌ “ဆင်နား
ပန်းညှိုး၊ ပုဆိုး နှမ်းပါး၊ ဂျိုင်းကြား ချေးယို ကိုယ်ရောင် ဆင်းပျက်၊ နန်းထက်မမွေ့၊
နတ်ဘုံဟေ့၊ စုတေ နိမိတ်ငါး”ဟု အနိဋ္ဌာရုံနိမိတ်များ တင်လာတတ်၏ဟု သုတ်မဟာ
ဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။ ထိုအခါ ညှိုးနှမ်းသောပန်း စသည်တို့သည်
အဘယ်မှာ အနိဋ္ဌာရုံမဟုတ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း၊ အနိဋ္ဌာရုံအစစ်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
“တထာ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကေ” စသောစကားကို ဋီကာဆရာ ပယ်လိုသည်။
အနုဋီကာ၌ “ထို အနိဋ္ဌာရုံများသည် တချို့နတ်များ၌သာ တဘဝ တခါလောက်သာ
ဖြစ်လေ့ရှိ၍ မများသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ မသုံးသပ်ဘဲ ကြဉ်တားလိုက်ပါသည်”ဟု
ဖာထေးသွားသည်။

အလုံးစုံကို သိမ်းယူကြောင်းနည်းဖြင့်။ ဝိသတိ စေတနာဘေဒေါပိ၊ ၂၀-သော စေတနာအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာမဘဝေါ၊ ဌံ။ ဒေသန္တံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ထို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌံ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ-ပစ္စယေန စေတ ဥပနိသယပစ္စယေန စ ဣတိ ဒွိစာ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ သွေဝ၊ ထို ၂၀-သော စေတနာအပြားရှိသော ကာယသင်္ခါရသည်ပင်။ ကာမဘဝေါ၊ ဌံ။ တေရသန္တံ၊ ကုန်သော။ (ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ထို့အား၎င်း။) ဂ္ဂူပဘဝေါ၊ ဌံ။ နဝန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ထို့အား၎င်း။ တထေဝ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယော) နော(ဟောတိ)။ သွေဝ၊ ထို ၂၀-သော စေတနာအပြားရှိသော ကာယသင်္ခါရသည်ပင်။ ကာမဘဝေါ၊ ဌံ။ တေဝိသတိ-ယာ၊ ၂၃-ပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ တထေဝ ပဝတ္ထေ စ ပဋိသန္ဓိယံ စ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဝစီသင်္ခါရေပိ၊ ဌံလည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပုံ၊ ကား။ အဋ္ဌဝိသတိ ဧကေနတိသစေတနာ ဘေဒေါပိ၊ ၂၈-ပါးသော စေတနာအပြား၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော စေတနာအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ကာမ ဂ္ဂူပ အဂ္ဂူပဘဝ တို့၌။ ဧကေနဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ။ တထေဝ ပစ္စယော ပဋိသန္ဓိ-ယံ။ နော ပဝတ္ထေ။ သွေဝ၊ အဋ္ဌဝိသတိ ဧကေနတိသ စေတနာ အပြားရှိသော ထို စိတ္တသင်္ခါရသည်ပင်။ ဒွိသု ဘဝေသု၊ ကာမ ဂ္ဂူပဘဝတို့၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။

သွေဝ ကာမဘဝေါပေ။ ဂ္ဂူပဘဝေ။ ။ ပဋိသန္ဓေ ကိစ္စတင်သော သန္တိရဏ ၂-ပါးမှ ကြွင်းသော အဟိတ်ကုသလဝိပါက်၊ အကုသလဝိပါက်ကို “တေရသန္တံ” ဟု၎င်း၊ ဂ္ဂူပဘဝံ၊ သန္တံ၊ ငိုဝါ၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေတို့ကို ကြည့်၍ သန္တိရဏ ၂-ပါးကို ထည့်ပြီးလျှင် “နဝန္တံ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

ဧကေနတိသပေ။ ဘေဒေါပိ။ ။ ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ ၂၀ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ၉-ပါးကို “ဧကေနတိသ”ဟု ဆိုသည်။ ယောဇနာ၌ အဋ္ဌဝိသတိကို မဖွင့်၊ ယောဇနာလက်ထက်၌ ပါဟန်မတူ၊ ယဝစာအုပ်များ၌ “အဋ္ဌဝိသတိ၊ ဧကေနတိသ”ဟု ရှိ၏။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် မဟဂ္ဂုတ်မျှာန်ကိုယူလျှင် ၈-ပါးသာ ရသောကြောင့် “အဋ္ဌဝိသတိစေတနာ” ဖြစ်၏။ မဟဂ္ဂုတ်စေတနာများကို ကာယဝစီသင်္ခါရ၌ မသွင်းဘဲ စိတ္တသင်္ခါရ၌သာ သွင်းခြင်းမှာ မဟဂ္ဂုတ်စောတို့က ကာယဝိညာတိ၊ ဝစီဝိညာတိကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်တည်း။

သွေဝ ဒွိသု ဘဝေသု။ ။ စိတ္တသင်္ခါရသည် တခုယုတ် သုံးဆယ် ရှိသော်လည်း စိတ္တသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် “သွေဝ”ဟု ဧကရစ် ဆိုသည်။ ထို တခုယုတ် သုံးဆယ်တွင် ကာမ-ဂ္ဂူပ နှစ်ဘဝ၌ ပဝတ္ထိအခါ သက်သက် ကျေးဇူးပြုသော စိတ္တသင်္ခါရ မှာ ကာမာဝစရ စိတ္တသင်္ခါရ တစိတ်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် သွေဝကို အပေါင်း၏ အမည် ကို တစိတ်၌ တင်စားသော ကေဒေသု။ ပစာရစကား-ဟု မှတ်ပါ။ [တဒေကဒေသော ပနပေ။ သမုဒါယော ဝုတ္တော။—ဋီကာ။]

ဝုတ္တာနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (“ကာမဘဝေ တေရသန္တံ၊ ရူပဘဝေ နဝန္တံ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။) တေရသန္တု၊ ၁၃-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၎င်း။ နဝန္တံ ၈၊ ၉-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွါဝိသတိယာ၊ ၂၂-ပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တထေဝ ပစ္စယော ပဝတ္တေ။ နော ပဋိသန္ဓိယံ။ ပန၊ ကား။ တီသု ဘဝေသု၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဘဝတို့၌။ ဒွတ္တိံသာယပိ၊ ၃၂-ပါး လုံးလည်း ဖြစ်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ တထေဝ ပစ္စယော ပဝတ္တေ စေဝ ပဋိသန္ဓိယံ ၈။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ ယောနိ ဂတိစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ [ဝိဇာနိတဗ္ဗာဉ်စပ်။] ယေသံ၊ အကြင်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ ပစ္စယာ (ဟောန္တိ)။ ယထာ ၈၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ တထာ၊ ထို ဝိပါက ဝိညာဉ်တို့အား ကျေးဇူးပြုခြင်း ဟူသော ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧတေနော၊ နယေန၊ ဖြင့်။ ယောနိ အာဒီသုပိ၊ ယောနိ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတြ၊ ထို သင်္ခါရတို့၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အာဒိတော၊ အကျယ် ပြအပ်ပြီးသော ဘဝတည်းဟူသော အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မုမတ္တပ္ပကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှကို ပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမေသု သင်္ခါရေသု၊ တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ အပညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ဒီသု၊ ဘဝေသု၊ ကာမ ရူပဘဝတို့၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဒတော၊ ပေးပြီး၍။ အတ္တနော၊ ၏။ သပ္ပံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါကံကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဏ္ဏဇာဒီသု၊ အဏ္ဏအစရှိကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ ယောနိတို့၌။ တထာ၊ ထိုအတွက်။ (ဇနေတိ)။ ‘ဒေဝမန္တသသင်္ခါတာသု၊ နတ် လူဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒီသု ဂတိသု (တထာ ဇနေတိ။) နာနာတ္တကာယ ။ပေ။ သင်္ခါတာသု၊ နာနတ္တကာယနာနတ္တံသည်

အာဒိတော ပဋ္ဌာယ။ ။ဘဝ အစရှိသည်တို့၌ ဝိပါကဝိညာဉ် ဖြစ်ပုံကို အကျယ် အားဖြင့် ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ သို့သော် နည်းအမြက်ကိုပြရာ၌ ဘဝကို အစပြု၍ ပြလိုသော ကြောင့် “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ”ဟု မိန့်သည်။ [ယတ္ထ ၈ ဝိတ္ထာရပ္ပကာသနံ ကတံ၊ တတော ဘဝေတာ ပဋ္ဌာယ မုမတ္တပ္ပကာသနံ ဣတုကာမော အာဟ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယာ”တိ။—ဋီကာ။]

နာနတ္တကာယနာနတ္တံသဉ္စိ။ ။[ကာယ-ဟူသည် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်တည်း။ သညာ-ဟူသည် ပဋိသန္ဓေသညာတည်း။] လူတို့၌ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်သည် တယောက်နှင့်တယောက် မတူကြ၊ ပဋိသန္ဓေသညာလည်း သူဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်အားဖြင့် အမျိုးမျိုး ရှိသောကြောင့် မတူကြ။ ထို့ကြောင့် လူတို့ကို “နာနတ္တကာယ နာနတ္တံသဉ္စိ ဝိညာဏတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ နာနတ္တကာယကေတ္တသညီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကေတ္တကာယနာနတ္တသညီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ [ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု ဌ္ဌစပ်။] မနုဿာနဉ္စေတ၊ လူတို့၏၎င်း။ ပဌမ ဒုတိယ တတိယဇ္ဈာနဘူမိနန္တ၊ ပဌမဈာန်ဘုံ၊ ဒုတိယဈာန်ဘုံ၊ တတိယဈာန်ဘုံတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ စသုသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌။ (တထာ ဇနေတိ)။ ပန၊ အထူးကား။ သေ (သေော)၊ ဤပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ အသညသတ္တာဝါသေ၊ အသညသတ္တာဝါသ၌။ ရူပမတ္တမေဝ၊ ရူပမျှကိုသာ။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ပြုစီမံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတူသုယေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု စ၊ တို့၌လည်း။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ဒေတု၊ ပေးပြီး၍။ အတ္တနော သဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဇနေတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ (သော)၊ ဤပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ဘဝေသု၊ ဤကာမဘဝ၊ ရူပဘဝတို့၌၎င်း။ စတူသု(တောသု)ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတူသု (တောသု) ယောနိသု၊ တို့၌၎င်း။ ဒွိသု (တောသု) ဂတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတူသု (တောသု) ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတူသု (တောသု) သတ္တာဝါသေသုစ၊ သတ္တာဝါတို့၏တည်နေရာ ဘုံဌာနတို့၌၎င်း။ ကေ ဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်တိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဝတ္တေ စ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ* ယေဝ၊ သော။ ကာမဘဝေ၊ ဌ်၎င်း။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ တို့၌၎င်း။ အဝသေသာသု၊ ဒေဝဂတိ၊ မနုဿဂတိမှ ကြွင်းကုန်သော။ တိသု ဂတိသု၊ တို့၌၎င်း။ နာနတ္တကာယကေတ္တသညီသင်္ခါတာယ၊ သော။ ကေဿာ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ၊

ဗြဟ္မာများ။ ။ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာတို့သည် ရုပ်ခန္ဓာချင်းမတူဘဲ ပဌမဈာန် ပဋိသန္ဓေချင်း တူသောကြောင့် နာနတ္တကာယ ကေတ္တသညီဝိညာဏဋ္ဌိတိ တို့တည်း။ ဒုတိယဈာန်ဗြဟ္မာတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၍ ပဋိသန္ဓေသညာအားဖြင့် အချို့က ဒုတိယဈာန်ဝိပါကံ၊ အချို့က တတိယဈာန်ဝိပါကံ ဖြစ်သောကြောင့် မတူကြ၊ ထို့ကြောင့် ကေတ္တကာယနာနတ္တသညီဝိညာဏဋ္ဌိတိ တို့တည်း။ တတိယဈာန်ဗြဟ္မာတို့သည် ရုပ်ခန္ဓာချင်းလည်း တူ၊ စတုတ္ထဈာန် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ချင်းလည်း တူကြသောကြောင့် ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညီဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း။

ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ ။အပုညာဘိသင်္ခါရ ဟူသော အကုသိုလ် စေတနာသည် ရွှေဝါကျ၌ “ဒွိသု ဂတိသု” ဟု ပြအပ်ခဲ့သော မနုဿဂတိ၊ ဒေဝဂတိမှ ကြွင်းသော နိရယ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန်ဂတိ ၃-ပါးတို့၌၎င်း၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါးတွင် နာနတ္တကာယ ကေတ္တသညီ ဟူသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ တပါး၌၎င်း၊ သတ္တာဝါသ ၉-ပါးတွင် နာနတ္တကာယကေတ္တသညီဟူသော သတ္တာဝါသ၌၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေး၏။

၌၎င်း။ တာဒိသေယေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည့်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေသ္မိံ၊ သတ္တာဝါသေစ၊ ၌၎င်း။ “ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်၏။ ဝါ၊ အကျိုးပေး၏။ [ဘဝ ဂတိ။ပေ။ သတ္တာဝါသတို့သည် အရ မကွဲသောကြောင့် “တာဒိသေယေဝစ”ဟု စသဒ္ဓါ မပါလျှင် ကောင်း၏။ ဘာကြောင့်နည်း— အချင်းချင်း အနက်အရ မတူမှသာ ဆည်းဘို့ရာ အနက်ရှိသောကြောင့်တည်း။ သို့သော် ယောဇနာ၌ကား “ကာမတဝေ စ”စသည်ဖြင့် ဖွင့်ထားသောကြောင့် ရှေးကပင် ထို စသဒ္ဓါ ပါနေဟန်တူသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ(သော)၊ ဤ အပ္ပဉာဘိသင်္ခါရသည်။ ကေသ္မိံ၊ သော။ ဘဝေ စ၊ စတုလု ယောနီသစ၊ တိသု ဂတိသု စ၊ ကေသာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ စ၊ ကေမိ၊ သတ္တာဝါသေ စ။ [ဤ၌ လည်း စသဒ္ဓါ အပိုပင်။] သတ္တန္တံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ [နာနာကွဏိကမ္မပစ္စည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ညွှန်းသည်။] ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဝတ္ထေ စ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ၊ သော။ အဇ္ဈပဘဝေ၊ ၌၎င်း။ ကေသာ၊ ဩပပါတိကယောနိယာ၊ ၌၎င်း။ ကေသာ၊ ဒေဝဂတိယာ၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနာဒိသု၊ ကုန်သော။ တိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၌၎င်း။ အာကာသာနဉ္ဇာယတနာဒိသု၊ ကုန်သော။ စတုလု သတ္တာဝါသေသုစ၊ သတ္တာဝါသတို့၌၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဝိပစ္စတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ(သော)၊ ဤအာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရသည်။ တေသ္မိံ ယေဝ ဘဝေ၊ ကေသာ ယောနိယာ၊ ကေသာ ဒေဝဂတိယာ၊ တိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု စတုလု သတ္တာဝါသေသု၊ စတုန္တံ ဝိညာဏာနံ ဝုတ္တနယေနဝ ပဋိသန္ဓိယံ ပဝတ္ထေ စ ပစ္စယော ဟောတိ။

သတ္တာဝါသ။ ။သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာဌာနကို “သတ္တာဝါသ”ဟု ခေါ်၏။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး၌ အသညသတ်တည်းဟူသော သတ္တာဝါသကိုထည့်သော် ၈-ပါး ဖြစ်၏။ နေဝသညနာသညံသတ္တာဝါသကိုထည့်သော် ၉-ပါးဖြစ်၏။ [ဤဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ပဋိသန္ဓိစတုက္က အဆုံး၌ ဂါထာနှင့် တကွ ပြထားသည်။ အသညသတ်တို့၌ ဝိညာဉ် မရှိ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ဘုံ၌လည်း နေဝဝိညာဏ နာဝိညာဏဖြစ်၍ ထင်ရှားသောဝိညာဉ် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထို ၂-ဘုံသည် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး၌ မပါဝင်ကြ၊ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာဖြစ်သောကြောင့် “သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ”၌ကား ပါဝင်ကြသည်။]

စတုန္တံ ဝိညာဏာနံ။ ။ဘဝယောနိ ဂတိ သတ္တာဝါသအားဖြင့် ခွဲလျှင် အာရပ္ပ ဝိပါကံ ဝိညာဉ် ၄-ပါးလုံး ရသောကြောင့် “စတုန္တံ ဝိညာဏာနံ”ဟု ဆိုထားသော်လည်း ဝိညာဏဋ္ဌိတိအားဖြင့် ခွဲလျှင် စတုတ္ထာရပ္ပသည် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါးတွင် မပါဝင်၊ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏဋ္ဌိတိကိုလျှင် “တိတ္ထံ ဝိညာဏာနံ၊ တိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု စ ပစ္စယော ဟောတိ”ဟု ယှဉ်စေသင့်ကြောင်းကို ဋီကာ၌ ဆိုထားသည်။

[ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်ကို ပြပြီး၍ ကာယသင်္ခါရ စသည်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ကာယသင်္ခါရောပိ” စသည်မိန့်။] ကာယသင်္ခါရောပိ၊ သည်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ၊ သော။ ကာမဘဝေ၊ ဌံ။ စတုသု ယောနီသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ ဒိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဒိသု သတ္တာဝါသေသု၊ တိဉ္စ။ [ဤ၌ အရတူနေသောကြောင့် စသဒ္ဓါ မပါခြင်းသည် ကောင်း၏။] ပဋိသန္နိံ၊ ဒတွာ၊ အတ္တနော သဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဇနေတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ(သော)၊ ဤကာယသင်္ခါရသည်။ ကေသ္မိံ၊ ဘဝေ။ စတုသု ယောနီသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ ဒိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဒိသု သတ္တာဝါသေသု၊ တိဉ္စငင်း။ [ဤ၌ စသဒ္ဓါ ပါပြန်သည်၊ ရှေ့နောက်မည်။] တေဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ထို့အား။ [ကာမဝိပါကံ တေဝိသကို ဆိုသည်။] တထေဝ ပဋိသန္နိယံ၊ ပဝတ္တေ စ၊ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဝစီသင်္ခါရေပိ သေဝေ နယော။

* ပန၊ ကား။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကံ၊ သော။ သတ္တာဝါသံ၊ ကိ။ [အသညသတ် သတ္တာဝါသကို ဆိုသည်။] ဌပေတွာ၊ ၍။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသဉ္စ။ န ဝိပစ္စတိ၊ မရင့်ကျက်သည်ကား။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝိပစ္စတိ ယေဝ၊ ရင့်ကျက်သည်သာ။ ဝါ၊ အကျိုးပေးသည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ(သော)၊ ဤစိတ္တသင်္ခါရသည်။ တိသု ဘဝေသ္မ၊ စတုသု ယောနီသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ သတ္တသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ အဋ္ဌသု သတ္တာဝါသေသု၊ တိဉ္စ။ [ဤ၌ စသဒ္ဓါ မပါ။] ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဒုတ္တိံ၊ သာယ၊ သော။ ဝိပါက ဝိညာဏာနံ၊ ထို့အား။ တထေဝ ပဋိသန္နိယံ ပဝတ္တေ စ ပစ္စယော(ဟောတိ)။

ပန၊ ဆက်။ အဝိညာဏဧကေ၊ ဝိညာဉ်မရှိသော။ သတ္တာဝါသေ၊ အသညသတ် ဟူသော သတ္တာဝါသဉ္စ။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အပိစ၊ ထိုသို့ပင်မရှိပါသော်လည်း။ အသညသတ္တေသု၊ တိဉ္စ။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့အား။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေန၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယ သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ (အာဓိတော၊ အကျယ်ပြုအပ်ပြီးသော ဘဝတည်းဟူသော အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မုခမတ္တပကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှကို ပြခြင်းတည်း။) [နိဂုံးကို ပြလို၍ “ဝေ” စသည်မိန့်။]

အပိစ ။ပေ။ ပစ္စယောတိ။ ။“အဝိညာဏဧကေ ပန သတ္တာဝါသေ သင်္ခါရ-ပစ္စယာ ဝိညာဏံ နတ္ထိ” ဟု ဆိုခံပြီးနောက် အသညသတ် သတ္တဝါတို့၌ ဝိညာဉ် မရှိစေကာမူ (ဝိညာဉ်မရှိသည့်အတွက် သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အရတွင် မပါဝင်စေကာမူ) ပုညာဘိသင်္ခါရက ကျေးဇူးပြုနိုင်ပုံကို ပြလို၍ “အပိစ” စသည်ကိုမိန့်သည်။ ပစ္စယောတိ၌ ဣတိကို “အာဓိတော ပဋ္ဌာယ မုခမတ္တပကာသနံ” ပြန်လျှပ်ပါ။

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ ပဋိသန္ဓေ အခါ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ယေသံစ၊ အကြင် ဝိပါက် ဝိညာဉ်တို့အား၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထို ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့အတွက်။) ဝိဇာနိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၇။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ [ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယောံ၌ စပ်။] ဒေသနာဘေဒတော၊ ဒေသနာတို့၏ အထူးအပြား အားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ အလုံးစုံသောဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟာ၊ သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယနယာ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ [ယောဇနာ၌ “ဝိညာတဗ္ဗော” နေရာဝယ် “ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ရှိ၏။] ဒေသနာဘေဒတောတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝိညာတဗ္ဗော။) တတ္ထ ။ပေ။ ဥပါဒါယရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ နာမပဒမှရှေးဦးစွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌဿ၊ သော။) သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၎င်း။ ဣစ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌၎င်း။ ရူပပဒဿ၊ ရူပပုဒ်၏။ အဘေဒတော၊ မကွဲပြားသောအားဖြင့်။ ဂေသဒိသာ၊ ဟထပ်တည်းတူသော။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ နာမပဒဿ၊ နာမပုဒ်၏။ ဘေဒတော၊ ကွဲပြားသောအားဖြင့်။ (ဒေသနာကတာ။)

ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တန္တသ္မိံ၊ ၌။ တတ္ထ။ပေ။မနသိကာရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣ၊ ဤအဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ)။ ဟိ၊ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ စက္ခုဝိညာဏပစ္စယာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယမ္မိ နာမ်၊ အကြင်နာမ်တရားသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ (တံစ၊ ထို နာမ်တရားသည်လည်း။) [ပါကဋံ ၌ စပ်ပါ။] စိတ္တဿ၊ ၏။ ဌိတိ၊ တည်ကြောင်းတည်း။ အရူပီနံ၊ နာမ်ဖြစ်

ဒေသနာဘေဒတော။ ။နာမ်ရုပ်တို့ကို ဟောတော်မူရာဝယ် သုတ္တန် ပါဠိတော်၌ ဟောပုံတမျိုး၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌ ဟောပုံတမျိုး၊ ဤသို့ ဟောတော်မူပုံ ကွဲပြားခြင်းကို “ဒေသနာဘေဒ”ဟု ဆိုသည်။—ဋီကာ။

ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အာယု၊ အသက်တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အညဓမ္မသန္နိ-
 သယေန၊ အခြားတရားဟူသော မှီရာအားဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတုဗ္ဗတော၊ မယူထိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါကဠံ၊ ထင်ရှား၏။ တံ၊ ထိုနာမ်တရားကို။ ဒဿေန္တော၊
 ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စေတနာဗဿ မနသိကာရဝေသန၊ စေတနာ
 ဗဿ မနသိကာရတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကို။ တိဓာ၊ ၃-ပါးအပြား
 အားဖြင့်။ ဘိန္ဒိတု၊ ခွဲခြား၍။ ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ-
 က္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ဘိ၊ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌။
 (သင်္ကဏန္တော အာဟန္တိစပံ) တတ္ထ၊ ထိုသုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တန္တ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီးသော နာမ်တရားကို၎င်း။ အဝုတ္တန္တ၊ မဟောအပ်သော နာမ်တရားကို
 ၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ နာမံ၊ နာမ်တရားကို။ သင်္ကဏန္တော၊ သိမ်းယူတော်မူလိုသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ တယော၊ ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ တယော၊ ကုန်သော။
 ဣမေ ခန္ဓာဝ၊ ဤ ခန္ဓာတို့သည်သာ။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဟောတိ) ကိ၊ ဖြစ်
 သလော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမနာမ၊ နာမ်မည်သည်။ န ဟောတိ(ကိ)၊ မဖြစ်
 သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။)
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။)

အညဓမ္မသန္နိသယေန။ ။စိတ္တဿ ဌိတိဟူသော ပုဒ်၌ “ဌိတိ-တည်ကြောင်းဖြစ်သော
 ဇိဝိတိ၌နာမ်သည် စိတ်ဟူသော အခြားတရားကို မှီ၍ဟောမှ ထင်ရှား၏။ “အရူပီနံ
 ဓမ္မာနံ အာယု”၌ အာယုဖြစ်စေ၊ ဇိဝိတိ၌နာမ်သည် အခြား အရူပီတရားတို့ကို မှီ၍
 ဟောမှ ထင်ရှား၏။ “မှီ”ဟု ဆိုရာ၌ အခြားတရားတို့နှင့် ဆက်သွယ်၍ ဟောတော်မူ
 ခြင်းတည်း။

ဝေ အဂ္ဂဟေတုဗ္ဗတော ပါကဠံ။ ။စက္ခုဝိညာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်တရားသည်
 ဤသို့ အခြားတရားကိုမမှီဘဲ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်သောကြောင့်(ယူနိုင်သောကြောင့်) ဝေဒနာ
 သညာ စေတနာ ဗဿ မနသိကာရအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ ထို ထင်ရှားသော တရား
 တို့ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ စေတနာ ဗဿ မနသိကာရ
 အားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ၃-ပါးခွဲခြား၍ ဝေဒနာ သညာဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါးနှင့်တကွ
 ဟောတော်မူသည်။

တယော ခန္ဓာ။ ။အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို ဟောတော်မူရာ၌ “တယော ခန္ဓာ” ဟု
 သင်္ချာမဟုတ်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စသည်ဖြင့် သရုပ်သာပါ၏။ ထို သရုပ်က ခန္ဓာ ၃-ပါး
 ရှိသောကြောင့် “တယော ခန္ဓာ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်၍ပြထားသည်။ “ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊
 သညာက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော”ဟု ထိုက်ရိုက် ဟောတော်မူလိုက်လျှင် ထို ပါဠိရုပ်က
 ခန္ဓာ ၃-ပါးရှိကြောင်းကို ပြစွမ်းနိုင်၏။ ထိုသို့ ပြစွမ်းနိုင်သည်ကိုပင် ဋီကာ၌ “အတ္ထတော
 ပန” ဟု ဆိုသည်။

[ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် “ဝိညာဏ” ဟု မထည့်ပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တသ္မိံ ပန” စသည်မိန့်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝိညာဉ်သည် နာမ်တရားဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကသ္မိံ ဝိညာဏေ၊ ထိုအကျိုးဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သော်။ (နာမရူပအရ၌ သွင်း၍ယူအပ်သော်။) နာမဝိညာဏဿစ၊ နာမ်တရားဖြစ်သော ဝိညာဉ်၎င်း။ (နာမရူပဝယ် နာမအရ၌ ပါသော အကျိုး ဝိညာဉ်၎င်း။) ပစ္စယဝိညာဏဿစ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဝိညာဉ်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ၌ အကြောင်းဖြစ်သောဝိညာဉ်၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ခွိန္တံ၊ သော။ ဝိညာဏာနံ၊ ထို့၏။ သဟဘဝေါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပစ္စယဋ္ဌာနေ၊ အကြောင်းနေရာ၌။ ဌပေတွာ၊ ထားပြီး၍။ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ စေတသိုက်နာမကို။ ဒဿေတု၊ ငါ။ တယောဝ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ [ဝေဖြင့် ဝိညာဏကုန္ဒာကိုကုန်။] ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ သဗ္ဗဘဝါဒီသု ပဝတ္တိတော စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒေသနာဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗျော။

ပန၊ ကား။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု ပဝတ္တိတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗျော။) နာမံ၊ နာမ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ သတ္တာဝါသံ၊ အသည်သတ်သတ္တာဝါသကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗပေ၊ သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော ဘဝ၊ အလုံးစုံသောယောနိ၊ အလုံးစုံသောဂတိ၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ အသည်သတ်မှကြွင်းသော အလုံးစုံသော သတ္တာဝါသတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၍။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ခွီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ကာမ၊ ရူပဘဝတို့၌၎င်း။ စတုသု ယောနိသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ ပရိမာသု၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ (အာကုာသနန္တပု ယုတနဘူမိစသော ၃-ပါး၏ရှေ့၌ ဖြစ်ကုန်သော။) စတုသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ (နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထသညီစသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၄-ပါးကိုဆိုသည်။) ပဉ္စသု၊ သတ္တာဝါသေသု စ၊ သတ္တာဝါသတို့၌၎င်း။ [ရှေ့ ၄-ပါး၌ အသည်သတ် သတ္တာဝါသကို သွင်းပါ။] ပဝတ္တတိ၊ ၍။ စာ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော။ တေသ္မိံ နာမရူပေ၊ ဤ နာမ်ရုပ်တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘာဝက ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဘာဝရုပ်မရှိသော ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏၎င်း၊ အဏ္ဏဇာနဉ္စ၊ အဘာဝက အဏ္ဏဇသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပဋိသန္နိက္ခဏေ၊ ၌။ ဝတ္ထုကာယဝသေန၊ ဝတ္ထုဒေသက၊ ကာယဒေသကတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ရူပတော၊ အားဖြင့်။

အဘာဝကပေ၊ အဏ္ဏဇာနဉ္စ။ ။ အဘာဝက (ဘာဝရုပ် မရှိသော) ဂဗ္ဘသေယျကတို့ အတွက် ဇာဝမပါဘဲ ဝတ္ထုဒေသက၊ ကာယဒေသက ၂-ပါးသာ ရထိုက်သကဲ့သို့ အဏ္ဏဇတို့ အတွက်လည်း ထို ၂-ပါးသာ ရထိုက်ပုံကို ပြသောကြောင့် “အဘာဝကပုဒ်ကို အဏ္ဏဇာနိ၌လည်း ယှဉ်စေပါ” ဟု ဋီကာဆိုသည်။

ဒွေ၊ ကုန်သော။ သန္တတိသိသာနိ၊ ရုပ်အစဉ်၏ အဦးအစတို့သည်၎င်း။ တယော၊ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ တံသွားကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ရူပရူပတော၊ ရူပရုပ်အားဖြင့်။ ဝိသတိ၊ သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့၎င်း။ [ဝတ္ထုဒသက၊ ကာယဒသကကလာပ်၌ ပါဝင်သောရုပ် ၂၀-ကို ဆိုသည်။] တယော၊ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေဝိသတိ၊ သော။ ဧတေဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂယဏေန၊ မယူအပ်သေးသော တရားတို့ကို ယူခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို မယူခြင်းအားဖြင့်။ ကေသန္တတိသိသတော၊ တခုသောသန္တတိသိသဖြစ်သော ဒသကမှ။ နဝ၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေ၊ ရုပ်တရားတို့ကို။ (မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတဟူသော ရုပ်တရားတို့ကို။) အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ (ရုပ်ကလာပ် ၂-ခုတွင် တခုသောရုပ်ကလာပ်မှ ရုပ်၉-ခုတို့ကိုဖယ်၍။) စုဒ္ဓဿ၊ ကုန်သော။ [ရုပ် ၁၀-ပါးနှင့် နာမ်ခန္ဓာ ၃-ပါးတို့ကိုဆိုသည်။] (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) သဘာဝကော၊ ဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဘာဝဒသကံ၊ ဘာဝဒသကကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ တေတ္ထိံ သ၊ သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) တေသပိ၊ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့၏လည်း။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂယဏေန၊ အားဖြင့်။ သန္တတိသိသဒယတော၊ သန္တတိသိသ ၂-ပါးအပေါင်းမှ။ အဋ္ဌာရဿ၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ၍။ ပန္နရဿ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။)

စ၊ ဆစ်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩပပါတိကသတ္တေသုတို့တွင်။ ပြဟ္မကာယိကာဒိနံ၊ ပဌမဈာန် ပြဟ္မာအစရှိသည်တို့၏။ ပဋိသန္နိက္ခဏေ ဌံ၊ စက္ခုသောတဝတ္ထုဒသကောနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယနဝကဿစ၊ ၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားဖြင့်။ ရူပ-

သန္တတိသိသာနိ။ ။ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဖြစ်ကြသော ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသကတို့သည် အစပဌမဖြစ်ရကား ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဖြစ်ကြသော ထိုဝတ္ထု ကာယဒသကတို့ကို “သန္တတိသိသ” ဟု ခေါ်သည်။ [သန္တတိယာ၊ တဘဝလုံး ဖြစ်နေသော ရုပ်ကလာပ်အစဉ် + သိသာနိ၊ ဦးခေါင်းပမာ အရင်းမှလ အစဖြစ်သော ရုပ်တို့တည်း။ သန္တတိသိသာနိ၊ တို့။-ဋီကာ။]

ရူပ ရူပတော။ ။ [ရူပ + ရူပ-ရုပ်ဟု နာမည်ရသည့်အတိုင်း တကယ် ဖောက်ပြန်တတ်သော နိပ္ပန္နရုပ်။] အာကာသဓာတ် စသော အနိပ္ပန္နရုပ်တို့သည် ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် “ရုပ်” ဟု သမုတ်ထားအပ်သော သမ္မုတ်ရုပ်များသာတည်း။ ထိုအနိပ္ပန္နရုပ်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်လိုသောကြောင့် “ရူပရူပတော” ဟု အဘိန္နဝိသေသနပုဒ်ကို မိန့်သည်။ ဤ ရူပရူပတောကို ဝိသတိဓမ္မာ၌ အဘိန္နဝိသေသန စပ်ပါ။ ယောဇနာ၌ကား အပါဒါန်ဟုယူ၍ “ဂယုမာနာ” ဟု ထည့်၍ စပ်လေ၏။ မကောင်း။

ရူပတော၊ ရူပရုပ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ သန္တတိသိသာနိ၊ ရုပ်ကလာပ်အစဉ်၏အံဉ်းအစပုဇာနရုပ်တို့သည်၎င်း။ တယော အရူပိနော၊ ခန္ဓာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ။ [ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကနှင့်စပ်၍ မှတ်ဘွယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ရုပ်ပိုင်းရူပပဝတ္တိက္ကမအခန်း၌ ရှုပါ။]

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ရူပရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဧကေနစတ္တာလိသ၊ တခုယုတ်လေးဆယ်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ တယော အရူပိနော ခန္ဓာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါစတ္တာလိသ၊ ၄၂-ပါးသော။ ဧတေဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန၊ ကား။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ အားဖြင့်။ သန္တတိသိသတ္တယတော၊ သန္တတိသိသ ၃-ပါးအပေါင်းမှ။ သတ္တဝီသတိ၊ သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ရှိ။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။)

ပန၊ ကား။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ [ပါတုဘဝန္တိ ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဘာဝကပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့် တကွဖြစ်သော ပြည့်စုံသော အာယတနရှိကုန်သော။ သေသဩပပါတိကာနံ၊ ကြွင်းကုန်သော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ သံသေဒဇာနဝါ၊ သံသေဒဇ သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ ရူပရူပတော၊ သတ္တသန္တတိသိသာနိ၊ တယော အရူပိနော ခန္ဓာ စပါတုဘဝန္တိ။ တသ္မာ၊ တေသံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏။ ဝိတ္တာရေန ရူပရူပတော၊ သတ္တဝါ ၇၀-သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ တယော အရူပိနော ခန္ဓာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေသတ္တဝါ၊ ၇၃-ပါးသော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန၊ အားဖြင့်ကား။ သန္တတိသိသက္ကတော၊ သန္တတိသိသက္ကမမှ။ စတုပညာသ၊ သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ။ ဧကေနဝီသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) သေ (ဧသော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဥက္ကံသတော၊ အလွန်အားဖြင့်။ (နယော၊ သိကြောင်းနည်းတည်း။)

သေသဩပပါတိကာနံ။ ။ ဆိုအပ်ပြီးမှ ကျန်သမျှကို “သေသ” ဟု ဆိုရိုးတည်း။ ဤ၌ ကာမဘဝအတွက် ဆိုအပ်ပြီး ဩပပါတိက မရှိသေး၊ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဂဗ္ဘသေယျက သံသေဒဇတို့ကို သေသ၏ အပါဒါန်-ဟု ယူ။ [အဇ္ဈက ဂဗ္ဘသေယျကေဟိ ပန။ပေ။ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။—ဋီကာ။]

တနည်း။ ။ “ဩပပါတိကသတ္တေသု ဗြဟ္မကာယိကာဒိနံ” စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို ဗြဟ္မကာယိကာဒိ ဩပပါတိကတို့ကို သေသ၏ အပါဒါန် ခံပါ။ ထို သေသဩပပါတိကတို့လည်း ကာမဘဝအား အရူပဘုံသားအားဖြင့် ၂-မျိုး ဂှိသောကြောင့် အရူပဩပပါတိကတို့ကို တားမြစ်လို၍ “ကာမဘဝေ” ဟု အထူးပြုသည်။ [အတဝါ။ပေ။ ကာမဘဝေတိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။]

ပံန၊ ကား။ အဝကံသေန၊ အယုတ်အားဖြင့်။ တံတံ ဂ္ဂပသန္တတိသီသဝိ-
 ကလာနံ၊ ချိုတဲ့သော ထိုထို ဂ္ဂပသန္တတိသီသဝိသော သတ္တဝါတို့၏။ တဿတဿံ၊
 ထိုထို ချိုတဲ့သော ရုပ်ကလာပ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဟာ-
 ပေတွာ ဟာပေတွာ၊ ယုတ်လျော့စေ၍ ယုတ်လျော့စေ၍။ သင်္ခေပတောစ၊
 အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိတ္တာရတောစ၊ အကျယ်အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိသန္နိဝိညာဏ-
 ပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမဂ္ဂပသင်္ခါတာ၊ နာမ်
 ရုပ် ဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန၊ ကား။ အရူပိနံ၊ အရူပ
 ဗြဟ္မာတို့၏။ တယောဝ၊ ကုန်သော။ အရူပိနော ခန္ဓာ၊ ထို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)။
 အာသညံ၊ သညာမရှိသော-ဗြဟ္မာတို့၏။ (အာသညသတ်ဗြဟ္မာတို့၏။) ရူပတော၊
 ရုပ်အားဖြင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကမေဝ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။ သေ (သော)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ပဝတ္တိအခါမှ ရှေး
 ဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံသော။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော။ ရူပပဝတ္တိ-
 ဒေသေ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာ အရပ်၌။ ပဋိသန္နိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိ-
 စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ပဝတ္ထဥတုတော၊ ဖြစ်သော ဥတုကြောင့်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊
 ဥတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်သည်။ ပါတု-
 ဘဝတိ။ [အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၊ ရူပပဝတ္တိက္ကမ အခန်းက “ဌိတိကာလ မုပါဒါယ
 ဥတုသမုဋ္ဌာန”နှင့် သဘောတူပင်တည်း။] ပန၊ ကား။ ပဋိသန္နိစိတ္တံ၊ သည်။ ရူပံ၊
 ကို။ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဟံ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟံ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ
 စိတ်သည်။ ပပါတေ၊ ကမ်းပါးပြတ်၌။ ပတိတ ပရှိသော၊ ကျသော ယောက်ျား
 ဟည်။ ပရဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။
 န သက္ကောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဝတ္ထုဒဗ္ဗလတာယ၊ မှီရာဝတ္ထု၏၊
 အားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မှီရာဝတ္ထု၏ အားမရှိသည့်အတွက်။ ဒုဗ္ဗလ-
 တ္တာ၊ မိမိဟူသော ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အားမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ သမုဋ္ဌာ-
 ပေတုံ န သက္ကောတိ။ ပန၊ ကား။ ပဋိသန္နိစိတ္တတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော
 နောက်ကာလ၌။ ပဌမဘဝင်တော၊ ပဌမဘဝင်မှ။ ပဘတိ၊ စ၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနကံ၊
 စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သည်။ (ပါတုဘဝတိ)။ သဗ္ဗပါတု-
 ဘာဝကာလေ၊ သဒ္ဓရုပ်၏ သင်ရှားဖြစ်ရာအခါ၌။ ပဋိသန္နိက္ခဏတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊
 ၌။ ပဝတ္ထဥတုတောစေ၊ ဖြစ်သော ဥတုကြောင့်၎င်း။ စိတ္တတောစ၊ စိတ်ကြောင့်
 ၎င်း။ သဒ္ဓနဝကံ၊ သဒ္ဓနဝက ကလာပ်သည်။ (ပါတုဘဝတိ)။

ပန၊ ကား။ ကဗဠိကာရာဟာရပဇီဝိနော၊ ကဗဠိကာရအာဟာရကိုမှီ၍
 အသက်ရှင်ကြရကုန်သော။ စေ၊ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာ၊ အကြင် ဂဗ္ဘသေယျက
 သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ)။ ကေသံ၊ ထို ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏။ [အာဟာရ-

သမုဋ္ဌာနံ သုဒ္ဓန္တကံ၌စပ်။ အံဃာ၊ ထိုအမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းသော သတ္တဝါ၏။ မှာတာ၊ သည်။ အနန္တံ၊ စားဖွယ်လည်းဖြစ်သော။ ပါနဉ္စ၊ သောက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သော။ ယံဘောဇနံ၊ အကြင်အစာကို။ ဘုဉ္စတိ၊ စား၏။ မာတုက္ခန္တိဂတော၊ အမိဝမ်း၌ ရောက်နေသော။ သော နရော၊ ထို သတ္တဝါသည်။ တေန၊ ထိုအမိ စားအပ်သောအစာဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို အမိဝမ်း၌။ ယာပေတိ၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်ရ၏။ ဝါ၊ မျှတရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတံ၊ ဣန္ဒကသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) မာတရာ၊ သည်။ အဇ္ဈောဟရိတာဟာရေန၊ စားမျှအပ်သောအာဟာရသည်။ အနုဂတေ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သော။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ဩပပါတိကာနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံသော အစာတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မုဂတံ၊ ခံတွင်း၌ ရောက်သော။ ခေဋ္ဌံ၊ တံထွေးကို။ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ စားမျှရာခံခါ၌၎င်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသောဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓန္တကံ၊ သည်။ (ပါတုဘဝတိ)။

ဣတိ၊ သို့။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ သုဒ္ဓန္တကံ၊ သုဒ္ဓန္တကလောင်၎င်း။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံသတေ၊ အားဖြင့်။ ခုန့်၊ ကုန်သော။ နဝကာနံ၊ နဝကကလောင်တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဆဗ္ဗသတိဝိဓံ၊ ၂၆-ပါးအပြားရှိသောရုပ်၎င်း။ ပုပ္ဖေ၊ ရှေး ခန္ဓဝိတင်း၌။ ဧကေကစိတ္တက္ခယော၊ တခုတခုသော စိတ္တက္ခယ၌။ တိက္ခတ္ထံ၊ ၃-ကြိမ်၊ (ဥပါဒိ၊ ဌီ၊ ဘင်၊ ခဏအားဖြင့် ၃-ကြိမ်။) ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော။ ကမ္မံသမုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ သတ္တတိဝိဓံ၊ ၇၀-အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆန္ဒဝုတိဝိဓံ၊ ၉၆-ပါးအပြားရှိသော။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်၎င်း။ တယော အရူပနော၊ ခန္ဓာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ 'သမာသတော၊ အားဖြင့်။ နဝနဝတိ၊ ၉၉-ပါးသော။ ဓမ္မာ၊ ထိုကို။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။)

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓရုပ်သည်။ အနိယတော၊ မမြဲ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ကဒါစိဓေ၊ တရံတခါ၌သာ။ ပါတုဘဝတော၊ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြားရှိသည်တည်း ဖြစ်သော။ (စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။) တံ၊ ထိုသုဒ္ဓန္တကို။ အပနေတွာ၊ သတ္တနဝတိ၊ ၉၇-ပါးသော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ထိုကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တာနံပိ၊ အိပ်ပျော် သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပမတ္တာနံပိ၊ အမှတ်တမဲ့လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စရန္တာနံပိ၊ လှည့်လည်သွားလာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခါဒန္တာနံပိ၊ ခဲစား

သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပိဝန္တာနံပိ၊ သောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 တေသံ၊ ထိုအလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏။ ဒိဝါစ၊ ဌိုဝင်း။ ရတ္တိံ စ၊ ဌိုဝင်း။ ဧတေ၊
 ဤ နာမ်ရပ်တို့သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊
 ထိုနာမ်ရပ်တို့၏။ တံဝိညာဏပစ္စယဘာဝံ၊ ထို ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝဏ္ဏယိသာမ၊ ဖွင့်ကုန်အံ့။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့တွင်။
 [ကမ္မဇရူပံ တိသမုဋ္ဌာနိကံ ဌိစပံ။] ယံ ဧတံ ကမ္မဇရူပံ၊ အကြင် ကမ္မဇရုပ်သည်။
 (အတ္တိ)။ တံ၊ ထို ကမ္မဇရုပ်သည်။ [န သက္ကောတိ ဌိစပံ။] ဘဝ။ ပေ။ သတ္တာ-
 ဝါသေသု၊ ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။ သဗ္ဗပဌမံ၊
 အလုံးစုံသောရုပ်တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ပတိဋ္ဌယန္တပိ၊ တည်ရပါသော်လည်း။ တိသမု-
 ဋ္ဌာနိကရူပေန၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇဟူသော တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည်။
 အနုပတ္တန္တံ၊ မထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) သဏ္ဌာတုံ၊
 ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တိသမုဋ္ဌာနိကံပိ၊ တိသမုဋ္ဌာ-
 နိကရုပ်သည်လည်း။ တေန၊ ထို ကမ္မဇရုပ်သည်။ အနုပတ္တန္တံ၊ သည်။ (သမာနံ၊
 သဏ္ဌာတုံ) န (သက္ကောတိ)။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ဝါတဗ္ဗာဟတာ၊ လေသည်
 တိုက်ခတ်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်
 လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတုဒ္ဓိသဝဝတ္ထာပိတာ၊ ၄-ပါးသော အရပ်မျက်နှာတို့၌
 အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေအပ်ကုန်သော။ နဋ္ဌကလာပိယောဝိယ၊ ကျ။
 အစည်းတို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဥမိဝေဂဗ္ဗာဟတာ၊ လှိုင်းအဟုန်သည် ပုတ်ခတ်
 အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
 သော။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ (ကျန်းငယ် စသည်၌။)
 လစ္စပတိဋ္ဌာ၊ ရအပ်သော တည်ရာရှိကုန်သော။ ဘိန္ဒဝါဟနိကာဝိယစ၊ အချင်း

ဝေဒနီသဝဝတ္ထာပိတာ။ ။ [ရုပ် ၄-မျိုးရှိသောကြောင့် ကျ။ စည်း ၄-စည်းဖြင့် ဥပမာ
 ပြသည်။] ကျ။ စည်း ၄-စည်းရှိ၏။ အရင်းဘက် (မြေဘက်)၌ တစည်းနှင့်တစည်းမထိဘဲ
 ခွဲ၍ တည်စေအပ်သည်ကို “ဝေတ္တာပိတာ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ခြေဘက်က ခွဲခြားထားအပ်
 သော်လည်း အထက်(ဦးခေါင်း)ဘက်၌ အချင်းချင်းမရှိ၍ တည်နေသောကြောင့် လေတိုက်
 သော်လည်း မလဲဘဲ တည်နေနိုင်ကြသကဲ့သို့၎င်း။

ဘိန္ဒဝါဟနိကာ။ ။ တစင်းနှင့်တစင်း ကွဲပြား၍နေသည်ကို “ဘိန္ဒ”ဟု ဆို၏။ ထိုသို့
 ဘိန္ဒပြစ်သော်လည်း အချင်းချင်း တွဲဖက်၍ တည်သော လေတို့ကို “ဘိန္ဒဝါဟနိကာ”ဟု
 ဆိုသည်။ ထိုလေတို့သည် တစင်းနှင့်တစင်း (လည်ဖက်သကဲ့သို့) တွဲဖက်၍ တည်နေရကား
 အောက်ကလည်း ထောက်တည်ရာ မှနေသောကြောင့် လှိုင်းပုတ်စေကာမူ ကွဲကွာ၍ မသွား
 သကဲ့သို့၎င်း၊ ထိုအတူ ကမ္မဇရုပ်နှင့် တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်များသည် ခန္ဓာတကွယ်လည်းဝယ်
 အချင်းချင်း ထောက်မဲ့၍ တသက်လုံး တည်ကြသည်။

ချင်း မထူကွဲပြား ခြားနားသော လေ့တို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ အညမညပတ္တဒ္ဓါနေဝ၊ အချင်းချင်းထောက်ပံ့အပ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတွာ)။ တောနီ၊ ဤစတုသမုဋ္ဌာနီက ရုပ်တို့သည်။ အပတမာနာနီ၊ မလဲ မပြိုကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ သတ္တဟိတွာ၊ ကောင်းစွာတည်၍။ ကေပိ ဝဿ၊ တနှစ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ဒေဝိ ဝဿာနီ၊ ၂-နှစ်တို့ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ပေ၊ ဝဿသတံပိ၊ အနှစ်တရာ ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယုက္ခယောဝါ၊ အသက်၏ ကုန်ခြင်းသည်သော်၎င်း။ ပုညက္ခယောဝါ၊ ကောင်းမှု၏ ကုန်ခြင်းသည်သော်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်တည်ကုန်၏။ ဣတိဧဝံသို့၊ သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ ထို၌။ ပဝတ္တိတေပိ၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထေ၊ ဤ စတု သမုဋ္ဌာနီကရုပ်တို့၌။ [“ဧတ္ထေ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပနိဗ္ဗေသ၌”ဟု ရှေး နိဿယ စွဲ၏။] ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

စ၊ ဆက်။ သင်္ဂဟာတိ ဧတ္ထေ၊ သင်္ဂဟာဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပဝတ္တိပဋိသန္နိသု၊ ထို၌၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။ ပဝတ္တိယံစ၊ ၌၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံနာမမေဝ၊ အကြင် နာမ်သည်သာလျှင်၎င်း။ အသညိသု၊ သညာမရှိသောသတ္တဝါတို့၌။ (အသညသတ် သတ္တဝါတို့၌။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။ ပဝတ္တိယံစ၊ ၌၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံ ရူပ-

‘ပဉ္စဝေါကာရတဝေ စ ပဝတ္တိယံ။’ ‘ဧဝံပဉ္စဝိညာဉ် သ-၏ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံကို အတိ မေတ္တသင်္ဂဟ-ရူပပဝတ္တိက္ကမအတိုင်း သိပါ။ ရှေးဘဝ ကမ္မဝိညာဉ်ကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ် စေနိုင်သော ပဉ္စဝိညာဉ်ဖြစ်ရာအခါ၌ နာမ်သာဖြစ်၏။ ရုပ်မဖြစ်၊ ဤဘဝ၌ ‘ထိုပဉ္စဝိညာဉ် နှင့် စေတသိက်တို့ဖြစ်ရာဝယ် သဟဇာတဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စေတသိက် နာမ်သာ ဖြစ်၏။ ရုပ်မဖြစ်၊ ဤကို ရည်ရွယ်၍ ‘ပဉ္စဝေါကာရတဝေစ ပဝတ္တိယံ။ ပေ။ နာမမေဝ’ ဟု ဆိုသည်။ ထိုအခါ၌ ‘ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံ’ဟူသော ရနိုင်သည်။ [ရှေးဘဝက ဝိညာဉ် ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဉ်မှတပါး အခြားဝိညာဉ်တို့ဖြစ်ပုံကို ရည်ရွယ်လျှင်ကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ‘ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ’ဟု ဖြစ်နိုင်သည်။—ဒီကာ။]

အသညိသု။ ပေ။ ရူပမေဝ။ ။ အသညသတ်တို့၌ သဟဇာတဝိညာဉ်အတွက် ယုံမှားဘွယ် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်စေသော ကမ္မဝိညာဉ်ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ‘ပဉ္စဝေါကာရတဝေ စ ပဝတ္တိယံ’ ၌လည်း ဘဝင်အာရုံသော နာမ်ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေတတ် သော ရှေးကံမှ တပါးသော အခြား ရှေးကံကြောင့် ရုပ်ကိုသာ ‘ဖြစ်စေရာအခါကို ရည် ရွယ်၍ ‘ရူပမေဝ’ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင်—နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားရာအခါ၌ ရှေးကမ္မဝိညာဉ် ကြောင့် ရုပ်သာဖြစ်၏။ ဘဝင်စသော ဝိပါက်စိတ်ဖြစ်ရာအခါမှ တပါးသော စိတ်ဖြစ်ရာ၌ လည်း ရှေးကမ္မဝိညာဉ်ကြောင့် ရုပ်သာဖြစ်နိုင်သည်။

မေဝံ စ၊ အကြင် ရုပ်သည်သာလျှင်၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ဌံ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံ နာမဂ္ဂပံ စ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်၎င်း။ (သမ္ဘဝတိ)။ တံ သမ္ဘံ၊ ထိုအလုံးစုံသော နာမ်၊ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကို။ နာမဉ္စ၊ နာမ်လည်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမ်ရုပ်လည်း။ နာမဂ္ဂပံ၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧကဒေသသဂ္ဂပေကသေသနယေန၊ တစိတ်တပိုင်းအားဖြင့်တူသော ရုပ်သွင်ရှိသောပုဒ်တို့၏ တပုဒ်ထည်း ကြွင်းကျန်သော နည်းအားဖြင့်။ သင်္ကဟေတုာ၊ သိမ်းယူ၍။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ နာမဂ္ဂပန္နိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အသည်သု၊ အသည်သတ်တို့၌။ ဝိညာဏာဘာဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပန္နိ ဝစနံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပံဟူသော စကားသည်။) အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိစေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ၊ ဣဒံပိ၊ ဤဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပံဟူသော စကားသည်လည်း။ အယုတ္တံ၊ အသည်သတ်အတွက် မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ)။

နာမဂ္ဂပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ ဝိပါကံစ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်၎င်း။ အဝိပါကံစ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်မှ တပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာဝိညာဉ်၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒွိဝေ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ မတံ၊ သိအပ်၏။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်။) ဣဒံ၊ အသည်သတ်တို့၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပံဟူသော ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ နာမဂ္ဂပဿ၊ ၏။

• ပဉ္စဝေါကာရတဝေ သဗ္ဗတ္ထ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဝတ္တိအခါကို “သဗ္ဗတ္ထ” ဟုဆိုသည်။ ဤဘဝ၌ သဟဘာတဝိညာဉ်ကြောင့် စေတသိက်နာမ်လည်း ဖြစ်နိုင်၊ စိတ္တရုပ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဂွေဘဝ၌ ပြုအံ့ခဲ့သော ကမ္မဝိညာဉ်ကြောင့် (ပဉ္စဝိညာဉ်မှတပါးသော ဝိပါကံနာမ်ဖြစ်ရာအခါ၌) ဝိပါကံနာမ်လည်း ဖြစ်နိုင်၊ ကမ္မရုပ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပံ” ဟု ဆိုသည်။

ဧကဒေသသဂ္ဂပေကသေသ။ ။ ဤစကားအရ “နာမဉ္စ+ရူပဉ္စ+နာမဂ္ဂပဉ္စ” ဟု ခုံးရှိုးထွက်၏။ ထို ၃-မျိုးတွင် တတိယဖြစ်သော နာမဂ္ဂပံ၏ မိမိနှင့် တစိတ်တူသော ၁-နံပါတ် နာမ်သို့၎င်း၊ ၂-နံပါတ် ရူပသို့၎င်း ပေါင်း၍ မိမိဟူသော နာမဂ္ဂပံပုဒ်က ကျေငြင်းကို “ဧကဒေသ သဂ္ဂပေကသေသ” ဟု ဆိုသည်။

အသည်သု။ ။ ဣဒံပိ။ ။ အသည်သုကျာဒိ စောဒနာ၊ နာယုတ္တံ ဣဒံပိကျာဒိ ပရိဟာရော။—ဤသို့ ယောဇနာရှိသောကြောင့် နာယုတ္တံနောက်၌ ပိုဒ်မရှိစေဘဲ “နာယုတ္တံ ဣဒံပိ” ဟု တဝါကျတည်း ရှိပါစေ။ ဤသို့ ရှိမှသာ ဣဒံအတွက် နာယုတ္တံ လှည့်၍ စပ်သောကြောင့် စပ်ပုဒ်ရှိသည်။ ယခုစာအုပ်တို့၌ နာယုတ္တံနောက်၌ ပိုဒ်ခတ်၍ “ဣဒံပိ” ဟု ရှိသည်ကား မမှန်ပါ။

ဟေတု၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ဟံ၊ ထို ဝိညာဉ်ကို။ ဝိပါကာ-
 ဝိပါကဘေဒတော၊ ဝိပါကဝိညာဉ်၊ ဝိပါကဝိညာဉ်မှ တပါးသော ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ကြိယာဝိညာဉ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ ဖြင့်။ မတံ၊ သိအပ်၏။
 ဣဒံ၊ အသညသတ်တို့၌ ဤရုပ်သည်လည်း။ အသညသတ္တေသု၊ ထို့၌။ ကမ္မ-
 သမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ရှေးကံ၊ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စ-
 ဝေါကာရတဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝ၌။ (အသညသတ်တုံ မရောက်မီ ပဉ္စ-
 ဝေါကာရ ဘဝတုန်းက။) ပဝတ္ထ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ ပစ္စယာ၊ ဖြစ်သော
 အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။)
 ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌။ ပဝတ္ထိယံ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။
 ကုသလာဒိ စိတ္တက္ခဏေ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ စိတ္တက္ခဏ၌။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊
 ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ (ရူပံ၊ ရုပ်သည်။၊ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။
 “အတိတ်ဘဝကဖြစ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်-ဟူလို။)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ အသညသတ်တို့၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ ဟူသော
 ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ဂဟတောပိ၊ ရထိုက်
 သမျှကို သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဧတေ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသော
 ပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ပစ္စယနယာတိ ဧတေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဝိတ္တာရံ၊ ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတော
 ဒဿေမိ)၊ ထုတ်၍ပြဦးအံ့။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမဿ၊ အား။ နဝေ၊
 ၉-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဝတ္ထုရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်အား။ နဝေ၊ ၉-ပါး အပြား
 အားဖြင့်၎င်း။ သေသရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှ ကြွင်းသော ရုပ်အား။ အဋ္ဌဓာ၊
 အားဖြင့်၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ ရှေးရှေးဘဝက
 ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်အား။ ဧကဓာ၊
 တပါးသောအဘို့အားဖြင့်။ (ပစ္စယော) ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ တဒညံ၊ ထို
 ဝိပါကဝိညာဉ်၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်တို့မှ တပါးသော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။
 တဿ တဿ၊ ထိုထို နာမ်ရုပ်အား။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။
 (ပစ္စယော ဟောတိ)။

ကုသလာဒိ စိတ္တက္ခဏေ။ ။အာဒိဖြင့် အကုသလ ကြိယာစိတ္တက္ခဏသော မက
 ဝိပါကစိတ္တက္ခဏကိုလည်း ယူပါ။ မှန်၏-အချို့သော ရှေးကံသည် ဝိပါကစိတ်ကို၎င်း၊
 ကမ္မဇရုပ်ကို၎င်း ဖြစ်စေတတ်သော်လည်း အချို့ကား ဝိပါကအကျိုး၎င်းကို ပဖြစ်စေ
 တတ် ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်။-ဋီကာ။ [ဝိပါကစိတ်သည် ရှေးကံ၏ မုရု
 အကျိုးတည်း၊ ကမ္မဇရုပ်ကား ရှေးကံ၏ နိဿန္တဗလ (အလျိုးဆက်) တည်း။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌သော်၎င်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌သော်၎င်း။ ဝိပါကသင်္ခါတံ၊ ဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ဇေတံ နာမံ၊ အကြင် နာမ်သည်။ (အတ္ထိ) ။ ရူပမိဿဿ၊ ရုပ်နှင့်ရောသော။ တဿ ဝါ၊ ထို ဝိပါက ဝိညာဉ်အားသော်၎င်း။ ရူပအမိဿဿ၊ ရုပ်နှင့်မရောသော။ (တဿ ဝါ၊ ထို ဝိပါကဝိညာဉ်အားသော်၎င်း။) ပဋိသန္ဓိကံ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ အညံ ဝါ၊ အခြားအခါ၌ ဖြစ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိပါကဝိညာ-
ဏံ၊ သည်။ သဟဇာတံ။ ပေ။ ပစ္စယေတိ၊ သဟဇာတပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်း
တို့ဖြင့်။ နဝဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဝတ္ထုရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်အား။ ပဋိ-
သန္ဓိယံ၊ ချဲ့။ ပေ။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ ဌပေတွာ၊
၍။ သေသရူပဿ၊ ကြွင်းသော ရုပ်အပေါင်းအား။ နဝသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု၊
ဤ ပစ္စည်းတို့တွင်။ အညမညပစ္စယံ၊ ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ သေသေဟိ၊
ကြွင်းကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ ပစ္စယေဟိ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ဝါ၊ အကျိုး
တရားကို ပြုစီမံတတ်သော ကမ္မဝိညာဉ်သည်။ အသညသတ္တ ရူပဿ ဝါ၊ အသည-
သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်အားသော်၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ချဲ့။ ကမ္မဇဏ ဝါ၊ ကမ္မဇရုပ်
အားသော်၎င်း။ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။
ဥပနိဿယ ဝသေန၊ ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကေဓာဝ၊ တပါးသောအဘို့အား
ဖြင့်သာ။ ပစ္စယော ဟောတိ။ အဝသေသံ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်မှကြွင်းသော။
ပဌမဘဝဂံတော၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။
ဝိညာဏံ၊ သည်။ တဿ တဿ၊ နာမရူပဿ၊ အား။ ယထာရဟိ၊ စွာ။ ပစ္စယော
ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပန၊ ဆက်။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို
နာမ်ရုပ်အား။ ပစ္စယနယေ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းကို။ ဒဿိယမာနေ၊ ပြအပ်သော်။
သဗ္ဗာပိ၊ သော။ ပဋ္ဌာနကတာ၊ ပဋ္ဌာနကတာသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ၊
အကျယ်ချဲ့ထိုက်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျေးဇူးပြုပုံနည်းကို။
န အာရတာမ၊ အားမထုတ်ကုန်တော့အံ့။

တတ္ထ၊ ထို ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဌတွာ၊ ၍။
စောဒကဿ၊ ၍။ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ၍။ (ကိဒိသိ၊
အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရ

သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန။ ။ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ဝယ် ပကတုပနိဿယ ပစ္စည်း၌ ရုပ်
တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ကား “ယသ္မိံ သတိ ယံ
ဟောတိ=အကြင် အကြောင်းရှိလျှင် အကြင် အကျိုးဖြစ်၏၊ ထိုအကြောင်းသည် ထို
အကျိုး၏ ဥပနိဿယတည်း”ဟု ဟောတော်မူသည်။

ပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ပဋိသန္ဓိနာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်သည်။ ဝါ၊ က။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိ ထိုက်သနည်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သိယာ၊ ၏။) (ပဋိသန္ဓိ- နာမရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတေ၊ ကို။) သုတ္တတောစ၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်၎င်း။ ယုတ္တိတောစ၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်၎င်း။ (ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ သုတ္တေ၊ ပါဠိတော်၌။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော မ္ဗောတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအားဖြင့်။ ဝေဒနာဒိနံ၊ ဝေဒနာ အရှိသည်တို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယတော၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိ ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သိဇ္ဇ၊ ပြီးစီး၏။ [စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတရားဟူသည် စေ တသိက်နာမ်တရားတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ [သိဇ္ဇတိ ဌာဝံ။] ဣဓ၊ ဤ လောက၌။ ဒိဋ္ဌေန၊ တိုက်ရိုက်မြင်အပ်သော။ စိတ္တဇေန၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ရူပေန၊ ရုပ်ကြောင့်။ (စိတ်ကြည်လင်သော် ရုပ်ကြည်လင်ခြင်း၊ စိတ်မကြည်လင် သော် ရုပ်မကြည်လင်ခြင်းကြောင့်။) အဒိဋ္ဌဿာပိ၊ တိုက်ရိုက် မမြင်အပ်သည် လည်းဖြစ်သော။ ရူပဿ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ သိဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ စိတ္တေ၊ သည်။ ပသန္နေဝါ၊ ကြည်လင်သော်၎င်း။ အပ္ပသန္နေဝါ၊ သော်၎င်း။ တဒန္တရူပါနိ၊ ထိုစိတ်အားလျော်ကန်သော။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့ကို။ ဥပ္ပဋ္ဌမာနာနိ၊ ဖြစ်သည်တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာနိ၊ တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌေနစ၊ မြင်အပ် သော စိတ္တဇရုပ်ဖြင့်လည်း။ အဒိဋ္ဌဿ၊ တိုက်ရိုက်မမြင်အပ်သောရုပ်ကို။ အနုမာနံ၊ လျော်စွာသိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ မှန်းဆနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဒိဋ္ဌေန၊ တိုက်ရိုက်မြင်အပ်သော။ ဣမိနာ စိတ္တဇ- ရူပေန၊ ဤစိတ္တဇရုပ်ကြောင့်။ အဒိဋ္ဌဿာပိ၊ တိုက်ရိုက်မမြင်အပ်သည်လည်းဖြစ် သော။ ပဋိသန္ဓိရူပဿ၊ အား။ ဝိညာဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ဣတိတေ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိနိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿာပိ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ [ဝိညာဏပစ္စယတော ဌာဝံ။] စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿော၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏ ကဲ့သို့။ ဝိညာဏပစ္စယတော၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ အာဂတော၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။... ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပစ္စယနယတောပိ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းအား ဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ် ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝါ ဆက်။ တွေ့၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပတိ။ ဟူ၍။ ဘာသမာနေန၊ ဟောတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပဝတ္တိတံ ဟောတိ ၌ ဝပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပပရိက္ခမာနာနံ၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်တတ်ကုန်သော။ ပဏှိတာနံ၊ ပညာရှိတို့၏ ဉာဏ်၌။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ နာမဂ္ဂပမတ္ထမေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှကိုသာ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ သတ္တော၊ သိ၏ကို။ န (ပိဿတိ)၊ မတွေ့မြင်အပ်။ ပေါသော၊ ယောက်ျားကို။ န (ဒိဿတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမဏေနဝါ၊ သမဏအမည်ရသူသည်သော်၎င်း။ ပြာဟ္မဏေနဝါ၊ ပြာဟ္မဏ အမည်ရသူသည်သော်၎င်း။ ဒေဝေန ဝါ၊ နတ်သည်သော်၎င်း။ မာရေနဝါ၊ မာရ်သည်သော်၎င်း။ ဗြဟ္မာနာဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်သော်၎င်း။ လောကသ္မိံ ၊ ၌။ ကေနစိဝါ၊ တစုံတယောက်သည်သော်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မလည်စေအပ် မလည်စေနိုင်သော။ ဝါ၊ မတူန်းလှန့်အပ် မတူန်းလှန့်နိုင်သော။ အနုတ္တရံ၊ အတူမရှိ မြတ်သော။ ဓမ္မစက္ကံ၊ တရားတည်းဟူသောစက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေတော်မူအပ်သည်။ ဝါ၊ လည်စေတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ။။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

•ပဗ္ဗေက္ကံ ပဝတ္တိတံ။ ။ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဂ္ဂပ” ဟု ဟောတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်နှင့်ရုပ်မျှသာ ဖြစ်၏။ “ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိ” ဟု ဟောတော်မူရာရောက်၏။ ထို ဟောတော်မူအပ်သော ‘တရားတော်ကို မည်သူမျှ မတူန်းလှန့် မပယ်ဖျက်နိုင်၊ ထို့ ကြောင့် “တရားတည်းဟူသော အာဏာစက်ကို ဖြစ်စေတော်မူအပ်ရာ (လည်စေတော်မူအပ်ရာ) ရောက်သည်”၊ ဤ အလို “ဓမ္မစက္ကံ” အရ “ဘုရားရှင်၏ အာဏာစက်”ဟု ဟူပါ။

ဋီကာ။ ။ (တနည်း) “နာမ်ရုပ်သာရှိ၏”ဟု ပြကြောင်းဖြစ်သော “ဝိညာဏပစ္စယာ *နာမဂ္ဂပ” ဟူသော တရားတော်ဖြင့် အဆက်မပြတ် ဖြစ်၍နေသော နာမ်ရုပ်၏ ဒုက္ခသစ္စာခြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူ၏၊ [သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊] ဒုက္ခသစ္စာကို တိုက်ရိုက် ပြသော်လည်း ထိုအကြောင်းဖြစ်သော တဏှာ သမုဒယသစ္စာကိုလည်း ဖလူပစာရ အားဖြင့် ပြဖတ်ပေး၏၊ ထိုဒုက္ခအချုပ်ကြောင်း နှို်ရောကို၎င်း၊ ထိုနှို်ရောခင်း အကြောင်း ဖြစ်သော မဂ္ဂကို၎င်း အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် ပြတော်မူ၏၊ ဤသို့ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပြတော်မူသော တရားတော်သည် ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ်တော်ပင်တည်း၊ မှန်၏—ဓမ္မစက္ကပာဏ္ဏနသုတ်၌ “ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိမေ ဘိက္ခဝေ”စသည်ဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားပြခြင်းကိုပင် အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ”ဟု ဟောတော်မူသည်။

သဠာယတနပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့်

၂၂၉။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနနိဇ္ဇေသေ။ ဌှိ။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ခန္ဓတ္ထယံ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၃-ပါးအပေါင်းကို။ နာမံနာမိဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်၏။ တူတဝတ္ထာဒိကံ၊ ဘူတရုပ်၊ ဝတ္ထုရုပ် အစရှိသောရုပ်ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ (မတံ)။ ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကေသေသံအဖြစ်ရှိသော။ တံ၊ ထို နာမရူပသည်။ တာဒိသံသေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှိအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုသဠာယတနအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) [“ကတေကသေသံ တံ၊ တဿ”တို့ အရ သဒ္ဓါ ရသော်လည်း “ပစ္စယော” အရ ကျေးဇူးပြုသော တရားမှာ သဒ္ဓါမဟုတ်။ နာမ်ရုပ် သဠာယတနတရားတည်း။ ထို့ကြောင့် အနက် ပါ ယူရသော ဥပစာစကားဟု မှတ်ပါ။] ဟိ၊ ချေ။ သဠာယတနဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယံ ဧတံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်။ (ဘိတ္တိ)။ တဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တွင်။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္ထယံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာ ၃-ပါးအပေါင်းကို။ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ (မတံ)။ ပန၊ ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ [မတံ ဌှိ စပ်။] သကသန္တတိ ပရိယာပနံ၊ မိမိခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော။ [ဘူတဝတ္ထာဒိကံ ဌှိ စပ်။] နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကေနအားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့၎င်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ ဝတ္ထုရုပ်တို့၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘူတဝတ္ထာဒိကံ၊ ဘူတရုပ်၊ စက္ခုဝတ္ထု အစရှိသော ရုပ်ဟူ၍။ မတံ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ။

ပန၊ ဆက်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်လည်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမ်ရုပ်လည်း။ နာမရူပံ၊ နာမ် ရုပ် နာမ်ရုပ်။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကေသေသံ အဖြစ်ရှိသော။ တံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ [ဝေဒိတဗျံ ဌှိ စပ်။] ဝါ၊ သည်။ [ပစ္စယော ဌှိ စပ်။] သဠာယတနဉ္စ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ၆-ပါးသော အာယတနလည်း။ သဠာယတနံ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန၊ ၆-ပါးသော အာယတန။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ကတေကသေသေသေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသော

နိယမတော။ ဤ နိယမတောဖြင့် မမြဲသော (တရံတခါသာ) ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ကန်သည် မဟုတ်။ ကေနကျေးဇူးပြုပုံကို ပြလို၍ ဆိုအပ်သော ဝိသေသနတည်း။ [နိယမတောတိ စ ဣဒံ။ ပေ။ ကေန္တေန သဠာယတနဿ၊ ပဝတ္ထမာနဿ ပစ္စယဘာဝံ သန္ဓာယဝုတ္တံ။—ဋီကာ။] ဤဋီကာ၌ ကေန္တေနသည် နိယမတော၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။

သဠာယတနဉ္စ၊ ပေ။ သဠာယတနံ။ ဤ ကေသေသံပြုရာ၌ ‘သဠာယတနံ’ ဟူသော ပုဒ်သည် ကြွင်းကျန်သော သဠာယတနပုဒ်နှင့် သူတိ မဟူသောကြောင့် သဒ္ဓါသရူပကသေသံ မဟုတ်။ အနက်အားဖြင့်ကား သဠာယတန ဟူသည် သဠာယတန၏ တစိတ်တပိုင်း မနာယတနတည်း။ ထို့ကြောင့် အတ္ထကေသေသ သရူပကသေသံ-ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ အထ ဝါ စသော ဋီကာနည်းကို ဋီကာအဓိပ္ပါယ်၌ ကြည့်ပါ။

ကေသေသံအဖြစ်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [“ကတေကသေသ”၌ ဘာဝပူဇာနကြံမှ ဗဟုဗ္ဗဟိသမာသံပြီးသောအခါ “သဠာယတနဿ”နှင့် အရ တူမည်။] ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကတေကသေသံ၊ သော။ တံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ ကတေကသေသသေဝ၊ သော။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ နာမမေဝ၊ နာမ်သည်သာ။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တဉ္စ၊ ထို နာမ်သည်လည်း။ သဠာယတနဿေဝ၊ ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအားသံ။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ အညဿ၊ မနာယတနမှ အခြားသော ၅-ပါးသော အာယတနအား။ (ပစ္စယော)န(ဟောတိ)။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကတေကသေသံ၊ သော။ တံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ ကတေကသေသသေဝ၊ သော။ သဠာ-ယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယောဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ နာမ-ပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဗျာကတဝါရေ၊ ၌။ ဝက္ခတိ၊ ဟောတော်မူ လတ္တံ့။ (ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပုဒ်ဝိဘင်းဝယ် အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၊ အဗျာကတ-ဝါရ၌ ဟောတော်မူလတ္တံ့။) ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊ ဤနာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ ဟူသောစကားရပ်၌။ သင်္ဂဟိတမေဝ၊ သိမ်းယူအပ်သော နာမ်ရုပ်ကိုသာ။ တတ္ထ၊ ထိုအဗျာကတဝါရ၌။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုနာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနဟူသော ပါဠိရပ်၌။ (ဌတ္တာ၊ ၍။ စောဒကဿ၊ ၏။ ဤဒိသီ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ၏။ (ကိဒိသီ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ နာမရူပံ၊ သည်။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ကတံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်ပါသနည်း။ ဝါ၊ သိနိုင်ပါသနည်း။ (ဣတိ ဤဒိသီ၊ သော။ စောဒနာ သိယာ၊ ၏။) နာမရူပဘာဝေ၊ နာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ရှိလ သော်။) ဘာဝတော၊ သဠာယတန၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (နာမရူပံ၊ သည်။ သဠာ-ယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဧတံ၊ ကံ။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်၏။)

ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ တဿ နာမသံ၊ ထိုထိုနာမ်၏၎င်း။ တဿ တဿ ရူပဿ စ၊ ထိုထိုရုပ်၏၎င်း။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ရှိလသော်။) တံတံ အာယတ-နံ၊ သည်။ ဟောတိ။ အညဿ၊ ထိုထိုနာမ်ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ (တံတံ အာယတနံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုသဠာယတန၏။ [ယောဇနာ၌ အဿကို “နာမရူပဿ”ဟု စွဲလေ၏။ ဘာဝိတာ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။]

သာ တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ။ ထိုနာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော ထိုသဘောသည်။ ပစ္စယနယသို့ညောင်၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းကို ပြရာ၌ပင်။ အာဝီ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ [နေယျံ ခွဲစပ်။] ပဋိသန္ဓိယံဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌သော် ၎င်း။ ပဝတ္ထေဝါ၊ သော်၎င်း။ ယံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ ယဿ၊ အကြင်သဠာ- ယတနအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယတာမ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တတာ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏ ထိုသဠာယတနအား ထိုပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာကို။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ နေယျံ၊ ဆောင်ယူ ထိုက်၏။ ဝါ၊ သိထိုက်၏။ တတြ၊ ထိုဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အတ္တဒီပနာ၊ အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာရူပေ၊ အရူပဘ၌။ ပဋိ- သန္ဓိ ပဝတ္တိသု၊ ထို့၌။ နာမမေဝ၊ နာမ်သည်သာ။ ဆဋ္ဌာ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန အား။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ တံ၊ ထို ၇-ပါး အပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည်။ အဝကံသဘော၊ အယုတ်အလျော့အား ဖြင့်။ ဧဟတိ၊ ကထံ၊ အသယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တာဝ၊ ပဝတ္တိအခါမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ၊ သော။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ အဝကံသဘော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗတ၊ ပေ။ ပစ္စယေဟိ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ အညမညပစ္စည်း။ ပေ။ အဝဂတပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ နာမံ၊ သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသန္ဓေနာမ်တို့တွင်။ ကိဉ္စ၊ အချို့နာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ကိဉ္စ၊ အချို့နာမ် သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ အာဟာရပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ အည-

တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ။ ။တဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏+ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ တဗ္ဗာဝေါ။ ဘဝတိ သီလေနာတိ ဘာဝိ၊ ဖြစ်လေ့ရှိသော သဠာယတန။ တဗ္ဗာဝေ+ဘာဝိ တဗ္ဗာဝဘာ- ဝိ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ့ရှိသော သဠာယတန။ တဗ္ဗာဝဘာဝိနော+ဘာ- ဝေါ တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ။ ဤသို့သာ သဒ္ဓါအနက်ဖြစ်သင့်၏။ စာအုပ်ထို့၌ “တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ- ဝတာ”ဟု ဘာဝတပုဒ်ပိုနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ “တဗ္ဗာဝ ဘာဝိတာ- ဝါကာရ”ကိုပင် “တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ”ဟု ဆိုထားသည်။

ကိဉ္စိ ပနေတ္ထ။ ။ဝိပါက်နာမ်တို့တွင် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟိတ်မျှားသည် ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း၊ နောက်၌လာမည့် ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင် သေး၏။ ဖဿ ဓေတနာဟူသော အာဟာရတို့သည် အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ဟေတုသတ္တိဖြင့် ပို၍ကျေးဇူးပြုသောအခါ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဖြစ်၏။ အာဟာရသတ္တိဖြင့်ပို၍ ကျေးဇူးပြုသောအခါ နဝဓာ ပစ္စယော ဖြစ်၏။ ဋီကာ၌ နာမ်ဣန္ဒြေတို့က ဣန္ဒြိယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအခါကို ရည်ရွယ်၍ ဒသဓာ ပစ္စယောကိုလည်း ပြသေး၏။

တံပိ၊ အခြားသော ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တဿ၊ ထို အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ အတိုးအလျော့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဝတ္တေပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံနာမ်သည်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။ (သတ္တဓာဟု၎င်း၊ အညတာပိဟု၎င်း ဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။) ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဣတရံ၊ ဝိပါကံ နာမ်မှ အခြားသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာနာမ်သည်။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တပူကာရေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ ပစ္စယေသု၊ ပစ္စည်းတို့တွင်။ ဝိပါကပစ္စယ ဝဇ္ဇေဟိ၊ ဝိပါကပစ္စည်းသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဆဟိ၊ ဇီ-ပါးကုန်သော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဣ၊ ဤနာမ်တို့တွင်။ ကိဉ္စ၊ အချို့နာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ကိဉ္စ၊ သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ အညတာပိ၊ အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ အားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တဿ၊ ထို အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အညသ္မိံ၊ အညပဘဝမှ အခြားသော။ ဘဝေပိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌လည်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇီ-ခု မြောက် မနာယတနအား။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုနာမ်သည်။ ဣတရေသံ၊ မနာယတနမှ အခြားကုန်သော အာယတနတို့အား။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာ- ရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာရူပတော၊ အရူပ ဘဝမှ။ အညသ္မိံ၊ သော၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေပိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌လည်း။ တံ ဝိပါကနာမံ၊ ထို ဝိပါကံနာမ်သည်။ ဟဒယဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထု၏၊ သဟာယံ၊ အဖော်သဟသည်။ ဟုတူ၊ ရှိ။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇီ-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ မနာယတနဿ၊ အာ။ အာရူပေ၊ အရူပဘ၌။ ဝုတ္တံ ယတာ၊ ဆိုအပ်ပြီးကဲ့သို့။ တထေဝ၊ သာလျှင်။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ သတ္တဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဧတံ၊ ဤ ဝိပါကံနာမ်သည်။ ဣတရေသံ၊ မနာယတနမှ အခြား ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိန္ဒ၊ စက္ခာယတန အစရှိသော အာယတနတို့အား။ စတုမဟာဣတသဟာယံ၊ ၄-ပါးသော မဟာဘုတ်ဟူသော

ဥက္ကံသာဝကံသော။ ။ ၇-ပစ္စည်းသည် အယုတ်အလျော့ဆုံး အနည်းဆုံး ဖြစ်၏။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယောသည် သတ္တဓာ ပစ္စယောထက် ဥက္ကံသ ဖြစ်၏။ နဝဓာ ပစ္စယောသည် အဋ္ဌဓာ ပစ္စယောထက် ဥက္ကံသ ဖြစ်၏။ ဋီကာအလို ဒသဓာ ပစ္စယောသည် နဝဓာ ပစ္စယော ထက် ဥက္ကံသ ဖြစ်၏။ ဒသဓာ ပစ္စယောအောက် နဝဓာ ပစ္စယောသည် အဝကံသ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဝသေသဖြင့် အဋ္ဌဓာ သတ္တဓာ ပစ္စယောတို့၏ အဝကံသဖြစ်ပုံကို သိပါ။

အဖော်သဟံရှိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ သဟဇာတ။ ပေ။ အဝိဂတဝသေန၊ သဟဇာတ ပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နာမ်တို့တွင်။ ကိဉ္စ၊ အချို့ နာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ကိဉ္စ၊ သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အညထာပိ၊ အခြားသော ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တဿ၊ ထို အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဝတ္တေပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ တထာ၊ တူ။ ပါကံ၊ ဝိပါကံနာမ်သည်။ ပါကဿ၊ ဝိပါကံနာမ်အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ အပါကံ၊ ဝိပါကံနာမ်မှတစ်ပါး သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်သည်။ အဝိပါကဿ၊ ဝိပါကံနာမ်မှ တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအား။ ဆော ပစ္စယော ဟောတိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဝတ္တေပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌ လည်း။ ပဉ္စဂေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ဝိပါကနာမံ၊ ဝိပါကံနာမ်သည်။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါကံနာမ်ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ဇေ-ခုမြောက် မနာယတန အား။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဆတ္တော ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ အဝိပါကံ၊ ဝိပါကံနာမ်မှ တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်သည်။ အဝိပါကဿ၊ ဝိပါကံနာမ်မှ တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ် ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအား။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့် သာ။ တတော၊ ထို ၇-ပစ္စည်းမှ။ ဝိပါကပစ္စယံ၊ ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ ဆော၊ အားဖြင့်သာ။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ (နာမမေဝ ဟိ အာရုပ္ပေ စသော ဂါထာ၏အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ဧတ္ထ၊ ဤ ပဝတ္တေပိ တထာ ဟောတိ စသော ဂါထာ၌။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထေဝ၊ ထို ပဉ္စဂေါကာရဘဝ၌ပင်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံနာမ်သည်။ သေသ- ပဉ္စန္ဒ၊ ဆဋ္ဌာယတနမှကြွင်းသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့အား။ စတုဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ အဝိပါကံပိ၊ ဝိပါကံနာမ်မှတစ်ပါး သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်ကိုလည်း။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ပကာသိတံ၊ ထင်ရှား ပြအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထေဝ၊ ထို ပဉ္စဂေါကာရဘဝ၌ပင်။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သေသာနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနမှ ကြွင်းကုန်သော။ စက္ခာ- ယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးသော အာယတန တို့အား။ စက္ခပသာဒါဒိဝတ္ထုကံပိ၊ စက္ခပသာဒိ အစရှိသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ ဣတရံပိ၊ စက္ခပသာဒိအစရှိသော မှီရာဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော

ဟဒယဝတ္ထုဟူသော မှီရာဝတ္ထုရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝိပါကနာမံ၊ သည်။ ပစ္စာဇာတ။ ပေ။ ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္စာဇာတပစ္စည်း၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ အတ္ထိပစ္စည်း၊ အဝိဂတပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ စတုဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကနာမံကို။ (ပကာသိတံ) ယထာ၊ ထင်ရှားပြအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အဝိပါကံပံ၊ ကိုလည်း။ ပကာသိတံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသ-
လာဒိဘေဒံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော အပြားရှိသော နာမ်သည်လည်း။ တေသံ၊ ထိုစက္ခာယတနအစရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့အား။ စတုဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ ရုပ်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌိ) နာမ-
မေဝ၊ သာ။ ပဋိသန္ဓိယံဝါ၊ ဦးသော်၎င်း။ ပဝတ္ထေဝါ၊ ဦးသော်၎င်း။ ယဿ ယဿ အာယတနဿ၊ အကြင် အကြင် စက္ခူအစရှိသော အာယတနအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယထာစ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော) ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုထို အာယတနအား ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဝေဒိတဗျံ။

ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ အာရူပဘဝေ၊ ဦး။ ကော-
ယတနဿာပိ၊ တခုသော အာယတနအားလည်း။ ပစ္စယော န ဘဝတိ။ ပန၊
ကား။ ပဉ္စက္ခန္ဓာဘဝေ၊ ၅ ပါးသော ခန္ဓာရှိသော ပဉ္စဝေါကာရတစဉ်။ 'ရူပတော၊
ရုပ်တွင်။ [နိဗ္ဗာဓဏေ တောပစ္စယော။-ယောဇနာ။] သန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။
ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအား။ ဆဓာ၊
အားဖြင့်။ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးသော
အာယတနတို့အား။ အဝိသေသတော၊ အထူးမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အထူး
မမဲ့သမညအားဖြင့်။ စတုဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယော) ဟောန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပတော၊
ရုပ်တွင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦး။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ သော။ မနာ-
ယတနဿ၊ အား။ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ-
ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဆဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနိ
ပန၊ ဘူတရုပ်တို့သည်ကား။ အဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦး၎င်း။
ပဝတ္ထေ စ၊ ဦး၎င်း။ [အဝိသေသတောကို ထပ်ဖွင့်။] ယံယံ အာယတနံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿတဿ၊ ထိုထိုအာယတန၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။
ပဉ္စန္ဒံပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ စက္ခူအစရှိသော
အာယတနတို့အား။ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
စတုဓာ ပိစ္စယော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဧတေသံ၊ ဤစက္ခူအစရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့အား။ ပဝတ္ထိယံ၊ ဦး။
ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတရုပ်သည်၎င်း။ အာဟာရောစ၊ ကဗဠိကာရာဟာရရုပ်သည်၎င်း။
တိဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဏာနေဝ၊ ထို စက္ခာယတနအစရှိသော

၅-ပါးသော အာယတနတို့သည်ပင်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအား။ (စက္ခုဝိညာဉ်စသော မနာယတနအား။) ဆဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ တဿေဝ၊ ထို ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအားပင်။ ပဉ္စဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပန၊ ချဲ့။ [တေသံ ပနာတိ အာဒိ ဝိတ္တာရော။-ယော-ဇနာ။] စက္ခုဒီဇံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ဤအာယတနတို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦးဝဋ်။ ပဝတ္တေစ၊ ဦးဝဋ်။ အတ္ထိ အဝိဂတ ဣန္ဒြိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ရူပဇီဝိတံ၊ ရုပ်ဇီဝိတသည်။ တိဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

အာဟာရော စာတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (ဝိတ္တာရော ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) အာဟာရော စ၊ အာဟာရရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထိ အဝိဂတ အာဟာရဝသေန တိဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုအာဟာရသည်။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရူပဇီဝိနော၊ အာဟာရရုပ်မှီ၍ အသက်ရှင်လေ့ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ အာဟာရနဂတေ၊ အာဟာရသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ကာယော၊ ကိုယ်၌။ ပဝတ္တိယယေဝ၊ ပဝတ္တိအခါ၌သာ။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦး (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။

[တာနေဝ ဆဓာ စသည်ကို ဖွင့်ပြလို၍ “တာနိ ပန” စသည် မိန့်။] ပန၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ တာနိ စက္ခုယတနာဒီနိ၊ ထို စက္ခုယတန အစရှိသည်တို့သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ သော။ စက္ခုပေ။ သင်္ခါတဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ သာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မနာယတနဿ၊ အား။ နိဿယ။ ပေ။ ဝသေန၊ နိဿယပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆဟိ အာကာရေဟိ။ ပဝတ္တေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယာ) နော (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တဿေဝ အဝသေသ မနာယတနဿ၊ ထိုကြွင်းသော မနာယတနအားပင်။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ ပဝတ္တေ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦးသော်၎င်း။ ပဝတ္တေ ဝါ၊ ဦးသော်၎င်း။ ယဿ ယဿ အာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယတာ စ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော)ဟောတိ။ တတာ၊ ထိုထိုအာယတနအား ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော။ ယံ နာမရူပံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ ယဿ၊ အကြင်သဋ္ဌာယတနအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယတာစ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ တမ္ပိ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော နာမ်ရုပ်၏ ထိုပစ္စုပ္ပန်တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံကိုလည်း။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေ

အခါ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
 သေယျထိဒ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ တာဝ၊ ပဝတ္ထိအခါမှ ရှေးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ခန္ဓတ္ထယဝတ္ထုရူပ-
 သင်္ခါတံ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၃-ပါးအပေါင်း ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နာမရူပံ၊
 သည်။ ဆဋ္ဌာယတနာယ၊ ၆-ခုမြောက်မနာယတနအား။ သဟဇာတ အညမည-
 နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ၊ ဝိပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စယာဇီဟိ၊ ထို့ဖြင့်။
 ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထေ၊ ဤ နာမ်ရုပ် ၂-ပါးက
 သဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ မုခမတ္ထံ၊ အမြက်မျှတည်း။ (အကျဉ်းမျှ
 တည်း။) ပန၊ ဆက်။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လိုက်
 သဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ယောဇေတုံ၊ ယှဉ်စေခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထေ၊ ဤနာမ်ရုပ် ၂-ပါးက သဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ
 ၌။ ဝိတ္တာဓော၊ ဣ၊ န ဒဿိတော၊ မပြအပ်တော့။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နာမရူပပစ္စယာ၊ သဋ္ဌာယတနနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၀။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထောဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။)
 ဖဿ၊ ဖဿတို့သည်။ သင်္ခေပါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပဿအာဒယော၊
 စက္ခုသမ္ပဿ၊ အစရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌေဝ၊ ၆-ပါးတို့သာတည်း။ ဝိတ္တာရေန၊
 အကျယ်အားဖြင့်။ ဧတေ၊ ထို ဖဿ ၆-ပါးတို့သည်။ ဝိညာဏမိဝ၊ ဝိညာဉ်သည်
 ကဲ့သို့။ (သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံတုန်းက ဝိညာဉ်သည်ကဲ့သို့။) ဗာတ္ထိံ သ၊
 ၃၂-ပါးသည်။ ဘဝန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။
 စက္ခုသမ္ပဿောတိ အာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌေဝ၊
 သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဖဿ၊ ထိုသည်။ အာဂတ၊ လာကုန်ပြီ။ ဝိတ္တာရေန
 ပန၊ အားဖြင့်ကား။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကုသလ-
 ဝိပါကာ၊ ကုသလဝိပါကံ ဖဿတို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အကုသလဝိပါကာ၊
 အကုသလဝိပါကံ ဖဿတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ၁၀-ပါးတို့၎င်း။ သေသ၊
 စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော ကုသလဝိပါကံ အကုသလဝိပါကံ ၁၀-ပါးတို့မှ
 ကြွင်းကုန်သော။ ဗာဝိသတိလောကီယဝိပါက ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ၂၂-ပါး
 သော လောကီဝိပါကံဝိညာဉ်နှင့်၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဝိသတိ၊ သော။
 (ဖဿ) စ၊ ဖဿတို့၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ သဗ္ဗေပါ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော
 ဖဿတို့သည်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တဝိညာဏမိဝ၊ ဟောတော်မူအပ်

သော ဝိညာဉ်သည်ကဲ့သို့။ ဗာတ္ထိံသ၊သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ ဗာတ္ထိံသဝိဇ္ဇာပိ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ တေဿ ဖဿဿ၊ အား။ ယံ သဋ္ဌာယတနံ၊ အကြင် ဇ-ပါးသော အာယတနသည်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။

တတ္ထ၊ ထို ဇ-ပါးသော အာယတန၌။ ဆဋ္ဌေန၊ ဇ-ခုမြောက် မနာယတနနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော။ စက္ခာဒိံ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတနကို။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတနဟူ၍။ ဝိစက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ဗဟိရေဟိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ဗဟိရေယတန ဖြစ်ကုန်သော။ ဆဟိပိ၊ ဇ-ပါးတို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံဝိစက္ခဏာ၊ တို့သည်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတနကို။ ဣစ္ဆန္တိ။ [ဗဟိရေဟိပိဉ် “ဝိ”ဖြင့် အဇ္ဈတ္တိကာယတန ကို ပေါင်းပါ။ ထို့ကြောင့် “သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ၌ “သဋ္ဌာယတန” အရ စက္ခုစသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနကိုသာ ယူသော်နည်း၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန နှင့် ဗဟိရေယတန ၂-ပါးစုံကို ယူသောနည်းအားဖြင့် ၂-နည်းရှိသည်-ဟု မှတ်ပါ။] တတ္ထ၊ ထိုဝိစက္ခဏ ၂-မျိုးတို့တွင်။ တာဝ၊ ဒုတိယ ဝိစက္ခဏမှ။ ရှေးဦး စွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) ယေ၊ အကြင် ဝိစက္ခဏတို့သည်။ အယံ၊ ဤ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒကထာ၌။ ဥပါဒိန္နက ပံတတ္တိကထာ၊ သက်ရှိခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အပေါင်း၏ ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧက-သန္တတိ ပရိယာပန္နမေဝ၊ တခုသောအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းတရားကို၎င်း။ (သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောဝယ် သဋ္ဌာယတနကို၎င်း။) ပစ္စယပ္ပန္နု၊ ပစ္စယပ္ပန်တရားကို၎င်း။ ဒီပန္တိ၊ ကုန်၏။

တေ၊ ထိုဝိစက္ခဏတို့သည်။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိ-အနုဿာရတော၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သောအားဖြင့်။ အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ ၌။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အညတ္ထ၊ အရူပဘုံမှတစ်ပါးသော ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌။ သဗ္ဗသင်္ဂဟတော၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကို သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့်။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကမေသသရူပေကသေသံ၊ ဧကမေသ သရူပေကသေသံကို။ (“သဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနံ”ဟူသော ဧကမေသ သရူပေကသေသံကို။) ကတော၊ ၍။ ဆဋ္ဌေန၊ ဇ-ခုမြောက် မနာယတနနှင့်။ သဟ၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ စက္ခာဒိံ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတနကို။ သဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣစ္ဆန္တိ။ [ဤစကားဖြင့် “ပဌမ ဝိစက္ခဏတို့က သဋ္ဌာယတန အရ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဇ-ပါးကိုသာ ယူလိုသည်”ဟု မှတ်ပါ။] ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကာယတနသည်။ သဋ္ဌာယတ-နဉ္စ၊ ဇ-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ဇ-ပါးသော အာယတန လည်း။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတန သဋ္ဌာယတန။ ဣတေဝ၊ သို့သာ။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ပန၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် ဝိစက္ခဏတို့သည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နမေဝ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုသာ။
 (ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကိုသာ။) ဧကသန္တတိ ပရိယာပန္နံ၊ တခုသော ခန္ဓာ
 အစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ဖဿကို။ ဒီပေန္တိ။ ပစ္စယံ ပန၊ ပစ္စည်းကိုကား။ (ပစ္စည်း
 ဖြစ်သော သဠာယတနကိုကား။) ဘိန္နသန္တာနံပိ၊ ကွဲပြားသောသန္တာန် ရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော သဠာယတနကို။ (ဒီပေန္တိ)။ တေ၊ ထိုဝိစက္ခဏတို့သည်။ ယံယံ
 အာယတနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံး
 စုံသော အာယတနကို။ ဒီပေန္တိ၊ ပြလိုကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဗာဟိရံပိ၊ ရူပါရုံ
 အစရှိသော ဗာဟိရုယတနကိုလည်း။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ ဆဋ္ဌေန၊ နှင့်။
 သဟ၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ တဒေဝ၊ ထိုအာယတနကိုပင်။ ဗာဟိရေဟိ၊ ကုန်သော။
 ရူပါယတနာဒိဟိပိ၊ ဘို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ သဠာယတနတိ၊ ဟူ၍။ ဣစ္ဆန္တိ။ ဟိ၊
 မှန်။ တံပိ၊ ထိုဗာဟိရုယတနသည်လည်း။ [သဓံ* ဝစ္ဆတိ၌ပိ။] ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊
 ဇေ-ဒုမြောက် ဓမ္မာယတနလည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ရူပါယတနစသော ဇေ-ပါး
 သော အာယတနလည်း။ သဠာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန သဠာယတန။ ဣတိ၊ သို့။
 တေသံ၊ ဤဆဋ္ဌာယတန၊ သဠာယတနတို့၏။ ဧကသေသေ၊ ကိ။ ကတေ၊
 ပြုအပ်ပြီးသော်။ သဠာယတနံတေဝ၊ ဟူ၍သာ။ သဓံ* ဝစ္ဆတိ။ [ဤစကားဖြင့်
 “ဒုတိယ ဝိစက္ခဏတို့က သဠာယတနအရ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဇေ-ပါးနှင့် ရူပါရုံ
 အစရှိသော ဗာဟိရုယတနကို ယူလိုသည်”ဟု မှတ်ပါ။]

ဧတ္ထ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော ဟူသော ဤစကားရပ်၌။ (ဌတွာ
 စောဒကော၊သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော
 အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော၊သော။ ဖဿော၊သည်။ န သမ္ဘောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။
 ဧကမ္ပာ၊ လော။ အာယတနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာ၊
 တို့သည်။ န (သမ္ဘောန္တိ)၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ အယံ စ၊ ဤ ဖဿကိုလည်း။ သဠာ*

န သဗ္ဗာ။ပေ။သမ္ဘောတိ။ ။“သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော”ဟု ဖဿကို ဧကဝစနန္တ
 အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူရာ၌ အာယတန အားလုံးကြောင့် ဖဿ တပါးသာ ဖြစ်လျှင် ထို
 ဖဿော ဟူသော ဧကဝစနန္တ သဒ္ဓါသည် သင့်ရောဂါ၏၊ [“ယဒိ သဗ္ဗာယတနေဟိ ဧကော
 ဖဿော။ပေ။ယုဇ္ဇေယျ”-ဋီကာ။] စင်စစ်မှကား “အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်
 ဖဿတပါးသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ စက္ခုသမ္ပဿ စသောအားဖြင့် ဖဿအများ ဖြစ်ကြ
 သည်” ဟူလို။

နာပိ ဧကမ္ပာ။ပေ။သဗ္ဗေ ဖဿာ။ ။စက္ခုယတန စသော အာယတန တပါး
 တပါးကြောင့် စက္ခုသမ္ပဿ စသော အလုံးစုံသော ဖဿအများ ဖြစ်နိုင်လျှင် ထို ဖဿ
 အားလုံးကိုပင် သာမညနိဒ္ဒေသနည်းအားဖြင့် “ဖဿော”ဟု ဧကဝစနန္တ ဟောတော်မူ
 သင့်ရ၏။ [အဘယံ ဧကောယတနာ။ပေ။တဒေဝဒေဝသေန ဧကဿ ဝစနံ ယုဇ္ဇေယျ။-
 ဋီကာ။..... တဒေဝဒေဝသေနာတိ တဿ ဖဿဿ အဒေဝဒေဝေန၊ ဖဿသာမည-
 တောတိ အတ္ထော။-အနု။]

ယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဧကောဝ၊ တပါးတည်းသော ဖဿကိုသာ။
 ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သော၊ ထို တပါးတည်းသော ဖဿကို။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ဝုတ္တော၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) တတြ၊ ထို စောဒနာ
 စကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ဧတံ၊ ဤစကား
 သည်။ (အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့် တပါးသောဖဿ မဖြစ်နိုင်၊ တပါး
 သော အာယတနကြောင့်လည်း အလုံးစုံသော ဖဿတို့ မဖြစ်နိုင်ကုန် ဟူသော
 ဤစကားသည်။) သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့
 ကြောင့်။ ဧကော၊ တခုသော ဖဿသည်။ (န သမ္မောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။) ဝါ၊
 တနည်း။ ဧကမ္ပာ၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော
 ဖဿတို့သည်။ န သမ္မောန္တိ။

ပန၊ အန္တယကား။ အနေကေဟိ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော အာယတန
 တို့ကြောင့်။ ဧကော၊ တပါးသော ဖဿသည်။ သမ္မောတိ။ ယတာ၊ ဥဒါဟရုဏ်
 ကား။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယ တပါးတည်းသည်။ [သမ္မောတိ ဟု
 ထည့်၍စပ်။] စက္ခာယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရူပါယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ စက္ခု-
 ဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။ မနာယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အဝသေသာ၊ မိမိ
 ဟူသော ဖဿမူကြွင်းသော။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာယတနာစ၊ သမ္ပယုတ်တရားဟူသော
 ဓမ္မာယတနကြောင့်၎င်း။ (သမ္မောတိ)။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 (ဝိသဇ္ဇနံ၊ တည်း။) ဧတံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ်၌။ ယတာ-
 နုရူပံ၊ အကြင် အကြင် လျော်သည့်အတိုင်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
 [“သောတသမ္ပယော သောတာယတနာ သဒ္ဓါယတနာ သောတဝိညာဏ-
 သင်္ခါတာ မနာယတနာ အဝသေသာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာယတနာ စ” ဤသို့ စသည်
 ဖြင့် ယှဉ်စေပါ။]

ဟိ၊ မှန်။ တသ္မာဝေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ များစွာသော အာယတနတို့
 ကြောင့် ဖဿတပါး၏ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်။) [ဒီပိတော၊ ၌စပ်။] တာဒိနာ၊
 တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ
 ဝိသင်း၌။ (တနည်း။) ဣဓ၊ ဤ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောဟူသော ပါဠိရပ်၌။
 ဧကဝစနန္ဒိန္ဒေသေန၊ ဧကဝဂ်ကို ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးတည်း
 သာ ဖြစ်သော။ အယံ ဖဿော၊ ကို။ အနေကာယတနပ္ပတဝေါဣတိ၊ တပါးမက
 များစွာသော အာယတနဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏ ဟူ၍။ ဒီပိတော၊ ပြတော်

ဧကောပုနေကာ။ပေ။ပဉ္စတဝေါ။ ။“ဧကောပိ+အနေကာယတနပ္ပတဝေါ” ဟု ပုဒ်ခွဲ
 ဆိုရန် ဋီကာ ဖွင့်သည်။ “ဗျာတပါးတည်းသည် များစွာသော အာယတန ဟူသော
 ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏” ဟူရာ၌ “ယတာ စက္ခုသမ္ပယော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော စကား
 ကိုပင် ပြန်၍ကြည့်ပါ။

မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကေဝစနနိဒ္ဒေသေနာတိ၊ ကား။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော-
 တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ကေဝစနနိဒ္ဒေသေန၊ အားဖြင့်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။
 အာယတနေဟိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကော ဖဿော ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ တာဒိနာ၊
 တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒီပိတော၊ ပြီ။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ကား။ အာယတနေသု၊ တို့တွင်။ [ပဉ္စ စသည်၌စပ်။] ဆဓာ၊ ဇီ-ပါး
 အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ ပဉ္စ၊ စက္ခာယတန အစ
 ရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြရာ၏၊ တတော၊
 ထို ၅-ပါးသော အာယတနတို့မှ။ (ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။) ဧကံ၊ တပါးသော
 မနာယတနကို။ နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ဗာဟိရာနိ၊
 အပဉ္စဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ဇီ-ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ယတာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။
 တေယ၊ ဤ မနောသမ္ဘယအား။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။

တတြ၊ ထို ဂါတာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိဘာဝနာ၊ ထင်စွာ
 ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ တာဝ၊ မနာယတနမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ)။ စက္ခာယတနာ-
 ဒိနိ၊ စက္ခာယတနအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသောအာယတနတို့သည်။ စက္ခု-
 သမ္ဘယာဒိဘေဒတော၊ စက္ခုသမ္ဘယအစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓဿ၊
 သော။ ဖဿဿ၊ အား။ နိဿယ။ ပေ။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဆဓာ ပစ္စယာ
 ဟောန္တိ၊ တတော၊ ထို ၅-ပါးသော အာယတနတို့မှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။
 ကျေ၊ သော။ ဝိပါကမနာယတနံ၊ ဝိပါကဖြစ်သော မနာယတနသည်။ အနေက-
 ဘေဒဿ၊ တံပါးမက များသော အပြားရှိသော။ ဝိပါကမနောသမ္ဘယဿ၊
 ဝိပါကဖြစ်သောမနောသမ္ဘယအား။ သဟဇာတ။ ပေ။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။
 နဝဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ ဗာဟိရေသု၊ ဗာဟိရာယတနတို့တွင်။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ စက္ခု-
 သမ္ဘယဿ၊ အား။ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္တိ အဝိဂတဝသေန၊ အပြား
 အားဖြင့်။ စတုဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ သဒ္ဓါယတနာဒိနိ၊ တို့သည်။ သောတ-
 သမ္ဘယာဒိနိ၊ တို့အား။ တထာ၊ တူ။ (စတုဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ကား။
 မနောသမ္ဘယဿ၊ အား။ တာနိ၊ ထို ရူပါယတန အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ဓမ္မာ-
 ယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ တထာ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော ၄ ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်၎င်း။

တထာ ၈။ “တာနိ” အရ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံစသည်ကို၎င်း၊ “ဓမ္မာယတနံ” အရ ပစ္စုပ္ပန်
 ဖြစ်သော ရူပရုပ် (နိဗ္ဗန္တရုပ်) ကို၎င်း ရည်ရွယ်၍ ထို အာယတနတို့က မနောသမ္ဘယအား
 အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ စသော ၄-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဆိုသည်။

အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနဝစ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းမျှဖြင့်သာလျှင်၎င်း။ (ပစ္စယာဟောန္တိ။) ဣတိဝေ၊ သို့။ ဗာဟိရာနိ၊ အပဉ္စ ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ၆-ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ဧတဿ၊ ဤမနောသမ္ဘဿအား။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဠာယတနပစ္စယာ၊ ဖဿပဒနိဇ္ဈေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝေဒနာပဒနိဇ္ဈေသအဖွင့်

၂၃၁။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာနိဇ္ဈေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ဒွါရတော၊ ဒွါရ ၆-ပါးအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ဘဿဇာဒိကာ၊ စက္ခုသမ္ဘဿဇာ အစရှိကုန်သော။ ဆဠေဝ၊ ၆-ပါးပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ထို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တာ၊ ထို ၆-ပါးသောဝေဒနာတို့ကို။ ပဘေဒေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧကူနနုဝတိ၊ တပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော ကိုးဆယ်ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာတိ အာဒိနာ၊ စက္ခုသမ္ဘဿဇာ ဝေဒနာ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ စက္ခုသမ္ဘဿဇာဒိကာ၊ ကုန်သော။ ဒွါရတော၊ အားဖြင့်။ ဆဠေဝ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဝေဒနာ၊ ထို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တာ၊ ထိုဝေဒနာတို့ကို။ ပဘေဒေန၊ အားဖြင့်။ ဧကူနနုဝတိယာ၊ သော။ စိတ္တေဟိ၊ ထို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ အညီအမျှ ကျေပွါဒတာ အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကူနနုဝတိတိ၊ ‘တပါးဖြင့်ယုတ်လျော့သော ကိုးဆယ်ဟူ၍။ မတာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ တောသု ဝေဒနာသု၊ တပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော ကိုးဆယ်သော ဤဝေဒနာတို့တွင်။ ဣ၊ ဤ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဟူသောပါဠိ၌။ ဝိပါက-စိတ္တယုတ္တာဝ၊ ဝိပါကစိတ်နှင့်သာ ယှဉ်ကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ၊ ၃၂-ပါးသော။ ဝေဒနာ၊ ထို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘာသိတု၊ ရှေးဆရာတို့ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ ပဉ္စဒွါရမှ၊

အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနဝ။ ။ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်သော(အတိတ် အနာဂတ် ကာလဝိမုတ် ဖြစ်သော) ရူပါယတနစသော အာယတန ၆-ပါးလုံးနှင့် ပစ္စုပ္ပန် မဟုတ်သော ရူပရုပ်မှ တပါးသော အခြား ဓမ္မာယတနကို ရည်ရွယ်၍ ထိုအာယတနတို့က မနောသမ္ဘဿအား ပုရေဇာတစသည် မဖက် အာရမ္မဏ သက်သက်မျှဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဆိုသည်။ [တတစာတိ။ပေ။သန္နာယ ဝုတ္တံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနာတိ။ပေ။ သန္နာယ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။]

ပဉ္စဒွါရ၌။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးသော ဝေဒနာတို့အား။ (စက္ခု-
သမ္မဏဇာတသော ၅-ပါးသော ဝေဒနာတို့အား။) အဋ္ဌဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော
(ဟောတိ)။ (ပဉ္စဒွါရမှ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။) ဖဿော၊ သည်။ သေသနံ၊ ကြွင်းသော
ကာမဝိပါက် ဝေဒနာတို့အား။ ဧကော၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) မနော-
ဒွါရေပိ၊ မနောဒွါရ၌လည်း။ သော၊ ထို ဖဿသည်။ တထာ၊ ထို ဂ-ပါးအပြား
တပါးသောအတို့အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။)

ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ပဉ္စဒွါရ၌။
စက္ခုပသာဒါဒိဝတ္ထုကာနံ၊ စက္ခုပသာဒ အစရှိသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သော။
ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာတို့
အား။ စက္ခုသမ္မဏာဒိကော၊ စက္ခုသမ္မဏ အစရှိသော။ ဖဿော၊ သည်။
သဟဇာတ။ ပေ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ သေသနံ၊
စက္ခုပသာဒါဒိဝတ္ထု ပဉ္စဝေဒနာမှ ကြွင်းကုန်သော။ [ကာမာဝစရဝိပါက-
ဝေဒနာနံ ဌာပနံ။] ဧကေကတ္ထိ၊ ဒွါရေ၊ တပါးတပါးသော ဒွါရ၌။ (ပဉ္စဒွါရတွင်
တပါးတပါးသော ဒွါရ၌။) သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနသန္တိရဏတဒါရဗ္ဗဏ ဝသေန၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိန်း၊
သန္တိရဏ၊ တဒါရုံတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါက-
ဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ စက္ခုသမ္မဏာဒိကော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပနိဿယ-
ဝသေန၊ ဥပနိဿယ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကောဝ ပစ္စယော ဟောတိ။

မနောဒွါရေပိ သော တထာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ (ဝိတ္တာရံ၊ ကိ။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိ-
တှာ ဒဿေမိ၊ အံ။) မနောဒွါရေပိ၊ ဌာလည်း။ တဒါရဗ္ဗဏဝသေန၊ တဒါရုံ၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါကဝေဒနာနံ၊ တို့အား။
သဟဇာတမနောသမ္မဏသင်္ခါတော၊ တကွဖြစ်သော မနောသမ္မဏဟု ဆိုအပ်
သော။ သော ဖဿော၊ သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော
ဟောတိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပဋိသန္တိတဝဂ်စုတိဝသေန၊ ပဋိသန္တေ တဝဂ်
စုတိတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနံပိ၊ ဘုံ
၃-ပါး၌ဖြစ်သော ဝိပါက်ဝေဒနာတို့အားလည်း။ (သဟဇာတ မနောသမ္မဏ-
သင်္ခါတော၊ သော။ သောဖဿော၊ သည်။ တထေဝ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။)
[ဤသို့ ရွှေပုဒ်တို့ကို လိုက်စေ၍ စပ်ရပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ပန၊ ခက်။

မနောဒွါရေပိ သော တထာ။ ။တထာဖြင့် ပဉ္စဒွါရ၌ ပြအပ်ပြီးသော အဋ္ဌဓာ
ကို၎င်း၊ ဧကောကို၎င်း ပြန်၍ညွှန်းသည်။ မှန်၏-အကျယ်၌ “မနောဒွါရေပိ ဟိ”
စသည်ဖြင့် “အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိ”ဟု၎င်း၊ “ဧကော ပစ္စယော ဟောတိ”ဟု၎င်း
ပြလိုမှမည်။ [ယောဇနာ၌ကား “တထေဝ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိတိ သမ္ပန္နော”
ဟု ဆို၏။ ဧကော ပစ္စယော မူပါ။]

မနောဒွါရေ၊ ဌံ။ တဒါရဗ္ဗဏဝသေန၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။
 ယာ တော ကာမာဝစရဒဝဒနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ တာသံ၊ ထို ကာမာဝစရ
 ဝေဒနာတို့အား။ မနောဒွါရေ၊ ဌံ။ အာဝဇ္ဇနသမ္ပယုတ္တော၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ မနောသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧက-
 ဝေ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗဿပစ္စယာ၊ ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၂။ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာနိဒ္ဒေသော၊ ဌံ။ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဣဓ၊
 ဤဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာနိဒ္ဒေသဌံ။ ရူပတဏှာဒိသေဒေန၊ ရူပတဏှာအစရှိသည်
 တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ကို။ ဒိပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဖိ-ပါးသော တဏှာတို့တွင်။ ပဝတ္တာကာရတော၊ ဖြစ်ပုံ
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဧကေကာ၊ တပါးတပါးသောတဏှာကို။ တိဝိဓော၊ ၃-ပါး
 အပြားရှိ၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့ပြီးအံ့။ ဣမသ္မိံ ဝေဒနာပစ္စယာ
 တဏှာနိဒ္ဒေသော၊ ဌံ။ [ဒိပိတာ စသည်၌စပ်။] သေဋ္ဌိပုတ္တော၊ သေဋ္ဌေး၏သား။
 ပြာဟူဏပုတ္တော၊ ပုတ္တား၏သား။ ဣတိ၊ သို့။ ပိတိတော၊ အဖမှ။ နာမဝသေန၊
 လာသောနာမည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ လာသောနာမည်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပုတ္တော၊
 ကို။ (ဒိပိတော)ဝိယ၊ ထင်ရှားအောင်ပြအပ်သကဲ့သို့။ (တယာ၊ တူ။) ရူပတဏှာ၊
 ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သောတဏှာပေ။ မေ္မတဏှာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ တပ်မက်တတ်

ယာ ပနေတာပေ။ ဧကော။ ။ “မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော ဝေဒနာ”ဟူရာ၌ “စက္ခု-
 သမ္ပယာဇာဝေဒနာ” စသည်ကဲ့သို့ ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော ဝိပါက်ဝေဒနာသာ မက အနုပါ-
 ဒိန္နကဖြစ်သော (ဝိပါက် မဟုတ်သော) ကုသိုလ် စသည်၌ ယှဉ်သော ဝေဒနာများလည်း
 ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ပစ္စယံ (ဗဿ ဟူသော ပဋ္ဌည်းကို) အနုပါဒိန္နံ (ဥပါဒိန္န
 မဟုတ်သော ဝေဒနာကိုလည်း) ဧကံ ဣစ္ဆန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်။

ဥပနိဿယဝသေန။ ။ ကျေးသမ္ပယာဇသော နာမသည် သမ္ပုဒ်စွဲနှိုးနှင့် ယှဉ်သော
 ဝေဒနာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အနန္တရစသော (အနန္တရမျိုးဆိုရာ) ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူး
 ပြုနိုင်၏။ သို့သော် ဥပနိဿယဟူရာ၌ အနန္တရပနိဿယလည်း ရနိုင်သောကြောင့်၎င်း၊
 ပကတူပနိဿယက သန္တိရဏ တဒါရုံ ဝေဒနာတို့အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ သမ္ပုဒ်စွဲနှိုးနှင့်
 သဘောတူ (ဆက်ဆံ) သောကြောင့်၎င်း အနန္တရပစ္စည်းများကို မပြတော့ဘဲ ဥပ-
 နိဿယဝသေန”ဟု ပစ္စည်းတပါးတည်းကိုသာ ပြသည်။ [သေသာနတိ ဧတ္ထ။ပေ။
 ဧကောတိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။]

သော တဏှာ။ ဣတိ။ သို့။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံမှ။ နာမဝသေန၊ လာသော နာမည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ လာသောနာမည်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဣမာ တဏှာ၊ ထိုကို။ ဒိပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပကုသိတာ၊ ထင်ရှားပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္ထေ၊ တတ္ထ၊ ထိုရူပ တဏှာအစရှိသည်တို့တွင်။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ (ရူပါရုံအပေါ်၌။) တဏှာ၊ တပ်မက် တတ်သော တဏှာတည်း။ ရူပတဏှာ၊ ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ။ ဣတိဣမိနာနယေန၊ ဖြင့်။ ပဒတ္ထေ၊ ပုဒ်တို့၏အနက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စ ပန၊ ထင်၍ဆက်ဦးအံ့။ တာသု တဏှာသု၊ ထိုတွင်။ ဧကေကာ၊ သော။ တဏှာ၊ ကို။ [မတာ ခွံစပ်။] ပဝတ္တိအာကာရတော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာမတဏှာ၊ ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ၃-ပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ မတာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (ပဝတ္တိအာကာရအားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပတဏှာ ဝေ၊ သည်ပင်။ [ဟောတိ ခွံစပ်။] ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ ၏။ အာပါတကံ၊ သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။ ကာမဿာဒဝသေန၊ ဝတ္ထုကြာမကို လွန်စွာသာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဿာဒယမာနာ၊ လွန်စွာသာယာလျက်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ကာမတဏှာနာမ၊ ကာမတဏှာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ယဒါ၊ ၌။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထို ရူပါရုံသည်ပင်။ ဓုဝံ၊ မြ၏။ သဿတံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တယ၊ သော။ သဿတဒိဋ္ဌိယံ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ပဝတ္တတိ၊ တဒါ၊ ၌။ ဘဝတဏှာနာမ၊ ဘဝတဏှာမည်သည်။ ဝါ၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ သဿတ- ဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သော။ ဓုဝေ၊ ကို။ ဘဝတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိံ၊ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ၌။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထို ရူပါရုံသည်ပင်။ ဥစ္စိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တယ၊ သော။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ပဝတ္တတိ၊ တဒါ၊ ၌။ ဝိဘဝတဏှာနာမ၊ ဝိဘဝတဏှာမည်သည်။ ဝါ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ

ယဒါ။ ဝေ။ ဘဝတဏှာနာမ။ ။ ရူပါရုံကိုဖြစ်စေ၊ သဒ္ဓစသော အာရုံကိုဖြစ်စေ၊ အတ္တဟူ၍ ထိုအတ္တသည် “မြ၏”ဟု ယူဘတ်သောဒိဋ္ဌိကို (သဿဒိဋ္ဌိကို) “ဘဝ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဘဝနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာသည် ဘဝတဏှာ မည်၏။ [ဘဝတိ၊ အတ္တသည် မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်နေ၏။ ဣတိ ဘဝေါ၊ ဤစကားဖြင့် “ဘဝ”အရ ဒိဋ္ဌိ မရသေး။ “ဘဝေါ ဣတိ (အမြဲဖြစ်၏ဟူ၍) + ပဝတ္တာ + ဒိဋ္ဌိ ဘာဒိဋ္ဌိ”ဟု ပြုမှ အယူ (ဒိဋ္ဌိ)ရသည်။ ဤနေရာ၌ကား ဒိဋ္ဌိသဒ္ဓါ မပါသောကြောင့် အာရုံ၏ ဘာအမည်ကို အာရမ္မစိကဒိဋ္ဌိ တင်စား၍ ဒိဋ္ဌိကို (ကာရဏပစ္စာဒအားဖြင့်) ဘာ-ဟု ခေါ်ပါ။ ဘဝန၊ ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့်။ ဝါ၊ သဿာဒိဋ္ဌိနှင့် + သဟဂတာ (တကွဖြစ်သော) + တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ဘဝတဏှာ၊ တဏှာ။]

ဖြစ်သော တဏှာမည်သည်။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မုန့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သော။
 ရာဂေါ၊ ကိ။ ဝိဘဝတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ဂုစ္ဆတိ။ သဒ္ဓတဏှာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။
 သေဝ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
 ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ တော
 တဏှာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တ၊ 'ထိုတဏှာတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တဂ္ဂပါဒီသု၊ အဇ္ဈတ္တဂ္ဂပါရုံ အစရှိသည်တို့၌။
 အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-ပါးသော တဏှာတို့၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓဂ္ဂပါရုံ အစရှိသည်
 တို့၌။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆတ္ထိံသ၊ ၃၆-ပါးသော တဏှာသည်။
 (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ အတိတော၊ အတိတိဖြစ်ကုန်သော။ ဆတ္ထိံသ၊ ၃၆-ပါးသော
 တဏှာ၎င်း။ အနာဂတော၊ ကုန်သော။ ဆတ္ထိံသ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။
 ဆတ္ထိံသ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌသတံ၊ တရားရှစ်ပါးသော။ တဏှာ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ။ [တဏှာ ၃-တန်ကို အရင်းခံ၍ အာရုံ ၆-ပါးဖြင့်၎င်း၊ သန္တာန် ၂-ပါး
 ဖြင့်၎င်း၊ ကာလ ၃-ပါးဖြင့်၎င်း ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ မြှောက်၍ တဏှာ ၁၀၈-ပါး
 ဖြစ်သည်-ဟူလိ။] ပန၊ ဆက်။ တ၊ ထို ၁၀၈-ပါးသော တဏှာတို့ကို။ ဝါ၊
 တို့သည်။ သဒ္ဓိပ္ပမာနာ၊ ချိုးအပ်ကုန်လသော်။ ဂ္ဂပါဒိအာရမ္မဏဝေနေ၊ ဂ္ဂပါရုံ
 အစရှိသော အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆ၊ ၆-ပါးသော တဏှာတို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမတဏှာဒိဝေနေ၊ ကာမတဏှာ အစရှိသည်
 တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိသောဝ၊ ကုန်သော။ တဏှာ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗျာ။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ပုတ္တံ၊ ကို။ အဿာဒေ-
 တ္တာ၊ လွန်စွာသာယာ၍။ ဝါ၊ လွန်စွာသာယာခြင်းကြောင့်။ ပုတ္တေ၊ ၌။ မမတ္တေ-
 န၊ ငါ့ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မြတ်နိုးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတိယာ၊
 နို့ချိုတိုက်ကျွေး မွေးပေးသော အထိန်းအား။ မဟာသက္ကာရံ၊ များစွာသော
 သက္ကာရကို။ (များစွာသော လခပေးမှုကို) ကရေန္တိ ဝိယ၊ ပြုရကုန်သကဲ့သို့။
 (တထာ၊ တူ။) ဂ္ဂပါဒိ အာရမ္မဏဝေနေ၊ အားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊

ဝိဘဝတဏှာ။ ။ဝိ သမ္ဘါသည် ပဋိသေခ အနက်ဟော၊ န+ဘဝဝိ-အတ္တသည်
 အမြဲ မဖြစ် သေလျှင် ပြတ်၏။ ဣတိ ဝိဘဝေါ-မည်၏။ ဤ၌လည်း ဝိဘဝ၏(ဥစ္ဆေဒ
 အမည်ကို ခံ၌)တင်စား၍ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိကိုပင် “ဝိဘဝ”ဟု ခေါ်ထားသည်။ ဝိဘဝေန+
 သဟဂတာ+တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ၊ [ဝိဘဝေါ ဣတိ+သေလျှင် အတ္တသည် မဖြစ်တော့၊
 ပြတ်၏ဟူ၍+ပဝတ္တာ+ဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။]

မမတ္တေန။ ။မမ+ဣဒံ မမံ [ဤပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယ
 အုပ်၊ ဒုတိယပါရာဇိကအပိုင်း၌ ကြည့်ပါ။] မေဃ-ငါ့ဥစ္စာ၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ မြတ်နိုးသောတဏှာတည်း။ မမတ္တံ-တူ။ “ငါ့ဥစ္စာ၏အဖြစ်”-သဒ္ဓတ္ထာ“မြတ်နိုး
 သည်၏အဖြစ်”-ဝေါယာရတ္ထ။ “ငါ့ဥစ္စာဟူ မြတ်နိုးတတ်သောတဏှာ၊ (သဘာဝတ္ထ)။

ကို။ (သားနှင့်တူသော ဝေဒနာကို။) အဘာဒေတု၊ ဤ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ-
 ယ၊ ဌ။ မမတ္တေန၊ ကြောင့်။ ဂ္ဂပါဒိအာရမ္မဏဒါယကာနံ၊ ဂ္ဂပါဒ်အစရှိသော
 အာရုံကို ပေးတတ်ကုန်သော။ (ဓာတိနှင့်တူစွာ ဂ္ဂပါဒ် အစရှိသော အာရုံကို
 ပေးတတ်ကုန်သော။) စိတ္တကာရ၊ ပေ။ ဝေဇ္ဇာဒိန္နံ၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီ ပန်းပု
 ရုပ်တို့ကိုပြုလုပ်တတ်သော ပန်းချီ ပန်းပုဆရာ၊ တီးတတ်သော စောင်းသွား၊
 နံ့သာသည်၊ ဖြေသည်၊ ရက်ကန်းသည်၊ ရသာယနဆေးကိုစီမံတတ်သော သမား
 တော် အစရှိ သူတို့အား။ မဟာသက္ကာရံ၊ များစွာသောသက္ကာရကို။ (များစွာသော
 အာပေမူကို။) ကဏေန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ သော တဏှာ၊
 သည်။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာတို့တွင်။ ဝိပါကသုဝေဒနာ၊
 ဝိပါက်ဖြစ်သော သုဝေဒနာကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်၏။ (တဏှာအား
 ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဝိပါက်သုဝေဒနာကို အလိုရှိအပ်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ကောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ သော၊ ဤဝိပါက်ဝေဒနာသည်။ ကေဝာဝ၊
 တပါးသော အဖို့အားဖြင့်သာ။ တဏှာယ၊ အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ကေ-
 ဓာတိ၊ ကား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ [ပတ္တယတိ၊ ဣစ္ဆတိ၊ ဘာသိတာတိဉ္စိပ။]
 ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ပတ္တယတိ၊ တောင့်တ
 ၏။ သုခိပိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။ ဣစ္ဆတိ၊

ဝိတ္ထံ၊ ပေ။ ဝေဇ္ဇာဒိန္နံ။ ။ ဝိတ္ထကာရသည် ဂ္ဂပါဒ်လှလှကို ရေးဆွဲတတ်၊ ထုလုပ်သတ်
 သော ပန်းချီဆရာ၊ ပန်းပုဆရာတည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗသည် အသံကောင်းကောင်း တီးတတ်သော
 စောင်းသမားတည်း။ ဂန္ဓကသည် အနံ့ကောင်းကောင်း ပြုတတ်သော နံ့သာသည်တည်း။
 သုဒသည် အရသာကောင်းကောင်း ချက်တတ်သော စဖိုသည်တည်း။ တန္တဝါယသည်
 အက္ခေဒကောင်းသော အဝတ်တို့ကို ရက်လုပ်ပေးတတ်သော ရက်ကန်းသည်တည်း။
 ဝေဇ္ဇသည် ဩဇာရုပ် ကောင်းကောင်းပါသော ရသာယနဆေးကို စီရင်တတ်သော
 သမားတော်တည်း။ ထို ရသာယနဆေးကို စားရလျှင် အသက်ဒိဋိတရုပ်ကို ကြာရှည်အောင်
 ထောက်ပံ့နိုင်၏။

ယသ္မာ ဝါ။ ။ ရှေ့နည်း၌ ဝိပါက်သုဝေဒနာသည်သာ တဏှာအား ကျေးဇူးပြု
 ပုံကို ပြု၏။ ယသ္မာ၊ တက်သော ဤနည်း၌ကား သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဟူသော ဝိပါက်
 ဝေဒနာ ၃-မျိုးလုံးက အသွားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို၎င်း၊ ဝိပါက်မဟုတ်သော ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ဝေဒနာကလည်း သာဓညအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို၎င်း ပြသည်။

ဒုက္ခံ၊ ပေ။ ဣစ္ဆတိ ။ ။ “ဒုက္ခံ သုခံ ပတ္တယတိ” ဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာက သုခကို
 တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြ၏။ “သုခံ ဘိယျောပိ ဣစ္ဆတိ” ဖြင့် သုခ
 ဝေဒနာက နဂိုရ်အပ်ပြီးသော သို့မဟုတ် တိုး၍ တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူး
 ပြပုံကို ပြသည်။

လိုလားတောင့်တပြန်၏။ ပန၊ ကား။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ သန္တတ္တာ၊
ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခမိစ္ဆေ၊ သုခဟူ၍ပင်။ ဘာသိတာ၊ ဆိုအပ်
ဆိုနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဣတိ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ
တဏှာဟူ၍။ မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်
သော။ တိဿောပိ၊ ဥ-ပါးလုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ တဏှာ-
ယ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ [တသ္မာ တိဿောပိ ဝေဒနာ
တဏှာယ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ (တသ္မာ) ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ ဣတိ၊ ဟူ၍။
မဟေသိနာ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏။]

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသောအကြောင်း
ရှိသည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနုသယ၊ အနုသယဝေဒနာကို။
ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ (တဏှာ၊ သည်။) နဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုဿိ-
မတော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိသော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ မကောင်းမှု
တို့ကို မျှောပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာပစ္စယာ၊ တဏှာပဒနိဇ္ဈေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဥပေက္ခာ ပန၊ ပေ။ ဘာသိတာ ။ ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်ရကား
သုခဟုပင် ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပေက္ခာဝေဒနာလည်း သုခကဲ့သို့ သာလွန်၍ လိုသား
တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူးပြုသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဥပေက္ခာဟူရာ၌ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာမှတစ်ပါး အခြားသော
ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာနှင့် လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်၌ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကိုသာ
ဟူပါ။ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာကား အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဒုက္ခ၌ သွင်းယူရသည်။ ထိုသို့
သွင်းယူရသောကြောင့် “ဒုက္ခကဲ့သို့ သုခကို တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူးပြု
သည်” ဟု မှတ်ပါ။

ဝေဒနာပစ္စယာ စာပီ။ ။ “ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းရှိတိုင်း တဏှာ
ဖြစ်တမ်း” ဆိုသည့် “ရဟန္တာတို့ သန္တာန်၌လည်း တဏှာဖြစ်သည်” ဟု မှတ်ရမည်
လောဟု စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝေဒနာပစ္စယာ စာပီ” စသော ဂါထာကို
မိန့်သည်။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ရာ၌ ခန္ဓာအစဉ်ငယ် အနုသယအဖြစ်ဖြင့် ကိန်းဝပ်
နေသော တဏှာရှိသည့်သာ ပရိယတ္တနတဏှာ ဖြစ်နိုင်၏။ နဂိုခံက အနုသယတဏှာ
ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာတို့ သန္တာန်၌ကား ဝေဒနာကြောင့် တဏှာမဖြစ်နိုင်ပါ။ - ဟူလို။
[ဝေဒနာ + ပစ္စယော ယသ္မာတိ ဝေဒနာပစ္စယာ (တဏှာ)၊ “အပ်” သဒ္ဒါသည်
သမ္မာဝနာဇောတက၊ “စ” သည် ဝါကျာရမ္ဘဇောတက၊ ဝုသိမတော၏ သဒ္ဒတ္ထကို
ရိုက်၍ ကြည့်ပါ။]

ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၃။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနနိဒ္ဒေသော ဌံ။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) ဥပါဒါနာနိ၊ ဥပါဒါနံတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့တည်း။ တာနိ၊ ထို ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့ကို။ အတ္ထဝိဘာဂတော၊ အနက်၏ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရာ၊ တရားတို့ကိုအကျဉ်းချုံးခြင်း၊ အကျယ်ချဲ့ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ကမတောစ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြရာ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ (ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။) ဥပါဒါနန္တိ ကာမုပါဒါနံ။ ပေ။ အတ္ထဝါဒုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဥပါဒါနာနိ၊ ဤ ဥပါဒါနံတို့သည်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အတ္ထဝိဘာဂေါ၊ အနက်၏ ဝေဘန်အပ်သော အထူးအပြားတည်း။ (ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) ဝတ္ထုသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမံ၊ ကာမကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်၏။ ဝါ၊ စွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။) ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန မည်၏။ ကာမောစ၊ ဝတ္ထုကာမကို လိုလားတတ်သော ကိလေသာ ကာမလည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုကိလေသာကာမဟူသည်။ ဥပါဒါနဉ္စ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ဤ အနက်ကြောင့်လည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဥပါဒါနန္တိ၊ ကား။ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏံ၊ စွဲမြဲစွာယူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရားတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘော၊ ဤ ဥပါဒါနံဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဒဋ္ဌတ္ထော၊ ဒဋ္ဌအနက် ရှိ၏။ ဝါ၊ စွဲမြဲဟူသောအနက်၊ ရှိ၏။ (ကေသုဝိယ၊ အဘယ်တို့၌ ကဲ့သို့နည်း။) ဥပါယာသ ဥပကဋ္ဌာဒိသုဝိယ၊ ဥပါယာသ၊ ဥပကဋ္ဌာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ [ဥပါယာသ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း။ ဥပကဋ္ဌာ၊ အလွန်နီးကပ်၏။ နီးကပ်အနက်ကို ဟောရာ၌ ထောမနိဓိဝယ် “ဥပကဏ္ဍာ”ဟု ရှိ၏။]

ဥပါဒါနံ။ ။ “ဥပသဒ္ဓါသည် ဒဋ္ဌ အနက်ဟော” ဟု ဆိုရာ၌ “ဥပ=အလွန်+အာယာသော= ပင်ပန်းခြင်း”ဟု ၎င်း၊ “ဥပကဋ္ဌာ (ဥပကဏ္ဍာ)=အလွန်+နီးကပ်”ဟု ၎င်း၊ ပုံစံထုတ်၏။ ထို၌ “အလွန်”ဟူသည် “ဒဋ္ဌ = စွဲမြဲမြဲ”နှင့် သဘောတူပင်တည်း။ အာဒိယတိ၌ ဒိဝါဒိ ယ-ပစ္စည်း၊ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲမြဲ ယူတတ်၏။ ဣတိ ဥပါဒါနံ။

ကာမုပါဒါနံ။ ။ “ကာမံ (=ဝတ္ထုကာမကို) +ဥပါဒါနံ=(စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော တရားတည်း)၊ ကာမုပါဒါနံ” ဟု ဒုတိယာတပျုရိသ်၎င်း၊ “ကာမော စ= ကိလေသာ ကာမလည်း ဟုတ်၏ + သော + ဥပါဒါနဉ္စာတိ ကာမုပါဒါနံ”ဟု ကမ္မဓာရဉ်း၎င်း အဋ္ဌကထာအတိုင်း ၂-မျိုးကွဲပါ၊ ဒိဋ္ဌမါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံပရိတိ၌လည်းနည်းတူ။ [သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ ဖြစ်ပုံကို သင်္ဂြိုဟ်သာသာရှိကာ သမုစ္စည်းပိုင်း အကုသလသင်္ဂဟ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ဒိဋ္ဌိလည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ဥပါဒါ-
နဉ္စ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သောသဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌ-
ပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါနမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို။
ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။
အတ္တာစ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လောကောစ၊ လောကသည်၎င်း။ သဿတော၊ အခါ
ခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဝါ၊ မြဲ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်
တို့၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို။ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ၊ နောက်၌ဖြစ်သော
မိစ္ဆာအယူသည်။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သီလဗ္ဗတံ၊ နှားတို့၏
အလေ့အကျင့်ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။
သီလဗ္ဗတဉ္စ၊ နှားတို့၏ အလေ့အကျင့်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထို နှားတို့၏အလေ့
အကျင့်ဟူသည်။ ဥပါဒါနဉ္စ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သောသဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်လည်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကသွာ၊
ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနဉ္စာတိပိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်လည်း။
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
ဂေါသီလဂေါတမာဒိနိ၊ နှားတို့၏အလေ့၊ နှားတို့၏အကျင့် အရှေ့သည်တို့သည်။
[ဥပါဒါနာနိဉ္စ စပံ၊ အာဒိပြင် ခွေးတို့၏အလေ့၊ ခွေးတို့၏အကျင့်စသည်ကို ယူ။]
ဝေံ၊ ဤသို့ နှားတို့၏အလေ့၊ နှားတို့၏အကျင့် စသည်ဖြင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကိလေသာမှ
စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။
အဘိနိဝေသတော၊ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ သယမေဝ၊ ဂေါသီလ
ဂေါတမဟူသော မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်။ ဥပါဒါနာနိ၊ ဥပါဒါနိတို့မည်၏။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ (သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနဉ္စာတိပိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်လည်း။
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။) [အာရမ္မဏိကဒိဋ္ဌိ၏ ဥပါဒါနံ
အမည်ကို ဂေါသီလ ဂေါတမဟူသောအာရုံ၌ တင်စား၍ ဂေါသီလ ဂေါတ
မတို့လည်း ဥပါဒါနိဟု ခေါ်နိုင်သောကြောင့် “သီလဉ္စ + တံ + ဥပါဒါနဉ္စ”ဟု
အရတူ ကမ္မဓာရည်း ပြုနိုင်ပါသည်-ဟူလို။]

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဧတေန၊ ဤ သဘောတရားဖြင့်။ ဝေန္တိ၊ ပြောဆိုကြ
ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုသဘော
တရားသည်။) ဝါဒေါ၊ ဝါဒ မည်၏။ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဥပါဒိယန္တိ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်
ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့စွဲမြဲစွာယူကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဥပါဒါနံ၊
မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဝေန္တိဝါ၊ ပြောဆိုမှုလည်း ပြောဆိုတတ်ကုန်သနည်း။
ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ စွဲမြဲစွာယူမှုလည်း ယူတတ်ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေး
တည်း။) အတ္တနံ၊ အတ္တကို။ (ဝေန္တိဝါ၊ ကုန်၏။ ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
ဤကား အဖြေတည်း။) အတ္တနာ၊ အတ္တကို။ ဝါဒုပါဒါနံ၊ ပြောဆိုကြောင်း၊

စွဲမြဲစွာယူကြောင်း သဘောတရားတည်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တကို ပြောဆိုကြောင်း၊ စွဲမြဲစွာယူကြောင်း သဘောတရား။ ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တဝါဒမတ္ထမေဝ၊ အတ္တဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူမျှသည်ပင်။ [အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ခွဲစပ်။] တေေန၊ ပြင်။ အတ္တတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဥပါဒိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အတ္တဟု စွဲမြဲစွာယူကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထို သဘောတရားသည်။) အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဓမ္မသင်္ခေပင်္ဂတ္တာရမှ ရှေးဦးစွာ။ တေသံ၊ ထို ကာမုပါဒါနံ အရှေ့သောပုဒ်တို့၏။ အတ္တင်တာဝေါ၊ အနက်၏ ဝေဘန်အပ်သော အထူးအပြားတည်း။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရေ၊ တရားတို့ကို အကျဉ်းချုံးခြင်း၊ အကျယ် ချဲ့ခြင်းတို့။ [သင်္ခေပတောဝိတ္တာရတောတို့စပ်။] တာဝ၊ ဝိတ္တာရမှ ရှေးဦးစွာ။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ [ဝုတ္တံ ခွဲစပ်။] တတ္ထ ကတမ်၊ ပေ။ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တဏှာဒဇ္ဇတ္တံ၊ တဏှာ၏ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ [ဤကာမစ္ဆန္ဒောစသောပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပိဋတော် နိဿယ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝဂေါစ္စက အခဏ်း၌ ရေးခဲ့ပြီ။] တဏှာဒဇ္ဇတ္တနာမ၊ တဏှာဒဇ္ဇတ္တ မည်သည်။ ပုရိမတဏှာဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ရှေး၌ဖြစ်သောတဏှာ၏ ဥပနိဿယပစ္စည်းကြောင့်။ ဒဠသမ္ဘူတာ၊ ခိုင်မြဲသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဥတ္တရတဏှာဝေ၊ နောက်၌ ဖြစ်သော တဏှာပင်တည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိ) အပ္ပတ္တဝိသယပတ္တနာ၊ မရောက်အပ်၊ မရအပ်သေးသော အာရုံကိုတောင့်တခြင်းသည်။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ နည်း။) အန္တကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ စောရဿ၊ ခိုးသူ၏။ ဟတ္တပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊ ဘဏ္ဍာဘက်သို့ လက်ကို ဆန့်တန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း။ သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂဟဏံ၊ ရောက်အပ်၊ ရအပ်သောအာရုံကို ယူခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံတည်း။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) တဿေဝ၊ ထို ခိုးယူသူ၏ပင်။ ဘတ္တဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ ဘဏ္ဍာကို ယူခြင်းကဲ့သို့တည်း။

အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။ ။ [အတ္တစုံလမ်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ အမူရှင်းပိုင်း အကုသလ သင်္ဂဟဥပါဒါနအဖွင့်၌ ရှုပါ။] ဝါဒေါကိုသင်း၊ ဥပါဒါနံကိုသင်း၊ အဋ္ဌကထာအတိုင်း ၇ ရဏ သာဓိပြု၍ ထို ၂-ပုဒ်ကို ကမ္မဓာရည်း တွဲပြီးနောက် အဋ္ဌကထာအတိုင်း “အတ္တနော+ဝါဒုပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ” ဟု ဆဋ္ဌိတပျုရိသ် တွဲပါ။

အတ္တဝါဒမတ္ထမေဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား အတ္တနှင့် ဝါဒကို ရှေးဦးစွာတွဲ၍ ဥပါဒါနံကို “အတ္တတိဥပါဒိယန္တိ တေန” ဟု ဣရဏသင်္ဂြိုဟ်ပြီးလျှင် “အတ္တဝါဒမေဝ+ဥပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ” ဟု တွဲ၊ အတ္တဟုပြောဆိုကြောင်းအယူသည်ပင်+အတ္တဟု စွဲမြဲစွာယူကြောင်းလည်း ဖြစ်သောကြောင့် အတ္တာဒုပါဒါနံ” ဟု အမည်ရ၏။

၈၊ တနည်းကား။ တေ ဓမ္မော၊ ထိုတဏှာဥပါဒါန်တရားတို့သည်။ အပ္ပိစ္စတာ-
သန္တုဋ္ဌိတာပဋိပက္ခာ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်၊ တင်းတိမ်
ရောင်ရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့တည်း။ [တဏှာသည် အပ္ပိစ္စတာ၏
ဆန့်ကျင်ဘက်၊ ဥပါဒါန်သည် သန္တုဋ္ဌိတာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း။] တဏှာ၊
ထိုမှတပါး။ (တေဓမ္မော၊ ထို တဏှာ ဥပါဒါန်တရားတို့သည်။) ပရိယေသနာရက္ခ-
ဒက္ခမူလာ၊ ရှာရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခ၏အရင်းခံ၊ စောင့်ရှောက်ရခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခ၏ အရင်းခံတို့တည်း။ ဣတိ (အာဟု)။ [တဏှာသည်
ပရိယေသနဒုက္ခ၏ မူလတည်း။ ဥပါဒါန်သည် အာရက္ခဒုက္ခ၏ မူလတည်း။]
ပန၊ ကား။ သေသုပါဒါနတ္ထယံ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါန် ၃-ပါးအပေါင်းသည်။
သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိမတ္ထမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိမျှသဘ်တည်း။ [နောက် ၃-ပါးတို့၏
တရားကိုယ်ကို အကျဉ်းချုံးလျှင် ဒိဋ္ဌိသာ ရသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ကား။ ဝိတ္ထာဒတော၊ အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရွှေတဏှာနိဒ္ဒေသ၌။ ရူပါဒီသု-
ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၌။ ဝုတ္ထာယ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အဋ္ဌသတပုဗ္ဗဘေဒါယ၊ တရား
ရှစ်ပါး အပြားရှိသော။ တဏှာယပိ၊ ၏လည်း။ ဒဋ္ဌဘာဝေါ၊ ခိုင်မြဲသည်၏
အဖြစ်သည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်တည်း။ [ဤစကားအရ “ကာမုပါဒါန်
သည် အကျယ်အားဖြင့် ၁၀၀-ပါး ပြားသည်-ဟူလို၊] ဒသဝတ္ထုကာ၊ ၁၀-ပါး
သော တည်ရာအာရုံရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ တည်း။
ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်း။ တတ္ထ ကတမံ၊ ပေ။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနန္တိ၊
ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဤစကားအရ “ဒိဋ္ဌုပါဒါန်သည် အကျယ်အားဖြင့်
၁၀-ပါးပြားသည်” ဟူလို၊ ဤ နတ္ထိ ဒိဋ္ဌိ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
ပါဠိတော်နိဿယ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဥပါဒါနဂေါစ္စက၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ကား။ သီလဝတေဟိ၊ နှားတို့၏အလေ့အကျင့် ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်
တို့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိပရမသနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။
ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ကြောင်းအယူသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ တည်း။
ယထာဟ၊ နည်း။ တတ္ထ ကတမံ၊ ပေ။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ။)
[ဤစကားအရ သီလဗ္ဗတုပါဒါန် ယူပုံအကျယ်ကို ပြသည်။ ဤပုဒ်တို့၏အနက်ကို
ဥပါဒါနဂေါစ္စက၌ပင် ရေးခဲ့ပြီ။] ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ ၂၀-သော တည်ရာအာရုံ
ရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ တည်း။ ယထာ-
ဟ၊ နည်း။ တတ္ထ ကတမံ၊ ပေ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ။) [ဤစကား
အရ “အတ္တဝါဒုပါဒါန်သည် အကျယ်အားဖြင့် ၂၀-ပြားသည်” ဟူလို၊ ဤပုဒ်
တို့၏ အနက်ကိုလည်း ရေးခဲ့ပြီ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ ဟူသည်လည်း ဤ ၂၀-ပင်။]
အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣ၊ ဤ ဥပါဒါနနိဒ္ဒေသ၌။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာဇော၊
တရားတို့၏အကျဉ်း အကျယ်တည်း။

ပန၊ ကား။ ကမတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနော၊ ရထိုက်သော။) ကမော၊ ကမသည်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ၎င်း။ ပဟာနက္ကမော၊ ၎င်း။ ဒေသနာ-
 က္ကမော၊ ၎င်း။ (ဣတိ) တိဝိဇော၊ ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင်။
 အနမတဂ္ဂေ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစမရှိသော။
 [မတော ယေဝ အမတော၊ နတ္ထိ အမတော ယဿာတိ အနမတော၊ အနမတော
 အဂ္ဂေါ ယဿာတိ အနမတဂ္ဂေါ (သံသာရော)။ (တနည်း) အနမတဂ္ဂေ၊ နှစ်ရာ
 ထောင်လျောက်၊ ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်လည်း၊ မဖောက်မပြန်၊ ကေနမသိအပ်သော
 အစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစမရှိသော။ [အနု အမတဂ္ဂ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။
 အနု၊ အစဉ်လျှောက်၍။ အမတဂ္ဂ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော သံသာရ။]
 သံသာရေ၊ ၌။ ဣဿ၊ ဤ ကိလေသာ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။) ဣတိ၊ ဤ ဆိုဘွယ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။
 ကိလေသာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏။ နိပ္ပရိယာယေန၊
 ပရိယာယ်-ဟုတ် မုချအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစဉ်ကို။ ဝါ၊
 ဖြစ်စဉ်ကို။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ် မဆိုနိုင်။

ပန၊ ကား။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ဧကသ္မိ-
 ဘဝေ၊ ၌။ အတ္တဂ္ဂါဟပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ အတ္တဟုယူခြင်းလျှင် ရွှေသွားရှိသော။ သဿတု-
 စ္စေဒါဘိနိဝေသော၊ သဿတ ဥစ္စေဒဟု မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း
 သည်။ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အယံ အတ္တာ၊ သည်။ သဿတော၊
 အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဝါ၊ မြ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌။ အတ္တဝိသုဇ္ဈိတံ၊ အတ္တ၏ စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊
 သည်။ (ဟောတိ)။ (အယံ အတ္တာ၊ သည်။) ဥစ္စိဇ္ဈတိ၊ ပြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဂဏှတော၊ ယူသော။ ပရလောက နိရုဒ္ဓပက္ခဿ၊ ပရလောကကို ငဲ့ခြင်းမရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ဥစ္စေဒအဟူရှိသောကြောင့် ပရလောက မရှိဟု ယူသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။) ကမုပါဒါနံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊
 ဤနည်းအားဖြင့်။ ပဌမံ အတ္တဝါဒပါဒါနံ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။
 ဒိဋ္ဌိသီလဗ္ဗတကမုပါဒါနာနိ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံ
 တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဥပါဒါနံတို့
 ၏။ ဧကသ္မိ-ဘဝေ၊ ၌။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ တည်း။

ယေဘုယျေန။ ။ ဤပုဒ်၏ စပ်ရာသည် “သဿတုစ္စေဒါဘိနိဝေသော” တည်း။
 ဤစကားအရ “မှားသောအားဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိဟူသော ဒိဋ္ဌိပါဒါနံသည်
 အတ္တဂ္ဂါဟ (အတ္တာဒါပါဒါနံ) ရွှေသွားရှိ၏။ “အတ္တာဒါပါဒါနံက အလျင်ဖြစ်၏”
 ဟူ၍၊ [“ယေဘုယျေန” နှင့် စပ်၍ “တနုဘာဝါ၌ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိတို့က အတ္တ
 ဒိဋ္ဌိ (အတ္တဝါဒါပါဒါနံ) ၏ အလျင်ဖြစ်ပုံကို ခိုကာပြသည်။]

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ဥပ္ပတ္တိက္ကမမှ တပါး ပဟာနက္ကမကား။ ဧတ္ထံ ဤ ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌပါဒါနာဒိနံ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန် အစရှိသော ၃-ပါးသော ဥပါဒါန်တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါဒိနံ၊ တို့၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် သတ်ထိုက် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပစ္ဆွာ၊ နောက်၌။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ (ပဟိယ-တိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။) အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ အရဟတ္တ မဂ်သည် သတ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဥပါဒါန်တို့၏။ ပဟာနက္ကမော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ (ပဟာနက္ကမမှတပါး ဒေသနာက္ကမကား။) မဟာဝိသယတ္တာ၊ ကာမုပါဒါန်က ကျယ်သောအရာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပါကဋ္ဌတ္တာစ၊ လောက၌ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧတေသု၊ ဤ ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ ပဌမံ ဒေသိတံ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထို ကာမုပါဒါန်သည်။ အဋ္ဌစိတ္တ-သမ္ပယောဂါ၊ ရှစ်ပါးသော လောကမူစိတ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မဟာဝိသယံ၊ ကျယ်သော အရာရှိ၏။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ တပါးသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် တို့သည်။ စတုစိတ္တသမ္ပ-ယောဂါ၊ ၄-ပါးသော ဒိဋ္ဌိကတသမ္ပယုတ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဝိသယာနိ၊ ကျဉ်းသေးအရာ ရှိကုန်၏။ စ၊ မဟာဝိသယတ္တာဟူသော ဟိတ် ပါဠိ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး ပါကဋ္ဌတ္တဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၏ အကျယ်ကား။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ အာလယာရာမာယ၊ ကပ်ငြိတွယ်တာရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ မျှလျော်ခြင်းရှိသော။ [အချို့နေရာ၌ “ကပ်ငြိတွယ်တာရာ ၅-ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော”ဟု ပေးရသည်။] ပဇာယ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း၌။ ကမုပါဒါနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ တပါးသော ဥပါဒါန်တို့သည်။ န(ပါကဋ္ဌာနိ)၊ ကုန်။

ကာမုပါဒါနဝါ၊ ကာမုပါဒါန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝတ္ထုကာမာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သမဓိဂမတ္ထံ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ကောတူဟလ-မင်္ဂလာဒိဗဟုလော၊ များသော ကောတူဟလမင်္ဂလာ အစရှိသော ဖိစ္ဆာအယူ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ သာဿ ဒိဋ္ဌိဟု ရှိ၏။] ထာ၊ ထို ကောတူဟလမင်္ဂလာ အစရှိသော အယူသည်။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဟု ပေးပါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒန္တရံ၊ ထို ကာမုပါဒါန်၏ အခြားမဲ့၌။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ)။ တံ၊ ထို ဒိဋ္ဌပါဒါန် သည်။ ပဘိဇ္ဇမာနံ၊ ကွဲပြားလသော်။ သီလဗ္ဗတံအတ္တဝါဒုပါဒါနဝသေန၊ သီလဗ္ဗ တုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိမံ၊ ၂-ပါး အပြား သည်။ ဟောတိ။ တသ္မိံ၊ ဒွယေ၊ ထို ၂-ပါးအပေါင်းတွင်။ ဂေါကိရိယံဝါ၊

နားတို့၏ အမှုအရာကိုသော်၎င်း။ ကုက္ကုရကိရိယံဝါ၊ ခွေးတို့၏ အမှုအရာကို သော်၎င်း။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်၍လည်း။ (မြင်၍ဖြင့်လည်း)။ ဝေဒိတဗ္ဗတော၊ သိထိုက် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ကို။ ပဌမံ ဒေသိတံ။ သုဗ္ဗမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ)။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးကား။ တေသံ၊ ဤဥပါဒါနံတို့၏။ ဒေသနာက္ကမော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ တဏှာ၊ သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနံ ၄-ပါးအပေါင်းတွင်။ ပုရိမဿ၊ ရွှေ့၍ဖြစ်သော ကာမုပါဒါနံအား။ ဧကော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ သေသတ္တယဿ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါနံ ၃-ပါးအပေါင်းအား။ သတ္တော၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ အဋ္ဌဓာဝါပိ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ (ပစ္စယော) ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဒေသိတေ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော။ ဧတ္ထ ဥပါဒါနံတုက္ကေ၊ ဤဥပါဒါနံ ၄-ပါးအပေါင်းတွင်။ ပုရိမဿ၊ သော။ ကာမု- ပါဒါနဿ၊ အား။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကောပ ပစ္စယော ဟောတိ။ (ကဿ၊ နည်း။) တဏှာသိနန္ဒိတေသု၊ တဏှာဖြင့် လွန်စွာ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ အာရုံတို့၌။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကာမုပါဒါနံ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ ကား။ သေသတ္တယဿ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါနံ ၃-ပါး အပေါင်းအား။ သဟဇာတံ၊ ပေ။ ဝသေန၊ ဖြည်းအားဖြင့်။ သတ္တဓာဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဥပနိဿယေန၊ နှင့်။ သဟ၊ အဋ္ဌဓာဝါပိ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပ- နိဿယဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။ တဒါ၊ ၌။ အသဟဇာတာဝ၊ သဟဇာတ မဟုတ်သော တဏှာသည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တဏှာပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနံပဒနိဇ္ဇေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဘဝပဒနိဇ္ဇေသအဖွင့်

၂၃၄။ ဥပါဒါနံပစ္စယာ ဘဝနိဇ္ဇေသေ၊ ၌။ [ဂါထာတွင်းက ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော ချီစပ်။] အတ္တတောစေဝ၊ ဝစနတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မတောစေဝ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်၎င်း။ သာတ္တတောစ၊ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒသင်္ဂဟာစ၊ ဘဝတို့၏အပြား၊ ဘဝတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းအကျဉ်းအားဖြင့် ၎င်း။ ယံ၊ အကြင်ဥပါဒါနံသည်။ ယဿ၊ အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး ပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တတောစေဝ၊ ထိုပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်၊ ကျေးဇူးပြုဟန် အားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) (ယော၊ အကြင် သဘောတရားသည်။) ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဒုဝိဇ္ဇေတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ [အတ္တိ ကမ္မဘဝေါ အတ္တိ ဥပပတ္တိဘဝေါတို့၌စပ်။] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထဝါ၊ လျှိုပြင် တနည်းကား။ ဒုဝိဇ္ဇေတိ၊ ဒုဝိဇ္ဇေဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ပစ္စုတ္တတ္ထေ၊ ပဌမာ ဝိဘတ်၏အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ (ဘဝေါ၊ သည်။) ဒုဝိဇ္ဇေတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တိ ဟောတိ။ အတ္တိတိ၊ ကား။ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။

ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်ပင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကံသည်ပင်ဘဝ။ [ကံ၏ ဘဝမည်ပုံကို နောက်၌ပြုလိမ့်မည်။] ဥပပတ္တိယေဝ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးတရားသည်ပင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးတရားသည်ပင် ဘဝ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မ၊ ဥပပတ္တိ ၂-ပါး တို့တွင်။ ဥပပတ္တိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးတရားသည်။ [ဘဝေါ၌စပ်။] ဘဝတိတိ၊ ဘဝတိဟူသော ကတ္တုသင်္ချာ ဝစနတ္ထကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ပန၊ ကား။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ [ဘဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံစပ်။] သုခကာရဏတ္တာ၊ သုခ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကို။ သုခေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဝကာရဏတ္တာ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး ဥပပတ္တိ ဘဝအမည်ကို အကြောင်းကမ္မဘဝ၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအားဖြင့်။ (ဖလူပစာရအားဖြင့်။) ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဝတ္တိတော။ ။ပါဒ်တော်၌ “ဘဝေါ ဒုဝိဇ္ဇေ အတ္တိ ကမ္မဘဝေါ အတ္တိ ဥပပတ္တိဘဝေါ”ဟူသော ရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုဝိဇ္ဇေကို “ဒွိဟိ အာကာရေဟိ”ဟု ဖွင့်၏။ ဝိဇ္ဇေ အာကာရဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထို ဒုဝိဇ္ဇေ၏ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ပဝတ္တိတော”ဟု စပ်ပြန်ထည့်သည်။ အထဝါတင်သောနည်း၌ “ဒုဝိဇ္ဇေ ၂-ပါး အပြားရှိ၏”ဟု ပေ။ ထို ၂-ပါး၏ သရုပ်ကို “အတ္တိ ကမ္မဘဝေါ”စသည်ဖြင့် ဖော်သည်။

ကမ္မံ ပန။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဝရုပ်များဖြစ်သောကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝကို အရကောက်ရာ၌ “ဘဝတိတိ”ဟု ကတ္တုသင်္ချာ ပြုနိုင်ပါပေ၏။ ကမ္မဘဝကို အရကောက်ရာ၌ကား အဘယ်နည်းဖြင့် “ဘဝတိတိ”ဟု ကတ္တုသင်္ချာ ပြုနိုင်ပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မံ ပန” စသည်မိန့်၊ အကျိုးသုခရာဘိအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် (နဝမဏေ)ကို ‘ဖလူပစာရအားဖြင့် “သုခေါ”ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ကံကိုလည်း ဥပပတ္တိဘဝ၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝတိတိ”ဟူသော ကတ္တုသင်္ချာဝစနတ်ကြောင့်ပင် ဘဝအမည်ကို ရနိုင်ပါသည်—ဟုလျှို၊ ဤစကားအရ “ဘဝတိတိ”ဟူသော ကတ္တုသင်္ချာသည် ဘဝ ၂-မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံ၏ဟုမှတ်ပါ။ [ဖလဝေါဟာရ=အကျိုး၏အမည်၊ ဝါ-ဖလူပစာရ။]

‘တတ္ထ ကတမော ကမ္မဘဝေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ စွီသု၊ ကုန်သော။ တေသု
 ဘဝေသု၊ တို့တူင်။ ယော၊ အကြင်ဘဝကို။ ကမ္မဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (အတ္ထိ ကမ္မဘဝေါ အတ္ထိ ဥပပတ္တိဘဝေါ ဟု ဟောတော်
 မူအပ်ပြီ။) သော၊ ထို ကမ္မဘဝသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။
 ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။ ဝုတ္တတ္ထာ
 ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက် ရှိကုန်သည်သာ။ သဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ အနဝသေသံ၊
 အကြွင်းအကျန် မရှိသော။ [သာဝသေသသဗ္ဗ၊ အနဝသေသသဗ္ဗ ၂-မျိုးတွင်
 အနဝသေသသဗ္ဗဟု သိစေသည်။] ဘဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ စ၊ ရောက်လည်း ရောက်
 တတ်၏။ ဂမေတိ စ၊ ရောက်စေလည်း ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝ-
 ဂါမိ၊ မည်၏။ [ဂါမိ၌ ထိ-ပစ္စည်း ဖြစ်သော်လည်း ကမ္မကိုင့်၍ ဂါမိဟု ရသဖြင့်
 ရှိစေရသည်။] ဣမိနာ၊ ဤ ဘဝဂါမိကမ္မံ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ လောကုတ္တရံ၊
 လောကုတ္တရာကံကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်တော်မူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ကထာ
 သည်။ ဝဋ္ဋကထာ၊ ဝဋ္ဋကိုဆိုကြောင်း ကထာတည်း။ တဉ္စ၊ ထို လောကုတ္တရာကံ
 သည်လည်း။ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတံ၊ ဝဋ္ဋမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကိုမှီ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
 ၏။ ကရိယတိ၊ သတ္တဝါတို့သည် ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ကမ္မံ၊ ကမ္မမည်၏။
 ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ (ငနိစ္ဆယော ဝေ ဝိညာတဗ္ဗော။)
 ကာမသင်္ခါတော၊ ကာမဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ကာမဘဝေါ၊
 ကာမဟု ဆိုအပ်သောဘဝ။ ဂ္လုပ္ပပဘဝေသု၊ ဂ္လုပဘဝ၊ အဂ္လုပဘဝတို့၌။ သေ
 (သော)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။

၁ ကာမဘဝေါ။ ။အဝိစိနှင့် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်အတွင်း၌ဖြစ်သော ကာမ
 ဝိပါက် စိတ် စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့ကို “ကာမ”ဟု ခေါ်၏။
 ထိုတရားတို့သည် ကာမိယတေ၊ ကာမတဏှာသည် အလုံရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 “ကာမော”ဟု ဝစနတ်ပြု၍ “ကာမ”အမည် ရကြ၏။ ကံလသောကာမ၏ အာရုံဖြစ်သည့်
 အတွက် ကာမတဏှာနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း သဟစရဏနည်းအားဖြင့် “ကာမ”
 အမည် ရနိုင်၏။ [အခြားနည်းများလည်း ရှိသေး၏။ ဝိသုဒ္ဓိမင်း မဟာဦးက ပညာဘုမ္မိ-
 နိဋ္ဌေသ၌ ရှုပါ။] ထို ကာမဝိပါက် ကမ္မဇရုပ်သည်ပင် ကံကြောင့် ဖြစ်ရသောကြောင့်
 “ဘဝတိတိ ဘဝေါ”အရ ဘဝလည်း မည်၏။ ထို ၂-နည်းပေါင်းစပ်၍ “ကာမသင်္ခါတော+
 ဘဝေါဝု ကာမဘဝေါ”ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

သေ။ပေ။ဘဝေသု။ ။ပဗ္ဗမချာန် ဗြဟ္မဒုဘိနှင့် အကနိဋ္ဌဗြဟ္မဒုဘိ အတွင်း၌ဖြစ်သော
 ဂ္လုပဝိပါက် စိတ် စေတသိက်နှင့် ထိုဘုံ ဦး၌ ရသိုက်သော ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာကို
 “ဂ္လုပ” ဟု ခေါ်၏။ ထို ခန္ဓာတို့သည် (ရုပ်ကို မစက်ဆုပ်နိုင်သော ဂ္လုပတဏှာ၏ ဂ္လုပအမည်ကို
 ထိုခန္ဓာဘို့ တင်စားသောအားဖြင့် “ဂ္လုပ”အမည် ရကြ၏။ ထို့နောက် “ဂ္လုပမေဝ ဘဝေါ”
 ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဂ္လုပဘဝ အမည်ရသည်။

သညာဝတံ၊ သညာရိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဘဝေါ၊ တည်း။ သညာဘဝေါ၊ သညာရိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဘဝ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတ္ထ ဘဝေ၊ ဤဘဝ၌။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဘဝေါ၊ မည်၏။ ဝိပရိယယေန၊ သညာ ဘဝ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ အသညာဘဝေါ၊ မည်၏။ ဩဋ္ဌာရိကသညာယ၊ ထင်ရှားသောသညာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုရုမာယ၊ သိမ်မွေ့သော။ (သညာယ၏။) ဘာဝါ၊ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသ္မိဘဝေ၊ ဤဘဝ၌။ နေဝသညာနာသညာ၊ သညာလည်းမဟုတ် သညာမဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်သော သညာသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာဘဝေါ၊

အရူပဘဝ။ ။အာကာသာနဉ္စာယဘနဘုံနှင့် ဘဝ်ဟု ခေါ်အပ်သော နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံ၏ အတွင်း၌ဖြစ်သော အရူပဝိပါက်ကို “အရူပ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုအရူပ ဝိပါက်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့ကို အရူပတဏှာသည် အာရုံပြုရကား ဖလူပစာရအားဖြင့် “အရူပ”အမည်ရကြ၏။ ထို့နောက် “အရူပမေဝ+ဘဝေါ အရူပဘဝေါ”ဟု ပြုပါ။ [သေနယောဖြင့် အရတူ ကမ္မစာရကိုသာ ညွှန်းသောကြောင့် “သင်္ခါတော” မထည့်ဘဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ဝိဂ္ဂဟ်ပြုသည်။]

သညာဘဝ။ ။“သညာဝတံ(သညာဝန္တာနံ)+ဘဝေါ”ဟု ဝိဂ္ဂဟ်ပြုရာ၌ တပျရိသ် သမာသ်ပြီးသောအခါ “သညာဝန္တာနံ”ဟု ပြီး၏။ ထိုသို့ ပြီးပြီးမှ ဝန္တာနံ ချေ၍ “သညာ ဘဝ”ဟု ပြီးရသည်။ [ယောဇနာ၌ကား “သညာ စေတသံ ပုဂ္ဂလာနံ အတ္ထိတံ သညာ၊ သညာဝန္တာတံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝန္တသဒ္ဓဿ လောပံ ကတော သညာတံ ဝုတ္တံ”ဟု ဆို၏။ သို့နောက်မှ “သညာနံ+ဘဝေါ သညာဘဝေါ”ဟု ပြုစေလိုသကဲ့၊ ထိုအဆိုကို “ဝန္တသဒ္ဓဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော”ဟူသော ဋီကာနှင့် မည်ဟု မှတ်ပါ။ သို့မဟုတ် ပါဠိပျက်နေဟန် တူသည်။ အနုဋီကာ၌ “ဘဂဝံမူလက” ကဲ့သို့ “သညာဝံ ဘဝေါ=သညာရိသောဘဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် နိသဒ္ဓါကို ချေထားသည်ဟု တနည်း ဖွင့်သေး၏။ ထိုနည်းကို အနုဋီကာ၏ သီးခြား တနည်း ဟု မှတ်ပါ။]

သညာဝါ။ပေ။အတ္ထိ။ ။ဤစုတိသနည်း၌ကား သညာ၏အမည်ကို တဝ၌ တင်စား၍ တဝကို သညာဟု ခေါ်၏။ ဌာနီသညာ၏အမည်ကို ဌာနဘဝ၌ တင်စားသော ဌာနျုပစာရ တည်း။ ထို့နောက် သညာနှင့်တဝကို “သညာသင်္ခါတော+ဘဝေါ သညာဘဝေါ”ဟု ကမ္မစာရ တွဲပါ။ [ဥပစာတင်ရာ၌ မူလ လိနံ၊ ဝုစံအတိုင်း ရှိရ၏။ ထို့ကြောင့် သညာကို ဥပစာ တင်ထားသည်ဟု ကြံသည်။ အသညာဘဝ၌လည်း “သညာဘဝေါ”ဟု ပြီးမှ “န+သညာ ဘဝေါ အသညာဘဝေါ”ဟု ပြုပါ။ နေဝသညာနာသညာလည်း နေဝသညာနာသညာ ၏ အမည်ကို တဝ၌တင်စားပြီးမှ တဝနှင့် တွဲပါ။]

မဟာဋီကာ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ကား “သညာဝါ”စသောနည်း၌ “သညာ ဧတ္ထ အတ္ထိတံ သညော”ဟု ပြု၍ သညာနောင် အာသတ္ထိအနက်၌ အ-ပစ္စည်း သက်ပြီးလျှင် “သညာဘဝေါ”ပိ ပါဌော”ဟူသောဋီကာသည် “သညာဝါ ဧတ္ထ ဘဝေ အတ္ထိ”ကို ရည်ရွယ်၍ ပြအပ်သော ပါဠိဟု ယူလေ၏။ [တဏှ ဝါ အတ္ထေ အကာရံ ကတော သညာဘဝေါ တိပိ ပါဌော၊ တေနာဟ—သညာဝါတိအာဒိ။—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။]

မည်၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ဝေါကိဏ္ဏော၊ ရောပြွမ်းအပ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ဧကေါကာရဘဝေါ၊ တပါးသောရူပက္ခန္ဓာသည် ရောပြွမ်းအပ်သောဘဝ။ ဝါ၊ တနည်း။ အဿ ဘဝဿ၊ ဤဘဝ၏။ ဧကော၊ သော။ ဝေါကာရော၊ ပြန့်၊ ချဲ့အပ်သောခန္ဓာသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကေါကာရဘဝေါ၊ မည်၏။ (တနည်း) အဿ ဘဝဿ၊ ၏။ ဧကော၊ သော။ ဝေါကာရော၊ ပြန့်၊ ချဲ့ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကေါကာရဘဝေါ၊ မည်၏။ စတုဝေါကာရ၊ ပေ။ ဘဝေသု၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့၌။ သေ(ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၊ ကား။ နဝိဇောပိ၊ သော။ သေ(ဧသော)၊ ဤဘဝကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါနာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ဓမ္မ စသည်တို့မှ ရွေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ပန၊ ကား။ (အတ္တတော၏ အကျယ်မှတ်ပါး ဓမ္မတော၏ အကျယ်ကား။) ဓမ္မတော၊ ဓမ္မအားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေ ဝိညာတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ပုညာဘိသခါရော၊ ဟူသည်။ ဓမ္မတော၊ ဓမ္မအားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ တေရဿ၊ ကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့တည်း။ (မဟာကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်သိဉ္စယဟူသော ဝေတနာတို့တည်း။) အပုညာဘိသခါရော၊ ဟူသည်။ ဒွါဒေ၊ ကုန်သော။ (စေတနာ၊ တို့တည်း။) အာနေဉ္စာဘိသခါရော၊ ဟူသည်။ စတယော၊ ကုန်သော။ (စေတနာ၊ တို့တည်း။) သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသော။

ဧကေါကာရဘဝေါ။ ။ဧကေါကာရ၌ ဧကကို “ဧကေန ခန္ဓေန”ဟု ၎င်း၊ ဝေါကဓရကို “ဝေါကိဏ္ဏော” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ “ဝေါကိဏ္ဏော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဝိ+အဝ+ကိရဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်း”ဟု ကြံပါ။ ကိဓိ ဣကို အ၊ အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ ဝိ+အဝ+ကိရဓာတ်၊ ရောပြွမ်းအပ်၏။ ဣတိ ဝေါကာရော။ ဧကေန၊ တပါးသော ရူပက္ခန္ဓာသည်+ ဝေါကာရော၊ ရောပြွမ်းအပ်သော ဘဝတည်း။ ဧကေါကာရော၊ ဝ။ ထို့နောက် ဘဝနှင့် ကမ္မဓာရဲတို့ပါ။ [ဝေါကိဏ္ဏောတိ ဧတေန ဝေါကာရသဒ္ဓဿ ကမ္မသာဓနတမာဟ။—မဟာနိကာ၊]

ဧကောဝါ ဝေါကာရော။ ။ဤနည်း၌ကား ဝေါကာရသဒ္ဓါသည် “ခန္ဓာ”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [ဝေါကာရော လာမကေ ခန္ဓေ။—အဘိဓာန် ၁၁၂၇။] ဝေါကိရဓာတ် ပသာရိယတိ ဝိတ္တာရိယတိ၊ ပြန့်၊ ချဲ့အပ်၏။ ဣတိ ဝေါကာရော။ ဝိ+အဝ+ကိရဓာတ် ဣ ပစ္စည်း။ ကိဓိ ဣကို အ၊ အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ နိကာ၌ “ဝေါကိရဓာတ် ဝါ ဝေါကာရော”ဟု တနည်း ပြသေး၏။ ထိုအလို ခန္ဓာကို အရမကောက်နိုင်။ “ပြန့်၊ ချဲ့ခြင်း ကိရိယာကိုသာ” အရကောက်နိုင်၏။ အဿ ဘာဿ၊ ၏။ ဧကော၊ တပါးသော+ဝေါကာရော၊ ပြန့်၊ ချဲ့အပ်သောခန္ဓာသည်။ ဝါ၊ ပြန့်ချဲ့ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ ဧကေါကာရော။ ထို့နောက် ဘာပုဒ်နှင့် ကမ္မဓာရဲ တို့ပါ။

တေတေ၊ ဤပါဠိဖြင့်။ သဗ္ဗေယျာနိကာယဝိနည်း။ တေတေ၊ ဤစေတနာတရားတို့ကို။
 (သင်္ကဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။) ဝါ၊ တနည်း။ စေတနာသမ္ပယုတ္တ၊ စေတနာ
 နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသင်္ဂါတာ၊ ကံဟု ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်သော။
 အာစယဂါမိနော၊ ကံ ကိလေသာတို့သည် စီအပ်သောစုတိ၊ ဂတိ၊ ပဋိသန္ဓေသို့
 ရောက်တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သင်္ကဟိတာ၊ ကာမဘဝေါ၊ ဟူသည်။ ပဉ္စ၊
 ကုန်သော။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့တည်း။ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်
 အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော လောကီဝိပါက်နာမ
 ကွန္ဓာ၊ ကမ္မဇရုပ်ခန္ဓာတို့တည်း။) ရူပဘဝေါ၊ ဟူသည်။ တထာ၊ ထိုအတူ
 ၅-ပါးသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့တည်း။ အရူပဘဝေါ၊ စက္ကာရေ (ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ)။
 သညာဘဝေါ၊ စတုပ္ပ၊ ၄-ပါး၊ ၅-ပါးကုန်သော။ (ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ)။ အသညာ-
 ဘဝေါ ဧကော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓော။ နေဝသညာ နာသညာဘဝေါ စက္ကာရေ
 (ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ)။ ဧကောကာရဘဝါဒယော၊ ဧကောကာရဘဝ အစရှိသည်
 တို့သည်။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကစတုပ္ပက္ခန္ဓာ၊ တပါးသောခန္ဓာ၊
 ၄-ပါးသောခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝ
 နိဗ္ဗေသ၌။ ဓမ္မတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

သာတ္တတောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။
 ဘဝနိဗ္ဗေသေ၊ ၌။ (ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ) ယသ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ သာလျှင်။ သင်္ခါရနိဗ္ဗေသပိ၊ ၌လည်း။ ပုညာဘိ-
 သင်္ခါရာဒယော၊ တို့ကိုသာ။ ကာမဉ္စူတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်
 ပါပေကုန်ပြီ။ ဧဝံသန္ဓေပိ၊ သော်လည်း။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သောပုညာဘိသင်္ခါရ
 စသည်တို့ကို။ [သင်္ခါရပဒနိဗ္ဗေသ၌ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သော ပုညာဘိသင်္ခါရ
 စသည်တို့ကို “ပုရိမာ” ဟုဆိုသည်။] အတိတကမ္မဝသေန၊ အတိဘက်၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်းတို့၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ။ [“အဘိဓာဟောတေ ပဉ္စ” အရကောက်ကို သတိပြု။]
 ဣမေ၊ ဤ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။ [ဘဝနိဗ္ဗေသ၌ ဟောတော်မူအပ်
 သော ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။] ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အာယတိံ၊
 ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယတ္တာ (ဝုတ္တာ)။ [“ဣဒါနိ၊ ဟောတေ ပဉ္စ” အရကောက်ကို

စေတနာ သမ္ပယုတ္တ ဝါ။ ။အာစယဂါမိနော ဓမ္မာ အရ၌ လောကီကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ရ၏။ ထို တရားတို့သည် အကျိုးပေးသောအားဖြင့် စတု ပဋိသန္ဓေသို့၎င်း၊
 အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝိပါက်တို့သို့၎င်း ရောက်တတ်ကြသောကြောင့် အာစယဂါမိ
 အမည်ရ၏။ ထိုသို့ ဝိပါက်အကျိုးကို ပေးနိုင်လျှင် ကံနှင့်သဘောတူ၍ “ကံ”ဟု ခေါ်နိုင်
 သောကြောင့် ကမ္မဘဝ၌ ပရိယာယ် (သဒိဿပဏာရ) အားဖြင့် သွင်းယူနိုင်သည်။
 [အာစယဂါမိတာယပေ။ ပရိယာယေန ဝိဒတိ။—ဋီကာ။]

သတိပြုပါ။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုနဝစနံ၊ ထပ်၍ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဘဝအရန္တ ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကို ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်။) သာတ္ထကမေဝ၊ အကျိုးရှိသည်သာ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးသင်္ခါရနိဒ္ဓေသ၌။ တတ္ထံ၊ ပေ။ ကာမာဝစရာတိ ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ စေတနာဝ၊ စေတနာတို့ကိုသာ။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မမဖက် သက်သက်သော စေတနာတို့ကိုသာ။) သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဣပေန၊ ဤဘဝနိဒ္ဓေသ၌ကား။ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္ပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောဇိတော်မူခြင်းကြောင့်။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ဝုတ္တာ)။ [အပ်ဖြင့် စေတနာကိုပေါင်း။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးသင်္ခါရနိဒ္ဓေသ၌။ ဝိညာဏပစ္စယမေဝ၊ ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ သင်္ခါရာတိ ဝုတ္တာ၊ ဣဒါနိ၊ ဘဝကိုဟောရာ ယခုအခါ၌။ အသညာဘဝနိဗ္ဗတ္တကမ္ပိ၊ အသညာဘဝကိုဖြစ်စေ ထတ်သော ကံကိုလည်း။ (ဘဝေါတိ ဝုတ္တာ။) ဝါ၊ တနည်း။ ဗဟုန၊ များစွာသော စကားဖြင့်။ ကံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဧတ္ထေ၊ ဤပါရှိ၍။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ ကုန်သော။ ကုသလာကုသလဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ။ ပန၊ ကား။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣမ၊ ဤပါရှိ၍။ ဥပပတ္တိဘဝသ္မာပိ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလာကုသလာဗျာကတ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ [အဗျာကတ အရ၌ ဝိပါက် အဗျာကတ၊ ကမ္မဇရုပ် အဗျာကတတို့ကိုယူ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ပုန ဝစနံ၊ ဤဘဝနိဒ္ဓေသတော်မူအပ်သော စကားသည်။ သာတ္ထကမေဝ၊ အကျိုးရှိ သည်သာ။ ဣတိဝံ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထေ၊ ဤဘဝနိဒ္ဓေသ၌။ သာတ္ထတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုနဝစနံ။ ။သင်္ခါရအရတုန်းက ပုညာဘိသင်္ခါရ စသော တရားတို့ကိုပင် ကမ္မဘာအရ၌ ထပ်၍ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ထပ်၍ဟောတော်မူခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ဧဝာဒကပုဂ္ဂိုလ်က ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် နိရုဇ္ဈက (အနက် အထူး မရှိသောကြောင့် အကျိုးမရှိသည်) မဟုတ်ပါလော” ဟု စောဒနာမည့်အရေးကို မြော် တွေး၍ “သာတ္ထကမေဝ ပုနဝစနံ=ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် အကျိုးရှိသည်သာ” ဟု ဝေသဒ္ဓါနှင့် တကွ မိန့်ရသည်။ [ဝေ သဒ္ဓန္တပိ စသော ဝါကျတို့ကိုကြည့်၍ သင်္ခါရ အရနှင့် ဘဝ အရတို့၏ ဓမ္မချင်းကျပြားပုံကို သိပါ။]

မှတ်ချက်။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအဖွင့် ကျမ်းတို့၌ကား သင်္ခါရနှင့် ဘဝအထူးကို ပြဇာယ် ဥပပတ္တိဘဝကို လုံးလုံးမထည့်ဘဲ သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝအထူးကိုသာ ပြကြ၏။ ဤ၌ကား “ဘာ” အရ ဥပပတ္တိဘဝကို ယူသောနည်းကိုပါ ထည့်၍ “ဣဝ ပန ဥပပတ္တိ- ဘဝသ္မာပိ သင်္ဂဟိတတ္တာ” စသည်ဖြင့် မိန့်သည်။

ဘေဒသင်္ဂဟာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္မဝန္တဿ၊ သော။) ဘပဿ၊ ကို။ ဝါ၊ ၏။ ဘေဒတောစေ၊ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟတောစ၊ သိမ်းယူအပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝနိဗ္ဗတ္တကံ၊ ကာမဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရိယာဘိ၊ ၏။ သော၊ ထိုကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ [ဝါကျတို့၌ နောက်ပုဒ်၏ လိန်သို့ လိုက်ရသောကြောင့် “သော” ဟု ထားသောလည်း ယံ ကမ္မံကို ပြန်၍ စွဲရသည်။] တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ထို ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ နန္ဒော၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ရူပရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ သေ နယော။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ကာမဘဝါ၊ တို့သည်။ (ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝဟူသော ကာမဘဝတို့သည်။) (ဟောန္တိ။) သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထို ကာမဘဝ ၂-ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ (ကာမုပါဒါနပစ္စယာ။) ဒွေ၊ ရူပဘဝါ၊ ရူပဘဝတို့သည်။ (ကမ္မရူပဘဝ၊ ဥပပတ္တိရူပဘဝတို့သည်။) (ဟောန္တိ။) သညာဘဝ။ ပေ။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထို ရူပဘဝ ၂-ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ (ကာမုပါဒါနပစ္စယာ။) ဒွေ၊ အရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ (ကမ္မအရူပဘဝ၊ ဥပပတ္တိအရူပဘဝတို့သည်။) (ဟောန္တိ။) သညာ။ ပေ။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထို အရူပဘဝ ၂-ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ စသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဆ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ။) စ၊ ဆက်။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ သဒ္ဓိံ၊ ဆ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ။) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တဏှာ၊ တူ။ သေသုပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ (ဆ သ၊ ဇ-ပါးကုန် ဇ-ပါးကုန်သော။ ဘဝါ ဟောန္တိ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝစသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဘေဒတော စတုဝိသတိ ဘဝါ (ဟောန္တိ။)

ပန၊ ကား။ သင်္ဂဟတော၊ သိမ်းယူအပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) ကမ္မဘဝံ၊ ကို၎င်း။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ကို၎င်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတူ၊ ပြု၍။ (ပေါင်း၍။) ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ စသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကော၊ သော။ ကာမဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ရူပါရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ တဏှာ၊ ထိုအတူ တပါးစီတို့သည်။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ဘဝါ၊ (ဟောန္တိ။) သေသုပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ ကြွင်းသော ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ၃-ပါးသော ဘာတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟတော၊ သိမ်းယူအပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်။
 အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ခွဲဒသ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ)။ အပ်စ၊ သည်သာ
 မကသေး။ အဝိသေသေန၊ ဥပါဒါန် ၄-ပါးကို အလူးမပြ သာမညအားဖြင့်။
 ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝုပဂံ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ တည်း။ တဒတ္တိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုကံကြောင့်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ တည်း။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။
 သေနယော။ ဝေ၊ လျှင်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ အန္တောဂဓေဟိ၊ သဒ္ဓိံ၊ ဒွေ၊ ကာမ-
 ဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ခန္ဓေ၊ ရူပဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ခန္ဓေ၊ အရူပဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အပရေနပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ သင်္ဂဟတော၊
 အားဖြင့်။ ဆ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝဘေဒံ၊
 ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အပြားသို့။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ အန္တောဂဓေ-
 ဟိ၊ သဒ္ဓိံ၊ ကာမဘဝါဒိဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တယော၊ ဘဝါ၊ ဟောန္တိ။
 ကာမဘဝါဒိဘေဒံစာပိ၊ ကာမဘဝ အစရှိသော အပြားသို့လည်း။ အနုပဂမ္မ၊
 မကပ်ရောက်မူ၍။ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒွေ၊ ဘဝါ၊
 ဟောန္တိ။ ကမ္မပပတ္တိဘေဒံ စ၊ သို့လည်း။ အနုပဂမ္မ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ၊
 ဟူ၍။ ဘဝဝသေန၊ ဘဝ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကော၊ ဘဝေါ၊ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေ၊
 ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယဿ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော
 အကြောင်းရှိသော။ ဘဝဿ၊ ၏။ ဘေဒသင်္ဂဟာပိ၊ အလူးအပြား၊ သိမ်းယူ
 အပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗော။

ယံ ယဿ ပစ္စယောစေတိတုံ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝေ၊
 ဝိညာတဗော။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန်တို့တွင်။ ယံ ဥပါဒါနံ၊ သည်။
 ယဿ၊ အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ တတောပိ၊ ထိုပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်
 အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗော။ ဣတိအတ္ထော။ ပန၊ ပရိဟာရ
 ပက္ခမုတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန်တို့တွင်။ ကိံ၊ အဘယ်
 ဥပါဒါန်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ဘဝအား။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊
 အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်သည်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်
 မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသောဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ ယေဝ။ ဟိ၊ ရွဲ့။
 ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဥမ္မတ္တကောဝိယံ၊ အရူးနှင့်တူ၏။ သော၊ ထိုအရူးနှင့်တူသော
 ပုထုဇ္ဇင်သည်။ ဣဒံ၊ ဤအရာသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိစာရေတွာ၊ မစိစစ်မူ၍။ ယဿ ကဿစိ၊ သော။ ဥပါဒါနဿ၊
 ဥပါဒါန်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံ
 သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကို။ ပတ္တေတွာ၊ တောင်တ၍။ ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ၊ ကရေတိယေဝ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (မည်သည့်ဥပါဒါန်၏ အစွမ်းကြောင့် မည်သည့်ဘဝကို

တောင့်တ၍ မည်သည့်ကံမဆို ပြုနိုင်သောကြောင့်။) [န ဂဟေတဗ္ဗံ ဌိစပ်။] ကေစ္စော၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။ သိလဗ္ဗတုပါဒါနေန၊ ကြောင့်။ ရူပါရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ။ တံ၊ ထိုစကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်ကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ဘဝသည်။ ဟေတတိ။ ဣတိ (ဣဒံ အတ္ထဇာတံ)၊ ဤအနက်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယူထိုက်၏။ ဝါ၊ ယူပါလေ။

သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သို့ ယူထိုက်သနည်း။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုဿဝဝသေန ဝါ၊ အဆင့်ဆင့် ကြားနာရခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌာနုသာရေနဝါ၊ မြင်အပ်သောအမှုကို အတုလိုက်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဧတေ ကာမာ နာမ၊ ဤဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့မည်သည်။ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ခတ္တိယမဟာသာလာဒီသုစေဝ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရုံသော ခတ္တိယ အစရှိသူတို့၌၎င်း။ ဆ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ၊ ခြောက်ထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌၎င်း။ သမိဒ္ဓါ၊ ကြွယ်ဝကုန်၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတု၊ တွေး၍။ တေသံ၊ ထိုဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်တို့ကို။ အဓိဂမတ္တံ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနာဒီတိ၊ မသူတော်တို့၏တရားကိုကြားနာရခြင်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဝဉ္စိတော၊ လှည့်ပတ်အပ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) [မညမာနော ဌိစပ်။] ဣမိနာကမ္မေန၊ ဤကံကြောင့်။ ကာမာ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗန္တိ၊ ပြီးစီးနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ ကာယဒ္ဓုရိတာဒိနိပိ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်တို့ကိုသော်မှလည်း။ (သားကောင်ကို သတ်၍ ယဇ်နတ် ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုသော်မှလည်း။) ကဏ္ဍေတိ၊ ပြုရ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုစ္စရိတ ပါရိပူရိယာ၊ ကြောင့်။ အပါယေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရ၏။

ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ သန္နိဌိကေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေ၊ တို့ကို။ ပတ္ထယမာနော၊ သည်။ (ဟုတွာဝါ၊ ဖြစ်၍သော်၎င်း။) ပဋိလဒ္ဓေ၊ ရအပ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဂေါပယမာနော၊ လျှို့ဝှက်စေရသည်။ ဝါ၊ စောင့်ရှောက်ရသည်။ (ဟုတွာ) ဝါ။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ ကာယဒုစရိတာဒိနိပိ၊ တို့ကိုသော်မှလည်း။ ကဏ္ဍေတိ၊ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုစ္စရိတပါရိပူရိယာ၊ အပါယေ၊ ဥပပဇ္ဇတိ။ တဏှ၊ ထိုအပါယ်၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓေဝေ၊ ထိုဒုစရိုက်၊ သုစရိုက်ကြောင့်ဖြစ်သော ကာမဘဝ၌ အကျိုးဝင်ကုန်သည်သာ။

ပန၊ ကား။ အပရော၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓမ္မသဝနာဒီဟိ၊ သူတော်ကောင်းတို့တရားကိုကြားနာရခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ဥပဗြူဟိတညာဏော၊ တိုးပွားစေအပ်သောဉာဏ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဣမိနာကမ္မေန၊ ဤကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ကာမာ၊ သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣတိ မညမာနော (ဟုတွာ)။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ ကာယသုစရိတာဒိနိ၊ ကရောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုစရိတပါရိပုရိယာ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေသုဝါ၊ တို့၌သော်၎င်း။ မနုဿေသုဝါ။ တို့၌သော်၎င်း။ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ၊ ထိုနတ်၊ လူတို့၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ကမ္မံ၊ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ခန္ဓာ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ပန၊ ကား။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝေ၊ ထိုသုစရိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ကာမဘဝ၌အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ လျှင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒဿ၊ သုဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိမနုဿအစရှိသောအပြားနှင့်တကွဖြစ်သော။ [သပ္ပဘေဒဿာတိ သုဂတိဒုဂ္ဂတိမနုဿာဒိပ္ပဘေဒဝတော။—ဋီကာ။] သာန္တောဂဓဿ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝနှင့်တကွဖြစ်သော။ ကာမဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ။

အပရော၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တတော၊ ထိုကာမဘဝ၌ရှိသော စည်းစိမ်သက်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ ကာမာ၊ တို့သည်။ သမိဒ္ဓတရာ၊ သာ၍ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတွာဝါ၊ ကြားရ၍သော်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ပရိကပေတုာဝါ၊ ကြံဆ၍သော်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ကာမုပါဒါနဝသေနော၊ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင်။ ရူပါရူပသမာပတ္တိယော၊ ရူပသမာပတ်၊ အရူပသမာပတ်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၍။ သမာပတ္တိဗလေန၊ သမာပတ်၏အစွမ်းကြောင့်။ ရူပါရူပဗြဟ္မာလောကေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရူပဗြဟ္မာ အရူပဗြဟ္မာလောက၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ပန၊ ကား။ သညာ။ ပေ။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝေ၊ ထိုကာမဘဝ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ လျှင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒါနံ၊ ကုန်သော။ သာန္တောဂဓာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပဘဝါနိပိ၊ တို့၏လည်း။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။

[ကာမုပါဒါနံ၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြပြီး၍ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြလိုသောကြောင့် “အပရော” စသည်မိန့်။] အပရော၊ သည်။ အယံအတ္တာနာမ၊ ဤအတ္တမည်သည်။ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝေဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော ဘဝ၌သော်၎င်း။ ဥစ္ဆိန္နော၊ ပြတ်သည်။ (သမာနော)။ သုဉ္စန္တိန္နော၊ ကောင်းစွာပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်းပြု၍။ တဒုပဂံ၊ ထို ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝ၊ ရူပါရူပဘဝတို့တွင်

တပါးပါးသောဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ ကရေတိ။ တဿ တံကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ပန၊ ကား။ သညာ-
ဗာဝါဒယော၊ သညာဘဝ အစရှိသည်တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝေ။ ဣတိ၊ သို့။
ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ သပ္ပဘေဒါနံ သာန္တောဂဓာနံ တိဏ္ဍံပိ ကာမရူပါရူပဘဝါနံ၊
ပစ္စယော ဟေတတိ။

[ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြပြီး၍ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို
ပြလိုသောကြောင့် “အပရော” စသည်မိန့်။] အပရော၊ သည်။ အယံ အတ္တာနာမ၊
ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝေ ဝါ၊ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊
သုခံ၊ ခြင်းရှိသည်။ ဟေတတိ။ ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော၊ ကင်းသော ပူလောင်ခြင်း
ရှိသည်။ ဟေတတိ။ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဝါဒုပါဒါနေန၊ ကြောင့်။ တဒုပဂံ၊
ထို ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိ ဘဝ၊ ရူပါရူပ ဘဝတို့တွင် တပါးပါးသော ဘဝသို့
ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ ကရေတိ။ တဿ တံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။
တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ သညာဘဝါဒယော ပန တဒန္တောဂဓာ
ဝေ။ ဣတိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ သပ္ပဘေဒါနံ သာန္တောဂဓာနံ၊ တိဏ္ဍံ ဘဝါနံ
ပစ္စယော ဟေတတိ။

[အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြပြီး၍ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူး
ပြုပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “အပရော” စသည်မိန့်။ ဤ၌ အတ္တဝါဒုပါဒါနံကို
ရှေ့ထား၍ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံကို နောက်ထား၍ ပြရပုံကို ဋီကာ၌ ရှင်းပြထား
သည်။] အပရော၊ သည်။ ဣဒံ သီလဗ္ဗတံနာမ၊ မည်သည်။ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိ-
ဘဝေ ဝါ၊ ရူပါရူပဘဝါနံ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ ပူရေန္တဿ၊ ပြည့်ကျင့်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခံ၊ သည်။ ပါရိပုရိ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ။
ဣတိ၊ သို့။ (သုတွာ ဝါ၊ ပရိကပေတွာ ဝါ) သီလဗ္ဗတုပါဒါနဝသေန၊ ကြောင့်။
တဒုပဂံ ကမ္မံ ကရေတိ။ တဿ တံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။ တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ
ဥပပတ္တိဘဝေါ။ သညာဘဝါဒယော ပန တဒန္တောဂဓာဝေ။ ဣတိ သီလဗ္ဗတု-
ပါဒါနံပိ သပ္ပဘေဒါနံ သာန္တောဂဓာနံ တိဏ္ဍံ ဘဝါနံ ပစ္စယော ဟေတတိ။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတေ၊ ဤ ဘဝနိဋ္ဌေသ၌။ ယံ၊ အကြင်ဥပါဒါနံသည်။ ယဿ၊
အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော ဟေတတိ။ တတောပိ၊ ထိုပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အားဖြင့်
လည်း။ ဝိနိစ္စယော ဝိညာတဗျော။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတေ၊ ဤဥပါဒါနံ ဘဝ
တို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ ဘဝေသု” ဟု စွဲလေ၏။] ကိံ၊ အဘယ် ဥပါဒါနံ
သည်။ ကဿ ဘဝဿ၊ အား။ ကထံ၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စယော
ဟေတတိ၊ နည်း။ ဣတိစေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ ဥပါဒါနံ၊ ၄-ပါးလုံးသော ဥပါဒါနံ
သည်။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်

ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တံ၊ ထို ၄-ပါးလုံးသော ဥပါဒါန်သည်။ ကာမ-
ဘဝဿ၊ အား။ သဟဇာတာဒိဟိပိ၊ သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိတို့
ဖြင့်လည်း။ [ပိဖြင့် “ဥပနိဿယသတ္တိကို” ပေါင်း။] (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဣတိ၊
ဤသို့။ ဝိညေယျံ၊ သိထိုက်၏။

ဟိ၊ ရဲ့။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့အား၎င်း။ ကာမဘဝပရိယာပနဿ၊ သော။ ကမ္မ-
ဘဝေ၊ ခွံ။ ဝါ၊ တွင်။ ကုသလကမ္မဿေဝ စ၊ အားသာလျှင်၎င်း။ ဥပပတ္တိဘဝဿ
စ၊ အား၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓံပိ၊ သော။ တေ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊
ကေဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ၊ ခွံ။ အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ဥပါဒါန်
ကိုယ်တိုင်။ သမ္ပယုတ္တ အကုသလ ကမ္မဘဝဿ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်
ကမ္မဘဝအား။ သဟဇာတ။ ပေ။ ပုဘေဒေဟိ၊ ကုန်သော။ သဟဇာတာဒိဟိ၊
တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ (ကာမဘဝ အတ္တနာ)။ ဝိပ္ပယုတ္တဿ၊
ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကမ္မဘဝအား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ (ပစ္စယော
ဟောတိ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဘဝပဒနိဋ္ဌေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၂၃၅။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိနိဋ္ဌေသာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ဇာတိ အာဒိနံ၊
ဇာတိအစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ခွံ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ၊ ဘဝေါဟူသော ဤပါဌ၌။
ကမ္မဘဝေါဝ၊ ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုကမ္မ
ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဥပပတ္တိ-
ဘဝေါ၊ သည်။ (ဇာတိယာ ပစ္စယော)။ န (ဟောတိ)။ မဟုတ်။ (စ) ပန၊ ထပ်၍
ဆက်ဦးဆံ့။ [ယောဇနာ၌ “စ ပန” ဟု ရှိ၏။] သော၊ ထို ကမ္မဘဝသည်။ ကမ္မ-
ပစ္စယာ ဥပနိဿယပစ္စယ ဝသေန၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊ ပကတူပနိဿယ
ပစ္စည်းတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာဝ၊ ဖြင့်သာ။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ ဣတိ မပါ။ ဤ၌ ဣတိ ပါ၏။]

တတ္ထ၊ ထို ဘဝပစ္စယာ ဇာတိအစရှိသော စကားရပ်၌။ (ဌတော ကဿစိ
စောဒကဿ ဤဒိသီ စောဒနာ) သိယာ။ (ကိဒိသီ စောဒနာ သိယာ၊ နည်း။)
ပန၊ ပရိယာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိ-
ယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ တေ (အတ္တဇာတိ)၊ ကို။ ကတံ၊

အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်ပါသည်။ ဣတိ (ဤဒိသိ)၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော စောဒနာသည်။ စေ သိယာ၊ အံ့။ [“စေ” ပါ၍ “စေသိယာ” ဟု ပေးလိုက်ရသည်။ ထုံးစံအားဖြင့် စေသဒ္ဓါ ပါရိုးမဟုတ်ပါ။] ဗာဟိရပစ္စယသမတ္တေ၊ အပဉ္စဖြစ်သော အကြောင်းတို့၏ တူကုန်သည်၏အဖြစ် သည်။ (သတိ)ပိ။ (သတ္တာနံ၊ တို့၏။) ဟိနပဏိတတာဒိ ဝိသေသဒဿနတော၊ ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်၊ မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အထူးကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။ (ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဧဝံ (အတ္တဇာတံ) ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟိရနံ၊ အပဉ္စဖြစ်ကုန်သော (အတ္တတ္ထသန္တာနံမှ အပဉ္စဖြစ်ကုန်သော။) ဇနက ဇနေတ္ထိသုက္ကသောဏိတာဟာရာဒိနံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော အပ၊ ဖြစ်စေတတ်သော အမ်တို့၏ သုဂ်သွေး၊ အစာအာဟာရ အစရှိကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ သမတ္တေ၊ တူမျှကုန်သည်၏အဖြစ် သည်။ (သတိ)ပိ။ [“ဗာဟိရပစ္စယသမတ္တေပိ” ၏ အကျယ်တည်း။] သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယမကာနံ၊ အစုံမွေး ဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အမွှာမွေး ဖြစ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသော၊ ဟိနပဏိတတာ အစရှိသော အထူးကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။

၈၊ ဆက်။ သော၊ ထို ဟိန ပဏိတတာ အစရှိသော အထူးသည်။ အဟေတု-
 ကော၊ အကြောင်းမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ၊ ထို ဟိန
 ပဏိတတာ အစရှိသော အထူး၏။) သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း။ သဗ္ဗေသစ၊
 အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်
 တည်း။ ကမ္မဘဝတော၊ ကမ္မဘဝမှ။ အညဟေတုလော၊ အခြားသောအကြောင်း
 ရှိသည်။ န (ဟောတိ)။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဒဏိနိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ၊ ထို ကမ္မ
 ဘဝကြောင့်ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့၏။ အတ္တတ္ထသန္တာနေ၊ ၌။ အညဿ၊ သော။
 ကာရဏဿ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သော၊ ထိုဟိန ပဏိတတာ အစရှိသော အထူးသည်။) ကမ္မဘဝဟေတုကောဝ၊
 ကမ္မဘဝဟူသော အကြောင်းရှိသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ကမ္မံ၊ သည်။
 သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိန ပဏိတတာဒိဝိသေသဟေတု၊ ဟိန၏အဖြစ်၊ ပဏိတ၏
 အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ ထူးသောအကြောင်းသည်။ [အာဒိဖြင့် သုဝဏ္ဏ ဧဗ္ဗတ္ထ
 စသည်ကို ယူပါ။] (ဟောတိ)။ ဧန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ ပေ။ ဟိန-
 ပဏိတတာယာတိ၊ ယူ၍။ အာယ၊ ပြီ။ [ယဒိဒံ (ယာ အယံ ဟိန ပဏိတတာ)၊
 အကြင် ဟိန၏အဖြစ် ပဏိတ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ)။ (တာယ) ဟိန ပဏိတတာ-
 ယ၊ ထို ဟိန၏အဖြစ် ပဏိတ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကမ္မံ၊ သည်။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇတိ၊
 ခွဲခြားဝေဘန်၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယော (ဟောတိ)။
 ဣတိ ဧဝံ (အတ္တဇာတံ)၊ ဇာနိတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဇရာ-
မရဏံ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိနိုင်။ သောကာဒယော၊ ကုန်သော။
ဓမ္မာစ၊ တို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဇာတိယာ၊ သည်။
သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏဉ္စေ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏသင်္ခါတဒုက္ခဓမ္မဗုဋ္ဌဿ၊
ဇရာမရဏဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခတရားသည် တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလဿ၊ မိုက်
သော သတ္တဝါ၏ သန္တာန်၌။ ဇရာမရဏာသိသမ္ပန္နာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့် စပ်သည်
မူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ [“သောကာဒယော ဓမ္မာ”၌စပ်။] တေန တေန ဒုက္ခ-
ဓမ္မေန၊ ထိုထို ဉာတိဗျသနအစရှိသော ဒုက္ခတရားသည်။ ဗုဋ္ဌဿ၊ သော။ (ဗာ-
လဿ၊ ၏ သန္တာန်၌။) အနာသိသမ္ပန္နာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့်မစပ်သည်မူလည်း ဖြစ်
ကုန်သော။ သောကာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဇာတိ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿစေဝ၊ ၏၎င်း။
သောကာဒိနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [သို့ကြောင့်
“ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ”ဟု ဝိဘကျန္တ တပုဒ်၎င်း၊ “သောက ပရိဒေဝဒုက္ခ-
ဒေါမနဿပါယာသာ”ဟု ဝိဘကျန္တ တပုဒ်၎င်း-ဤသို့ ဇာတိကြောင့်ဖြစ်သော
အကျိုးဘက်၌ ၂-ပုဒ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသည်။] ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုဇာတိ
သည်။ ဥပနိဿယကောဠိယာ၊ ဥပနိဿယ အဘျိအစုအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပနိဿယ
အမြွက်အားဖြင့်။ ဧကောဝ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဘဝပစ္စယာ၊ ဇာတိအာဒိပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝေမေတဿ စသော နိဂုံးအဖွင့်

၂၄၂။ ဝေ မေ တဿာတိ အာဒိနံ၊ ဝေမေတဿ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။
အတ္ထော၊ ကို။ ဥဒ္ဓေသဝါရေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သင်္ဂတိအာဒိနံ၊
သင်္ဂတိ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ သမုဒယဝေဝစနာနေဝ၊ သမုဒယသဗ္ဗ၏
စေတနပရိယာယ် စကားလွယ်တို့သာတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝ
စက်၌။ [ယောဇနာ၌ “တ္ထောတိ ဇာတိအာဒိနိဒ္ဒေသေ”ဟု စွဲလေ၏။] သောကာ-
ဒယော၊ သောကအစရှိသည်တို့ကို။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်
မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ယာသာ အဝိဇ္ဇာ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာကို။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
သင်္ခါရာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တေဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ဤဘဝစက်၏။ အာဒိမ္မိ၊
၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သာ အဝိဇ္ဇာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။ သောကာဒိဟိ၊
သောကအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဟူသော ဘဝစက်သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊ မဆိုအပ်သော အစရှိသည်၎င်း။ ကာရက-

ဝေဒကရဟိတံ၊ ပြုစီမံတတ်သော ပြဟ္မာမင်းစသည်၊ ခံစားတတ်သော အတ္တမူ
 ကင်းသည်၎င်း။ ဒွါဒသဝိသေညတာသည်၊ တဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိသော ကင်း
 ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကင်းဆိတ်သည်၎င်း။ (ဟုတွာ၊ ၎င်း။) သတတံ၊
 အကြားမထင်အောင် အစဉ်အတိုင်း ကျယ်ပြန့်သည်။ သမိတံ၊ အကြားမလပ်
 အောင် ဆက်စပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၎င်း။) ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ
 ဝေဒီတဗ္ဗံ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမူတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့
 လျှင်။ ဧတ္ထေ ဤဘဝစက်၌။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထာတံ ဇရာမရဏာဒိသု၊ နိဒ္ဒါရ-
 ကံ”ဟု စွဲလေ၏။] သောကာဒီဟိ၊ သောက် အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊
 သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးသနည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အဝိဒီတာဒိ၊
 မသိအပ်သော အစရှိသနည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ကာရကဝေဒကရဟိတံ၊ နည်း။
 ကထံ၊ လျှင်။ ဒွါဒသဝိသေညတာသည်၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ့။
 ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထေ ဤဘဝစက်၌။ သောကဒုက္ခဒေါမနဿ-
 ပါယာသ၊ သောက ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။
 အဝိယောဂိနော၊ မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းရှိကုန်၏။ ပရိဒေဝေါစ နာမ၊ မည်သည်
 လည်း။ (ပရိဒေဝဆိုတာလဲ)။ မူဠဿ၊ မောဟဖြင့် တွေ့ဝေသူ၏ သန္တာန်၌။

သတတံ သမိတံ။ ။သံပုဗ္ဗ တနဓာတ်တ္ထ (တ) ပစ္စည်းဖြင့် “သတတံ”ဟု နပုဏ္ဏိန်
 ဖြစ်၏။ ပိသောဒဗ္ဗဒိဂိဏ်းဟု ထောမနိမိဆို၏။ ထို့ကြောင့် သံ၌ နိဂဟိတ်နှင့် ဓာတုန်
 (နိ) ကို ချေ၊ နိရုက္ခရ (အကြား မရှိ အဆက်မပြတ်) အနက်ဟောတည်း။ ဥပဗ္ဗာ
 သန္တတိဗ္ဗံ သန္တတိပုဒ်နှင့် ဥပသာရချင်း၊ ဓာတ်ချင်းတူ၏။ သမိတံ၌ “သံ+ဣတ”ဟု
 ‘ခွဲ၍ သံ ဥပသာရသည် သမ္ပန္န အနက်ဟော၊ ဣဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း။
 ထို့ကြောင့် “သင်္ဂတံ”ဟု ဋီကာဖွင့်၍၊ “သမ္ပန္နံ+ဣတံ ဂတိတိ သင်္ဂတံ”ဟု အနု-
 ဖွင့်သည်။ အဓိပ္ပါယ်နက်မှာ “အဗျောဇ္ဈိနံ(မပြတ်)ဣတိ အတ္ထော”ဟု ဖြစ်၏။

သောကာဒီဟိ အဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓါ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူရာ၌ အဝိဇ္ဇာကို
 အစထား၍ သောက စသည်ကို အဆုံးသတ် ထား၏။ ထို့ကြောင့် ဟဝစက်သည်
 ဥပါယာသတွင် ပြတ်ပါသလော-ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-သောကကူသည်
 ဒေါမနဿ ဝေဒနာတည်း။ ထိုဒေါမနဿ၌ အဝိဇ္ဇာယှဉ်လျက် ပါ၏။ ဒေါမနဿ
 ဥပါယာသတို့လည်း နည်းတူ၊ ဒုက္ခကား-ဒုက္ခသဟုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ယှဉ်သော
 ကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် တိုက်ရိုက်မယှဉ်၊ ဒေါမနဿနှင့် အနိဋ္ဌာရုံ တည်းဟူသော အာရုံ
 ရှိချင်း တူသောကြောင့် ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့ အဝိဇ္ဇာယှဉ်လျက် ပါ၏။ ပရိဒေဝ
 ဟူသော ငိုကြွေးသံ (သဒ္ဓရုပ်) သည်လည်း အဝိဇ္ဇာဖြင့် တွေ့ဝေသူ၏ သန္တာန်၌သာ
 ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သောက စသည်ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာ ပါဝင်နေ၏။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်လျှင်
 သင်္ခါရ စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကြ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘဝစက်သည် ပြတ်၍
 မသွားဘဲ အဝိဇ္ဇာထပ်လျက် လည်ပတ်နေသည်-ဟု မှတ်ပါ။

(ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ ကထမိဒံ ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိ စသော ပြဿနာမှ ရှေးဦးစွာ။ တေသု၊ ထိုသောကစသည်တို့သည်။ သိဒ္ဓေသု၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သိဒ္ဓါဝ၊ ပြီးစီးတော့သည်သာ။ ဟောတိ၊ (ဣတိ၊ ဤအဖြေသည်။ ဟောတိ)။ [တာဝ၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် “ဣတိ ဟောတိ” ဟု ထည့်၍ စပ်သည်။]

အပိစ၊ ရှေးနည်းသာ မကသေး။ ဟိ၊ ခဲ့။ “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော”တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ အာသဝသမုဒယာ၊ အာသဝ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကထံ၊ လျှင်။ (အာသဝသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ နည်း။) တာဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (ပရိဟုာရေ ဝေ ဝေဒိတဗျော) ဝတ္ထုကြာမဝိယောဂေ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့်။ သောကော၊ သည်။ ကာမာသဝသမုဒယော၊ ကာမာသဝဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ။

သောက စသည်ဖြစ်ကြောင်း။ “သောကစသည် ဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာ ပါဝင်နေ၏” ဟု ဆိုလျှင် “ထို သောကစသည်တို့ကား အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု မေးဘူးလှ၏။ မှန်၏— “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကံပေ။ ပါယာသာ သမ္ပဝန္တိ” ဟု ဟောတော်မူသော်လည်း သောကစသည်တို့သည် ဇာတိ၏ အကျိုးရင်း မဟုတ်၊ အဆက်ဆက်ဖြစ်တတ်သော အကျိုးဆက်မျှသာ ဖြစ်ရကား ထို သောက စသည်တို့၏ အကြောင်းကိုလည်း မေးသင့်၏။ ထို အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း—ဟူလို့။

• အဖြေကား။ ။ ရွှေ၌ ပြအပ်ခဲ့သော “ဇရာ မရဏသင်္ခါတ ဒုက္ခဓမ္မဗုဒ္ဓဿပေ။ သောကာဒယော စ ဓမ္မာ ဟောန္တိ” နှင့် အညီ ဇရာမရဏဟူသော ဒုက္ခတရားတို့သည် တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ဉာတိဗျသန၊ ဘောဂ၊ နောဂ၊ သီလ၊ ဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဗျသနတပါးပါး တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်ဖြစ်စေ သောက စသည်တို့ ဖြစ်တတ်ရကား ဇရာ မရဏဟူသော ဒုက္ခဓမ္မနှင့် တွေ့ထိခြင်းသည်၎င်း၊ ဉာတိဗျသန စသော ဗျသနတမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ထိခြင်းသည်၎င်း သောကစသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်။

အပိ ဝ။ ။ သောကစသည်ဖြစ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာလည်း ပြီးစီးပုံကို တနည်းပြလို၍ “အပိစ” စသည်မိန့်၊ ဤနည်းနှင့် “အာသဝသမုဒယာ ဧတေ သောကာဒယော ဟောန္တိ” နှင့် အညီ အာသဝေါတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် သောက စသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ အကျယ်ကို “ဝတ္ထုကြာမဝိယောဂေ တာဝ သောကော ကာမာသဝသမုဒယော ဟောတိ” စသည်ကို ကြည့်၍ သိပါ။ ထိုသို့ သောကစသည် ဖြစ်သော အခါ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်လာ၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းလည်း အာသဝေါတရားများပင် ဖြစ်ရကား “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော”ဟု ဟောတော်မူသည်။ [အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “အာသဝါဒိ သမုပ္ပါဒါ အဝိဇ္ဇာ စ ပဝတ္ထတိ” ဟု မိန့်သည်။ ဆောင်ပုဒ်ကို အခြေပြုသဖြင့် ပြထားပြီ။]

ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ “တဿ စေ ကာမယာနဿ ။ပေ။ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ ရူပတိ”တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ခန္ဓကပါဌ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ ကာမသုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို လိုလားသော။ (တနည်း) ကာမ ယာနဿ၊ ကိလေသာကာမ ဟူသော သွားကြောင်း ယာဉ်ရှိသော။ ဆန္ဒဇာတဿ၊ ဖြစ်သောဆန္ဒ ရှိသော။ တဿ ဇန္တုနော၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဧတ ကာမာ၊ ထို ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ သည်။ စေ ပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍ ဆုတ်ယုတ်ကုန်အံ့။ (ဧဝံ ပရိဟာယန္တေသု၊ ဤသို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်လသော်။) သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ၊ မြားဖြင့် ပစ်ခင်းအပ်သော သားကောင်သည်ကဲ့သို့။ (သော ဇန္တု၊ ထို သတ္တဝါသည်။) ရူပတိ၊ သောက နောက်ဝေ ဖောက်ပြန်လေ၏။] ယထာစာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ တနည်း ဟောတော် မူသနည်း။ ကာမတော၊ ကိလေသာကာမကြောင့်။ သောကော၊ ဝမ်းနည်းခြင်း သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ပဏှာဝတ္တ ပဌမပါဒ ဖြစ်၍ ယ ဂိုဏ်းလိုသောကြောင့် “ဇာယတိ”ဟု ဒိသပြုထားသည်။]

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ကာမာသဝကြောင့် သောကဖြစ်ပုံမှ တပါး ဒိဋ္ဌာ သဝကြောင့် သောကစသော အလုံးစုံ ဖြစ်ပုံကား။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ် ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤသောကအစရှိသောတရားတို့သည်။ ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယာ၊ ဒိဋ္ဌာသဝဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ယထာဟ၊ နည်း။ တဿ အဟံ၊ ပေ။ ဥပါယာသာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ နကုလပိတုဝဂ်၊ နကုလပိတုသုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ မမံ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ- နော၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်းဖြင့် တည်လေ့ရှိသော။ တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝိပရိဏမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညတာ၊ ဖြစ်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊

ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိနော။ ။ဤပါဠိကို ဋီကာ၌ မူကဲ့အဖြစ်ဖြင့် ပြ၍ နောက်မှ ဖွင့်၏။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွ၏။ ဣတိ ပရိယုဋ္ဌံ=ထကြွသောဒိဋ္ဌိ။ [အနုသယ အဖြစ်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်၍မနေဘဲ ထကြွသောဒိဋ္ဌိ။] တိဋ္ဌတိတိ ဋ္ဌာယိ၊ (တဿလတ္ထ မကုတ် သော ဣပစ္စည်း) ပရိယုဋ္ဌေန+ဋ္ဌာယိ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ။

ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော။ ။တိဋ္ဌတိ သိလေနာတိ ဋ္ဌာယိ။ ပရိယုဋ္ဌာနတယ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်း ဖြင့်+ဋ္ဌာယိ၊ တည်လေ့ ရှိသူတည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိ၊ သူ။ [ပရိယုဋ္ဌာနကို “ပရိယုဋ္ဌာန တာယ”ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် “ပရိယုဋ္ဌာန”အရ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ထကြွခြင်းကြံယာကို ကောက်ပါ။ ပရိယုဋ္ဌာနေန+ ဋ္ဌာယိ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိ။]

ထိုသတ္တဝါ၏။ ရူပဝိပရိဏာမညဏာ ဘာဝါ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ဖြစ်မြဲ
တိုင်းသောအခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
သောက။ပေ။ ဥပါယာသာ၊ ထိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

စ၊ ကား။ (တနည်း) စ၊ ဒိဋ္ဌာသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ဖြစ်ပုံမှတပါး
ဘဝါသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ဖြစ်ပုံကား။ ဒိဋ္ဌာသဝ သမုဒယာ၊ ဒိဋ္ဌာ-
သဝ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ) ယထာ။ ဝေ၊ တူ။ ဘဝါသဝ-
သမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။ ယေဝိ တေ
။ပေ။ အာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ခဇ္ဇနိယဝဂ်၊ သီဟ
သုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒိဃာယုကော၊ ရှည်သောအသက်ရှိ
ကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္ဓော၊ လှပသောအဆင်းရှိကုန်သော။ သုခဗဟုလာ၊ များသော
ချမ်းသာခြင်းရှိကုန်သော။ ဥစ္စေသု၊ မြင့်ကုန်သော။ ဝိမာနေသု၊ ဗိမာန်တို့၌။
စိရဋ္ဌိတိကော၊ ကြာမြင့်စွာ တည်ရခြင်းရှိကုန်သော။ ယေဝိ တေ ဒေဝါ၊ အကြင်
ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ (သန္တိ)။ တေပိ၊ ထိုဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ တထာဂတ-
ဿ၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊ ကို။ သုတော၊ ကြားနာရ၍။ ဝါ၊ ကြားနာရခြင်းကြောင့်။
ယေတုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ (အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတို့ကို ကြဉ်ထား၍
များသောအားဖြင့်။) ဘယံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းသို့။ သံဝေဂံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။
သန္တာသံ၊ ပြင်းစွာထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ။] (ကေသဝိယ၊ အဘယံသုတို့
ကဲ့သို့နည်း။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုပ္ဖနိမိတ္တာနိ၊ ပုပ္ဖနိမိတ်တို့ကို။ ဒိသု၊ မြင်ရ၍။
မရဏဘယေန၊ သေခြင်းဘေးသည်။ သန္တဇ္ဇိတာနံ၊ လွန်စွာခြိမ်းချောက်အပ်
ကုန်သော။ ဒေဝါနိဝိယ၊ နတ်ကိုကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ကား။ (တနည်း) စ၊ ဘဝါသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်ပုံမှတပါး
အဝိဇ္ဇာသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်ပုံကား။ ဘဝါသဝ သမုဒယာ၊
ကြောင့်။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ) ယထာ။ ဝေ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇာသဝ သမုဒယာပိ၊
ကြောင့်လည်း။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။ သ ခေါ သော။ပေ။ ပဋိ-
သံဝေဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌
ဟောတော်မူပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သ ခေါ သော ဗာလော၊ ထို ဉာဏ်ပညာ
ကင်း၍ ညံ့ဖျင်းသော လူမိုက်သည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ၌ပင်။ တိဝိမံ၊ သော။ ဒုက္ခ-
ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။]

တိဝိမံ။ ။ဇုက္ခသဟဂုတ် ကာယုဝိညာဉ်၌ယှဉ်သော ကာယိကဒုက္ခနှင့် ဒေါသမူဒွေ၌
ယှဉ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ ၂-ပါး၊ ဤ ၃-ပါးကို “တိဝိမံ ဇုက္ခဒေါမနဿ”ဟုဆိုသည်။
ထို ၃-ပါး၏ အရင်းခံ နိဒါန်းကိုကား ဇွဲက၌ “တဿာရူပကထာသဝန၊ ကမ္မကာရဏာ
ဒဿန၊ မရဏကာလကမ္မောပဋ္ဌာန”ဟု ၃-မျိုးပေါ်ပြ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာသဝေ သမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤသောက အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ တို့သည်။ သိဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ [အာသဝေ သာဓေန္တိ ဌာဝံ။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဟေတုတူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝေ၊ တို့ကို။ သာဓေန္တိ၊ ပြီးစီးစေနိုင်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိစေနိုင်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ အာသဝေသု၊ တို့သည်။ သိဇ္ဇေသု၊ ကုန်လသော်။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အာသဝေါတည်းဟူသော အကြောင်း၏ ရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘာဝတော၊ သောကစသော အကျိုးတရားတို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ အာသဝတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးတော့သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တာဝ၊ ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထံ၊ ဤဘဝစက်၌။ ဧဝံ၊ သို့။ သောကာဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ကား။ (သောကာဒိဟိ အဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓါ ဟူသော အကျဉ်း သင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတပါး ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိ ဟူသော အကျဉ်း သင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အာသဝေါ တရားတည်းဟူသော အကြောင်း၏ရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘာဝတော၊ သောကစသော အကျိုးတရားတို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သိဒ္ဓါယ၊ လသော်။ ပန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ။) သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ဝိညာဏံ (သမ္မဝတိ)။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုဖလပရမုဗ္ဗရာယ၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏ အဆက်ဆက်အားဖြင့်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဒွါဒသင်္ဂါ၊ ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ တံဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သော အစရှိ၏။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစမရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ၏ အစမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ [“ဝိရုဇ္ဈတိ” ဌာဝံ။] “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ အာဒိ မတ္တကတနံ၊ ဤ အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆိုကြောင်းစကားသည်။ (တနည်း)

အာသဝေ သာဓေန္တိ ။ ။ “သာဓေန္တိ၊ ပြီးစေနိုင်ကုန်၏” ဟူရာ၌ သောက စသည်တို့ ဖြစ်သောအခါ အာသဝေါတရားများ ပါဝင်သည်ဟု သိစေခြင်းကိုပင် သာဓေန္တိဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “အာသဝေ သာဓေန္တိတိ အာသဝေ ဂမေန္တိ ဗောဓေန္တိတိ အတ္ထော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ဥပမာ— “အောက်အကြော၌ ရေတိုးလာသည်ကို မြင်လျှင် အထက်အညာ၌ မိုဗ်းရွာပြီ”ဟု သိရသကဲ့သို့ သောကတည်းဟူသော အကျိုးကို မြင်ရသဖြင့် အကြောင်း အာသဝေါတရားတို့ကိုလည်း ထိုအကျိုးက သိစေနိုင်သည်—ဟူလို။

ဣဒံ အာဒိမတ္တကထနံ၊ ဤ အစမ္ပုကို ဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆိုကြောင်းစကားသည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ။ ဣဒံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော စကားသည်။ အာဒိမတ္တကထနံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တေ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော စကားသည်။ ပဓာနဓမ္မ ကထနံ၊ ပဓာနတရားကို ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ [ထို့ကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ-ဟူလို။] ဟိ၊ ချဲ့။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနံ၊ ဝဋ်တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (ကိလေသဝဋ်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။) ပဓာနာ၊ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေန၊ အဝိဇ္ဇာကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေခြင်း အဝိဇ္ဇာကို မပယ်ရသေးခြင်းဟူသော ယူခြင်းဖြင့်။ အဝေသေသံ၊ အဝိဇ္ဇာမှ ကြွင်းသော။ ကိလေသဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်သည်၎င်း။ ကမ္မာဒိနိစ၊ ကမ္မဝဋ် အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ [အာဒိဖြင့် “ဝိပါကဝဋ်”ကို ယူပါ။] ဗာလံ၊ အဝိဇ္ဇာမကင်းသဖြင့် ညံ့ဖျင်းသော သတ္တဝါကို။ ပလိဝေဌေန္တိ၊ ရစ်ပတ်ကုန်၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) သပ္ပသိရဂ္ဂဟဏေန၊ မြေဦးခေါင်းကို ကိုင်ယူခြင်းဖြင့်။ သေသံ၊ ဦးခေါင်းမှ ကြွင်းသော။ သပ္ပသရိရံ၊ မြေ၏ တကိုယ်လုံးသည်။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းကို။ (ပလိဝေဌေတိ) ဝိယ၊ ရစ်ပတ်သကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာသမုစ္ဆေဒေ၊ အဝိဇ္ဇာကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတေ၊ အပ်ပြီးသော်။ တေဟိ၊ ထိုကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့မှ။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ (ကောဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) သပ္ပသိရ-
ဇ္ဈေဒေ၊ မြေဦးခေါင်းကို ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ပလိဝေဌိတ-

* ဝေ သတိပေ။ အာဒိမတ္တကထနံ။ ။ရွှေဝါကျ၌ “ဘဝဏ္ဏံ အဝိဒိတာဒိ”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုသို့ အစမရှိလျှင် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာဟူသော အစရှိသည်၏အဖြစ် (အစရှိပုံ)ကို ဆိုခြင်းသည် ထိုစကားနှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟူလို။ [အာဒိမတ္တ၏ ဝစနတ္တကို ခြုံကာ၌ ကြည့်ပါ။]

တနည်း။ ။အာဒိမတ္တ၌ မတ္တသဒ္ဒါသည် ဝိသေသနိဝတ္တိ (အထူးကို တားမြစ်သော) သာမည အနက်ဟောတည်း။ ဘဝဏ္ဏံသည် အစမရှိလျှင် အဝိဇ္ဇာသည် အစ၌လည်းဖြစ်နိုင်၊ အလယ်၌လည်းဖြစ်နိုင်၊ အဆုံး၌လည်းဖြစ်နိုင်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်နိုင်ပါလျက် အစ၌သာ ဆိုခြင်းသည် အလယ်၊ အဆုံး၌ ဖြစ်နိုင်သော အဝိဇ္ဇာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟူလို။

အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေန။ ။“ဂဟဏ=ယူ”ဟူသည် အဝိဇ္ဇာကို သတ္တဝါက ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “အဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒနေန”ဟု ခြုံကာဖွင့်သည်။ [ဤခြုံကာ၌ “ကထ-နေန”ဟု ပါသေး၏။ မဟာဋီကာ၌ မပါ။] ဤ ဥပ္ပါဒနေနဖြင့် (ပရိယတ္တန) အဝိဇ္ဇာကို ပြ၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌ အဝိဇ္ဇာ မဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဟာနေနဝိ”ဟု တနည်းပြ၏။ ဤအပ္ပဟာနေနဖြင့် အနုသယအဝိဇ္ဇာကို ပြသည်။ [ကိလေသာ ဟူသမျှသည် အနုသယ၊ ပရိယတ္တန၊ ဝိတိက္ကမအားဖြင့် ၃-မျိုးရှိ၏။]

ဗာဟာဝိမောက္ခော ဝိယ၊ ရစ်ပတ်အပ်သော လက်မောင်းမှ လွတ်ခြင်းကဲ့သို့ တည်း။ ယထာဟ၊ နည်း။ “အဝိဇ္ဇာယ။ ပေ။ သင်္ခါရနိရောဓော” တိ အာဒိ၊ အစ ရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ အာဟ။) (ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ တော်၊ မဟာဓန္ဒက၊ ဗောဓိကထာ၌ ဟောတော်မူပြီ။) [အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ပင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်း ကြောင့်။ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။)] ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယံ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာကို။ ဂဏှတော၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ သော အားဖြင့် ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ မပယ်ရသေးသော အားဖြင့် ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗန္ဓော၊ ဝဋ်သုံးပါးဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၎င်း။ မဉ္ဇူတော၊ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မောက္ခော စ၊ ဝဋ်သုံးပါးမှ လွတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣဒံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူသော စကားသည်။ တဿ ပစာနမ္ဗေဿ၊ ထိုပစာန ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာဟူသော တရားကို။ ကထနံ၊ ဆိုကြောင်းစကားတည်း။ အာဒိ- မတ္တကထနံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤ ဘဝစက် သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သော အစရှိ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တယိဒံ (တံ ဣဒံ)၊ ထို ဘဝစက်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ၊ ကုန် သော။ ကာရဏေဟိ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့မှ။ အညေန၊ အခြားသော။ [ဗြဟ္မာဒိနာဝါ၊ အတ္တနာဝါ”တို့၌ စပ်။] ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာတည်း။ မဟာဗြဟ္မာ၊ မဟာဗြဟ္မာတည်း။ သေဠော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက်မြတ်၏။ သဇိတာ၊ စိမိတတ်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေန၊ ကြံဆအပ်သော။ သံသာရဿ၊ ကို။ ကာရကေန၊ ပြုတ်တံ သော။ ဗြဟ္မာဒိနာဝါ၊ ဗြဟ္မာ အစရှိသူမှ၎င်း။ မေ၊ ငါ၏။ သော (ခေါ) အယံ

တယိဒံ။ ပေ။ ရဟိတံ။ ။ ယသ္မာ၏ အပြင်ဘက် (ရှေ့)၌ နေသော ဤ တယိဒံ ပုဒ်ကို တသ္မာဝါကျ၏ အဆုံးဝယ် “ရဟိတံ”ပုဒ်၌ စပ်၊ ဗြဟ္မာဒိနာသည် ကာရကေန၏ သရုပ်ပြ၊ အတ္တနာသည် ဝေဒကေန၏ သရုပ်ပြတည်း။ ဤသို့ အရကုသောကြောင့် ဝါ သဒ္ဓါ ၂-ပုဒ်ကို စ သဒ္ဓါ၏ အနက်ဟောဟု ချီကာဖွင့်သည်။ ကာရကေန ဝေဒကကိုလည်း ရှန်သမာသံတွဲစေလို၍ “ကာရကဝေဒကရဟိတံတိ၊ စသဒ္ဓတ္ထသမာသံ”ဟု ချီကာ၌၎င်း၊ “ဒန္နသမာသမာဟ”ဟု အနု၌၎င်း မိန့်သည်။ [“ကာရကော စ ဝေဒကော စ ကာရက- ဝေဒကံ”ဟု တွဲပြီးမှ ရဟိတနှင့် တပျူရိသံတွဲပါ။]

ဗြဟ္မာဒိနာ။ ။ “အာဒိသဇ္ဇေန ပဇာပတိဿရ ပုရိသာဒိကေ (ပဇာပတိနတ်၊ ပရမိဿရ ဟူသော ပရမိသာနတ်၊ ပုရိသ အစရှိသူညွှတ်တို့ကို) သက်ဏှာတိ”—ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာဋီကာအတိုင်း အာဒိ၏အနက်ကို ယူပါ။ ပကတိနှင့် ပုရိသတို့ပေါင်းမိမှ သတ္တဝါတွေဖြစ်သည်-ဟု မိစ္ဆာအယူရှိသောကြောင့် ပုရိသကိုလည်း ယူရသည်။

အတ္တာ၊ ထိုကဲ့သို့သော ဤအတ္တသည်။ ဝဒေါ၊ ဟိတ၊ အဟိတကို ပြောပြတတ်၏။ ဝေဒေယျော၊ သုခအစရှိသည်ကို ခံစားတတ်၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို သိတတ်၏။ (တနည်း) ဝေဒေယျော၊ မိမိကိုယ်တိုင် သိတတ်၊ သူတပါးတို့သည် သိအပ်၏။ ဣတိဝေါ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေန၊ သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ဝေဒကေန၊ ခံစားတတ်သော။ အတ္တနာဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ ရဟိတံ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရက-ဝေဒကရဟိတံ၊ ကာရက၊ ဝေဒကမှ ကင်း၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ကာရကဝေဒကရဟိတံဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရမတပါး ဒွါဒသဝိသညတာသည်ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္တာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့တွင်” ဟု နိဒ္ဒါရဏ ဖွင့်လေ၏။] အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ [“သုညာ”၌ စပ်။] ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မကတ္တာ(ဓမ္မိကတ္တာ)၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓုဘာဝေန၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန်စေအပ်၊ နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သံကိလေသိကတ္တာ စ၊ ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယဝိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဘာဝေန၊ သုခ၏ အဖြစ်မှ၎င်း။ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ၊ အကြောင်းတရား၌စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝသဝတ္တနံဘူတေန၊ အလိုသို့ လိုက်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေန စ၊ အတ္တ၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်၏။ သင်္ခါရာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဇာတာ၊ ထိုအတူ။ (သုညာနိ၊ ခုဝှ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တတို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ န အတ္တာ၊ အတ္တ မဟုတ်။ န အတ္တနေ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာလည်း မဟုတ်။ န အတ္တနိ၊ အတ္တ၌လည်း မရှိ။ န အတ္တဝတိ၊ အတ္တလည်း မရှိ။ [ရှုပ် အတ္တတော သမနုပဿတိစသော ၄-ပါး အတိုင်းဆိုသည်။] သင်္ခါရာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ တတာ၊ ထိုအတူတည်း။ ဣသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ တဝစက္ကံ၊ သည်။ ဒွါဒသဝိသညတာသည်။ ၁၂-ပါး အပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏ ခုဝှ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကင်းဆိတ်၏။ (တနည်း) ၁၂-ပါး အပြားရှိသော ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကင်းဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝေဒေါ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမင် မဟာဋီကာ၌ “ဝေဒိတိ ဝဒေါ”ကို “တံတံ ဟိတာဟိတံ၊ ထိုထိုစီးပါး၊ စီးပါးမဲ့ကို။ ပဝတ္တာ၊ အပြားအားဖြင့် ပြောပြတတ်၏။ ဣတိ အတ္တော”ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်နှင့် အညီ “ဝေဒေါ”သာ ပါဠိမှန်တည်း။ ဈေးစာအုပ်များ၌ “ဝေဒေါ”ဟု ရှိသည်မှာ ပါဠိပျက်။ [ဝေဒေယျော အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

၈၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ [“ဝေဒိတဗ္ဗာ”၌ စပ်။] တဿ၊ ထိုဘဝစက်၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်၎င်း။ တဏှာ၊ သည်၎င်း။ မူလံ၊ အရင်းမူလ ပဓာနတည်း။ အတိတာဒယော၊ အတိတ် အစရှိကုန်သော။ တယော၊ ထို့သည်။ ကာလာ၊ ကာလတို့တည်း။ တေသု၊ ထို ကာလ ၃-ပါးတို့တွင်။ ဝါ၊ ထို ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ သဗ္ဗပတော၊ သရုပ် အားဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ (အင်္ဂါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော အင်္ဂါတို့သည်။ အတိတကာလာနိ၊ အတိတ်ကာလရှိသော အင်္ဂါတို့တည်း။) အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ (အင်္ဂါနိ၊ ဝိညာဉ်အစ၊ ဘဝအဆုံးရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလရှိသော အင်္ဂါတို့တည်း။) ဒေ၊ ၁၊ ၂-ပါးပင် ဖြစ်ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ ၈၊ ဇာတိနှင့် ဇရာ မရဏဟူသော အင်္ဂါတို့သည်လည်း။ (အနာဂတ- ကာလာနိ၊ အနာဂတ်ကာလရှိသော အင်္ဂါတို့တည်း။)

ပန၊ ဆက်။ တဿ ဧတဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ [ဂါထာ၌ တဿကို “တေဿ” ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ တဏှာ ၈၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ မူလန္တိ၊ အရင်းမူလ ပဓာနဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တဒေတံ(တံတေ)၊ ထို ဘဝစက်သည်။ ပုပ္ဖန္တဟရဏတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော အကြောင်းအဖို့မှ စ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဝိပါက်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာမူလံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အရင်းမူလရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝေဒနာ ဝသာနံ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အဆုံးရှိသော ဘဝစက်၎င်း။ အပရန္တသန္တာနတော၊ အနာဂတ်အဖို့ကို ဆက်စပ်လျက် ချဲ့ဖြန့်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာမူလံ၊ တဏှာဟူသော အရင်းမူလရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဇရာမရဏာဝသာနံ၊ ဇရာမရဏဟူသော အဆုံး ရှိသော ဘဝစက်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။

ပုပ္ဖန္တဟရဏတော။ ။ “အဝိဇ္ဇာတဏှာဝသေန ဒေ မူလာနိ”နှင့် အညီ ဘဝစက်၏ မူလ(အခြေအမြစ်)သည် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာအားဖြင့် ၂-ပါးရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာ ဟူသော မူလသည် “အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ”ဟု ရှေးအတိတ် အကြောင်း ၂-ပါးကို အစပြု၍ “ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ”ဟု ဝေဒနာတွင် ဆုံး၏။ ထို့ကြောင့် “ပုပ္ဖန္တ- ဟရဏတော”ကို “ပုပ္ဖန္တတော(အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော အတိတ်အကြောင်းအဖို့မှ)ပစ္စုပ္ပန် ဝိပါကဿ(ဝိညာဉ်စသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကို) အာဟရဏတော”ဟု ခိုကာဖွင့်သည်။

အပရန္တသန္တာနတော။ ။ ဝေဒနာ၏နောက်၌ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ”ဟု တဏှာ ကို တွေ့ရ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ဟု ၂-ဖို့ရှိသည်တွင် ထို ကဏှာသည် နောက်အဖို့အတွက် အစဖြစ်၏။ ဥပါဒါနိ ကမ္မဘဝ ဟူသော အကြောင်း၊ ဥပပတ္တိဘဝဟု ခေါ်အပ်သော ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတို့ကို ဆက်သွယ်လျက် ချဲ့တတ် ဖြန့်တတ်သောကြောင့် “အပရန္တသန္တာန”ဖြစ်၏။ [သံ=ဆက် စပ်လျက်+တာန=ချဲ့တတ်တတ်သော တဏှာ။]

တတ္ထ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စု၊ ပစ္စိမဘဝစက်တို့တွင်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရွှေ့ပြောင်းသော ဘဝစက်ကို။ ဒိဋ္ဌိစရိတဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိသူတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပစ္စိမံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဘဝစက်ကို။ တဏှာစရိတဝသေန၊ တဏှာစရိတ်ရှိသူတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိသူတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (သံသာရနာယိကာ၊ သံသရာထဲ၌ ဆွဲဆောင်တတ်၏။) (တနည်း) ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သံသာရနာယိကာ၊ သံသရာကို ဆောင်တတ်၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ [အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ ကြည့်ပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတာယ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပဌမံ၊ ပဌမဘဝစက်ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ပဌမဿ၊ ၏။) ဖလပ္ပတ္တိယာ၊ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းက။ [“ပကာသန”၌စပ်။] ဟေတုနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏။ [“အနုပစ္ဆေဒ”၌စပ်။] အနုပစ္ဆေဒပကာသနတော၊ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်။ (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သမုပ္ပါတာယ ပဌမံ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။) [ပြခြင်းကြောင့် ဟောတော်မူသည်မဟုတ်၊ ပြခြင်းကြောင့် ဟောတော်မူ၏ဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့် “ပကာသနတော”ကို ဉာဏပတ်ကြံသည်။] သဿတဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတာယ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့သတ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ ဘဝစက်ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ။ ဒုတိယဿ၊ ၏။) ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏပကာသနတော၊ ဇရာမရဏကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ။)

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတာယ။ သတ္တဝါဟူသည့် အတ္တတည်း။ “ထို အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏”ဟူသော အယူသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ဖြတ်တောက်ပယ်စွန့်ဘို့ရာ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပေ။ အဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” တိုင်အောင်သော ပဌမဘဝစက်ကို ဟောတော်မူသည်။

ဖလပ္ပတ္တိယာ။ပေ။ အနုပစ္ဆေဒပကာသနတော။ ဖလပ္ပတ္တိယာ၌ တတိယာဝိဘတ်သည် ကတ္တားအနက်ဟောတည်း။ ပကာသန၌ ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် (ဖြစ်ခြင်းက) အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏ အဆက်မပြတ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြ၏။ “အကျိုးမရှိဘဲ အကြောင်းတရားမျှတွင် ရပ်နေလျှင်ကား အဆက်ပြတ်၏။ ထိုသို့ အဆက်မပြတ်ပုံကို အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းက ထင်ရှားပြ၏။

သဿတဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတာယ။ တဏှာမှစ၍ ဇရာမရဏတိုင်အောင် ဒုတိယဘဝစက်ကို သဿတဒိဋ္ဌိပယ်ဘို့ရန် ဟောတော်မူ၏။ ဘုကြောင့် သိနိုင်သနည်း... ဖြစ်သမျှ အကြောင်း အကျိုးတရားတို့မှာ တဘဝအတွက် ဇရာမရဏဟူသော အဆုံးတရား ရှိနေသည့်အတွက် သဿတဟု မရှိနိုင်ကြောင်းကို ဒုတိယဘဝစက်က ထင်ရှားပြသောကြောင့် သိနိုင်သည်။

ဝါ၊ တနည်း။ ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန၊ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ပုရိမဘဝစက်ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကဿ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။)
 ပုရိမဿ၊ ။ အနုပ္ပပဝတ္ထိံ ဒီပနတော၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းကြောင့်။
 (ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန ပုရိမံ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။)၊ ဩပပါတိကဝသေန၊
 ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ ပစ္ဆိမဘဝစက်ကို။
 (ဝုတ္တံ၊ ကဿ၊ ဝိညာယတိ။ ပစ္ဆိမဿ၊ ။)၊ သဟုပ္ပတ္တိဒီပနတော၊ တကမ္ဘဖြစ်ပုံကို
 ပြခြင်းကြောင့်။ (ဩပပါတိကဝသေန၊ ပစ္ဆိမံ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ “တဿ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မူလံ”ဟူသော အကျဉ်း
 သင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရမှတစ်ပါး “အတိတဒယော တယော ကာလာ”
 ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရကား။ အဿ၊ ထိုဘဝစက်၏။
 တယော၊ ကုန်သော။ ကာလာ၊ ကာလတို့ဟူသည်။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတော၊
 အတိတ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်တို့တည်း။ တေသု၊ ထို ၃-ပါးသော ကာလတို့တွင်။
 ဝါ၊ ထို ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ သစ္စပတော၊ သရုပ်
 အားဖြင့်။ အာဂတဝသေန၊ လာသောအင်္ဂါတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။
 သင်္ခါရာစ၊ ထို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ အတိတ-
 ကာလာနိ၊ အတိတကာလ ၏ကုန်၏။ [“အာဂတဝသေန”ဖြင့် တိုက်ရိုက်
 မလာဘဲ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရကို တိုက်ရိုက် ယူသဖြင့် ဆက်သွယ်၍ ယူအပ်သော
 တဏှာ၊ ဥပါဒါနိ၊ ကမ္မဘဝတို့ကို ပယ်သည်။] ဝိညာဏာဒီနိ၊ ဝိညာဉ်အစရှိ
 ကုန်သော။ ဘဝဝသနာနိ၊ ဘဝ အဆုံးရှိကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ၈-ပါးသောအင်္ဂါ
 တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နကာလာနိ၊ ကုန်၏။ ဇာတိစေတ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏဉ္စ၊

ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန။ ။ပဋ္ဌမဘဝစက်၌ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ဝယ် စက္ခု
 စသော အာယတနများ မပြည့်စုံသေးသော ကလလဒုပ်ကလေးကိုပြ၏။ ထို့နောက်မှ
 “နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ”ဟု စက္ခုစသော အာယတနတို့ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။
 ထို့ကြောင့် ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်ပုံနှင့် ကိုက်ညီသော အနုပ္ပပဝတ္ထိံ(အာယတန
 တို့၏ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပုံ)ကို ပြသောကြောင့် ပုရိမဘဝစက်ကို ဂဗ္ဘသေယျကအတွက်
 ဟောတော်မူအပ်၏ဟု သိနိုင်သည်။

သဟုပ္ပတ္တိဒီပနတော။ ။ပစ္ဆိမဘဝစက်၌ကား “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ”ဟု ဟော
 တော်မူလိုက်လျှင် စက္ခုစသော အာယတနများလည်း ဥပပတ္တိဘဝ ဇာတိတို့ အရတွင်
 ပါဝင်၏။ ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၌လည်း စက္ခုစသော အာယတနများသည် ပဋိသန္ဓေ
 အခါ၌ တပြိုင်နက်ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယဘဝစက်ကို ဩပပါတိကတို့ အတွက်
 ဟောတော်မူသည်ဟု သိနိုင်ပါသည်။ [ဋီကာ၌ “ကမေန ဥပ္ပတ္တိ”ဟူသော စကားကို
 ထောက်၍ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ခူပပဝတ္ထိက္ကမ၌ “ကမေန” ပါဌိသာမှန်ကြောင်းကို သတိ
 ပြပါ။]

သည်၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ပါးသောအင်္ဂါတို့သည်။ အနာဂတကာလာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပုန၊ တဖန်။ [“ဝေဒိတဗ္ဗ”၌စပ်။] ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ဟေတုဖလ-ဟေတုပုဗ္ဗက တိသန္တိ(စ)၊ အကြောင်းရှေးရှိသော ဟေတုဖလအစပ်၊ အကျိုးရှေးရှိသောဖလဟေတုအစပ်၊ တဖန် အကြောင်းရှေးရှိသော ဟေတုဖလအစပ်ဟူသော ၃-ပါးသောအစပ်-ရှိသည်၎င်း။ စတုဘေဒသင်္ဂဟံ စ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစရှိသည်၎င်း။ [စတုဗ္ဗေဒဟုဆိုလိုလျက် ပထျှာဝတ္ထ အရိယာ ဂါထာပါဒပျက်မည်စိုး၍ “စတုဘေဒ”ဟု ဒွေဘော်မလာဘဲထားသည်။] ဝိသတိ အာကာရာရံ(စ)၊ ၂၀-အပြားဟူသော အကန့်ဒေါက်ဆန်ရှိသည်၎င်း။ တိဝဇ္ဇ(စ)၊ ၃-ပါးသောဝဇ္ဇရှိသည်၎င်း။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) အနဝဋ္ဌိတံ၊ မရပ်မတည်ဘဲ။ ဘမတိ၊ ပတ်ပတ်လည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဟေတုဖလ အစရှိသော စကားရပ်၌။ (ဝိတ္ထာဓရာ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) သင်္ခါရာနဉ္စ၊ ထို့၏၎င်း။ ပဋိသန္တိဝိညာဏဿစ၊ ၏၎င်း။ အန္တရာ၊ အကြားသည်။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဟေတုဖလသန္တိနာမ၊ ဟေတုဖလအစပ်မည်၏။ ဝါ၊ သင်္ခါရတည်းဟူသော အကြောင်းတို့နှင့် ပဋိသန္တေဝိညာဉ် တည်းဟူသော အကျိုး၏ စပ်ခြင်းမည်၏။ [“အန္တရာ -အကြား”ဟူသည် ဆက်စပ်ခြင်း မဟုတ်သေး၊ ထိုအကြား၌သာ ဟေတုဖလတို့၏ဆက်စပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အန္တရာဟူသော ဌာနဖြင့် ဌာနိ ဆက်စပ်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ။] ဝေဒနာယစ၊ ဝေဒနာဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၏၎င်း။ တဏှာယစ၊ တဏှာဟူသော အနာဂတ်

တိဝဇ္ဇံ။ ။ ဝဇ္ဇဓာတ်သည် အာဝတ္တန (လည်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပုနပျုနံ ပရိဝတ္တန္တိ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း နောက်အကျယ်ပြုရာ၌ “ပုနပျုနံ ပရိဝတ္တနတော”ဟု ဖွင့်လိမ့်မည်။ ထိုဝဇ္ဇံ ၃-ပါး၏သရုပ်ကို ထိုအကျယ်၌ပြုလတ္တံ့။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌လည်း “အဝိဇ္ဇာ တဏှပါဒါနာ စ ကိလေသဝဇ္ဇံ”စသည်ဖြင့် ပြထားသည်။

ဝဋ္ဌိလည်ဖို့။ ။ “အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ”အရ၌ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မတဝဂ္ဂိုကိုရ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ၃-ပါးသည် ကိလေသတည်း။ သင်္ခါရနှင့်ကမ္မတဝသည် ကံတည်း။ ထိုကိလေသကံထို့ကြောင့် ဤဘဝ၌ “ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ”အရ ပဋိသန္တေဝိညာဉ်မှစ၍ အကျိုး ၅-ပါးဖြစ်ရကား ကိလေသနှင့် ကမ္မသည် ဝိပါကနှင့် ဆက်စပ်လျက် လည်ပတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဝဋ္ဌိမည်၏။ “ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ”အရ ဝိညာဉ်စသော ၅-ပါးတည်း။ “ဣဒါနိ ဟေတဝေါ ပဉ္စ”အရ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော ကိလေသနှင့် ကံတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်စသော ဝိပါကသည်လည်း ကိလေသကမ္မနှင့် ဆက်စပ်လျက် လည်ပတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဝဋ္ဌိအမည်ရသည်။ [ကိလေသကမ္မ-ဝိပါကာ။ ပေ။ တိဝဋ္ဌန္တိ ဝတ္ထံ။— ဋီကာ။] ဋီကာ၌ အခြားတနည်းလည်း ပါသေး၏။

အကြောင်း၏၎င်း။ အန္တရာ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဖလဟေတုသန္နိနာမ၊ ဖလဟေတုအစပ် မည်၏။ ဝါ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသောအကျိုးနှင့် တဏှာတည်းဟူသော အကြောင်း၏စပ်ခြင်း မည်၏။ ဘဝဿစ၊ ကမ္မဘဝဟူသော အကြောင်း၏၎င်း။ ဇာတိယာစ၊ ဇာတိဟူသော အကျိုး၏၎င်း။ အန္တရာ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဟေတုဖလသန္နိ (နာမ)၊ ဟေတုဖလအစပ် မည်၏။ ဝါ၊ ကမ္မဘဝတည်းဟူသော အကြောင်းနှင့် ဇာတိတည်းဟူသော အကျိုး၏စပ်ခြင်း မည်၏။ ဣတိဇော၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ဟေတုဖလ ဟေတုပုပ္ဖကတိသန္နိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထိုဘဝစက်၏။ သန္နိန္၊ အစပ်တို့၏။ အာဒိပရိယောသာနဝတ္ထိတာ၊ အစ အဆုံးတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော တရားအစုတို့သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သင်္ဂဟာ၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေယျလိဒံ၊ အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊ တပါးသော။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတည်း။ ဝိညာဏ နာမဂ္ဂပသဋ္ဌာယတန ဖဿ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတည်း။) တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝါ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါနံ၊ ကမ္မဘဝတို့သည်။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတည်း။) ဇာတိ ဇရာ မရဏံ၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ (သင်္ဂဟော၊ တည်း။) ဣတိဇော၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ စတုဘေဒသင်္ဂဟံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟေတုပေ၊ တိသန္နိ။ ။ ပုပ္ဖကဟူသောနောက်ပုဒ်ကို “ဟေတု၊ ဖလ၊ ဟေတု” ဟူသော ရှေ့ခွန့် ၃-ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ ဟေတုရှေ့ရှိသော ဟေတုဖလသန္နိ၊ ဖလရှေ့ရှိသော ဖလဟေတုသန္နိ၊ တဖန် ဟေတုရှေ့ရှိသော ဟေတုဖလသန္နိ၊ ဤသို့အားဖြင့် တိသန္နိကိုသိပါ။ တယော+သန္နယော တိသန္နိ၊ (သမာဟာရဒီရ) ဟေတုဖလဟေတု+ပုပ္ဖက ယဿာတိ ဟေတုဖလဟေတုပုပ္ဖကံ (တိသန္နိ)၊ ဟေတုဖလဟေတု ပုပ္ဖကံ+တိသန္နိ ယဿာတိ ဟေတုဖလဟေတုပုပ္ဖကတိသန္နိ (ဘဝစက္ကံ)။ [ဋီကာ၌လီလဟုကနည်းအားဖြင့် ဝိဂဟပြုထားသည်။]

စတုဘေဒသင်္ဂဟံ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ စတုသင်္ခေပကိပင် ဤ၌ “စတုဘေဒသင်္ဂဟ” ဟုဆိုသည်။ သင်္ဂယန္တိတ္ထောတိ သင်္ဂဟော—အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ (တဏှာ ဥပါဒါနံ ကမ္မဘဝ) ဟု အင်္ဂါတို့ကို သိမ်းယူရာ အဘို့အစုကို “သင်္ဂဟ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသင်္ဂဟသည် အဝိဇ္ဇာ အစသင်္ခါရ အဆုံးရှိသော ဟေတုသင်္ဂဟ၊ ဝိညာဏ်အစ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ဖလသင်္ဂဟ၊ တဏှာအစ ကမ္မဘဝအဆုံးရှိသော ဟေတုသင်္ဂဟ၊ ဇာတိအစ ဇရာ မရဏ အဆုံးရှိသော ဖလသင်္ဂဟ၊ ဤသို့ ၄-ပါးပြား၏။ “စတုဘေဒေါ+သင်္ဂဟော ယဿာတိ စတုဘေဒသင်္ဂဟံ (ဘဝစက္ကံ)။

ပုံန၊ ကား။ (စတုဘေဒသင်္ဂဟဟူသော အကျဉ်းသင်္ချေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရမှ တပါး ဝိသတိ အာကာရာရုံဟူသော အကျဉ်းသင်္ချေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။) အတိတေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝဟူသော အကြောင်းတို့၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌။ ဖလပဉ္စကံ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုး ၅-ပါး အပေါင်း၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတဝေါ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်း တို့၎င်း။ အာယတိံ၊ နောင် အနာဂတ်ဘဝ၌။ ဖလပဉ္စကံ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုး ၅-ပါးအပေါင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိယာ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ ထိုထိုသင်္ဂဟ၌ ထင်ရှား ပြအပ်ကုန် သော။ ခေတဟိ အရေဟိ၊ ဤ အကန့်ဒေါက်ဆန်တို့ဖြင့်။ ဝိသတိအာကာရံ၊ ၂၀-အာပြားဟူသော အကန့်ဒေါက်ဆန်ရှိ၏။ ဝါ၊ အကန့်ဒေါက်ဆန် ၂၀-ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိသတိ အာကာရာရုံ။ ။တသ္မိံ တသ္မိံ သင်္ဂဟေ အာကင်္ဂိယန္တိ ပကာသီယန္တိတိ အာကာရာ၊ ပဌမသင်္ဂဟ၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့သာ သရုပ်အားဖြင့် တိုက်ရိုက်လာ၏။ ထိုသို့ သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို ယူခြင်းဖြင့် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့ကိုလည်း ထင်ရှားပြအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ကို “အာကာရ”ဟု ခေါ်ရ၏။ တတိယသင်္ဂဟ၌ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မ ဘဝတို့ကိုယူခြင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့၏၎င်း၊ စတုတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကို ယူခြင်းဖြင့် ဝိညာဉ် စသည်တို့၏၎င်း အာကာရမည်ပုံကို သိပါ။

တနည်း။ ။အာကာရ သဒ္ဓါသည် ပကာရအနက်ကို ဟော၏။ [အတိတဟေတု အာဒိနံ ဝါ အာကာရာ။—ဋီကာ။] ဤအလို အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါးစသောအပြားကို “အာကာရ”ဟု ခေါ်၏။ ဝိသတိ+အာကာရာ ဝိသတိအာကာရံ၊ ဝိသတိအာကာရ- သင်္ခါတာ+အရာ ယသ္မာတိ ဝိသတိအာကာရာရုံ (ဘဝစက္ကံ)။

အချုပ်မှတ်တမ်း။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော ဘဝစက်ဘီးကြီးသည် မျက်မြင် လှည်းဘီးကြီးနှင့်တူ၏။ ထိုလှည်းဘီး၌ အကုပ်တကူဝယ် အဆက်အစပ် ၃-ခုရှိသကဲ့သို့ ၎င်း၊ အဆက် ၃-ခုအတွင်း၌ သစ်သားအပြတ် ၄-ခုရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ အကန့်ဒေါက်ဆန် ၂၀-ရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ ဤ ဘဝစက်၌ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ် ဟူသော ဟေတုဖလ တစပ်၊ ဝေဒနာနှင့် တဏှာဟူသော ဖလဟေတု တစပ်၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိ ဘဝဟူသော ဟေတုဖလ တစပ်အားဖြင့် ၃-စပ် (၃-ဆက်)ရှိ၏။ အတိတဟေတု၊ ဣဒါနိ ဖလ၊ ဣဒါနိဟေတု၊ အာယတိံ ဖလအားဖြင့် စတုသင်္ဂဟ (၄-ဖွဲ့ ၄-စု) ရှိ၏။ ထို ၄-စု၌ တစုလျှင် ၅-ပါးစီ အင်္ဂါ (အကန့်ဒေါက်ဆန်)ရှိသကား အကန့်ဒေါက်ဆန်ဟူသော အင်္ဂါ ၂၀-ရှိသည်။ ထိုသို့ရှိသော ဘဝစက်ဘီး၌ လည်ပုံလည်ဟန် ဝဋ်သုံးတန်ရှိ၍ အဆက် မပြတ် လည်နေသည်ဟုလည်း မှတ်ပါ။

တတ္ထ၊ ထို ဂါထာ၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စာတိ အာဒိပဒေသု” ဟု စွဲလေ၏။] အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ ထို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧဝံ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤတရားတို့ကို။ ဂုတ္တာ ဝေ၊ တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်သာ။ [သွင်းယူအပ်သောတရား မဟုတ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဉာဏ်ပညာမရှိသော လူပြိုန်းသည်။ ပရိတဿတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် တပ်မက်၏။ ပရိတဿတော၊ ထက်ဝန်းကျင် တပ်မက်သော လူပြိုန်းသည်။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ တဿ၊ ထိုလူပြိုန်း၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှုပါဒါနဘဝါဝိ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ပေ၊ ပဋိသန္နိယာ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူပြီ။ (ပဋိသန္နိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂ ဉာဏကထာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ရှေးအတိတ်ဘဝဝယ် ကံဟူသော ဘဝကို။ (ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်သော်။ ဝါ၊ ပြုအပ်စဉ်။) မောဟော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ အားထုတ်ကြောင်းတရားတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ နိကန္တိ၊ ဘဝ၌ လိုလားတောင့်တခြင်းသည်။ တဏှာ၊ တည်း။ ဥပဂမနံ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ တည်း။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ကို။ (ကရိယမာနေ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္နိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏။ ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ အတိတကမ္မဘဝသ္မိံ” တိ အာဒိဝစနေ” ဟု စွဲလေ၏။] ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ” တိ၊ ကား။ ပုရိမေ၊ ရှေးဖြစ်သော အတိတ်ဘဝ၌။ ကမ္မဘဝေ၊ ကံဟူသော ဘဝကို။ အတိတဇာတိယံ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ ကမ္မဘဝေ၊ ကို။ ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်စဉ်။ (ပြုတုန်းက။) ဣဟိအတ္ထော၊ မောဟော အဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ တဒါ၊ ထိုအတိတ်ဘဝ၌။ ဝါ၊ ထို ကံဟူသော ဘဝကို ပြုရာအခါ၌။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ ယော မောဟော၊ အကြင် တွေဝေတတ်သော မောဟသည်။ (အတ္ထိံ)၊ ယေန၊ ယင်းမောဟဖြင့်။ မူဠော၊ တွေဝေသော သတ္တဝါသည်။ ကမ္မံ၊ ကရေတိ။ သာ၊ ထိုမောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ အာယူဟနာ သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတော၊ ပြုသော သတ္တဝါ၏။ ပုရိမစေတနာယော၊ မွေး၌ဖြစ်သော စေတနာတို့သည်။ (သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။) [ပုရိမစေတနာတို့ကို ဥဒါဟရုဏ်ပြလို၍ “ယထာ”

စသည်မိန့်။] ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ဒါနံ၊ ပေးလှူထိုက်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွားဖြစ်စေ၍၊ မာသံပိ၊ တလပတ်လုံးသော်၎င်း။ သံဝစ္စရံပိ၊ တနှစ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ဒါနုပကရဏာနိ၊ ဒါန၏ အဆောက်အဦတို့ကို။ သဇ္ဇေန္တဿ၊ ပြုစီရင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုရိမစေတနာယော၊ ယထာ၊ မလှူမီ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော စေတနာတို့ကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ကား။ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ၊ အလှူကိုခံယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ပတိဋ္ဌာပယတော၊ တည်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ဥပ္ပန္နာ၊ သော။) စေတနာ၊ ကို။ ဘဒ္ဒဝါတိ၊ ဝုစ္စတိ။ [“ဒက္ခန္တိ ဝဇ္ဇန္တိ သတ္တာတောယာတိ ဒက္ခိဏာ”နှင့်အညီ “သတ္တဝါထို့၏ နောက်ဆုံး၌ ကြီးပွားကြောင်း အလှူကို ဒက္ခိဏာ”ဟု ခေါ်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ကောဝဇ္ဇနေသု၊ တပါးသော အာဝဇ္ဇန်းရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဇဝနေသု၊ တို့၌။ စေတနာ၊ တို့သည်။ အာယူဟနသင်္ခါရာနာမ၊ တို့မည်၏။ သတ္တမာ၊ ၇-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ(နာမ)၊ မည်၏။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ [အခြားတနည်းလည်း ရှိသေး၏-ဟူလို။] ယာကာစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ (ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မူဠစေတနာသည်။) ဘဝေါ၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်တို့သည်။ အာယူဟနသင်္ခါရာနာမ၊ အားထုတ်ကြောင်း သင်္ခါရတို့မည်၏။

ကောဝဇ္ဇနေသု။ ။ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ၌ ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌောဟူသော မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းအားဖြင့် အာဝဇ္ဇန်း ၂-ပါး ပါ၏။ မနောဒွါရ ဝိထိ၌ကား မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း တပါးသာပါ၏။ ထို့ကြောင့် “ကောဝဇ္ဇနေသု” အရ မနောဒွါရဝိထိ၌ပါသော ဇောတို့ကိုသာ ယူရသည်။ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ၌ ပါသော ဇောတို့ကိုကား ကမ္မပထ မမြောက်သောကြောင့် ဤသင်္ခါရ၊ ဘဝတို့အရ၌ မယူရ။ မှန်၏-ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့သည် ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ရကား ကာယကံ၊ ဝစီကံကိုမျှ အထမမြောက်စေနိုင်၊ ထို့ထက် ထက်သန်သော မနောကံကို အထမမြောက်စေမှု၌ကား အထူး ဆိုဘွယ် မလို။ [သင်္ဂြိုဟ် တာသင်္ခါကော၊ ရူပပဝတ္ထိက္ကမ အခန်း၌ ပြထားပြီ။]

သန္ခါရနှင့် တဝ အထူး။ ။ ပဌမနည်း အလို ကုသိုလ် ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ ရှေ့အပို၌ဖြစ်သော ပုဗ္ဗစေတနာတို့သည် သင်္ခါရတို့မည်၏။ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို စွန့်လှူဆဲ ခဏ၌ ဖြစ်သော မူဠစေတနာ၊ စွန့်လှူမှုမပါသော်လည်း အလားတူဖြစ်သော အလယ် စေတနာသည် ဘဝမည်၏။ ဒုတိယနည်း အလို မနောဒွါရဇောဝိတိ တခုတွင် ရှေ့ဇော စေတနာ ၆-ကြိမ်သည် သင်္ခါရမည်၏။ သတ္တမဇောစေတနာသည် ဘဝမည်၏။ တတိယနည်းအလို စေတနာဟူသမျှသည် ဘဝမည်၏။ ထိုစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်အားလုံးသည် သင်္ခါရ မည်၏။ [သင်္ခါရာ ပုရစေတနာ၊ ဘဝေါတု မူဠသတ္တမာ၊ သဗ္ဗာ ဝါ စေတနာ ဘဝေါ၊ သင်္ခါရာ သမ္ပယုတ္တကာ။]

[ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌လာသော အာယုဟနသင်္ခါရာကို ဖွင့်ပြပြီး၍ နိကန္တိ တဏှာကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “နိကန္တိ တဏှာတိ” စသည်ကိုမိန့်။] နိကန္တိတဏှာတိ၊ ကား။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ကရေန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ [“နိ- ကာမနာ”၌စပ်။] တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဖလေ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိတဝေ၊ ၌။ ယာ နိကာမနာ၊ အကြင် လိုလားခြင်းသည်။ (ယာ)ပတ္တနာ၊ အကြင် တောင့်တ ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထိုလိုလားခြင်း၊ တောင့်တခြင်းသည်။ တဏှာနာမ၊ မည်၏။

ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံတိ၊ ကား။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဘဝဿ၊ ဥပပတ္တိတဝေ၏။ ပစ္စယံ- ဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ [“ရှေးနိဿယ၌ ကမ္မဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော” ဟု ပေး၏။] ဣဒံ၊ ဤကံကို။ ကတုာ၊ ၍။ အသုကသ္မိ- နာမဌာနေး၊ ထိုမည်သော ဘဝဌာန၌။ ကာမေ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သေဝိဿာမိ၊ မှီဝဲအံ့။ [ကာမုပါဒါနံကို ရည်ရွယ်သည်။] ဥစ္ဆိဋ္ဌိဿာမိ၊ ပြတ်အံ့။ [ဒိဋ္ဌုပါဒါနံကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ ယံ ဥပဂမနံ၊ အကြင် ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ (ယံ) ဂဟဏံ၊ အကြင် ကာမုပါဒါနံဖြင့် ယူခြင်းသည်။ (ယံ) ပရာမသနံ၊ အကြင် ကျန်သော ဥပါဒါနံ ၃-ပါးဖြင့် မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ကပ်ရောက် ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဤယူခြင်း၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ နာမ၊ မည်၏။ စေတနာ ဘဝေါတိ၊ ကား။ အာယုဟနာဝသာနေ၊ အားထုတ် ကြောင်း သင်္ခါရ၏ အဆုံး၌။ ဝုတ္တစေတနာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော စေတနာသည်။ (သင်္ခါရနံ ဘဝအထူးဝယ် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစေတနာသည်။) ဘဝေါ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗျော။

ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံတိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဒိ ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝိညာဉ် အစရှိ သည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာ အဆုံးရှိသော ဖလပဉ္စကသည်။ ပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ အာဂတမေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။ ယထာဟ၊ နည်း။ ဣဓေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ရှေးဘဝအပြတ်တွင် နောက်ဘဝကို စပ်ခြင်းသည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်း၌သက်ရောက်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ၊ တည်း။ ပသာဒေါ၊ စက္ခု အစရှိသော ပသာဒသည်။ အာယတနံ၊ အာယတန တည်း။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိတတ်သောသဘောသည်။ ဖဏော၊ တည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောသည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မော၊ တို့သည်။ ဣဝ ဥပပတ္တိတဝေသို့၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော ဤဘဝ၌။ ပုရေ၊ ရှေး ဘဝ၌။ ကတဿ၊သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ်၊ ဉာဏကထာ မေဋ္ဌိတိဉာဏနိဇ္ဈေသ၌ ဟောတော်မူပြီ။)

တတ္ထ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ ပဋိသန္ဓိ ဝိညာဏ်တိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်စိတ်ကို။ ဘဝန္တရ ပဋိသန္ဓာနဝသေန၊ ဘဝတပါးကို ဆက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (တဝဟောင်းအပြတ်တွင် ဘဝသစ်ကို ဆက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဂုစ္စတိ၊ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဩက္ကန္တိ နာမရူပန္တိ၊ ကား။ ဂဗ္ဗေ၊ အမိဝမ်း၌။ ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏။ ယာ ဩက္ကန္တိ၊ အကြင် သက်ဝင်ခြင်းသည်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ (ယံ) ပဝိသနံဝိယ၊ အကြင် ဝင်ခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်တည်း။ ပသာဒေါ အာယတနံတိဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ စက္ခာဒိ-ပဉ္စာယတနဝသေန၊ စက္ခု အစရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂုတ္တံ၊ ဖုဋ္ဌော ဖဿောတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင် သဘောတရားသည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဖုဋ္ဌော ဖုသန္တော၊ ထိသည်။ (ဟုတူ၊ ၍။) ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားသည်။ ဖဿော၊ တည်း။ ဝေဒယိတံ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေနဝါ၊ နှင့်သော်၎င်း။ သဠာယတန ပစ္စယေန၊ သဠာယတန ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ ဖဿေနဝါ၊ နှင့်သော်၎င်း။ သဟပ္ပန္နံ၊ တကွ ဖြစ်သော။ ယံ ဝိပါကဝေဒယိတံ၊ အကြင် ဝိပါကဝေဒနာသည်။ (အတ္တိ)။ သာ၊ ထိုဝိပါကဝေဒနာသည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ အတ္တော၊ ဝေဒိတဗျော။

ဣဒါနိ ဟေတဝေါပဉ္စာတိ၊ ကား။ တဏှာဒယော၊ တဏှာ အစရှိကုန်သော။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတာဝ၊ တိုက်ရိုက်လာကုန်သော။ တဏှုပါဒါနာဝါ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါနံ၊ ကမ္မဘဝတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ဆက်။ ဘဝေ၊ ကိ။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော်။ တဿ၊ ထိုဘဝ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ရှေ့အဘိ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ ထိုသည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဘဝနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ တဏှုပါဒါနဂ္ဂဟဏေန၊ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့ကို ယူခြင်းဖြင့်။ တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုတဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့နှင့်သမ္ပယုတ်

အဏှာဒယော ။ပေ။ တဝါ။ ။စာအုပ်ထို့၌ “အာဂတာဝ” ဟု ဝေကိုဌာရ၏။ ထိုဝေမျိုးကို ရှေ့ဝါကျတို့ဝယ် ဝါကျအဆုံး၌သာ သုံးစွဲခဲ့၏။ အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စအဖွင့်၊ ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ အဖွင့်တို့ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ “အာဂတာဝ” ဟု ဝေ မပါသင့်၊ ဤယောဇနာလည်း မဖွင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း မပါ၊ ဆိုလိုရင်းမှာ—ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၌လာကုန်သော တဏှာ၊ ဥပါဒါနံ၊ ဘဝတို့ကို “တဏှာဒယော” ဟု ဆိုလိုသည်။ [တဏှာဒယော ဣတိ ပါဠိယံ အာဂတာ တဏှုပါဒါနဘဝါတိ သမ္ပန္နော။—ယောဇနာ။ ဤသို့ ယောဇနာ ဆိုသော်လည်း “တဏှာဒယော” ဟု ပါဠိတော်၌ မလာသောကြောင့် မိမိသဘောအတိုင်း အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။]

ဖြစ်သော။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတံ။) ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာဖြင့်။ မူဠော၊ တွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ သာ အဝိဇ္ဇာ ဂဟိတာဝ ဟောတံ။ လူတိုင်း၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ဟေတဝေါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။)

တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣပရိပက္ကတ္တာ၊ ပေ။ ပဋိသန္ဓိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာယ၊ အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူပြီ။ (ပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ်၊ ဉာဏကထာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏနိဒ္ဒေသန္တိ ဟောတော်မူပြီ။) ဣ၊ ဤဘဝ၌။ အာယတနာနံ၊ စက္ခုစသော အာယတနတို့၏။ ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [“ကမ္မကရဏကာလေ” ၌စပ်။] မောဟော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ [“အာယုဟနာ” စသောပုဒ်တို့၏အနက်ကို ရွှေ့ရေးခဲ့ပြီ။] ဣပ ကမ္မဘဝသို့၊ ဤကံ၏ဖြစ်ရာဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာယတံ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယာ (ဟောန္တိ) ။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိသန္ဓိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ ဣပ ပရိပက္ကတ္တာတိ အာဒိပဒေသု” ဟုစွဲလေ၏။] ဣပ ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပရိပက္ကာယတနဿ၊ ရင့်ကျက်သော အာယတနရှိသော သတ္တဝါ၏။ ကမ္မကရဏကာလေ၊ ကံကိုပြုရာအခါ၌။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော မောဟော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနမေဝ။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ “ဥတ္တာနတ္ထမေဝ” ဟုရှိ၏။]

အာယတံ* ဖလပဉ္စကံတိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဒိနိ၊ ဝိညာဉ်အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသောအကျိုးတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣနိ၊ ထိုဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတို့ကို။ ဇာတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဇာတိကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ တေသံယေဝ၊ ထိုဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတို့၏ပင်။ ဇရာမရဏံ၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အာယတံ* ။ ပေ။ ကမ္မဿ

ဣပ ပရိပက္ကတ္တာ။ ။သတ္တဝါတို့၏ မွေးဖွားပြီးစ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလ၌ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေများ မရင့်ကျက်ကြသေး၊ စိတ်အစဉ်ဝယ် ဘဝင်စိတ်တွေသာ များစွာ ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ကမ္မပထမြောက်သောကံကို မပြုစွမ်းနိုင်ရကား ကံအထမြောက်အောင် ပြုနိုင်လောက်သော အရွယ်ကိုမှန်း၍ “ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ [ဤကား အများအတွက် ဖြစ်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ခွဲကာ၌ “ယေဘုယျေန” ဟု ဝိသေသနထည့်၍ ဖွင့်သည်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကား ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌ ဖွားမြီးလျှင် ပြီးခြင်း ဒါနပြုဘိုရန် မယ်တော် အဆံ၌ တောင်းခံ၍ ဒါနပြုတော်မူပါသည်။]

ဇာတိဂ္ဂဟဏေန။ ။ဘဝသစ်၌ ဇာတိဟူသည် “ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ် သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ” တို့၏ အစဆုံးဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇာတိကို ယူလိုက်လျှင် ဇာတိ၏တည်ရာ ဝိညာဉ်စသော အကျိုး ၅-ပါးကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်တော့၏။

ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူပြီ၊ [ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အာယတိ၊ ၌။ ဥပပတ္တိဘဝသို့၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣမ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ကတဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ဟောန္တိ)။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ ဝိသတိ အာကာရာရံ၊ ၂၀-အပြားဟူသော အကန်ဒေါက်ဆန် ရှိသည်။ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထို ဘဝစက်၌။ [“တတ္ထာတိ တေသု ဝိသတိယာ အာကာရေသု” ဟု ယောဇနာ စွဲ၏။] ပုရိမဘဝသို့၊ ရှေးဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ အကျိုးတရားကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော ကံတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေရဟိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ဝိပါကဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေရဟိ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဝိပါကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝ၊ တေရဟိဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မံနာမ၊ မည်၏။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တေရဟိ အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကော နာမ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဘဝဏ္ဏ၊ ဘဝစက်ဟူသော။ တေ ပစ္စယာ-ကံဝရဝနံ၊ ဤပစ္စည်းတို့၏ သတ္တိ အခြင်းအရာရှိသော ဝဋ်တရားသည်။ ကမ္မဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မဝိပါကော စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။

တထာ၊ ထိုမူတပါး။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝသို့ တေရဟိ ဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကမ္မသင်္ခေပတည်း။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာစသော အကြောင်းတို့ကို ချဉ်းအပ်ရာဖြစ်သောကံတည်း။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တေရဟိ အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါက-သင်္ခေပေါ၊ ဝိပါကသင်္ခေပတည်း။ ဝါ၊ ဝိညာဉ်စသည်တို့ကို ချဉ်းအပ်ရာဖြစ်သော

ကမ္မသမ္ဘာရာ။ “ဝိပါကံ သမ္ဘရန္တိ ဝဇ္ဇေန္တိတိ သမ္ဘာရာ”ဟု ပြု၍ ကံကို အရ ကောက်ပြီးလျှင် “ကမ္မာနေဝ+သမ္ဘာရာ ကမ္မသမ္ဘာရာ”ဟု ကမ္မဓာရိတို့ချိန် ခိုကာ၌ ပဌမ ပြ၏။ [အခြားနည်းများကို ခိုကာ၌ ရှိပါ။]

ဒသ ဓမ္မာ ကမ္မံ။ အကြောင်း ၅-ပါးတွင်ပါဝင်သော အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့သည် ကံ၏ အဖော်သဟာယ် ဖြစ်၍ ကံနှင့် သဘောတူသောကြောင့်၎င်း၊ ကံအား ကျေးဇူးများသောကြောင့်၎င်း ကံဟု ဆိုနိုင်၏။ [အဝိဇ္ဇာဒယောပိ ကမ္မသဟာယ-တာယ ကမ္မသရိက္ခကာ တရုပကာရကာ စာတိ ကမ္မန္တိ ဝုတ္တာ။—ခိုကာ။] ထို ၅-ပါးသည် အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅-ပါးအားဖြင့် ၁၀-ပါးဖြစ်၏။ [ဝိပါက မ္ပေ၏ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၊ အနာဂတ်အကျိုးအားဖြင့် ၁၀-ပါးဖြစ်ပုံကိုလည်း သိပါ။]

ဝိပါက်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ
စေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကသင်္ခေပေါ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ခွီသု၊ ကုန်သော။
ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝသို့* တေရဟိဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဝဇ္ဇံ၊ ကမ္မ
ဝဋ်တည်း။ ဝါ၊ လည်တတ်သောကံတည်း။ ခွီသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တေရဟိ
အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကဝဇ္ဇံ၊ ဝိပါကဝဋ်
တည်း။ ဝါ၊ လည်တတ်သောဝိပါက်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤ
ဘဝစက်သည်။ ကမ္မဝဋ္ဌေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကဝဋ္ဌေဝ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ခွီသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝသို့* တေရဟိ
ဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ ခွီသု၊ ကုန်သော။
ဌာနေသု၊ တေရဟိ၊ အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါက-
ဘဝေါ၊ ဝိပါကဘဝတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။
ကမ္မဘဝေါစေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကဘဝေါ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ခွီသု၊
ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မပဝတ္တံ၊ ကမ္မပဝတ္တတည်း။ ဝါ၊
အဆက်မပြတ်ဖြစ်သောကံတည်း။ ခွီသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ တို့၌)။ ဝိပါ-
ကော၊ သည်။ ဝိပါကပဝတ္တံ၊ ဝိပါကပဝတ္တတည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော
အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ကမ္မပဝတ္တ-
ဉ္ဇေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကပဝတ္တံ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။
ခွီသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မသန္တတိ၊ ကံအစဉ်တည်း။
ခွီသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ တို့၌)။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကသန္တတိ၊ ဝိပါက
အစဉ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ကမ္မသန္တတိ
စေဝ၊ ကံအစဉ်သည်၎င်း။ ဝိပါကသန္တတိ၊ ဝိပါကအစဉ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။
ခွီသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကိရိယာနာမ၊ ပြုအပ်သောကံ
မည်၏။ ခွီသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ တို့၌)။ ဝိပါကော၊ သည်။ ကိရိယာဖလံ
နာမ၊ ပြုအပ်သောကံ၏အကျိုး မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဧတံ၊
ဤ ဘဝစက်သည်။ ကိရိယာစေဝ၊ သည်၎င်း။ ကိရိယာဖလဉ္စ၊ ကိရိယာ၏အကျိုး
သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သင်္ခေပေါ။ ။ [ရွှေ့ပြုအပ်ခဲ့သော သင်္ဂဟကိုပင် ဤ၌ “သင်္ခေပ”ဟု သုံးစွဲသည်။]
သင်္ခိပ္ပန္နိ ဣတိ သင်္ခေပေါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတို့ကို ကံဟူသော နာမည်ဖြင့်
၎င်း၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့ကို ဝိပါကဟူသော နာမည်ဖြင့်၎င်း တပေါင်းတည်း
ချိုးအပ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ကံကို၎င်း၊ ဝိပါကကို၎င်း “သင်္ခေပ”ဟု ခေါ်၏။ “ကမ္မ
မေဝ+သင်္ခေပေါ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ဝိပါကေယေဝ+သင်္ခေပေါ၊ ဝိပါကသင်္ခေပေါ”ဟု
တွဲပါ။ [အခြားနည်းများကို ဋီကာ၌ ပြသေး၏။]

ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပန္နံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ (တနည်း) ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သန္တိစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္ပပ္ပန္နံ၊ ဆိုင်ရာအကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော။ သဟေတုကံ၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဣဒံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ဒုက္ခံ၊ အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံရသည့် အတွက် ဒုက္ခတည်း။ အနိစ္စံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးရသောကြောင့် အနိစ္စတည်း။ စလံ၊ ဝိကာရသို့ကပ်ရောက်သောအားဖြင့် လှုပ်ရှားတတ်၏။ ဣတ္ထရံ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင်ပြီး ခြင်း ဘင်သို့ ကပ်ရောက်ရသောကြောင့် နည်းငယ်တိုလျှ၊ တဏှာသာတည်း။ အဓုဝံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့သော သဘောမရှိ။ ဓမ္မေဟိ၊ အကြောင်းတရားတို့ ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့သည်။ ဟေတုသော၊ သင့်သော အကြောင်း အားဖြင့်။ ပဘဝန္တိ၊ စ၍ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့၌။ ဝါ၊ ဤ ဘဝစက်၌။ အတ္တာဝ (ဝါ)၊ မိမိသည်၎င်း။ ပရောဝ (ဝါ)၊ သူတပါးသည်၎င်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ [“ဝါ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန္ဒာနုရက္ခ အာကျိုးငှါ ရဿပူတားသည်။]

ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ၊ အကျိုးတရားတို့ကို တိုးပါးစေတတ်သောအကြောင်း ဟူသော အထောက်အပံ့ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းတရား၊ အကြောင်းအဆောက် အဦဖြစ်သော တရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းတရား တို့သည်။ ဓမ္မေ၊ အကျိုးတရားတို့ကို။ သဉ္ဇနေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဟေတုနဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏လည်း။ နိရောဓာယ၊ ချုပ် ခြင်းငှါ။ ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဓမ္မေ၊ ကို။ ဒေသိတော၊ မူအပ်ပြီ။ ဟေတုသု၊ အဝိဇ္ဇာ

ဧဝံ သမ္ပပ္ပန္နံ။ ။ကမ္မတော ဝိပါကော=ကံကြောင့် ဝိပါကံဖြစ်၊ ထိုကမ္မသမ္ဘာရ တွင်လည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကို “ဧဝံ”ဟု ပြန်၍ညွှန်းသည်။ (တနည်း) ဂါထာ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော “တိသန္တိ စတုပဘေဓ- သင်္ဂဟံ”စသည်ကို ဧဝံဖြင့် ပြန်ညွှန်းသည်။ [ဧဝံ သမ္ပပ္ပန္နံတိ ကမ္မတော။ပေ။ သင်္ခါရတိ ဧဝံ သမ္ပပ္ပန္နံ၊ တိသန္တိ အာဒိဝသေန ဝါ သမ္ပပ္ပန္နံ—ဇီကာ။]

သဟေတိကံ။ ။“ဧဝံ သမ္ပပ္ပန္နံ” အရ၌ ဝိပါကဟူသော အကျိုး၊ သင်္ခါရဟူသော အကျိုးတရားတို့ကို ယူရသောကြောင့် “သဟေတုကံ=ကံဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော”ဟု ဆိုသည်။

ဣတ္ထရံ။ ။သက္ကတ၌ ဣဏ်ဓာတ်+တရုပ် ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဣတ္ထရသဒ္ဓါသည် ပါဠိ၌ “ဣတ္ထရ”ဟု ဖြစ်၏။ နိစ စသော အနက်ကိုဟော၏။ [အများတောက်လျှင် အနည်း သည် နိစ၊ အရှည်သောက်လျှင် အတိုသည် နိစ။] ထို့ကြောင့် ပါဠိ၌ အနည်းငယ်အနက်၊ တိုလျှအနက်များကိုဟော၏။ ဋီကာ၌ “ဂမနဓမ္မ”ဟု၎င်း ထိုပုဒ်ကို အနုဋီကာ၌ “ဘဂ္ဂပ- ဂမနဓမ္မ=သင်ဆိုကပ်ရောက်ခြင်း သဘောရှိ၏”ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ—“ဖြစ်ပြီး လျှင် ပျက်ရသောကြောင့် ကြာရှည်စွာ မတည်၊ တခဏမျှသာတည်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။

စသော အကြောင်းတရားတို့သည်။ ဥပရုဒ္ဓေသု၊ ချုပ်ပြီးကုန်လသော်။ ဆိန္နံ၊ ပြတ်သော။ ဝဋ်၊ ဝဋ်တရားသည်။ န ဝဋ်တံ၊ မလည်တော့။ ဝေ၊ သို့။ ဒုက္ခန္တကိရိယာယ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ စ၊ မြတ်သောအကျင့်သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ သတ္တေစ၊ သတ္တကိုလည်း။ ဝါ၊ အတ္တကိုလည်း။ အနုပလဗ္ဗန္တေ၊ မရအပ်သော်။ ဝါ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒေါ၊ အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏ဟူသော ဥစ္ဆေဒအယူသည်။ နေဝ (ဟောတံ)၊ မဖြစ်တော့။ သဿတံ၊ အတ္တသည် မြဲ၏ဟူသော သဿတအယူသည်။ န (ဟောတံ)၊ မရှိတော့။

[“ဝိသတိအာကာရာရံ” ၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ “တိဝဋ်မနဝဋ်” ၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “တိဝဋ်မနဝဋ် ဘမတိ” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ ဆက်။ တိဝဋ်မနဝဋ် ဘမတိတိ ဣ၊ ဤ။ သင်္ခါရတဝါ၊ သင်္ခါရဘဝတို့သည်။ ကမ္မဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်တည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် လည်တတ်သော ကံတည်း။ အဝိဇ္ဇာတကျပါဒါနာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ကိလေသဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်တည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် လည်တတ်သော ကိလေသတည်း။ ဝိညာဏနာမရူပသဠာယတနဖဿဝေဒနာ၊ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာတို့သည်။ ဝိပါကဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် လည်တတ်သော အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဝဋ်ဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ (တိဝဋ်-၌ အဘိန္နဝိသေသနစပ်။) တိဝဋ်၊ သုံးပါးသော လည်ခြင်းရှိသော။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ ကိလေသဝဋ်၊ သည်။ န ဥပစ္စိဇ္ဇတိ၊ မပြတ်သေး။ တာဝ၊ ထိုကိလေသဝဋ် မပြတ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အနုပစ္စိန္နပစ္စယတ္တာ၊ မပြတ်သေးသော ကိလေသအကြောင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနဝဋ်တံ၊ မရပ်မတည်သည်။ (ဟုတော့)။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ပရိဝဋ်တော၊ လည်ခြင်းအားဖြင့်။ ဘမတိယေဝ၊ ချာချာလည်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝေ၊ သို့။ ဘမမာနံ၊ ချာချာလည်သော။ တယိဒံ (တံ+ဣဒံ)၊ ထိုဘဝစက်ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ သစ္စာအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်၎င်း။ ကိစ္စာ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဝါရဏာ၊

သစ္စပ္ပဘဝတော။ ။ဋီကာ၌ “သစ္စတော” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် “သစ္စာနိဝေ+ပဘဝါ=သစ္စပ္ပဘဝါ” ဟု အရတူ ကမ္မစာရံ ပြုလိုသည်။ “စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်” ဟု အနက်ပေးပါ။ [ကမ္မစာရယဒဿနဉ္စေတံ သမုဒယသစ္စန္တိ ဝုတ္တံ။—မဂ္ဂ၊ ဤ၌ သမုဒယသစ္စာကို စဉ်းစားပါ။ နောက်၌ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း ပြလိုမည်။] “သစ္စာနံ ဝါ ပဘဝတော=အကျိုးသစ္စာတို့၏ + စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်” ဟု တနည်းဖွင့်၏။

တားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာဟိ စ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရနယဘေဒါ စ၊ ဂမ္ဘီရနယတို့၏အပြားအားဖြင့်၎င်း။ (တနည်း) ဂမ္ဘီရနယဘေဒါ၊ ဂမ္ဘီရဘေဒနယဘေဒအားဖြင့်၎င်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အဝိဇ္ဇာသေဝန၊ စေတနာ၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မ ဟု အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ သစ္စ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ဘကဝတာ) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော ပါဠိရပ်၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ ကြောင့်။ (သမ္မဝန္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုတိယ- သစ္စပ္ပဘဝံ၊ ဒုတိယသစ္စာ ဟူသော အစအမှန်ရှိသော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ ဒုတိယ သမုဒယသစ္စာတည်း။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ (သမ္မဝန္တာ၊ သော။) ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ ပဌမ ဒုက္ခသစ္စာတည်း။ [ဝိညာဉ်က အကျိုးတရားဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်ကို ပဌမသစ္စာဟု ဆိုသည်။] ဝိညာဏာဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်။ (သမ္မဝန္တာနိ၊ ကုန်သော။) နာမရူပါဒိနိ၊ နာမ်ရုပ် အစရှိကုန်သော။ ဝိပါကဝေဒနာပရိယောသာနာနိ၊ ဝိပါက ဝေဒနာဟူသော အဆုံးရှိကုန်သော တရားတို့သည်။ ပဌမသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝိပါကဝေဒနာကြောင့်။ (သမ္မဝန္တာ၊ သော။) တဏှာ၊ သည်။ ပဌမသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ တည်း။ တဏှာယ၊ ကြောင့်။ (သမ္မဝန္တာ၊ သော။) ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ တည်း။ ဥပါဒါနတော၊ ကြောင့်။ (သမ္မဝန္တာ၊ သော။) ဘဝေါ၊ ကိမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ပဌမ ဒုတိယသစ္စဒ္ဓယံ၊ ပဌမသစ္စာ ဒုတိယသစ္စာ နှစ်ပါးအပေါင်းတည်း။ [ကမ္မဘဝအတွက် ဒုတိယ သမုဒယသစ္စာ၊ ဥပပတ္တိဘဝအတွက် ပဌမဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုသည်။] ဘဝတော၊

ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ။ ။ “ကုသလာကုသလံ” ဟု ကုသလသာမည [ဆိုသော် လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်က ဝဋ်ကိုပြသော ဝဋ်ကတာ ဖြစ်သောကြောင့် သာသုဝဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကိုသာ ယူရသည်။ [ဝဋ်ကတာယ ဝတ္တမာနတ္တာ သာသဝန္တိ ဝိညာယတိ။-ဇီကာ။] ၊

ဒုတိယသစ္စံ။ ပမသစ္စံ။ ။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူရာ၌ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ သမုဒယသစ္စံနှင့်အညီ အဝိဇ္ဇာဟူသော စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မသည် သမုဒယသစ္စာ ၌ ပါဝင်၏။ သင်္ခါရာဟူသော စေတနာလည်း သမုဒယသစ္စာ၌ပင် ပါဝင်၏။ ထို သမုဒယ သစ္စာသည် ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ် မဂ္ဂ-ဟု ရေတွက်ရာဝယ် နှစ်ပါးမြောက်လည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ” ဟု၎င်း၊ သင်္ခါရကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုတိယသစ္စံ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။

ဥပပတ္တိဘဝကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သော။) ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဒုတိယသစ္စ-
ပွဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဇာတိယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သော။) ဇရာ-
မရဏံ၊ သည်။ ပဌမသစ္စပွဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တာဝ၊
ကိစ္စ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ သစ္စပွဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ
သစ္စာအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်။
ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။ [အကြောင်းဖြစ်ထိုက်လျှင် အကြောင်းဒုတိယ
သစ္စာ၊ အကျိုး ဖြစ်ထိုက်လျှင် အကျိုး ပဌမသစ္စာအားဖြင့် သိရသောကြောင့်
“ယထာရဟံ” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ သစ္စပွဘဝတော ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏
အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး ကိစ္စတော ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်
ဝိတ္ထာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
တရားတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝတ္ထုသု စ၊ အဝိဇ္ဇာ၏တည်ရာ အာရုံတို့၌လည်း။
ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးထားထိုက်သော စက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း။
သတ္တေ၊ တို့ကို။ သမ္မောဟေတိ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေစေ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပါတု-
ဘာဝါယ၊ ထင်စွာဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
[ဝတ္ထုသု စ ပစ္စယော စ ၌ စ သဒ္ဓါတို့သည် အပြန်အလှန်ဆည်းသော အညမည
ဝါကျသမုစ္စည်းတို့တည်း။] တထာ၊ ထိုအတူ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သင်္ခတဉ္စ၊
ပြုစီမံအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကိုလည်း။ ဝါ၊ ပြုစီမံအပ်သော ကာယ
သင်္ခါရ စသည်ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခဓေန္တိ၊ ပြုစီမံတတ်ကုန်၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။
(ပါတုဘာဝါယ၊ ငှါ။) ပစ္စယာ စ၊ ဟောန္တိ။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝတ္ထုဉ္စ၊
တည်ရာအာရုံကိုလည်း။ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ သညာ ဝိညာဉ်တို့မှ ထူးသောအားဖြင့်
ဆီ၏။ နာမရူပဿ၊ ၏။ (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။ နာမရူပမ္ပိ၊ လည်း။
အညမညဉ္စ၊ အချင်းချင်းကိုလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘေတိ၊ ထောက်ပံ့၏။ သဠာယတနဿ၊
စက္ခုစသော ၆-ပါးသော အာယတန၏။ (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။

သဠာယတနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ သဝိသယေစ၊ စက္ခုစသော မိမိ၏ ရူပ စသော
အာရုံ၌လည်း။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဖဿဿ၊ ၏။ (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။
ဖဿောပိ၊ လည်း။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ ဝေဒနာယ၊ ၏။
(ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။ ဝေဒနာပိ၊ လည်း။ အာရမ္မဏရသဉ္စ၊
အာရုံ၏အရသာကိုလည်း။ အနုဘဝတိ၊ ခံစား၏။ တဏှာယ (ပါတုဘာဝါယ)
ပစ္စယောစ ဟောတိ။ တဏှာပိ၊ သည်လည်း။ ရဇ္ဇနီယေ၊ တပ်မက်ထိုက်သော။
ဓမ္မေ စ၊ ၌လည်း။ ရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်၏။ ဥပါဒါနဿ (ပါတုဘာဝါယ)
ပစ္စယောစ ဟောတိ။ ဥပါဒါနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ‘ဥပါဒါနီယေ၊ ဥပါဒါနီ၏အာရုံ
ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ ဘဝဿ (ပါတု

ဘာဝါယ) ပစ္စယော စ ဟောတိ။ ဘဝေါပိ၊ လည်း။ နာနာဂတိသု စ၊ အမျိုးမျိုးသော ဂတိတို့၌လည်း။ ဝိက္ခိပတိ၊ အထူးထူး ပစ်ချ၏။ ဇာတိယာ (ပါတု-ဘာဝါယ) ပစ္စယော စ ဟောတိ။ ဇာတိပိ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဇနေတိ။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ရှေး၍ဖြစ်ခြင်းသဘော၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ (ပါတု-ဘာဝါယ) ပစ္စယော စ ဟောတိ။ ဇရာမရဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပါကဘေဒဘာဝဉ္စ၊ ရင့်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောကိုလည်း။ အဓိတိဋ္ဌတိ၊ စွဲမှီ၍ တည်၏။ ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ ဘဝတပါး၌ ထင်စွာဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယော စ ဟောတိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သောကဒီနံ၊ တို့၏။ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ၊ ဖြစ်မှသာကိစ္စအားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤဘဝစက်ကို။ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ကိစ္စာဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္တာရမှ တပါး ဝါရဏာဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္တာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော စကားရပ်တို့တွင်။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော၊ ဤစကားသည်။ ကာရကဒဿန-နိဝါရဏံ၊ ဗြဟ္မာ ဗိဿဏိး အစိုးရသူသည် ပြုစီမံ၏ဟုမူမှားမှားယွင်းယွင်း

သောကဒီနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ။ ။ဇရာမရဏဖြစ်လျှင် သောကစသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သောကဒီနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ”ဟု ဆိုသည်။ သောကစသည်ဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင် တော့၏။ အဝိဇ္ဇာပါဝင်လျှင် အဝိဇ္ဇာနှင့်အဖော်သဟာယ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့လည်း ဖြစ်တော့ ၏။ ထိုသင်္ခါရတို့ကြောင့် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ဘို့ရန် ဇရာမရဏက ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “ပစ္စယော စ ဟောတိ ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ”ဟု ဆိုသည်။

ဒွိဓာ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ။ ။မောဟသည် အာရုံတို့၌ တွေဝေစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဤကိစ္စ သည် မိမိသဘောအတိုင်းဖြစ်သော သရသကိစ္စတည်း။ သင်္ခါရတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ဘို့ ရန်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ထိုကျေးဇူးပြုခြင်းသည် ဓမ္မန္တရ၏အကြောင်း ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စတည်း။ ဤသို့ နှစ်ကိစ္စစီရှိသောကြောင့် “ဒွိဓာ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ”ဟု ခွဲကာဆိုသည်။ အပိဖြင့် ရှေ့ နောက် နှစ်ဌာန၌ ပြဇာတ်သော ဝိညာတဗ္ဗံကို ပေါင်းပါ။

ကာရကဒဿနနိဝါရဏံ။ ။ “ကာရကဝေဒကရဟိတ”တုန်းက “ဗြဟ္မာဒိဒာ ဝါသံသာ-ရဿ ကာရကေန”ဟု ဖွင့်ခဲ့၏။ ဤ၌လည်း “သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ကို ပြုလုပ်သူ သည် ဗြဟ္မာ ဗိဿဏိး အစိုးရသူတည်း”ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူ ကို “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသောပါဌ်ဖြင့် တားမြစ်၏။ “သင်္ခါရတို့ဖြစ်ဘို့ရန် ဗြဟ္မာ၊ ဗိဿဏိး အစိုးရသူတို့ ပြုလုပ်ကြသည် မဟုတ်၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ ဖြစ်ကြရသည်”-ဟူလို။

သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကိုတားမြစ်ကြောင်းစကားတည်း။ “သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ(ဣဒံ)၊ သည်။ အတ္တသင်္ကန္တိဒဿနနိဝါရဏံ၊ အတ္တ၏ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားခြင်း ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ(ဣဒံ)၊ သည်။ အတ္တာတိ ပရိကပ္ပိတဝတ္ထုတေဒ- ဒဿနတော၊ အတ္တဟူ၍ ကြံစည်အပ်သော နာမ်နှင့်ရုပ်ဟူသော ဝတ္ထု၏ကွဲပြား ခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်။ ဃနသညာနိဝါရဏံ၊ နာမ်နှင့်ရုပ် မကွဲ၊ တစ်နက်ဟူသော အမှတ်သညာကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။

နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ အာဒိ၊ စကားသည်။ [“ နိဝါရဏံ၌ တုလျှင်လိင်္ဂံတံ စပ်ပါ” ဟု ရှေးနိဿယ၌ ဓာ၏။ ကောင်းပါပေသည်။ အာဒိသု ရှိသောပါဌ်ကား စပ်ပုဒ်လည်း တိုက်ရိုက်မရှိ၊ ရှေးဝါကျစာသွားနှင့်လည်း မညီ။ ရှေးဝါကျ၌ “ဣဒံ နိဝါရဏံ” ဟု ရှိခဲ့သည်။] အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ (စက္ခာယတန အတွက်တည်း။ သောတာယတန စသည်တို့အတွက် သုဏာတိ စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။) (အတ္တာ) ဝိဇာနာတိ၊ တမျိုးတဖုံ အားဖြင့်သိ၏။ (မနာယတနအတွက်တည်း။ ဖဿစသည်အတွက် လာလိမ့်မည်။) (အတ္တာ) ဖဿတိ၊ ထိ၏။ (အတ္တာ) ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ (အတ္တာ) တဏှိယတိ၊ တဏှာကို ပြု၏။ ဝါ၊ တပ်မက်တတ်၏။ (အတ္တာ) ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ (အတ္တာ) ဘဝတိ၊ ဘဝအနေအားဖြင့် ဖြစ်၏။ (အတ္တာ) ဇာယတိ၊ ဇာတိအနေ အားဖြင့် ဖြစ်၏။ (အတ္တာ) ဇိယတိ၊ ဆွေးမြည်၏။ (အတ္တာ) မိယတိ၊ သေ၏။ ဣတိ

အတ္တသင်္ကန္တိ။ပေ။ဏံ။ ။ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို နားမလည်သူတို့သည် “ခန္ဓာကိုယ်၌ အတ္တအကောင်ကလေးရှိ၏” ဟု ယူဆ၍ တတဝသုံးသောအခါ “ထို အတ္တအကောင်ကလေး သည်ပင် ဘဝသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့၏” ဟု ယူဆကြ၏။ ထိုအယူကို တားမြစ်သောအားဖြင့် “နောက်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် အသစ်သည် မိမိပြုအပ်သော ကံ(သင်္ခါရ)ကြောင့်သာ ဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် “ဤဘဝမှ အတ္တကပြောင်းသည် မဟုတ်ပါ” ဟု အတ္တသင်္ကန္တိ အယူကိုတားမြစ်ရာရောက်သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့က “သေတဲ့အခါ အသက်ထွက်သွားပြီ” ဟု ယူကြ၏။ ထိုအသက်ဟူသည် ဤအတ္တပင်တည်း။ အချို့ကား အသက်ကိုပင် “လိပ်ပြာ” ဟု ယူဆကြ၍ လိပ်ပြာ၏ နေဘို့ရာအိမ်ကိုပင် ပြုလုပ်ကြသည်။]

ဃနသညာ နိဝါရဏံ။ ။ရုပ်နာမ်(ခန္ဓာငါးပါး)ကို မခွဲခြားဘဲ အတ္တတစ်ခုဟု မှတ်ယူ ခြင်းကို “ဃနသညာ” ဟု ခေါ်၏။ ထန်းသီးစေ့အတွဲ ၂-ခုကို ခွဲလိုက်သကဲ့သို့၊ ရုပ်နှင့်နာမ် ကို ခွဲ၍ “ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်နှင့်ရုပ်ဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် ထိုဃနသညာကို တားမြစ်တော်မူရာရောက်၏။ [ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ အဘေဒတော ကော အတ္တာတိ ‘ဂဟဏံ’ စာနသညာ၊ ဟံ ယမကတာယ ကန္တံ သိန္ဓုန္တေန ဝိယ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပမတ္ထမေတံတိ ဝစနေန နိဝါရိတံ ဟောတိ။—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။ “တလကန္ဓ=ထန်းအူ ထန်းမြစ်” ဟုလည်း ပေးကြ၏။]

ဝေမာဒိ ဒဿန နိဝါရဏံ။ ဤသို့ အစရှိသော မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒဿန နိဝါရဏတောပိ။ မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ခြင်း အားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ယထာရဟံ၊ ဝိညာတဗ္ဗံ။ [ဝိညာတဗ္ဗံ စပ်ဘို့ရန် “မိစ္ဆာဒဿန နိဝါရဏတောပိ” ဟု ဝိသေသန ပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝစက္ကံ”၏နောက်၌ “နိဝါရဏတော”ဟု ပါဘွယ်မလိုပါ။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မရှိပါ။ ဝေမာဒိ၌ အာဒိအတွက် အဓိပ္ပါယ်၌ ပြထားပြီ။]

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ဝါရဏာဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရမု တပါး ဥပမာဟိ ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရကား။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ (ဤယသ္မာ၏ တွဲဘက် တသ္မာကို “တသ္မာ ဝေံ ဥပမာဟိပေတံ” ကျမှ တွေ့ရလိမ့်မည်။) ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အင်္ဂါတို့တွင်။ သလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာဝေသန၊ မိမိတပါးတည်း၏ လက္ခဏာ အများနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မမြင်အောင် ဖုံးထား တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အန္ဓောငယ်၊ သူကောင်းနှင့် တူ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ)သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အန္ဓဿ၊ ၏။ ဥပက္ခလနိဝိယ၊ ချော်ခြင်းနှင့် တူ၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ)ဝိညာဏံ။

ဝေမာဒိပေ။နိဝါရဏံ။ ။အာဒိဖြင့် “အတ္တာ သောစတိ၊ အတ္တသည် ဝမ်းနဲ့၏။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ ဒုက္ခတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဒုက္ခ ရှိ၏။ ဒေါမနသိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဒေါမနသ ရှိ၏။ ဥပါယာသိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဥပါယာသ ရှိ၏” တို့ကို ယူပါ။ မှန်၏။—ထိုတရားများလည်း ဇာတိရှိသောကြောင့်သာ ဖြစ်ရကား ဇာကို ကြောင့် ဝမ်းနဲ့မှု (ဒေါမနသ) စသည် ဖြစ်ရ၏။ “အတ္တက ဝမ်းနဲ့အောင်ပြုလို့ ဝမ်းနဲ့မှု စသည် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်” ဟု တားမြစ်ရာရောက်သည်။

သလက္ခဏံပေ။ဝေသန ။ ။ဖဿ၏ ဖုသနလက္ခဏာသည် မိမိ တပါးတည်း၏ ‘လက္ခဏာဖြစ်သောကြောင့် သ+လက္ခဏာတည်း။ နမနလက္ခဏာသည် နာမ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သော၊ ရူပနလက္ခဏာသည် ရုပ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သော သာမညလက္ခဏာတည်း။ အနိမ္မတာ စသော လက္ခဏာသည် ရုပ်နာမ်အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော သာမညလက္ခဏာပင် တည်း။ ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့၌ ထိုလက္ခဏာတို့ကို ရှုခြင်း၊ မြင်ခြင်းမှတပါး အခြား ရှုစရာ၊ မြင်စရာ မရှိသောကြောင့် ထိုလက္ခဏာတို့ကို မမြင်နိုင်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးမှုကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် သူကောင်းနှင့် တူ၏။

ဥပက္ခလန။ ။သူကောင်းလမ်းသွားရာ၌ ခြေနင်းပုံမမြဲဘဲ ချော်၍ချော်၍ နေတတ်၏။ ‘ထိုချော်ခြင်းသည် လဲခြင်းစသော’ဒုက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည် သံသရာခရီးသွားရာ၌ ချော်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ထိုချော်မှု (သင်္ခါရ) ကြောင့် ဝိညာဉ်စသော ဝဋ်ခုကွများ ဖြစ်ကြရသည်။

သည်။ ဥပက္ခလိတဿ၊ ချော်သော သူကောင်း၏။ ပတနံဝိယ၊ လဲကျခြင်းနှင့် တူ၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) နာမရူပံ၊ သည်။ ပတိတဿ၊ လဲကျသောသူကောင်း၏။ ဂဏ္ဍပါတုဘာဝေါဝိယ၊ အနာ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း နှင့်တူ၏။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) သဠာယတနံ၊ သည်။ ဂဏ္ဍဘေဒ- ပိဋ္ဌကာဝိယ၊ အနာ၏ ပေါက်ကွဲသွားရန် ဖြစ်ပေါ်လာသော အဖုကလေးနှင့်တူ၏။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော) ဖဿော၊ သည်။ ဂဏ္ဍပိဋ္ဌကာ- ဘန္တနံဝိယ၊ အနာ၏အဖုကလေးကို ထိခိုက်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဖဿပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘန္တနုက္ခံ ဝိယ၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲနှင့်တူ၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) တဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဋိကာရာဘိလာသော ဝိယ၊ ကုစားခြင်းကို လိုလားခြင်းနှင့်တူ၏။ တဏှာ- ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံ လေးမျိုးသည်။ ပဋိ- ကာရာဘိလာသေန၊ ကုစားခြင်းကို လိုလားခြင်းကြောင့်။ အသပ္ပါယဂုပ္ပဏံ ဝိယ၊ မသင့်မတော်သော ဆေးဝါးဓာတ်စာကို ယူခြင်းနှင့် တူ၏။

ပတနံ စသည်။ ။ လမ်းသွားသော သူကောင်းသည် ချော်လျှင် လဲကျတတ်၏။ သင်္ခါရကြောင့် ဘဝအသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်းလည်း ဘဝသစ်၌ ကျသွားခြင်းပင် တည်း။ လဲကျသောသူကောင်း၌ အနာဖြစ်တတ်၏။ ဝိညာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ် သည် ထိုအနာဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—အနာသည် ဆင်းရဲ နာကျင်ခြင်းနှင့် ယှဉ်၍ မစင်မကြယ် ရွှံ့စွယ် သန့်ရှင်းမှုကို ယိုထွက်စေသကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်တို့လည်း ကိလေသာတည်းဟူသော မစင်မကြယ်မှုကို ယိုထွက်စေတတ်သောကြောင့်တည်း။

ဂဏ္ဍဘေဒပိဋ္ဌကာ ။ ။ အနာဖြစ်လျှင် အနာမှည့်ရင့်သောအခါ ပေါက်ကွဲသွား၍ အနာ၏ထိပ်ဖျား၌ အဖုကလေးပေါ်လာတတ်၏။ နာမ်ရုပ်ကြောင့် စက္ခုစသော သဠာ ယတနဖြစ်ခြင်းသည် ထိုအဖုကလေးပေါ်လာခြင်းနှင့် တူ၏။ (တနည်း) အနာသည် ဘေးပတ်လည်၌ ကျယ်ပြန့်များပြားသောအခါ အဖုကလေးတွေဖြစ်နေ၏။ စက္ခုစသော အာယတန ၆-ပါးသည် ထိုအနာစက် အဖုကလေးများနှင့် တူ၏။

သန္တနံဝိယ စသည်။ ။ အနာ၏ အဖုကလေး၌ အထိအခိုက် များတတ်၏။ ဝတ်သား အပ်သော အဝတ်နှင့်သော်လည်း ထိခိုက်တတ်သေး၏။ ထိခိုက်လျှင် ဒုက္ခဖြစ်၏။ စက္ခု စသော အာယတနတို့၌ စက္ခုသမ္ပယူစသည်၏ဖြစ်ခြင်းသည် အနာ၏ အဖုကလေးများကို ထိခိုက်ခံရခြင်းနှင့် တူ၏။ ဖဿကြောင့် စက္ခုသမ္ပယူစာ ဝေဒနာစသော သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဟူသော ဝေဒနာ ၃-မျိုးဖြစ်ခြင်းသည် အနာ၏ ထိခိုက်မှုကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ [ဤနေရာ၌ ဝေဒနာ ၃-မျိုးလုံးကိုပင် ဒုက္ခဟု ဟောတော်မူသည်။]

ပဋိကာရာဘိလာသော စသည်။ ။ အနာကြောင့် နာကျင်မှုစသော ဒုက္ခဖြစ်လျှင် ထိုဒုက္ခကို ကုစားလိုသော ဆန္ဒဖြစ်၏။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ခြင်းသည် ထို ကုစား လိုခြင်းနှင့် တူ၏။ ကုစားသောအခါ မသင့်သောဆေး-အစာတို့ကို စားသုံးမိတတ်၏။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါနံဖြစ်ခြင်းသည် မသင့်သောဆေး-အစာကို စားမိခြင်းနှင့် တူ၏။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော) ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ဥပါဒိန္န-
အသပ္ပါယလေပနံဝိယ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် မလျှောက်ပတ်သော
လိမ်းဆေးကို လိမ်းခြင်းနှင့်တူ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ) ဇာတိ၊
သည်။ ဂဏ္ဍဝိကာရပါတုဘာဝေါ ဝိယ၊ အနာ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ) ဇရာမရဏံ၊ သည်။
ဂဏ္ဍဝိကာရတော၊ အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်။ ဂဏ္ဍဘေဒေါဝိယ၊ အနာ၏
ရင့်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့်တူ၏။ ဝါ၊ အနာ၏ ပင်ကိုယ်သဘောမှ မတူသော
ဖြစ်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့် တူ၏။

ဥပါဒိန္နလေပနံ ဝိယ။ ။ အနာကိုကစားသောအခါ ကိုယ်၌မသင့်သော လိမ်းဆေး
ကိုလည်း လိမ်းမိတတ်၏။ ဥပါဒါနကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ခြင်းသည် ခန္ဓာ အစဉ်ဝယ်
မသင့်သော လိမ်းဆေးကို လိမ်းမိခြင်းနှင့်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—ကမ္မဘဝသည် နောင်
အခါ၌ ဇာတိစသော ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်ရကား ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်းကို ခန္ဓာအစဉ်၌
ကောင်းစွာ ထည့်နေခြင်းကြောင့်တည်း။ [အသပ္ပါယလေပနံ ဝိယ ဒုက္ခဟေတုနော
သန္တာနေ သန္တိဓာပနတော—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ ဥပါဒိန္နသဒ္ဓါသည် ကံ၏အကျိုး
ဖြစ်သော ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်အစဉ်ကို၎င်း၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် “ငါ ငါ့စွာ”
ဟု စွဲလမ်းအပ်သော ခန္ဓာတကိုယ်လုံးကို၎င်း ဟော၏။ ဤနေရာ၌ နောက်အနက်သာ
လျော်သည်။]

ဂဏ္ဍဝိကာရပါတုဘာဝေါ။ ။ ဂဏ္ဍဝိကာရ (အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း) ဟူသည်
ဖောရောင်ခြင်း၊ သွေးပြည့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတည်း။ မသင့်သောလိမ်းဆေးကို လိမ်းခြင်း
သည် ထို ဝိကာရကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်ခြင်းလည်း ထိုအနာ၏
ဖောက်ပြန်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—ဇာတိသည် နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်
ရှေ့ဘဝ အတ္တဘောအနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ထို ဇာတိကြောင့်
ပူးရောင်ခြင်းစသည်နှင့်တူသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးဖြစ်လေ့ ရှိသောကြောင့် ၎င်းတည်း။ [ဂဏ္ဍ-
ဝိကာရပါတုဘာဝေါ ဝိယ အတ္တဘာဝဂဏ္ဍဿ နိဗ္ဗတ္တိ ဝိကာရဘာဝတော၊ တန္တိမိတ္တဉ္ဇဿ
သုနဘာဝါဒိသမ္ဘဝတော။—မဟာဋီကာ။]

ဂဏ္ဍဘေဒေါ။ ပေ။ မရဏံ။ ။ အနာသည် ညှစ်မထုတ်ရဘဲ အလိုလို ပေါက်ကွဲလျှင်
ရင့်ပြီး မှည့်ပြီးမှသာ ပေါက်ကွဲနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပေါက်ကွဲခြင်းဘေးကို ယူလျှင် မှည့်
ရင့်ခြင်း ပါကကိုလည်း အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် ယူပြီးဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ဇရာ
မရဏ (ရင့်ခြင်း၊ သေခြင်း) ၂-မျိုးကို ဂဏ္ဍဘေဒနှင့်တူ၏ဟု ဆိုသည်။—မဟာဋီကာ။

တနည်း။ ။ “ဘေဒ”ဟု ဆိုလျှင် အနာ၏ နဂိုရ်အနေမှ ထူးခြားခြင်းဟူသော
ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိနှင့်လည်း ဆိုင်၏။ ပျက်ခြင်းနှင့်လည်း ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိ
ဟူသော ဘေဒသည် ဇရာ၏ ဥပမာဖြစ်၍၊ ပျက်ခြင်းဟူသော ဘေဒသည် မရဏ၏
ဥပမာဖြစ်သည်။ [ဂဏ္ဍဿ ဝါ ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိဘိဇ္ဇေန ဂဏ္ဍဘေဒေါ၊ တတ္ထ ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိ-
ပါကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။—မဟာဋီကာ။]

ဝါပန၊ ဓာနည်းကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အပ္ပဋိ-
 ပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိဘာဝေန၊ လုံးလုံးသိမြင်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်၊ မှားမှား
 ယွင်းယွင်း သိမြင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝတိ၊
 လွမ်းမိုးတတ်၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ပဋ္ဌလံ၊ တိမ်လွှာသည်။ ဝါ၊
 တိမ်သလှသည်။ အက္ခိနိ၊ မျက်စိတို့ကို။ အဘိဘဝတိဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။
 တဒဘိဘူတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည် လွမ်းမိုးအပ်သော။ ဗာလော၊ လူပြိုနိုး၊ လူအ၊
 လူနု၊ လူပျင်း၊ လူဖျင်း၊ လူမိုက်သည်။ ပေါနောဘဝိကေဟိ၊ ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေ
 တတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဝေဋ္ဌေတိ၊
 ရစ်ပတ်စေ၏။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) ကောသကာရကိမိ၊ ပိုးအိမ်ကိုပြုသော ပိုးကောင်
 သည်။ ကောသပ္ပဒေသေဟိ၊ ပိုးအိမ်၏အစိတ်အပိုင်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တာ-
 နံ၊ ကို။ ဝေဋ္ဌေတိဝိယ၊ တည်း။ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သင်္ခါရတို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်
 သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဂတိသု၊ တို့၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ခြင်းကို။ လဘတိ၊
 ၏။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) ပရိဏာယကပရိဂ္ဂဟိတော၊ ရွေ့သွားခေါင်းဆောင်

ယသ္မာ ဝါ။ ။ဘဝစက်ကို ဥပမာဖြင့် နားလည်အောင်ပြရာ၌ ပြအပ်ပြီးသော
 နည်းသည် ကောဓိဋ္ဌာန (သူကောင်းတယောက်ဟူသော တည်ရာရှိသော) ဥပမာ
 အမျိုးမျိုးဖြင့် သိစေသောနည်းတည်း။ ယခုပြအပ်လတ္တံ့သော နည်းကား နာနာဓိဋ္ဌာန
 (တိမ်သလာ၊ ကောသ၊ ကိမိစသော အမျိုးမျိုးသော တည်ရာရှိသော) ဥပမာတို့ဖြင့်
 သိစေသောနည်းတည်း။ [ဥပမာဟိ ဘဝစက္ကံ ဝိညာပေန္နေန ကောဓိဋ္ဌာနေဟိ ဥပမာ
 ဝိသေသေဟိ တံ ဝိညာပေသ္မာ ဣဒါနိ နာနာဓိဋ္ဌာနေဟိ ဝိညာပေတုံ ယသ္မာဝါတိ အာဒိ
 ဝုတ္တံ။—မဟာဋီကာ။]

ပဋ္ဌလံ ဝိယ အက္ခိနိ။ ။တိမ်သလာ၏ အလွမ်းမိုးခံရသော မျက်စိသည် လုံးလုံး
 မမြင်တလည်း ဖြစ်တတ်၏၊ နဲ့နဲပါးပါး မြင်သော်လည်း အမှားအယွင်းကို မြင်တတ်၏။
 ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာလွမ်းမိုးအပ်သူသည် ဒုက္ခသန္တာစသည်တို့ကို အပ္ပဋိပတ္တိ (လုံးလုံးမသိ
 ခြင်းလည်း) ဖြစ်တတ်၏၊ နဲ့နဲပါးပါး သိပြန်လျှင်လည်း မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ (အမှား) ကို
 သိတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် တိမ်သလာနှင့်တူ၏။ [ပဋိ+ပဒေသာတိဖြင့် ပြီးသော
 ပဋိပတ္တိ ပတ်ပဇ္ဇတိပုန်တို့သည် “ပဒ-ဂတိဋ္ဌ” နှင့် အညီ၊ ဂတိ (ဉာဏဂတိ) အနက်ကို
 ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “န ပတိပဇ္ဇတိ န ယထာတိ-ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

ကောသပ္ပဒေသ။ ။ပိုးအိမ်ကို ပြုလုပ်သော ပိုးကောင်သည် မိမိပြုလုပ်အပ်သော
 ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့က မိမိကို ရစ်ပတ်စေသကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ လွမ်းမိုးအပ်သော
 ဗာလသည်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်အပ်သော ပေါနောဘဝိကသင်္ခါရတို့က ဝဋ်၏
 အတွင်း၌ လည်နေအောင် ရစ်ပတ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် ကောသပ္ပဒေသ=၊
 ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် တူကုန်၏။ [ဝေဋ္ဌေတိ၌ ဝေဋ္ဌေသတ်သည် ဘူဝါဒီတည်း။
 ကာရိတံ ဧပေတည်း။ သင်္ခါရေဟိ ကောသပ္ပဒေသေဟိတို့ကား ကာရိတံ၊ ဓာတ်
 ကတ္တားတို့တည်း။]

အမတ်ကြီးသည် သိမ်းပိုက်အပ်သော။ ရာဇကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ရဇ္ဇေ၊ တိုင်းပြည်၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ကို။ (လဘတိ)ဝိယ၊ တည်း။ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို။ ပရိကပ္ပနတော၊ ပြုလုပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရုံပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။)ဝိညာဏံ၊ သည်း။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါးမက များသော အပြားရှိသော။ နာမဇ္ဈပံ၊ ကို။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) မာယာကာရော၊ မျက်လှည့်ရပ်ကို ပြုလုပ်တတ်သော မျက်လှည့်ဆရာ သည်။ မာယံ၊ အမျိုးမျိုးသော မျက်လှည့်ရပ်ကို။ (အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ)ဝိယ၊ တည်း။

နာမဇ္ဈပေ၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ သော။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ဝုဇီ*၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဠိ*၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောများပြားသည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပဏာတိ၊ ၏။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) သုဘူမိယံ၊ ကောင်းသောမြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သော။ ဝနပ္ပဂုဓမ္မော၊ တောအုပ်သစ်ပင်အပေါင်းသည်။ (ဝုဇီ*၊ သို့။ ဝိရုဠိ*၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ ပါပဏာတိ)ဝိယ၊ တည်း။ အာယတနသန္ဓနတော၊ အာယတန

ရာဇကုမာရော ဝိယ။ ။ဓမ္မသွား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော အမတ်ကြီး တယောက် ယောက်က နည်းပေးလမ်းပြပြခြင်း၊ ပညာသင်ပေးခြင်း စသောအားဖြင့် သိမ်းပိုက်အပ် မှသာ မင်းသားသည် မင်းအဖြစ်၌ တည်နိုင်သကဲ့သို့ သင်္ခါရတို့က ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို (အကျိုးဖြစ်ဘိုရန်) သိမ်းပိုက်အပ်၊ ကျေးဇူးပြုအပ်မှသာ ဝိညာဉ်သည် နေ့ခက်ဘဝ ဟူသော ဂတိတို့၌ တည်နိုင်၏။ ဓမ္မသွားခေါင်းဆောင် အမတ်ကြီးနှင့် ကင်း၍ မင်းသား သည် မင်းအဖြစ်၌ မတည်နိုင်သကဲ့သို့ သင်္ခါရတို့၏ သိမ်းပိုက်မှုနှင့် ကင်း၍ ဝိညာဉ်သည် နေ့ခက်ဘဝ ဂတိတို့၌ မတည်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ဝိညာဉ် သည် အမတ်ကြီး စသူတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော မင်းသားနှင့်တူ၏။ ဤ ဥပမာ၌ သိမ်းပိုက် မှုနှင့်ကင်း၍ တည်တံ့မှုကို မရခြင်းသည် ဥပမာနှင့် ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်တည်း။ [ပရိဂ္ဂဟေန ဝိနာ ပတိဋ္ဌာလာဘော (ပတိဋ္ဌာ+အလာဘော)တ္ထေ သာမညံ။— ဇီကာ။]

မာယာကာရော ဝိယ။ ။မျက်လှည့်ဆရာသည် အမျိုးမျိုးသော မျက်လှည့် အရပ် ကို ပြုလုပ်၍ ပြသကဲ့သို့ ဝိညာဉ်သည်လည်း ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို ပြုလုပ်တတ် (အာရုံပြုတတ်)၏။ နတ် အရပ်၊ လူ အရပ်၊ သားကောင်အရပ်၊ ငှက်အရပ်စသောအားဖြင့် အမျိုးမျိုးသော နာမ်ရပ်ကိုလည်း ဖြစ်စေ ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်သည် မျက်လှည့်ဆရာနှင့် တူ၏။

ဝနပ္ပဂုဓမ္မော ဝိယ။ ။မြေကောင်း၌ ပေါက်ရသော တောသစ်ပင် အပေါင်းသည် စည်စည်ကားကား ကြီးပွားသကဲ့သို့ သဠာယတနနှင့် မနာယတနသည် စေတသိက် ဟူသော နာမ်၌ တည်ရမှု၊ စက္ကာယတန စသော ရုပ် အာယတနသည် ကလာပ်တူရုပ် အမျှာ၌ တည်ရမှု အထပ်ထပ်ဖြစ်သောအားဖြင့် ကြီးပွား စည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သဠာယတနသည် တောအုပ်ကြီးနှင့် တူ၏။

တို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်း။ ဇာယတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) အရဏီသဟိတာတိမဒ္ဓနတော၊ တက္ကဖြစ်သော ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်တို့ကို အလွန် ပွတ်တိုက်ခြင်းကြောင့်။ အဂ္ဂိ၊ သည်း။ (ဇာယတိ)ဝိယ၊ တည်း။ [အချို့စာအုပ် တို့၌ “အဘိမန္တတော၊ မွေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု ရှိ၏။ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်သည် မွေစရာမဟုတ်၊ ဖိနှိပ်၍ ပွတ်စရာသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အဘိ-မဒ္ဓနတော” ပါဠိသာကောင်းသည်။] ဖဿေန၊ သည်း။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေ့ထိအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝေဒနာ၊ သည်း။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ)အဂ္ဂိနာ၊ သည်း။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေ့ထိအပ်သော ဝတ္ထု၏။ ခုာဟောဝိယ၊ ပူလောင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝေဒယမာနဿ၊ ခံစားသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်)၌။ တဏှာ၊ သည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွား၏။ (ကာဝိယ)လောဏုဒကံ၊ ဆားငန်ရေကို၊ ပိဝတော၊ သောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဖိပါသ၊ ရေသောက်လိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရေမှတ်သိပ်ခြင်းသည်။ (ဝဇ္ဇတိ)ဝိယ၊ တည်း။

တသိတော၊ တဏှာဖြင့် ငတ်မှတ်သူသည်။ ဝါ၊ တဏှာဖြင့် တပ်မက်သူ သည်။ ဘဝေသု၊ ထို့၌။ အဘိလာသံ၊ ကောင့်တခြင်းကို၊ ကရေတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ) ပိပါသိကော၊ လွန်စွာ မှတ်သိပ်ခြင်းရှိသူသည်။ ပါနီယေ၊ သောက်ရေ၌။ (အဘိလာသံ၊ ကရေတိ)ဝိယ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုတောင့်တခြင်းသည်။ အဿ၊ ထိုလူပြိုင်း၏။ ဥပါဒါနံ၊ တည်း။ ဥပါဒါနေန၊ ကြောင့်။ ဘဝံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊

အဂ္ဂိ ဝိယ။ ။။ ရှေးခေတ်၌ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်တို့ကို နာနာပွတ်မှ မီးထွက်သကဲ့သို့ စက္ခုစသော အဗ္ဗုတ္တိကာယတနနှင့် ဓူပါယတန စသော ဗာဟိရာယတနတို့ ပွတ်တိုက် ထိခိုက်မှ ဖဿဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဖဿသည် ထွက်ဖေါ်လာသော မီးနှင့်တူ၏။

ခုာဟော ဝိယ စသည်။ ။မီးဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော အရာဝတ္ထု၌ ပူလောင် သကဲ့သို့ ဖဿဖြင့် ထိအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဝေဒနာအပူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် ပူလောင်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ရေငတ်၍ ဆားငန်ရေကို သောက်သူသည် သောက်လေ သောက်လေ အငတ် မပြေသကဲ့သို့ ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်သူလည်း တဏှာ မပြေတဲ တိုးပွားလေတော့၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာသည် ရေငတ်ခြင်းနှင့်တူ၏။

ပိပါသိတော ဝိယ ပါနီယေ။ ။ရေငတ်သူသည် ရေ၌ တောင့်တမှုကို ပြုသကဲ့သို့ တဏှာဖြင့် ငတ်နေသူသည် ဘဝတို့၌ တောင့်တမှုကို ပြု၏။ ထိုတောင့်တမှုကို ပြုခြင်းသည် ထိုသူ၏ ကာမုပါဒါနံ ဖိဋ္ဌပါဝါနိပင်တည်း။ [ဥပါဒါနေန ဘဝံ ဥပါဒိယတိ စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤ ဥပမာစကားရပ်၌ သင်္ခါရတို့အတွက် “ကောသပဒေသ ဥပမာ၊ ပရိကာယက ဥပမာ”ဟု ဥပမာ ၂-မျိုးပြသကဲ့သို့ ဝိညာဉ်စသည်တို့အတွက်လည်း ရာဇ ကုမာရ ဥပမာ၊ မာယာကာရ ဥပမာ စသောအားဖြင့် (ရွှေအတွက်တမျိုး၊ နောက်အတွက် တဖုံအားဖြင့်) ဥပမာ ၂-မျိုးစီ ပြထားပုံကို သတိပြုပါ။ [ဪ စ သင်္ခါရာဒိနံ၊ ပေ။ ဒေ ဒေ ပမာ ဂုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။—ဋီကာ။]

၏။(ကောဝိယ)။အာမိသလောဘေန၊အာမိသကိုလိုချင်ခြင်းကြောင့်။(ငါးမျှား
ချိတ်၌ တပ်ထားအပ်သော အစာကို လိုချင်ခြင်းကြောင့်။) မစ္ဆော၊ ငါးသည်။
ဗဠိယံ၊ ငါးမျှားချိတ်ကို။ (ဥပါဒိယတိ)ဝိယ၊ တည်း။ ဘဝေ၊ သည်။ သတိ၊
သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကောဝိယ)။ ဗီဇေ၊ မျိုးစေ့သည်။ သတိ၊
သော်။ အကုရော၊ အညွန့် အညွှောက်သည်။ (ဟောတိ)ဝိယ၊ တည်း။ ဇာတဿ၊
ဖြစ်သောလူပြုန်း၏။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေနံ။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။
(ကိမိဝ)။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ပတနံ၊ လဲကျချခြင်းသည်။
(ဟောတိ)ဝိယ၊ တည်း။ တဿ၊ -ကြောင့်။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။
ဥပမာဟိပိ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ဥပမာဟိဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်
ဝိတ္ထာရမုတပါး ဂမ္ဘီရဘေဒါဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အတ္တတောပိ၊ အကျိုးအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မ-
တောပိ၊အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒေသနာတောပိ၊ဒေသနာအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိ-
ဝေဓတောပိ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရဘာဝံ၊ နက်နဲ
သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ “ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဓ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရဝဘာသော စာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
[အာနန္ဓ၊ အာနန္ဓာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊
နက်နဲလည်း နက်နဲ၏။ ဂမ္ဘီရဝဘာသော စ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း
ထင်ရှား၏။—နိဒါနဝဂ္ဂဝယ်ယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ နိဒါနသုတ်။] တဿ၊ ကြောင့်။
ဂမ္ဘီရဘေဒတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ယထာရဟံ၊ ဝိညာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ၊ ထို အတ္ထဂမ္ဘီရစသော လေးမျိုးသော ဂမ္ဘီရတို့တွင်။ (အတ္ထဂမ္ဘီရ၌
စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိတော၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်သည်ကား။ န၊မဟုတ်။ (ဟောတိဝေ၊သာ။) ဇာတိံ၊ကို။ ဝိနာစ၊ကြဉ်ဖယ်

ဂမ္ဘီရဝဘာသော။ ။တချို့ရေအိုင်သည် မနက်သော်လည်း မြက် သစ်ရွက်ဟောင်း
တို့ဖြင့် ပြည့်နေသောကြောင့် နက်သည်ဟု ထင်ရ၏။ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ထိုရေအိုင်
ကဲ့သို့ မနက်ဘဲနှင့် နက်သည်ဟု ထင်ရသောတရား မဟုတ်။ အမှန်ပင် နက်နဲ ခက်ခဲသည်
ဖြစ်၍ နက်နဲခက်ခဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရသောတရား ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဂမ္ဘီရော စ+
ဂမ္ဘီရဝဘာသော စ”ဟု ဟောတော်မူသည်။ [အဝဘာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ အဝဘာ-
သော။ ဂမ္ဘီရောဝေ+ဟုတွာ+အဝဘာသော ဂမ္ဘီရဝဘာသော။]

န ဇာတိတော။ပေ။န ဟောတိ။ ။“ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ မဖြစ်မဟုတ်” ဟု
ဆိုသဖြင့် “ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်သာ”ဟု အဝဓာရဏအနက် ရနိုင်၏။ ဘာ
ကြောင့်နည်း—ဇာတိရှိလျှင် ကေနံ အိုရ၊သေချင်းကြောင့်တည်း။ [ဤကောင်းသည် ဇာတိ
ကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်ခြင်းကိုပြသော အနွယ် စကားတည်း။]

၍လည်း။ အညတော၊ အခြားသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဧရာမရဏံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတ္ထု၊ ဤ အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ ဇာတိတော၊ကြောင့်။ (ဧရာမရဏံ၊ သည်။) သမုဒါဂစ္ဆတိ၊ တကွမပြတ် ပေါင်းစပ်လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တကွမပြတ် ပေါင်းစပ်လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ် ဟူသောသဘော၏။ ဒုရဝဗောဓနိယတော၊ ခဲယဉ်း စွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧရာမရဏဿ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍ တကွမပြတ် ပေါင်းစပ်မိလျက် အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘော သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။

တထာ၊ ထို့အတူ။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဘဝ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်ဖြစ်၍ တကွမပြတ် ပေါင်းစပ် လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖော်၍ပေးပါ။] သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာ- ပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အတ္တဂမ္ဘီရံ၊ အကျိုးအားဖြင့် နက်နဲ၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတေ၊ ဤ ၄-မျိုးသော ဂမ္ဘီရတို့တွင်။ တာဝ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြအပ်သော။) အတ္တဂမ္ဘီရတာ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးကို။ အတ္ထောတိ၊ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။ ယထာဟ၊နည်း။ ဟေတု- ဖလေ ဉာဏံ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ)။ ဟေတုဖလေ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။

န ဇာတိံ ဝိနာပေ။ဟောတိ။ ။“ဇာတိကြောင့်သာ”ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် မဆိုသော ကြောင့် “အခြား အကြောင်းကြောင့်လည်း ဧရာမရဏ ဖြစ်လေသလား”ဟု ယုံမှားဘွယ် ရှိ၏။ ထိုယုံမှားဘွယ်ကို ကန့်မြစ်လိုသောကြောင့် “န စ။ပေ။ဟောတိ”ဟု မိန့်ရပြန်သည်။ “ဇာတိမှ တပါးသော အခြားအကြောင်းကြောင့် ဧရာမရဏ မဖြစ်”ဟုလို့။ [ဤစကား သည် နုဖြင့် တားမြစ်အပ်သောကြောင့် ဗျုတ်ရေက စကားတည်း။] “ဤသို့ အနွယ်၊ဗျုတ် ရေကအားဖြင့် ပြအပ်သောစကားနှစ်ရပ်ဖြင့် ဧရာမရဏ၏ ဇာတိဟူသော အကြောင်းရှိပုံကို ထင်ရှားစေသည်”ဟု အနုဋီကာ၌ ကောက်ချက်ချသည်။

ဣတ္ထု။ပေ။သမုဒါဂစ္ဆတိ။ ။ဣတ္ထံဖြင့် ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဧရာမရဏ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ [ဣတ္ထံတိ ဇာတိပစ္စယာ ဧရာမရဏဿ နိဗ္ဗတ္တာ- ကာရံ ဝဒတိ။—အနု။...ဣတ္ထံတိ ဣဒံ ပကာရံ၊ ဣဒံနာ ပကာရေနာတိ အတ္ထော။— မဟာဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေန အာကာရေန၊ အကြင်ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ အားဖြင့်၎င်း။ ယဒဝတ္ထာ၊ အကြင်အခိုက်အတန့်အားဖြင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တေသံ တေသံ သင်္ခါရာနံ၊ ထို့အား။ ပစ္စယေဝံ၊ ဟောတိ။ တဿ(အာကာရဿ)၊ ထို ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ၏။ (တဿာ အဝတ္ထာယ၊ ထို အခိုက်အတန့်၏။) ဒုရဝ-
ဗောဇနီယတော၊ ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ ထို့အား။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။

တထာ၊ တူ။ သင်္ခါရာနံ၊ ထို့၏။ (ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဂမ္ဘီရော) [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖော်၍ပေးပါ။] ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ဂမ္ဘီရော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဓမ္မဂမ္ဘီရံ၊ အကြောင်းအားဖြင့် နက်နဲ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးကား။ ဧဝံ၊ ဤ ၄-မျိုးသော ဂမ္ဘီရတို့တွင်။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ ဓမ္မောတိနာမံ၊ ဓမ္မဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။ ဟေတုမိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ)။ [ဟေတုမိ၊ အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်း၌၊ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

ဝ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရ၏အကျယ်မှတပါး ဒေသနာဂမ္ဘီရ၏ အကျယ်ကား။ အဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကို။ (“ဒေသနာပိ”၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေနတေနကာရဏေန၊ ထိုထိုအကြောင်းကြောင့်။ (ဝေနေယျ အားလျော်စွာ သိစေနိုင်သော ဂုဏ်သတ္တိရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်)။ တထာတထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အနုလောမ ပဋိလောမ စသော

တဿ ဒုရဝဗောဇနီယတော။ ။တဿဖြင့် ရွှေဝါကျ၌ပြအပ်သော “ယေနာကာ-
ရေနယဒဝတ္ထာ စ”ဟူသော ၂-နက်လုံးကိုစုံပါ။ ယေနာကာရေနာတိ ယေန ပဝတ္ထိ အာကာ-
ရေန၊ သဘာဝဓမ္မာ ဟိ ပစ္စယဝိသေသသိဇ္ဇေန (အကြောင်းအထူးကြောင့် ပြီးစီးသော)
ပဝတ္ထိအာကာရေန (ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်)ဝိသိဋ္ဌာကာရာ ဟောန္တိ။ ပေ။ ယဒဝတ္ထာတိ
ယာယ အဝတ္ထာယ အဝတ္ထိတာ=အကြင်အခိုက်အတန့်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ ထို့ နောက်
တဿကို “တဿိ အာကာရဿ အဝတ္ထာယ စ”ဟု မဟာဋီကာစွဲ၏။ ထိုတွင် အဝတ္ထာယကို
စွဲခိုက် “ဇဿာ”ဟု ဣတ္ထိလိနံပြန်သင့်၏။

အဿ တေန တေန ကာရဏေန။ ။[အဿာတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ။] “အဿာတိ တဝ-
စက္ကဿ”ဟု ယောဇနာစွဲလေ၏။ သို့သော် ဘဝစက်၏ ဒေသနာဂမ္ဘီရမဟုတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏
ဒေသနာဂမ္ဘီရဖြစ်သောကြောင့် ဤ မဟာဋီကာစွဲပုံက ကောင်းသည်။ [တေန တေန
ကာရဏေနာတိ တေန တေန ဝိနေယျာနံ ဗုဒ္ဓါနာနုဂုဏတာသင်္ခါတေန (သိခြင်းအားလျော်
သော ဂုဏ်သတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော)ကာရဏေန။ တထာတိ တသ္မိံ ဒေသနာပု-
ကာရေ။-မဟာဋီကာ။]

အခြင်းအရာအားဖြင့်။) ပဝတ္တေတဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဒေသနာပိ၊ ဟောကြောင်းတရားတော်သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနု
 လောမစသော အမျိုးမျိုးသော ဒေသနာအပြား၌။ သဗ္ဗညုတညာဏတော၊ မ။
 အညံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ခြင်းကို။ န လသတိ၊ မရနိုင်။
 တထာဟိ၊ ထိုစကားကိုချဲ့ဦးအံ့။ တေ၊ ဤဘဝစက်ကို။ ကတ္တစိ သုတ္တေ၊ အချို့
 သောသုတ်၌။ အနုလောမတော၊ အနုလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္တစိ သုတ္တေ၊ ၌။
 ပဋိလောမတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၌။ အနုလောမ-
 ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၊ ၌။ ဝေမဇ္ဈတော၊
 အလယ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အနုလောမတောဝါ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလောမ-
 တောဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္တစိ (သုတ္တေ)၊ ၌။ တိသန္နိတဇ္ဇ-
 သဓိပံ၊ သုံးစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လေးစုလေးဘို့ရှိအောင်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္တစိ
 (သုတ္တေ)၊ ၌။ ဒိသန္နိတိသဓိပံ၊ နှစ်စပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးစုသုံးဘို့ရှိအောင်။

အနုလောမတော ပဋိလောမတော။ ။ဝိနည်း—မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော် ဗောဓိကဏ္ဍ၌
 “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနုလောမ ပဋိလောမ မနုဿာကာသိ” ဟု လာရာဝယ် “မနုဿာကာသိ” ဟု
 နှလုံးသွင်းပုံကိုပြရာ၌နဖြစ်သောကြောင့် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ”
 စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရား၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းကို “အနုလောမ”
 ဟု ခေါ်၏။ “အဝိဇ္ဇာယတေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော” စသည်ဖြင့်
 အကြောင်းတရား၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ချုပ်ခြင်းကို “ပဋိလောမ” ဟု ခေါ်၏။
 ဤနေရာ၌ကား တရားဟောတော်မူပုံကို ပြရာ၌နဖြစ်သောကြောင့် အစမှစ၍ အဆုံးတိုင်
 အောင် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို “အနုလောမ ဒေသနာတော်” ဟု၎င်း၊
 အဆုံးမပြန်၍ အစတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို “ပဋိလောမ
 ဒေသနာတော်” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

ကတ္တစိ ဝေမဇ္ဈတော။ ။ “စတ္တာရောမေ အာဟာရာ ကိ နိဒါနာ။ ပေ။ တဏှာနိဒါနာ”
 ဟု အလယ်၌ စတော်မူပြီးလျှင် “တဏှာ ကိ နိဒါနာ။ ပေ။ ဖဿနိဒါနာ” စသည်ဖြင့် ရွှေ့သို့
 အစဉ်အတိုင်းလှည့်၍ “အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ” တိုင်အောင် ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာတော်ကို
 အလယ်မှစ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ပြန်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသ
 နာဟု ဆိုသည်။ “စက္ခု စ ပဋိစ္စ။ ပေ။ တိဏှံ သင်္ကတိ ဖဿော ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” စသည်ဖြင့်
 အလယ်ဖဿမှစ၍ အနုလောမအားဖြင့် “ဒေါမနဿပါယာသာ သမ္မဝန္တိ” တိုင်အောင် ဟော
 တော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို အလယ်မှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်
 သော “အနုလောမဒေသနာ” ဟု ဆိုသည်။

ဒိသန္နိ တိသဓိပံ။ ။ အလယ်ဖဿမှစ၍ အနုလောမအားဖြင့် ဟောတော်မူရာ၌
 “ဝေဒနာနှင့် တဏှာအကြားဝယ် အကျိုးအကြောင်းတစပ်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိအကြားဝယ်
 အကြောင်းအကျိုးတစပ်” ဤသို့ ၂-စပ်ရှိ၏။ အဖို့အစုအားဖြင့်ကား ၃-ဖို့ ၃-စု ရှိသည်၊
 တဏှာမှစ၍ ဟောတော်မူရာ၌ကား တစပ်နှင့် ၂-ဖို့ ၂-စုသာရှိသည်။

(ဒေသိတံ)။ ကတ္တစိ(သုတ္တေ)၊ ဌံ။ ကေသန္နိဒ္ဓိသင်္ခေပံ၊ တစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်စု နှစ်ဘုံရှိအောင်။ ဒေသိတံ။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဒေသနာ- ဂမ္ဘီရံ၊ ဒေသနာအားဖြင့် နက်နဲ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဒေသနာ- ဂမ္ဘီရတာ၊ ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်အားဖြင့် နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ကား။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ ဝါ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ အစရှိ သည်တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာဒီပံ၊ တို့၏။ ယော သဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောတရား သည်။ (အတ္တိ)။ ပဋိဝိဇ္ဇေန၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ ယေန၊ အကြင်သဘော အားဖြင့်။ [ပဋိဝိဇ္ဇါ၌ ကြိယာဝိသေသနစပ်။] အဝိဇ္ဇာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သလက္ခဏတော၊ မိမိ၏ လက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသော သဘော သည်။ ဒုပ္ပရိယောဂါယတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ပဋိဝေဓ- ဂမ္ဘီရံ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သဘောအားဖြင့် နက်နဲ၏။ တထာဟိ၊ ထိုစကား ကို ချဲ့ပြီးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အညာဏဒဿနသစ္စာသမ္ပုဋ္ဌိ- ဝေဓဋ္ဌော၊ သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။

သင်္ခါရာနု၊ တို့၏။ အဘိသင်္ခရဏာယူဟန သဗ္ဗဂ ဝိရာဂဋ္ဌော၊ ပြုစီမံတတ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ အကြောင်းတရားတို့ကို ပေါင်းစုသိမ်းယူတတ် သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ ရာဂမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဝိညာဏ- သ၊ ၏။ သုညတအဗျာပါရသင်္ကန္တိ ပဋိသန္ဓိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းသွားခြင်း မရှိဘဲ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ထင်ရှားဖြစ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ [ဋီကာ၌ “ဘာဝဋ္ဌာ”ဟု ဗဟုဝုတ်ရှိ၏။] နာမရူပဿ၊ ၏။ ကေပ္ပိဒဝိနိဗ္ဗောဂါဝိနိဗ္ဗောဂနမရူပနဋ္ဌော၊ အတူတကွဖြစ်ခြင်း သဘော၊ အသီးအသီး ခွဲခြား၍ဖြစ်ခြင်း သဘော၊ အသီး အသီးမခွဲခြားဘဲ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းသဘော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။

ဝိနိဗ္ဗောဂါဝိနိဗ္ဗောဂ။ ။[ဝိနုနိ+ဘုဗ၊] ဝိသည် ဝိသုံ ဝိသုံ အနက် ဟောတည်း၊ နိပ္ပဗ္ဗ ဘုဇောတ်သည် ပဝတ္တန အနက်ဟော၊ (တနည်း) ဝဝတ္ထာယန အနက်ဟောတည်း၊ ဝိသုံဝိသုံ+နိဘုဉ္ဇ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဝါ၊ မရောရအောင် ပိုင်းခြားထားခြင်း။

သဋ္ဌာယတနဿ၊ ဇါ။ အဓိပတိလောကဒွါရခေတ္တဝိသယိဘာဝဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့် အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ပျက်စီးတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဒွါရအဖြစ်ဟူသော သဘော၊ လယ်ယာနှင့် တူသည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ရွှပ်ပါရုံစသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော
 သည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဖဿဿ၊ ဇါ။ ဖုသနသံသန္ဓနသင်္ဂတိ သန္နိပါတဋ္ဌော၊ တွေ
 ထိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ထိခိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘော၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ် သုံးပါးစုံတို့၏ ပေါင်းဆုံ ကျရောက်ခြင်း ဟူသော
 သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဝေဒနာယ၊ ဇါ။ အာရမ္မဏရသာနဘဝန သုခ-
 ဒုက္ခမဇ္ဈတ္တဘာဝနိဇ္ဇိဝဝေဒယိတဋ္ဌော၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ သုခ၏ အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်၊ မဇ္ဈတ္တ၏ အဖြစ်၊ ဇီဝ
 မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၊ ခံစားတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။
 (တနည်း) နိဇ္ဇိဝဖြစ်သော ဝေဒနာ၏ ခံစားတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။

အဓိပတိပေ။ဘာဝဋ္ဌော။ ။အဋ္ဌပုဒ်ကို ခွေပုဒ်တိုင်းသို့ လိုက်စေ၍ “အဓိပတိယဋ္ဌ”
 စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။ [ယဋ္ဌဉ္စိ ယသည အာရုံ။] “စက္ခုဇိန္ဒြိယပေ။မနိဇ္ဈေ”ဖြစ်သော
 ကြောင့် “အဓိပတိ”အရ “ဣန္ဒြိယပစ္စယ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ “လောက၊ ဒွါရ” စသည်
 ကား ဓမ္မသင်္ဂဏီ-ရူပကဏ္ဍ၊ ဒုကနိဓဋ္ဌေသ ပါဠိတော်၌ ထာသော ပုဒ်တည်း။ ထိုပုဒ်များကို
 “လူဠနပလူဠနဋ္ဌေန လောကောပေသော”စသည်ဖြင့် ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။

ဝိသယိဘာဝ။ ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝိသယဝိသယိဘာဝ”ဟု တွေ့ရ၏။ ဝိသယသည်
 ဝိသဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ မပါ၊ မဃာဋီကာလည်း မဖွင့်၊ ဝိသယိနှင့် ပြောင်းပြန်လည်း ဖြစ်၏။
 ‘ထို့ကြောင့် “ဝိသယ”ဟု မပါသင့်၊] ရူပါရုံ၏ထင်သိုရာ လျှောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 လက္ခဏာရှိသောကြောင့် ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည် စက္ခု၏ ဝိသယိဘာဝ
 တည်း။ သောတ စသည်တို့၌ ဤနည်းမျိုးပါ။

သံသန္ဓနပေ။သန္နိပါတဋ္ဌော။ ။သံသန္ဓန(ထိခိုက်ခြင်း) သဘောသည် စက္ခုသမ္ပဿ
 စသော ၅-ပါးအတွက် ဖြစ်၏။ ဖုသန သင်္ဂတိ သန္နိပါတဋ္ဌဟူသော ၃-ပါးတို့ကား သဋ္ဌာ
 ယတန ၆-ပါးလုံးအတွက် ဖြစ်၏။ ထိုတွင် ဖုသနသည် ဖဿ၏ သဘောတည်း။ သံသန္ဓနကား
 ဖဿ၏ ကိစ္စတည်း။ သင်္ဂတိသန္နိပါတတို့မှာ ဥပဋ္ဌာနနကရ(ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ထင်လာ
 သော အခြင်းအရာ)တို့တည်း။

အာရမ္မဏပေ။ဝေဒယိတဋ္ဌော။ ။အာရမ္မဏရသာနဘဝနသည် ဝေဒနာ၏ကိစ္စရသာ
 တည်း။ ဝေဒယိတသည် ဝေဒနာ၏ လက္ခဏာတည်း။ ဤသို့ လက္ခဏာ အားဖြင့်၎င်း၊ ကိစ္စ
 အားဖြင့်၎င်း ကွဲပြားသောကြောင့် ဝေဒနာ၏ သဘောကို အနုဘဝနဋ္ဌ၊ ဝေဒယိတဋ္ဌဟု
 အဋ္ဌကထာ၌ ၂-မျိုး ခွဲထားသည်။ သုခ၊ဒုက္ခ၊မဇ္ဈတ္တဘာဝသည် အစဉ်အတိုင်း သုခဝေဒနာ
 စသော ၃-မျိုးအတွက် သဘောတည်း။

တဏှာယ။ ဇိ။ အဘိနန္ဒိတဇ္ဈောသနသရိတာလတာနဒိတဏှာသမုဒ္ဒုပ္ပူ။ ရဏဋ္ဌော။ အလွန်နှစ်သက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘော၊ သက်ဝင်မျိုးသိပ် ပြီးဆုံးခြင်းဟူသောသဘော၊ စိုစွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ မာလော နွယ်စသော နွယ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ မြစ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ တဏှာသမုဒြာ၏ ပြည့်နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော သည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဥပါဒါနဿ။ ဇိ။ အာဒါနဂ္ဂဟဏာဘိနိဝေသပရာမာသ- ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌော။ လေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့ဖြင့် စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ ကာမုပါဒါန်ဖြင့် ယူတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်

အဘိနန္ဒိတအဇ္ဈောသန။ ။[နောက်မှ အတ္တကို လိုက်စေ။] သပ္ပတိကတဏှာယ အဘိနန္ဒိတဋ္ဌော=ပိတိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာ၏ အလွန်နှစ်သက်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော။ ဗလဝဏရတဏှာယ ဂိလိတော ပရိနိဋ္ဌာပနံ (သာ၍အားရှိသောတဏှာ၏ မျိုးချ၍ ပြီးဆုံးစေခြင်းသည်)အဇ္ဈောသနဋ္ဌော။—မဟာဋီကာ။

သရိတာ နဒိ။ ။အဘိဓာန်(၆၈၁)၌ သရိတာနှင့် နဒိကို ပရိယာယ်ဟု ဆို၏။ ဤ၌ ကား ထိုသို့ ပရိယာယ်မဖြစ်သင့်။ ဘာကြောင့်နည်း...တဏှာ၏ သဘောအမျိုးမျိုးကို ပြ ရာဌာနဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အလ္လဋ္ဌေန ဝါ သရိတာ”ဟူသောအဋ္ဌသာလိနိ နိက္ခေပကဏ္ဍအဋ္ဌကဘာအဖွင့်အတိုင်း “သရိတာဋ္ဌ=စိုစွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော”ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “အာရုံ၌ငြိခြင်းဟူသော အနက်”ဟု ပေးလေ၏။

တနည်း။ ။ထို နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ပင် “သိဃသောတာ သရိတာ ဝိယ”ဟု ဖွင့်သော ကြောင့် တောင်ပေါ်မှ အဟုန်ပြင်းပြင်း စီးဆင်းလာသည့်အတွက် လျင်မြန်သောအဟုန်ရှိ သော မြစ်ကို “သရိတာ”ဟုခေါ်၏။ သရတိ၊ အဟုန်ပြင်းပြင်း စီးဆင်းတတ်၏။ ဣတိ သရိ- တာ။ တဏှာသည် မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာ အာရုံသို့ “နှားရှူးရှူးထိုး နှားသိုးကြိုးပြတ် နှား ငတ်ရေကျကဲ့သို့” အဟုန်ပြင်းပြင်း အဘင်းသွားတတ်သောကြောင့် ထိုမြစ်နှင့်တူ၏။ သဗ္ဗာနဒိ ဝဏ်နဒိ”နှင့်အညီ၊ မာယာသာဠေယျဟူသော အက္ခေ အကောက် အလှည့်အပတ်များသော တဏှာကို နဒိနှင့်တူသည်ဟု မှတ်ပါ။

လတာ။ ။မာလော နွယ်နှင့်တကွ နွယ်ဟူသမျှသည် နိုးရာသစ်ပင်ကို နွယ်၍ တက် တတ်သကဲ့သို့ တဏှာလည်း နိုးရာအာရုံကို နွယ်၍တက်ဘတ် (နှစ်သက်ဘတ်=ကြိုက်တတ်) ၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာသည် နွယ်နှင့်လည်း တူသည်။

အာဒါနဂ္ဂဟဏ။ပေ။ဋ္ဌော။ ။ဥပ ဥပသာရ မပါသော်လည်း အာဒါနသဒ္ဓါသည် ဒဠဂ္ဂါဟအနက်ကို ဟောနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အာဒါနဂ္ဂကို “စတုနိပိ ဥပါဒါနာနံ သမာနော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ဂဟဏဋ္ဌသည် ကာမုပါဒါန်၏သဘော၊ အဘိနိဝေသစသော အဋ္ဌတို့သည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသော ၃-ပါးတို့၏ သဘောဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ဝိသန္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၌ကား တမျိုး ဖွင့်ထားသေး၏။

ဟူသော သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဘဝဿ၊ ကမ္မဘဝ၏။ အာယုဟနာဘိ-
သခံရဏယောနိကတိဋ္ဌိတိနိဝါသေသု ခိပနဋ္ဌော၊ ပေါင်းစု၍ ယူတတ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ပြုစံမိတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ယောနိ
ကတိ ဋ္ဌိတိ သတ္တနိဝါသတို့၌ ပစ်ချတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။
(ဂမ္ဘီရော)။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇာတိသဉ္ဇာတိဩက္ကန္တိနိဗ္ဗတ္တိပါတုဘဝဋ္ဌော၊
ခန္ဓာတို့၏တဘဝ၌ အစဖြစ်ခြင်းဟူသော သဘော၊ အာယတနတို့၏ပေါက်ဖွား
ရာဟူသောသဘော၊ အမိဝမ်း၌ သက်ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဟူသောသဘော၊
ခန္ဓာတို့၏အသစ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော သဘော၊ တင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော သဘော
သည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ယေဝယတေဒဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊
ကုန်ခန်းပျက်စီးခြင်းသဘော၊ ပျက်ပြားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊
မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊
၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၌။ ပဋိဝေဂေမ္ဘီရကာ၊
ပဋိဝေဂအားဖြင့် နှက်နဲသည်၏အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ဂမ္ဘီရဘေဒါ၏ အကျယ်မှတပါး နယဘေဒါ၏
အကျယ်ကား။ ယဿ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝစက်၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ
အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကတ္တနယော၊ ဧကတ္တနည်း၎င်း။ နာနတ္တနယော၊
နာနတ္တနည်း၎င်း။ အဗျာပါရနယော၊ အဗျာပါရနည်း၎င်း။ ဝေဓမ္မတာနယော၊
ဝေဓမ္မတာနည်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အတ္တနယာ၊ အနက်
သဘောတို့၏ နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောနည်း

အာယုဟန။ ပေ။ ခိပနဋ္ဌော။ ။နိဝါသေသု ခိပနဝယ် “နိဝါသခိပန”ဟု ဆိုလိုလျက်
သိဝိဘက်ကို မချေသော အလုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ အလုတ္တသမာသ်ကြုံမှ အာယု-
ဟန အဘိသခံရဏ ပုဒ်တို့လည်း ယောနိ။ ပေ။ ခိပနပုဒ်တို့နှင့်ဒွန်တွဲနိုင်မည်။ ဒွန်တွဲမှလည်း
ဒွန်၏နောက်၌ရှိသော အဋ္ဌပုဒ်ကို ရွှေ့ပုဒ်တို့၌ တွဲစပ်နိုင်မည်။

ယေ ဝယ တေဒ ဝိပရိဏာမ။ ။ဤသဘော ၄-မျိုးလုံးသည် ဇရာ၏သဘောမဟုတ်၊
မရဏ၏ သဘောသာတည်း။ ဇရာမရဏ ၂-မျိုးတွင် မရဏသည် ပခာနဖြစ်သောကြောင့်
မရဏ၏ သဘောကိုသာ ပြထားသည်ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ အခြားနည်းများကိုလည်း ဋီကာ
၌ ပြထားသေး၏။

အတ္တနယာ။ ။အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏ သဘောတို့၏+နယာ၊ဧကတ္တအစရှိ
သော နည်းတို့တည်း။ အတ္တနယာ၊ တို့။ (တနည်း) “အတ္တာဝေ+နယာ အတ္တနယာ”ဟု
ဋီကာ၌ ဒုတိယတနည်းပြု၏။ အတ္တာဝေ၊ တို့သည်ပင်+နယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်၊
သိအပ်သောသဘောတို့တည်း။ အတ္တနယာ၊ တို့။ (တနည်း) အတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နယော၊
ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း၊ သိကြောင်းဖြစ်သော ဧကတ္တ အစရှိသော နည်းတို့တည်း။
အတ္တနယာ၊ တို့။ ဤသို့လည်း ဋီကာ၌ တတိယတနည်း ပြသေး၏။

တို့တွင်။ (“ကေတ္တနယော”စသည်၌စပ်၊ ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ၊ ထို ဘဝစက်၌” ဟု ပေးလေ၏။) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ)။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ (သမ္မဝတိ)။ တုတံဇေ၊ ဤသို့။ ဗီဇဿ၊ မျိုးစေ့၏။ အင်္ဂုရာဒိတာဝေန၊ အညွန့်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ရုက္ခဘာဝ-ပုတ္တိ၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဇေ၊ တူ။) သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ ရုပ်နာမ် အစဉ်တို့၏ မပြတ်ခြင်းသည်။ ကေတ္တနယော နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ ယင်းကေတ္တနည်းကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်။ ပဿန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် သိမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်၏။ အနုပစ္စေဒါဝဗောဓတော၊ မပြတ်စဲခြင်းကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။ ဥစ္စေဒ-ဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိကို။ (သေလျှင် ပြတ်၏ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကို။) ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်နိုင်၏။ မိစ္ဆာ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း။ ပဿ-န္တော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ သော။ သန္တာနာနုပစ္စေဒဿ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်၏ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ကေတ္တဂ္ဂဟဏ-တော၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို။

သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ။ ပေ။ နယော။ ။ မျိုးစေ့မှအညွန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုအညွန့်မှ ဆက်ဖြစ်လာ၏။ ထိုမျိုးစေ့မှပင် ရိုးတံပင်လုံး အခက်၊ ရွက်နု၊ ရွက်ကြမ်းစသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေရကား မျိုးစေ့သည် သစ်ပင်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ (သစ်ပင်အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်၏)။ ထို့ကြောင့် မျိုးစေ့နှင့် သစ်ပင်သည် တစဉ်တတန်းတည်းဖြစ်ရကား သန္တာန (အစဉ်အတန်း)မပြတ်ချေ၊ အစဉ်အတန်းမပြတ်လျှင် “တခုတည်းပင်ဖြစ်၏”ဟု ယူရသကဲ့သို့ ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်—ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖြစ်ရာ၌ အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့် တစဉ်တည်း၊ တသန္တာန်တည်းဖြစ်၍ အဆက်မပြတ်ရကား “တခုတည်းဖြစ်သည်”ဟု သိအပ်သောနည်းသည် ကေတ္တနည်း မည်၏။

ကေတ္တနယော။ ။ ဇီကာ၌ နယကို ၃-နည်းဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း ဤ၌လည်း ၃-နည်းဝိဂ္ဂဟပြနိုင်သည်။ ထိုသို့ပြရာ၌ “ကေဿ၊ တခုတည်း၏+ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (သန္တာန်အစဉ်မပြတ်ခြင်း)တည်း။ ကေတ္တံ၊ ခြင်း”ဟု ရှေးဦးစွာပြပါ။ ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဟူသော +နယော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်၊ သိအပ်သောနည်းတည်း။ ကေတ္တ-နယော၊ နည်း။ (တနည်း)ကေတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့် +နယော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆောင်ယူအပ်၊ သိအပ်သောနည်းတည်း။ ကေတ္တနယော၊ နည်း။ (တနည်း)ကေတ္တေန၊ ဖြင့် +နယော၊ အဝိဇ္ဇာစသော သဘောတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း၊ သိကြောင်းနည်းတည်း။ ကေတ္တ-နယော၊ ကြောင်းနည်း။ ဤသို့ ၃-နည်း ဝစနတ္ထပြပါ။ နာနတ္တနယ စသည်၌လည်း နည်းတူ။

(မြစ် ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကို။) ဥပါဒိယတိ။
 ၎င်း။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၊ အကျိုး
 တရားတို့ကို။ ယတာသကလက္ခဏဝတ္ထာနံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော
 လက္ခဏာဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည်။ နာနတ္ထနယောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊
 ယင်း နာနတ္ထနည်းကို။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ။ ပဿန္တော၊ ရှုမြင်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နဝနဝါနံ၊ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒေဿန-
 တော၊ ဖြစ်ခြင်းကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ သဿတအယူကို။ ဝါ၊ မြစ်ဟု
 ဖြစ်သောအယူကို။ ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်နိုင်၏။ မိစ္ဆာ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း။ ပဿ-
 န္တော၊ သည်။ ကေသန္တာနပတိတဿ၊ စာရတည်းသောသန္တာန်၌ ကျရောက်
 သော အဝိဇ္ဇာစသော တရားအပေါင်း၏။ (နာနတ္ထ ဌာဝံ။) သိန္နသန္တာနဿေဝ၊
 ကဲ့ပြားသော သန္တာန်ရှိသော တရားအပေါင်း၏ကဲ့သို့။ နာနတ္ထဂ္ဂဟဏတော၊
 အသီးအသီး၏အဖြစ်ကိုယူခြင်းကြောင့်။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ
 ယူ၏။

အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ (ဗျာပါရာဘာဝ ဌာဝံ။) သင်္ခါရာ၊ ထို့ကို။ မယာ၊ ငါအဝိဇ္ဇာ
 သည်။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေရဦးမည်။ သင်္ခါရာနဝါ၊
 တို့၏မူလည်း။ အမေဟိ၊ ငါသင်္ခါရာတို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။
 ဝါ၊ ဦးမည်။) ဣတိဝေမာဒိဗျာပါရာဘာဝေါ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဗျာပါရ၏
 မရှိခြင်းသည်။ အဗျာပါရနယောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ ယင်း အဗျာပါရနည်းကို။
 သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကာရကဿ၊ ပြုလုပ်တတ်သော ပရမအတ္တ၏။
 အဘာဝါဝဗောဓတော၊ မရှိခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။ အတ္တဒိဋ္ဌိံ၊
 ‘အတ္တဒိဋ္ဌိကို။ ပဗဟတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာ၊ ယွင်း။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဗျာပါရေ၊ ဗျာပါရ
 သည်။ အသတိပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော

တိန္နသန္တာနဿေဝ။ ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ်သည် (ဘဝခြားသော်လည်း) တစဉ်တတန်း
 တည်း ဖြစ်၏။ သုဓမ္မာတဝဗ္ဗေ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ဘဝတိုင်အောင် တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်၏။
 သို့ပါလျက် “တသန္တာန်တည်း” ဟု မယူဆနိုင်ဘဲ ယခုအခါ၌ သေသောသတ္တဝါက တယောက်၊
 နောက်ဘဝ၌ဖြစ်သောသတ္တဝါကတယောက်ဟု ကဲ့ပြားသောသန္တာန်ရှိသကဲ့သို့ ယူဆသော
 ကြောင့် “သတ္တဝါသည်သေလျှင် ပြတ်၏” ဟု ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိကို စွဲမြဲစွာ ယူမိလေတော့သည်။

သမ္မာ ပဿန္တော။ ။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော ဤတရားတို့သည် “နိရိဟာ=အကျိုးတရား
 ဖြစ်သဖြင့် အားထုတ်ခြင်း မရှိကြ။ နိဇ္ဇဝါ=ထိုသို့အားထုတ်နိုင်အောင် အသက်ကောင်းလည်း
 မဟုတ်ကြ။ ဓမ္မမတ္တာ=ဆိုင်ရာ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော သဘာဝဓမ္မဟူသော
 တည်း။ ဤသို့ သိမြင်သူကို “သမ္မာ ပဿန္တော” ဟု ဆိုသည်။

အကြောင်းတရားတို့၏။ သဘာဝနိယမ သိဇ္ဈေ၊ မြဲသော သဘောအားဖြင့် ပြီးသော။ ယော ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြင် အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိသည်။ (အတ္တိ)။ တဿ၊ ထို အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို။ အဂ္ဂဟဏတော၊ မယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။ (မယူတတ်ခြင်းကြောင့်) အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဝါ၊ အကျိုးဖြစ်သို့ရာ အကြောင်းအမှုအရာ ကြိယာမရှိဟု ဖြစ်သောအယူကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ ခိရာဒိဟိ၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ဒဓိအာဒိနံ၊ နို့ဓမ်း အစရှိသည်တို့၏။ (သမ္ဘဝေါ) ဝိယ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကဲ့သို့။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ အညေသံ၊ သင်္ခါရမှတစ်ပါး အခြားသော တရားတို့၏။ (သမ္ဘဝေါ၊ သည်။) န (ဟောတိ)။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝေဓမ္မတာနယောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ ယင်း ဝေဓမ္မတာနည်းကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿန္တော၊ သည်။ ပစ္စယာနုရူပတော၊ အကြောင်းအားလျော်သောအားဖြင့်။ ဖလာဝဗောဓတော၊ အကျိုးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ စ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းမရှိဟူသော အယူကို၎င်း။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ စ၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးနှင့် စပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအရာ မရှိဟူသောအယူကို၎င်း။ ပဇဟတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာပဿန္တော၊ သည်။ ပစ္စယာနုရူပံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဖလပုံဝတ္ထိ၊ အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူနိုင်မူ၍။ ဝါ၊ မယူနိုင်သည့်အတွက်။

သဘာဝပေ၊ ဟေတုဘာဝေါ။ သဘာဝေါ ဝေ+နိယမော သဘာဝနိယမော= မြဲသော သဘော။ သသမ္ဘာရ အဂ္ဂိနော၊ တွဲဘက် ကလာပ်တူ ရုပ်အပေါင်း ဟူသော အဆောက်အဦနှင့်တကွဖြစ်သော တေဇောဟူသောမီးဓာတ်၏။ ဥဒ္ဓိမ္မုတော၊ အထက်သို့ မျက်နှာရှိသည်၏အဖြစ် (မီးညွှန်း၏ အထက်သို့ တက်ခြင်း)၎င်း။ သသမ္ဘာရဝါယုနော၊ (အဆောက်အဦနှင့် တကွဖြစ်သော လေ၏) တိရိယကမနံ၊ ဖီလာသွားခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောဖြစ်ပုံသည်။ သဘာဝနိယမော ဝိယ၊ မြဲသောသဘော (ထုံးစံ ဓမ္မတာ)ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ တေန သိဇ္ဈေ၊ ထို ထုံးစံအားဖြင့် ပြီးစီးသော။ ယထာသကံ ပစ္စယပ္ပန္နဿ ယော ဟေတုဘာဝေါ၊ မိမိအကြောင်း ပစ္စည်းအားလျော်သော အကျိုး ပစ္စယပ္ပန်၏ အကြင် အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ)။-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။

အကိရိယဒိဋ္ဌိ။ ။ ကဿစိ ကတ္တုနော အဘာဝါ(ပြုလုပ်ထုတ်သော တစုံတယောက် ၏=တစုံတခုသော တရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်) န ကာစိ ကိရိယာ ဖလပဗ္ဗိနီ (တစုံတခု သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအရာသည် အကျိုးနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိ။ ဝါ-အကျိုးမပေး။) ဣတိ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ဥပါဒိယတိ။-မဟာဋီကာ။ [ဤ ဋီကာအဖွင့်ကိုတောက်၍ “အကိရိယ ဣတိ၊ အကျိုးနှင့်စပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအရာ မရှိဟူသော+ဒိဋ္ဌိ၊ အယူတည်း။ အကိရိယဒိဋ္ဌိယူ”ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရလိမ့်မည်။ သာမညဖလသုတ် (၃၅၃)ဘာသာဋီကာ၌ကား ဝစနတ္ထတမျိုး ပြုမဲ့သည်။]

ယတော ကုတောစိ၊ သင့်လျော်သော တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ယထာကဿစိ၊ သင့်လျော်သော တစုံတခုသော အကျိုး၏။ အသမ္ဘဝဂ္ဂဟဏတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ယူခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကမိဋ္ဌံ စေဝ၊ ကိုင်း၊ နိယတဝါဒဉ္စ၊ နိယတဝါဒကိုင်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ဇေ၊ ဤသို့။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်၎င်းပေ။ ယထာရဟံ၊ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရတော၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂါမံ၊ ထောက်တည်ရာမရှိသော။ နာနာနယဂ္ဂဟဏတော၊ ကေတ္တ စသော အမျိုးမျိုးသော နည်းတို့ဖြင့် ယူရခြင်းကြောင့်။ ဒုရဘိယာနံ (ဒုရဘိယာနံ)၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်မြောက်အပ်သော။ ဝါ၊ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော။ အသနိဝိစက္ကမိဝ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းကဲ့သို့။ နိစ္စနိဗ္ဗာနံ၊ အမြဲမပြတ်၊ လုံးထွေး မေ့နှောက်တတ်သော။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ၊ စသည်လည်းကော်၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ သမာဓိပဝရသိလာယံ၊ သမာဓိတည်းဟူသော မြတ်သော ဓားသွေးကျောက်၌။ သုနိသိတေန၊ ကောင်းစွာ သွေးအပ်ပြီးသော။ ဉာဏာသိနာ၊ ဉာဏ်တည်းဟူလော သန်လျက်ဖြင့်။ အပဒါလေတော၊ မဖောက်မခွဲနိုင်မှု၍။ ဝါ၊ နိုင်ဘဲ။ သံသာရဘယံ၊ သံသရာဘေးကြီးကို။ အတိတော၊ လွန်မြောက်နိုင်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ သုပိနန္တရေပိ၊ အိပ်မက်အတွင်း၌သော်မှလည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိစဘူးချေ။

ယတော ကုတောစိ။ပေ။ဂဟဏတော။ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် အမှတ်မရှိသောအကျိုး ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလျှင် သမ္ပ၊ ဆီ၊ ကြံမှု နှိုရည် မဖြစ်နိုင်စရာမရှိ၊ ဖြစ်နိုင်စရာရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ မည်သည့် အကျိုးမဖြစ်နိုင်ပါဟု အဟေတုအယူကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ယူလေသည်။

နိယတဝါဒဉ္စ။ ။“ထိုသို့ အကြောင်းမရှိလျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် ယခု မျက်မြင်ဖြစ်သော သတ္တဝါ-အရာဝတ္ထုများ ဖြစ်ရသနည်း”ဟု ထို အဟေတုက အယူရှိသူကို ပြန်၍မေးလျှင် “နိယတ=မည်သည့်အချိန်အခါ၌ လူ သို့မဟုတ် နတ် သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရမည်”ဟု အမြဲသတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆို၏။ ထိုအယူကို “နိယတဝါဒ”ဟု ခေါ်၏။ အကျယ်ကို သာမညဗလသုတ်-မက္ခလိဝါဒ၌ ကြည့်ပါ။

ဥပါဒိယတိတိ။ ။ဤ ဣတိသဒ္ဒါသည် “သစ္စပ္ပဘဝတော ကိစ္စာ” စသည်ဖြင့် ခေတ္တဂါထာကို ပြုပြီးလျှင် “တတ္ထ ယသ္မာ ကုသလာ ကုသလကမ္မ” စသည်ဖြင့် ထိုဂါထာကို အကျယ် ပြလား၏။ “ယဒအေါ ထိုဂါထာ၏ အနိပ္ပါယ် အကျယ် ပြီး၏”ဟု ပြသော ပရိသမာပနတ္ထ နိပါတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ‘ဥပါဒိယတိတိ’နောက်၌ ပိုဒ်ခိုဝါစေ၊ စာအုပ်တို့၌ ပိုဒ်မပါဘဲ “ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံ”နှင့် ဆက်နေသည်မှာ မကောင်းပါ။ ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံမှစ၍ ဂါထာတရပ်လုံးကား ‘ဆိုအပ်ပြီးကို ပြန်၍မေးသော နိဂုံးဝါကျတည်း။

စ၊ သာဓကကား။ “ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ။ ပေ။ သံသာရံ နာတိဝတ္ထတိ”
တိ၊ ဟူ၍။ တေ (သုတ္တ)၊ ဤပါဠိကို။ ဘဂဝတောပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
[အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်း
နက်နဲ၏။ ဂမ္ဘီရဝဘာသော စ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသောအရောင်
လည်း ရှိ၏။ အာနန္ဒ၊ တေဿ ဓမ္မဿ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်း အရပ်
ရပ်ကို။ အနန္တဗောဓော၊ ဉာတပရိညာဖြင့် အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋ္ဌိ-
ဝေဓော၊ တိရုဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။
အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။

တေဿ ဓမ္မဿ။ ။ တေဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်တဿ ဓမ္မဿ၊ သော ပန အတ္တတော
ဟေတုပ္ပဘဝါနံ (အကြောင်းဟူသော အစအမှန်ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏) ဟေတု
(အကြောင်းတည်း။) ထို့ကြောင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသည် မိမိကိုစွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏
ဖြစ်စေရာ အကြောင်းတရားတည်း”ဟု မှတ်ပါ။

အနန္တဗောဓော။ ။ “ဉာတပရိညာဝသေန အနန္တဗုဒ္ဓနာ”ဟု သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ
နိဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာတို့ ဖွင့်ကြ၏။ ထို၏ ဋီကာတို့၌ ဉာတပရိညာ
ကို “နာမဂ္ဂူပပရိဂ္ဂဟော တဿစ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော”ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် “န ပဌမာဘိနိဝေ-
သမတ္တေန ဟောတိ၊ အထခေါ တတ္ထ အပရာပရံ ဉာဏပတ္တိသညိတေန အနန္တဗုဒ္ဓနာ”
ဟု ဖွင့်၏။ ထိုဉာတံ ၂-ပါးကို ပဌမ နှလုံးသွင်းရုံမျှ မကဘဲ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေသောအား
ဖြင့် သိခြင်းကို “အနန္တဗောဓ” ခေါ်သည်-ဟူလို။

အပ္ပဋ္ဌိဝေဓော။ ။ “တိရုဏပဟာန ပရိညာဝသေန အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇနာ”ဟု ထိုအဋ္ဌကထာ
ဖွင့်၏။ ထို၏ ဋီကာ၌လည်း “နိစ္စသိညာဒိနံ ပဇာနဝသေန ပဝတ္တမာနာ ဝိပဿနာဓမ္မေ
(ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို) ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ ဝေနာမ ဟောတိ”ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်အရ နိစ္စသည်
စသည်ကို ပယ်တတ်သော အနိစ္စာနုပဿနာစသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို “ပဟာနပရိညာ”
ခေါ်သည်ဟုမှတ်ပါ။ ထိုပဟာနပရိညာသည် နာမဂ္ဂူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့မှ
တိုးတက်၍ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ထိုးထွင်းထွင်း သိမြင်လာသောကြောင့် ပရိဝေဓ
ဉာဏ်လည်းမည်၏။ “တစဋ္ဌောနတူတာ စ တိရုဏပရိညာ=ရုပ်နာမ်တို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ”ဟု ဆုံးဖြတ်တတ်သောဉာဏ်သည် တိရုဏပရိညာမည်၏။ ထိုတိရုဏပရိညာသည်
ပြုအပ်ခဲ့သော ဝိပဿနာဉာဏ်လျှင် အရင်းခံရှိ၏။ ဘာကြောင့်နည်း- ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်
“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟု ရှုပြီးမှသာ ရုပ် နာမ်တို့ကို အနိစ္စ စသည်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်သော
ကြောင့်တည်း။

မဂ်ဉာဏ် ။ ။ ထိုတိရုဏပရိညာဖြင့် ပဋိဝေဓ အသိ ဖြစ်ပြီးမှသာ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်
လာနိုင်၏။ ထို မဂ်ဉာဏ်သည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းဟူသော ပရိညာ၊ သမုဒယ
သစ္စာကို ပယ်ခြင်း ဟူသော ပဟာနအားဖြင့် သိနိုင်ခြင်းကြောင့် ထို တိရုဏ၊ ပဟာန
၂-ပါးတို့ ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် “အရိယမဂ္ဂေါ စ ပရိညာပဟာနာဘိသမယာဝသေန
ပဝတ္တိယာ တိရုဏပဟာနပရိညာသင်္ကဟော စ” ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သည်။

တန္တာကုလကဇာတာ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ကစီရည်တင်အပ်သော ချည်ထွေး၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ (တနည်း) ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ စာမကလေး၏ ရှုပ်ထွေးသော အသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော ဖြူဆံမြက်၊ ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော့၍။) အပါယ်၊ ကြီးပွားခြင်းမှကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ် ၄-ဘုံကို၎င်း။ သံသာရုံ၊ ကြွင်းသောသံသရာကို၎င်း။ (တနည်း) အပါယ်၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ သံသာရုံ၊ အလုံးစုံသော သံသရာကို။ နာတိ-

တန္တာကုလကဇာတာ။ ။[သတ္တံ တန္တု ပုမေ တန္တံ။—အဘိဓာန် (၅၂၃)။] အာကုလ သဒ္ဒါသည် ရှုပ်ထွေးခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ အာကုလနံ၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း။ အာကုလံ၊ ခြင်း။ အာကုလမေဝ အာကုလကံ၊ သတ္တန္တံ ကပစ္စည်း၊ (တနည်း) အာကုလန္တံ၊ ပေါင်းစပ် ရှုပ် ထွေးတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အာကုလကနံ၊ အာကုလကနံ ဘာဝေါ အာကုလကံ၊ ရှုပ်ထွေး ကုန်သည်၏အဖြစ် (ရှုပ်ထွေးခြင်း)။ တန္တာနံ၊ ချည်တို့၏+အာကုလကံ တန္တာကုလကံ၊ ဤ နည်း၌ ထိုထိုနေရာဝယ်ရှိသော ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကို “တန္တာကုလက” ဟု ခေါ်၏။ တန္တာကုလကမိဝ+ဇာတာ တန္တာကုလကဇာတာ(ပဇာ)၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာတို့ဖြင့် မသိသော သတ္တဝါအပေါင်းသည် အမြတ်အဆာချည်တွေ ပေါင်းစု ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်မှန်း၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ် ဖြစ်မှန်းကို မသိနိုင်ဘဲ အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာအယူကို ယူမိလေသည်။

ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာတိ‘ကုလဂဏ္ဍိကံ’ဝုစ္စတိ ပေသကံ၊ ရ ကုပ္ပိယသုတ္တံ၊ ရက်ကန်းသည်တို့၏ ချည်ခင်ကို ကစီရည်ဆွတ်ဖြန်း၍ ဘီးဖြင့် ဖီးသောအခါ ချည်အထွေးတွေပါလာ၏။ ထိုချည်ထွေးကို “ကုလဂဏ္ဍိက”ဟု ခေါ်၏။ (တနည်း)ကုလ နာမ သာကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလာဝကောတိပိ ဧကေ=တချို့က စာအသိုက်ကို “ကုလ ဂဏ္ဍိက”ဟု ခေါ်ကြ၏။—နိဒါနဂူသံယုတ်၊ ၆-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ် အဋ္ဌကထာ။ ဋီကာ၌ “သား ကုဏိကာတိ ဝဋ္ဋစာတကသာကုဏိကာ”ဟု တွေ့ရ၏။ ဝဋ္ဋသည် ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်။ “ဝန”ဟု ထင်သည်။ တောစာမကလေးတို့သည် သစ်ပင်၏ အစက်တို့၌ တွဲလျားဆွဲ၍နေ သော စာပေါင်းသိုက်ကို ပြုလေ့ရှိကြ၏။ ထိုစာသိုက်ကို “ကုလဂဏ္ဍိက”ဟု ခေါ်သည်။ ကုလဂဏ္ဍိကမိဝ+ဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ။ [ဤပုဒ်၌ မူကဲ့ အမျိုးမျိုးရှိ၏။]

မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ။ ။ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်တို့သည် ကြီးလသော် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ် လျက် ကြီးပွားတတ်ကုန်၏။ [တဇုဘယံ ကိရတိဏံ အာကုလံ ဇဇိတံ (ဖြစ်သော ရှုပ်ထွေး ခြင်းရှိသည်။)ဟုတော့ ဝဇုတိ။—မဟာဋီကာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိသော သတ္တဝါ အပေါင်း လည်း ရှေး၌ ပြဇာတ်သောနည်းအတိုင်းပင် ရှုပ်ထွေး၍ နေလေသည်။ [အပါယ် စသည် တို့၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။]

ဝတ္ထုတိ၊ မလ္လနံမြောက်နိုင်။ (ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သစ္စပ္ပဘဝတော။ပေ။ယထာ-
ရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ဤ။) [ရွှေက ကသွာ အမေးကို ပြန်၍ဖြေဆိုရာ ဣတိ တပုဒ်
အကြေကြ၍ ရွှေကားကို ပြန်လှည့်ပါ။]

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဤ ဘဝစက်ကို သစ္စပ္ပဘဝ စသောအားဖြင့်
ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏
၎င်း။ ပရေသံ ဝါ၊ သူတပါးတို့၏၎င်း။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ သုခါယ၊
ချမ်းသာအလို့ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ပဏှိတော၊ ပညာရှိသည်။ (အတ္တ-
ဟိတပရဟိတပဋိပန္နဖြစ်သော ပညာရှိသည်။) အဝသေသ ကိစ္စာနိ၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ကို သိအောင်ပြခြင်းမှ ကြွင်းသောကိစ္စတို့ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဂမ္ဘီရေ၊
နက်နဲလှစွာသော။ ပစ္စယာကာရပ္ပဘေဒေ၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ
အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိအပြားရှိသော။ ဣဝ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ယထာ၊
အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လသော်။ ဂါမံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထောက်တည်
ခြင်းကို။ လဘေထ၊ ရနိုင်ရာ၏။ ဝေံ၊ ဤ ထောက်တည်ရာ ရနိုင်လောက်အောင်
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ သတိ မပြတ်
အမှတ်ရသည်။ (ဟုတူ၊ ၍။) အနုယုဉေ၊ ဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ
သတည်း။ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၂၄၃။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးကို။ ပတ္တ-
ရန္တောဝိယ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့၎င်း။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်ကို။ ဝိတ္တာရေန္တော ဝိယစံ၊
ကျယ်စေသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချဲ့သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အပ္ပုဋ္ဌိဟတညာ-
ဏော၊ မပိတ်ပင်အပ်သော ဉာဏ်ရှိတော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ နိဂ္ဂဟိံ၊ အထုံးအဖွဲ့ မရှိအောင်။
နိဇ္ဈိန္ဒ၊ အရှုပ်အထွေး မရှိအောင်။ပစ္စယာကာရံ၊ အဝိဇ္ဇာ စသောအကြောင်းတရား
တို့၏အခြင်းအရာသတ္တိကို။ နာနာစိတ္တ ဝသေန၊ အထူးထူးသော စိတ်တို့၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဧကဝလံ၊ ဧကစိတ္တ မဖက် သက်သက်။ အယံ ပစ္စယာကာရေ၊ ဤ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏ အခြင်းအရာ
သတ္တိသည်။ နာနာစိတ္တေသုယေဝ၊ အထူးထူးသော စိတ်တို့၌သာ။ န ဟောတိ၊
ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဧကစိတ္တေပိ၊ တခုသောစိတ်၌လည်း။ ဟောတိယေဝ၊
ဖြစ်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကစိတ္တ-

ကွဏိကံ၊ တရသော စိတ္တက္ခဏရိသော။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကိ။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ နိဗ္ဗေဿမှ ရှေးဦးစွာ။ မာတိကံ၊ ကိ။ ဌပေသိ၊ ထားတော်မူပြီ။ ပန၊ သက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဌပိတာယ၊ ထားတော်မူအပ်သော။ မာတိကာယ၊ ဌံ။ [“ဒီပယေ”၌ စပ်။] အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ မူလေဟိ၊ မူလတို့ဖြင့်။ [“နဝမူလပဒါ”ဝယ် “နဝမူလ၌ အတိန္ဒ-ဝိသေသန” စပ်။] နဝမူလပဒါ၊ ၉-ပါးသောမူလပုဒ်ရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၉-ပါးသောနည်းတို့၌၊ စတုက္ကာနိ၊ စတုက္ကတို့ကို၎င်း။ ဝါရဘေဒဉ္စ၊ ဝါရအပြားကို၎င်း။ ဒီပယေ၊ ပြရာ၏။ တတြ၊ ထိုဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းတည်း။ (ဒီပယေ အရ ပြခြင်း-ဟူလို။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမာတိကာ၌။ [ရှေးခိဿယဝယ် “ဧတ္ထ၊ ဤ အတိဓမ္မဘာဇနီ၌”ဟု စွဲလေ၏။] အဝိဇ္ဇာ၊ ပေ။ ပဉ္စဘေဒေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် အပြားရှိကုန် သော။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ မူလပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောနည်း၎င်း။ ဝါ၊ အစ၌ အဝိဇ္ဇာရှိသော နည်း၎င်း။ [သင်္ခါရာဒိကော-စသည်တို့ကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ပေးပါ။] ဣတိ၊ သို့။ နဝမူလပဒါ၊ ၉-ပါးသော မူလပုဒ်ရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ ဣမေ နယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။

တေသ၊ ထို ၉-ပါးသောနည်းတို့၌။ [ဂါထာ၌လာသော “တတ္ထ”ကို ဖွင့်သော ကြောင့် “တို့၌”ဟု ပေးလိုက်သည်။ “ဆတ္ထိံသစတုက္ကာနိ၊ ဝါရသတံ ဟောတိ” တို့၌ စပ်။ ယောဇနာ၌ကား နိဒ္ဒါရဏဖွင့်လေ၏။ “အဝိဇ္ဇာဒိကော နယော”၌ စပ်လိုဟန်တူသည်။ စာသွားထုံးစံ မကျပါ။] တာဝ၊ သင်္ခါရာဒိကနယ အစရှိ သည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ သော။ ယော၊ အယံ နယော၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တတ္ထ၊ ထိုနည်း၌။ ပစ္စယစတုက္ကံ၊ ၎င်း။ ဟေတုစတုက္ကံ၊ ၎င်း။ သမ္ပယုတ္တ-စတုက္ကံ၊ ၎င်း။ အညမညစတုက္ကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ စတုက္ကာနိ၊ ဟောန္တိ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာဒိကနယ၌။ (စတ္တာရိ၊ စတုက္ကာနိ၊ ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသေသုပိ၊ အဝိဇ္ဇာဒိကနယမှ ကြွင်းကုန်သော သင်္ခါရာ ဒိကနယ အစရှိသော ၈-ပါးတို့၌လည်း။ (စတ္တာရိ၊ စတုက္ကာနိ၊ ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကေကသ္မိံ၊ ၁-ပါး ၁-ပါးသော။ နယေ၊ ဌံ။ စတုန္တံ၊ စတုန္တံ၊ ၄-ပါးကုန် ၄-ပါးကုန်သော။ စတုက္ကာနိ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဆတ္ထိံသ၊ စတုက္ကာနိ၊ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၃၆-ပါးသော စတုက္ကတို့တွင်။ ဧကေကေန၊ ၁-ပါး ၁-ပါးသော။ စတုက္ကေန၊ ဖြင့်။ စတုန္တံ၊ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ [“စတုန္တံ စတုန္တံ ဝါရာနံ” အရကို နောက်၌ “ပဌမော နာမရူပဋ္ဌာနေ

နာမဿ”စသည်ဖြင့် အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။] သင်္ကဟိတတ္ထာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဒ္ဓံပိ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ နယေ။ သောဠသ သောဠသ၊ ၁၆-ပါးကုန် ၁၆-ပါးကုန်သော။ ဝါရာ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤအပြားအားဖြင့်။ စတုစတုာလိသာမိကံ၊ ၄၄-ပါး အလွန်ရှိသော။ ဝါရသတံ၊ ဝါရတရာသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသောစတုက္ကတို့တွင်။ သဗ္ဗပဌမေ၊ အလုံးစုံသော နည်းတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာမူလကေ၊ အဝိဇ္ဇာမူလရှိသော။ နယေ၊ ဌံ။ ယံ ဧတံ ပစ္စယစတုက္ကံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တသ္မိံ၊ ထိုပစ္စယစတုက္က၌။ ပဌမော၊ ပဌမဝါရသည်။ [“ဒွါဒသဂီကဝါရော နာမ”၌စပ်။] နာမဓ္မပဌာနေ၊ နာမဓ္မပ၏အရာ၌။ နာမဿ၊ နာမ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သဠာယတနဌာနေ၊ သဠာယတန၏အရာ၌။ ဆဠာယတနဿ၊ ဆဠာယတန၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိပုဏ္ဏကေကံယုတ္တော၊ မပြည့်စုံသော အင်္ဂါ ၂-ပါး အပေါင်းနှင့် ယှဉ်သော။ ဒွါဒသဂီကဝါရောနာမ၊ ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဝါရ မည်၏။ [အင်္ဂါအားဖြင့်ကား ၁၂-ပါးပြည့်၏။ ဓူပ မပါ၊ ပဉ္စာယတန မပါသောကြောင့် “မပြည့်စုံသော အင်္ဂဗ္ဗယ”ဟု ဆိုသည်။]

ဒုတိယော၊ ဒုတိယဝါရသည်။ နာမဓ္မပဌာနေ၊ ဌံ။ နာမဿေဝ၊ နာမ်၏ပင်။ ဝါ၊ ကိုပင်။ (ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။) [အတက်က နာမနှင့် တူသောကြောင့် “ေ” သဒ္ဒါ တည့်သည်။] သဠာယတနဌာနေ၊ ဌံ။ ကဿစိ၊ တစုံတရာသော အာယတန၏။ ဝါ၊ ကို။ န ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရိပုဏ္ဏကေကံယုတ္တော၊ မပြည့်စုံသောတပါးသော အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော။ ကောဒသဂီကဝါရောနာမ၊ ၁၁-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဝါရမည်၏။ [နာမဓ္မပအင်္ဂါ၌ ဓူပမပါသောကြောင့် “အပရိပုဏ္ဏကေကံယုတ္တော”ဟု၎င်း၊ သဠာယတနအားလုံး မပါသောကြောင့် “ကောဒသဂီကဝါရော နာမ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။]

တတိယော၊ တတိယဝါရသည်။ သဠာယတနဌာနေ၊ ဌံ။ ဆဠာယတနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပရိပုဏ္ဏကေကံယုတ္တော၊ မပြည့်စုံသော တပါးသော အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော။ ဒွါဒသဂီကဝါရောနာမ၊ ၁၂-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော ဝါရမည်၏။ [သဠာယတန အရာ၌ ပဉ္စာယတန မပါသောကြောင့် “အပရိပုဏ္ဏ ကေကံယုတ္တော”ဟု ဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ “ပရိပုဏ္ဏ”ဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “အပရိပုဏ္ဏ”ဟု ရှိသည်။ ရှေးနိဿယအတိုင်းသာ မှန်သည်။]

စတုတ္ထော ပန၊ စတုတ္ထဝါရသည်ကား။ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဂီကောယေဝ၊ ပြည့်စုံသော ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သာ။ [နာမရူပသဋ္ဌာယတန နေရာဝယ် နာမရူပ အပြည့်အစုံ သဋ္ဌာယတန အပြည့်အစုံပါသောကြောင့်၎င်း၊ အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ရှိသောကြောင့်၎င်း “ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဂီကောယေဝ”ဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုစတုတ္ထဝါရ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို စတုတ္ထော ပန ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဂီကောယေဝ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဌတ္တာ ကဿစိ စောဒကဿ ဤဒီသီ စောဒနာ) သိယာ၊ ၏။ (ကိဒီသီ စောဒနာ သိယာ၊ နည်း။) အယံပိ၊ ဤ စတုတ္ထဝါရသည်လည်း။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ၊ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (“ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ”ဟု မဟောဘဲ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ”ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အပရိပုဏ္ဏေကင်္ဂယုတ္တောယေဝ၊ မပြည့်စုံသော ၁-ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ ဤဒီသီသော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ အပရိပုဏ္ဏေကင်္ဂယုတ္တော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဿ၊ ထို ဆဋ္ဌာယတန၏။ (ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာဝယ် ပါဝင်သော အကြောင်း ဆဋ္ဌာယတန၏။) အနင်္ဂတ္တာ၊ အင်္ဂါမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောဟူသော စကားရပ်၌။ ဖဿောယေဝ၊ သည်သာ။ အင်္ဂါ၊ အင်္ဂါတည်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ (အင်္ဂါ)၊ အင်္ဂါသည်။ န၊ မဟုတ်။ တဿ၊ ထို ဆဋ္ဌာယတန၏။ တသ္မာ၊ အနင်္ဂတ္တာ၊ ထိုသို့ အင်္ဂါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ စတုတ္ထဝါရသည်။ အပရိပုဏ္ဏေကင်္ဂယုတ္တော၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ပဌမော၊ ပဌမဝါရကို။ (ဂဟိတော ဌံစပ်။) သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေန၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိမ်းယူနိုင်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။) ဒုတိယော၊ ကို။ ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌေန၊ ပစ္စည်း၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ တတိယော၊ ကို။ ဂမ္ဘသေယျကသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ စတုတ္ထော၊ ကို။ ဩပ-ပါတိကသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ “ဂဟိတော။ [ဤလည်း ပကာရတရ။]

တဿ၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမော၊ ကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ ဒုတိယော၊ ကို။ ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ တတိယော၊ ကို။ အပရိပုဏ္ဏာယတနဝသေန၊ မပြည့်စုံသော အာယတနတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ [ပဉ္စာယတနမပါသောကြောင့် “အပရိပုဏ္ဏာယတန”ဟု ဆိုသည်။] စတုတ္ထော၊ ကို။ ပရိပုဏ္ဏာယတနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော။ [ဤလည်း ပကာရ

တခု။] တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမော၊ ကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေနဝ၊ အားဖြင့်ပင်။ (ဂဟိတော)။ ဒုတိယော၊ ကို။ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တဝသေန၊ မဟာနိဒါနသုတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ တတိယော၊ ကို။ ဂူပဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ စတုတ္ထော၊ ကို။ ကာမဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော။ [ဤလည်း ပကာရတခု။] ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာစရိယေဟိ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဝုတ္တံ)။

တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော ဝါရတို့တွင်။ ပဌမော၊ ကို။ [ဝုတ္တော ခွဲစပ်။] ဝါ သည်။ [ပဝိသတိ ခွဲစပ်။] ဒုတိယာဒိသု၊ ကုန်သော။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဝါရေသု၊ တို့တွင်။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသောဝါရ၌။ န ပဝိသတိ၊ မဝင်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝိသတိယေဝ၊ ဝင်သည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကော တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော။ သေသနံ၊ ပဌမဝါရမှ ကြွင်းသော ဝါရတို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အာဝိ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

တဿ၊ ထိုအထူးကို။ အာဝိဘာဝတ္ထိ၊ ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ [“ဥပလက္ခယေ”၌ စပ်။] ယတ္ထ၊ အကြင် ဝါရစတုက္ကနှင့် တပါးစီ တပါးစီသော ဝါရ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ အညထာ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော် မူအပ်သောအခြင်းအရာမှ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ ယဟိ၊ အကြင်ဝါရ၌။ ယံ စာပိ၊ အကြင် စကားကိုလည်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ယံ၊ အကြင်အကြောင်းတရားသည်။ ယဿ၊ အကြင်အကျိုး တရားအား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံကို။ ဥပလက္ခယေ၊ မှတ်သားရာ၏။

• တဩ၊ ထိုဂါထာ၌။ [“တဩတံ ဥပလက္ခဏာကာရေ”ဟု ယောဇနာ၌ စွဲလေ၏။] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ နယော၊ တည်း။ တာဝ၊ ဝိသေသမှု ရှေးဦးစွာ။ (ပဌမဝါရ၌ မည်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူ၏စသော အထူးမှ ရှေးဦးစွာ။)

ယံ ယတ္ထ အညထာ ဝုတ္တံ။ ။ “တဩယံ နယော”စသော အကျယ်စကား၌ “တေ သုပ ဝါရေသု”သည်၎င်း၊ နောက်၌လာမည့် ပဌမဝါရေ စသည်သည်၎င်း ယတ္ထ၏ အနက် ပြတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဝါရစတုက္ကေ ကေကဝါရေစ”ဟု ၂မျိုးဖွင့်သည်။ အကျယ် စကား၌ “သုတ္တန္တဘာဇနိယေ ဝိယ သင်္ခါရေတိ အဝတော သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ”သည် “ယံ အညထာ ဝုတ္တံ”၏ အနက်ပြတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သုတ္တန္တဘာဇနိယတော အညထာ သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ”ဟု ဖွင့်သည်။

တံ သဗ္ဗံ။ ။ ရှေ့ ၃-ပါး၌ရှိသော ယံသဒ္ဓါ၏ အနက်အားလုံးကို “တံ သဗ္ဗံ”ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့် “ထိုဝါရ၌ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ထိုစကား ကို၎င်း၊ ထိုဝါရ၌ မဟောအပ်သော ထို စကားကို၎င်း၊ ထိုအကြောင်းတရား၏ ထို အကျိုး တရားအား ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို၎င်း။ ဥပလက္ခယေ၊မှတ်သားရာ၏” ဟု အကျယ်စွဲပါ။

(နိဗ္ဗိဋ္ဌေန၊ သော။) အဝိသေသေန၊ အထူး မ မ သာမညအားဖြင့်။ [သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ ခွဲစပ်။] စတုသုဝါ၊ ၄-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု၊ ဤဝါရတို့၌။ [သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ ခွဲစပ်။] သုတ္တန္တဘာဇနီယေ ဝိယ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌ ကဲ့သို့။ သင်္ခါရတိ၊ သင်္ခါရဟူ၍။ အဝတွာ၊ (ဗဟုဝစ်ဖြင့်) ဟောတော်မူအပ်။ သင်္ခါရေတိ၊ သင်္ခါရေဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ (ကေဝုစ်ဖြင့်) ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို သင်္ခါရေဟူသော ကေဝုစ်စကားကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ နည်း။) ဣတိ (စေ)။ ဤသို့ မေးအံ့။ (သင်္ခါရဿ၊ န။) ကေစိတ္တက္ခဟိကတ္တာ၊ တခုသော စိတ္တ- က္ခဟိဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသင်္ခါရေဟူသော ကေဝုစ်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ တကြ၊ ထိုသုတ္တန္တဘာဇနီယ နည်း၌။ နာနာစိတ္တက္ခဟိကော၊ အထူးထူးသော စိတ္တက္ခဟိဖြစ်သော။ ပစ္စယာ- ကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဝိဘက္ခော၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣဓ၊ ဤ အဘိ- ဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ ကေစိတ္တက္ခဟိကော၊ တခုသော စိတ္တက္ခဟိ ဖြစ်သော။ (ပစ္စယာကာရော၊ ကို။) အာရဇ္ဈေ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ကေစိတ္တ- က္ခဟေ၊ ခွဲ။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရတိ အဝတွာ သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝါရတို့တွင်။ ပဌမဝါရေ၊ ၌။ ကေစိတ္တက္ခဟပရိယာပန- ဓမ္မသင်္ဂဟဏတော၊ တခုသောစိတ္တက္ခဟ၌ အကျုံးဝင်သောတရားတို့ကို သိမ်းယူ နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗဋ္ဌာနသာဓာရဏတော၊ အလုံးစုံသော ဝါရဟူသော ဌာနနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာ ဌာနဟူသောဘဝနှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဂ္ဂပံ၊ ကို။ ဆဇ္ဈတ္တာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမန္နေဝ၊ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤစကားလည်း အညတာဝုတ္တံ၏အကျယ်ပင်တည်း။] ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုနာမ်သည်။ ကေစိတ္တက္ခဟ ပရိယာပနံ၊ သည်၎င်း။ သဗ္ဗဋ္ဌာန သာဓာရဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ကတ္တစိ၊ အချို့သော။ ဝိညာဏပုဝတ္ထိဋ္ဌာနေ၊ ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာ ဌာန၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝတ္တတိဝေ၊ သည်သာ။)

ပဌမဝါရေ ပနေတ္ထ။ ။ “သင်္ခါရေ” ဟု ဟောတော်မူပုံသည် ဝါရ ၄-ပါးလုံးနှင့် ဆက် ဆံ၏။ ထို့ကြောင့် “သင်္ခါရေ” ဟု ဟောတော်မူပုံကိုပြုရာ၌ “အဝိသေသေန စတုသု” ဟု ရ၍ “သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ” တိုင်အောင်ပြုပြီးလျှင် ပဌမဝါရ၌ ဟောတော်မူပုံကိုသာ သီးခြား ပြလိုသောကြောင့် “ပဌမဝါရေ ပနေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ကေစိတ္တပေသဓာရဏတော စ ။ ။ ဤဟိတိတိ၏ သမ္ပန်သည် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမန္နေဝ” ၌ ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်တည်း။ “နာမန္နေဝ ဝုတ္တံ” ၌ ဝေဖြင့် ရှုပကို ဟောတော် မမူဟု ကန့်၏။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ “အဝုတ္တဉ္စာပိ” အရ “ရှုပကို ဟောတော်မမူ” ဟု ပဌမ သိခဲပါ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဌမဝါရ၌။ ဧကစိတ္တက္ခဏပရိယာ-
 ပန္နော၊ သော။ ဧကောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ (ဟောတိ)။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုတပါးသောဖဿအား။ အနုရူပံ၊ လျော်သော။
 ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာယတနံ၊ ကို။ ဇဏ္ဍေ၊ ယူတော်
 မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဠာယတနဌာနေ၊ နှာမပစ္စယာ ဆဌာယတနန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဧကံ၊ သော။ မနာယတနံယေဝ၊ ကိုသာ။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊
 မှန်။ တံ၊ ထိုမနာယတနသည်။ ဧကဿ၊ သော။ အကုသလဖဿဿ၊ အကုသိုလ်
 ဖဿအား။ အနုရူပံ၊ သော။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)။
 [ရှေးနိဿယ၌ အနုရူပပစ္စယဘူတံဟု သမာသ်ရှိ၏။ ကောင်းပါသည်။ အကျယ်
 နိဗ္ဗေသ၌ အကုသိုလ်ဖဿကို စ၍ဟောတော်မူသောကြောင့် “အကုသလဖဿ-
 ဿ”ဟု အကုသလကို ထည့်၍ ဆိုသည်။]

စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤမနာယတနဟူသောနာမ်ကို။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ
 ဧတ္တာပိ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဟူသော ဤ အင်္ဂါ၌လည်း။ ဝါ၊ ဤအင်္ဂါတုန်း
 ကလည်း။ ကာမံ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။ (“ဝိညာဏ်”
 ဟူသောနာမည်ဖြင့် အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင်
 ဟောတော်မူအပ်ပြီးပါသော်လည်း။ ဧတတုဖလ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ အကြောင်း
 အထူး အကျိုးအထူးကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ အင်္ဂပုဏ္ဏတ္ထံစာ၊ အင်္ဂါ
 ပြည့်ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ ပန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ ဣမ၊ ဤ နာမပစ္စယာ ဆဌာ-
 ယတနံ ဟူသောပါဌ၌။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။

ယသ္မာ စ ပေ။ ပနာယတနံယေဝ အာဟ။ ။ “မနာယတနံယေဝ”၌ ဝေဖြင့် စက္ကာယံ-
 တန စသော ရွှေ ၅-ပါးကို ဟောတော်မူဟု ကန့်၏။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ “အဝုတ္တဉ္ဇာပိ”
 အရ ချပ်အာယတနတို့ကို ဟောတော်မူဟုလည်း ခုတ်ယသိပါ။ ရုပ်အာယတနကို ဟောတော်
 မမူလျှင် သုတ္တန္တဘာဇနိယအတိုင်း “သဠာယတနံ”ဟု ဟောတော်မူပုံကို “အဝုတ္တံ”အရ
 သိ၍ “အညဉ္ဇာ ဝုတ္တံ”အရ “ဆဌာယတနံ”ဟု ဟောတော်မူပုံကိုလည်း သိပါ။ ဇီကာ၌ ဤ
 အတိုင်းဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ရုပ်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကို “ယသ္မာ၊ ပေ။ ဖဿော။
 တသ္မာ”ဟု အဋ္ဌကထာအတိုင်း သိပါ။ “တံ ဟိ။ ပေ။ ပစ္စယဘူတံ” ကား မနာယတနကို
 ဟောတော်မူခြင်း၏ အကျိုးပြတည်း။

ကာမဉ္ဇေတံပေ။ ဂဟိတံ။ ။ ဤအဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းသည် စိတ္တက္ခဏတချက်၌ အတူ
 ဖြစ်သောတရားတို့ကိုသာ ပြဆနည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရပစ္စယာတုန်းက ဝိညာဉ်ဟု
 သောနာမည်ဖြင့် ယူအပ်ပြီးသောစိတ်ကို “နာမပစ္စယာ ဆဌာယတနံ” ဟူသောပါဌ၌
 ဆဌာယတနံ(မနာယတနံ)ဟူသော နာမည်ဖြင့် ထပ်၍မယူသင့်၊ သို့ပါလျက် အဘယ်အကျိုး
 ငှါ ထပ်၍ယူအပ်ပါသနည်းဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “ကာမဉ္ဇေတံ”စသည်ကို မိန့်သည်။
 ဧတတုဖလဝိသေသဒဿနအကျိုး၊ အင်္ဂပုဏ္ဏအကျိုးငှါ ထပ်၍ ယူအပ်ပါသည်-ဟူလျှ်။

ဟိ၊ ချဲ့။ တကြ၊ ထို သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ဟူသော ပါဠိ၌။ စေတသ၊ ဤ ဝိညာဉ်၏။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ သင်္ခါရော၊ သည်။ ဟေတု၊ အကြောင်း တည်း။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမူ သာမညအားဖြင့်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဝိညာဉ် ဟူသော နာမ်သည်။) ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ပန၊ ကား။ ဣ၊ ဤ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ ဟူသော ပါဠိ၌။ အသ၊ ထို ဆဋ္ဌာယတနံ ဟူသော ဝိညာဉ်၏။ အဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ နာမံ၊ သည်။ ဟေတု၊ တည်း။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ဖဿော၊ သည်။ ဖလံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောကာဒယော၊ ထို့ကို။ [နဂဟိတာ-၌ ပဓာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်။] ဝါ၊ ထိုသည်။ [န သမ္ပဝန္တိ၊ န ပဝတ္တန္တိ-၌ အပံ့ခံနအဖြစ်စပ်။] သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံတို့ သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ န သမ္ပဝန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ စိတ္တပဝတ္တိဋ္ဌာနေစေဝ၊ စိတ်၏ဖြစ်ရာဋ္ဌာနဟူသော ဘဝ၌၎င်း။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌၎င်း။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ [အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော် မမူအပ်ကုန်-ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ဇာတိဇရာမရဏာနိ၊ ထို့ကို။ [ဂဟိတာနိ ၌စပ်။] အစိတ္တက္ခဏ- မတ္တာနိ၊ စိတ္တက္ခဏတချက် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သည်။ သမာနာနိပိ၊ ဖြစ်ပါ ကုန်သော်လည်း။ စိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ အန္တောဂတ္တော၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတူက်။ အဂပရိပူရဏတ္ထံ၊ ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါ၏ပြည့်ခြင်း

တကြ ဟိ။ ပေ။ ဖလံတိ။ ။ ထိုအကျိုး ၂-ပါးတွင် အင်္ဂပတ္ထအကျိုးမှာ ထင်ရှားသော ကြောင့် မချဲ့တော့ဘဲ ဟေတုဖလဝိသေသနဒဿန အကျိုးကိုသာ ချဲ့ပြလိုသောကြောင့် “တကြ ဟိ” စသည်မိန့်၊ “နာမံ” အရ၌ ဝိညာဉ်ဟူသောနာမံ စေတသိက် ခန္ဓာ ၃-ပါးဟူသော နာမံ ၂-မျိုးလုံးကို ရ၏၊ မှန်၏။—ဝိညာဉ်နှင့် စေတသိက်ခန္ဓာ ၃-ပါးသည် ခွဲ၍မဖြစ်ကြ၊ ထို့ ကြောင့် “သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” တုန်းက အကျိုးဝိညာဉ်ဟူသည် ဤစိတ် စေတသိက် နာမံ ပင်ဖြစ်၍ “သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ၌ အကြောင်းမနာယတန ဟူသည်လည်း ဤ စိတ် စေတသိက် နာမံပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အဝိသေသေန=ဝိညာဉ်နာမံ၊ စေတသိက် နာမံဟု မချဲ့ခြားဘဲ သာမည” ဟု ဆိုသည်။

ဇာတိဇရာမရဏာနိ ပန။ ။ သောကစသည်တို့သည် စိတ္တက္ခဏတရတည်း၌လည်း အတူ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ သောကစသည် မဖြစ်ရကား စိတ်ဖြစ်ရာ ဘုံဋ္ဌာနတိုင်း၌လည်း မဖြစ်ကြ၊ ထို့ကြောင့် ကေစိတ္တက္ခဏိက တရားစုတို့ကိုသာ ဟောပြောဖြစ်သော ဤ အဘိဓမ္မ ဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော်မမူလျှင် ရှိပါစေတော့၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဇာတိ၊ ရင့်ခြင်းကို ဇရာ၊ ပျက်ခြင်းကို ဖရဏဟုဆိုရကား စိတ္တက္ခဏတချက် (ဇာတိ ၃-ချက်) ခန့်မျှ မတည်နိုင် သော ဇာတိဇရာမရဏတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း—ဟု မေးဘယ်ရှိရ ကား “ဇာတိဇရာမရဏာနိ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ပါဠိလျှောက်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ်သိ လောက်ပြီ။

အကျိုးငှါ။ ဂဟိတာနိ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ယံ ယထာ ပစ္စယော ယဿဟူသော အကျဉ်းပါငြိ၏ အကျယ်မှ ရှေးဦးစွာ။ [“ဝေဒိ-တဗ္ဗ” ခွဲစပ်။] ဧတ္ထေ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ [“ဧတ္ထေ၊ ဤ ပဌမဝါရ၌” ဟု ရှေးနိဿယ၌ စွဲ၏။] ယံ၊ အကြင်တရားကို။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ယဉ္ဇ၊ အကြင်တရားကိုလည်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ တံ၊ ထို ဟောအပ်၊ မဟောအပ်သော တရားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ ပစ္စယစတုက္က၌။ [“ဧတ္ထေ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီ၌” ဟု ရှေးနိဿယ စွဲ၏။] ဣတော၊ ဤ ပဌမဝါရမှ။ ပရေသု၊ ကုန်သော။ ဝါရေသု၊ ၃-ဝါရတို့၌။ ယံ၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဝုတ္တနုယေနော၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝါရေ၊ ၌။ ယော ယော ဝိသေသော၊ သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ တံတံ၊ ထိုထို အထူးကို။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို လာရာဝါရ၌သာ။ ပကာသယိဿာမ၊ အံ။

ပန၊ ကား။ ယံ ယထာ ပစ္စယော ယဿာတိ ဧတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါငြိ။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) သင်္ခါရဿ၊ အား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ-သာဓာရဏေဟိ၊ သမ္ပယုတ်တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံကုန်သော။ သဟဇာတ ။ပေ။ပစ္စယေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ ၆-ပစ္စည်းတို့၎င်း။ ဟေတုပစ္စယေနစ၊ ဟေတု ပစ္စည်း၎င်း။ [သမ္ပယုတ္တဓမ္မသာဓာရဏ မဟုတ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းကို သီးခြားခွဲ၍ ဆိုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ သတ္တော၊ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၇-ပစ္စည်းတို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဟေတုစတုက္ကာဒိနိ၊ ကုန်သော။ [ဋီကာ၌ “ဟေတုကာဒိနိ” ဟု ဆိုသည်။] တိဏိ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာ-နိ၊ ထိုကို။ အဝိဂတသမ္ပယုတ္တအညမည ပစ္စယဝသေန၊ ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဝေ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာက သင်္ခါရ

ဝေဒိတဗ္ဗံ ။ “တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ”ရောက်မှ ဂါထာ၌ “ယံ အညထာ ဝုတ္တံ၊ ယဉ္ဇ အဝုတ္တံ” ဟူသော ရှေ့ ၂-ပါး၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ပြီးသည်၊ ထို့ကြောင့် ရှုပ်ကိုင်၎င်း၊ သဋ္ဌာယတနံ ကိုင်၎င်း၊ သောက စသည်ကိုင်၎င်း မဟောခြင်းကို “ယဉ္ဇ အဝုတ္တံ” ဟု မှတ်ပါ။ “သင်္ခါရော” ကိုင်၎င်း၊ “နာမရူပ” အရာ၌ “နာမံ” ကိုင်၎င်း၊ “သဋ္ဌာယတနံ” ကိုင်၎င်း “ယံ အညထာ ဝုတ္တံ” ဟု မှတ်ပါ။

တိဏိ စတုက္ကာနိ ။ပေ။ဝုတ္တာနိ။ ။ “အဝိဂတ သမ္ပယုတ္တ အညမညပစ္စယဝသေန” ကို တိဏိ စတုက္ကာနိနှင့် အစဉ်အတိုင်းတို့၍ “ဟေတုစတုက္ကကို အဝိဂတပစ္စည်းနှင့်စပ်သဖြင့်၎င်း၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္ကကို သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း၊ အညမညစတုက္ကကို အညမညပစ္စည်း နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟု အဓိပ္ပါယ် မှတ်ပါ။

အား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ တာနိ၊ ထို ၃-ပစ္စည်းတို့ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ အဝသေသာနံ၊ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရဿ၊ အား။ စတုဓာ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သင်္ခါရော၊ သည်။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ သမ္ပယုတ်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံကုန်သော။ ဆဟိ၊ ၆-ပစ္စည်းတို့၎င်း။ [သဟဇာတ စသော ပစ္စည်းတို့ကို ဆိုသည်။] ကမ္မာဟာရပစ္စယေဟိ၊ ထို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှစ်ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော် လည်း။ ဣဓ၊ ဤ သင်္ခါရက ဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ၊ ထို အဝိဂတသမ္ပယုတ္တအညမညပစ္စည်းတို့ကို ပင်။ အပနေတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဓာ(ပစ္စယော၊ ဟောတိ) ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာဗဿ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ ထို၎င်း။ ဣန္ဒြိယာဟာရဝိပတိယိ၊ စ၊ ထို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝဓာ(ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ကိုးပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကိုပြရာ၌။ တယော၊ အဝိဂတ၊ သမ္ပယုတ္တ အညမည ပစ္စည်း ၃-ပါးတို့ကို။ အပနေတွာ၊ ဆဓာ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။

နာမံ၊ စေတသိက်ခန္ဓာဟူသော နာမ်သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ ထို၎င်း။ [ဣတိ ခွဲစပ်။] ပန၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ စေတသိက်နာမ် အပေါင်းတွင်။ ကိဉ္စ၊ အချို့သော် နာမ်သည်။ (ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ ပညာသည်။) အဓိပတိပစ္စယေန၊ ၎င်း။ (ဆန္ဒာဓိပတိ စသည်ကို ဆိုသည်။) ကိဉ္စ၊ အချို့သော် နာမ်သည်။ (ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဏာ- ဟုဆိုသည်။) အာဟာရပစ္စယာဒိဟိ၊ ထို၎င်း။ ဣတိ၊ အနေကဓာ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် များသောအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ စေတသိက်ခန္ဓာဟူသောနာမ်က ဆဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ တယော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ၊ ထိုကိုပင်။ အပနေတွာ၊ ၍။ တိဓာဝါ၊ ၃-ပါး အပြားအားဖြင့်သော်၎င်း။ စတုဓာဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပဉ္စဓာဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။

တိဓာ စတုဓာ ပဉ္စဓာ-ဝါ။ ။ ဘညာ၊ မနသိကာရ စသော တရားတို့ကို ရည်ရွယ်၍ “တိဓာ”ဟု ဆိုသည်။ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ ပစ္စည်း ၃-ပါးတည်း။ ဖဿ၊ စေတနာ စသည်တို့ကား ထို ၃-ပါး၌ အာဟာရ စသည်တို့၌ စတုဓာ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာ၊ ဝိတက် စသည်တို့မှာ ထို ၃-ပါး၌ ဈာန၊ ဣန္ဒြိယ စသည်တို့၌ ပဉ္စဓာ ဖြစ်၏။ [ဋီကာ၌ “ဆဓာ ဝါ”ဟုလည်း ဝိကပ္ပဖြု၍ သမာဓိအတွက် ရိုးရာ ၃-ပါးတွင် ဈာန၊ ဣန္ဒြိယ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့၌ ၆-ပါးသရုပ်ကို ထုတ်ပြထားသည်။]

ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမဿ၊ အား။ (ပစ္စယော)ယထာ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ အား။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဖဿော၊ သည်။ ဝေဒနာယ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ တို့ဝင်း။ အာဟာရ-ပစ္စယေန စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သတ္တဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ၇-ပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဖဿက ဝေဒနာအား ကျေးဇူး ပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော၊ တေယေဝ အပနေတွာ၊ စတုဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ။)။

ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ဆဟိ၊ တို့ဝင်း။ ဈာနိ-န္ဒြိယ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဝင်း။ ဣတိ၊ အဋ္ဌဓာ၊ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှစ်ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဝေဒနာက တဏှာအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ၊ တို့ကိုပင်။ အပနေတွာ၊ ပဉ္စဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ။)။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရဿ၊ အား။ (ပစ္စယော)ယထာ၊ ဧဝံ၊ တူ။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပါဒါနဿ၊ အား။ (ပစ္စယော ဟောတိ။)။ [ဤ၌လည်း “ဧဝံ”ကို တဏှာ ဥပါဒါနဿသို့ လှည့်စပ်ဘို့ရန် “ယထာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဿ ပစ္စယော။ ဧဝံ တဏှာ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယောတိ ယောဇနာ”ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။ အဓိပ္ပါယ်လည်း ထင်ရှားပြီ။] ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘာဿ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ ဆဟိ၊ မဂ္ဂပစ္စယေန စ၊ ဣတိ သတ္တဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ။)။ ပန၊ ထိုသို့ ၇-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဥပါဒါနက ဘဝအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော၊ တေယေဝ၊ တို့ကိုပင်။ အပနေတွာ၊ စတုဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ။)။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။ [ပစ္စယော ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤဘဝက

ဆဋ္ဌာယတနံ။ပေ။ဧဝံ။ ။ဝိညာဉ်သည် နာမ်အား ၉-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြခဲ့ပြီ။ ထိုအတူ ဆဋ္ဌာယတနဟူသော ဝိညာဉ်သည် ဖဿအား ထို ၉-ပစ္စယသတ္တိဖြင့်ပင် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ရိုးရာ ၃-ပါးကိုယ်၍ ၆-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို သိပါ။ ထို့ကြောင့် ဧဝံကို “ဆဋ္ဌာယတနံ ဖဿဿ”ဟု ရွှေ့လှည့်စပ်ရသည်။ ဧဝံနောက်၌ ပိုမိုခတ်ပါ။ [ယထာ ဝိညာဏံ နာမဿ ပစ္စယော။ ဧဝံ ဆဋ္ဌာယတနံ ဖဿဿ ပစ္စယောတိ ယောဇနာ။—ယောဇနာ။]

ဥပါဒါနံ။ ပေ။ ဆတ္တဓာ။ ။ဤ၌ ဥပါဒါနံဟု ဆိုသော်လည်း ကာမုပါဒါနံမူတပါး ကြွင်း ၃-ပါးကို ယူပါ။ “ကာမုပါဒါနံက ဘဝအားကျေးဇူးပြုပုံမှာ တဏှာတုန်းက ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ် သောကြောင့် အထူးမဆိုတော့”ဟု ခွဲကာမိန့်သည်။ ထို့ကြောင့် တဏှာ ဥပါဒါနဿ ယထာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဿ၊ ဧဝံ”ဟု ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း “သတ္တဓာ ပစ္စယော”ဟု ကာမု ပါဒါနက ကမ္မဘဝအား ကျေးဇူးပြုပုံကို သိပါ။ [“သင်္ခါရဿ ဧဝံ”၌ ပိုမိုခတ်၍ နိဿယ အတိုင်း ရွှေ့လှည့်စပ်ပါ။]

ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သင်္ခတတရား
တို့၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော ဥပါဒ်ကို။ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိ
အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ၊
ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်သာ။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ တဏှ၊ တူ။ (ပရိယာယံ
ဥပနိဿယပစ္စယဖြင့်သာ။) ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏာ။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။
ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ၊ အကြင် ဆရာတို့သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြ
ကုန်၏။ (ကံ၊ နည်း။) ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံ
လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ တို့အား။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ တို့သည်။ သဟ-
ဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း) (ကသွာ)၊ ကြောင့်။ (ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ၌။ ပေ။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။
ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပစ္စယ-
ဝသေနဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ပဌမဝါရော၊ ပဌမဝါရကို။
(တနည်း) ပဌမစတုက္ကော၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ၌။ ပေ။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။) ဣတိ
ဝဒန္တိ။ [ပဌမဝါရောကို “ပဌမစတုက္ကော”ဟု ဋီကာပြင်သည်။] တေ၊ ထို ဆရာ
တို့ကို။ ဘဝါဒိနံ၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။ တဏှ၊ ထိုသဟဇာတ
ပစ္စယသတ္တိ၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို၎င်း။ (အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။)

သင်္ခတလက္ခဏံ။ ။သင်္ခတဏှ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်သော ရုပ်
နာမ်တရား၏+လက္ခဏံ၊ (သင်္ခတတရားဟု သိကြောင်း အမှတ်အသားတည်း။) သင်္ခတ-
လက္ခဏံ၊ သား။ “တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သင်္ခတဏှ သင်္ခတလက္ခဏာနိ။ ကတမာနိ တိဏိ၊
ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝေယာ ပညာယတိ၊ ဋီတဏှ အညတတ္တံ ပညာယတိ”ဟု ဟောတော်
မူသောကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်၊ ရင့်ခြင်း ဌီ၊ ပျက်ခြင်း ဘင်ကို “သင်္ခတလက္ခဏာ”ဟု
ဆိုသည်။ ဖြစ်ခြင်း ဇာတိ၏သင်္ခတလက္ခဏာဟူသည် ဥပါဒ်၊ ရင့်ခြင်း ဇရာ၏သင်္ခတလက္ခဏာ
ဟူသည် ဌီ၊ ပျက်ခြင်း မရဏ၏သင်္ခတလက္ခဏာဟူသည် ဘင်တည်း။

ဘဝါဒိနံ တဏှ အဘာဝံ။ ။ဤ ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်
ဟောတော်မူလျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ၌၎င်း၊ “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ”၌၎င်း ဘဝ
စသည်တို့က ဇာတိ စသည်တို့အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရလိမ့်မည်။ ထိုသို့ကား
ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ ကျေးဇူးမပြုနိုင်လျှင် ဟေတုစတုက္က(အဝိဂတစတုက္က) စသည်တို့၌ ဇာတိ
ဇရာမရဏတို့ကို မဟောဘဲ ချန်ထားသကဲ့သို့ ဤ ပဌမစတုက္က၌လည်း မဟောဘဲ ချန်ထား
ရလိမ့်မည်။ ထိုသို့လည်း ချန်၍မထား၊ ထို့ကြောင့် ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်စပ်၍
ဟောတော်မူအပ်၏ဟူသော ဝဒန္တိဆရာတို့၏ စကားကို ပယ်ရှားပါလေ—ဟူလို။

သေသပစ္စယာနံ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့၏။ သမ္ဘဝံစ၊
 ဖြစ်သင့်ခြင်းကို၎င်း။ ဒဿေတွာ၊ ပြု၍။ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 (တနည်း)ကသွာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ ပေ။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပဋိက္ခိပိ-
 တဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။
 သဟဇာတပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿ၊
 အား။ (သဟဇာတပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ [ဤကား “ဘဝါဒီနံ တထာ
 အဘာဝံ ဒဿေတွာ”၏ ဒဋ္ဌိတည်း။] စ၊ သည်သာမကသေး။ တေသံသင်္ခါရာ-
 ဒီနံ၊ တို့၏။ အဝသေသာ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းကုန်သော။ ယေ ပစ္စယာ၊
 တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ (ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ။) တေပိ၊ ထို သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့သည်လည်း။
 သမ္ဘဝန္တိယေဝ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။ [ဤကား “သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝံ
 ဒဿေတွာ”၏ ဒဋ္ဌိတည်း။] တသွာ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထို သဟဇာတပစ္စည်းမှ
 ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့ကို။) ဆဇေတုံ၊ စွန့်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ တို့ကို။ ပေ။ (ဒဿေတွာ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။)

ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ဒုတိယဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌေသော။)
 ပဌမဝါရေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်ကို။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဝါရ၌။ အညထာ၊
 တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ယံစာပိ၊ ကိုလည်း။
 ယဟိံ၊ အကြင်ဝါရ၌။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ယဉ္စ၊ အကြင် အကြောင်း
 သည်လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယဿ၊ အကြင် အကျိုး
 အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ တံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒုတိယ-
 ဝါရာဇီသုပိ၊ ထို၌လည်း။ သေသဝနယော။

[ဒုတိယဝါရ စသည်တို့၌ အားလုံးတူသည်ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဘယ်
 ရှိသောကြောင့် “အဟံ ပန ဝိသေသော” စသည်ကိုမိန့်။] ပန၊ ကား။ (တနည်း)
 ပန၊ အထူးကား။ အဟံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဒုတိယ-
 ဝါရေ၊ ၌။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ သဠာ-
 ယတနဠာနေ၊ သဠာယတန၏အရာ၌။ (သဠာယတနံဟု ဟောရမည့်ဌာန၌။)

သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝံ။ ။ ဤပုဒ်ကို “ဘဝါဒီနံ”ဟူသော ရွှေစကားနှင့် မတွဲဘဲ
 “အဝိဇ္ဇာဒီနံ”ဟု ထည့်ပါ၌ထည့်၍ တွဲပါ။ “သေသ”၏အပါဒါန်ကို သဟဇာတပစ္စည်းခံ၍
 ဤစတုက္က၌ ဟောတော်မူအပ်သော အဝိဇ္ဇာစသည်တို့မှာ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်တကွ ကြွင်း
 သော ပစ္စည်းများလည်း ရထိုက်၏။ ထိုသို့ အခြားပစ္စည်းများ ရထိုက်ပုံကို ပြု၍လည်း ထို
 ဝဒန္တိဆရာတို့၏စကားကို ပယ်ရှားပါလေ—ဟူလို။ [“နဟိ ဘဝေါ”စသည်ကား ရွှေစကားကို
 ထောက်ခံသော ဒဋ္ဌိကရဏတည်း။ (တနည်း)ဟေတုဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် ကသွာထည့်
 ၍ “ဟိ ယသွာ”ဟု ပေးရသည်။]

ကိစ္ဆိ၊ တစုံတခုနီးသောစကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ တံ၊ ထိုတစုံတခုနီးသောစကားကို။ ကိမတ္ထံ၊ ငှါ။ (န ဝုတ္တံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပစ္စယဝိသေသ ဒဿနတ္ထဉ္စေ၊ ဖဿ၏ပစ္စည်းအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါရင်း။ မဟာနိဒါနဒေသနာသင်္ဂဟတ္ထဉ္စ၊ ‘မဟာနိဒါနသုတ် ဒေသနာတော်ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါရင်း။ (ကိစ္ဆိ၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ဖဿဿ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ နာမမဇက် သက်သက်။ [စ အနက်မရှိ။] ဆဋ္ဌာယတနမေ၊ သည်သာ။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာပိ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ပစ္စယာယေ၊ တို့သာတည်း။ [ဤကား ပစ္စယဝိသေသဒဿနတ္ထ၏ အကျယ်တည်း။] စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ပစ္စယဝိသေသဒဿနတ္ထ၏ အကျယ်မှတပါး မဟာနိဒါနဒေသနာသင်္ဂဟတ္ထ၏အကျယ်ကား။ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုအရှင်အံာနန္ဒာအား။ [“ဝုတ္တော”၌စပ်။] အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အတ္တိ၊ ဣဒပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ (ဤ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော ဖဿသည် ရှိသလော ဟူ၍။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်။ သတာ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ (ဤအကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော ဖဿသည် ရှိ၏ဟူ၍။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်၏။ ကိပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ (အတယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဖဿသည် ရှိသနည်းဟူ၍။)ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ပြောဆိုအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) နာမ ရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ (နာမ်ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဖဿရှိ၏ဟူ၍။) [ပါဠိတော်၌ “ရူပ” ပါသည်။] ဣတိ ဝစနိယံ အဿ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သဋ္ဌာယတနံ၊ ကို။ ဆဋ္ဌတ္တာ၊ စွန့်၍။ ကောဒဿဂီကော၊ သ-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ဤတိုင်အောင် မဟာနိဒါနဒေသနာသင်္ဂဟတ္ထ၏အကျယ်တည်း။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမဿ ပစ္စယဝိသေသဿ၊ ဤဖဿ၏ ပစ္စည်းအထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါရင်း။ ဣမိဿ၊ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တဒေသနာယ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟတ္ထံ၊ စ၊ သိမ်းယူခြင်း အကျိုးငှါရင်း။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဿ၊ ဟောတော်မူ၍။ သဋ္ဌာယတနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ကိစ္ဆိ၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊ ဤကား အကျယ်အဖြေတည်း။ သေ (သော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ တတိယဝါရမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌေ) ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ တတိယဝါရေ၊ ၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ ၌။ အာဂတမေ၊ လာပြီးသောအင်္ဂါကိုပင်။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ခုမြောက်သော။ အင်္ဂါ၊ အင်္ဂါကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစတုတ္ထအင်္ဂါသည်။

ပစ္စယာကာရဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ကေစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ၊ တခုသော စိတ္တ-
 က္ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ အယုတ္တံ၊
 မသင့်။ ဣတိစေ၊ ဤသို့စောဒနာအံ။ တံ၊ ထိုစတုက္ကအင်္ဂါသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တံဝေ၊ သင့်သည်သာ။) [ရှေးနိဿယ၌ ‘တံ’ မပါ၊
 စာသွားကောင်း၏။] ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န အယုတ္တံ၊ မသင့်မဟုတ် သင့်သနည်း။)
 သကက္ခဏေ၊ မိမိရှိဆဲဇော၌။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ (န အယုတ္တံ၊ သည်သာ။) ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးအပေါင်း
 တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ စိတ္တက္ခဏတော၊ မှ။ ဥဇ္ဈံ၊ အထက်၌။ သစေပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍
 မူလည်း တည်စေဦးတော့။ တတာပိ၊ ထိုသို့ပင် တည်ပါသော်လည်း။ အဿ၊
 ထိုရုပ်အား။ တံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သကက္ခဏေ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်
 သည်။ ဟောတိ၊ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်း။ တာဝ၊ သဟဇာတစိတ္တ
 သမုဋ္ဌာန်ရုပ်မှ ရှေးဦးစွာ။ ပုရေဇာတဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊
 စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်အား၎င်း။ အညဿ ဝါ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မှ တပါးသောရုပ်
 အား၎င်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဟိ၊ သာဓကကား။
 ပစ္စာဇာတာ၊ ပေ။ ပစ္စာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊
 ဤပါဠိကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ကား။ သဟဇာတဿ၊ တကွဖြစ်သော။ စိတ္တ-
 သမုဋ္ဌာနဿ၊ အား။ နိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ယထာဟ၊
 နည်း။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ)။ [ဤစကားအရ တခု
 သော စိတ္တက္ခဏေန ကာလ၌ ဝိညာဉ်က ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံကို သိပါ။]

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ ဝံရိမဝါရေသု၊ ရွှေဝါရတို့၌။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ (“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူ၍။) န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်
 သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဣမဿ ဝါရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ဤတတိယ
 ဝါရ၌ ဟောတော်မမူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကို။) ရူပပ္ပဝတ္တိဒေသံ၊
 ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို။ (ဘုံကို)။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဒေသိတတ္တာ၊
 ဟောတော်မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (န ဝုတ္တံ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ ပစ္စယာ-
 ကာဓော၊ ကို။ ရူပပ္ပဝတ္တိဒေသေ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာအရပ်ဟူသော။ ကာမဘဝေ၊ ၌။
 ဂဗ္ဘသေယျကာနဉ္စေ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ အပရိပုဏ္ဏာယတန-
 ဩပပါတိကာနဉ္စ၊ မပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏
 ၎င်း။ ရူပါဝဓရဒေဝါနဉ္စ၊ ရူပါဝဓရဗြဟ္မာတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ တေနေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ တတိယ
 ဝါရ၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတုနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတာ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။
 ဆဠာယတုနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါး အပေါင်းတွင်။
 နာမံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ။ ပန၊

ကား။ ရူပံ၊ ကို။ ဟဒယရူပံ၊ ဟဒယရုပ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဟဒယ
 ရုပ်သည်။ ဧတေသ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။ နိဿယပစ္စယေနစေ၊ ၎င်း။ ပုရေ-
 ဇာတပစ္စယေနစ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤကား အကျယ်အပြေတည်း။ သေ (သေဝေ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီး
 ကား။ တတိယဝါရေ၊ ဌံ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ စတုတ္ထဝါရော၊ ကို။ ယောနိဝေနေ၊ ယောနိနှင့် စပ်သဖြင့်။
 ဩပပါတိကာနံ၊ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေရှိသောသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ အာယတနဝသေန၊
 အာယတနနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော
 သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဘဝသေန၊ ဘဝနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ ကာမာ
 ဝစရသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေနေဝ၊
 ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထဝါရ၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံတံ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနာမရုပ် ၂-ပါးတို့တွင်။ နာမံ၊ သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။
 သဟဇာတဒိယံ၊ သဟဇာတသတ္တိ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။
 စက္ခာယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့အား။ ပစ္စာဇာတပစ္စယေန၊
 ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ရူပေ၊ ရုပ်၌။ ဝါ၊ ရုပ်တွင်။ ဟဒယရူပံ၊ သည်။
 ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။ နိဿယပေ။ ပစ္စယေဟိ၊ နိဿယပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတ
 ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊
 မဟာဘုတ်တို့သည်။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ တို့အား။ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ
 အဝိဂတေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ
 (သေဝေ)၊ ဤစတုတ္ထဝါရဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏိကော၊
 တခုသောစိတ္တက္ခဏ၌ဖြစ်သော။ ပစ္စယာကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ စတုတ္ထဝါရ၌။ သဠာယတနပစ္စယာတံ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊
 ဟောတော်မူဘဲ။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖသောတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီ။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ စတုတ္ထဝါရေ၊ ဌံ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဧတေသံ၊ ဤဝါရတို့၏။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း
 အထူးကို။ ဥ တွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေသ္မော၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်
 သော။ တေသု၊ ထိုဝါရတို့တွင်။ ဝိသေသေန၊ တတိယဝါရ၊ စတုတ္ထဝါရတို့မှ
 ထူးသောအားဖြင့်။ ပဌမကာ၊ ပဌမဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဝါရာ၊
 တို့ကို။ အရူပဘဝေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပစ္စယာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ အရူပဘဝသ္မိံ၊ ဌံ။ ရူပေန၊ ရုပ်နှင့်။ အသမိဿာနိ၊ မရောနှောကုန်
 သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 တတိယော၊ တတိယဝါရကို။ ရူပဘဝေ၊ ဌံ။ ပစ္စယာကာရဒဿနတ္ထံ၊ အကျိုးငှါ။

ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ၊ မုန့်။ ဂ္ဂပဘဝသ္မိံ၊ ဌံ။ ဂ္ဂပသမ္ပိဿတ္တေ၊ ဂုဗ်နှင့်ရောနှောသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိဝိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဠာယတနံ၊ သည်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ [“နာမပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ”ဟူသော ဟောတော် မူသည်။] စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထဝါရကို။ ကာမဘဝေ၊ ဌံ။ ပစ္စယာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ၊ မုန့်။ ကာမဘဝသ္မိံ၊ ဌံ။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ သဠာ-
ယတနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ခ်။ (ထို့ကြောင့် “နာမပ္ပပစ္စယာ သဠာယတနံ”ဟု
ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။)

ဝါ၊ တနည်း။ တတိယော၊ တတိယဝါရကို။ ဂ္ဂပဘဝေ စေဝ၊ ဂ္ဂပဘုံ၌၎င်း။
ကာမဘဝေ စ၊ ကာမဘုံ၌၎င်း။ အပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ မပြည့်စုံသောအာယတန
ရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ အကုသလပ္ပဝတ္တိက္ခန္ဓံ၊ အကုသိုလ်၏ ဖြစ်ရာဧကကို။
သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။
စတုတ္ထော၊ ကို။ ကာမဘဝေ၊ ဌံ။ ပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ပြည့်စုံသော အာယတန
ရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ (အကုသလပ္ပဝတ္တိက္ခန္ဓံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။)
ဝါ၊ တနည်း။ ပဌမော၊ ကို။ သပ္ပတ္တဂါမိတံ၊ အလုံးစုံသော စိတ်ဖြစ်ရာ ဒေသ၌
ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တော။) (ထို့ကြောင့် “နာမပစ္စယာ သဠာ-
ယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော”ဟု သဠာယတန မပါဘဲ သဠာယတန
ကိုသာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။) ဟိ၊ မုန့်။ သော၊ ထို ပဌမဝါရသည်။ (ထို
ပဌမဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။) ကတ္တစိ၊ အချို့သော။
စိတ္တပ္ပဝတ္တိဒေသေ၊ စိတ်ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဝါ၊ စိတ်ဖြစ်ရာဘုံ၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်
သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝတ္တတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။)

ဒုတိယော၊ ကို။ ပစ္စယဝိသေသံ၊ ပစ္စည်းအထူးကို။ သန္ဓာယံ၊ ဝုတ္တော။ ဟိ၊
မုန့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒုတိယဝါရ၌။ ကောဒေသဂီကတ္ထံ၊ သ-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်၏
အဖြစ်သည်၎င်း။ ဖဿဿ၊ ခ်။ နာမပစ္စယတ္ထံ၊ နာမ်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏
အဖြစ်သည်၎င်း။ ပစ္စယဝိသေသော၊ ပစ္စည်းအထူးတည်း။ တတိယော၊ ကို။ ပုရိမ-
ယောနိဇ္ဈယံ၊ ရွှေ၌ဖြစ်သော ယောနိ ၂-ပါးအပေါင်းကို။ သန္ဓာယံ၊ ဝုတ္တော။ ဟိ၊
မုန့်။ ပုရိမာသု၊ ရွှေ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ အဏ္ဏဇ-
ယောနိ၊ ဇလဗုဇယောနိတို့၌။ သော၊ ထို တတိယဝါရသည်။ (ထို တတိယ
ဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။) သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။
(ကသ္မာ၊ အတယံကြောင့်နည်း။) တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ယောနိတို့၌။ သဒါ၊
အခါခပ်သိမ်း။ သဠာယတနဿ၊ ခ်။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်
တည်း။ [ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏ ကလလဇေကြည် တည်ရာကာလ၌ စက္ခာ-
ယတန စသည်တို့၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် “သဒါ အသမ္ဘဝတော”ဟု ဆိုသည်။]
စတုတ္ထော၊ ကို။ ပစ္ဆိမယောနိဇ္ဈယံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ယောနိ ၂-ပါး အပေါင်း

ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တော။ ဟိ၊ မုနိ။ ပစ္စိမာသု၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ သံသေဒဇယောနိ၊ ဩပပါတိကယောနိတို့၌။ သော၊ ထို စတုတ္ထဝါရသည်။ (ထို စတုတ္ထဝါရ၌ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။) သမ္ဘဝတိ၊ ခါ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသောယောနိတို့၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ (ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။) သဠာယတနသ၊ ခါ။ သမ္ဘဝတော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စ၊ နိဝုံးကို ဆိုဦးအံ့။ စတုသုပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါရေသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော သဒ္ဓါအစဉ်၊ အနက်အစဉ်ဖြင့်။ [“ကတာ ဟောတိ” ၌စပ်။] ယံ ယတ္ထ အညတာ ဝုတ္တံ ။ ပေ။ တံ သဗ္ဗမုပလက္ခယေတိ၊ ဟူသော။ ဂါတာယ၊ ခါ။ အတ္ထဒီပနာ၊ အနက်ကိုပြခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ခါ။ ဧတေနဝနုသာရေန၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အတ္ထဒီပနကို အစဉ် လျှောက် သဖြင့်သာလျှင်။ ဣတော၊ ဤစတုတ္ထမှ။ ဝါ၊ ဤနည်းမှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ် ကုန်သော။ စတုက္ကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေ နယံ၊ ဤ နည်းကို၎င်း။ ဣတော၊ ဤနည်းထက်။ ယော ဝိသေသော၊ အကြင်အထူးဖြစ်သော နည်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ (ဝိသေသံ)၊ ထို အထူးဖြစ်သော နည်းကို၎င်း။ ဧညာ၊ သိရာ၏။ ဝါ၊ သိပါလေ။

တတ္ထ၊ ထို နောက်ဖြစ်သော စတုက္ကတို့၌။ [“ပါကဇ္ဇောယေဝ” ၌စပ်။] တာဝ၊ နောက်စတုက္ကတို့မှ ရွေးဦးစွာ။ ဣဓ၊ ဤပစ္စယစတုက္က၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ယော နယော၊ အကြင်နည်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သော (နယော)၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဌာန၌။ ပါကဇ္ဇောယေဝ၊ သာ။ [“သဗ္ဗတ္ထ ဌာနေ” ယောဇနာ။]

ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့် ပြီး၏။

တ္ထောဝတာ စ ယံ ဝုတ္တံ။ ။ ယောဇနာ၌ “စတုသုပိ ဝါရေသု ယံ ဝစနံ မယာ ဝုတ္တံ၊ တ္ထောဝတာ စ တ္ထောကေန ဝစနက္ကမေန အတ္ထဒီပနာ မယာ ကတာ ဟောတိတိ ယောဇနာ” ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင် “ယံ ဝုတ္တံ စတုသုပိ ဝါရေသု” သည် “တ္ထောဝတာ” ၏ နောက်၌ မနေထိုက်၊ ရှေ့၌သာ နေထိုက်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း— “ယံ ဝုတ္တံ စတုသုပိ ဝါရေသု” သည် အနိယမဝါကျ တဝါကျဖြစ်၍ “တ္ထောဝတာ စ” စသည်က နိယမဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် နိဿယ၌ ယောဇနာအတိုင်းပင် ပေးထားသည်။

တတ္ထ၊ ပေ။ ပါကဇ္ဇောယေဝ။ ။ တတ္ထမှစ၍ ပါကဇ္ဇောယေဝတိုင်အောင် ပစ္စယစတုက္က ဘက်က အဖွင့်တည်း။ ဘာကြောင့် ဤသို့ ဆိုနိုင်သနည်း။...တတ္ထဖြင့် ရွှေဂါထာ၌လာသော “စတုက္ကေသု ပရေသု” ကို ညွှန်ပြသောကြောင့်၎င်း၊ “ဣဓ” ဖြင့် ဆိုဆဲဖြစ်သော ‘ပစ္စယ-ဇနာ’ ကို ခေါ်ဝေါ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ကိုက် ဆိုနိုင်ပါကတည်း။

၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၄။ ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ နောက်စတုက္ကတို့၌ ထူးသောနည်းကို။ ဇေဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တာဝ၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က စသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌေသော။ ဟေတုစတုက္ကော၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဇေဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဿ၊ ထို သင်္ခါရ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို သင်္ခါရသည်။) အဝိဇ္ဇာဟေတုကော၊ မည်၏။ အဿ၊ ထို သင်္ခါရ၏။ သဟဝတ္တနတော၊ တကွဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ယာဝတင်္ဂါ၊ တင်တိုင်အောင်။ ပဝတ္တိက၊ ဖြစ်တတ်သော။ ဂမိကာ၊ လိုက်နိုင်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [အကုသိုလ်သင်္ခါရကိုပြုရာဖြစ်သောကြောင့် “သဟဝတ္တနတော” ဟု ဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ [“ဒသေတွာ” ၌စပ်။] သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သဟဇာတ အရှေ့သော ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သာဓာရဏတော၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ပန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာဟေတုကောတိ ဧတေနော၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်ဖြင့်ပင်။ ဝိသေသတော၊ ထူးသောအားဖြင့်။ (သင်္ခါရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။) အဝိဂတပစ္စယတော၊ အဝိဂတပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ သင်္ခါရ ပေ။ ဟေတုကန္တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ သေဝေ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသော အင်္ဂါတို့၌။ ဟေတုကက္ခယာဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အဝိဂတပစ္စယံ

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ။ ပေ။ စသိတာ။ ။ ပါဠိတော်၌ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေ အဝိဇ္ဇာဟေတုကော” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဟူသော စကားတော်မျှဖြင့် အဝိဇ္ဇာက သင်္ခါရအား အမျှားကျေးဇူးပြုရိုးဖြစ်သော သဟဇာတစသောသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြတော်မူပြီး ဖြစ်၏။ ထို့နောက် “အဝိဇ္ဇာဟေတုကော” ဟူသော စကားတော်ဖြင့်ကား သင်္ခါရမှ အဝိဇ္ဇာဟူသော အဝိဂတပစ္စည်းရှိကြောင်းကို ပြတော်မူ၏။ [ဟေတုသဒ္ဓါနှင့် အဝိဂတသဒ္ဓါတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တူပုံကို “ဟေတုသဒ္ဓေါ ဂတိသ္မာစကော” စသည်ဖြင့် ရွေးနား၌ ခွဲကာပြခဲ့ပြီ။]

ကသ္မာ။ ပေ။ န ကတံ။ ။ ဤ ဟေတုစတုက္က ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝါ” ဟူသော ဟောတော်မူ၍ “ဥပါဒါနဟေတုကော” ဟု ဟောတော်မူမူပုံကို၎င်း၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ စသည်၌လည်း “ဘဝဟေတုကာ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူမူပုံကို၎င်း တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “ကသ္မာ ပန” ဟု ပုစ္ဆာထုတ်သည်။

နိယမာဘာဝတော၊ ဘဝအတွက် အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲမဟုတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ ၏။ အဘာဝတောစ၊ ဇာတိစသည်တို့အတွက် လုံးဝမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ဘဝါဗိဿ၊ တို့၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ န ကတံ၊ မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

တတ္ထ ကတမော ။ပေ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာ-ဘဝေါဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဘဝေါတိနာမံ၊ ဘဝဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ)။ [ယောဇနာ၌ “ဣဓ ဟေတုစတုက္ကေ” ဟု စွဲလေ၏။] စ၊ ဆက်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဇာတိပေ။ သင်္ခါရတာတိ အာဒိ ဝစန-တော၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဓာတုကတာပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ဇာတိ ဇရာမရဏာနံ၊ တို့သည်။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ဘဝ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့တွင်။ ယာဝ၊ အကြင် မျှလောက်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ (ဥပါဒိ၊ ဌိ၊ ဘင် အားဖြင့် ဥပါဒါနံဖြစ်သမျှကာလပတ်လုံး။) ဇာတိဇရာမရဏာနံ၊ တို့ကို။ အနုပ-လဘနတော၊ မရနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘဝဿ၊ အား။ နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

အဝိဂတပေပစ္စယဿ။ ။ဤကား အကျဉ်းအဖြေတည်း။ ထိုတွင် “အဝိဂတပစ္စယ-နိယမာဘာဝတော” သည် ဘဝအတွက် ဟေတုကသဒ္ဓါ မပါခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ “ဥပါဒါနံက ဘဝအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဘဝအမည်ရသော တရားတိုင်းအား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် အမြဲ ကျေးဇူးပြုမှု မရှိသောကြောင့် “ဥပါဒါနံဟေတုကော” ဟု ဟေတုကသဒ္ဓါ မပြုပါ—ဟူလို။ “အဘာဝတော စ အဝိဂတပစ္စယဿ” သည် ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့အတွက် ဟေတုကသဒ္ဓါ မပါပုံ အဖြေတည်း။ “ဘဝက ဇာတိအား၊ ဇာတိက ဇရာမရဏအား ကျေးဇူးပြုရာတို့၌ လုံးလုံး အဝိဂတပစ္စည်း မရသောကြောင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို မပြုပါ” ဟူလို။

တတ္ထ ကတမော။ ။ဤစကားတို့ကား ထိုအကျဉ်းအဖြေကို အကျယ်ပြသော စကားတို့တည်း။ ထိုတွင် “တတ္ထ ကတမော” မှစ၍ “န နိယမတော အဝိဂတပစ္စယော ဟောတိ” တိုင်အောင်သော စကားသည် အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၏ အကျယ်တည်း။

န နိယမတော၏ ဆိုလိုရင်းမှာ—ဤဘဝအရ၌ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး သက်သက်သည် ဥပါဒါနံကသို့ ဥပါဒိ၊ ဌိ၊ ဘင်အားဖြင့် တည်နိုင်သောကြောင့် ဥပါဒါနံက အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကား ဥပါဒါနံတည်သလောက် မတည်နိုင်သောကြောင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ ဤသို့ ဘဝအမည် ရသော တရားတိုင်းအား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောကြောင့် “န နိယမတော အဝိဂတပစ္စယော ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။ ထို အဆိုကို ချုံး၍ “အဝိဂတပစ္စယနိယမာ-ဘာဝတော” ဟု အကျဉ်းဖြေခဲ့သည်—ဟူလို။

ယာ တေသံ။ပေ။ဇာတိတိ အာဒိဝစနတော၊ ကြောင့်။ သင်္ခတလက္ခဏေသု၊ သင်္ခတ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့တွင်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ [“အဝိဂတပစ္စယ ဘာဝေါ” ခွဲစပ်။] ဇရာမရဏသင်္ခတဿ၊ ဇရာ မရဏဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝဿ၊ ဘဝတစိတ်၏။ [“အဘာဝတော” ခွဲစပ်။] ဇာတိက္ခဏ-မတ္တေယေဝ၊ ဇာတိ၏ဖြစ်ရာခဏမျှ၌ပင်။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ [ဇရာ မရဏဟူသော ဘဝတစိတ်က ဇာတိ၏ခဏ၌ မရှိဘဲ၊ ထို၏ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌သာ ရှိခြင်းကြောင့်။] အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇရာမရဏ-က္ခဏော၊ ခွဲ။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ (ဇရာမရဏခဏ၌ ဇာတိမရှိ၊ ဇရာ မရဏ၏အလျင် ရှေးက ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်။) တဿ၊ ထို့အတူ။ (အဝိဂတပစ္စယ-ဘာဝေါ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ။) ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ၊ သတ္တိဖြင့်သာလျှင်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား၎င်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာ-မရဏဿ၊ အား၎င်း။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သဗ္ဗတာပိ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊ ၈၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယ-ဿ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ၈၊ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၌။ ဟေတုကဂ္ဂယဏံ၊ ကို။ န ကတံ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့သော ရေဝတထေရ်တို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) ဘဝေါ ဒုဝိဓေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော် မူခြင်းကြောင့်။ (သုတ္တန္တဇာဇနီယနည်း၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ဥပပတ္တိမိဿကော၊ ဥပပတ္တိဘဝနှင့် ရောနှောသည်။ (ဟောတိ)။ [ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝအားဖြင့် ၂-ပါးရှိသည်-ဟူလို။] ၈၊ ဆက်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဥပပတ္တိဘဝဿ၊ ၏။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘာဝေါ ဥပါဒါနဟေတုကောတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တု၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊

ယာ တေသံ။ပေ။အဘာဝတော။ ။ဤအဘာဝတောစ အဝိဂတပစ္စယဿ၏အကျယ် တည်း။ ထိုတွင် သင်္ခတလက္ခဏေသုကို ဇာတိယာ ဇရာ မရဏတို့၌ နိဒ္ဒါရဏစပ်ပါ။ [ယောဇနာ၌ကား န သမ္ဘဝတိ၌ အာဓာရ စပ်လေ၏။] ထိုတွင် ဇာတိယာကို “အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ န သမ္ဘဝတိ” ခွဲ စပ်ပါ။ ဇာတိက ဇရာမရဏဟူသော ဘဝ၏ အဝိဂတပစ္စည်း မဖြစ်၊ ဘုကြောင့်နည်း-ဇာတိဟု မှတ်သားရာ ဥပါဒါဏမျှ၌ ထို ဇရာမရဏတို့က မရှိကြသောကြောင့်တည်း။ တဿ ဇာတိယာ စသည်၌ တဿဖြင့် အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ န သမ္ဘဝတိကို ဆွဲဝင်သည်” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ တဿ၏ အနုကဓနအနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။

ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣမ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသောပါဌ်၌။ ပစ္စိန္တတ္တာ၊ ပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေတုကသဒ္ဓါကပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။) ပရတောဝိ၊ နောက်၌လည်း။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟု၊ ကုန်ပြီ။) တံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်။ [“အယုတ္တံ”၌စပ်။] ဣမ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသောပါဌ်၌။ ဥပပတ္တိမိဿကဿ၊ သော။ ဘဝဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ အနဓိပေတတ္တာ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမ၊ ဤအဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ အရူပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဇာတိဇရာမရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသော၊ ကြွင်းသော။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကသွ၍ ကြောင့်။ (ဇာတိဇရာမရဏာနိ ဌပေတွာ ။ပေ။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) ဇာတိအာဒိန၊ ဘဝအရတွင် ပါဝင်သော ဇာတိအစရှိသည်တို့၏။ ဇာတိယာ၊ နောက်ဇာတိ၏။ အပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဇာတိဇရာမရဏာနိ ။ပေ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ယဒိဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ (ဇာတိဇရာမရဏတို့ကို ချန်၍ ကျန်သော ဘဝက ဇာတိအား ကျေးဇူးပြု၏ ဟု သိထိုက်လျှင်။) ဌပေတွာ ။ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူ ထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤ အမေးတည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူထိုက်ပါသော်လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသာဘာဝတော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော ပါဌ်၏ နေရာအရပ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဒသမင်္ဂနိဇ္ဇေသေ၊ ၁၀-ပါးမြောက်အင်္ဂါ၏နိဇ္ဇေသ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယသမ္ဘူတော၊ ဥပါဒါနဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော။ [“ဥပါဒါနပစ္စယဘာဝေန သမ္ဘူတော”ဟု ယောဇနာဖွင့်ထား၏။ “ဥပါဒါနဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော”ဟု ပေးပါ။] ဘဝေါ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အကျယ်ဟောထိုက်၏။ ကောဒသမင်္ဂနိဇ္ဇေသေ၊ တဆယ့်တပါးမြောက်အင်္ဂါ၏နိဇ္ဇေသ၌။ ဇာတိ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ (ဟောကား

ဝတ္တဗ္ဗပဒေသာဘာဝတော။ ။ထိုပါဌ်ကို ဟောသီရန်နေရာကို “ဝတ္တဗ္ဗပဒေသ”ဟုဆို၏။ ထိုဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိပုံကို ချဲ့လိုသောကြောင့် “ဒသမင်္ဂနိဇ္ဇေသေ”စသည်ကိုမိန့်၊ ဒသမအင်္ဂါ၏နိဇ္ဇေသ၌ ဥပါဒါနကြောင့်ဖြစ်သော ဘဝကို ဟောတော်မူထိုက်၏။ ကောဒသမအင်္ဂါ၏နိဇ္ဇေသ၌ ဘဝကြောင့်ဖြစ်သော ဇာတိကို အကျယ် ဟောတော်မူထိုက်၏။ သို့သော် ဟောတော်မူတော့၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူသည့်အတွက် “ဌပေတွာ ဇာတိဇရာမရဏာနိ”ဟူသော ပါဌ်၏ နေရာအရပ်လည်း မရှိတော့—ဟူလိ။

မဟောပါ။) ပန၊ ဆက်။ ယော ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တဿ၊ ထိုဘဝ၏။ ဝတ္ထုဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော ပါဠိ၏ နေရာအရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗပဒေသာဘာဝတော၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ပန၊ ဆက်။ အဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာ-
နော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဗ္ဗပန္နိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဝိညာဏာဒီနံ၊ ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏။ အဝိကတပစ္စယဘာဝသဗ္ဗာဝတော၊ အဝိကတပစ္စည်း၏အဖြစ် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ရှေ့၌ ဇီကာတွင် “သဗ္ဗာဝ”ဟု မှုကွဲရှိခဲ့သည်။] ဝိညာဏဟေတုကားဒိဝစနံ၊ အစရှိသောစကား ကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ (သေ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဟေတုစတုက္ကော၊ ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဟေတုစတုက္ကအဖွင့် ပြီး၏။

၃-သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍအဖွင့်

၂၄၅။ သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍပိ၊ ၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသော။ တော-
ဝတ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားဖြင့်။ [“ဒဿေတွာ”၌စပ်။] သဟ-
ဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါ-
ရဿ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ပန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာသမ္ဗုဒ္ဓတ္တောတိ၊ ဟူသောပျဉ်
ဖြင့်။ သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍပိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍပိ၊ ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ပန၊
ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဗ္ဗပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။
ဇ္ဇုပဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ဗယောဂေါ၊ သမ္ဗယုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဗ္ဗပန္နိ အာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ တတိယ စတုတ္ထဝါရ-
ပဒေသု၊ တို့၌။ ဝိညာဏသမ္ဗုဒ္ဓတ္တံ နာမဗ္ဗပန္နိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။
ယံ၊ အကြင်နာမ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ (သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍပိ၊ ၌လည်း။ ရအပ်၏။)
တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ကိုသာ။ [ဝေဖြင့် ရုပ်ကိုကန့်သည်။] ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ (သေ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍပိ၊ ၌။
ဝိသေသော၊ တည်း။

သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓကုဏ္ဍအဖွင့် ပြီး၏။

၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၆။ အညမညစတုက္ကေပိ၊ ခွံလည်း။ [“ဝ”ဖြင့် ဟေတုစတုက္ကကို ပေါင်း။] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သဟဇာတအစရှိသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရဿ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ တော်မူပြီး၍။ သင်္ခါရပစ္စယာပိ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ အညမညပစ္စယတော၊ အညမညပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။ [ပါဌ်တော်၌ “အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ် သင်္ခါရကြောင့်လည်း အဝိဇ္ဇာဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူသည်။] သေသပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝနယော၊ တံည်း။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ နိပ္ပဒေသော၊ ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်း မရှိ။ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိ။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဒေသံ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန် ရှိ၏။ သပ္ပဒေသဓမ္မော စ၊ သပ္ပဒေသတရားသည်လည်း။ နိပ္ပဒေသဓမ္မဿ၊ နိပ္ပဒေသတရား၏။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ နိပ္ပဒေသဓမ္မော၊ သည်။ သပ္ပဒေသဓမ္မဿ၊ ၎င်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန်က ဘဝအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ဟေတုစတုက္က စသည်တို့၌။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်၏။ ပစ္စိန္တတ္တာ၊ ပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ ဟူ၍။) န ဝုတ္တံ။

ဘဝေါပေ။ သပ္ပဒေသံ။ ။ “ဘဝ”အရ ကမ္မဘဝအတွက် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံး ပါသောကြောင့် နာမ်ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန်မရှိရကား “ဘဝေါ နိပ္ပဒေသော” ဟု၎င်း၊ “ဥပါဒါနံ”အရ လောဘ ဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တပါးသာ ရသောကြောင့် “သပ္ပဒေသံ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။

သပ္ပဒေသံပေ။ ဓမ္မဿ။ ။ သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါန်က နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝအား အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝကမ္မ သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါန်အား အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ပါဌ်တော်၌ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟူသော ဟောတော်မူ၍ “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ”ဟု ပြန်၍ ဟောတော်မူ။

ဟေဋ္ဌာ ဝါပေ။ ဧဝံ န ဝုတ္တံ။ ။ “အောက်”ဟူရာ၌ ဟေတုစတုက္က သမ္ပယုတ္တစတုက္ကတို့ကို ဆိုလိုဟန်တူ၏။ ထိုစတုက္ကတို့၌ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ တဏှာဟေတုကံ” ဟူသော ဟောတော်မူ၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ ဥပါဒါနဟေတုကော”ဟု ဟောတော်မူ။ သမ္ပယုတ္တစတုက္က၌လည်း ထိုအတူ ဟောတော်မူ။ ဤသို့ နောက်၌ ပြတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤစတုက္က၌လည်း “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟူသော ဟောတော်မူ၍ “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ”ဟု အပြန်အလှန် ဟောတော်မမူစော့—ဟူလို။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဧကစိတ္တက္ခယော၊ တခုသောစိတ္တက္ခယသ္မိ။ ယသ္မာ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်၏။ သဠာယတနံ၊ သည်။ အညမညပစ္စယော၊ အညမညပစ္စည်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (တံ)နာမရူပံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထဝါရေ၊ ၌။ သဠာယတနပစ္စယာပိ နာမရူပံတံ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်နာမ်၊ အကြင်ရုပ်ကို။ လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်၊ ထိုရုပ်ကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သေ(သော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အညမညစတုက္ကေ၊ ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကနယမာတိကာ၊ အဝိဇ္ဇာမူလရှိသော နယမာတိကာသည်။

(သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီ။ ဝါ၊ ပြီးပြီ။)

သင်္ခါရာဒိမူလကနယမာတိကာအစွင့်

၂၄၇။ ဣဒိန္ဒိ၊ အဝိဇ္ဇာမူလကနယမာတိကာကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတံ၊ အစရှိသော။ သင်္ခါရမူလကနယော၊ သင်္ခါရမူလရှိသော နည်းကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ ၏။ တတ္ထာပိ၊ ထို သင်္ခါရမူလကနယသ္မိလည်း။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာမူလကနည်း၌။ (စတ္တာရိ စတုက္ကာနိ၊ တို့ကို၎င်း။ သောဠသဝါရာ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝိဒိတာ)ယသ္မာ၊ သိအပ်ပြီးကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ စတ္တာရိ စတုက္ကာနိ၊ သောဠသဝါရာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်ဝယ်

ယသ္မာ စ။ပေ။ဂဟိတံ။ ။“နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနဖြစ်၏”ဟူရာ၌ အညမညသတ္တိဖြင့် သဠာယတန၏ ကျေးဇူးပြုကို ခံရသော နာမ်ရုပ် ၂-ပါးလုံးကား မရှိနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထဝါရ၌ သဠာယတနပစ္စယာပိ နာမရူပံ၏ နိဒ္ဒေသဝယ် “အတ္ထိ နာမံ အတ္ထိ ရူပံ”ဟု ခွဲပြီးလျှင် “နာမံ”အရ စေတသိက်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုဟူ၍၊ “ရူပံ”အရ၌ကား “စက္ခာယတနဿ ဥပစယော။ပေ။ကာယာယတနဿ ဥပစယော”ဟု၎င်း၊ “ယံ ဝါ ပနညပိ အတ္ထိ ရူပံ စိတ္တဇ”စသည်ဖြင့်၎င်း ရထိုက်သောရုပ်ကို ခွဲထုတ်၍ ဟောတော်မူသည်။

ပါဠိစတင်နိဿယ။ ။စက္ခာယတနဿ၊ ၏။ ဥပစယော၊ နောက်နောက် ထိုးပွားခြင်း စက္ခာယတနအမျှားသည်၎င်း။ (တနည်း) စက္ခာယတနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဥပစယော၊ ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် တိုးပွားသော ရုပ်အမျှားသည်၎င်း။ပေ။ကာယာယတနဿ၊ ၏။ ဥပစယော၊ သည်၎င်း။ ဝါပန၊ သည်သာပကသေး။ အညပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တဇ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ စိတ္တဟေတုကံ၊ စိတ်ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ (တံရူပံ၊ ထိုရုပ်သည် ၎င်းတည်း။) ဣဒိ၊ ကို။ ရူပံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။—ဤသို့ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

“သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။ ဟု ပေယျာလမြုပ်ရာ၌ ၄-စတုက္ကတို့ကို၎င်း၊ တစတုက္ကလျှင် ၄-ဝါရစီ ရှိသောကြောင့် ၁၆-ဝါရတို့ကို၎င်း မြှုပ်ထားသည်” ဟု မှတ်ပါ။ ထို ပေယျာလ အကျယ်ပါဠိကို အဝိဇ္ဇာမူလကနည်းကိုမှီး၍ သိပါ။ ပုန၊ ထိုသို့ပင် ၄-ပါးသော စတုက္က၊ ၁၆-ပါးသော ဝါရတို့ကို သိထိုက်ပါကုန်သော်လည်း။ ပဌမစတုက္က၊ ပဌမပစ္စယ စတုက္ကဝါရ၌။ ပဌမဝါရမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒသေတွာ၊ ပြ၍။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်ကို။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ၊ ထိုသည်။) သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရမူလကနယ၌။ (သံခိတ္တာ) ယထာ၊ အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိညာဏမူလကောဒိသုပိ၊ ဝိညာဏမူလကနယ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ (ဒေသနာ၊ ကို။ သံခိတ္တာ၊ ပြီ။) [ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ “ဝိညာဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။ နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။” စသည်ဖြင့် ချုံးထားပုံကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။]

တတ္ထ၊ ထိုနည်းတို့၌ [သာမညာဓာရ၊ ယောဇနာ၌ကား “တတ္ထာတိ တေသု နယေသု နိဗ္ဗါရဏံ” ဟု ဆို၏။ ရွေးနိဿယ၌ကား တမျိုးစွဲလေသည်။] သဗ္ဗေသေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရမူလကောဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ တေသု နယေသု၊ ထို၌။ [ဝိသေသာဓာရ။] သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ အစရှိသောပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရဒိပစ္စယတံ၊ သင်္ခါရအစရှိသောပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒသေတွာ၊ ပြတော်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧကစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။ ပစ္စယာကာရစက္ကဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ်၏။ ပဝတ္တိပိ၊ ဖြစ်ပုံကိုလည်း။ ဝါ၊ လံညံပုံကိုလည်း။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။ [ဧကစိတ္တက္ခဏေပိဋ္ဌံ “ဝိ”ကို ပဝတ္တိနောက်ရွှေ၍ ယှဉ်စေပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝမူလကာ ဝါ၊ ဘဝဟူသော မူလရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိရောမရဏမူလကာ ဝါ၊ ဇာတိဟူသောမူလ ဇရာမရဏဟူသော မူလရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်သနည်း။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ န ဟေသိကံ၊ မဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) န ဟေတိ၊ မဖြစ်နိုင်သည်ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဟေတိဝေ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း။ သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသောနည်းတို့ကို။ ဝုစ္စမာနေသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်လသော်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း ဖြစ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘဝပရိယာပနော၊ ဘဝ၌အကျုံးဝင်သော။

ဓမ္မော၊ ကိ။ နဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝုတ္တော ဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ။) ဝတ္ထုဗ္ဗဿ၊ ဟောတော်မူထိုက်သော။ အပုဗ္ဗဿ၊ ရှေးမဟုတ်သော။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ အညဿ၊ သင်္ခါရစသည် တို့မှ တပါးသော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယဿ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း၏။ တသ္မာ အဘာဝ-တော၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝမူလကော၊ သော။ နယော၊ ကိ။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။

စ၊ ဆက်။ ဘဝဂ္ဂဟဏေန၊ ဘဝသဒ္ဓါဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ သည်လည်း။ သင်္ကဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ-တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဟောတော် မူအပ်ရာ ရောက်၏။) စ၊ စင်စစ်ကား။ ဧကစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယောနာမ၊ အကြောင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

တသ္မာ အပုဗ္ဗဿ။ပေ။န ဝုတ္တော။ ။ပါဠိတော်၌ သင်္ခါရာဒိ မူလကနယမာတိကာဝယ် “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”မှစ၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”တိုင်အောင်သာ ဟောတော် မူ၏။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဘဝမူတည်သော နည်းကို၎င်း၊ “ဇာတိပစ္စယာ။ပေ။ ဇရာမရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဇာတိဇရာမရဏ မူတည်သောနည်းကို၎င်း ဟောတော်မူ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြရာ၌ “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”မှစ၍ “ဥပါ-ဒါနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”တိုင်အောင် ဟောတော်မူလိုက်လျှင် အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘဝပရိယာပန္န တရားဟူသမျှကို အားလုံးဟောအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ အသစ်ဟောစရာမရှိတော့၊ ဤသို့ အသစ်ဟောစရာတရား မရှိသည့်အတွက် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော် မူဟု အကြောင်းပြသည်။

ဘဝဂ္ဂဟဏေန စ။ပေ။ဝုတ္တံ သိယာ။ ။“ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဘဝမူလက နည်း ကိုသာ ဟောတော်မူလျှင် ရနိုင်သော အခြားအပြစ်တမျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘဝဂ္ဂ-ဟဏေန” စသည်ကို မိန့်သည်။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဘဝကိုယူလျှင် အကုသိုလ် ကမ္မ ဘဝနှင့် အဝိဇ္ဇာသည် မကွေမကွာယှဉ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာဘာဝနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ ကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဟောတော်မူရာ၌ “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟုလည်း ဟောတော်မူရာ ရောက်နေ၏။

န ဓ ဧကစိတ္တက္ခဏေ။ပေ။ဟောတိ။ ။ထိုသို့ဟောတော်မူလျှင် “ရွှေစိတ် အဝိဇ္ဇာနှင့် နောက်စိတ် အဝိဇ္ဇာ”ဟု ကွဲပြားပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရွှေအဝိဇ္ဇာက နောက်အဝိဇ္ဇာအား ကျေးဇူးပြုနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးဘူးမရှိပြန်၏။ ထို့ကြောင့် “န ဓ ဧကစိတ္တက္ခဏေ” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ဒေသနာသည် စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော် ဖြစ်၏။ စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌လည်း ထိုကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ ၂-ပါး မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော် မူသော ကားပါသည်—ဟူလို။

တတ္ထ၊ ထို ဘဝပုဒ်၌။ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ၊ ပြတ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဇာတိဇရာ-
မရဏမူလကာ၊ ဇာတိမူလ၊ ဇရာမရဏမူလ ရှိကုန်သော။ နယာပိ၊ တို့ကိုလည်း။
န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ (ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဟူသော
အကြောင်းသာမကသေး။) ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ဇာတိဇရာ မရဏာနိပိ၊ တို့သည်
လည်း။ အန္တောဂဓာနိ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တောနိ၊ ဤ ဇာတိဇရာ
မရဏတို့သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။
န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝမူလကာ ဝါ၊ ဘဝဟူသော မူလရှိသည်မူလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိဇရာမရဏ မူလကာ ဝါ၊ ဇာတိမူလ၊ ဇရာမရဏမူလ
ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို။ န ဝတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်
ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ မာတိကာ၏ အဖွင့်သည်။
သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီ။ ဝါ၊ ပြီးပြီ။

အကုသလနိဒ္ဒေသ ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၈-၂၄၉။ ဣဒါနိ၊ မာတိကာကိုဖွင့်ပြပြီးရာယခုအခါ၌။ [ကတမေမ္မော အကု-
သလာတိ အာဒိမာဟ ၌စပ်။] ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏိ ပါဠိတော်
၌။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၌။ ကုသလံတ္တိကံ၊ ကုသလတိက်ကို။ အာဒိ၊ ကတု၊ အစပြု၍။
နိက္ခိတ္တမာတိကာယ၊ ချထားအပ်သော မာတိကာ၏။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အား
ဖြင့်။ ပဌမံစွာ၊ ကုသလံကို။ (ဘာဇိတံ) ယထာ၊ အကျယ်ဝေသန်အပ်သကဲ့သို့။
တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ မာတိကာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ။ ။ “ဘဝမူလနည်း၌ ပြဇာပ်ခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့်
ဟောတော်မူလျှင် ရှိပါစေတော့ ဇာတိမူလကနည်း ဇရာမရဏမူလကနည်းတို့ကို အဘယ်
ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ” စသည်
ကို မိန့်၊ ဘဝမူလနည်းကပင် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူရာ အသေခံ
တော်ကို ဖြတ်အားပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဇာတိမူလကနည်း၊ ဇရာမရဏမူလကနည်း တို့ကို
လည်း ဟောတော်မူတော့—ဟူလို။

အပိစ ဘဝေ။ ။ “ဇာတိ၊ ပေ။ ဇရာမရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူရာ၌
ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဟူသော အကြောင်းမှ ထပ်သောအကြောင်းကို ပြလို၍ “အပိ စ” စသည်ကို
မိန့်၊ ဘဝ၌ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့လည်း ပါဝင်ကုန်၏။ ပါဝင်ဆိုသည်ကား ဘဝအမည်ရသော
နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဇာတိတည်း၊ ရင့်ခြင်းသည် ဇရာတည်း၊ ပျက်ခြင်းသည်
မရဏတည်း။ ဤနည်းအားဖြင့် ဘဝ၌ ဇာတိဇရာမရဏတို့ ပါဝင်ကြသည်။ ဤနည်းကိုပင်
ဋီကာ၌ “ဇာယမာနာနံ ပန ဇာတိ” စသည်ဖြင့် ဆိုထားသည်။

အနိက္ခိတတ္တာ၊ မချထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ကုသလံ၊ ကို။ အနာမသိက္ခာ၊ မသုံးသပ်မှု၍။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ၊ ဟူ၍။ အကုသလ-ဓမ္မဝသေန၊ အကုသလဓမ္မ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ နှင့်စပ်သဖြင့်။ မာတိကာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ နိက္ခိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိက္ခေပ ပဋိပါဠိယာဝ၊ ချထားအပ်သော မာတိကာ၏ အစဉ်အားဖြင့်သာ။ အဝိဇ္ဇာဒိနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်ဂါနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ် ဝေဘန်တော် မူ၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကဗဓေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

တဿ၊ ထို ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ကဏိ ပါဠိတော်၌။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကစိတ္တကဏ္ဍေ၊ ၌။ တဏှာယစ၊ ၏၎င်း။ ကာမုပါဒါ-နဿစ၊ ၏၎င်း။ သမ္ပဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္တ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ယံ ဥပါဒါနံ၊ အကြင် ဥပါဒါန်ကို။ (အကြင် ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သိလဗ္ဗတု ပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကို။) လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ တဒေဝ၊ ထို ရအပ်သော ဥပါဒါန်ကိုသာ။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိကတံတိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဘဝနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ [“ဝုတ္တံ”၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သင်္ကဟံ၊ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ [“ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ” ဟူသော စကားကို သင်္ခါရက္ခန္ဓောအတွက် ခြွင်းချက် အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်-ဟူလို] ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ဌပေတွာ ဥပါဒါနံဟူ၍။) အဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ [စာအုပ် တို့၌ “ဝုစ္စမာနေ”ဟု ပါဌ်ပျက်၏။] ဥပါဒါနဿ၊ ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယတ္ထံ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တဒေဝ၊ ထိုဥပါဒါန်တရားသည်ပင်။ တဿ၊ ထိုဥပါဒါန်တရား၏။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိအာဒိ နိဒ္ဒေသေသု၊ ဇာတိ

ဧဝံ ဟိ။ ပေ။ ဟောတိ။ ။ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟူသော ပါဠိရပ်၌ “ဘဝ”အရ ဥပါဒါန်ကို မချွန်လျှင် ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုရာ ရောက်နေလိမ့်မည်။ ထို ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်၏ ပစ္စည်းလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ”ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုသော အဖြစ်၏ မရောက်ခြင်း ဟူသော အကျိုးရှိပါသည်-ဟူလို။

အစရှိသည်တို့၏ နိဗ္ဗေသတို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဇာတိအာဒယော၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခဏ္ဍိစ္စံပေ၊ စတုတ္ထတတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ [ခဏ္ဍိစ္စံစသည်တို့သည် နာမ်တရားအတွက် မဖြစ်နိုင်၊ ရုပ်တရားအတွက်သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထည့်၍ ဟောတော်မမူ။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။]

၂၇၀။ ဝေံသ္မိ၊ ပဌမဝါရံ၊ ပဌမဝါရကို။ နိဋ္ဌာပေတော၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူပြီး၍။ (ပစ္စယစတုက္က၌ ၄-ဝါရရှိသည်တွင် ပဌမဝါရကို ပြီးစေတော်မူပြီး၍။) ပုန၊ တဖန်။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ပဌမဝါရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယာကာရော၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ အခြင်းအရာသတ္တိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မိံ ယေဝ သမယေ၊ ထိုအခါ၌ပင်။ (ထို ပဌမဝါရဖြင့် ပြအပ်သော ပစ္စယာကာရ၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ပင်။) အပရေနုပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငါ။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ သမယဝဝတ္ထာနဝါရံ၊ သမယဝဝတ္ထာနဝါရကို။ [ဤ၌ “ဝါရံ” ပိုဟန်တူသည်။] အဝတော၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ပေ။ သင်္ခါရေတိ အာဒိနာဝ၊ အစရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဒေသနာတော်၌။ ဌပေတော ဖဿန္တိလုဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖဿောပိ၊ သည်လည်း။ နာမပရိယာပန္နော၊ နာမ်၌ အကျုံးဝင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖဿဿ၊ ကို။ နာမတော၊ မှ။ နိဟရဏတ္ထံ၊ ထုတ်ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ တတ္ထ ကတမံ ဌပေတော ဖဿံပေ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော လုဒံ ဝုတ္တံ နာမံ”ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

၂၇၂။ [တတိယဝါရဝယ် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ”၌ ပုဒ်အထူးကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “တတိယဝါရေ”စသည်ကို မိန့်။] တတိယဝါရေ၊ ၌။ [ဝုတ္တံ၌ အပေါင်း အာဓာရ၊ အစိတ် အာဓေယံစပ်။] ယဿ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဿ၊ အကြင် စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်အား။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မိံ၊ ထို စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ပဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ [“ပညာယတိ”၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန၊ ထို စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဥပတ္တဒ္ဓါနံ၊

တသ္မိံ။ ဧပ။ ပညာယတိ။ ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တွေ ဖြစ်လျှင် (အဖြစ်များနေလျှင်) ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်က ထောက်ပံ့အပ်သော စက္ခာယတနစသော ကမ္မဇရုပ်တို့၏တိုးပွားမှုမှာ အထင်အရှား ဖြစ်၏။ ထင်ရှားပုံကား စိတ်ကြည်လင်၍ စိတ္တဇရုပ် ကောင်းစွာ ဖြစ်သော အခါ စိတ္တဇရုပ်ကလောင်တို့၏ အကြားအကြား၌ စက္ခာယတန၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇီဝါ၊ ကာယာယတနတို့ တိုးပွားလာသည်မှာ (ဝါပြီးလာသည်မှာ) အထင်အရှားပင် ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့အပ်ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပစိတတ္ထံ၊ တိုးပွားကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခာယတနာယ ဥပစယောတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပါဠိတော်၏အနက်ပေးပုံကို မာတိကာ၊ အညမညစတုက္က၊ အဝိဇ္ဇာနယမူလက၌ ပြခဲ့ပြီ။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇရူပဿပိ၊ ကမ္မဇရုပ်အားလည်း။ [ပစ္စယော ဟောတိ၌စပ်။ ပိဖြင့်စိတ္တဇရုပ်ကိုပေါင်း။] တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဝတ္တမာနဿ၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ ကမ္မဇရူပဿပိ၊ ရုပ်အားလည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စာဇာတပစ္စယေန၊ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ တသ္မာပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ (စက္ခာယတနာယ ဥပစယော အစရှိသည်ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို စက္ခာယတနာယ ဥပစယော အစရှိသောပါဌ်၌။ ကမ္မဇ၊ ကမ္မဇရုပ်၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေဝ၊ ၂-ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သန္တတိယော၊ အစဉ်တို့ကို။ ကိဉ္စာပိ ဂဟိတာ၊ အကယ်၍ကား ယူအပ်ပါကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၂-ပါးသော သန္တတိတို့ကိုသာ ယူအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဣတရာပိ၊ ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇရုပ်အစဉ်မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သန္တတိဇော၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်အစဉ်တို့ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူထိုက်ကုန်၏။ [“ဝိညာဉ်က ပစ္စာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဌိအခိုက်အတန့်ဝယ် ရှိသမျှ စတုဇသန္တတိရုပ်တို့ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် ဥတုဇ၊ အာဟာရဇသန္တတိတို့ကိုလည်း ယူထိုက်သည်”ဟု ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်။ တာသပိ၊ ထို ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်အစဉ်တို့အားလည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သည်သာ။

၂၇၄။ ပန၊ ကား။ စတုတ္ထဝါရေ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကစိတ္တက္ခဏေပိ၊ ၌လည်း။ မဟာဘူတ ရူပပစ္စယာ၊ မဟာဘူတ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စက္ခာယတနာဒိနံ(စ)၊ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ဟဒယရူပပစ္စယာ၊ ဟဒယရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနံ(စ)၊ သည်၎င်း။ နာမပစ္စယာ၊ နာမ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပစ္စာဇာတ သဟဇာတာဒိဝသေန၊ ပစ္စာဇာတသတ္တိ၊ သဟဇာတသတ္တိ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ယထာနုရူပံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ [ယထာနုရူပံ၏အဓိပ္ပါယ်ကို၌ ကာ၌ ပြထားပြီ။] သဗ္ဗာနိပိစ၊ အလုံးစုံသောရုပ်တို့သည်၎င်း။ မဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [သဗ္ဗာနိပိစ၌ “ဝိ”သည် သမ္မာဝနာ၊ “စ”သည် သမုဋ္ဌည်း။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ ကတမံ၊ ပေ။ စက္ခာယတနံတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၂၇၆။ ဒုတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောအစီအရင်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ တတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ ယဿ၊ အကြင် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သောရှုပ်အား။ (ဝိညာဏာ၊ ၏။) သမ္မယုတ္တပစ္စယဘာဝေါ၊ သမ္မယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏

အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယဿစ၊ အကြင်ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်အား
ကား။ (ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သမ္မယုတ္တပစ္စယကာဝေါ၊ သမ္မယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသမ္မယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုခံရ၊ မခံရသောနာမ်ရုပ်ကို။ ဝိသုဝိသု၊ အသီးအသီး။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
ဣဒံ ဝုစ္စတိ။ ပေ။ နာမန္တိ အာဒိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တိ - ။ [“ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်ကို။
ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝိညာဏသမ္မယုတ္တံ၊ ဝိညာဉ်နှင့်
သမ္မယုတ်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ နာမ် ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏”ဟု ပါဠိတော်
ပေးပါ။]

၂၇၂။ စတုတ္ထစတုက္ကော၊ ခွံ။ ဖဿပစ္စယာ နာမနိဒ္ဒေသေ၊ ခွံ။ ဌပေတွာ။ ပေ။
ဖဿပစ္စယာ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ ကိဉ္ဇာပိ န ဝုတ္တိ၊ မမူအပ်။ (“ဌပေတွာ ဖဿ”ဟု
ထည့်၍ဟောတော်မမူအပ်။) တထာပိ၊ ထိုသို့ဟောတော်မမူအပ် ပါသော်လည်း။
အနန္တရာတိတပဒနိဒ္ဒေသေ၊ အခြားမဲ့ လွန်လေပြီးသောပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသခွံ။ (နာမ-
ပစ္စယာ ဖဿောဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသခွံ။) ဌပေတွာ။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝုတ္တံပိ၊ ဟောတော်
မမူအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို ဌပေတွာ ဖဿဟူသော ပုဒ်သည်။ ဝါ၊
ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝုတ္တံပိ၊ သော။ တံ၊ ထို ဌပေတွာ ဖဿဟူသော ပုဒ်သည်။
ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယဒေဝ
(နာမံ)၊ အကြင် ဖဿ မပါသော နာမ်သည်ပင်။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊
ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဖဿောပိ၊ သည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုဖဿ
မပါသောနာမ်အားသာ။ ပစ္စယော။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အဝုတ္တံပိ တံ
ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။)

စတုစတုက္ကော၊ ၄-ပါးသော စတုက္ကရှိသော။ သောဠသဝါရပ္ပဘေဒေါ၊
၁၆-ပါးသော ဝါရအပြားရှိသော။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလ
ရှိသော။ အယံ ပဌမနယော၊ ဤပဌမနည်းကို။ ဧတသ္မိံ ပဌမာကုသလစိတ္တေ၊
ဤပဌမအကုသိုလ်စိတ်ခွံ။ ပကာသိတောယထာ၊ ထင်ရှားပြတော်မူအပ်သကဲ့သို့။
ဝေ၊ တူ။ သင်္ခါရမူလကာဒယော၊ သင်္ခါရမူလက အစရှိကုန်သော။ ‘အဋ္ဌ၊
ကုန်သော။ နယာပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ သိထိုက်ပါ
ကုန်သော်လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ (သံဂီတိကာရေဟိ)သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။
ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ တသ္မိံ ပဌမာကုသလစိတ္တေယေဝ၊ ခွံပင်။ နဝ၊
ကုန်သော။ နယာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဆတ္တိံ သ၊ ၃၆-ပါးသော။ စတုက္ကနံ၊ စတုက္က
တို့သည်၎င်း။ စတုစတ္တာလိသာဓိကံ၊ ၄၄-ပါးအလွန်ရှိသော။ ဝါရသတံ စ၊ ဝါရ
တရာသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [“နှစ်သုံးလေးပါး၊ ကံကတ္တားနှင့်၊

ထားသည်အရာ၊ ကြိယာမှာ၊ လွန်စွာနောက်ဖျား၊ ကံကတ္တားနှင့်၊ တူငြားလိန်ဝှစ်၊ အညီတည်း” ဟူသည်နှင့်အညီ “ဝါရသတံ ဟောတိ”ဟု ဧကဝုဓ်ထားသည်။]

၂၇၀။ ဣဒါနိ၊ ဤ ပဌမအကုသိုလ်စိတ်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဣဒါနံ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ သေသာကုသလစိတ္တေသုပါ၊ ကြွင်းသောအကုသိုလ်စိတ်တို့၌လည်း။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငါ။ ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေသု၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်စိတ်တို့၌။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်သော။) ဥပါဒါနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ဥပါဒါန်၏တည်ရာပါဠိရပ်၌။ [ပူရိတံ၌စပ်။] ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (ဒဠ္ဇနိပါတိ) ဝိယ၊ အာရုံ၌ ခိုင်မြဲစွာကျရောက်သကဲ့သို့။ (တံထာ၊ တူ။) ဒဠ္ဇနိပါတိနာ၊ အာရုံ၌ခိုင်မြဲစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသော။ အဓိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ပုဒ်ကို။ ပူရိတံ၊ ပြည့်စေတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဒေါမနဿသဟဂတေသု၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သော။) တဏှာပိ၊ သည်လည်း။ [“ပိ”ဖြင့် ဥပါဒါန်ကိုပေါင်း။] နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ တဏှာ၏တည်ရာပါဠိရပ်၌။ တဏှာ၊ သည်။ (ဗလဝကီလေသာ၊ အားရှိသော ကိလေသာသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဗလဝကီလေသေန၊ အားရှိသော ကိလေသာဖြစ်သော။ ပဋိသေန၊ ပဋိသဖြင့်။ ဝါ၊ ဒေါသဖြင့်။ ပဒံ၊ ပူရိတံ။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အဓိမောက္ခေန၊ ဖြင့်ပင်။ (ပဒံ၊ ပူရိတံ။) [ရွှေ၌ အဓိမောက္ခပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “အဓိမောက္ခေန” ဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ “ဝေ” ဖြင့်ဆိုသည်။]

၁

ပန၊ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်၌။ [အဓိမောက္ခောပိ နတ္ထိ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္နိဋ္ဌာနာဘာဝတော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝိစိကိစ္ဆာက မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။) အဓိမောက္ခောဒိ၊ သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဗလဝကီလေသဘူတာယ၊ အားရှိသောကိလေသာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ပူရိတံ။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနံ၊ ဥပါဒါန်၏ တည်ရာ အရပ်သည်။ ပရိတိနမေဝ၊ ယုတ်လျော့သည်သာ။ ပန၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တေ၊ စိတ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဗလဝကီလေသေန၊ ဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ပူရိတံ။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အဓိမောက္ခေန၊ (ပဒံ၊ ပူရိတံ။) *စ၊ ဆက်။ သမ္ပတ္တေဝ၊ အလုံးစုံသော တတိယစိတ်အစရှိသည်တို့၌သာ။ ဝိသေသမတ္တံ၊ အထူးမျှကို။ ဒဿေတု၊ ၌။ ပါဠိ*၊ ကို။

သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ယော အယံ ဝိသေသော၊ အကြင်အထူးကို။ ဒသိတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုအထူး၌။ ကေဝလံ၊ အခြား နိဒ္ဒေသတို့နှင့် မဖက်သက်သက်။ အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသော၊ သည်သာ။ အပုဗ္ဗော၊ ရှေးမဟုတ်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအစီအရင်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သောစိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အစရှိသည်၌။ အာဂတမေဝ၊ လာသည်သာ။

ပန၊ ကား။ အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသော ၌။ အဓိမုစ္စနဝသေန၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်သက်ဝင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဓိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တေန၊ ထိုသဘောတရားဖြင့်။ အာရမ္မဏော ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဓိမုစ္စတိ၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တတ်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်၏။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆတာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခော၊ မည်၏။ [သန္နိဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိကို ယောက်၍ “အဓိမုစ္စတိ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်၏” ဟု ပေးကြ၏။ သဒ္ဓတ္ထမှာ “လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တတ်၏” ဟု ဖြစ်သည်။] အဓိမုစ္စနာကာရော၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အဓိမုစ္စနာ၊ မည်၏။ တဿ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ နည်း။ တသ္မိံ အာရမ္မဏော ၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ မည်၏။ [“တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထိုစိတ်၏ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်” ဟု ပေးပါ။] စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ပဌမစိတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေ၊ ဖြင့်ပင်။ နယစတုက္ကဝါရပဘေဒေါ၊ နယ အပြား၊ စတုက္က အပြား၊ ဝါရ အပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ်အထူးကား။ ကေဝလံ၊ အခြားစိတ်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေ၊ ၌။ ဥပါဒါနမူလကဿ၊ ဥပါဒါနဟူသော မူလရှိသော။ နယဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဒုတ္တိံ၊ သ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌဝိသာဓိကံ၊ ၂၈-ပါးအလွန်ရှိသော။ ဝါရသတဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။

(သမတ္တာ၊ ပြီ။)

ကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၉၂။ ဣဒါနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်ဝယ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဣမိ-
နာဝနယေန၊ သာလျှင်။ ကုသလစိတ္တာဒိသုပိ၊ ကုသိုလ်စိတ်အစရှိသည်တို့၌လည်း။
ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိအာဒိ၊ အစရှိသော
စကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ အကုသလေ၊ အကုသိုလ်စိတ်၌။ (အကုသိုလ်
စိတ်တုန်းက။) ပဌမံ၊ စွာ။ မာတိကံ၊ ကို။ နိက္ခိပိတှာ၊ ချထားတော်မူပြီး၍။ ပစ္စာ၊
နောက်၌။ ဝါ၊ မှ။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော ယထာ၊ ပြုတော်မူအပ်သကဲ့သို့။
တထာ၊ တူ။ ဣ၊ ဤ။ ကုသိုလ်စိတ်၌။ (ပဌမံ၊ စွာ။ မာတိကံ နိက္ခိပိတှာ၊ ပစ္စာ
နိဒ္ဒေသော၊ ကို။) န (ကတော)၊ ပြုတော်မူအပ်။ ကသ္မာ။ (ပဌမံ မာတိကံ
။ပေ။ န ကတော၊ နည်း။) အပ္ပနာဝါရေ၊ ၌။ နာနတ္ထသမ္ဘဝတော၊ ထူးသည်၏
အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ (ပဌမံ မာတိကံ။ပေ။ န ကတော၊ အပ်။)

ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ လောကီယကုသလာဒိသု၊
လောကီကုသိုလ်စိတ် အစရှိသည်တို့၌။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို လောကီကုသိုလ် အစ
ရှိသောတရားတို့၏။ ဒုက္ခသစ္စပရိယာပန္နတ္တာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနာ၊ သည်။
ဝါ၊ နိဂုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လောကတ္ထရကုသလာဒိသု၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်
စိတ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝေ မေတေသံ ဓမ္မာနံတိ၊ ဟူ၍။ (အပ္ပနာ၊ သည်။
ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အပ္ပနာဝါရ၌ ထူးသည်၏ အဖြစ်၏
ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ဣ၊ ဤ။ ကုသိုလ်စိတ်၌။ သာဓာရဏတော၊ ဆက်ဆံသော
အားဖြင့်။ (ကုသိုလ်အားလုံး၊ အဗျာကတအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။)
မာတိကံ၊ ကို။ ဌပေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဠိ-
ယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ တေသံ တေသံ ကုသလာဒိနံ၊ တို့၏။ မာတိကံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိ-
သိတှာ၊ အကျဉ်းပြုပြီး၍သာ။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထို ကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကစိတ္တက္ခန္ဓေ၊ တခုသော
စိတ္တက္ခန္ဓာ၌။ ကုသလသင်္ခါရေန၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော သင်္ခါရနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။
အဝိဇ္ဇာ၊ သိည်။ နတ္ထိံ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို။ အဝတှာ၊ ဟောတော်
မမူ။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလတော၊ မူလအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ (ဝုတ္တာ)
ဝိယ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလတော၊
အားဖြင့်။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်၏မူလကို။ (အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ
ဟူသော ကုသိုလ်မူလကို။) (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) စ၊ သည်သာမကသေး။ တဏှပါဒါနာနံ၊
တဏှာ ဥပါဒါနံတို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တဏှာဠာနေ၊ ၌။
တဏှာဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ အဇ္ဈောဂါဠော၊ သက်ဝင်နှစ်မြုပ်
ကတ်သော။ ပသာဒေါ၊ ပသာဒကို။ ဝါ၊ ကြည်လင်ခြင်းသဘောဟူသော သဒ္ဓိံ

ကို။ (ဝုတ္တော၊ ပြီ။) ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ဥပါဒါနံ၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌။ (ဒဋ္ဌနိပါတီ၊ အာရုံ၌ ခိုင်မြဲစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသော။) ဥပါဒါနိဝိယ၊ ကုသိုလ်၊ ဒဋ္ဌနိပါတီနာမ၊ အာရုံ၌ ခိုင်မြဲစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်မည်သော။ အဓိမောက္ခော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၌။ ဝုတ္တနယေနဝါသာလျှင်။ ဝေဒိတဗျံ၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီ။)

အဗျာကတနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၀၆။ အဗျာကတံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ အာဂတပဋိပါဠိယာဝ၊ လာသောပါဠိအစဉ်အားဖြင့်သာ။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော် မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာမူလကာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလ ရှိကုန်သော။ နယာ၊ တို့သည်။ ပရိဟိနာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗဝါရေသု အဝိဇ္ဇာမူလကာ နယာ။ ပရိဟိနာ၊ နည်း။) အဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏တည်ရာပါဠိရပ်၌။ ဌပေတဗ္ဗဿ၊ ထားထိုက်သောတရား၏။ အဘာဝ- တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သဗ္ဗဝါရေသု။ ပေ။ ပရိဟိနာ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကုသလ- စိတ္တေသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ သော။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ် မူလသည်။ အတ္ထိ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော အဗျာကတ တို့၌။ (မူလံ၊ သည်။) နတ္ထိ၊ [အဟိတ်စိတ်ဖြစ်သောကြောင့် မူလနှင့်မယှဉ်။] ပန၊ ကား။ သဟေတုကေသု၊ သဟိတ်စိတ်တို့၌။ (မူလံ၊ သည်။) ကိဉ္ဇာပိ အတ္ထိ၊ အကယ် ၍ကား ရှိပါပေ၏။ ဝေသန္တေပိ၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည် လို့၌။ ပစ္စိန္တတ္ထာ၊ ပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို သဟိတ်အဗျာကတတို့၌။ (မူလံ၊ ကို။) န ဂဟိတံ၊ ယူတော်မမူအပ်။ ပဉ္စဝိညာဏသောတေ၊ ပဉ္စဝိညာဉ် ဒေသနာအယဉ်၌။ သောတပတိတာဝ၊ ဒေသနာအယဉ်၌ ကျသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ဆက်။ တ္ထေ၊ ဤအဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့၌။ တဏှာဋ္ဌာနံ၊ တဏှာ၏ တည်ရာ ပါဠိရပ်သည်၎င်း။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ပရိဟိနာ၊ ယုတ်လျော့၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပရိဟိနာ၊ နည်း။) တဏှာဋ္ဌာနာရယဿ၊ တဏှာ၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌ ဟောတော်မူထိုက်သော။ ဗလဝဓမ္မဿ၊ အားရှိသော တရား၏။ အဘာဝ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဓိမောက္ခရဟိတတ္တာ၊ စ၊ အဓိမောက္ခမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပရိဟိနာ၊ ၏။) သေသာဟေတုကေသု၊ ပဉ္စ ဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသောအဟိတ်စိတ်တို့၌။ တဏှာဋ္ဌာနမေဝ၊ သည်သာ။ ပရိဟိနာ၊ ၏။

သဟေတုကေသု၊ သဟိတဝိပါကိစိတ်တို့၌။ ပသာဒသဗ္ဗာဝတော၊ ပသာဒ
 ဟူသောသဒ္ဓါ၏တင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ ဌ။ ပသာဒေန၊
 ပသာဒမည်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ ပဒံ ပူရိတံ။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ တွေ၊
 ဤ အဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌။ ကုသလာ ကုသလ ဝိပါကေသု၊ ကုသလဝိပါကံ၊
 အကုသလဝိပါကံဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ တို့၌။ သင်္ခါရ။ ပေ။ မူလ-
 ကာ၊ သင်္ခါရမူလ၊ ဝိညာဏမူလ၊ နာမမူလ၊ ဓဋ္ဌာယတနမူလ၊ ဖဿမူလ၊
 ဝေဒနာမူလရှိကုန်သော။ ဆ ဆ၊ ၆-ပါး ၆-ပါးကုန်သော။ (နယာ၊ တို့ကို၎င်း။)
 သေသာဟေတုကေသု၊ ပဉ္စဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသော အဟိတစိတ်တို့၌။ အဓိမောက္ခ-
 မူလကေန၊ အဓိမောက္ခမူလရှိသောနည်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ ကုန်သော။
 (နယာ၊ တို့ကို၎င်း။) သဟေတုကေသု၊ သဟိတစိတ်တို့၌။ ပသာဒမူလကေန၊
 ပသာဒမူလရှိသောနည်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အဋ္ဌ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို၎င်း။
 ဝေဒိစာဗျာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို အဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ အစရှိသောစိတ်တို့၌
 လည်း။ စတုန္ဒပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ အာဒိဝါရော၊
 အစဖြစ်သော ဝါရကိုသာ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယဝါရော၊ ကို။
 ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌေန၊ ပစ္စည်း၏ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဗ္ဗမာနော၊ ရထိုက်
 သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ န ဝုတ္တော၊ မမူအပ်။ [ဗာတိကာအဖွင့်
 ပစ္စယစတုက္က ဒုတိယဝါရ၌ “ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌ”ဖြစ်ပုံကို ပြခဲ့ပြီ။] တတိယ စတုတ္ထ-
 ဝါရာ၊ တတိယဝါရ၊ စတုတ္ထဝါရတို့ကို။ အသမ္ဘဝတောယော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်း
 ကြောင့်သာ။ (န ဝုတ္တော၊ ကုန်။) ဟိ၊ မှန်။ တော၊ ထိုတတိယဝါရ၊ စတုတ္ထဝါရတို့
 သည်။ ရူပမိဿကာ၊ ရုပ်နှင့်ရောနှောကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊
 တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။

စ၊ ဆက်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ဌ။ ဒွေ ဝါရာ၊ ၂-ပါးသောဝါရတို့ကို။ လဗ္ဗန္တိ
 ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသစတုက္ကေသု၊ တို့၌လည်း။ (ဒွေ ဝါရာ
 လဗ္ဗန္တိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ပဌမဖြစ်သော ပစ္စယစတုက္က၌။
 ဒုတိယဝါရော၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ သည်၎င်း။ သေသစတုက္ကေသု၊ ပစ္စယစတုက္ကမှ
 ကြွင်းသော ဟေတုစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က၊ အညမညစတုက္က တို့၌လည်း။
 ဒွေဒွေ၊ ကုန်သော။ ဝါရာ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ အဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီး
 ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ သေသာဟေတုကာဗျာကတေ၊
 ပဉ္စဝိညာဉ်မှကြွင်းသော အဟိတအဗျာကတစိတ်၌။ သဗ္ဗစတုက္ကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေ-
 ပိ၊ ကုန်သော။ ဝါရာ၊ တို့ကို။ လဗ္ဗန္တိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရအပ်ပါကုန်သော်လည်း။
 ဣ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဉ်စိတ်တို့၌။ ပစ္ဆိန္နတ္ထာ၊ ပြတ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

(ထိုဝါရတို့ကို ဖြတ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ပရတော၊ ဌံ။ န ဂဟိတာ၊ ယူတော် မမူအပ်ကုန်။ သောတပတိတာဝ၊ ပဉ္စဝိညာဉ် ဒေသနာအယဉ်၌ ကျရောက်သည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ဒေသနာ၊ ကိ။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အဂ္ဂပါဝစရဝိပါကာ၊ ကိ။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ သေသ- သယေတုကဝိပါကေသုဝိ၊ အဟိတ်ဝိပါကမူကြွင်းသော သဟိတ် ဝိပါကစိတ်တို့ ၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဂ္ဂပါဝစရဝိပါကသ္မိံ၊ ဌံ။ ဝါရ- ခွယမေဝ၊ ဝါရ ၂-ပါးအပေါင်းကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဗျာကတနိဇ္ဈေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီ။)

အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလ်နိဇ္ဈေသအဖွင့်

၃၃၄။ ဣဒါနိ၊ အဗျာကတနိဇ္ဈေသကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အပရေန၊ တပါး သော။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသောစိတ္တက္ခဏ၌။ ပစ္စယာ- ကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာသတ္တိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ကတမေ ဓမ္မာကုသလာတိအာဒိ၊ ကိ။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုကတ- မေ ဓမ္မာ ကုသလာအစရှိသော စကားရပ်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဥပနိဿယပစ္စယတံ၊ ဥပနိဿယသတ္တိအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည် ၏အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နိဇ္ဈေသဝါရေ၊ ဌံ။ “တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ”တိ၊ ဟူ၍။ အဝိသဇိတော၊ ဝေဘန်တော်မမူဘဲ။ “တတ္ထ ကတမော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘတ္တံ၊ တော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလစေတနာသင်္ခါတော၊ ကုသိုလ်စေတနာဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခါရေယေဝ၊ သည်သာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဌံ။ စိတ္တေန၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ ဣဟဇာတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (စိတ္တေန၊ သဟဇာတော) န (ဟောတိ)။

တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်တို့တွင်။ လောကီယကုသလဿ၊ လောကီကုသိုလ်စိတ် အား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သုတ္တန္တဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇော၊ မပယ်အပ်သေးသောအဝိဇ္ဇာ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကိ။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ လောကု- တ္တရံ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ထို အဝိဇ္ဇာကိုလည်း။ သမတိက္ကမဝသေန၊ လွန်မြောက်ခြင်း၏အစမ်းဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ကိုလည်း။ သမတိက္ကမ- ဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဝတော ယေဝ၊ အဝိဇ္ဇာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ကုသလာယူဟန်၊ ကုသိုလ်ကို အားထုတ်

ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတရဿ၊ အဝိဇ္ဇာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော အဝိဇ္ဇာ မရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ကုသလာယူဟနံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)။ (တဿာ တဿာပိ သမတိက္ကမဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။) တတ္ထ၊ ထို ကုသိုလ်စိတ် တို့တွင်း တေဘူမကကုသလေ၊ ဌံ။ သမ္မောဟဝသေနပိ၊ ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သမတိက္ကမသာဝနာဝသေနပိ၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်းငှါ ဘာဝနာပျိုးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ တဒဂံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဟူသော လွန်မြောက် ကြောင်းဖြစ်သော ကာမာဝစရသာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အာယူဟနံ၊ ကို။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ လောကုတ္တရေ၊ ဌံ။ သမုစ္ဆေဒသာဝနာ ဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အာယူဟနံ၊ ကို။ လဗ္ဗတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဿာပိ၊ ကိလည်း။ သမတိက္ကမဝသေန၊ ပစ္စယော ဟောတိ။) သေသံ၊ ကြွင်းသော အစိအရင်သည်။ ဝုတ္တနယဓမဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ ဧကေကကုသလေ၊ တပါးတပါးသော ကုသိုလ်၌။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ နဝ၊ ကုန်သော။ သောဠသကော၊ သောဠသကတို့ကို။ လဒ္ဓါ၊ ယထာ၊ ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣ၊

သမ္မောဟဝသေန။ ။ “ကုသိုလ်၏အကျိုး”ဟူသည် ကုသလဝိပါက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် တည်း။ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်သည့်အတွက် သင်္ခါရဒုက္ခနှင့် တက္ခ၊ ၎င်း၊ ဇာတိဘေး၊ ဇရာဘေး၊ ဗျာဓိဘေး၊ မရဏဘေးတို့နှင့် တက္ခ၎င်း ဖြစ်၏။ သုဂတိနတ် ဗြဟ္မာဘဝ၌ ဖြစ်ရစေကာမူ ကောင်းသော အရသာရှိသော အဆိပ်ပင်၏ မျိုးစေ့နှင့်တူ၏။ ဤသို့ ထိုကုသိုလ်၏အကျိုး၌၎င်း၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်၌၎င်း အပြစ်ဟု မရှု နိုင်ခြင်းကို “သမ္မောဟ”ဟု ဆိုသည်။

ဆက်ဦးဖူး—တသံသရာလုံးဝယ် ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော အဆိပ်ပင်ကြီး၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏဒုက္ခ၊ အပ္ပိယသမ္ပယောဂဒုက္ခ၊ ပိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခ၊ ဣစ္ဆိတာလာဘဒုက္ခဟူသော အဆိပ် သီးတွေအမြဲသီး၍ နေ၏။ အပြင်အဆင်ခြင် ဉာဏ်ခတ်ပါသော တချို့ခန္ဓာသစ်ပင်၌သာ (သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်သောအခါ) ဂုဏ်နှင့်လာဘ်ကို မမြှောက်ပဲ ပိဋကပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများ ကို သင်ယူပို့ချခြင်း၊ ဝိနည်းစသော ပဋိပတ်ကိုကျင့်ခြင်းဟူသော အချို့သီး ၂-လုံးသာ တရံတခါ သီးနိုင်သည်။ [“ဝက္ခ”သဒ္ဓါသည် ရုက္ခ၏ပရိယာယ်တည်း။]

သံသာရဝိသဝက္ခဏ၊ ဒေသယဝ မရဏ ဖလာ။
ပရိယတျာနုယောဂေါ၊ စ၊ ပရိပတျာနုယုဉ္ဇနာ။

ယထာ ဟေဋ္ဌာ။ ပ။ လဒ္ဓါ။ ။ ရှေ့ “ကုသလနိဒ္ဒေသ”ဟု ပိုမို၏။ ထိုနိဒ္ဒေသကို “ဟေဋ္ဌာ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုနိဒ္ဒေသ၌ “ကုသလမူလပစ္စယာ သင်္ခါရော”မှစ၍ “အစိမောက္ခပစ္စယာ ဘဝေါ (ကမ္မဘဝ)”တိုင်အောင် ကိုးပါးရှိ၏။ ထို ၉-ပါးကို စတုက္က ၄-ပါးဖြင့် မြှောက်လျှင် နဝသောဠသကနယ ဖြစ်၏။

ဤအဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဗ္ဗေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ (သင်္ခါရဿ၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရအား။) အဝိဂတ။ ပေ။ ပစ္စယာဘာဝတော၊ အဝိဂတသတ္တိ၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိ၊ အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဗ္ဗေသ၌။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဌမစတုက္ကမေဝ၊ ပဌမဖြစ်သော ပစ္စယစတုက္ကကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တမ္ပ၊ ထိုပဌမဖြစ်သော ပစ္စယစတုက္ကကိုလည်း။ ပဌမဝါရမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒဿေ- တ္တာ၊ ပြု၍။ သံခိတ္တံ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ချုံးအပ်ပါသော်လည်း။ နိဟ- ရိတွာ၊ အကျယ်ထုတ်ဆောင်၍။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ ဝါ၊ ပြကြပါလေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဗ္ဗေသအဖွင့် ပြီး၏။

ကုသလမူလကဝိပါကနိဗ္ဗေသအဖွင့်

၃၄၃။ ဣဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဗ္ဗေသကို ဖွင့်ပြပြီးဖြစ်ရာ ယခုအခါ၌။ အဗျာကတေသုပိ၊ အဗျာကတစိတ်တို့၌လည်း။ အပရေနေဝ၊ တမျိုးတခြားပင် ဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ [ရှေ့၌ “အပရေန ပရိယာယေန”ဟု ပါပြီးဖြစ်သော ကြောင့် “သန္တိဋ္ဌာန ဝေသဒ္ဓါ”ဖြင့် ဆိုသည်။] ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ အဗျာကတာတိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ အစရှိသောစကားရပ်၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို ကုသလမူလပစ္စယ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ကုသလမူလပစ္စယာတိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤစကားကို လည်း။ [“ပိ”ဖြင့် ရှေ့၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိကို ပေါင်း။] ဥပနိဿယပစ္စယတံ၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလမူလံ၊ သည်။ ကုသလဝိပါကဿ၊ အား၎င်း။ အကုသလမူလံ၊ သည်။ အကုသလဝိပါကဿ စ၊ အား၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ချီးမွမ်းဘွယ်ရာ သမ္မာဝနာကား။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စယေ၊ နာနာက္ခဏိကမ္မသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ အထူးဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

တဿ ဣဒ န လဗ္ဘန္တိ။ ။ဤစကားကို အဝိဇ္ဇာကသာ သင်္ခါရအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဝိဂတစသော ပစ္စယသတ္တိမရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်ဆိုသည်။ “အဝိဇ္ဇာက ကုသိုလ်သင်္ခါရအား အဝိဂတ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုသောကြောင့် ဟေတုစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တ စတုက္က၊ အညမညစတုက္ကတို့ မရနိုင်သည့်အတွက် ထိုရွေးကုသလနိဗ္ဗေသတုန်းကကဲ့သို့ နဝသောဠသကဝါရ မရနိုင်တော့”ဟူလို။

သေ (သေသ)၊ ဤ ကုသလမူလ၊ အကုသလမူလတို့၏ ကျေးဇူးပြုသောပစ္စည်း သည်။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စေတ၊ ဖြင့်၎င်း။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ တေနေတ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ဌ။ တတ္ထကတမံ ကုသလမူလံတိ၊ ဟူ၍။ အဝိဘဇိတော၊ ဘဲ။ တတ္ထပေ၊ သင်္ခါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘတ္တံ၊ ပြီ။ အကုသလဝိပါကေပိ၊ ဌလည်း။ သေသဝ နယော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိံ ပိ ဝိပါက-
နိဒ္ဒေသေ၊ ဌလည်း။ ပဌမံ၊ သော။ ပစ္စယစတုက္ကမေတ၊ ကိုသော။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်
၏။ တမ္ပိ၊ ထို ပဌမ ပစ္စယစတုက္ကကိုလည်း။ ပဌမဝါရံ၊ ကို။ ဒသေတော၊ ချီ။
သံခိတ္တံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ ဝိပါကစိတ္တေ၊
ဌ။ ဧကမေကသေတ၊ သော။ စတုက္ကဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကုသလမူလ-
ကေ၊ ကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်သော မူလရှိသော။ (နယေစ၊ ဌ၎င်း။) အကုသလ-
မူလကေ၊ မူလရှိသော။ နယေစ၊ ဌ၎င်း။ ဝါရပူဘေဒေါ၊ ဝါရအထူးအပြားကို။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိရိယဓမ္မာနံ၊ ကြိယာတရား
တို့၏။ [“ဥပနိဿယပစ္စယတံ” ဌှပ်။] အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (ဥပနိဿယ ပစ္စယတံ၊
ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကို။) နေဝ (လဘတိ)၊ မရ။
ကုသလာကုသလမူလာနံ၊ ကုသိုလ်မူလ၊ အကုသိုလ်မူလတို့သည်။ ဥပနိဿယ-
ပစ္စယတံ၊ ကို။ န လဘန္တိ။ [အဝိဇ္ဇာသည်၎င်း၊ ကုသိုလ်မူလ၊ အကုသိုလ်မူလတို့
သည်၎င်း ကြိယာတရားတို့အား ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြ-ဟုလို။]
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိရိယဝသေန၊ ကြိယာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပစ္စယာကာရေ၊ ကို။
န ဝုတ္တော၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သေပစ္စယာကာရေ၊ ဤ
ကျေးဇူးပြုပုံအခြင်းအရာ သတ္တိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဝါဒိပုဝရေန၊ ဝါဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မပစ္စယ
ဘေဒေ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော သတ္တိအပြား၌။ (တနည်း) ဓမ္မပစ္စယဘေဒေ၊ ဇရာမရဏ အစ
ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းအပြား၌။ (တနည်း)
ဓမ္မပစ္စယဘေဒေ၊ ထိုထိုစိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ဖယ အစ
ရှိသောတရားတို့၏ တခုတည်းသောခဏရှိသော အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း
အပြား၌။ ဉာဏဿ၊ သိတတ်သောဉာဏ်၏။ ပဘေဒဇနနတ္ထံ၊ အထူးအပြားကို
ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဉာဏ်အထူးကို ရစေခြင်းအကျိုးငှါ။) အကုသလ-
ကုသလာဗျာကတဓမ္မေသု၊ အကုသိုလ်တရား၊ ကုသိုလ်တရား၊ အဗျာကတတရား
တို့၌။ [အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ပါဠိတော်ဝယ် အကုသလပုဒ်ကို စ၍ ဟောတော်မူ
သောကြောင့် ဤ၌လည်း အကုသလကိုအစတားသည်။] အနေကပ္ပဘေဒတော၊

တပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ (ကုသလာ-
ကုသလေသု၊ ဝိပိကေ ၈ ဌ်စ သဒ္ဓါဖြင့် ဆည်းအပ်သောပုဒ်တည်း။)
ကုသလာကုသလာနံ၊ ထို၏။ ဝိပိကေ၊ ဌ်၎င်း။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဥပနိဿယ
ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကောဝ၊ တပါးသောအဖို့အားဖြင့်သာ။
ဝုတ္တော၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ပရိယတ္တိသဝနစိန္တနပဋိပတ္တိက္ကမဝိဝဇ္ဇိတာန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိ
တော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ ပါဠိတော်၏အနက်ကို ဆရာထံ၌ ကြားနာခြင်း၊
အဓိပ္ပါယ်ကိုသိအောင် ကြံစည်စဉ်းစားခြင်း သိသည်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်
အားထုတ်ခြင်းဟူသောအစဉ်သည် ရှောင်ကြဉ်အပ်ပြီး အဖျင်းအပြင်းသတ္တဝါ
အများတို့၏။ ဝါ၊ ထိုမျှ။ တေသ္မိံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၌။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဉာဏပုဗ္ဗေ၊ ဉာဏ် အထူးအပြားသည်။ ကဒိဗိဝိ၊ တရံတခါ၌
လည်း။ ဝါ၊ ဘယ်တော့ကမှလည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ခဲ့၊ မဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်
မဟုတ်။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၌။ ပရိယတ္တိသဝနစိန္တနပဋိပတ္တိ-
က္ကမတော၊ ဟူသောအစဉ်အားဖြင့်။ သဒ္ဓါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဓိရော၊ ကြောင်းကျိုး
မြော်မြင် ပညာရှင်သည်။ (ဉာဏပုဗ္ဗေ၊ ကို။) ကယိရာ၊ ပြုကျင့်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ၌။ ပရိယတ္တိ၊ ပေ။ ကမတော၊ အားဖြင့်။
ဉာဏပုဗ္ဗေ၊ ကို။ ကယိရာ၊ နည်း။ ဟိယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ တတော၊
ဉာဏ်အထူးကို ဖြစ်စေတတ်သော ပရိယတ္တိသဝန အစရှိသော ထိုအစဉ်အတိုင်း
အားထုတ်ခြင်းမှ။ အညံ၊ အခြားသော။ ကရုဏိယတရံ၊ သာသနာတော်ဝယ်
အထူးပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (တတ္ထ၊ ၌။
ပရိယတ္တိ၊ ပေ။ ကမတော၊ အားဖြင့်။ ဉာဏပုဗ္ဗေ၊ ကို။ ကယိရာ၊ နေ့စဉ်မှန်မှန်၊
အတန်တန်ဖြင့်၊ အဖန်ဖန်ပြုသင့်တော့ သတည်း။) ပန၊ ဆက်။ အယံ ပစ္စယာ-
ကာရော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုတ္တန္တအဘိဓမ္မဘာဇနီယဝသေန၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ
နည်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏အပြားအားဖြင့်။ ဒွိပရိဝုဇ္ဇမေ၊ နှစ်ပါးသော
ပြောင်းလဲခြင်းရှိအောင်သာလျှင်။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဘာဇေတွာ၊
ဝေဘန်တော်မူ၍။ ဒသိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီ။)

သမ္မောဟဝိနောဒနီယာ၊ သော။ ဝိဘင်္ဂီအဋ္ဌကတယ၊ ၌။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်းအဖွင့် ပြီး၏။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဋ္ဌေသဝါရ အဖွင့်

၃၅၅။ ဣဒါနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒန္တန္တရေ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၏အခြားမိ၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ၌။ [စတ္တာရောဉ် အံပေါင်း အာဓာရ၊ အာဓေယံစပ်။] စတ္တာရောတိ၊ စတ္တာရောဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဂဏန်းဖြင့် သတိပဋ္ဌာနတို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ တေန၊ ထို စတ္တာရောဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်။ (ဒီပေတိ ခွံစပ်။) (သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာနတို့သည်။) တတော၊ ထိုလေးပါးမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ န(ဟောန္တိ)၊ မရှိကုန်။ (တတော၊ မှ။) ဥဋ္ဌံ၊ အထက်၌။ န(ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ သတိပဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒံ၊ သတိပဋ္ဌာနတို့၏ အပိုင်းအခြားကို။ ဒီပေတိ၊ ပြု၏။ သတိပဋ္ဌာနာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဖွင့်သင့် ဖွင့်ထိုက်သော အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လဗ္ဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ သတိဂေါစရောပိ၊ သတိ၏ ကျက်စားရာ အာရုံသည်လည်း။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။) တိဓာ၊ သုံးပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဋိပန္နေသု၊ ကျင့်ကုန်သော။ သာဝကေသု၊ တို့၌။ သတ္တုနော၊ ဆရာဖြစ်သော ဗြဟ္မာဘုရား၏။ ပဋိဘာနုနယ ဝိတိဝတ္ထတာပိ၊ မုန်းခြင်းဒေါသ၊ ချစ်ခြင်း လောဘကို လှန်မြှောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ၏။) သတိပိ၊ သတိသည်လည်း။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ၏။) [ဤကား တယော အရ သုံးပါးသရုပ်တည်း။ ယောဇနာ၌ ဣတိ ထည့်၍ တယောကို ပြန်လှည့်၏။ “သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ပေ။ သတိပိ၊ သတိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ တယော၊ တို့တည်း”ဟု ပေးပါ။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမ္ဘူ၊ ချုပ်ရာကို၎င်း။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထို ဒေသနာတော်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်ပေ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယဏှ၊ ကိုယ်၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ဧကာစ၊ အဘယ်နည်း။ အာဟာရသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် အာဟာရ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာယဏှ၊ ၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သတိဂေါစရော၊ ကို။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အမတဝဂ်၊ သမုဒယသုတ်။] တထာ၊ တူ။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနမည်၏။ နော သတိ၊ သတိမမည်။ သတိ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနဉ္စေ၊ နောက်နောက်သတိ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနလည်း

မည်၏။ သတိစ၊ လည်း မည်၏။ ဣတိအာဒိသု၊ တိဉ္စ။ (သတိဂေါစရော၊ ကိ။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ ပညာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာန ကထာ။] တဿ၊ ထို သတိဂေါစရကို အရကောက်ရသော သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။ အသ္မိံ၊ ဤအာရုံ၌။ (သတိ၊ သည်။) ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုအာရုံသည်။) ပဋ္ဌာနံ၊ ၏။ ကာ၊ အဘယ်တရားသည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သတိ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) သတိယာ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာအာရုံတည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏တည်ရာအာရုံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဓာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော။ ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ပဋ္ဌာနံ၊ ၏။ ဟတ္ထိဋ္ဌာန အဿဋ္ဌာနာဒိနံ၊ ဆင်၏တည်ရာအရပ်၊ မြင်း၏တည်ရာအရပ် အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟတ္ထိအဿာဒိနံ၊ ဆင် မြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော တည်ရာသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) သတိယာ၊ ၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော တည်ရာသည်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

[သတိဂေါရေ သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရဏ်ကို ပြပြီး၍ ပဋိသန္နနယဝိတိဝတ္တတာ သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “တယော သတိပဋ္ဌာနာ” စသည်ကိုမိန့်။] သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယေ၊ ယင်း သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ သေဝတိ၊ မှီဝဲတော်မူ၏။ အရိယော၊ သည်။ ယေ၊ တို့ကို။ သေဝမာနော၊ မှီဝဲတော်မူလျက်။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ (ဟုတူ၊ ၍။) ဂဏံ၊ ဂိုဏ်းကို။ အနုသာသိတုံ၊ သွန်သင်ခြင်းငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်တော်မူ၏။ [ဥဒရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဣတိတ္ထေ၊ ဤ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ တိဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇသု၊ ကုန်သော။ သာဝကေသု၊ တိဉ္စ။ (သာဝကတို့အပေါ်၌။) သတ္တုနော၊ ၏။ ပဋိသန္နနယဝိတိဝတ္တတာ၊ ကိ။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို ပဋိသန္နနယဝိတိဝတ္တတာကို အရကောက်ရသော သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ [ပုပ္ဖ၊ ဌာဓာတ်၊ ကာရိတ်ကျေ၊ ယုပစ္စည်း။] ပဝတ္တယိတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။) ဣတိဇာတ္ထော၊ နက်။ ကေန၊ အဘယ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗတော၊ ဆရာသည် ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋ္ဌာနံ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သတိယာ၊

သတိ ဝာတိ အာဒိသု။ ။ “ဤ အာဒိသဒ္ဓါသည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ လာသော ကျန်သော ပါဠိပဒေသကို ညွှန်ပြခြင်းအနက် ရှိ၏” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ထို ကြွင်းသော ပါဠိရပ်ကား— “တယ သတိယာ တေန ဉာဏေန တံ ကာယံ အနုပဿတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံတိ” တည်း။

သတိဖြင့်။ (ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗတော၊ ပဋ္ဌာနံ၊ ဧ။၊ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)
သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ဆရာသည် ဖြစ်စေထိုက်သော သဘောတည်း။
သတိပဋ္ဌာနံ၊ သဘော။

[ပဋိသာနနယဝိတိဝတ္တတာ သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရုဏ်ကို ပြပြီး၍ သတိ
ဟူသော သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “စတ္တာရော သတိ-
ပဋ္ဌာနာ”စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊
တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဗဟုလိကတာ၊
ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။)
သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ
အာဒိသု၊ တို့၌။ (ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ အနုပဒဝဂ်၊ ဓာနာပါနသတိသုတ်။)
သတိယေဝ၊ သတိကိုသာ။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။၊ တဿ၊ ထိုသတိကို
အရကောက်ရသော သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ အာရုံ၌
စွဲမြဲစွာ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အာရုံ၌ကပ်၍
တည်တတ်၏။ ဩက္ကန္တိတွာ (ဩက္ကမိတွာ)၊ အာရုံသို့ သက်ဝင်၍။ ပက္ခန္တိတွာ၊
အာရုံသို့ ပြေးဝင်၍။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သတိယေဝ၊
သတိသည်ပင်။ ပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံ၌စွဲမြဲစွာတည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
အနက်သဘောကြောင့်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

[ရှေးနည်း၌ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါသည် ကတ္တားအနက်ကို ဟော၏။ ယခုအခါ သတိ
သဒ္ဓါ၊ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါတို့၏ ပရမတ္ထသဘာဝကို တိုက်ရိုက် အရကောက်ရသော
ဘော အနက်ကို ပြလိုသောကြောင့် “အထဝါ”စသည်ကို မိန့်။ ပုန ဘာဝတ္ထေ
သတိသဒ္ဓံ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓဉ္စ ဝဏ္ဏေန္တော အထဝါတိ အာဒိမာဟ။— ဋီကာ။] သရဏ-
ဋ္ဌေန၊ အာရုံကိုမပြတ်မလပ် အမှတ်ရခြင်းဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ သတိ၊
မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံ၌ စွဲမြဲစွာတည်ခြင်း အနက်သဘောကြောင့်။
ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သတိစ၊ အာရုံ၌ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရခြင်း
လည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုအာရုံ၌ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရခြင်းဟူသည်။ ပဋ္ဌာနဉ္စ၊
အာရုံ၌ စွဲမြဲစွာတည်ခြင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊
မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသတိဟူသော သတိပဋ္ဌာနကို။ ဣဓ၊ ဤ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာ-
နာဟူသောပါဠိဖြင့်။ အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ (ဣဒံ၊ ကိ။ ဣဓ၊ ဤ။) ယဒိ

ဩက္ကန္တိတွာ ပက္ခန္တိတွာ။ ။ပက္ခန္တိအနက်ကို ဟောရာ၌ ကတိဓာတ်မရှိ ကမု
ဓာတ်သာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဩက္ကန္တိတွာ”၏ နေရာ၌ “ဩက္ကမိတွာ” ဟု ရှိလျှင်
ကောင်း၏။ “မာတုက္ကန္တိ ဩက္ကမတိ” စသည်ကဲ့သို့တည်း။ ဩက္ကန္တိတွာကို ပါဠိမှန်ဟု
ဆိုလျှင် အဝပုဗ္ဗ၊ ကမုဓာတ်၊ တ ပစ္စည်းဖြင့် ဩက္ကန္တိဟု ပြီးစေပြီးနောက် ကရဓာတ်၏
အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ နာမဓာတ်ဟု ကြံရလိမ့်မည်။ “ဩက္ကန္တိတွာ၊ သက်ဝင်မှုကို
ပြု၍”ဟု ပေးပါ။

(အဓိပ္ပေတံ)၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံသတိ၊ သော။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတိပဋ္ဌာနာတံ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပါသနည်း။ သတိယာ၊ ၏။ ဗဟုတ္တာ၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သတိပဋ္ဌာနာတံ၊ ဗဟုဝစနံ ကတံ၊ ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ အာရမ္မဏဘေဒေန၊ အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ (ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဟူသော အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။) တာ သတိယော၊ ထိုသည်။ ဗဟုကာ၊ များကုန်၏။ [ယောဇနာ၌ “ဗဟုဓာ” ဟု ရှိ၏ “ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ တာ သတိယော၊ ထိုကို။ ဘဂဝတာ ကတာ၊ ကုန်ပြီ”ဟု ပေးပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပံက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနန္နာ၊ ၄-ပါးအောက်လည်း မယုတ်လျော့ကုန်သော။ အနဓိကာ၊ ၄-ပါးထက်လည်း မပိုလွန်ကုန်သော။ စတ္တာရောဝ၊ ၄-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ထိုကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (စတန္ဒံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။) ဝိနေယျဟိတတ္တာ၊ ဝေနေယျတို့၏ စီးပါးတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အနန္နာ အနဓိကာ စတ္တာရောဝ သတိပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ မန္တတိက္ခဝသေန၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် နှံ့သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ထက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒ္ဓိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တေသု၊ ကုန်သော။ တဏှာစရိတ ဒိဋ္ဌိစရိတ သမထယာနိက ဝိပဿနာယာနိကေသု၊ တဏှာစရိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သမထယာနိကသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိပဿနာယာနိကသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တံ။ မန္တဿ၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် နှံ့သော။ တဏှာစရိတဿ၊ တဏှာစရိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်ခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းတည်း။ တိက္ခဿ၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် ထက်သော။ (တဏှာစရိတဿ၊ ၏။) သုခမံ၊ သော။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။) မန္တဿ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿပိ၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ နာတိပ္ပဘေဒဂတံ၊ အလွန် များပြားခြင်းသို့ မရောက်သေး။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊

နာတိပ္ပဘေဒဂတံ။ စိတ္တာနုပဿနာကို ဟောတော်မူရာ၌ “သဏှာဝံ စိတ္တံ ဝိတရာဝံ စိတ္တံ” စသည်ဖြင့် အထူးအပြားကို ဟောတော်မူသော်လည်း ထိုအပြားသည် ဓမ္မာနုပဿနာလောက် မများသောကြောင့် “နာတိပ္ပဘေဒ”ဟု ဆိုသည်။ [သဏှာ ဝိတရာဝံ၊ ဝိဘာကဗ္ဗယဝသေဇနဝ စိတ္တာနုပဿနာယ ဝုတ္တတ္တာ တံ နာတိပ္ပဘေဒဂတန္တိ ဝုတ္တံ။] (တနည်း) ထိုသို့ နှစ်ပါးစီခြား၍ ဟောအပ်သော စိတ္တာနုပဿနာသည် အားလုံးပေါင်းလျှင် ၁၆- ပါး ဘာရှိသောကြောင့် “နာတိပ္ပဘေဒဂတံ”ဟု ဆို၏။—အနု။

သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။ တိက္ခဏံ၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့်ထက်သော။ (ဒိဋ္ဌိစရိတဿ-
ပိ၊ ဇာလည်း။) အတိပ္ပဘေဒကတံ၊ အလွန်များပြားခြင်းသို့ ရောက်သော။ ဓမ္မာနု-
ပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။)

[တဏှာစရိတ၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ သမထယာနိက၊ ဝိပဿနာ
ယာနိက၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “သမထယာနိကဿ စ” စသည်မိန့်။]
စ၊ သည်သာမကသေး။ (တနည်း) စ၊ အဘို့တပါးကား။ မန္တဿ၊ သော။ သမထ-
ယာနိကဿ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်သို့ သွားကြောင်း သမထယာနိကသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
အကိစ္ဆေန၊ မငြိုငြင်သဖြင့်။ အဓိကန္တဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သိထိုက်သော နိမိတ်ဖြစ်သော။
ပဌမံ၊ ပဌမဖြစ်သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိ-
မဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ တိက္ခဏံ၊ သော။ သမထယာနိကဿ၊ ၏။ ဩဠာ-
ရိကာရဗ္ဗဏေ၊ ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၏
အာရုံ၌။ အသဏ္ဌဟနတော၊ မတန့်ရပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယံ၊ ၂-ပါးမြောက်
ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။)
မန္တဿ၊ သော။ ဝိပဿနာယာနိကဿပိ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်း
ဝိပဿနာယာနိကသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ နာတိပ္ပဘေဒကတာရမ္မဏံ၊ အလွန်
များပြားခြင်းသို့ မရောက်သောအာရုံရှိသော။ တတိယံ၊ ၃-ပါးမြောက် ဖြစ်သော။
(သတိပဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။) တိက္ခဏံ၊
သော။ (ဝိပဿနာယာနိကဿပိ၊ ဇာလည်း။) အတိပ္ပဘေဒကတာရမ္မဏံ၊
အလွန်များပြားခြင်းသို့ ရောက်သော အာရုံရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ပါးမြောက်
ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။) ဣတိ၊
ကြောင့်။ အနုနာ အနုဓိကာ စတ္တာရော ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ တည်း။

[“ကသွာ”၏ အမေးကို တနည်းဖြေလို၍ “သုဘ သုခ”စသည်ကို မိန့်။] ဝါ၊
တနည်း။ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဟာနတ္ထံ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏
အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်တို့ဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြောင်းလဲ၍

အတိပ္ပဘေဒကတံ။ ။ဓမ္မာနုပဿနာဝယ် သညာနှင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို “ဓမ္မာ”ဟု ဆို
လိုသည်။ ထိုဓမ္မသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာအတွက် ဖဿ၊ ဓေတနာစသည်ဖြင့် ၅၀-တိုင်အောင်ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် “အတိပ္ပဘေဒ”ဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ နိဝရဏ စသော
အပြားအားဖြင့် များသောကြောင့် “အတိပ္ပဘေဒကတာ”ဟု ဆိုသည်။—အနု။

ဩဠာရိကာပေ။ အသဏ္ဌဟနတော။ ။တိက္ခဖြစ်သော သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်သည်
ဩဠာရိကာအာရုံဖြစ်သောကာယကို သိမ်းဆည်းလသော် ထိုအာရုံ၌ မရပ်တန့်ဘဲ ဈာန်မှထ
သောအခါ သုခမဖြစ်သော ဝေဒနာကိုလည်း “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟု ရှု၏။ ထို့ကြောင့်
“ဩဠာရိကာရမ္မဏေ အသဏ္ဌဟနတော”ဟု ဆိုသည်။

ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (အနုနာ၊ အနုဓိ-
ကာ၊ စက္ကာရောဝ၊ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဝုတ္တာ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကာယော၊ ကာယသည်။
အသုဘော၊ သုဘ မဟုတ်။ ဝါ၊ မတင့်တယ်။ စ၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ၊
ထို မတင့်တယ်သောကာယ၌။ သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လုတ္တာ၊ သုဘ၏အဖြစ်အားဖြင့်
ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြောင်းလွှဲ၍
ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာယ၌။ အသုဘဘာဝ-
ဒဿနေန၊ အသုဘ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တဿ ဝိပလ္လာသဿ၊ ထို
သုဘဝိပလ္လာသကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊
ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ (တံနည်း) စ၊ အဖို့တပါးကား။ သုခံ၊ သုခ။ နိစ္စံ၊ နိစ္စ။ အတ္တာ၊
အတ္တ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟိတေသု၊ သတ္တဝါတို့သည် ယူအပ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ-
ဒိသုပ၊ ဝေဒနာအစရှိသော အာရုံတို့၌လည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခ
တည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနုတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်။
စ၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တေသု၊ ဤ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့၌။ သုခ နိစ္စ
အတ္တဘာဝ ဝိပလ္လာသဝိပလ္လုတ္တာ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်
တို့ဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြောင်းလွှဲ၍ ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါ
တို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့၌။ ဒုက္ခာဒိဘာဝဒဿနေန၊ ဒုက္ခအစရှိ
သည်တို့၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းအားဖြင့်။ တေသံ ဝိပလ္လာသာနံ၊ ထိုသုခ၊ နိစ္စ၊ အတ္တ
ဝိပလ္လာသတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ငှါ။ သေသာနိ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံမု
ကြွင်းကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ
ဝေံ၊ သို့။ သုဘ ပေ။ ပဟာနတ္ထံ ဝါ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊
‘အတ္တ၏ အဖြစ်အားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်း။
အနုနာ အနုဓိကာ ဝုတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

သုဘပေပဟာနတ္ထံ။ ။သတ္တဝါတို့သည် ကာယ၌ သုဘ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-သုဘ
ဟူ၍ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့
အတူ ဝေဒနာ၌ သုခ၏အဖြစ်ဟု၎င်း၊ စိတ်၌ နိစ္စ၏အဖြစ်ဟု၎င်း၊ ဓမ္မတို့၌ အတ္တ၏အဖြစ်
ဟု၎င်း ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိတို့ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသညာစိတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို
ပင် ဝိပလ္လာသ-ဟု ခေါ်၏။ [ဝိပရိတံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်။ ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း။
ပရိဝတ္တိတု၊ အသုဘဝသည်ကို သုဘသည်ဖြင့် ပြောင်းလွှဲ၍။ အသတိ ပဝတ္တတိ၊ မြတ်တတ်
၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပလ္လာသော၊ ဝိပလ္လာသ မည်၏။ သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိတို့တည်း။] သုဘ
သုခနိစ္စအတ္တာနံ + တာဝေါ = သုဘသုခနိစ္စအတ္တတာဝေါ၊ သုဘ သုခ နိစ္စအတ္တတာဝေဟိ၊ ထို
ဖြင့် + ဝိပလ္လာသော = သုဘ သုခ နိစ္စ အတ္တဘာဝဝိပလ္လာသော၊ တဿ + ပဟာနံ = သုဘ-
သုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဟာနံ။

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဩဆပဟာန စသည်မဖက် သက်သက်။ ဝိပလ္လာသပဟာ-
 နတ္ထမေဝ၊ ဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါသာ။ (စတ္တာရောဝ၊ ငှ-ပါးသော
 သတိပဋ္ဌာန်တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။
 အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ စတုရောဃ ။ ပေ။ ပဟာနတ္ထံပိ၊ ငှ-ပါးသော ဩဃ၊
 ငှ-ပါးသော ယောဂ၊ ငှ-ပါးသော အာသဝ၊ ငှ-ပါးသော ဂန္တိ၊ ငှ-ပါးသော
 ဥပါဒါန်၊ ငှ-ပါးသော အဂတိတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓာဟာရ-
 ပရိညတ္တဉ္စ၊ ငှ-ပါး အပြားရှိသော အာဟာရတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အကျိုး
 ငှါ၎င်း။ စတ္တာရောဝ၊ တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးကား။ တာဝ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ ရှေးဦးစွာ။ ပကရဏ နယော၊ သီဟိုဠ်
 ဘာသာဖြင့် ဖွင့်ကြောင်-ဖွင့်ရာ ကျမ်း၌လာသော နည်းတည်း။ ဝါ၊ နေတ္တိကျမ်း၌
 လာသောနည်းတည်း။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ သရဏဝသေန စ၊
 ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ကေတ္တသမောသရဏဝသေန စ၊
 တမျိုးတည်းသော သဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ သက်ရောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
 ဝါ၊ တမျိုးတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်သဘော၌ ပေါင်းဆုံ သက်ရောက်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ကေမေဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။
 အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ငှ-ပါးတို့တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ တေဒေဝ၊ ဤစကားကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။
 စတုဒ္ဓါရေ၊ ငှ-ပေါက်သော တံခါးရှိသော။ နဂရေ၊ မြို့၌။ ပါစိနဒိတော၊ အရှေ့
 အရပ်မှ။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ လာသောလူတို့သည်။ ပါစိနဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။
 ဥဋ္ဌာနကံ၊ ထွက်ပေါ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ဘဏ္ဍာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။
 ပါစိနဒ္ဓါရေန၊ အရှေ့တံခါးဖြင့်။ နဂရမေဝ၊ မြို့ကိုသာ။ ပဝိသန္တိယထာ၊ ဝင်ကုန်
 သကဲ့သို့။ ဒက္ခိဏတော၊ တောင်အရပ်မှ။ (အာဂစ္ဆန္တာ၊ ဒက္ခိဏဒိသာယ
 ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ ယထာ။) ပစ္ဆိမ-
 တော၊ အနောက်အရပ်မှ။ (အာဂစ္ဆန္တာ၊ ပစ္ဆိမဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေ-
 တွာ ပစ္ဆိမဒ္ဓါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ ယထာ။) ဥတ္တရတော၊ မြောက်အရပ်မှ။
 အာဇေန္တာ၊ ဥတ္တရဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရဒ္ဓါရေန နဂရ-
 မေဝ ပဝိသန္တိ (ယထာ)။ ဝင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣဒံဗုဒ္ဓံ၊ ဤ မချွတ်မယွင်း
 ပြီးစီးခြင်းရှိသော ဥပမေယျစကားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ [“ဣဒံ သဗုဒ္ဓံ” ။
 အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဟိ၊ ဥပမာန
 ဥပမေယျ ဧဝေနာ၍ ပြဦးအံ့။ နဂရံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊ကဲ့သို့။ (တထာ၊တူ။)
 နိဗ္ဗာနမဟာနဂရံ၊ နိဗ္ဗာန်မြို့တော်ကြီးကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊။။) ဒွါရံ၊ ကြီး။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)
 ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ လော-

ကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ ကိ။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပါစိနဒိသာဒယော၊ အဓ္ဓေအရပ် အစရှိသည်
တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ)ကာယာဒယော၊ ကာယ အစ
ရှိသည်တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။)

[ပြအပ်ပြီးသော ဥပမာန ဥပမေယျကိုပင် အကျယ်ပြုလို့ “ယထာ”စသည်
ကိုမိန့်။] ပါစိနတော၊ မှ။ ခေပ။ ပဝိသန္တိယထာ ကဲ့သို့။ ခေံ၊ တူ။ ကာယာနုပဿနာ-
မုခေန၊ ကာယာနုပဿနာကို အဦးပခာနပြုသဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တ၊ ညက်စဉ်
အားဖြင့် တက်လာသော ယောဂီတို့သည်။ စုဒ္ဓသဝိဓေန၊ ၁၄-ပါး အပြားအား
ဖြင့်။ [စုဒ္ဓသဝိဓေန၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ကာယာနုပဿနံ၊ ကိ။
ဘာဝေတွာ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ ပူးစေ၍။ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ-
နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော။
အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ ဧကံ၊ တမျိုးတည်းသော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သို့သာ။
ဩသရန္တိ၊ သက်ရောက်ကြကုန်၏။ [ဘာဝနာနုဘာဝ (ဘာဝနာ၏ တန်ခိုး
အာနုဘော်) ဟူသည် အရိယမဂ်ကို ယူခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။
ဘာဝနာနုဘာဝေါ၊ အရိယမဂ္ဂဂုဟဏသမတ္တတာ။ -အနု။]

ဒက္ခိဏဇာတ၊ မှ။ ပေ။ ပဝိသန္တိ ယထာ။ ခေံ၊ တူ။ ဝေဒနာနုပဿနာမုခေန၊
ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တ၊ တို့သည်။ နဝဝိဓေန၊ ၉-ပါးအပြားအားဖြင့်။ [နဝဝိဓ အရကို
ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။ သုခ ဒုက္ခ အဒုက္ခမသုခ ၃-ပါး၊ ထို ၃-ပါးကို အာမိသ
နိရာမိသ ၂-ပါးဖြင့် မြှောက်၍ ၆-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၉-ပါးသော ဝေဒနာ-
နုပဿနာကို တွေ့ရလိမ့်မည်။] ဝေဒနာနုပဿနံ၊ ကိ။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဝေဒနာ-
နုပဿနာ ဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဧကံ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ
ဩသရန္တိ။ ပစ္စိမတော။ ပေ။ ပဝိသန္တိ ယထာ။ ခေံ၊ တူ။ စိတ္တာနုပဿနာမုခေန၊
ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တ၊ တို့သည်။ သောဠသဝိဓေန၊ ၁၆-ပါး အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တာ-
နုပဿနံ၊ ဘာဝေတွာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ ဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ အရိယ-
မဂ္ဂေန၊ ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။ [သောဠသဝိဓ သရုပ်ကို ပါဠိတော်၌
ကြည့်ပါ။ သရာဂ၊ ဝိတရာဂ စသောအားဖြင့် ရှစ်စုံ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ဥတ္တရတော။ ပေ။ ပဝိသန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ခေံ၊ တူ။ ဓမ္မာနုပဿနာမုခေန၊
ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တ၊ တို့သည်။ ပဉ္စဝိဓေန၊ ၅-ပါး အပြားအားဖြင့်။ [ပဉ္စဝိဓသရုပ်ကို
ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဓမ္မာနုပဿနံ၊ ဘာဝေတွာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ဘာဝနာ-
နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဧကံ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။ ဣတိဓေံ၊ သို့။
သရဏဝသေနစေဝ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧကတ္ထသမောသရဏဝသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧက-
မေဝ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရော၊
တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ [ဤ၌
“အဋ္ဌကထာယံ ပန စသော စကား၏အကျယ် အပြီးတည်း။]

ဣဓ ဘိက္ခုတိတ္ထေ ဌိ။ (စောဒနာသောနောနယော၊ ကိ။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗျော၊ ဇိ။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေဝလောကော၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ နိသီဒိတော၊ ထိုင်တော်မူ၍။ အယံ သတိပဋ္ဌာန-ဝိဘင်္ဂေါ၊ ကိ။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဧကဘိက္ခုပိ၊ တပါးသော ရဟန်းသော်မှလည်း။ ဣတ္ထ၊ ထို တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ နိသီန္ဒကောနာမ၊ ထိုင်နေသူမည်သည်။ ကိဉ္ဇူပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကားမရှိပါပေ။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာန၊ ထို့ကို။ ဘိက္ခု၊ ထိုသည်။ ဘာဝေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့သည်။ ဘိက္ခု-ဂေါစရာ၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံတို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာလပတိ၊ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲတော်မူ၏။ [အာလုပ်အဖြစ်ဖြင့် “ဘိက္ခု”ဟု ခေါ်သည်မဟုတ်၊ ဤနေရာ၌ ဘိက္ခုသည် အာလုပ်မဟုတ်၊ ကတ္တားသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခြင်းကို “အာလပတိ”ဟု မှတ်ပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတေ သတိပဋ္ဌာနော၊ ထို့ကို။ ဘိက္ခုယေဝ၊ ထိုသည်သာ။ ဘာဝေန္တိ ကိ၊ ကုန်သလော။ ဘိက္ခုနိ-အာဒယော၊ ဘိက္ခုနိ အစရှိသော ပရိသတ်တို့သည်။ န (သာဝေန္တိ ကိ)၊ မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဘိက္ခုနိ-အာဒယာပိ၊ ထိုသည်လည်း။ ဘာဝေန္တိ၊ [“ဝိ”ဖြင့် ဘိက္ခုကိုပေါင်း၊ ဘိက္ခုတို့သာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပူးစေသည်မဟုတ်၊ ဘိက္ခုနိစသော ပရိသတ်တို့လည်း ပူးစေကြသည်-ဟူလို။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဘိက္ခုနိစသော ပရိသတ်တို့လည်း သတိပဋ္ဌာန်ကို ပူးစေကြပါကုန်သော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ ထိုသည်။ အဂ္ဂပရိသာ၊ မြတ်သော ပရိသတ်တို့တည်း။ ဣတိ (တသ္မာ) အဂ္ဂပရိသတ္တာ၊ ထိုသို့ ဘိက္ခုတို့၏ မြတ်သောပရိသတ်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာလပတိ၊ ဇိ။

ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်။ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတော၊ ဘိက္ခုမည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ “ဣဓ ဘိက္ခု” ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ ပဋိပတ္တိ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။ သော၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခုနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဇိ။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋိပန္န-ကော၊ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝေါဝါ၊ နတ်သည် မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ မနုဿောဝါ၊ လူသည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိယေဝ၊ ရောက်သည်သာ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူနည်း။ အလင်္က-တော ‘စေပိ’ ပေ။ သ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

(ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အလင်္ကတော၊ ဆင်ယင်အပ်ပြီးသော အဝတ်တန်ဆာရှိသည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ သန္တော၊ ရာဂအစ ရှိသည်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့် ငြိမ်းအေးပြီးသည်။ ဒန္တော၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ဆုံးမခြင်းအားဖြင့် ဆုံးမအပ်ပြီးသည်။ ဝါ၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ နိယတော၊ မဂ္ဂ နိယာမအားဖြင့် မြဲသည်။ ဗြဟ္မစာရိ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဘူတေသု၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌။ ဒဏ္ဍံ၊ ကာယ ဒဏ္ဍအစရှိသည်ကို။ နိဝာယ၊ ချထား၍။ သမံ၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ညီမျှသော အကျင့်ကို။ စေ စရေယျ၊ အကယ်၍ကျင့်အံ့။ (ဝေသတိ။) သော၊ ထိုသို့သဘော ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗြာဟ္မဏော၊ မကောင်းမှုတို့ကို မျှော့ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏလည်းမည်၏။ သော၊ သည်။ သမဏော၊ မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့် သမဏလည်း မည်၏။ သ (သော)၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာ တို့ကို ဖျက်ဆီးပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် ဘိက္ခုလည်းမည်၏။ [သန္တော စသည်တို့၏ အနက်ကို ဋီကာဖွင့် ကြည့်ပါ။ ဓမ္မပဒ၊ ဒဏ္ဍဝဂ်၊ သန္တတိမဟာမတ္တဝတ္ထု။]

ကာယာနုပဿနာ ဥဒ္ဓေသအဖွင့်

အဇ္ဈတ္တန္တိ(တ္ထေ)၊၌။ နိယကဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိကိုမိမိ၍ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တကို။ အဓိပ္ပေ-
တံ၊ ။ [“အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌” ဟူလို။ အဇ္ဈတ္တအပြားကို အဋ္ဌသာလိနိ
မာတိကာအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။ နိယကဇ္ဈတ္တံဖြင့် ဂေါစရဇ္ဈတ္တစသည်ကို ကန့်သည်။]
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တကာယေတိ၊ အဇ္ဈတ္တကာယဟူသောပါဌ်၏။ အတ္တနော၊
မိမိ၏။ ကာယော၊ ရူပကာယ၌။ ဣတိ အတ္ထော၊ နဂံ။ တတ္ထ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တကာယေ
ဟူသောပါဌ်၌။ ကာယတိ၊ ကား။ ရူပကာယော၊ ရုပ်အပေါင်း၌။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊
ဤကာယေ ကာယာနုပဿီဟူသောပါဌ်၌။ ရူပကာယော၊ ကို။ (ရူပကာယဿ၊
၏။) [ဟိတ၏ သမ္ပန်။] အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံစ၊
ရုပ်တရားတို့၏ငင်း။) ဧကသာဒိနံ၊ ဆံ အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ တို့၏ငင်း။
သမ္မဟဒဋ္ဌန၊ အပေါင်း၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဟတ္ထိ၊ ပေ။ ဒယောဝိယ၊
ဆင်အပေါင်း၊ မြင်းအပေါင်း၊ ရထားအပေါင်း အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ကာယော-
တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ။ [ဆရာတို့ကား “သမ္မဟဒဋ္ဌန”ဟူသော အဓိပ္ပေကို
ကြည့်၍ “ဟိ (ကသ္မာ)၊ ကြောင့်ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ နည်း” ဟု ပေးကြသေး၏။]

ကာယော။ ။ ရူပကာယဟူသည် အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်း
ဧကသာ လောမာစသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ရူပကာယော ဟိ”
စသည်ကို မိန့်သည့် ဤနည်း၌ ကာယသဒ္ဓါသည် သမ္မာ အနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္နရူပီ
သဒ္ဓါဖြစ်၍ ဝိပျိဟ်မပြုရ။

၁။ သည်သာမကသေး။ သမူဟဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ (ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေ-
တော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော အရာဝတ္ထု
တို့၏။ အာယဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ (ကာယောတိ
အဓိပ္ပေတော)။ ဟိ၊ မှန်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ ပရမဇေဂုစ္ဆာနံ၊ အလွန်
စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်သော အရာဝတ္ထုတို့၏။ သော၊ ထို ရူပကာယသည်။
အာယော၊ ဖြစ်ခဲ့ရာတည်း။ ဣတိပိ၊ လည်း။ ကာယော၊ မည်၏။ အာယောတိ၊
ကား။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော၊ ဖြစ်ရာအရပ်တည်း။ တတြ၊ ထိုကုစ္ဆိတာနံ အာယော
ဟူသော ပါဠိ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ တတော၊
ထို ကိုယ်မှ။ အာယန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရာ၏
အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုကိုယ်သည်။) အာယော၊ အာယမည်၏။ ဧက၊
အဘယ်တို့သည်။ အာယန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကုစ္ဆိ-
တဿ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ဧကသာဒယော၊ ဆံ ဧဝံရှိသော ကောဋ္ဌာသ
တို့သည်။ (အာယန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဧကသာဒိနံ၊
တို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ခဲ့ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။

ကာယာနုပဿိတိ၊ ကား။ ကာယာနုပဿနသီလော၊ ကာယကို အဖန်ဖန်
ရှုခြင်းအလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယံ၊ ကို။ အနုပဿမာနော၊ အဖန်ဖန်
ရှုတတ်သည်။ (ဟုတော့၊ ဝိဟရတိ။) စ၊ ဆက်။ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝတောပိ၊
ဟောတော်မူပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ကာယာနုပဿိတိ၊ ကာယာနုပဿိဟူ၍။
ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ကာယဂ္ဂဟဏံ၊ ကာယသဒ္ဓါကို။ အသမ္မိဿတော၊

ကုစ္ဆိတာနံ အာယော။ ။ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား “ကု+အာယ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၍
ကုသည် ကုစ္ဆိတ အနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ အာယကိုကား အဋ္ဌကထာအတိုင်း
အပါဒါနသာနေဝိဂ္ဂိုဟံ ပြုပါ။ ဣဒ္ဓာတ် (ခေတ်၊ အယခတ်) အယလည်း၊ ကုစ္ဆိတာနံ+
အာယော ကာယော၊ ဤအလို ကာယသဒ္ဓါသည် နိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း။ ဧကသာ
လောမာမှစ၍ ကျွင်ကြီးကျင်ငယ်တိုင်အောင် မစင်မကြယ် ရှိစေဖွယ်ဟူသမျှသည် “သုဘ”
ဟု ထင်နေရှုသော ဤကာယမှချည်း ထွက်ပေါ်လာကြသောကြောင့် ဤကာယကြီးသည်
စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့၏ ဖြစ်ရာတည်း။

ကာယာနုပဿိ။ ။“အနုပဿနသီလော”ဟူသော ပဌမနည်းဖြင့် ဣပစ္စည်း၏
တဘီလအနက်ကိုပြသည်။ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ကာယာနုပဿနာ၌ အလေ့အလာရနေသော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိစေသည်။ “အနုပဿတိ သီလေနာဟိ အနုပဿိ၊ ကာယံ အနု-
ပဿိ ကာယာနုပဿိ”ဟု ပြုပါ။ ဒုတိယနည်းဖြင့် ဣပစ္စည်း၏ တဘီလတ္ထမပါသော
ကတ္တားအနက်ကို ပြသည်။ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ကာယာနုပဿနာ၌ အလေ့အလာ မရစေ
ကာမူ ထိုကဲ့သို့ ရှုတတ်သူဟု ပြသည်။ “အနုပဿတိတိ အနုပဿိ၊ ကာယံ အနုပဿိ
ကာယာနုပဿိ”ဟု ပြုပါ။

ဝေဒနာစသည်တို့နှင့် မရောသောအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာန ဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿန-
 တ္ထံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၊ တခဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲခြားဝေတန်ခြင်း အစ
 ရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊
 ကြောင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ဝေဒနာနုပဿီ၊ ဝေဒနာကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့
 ရှိသည်။ (ဟုတောဝါ၊ ရှိသော်၎င်း။) စိတ္တဓမ္မာနုပဿီ၊ စိတ္တကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ ရှိ၊
 ဓမ္မကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ ရှိသည်။ (ဟုတောဝါ၊ ရှိသော်၎င်း။ န (ဝိဟရတိ)။
 နေသည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ ကား။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿီယေဝ၊ ကာယ
 ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ ရှိသည်သာလျှင်။ ဝါ၊ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုတတ်သည်သာ
 လျှင်။ (ဟုတော၊ ဝိဟရတိ။) ဣတံ၊ သို့။ (ဒဿိတံ ဟောတိ ခွဲစပ်။) ကာယ-
 သင်္ခါတေ၊ ကာယဟု ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စိတ်၏တည်ရာဖြစ်သောဝတ္ထု၌။
 (ဝါ၊ အာရုံဖြစ်သော တည်ရာ၌။) ကာယာနုပဿနာကာရဿေဝ၊ ကာယကို
 အဖန်ဖန် ရှုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကိုသာ။ ဒဿနေန၊ ပြခြင်းအားဖြင့်။
 အသမ္ပိဿတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာနံ၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းသည်။
 ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[ဝဝတ္ထာနဒဿနအကျယ်မှတပါး ဃနဝိနိဗ္ဗောဂဒဿနအကျယ်ကို ပြလို၍
 “တထာ” စသည်မိန့်။] တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကာယေ၊ ၌။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝိနိမုတ္တ-
 ကေဓမ္မာနုပဿီ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့မှလွတ်သော တမျိုးသောတရားကို အဖန်ဖန်
 ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)။ န (ဝိဟရတိ)။ ကေသာလောမာဒိဝိနိမုတ္တ ဣတ္ထိပုရိသာ-
 နုပဿီ၊ ဆံပင် မွေးညှင်း အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့မှ လွတ်သော မိန်းမ
 ယောက်ျားကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)ပိ၊ ရှိလည်း။ န (ဝိဟရတိ)။
 စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ကေသာလောမာဒိကော၊ ဆံပင် မွေးညှင်း
 အစရှိသော။ ဘူတုပါဒါယသမူဟ သင်္ခါတော၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏
 အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယောပိ ကာယော၊ အကြင် အပေါင်းသည်လည်း။
 (အတ္ထိ)။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအပေါင်း၌လည်း။ ဘူတုပါဒါယ ဝိနိမုတ္တဧကဓမ္မာနုပဿီ၊
 ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့မှလွတ်သော တမျိုးသောတရားကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိ
 သည်။ (ဟုတော) န (ဝိဟရတိ)။ နေသည် မဟုတ်။

ဝဝတ္ထာန ဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဝိ။ ။ ကာယနှင့် ငေဒနာ အစရှိသည်တို့ကို ဝိ (ဝိသုံ)
 အသီးအသီး + အဝ = အဝစိန္တိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်း။ ဝဝတ္ထာနဒဿန
 အသီးအသီး၊ မရောယှက်အောင် ပိုင်းခြား၍တည်ပုံကို ပြခြင်း။ သမ္မဟဃန စသော
 အားဖြင့် ကာယနှင့် ဝေဒနာစသည်တို့ ပေါင်းစည်းလုံးထွေး၍နေခြင်းကို “ဃန”
 ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ တခဲနက် တပေါင်းတည်းတည်ရာမှ ကာယတရား၊ ဝေဒနာတရား
 စသည်ဖြင့် ခွဲခြားမှုကိုပြခြင်းကို “ဃနဝိနိဗ္ဗောဂဒဿန” ဟု ဆိုသည်။ အာဒိ၏အနက်ကို
 နောက်၌ ပြလိမ့်မည်။

အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ခုထသမ္ဘာရာနုပဿကော ဝိယ၊ ရထား၏ အဆောက်အဦကို အဖန်ဖန်ရှုသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္မဟာနုပဿိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဝိဟရတိ။) [ရှေး၌ ပြခဲ့သော အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ဓမ္မာနံ သမ္မဟဋ္ဌေနကို ရည်ရွယ်သည်။] နဂရာဝယဝါနုပဿကောဝိယ၊ မြို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ပြာသာဒ်စသည်ကို အဖန်ဖန်ရှုသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ ကေသာလောမာဒိသမ္မဟာနုပဿိ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း အစရှိသည်တို့၏အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဝိဟရတိ။) [ရှေး၌ ပြခဲ့သော “ကေသာဒီနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမ္မဟဋ္ဌေန ကို ရည်ရွယ်သည်။] ကဒလိက္ခန္ဓ ပတ္တာဒိဝိနိဘူကော ဝိယ၊ ငှက်ပျော့တုံး၏ ရွက်လုံးတို့ကို အသီးအသီး ခွဲခြားသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့၎င်း။ ရိတ္တမုဉ္ဇ ဝိနိဝေဋ္ဌကော ဝိယစ၊ အချည်းနှီးသော လက်ဆုပ်ကိုဖြေသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဘူတုပါဒါယသမ္မဟာနုပဿိယေဝ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတ္တာ၊ ဝိဟရတိ။) ဣတိ၊ သို့။ နာနုပကာရတော၊ အမျိုးမျိုးသော အပြားအားဖြင့်။ သမ္မဟဝသေနအပေါင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာယသင်္ခါတဿ၊ ကာယဟု ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုနော၊ တည်ရာကို။ ဒဿနေန၊ ပြတော်မူခြင်းအားဖြင့်။ စနဠိနိဗ္ဗောဂေါ၊ တခဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲစိတ် ဝေဘန်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ဟောတိ။

ဟိ၊ မှန်။ ဣ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အပေါင်းမှ လွတ်သော။ ကာယော ဟိ၊ ကိုယ်ကို၎င်း။ (ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ကေသ လောမာသည်တို့၏အပေါင်းမှ လွတ်သော။) ဣတ္ထိဝါ၊ မိန်းမကို၎င်း။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားကို၎င်း။ (ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းမှ လွတ်သော။) အညော၊ အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မောဝါ၊ တရားကို၎င်း။ န ဒိဿတိ၊ မတွေ့ မမြင်အပ်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မတွေ့မြင်အပ်ပါသော်လည်း။ ယထာဝုတ္တဓမ္မသမ္မဟမတွေ့ယေဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော တရားအပေါင်းမျှ၌ သာ။ (အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အပေါင်း၊ ကေသ လောမ စသည်တို့၏အပေါင်း၊ ဘူတ

ယထာဝုတ္တ သမ္မဟ ဝိနိမုတ္တော။ ။နကာယေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝိနိမုတ္တဒကဓမ္မာနုပဿိ ကို ကြည့်၍ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တောကို ကာယော ဝါနှင့် တွဲ၍၎င်း၊ နာဒိ ကေသာလောမာဒိဝိနိမုတ္တော ဣတ္ထိပုရိသနုပဿိကို ကြည့်၍ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တောကို ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါနှင့် တွဲ၍၎င်း၊ န ဘူတုပါဒါယဝိနိမုတ္တဇေဝဓမ္မာနုပဿိကို ကြည့်၍ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တောကို အညော ဝါ ကောဝိ ဓမ္မောနှင့် တွဲ၍၎င်း အနက်ပေးသည်။

ရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းမျှ၌သာ။) တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (ကယဟူသော အခြင်းအရာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသဟူသော အခြင်းအရာ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်မှတစ်ပါး တမျိုးတခြားသော တရားဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။) သတ္တ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသံ၊ မှားသောအားဖြင့် လွမ်းမိုး၍ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ကို။ ကရောန္တံ၊ ပြုကြကုန်၏။

တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ အာဟု၊ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ ကုန်သနည်း။) ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံ၊ ပေ။ ဗဗ္ဗမာနော န မုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ လောကော၊ လူအပေါင်းသည်။ ယံ၊ အကြင် မိန်းမ ယောက်ျားကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမ ယောက်ျား သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ တကယ်မြင်ထိုက်သော ရူပါရုံသည်။ န၊ မဟုတ်။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌံ၊ တကယ်မြင်ထိုက်သော ရူပါရုံသည်။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမ ယောက်ျား သည်။ န၊ မဟုတ်။ ယံ၊ အကြင်ရူပါရုံကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ တကယ်မြင်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတကယ် မြင်အပ်သော ရူပါရုံကို။ (လောကော၊ သည်။) (ပညာစက္ခုနာ၊ ပညာမျက်စိ ဖြင့်။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။) န ပဿတိ၊ မမြင်။ အပဿံ၊ ပညာ စက္ခုဖြင့် ဟုတ်မှန်စွာ မမြင်လသော်။ ဝါ၊ သော။ မူဠော၊ တွေဝေသူကို။ ဗဗ္ဗတေ၊ ရာဂဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ ဗဗ္ဗမာနော၊ ရာဂဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သူသည်။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်နိုင်။ (ဣတိ၊ သို့။) ဆနာနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ၊ တခဲနက်ကို

ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံ။ ။ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ၊ န တံ ဒိဋ္ဌံ တံ ရူပါယတနံ န ဟောတိ၊ ရူပါယတနံ ဝါ တံ န ဟောတိတိ အတ္ထော။—ဋီကာ။ ဤဒီကာ အဖွင့်အတိုင်း ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံကို အနက်ပေးသည်။ [အခြားနည်းများကို ဋီကာနိဿယ၌ ကြည့်ပါ။]

ယံ ဒိဋ္ဌံ တံ န ပဿတိ။ ။ဤ၌လည်း ပဌမပါဒတုန်းကဲ့သို့ ယံ ဒိဋ္ဌံအတွက် ၂-နည်း ပွင့်၏။ (သို့သော် တနည်းသာ နိဿယအနက် ပေးထားသည်။ တံ န ပဿတိ အတွက် “တံ ပညာစက္ခုနာ ဘူတတော န ပဿတိ” ဟု ပွင့်သည်။

ဗဗ္ဗမာနော န မုစ္စတိ။ ။ထိုကဲ့သို့ အမှန်မမြင်နိုင်သူကို ရာဂဖြင့်သာ နှောင်ဖွဲ့ အပ်သည် မဟုတ်သေး၊ ဒေါသ မောဟဖြင့်လည်း နှောင်ဖွဲ့အပ်သေး၏။ ထိုသို့ နှောင်ဖွဲ့ ထားသောအခါ မကြာမကြာ ထိုအာရုံ၌ စိတ်ရောက်၍ နေသောကြောင့် ထိုအာရုံမှ မလွတ်နိုင်၊ သံသရာမှ မလွတ်နိုင်ခြင်းမှာ ထိုဘူယံရာမရှိ။

မှတ်ချက်။ ။ဤ ဂါထာကို အကြောင်းပြု၍ ဆရာများလည်း “မြင်သာ မြင်တယ် မမြင်ဘူး၊ ကြားသာ ကြားတယ် မကြားဘူး၊ နံသာ နံတယ် မနံဘူး၊ အရသာကို သာယာသာ သာယာတယ် အရသာ မသိဘူး၊ ထိသာ ထိတယ် မထိဘူး၊ သိသာ သိတယ် မသိဘူး”ဟု အာရုံ ၆-ပါးလုံး၌ အမှားတွေနေပုံကို မိန့်တော်မူကြသည်။

အသီးအသီးပိုင်းခြားဝေခွဲခြင်း အစရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဒုတိယံ၊
သော။ ကာယဂ္ဂဟဏံ ကုံ။ ကတံ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ (မယ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
[“ဒုတိယံ ကာယဂ္ဂဟဏံ အသမ္ဘိဿတော ဝဝတ္တာနုပဿနာဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ
ကတံ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။]

[ဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဋ္ဌိ အာဒိဇ်အရကို ပြလို၍ “အာဒိသဒ္ဓေန” စသည်မိန့်။]
စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ ဟူသောပါဠိ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။
အယံပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ၊ ဤရဟန်း
သည်။ တေသ္မိံ ကာယေ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိယေဝ၊ ကာယကို
အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ၊ ဝိဟရတိ။) အညဗ္ဗောနုပဿိ၊ ကာယမှ
တပါးသောသဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) န (ဝိဟရတိ)၊
နေသည်မဟုတ်။ ကိ၊ အဘယ်အနက်သည်။ ဝါ၊ ကုံ။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနုဒက-
ဘူတာယပိ၊ ရေ မဟုတ်သည် ဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော။ မရိစိယာ၊ တံလျှပ်၌။
ဥဒကာနုပဿိနေ၊ ရေဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယတော၊ ကဲ့သို့။
[ပိသဒိသုပမာ]။ ဝေ၊ တူ။ အနိစ္စ ဒုက္ခာနတ္ထ အသုဘဘူတေယေဝ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ၊ အသုဘ ဖြစ်၍သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။ နိစ္စသုခအတ္တ-
သုဘဘာဝါနုပဿိ၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်၊ သုဘ၏အဖြစ်ကို
အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ အထခေါ၊
အဟုတ်ကား။ ကာယာနုပဿိ၊ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ အနိစ္စ ဒုက္ခာ-
နတ္ထ အသုဘကာရသမူဟာနုပဿိယေဝ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
အရာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အနတ္တ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
အရာ၊ အသုဘ၏အဖြစ်ဟူသောအခြင်းအရာအပေါင်းဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်
သာလျှင်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိ
တော်၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရည-
ဂတော၊ တော၌ရောက်သည်။ (ဟုတွာ)ဝါ၊ ၍၎င်း။ ပေ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။
သတော၊ ထွက်သက်အာရုံကို မှတ်သားသည်။ (ဟုတွာ)ဝ၊ ၍သာ။ အဿသတိ၊
ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ရှိ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။
အဿာသပဿာသဒိ စုဏ္ဏကဇာတ အဋ္ဌိကပရိယောသာနေ၊ အဿာသ
ပဿာသ အစရှိသော ဖြစ်သော မှန်မှန်ညက်ညက်ရှိသော အရိုးအဆုံးရှိသော။
ယာယံ (ယော အယံ)ကာယော၊ အကြင်ကာယကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်
ပြီ။ [သုတိမဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်။] စ၊ သည်သာမကသေး။
ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပတဝိကာယံ၊
ကေသာ လောမာအစရှိသော သဿမ္ဘာရူပထဝီဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်

မပြတ်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်အပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ တတာ၊ တူ။ အာပေါကာယံ၊ သည်းခြေ အစရှိသော သသမ္ဘာရ အာပေါဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော အာပေါဓာတ်အပေါင်းကို။ ပေ။ တေဇောကာယံ၊ ဇီရဏတေဇော အစရှိသော သသမ္ဘာရ တေဇောဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော တေဇောဓာတ်အပေါင်းကို။ ပေ။ ဝါယောကာယံ၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမဝါတ အစရှိသော ဝါယောဓာတ် အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ် အပေါင်းကို။ ပေ။ ကေသကာယံ၊ ဆံပင်အပေါင်းကို။ လောမကာယံ၊ မွေးညှင်း အပေါင်းကို။ ဆဝိကာယံ၊ အရေပါးအပေါင်းကို။ စမ္မကာယံ၊ အရေတူအပေါင်းကို။ မံသကာယံ၊ အသားအပေါင်းကို။ ခူမိရုံကာယံ၊ အသွေးအပေါင်းကို။ နှာရူကာယံ၊ အကြောအပေါင်းကို။ အဋ္ဌိကာယံ၊ အရိုးအပေါင်းကို။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယံ၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီအပေါင်းကို။ (အနိစ္စတော၊ အနုပဿတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ဌံ။ ယောကာယော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ပညာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာနကထာ။] သဗ္ဗဿ၊ သော။ တဿ (ကာယဿ)၊ ကို။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ကာယေ၊ ဤ ရူပကာယ၌ပင်။ အနုပဿနတော၊ အဖန်ဖန် ရှုခြင်းကြောင့်။ ကာယေကာယာနုပဿိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေပိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္တော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အတဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ ကာယေ၊ ဌံ။ အယံတိဝါ၊ ငါဟူ၍၎င်း။ မမံတိဝါ၊ ငါ့စွာဟူ၍၎င်း။ ဝေံ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗဿ၊ ဟူထိုက်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော အရာဝတ္ထုကို။ အနုပဿသော၊ ရှုခြင်းကြောင့်။ [ပန-အန္တဇောဇာက။] ကေသ လောမာဒိကဿ၊ ကေသ လောမ အစရှိသော။ တဿ တံသေဝ နာနာဓမ္မသမူဟဿ၊ ထိုထို အမျိုးမျိုးသော တရားအပေါင်းကိုသာ။ အနုပဿနတော၊ ကြောင့်။ ကေသာဒိဓမ္မသမူဟသင်္ခါတေ၊ ကေသ အစရှိသော တရားတို့၏အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယေ၊ ဌံ။ ကာယာနုပဿိ၊ ကေသ လောမ အစရှိသော တရားအပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ဣတိ ဝေ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အပိစ၊ သေး။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဌံ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အနုပဿတိ၊ ၏။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ‘နော (အနုပဿတိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ဌံ။ အာဂတနယဿ၊ လာသောနည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿေ၊ သော။ အနိစ္စလက္ခဏာဒိနော၊ အနိစ္စလက္ခဏာ အစရှိသော။ အာကာရသမူဟသင်္ခါတဿ၊ အခြင်းအရာအပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယဿ၊ အခြင်းအရာအပေါင်းကို။ အနုပဿနတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကာယေကာယာနုပဿိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေပိ အတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တကား ဟိ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ ပဋိပဒါ၊ ကာယေကာယာနုပဿနာအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇော၊ ကျင့်သော။ အယံ သိက္ခ၊ သည်။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤ ဂူပကာယကို။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိန္နံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာနံ၊ ထို့၏။ ဝသေန၊ အပြား အားဖြင့်။ အနိစ္စတော အနုပဿတိ။ နိစ္စတော နော (အနုပဿတိ)။ ငုက္ခတော အနုပဿတိ။ သုခတော နော (အနုပဿတိ)။ အနတ္တတော အနုပဿတိ။ အတ္တတော နော (အနုပဿတိ)။ နိဗ္ဗိဒ္ဓတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ စက်ထုပ်၏။ နော ရုဇ္ဈတိ၊ မတပ်မက်။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မပြတ်စေ။ ပဋိနိသဇ္ဇတိ၊ တဖန် ဝှံ့၏။ နော အာဒိယတိ၊ မယူ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုဂူပကာယကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ လသော်။ နိစ္စသည်၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ ငုက္ခတော အနုပဿန္တော သုခသည်၊ ပဇဟတိ။ အနတ္တတော အနုပဿန္တော အတ္တသည်၊ ပဇဟတိ။ နိဗ္ဗိဒ္ဓန္တော၊ ငြီးငွေ့လသော်။ နန္ဒံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ဝိရုဇ္ဈန္တော၊ စက်ထုပ်လသော်။ ဖုဂံ၊ တပ်ပက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေလသော်။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ပဋိနိသဇ္ဇန္တော၊ တဖန် စွန့်လသော်။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိဟရတီတိ ဧတံ၊ ဝိဟရတီဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထဝိဟာရေသု၊ ဣရိယာပုထ်ဟူသောဝိဟာရတို့တွင်။ ဝါ၊ နေကြောင်း ဖြစ်သော ဣရိယာပုထ်တို့တွင်။ အညတရဝိဟာရသမာယောဂပရိဒီပနံ၊ အမှတ် မထား တပါးပါးသောဝိဟာရနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြုကြောင်း သဒ္ဒါ တီဉ်း။ ဧကံ၊ တပါးသော။ ဣရိယာပထမာနေ၊ ဣရိယာပုထ်၏ နိပ်စက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဣရိယာပုထ်၏ ညောင်းညာခြင်းကို။ အပရေန၊ တပါးသော။ ဣရိယာပဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိစိန္တိတွာ၊ ဖြတ်၍။ အပတမာနံ၊ မလဲမကျရအောင်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ ဟရတိ၊ ဆောင်ထား၏။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဗဟိဒ္ဓါကာယေတိ၊ ကား။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ဂူပကာယ၌။ [ကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ ခွံစပ်။] အဋ္ဌတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယေတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ သင့်လျော်သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယေ၊ ဂူပကာယ၌၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌၎င်း။ [ကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ ခွံစပ်။] ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမနယေန၊ ပဌမနည်းဖြင့်။ (အဋ္ဌတ္တံ ကာယေ အစရှိသောနည်းဖြင့်။) အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယပရိဂ္ဂဟော၊ ကာယကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို။ ဝါ၊ ကာယကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊

ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယနယောန၊ ဖြင့်။ (ဗဟိဒ္ဓါကာယေ အစရှိသောနည်း
ဖြင့်။) ပရဿ၊ ၏။ ကာယေ၊ ဌ။ (ကာယပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။) တတိယနယောန၊
ဖြင့်။ (အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယေ အစရှိသောနည်းဖြင့်။) ကာလေန၊ ဌ။ ဝါ၊ ခါ။
အတ္တေနော၊ ၏၎င်း။ ကာလေန၊ ဌ။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ ၏၎င်း။ ကာယေ၊ ဌ။ (ကာယ-
ပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။) ပန၊ ဆက်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓ
သန္တာန်၌။ ဗုဒ္ဓိတာရမ္မဏံနာမ၊ တစပ်တည်းဆက်စပ်သော အာရုံမည်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ပန၊ ထိုသို့မရှိနိုင်ပါသော်လည်း။ ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ အဝါးဝစ္စာ
လေ့လာအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပရာပရံ၊ တမျိုးပြီးတမျိုး။
(အဇ္ဈတ္တကာယကို အာရုံပြုလိုက်၊ ဗဟိဒ္ဓကာယကို အာရုံပြုလိုက်။) သဉ္စရဏ-
ကာလော၊ လှည့်လည်ရာအခါကို။ ဧတ္ထေ၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယေ အစရှိ
သော တတိယနည်း၌။ ကထိတော၊ ပြီ။

အာတာပိတိတေ၊ အာတာပိဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ကာယပရိဂ္ဂါဟံက-
ဝိရိယသမာယောဂ ပရိဒီပနံ၊ ကာယကို သိမ်းဆည်းတတ်ကော ဝိရိယနှင့်
ကောင်းစွာယှဉ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို
ရဟန်းကို။ [အာတာပိတိ ဝုစ္စတိ၌ ပဓာနစပ်။] ဝါ၊ သည်။ [သမန္နာဂတော
ဟောတိ၌ အပဓာနစပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ သမယေ၊ ကာယာနုပဿနာ
ဘာဝနာကိုအားထုတ်ရာထိုအခါ၌။ ယံ တံ ဝိရိယံ၊ အကြင် ဝိရိယကို။ [အာတာ-
ပေါတိ ဝုစ္စတိ၌စပ်။] ထိသု၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့၌။ ကိလေသာ-
နံ၊ ထို့ကို။ အာတာပနတော၊ လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အာတာပေါတိ၊ အာတာပဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ
လောင်မြိုက်တတ်သော ဝိရိယနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာတာပိတိ၊ အာတာပိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သမ္မဇာနောတိ၊
ကား။ ကာယပရိဂ္ဂါဟကေန၊ ကာယကိုပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ ဝါ၊ ကာယကို
သိမ်းဆည်းတတ်သော။ သမ္ပဇညသင်္ခါတေန၊ သမ္ပဇညဟု ဆိုအပ်သော။ ဉာဏေ-
န၊ ဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ [ဟုတွာ ဌ်စပ်။]

သတိမာတိ၊ ကား။ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာ-
ဂတော၊ သည်။ [ဟုတွာ ဌ်စပ်။] ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။
ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတိ-
ဝိရဟိတဿ၊ သတိမှကင်းသောရဟန်း၏။ အနုပဿနာ နာမ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်
သော ဉာဏ်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ သတိဉ္စ၊ ပေ။ ဝဒါမိ-
တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ဘိက္ခုဓာံ တို့။ သတိဉ္စ၊ သတိကိုကား။
သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ အလုံးစုံ ဟွန်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပြန့်လွင့်သောစိတ်၌ ဖြစ်သောတရား

ဟူ၍။ ဝါ၊ အလုံးစုံတုန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပြန့်လွင့်သောစိတ်၌ အလိုရှိထိုက်သော တရားဟူ၍။ (တနည်း) သဗ္ဗတ္တိကံ၊ တုန့်ဆုတ်သောစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၊ ပြန့်လွင့်သော စိတ်ဖြစ်ရာအခါဝယ် ပါးစေထိုက်ကုန်သော အလုံးစုံဗောဇ္ဈင်တို့၏ အကျိုး ရှိကြောင်းတရားဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။— မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။ နိဿယအနက် ကိုကား ဤဋီကာအဖွင့်အတိုင်း ပေးထားသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤ ဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္ထာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အထဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာတာပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပမာန်ဝိရိယ မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တော သင်္ခေပေါ၊ စိတ်ကို အတွင်း၌ ချုံ့ခြင်းသည်။ ဝါ၊ စိတ်၏ အတွင်း၌ တုန့်ဆုတ်ခြင်းသည်။ အန္တရာယကရော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အန္တရာယ်ကို ပြုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသဗ္ဗဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပါယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌၎င်း။ အနုပါယပရိဂ္ဂဇေန၊ အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို ရှောင်ခြင်း၌၎င်း။ သမ္ပယုတိ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေ၏။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပါယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းကိုစွန့်ခြင်း၌၎င်း။ အနုပါယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌၎င်း။ အသမတ္ထော၊ မစမ်းနိုင်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ [“မုဋ္ဌာ + သတိ + ယဿာတိ မုဋ္ဌဿတိ”ဟု ဗဟုပ္ပိတိသမာသ် ဖြစ်သော ကြောင့် “မုဋ္ဌဿတိ”ဟု ဣကာရန္တအတိုင်း ရှိပါစေ။] တေန၊ ထိုကြောင့်။ (ထိုသို့ အနာတာပိဖြစ်၍ အသမ္ပဇာန မုဋ္ဌဿတိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န သမ္ပဇတိ၊ မပြီးစီး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင် ဝိရိယ၊ သမ္ပဇည၊ သတိတရားတို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ အစွမ်း သတ္တိကြောင့်။ တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ သမ္ပဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ တေသံ၊ ထို ဝိရိယ၊ သမ္ပဇည၊ သတိတရားတို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျံ။

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို၎င်း။ [ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိကို ရည်ရွယ်သည်။] သမ္ပယောဂဂိဉ္စ၊ ယှဉ်ဘက် အင်္ဂါကို၎င်း။ [အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာကို ရည်ရွယ်သည်။] ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပဟာနင်္ဂံ၊ ပယ်ထိုက်သောအင်္ဂါကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ

။ပေ။ဒေါမနဿဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိနယျာတိ။ ကား။ တဒဂ်ဝိနယေနဝါ။ တဒဂ်
ဝိနယဖြင့်သော်၎င်း။ (ထိုထို ကုသိုလ်အစိတ်အပိုင်းဖြင့် ထိုထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမန-
ဿတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဟူသော ဝိနယဖြင့်၎င်း။) ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယေန ဝါ။
ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယဖြင့်သော်၎င်း။ (အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့ကို အလွန် ကြာမြင့်စွာ
ပယ်ခွါခြင်းဟူသော ဝိနယဖြင့်သော်၎င်း။) ဝိနယိတော၊ ပယ်ဖျောက်၍။ (ဝိဟရတိ
၌စပ်။) လောကေတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တာဒိဘေဒေါ၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အပြား
ရှိသော။ ယာယံ (ယော အယံ) ကာယော၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟိတော၊ ပိုင်းခြား၍
ယူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီ။ သေဝ၊ ထိုကာယသည်ပင်။ ဣဓ၊ ဤဝိနယျ
လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဟူသော ပါဠိ၌။ လောကောနာမ၊ မည်၏။ တသ္မိ
လောကေ၊ ထို အဇ္ဈတ္တကာယ၊ ဗဟိဒ္ဓကာယ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓကာယ ဟူသော
လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၊ ကို။ ဝိနယိတော၊ ၍။ (ဝိဟရတိ ၌စပ်။) ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိနယျလောကေ
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဟူသော ပါဠိ၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ
သဒ္ဓါတို့တွင်။ အဘိဇ္ဈာဂ္ဂဟဏေန၊ အဘိဇ္ဈာသဒ္ဓါဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္နေ၊ သည်။
(သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ။) ဒေါမနဿဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။
ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဝရဏပရိယာပနဗလဝ-
ဓမ္မဒ္ဓယ ဒဿနေန၊ နိဝရဏ၌ အကျုံးဝင်သော အားရှိသော ကာမစ္ဆန္န၊ ဗျာပါဒ
တရား ၂-ပါး အပေါင်းကို ပြုခြင်းဖြင့်။ နိဝရဏပုဟာနံ၊ နိဝရဏ အားလုံးကို
ပယ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ။ [ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံဖြင့် ဈာန်ကျရပြီးနောက်မှ ဝိပဿနာကိုတက်သောပုဂ္ဂိုလ်
အတွက် နိဝရဏ ၅-ပါးလုံး ပယ်ပြီးခြင်းကို ဟောတော်မူသည်။]

၁။ ဆက်။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့တွင်။
အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ အဘိဇ္ဈာကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအားဖြင့်။ [ပဟာနံ ဝုတ္တံ ၌စပ်။]
ကာယသမ္ပတ္တိမူလကဿ၊ ရူပကာယ၏ ပြည့်စုံခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။
အနုရောဓေ၊ ချစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿာနိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယဝိပတ္တိမူလ-
ကဿ၊ ရူပကာယ၏ ပျက်စီးခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ ဝိရောဓေ၊
မုန်းခြင်းကို၎င်း။ (ပဟာနံ ဝုတ္တံ)။ ၁။ သေး။ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊
ရူပကာယ၌။ အဘိရတိယာ၊ အလွန်မေ့လျော့ခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿဝိနယေန၊
ဖြင့်။ ကာယဘာဝနာယ၊ ကာယဘာဝနာ၌။ အနဘိရတိယာ၊ မမေ့လျော့ခြင်း
ကို၎င်း။ (ပဟာနံ ဝုတ္တံ)။ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊ ၌။ အဘူတာနံ၊
ထင်ရှားမရှိကုန်သော။ သုဘသုဘတာဝါဒီနံ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ် အစ
ရှိသည်တို့ကို။ ပက္ခေပဿ၊ ထည့်သွင်းခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဖြင့်။
ကာယေ၊ ၌။ ဘူတာနံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ အသုဘာသုဘတာဝါဒီနံ၊ အသုဘ၏

အဖြစ်၊ အသုခ၏အဖြစ်အစရှိသည်တို့ကို။ အပနယနဿ စ၊ ဖယ်ထုတ်ခြင်းကို၎င်း။ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ တေန၊ ထိုအနုရောဓ၊ ဝိရောဓစသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်။ [ဒီပိတာ ဟောတိ ဌ်စပ်။] ယောဂါဝစရဿ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယောဂါနုဘာဝေါ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာနုဘော်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ယောဂသမတ္တတာစ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဒီပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

ဟိ၊ မှန်။ ယဒိဒံ (ယော အယံ) အနုရောဓ ဝိရောဓ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ အကြင် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ [ဘာဝပဓာန] (အတ္ထိ)။ ယဒိဒံ (ယော အယံ) အရတိရတိသဟော၊ အကြင် အရတိ ရတိကို သည်းခံနိုင် သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ယဒိဒံ (ယောအယံ) အဘူတ။ ပေ။ ဝိရဟိတောစ၊ ထင်ရှားမရှိသော သုဘ စသည်ကို ရူပကာယ၌ ထည့်သွင်းခြင်း၊ ထင်ရှားရှိသော အသုဘစသည်ကို ရူပကာယမှ ပယ်ခြင်းမှကင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ သေ (ဇေသော)၊ ဤအနုရောဓ နိရောဓမှ လွတ်မြောက်ခြင်း အစရှိသည်သည်။ ယောဂါနုဘာဝေါ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာနုဘော်တည်း။ စ၊ ဆက်။ အနုရောဓ ဝိရောဓဝိပ္ပမုတ္တော၊ သော။ အရတိရတိသဟော၊ သော။ အဘူတံ၊ ထင်ရှားမရှိသော သုဘစသည်ကို။ အပက္ခိပန္နော၊ ရူပကာယ၌ မထည့် သွင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘူတံ၊ ထင်ရှားရှိသော အသုဘ စသည်ကို။ အန- ပနေန္တော စ၊ မပယ်ထုတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ သေ (ဇေသော)၊ သည်။ ယောဂသမတ္တော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အပရော နယော၊ တနည်းကား။ ကာယေ ကာယာနုပဿတိတ္တော၊ ဤပါ၌။ အနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝိဟရတိတိတ္တော၊ ဤပါ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဝိဟာရေန၊ ဟောတော်မူအပ်သောဝိဟာရဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ၊ အနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယပရိဂ္ဂဟဏံ၊ ကိုယ်ကို ရွက်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဝုတ္တံ)။ အာတာပိတိ အာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသောပါ၌တို့၌။ အာတာပေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝိရိယကို။ (ဝုတ္တံ)။ သတိသမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပတ္တိက- ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အလုံးစုံသောအရာ၌ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ မေတ္တာ၊ အသုဘ၊ မရဏသတိဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) (ဝုတ္တံ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဋ္ဌာန- ပရိဟရဏုပါယော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆောင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရားကို။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓသမထော၊ ရအပ်သောသမထကို။ (ဝုတ္တော)။ သမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ (ပဋိလဒ္ဓါ၊ သော။) ဝိပဿနာ၊ ကို။ (ဝုတ္တော)။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ဘာဝနာဖလံ၊ ဘာဝနာ၏အကျိုးကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝေဒနာနုပဿနာစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနုဋ္ဌေသဿ၊ ကာယာနုပဿနာ
 သတိပဋ္ဌာန်၏ ဥဋ္ဌေသ၏။ အတ္တဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌ
 ကထာတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာဒိဥဋ္ဌေသအဖွင့်

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနုဋ္ဌေသာဓိသုပိ၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၏
 ဥဋ္ဌေသ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ အဇ္ဈတ္တာဒိနိ၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။
 ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ဧတေသုပိ၊ ဤ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနုဋ္ဌေသ အစရှိသည်တို့၌လည်း။
 [ပရိဂ္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော ဌိစပ်။] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝေဒနာဒိသု၊ ဝေဒနာ
 အစရှိသည်တို့၎င်း။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဝေဒနာဒိသု၊ တို့၎င်း။ ကာလေန၊
 သင့်လျော်သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ ၏၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။
 ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ ၏၎င်း။ ဝေဒနာဒိသု၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ ၃-ပါး
 အပြားရှိသော။ ပရိဂ္ဂဟော၊ ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းကို။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းကို။
 ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿတိအာဒိသု၊
 အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဝေဒနာဒိနိ၊ တို့ကို။ ပုနဝစနေ၊ တဖန်ဟောတော်မူ
 ခြင်း၌။ ပယောဇန၊ အကျိုးကို။ ကာယာနုပဿနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊
 သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ၊ပေ။ဓမ္မာနုပဿိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 'ဤပါဠိရပ်၌။ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့တည်း။
 တာဝ၊ ထို ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ လောကီယာဝေ၊ လောကီဝေဒနာတို့သာ
 တည်း။ စိတ္တံပိ၊ သည်လည်း။ လောကီယံ(ဝေ)၊ လောကီစိတ်သာတည်း။ ဓမ္မာ၊
 သညာ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူ လောကီဓမ္မတို့သာတည်း။
 [လောကုတ္တရာတရားကိုအာရုံပြု၍ ဝိပဿနာ မရှုနိုင်သောကြောင့် လောကီ
 တရားတို့ကိုသာ ယူရသည်။] ဧသံ၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏။
 ဝိဘာဂေါ၊ ဝေတန်အပ်သော အပြားသည်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ ပါကဇ္ဈော၊
 သည်။ ဘဝိဿတိ၊ တွံ ။ ပန၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဝိဘာဂ မဖက် သက်သက်။ ဣဓ၊
 ဤ ဥဋ္ဌေသဝါရ၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။
 အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန် ရှုထိုက်ကုန်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 အနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ရဟန်းကို။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိတိ၊
 ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စိတ္တဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ ကထံ၊ အဘယ် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ ထိုကို။ အနုပဿိ-
တဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့မှ
ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) သုခါဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခ၏
အဖြစ်အားဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဝနံ ဖနံ ဂုဏ်တို့၏။) ဒုက္ခာ (ဝေဒနာ)၊ ကို။
သလ္လတော၊ မြားငြောင့်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ။) အဒုက္ခမသုခါ
(ဝေဒနာ)၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်အားဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ။)
ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ယော သုခံ၊ ပေ။ စရိယတီတိ၊
ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခ-
တော၊ အားဖြင့်။ အဒ္ဓ၊ ဂ္ဂုပြီ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သလ္လတော၊ ဖြင့်။ အဒက္ခိ၊ ရှုပြီ။ သန္တံ၊
ငြိမ်သက်သော။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အဒက္ခိ၊ ပြီ။ (နံကား
အနက်မရှိ။) သမ္ပဒသော၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာရှိသော။ သ (သော)
ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဥပသန္တော၊ ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေးသည်။
(ဟုတွာ၊ ရှိ။) စရိယသိ၊ လည်လည်ရလတ္တံ့။ - သဠာယတနဝဂ်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊
ဒဠ္ဗဗ္ဗသုတ်။ အဒ္ဓရုပ်ပြီးပုံကို မောဂ္ဂလ္လာန် ခါဒိကဏ္ဍ(၁၂၄)သုတ် ရှူ။]

စ၊ သေး။ သဗ္ဗာဝေ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တော၊ ဤ ဝေဒနာ
ထို့ကို။ ဒုက္ခာတပိ၊ ဒုက္ခတို့ဟူ၍လည်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ သာဓက
ကား။ ယံ ကိစ္ဆံ၊ ပေ။ ဝေဒနာ၊ ဟူသော။ တေ(သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဘဂဝတာ)
ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ ယံကိစ္ဆံ ဝေဒယိတံ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော အကြင်ဝေဒနာသည်။
(အတ္ထံ)။ တံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ ဒုက္ခသ္မိတံ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဝေဒနာ၊ ဟောတော်မူ၏။
[သဠာယတနဝဂ်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ ရဟောဂတသုတ်။] စ၊ သေး။ (သဗ္ဗာဝေ၊
သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တော၊ ထို့ကို။) သုခဒုက္ခတောပိ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏
အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ သုခါ ခေါ
။ ပေ။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာတိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ ဝိတ္ထာရေ-
တဗ္ဗံ၊ ချဲ့ထွက်၏။ [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ သုခါဝေဒနာ၊ သည်။
ဦတိသုခါ၊ ကည်ခိုက်၌ ချမ်းသာ၏။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်
ဆင်းရဲ၏။ - မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ စူဠယမဂဂင်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်။] အပိစ၊
သည်သာမကသေး။ (သဗ္ဗာဝေ၊ တော။) အနိစ္စာဒိသတ္တအနုပဿနာဝေဒနပိ၊
အနိစ္စ အစရှိသော ၇-ပါးသော အနုပဿနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်လည်း။ အနု-
ပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ နိဒ္ဓေသဝါရေ
ယေဝ၊ ဦးပင်။ ပါကဠု၊ သည်။ ဘဝိယတိ၊ လတ္တံ့။

စိတ္တဓမ္မေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ ဦးစပ်။) ဝါ၊ တို့တွင်လည်း။
တာဝ၊ ဓမ္မတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) စိတ္တံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ၊ ပေ။ နာနာတ္တ-
ဘေဒါနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်

အစရှိသော သဟဇာတ, ကာမာဝစရ အစရှိသော ဘုံ, ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ, ထိုကံ၏အကျိုး, ကြိယာ အစရှိသည်၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြား တို့၏၎င်း။ အနိစ္စာဒိနုပဿနာနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသော အနုပဿနာတို့၏၎င်း။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ဌံ။ အာဂတသရာဂါဒိဘေဒါနဉ္စ၊ လာသော သရာဂစိတ် အစ ရှိသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဝပ်သဖြင့်။ အနုပဿိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သလက္ခဏသာမညလက္ခဏာနံ၊ မိမိတပါးတည်း၏ သဘော လက္ခဏာ, တရားအမျှားနှင့်ဆက်ဆံသော သဘောလက္ခဏာတို့၏၎င်း။ သုညတာ၊ ဓမ္မဿ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၏၎င်း။ အနိစ္စာဒိ- သတ္တာနုပဿနာနံ၊ တို့၏၎င်း။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ဌံ။ အာဂတသန္တာသန္တာဒိ- ဘေဒါနဉ္စ၊ လာသော သန္တ အသန္တ အစရှိသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန, အနုပဿိတဗ္ဗာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အဝိအရင်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။ [သေသံ နိဒ္ဒေသဝါရေယေဝ ပါကဋံ ဘဝိဿတိကို ပြန်ညွှန်းသည်။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယ အစရှိသည်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယသင်္ခါတေ၊ ကာယဟု ဆိုအပ်သော။ လောကေ၊ ဌံ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာဒိလောကေသုပ္ပိ၊ တို့၌ လည်း။ တံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို။ ကာမံ ပဟိနမေဝ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ်ပြီးသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်ပြီးပါသော်လည်း။ နာနာပုဂ္ဂလဝသေ- နံ၊ အမျိုးမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ နာနာစိတ္တက္ခဏိကသတိပဋ္ဌာနာ- ဘာဝနာဝသေနစ၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ္တက္ခဏ၌ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကာယ, ဝေဒနာ, စိတ္တ, ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနုဒ္ဓေသတို့၌။ (တံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ထို ဝိနေယုလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ ဟူသော စကားကို။ ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဧကတ္ထ၊ တပါးတည်းသော ကာယ၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿသည်။ သေသေသုပ္ပိ၊ ကြွင်းသော ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ တေဒနဝ၊ ကြောင့်ပင်။ အဿ၊ ထို အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌။ ပဟာနုဒဿနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ ဝေ၊ သို့။ (တနည်း) တံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ၊ [“ဝေ ဝုတ္တံ” နေရာဝယ် “တံ” တေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ” ဟု ယောဇနာ၌ ရှိ၏။] ဣတိ၊ ဥဒ္ဓေသဝါရအငွေ့ အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၅၆။ ဣဒါနိ ဥဒ္ဓေသဝါရကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌ [“ဝိဘဇန္တော၊ ဝတ္ထုမာရဒွေ” တို့၌စပ်။] သေယျတာပိနာမ၊ မည်သည်ကား။ ဆေကော၊ ကျွမ်းကျင်သော။ ဝိလိဝကာရကော (ဝိလိဝကာရော)၊ နှိုးရွှေသမားသည်။ ထူလ-
 ကိလဉ္စ သဏှကိလဉ္စ စင်္ကောဋက ပေဋ္ဌာပုဋ္ဌာဒီနိ၊ ကြမ်းသောဖျာ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့
 သောဖျာ၊ ပန်းတောင်း၊ ပချုပ်ပိုးအစရှိကုန်သော။ ဥပကရဏာနိ၊ အဆောက်
 အဦတို့ကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဧကံ၊
 တလုံးသော။ မဟာဝေဠု၊ ကြီးစွာသောဝါးကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ စတုဓာ၊
 လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးပိုင်း။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တတော၊ ထို
 လေးပိုင်းမှ။ ဝါ၊ ထိုလေးပိုင်းတွင်။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဝေဠု၊ ခဏှံ၊ ဝါး
 ပိုင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဖာလေတွာ၊ ခဲ့၍။ တံ တံ ဥပကရဏံ၊ ထို ထို
 အဆောက်အဦကို။ ကရေယျ၊ သေယျတာပိ၊ ပြုရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ ပန၊
 တနည်းကား။ ဆေကော၊ သော။ သုဝတ္ထကာရော၊ ရှေ့ပန်းတိမ်သည်သည်။
 နာနာဝိဟိတံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ပိဋ္ဌနုနုဝိကတံ၊ အထူးတလည်
 ပြုအပ်သော တန်ဆာကို။ ကတ္တုကာမော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) သုပရိသုဒ္ဓိ၊
 အလွန်ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ သုဝတ္ထသဋ္ဌိကံ၊ ရွှေတုံးကို။ လဘိတွာ၊ ရှိ။
 စတုဓာ၊ လေးဘို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးစု။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ဟတော၊ မှ။ ဝါ၊
 တွင်။ ဧကေကံ၊ သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ အဖို့အစုကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တံ တံ
 ပိဋ္ဌနုနု၊ ထိုထိုတန်ဆာကို။ ကရေယျယထာ၊ ပြုရာသကဲ့သို့၎င်း။

•
 ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတိပဋ္ဌာနဒေသနာယ၊ ဖြင့်။
 သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါးမက များသောအပြားရှိသော။
 ဝိသေသာဓိဂမံ၊ တရားထူးကို ရခြင်းကို။ ဝါ၊ သိအပ် ရောက်သောတရားထူးကို။
 ကတ္တုကာမော၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ)။ ဧကမေဝ၊ တမျိုး
 တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သမ္မာသတိံ၊ ကို။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ လူစ သိက္ခ
 အဇ္ဈတ္တံ ကယေ ကာယာနုပဿီ ပိဟရတိတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ နည်း
 ဖြင့်။ အာရမ္မဏဝေနေ၊ အာရုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ အာရုံနှင့်စပ်သဖြင့်။
 စတုဓာ၊ လေးဘို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးစု။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခဲ့ခြားတော်မူ၍။ တတော၊
 ထို ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့မှ။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တမျိုးတမျိုးသော။
 သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူတော်မူ၍။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဘန်တော်မူလို
 သည်။ (ဟုတွာ)။ ကထေ သိက္ခ၊ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ နိဒ္ဓေသဝါရံ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ အာရုဒ္ဓေါ၊ အားတုတ်
 တော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုကထဉ္စ ဘိက္ခု၊ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ အစရှိသော နိဇ္ဈေသဝါရ၌။ ကထဉ္စာတိ အာဒိ၊ ကထဉ္စ အစရှိသောစကားသည်။ ဝိတ္တာရေတုံ၊ ချဲ့တော်မူခြင်းငှါ။ ကထေတုကမ္မတာ ပုစ္ဆာ၊ ဖြေခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မေးကြောင်းစကားတည်း။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကထဉ္စအစရှိသော စကားရပ်၌။ သင်္ခေပတ္ထော၊ ကေန အာကာရေန၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကေန ပကာရေန၊ အဘယ် အပြားအားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿီ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣတိအယံ၊ ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊ တည်း။ သေသပုစ္ဆာဝါရေသုပ္ပါ၊ ကြွင်းသော ပုစ္ဆာဝါရတို့၌လည်း။ [ကထဉ္စ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိစသော ပုစ္ဆာဝါရတို့၌လည်း။] ဧဝေဝ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ တိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနော၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဝိဟရတိ ၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခု၊ အစရှိသောပါဌ်၌။ အယံ ဣဓသဒ္ဓေါ၊ ဤ ဣဓသဒ္ဓါသည်။ အဇ္ဈတ္တာဒိဝသေန၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗပ္ပကာရ ကာယာနုပဿနာနိဗ္ဗတ္တကဿ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္နိဿယဘူတသာသန ပရိဒီပနော၊ ကောင်းစွာမှီရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော သာသနာတော်ကိုထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဓါသည်၎င်း။ အညသာသနဿ၊ ဘုရား သာသနာတော်မှ တပါးသော သာသနာ၏။ တတာဘာဝပဋိသေခနော၊ ထို အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို ဖြစ်စေတတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ကြောင်း သဒ္ဓါသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။

ဟိ၊ သာဓကကား။ “ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ ပေ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟိ”တိ၊ ဟူသော။ တေ (သုတ္တံ)၊ ကိ။ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓေဝ၊ ဤသာသနာတော်၌သာ။ သမဏော၊ ပဌမဖြစ်သော သောတာပန် ရဟန်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်၏။ ပေ။ အညေ၊

ဣဓေဝ။ ပေ။ သမဏော။ ။ ဣဓေဝ၌ ဝေဖြင့် အခြားသော တိတ္ထိတို့၏ သာသနာကို ကန်၊ “သမဏော” အရ သောတာပန်ဖြစ်အောင် ကျင့်သော အာရဒ္ဓဝိပဿကရဟန်း၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌရဟန်း၊ သောတာပတ္တိဖလဌရဟန်းအားဖြင့် ဥပါးရ၏။ အထက်မဂ် ဖိုလ်တို့၌လည်း နည်းတူ၊ အားလုံးပေါင်းသော် ဤသာသနာတော်၌သာ တဏှယံနှစ်ပါးသော သမဏတို့ကို ရနိုင်သည်။ [န ကေဝလဉ္စ ဧတေယေဝ (ဤ ဖလဌပုဂ္ဂိုလ်တို့မှသာ) သုညာ၊ စတုဟိ ပန မဂ္ဂဌသမဏဟိပိ၊ စတုန္နံ မဂ္ဂါနိ အတ္တယ အာရဒ္ဓဝိပဿကေဟိ-ဝီတိ ဒွါဒသဟိ သမဏေဟိ သုညာဝေ။—စတုက္ကင်္ဂတ္ထရ၊ ၅-ပုံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။]

သင်္ခာသနာတော်၏ ဝါဒမှတစ်ပါးကုန်သော။ ပရပုဂ္ဂိုလ်၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့သည် အပြားအားဖြင့် ပြောဆိုကြောင်း အယူဝါဒတို့သည်။ ဝါ၊ သာသနာတို့သည်။ သမဏေဟိ၊ သောတာပန်စသော ရဟန်းတို့မှ။ သုညာ၊ ကင်းကုန်၏။ (တနည်း) ပရပုဂ္ဂိုလ်၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့သည်။ အညေဟိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ သမဏတို့မှ။ သုညာ၊ ကုန်၏။] တေန၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

အဇ္ဈတ္တံ ကာယန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥဒ္ဓံ ပါဒ-တလာတိ၊ ကား။ ပါဒတလတော၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အဓော ကေသမတ္ထကာတိ၊ ကား။ ကေသဂ္ဂတော၊ ဆံပင်အပျားမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါ၊ အောက်ဖြစ်သော။ [ကာယံ ဌ္ဗံစပ်။] တစပရိယန္တန္တိ၊ ကား။ တံရိယံ၊ ဖီလာ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ တစပရိစ္ဆိန္နံ၊ အရေဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ (ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။) ပူရနိပေ၊ ပစ္စဝေကတိတိ၊ ကား။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ နာနပ္ပကာရ-ကေသာဒိ အသုစိဘရိတော၊ အဟူးထူးသော အပြားရှိသော ဆံပင်အစရှိသော မစင် မကြယ် ခွံစဘွယ်တို့ဖြင့် ပြည့်နေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ကတံ၊ အဘယ်သို့။ (ပဿတိ၊ နည်း။) အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ၊ ပေ။ မုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပဿတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုအတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယော၊ ပေ။ မုတ္တံ ဟူသော စကားရပ်၌။ အတ္တိတိ၊ ကား။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထင်ရှား ရှိကုန်၏။

သုညာ ပရပုဂ္ဂိုလ်။ ။သုညာတိ ရိတ္တာ တုန္တာ၊ ပရပုဂ္ဂိုလ်တို့ စက္ကာရော သဿတ-ဝါဒါ၊ ပေ။ ဗြဟ္မဇာလေ အာဂတဒါသဒ္ဓိဒ္ဓိယော ဣတော ဗာဟိရာနု ပရေသံ(တပါးသော တိတ္ထိတို့၏။) ပဝါဒါ(အမျိုးမျိုး အစားစား အပြားအားဖြင့် ပြောဆိုကြောင်း အယူဝါဒ တို့သည်) ပရပုဂ္ဂိုလ်နာမ။

သမဏေဟိ အညေ။ ။စာအုပ်တို့၌ “အညေဟိ”ဟုချည်း ရှိ၏။ “အညေဟိတိ သကာယ ပဋိညာယ သစ္စာဘိညေဟိတိ အတ္ထော ဝေဒိကဗ္ဗော။ ဒိ-၂၊ ၂၅၊ မ-၁၊ ၉၂-ပိဋေသုပါဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်စာအုပ်၌လည်း တွေ့ရ၏။ သို့သော် တိုအောင်သည် သမဏေ-ဟိ၌ စပ်တိုရန် ဝိသေသန ဖြစ်နိုင်တော်လည်း အဓိပ္ပါယ် ထူးခြားလှသည် မဟုတ်။ ရှေး နိဿယ၌ကား “အညေ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော။ ပရပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ပေး၏။ မိမိလည်း “အညေ”ဟုပင် ထင်၏။ သို့သော် အနက် ၂-မျိုး ပေးထားပါသည်။

အတ္တိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ ။ “သံဝိဇ္ဇန္တိ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သဒ္ဓါကျမ်း၌ အသဓာဝ်၊ တိ ဝိဘတ်ဖြင့်ပြီးသော ကောဓနန္တ အတ္တိ မဟုတ်ကြောင်းကို သိရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဗဟုဝုဓ် အနက်ကိုဟောသော အတ္တိပိတ်ပဒ်တမျိုး ရှိကြောင်းကိုလည်း သိရပြန်သည်။ (တနည်း) သံဝိဇ္ဇန္တိဟု ဖွင့်သောကြောင့် အတ္တိသည် ဗဟုဝုဓ်မှ ကေဝုဓ်ပြန်နေသော ဝစနဝိပလ္လာသဟု သိစေသည်။ [တတ္ထ အတ္တိတိ ပုဿတ္တဝါစိ ကေ နိပါတပဒံ၊ န ကိရိယာပဒံ၊ ကိရိယာပဒတ္ထေ-ဟိ သန္တိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ (ကြိယာပဒ်ဖြစ်လျှင် အသဓာတ် အနိဝိဘတ်ဖြင့် သန္တိဟု ဖွင့်သင့်သည်—ဟူလို။) ဝစနဝိပလ္လာသေန ဝါ ဝုတ္တန္တိ။—အနု။]

ဣမသ္မိန္ဒြိယံ၊ ကား။ ပါဒတလော၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၎င်း။
 ကေသမတ္ထကော၊ အထက် ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက်၌၎င်း။ တိရိယံ၊ ဖိလော
 ပတ်ဝန်းကျင်၌။ တစပရိယန္တော၊ အရေဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။
 ယှာယံ (ယော အယံ ကာယော)၊ ကို။ နာနပ္ပကာရဿ၊ အထူးတူးသော အပြား
 ရှိသော။ အသုစိနေ၊ မစင်မကြယ် ရွံစဘွယ်ဖြင့်။ ပူရောတိ၊ ပြည့်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ တသ္မိံ (ကာယေ)၊ ၌။ ကာယေတိ၊ ကား။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ဟိ၊ မှန်။ သရီရံ၊
 ကိုယ်ကို။ အသုစိသဉ္ဇယတော၊ မစင်မကြယ် ရွံစဘွယ်တို့၏ စုဝေးရာအပေါင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ကေသာဒိနဉ္စေဝ၊
 ဆံပင် အစရှိသော ကောဠာသတ္တိ၏၎င်း။ စက္ခုရောဂါဒိနံ၊ မျက်စိနာ အစရှိ
 ကုန်သော။ ရောဂသတာနံစ၊ ရောဂါပေါင်း အရာတို့၏၎င်း။ အာယဘူတတော၊
 ဖြစ်ပေါ်လာရာဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကေသာလောမာတိ၊ ကေသာလောမာဟူကုန်သော။ ဝါ၊ အစရှိကုန်သော။
 ဧတေ ကေသာဒယော၊ ဤဆံပင်အစရှိသော ကောဠာသတ္တိသည်။ အာကာရာ၊
 နာနပ္ပကာရဿ အရ၌ ပြအပ်သော အပြားတို့တည်း။ (တနည်း) ဒုတ္တိံ သာ-
 ကာရာ၊ နာနပ္ပကာရဿ အရ၌ ပြအပ်သော ၃၂-ပါးသော အပြားတို့တည်း။
 တတ္ထ၊ ထို အတ္တိဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ အစရှိသောပါ၌။ ဣမသ္မိံ
 ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊
 ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်း အတ္တိနှင့်စပ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ချေ။ ပါဒတလတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥပရိ၊ အထက်၎င်း။ [ဣတိ ခွဲစပ်။]
 ကေသမတ္ထကော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၎င်း။ တစတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊

အသုစိသဉ္ဇယတော။ ။ ဤပါ၌ဖြင့် ကာယသဒ္ဓါ၏ သမ္မဟဝါစီရူပီ ဖြစ်ကြောင်းကို
 ပြ၏။ ကုစ္ဆိတာနံ စသောပါ၌ဖြင့် “ကုစ္ဆိတာနံ အာယော ကာယော”ဟူသော ရွှေ၌ ပြအပ်
 ပြီးသောဝစနတ္ထကိုပင် ပြ၏။ ကုစ္ဆိတအရ ကေသာ လောမာစသော ကောဠာသတ္တိကို၎င်း၊
 စက္ခုရောဂါ အစရှိသော ရောဂါများစွာတို့ကို၎င်းယူပါဟု ဟောနက်အတိဇေယျကိုပြသည်။

ကေသာ လောမာတိ။ ပေ။ အာကာရာ။ ။ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ၌ ပကာရဟူသည့်
 အတယ်နည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် ကေသာ လောမာ အစရှိသည်ကို ဘုရားရှင်
 ဟောတော်မူသည်ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ကေသာ လောမာတိ ဧတေ ကေသာဒယော
 အာကာရာ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤ၌ အာကာရနှင့် နာနပ္ပကာရဿ၌ ပကာရသည်
 အနက်အားဖြင့် တူ၏။ [ကေ ပန ဧတ ပကာရာ။ ပေ။ အာကာရာ ပကာရာတိ ဟိ
 ကော အတ္ထော။—ဋီကာ။] ဤ အဖွင့်များအလို “ဒုတ္တိံ သာကာရာ”ဟု ယခုရှိသော
 အဋ္ဌကထာပါဠိဝယ် ဒုတ္တိံ သပုဒ်သည် ပင်ကိုယ်က ပါယနံမတူ၊ ကေသာ လောမာတိ၌
 ဣတိသဒ္ဓါသည် နိဗ္ဗာနတ္ထ၊ (တနည်း) အာရုတ္ထ။

၍။ တိရိယန္တတော၊ ဖီလာအပိုင်းအခြား၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဣတိ” မပါ။] ထွေကော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဗျာမမတ္တော၊ တလံမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ တလံမျှလောက်သော။ ဣမသ္မိံ၊ ကဋ္ဌေဝရေ၊ ဤ ကိုယ်၌။ သဗ္ဗာကာရေနပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဝိစိနန္တော၊ စူးစမ်းရှာဖွေလေသော်။ ဝါ၊ သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံ တခုသော။ မုတ္တံဝါ၊ ပုလဲကို၎င်း။ မဏိံ၊ ဝါ၊ ပတ္တမြားကို၎င်း။ ဝေဠုရိယံဝါ၊ ကြောင့်မယ်ကဲ့သို့ကို၎င်း။ အဂရံဝါ၊ အကြောင်ကို၎င်း။ ကုကုမံဝါ၊ ကုကုမံကို၎င်း။ ဝါ၊ မာလာကျကျကို၎င်း။ ကပ္ပရံဝါ၊ ပရုပ်ကို၎င်း။ ဝါသစုဏ္ဏာဒိ၊ ဝါ၊ အခိုး အထုံဖြစ်သော အမွှေးနံ့သာမှုန့် အစရှိသည်ကို၎င်း။ အဏုမုတ္တံဝါ၊ အဏုမြူ မျှလည်းဖြစ်သော။ သုတိဘာဝံ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ န ပဿတိ၊ မတွေ့ရ။ အတခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ပရမဒဂ္ဂန္ဓဇေစ္စံ၊ အလွန် မကောင်းသောအနံ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော။ အသိရိကဒဿနံ၊ အသရေမရှိသော မြင်ရ ခြင်းရှိသော။ နာနပ္ပကာရံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ကေသာလောမာဒိ- ဘေဒံ၊ အစရှိသော အပြားရှိသော။ [နာနပ္ပကာရံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အသုစိံ ယေဝ၊ မစင်မကြယ် ရှိစဘယ်ကိုသာ။ ပဿတိ၊ တွေ့ရ၏။ [ဝိစိနန္တောပဿတိ၊ စူးစမ်းရှာဖွေသောအခါ တွေ့ရသည်-ဟူလို။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာပေ။ မုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ထွေ၊ ဤ အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ အစ ရှိသော ပါဠိ၌။ ပဒသမ္ပန္နတော၊ ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဣမံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဘာဝေတွာ၊ မိမိသန္တာန်ဝယ် ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ တိုးတက်ပျိုးများစေ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိတုကာမေန၊ ရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ ကုလပုတ္တေန၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ အာဒိတောဝ၊ အစဉ်ပင်။ စတုဗ္ဗိခံ၊ ၄-ပါး အပြား ရှိသော။ သီလံ၊ ကို။ (ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အာဇီဝ- ပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ပစ္စယသန္နိသိတသီလကံ။) သောဓေတွာ၊ သုတ်သင်ပြီး၍။ သုပရိသုဒ္ဓသီလေ၊ အလွန် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သောသီလ၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်လျက်။ ဓသသု၊ ကုန်သော။ ပလိဗောဓေသု၊ တို့တွင်။ (“အာဝါသော စ ကုလံ လာဘော” စသော ပလိဗောဓ ၁၀-ပါးတို့တွင်။) ယှာယံ (ယော အယံ) ပလိဗောဓော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ပလိဗောဓကို။ ဥပတ္တိန္နိတွာ၊ ဖြတ် တောက်၍။ (ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ၌စပ်။) ပဋိကူလမနသိကာရကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို နှလုံးသွင်းတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ဈာနံ၊ ပုဌမဈာန်ကို။ ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။

ကတွာ၊ ရှိ။ ဝိပဿနံ၊ ကိ။ ပဋ္ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့၎င်း။ အနာဂါမိ-
 ဖလာဒိသု၊ အနာဂါမိဖိုလ် အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ တပါးပါးသော
 ဖိုလ်သို့၎င်း။ ပတ္တဿ၊ ရောက်ပြီးသော။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံသော ဂုဏ်တို့၏
 အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ပရိဝုစ္ဆဇေန၊ အပိုင်းအခြား အားဖြင့်။ သာဠကထာယ၊
 အဋ္ဌကထာနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်၌။ ကတပရိစယဿ၊ ပြုအပ်
 ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိသော။ တန္တိအာစရိယဿပိ၊ ပါဠိတော်ကို ပို့ချသော
 ဆရာလည်းဖြစ်သော။ ကလျာဏမိတ္တဿ၊ ကောင်းသော သီတင်းသုံးတော်၏။
 သန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သင်ယူထိုက်၏။ ဝိသုဇ္ဈံ၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော။
 တထာရူပံ၊ သော။ ကလျာဏမိတ္တံ၊ ကိ။ ဧကဝိဟာရေ၊ တခုတည်းသောကျောင်း
 ၌။ အလဘန္တေန၊ မရသောယောက်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထိုကောင်းသော
 သီတင်းသုံးတော်၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သို့။ ဂန္တူ၊ သွား၍။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊
 ၏။ တတ္ထ၊ ထို သီလဝိသောနေ စသည်တို့တွင်။ စတုဗ္ဗိဓသီလဝိသောနေဉ္စေတ၊
 ၄-ပါးအပြားရှိသော သီလကို သုတ်သင်ပုံကို၎င်း။ ပလိဗောဓော စ၊ ပလိဗောဓ
 ၁၀-ပါးကို၎င်း။ ပလိဗောဓုပစ္စေဒေါ၊ ပလိဗောဓဖြတ်နည်းကို၎င်း။ အာစရိယ-
 ဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမနဝိဝာနဉ္စ၊ ချဉ်းကပ်ပုံ အစီ
 အရင်ကို၎င်း။ သဗ္ဗပိ၊ အလုံးစုံကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။
 (မယာ) ကတိတံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ တတ္ထ၊ ထို
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ ကတိတ နယေနေတ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊
 သိပါလေ။

ပန၊ ဆက်။ အာစရိယန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကာယာ-
 နုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တေန၊ ပြောဟောလသော်။ တိဝိဓေန၊ သုံးပါး
 အပြားအားဖြင့်။ ကတေတဗ္ဗံ၊ ပြောဟောရာ၏။ ဧကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ပကဘိယာ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနော၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော
 ကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။
 ဧကံ (နိသဇ္ဇဝါရံ)၊ တခုတည်းသောထိုင်နေရာ အကြိမ်ပတ်လုံး၎င်း။ ဓဉ္စ နိသဇ္ဇန-
 ဝါရေ၊ နှစ်ခုကုန်သော ထိုင်နေရာအကြိမ်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ သဗ္ဗာယံ၊ ကာယာ-
 နုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊
 ၏။ [ဤကား တိဝိဓေန အရတွင် တနည်းတည်း။] ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု၊
 သည်။) သန္တိကေ၊ ၌။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ ဥဂ္ဂဏှိတုကာမော၊ သင်ယူခြင်းငှါ အလို
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အာဂတာဂတဝေလာယ၊ လာရာ
 လာရာ အချိန်အခါ၌။ ကထေကဗ္ဗံ၊ ၏။ [တိဝိဓေန အရတွင် ဤလည်း တနည်း
 တည်း။] ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု၊ သည်။) ဥဂ္ဂဏှိတွာ၊ သင်ယူပြီး၍။ အညတ္ထ၊
 အခြားအရပ်သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ နာတိ ပပဉ္စ၊ အလွန်လည်း မကျယ်သည်ကို၎င်း။ နာတိ-
သင်္ခေပံ၊ အလွန်လည်း မကျဉ်းသည်ကို၎င်း။ ကတော၊ ချွဲ။ နိဇ္ဈိ၊ အရှုပ်အထွေး
မရှိအောင်။ နိဂုဏ္ဏိကံ၊ အထုံးအဖွဲ့ အခက်အခဲ မရှိအောင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။
ကထေတဗ္ဗံ၊ ခါ။ [တိဝိဓေန အရ ဤလည်း တနည်းတည်း။] ကိ၊ အဘယ်သို့။
ဝါ၊ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း။ ကထေန္တေန၊ ပြောဟောသောဆရာသည်။ အာစိက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါး အပြားအားဖြင့်။
ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ သင်ယူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
အစီအရင်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဉာဏ်ကို၎င်း။ ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ မနသိကာရကောသလ္လံ၊
နှလုံးသွင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစီအရင်ကို
၎င်း။ ဝါ၊ နည်းကို၎င်း။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ခါ။ [ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ မနသိကာရ-
ကောသလ္လတို့ကို နောက်၌ အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။]

တတ္ထ၊ ထို ကောသလ္လ ၂-မျိုးတို့တွင်။ ဝစသော၊ နှုတ်အားဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊
စိတ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝဏ္ဏတော၊ အဆင်းအားဖြင့်၎င်း။ သဏ္ဌာနတော၊ ပုံသဏ္ဌာန်
အားဖြင့်၎င်း။ ဒိသတော၊ အထက်ပိုင်း၊ အောက်ပိုင်း အရပ်အားဖြင့်၎င်း။
ဩကာသတော၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ်အားဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြား
အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိဓံ၊ သို့။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ ကို။ အာစိက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ ခါ။ ဟိ၊ ချွဲ။ ဣမသ္မိံ၊ ပဋိကုလမနသိကာရကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ၌။ (ဤကာယကို
စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။) ယောပိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
သည်လည်း။ တိပိဋကော၊ ပိဋကသုံးပုံနှုတ်ငုံဆောင်သည်။ ယောတိ၊ ခါ။ တေနာ-
ပိ၊ ထိုပိဋကသုံးပုံ နှုတ်ငုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်သော်မှလည်း။ [အပိသည် သမ္မာဝနာ-
ဇောတက။] မနသိကာရကာလေ၊ ကာယာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံး
သွင်းရာအခါ၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ခါ။
[“ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော”ဟု ဖြစ်စေ၊ “ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊
ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ” စသည်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုနေရမည်-
ဟူလို။]

ဟိ၊ တိုက်တွန်းသင့်၏။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊
သည်။ *သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောန္တယေဝ၊ ပြုစဉ်ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊
သည်။ ယောတိ၊ ခါ။ (ကေသံ ဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တင်ရှားသကဲ့သို့
နည်း။) မလယဝါသိမဟာဒေဝတ္ထေရဿ၊ မလယအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာ-
ဒေဝထေရ်၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနာနံ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ကာယာ-
နုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းရှိကုန်သော။ ခ္ဋိန္တံ၊ ကုန်သော။ ထေရာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊
တို့သည်။ (သဇ္ဈာယံ၊ ကရောန္တယေဝ၊ ပြုကုန်စဉ်ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။
ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ယောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ကိရ၊ ချွဲ။ ထေရော၊ သည်။ တေဟိ၊

ထို ၂-ပါးသော ထေရ်တို့သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ယာစိတော၊ တောင်းအပ်သည်။
 (သမာနော၊ သော။) စတ္တာရော မာသော၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ ဣမံ၊ ဤပါဠိကို။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံ သည်နည်း။ သဗ္ဗာယံ၊ ကိ။ ကရောထ၊ ပြုကြပါကုန်။ ဣတိ၊
 ဤသို့ပြော၍။ ဒုတ္တိံ သာကာရပါဠိ၊ ဒုတ္တိံ သာကာရ ပါဠိတော်ကို။ အဓိသိ၊
 ပေးပြီ။ တေ၊ ထို ၂-ပါးသော ထေရ်တို့သည်။ [အဟေသု ဌိစပ်။] တေသံ၊ ထို
 ၂-ပါးသောထေရ်တို့၏။ ဒေတယော (ဒုတ္တယော) နိကာယာ၊ နိကာယ် ၂-ရပ်
 ၃-ရပ်တို့သည်။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးကုန်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ
 (ဟောန္တိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်
 လည်း။ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိတာယ၊ ဆရာစကားကို အမြတ်တနိုးယူလေ့ရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ စန္ဒာရောမာသော၊ တို့ပတ်လုံး။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ ဒုတ္တိံ သာကာရ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဗ္ဗာယန္တာဝ၊ ကုန်စဉ်ပင်။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ အဟေသု၊
 ဖြစ်ကုန်ပြီ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဒုတ္တိံ သာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တေန၊
 သော။ အာစရိယေန၊ ဆရာသည်။ အန္တေဝါသိကော၊ အနီးနေတပည့်ကို။
 ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ၎င်း။ (ကိ။) ပဌမံ၊ စာ။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာယံ၊ ကိ။ တာဝ
 ကရောဟိ၊ ပြုနှင့်ပါဦးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ၎င်း။) စ၊ ဆက်။ ကရေန္တေန၊
 သရဇ္ဈာယ်မှကိုပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တစပဉ္စကာဒိနိ၊ တစပဉ္စက အစ
 ရှိသည်တို့ကို။ (အရေအားဖြင့် ၅-ခုအပေါင်းဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသ အစရှိသည်
 တို့ကို။) ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ အနုလောမ ပဋိလောမဝသေန၊ အနုလုံ
 ပဋိလုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာယော၊ ကိ။ ကာတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကေသာ၊ လောမာ၊
 နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစောတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊
 သွား၊ အရေထူ အရေပါး ဟူ၍။ ဝတော၊ အနုလုံအားဖြင့် ရွတ်ဆိုပြီး၍။ ပုန၊
 တဖန်။ ပဋိလောမတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ တစော၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊
 ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အရေထူ အရေပါး၊ သွား၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊
 မွေးညှင်း၊ ဆံပင် ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ရွတ်ဆိုရာ၏။

တဒနန္တရံ၊ ထို တစပဉ္စက၏ အခြားမဲ့၌။ ဝက္ကပဉ္စကော၊ ဝက္ကပဉ္စက၌။ မံသံ၊
 နှာရ၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိသို့၊ ဝက္ကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်း
 ချဉ်ဆီ၊ အညို့၊ ဟူ၍။ ဝတော ပုန ပဋိလောမတော။ ဝက္ကံ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ အဋ္ဌိ၊ နှာရ၊
 မံသံ- တစော၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အညို့၊ ရိုးတွင်း
 ချဉ်ဆီ၊ အရိုး၊ အကြော၊ အသား၊ အရေထူ အရေပါး၊ သွား၊ ခြေသည်း
 လက်သည်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင် ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပပ္ပါသ-
 ပဉ္စကော၊ ပပ္ပါသပဉ္စက၌။ ဟဒယံ၊ ယကနံ၊ ကံလောမကံ၊ ပိတကံ၊ ပပ္ပါသန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝါ၊ နှလုံး၊ အသေ၊ အမြေး၊ အယျဉ်၊ အဆုတ်ဟူ၍။ ဝတော ပုန ပဋိလောမ-

တော၊ ပပ္ဖါသံ၊ ပိဟကံ၊ ကိလောမကံ၊ ယကနံ၊ ဟဒယံ၊ ဝက္ကံ၊ အဋ္ဌိမိဉ္စံ၊ အဋ္ဌိ၊ နာဂု၊ မံသံ၊ တစော၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဆုတ်၊ အပျဉ်၊ အမြေး၊ အသံ၊ နှလုံး၊ အညှို့၊ မိုးတွင်းချဉ်ဆီ၊ အရိုး၊ အကြော၊ အသား၊ အရေထူ အရေပါး၊ သွား၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဇါ။

တတော၊ ပပ္ဖါသပဉ္စကမ္ပ၊ နောက်၌။ ဣမံ တန္တိ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်သို့။ အနာဂုဠမ္ပိ၊ မတက်ရောက်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ မတက်ရောက်သည်လည်း ဖြစ်သော။ [မတ္ထလုဂံ ဌိစင်၊] ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ၌။ အာဂတံ၊ လာသော။ မတ္ထလုဂံ၊ မတ္ထလုဂ်ကို။ ကရိသာဝသာနေ၊ ကရိသ၏ အဆုံး၌။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်သို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဣမသ္မိံ၊ မတ္ထလုဂ်ပဉ္စကေ၊ ၌။ အန္တိ၊ အန္တဂုဏ် ဥဒရိယံ ကရိသံ မတ္ထလုဂ်န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ပုန၊ ပဋိလောမတော၊ မတ္ထလုဂ် ကရိသံဥဒရိယံ အန္တဂုဏ်အန္တိပေ။ နခါလောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဦးနှောက်၊ အစာဟောင်း၊ အစာသစ်၊ အူသိမ်၊ အူမပေ။ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်တို့ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဇါ။

တတော၊ ထိုမတ္ထလုဂ်ပဉ္စကမ္ပနောက်၌။ မေဒဆက္ကေ၊ မေဒဆက္က၌။ ပိတ္တံ သေမ္ပပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချေး၊ အဆီခဲ ဟူ၍။ ဝတွာ ပုန ပဋိလောမတော။ မေဒေါ သေဒေါ၊ ပေ။ လောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဆီခဲ၊ ချေးပေ။ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်တို့ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဇါ။ တတော၊ ထို မေဒဆက္ကမ္ပ နောက်၌။ မုတ္တဆက္ကေ၊ ၌။ အဿု ဝသာ ခေဋ္ဌော သိဃံဏိကာ လသိကာ မုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်ဟူ၍။ ဝတွာပုန ပဋိလောမတော မုတ္တံ လသိကာ။ ပေ။ လောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ကျင်ငယ်၊ အစေးပေ။ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်တို့ဟူ၍။ ဇဝံ၊ သို့။ ကာလသတိပံ၊ အချိန်တရာပတ်လုံး၎င်း။ ကာလသဟသံပံ၊ အချိန်တထောင်ပတ်လုံး၎င်း။ ကာလသတသဟသံပံ၊ အချိန်တသိန်းပတ်လုံး၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ဇါ။

ဟိ၊ မုနံ၊ ဝစသ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာယေန၊ သရဗ္ဗာယ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနတန္တိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဠိတော်သည်။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ဣတော စိတောစ၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ ဝါ၊ ထိုမှ ဤမှလည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ န ဝိဓာဝတိ၊ အထူးထူးအပြားပြား မပြေးသွားတော့။ ကောဋ္ဌာသာ၊ ထိုသည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထသင်္ခလိကာဝိယ၊ လက်ချောင်းချင်း ယှက်ထားသကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ [ဟတ္ထသင်္ခလိကာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ခိုကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝတိပါဒပန္နိဝိယစ၊ စည်းစောင်ရမ်း၏ ခြေအစဉ်ကဲ့သို့လည်း။ ခါယန္တိ၊ ကုန်၏။ စပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဝစသ၊ ဖြင့်။ (သဗ္ဗာယော ကာတ-

ဗ္ဗော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ မနသာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ ဟိ၊ မှန်။ ဝစသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ သည်။ မနသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယထာအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မနသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ သည်။ လက္ခဏပုဋိဝေဓော၊ အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ ဝါ၊ ဓာတ် ၄-ပါး၏လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ လက္ခဏပုဋိဝေဓော၊ သည်။ မဂ္ဂဗလပဋိဝေဓော၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။

[“သတ္တဓာ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ” အရ ဝစသာ မနသာ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ ဝဏ္ဏတော စသည်တို့၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ဝဏ္ဏတောတိ စသည်ကို မိန့်။] ဝဏ္ဏတောတိ၊ ကား။ ကေသာဒိန္နံ - ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားထိုက်၏။ သဏ္ဌာနတောတိ၊ ကား။ တေသယေဝ၊ ထိုဆံ အစရှိသည်တို့၏ပင်။ သဏ္ဌာနံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒိသတောတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သရီရေ၊ ဤကိုယ်၌။ နာဘိတော၊ ချက်မှ။ ဥဋ္ဌံ၊ အထက်အရပ်သည်။ ဥပရိမာ၊ အထက်၌ဖြစ်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်တည်း။ (နာဘိတော၊ မှ။) အဓော၊ အောက်အရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌိမာ၊ အောက်၌ဖြစ်သော။ ဒိသာ၊ တည်း။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ချက်မှ အထက်အရပ်၏ ဥပရိမဒိသ၏ အဖြစ်၊ ချက်မှအောက်အရပ်၏ ဟေဋ္ဌိမဒိသ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ကောဋ္ဌာသော၊ ဤ ကောဋ္ဌာသသည်။ ဣမိဏာနာမ ဒိသာယ၊ ဤမည်သောအရပ်၌။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသာ၊ အရပ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဩကာသတောတိ၊ ကား။ အယံ ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ ဣမသ္မိံ နာမ ဩကာသေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တထာတထ၊ ထိုထို ကောဋ္ဌာသ၏။ ဩကာသော၊ တည်ရာအရပ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော၊ ၏။ [အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္ထာတိ ဩကာသော။] ပရိစ္ဆေဒတောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါး၌။ (လဗ္ဘမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) ပရိစ္ဆေဒါ၊ ပရိစ္ဆေဒတို့သည်။ သဘာဂ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ၎င်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ပရိစ္ဆေဒတို့တွင်။ အယံ ကောဋ္ဌာသော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာစ၊ ၌၎င်း။ ဥပရိစ၊ ၌၎င်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖိလာ ပတ်ဝန်းကျင်၌၎င်း။ ဣမိနာနာမ၊ ဤ မည်သော အရာဝတ္ထုဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နော၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဂ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သဘာဂပရိစ္ဆေဒကို။ ဝါ၊ မိမိ၏အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကေသာ၊ တို့သည်။ န လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့မဟုတ်။ လောမာပိ၊ တို့သည်လည်း။ န ကေသာ၊ ဆံပင်တို့မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အမိသိကတဝသေန၊ ရောနှောခြင်းမရှိအောင် ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊

ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒကို။ ဝါ၊ သဘောမတူသောအရာဝတ္ထုဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ခါ။

ပန၊ ကား။ ဝေ၊ ဤသို့အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟ-
ကောသလ္လံ၊ ကို။ အာစိက္ခန္တေန၊ ပြောပြသောဆရာသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤ
ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အသုကသ္မိံ သုတ္တေ၊ ထိုမည်သော
သုတ်၌။ ပဋိကူလဝသေန၊ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ကထိတံ)။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဥ တွာ၊ ကိုယ်တိုင်သိပြီး၍။ အာစိက္ခန္တဗ္ဗံ၊ ခါ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤကာယာ-
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ (သုတံမဟာဝဂ္ဂ
ပါဠိတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။) ပဋိကူလဝသေနဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ကထိတံ။
မဟာဟတ္ထိပဒေါပမ၊ မဟာရာဟုလောဝါဒ ဓာတုဝိဘင်္ဂလု၊ မဟာဟတ္ထိပဒေါ
ပမသုတ်၊ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်တို့၌။ ဓာတုဝသေန
ကထိတံ။ ပန၊ ဆက်။ ကာယဂတာသတိသုတ္တေ၊ ၌။ [ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊
အနုပဒဝဂ်၊ ကာယဂတာသတိသုတ်။] ယဿ၊ အကြင် ယောဂီပဂ္ဂိုလ်အား။
ဝဏ္ဏတော၊ အဆင်းအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ တံ၊ ထိုပဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာ-
ယ၊ ၍။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်
ကုန်ပြီ။ [ဝဏ္ဏကသိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် ဈာန် ၄-ပါးလုံး ရနိုင်ရကား ဈာန်
၄-ပါးလုံး ဝေဘန်တော်မူသည်။ အကယ်၍ ပဋိကူလဖြစ်လျှင်ကား အသုဘ
ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမဈာန်သာ ရနိုင်သည်။]

တတ္ထ၊ ထိုပဋိကူလ၊ ဓာတုတို့တွင်။ ဓာတုဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထိတံ၊ ဟောအပ်
သော ကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ။
ပဋိကူလဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထိတံ၊ သည်။ သမာကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။
တဒေတံ၊ ထို ကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဣဓ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌။
သမထကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ အဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗသာဓာရဏ-
ဝသေန၊ အလုံးစုံသောသမထကမ္မဋ္ဌာန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ကထိ-
တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိယေဝ၊ ဆိုကြကုန်သေးသည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
၏။ [ဝဏ္ဏကသိုဏ်းလည်း ရနိုင်၊ ပဋိကူလလည်း ရနိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်
သောကြောင့် “သဗ္ဗသာဓာရဏဝသေန ‘ကထိတံ’ ဟု ဆိုသည်။]

ဝေ၊ ဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ ကို။ အာစိက္ခန္တု၊ ၍။ အနုပဗ္ဗ-
တော၊ အစဉ်အတိုင်း၎င်း။ [ဣတိ၌စပ်။] နာတိသိသတော၊ အလွန်မမြန်သည်၏
အဖြစ်၎င်း။ နာတိသဏိကတော၊ အလွန်မနေသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဝိက္ခေပပဋိ-
ဗာဟနတော၊ ပျံလွင့်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း၎င်း။ ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ခမနတော၊
ပညတ်ကို ကျော်လွန်ခြင်း၎င်း။ အနုပဗ္ဗမုဉ္ဇနတော၊ အစဉ်အတိုင်းလွှတ်ခြင်း၎င်း။
အပ္ပနာတော၊ အပ္ပနာ၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ သုတ္တန္တဓာ၊ သုတ္တန်တို့၎င်း။

ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဒသဓာ၊ ဖြင့်။ မနသိကာရကောသလံ၊ ကို။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၁၀-ပါးတို့တွင်။ အနုပုဗ္ဗတောတိ (ပဒဿ)၊ ၏။ (ဂူဠတ္ထံ၊ လျှို့ဝှက်တိမ်မြုပ် ငုပ်နေသောအနက်ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ အံ။ ဣဒံ၊ ဤကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဇ္ဈာယကရဏတော၊ သရဇ္ဈာယမှုကို ပြုရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ချုံ။ အနုပဋိပါဋိယာ၊ ကောဋ္ဌာသ အစဉ်အားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကေန္တရိကာယ၊ ကောဋ္ဌာသတပါးခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကောဋ္ဌာသတပါးကျော်အားဖြင့်။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ။ ကေန္တရိကာယ၊ ဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ အကုသလော၊ လှေခါးတက်မှု၌ မကျွမ်းကျင်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဒုတ္တိံ သပဒံ၊ ၃၂-သို့ရှိသော။ ဝါ၊ ၃၂-ထစ်ရှိသော။ နိဿေတိံ၊ လှေခါးကို။ ကေန္တရိကာယ၊ တထစ်ခြားဖြင့်။ ဝါ၊ တထစ်ကျော်ဖြင့်။ အာရောဟဇ္ဇော၊ တက်လသော်။ ကိလန္တကာယော၊ ပင်ပန်းသောကိုယ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ချုံ)။ ပတတိယထာ၊ လိမ့်ကျသကဲ့သို့။ အာရောဟနံ၊ တက်ခြင်းကိစ္စကို။ န သမ္မာဒေတိယထာ၊ မပြီးစီးစေနိုင်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘာဝနာသမ္ပတ္တိဝသေန၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဓိကန္တဗ္ဗဿ၊ ရထိုက်သော။ အဿာဒဿ၊ သာယာဘွယ်ကို။ အနုမိဂမာ၊ မရခြင်းကြောင့်။ ကိလန္တစိတ္တော၊ ပင်ပန်းသောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ချုံ)။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဘာဝနံ၊ ကို။ န သမ္မာဒေတိ၊ မပြီးစီးစေနိုင်။

၈၊ ဆက်။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇောပိ၊ နှလုံးသွင်းပါသော်လည်း။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတိသီဃတော၊ အလွန်လျင်မြန်သောအားဖြင့်။ န မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ။ အတိသီဃတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထာနာမ၊ ကား။ တိယောဇနမဂ္ဂံ၊ ၃-ယူဇနာရှိသောခရီးကို။ ပဋိပဇ္ဇေတွာ၊ သွား၍။ [“ပဋိပဇ္ဇေတွာ၊ သွားလသော်”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်တင်သည်။] ဩက္ကမနဝိသဇ္ဇနံ၊ သက်ရောက်ထိုက်သောလမ်း၊ စွန့်လွှတ်ထိုက်သောလမ်းကို။ ဝါ၊ သွားရမည့်လမ်း၊ မသွားရမည့်လမ်းကို။ အသလ္လက္ခေတွာ၊ မမှတ်သားမှု၍။ သီဃေန၊ လျင်မြန်သော။ ဒဝေန၊ အဟုန်ဖြင့်။ သတ္တကုတ္တုမ္ပိ၊ ၇ ကြိမ်လည်း။ ဝါ၊ ၇-ခေါက်လည်း။ ဂမနာဂမနံ၊ သွားခြင်း၊ ပြန်လာခြင်းကို။ ကရောတော၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ အဒ္ဓါနံ၊ ခရီးအရှည်သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ကိဉ္စာပိ ဂုစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ကားရောက်ပါပေ၏။ အထခေါ၊ ထိုသို့ပင်ရောက်ပါသော်လည်း။ ပုစ္ဆိတွာဝ၊ မေး၍သာလျှင်။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ [၇-ခေါက် အသွား၊ အပြန်

သွားသော်လည်း လမ်းကို မမှတ်မိ ဟူလို။] ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ကေဝလံ၊ ထင်ရှားခြင်းနှင့်မဖက် သက်သက်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသို့။ ကိဉ္ဇာဝ ပါးကုဏတိ၊ အကယ်၍ကား ရောက်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပါသော်လည်း။ အဝိဘူတံ၊ မထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဝိသေသံ၊ တရားထူးကို။ န အာဝဟတိ၊ မဆောင်နိုင်။ တသ္မာ အတိသိဃတော န မနသိကာတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ အတိသိဃတော၊ အားဖြင့်။ (မနသိကာတဗ္ဗံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အတိသဏိကတောပိ၊ အလွန်နှေးသော အားဖြင့်လည်း။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓဇေါသ တင်ရှားပြအံ။ အတိသဏိကတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ဤ။ ယထာနာမ၊ ကား။ တဒေဝေ၊ ထိုနေ့၌ပင်။ တိယောဇနံ၊ သုံးယူဇနာရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဂန္တုကာမဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ဤ။ ဝါ၊ သည်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ရုက္ခပဗ္ဗတဂဟနာဒိသု၊ သစ်ပင်တောင် တောရှုပ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိလမ္မမာနဿ၊ အာရုံစွဲလျက် လေးတွဲဖင့်နှေးလသော။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိယထာ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ ဒွိဟတိဟေန၊ နှစ်ရက် သုံးရက်ဖြင့်။ ဝါ၊ နှစ်ရက် သုံးရက်ကြာမှ။ ပရိယောသာပေတဗ္ဗော၊ ပြီးဆုံးစေထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဝိသေသာဓိကမဿ၊ ဈာန်ဟူသော တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ။

ဝိက္ခေပပဋိဗာဟနတောတိ၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ လွှတ်၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ အပ၌။ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ၊ များသောအာရုံ၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ ဝါ၊ စိတ်၏။ ဝိက္ခေပေ၊ အထူးထူးအပြားပြားပစ်ချခြင်းကို။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗော၊ တားမြစ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓဇေါသ ထင်ရှားပြအံ။ (ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ စေတသော ဝိက္ခေပံ၊ ကို။) အပဋိဗာဟတော၊ မတားမြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ [ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဟာယတိ၌စပ်။] ယထာနာမ၊ ကား။ ဧကပဒိကံ၊ တဖဝါးလွှမ်းလောက်ရုံသာရှိသော။ ပပါတမဂ္ဂံ၊ ချောက်ကမ်းပါး၏အနီးလမ်းကို။ ပဋိပန္နဿ၊ သွားသော။ ပုရိသဿ၊ ဤ။ အက္ကမန၊ ပခံ၊ နှိုင်းကြောင်းခြေကို။ အသလ္လက္ခေတွာ၊ မမှတ်သားမှု၍။ ဣတော စိတောစ၊ သို့လည်း။ ဝါ၊ ဟိုဟိုသည်သည်လည်း။ ဝိလောကယတော၊ ကြည့်ရှုလသော်။ ပဒဝါရော၊ ခြေလှမ်းအကြိမ်သည်။ ဝိရဇ္ဈတိ၊ ချွတ်ချော်တတ်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ချွတ်ချော်ခြင်းကြောင့်။ သတပေါရိသေ၊ တရာသောယောကျ်ား အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ ယောကျ်ားပေါင်းတရာ ပမာဏရှိသော။ (အသုတဓာနကံသော)။ ပပါတေ၊ ၌။ ပတိတဗ္ဗံ၊ ကျရာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဝိက္ခေပေ၊ စိတ်ကို အထူးထူးအပြားပြား ပစ်ချခြင်းသည်။ သတိ

သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်၏။ ပရိဓိသတိ၊ လျော့ကျ၏။ တသ္မာ၊ ဝိက္ခေပပဋိဗာဟနတော၊ မနုဿိကာတဗ္ဗံ။

ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ကမတောတိ၊ ကား။ ကေသာလောမာတိ အာဒိကာ၊ သော။ ယာ အယံ ပဏ္ဏတ္တိ၊ အကြင် နာမည် ပညတ်သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုကေသာ လောမာ အစရှိသော နာမည်ပညတ်ကို။ [ကေသာ ဟူသော နာမည်၊ လောမာ ဟူသော နာမည်စသည်ကို] အတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ ပဋိကူလတိ၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ်ဟူ၍။ စိတ္တံ၊ ကို၊ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ထားထိက်၏။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဥဒကဓုလ္လဘကာလေ၊ ရေ၏ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာအခါ၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အရညော၌။ ဥဒပါနံ၊ ရေတွင်းကို။ ဒိဘွ၊ တွေ့၍။ တတ္ထ၊ ထို ရေတွင်းအနီး၌။ တာလပဏ္ဏာဒိကံ၊ ထန်းရွက် အစရှိသော။ ကိဉ္စိဒေဝတစုံတစုံ သာလျှင်ဖြစ်သော။ သညာဏံ၊ အမှတ်အသားကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ (သစ်ပင် ခေါင်ဖျား စသည်၌ ဖွဲ့ချည်၍။) ဟေန သညာဏေန၊ ဖြင့်။ အာဂန္ဓာ၍။ နာယန္တိ စေဝ၊ ရေချိုးလည်း ချိုးကြကုန်၏။ ပိဝန္တိ စ၊ ရေသောက်လည်း သောက်ကြ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယဒါ၊ ၌။ တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ အဘိဏ္ဍာသဉ္စာရေန၊ မပြတ် မပြတ် သွားလာခြင်းကြောင့်။ အာဂတာဂတပဒံ၊ လာရာ လာရာ ဖြစ်သော ခြေရာသည်။ ပါကဋ္ဌ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ သညာဏေန၊ ဖြင့်။ (သစ်ပင်ခေါင်ဖျား၌ ချည်ထားအပ်သော အမှတ်အသားဖြင့်။) ကိစ္စံ၊ ပြုဘွယ် သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ မရှိတော့သကဲ့သို့။ ဣစ္စိတိစ္စိတက္ခယေ၊ အလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌။ (ချိုးလိုရာ၊ သောက်လိုရာခဏ၌။) ဂန္ဓာ၊ ၍။ နာယန္တိ စေဝ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ပိဝန္တိ စယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဝေဓေဝ၊ သာလျှင်။ ပုဗ္ဗဟာဂေ၊ ပဋိကူလသညာ မထင်သေးရာ ရှေးအဘို့၌။ ကေသာလောမာတိပဏ္ဏတ္တိဝသေ- န၊ ကေသာ လောမာဟူသော နာမည်ပညတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ မနုဿိကရောဂတာ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိကူလဘာဂေါ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်၏ အဖြစ်သည်။ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ကေသာလောမာတိ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကို။ သမတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်လွန်၍။ ပဋိကူလဘာဂေယေဝ၊ ပဋိကူလ၏ အဖြစ်၌သာ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ၏။

အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတောတိ၊ ကား။ ယောဗော ကောဋ္ဌာသော၊ အကြင်အကြင် ကောဋ္ဌာသသည်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ စိတ်၌ မထင်ရှား။ တံတံ၊ ထိုထို ကောဋ္ဌာသကို။ မုဉ္ဇန္တေန၊ လွှတ်သည်။ (ဟုတွာ)။ အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတော၊ အစဉ်အတိုင်းကိုလွှတ်ခြင်း အားဖြင့်။ မနုဿိကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု၌ယှဉ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ကေသာတိ၊ ကေသာ ဟူ၍။ မနုဿိကရောဂတာ၊ အနုလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းလသော်။ မနုဿိကာရော၊ နှလုံးသွင်းမှုသည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ မုတ္တန္တိ၊ တူသော။ ဣမပရိယောသာနကောဋ္ဌာသ-

မေဝ၊ ဤအဆုံးဖြစ်သော ကောဠာသသ္မိသာ။ အာဟစ္စ၊ ထိရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊
၏။ မုတ္တန္တိစ၊ ဟူ၍လည်း။ မနသိကရောတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းလ
သော်။ မနသိကရော၊ သည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ကေသတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ အာဒိ
ကောဠာသမေဝ၊ သ္မိသာ။ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အထ၊ ထို
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ မနသိကရောတော၊ သော်။ ကေဝိ၊ ကုန်သော။
ကောဠာသ၊ ထိုသည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေဝိ ပန၊ အချို့သောကောဠာသ
တို့သည်ကား။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်။ တေန၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [ကာတဗ္ဗံ-၌
စပ်။] ယေယေ၊ အကြင်အကြင်ကောဠာသတို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု
တေသု၊ ထိုထိုထင်လာသော ကောဠာသတို့၌။ တာဝ၊ စွာ။ ကမ္မံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
နှလုံးသွင်းမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ဒီသု၊ ၂-ပါးကုန်သော ကောဠာ
သတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန်လသော်။ တေသံပိ၊ ထို ၂-ပါးသော
ကောဠာသတို့တွင်လည်း။ ဧကော၊ တပါးသော ကောဠာသသည်။ သုဠုတရံ၊
သာ၍ ကောင်းမွန်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ၍။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သာ၍ကောင်းမွန်
စွာ။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ သော။ တမေဝ၊ ထိုကောဠာသကိုသာ။ ပုနုပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ မနသိ-
ကရောန္တေန၊ လျက်။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဈာန်ကို။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေလိုက်၏။
တဏှ၊ ထို အထပ်ထပ်နှလုံးသွင်းလျက် အပ္ပနာကိုဖြစ်စေခြင်း၌။ အယံ၊ ဤ
ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဒုတ္တိံသတာလကေ၊ ၂-ပင်သော
ထန်းပင်ရှိသော။ တာလဝနေ၊ ထန်းတော၌။ ဝသန္တိ၊ နေသော။ ဧက္ကဋ္ဌ၊
မျောက်ကို။ ဂဟေတုကာမော၊ ဖမ်းခြင်းငှါအလိုရှိသော။ လုဇ္ဈေ၊ မုဆိုးသည်။
အာဒိပ္ပံ၊ အစ၌။ (တော၏ အစ၌။) ဌိတတာလဿ၊ တည်သော ထန်းပင်၏။
ပဏ္ဏံ၊ ထန်းရွက်ကို။ သရေန၊ မြားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇိတု၊ ပစ်ခင်း၍။ ဥက္ကဋ္ဌိံ၊ ဟစ်
အော် ကြွေးကြော်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ခြောက်ခြင်းကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ အထခေါ၊
ထိုအခါ၌။ သော မက္ကဋ္ဌော၊ သည်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ တသ္မိံ
တသ္မိံ တာလေ၊ ထိုထိုထန်းပင်၌။ ပတိတု၊ ခုန်ချ၍။ ပရိယန္တတာလမေဝ၊
အဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့သာ။ ဂစ္ဆေယျယထာ၊ သွားရာသကဲ့သို့။ တတ္ထပိ၊
ထိုအဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့လည်း။ ဂန္ဓာ၊ လိုက်သွား၍။ လုဇ္ဈေန၊ သည်။
တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။ (မြားဖြင့် ပစ်ခင်းမှုကို
ပြုအပ်သော်။) ပုန၊ တဖန်။ တေနော နယေန၊ ထိုရွေးနည်းအတိုင်းသာ။
အာဒိတာလံ၊ အစဖြစ်သောထန်းပင်သို့။ အာဂစ္ဆေယျ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
သော၊ ထိုမျောက်သည်။ ပုနုပ္ပုနံ ပဋိပါဋိယာ ဂစ္ဆမာနော၊ လသော်။ ဥက္ကဋ္ဌ-
ဣဋ္ဌဌာနေယေဝ၊ ခြောက်လှန့်အပ်ရာ၊ ခြောက်လှန့်အပ်ရာ အရပ်၌သာ။ ဥဋ္ဌ-
ဟိတု၊ ထပြေး၍။ ပုန အနုက္ကမေန၊ ကေသ္မိံ တာလေ နိပတိတု၊ အတော်
ကြာအောင်ဝပ်၍။ တဿ၊ ထိုထန်းပင်၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ မက္ကဋ္ဌတာ-
လပဏ္ဏသုစိံ၊ ၊ ၎င်းနေသော ထန်းရွက်ဖူးတိုင်ကို။ ဒဠိ၊ မြစွာ။ ဂဟေတု၊ ကိုင်၍။

ဝိဇ္ဇိယမာနောပိ၊ မြားဖြင့် ပစ်ခွင်းအပ်ပါသော်လည်း။ န ဥဋ္ဌဟေယုယထာ၊ မထတော့ရာသကဲ့သို့။ ဝေံ သမ္ပဒိ၊ ဤသို့ မချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်းရှိသော။ ဣဒံ၊ ဤဥပမေယုကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တတြ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဩပမ္မသံသန္နနံ၊ ဥပမာနကို ဥပမေယုနှင့် နှိုင်းနှောခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တာလဝနေ၊ ၌။ ဒုတ္တိံ သတာလာ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။ ဒုတ္တိံ သကောဋ္ဌာသ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) မက္ကဋ္ဌေ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) စိတ္တံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) လုဒ္ဓေ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယောဂါဝစရော၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လှည့်လည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၏။ ဒုတ္တိံ သတာလကေ၊ သော။ တာလဝနေ၊ ၌။ နိဝါသော၊ နေခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ) ဝိယ၊ ယောဂိနော၊ ၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဒုတ္တိံ သကောဋ္ဌာသကေ၊ သော။ ကာယေ၊ ၌။ အာရမ္မဏဝယေန၊ ဘာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသဉ္ဇရဏံ၊ အဖန်ဖန် လှည့်လည်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ လုဒ္ဓေန၊ သည်။ အာဒိမ္မိ၊ တော၏အစ၌။ ဌိတတာလဿ၊ ၏။ ပဏ္ဏံ သရေန ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ချ်။ ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊ ကို။ ကတာယ၊ သော်။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၏။ တသ္မိံ တသ္မိံ တာလေ၊ ၌။ ပတိတွာ၊ ချ်။ ပရိယန္တတာလဂမနံ၊ အဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့သွားခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ ယောဂိနော၊ ၏။ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ မနသိကာရေ၊ ကို။ အာရဒ္ဓေ၊ စတည် အားထုတ်အပ်ပြီးသော်။ ပဋိပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ချ်။ ပရိယောသာနကောဋ္ဌာသေ ဝေ၊ ၌။ သာ။ စိတ္တဿ၊ ၏။ သဏ္ဌာနံ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ ပုန၊ တဖန်။ ပစ္စာဂမနေပိ၊ ပြန်လာခြင်း၌လည်း။ ဧသေ နဖော၊ တည်း။

ပုနပုနံ ပဋိပါဋိယာ ဂစ္ဆမာနဿ၊ သော။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၏။ ဥက္ကဋ္ဌိက္ကဋ္ဌိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနံ၊ တပြေးခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ (ဝေံ၊ တူ။) ပုနပုနံ၊ မနသိကာရေတော၊ ၏။ ကေသုစိ ကေသုစိ၊ အချို့ ကုန်၊ အချို့ကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန်လသော်။ အနုပဋ္ဌဟန္တေ၊ မထင်ကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ချ်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းမှုကို ပြုခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ကေသ္မိံ တာလေ နိပတိတွာ တဿ ဝေမဇ္ဈေ၊ မကုဋ္ဌတာလပဏ္ဏသူစိ၊ ဒဋ္ဌဂဟေတွာ ဝိဇ္ဇိယမာနဿပိ၊ ပစ်ခွင်းအပ်ပါသော်လည်း။ အနုဋ္ဌာနံ၊ မထတော့ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ အဝသာနေ၊ ၌။ ဒီသု၊ ၂-ပါးကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်ကုန်လသော်။ ယော၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသသည်။ သုဠတရံ၊ စွာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တမေဝ၊ ထို ကောင်းစွာထင်လာသော ကောဋ္ဌာသကိုပင်။ ပုနပုနံ မနသိကရိတွာ၊ ချ်။ အပ္ပနာယံ၊ အပ္ပနာဈာန်ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

အပရာပိ၊ အခြားတမျိုးလည်းဖြစ်သော။ ဥပမာ၊ ဥပမာကား။ ယထာနာမ၊ ကား။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒုတ္တိံသကုလံ၊ ၃၂-အိမ်ရှိသော။ ဂါမံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝသန္တော၊ နေလသော်။ [၃၂ အိမ်မှ ၃၂-ဇွန်းရလျှင် တထပ်စာလောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ၃၂-ကောဋ္ဌာသနှင့် လျော်သောကြောင့်၎င်း ဒုတ္တိံသကုလဂါမကို ပြသည်။] ပဌမဂေဟေယေဝ၊ ပဌမအိမ်၌ပင်။ ဒေ ဘိက္ခု၊ နှစ်အိမ်စာဆွမ်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝါ၊ ရခြင်းကြောင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဧကံ၊ တအိမ်ဆွမ်းကို။ ဝိသဇ္ဇေယျယထာ၊ စွန့်လွှတ်ရာသကဲ့သို့။ ပုနဒိဝသေ၊ နောက်တနေ့၌။ တိဿော၊ သုံးအိမ်စာ ဆွမ်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပရတော၊ ၌။ ဒေ၊ နှစ်အိမ်၌ ဆွမ်းတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေယျယထာ၊ ကဲ့သို့။ တတိယဒိဝသေ၊ တတိယနေ့၌။ အာဒိမ္ပိယေဝ၊ အစအိမ်၌ပင်။ ပတ္တပုရံ၊ သပိတ်ပြည့်အောင်။ လဘိတွာ၊ ၍။ အာသနသာလံ၊ နေရင်ရာ ရွာတုင်းစရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ပရိဘုဉ္ဇေယျယထာ၊ သုံးဆောင်ရာသကဲ့သို့။ ဝေံသမ္ပဒံ၊ သော၊ လွှဲ၊ ဤ ဥပမေယျကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ [ရေးတုန်းက သပိတ်သည် ဟခုသပိတ်လောက် မကြီး။ ပုဂံမထည့်ဘဲ ဆွမ်းတည်း၌ ဟင်းပါလောင်းသောကြောင့် သပိတ်ပြည့်လျှင် တထပ်စာလောက်ရှိသာ ရှိ၏။]

ဟိ၊ ဥပမာန ဥပမေယျကို ရောနှော၍ ပြဦးအံ့။ ဒုတ္တိံသကုလဂါမော၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒုတ္တိံသကာရော၊ သုံးဆွဲနစ်ပါးသော အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသကို။ (ဒဠဗ္ဗော)။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗော) ဝိယ။ ယောဂါဝစရော၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗော)။ တဿ၊ ထိုဆွမ်းခံ လှည့်လည်သော ရဟန်း၏။ တံ ဂါမံ၊ ထို ၃၂-အိမ်ရှိသော ရွာကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝါသော၊ နေခြင်းကို။ (ဒဠဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၏။ ဒုတ္တိံသကာရော၊ ၃၂-ပါးအပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသကမ္ပဋ္ဌာန်း၌။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ စီးဖြန်းမှုကို ပြုခြင်းကို။ (ဒဠဗ္ဗံ)။ ပဌမဂေဟေ၊ ၌။ ဒေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ ၌။ ဧကိဿာ၊ တအိမ်၌ ဆွမ်းကို။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၌။ တိဿော (ဘိက္ခု)၊ တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ ၌။ ဒိန္နံ၊ နှစ်အိမ်၌ ဆွမ်းတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ မနသိကရောတော၊ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းစဉ် နှလုံးသွင်းစဉ်။ အနုပဋ္ဌဟန္တေ၊ အနုပဋ္ဌဟန္တေ၊ မထင်လာကုန် မထင်လာကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန် ထင်လာကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ယာဝ ကောဋ္ဌာသ ဒူယေ (တနည်း) ယာဝ ကောဋ္ဌာသဒူယာ၊ ကောဋ္ဌာသနှစ်ပါး အပေါင်းတိုင်အောင်။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ)။ [ယောဇနာ၌ “မနသိကရဏံ” ဟု ရှိ၏။] တတိယဒိဝသေ၊ ၌။ အာဒိမ္ပိယေဝ၊ ၌ပင်။ ပတ္တပုရံ၊ အောင်။ လဘိတွာ၊ ၍။ အာသနသာလံ၊ ၌။ နိသိဒိတွာ၊ ၍။

ပရိဘောဂေါ၊ ကိ။ (ဒဋ္ဌဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) ဒွိသု၊ နှစ်ပါးသော
ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ယော၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသသည်။ သုဠ၊ တရံ၊ စွာ။ ဥပဋ္ဌ-
ဟတိ၊ ၏။ တမေဝ၊ ထို ကောင်းစွာ ထင်လာသော ကောဋ္ဌာသကိုသာ။ မနသိ-
ကရိတု၊ ရှိ။ အပ္ပနာယ၊ အပ္ပနာဈာန်ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

[မနသိကာရကောသလ္လ ၁၀-ပါးတို့တွင် အနုပဗ္ဗမုဉ္ဇနတော တိုင်အောင်
အကျယ်ပြုပြီး၍ အပ္ပနာတော တယော စ သုတ္တန္တာတို့၏အကျယ်ကို ပြလိုသော
ကြောင့် အပ္ပနာတော စသည်ကိုမိန့်။] အပ္ပနာတောတိ၊ ကား။ အပ္ပနာကောဋ္ဌာ-
သတော၊ အပ္ပနာ အဘို့အစု၎င်း။ [ရွှေတွင် ဣတိ၌ စပ်ဘို့ဝန် ပြခဲ့ပြီ။] ကေသာ-
ဒီသု၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။
အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗော။ အယံ၊ ဤတို့အပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထံ၊
ဤ အပ္ပနာတောဟူသောပါဌ်၌။ အဝိပ္ပါယော၊ ရှေးအဋ္ဌကထာရာဇာ၏ အလို
တည်း။ တယော စ သုတ္တန္တာတိ၊ ကား။ အဝိစိတ္တံ၊ အဓိစိတ္တသုတ်၎င်း။ သိတိ-
ဘာဝေါ၊ သုတ်၎င်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လံ၊ သုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊
ကုန်သော။ ဣဓမ သုတ္တန္တာ၊ တို့ကို။ ဝိရိယ သမာဓိယောဇနတ္ထံ၊ ဝိရိယ သမာဓိကို
ယှဉ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝိရိယ သမာဓိနှစ်ပါးကို အချင်းချင်း လွန်မသွား
အောင် ယှဉ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
ဧတ္ထံ၊ ဤ တယော စ သုတ္တန္တာ ဟူသောပါဌ်၌။ အဝိပ္ပါယော၊ တည်း။

တတ္ထံ၊ ထို ၃-ပါးသော သုတ္တန်တို့တွင်။ [အဓိစိတ္တံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ စသည်၌စပ်။]
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဓိစိတ္တံ၊ လွန်ကဲသော သမထဝိပဿနာစိတ်ကို။ အနုယုတ္တော၊
ဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ နိမိတ္တဇ-
နံ၊ နိမိတ်တို့ကို။ ကာလေန ကာလံ၊ ရံဖန်ရံခါ။ ဝါ၊ မကြာမကြာ။ မနသိ၊ စိတ်၌။
ကာတဗ္ဗာနိ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ (တနည်း) မနသိကာတဗ္ဗာနိ၊ နှလုံးသွင်းထိုက်
ကုန်၏။ ကာလေန ကာလံ၊ ခါ။ ဝါ၊ ကြာ။ သမာဓိနိမိတ္တံ၊ သမာဓိဟုဆိုအပ်သော
နိမိတ်ကို။ [“သမာဓိသင်္ခါတံ နိမိတ္တံ” ယောဇနာ။] ဝါ၊ အာရုံကို မှတ်သားတတ်
သော သမာဓိကို။ ဝါ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံတခုတည်းကို။ မနသိ-
ကာကဗ္ဗံ၊ ၏။ ကာလေန ကာလံ၊ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ စိတ်ကို ချီမြှောက်ကြောင်း
ဖြစ်သော ဝိရိယကို။ ဝါ၊ စိတ်ကို ချီမြှောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိရိယ၏အာရုံကို။
မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကာလေန ကာလံ၊ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ၊ အာရုံ၌ အသင့်အားဖြင့်
ရှုတတ်သော ဥပေက္ခာကို။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကို။ မနသိ
ကာတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဓိစိတ္တံ၊ ကိ။ အနုယုတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ဧကန္တံ၊ တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်။ သမာဓိ နိမိတ္တံယေဝ၊ ကိသာ။ သစေ
မနသိကဓရေယျ၊ အကယ်၍ နှလုံးသွင်းနေငြားအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) တံ စိတ္တံ၊
ထိုဘာဝနာစိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ပျင်းရိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။

(ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤပျင်းရိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုနည်းသွင်းခြင်းသည်။ [ဌာနံ ဌိတံ။] စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ၏။) ဌာနံ၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု၊ ကေန္တံ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံယေဝ၊ ကိုသံ။ သစေ မနသိကရေယျ၊ အံ။ (ဝေသတိ၊ သော်။) တံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာယ၊ ပျံ့လွင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤ ပျံ့လွင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုနည်းသွင်းခြင်းသည်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤပျံ့လွင့်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ တည်း။ [ဤပဋိတော်ကို ထောက်၍ “သမာဓိလွန်တော့ ကောလဠ၊ ဝိရိယလွန်တော့ ဥဒ္ဓစ္စ” ဟု ရှေးပညာရှိတို့ မိန့်တော်မူကြသည်။] ဘိက္ခဝေ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု၊ ကေန္တံ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံယေဝ၊ ကိုလံ။ သစေ မနသိကရေယျ၊ အံ။ (ဝေသတိ)။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယာယ၊ ကုန်ခြင်းငှါ။ ဘမ္မာ၊ စွာ။ ယံ န သမာဓိယေယျ၊ အကြင် သမာဓိမဖြစ်ရာ၊ (တေဿ၊ ဤ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာ သမာဓိမဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုနည်းသွင်းခြင်းသည်။ အာသဝါနံ ခယာယ စိတ္တံ၊ သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ (ယံ) န သမာဓိယေယျ၊ ရာ။ (တေဿ၊ ၏။) ဌာနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စ ခေါ၊ အန္တယကား။ ယုတော၊ အကြင်ကြောင့်။ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု၊ ကာလေန ကာလံ သမာဓိနိမိတ္တံ မနသိကရေတိ။ (ကာလေန ကာလံ) ပဂ္ဂဟ နိမိတ္တံ (မနသိကရေတိ)။ (ကာလေန ကာလံ) ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ (မနသိကရေတိ)။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်။) တံ စိတ္တံ၊ သည်။ မုဒု စ၊ နူးညံ့သည်င်း။ ကမ္မနိယဉှ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ခံသည်င်း။ ပဘဿရဉှ၊ ပြုံးပြုံးပြက် ထွက်သောအရှင်ရိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဘဂုံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ န (ဟောတိ)။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာယ၊ ငှါ။ သမ္မာ၊ စွာ။ သမာဓိယတိ၊ သမာဓိဖြစ်၏။

ဌာနံ တံ သံဝတ္တေယျ။ ။ ဤကဉ် “ဌာနံ အတ္ထိတိ ဝစနသေလော၊ တံ စိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ၊ တေဿ သံဝတ္တနဿ ကာရဏံ အတ္ထိဘိ အတ္တော” ဟု ပဌပဋိပဋိ။ တိုအဖွင့်အတိုင်း ပဌမအနက် ပေးသည်။ (တနည်း) တံ ဝါ မနသိကရဏံ မိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ၊ “တေဿ ဌာနံ ကာရဏံ အတ္တော” ဟု ဒုတိယတနည်းဖွင့်၏။ ယိုနည်းအတိုင်း ဒုတိယ တနည်းပေးထားသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ သုဝဏ္ဏကာရောဝါ၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည်သော်၎င်း။ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိဝါ၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ တပည့်သည်သော်၎င်း။ ဥက္ကံ၊ မီးရှူးကို။ ဝါ၊ ဖိုကို။ ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့၏။ ဥက္ကံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဗန္ဓိတော၊ ချုံ။ ဥက္ကာမုခံ၊ မီးရှူးဝကို။ ဝါ၊ ဖိုဝကို။ အာလိမ္မေတိ၊ မီးတောက်စေ၏။ ဥက္ကာမုခံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အာလိမ္မေတော၊ ချုံ။ သဏ္ဌာသေန၊ သံညှပ်ဖြင့်။ ဇာတ ရှပ်၊ ရွှေကို။ ဂဟေတော၊ ညှပ်ယူ၍။ ဥက္ကာမုခေ၊ ချုံ။ ဝါ၊ ချုံ။ ပက္ခိပေယျ သေယျ- ထာပိ၊ ထည့်ရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဥက္ကာမုခေ၊ ချုံ။ ပက္ခိပိတော၊ ချုံ။ ကာလေနကာလံ၊ ခါ။ ဝါ၊ ကြာ။ အဘိမေတိ သေယျထာပိ၊ မှတ်သကဲ့သို့၎င်း။ (မီးတောက်အောင် မှတ်သကဲ့သို့၎င်း။) ကာလေနကာလံ၊ ခါ။ ဝါ၊ ကြာ။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ပရိပ္ပေ- သေတိ သေယျထာပိ၊ ရွှေကို ဖျန်းသကဲ့သို့၎င်း။ ကာလေန ကာလံ၊ ခါ။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ သေယျထာပိ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ လျစ်လျူ ရှုရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဝဏ္ဏကာရောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သုဝဏ္ဏ- ကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ တံ ဇာတရှပ်၊ ကို။ ကေန္တံ၊ တခုသော အဘိအားဖြင့်။ ဘစေ အဘိမေယျ၊ အကယ်၍ တမှတ်တည်းမှတ်နေအံ့။ (ဧဝံ သတိ)။ တံ ဇာတရှပ်၊ ကို။ (ယံ) ဒုဟေယျ၊ အကြင်မီးလောင်ရာ၏။ (တေဿ၊ ဤရွှေကို မီးလောင်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုတမှတ် တည်း မှတ်နေခြင်းသည်။ ဇာတရှပ်၊ ကို။ (ယံ) ဒုဟေယျ၊ ရာ၏။ (တေဿ၊ ၎င်း၏။) ဌာနံ၊ တည်း။ [နောက်၌လည်း ဤသို့ ၂-နည်းပေးပါ။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဝဏ္ဏ- ကာရော ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ တံ ဇာတရှပ်၊ ကို။ ကေန္တံ၊ အားဖြင့်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ သစေ ပရိပ္ပေ၊ သေယျ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ တံ ဇာတရှပ်၊ သည်။ (ယံ) နိဗ္ဗာယေယျ၊ အကြင် ငြိမ်းရာ၏။ (တေဿ၊ ဤငြိမ်းခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဝဏ္ဏ- ကာရော ဝါ၊ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ တံ ဇာတရှပ် ကေန္တံ သစေ အဇ္ဈု- ပေက္ခေယျ၊ အကယ်၍ လျစ်လျူရှုအံ့။ (ဧဝံသတိ)။ တံ ဇာတရှပ်၊ သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိပိကံ၊ မှည့်ရင့်ခြင်းသို့။ (ယံ) နဂစ္ဆေယျ၊ အကြင်မရောက်ရာ။ တေဿ၊ ဤ မှည့်ရင့်ခြင်းသို့ မရောက်ခြင်း၏။ ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စခေါ၊ အနုယကား။ ယတော၊ ကြောင့်။ သုဝဏ္ဏကာရော ဝါ၊ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ တံ ဇာတရှပ် ကာလေန ကာလံ အဘိမေတိ။ ကာလေန ကာလံ ဥဒကေန ပရိပ္ပေ၊ သေတိ။ ကာလေန ကာလံ အဇ္ဈုပေက္ခတိ။ တံ ဇာတရှပ်၊ သည်။ မုဒု စ၊ နူးညံ့ဆည်၎င်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ တန်ဆာပြုလုပ်မှု၌ခံသည် ၎င်း။ ပဘဿရဉ္စ၊ ပြီးပြီးပြန် ထွက်သော အရောင်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဘင်္ဂံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ န (ဟောတိ)။ (ထိုရွှေကို ထုရိုက်သောအခါ ပျက်စီးခြင်းသဘော မရှိ။) ကမ္မာယ၊ လက်ဝတ်တန်ဆာကို

ပြုခြင်းငှါ။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ စ၊ သေး။ ယဿာ ယဿာ ပိဋ္ဌန္တန ဝိကတိယာ၊ အကြင်အကြင် တန်ဆာအထူးကို။ (အနုဘဝိတုံ၊ ခံစားခြင်းငှါ။) အာကင်္ခတိ၊ အလိုရှိ၏။ [ထိုတန်ဆာအထူးကို ပြုလို၍ “ယဒိ ပဋိကာယ” စသည်မိန့်။] ယဒိ ပဋိကာယ၊ နဖူးသင်းကျစ်ပြီး အလို့ငှါသော်၎င်း။ ယဒိ ကုဏ္ဍလာယ၊ နားခောင်းအလို့ငှါသော်၎င်း။ ယဒိ ဂီဝေယျကာယ၊ လည်ဆွဲတန်ဆာအလို့ငှါသော်၎င်း။ ယဒိ သုဝဏ္ဏမာလာယ၊ ရွှေပန်းအလို့ငှါသော်၎င်း။ (အနုဘဝိတုံ၊ ငှါ။ အာကင်္ခတိ)။ (တံ ဇာတဉ္စပံ၊ သည်။) [ကတ္တာယေညသညံ၊] အဿ၊ ထို ရွှေပန်းထိမ်သည်၏အတွက်။ တံ စ၊ ထိုပိဋ္ဌန္တနဝိကတိဟူသောအကျိုးကိုလည်း။ အနုဘောတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပြီးစေ၏။ [ဤကား ဋီကာ ပဌမနည်းတည်း။] (တနည်း) အဿ၊ ထိုရွှေ၏။ တဉ္စ၊ ထို ပိဋ္ဌန္တနဝိကတိဟူသော အကျိုးသို့လည်း။ (သုဝဏ္ဏကာရော၊ သည်။) အနုဘောတိ၊ ရောက်၏။ ဝါ၊ ရ၏။ [ဘူပတ္တိယီဟူသော ဓာတ်နက်နှင့်အညီ ဋီကာ ဒုတိယနည်းတည်း။] [ယောဇနာ၌ “ပိဋ္ဌန္တန ဝိကတိယာတိ နာနာပိဋ္ဌန္တန” ဟု အာဓာရဖွင့်၏။ ပဋိကာယ စသည်၌လည်း အာဓာရပင် ဖွင့်၏။ သို့သော် ဥပမေယျဝါကျ၌ “အဘိညာ သမ္ဘိကိရိယာယ” ဟု တဒတ္တသမ္ပဒါန်ရှိသောကြောင့် ထို တဒတ္တသမ္ပဒါန်အနက်ကိုသာ ပေးလိုက်ပါသည်။ အာကင်္ခတိကြိယာသည် တုံပစ္စယန္တကိုင်၏။ ထို့ကြောင့် နိယမဝါကျ၌ အနုဘောတိကို “အနုဘဝိတုံ” ဟု ပြင်၍ ပေးပါသည်။]

ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဝေမေဝခေါ၊ သာလျှင်။ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန ။ ပေ ။ သမ္မာဓိယတိ၊ ၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ အဘိညာ သမ္ဘိကရဏိယဿ၊ အဘိညာ၌ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ ယဿ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အကြင် အကြင် ဣဒ္ဓိဝေ စသောတရားကို။ [သမ္ဘိကိရိယာယ ၌စပ်။] အဘိညာသမ္ဘိကိရိယာယ၊ အဘိညာ၌ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနိန္ဒာမေတိ၊ ရှေးရှုညွတ်စေအံ့။ (ဝေံသတိ)။ အာယတနေ၊ ပုဗ္ဗဟေတုအစရှိသောအကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ [သတိတပုဒ် ပိုနေကြောင်းကို ဋီကာနိဿယ၌ မှာထားသည်။] တတြ တတြေ၊ ထိုထိုအဘိညာ၌ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော တရားအရာ၌ပင်။ ဃက္ခိဘဗ္ဗတံ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏ ဖြစ်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိဝေ စသည်တို့အား ထိုက်သူ၏အဖြစ်၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏ အဖြစ် (သက်သေ၏အဖြစ်) သို့။ ပါပဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကို။ အဓိစိတ္တံတိ၊ အဓိစိတ္တသုတ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [အဂုံတ္တိရံ၊ တိကနိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ လောဏကပလ္လဝဂ်၊ နိမိတ္တသုတ်။]

[အဓိစိတ္တသုတ်ကို ပြုပြီး၍ သီတိဘာဝသုတ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် ဆဟိဘိက္ခဝေ စသည်ကို မိန့်။] ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဆဟိ၊ -ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ဂုဏ်အင်္ဂါတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုတ္တရံ၊

မိမိကကံ သာလုနံသော တဆုးမရှိသော။ ဝါ၊ အတုမရှိမြတ်သော။ သီတိဘာဝံ၊
 ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ ကိလေသာအပူတို့၏ ငြိမ်းအေး
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို။ သစ္စိကာတုံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ၊ စာဗ္ဗော၊
 ထိုက်၏။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ကတမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
 သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ သီတိဘာဝံ၊ ကံ။ ဝါ၊ ကံ။
 သစ္စိကာတုံ၊ ငှါ။ စာဗ္ဗော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နိပ်
 ထိုက်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ နိပ်ထိုက်ရာ ထိုအခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ နိပ်၏။
 ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ချီမြှောက်ထိုက်၏။ တသ္မိံ
 သမယေ၊ ချီမြှောက်ထိုက်ရာ ထိုအခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီမြှောက်၏။
 ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်
 ရွှင်လန်းအားတက် ထက်သန်စေထိုက်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ကောင်းစွာအပြား
 အားဖြင့် ရွှင်လန်းအားတက် ထက်သန်စေထိုက်ရာ ထိုအခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။
 သမ္ပဟံသေတိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်း အားတက် ထက်သန်
 စေ၏။ [သမ္ပဟံသေတိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ငြိကာ၌ဖွင့်ထားသည်။] ယသ္မိံ သမယေ၊
 ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုထိုက်၏။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှု
 ထိုက်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကံ။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ၏။ ပဏီတာမိမုတ္တိ-
 ကောစ၊ မှန်ပြတ်သော အဓိမုတ္တိရှိသည်၎င်း။ နိဗ္ဗာနာဘိရတောစ၊ နိဗ္ဗာန်၌
 အလွန်မေ့လျော့သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။
 ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ စိတ္တနိဂ္ဂဟစသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
 သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုတ္တရံ၊ သော။ သီတိဘာဝံ၊ ကံ။ သစ္စိကာတုံ၊ ငှါ။
 စာဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကံ။ သီတိဘာဝေါတိ၊ သီတိဘာဝသုတ်ဟူ၍။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [အင်္ဂုတ္တိရ်၊ ဆက္ကနိပါတ်၊ ဒုတိယ ပဏ္ဏာသက၊ သီတိဝဂ်၊ သီတိဘာဝ
 သုတ်။]

[သီတိဘာဝသုတ်ကိုပြုပြီး၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လသုတ်ကို ပြလိုသောကြောင့်
 “ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လံ ပန” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လံ၊
 ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လသုတ်သည်။ [အာဂတမေဝ ၌စပ်။] ဝေမေဝ ခေါ် ဘိက္ခဝေ
 ။ပေ။ ဘာဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ သံယုတ္တမယာဝဂ္ဂေ၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ-
 သံယုတ္တေ၊ ၌။ အာဂတမေဝ၊ လာသည်သာ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ၊

သီတိဘာဝံ။ ။ “သီတလဘာဝံ”ဟု ဆက္ကအင်္ဂုတ္တရ၊ သီတိဝဂ္ဂ၊ သီတိဘာဝ
 သုတ်၌ ဖွင့်၏။ ဟပ္ပါကဒ္ဓိကရဏ ပုဒ်ကဲ့သို့ သီတိ၌ ဤကို အနက်ထား မရှိ ဟု သိစေ၏။
 သီတိ ဟူသော ဘာဝီတိ သီတိဘာဝေါ၊ နိဗ္ဗာနံ (အေးမြသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်။)
 (တနည်း) ကိလေသာနံ သီတဘာဝေန ဘာဝေါ သီတိဘာဝေါ၊ ကိလေသာ အပူတို့၏
 အေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း။ (ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း)။—ယောဇနာ။

သာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌံ။ စိတ္တံ၊ သည်။ လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ စိတ်တွန့်ဆုတ်ရာ ထိုအခါ၌။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈ-
ဂံဿ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၏။
ဝါ၊ ငါ။ အကာလော၊ အခါမဟုတ်။]

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သတ္တဝိဝံ၊ ၇-ပါးအပြားရှိသော။ ဣဒံ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊
ဤ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လ အစီအရင်ကို။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်ကို။ ဝါ၊
ကောင်းစွာယူအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ကတွာစ၊ ပြုပြီး၍၎င်း။ ဒသဝိဝံ၊
သော။ ဣမံ မနသိကာရကောသလ္လံ၊ ဤ မနသိကာရကောသလ္လ အစီအရင်ကို။
သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဝတ္ထပေတွာ စ၊ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပြီး၍၎င်း။ တေန
ယောဂိနာ၊ သည်။ ဥဘယကောသလ္လဝသေန၊ နှစ်ပါးစုံသော ကောသလ္လတို့၏
အစွမ်းဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ သာဓုကံ၊ ငောင်းစွာ။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သင်ယူ
ထိုက်၏။ ပန၊ ခက်။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ဖာသု ဌိစပ်။) အာဝရိ-
ယေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ကေဝိဟာရေယေဝ၊ တခုသော ကျောင်း၌သော။
ဖာသု၊ ချမ်းသာသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ပေသတိ၊ သော။)
ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အကတာပေတွာ၊
မဟောပြစေမူ၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တေန၊ လျက်။ ဝိသေသံ၊ ဘာဝနာ
အထူးကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ မှ။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌။ ကထာပေတဗ္ဗံ၊
အကျယ်အားဖြင့် ဟောပြစေထိုက်၏။ အညတ္ထ၊ ဆရာနေရာကျောင်းတိုက်မှ
အခြားသော ကျောင်းတိုက်၌။ ဝသိတုကာမေန၊ နေလိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဝိမိနာ၊ ဥဂ္ဂဟကော-
သလ္လသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ကထာပေတွာ၊ ၍။
ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ စာပြန်သကဲ့သို့ ပြန်၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဂဏ္ဌိ-
ဋ္ဌာနံ၊ ခက်ဆစ်အရပ်ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ (အခက်ပျောက်အောင် မေးမြန်း
၍။) ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ၊ အား။ အနန္တရူပံ၊ မလျောက်ပတ်သော။ သေနာ-
သနံ၊ မဟာဝါသ၊ နဝါဝါသ စသော ကျောင်းကို။ ပဟာယ၊ ၍။ မဟာဝါသ-
တာဒိအဋ္ဌာရသဒေါသဝဇ္ဇိတေ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အဖြစ် အစရှိကုန်သော
၁၈-ပါးသော အပြစ်တို့သည် ကြဉ်အပ်သော။ အနုရူပေ၊ လျောက်ပတ်သော။
ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဝိဟာရန္တေန၊ လျက်။ [မဟာဝါသ၊ အနုရူပဝိဟာရ စသည်တို့ကို
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အကျယ်ပြထားသည်။]

ရဒ္ဒကပလိဗောဓုပစ္စေဒံ၊ သေးငယ်သော ပလိဗောဓကို ဖြတ်ခြင်းကို။
ကတွာ၊ ၍။ [ပလိဗောဓကြီး ၁၀-ပါးကို ဖြတ်ဘို့ရန်ကား ရှေးအစ၌ပင် ပြခဲ့ပြီ။]
တာဝ၊ ဒေါသစရိုက် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) ယော၊ အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓာဂစရိတော၊ ဗုဒ္ဓစရိုက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂေါ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၏။ (ပယ်ဘို့လိုသည်-

ဟူလို။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခလမနသိကာရေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌။ ပရိကမ္မံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဆံပင် စသည်တို့၏ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကို ရှုရမည်-ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ကရောန္တေန၊ ပရိကမ်ကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ လောမာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိမိတ္တသု၊ ကုန်သော။) ကေသေသု၊ တို့၌။ နိမိတ္တံ၊ အမှတ်အသားကို။ ဝါ၊ အာရုံကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်၏။ ကထံ၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ကေ ဝါ (ကေသံ)၊ ဆံတပင်ကိုသော်၎င်း။ ဒေ ဝါ ကေသေ၊ ဆံနှစ်ပင်တို့ကိုသော်၎င်း။ လုတ္တိတု၊ နှုတ်၍။ ဟတ္တတလေ၊ လက်ဝါး အပြင်၌။ ဌပေတု၊ ၍။ ဝဏ္ဏေ၊ အဆင်းကို။ တာဝ၊ သဏ္ဌာန်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗေ၊ ၏။ ဆိန္ဒဋ္ဌာနေပိ၊ ဆံပင်တို့ကို ဖြတ်ထားအပ်ရာ အရပ်၌လည်း။ ကေသေ၊ တို့ကို။ ဩလောကေဝံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဥဒကပတ္တေဝါ၊ ရေခွက်၌သော်၎င်း။ ယာဂုပတ္တေဝါ၊ ယာဂုခွက်၌သော်၎င်း။ ဩလောကေတံပိ၊ ငှါလည်း။ ဇေတိယေဝ၊ သည်သာ။ [ယာဂုခွက်ထဲ၌ မှန်ကြည့်သလို ကြည့်သောအခါ ဦးခေါင်းပေါ်က ဆံပင် အရိပ်ထင်နေ၏။ ထိုဆံပင်အရိပ်ကို ကြည့်၍လည်း အဆင်းကို မှတ်သား နိုင်သည်-ဟူလို။]

ကာဠကကာလေ၊ မည်းနက်သော အဆင်း၏ အခါ၌။ ဝါ၊ မည်းနက်ရာ အခါ၌။ ဒိသ္မာ၊ ဆံပင်တို့ကိုကြည့်၍။ ကာဠကတိ၊ မည်းနက်ကုန်၏ ဟူ၍။ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သေတကာလေ၊ အဖြူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ ဖြူရာအခါ၌။ သေတာတိ၊ တို့ဟူ၍။ (မနသိကာတဗ္ဗာ)။ ပန၊ ကား။ မိဿကကာလေ၊ အနက်၊ အဖြူရောရာအခါ၌။ ဥဿဒဝသေန၊ များသောဆံပင်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (များရာလိုက်၍)။ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ကေသေသု၊ တို့၌။ (နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သကလေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တစပဉ္စကေ၊ အရေဖြင့် မှတ်အပ်သော ကောဋ္ဌာသ ၅-ခုတို့၏ အပေါင်း၌။ ဒိသ္မာဝ၊ ကြည့်၍သာ။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ နိမိတ္တံ၊ ဂဟေတု၊ ၍။ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ ဝဏ္ဏ။ ပေ။ ဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အာသယ၊ အထက်ပိုင်းအောက်ပိုင်းအရပ်၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ် အပိုင်းအခြားတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတု၊ ၍။ ဝဏ္ဏ။ -ပေ။ ဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနံ့၊ ကေသာ စသည်တို့၏ ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းမခြေ၊ သွေး၊ ပြည်ဟူသော အာသယ၊ ဖြစ်ရာအရပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စေ၊ အားဖြင့်။ ပဋိက္ခလတော၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ။ [အာသယပုဒ်အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ တတိယပါရာဇိက ကာယ-ဝိဇ္ဇိန္ဒနိယ ကထာအဖွင့်၌၎င်း၊ သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် ပဋိက္ခလဘာဝပစ္စဝေက္ခဏာ အဖွင့်၌၎င်း ရေးခဲ့ပြီ။]

တကြ၊ ထို ဝဏ္ဏ သဏ္ဌာန စသောအားဖြင့် ပဋိကုလအဖြစ်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အနုပဗ္ဗကထာ၊ အစဉ်အတိုင်း ပြောဆိုအပ်သောစကားတည်း။ တာ၊ လောမာစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) ကေသာ၊ ဆံပင်တို့ကို။ [ပရိစ္ဆိန္ဒာ၌စပ်။] ဝါ၊ တို့သည်။ [ကာဠုကာ ၌စပ်။] ပကတိဝဏ္ဏေန၊ ပင်ကိုယ်အဆင်းအားဖြင့်။ (မဖြူသေးခင် ပင်ကိုယ် အဆင်းအားဖြင့်။) ကာဠုကာ၊ မည်းနက်ကုန်သည်။ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊ စိုသော ပုတီးနက်စေ့ အဆင်း ရှိကုန်သည်။ [ရေဖြင့်စိုနေသော ထန်းသီးရင့် အဆင်း ရှိကုန်၏ဟုလည်း ဆိုကြသတတ်။ အရှေ့တိုင်းသားဖြစ်၍ အရှေ့တိုင်းသားတို့၏ ဆံပင်အဆင်းကို ရည်ချယ်ဟန်တူသည်။] သဏ္ဌာနတော၊ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်။ ဒီဗဝဇ္ဇလိကာ၊ ရှည်ရှည်လုံးလုံး ပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့၊ ရှုံ။) တုလ္လာ- ဒဏ္ဍသဏ္ဌာနာ၊ ချိန်ခွင်၏ အရိုးပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဒီသဟော၊ အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းအပြင်အားဖြင့်။ ဥပရိမဒိသာယ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ အထက်ပိုင်းအရပ်၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်၏။ ဩကာသတော၊ ဖြစ်ရာအရပ်အားဖြင့်။ ဥတောသု၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ ပဿေသု၊ နံပါးတို့၌။ ကဏ္ဍစဋ္ဌိကာဟိ၊ နားပန်းဆံတို့ဖြင့်၎င်း။ [နား၏ ရှေ့နောက် အောက်နား၌ ကျနေသော ဆံပင်ကို “ကဏ္ဍစဋ္ဌိကာ” ဟု ဆိုသည်။]

ပုရတော၊ ရှေ့၌။ နုလ္လာဋ္ဌန္တေန၊ နဖူး၏အထက် အဆုံးအားဖြင့်၎င်း။ ပစ္ဆိ- တော၊ ၌။ ဂလ္လဝါဠုကေန၊ လည်ကုပ် နောက်ဖက်တိုင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ သီသကဋ္ဌာဟ ဝေဠုန၊ ဦးခေါင်းခွံကို ရစ်ပတ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ အလ္လဝမ္မံ၊ စိုသောအရေသည်။ ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဩကာသော၊ တည်ရာ အရပ်တည်း။ [မြောက်နေသော ဦးခေါင်းရေက ဆံပင် မပေါက်သောကြောင့် “အလ္လဝမ္မံ” ဟု ဆိုသည်။] ပရိခစ္ဆဒတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ကေသာ၊ တို့ကို။ သီသဝေဠုနစမ္မေ၊ ဦးခေါင်းခွံကို ရစ်ပတ်ကြောင်းအရေ၌။ ဝိဟဂ္ဂုဗ္ဗတ္တံ၊ စပါးလုံး၏အဖျားလောက်အရပ်သို့။ ပတ်သိတွာ၊ ဝင်၍။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်သော။ ဟေဠာ၊ အောက်၌။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသောဆံပင်၏။ မူလတလေန၊ အရင်း အမြစ်၏ အမြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ အာကာသေန၊ လွင်ပြင်ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ဖိလာပတ်ဝန်းကျင်၌။ အညမညေန၊ ဆံပင် အချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဇေ၊ နှစ်ပင်ကုန်သော။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ အဘို့ အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။

ကေသာ၊ တို့သည်။ န လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့မဟုတ်။ လောမာ၊ တို့သည်။ န ကေသာ၊ ဆံပင်တို့မဟုတ်။ ဣတိဝေ၊ သို့။ အဝသေသေဟိ၊ ဆံပင်မှကြွင်းကုန် သော။ ကေတ္တိံ သ ကောဠာသေဟိ၊ ၃၁-ပါးသော ကောဠာသတို့သည်။ အမိသိ-

ကတော၊ ရောနှောခြင်းမရှိအောင် ပြုအပ်ကုန်၏။ ကေသာနာမ၊ တို့မည်သည်။ ပါဠိယေက္ခေ၊ မွေးညှင်းစသည်တို့မှ အသီးအခြားဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဖို့အစုတည်း။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ သဘောမတူသော လောမစသည်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ကေသာနံ၊ တို့ကို။ ဝဏ္ဏာဒိတော၊ အဆင်းအစရှိသောအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းတည်း။

ပန၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ နေသံ၊ ထိုဆံပင် အစရှိသည်တို့၏။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ အဆင်းအစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဇော၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလတော၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားပုံတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတေ ကေသာနာမ၊ ဤဆံပင်တို့မည်သည်။ ဝဏ္ဏ-
တောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ပဋိကူလာ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်တို့တည်း။ သဏ္ဌာန-
တောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ (ပဋိကူလာ)။ ဂန္ဓတောပိ၊ အနံအားဖြင့်လည်း။ (ပဋိ-
ကူလာ)။ အာသယတောပိ၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊
သွေးပြည်ဟူသော အာသယအားဖြင့်လည်း။ (ပဋိကူလာ)။ ဩကာသတောပိ၊
ဖြစ်တည်ရာအရပ်အားဖြင့်လည်း။ ပဋိကူလာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ မနုညေပိ၊ စိတ်ကို လွန်စွာ
နှစ်သက်စေတတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ (အလွန်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။)
ယာဂုပတ္တေဝါ၊ ယာဂုခွက်၌သော်၎င်း။ ဘတ္တပတ္တေဝါ၊ ထမင်းခွက်၌သော်၎င်း။
ကေသဝဏ္ဏံ၊ ဆံပင် အဆင်းရှိသော။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို။ ဒိသ္မာ၊
မြင်ရ၍။ ဝါ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤဟာသည်။ ကေသကမိဏ္ဍကံ၊ ဆံပင်နှင့် ရော
နေ၏။ နံ၊ ထိုဟာကို။ ဟရထ၊ ဖယ်ဆောင်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊
စက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏ-
တော၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလာ၊ တို့တည်း။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်မှောင်မှိုက်ထဲ၌။ ဘုဉ္ဇန္တပိ၊
ထမင်းစားသူတို့သည်လည်း။ ကေသသဏ္ဌာနံ၊ ဆံပင်၏ ပုံသဏ္ဌာန် ရှိသော။
အက္ကဝါကံဝါ၊ မရိုးမျှင်ကိုသော်၎င်း။ မကစိဝါကံဝါ၊ သင်ပန်းမျှင်ကိုသော်၎င်း။
ဆုပ္ပိတုာပိ၊ လက်ဖြင့် ထိမိ၍လည်း။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊
ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံ သည်နည်း။ (ကေသာ၊ တို့သည်။) သဏ္ဌာ-
နတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလာ၊ တို့တည်း။

တေလမက္ခန္ဓ ယုဗ္ဗဓမ္မာဒိသင်္ခါရ ဝိရဟိတာနံ၊ ဆီဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်း၊ ပန်း၊
အခိုးအထုံ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုပြင်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော။ ကေသာနံ၊ တို့၏။
ဂန္ဓော စ၊ အနံသည်လည်း။ ပရမဇေဂုစ္ဆော၊ အလွန် စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသည်။
ဟောတိ။ တတော၊ ထို့ထက်။ အဂ္ဂိမှိ၊ မီး၌။ ပက္ခိတ္တာနံ၊ ထည့်အပ်ကုန်သော။
(ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဂန္ဓော၊ သည်။) ဇေဂုစ္ဆတဓမ္မေ၊ သာ၍ စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသည်။
(ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော၊ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်

အားဖြင့်။ အပ္ပဋိကူလာပိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် မကောင်းကုန်သည်လည်း။ သိယံ၊
ဖြစ်ကုန်သေး၏။ ဂဇ္ဇေန ပန၊ အနံအားဖြင့်ကား။ ပဋိကူလာဝေ၊ ဧကန်
စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင်ထင်အောင်ပြအံ့။ ဒပရ-
ဿ၊ ငယ်သော။ ကုမာရဿ၊ သထိုသား၏။ ဝစ္စံ၊ ချေး(ချီးသည်)။ ဝဏ္ဏတော၊
အားဖြင့်။ ဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏံ၊ နန္ဒင်းအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။
ဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏသဏ္ဌာနံ၊ နန္ဒင်းခဲပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ စ၊ ထက်။ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ၊ အမှိုက်
စွန့်ရာအရပ်၌။ ဓဉ္စိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော။ ဥဒ္ဓါမာတကကဋ္ဌသုနဓ သရိရံ၊ ဖူးဖူး
ရောင်လျက် မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော ခွေး၏ကိုယ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊
အားဖြင့်။ တာလပက္ကဝဏ္ဏံ၊ ထန်းသီးမှည့်အဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊
အားဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ဝိသဋ္ဌမုဒိကံသဏ္ဌာနံ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော မုရိုးစည်
ပုံသဏ္ဌာန် ရှိ၏။

* အဿ၊ ထို သေနေသောခွေးနက်ကောင်၏။ ဒါဌာပိ၊ အစွယ်တို့သည်လည်း။
သုမနမက္ကဋ္ဌသဒိဿ၊ မြလေးပန်းနှင့် တူကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယပိ၊
ကလေး၏ချေး၊ ဖူးရောင်နေသော ခွေးနက်အသေကောင် နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။
ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ အပ္ပဋိကူလံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မရှိသည်။ သိယာ၊
ဖြစ်ရာသေး၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အဆင်း ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် စက်ဆုပ်ဘွယ်မရှိပါ
သော်လည်း။ ဂဇ္ဇေန၊ ဖြင့်။ ပဋိကူလမေဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။
[“ဥဘယပိတိ သရိရံ ဒါဌာပိ ဥဘယံ၊ ခွေး၏ကိုယ်နှင့် အစွယ် ၂-ပါးစုံသည်
လည်း” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ ကလေးချေး၏ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကို မပြရသေးသော
ကြောင့် “ဥဘယံ” အရ ကလေးချေးနှင့် ခွေးနက်အသေ၏ ကိုယ်ကို ပြလိုက်ပါ
သည်။] ဝေံ၊ တူ။ ကေသာမိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။
အပ္ပဋိကူလာ၊ ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်သေး၏။ ဂဇ္ဇေန ပန၊ ကား။ ပဋိကူလာ
ဝေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

[ဂန္ဓတောဝိ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ အာသယတော၏ အကျယ်ကို ပြလိုသော
ကြောင့် “ယထာပန” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။ အသုစိဋ္ဌာနေ၊ မစင်စွန့်ရာအရပ်၌။
ဂါမနိဿန္နေန၊ ရွာ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော မစင်ကြောင့်။ [ဂါမဖြင့် ဂါမိက
တိုင်အောင်ယူ။] ဇာတာနိ၊ ပေါက်ကုန်သော။ သူပေယျပဏ္ဏာနိ၊ ဟင်းရည်၏
အစီးအပါးဖြစ်သော ဟင်းရွတ်တို့သည်။ နာဂရိကမနုဿာနံ၊ မြို့ကြီးသူ မြို့ကြီး
သားတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဇေဂုစ္ဆာနိ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သည်။ ဒပရိဘောဂါနိ၊
မသုံးဆောင်ကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ [ဤသို့ ဆိုသော်
လည်း ယခုအခါ၌ ချေးရည်တွေလောင်း၍စိုက်ပျိုးအပ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်
စသည်များကိုကား နာဂရိကမနုဿာဘိသုံးဆောင်နေကြ၏။] ဝေံ၊ တူ။ ကေသာ-
ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ပုဗ္ဗံ၊ ပေ။ နိဿန္နေန၊ ပြည်၊ သွေးကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ သည်းခြေ၊

သလိပ်အစရှိသည်တို့၏အကျိုးဆက်ကြောင့်။ ဇာတတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတိဇေဂ္ဂစ္ဆာ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ နေသံ၊ ထိုဆံပင်တို့၏။ အာသယတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်စသော အာသယအားဖြင့်။ ပါဠိကူလံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၏ အဖြစ်တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဣမေ ကေသာနာမ၊ တို့မည်သည်။ ဂူထရာသိမ္မိ၊ ကျင်ကြီးပုံ၌။ ဥဋ္ဌိတကဏ္ဍိကံဝိယ၊ ပေါက်သောမှိုက်သို့။ ကေတ္တိံ သကောဋ္ဌာသရာသိမ္မိ၊ ၃၁-ပါးသော ကောဋ္ဌာသအစဉ်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆံပင်တို့သည်။ [ပရမဇေဂ္ဂစ္ဆာ ခန္ဓစပ်။] သုသာနသင်္ကာရဋ္ဌာနာဒိသု၊ သုသာန်အရပ်၊ အမှိုက်စွန့်ရာအရပ် အစရှိသည်တို့၌။ ဇာတသင်္ကာဝိယ၊ ပေါက်သောဟင်းရွက်ကဲ့သို့၎င်း။ ပရိခါဒိသု၊ ကျုံးအစရှိသည်တို့၌။ [မြို့တွင်းကျုံးမဟုတ် မြို့၏အပြင်ပတ်ဝန်းကျင်၌ တူးအပ်သောကြောင့် ပရိခါမည်သော မြို့ပြင်ဘက်ကကျုံးသည် သန့်ရှင်းသောရေ၏တည်ရာမဟုတ်၊ အညစ်အကြေးစုံသောရေ၏တည်ရာတည်း။] ဇာတကမလကုဝလယာဒိ-ပုပ္ဖဝိယ စ၊ ပေါက်ရွှေ့ကြာညို၊ ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာပဒုမာ အစရှိသောပန်းကဲ့သို့၎င်း။ အသုစိဋ္ဌာနေ၊ မစင်မကြယ် ရွှံ့စဘွယ်အရပ်၌။ ဇာတတ္ထာ၊ ပေါက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရမဇေဂ္ဂစ္ဆာ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ် ကောင်းကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ နေသံ၊ ထိုဆံပင်တို့၏။ ဩကာသတော၊ ဖြစ်ရာအရပ်အားဖြင့်။ ပါဠိကူလံ၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ (ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန ဂန္ဓာသယောကာသဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနံ့၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်စသော အာသယ ဖြစ်တည်ရာအရပ်၏အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဓားအားဖြင့်။ ပဋိကူလတာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ) ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန ဂန္ဓာသယောကာသဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စက ပဋိကူလတာ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ။ ပန၊ ဆက်။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဒိသောကာသ-ပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းအရပ်၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ် အပိုင်းအခြားတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသောကောဋ္ဌာသတို့ကိုလည်း။ ဝိသုဝိသု၊ အသီးအသီး။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို လောမအစရှိသည်တို့တွင်။ တာဝ၊ နခါ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့သည်။ ပကတိဝဏ္ဏတော၊ ပင်ကိုယ်အဆင်းအားဖြင့်။ ကေသာဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ အသမ္ဘိန္ဒကာဋ္ဌကာ၊ အခြားသော အဆင်းတို့နှင့် မရောသော မည်းနက်သောအဆင်းရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကာဉ္ဇပိဂံလာ၊ မည်းနက်သော ကြောင်သောအဆင်းရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ မည်းကြောင်ကြောင်အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သဏ္ဌာနတော၊

အားဖြင့်။ ဩနတဂ္ဂတာလမ္မလသဏ္ဌာနာ၊ အောက်သို့ ညှုတ်သော အဖျားရှိသော ထန်းမြစ်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဒီသတော၊ အရပ်အားဖြင့်။ ဒီသု၊ အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းအားဖြင့် ၂-ပါးကုန်သော။ ဒီသာသု၊ ထို၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်၏။ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ကေသာနံ၊ ထို၏။ ပတိဋ္ဌိတောကာသဉ္စ၊ ဖြစ်တည်ရာ အရပ်ကို၎င်း။ ဟတ္ထပါဒတလာနိစ၊ လက်ပဝါးအပြင် ခြေဖဝါးအပြင်တို့ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ အဝသေသသရီရဝေဌနစမ္မေ၊ ကြွင်းသောကိုယ်ကို ရစ်ပတ်ကြောင်းအရေ၌။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ သရီရဝေဌနစမ္မေ၊ ၌။ လိက္ခာမတ္တံ၊ လိက္ခာမြူ အတိုင်းအရှည်ရှိသောအရပ်သို့။ ပသိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်သော။ [ရဟရေဏုမြူ၏ ၃၆-မြူ ပမာဏကို “လိက္ခာမြူ”ဟု ခေါ်သည်။] ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မူလတလေန၊ အမြစ်၏ အပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ အာကာသေန၊ လွင်ပြင်ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ အမွေးအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ လောမာ၊ ထိုသည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ [ထို့ကြောင့် အချင်းချင်းပိုင်းခြားအပ်သည်ဟု ဆိုသည်။] အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ နေသံ၊ ထိုအမွေးတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏အမွေးအဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါပန၊ သဘောမတူသော ကောဋ္ဌာသဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်ကား။ ကေသသဒိသော ယေဝ၊ ဆံပင်နှင့်တူသည်သာ။

နခါတိ၊ နခါဟူသော အမည်သည်။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ နခပဋ္ဌာနံ၊ ခြေသည်းအပြား လက်သည်းအပြားတို့၏။ ဝါ၊ ခြေသည်းခွံ လက်သည်းခွံတို့၏။ နာမံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုခြေသည်း လက်သည်းတို့သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သေတော၊ ဖြူကုန်၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ မစ္ဆသကလိကသဏ္ဌာနာ၊ ငါးအကြေးဖတ်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဒီသတော၊ အားဖြင့်။ ပါဒနခါ၊ ခြေသည်းတို့သည်။ ဟေဋ္ဌိမဒိသာယ၊ အောက်အရပ်၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟတ္ထနခါ၊ လက်သည်းတို့သည်။ ဥပရိမဒိသာယ၊ အထက်အရပ်၌။ (ဇာတာ)။ ထုတိ၊ သို့။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဒီသာသု၊ ထို၌။ ဇာတာ၊ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ အင်္ဂုလိနံ၊ ခြေချောင်းလက်ချောင်းတို့၏။ အဂ္ဂပိဋ္ဌေသု၊ အဖျားဖြတ်သော ကျောက်ကုန်းတို့၌။ (အဖျားဖြစ်သော ခုန်းနေသော အရပ်တို့၌။) ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဒီသု၊ အထက်ပိုင်းအောက်ပိုင်း အားဖြင့် ၂-ပါးကုန်သော။ ဒီသာသု၊ ထို၌။ အင်္ဂုလိကောဋ္ဌိမံသေဟိ၊ ခြေချောင်း လက်ချောင်းတို့၏ အစွန်အဖျား၏ အသားတို့ဖြင့်၎င်း။ အန္တေ၊ အတွင်း၌။ အင်္ဂုလိပိဋ္ဌိမံသေန၊ ခြေချောင်းလက်ချောင်းတို့၏ ကျောက်ကုန်းသားဖြင့်၎င်း။ ဗဟိဒဝ၊ အပြင်၌၎င်း။ ဝါ၊ အပေါ်၌၎င်း။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌၎င်း။ အာကာသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ ခြေသည်း

လက်သည်း အချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နခါ၊
 ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ ဧကတော နတ္ထိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 နေသံ၊ ထို ခြေသည်းလက်သည်းတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ ခြေသည်း
 လက်သည်း အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊
 သဘောမတူသော ကောဋ္ဌာသဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်ကား။ ဧကသသဒိသော-
 ယေဝ၊ တည်း။

ဒန္တာတိ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏဒန္တသ၊ ပြည့်စုံသော သွားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဒုတ္တိံ သ၊ ၃၂-ချောင်းသော။ ဒန္တဋ္ဌိကာနိ၊ သွားတည်းဟူသော အရိုးတို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ တေပိ၊ ထို သွားတည်းဟူသော အရိုးတို့သည်လည်း။ ဝဏ္ဏတော၊
 အားဖြင့်။ သေတော၊ ကုန်၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ အနေကသဏ္ဌာနာ၊
 တပါးမက များသောပုံသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။
 တာဝ၊ ဥပရိမဒန္တပါဠိမှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ၊ သော။) ဟေဋ္ဌိမာယ၊ သော။
 ဒန္တပါဠိယာ၊ သွားတို့၏ အစဉ်၏။ မဇ္ဈေ၊ ဌံ။ စတ္တာရော၊ ၄-ချောင်းကုန်သော။
 ဒန္တာ၊ တို့သည်။ မတ္တိကပိဏ္ဏေ၊ မြေညက်စိုင်၌။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။
 ဝါ၊ စီတန်းလျက်။ ဌပိတအလာဗဗိဇသဏ္ဌာနာ၊ ထားအပ်သော ဗူးစေ့သဏ္ဌာန်
 ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။ ဥဘောသု၊ ကုန်သော။ ပဿေသု၊ နံပါးတို့၌။
 ဧကေကော၊ တချောင်းစီ တချောင်းစီသော။ ဧကမူလကော၊ တခုသောအရင်း
 အမြစ်ရှိသော။ ဧကောဋ္ဌိကော၊ တခုသော အဖျားအစွန်ရှိသော။ (ဒန္တော၊
 သည်။) မလ္လိကမကဋ္ဌသဏ္ဌာနော၊ ကြက်ရုံးအင်္ဂု သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ တတော၊ ထို
 ဆိုအပ်ပြီးသောသွားမှ။ (ပရံ၊ ဌံ။) ဧကေကော၊ သော။ ဒွိမူလကော၊ ၂-ခုသော
 အရင်းအမြစ်ရှိသော။ ဒွိကောဋ္ဌိကော၊ ၂-ခုသော အဖျားအစွန်ရှိသော။ (ဒန္တော၊
 သည်။) ယာနုပတ္တမ္ဘနိကသဏ္ဌာနော၊ ယာဉ်၏ လှည်းထောက်ခွသဏ္ဌာန် ရှိ
 ၏။ တတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောသွားမှ။ (ပရံ၊ ဌံ။) ဒွေ ဒွေ၊ ၂-ချောင်းစီ
 ၂-ချောင်းစီကုန်သော။ တိမူလကော၊ ၃-ခုသော အရင်းအမြစ် ရှိကုန်သော။
 တိကောဋ္ဌိကော၊ ၃-ခုသောအဖျားအစွန်ရှိကုန်သော။ (ဒန္တာ၊ ဟောန္တိ။) တတော၊
 မှ။ (ပရံ၊ ဌံ။) ဒွေ ဒွေ၊ ကုန်သော။ စတုမူလကော၊ ၄-ခုသော အရင်းအမြစ် ရှိကုန်
 သော။ စတုကောဋ္ဌိကော၊ ၄-ခုသော အဖျားအစွန်ရှိကုန်သော။ (ဒန္တာ၊ ဟောန္တိ။)
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဥပရိမပါဠိယာပိ၊ အထက်သွားအစဉ်၌လည်း။ သေ-
 ဝ နယော။

ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ ဥပရိမဒိသယ၊ ဌံ။ ဇာတော၊ ဩကာသတော၊ အား
 ဖြင့်။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဟနုကဋ္ဌိကေသု၊ မေးရိုးတို့၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။
 ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာဟနုကဋ္ဌိကေ၊ အောက်မေးရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊
 သော။ အတ္တနော၊ ၏။ မူလတလေန၊ အမြစ်အပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရံ၊ ဌံ။ အာကာ-
 သေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ဌံ။ အညမညေန၊ သွားအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊

ကုန်၏။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဒန္တ၊ တို့သည်။ ကေတော၊ နတ္တိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး ကား။ နေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ သွားအဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊ သဘောမတူသော ကောဠာသ ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်ကား။ ကေသသဒိသောယေဝ၊ တည်း။

တစောတိ၊ ကား။ သကလသရီရံ၊ တကိုယ်လုံးကို။ ဝေဌေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌိတမ္မံ၊ တည်သော အရေတည်း။ တဿ၊ ထိုအရေ၏။ ဥပရိ၊ ခွဲ။ ကာဠသမ- ပိတာဒိဝဏ္ဏာ၊ မည်းနက်သောအဆင်း၊ ရွှေသောအဆင်း၊ ဝါသောအဆင်း အစရှိသော အဆင်းရှိသော။ ဆဝိနာမ၊ အရေမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။) ယ၊ ယင်းအရေသည်။ သကလသရီရတောပိ၊ တကိုယ်လုံးမှလည်း။ သင်္ကစိယ- မာနာ၊ စုရုံးအပ်သော်။ ဗဒရဉ္စိမတ္တာ၊ ဇီးစေ့မျှရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တစော ပန၊ အတွင်းရေသည်ကား။ ဝါ၊ အရေထူသည်ကား။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သေတောယေဝ၊ သာ။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုအရေထူ၏။ သော သေတ- ဘာဝေါ၊ ထိုဖြူသည်၏ အဖြစ်သည်။ အဂ္ဂိဇာလာဘိဗာတပယရဏပဟာရာဒိဟိ၊ မိုးအလျှံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်း ပုတ်ခတ်ကြောင်း လက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်း အစရှိ သည်တို့ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓိသိတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ဆဝိယာ၊ အရှေ့။ ပါကဠော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ သရီရသဏ္ဌာနော၊ ကိုယ် ၏ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရေကို ပြရာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။

ဝိတ္တာရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ ပါဒဂ္ဂလိတ္တစော၊ ခြေချောင်း၏ အရေသည်။ ကောသကာရူကကောသသဏ္ဌာနော၊ ပိုးအိမ်ကို ပြုတတ်သော ပိုးကောင်တို့၏ အိမ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိပါဒတ္တစော၊ ခြေဖမိုးအရေသည်။ ပုဋ္ဌဗန္ဓ- ဥပါဟနသဏ္ဌာနော၊ ဖွဲ့အပ်သော အပေါ်ပုံးရှိသော ဘိနပ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဇဂ- တ္တစော၊ သလုံးမြင်းခေါင်း အရေသည်။ ဘတ္တပုဋ္ဌကတာလပဏ္ဏသဏ္ဌာနော၊ ထမင်းကို ထုပ်ကြောင်းဖြစ်သော ထန်းရွက်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ [“ထမင်းကို ထန်းရွက် ဖြင့် ထုပ်ထားသောအခါ ထိုပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်”ဟူလို။] ဥရုတ္တစော၊ ပေါင်ရေ သည်။ တဏှုလတရိတဒိဗတ္တဝိကသဏ္ဌာနော၊ ဆန်တို့ဖြင့်ပြည့်သော ရှည်သော ဆန်အိတ်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ အာနိသဒတ္တစော၊ တင်ပါးရေသည်။ ဥဒကပူရိတပဋ္ဌ- ပရိဿာဝနသဏ္ဌာနော၊ ရေတို့ဖြင့်ပြည့်သော ရေစစ်ပုဝါ သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ပိဋ္ဌ- တ္တစော၊ ကျောက်ကုန်းအရေသည်။ ဖလကောနဒ္ဒစမ္မသဏ္ဌာနော၊ ပျဉ်ချပ်တို့ကို ဖွဲ့ကျက်ကြောင်းဖြစ်သော သားရေသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ကုမ္ဘိတ္တစော၊ ဝမ်းရေသည်။ ဝိဏာဒေါဏိကောနဒ္ဒစမ္မသဏ္ဌာနော၊ စောင်းခွက်ကို ဖွဲ့ကျက်ကြောင်းဖြစ်သော သားရေသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥရုတ္တစော၊ ရင်ဘတ်အရေသည်။ ယေဘုယျေန၊ အား ဖြင့်။ ဝတုရဿသဏ္ဌာနော၊ လေးထောင့်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥဘယဗာဟုတ္တစော၊

၂-ဖက်သော လက်မောင်း အရေသည်။ တူဏီရောနန္ဒစမ္ပ သဏ္ဌာနော၊ မြား ထည့်ရာတောင့် ဟု ဆိုအပ်သော မြားပိုးကိုဖွဲ့ကျက်ကြောင်းဖြစ်သော သားရေ သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ပိဋိဟတ္ထတစော၊ ကျောက်ကုန်းဖြစ်သော လက်၏ အရေသည်။ ခုရုကောသကသဏ္ဌာနော၊ သင်ဇုန်းအိမ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ [ရွေးခေတ် သင်ဇုန်းအိမ် နှင့်ကား တူပေလိမ့်မည်။ ယခုခေတ်သင်ဇုန်းအိမ်နှင့် မတူ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဖလကတ္တဝိကသဏ္ဌာနော၊ ပျဉ်ချင်အိတ် သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဟတ္ထင်္ဂုလိတ္တစော၊ လက်ချောင်းအရေသည်။ ကုဋ္ဌိကာကောသကသဏ္ဌာနော၊ သံကောက်အိမ်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဂီဝတ္ထစော၊ လည်ပင်းအရေသည်။ ဂလကဉ္စက သဏ္ဌာနော၊ လည်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ လည်ပတ်အိတ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ မုခတ္ထ စော၊ မျက်နှာအရေသည်။ ဆိန္ဒါဝ ဆိန္ဒေါ၊ အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ် ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှုံ) ကိဋကုလဝကသဏ္ဌာနော၊ ပိုးကောင်ကလေးတို့၏ အသိုက်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ သီသတ္တစော၊ ဦးခေါင်းအရေသည်။ ပတ္တတ္တဝိကသဏ္ဌာ နော၊ သပိတ်အိတ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ တစပရိဂ္ဂဏုကေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်အရေကိုသိမ်းဆည်းသော။ ယောဂါ-
ဝစရေန၊ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥတ္တရောဋ္ဌတော၊ အထက်နှုတ်ခမ်းမှ။
ပဋ္ဌာယ၊ ရှုံ။ ဥပရိမုခံ၊ အထက်သို့ရွေးရှုံ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပေသေတွာ၊ စေလွှတ်၍။
ပဋ္ဌမံ၊ နလာဋ္ဌ စသည်တို့မှ ရွေးဦးစွာ။ တာဝ၊ အစဉ်အတိုင်း။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။
ပရိယာနန္တိတွာ၊ မြေးယုက်၍။ ဌိတစမ္ပံ၊ တည်သောအရေကို။ ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ၊
ပိုင်းခြားမှတ်သားထိုက်၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ နလာဋ္ဌဌိစမ္ပံ၊ နဖူးအရိုး၏
အရေကို။ (ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ)။ တတော၊ ထဝိကာယ၊ အိတ်၌။ ပက္ခိတ္တပတ္တဿစ၊
ထည့်အပ်သော သပိတ်၏၎င်း။ ထဝိကာယစ၊ ၎င်း၎င်း။ အန္တရေန၊ အကြား၌။
ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ (ပဝေသေတိ) ဣဝံ၊ သွင်းသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သီသဋ္ဌိ-
ကဿစ၊ ဦးခေါင်းအရိုး၏၎င်း။ သီသစမ္ပဿစ၊ ဦးခေါင်းအရေ၏၎င်း။ အန္တရေန၊
၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ စေလွှတ်၍။ အဋ္ဌိကေန၊ အရိုးနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။
စမ္ပဿ၊ ၎င်း။ ကောဗဒ္ဓဘာဝံ၊ တစပ်တည်း စပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိယောဇေန္တေန၊
ခွဲလျက်။ သီသစမ္ပံ၊ ကို။ ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ၊ တတော၊ ၌။ ခန္ဓစမ္ပံ၊ ပရုံးအရေကို။
(ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ)။ တတော၊ အနုလောမေန၊ အနုလုံအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလောမေန
စ၊ ပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း။ ဒက္ခိဏဟတ္ထစမ္ပံ၊ လက်ျာလက်၏ အရေကို။ (ဝဇ္ဇပေ-
တဗ္ဗံ)။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ တေနော နယေန၊ ထို အနုလုံ ပဋိလုံနည်းဖြင့်
ပင်။ ဝါမဟတ္ထစမ္ပံ၊ လက်ဝဲလက်၏အရေကို။ (ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ)။

တတော၊ ပိဋိစမ္ပံ၊ ကျောက်ကုန်းရေကို။ (ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ)။ တံ တံ၊ ထိုထို
အရေကို။ ဝဇ္ဇပေတွာ၊ ရှုံ။ အနုလောမေန စ၊ ပဋိလောမေန စ၊ ဒက္ခိဏပါဒ-
စမ္ပံ၊ လက်ျာခြေ၏အရေကို။ (ဝဇ္ဇပေတဗ္ဗံ)။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ တေနော

နယေန၊ ဖြင့်ပင်။ ဝါမပါဒစမ္ပံ၊ လက်ဝဲခြေ၏အရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။ တတော၊ အနုက္ကမေနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်ပင်။ ဝတ္ထိဥဒရဟဒယဂီဝစမ္မာနိ၊ သို့အိမ်၏အရေ(လိင်အိတ်၏အရေ)၊ ဝမ်းဗိုက်၏အရေ၊ ရင်၏အရေ၊ လည်ပင်း၏ အရေတို့ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာနိ။ အထ၊ ဂီဝါစမ္မာနန္တရံ၊ လည်ပင်းအရေ၏ အခြားမဲ့၌။ ဟေဋ္ဌိမဟနုစမ္ပံ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မေးရိုး၏အရေကို။ ဝဝတ္ထပေ- တွာ၊ ရှိ။ အစရောဋ္ဌပရိယောသာနံ၊ အောက်နှုတ်ခမ်း၏အဆုံးသို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ပြီးဆုံးစေလိုက်၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဩဋ္ဌာရိကော- ဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်သည်ထက် ပေါ်လွင်အောင်။ ပရိဂုဏ္ဏန္တဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်း ဆည်းသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုခုမမ္ပိ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော အရေသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ဟောတိ။

ဒိသတောဒိသု ဒိသာသု ဇာတော။ ဩကာသတော သကလသရီရံ ပရိယော- နန္တိတွာ၊ မြေးယုက်၍။ ဌိတော။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ပတိဌိတ- တလေန၊ တည်ရာအပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ အာကာသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နော။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဿ၊ ထိုအရေ၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါပန၊ ကား။ ကေသသဒိသောယေဝ၊ မံသန္တိ၊ ကား။ နဝ မံသပေသိသတာနိ၊ ကိုးရာသောအသားတစ်ကိုသည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) တံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အသားတစ်သည်လည်း။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ရတ္တံ၊ နီ၏။ ကိံ သုကပုပ္ဖသဒိသံ၊ ပေါက်ပန်းပွင့်နှင့်တူ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ ဇဗ္ဗံပိဏ္ဍိကမံသံ၊ သလုံးမြင်းခေါင်းအသားစိုင်၏ အသားသည်။ တာလပဏ္ဏပုဋ္ဌ- ဘတ္တသဏ္ဌာနံ၊ ထန်းရုက်ဖြင့်ထုပ်အပ်သော ထမင်းသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ [တာလပဏ္ဏေ- န+ပုဋ္ဌံ တာလပဏ္ဏပုဋ္ဌံ၊ တာလပဏ္ဏပုဋ္ဌ+တံ+ဘတ္တဉ္ဇာတိ တာလပဏ္ဏပုဋ္ဌဘတ္တံ။ တာလပဏ္ဏိ ပုဋ္ဌဘတ္တသဏ္ဌာနန္တိပိ ပါဌော။ သောယေဝဏ္ဏော။ -ယောဇနာ။] ဥရုမံသံ၊ ပေါင်သားသည်။ နိသဒပေါတကသဏ္ဌာနံ၊ ဆေးကြိတ်ကျောက်လုံး ငယ်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ အာနိသဒမံသံ၊ တင်ပါးသားသည်။ ပဋ္ဌနကောဋိသဏ္ဌာနံ၊ ဖိုခနောက်အစွန်းသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိမံသံ၊ ကျောက်ကုန်းသားသည်။ တာလဂုဋ္ဌ- ပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ၊ ထန်းသီးလုံး၏ အဆံအလွှာသဏ္ဌာန်ရှိ၏။

တာလဂုဋ္ဌပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ။ ။မှည့်နေသော ထန်းသီးလုံးကို “တာလဂုဋ္ဌ”ဟု ဆို၏။ ထိုထန်းသီးလုံးကို ခွဲလိုက်သောအခါ အတွင်း၌ ထန်းသီးဆံရှိ၏။ ထိုထန်းသီးဆံသည် ဟို တက်တလွှာ ဒီတက်တလွှာ ၂-လွှာကွဲ၏။ ထိုထန်းသီးအဆံသည် မခြောက်သေးလျှင် ထူ ရှိနေသောကြောင့် ပိဋ္ဌိမံသနှင့် မကွဲတတ်သေး။ ဖျာပေါ်၌ အခြောက်လှန်း၍ ခြောက် သွားသောအခါ ကျောပိုင်းအရပ်သည် ပိဋ္ဌိမံသနှင့် သဏ္ဌာန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “တာလဂု- ဋ္ဌပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ”ဟု ဆိုသည်။ ဋီကာ၌လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုပင် ဖွင့်ထားသည်။ ရှေးနိဿယ ၌ကား “ဂုဋ္ဌ”အရ တင်လဲ ထန်းလျက်ကို ဟုသွားလေသည်။

ဖာသုကဗ္ဗယမံသံ၊ နိရိုး ၂-ဖက် အပေါင်း၏အသားသည်။ ကောဋ္ဌလိကာယ၊ ကျီ၏။ [ကောဋ္ဌလိကာယာတိ ကုသုလဿ။-ယောဇနာ။] ကုစ္ဆိယံ၊ ဝမ်း၌။ တနုမတ္တိကာလေပန သဏ္ဌာနံ၊ ပါးပါးသုတ်လိမ်းအပ်သော မြေညက်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ [ပေါးကျီစသည်တို့၏ အတွင်း၌ ပါးပါးသုတ်လိမ်းအပ်သော မြေညက် သဏ္ဌာန်ရှိ၏။] ထနမံသံ၊ သားမြတ်အသားသည်။ ဝဇေတုာ၊ လုံး၍။ အဝက္ခိတ္တ-မတ္တိကာပိဏ္ဍသဏ္ဌာနံ၊ အောက်သို့ ပစ်ချအပ်သော မြေညက်ဆိုင်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဗာဟုဗ္ဗယမံသံ၊ လက်ရိုး ၂-ဖက်အပေါင်း၏ ကြက်သားသည်။ ဒိဂုဏိ၊ ၂-ဆ တက်။ ဝါ၊ ၂-ထပ်။ ကတုာ၊ ၍။ ဌပိတနိစ္စဗ္ဗမဟာမူသိကသဏ္ဌာနံ၊ ထားအပ်သော အရေမရှိသော ကြက်ကြီးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဩဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်သည်ထက် ပေါ်လွင်သော။ မံသံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂုဏန္တဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းသည်သော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုခုမမ္ပိ၊ သိမ်မွေ့သောအသား သည်လည်း။ (တနည်း) သိမ်မွေ့သော အတွင်းကောဋ္ဌာသ အသားသည်လည်း။ ပါကဋ္ဌံ ဟေတု၊ ဒီသတောဒ္ဓိသု ဒီသာသု ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ သာဓိကာနိ၊ အပိုအလွန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ တိဏိ အဋ္ဌိသတာနိ၊ သုံးရာသောအရိုးတို့ကို။ အနုလိမ္မေတုာ၊ အစဉ်အတိုင်းလိမ်းကျ၍။ ဝါ၊ အစဉ်အတိုင်းကပ်ငြိ၍။ ဌိတံ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အဋ္ဌိသဗ္ဗာတော၊ အရိုးအပေါင်း၌။ ပတိဋ္ဌိတတလေ-န၊ တည်သောအပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ တစေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေ-န၊ အသားအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဿ၊ ထို အသား၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊ ကေသ-သဒိသောဝ။

နာရူတိ၊ ကား။ နဝနာရူသတာနိ၊ ကိုးရာသောအကြောတို့သည်။ (အတ္ထိ)။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ နာရူ၊ အကြောတို့သည်။ သေတာ၊ ဖြူကုန်၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ နာနာသဏ္ဌာနာ၊ အမျိုးမျိုးသောသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေသု၊ ဤအကြောတို့တွင်။ ဂီဝါယ၊ လည်ပင်း၏။ ဥပရိ-ဘာဂတော၊ အထက်အဘို့မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဉ္စ၊ ငါးချောင်းကုန်သော။ မဟာ-နာရူ၊ အကြောကြီးတို့သည်။ သရိရံ၊ ကို။ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ဖွဲ့ကျက်ကုန်လျက်။ ဟဒယ-ဿ၊ ရင်ဘတ်၏။ ပုရိမပဿေန၊ ရွှေ့နံပါးဖြင့်။ ဩတိဏ္ဌာ၊ အောက်သို့ သက်ကုန် ၏။ ပဉ္စ (မဟာနာရူ၊ သရိရံ၊ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ဟဒယဿ။) ပစ္ဆိမပဿေန၊ နောက် နံပါးဖြင့်။ (ဩတိဏ္ဌာ)။ ပဉ္စ (မဟာနာရူ၊ သရိရံ၊ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ဟဒယဿ။) ဒက္ခိဏ-ပဿေန၊ လကျိာန်ပါးဖြင့်။ (ဩတိဏ္ဌာ)။ ပဉ္စ (မဟာနာရူ၊ သရိရံ၊ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ဟဒယဿ။) ဝါမပဿေန၊ လက်ဝန်ပါးဖြင့်။ (ဩတိဏ္ဌာ)။ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ၊ လကျိာလက်ကို။ ဝိနန္ဒမာနာပိ၊ ဖွဲ့ကျက်သောအကြောတို့သည်လည်း။ ဟတ္ထဿ၊ ၏။ ပုရိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ငါးချောင်းသောအကြောတို့၎င်း။ [“ဣတိ ဝေ”

၌ စပ်။] ပဋိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။ ဝါမဟတ္တံ၊ လက်ဝဲလက်ကို။ ဝိနန္ဒ-
မာနာပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ငါးချောင်းစီတို့၎င်း။ ဒက္ခိဏပါဒံ၊
လက်ျာခြေကို။ ဝိနန္ဒမာနာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ပါဒဿ၊ ၎င်း။ ပုရိမပဿေန၊ ဖြင့်။
ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။ ပဋိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။ ဝါမပါဒံ၊ လက်ဝဲခြေကို။ ဝိနန္ဒ-
မာနာပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ငါးချောင်းစီတို့၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။
သရီရဓာရကာ နာမ၊ ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်သည် မည်သော။ သဗ္ဗိ၊ ဖြစ်-
သော။ မဟာနာဂူ၊ တို့သည်။ ကာယံ၊ ကို။ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ကုန်လျက်။ ဩတိဏ္ဏာ။
ယေ၊ အကြင် အကြောတို့ကို။ ကဏ္ဍဏတိပိ၊ အကြောမတို့ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္ဆန္တိ။
သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို အကြောမတို့သည်။ ကဏ္ဍလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာ၊
သင်းခွေသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ (တနည်း) ကဏ္ဍလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာ၊ ရွှေပန်းငုံ
သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ အညေ၊ ခြောက်ဆယ်သော အကြောမတို့မှ တပါးကုန်သော။
တံ တံ ပဒေသံ၊ ထိုထိုအရပ်ကို။ အဗ္ဗောဏ္ဏရိတာ၊ လမ်းမိုး၌။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။
တတော၊ ထိုခြောက်ဆယ်သောအကြောမတို့ထက်။ သုခုမတရာ၊ သာ၍သိမ်မွေ့
သော အကြောတို့သည်။ သုတ္တရဇ္ဇက သဏ္ဌာနာ၊ ချည်ဖြင့် ကျစ်အပ်သော
ကြိုးငယ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ တတော၊ ထိုသာ၍
သိမ်မွေ့သော အကြောတို့ထက်။ သုခုမတရာ၊ သာ၍ သိမ်မွေ့သော အကြော
တို့သည်။ ပူတိလတာသဏ္ဌာနာ၊ နွယ်ပုပ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [“တကျစ်နွယ်
သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏” ဟုလည်း ဖွေးနိဿယပေး၏။] အညေ၊ ကုန်သော။ တတော၊
ထို အကြောတို့ထက်။ သုခုမတရာ၊ တို့သည်။ မဟာဝိဏာသန္တိ သဏ္ဌာနာ၊
စောင်းကြီး၏ ညှိသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အညေ၊ အခြားသော အကြောတို့သည်။
ထုလသုတ္တကသဏ္ဌာနာ၊ တုတ်သော ချည်ငယ်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဟတ္ထပါဒ ပိဋိ-
ယံ၊ လက်ဖမ်း ခြေဖမ်း၌။ နှာဂ္ဂ၊ တို့သည်။ သကုဏပါဒသဏ္ဌာနာ၊ ငှက်ခြေ
သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ သီသနာဂ္ဂ၊ ဦးခေါင်းအကြောတို့သည်။ ဒါရကာနံ၊ သူငယ်
တို့၏။ သီသဇာလက သဏ္ဌာနာ၊ ဦးခေါင်း၌ စုပ်အပ်သော ဇာကွန်ယက်ငယ်
သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ပိဋိနှာဂ္ဂ၊ ကျောက်ကုန်းအကြောတို့သည်။ အတပေ၊ နေပူ
၌။ ပသာရိတအလ္လဇာလသဏ္ဌာနာ၊ ဖြန့်အပ်သော စိုသော ဇာကွန်ယက်သဏ္ဌာန်
ရှိကုန်၏။ အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ တံ တံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနုဂတာ၊ ထိုထိုအင်္ဂါကြီး
ငယ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော။ နှာဂ္ဂ၊ တို့သည်။ သရီရေ၌၊ ပဋိမုက္ကဇာလကဉ္စက-

ကဏ္ဍလ။ ပေ။ သဏ္ဌာနာ။ ကဏ္ဍလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာတိ ကဏ္ဍိယတိ ဆိန္ဒိ-
ယတိတိ ကဏ္ဍလော၊ ဝုက္ခော။ * ကဏ္ဍ-ဆေးနေ၊ ဇေယျဇ္ဇေယျာ ကုလောတံ
မောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တေန ကုပပစ္စယော၊ ကဏ္ဍလဓူကဿ ပုပ္ဖဿ ကျောဋေန သဒိသာတိ
အတ္ထော။ ကဏ္ဍလောတိ ဝါ ကနကပ္ပန္တိ အတ္ထော၊ ကဏ္ဍဏတိပိ အတ္ထံ။-ဟောသနာ။

သဏ္ဌာနာ၊ စွပ်အပ်သော ဇာသင်တိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [ကိုယ်၌ကျပ်နေသော ချပ်ဝတ် (အင်္ကျီရှည်)ကို “ကဉ္စက”ဟု ခေါ်၏။] ဒီသတော ဒီသု ဒီသသု ဇာတာ။ ဩကာသတော သကလသရီရေ အဋ္ဌိနိ၊ တို့ကို။ အာပန္နိတု၊ ဖွဲ့၍။ ဌိတာ။ ပရိစ္ဆေဒတော ဟေဋ္ဌာ တိတ္ထိ အဋ္ဌိသတာနံ၊ သုံးရာသော အရိုးတို့၏။ ဥပရိ၊ ဌ်။ ပတိဋ္ဌိတတလေဟိ၊ တည်သောအပြင်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ဌ်။ မံသ-
စမ္မာနိ၊ အသားအရေတို့ကို။ အာဟစ၊ ထိခိုက်၍။ ဌိတပဒေသေဟိ၊ တည်သော အရပ်တို့ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ဌ်။ အညမညေန၊ အကြောအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိ-
စ္ဆိန္နာ၊ အယံ၊ ကား။ နေသံ၊ ထိုအကြောတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဝိသဘာဂ-
ပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊ ကေသသဒိသောယေဝ။

အဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ဒုတ္တိံ သ၊ သော။ ဒန္တဋ္ဌိနိ၊ သွားအရိုးတို့ကို။ ဌပေတု၊ ရှိ။
[သွားအရိုးတို့ကို ဒန္တအရ၌ ပါပြီးဖြစ်၍ ကြည်ရသည်။] အဝသေသာနိ၊
ကုန်သော။ [“တိမတ္တာနိ အဋ္ဌိသတာနိ”၌စပ်။] စတုသဋ္ဌိ၊ ၆၄-ချောင်းသော။
ဟတ္ထဋ္ဌိနိ၊ လက်အရိုးတို့၎င်း။ [“ဣတိဝေ”၌စပ်။] စတုသဋ္ဌိ၊ သော။ မံသနိသိ-
တာနံ၊ အသား၌မီကုန်သော။ မုဒ္ဒအဋ္ဌိနိ၊ နူးညံ့သောအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ချောင်း
ကုန်သော။ ပဏှကဋ္ဌိနိ၊ ဖနောင်းရိုးတို့၎င်း။ ကေကသ္မိံ၊ သော။ ပါဒေ၊ ဌ်။
ဒွေ၊ ၂-ချောင်းကုန်သော။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “ဒွေ ဒွေ”ဟု ရှိ၏။] ဂေါပ္ပကဋ္ဌိနိ၊ ခြေပ
မျက်အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဇယဋ္ဌိနိ၊ ခြေသလုံး အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊
ဇဏ္ဍကဋ္ဌိနိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်း အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဥရုဋ္ဌိနိ၊ ပေါင်အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊
ကဋ္ဌိဋ္ဌိနိ၊ ခါးအရိုးတို့၎င်း။ အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-ချောင်းကုန်သော။ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍဋ္ဌိနိ၊
ကျောက်ဆူးအရိုးတို့၎င်း။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ချောင်းသော။ ဖာသုကဋ္ဌိနိ၊ နံရိုး
တို့၎င်း။ ဝုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော။ ဥရုဋ္ဌိနိ၊ ရင်ဘတ်အရိုးတို့၎င်း။ ကေ၊ သော။ ဟဒယဋ္ဌိ၊
ရင်ဝအရိုး၎င်း။ ဒွေ၊ အက္ခကဋ္ဌိနိ၊ ညှပ်အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကောဠုဋ္ဌိနိ၊ ပခုံး
စွန်းအရိုးတို့၎င်း။ [ယောဇနာ၌ “ကောဠုဋ္ဌိနိတိ အက္ခကဏ္ဍာနံ ဒီသု ကောဠိသု
အဋ္ဌိနိ”ဟု ဖွင့်၏။ ကောဠုဋ္ဌိနိဟု ရှိလျှင် ကောဠိ+အဋ္ဌိနိဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသော
ကြောင့် ကောင်း၏။ ကောဠုဋ္ဌိနိဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်းသည်ပင်။]

ဒွေ၊ ဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်းအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဒွေ၊ ၂-ချောင်း ၂-ချောင်း
ကုန်သော။ အဂ္ဂဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်းအဖျားအရိုးတို့၎င်း။ သတ္တ၊ ၇-ချောင်း
ကုန်သော။ ဂိဝဋ္ဌိနိ၊ လည်ပင်းအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဟနုကဋ္ဌိနိ၊ အထက်မေး
အောက်မေး အရိုးတို့၎င်း။ ကေ၊ သော။ နာသိကဋ္ဌိ၊ နှာခေါင်းအရိုး၎င်း။ ဒွေ၊
အက္ခိဋ္ဌိနိ၊ မျက်ကွင်းအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကဏ္ဍဋ္ဌိနိ၊ နားအရိုးတို့၎င်း။ ကေ၊ န-
လာဠုဋ္ဌိ၊ နဖူးရိုး၎င်း။ ကေ၊ မုဒ္ဒဋ္ဌိ၊ ဦးထိပ်အရိုး၎င်း။ နဝ၊ ၉-ခုကုန်သော။
သိသကပါလဋ္ဌိနိ၊ ဦးခေါင်းခံအရိုးတို့၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တိမတ္တာနိ၊ ၃-ခု
အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ အဋ္ဌိသတာနိ၊ အရိုးအရာတို့သည်။ (အရိုးသုံးရာ
တို့သည်။) (အတ္ထိ)။

သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုအရိုးတို့သည်။ ဝဏ္ဏတော သေတာနိ။ သဏ္ဌာနတော နာနာသဏ္ဌာနာနိ၊ အမျိုးမျိုးသောသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုအရိုးတို့တွင်။ အဂ္ဂပါဒဂုံလိဋ္ဌိနိ၊ ခြေချောင်းအဖျား၏အရိုးတို့သည်။ ကတကဗီဇသဏ္ဌာနာနိ၊ ခပ်ပါးအစသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [ယောဇနာ၌ “ပိပ္ပလိဗီဇသဒိသသဏ္ဌာနာနိ၊ ညောင်ကြတ်စေသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏” ဟု ဆို၏။] တဒနန္တရာနိ၊ ထိုခြေချောင်းအဖျားအရိုးတို့၏ အခြားမဲ့ဖြစ်ကုန်သော။ မဇ္ဈပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အလယ်ဖြစ်သော ခြေဆစ်အရိုးတို့သည်။ ပနသဋ္ဌိသဏ္ဌာနာနိ၊ ပိန္နစေသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ မူလပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အရင်းဖြစ်သော ခြေဆစ်အရိုးတို့သည်။ ပကဝ သဏ္ဌာနာနိ၊ တက်စည်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ပိဋ္ဌပါဒဋ္ဌိနိ၊ ခြေဖမိုး အရိုးတို့သည်။ ကောဋိတကဏ္ဍုလကန္ဓရာသိ သဏ္ဌာနာနိ၊ နပ်နပ်စင်းအပ်သော ကြာစွယ် ကြာရင်းတို့၏ အစသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [ကဏ္ဍုလဿ + ကန္ဓာ၊ ကဏ္ဍုလကန္ဓာ။ ကောဋိတော စ + တေ + ကဏ္ဍုလကန္ဓာ စာတိ ကောဋိတကဏ္ဍုလကန္ဓာ။ တေသ ရာသိ။ တေန သဏ္ဌာနာနိ။—ယောဇနာ။] ပဏှိကဋ္ဌိ၊ ဖနောင်အရိုးသည်။ ကေဋ္ဌိသာလဖလဗီဇသဏ္ဌာနာနိ၊ တစေသာရုံသော တန်းသီး၏အစေသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဂေါပကဋ္ဌိနိ၊ ဖမျက်နှစ်ခု အရိုးတို့သည်။ ဗန္ဓကိဋ္ဌာဂေါဋ္ဌက သဏ္ဌာနာနိ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သော ဂေါလီလုံးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဇယံဋ္ဌိနိ၊ ခြေသလုံးအရိုးတို့၏။ ဂေါပကဋ္ဌိသု၊ ဖမျက်အရိုးတို့၌။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ တည်သောအရပ်သည်။ အပနိတတစသိန္နိကဋ္ဌိရသဏ္ဌာနံ၊ ဖယ်အပ်သော အခွံရှိသော သင်ပေါင်းညောက် သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ [ရွေးနိဿယ၌ “အနုပနိတတစ သိန္နိကဋ္ဌိရသဏ္ဌာနံ၊ မပယ်အပ်သော အခွံရှိသော သင်ပေါင်းညောက်သဏ္ဌာန် ရှိ၏” ဟု ပေး၏။] ခုဒ္ဒကဇယံဋ္ဌိကံ၊ ငယ်သော ခြေသလုံးအရိုးသည်။ ခနုကဒဏ္ဍသဏ္ဌာနံ၊ လေးငယ်၏ အရိုးသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ မဟန္တံ၊ ကြီးသောခြေသလုံးအရိုးသည်။ မိလာတသပူပိဋ္ဌိသဏ္ဌာနံ၊ ညှိုးနေသော မြွေ၏ကျောက်ကုန်းသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဇဏ္ဍုကဋ္ဌိ၊ ပုဆစ်ခွေးဝန်းအရိုးသည်။ ကေတော၊ တဖက်၌။ ပရိက္ခိဏဖဏကသဏ္ဌာနံ၊ ကုန်သော ရေမြှုပ်ငယ်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဝါ၊ ပဲ့သော ရေမြှုပ်ငယ်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထို ပုဆစ်ခွေးဝန်းအရိုးတို့တွင်။ ဇဂိဋ္ဌိကဿ၊ မြင်းခေါင်းအရိုး၏။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ အတွင်းသို့ဝင်၍ တည်သောအရပ်သည်။ အတိခိဏဂေါသိင်္ဂသဏ္ဌာနံ၊ မထက်သော အဖျားရှိသော နှားဦးချိုသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥရုဋ္ဌိ၊ ပေါင်အရိုးသည်။ ဒုတ္တုတ္တိတဝါသိပရသုဒဏ္ဍကသဏ္ဌာနံ၊ မကောင်းသဖြင့် ရှေ့အပ်သော ဒါးရိုးပုဆိန်ရိုးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ တဿ၊ ထို ပေါင်အရိုး၏။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိမ္ပိ၊ ခါးအရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ အတွင်းသို့ဝင်၍ တည်သော အရပ်သည်။ ကိဋ္ဌာဂေါဋ္ဌကသဏ္ဌာနံ၊ ကစားကြောင်း ဂေါလီလုံးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ တေန၊ ထို ပေါင်အရိုးသည်။ [“ပတိဋ္ဌိတ”၌စပ်။] ကဋ္ဌိဋ္ဌိနော၊ ခါးအရိုး၏။ [“ဌာနံ”၌စပ်။] ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ စွဲမှီ

တည်နေအပ်ရာ အရပ်သည်။ အဂ္ဂတ္ထိန္ဒမဟာပုန္နာဂဗလသဏ္ဌာနံ၊ ဖြတ်အပ်သော အဖျားရှိသော ပုန်းညက်သီးကြီးသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ [ယောဇနာ၌ “တေနာတိ ဥရု-
ဋ္ဌိနာ ပတိဋ္ဌိတ လူတိပဒေ ကရဏံ” ဟု ဖွင့်၏။ မိမိကား ပတိဋ္ဌိတ၏ ကရိုဏ်းမဖြစ်
သင့်သောကြောင့် တေနကိုကတ္တားအနက်ပေး၍ “ပတိဋ္ဌိဟ စွဲမှီတည်နေအပ်ရာ”
ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။]

ကဋ္ဌိကဋ္ဌိနိ၊ ခါးအရိုးတို့သည်။ နေပိ၊ ၂-ချောင်းတို့သည်လည်း။ ကောဗဠါနိ၊
တစပ်တည်းစပ်ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ ကမ္မကာရဥဒ္ဓန္ဒသဏ္ဌာနာနိ၊ အိုးထိန်း
သည်တို့၏ ပိုခနောက်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး တချောင်းစီ။
ဝါ၊ တချောင်းစီ တချောင်းစီ။ ကမ္မာရက္ခယောတ္တသဏ္ဌာနာနိ၊ ပန်းဘဲသမား
တို့၏ သံတူကိုချည်ကြောင်း ကြိုးသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ကောဋိယံ၊ အစွန်၌။ ဥတ-
အာနိသဒ္ဓိ၊ တည်သော တင်ပါးအရိုးသည်။ အဓောမုခံ၊ အောက်၌ မျက်နှာရှိ
သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ရှိ။ ဂဟိတသပ္ပဗဏသဏ္ဌာနံ၊ ယူအပ်သော ပြွေပါးပျဉ်း
သဏ္ဌာန်ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)။ သတ္တသု၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။
ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓံ၊ အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ်ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိကဏကဋ္ဌိနိ၊ ကျောက်ဆူး
အရိုးတို့သည်။ အဗ္ဘန္တရတော၊ အတွင်းမှစ၍။ ဥပဂ္ဂပရိ၊ အဆင့်ဆင့်။ ဌဝိတ-
သီသကပဉ္စဝေဌကသဏ္ဌာနာနိ၊ ရစ်ပတ်၍ထားအပ်သော သလွဲမည်းအပြား
သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဗာဟိရတော၊ အပြင်အပမှ စ၍။ (ဥပဂ္ဂပရိ)။ ဝဋ္ဋနာဝဋ္ဌိ-
သဏ္ဌာနာနိ၊ ယောက်လုံးတို့၏ အစဉ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဗူးတားတို့၏
အစဉ်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝဋ္ဋနာဋ္ဌိသဏ္ဌာနာနိ၊ လုံးသောကြာရိုး
သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏” ဟု ပေးလေ၏။ ဋီကာနှင့် မညှိ။] တေသံ၊ ထို ကျောက်ဆူးရိုး
တို့၏။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ကကစဒန္တသဒိသာ၊ လူသွားနှင့်တူကုန်
သော။ ဒုတ္တယော၊ ၂-ခု ၃-ခုကုန်သော။ ကဏုကာ၊ ဆူးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

စတုဝိသတိယာ၊ ၂၄-ချောင်းသော။ ဖာသုကဋ္ဌိသု၊ နံရိုးတို့တွင်။ အပရိပုဏ္ဏာ-
နိ၊ မပြည့်သော အရိုးတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏအသိတသဏ္ဌာနာနိ၊ မပြည့်သော
တင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [အပရိပုဏ္ဏ+တံ+အသိတဉ္စာတံ အပရိပုဏ္ဏအသိတံ။
အပရိပုဏ္ဏဒတ္တေန သဒိသာနီတိ အတ္ထော။ — ယောဇနာ။ ရှေးနိဿယ၌ကား
“အပရိပုဏ္ဏအသိသဏ္ဌာနာနိ၊ မပြည့်စုံသော သန်လျက်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏” ဟု

ဥပဂ္ဂပရိပေ။ ဝေဌကသဏ္ဌာနာနိ။ ။ ဥပဂ္ဂပရိကို ဌဝိတ၌စပ်။ သီသကပဉ္စဝေဌကကို
မူလဋီကာ၌ “ဝေဌေတွာ ဌဝိသသိသမယံ ပဋ္ဌကံ” ဟု ဖွင့်၏။ သလွဲမည်းဖြင့် ပြုအပ်သော
အပြား။ ဝါ၊ သလွဲမည်းအပြား ဟု မှတ်ပါ။ ထိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။
ရှေးအဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ကား “သီသကပဉ္စ၊ နဖူးသင်းကျစ်ပြား” ဟု ပေးလေ၏။

ပေးလေ၏။] ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်သော အရိုးတို့သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာသိတသဏ္ဌာနာနိ၊ ပြည့်သောဟဇင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံသော နံရိုးတို့သည်လည်း။ ဩဒါတကုက္ကုဋ္ဌဿ၊ ကြက်ဖြူ၏။ ပသာရိတ ပက္ခသဏ္ဌာနာနိ၊ ဆန်အပ်သော အတောင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။

စုဒ္ဓဿ၊ ၁၄-ချောင်းကုန်သော။ ဥရုဠိနိ၊ ရင်ဘတ် အရိုးတို့သည်။ ဇိဏ္ဍ-သန္ဓာနိကပဉ္စရသဏ္ဌာနာနိ၊ အိုသော သန်လျင်း၏ ခရိုင်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [“ဆွေးမြည်ပြီးသော ရထားချိုင့်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏” ဟု ရှေးနိဿယ ပေး၏။] ဟဒယဋ္ဌိ၊ ရင်ချိုင့်အရိုးသည်။ ဒဗ္ဗိဇဏသဏ္ဌာနံ၊ ယောင်းမပါးပျဉ်းသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ အက္ခကဋ္ဌိနိ၊ ညှပ်အရိုးတို့သည်။ ခုဒ္ဓကလောဟဝါသိဒဏ္ဍသဏ္ဌာနာနိ၊ ငယ်သော ကြေးဖြင့်ပြုအပ်သော ပဲခွပ်အရိုးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ကောဋ္ဌဠိနိ၊ ပခုံးစွန်းအရိုးတို့သည်။ ကေတော၊ တဖက်၌။ ပရိကိဏသိဟဋ္ဌကုဒါလသဏ္ဌာနာနိ၊ ကုန်ပြီးတော့ သိပ်ငြိပ်ပေါက်တူးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်း အရိုးတို့သည်။ အာဒါသဇဏ္ဍကသဏ္ဌာနာနိ၊ ကြေးပုံအရိုးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အဂ္ဂဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်းဖျားအရိုးတို့သည်။ ယမကတာလကန္ဓသဏ္ဌာနာနိ၊ အစုံဖြစ်သော ထန်းဖြစ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ မဏိဗန္ဓဋ္ဌိနိ၊ လက်ကောက်ဝတ်အရိုး တို့သည်။ ကေတော၊ ၌။ အလ္လိယာပေတွာ၊ ငြိကပ်စေ၍။ ဌပိတသိသကပဉ္စ-ဝေဌကသဏ္ဌာနာနိ၊ ရစ်ပတ်၍ထားအပ်သော သလဲမည်းအပြားသဏ္ဌာန် ရှိကုန် ၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “သိသကပဉ္စ၊ နဖူးသင်းကျစ်ပြား”ဟုပင် ပေးလေ၏။]

ပိဋ္ဌိဟတ္တဋ္ဌိနိ၊ လက်ဖမိုးအရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိတကဏ္ဍုလကန္ဓရာသိသဏ္ဌာ-နာနိ၊ နုပ်နုပ်စဉ်းအပ်သော ကြာစွယ်ကြာရင်းတို့၏အစုသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [ရှေ့၌ ကဏ္ဍုလကန္ဓဟု ပြင်ခဲ့သည်။] ဟတ္တဂီလိသု၊ လက်ချောင်းတို့တွင်။ မူလပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အရင်းဖြစ်သော လက်ဆစ် အရိုးတို့သည်။ ပဏဝသဏ္ဌာနာနိ၊ ထက်စည် သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ မဇ္ဈပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အလယ်ဖြစ်သော လက်ဆစ်အရိုးတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏ ပနသဋ္ဌိသဏ္ဌာနာနိ၊ မပြည့်သော ပိန္နဲစေ့သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အဂ္ဂ-ပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အဖျားဖြစ်သော လက်ဆစ် အရိုးတို့သည်။ ကတကဗီဇသဏ္ဌာနာနိ၊ ခပေါင်းစေ့သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ သတ္တ၊ ခုနစ်ချောင်းကုန်သော။ ဂီဝဠိနိ၊ လည်ပင်း အရိုးတို့သည်။ ဒဏ္ဍေန၊ ဒွတ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ လျှိုထိုး၍။ ပဋိပါဂ္ဂိယာ၊ အစဉ် အားဖြင့်။ ဌပိတဝံသကဋ္ဌိရစက္ကလိကသဏ္ဌာနာနိ၊ ထားအပ်သော ဝါးညောင် စက်ဝိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဟေဋ္ဌိမဟနကဋ္ဌိ၊ အောက်မေးအရိုးသည်။ ကမ္မာရာနံ၊ ပန်းဘဲသမားတို့၏။ အယောကုဋ္ဌယောတ္တကသဏ္ဌာနံ၊ သံတူကို ချည်ကြောင်း ကြိုးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥပရိမံ၊ အထက်၌ဖြစ်သော။ (ဟနကဋ္ဌိ၊ မေးအရိုးသည်။) အဝလေဒနသတ္တက သဏ္ဌာနံ၊ ကြံအခွံကို ခွါကြောင်းဖြစ်သော ဒါးငယ် သဏ္ဌာန် ရှိ၏။

အက္ခိကူပနာသကူပဋ္ဌိနိ၊ မျက်တွင်းအရိုး နှာခေါင်းတွင်း အရိုးတို့သည်။ အပနီတမိဉ္စတရုဏတာလဋ္ဌိသဏ္ဌာနာနိ။ ဖယ်အပ်သော အဆံရှိသော နုသော ထန်းစေ့သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ နုလာဋ္ဌဋ္ဌိ၊ နဖူးအရိုးသည်။ အစောမုခဌပိတသင်္ခိ- ထာသကကပါလ သဏ္ဌာန်၊ အောက်သို့ အဝမူ၍ ထားအပ်သော ခရုသင်း ရေသောက်ခွက်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ကဏ္ဍစူဠိကဋ္ဌိနိ၊ နားပန်းဆံစ အရိုးတို့သည်။ နှာပိတခရုကောသကသဏ္ဌာနာနိ၊ ဆတ္တာသည်တို့၏ သင်ခုန်းအိမ် သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ နုလာဋ္ဌကဏ္ဍစူဠိကဋ္ဌိနိ၊ နဖူး နားပန်းဆံစတို့၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ပဋ္ဌ- ဗန္ဓနောကာသေ၊ သင်းကျစ်ပြားဖွဲ့အပ်ရာ အရပ်၌။ အဋ္ဌိ၊ သည်။ သင်္ကဋ္ဌိတသဋ္ဌ- ပုဏ္ဏပဋ္ဌလခဏ္ဍသဏ္ဌာန်၊ နှစ်ဘက်၌ တွန့်ကျနေသော ရေအိုးပေါ်၌ ပြည့်သော အဝတ်လွှာ၏ တပိုင်းသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ မုဒ္ဓဋ္ဌိ၊ ဦးထိပ်အရိုးသည်။ မုခန္ဓိန္ဒက- နာဋ္ဌိကေရသဏ္ဌာန်၊ ဖြတ်အပ်သော မျက်နှာဝရှိသော ကောက်သောအုန်းသီး သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ သိသဋ္ဌိနိ၊ ဦးခေါင်းအရိုးတို့သည်။ သိဗ္ဗေတွာ၊ ချုပ်၍။ ပွပ်တ- ဇေရသပုကဋ္ဌာယသဏ္ဌာနာနိ၊ ထားအပ်သော ဆွေးမြည့်သော မူးအုံသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။

ဒိသတော၊ ဒီသု၊ ဒိသာသု၊ ဇာတာနိ။ သြကာသတော၊ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သကလသရိရေ၊ ဌိတာနိ။ ပန၊ အထူးကား။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ဧတ္ထေ၊ ဤအရိုးတို့တွင်။ သိသဋ္ဌိနိ၊ တို့သည်။ ဂိဝဋ္ဌိသု၊ တို့၌။ ပတိဋ္ဌိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဂိဝဋ္ဌိနိ၊ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကဋ္ဌိသု(ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍက- ဋ္ဌိနိ၊ ကဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိနိ၊ ဋ္ဌိရဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဋ္ဌိရဋ္ဌိနိ ဧတ္ထေ၊ က- ဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဧတ္ထေ၊ ကဋ္ဌိနိ ဇယဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဇယဋ္ဌိနိ၊ ဂေါပက- ဋ္ဌိသု(ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဂေါပကဋ္ဌိနိ၊ ပိဋ္ဌိပါဒဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အန္တော၊ ၌။ အဋ္ဌိမိဇ္ဈေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ မိသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား ၌၎င်း။ မူလေစ၊ အရင်း၌၎င်း။ အညမညေန၊ အရိုးအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိ- ခန္ဓန္ဓာနိ။ အယံ၊ ကား။ နေသံ၊ ထိုအရိုးတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဝိသဘာဂ- ပရိစ္ဆေဒေါ ပန ကေသသဒိသောဝ။

သင်္ကဋ္ဌိတ။ ပေ။ သဏ္ဌာနံ။ ။ သဇေ ကုမ္ဘေ၊ အိုး၌။ ပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သည်တည်း။ သဇ- ပုဏ္ဏော။ ပဋ္ဌလော စ+သော+ခဏ္ဍော စာတိ ပဋ္ဌလခဏ္ဍော၊ အဝတ်ပိုင်း။ အိုး၏အပြည့်ဖုံး အပ်သော အဝတ်ပိုင်း။ ထိုအဝတ်ပိုင်းသည် နှစ်ဘက်၌ တွန့်၍ကျနေသောကြောင့် “သင်္ကဋ္ဌိ- တသဋ္ဌပုဏ္ဏပဋ္ဌလခဏ္ဍ”ဟု ဆိုသည်။ နဖူးသင်းကျစ်ပြားဖွဲ့အပ်ရာ အရိုးသည် ရေအိုးပေါ်၌ တဝက်တည်ရှိ၍ တပိုင်းက အောက်ကျနေသော အဝတ်ပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ “ပဋ္ဌလခဏ္ဍ” နေရာ၌ “ပဋ္ဌဇဏ္ဍ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ရေအိုးပေါ်၌ ဖုံးအပ်သော ဘေးသို့ လည်း တွန့်ကျနေသော အဝတ်ပိုင်း၏ တဝက်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဟူလိ။

အဋ္ဌိမိဉ္ဇန္တိ၊ ကား။ တေသံ တေသံ အဋ္ဌိနံ၊ တို့၏။ အပ္ပန္နရဂတံ၊ အတွင်း၌ တည်သော။ မိဉ္ဇံ၊ ခြင်ဆီသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုရိုးတွင်းခြင်ဆီသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ သေတံ။ သဏ္ဌာနတော၊ မဟန္တမဟန္တာနံ၊ ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော။ အဋ္ဌိနံ၊ အရိုးတို့၏။ အပ္ပန္နရဂတံ၊ အတွင်း၌တည်သော ခြင်ဆီသည်။ ဝေဠုနာဠိယံ၊ ဝါးကျည်တောက်၌။ ပက္ခိတ္တသေဒိတမဟာဝေတ္တဂ္ဂသဏ္ဌာနံ၊ ထည့်အပ်သော ပြုတ်ဖြောအပ်သော ကြီးသောကြိမ်ညွန့်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ခုခွါနုခွကား၊ ငယ်ကုန် သာဠိငယ်ကုန်သော။ (အဋ္ဌိနံ)။ အပ္ပန္နရဂတံ၊ သည်။ ဝေဠုယဋ္ဌိပဗ္ဗေသု၊ ဝါး အသေး အဆစ်တို့၌။ ပက္ခိတ္တသေဒိတ တနုဝေတ္တဂ္ဂသဏ္ဌာနံ၊ ထည့်အပ်သော ပြုတ်ဖြောအပ်သော သေးသောကြိမ်ညွန့်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ဝက္ကန္တိ၊ ကား။ ကေဗန္ဓနာ၊ တခုသော အဖွဲ့အညှာရှိကုန်သော။ ဒွေ၊ ၂-ခု ကုန်သော။ မံသပိတ္တာ၊ အသားစိုင်တို့သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုအညိုသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ မန္တရတ္ထံ၊ စဉ်းငယ်နီသော။ ပါဠိဘဒ္ဒကဋ္ဌိဝဏ္ဏံ၊ လယ်ခေါင်ရန်းအစေ့ အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ဒါရကား၊ သူငယ်တို့၏။ ယမကကိဋ္ဌာဂေါဋ္ဌကသဏ္ဌာနံ၊ အစုံဖြစ်သောကစားကြောင်း ဂျင်လုံးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေဝဏုပဋ္ဌိပဒ္ဒအပ္ပပလ္လယသဏ္ဌာနံ၊ တခုသောအညှာ၌ စပ်ဖွဲ့နေသော သရက်သီး ၂-လုံးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ၊ ဩကာသတော၊ ဂလဝါဠက၊ လည်မျိုမျို၊ နိက္ခန္ဓေန၊ ထွက်သော။ ကေမူလေန၊ တခုသောအရင်းဖြင့်။ ထောက်၊ အနီးငယ်သောအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ချုံ။ ဒွေဓာ၊ ၂-ဖြာ။ ဘိန္ဓေန၊ ကွဲသော။ ထူလနာရနာ၊ တုတ်သောအကြောသည်။ ဝိနိဗ္ဗံ၊ ဖွဲ့ကျက်အပ်သည်။ ဟုတော။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးအသားကို။ ပရိက္ခိပိတော၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌိတံ၊ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဝက္ကံ၊ အညိုကို။ ဝက္ကဘာဂေန၊ အညို၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္တံ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ဟဒယန္တိ၊ ကား။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးအသားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုနှလုံး အသားသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ရတ္ထံ၊ နီသော။ ပဒုမပတ္တပိဋ္ဌိဝဏ္ဏံ၊ ပဒုမာကြာရွက်၏ ကျောဘက်အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ဗာဟိရပတ္တာနံ၊ အပြင်အရွက်တို့ကို။ အပနေတော၊ ဖယ်၍။ အစောမုခဌပိတပဒုမမက္ခသဏ္ဌာနံ၊ အောက်သို့မျက်နှာ မူ၍ ထားအပ်သော ပဒုမာကြာငုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဗဟိ၊ ၌။ မဉ္ဇံ၊ ညက်ညော၏။ အန္တော၊ ၌။ ကောသာတကိဖလဿ၊ သဗ္ဗတ်သီး၏။ ဝါ၊ ခဝဲသီး၏။ အပ္ပန္နရသဒိသံ၊ အတွင်းအရပ်နှင့်တူ၏။ ပဿဝန္တာနံ၊ ပညာရှိသူတို့၏။ (ဟဒယံသည်။) ထောက်၊ အနည်းငယ်။ ဝိကသိတံ၊ ပွင့်၏။ မန္တပညာနံ၊ နဲ့သောပညာရှိသူတို့၏။ (ဟဒယံ)။ မက္ခဋ္ဌိတမေဝ၊ အငုံပင်တည်း။ [“မက္ခဋ္ဌသဏ္ဌာနံ”၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော မက္ခဋ္ဌနှင့် တူသောကြောင့် သန္တိဋ္ဌာနာဝစာရဏ ထည့်၍ ဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။

အဿ၊ ထိုနှလုံးသား၏။ အန္တော၊ အတွင်းအရပ်၌။ ပုန္နာဂဋ္ဌိပတိဋ္ဌာနမတ္တော၊ ပုန်းညက်စေ၏။ တည်ရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အာဝါဠကော၊ တွင်းငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ ယင်းတွင်းငယ်၌။ အစုပသတမတ္တံ၊ တလက်ဘက်၏တဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ သဏ္ဌာတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ ယံ၊ ယင်းသွေးကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ မနောဓာတု၊ သည်၎င်း။ မနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်၎င်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [“မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့က မှီ၍ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုသော်လည်း ထိုသွေးတည်း၌ မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တွေ ပြန့်ကြဲ၍ တည်နေသည် မဟုတ်၊ ဆရာကို တပည့်တွေက မှီသကဲ့သို့ ထိုသွေးမရှိလျှင် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “မှီသည်” ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ တံတေ၊ ထိုနှလုံးသားသည်။ ဓာဂစရိတဿ၊ ဓာဂစရိုက်ရှိသူ၏ နှလုံးသားသည်။ ရတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်။ ဟောတိ၊ ဧဝံသစရိတဿ၊ သည်။ ကာဠကံ၊ မည်းနက်သည်။ (ဟောတိ)။ မောဟစရိတဿ၊ သည်။ မံသ-ဓောဝနဒမသဒိယံ၊ အသားဆေးရေနှင့် တူသည်။ (ဟောတိ)။ ဝိတက္ကစရိ-တဿ၊ သည်။ ကုလတ္ထယူသဝတ္ထံ၊ ကုလားပဲပြုတ်ရေအဆင်း ရှိ၏။ ဝါ၊ ပတိစပ် ပြုတ်ရေအဆင်းရှိ၏။ သဒ္ဓါစရိတဿ၊ သည်။ ကဏိကာရပုပ္ဖဝတ္ထံ၊ မဟာလှေခါး ပန်းအဆင်းရှိ၏။ ပညာစရိတဿ၊ သည်။ အစ္စန္ဒံ၊ ကြည်လင်သည်။ ငိပ္ပသန္တံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်။ အနာဝိလံ၊ မနောက်ကျသည်။ ပဏ္ဍရံ၊ ဖြူသည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ နိဒ္ဒေါတဇာတိမဏိဝိယ၊ အကြွင်းမဲ့ ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်သော ပတ္တမြားစစ်ကဲ့သို့။ ဇုတိမန္တံ၊ အရောင်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ဒိသတော၊ ပေ။ ဇာတံ၊ ဩကာသတော၊ သရီရဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်၏ အတွင်း၌။ ဒိန္တံ၊ ၂-ဘက်ကုန်သော။ ထနာနံ၊ သားမြတ်တို့၏။ မဇ္ဈေ၊ ပတ်ဝိုက်။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ယကနန္တိ၊ ကား။ ယမကမံသပဋ္ဌလံ၊ အစုံဖြစ်သော အသားလွှာသည်။ အတ္ထိ၊ တံ၊ ထိုအသည်းသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ရတ္တပဏ္ဍကဓာတုကံ၊ အနီအဝါရောစပ်သော ဓာတ်သဘောရှိ၏။ နာတိရတ္တကုမုဒဿ၊ အလွန်မနီသော ကုမုဒြာကြာ၏။ ပတ္တ-ပိဋ္ဌိဝတ္ထံ၊ အရွက်၏ ကျောဘက်အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ မူလေ၊ အရင်း၌။ ဧကံ၊ တခုတည်းသည်။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ ယမကံ၊ အစုံသည်။ (ဟုတွာ)။ ကောဝိ-ဋ္ဌာရပတ္တသဏ္ဌာနံ၊ ကသစ်ရွက်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအသည်းလွှာ သည်။ ဒန္တာနံ၊ ဉာဏ်လေးသူတို့၏။ မဟန္တံ၊ သော။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညဝန္တာနံ၊ တို့၏။ ဒေဝါ၊ ၂-ခုသော်လည်းဖြစ်ကုန် သော။ တိဏိဝါ၊ ၃-ခုသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခုဒ္ဒကာနိ၊ ငယ်သောအသည်း တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဒိသတော၊ ပေ။ ဇာတံ၊ ဩကာသတော၊ ဒိန္တံ၊ ၂-ဘက် ကုန်သော။ ထနာနံ၊ တို့၏။ အဗ္ဗန္တရေ၊ ၌။ ဒက္ခိဏပဿ၊ လကျောဘေးကို။ နိဿာ-

ယ၊ ခြုံ။ ဌိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ယကနံ၊ သည်။ ယကနဘာဂေန၊ အသည်း၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ကိလောမကန္တိ၊ ကား။ ပဋိစ္စန္ဓာ ပဋိစ္စန္ဓဘေဒတော၊ ဖုံးတတ်သောအမြွှေး၊ မဖုံးတတ်သောအမြွှေးတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြား ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ပရိယောနယနမံသံ၊ ထက်ဝန်းကျင် မြွေးယှက်သော အသားတမျိုး သည်။ (အတ္ထိ)။ ဒုဝိဓေါ၊ သော။ တံ၊ ထို ပဋိစ္စန္ဓာ ပဋိစ္စန္ဓအမြွှေးသည်။ ဝဏ္ဏ-တော၊ သေတံ။ ဒုက္ခလဝီလောတိကဝဏ္ဏံ၊ ဘျူဖြူပူဆိုးအဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဌာန-တော၊ အတ္တနော၊ ၏။ ဩကာသသဏ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်နှင့်တူသော သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဒိသတော၊ ပဋိစ္စန္ဓကိလောမကံ၊ ဖုံးတတ်သောအမြွှေးသည်။ (ဝက္ကဟဒယ တို့ကိုဖုံးတတ်သောအမြွှေးသည်။) ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ၊ ဣတရံ၊ ဖုံးတတ် သော အမြွှေးမှတစ်ပါးသော မဖုံးတတ်သောအမြွှေးသည်။ ဒွိသု၊ ဒိသာသု၊ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ပဋိစ္စန္ဓကိလောမကံ၊ သည်။ ဟဒယဉ္စ၊ ကိုင်း။ ဝက္ကဉ္စ၊ ကိုင်း။ ပဋိစ္စာဒေတွာ ဌိတံ၊ ၏။ အပဋိစ္စန္ဓကိလောမကံ၊ မဖုံးတတ်သော အမြွှေးသည်။ သကလသရီရေ၊ ဌုံ။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌတော၊ ဌုံ။ မံသံ ပရိယောနန္နိတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင် မြွေးယှက်၍။ ဌိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော ဟေဋ္ဌာ။ မံသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ စမ္ပေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ကိလောမကဘာဂေန၊ အမြွှေး၏အဆုံးအဘို့ ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ပိဟကန္တိ၊ ကား။ ဥဒရဇိဝါမံသံ၊ ဝမ်းလျှာအသားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထို သရက်ရွက်သည်။ ဝါ၊ ထို ဘေသည်။ ဝါ၊ ထို အပျဉ်သည်။ နီလံ၊ (ဟုတွာ)။ နိဂုဏ္ဍိကပုပ္ဖဝဏ္ဏံ၊ ကြောင်ပန်းပွင့် အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ သတ္တင်္ဂုလ-ပုမာဏံ၊ ၇-လက်သစ်ပမာဏရှိသည်။ အဗန္ဓနံ၊ အဖွဲ့အညှာ မရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ကာဠဝစ္စကဇိဝါ သဏ္ဌာနံ၊ မည်းနက်သောနွားငယ်၏ လျှာသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော ဟဒယဿ၊ ၏။ ဝါမပဿေ၊ လက်ဝဲ နံပါး၌။ ဥဒရပဋ္ဌလဿ၊ ဝမ်းလွှာ၏။ [နောက်၌ “ဥဒရံ နာမ အန္တိပဋ္ဌလံ” ဟု လာလိမ့်မည်။ ထိုအလို အစာသစ်အိမ်ဟု ပေးပါ။] မတ္တကပဿံ၊ အထက်ဘေး ကို။ [ယောဇနာ၌ “ဥဒရပဋ္ဌလမတ္တကပဿံ”ဟု သမာသ်ရှိ၏။] နိဿာယ၊ ဌိတံ။ ယက္ခံ၊ ယင်း သရက်ရွက်သည်။ ဝါ၊ ယင်း ဘေသည်။ ဝါ၊ ယင်း အပျဉ် သည်။ [နိက္ခန္ဓေ ၌ စပ်။] ပဟရကပ္ပဟာရေန၊ လက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်မိခြင်း ကြောင့်။ ဗဟိ၊ နေရာမှ အပြတ်တက်သို။ နိက္ခန္ဓန္တိ၊ ထွက်လသော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတက္ခယော၊ အသက်၏ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ပရိဒစ္စေဒတော ပိဟကဘာဂေန၊ အပျဉ်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသ-သဒိသောဝ။

ပပ္ဖါသန္တိ၊ ကား။ ဒုတ္တိံ သုမံသဓန္ဓပူဘေဒံ၊ ၃၂-ခုသောအသားတစ် အပြား ရှိသော၊ ပပ္ဖါသမံသံ၊ အဆုတ်မည်သောအသားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုအဆုတ်

သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ရတ္တံ၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ နာတိပက္ကဉ္စဗုရုလဝဏ္ဏံ၊ အလွန်
 မမူညီသော ရေသဖန်းသီး အဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ဝိသမန္တိန္ဒဗဟလပူဝ-
 ခဏ္ဏသဏ္ဌာနံ၊ မညီမညွတ် ဖြတ်အပ်သော တူသော မှုံပိုင်းသဏ္ဌာနံ ရှိ၏။ အဗ္ဗ-
 န္တရေ၊ ဌံ။ အသိတပီတာနံ၊ စားအပ်သောအစာ၊ သောက်အပ်သောအရေတို့၏။
 အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ ဥဂ္ဂတေန၊ အထက်သို့တက်သော။ ကမ္မဇ-
 တေဇသ္မာနာ၊ ကမ္မဇတေဇော၏ အငွေ့သည်။ အဗ္ဗာဟတတ္တာ၊ ထိခိုက်အပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံခါဒိတံ၊ ကောင်းစွာ ဝါးအပ်သော။ ပလာလပိဏ္ဏံ၊
 ကောက်ရိုးအဆုပ်သည်။ နိရသံ၊ အရသာမရှိသည်။ နိရောဓံ၊ အရောင်မရှိသည်။
 ဝါ၊ ဩဇာမရှိသည်။ (ဟောတိ) ဣ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တတာ၊ တူ။) နိရသံ၊
 သည်။ နိရောဓံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [စာအုပ်တို့၌ “သံခါဒိတပလာလပိဏ္ဏမိဝ”
 ဟု သမာသိရှိ၏။ “သံခါဒိတံ”ဟု ဝါကျရှိမှ အဓိပ္ပါယ်ထင်ရှားသည်။ နိရသန္တိ
 နိဟိနရသံ၊ နိရောဇန္တိ နိပုဘံ၊ ဩဇာရဟိတံ ဝါ။-မဟာဋီကာ။] ဒိသတော။ ပေ။
 ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ သရီရဗ္ဗန္တရေ၊ ဒိန္နံ ထနာနမန္တရေ ဟဒယဉ္စ ယကနဉ္စ
 ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဩလမ္ပန္တံ၊ တွဲရရှိဆဲလျက်။ ဌိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ပပ္ပါသ-
 ဘာဂေန၊ အဆုတ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိ-
 သောဝ။

အန္တန္တိကား။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဒုတ္တိံ သဟတ္ထာ၊ ဥပ-တောင်ရှိသော။ ဣတ္ထိယာ၊
 ၏။ အဋ္ဌဝိသတိဟတ္တာ၊ ၂၀-တောင်ရှိသော။ ကေဝိသတိယာ၊ ၂၁-ပါးသော။
 ဌာနေသု၊ တို့၌။ ဩဘဂ္ဂါ (ဩဘုဂ္ဂါ)၊ ခွေ၍ တည်သော။ အန္တဝဋ္ဌိ၊ အူမ
 အလုံးသည်။ (အတ္တိ)။ [ဩဘဂ္ဂါတိ အာဘုဇိတွာ ဌိတာ၊ ခွေ၍တည်သော။-
 မဟာဋီကာ။ ဤအဖွင့်ကိုထောက်လျှင်-အဝ+ဘုဇ+တပစ္စည်းဖြင့် “ဩဘုဂ္ဂါ”
 သို့မဟုတ် ဣပစ္စည်းဖြင့် “ဩဘောဂါ” ဟု မူလပါ၌ ရှိဟန်တူ၏။ ရှေးနိဿယ၌
 “ဩဘဂ္ဂါ၊ စနောင်စနင်းရှိသော”ဟု ပေးလေ၏။] တဒေတံ၊ ထို အူမခွေသည်။
 ဝဏ္ဏတော။ သေတံ၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ သက္ခရသုဓာဝဏ္ဏံ၊ ကျောက်စရစ်တို့ဖြင့်
 ပြုအပ်သော အင်္ကျီအဆင်း ရှိ၏။ (တနည်း) သေတသက္ခရသုဓာဝဏ္ဏံ၊
 ပြုသော ကျောက်စရစ်အဆင်း၊ အင်္ကျီအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ လောဟိတ-
 ဒေါဏိယံ၊ သွေးစကျင်း၌။ အာဘုဇိတွာ၊ ခွေ၍၊ ဌပိတသီသန္တိန္ဒသပ္ပသဏ္ဌာနံ၊
 ထားအပ်သော ပြတ်သောဦးခေါင်းရှိသော မြွေနှင့်တူသောသဏ္ဌာနံ ရှိ၏။ ဒိသ-
 တော။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဂလဝါဋ္ဌကေ၊ လည်မျို
 ၌၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ကရိသမဂ္ဂေ စ၊ ကျင်ကြီးလမ်း၌၎င်း။ ဝိနိဗဒ္ဓတ္တာ၊
 တဆက်သည်း စပ်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂလဝါဋ္ဌက ကရိသမဂ္ဂပရိယန္တေ၊
 လည်မျို ကျင်ကြီးလမ်းအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသော။ သရီရဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်၏
 အတွင်း၌။ ဌိတံ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အန္တဘာဂေန၊ အူ၏အဆုံး အဘို့ဖြင့်။
 ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

အန္တဂုဏန္တိ၊ ကား။ အန္တဘောဂဋ္ဌာနေသု၊ အူမခွေအရပ်တို့၌။ ဗန္ဓနံ၊ ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော အူသိမ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုအူသိမ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ သေတံ။ (ဟုတော)။ ဒကသီတလိကမူလဝဏ္ဏံ၊ ကြာသိမ်မြစ်အဆင်း ရှိ၏။ [ရေထည်း၌နစ်သောမော့မြစ်အဆင်းရှိ၏ ဟုလည်းပေးကြ၏။] သဏ္ဌာနတော၊ ဒကသီတလိကမူလသဏ္ဌာနမေဝ၊ ကြာသိမ်မြစ်သဏ္ဌာန်ရှိသည်ပင်။ ဒီသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကုသတော၊ ကုဒါလဖရသုကမ္မာဒိနံ၊ ပေါက်တူး ပုဆိန်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအလုပ် အစရှိသည်တို့ကို။ (ပေါက်တူးတူးခြင်း ပုဆိန်ပေါက်ခြင်း အစရှိသော အားတိုက်အင်တိုက်လုပ်ရသော အလုပ်ကြမ်းတို့ကို။) ကရောန္တာနံ၊ ပြုသူတို့၏။ (အန္တဘောဂေ ဌ်စပ်။) ယန္တာကဗ္ဗနကာလေ၊ ယန္တရားကို ဆွဲငင်ရာအခါ၌။ ယန္တသုတ္တံ၊ ယန္တရား၌ တပ်အပ်သောကြိုးသည်။ ယန္တဖလကာဒိ၊ ယန္တရားပျဉ်ချပ်တို့ကို။ (အာဗန္ဓတိ) ဣဝ၊ ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အန္တဘောဂေ၊ အူမခွေတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ (အာဗန္ဓိတွာ၌စပ်။) အဂဋ္ဌန္တေ၊ မလျှောကျကုန်အောင်။ အာဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ ပါဒပုဉ္ဏန ရဇ္ဇမဏ္ဍလကဿ၊ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်း၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ တံ၊ ထို ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းကို။ သိဗ္ဗေတွာ၊ ချုပ်စပ်၍။ ဌိတရဇ္ဈကာဝိယ၊ တည်သော ကြိုးငယ်တို့ကဲ့သို့။ ဧကဝိသတိယာ၊ ၂၁-ပါးသော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ အန္တဘောဂါနံ၊ အူမခွေတို့၏။ အန္တရာ၊ ၌။ ဌိတံ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အန္တဂုဏဘာဂေန၊ အူသိမ်၏ အဆုံးအသို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယမဿ။ ပေ။ ဧကသသဒိသောဝ။

အန္တဘောဂဋ္ဌာနေသု ဗန္ဓနံ။ ။ အူမကြီး၏ ခွေ၍ ခွေ၍ တည်ရာအရပ်ကို “အန္တဘောဂဋ္ဌာန” ဟု ခေါ်၏။ ထို အူမခွေတို့ကို လျှော၍မကျအောင် ဖွဲ့ချည်ကြောင်း အသေးအူသိမ်ကို “အန္တဂုဏ” ဟု ခေါ်၏။ [အန္တ=အူမခွေကို + ဂုဏ=ဖွဲ့ချည်ကြောင်း အူ။]

ကုဒါလ။ ပေ။ ကရောန္တာနံ။ ။ ဤ ပုဒ်ကို “ဧကတော အဂဋ္ဌန္တေ အာဗန္ဓိတွာ” ဌ်စပ်၊ အလုပ်ကြမ်းလုပ်သူတို့မှာ အားတိုက်အင်တိုက် လုပ်ရသောကြောင့် အူမခွေတို့သည် နီးရာတဖက်သို့ လျှောသွားတတ်၏။ “ထိုသို့ မလျှောအောင် အူသိမ် အူသေးတို့က ဖွဲ့ချည်ထားသည်” ဟူလို။

ယန္တသုတ္တံပိ ယန္တဖလကာဒိ။ ။ “ထိုသို့ ဖွဲ့ချည်ထားပုံမှာ ဘာနှင့် တူပါသနည်း” ဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “ယန္တသုတ္တံ” စသည်မိန့်၊ ယန္တရားစက်ကြိုးက ယန္တရားပျဉ်ချပ်ကို ဖွဲ့ချည်ထားပုံနှင့် တူသည်-ဟူလို။

ပါဒပုဉ္ဏနဿ။ ပေ။ ဌိတံ။ ။ ထိုအူမခွေတို့၏အကြား၌ အူသိမ်တို့သည် အဘယ်ပုံ တည်ပါသနည်းဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “ပါဒပုဉ္ဏနဿ” စသည်မိန့်၊ ရှေးခေတ်၌ ကြိုးကို တော်တော်တုတ်အောင်ကျစ်၍ ရွှေဝိုင်း ဝိုင်းပြီးလျှင် ခြေသုတ်စရာ ပြုလုပ်ကြ၏။ ထိုကြိုးခွေတို့၏ အကြားအကြားဝယ် ကြိုးငယ်ကလေးများဖြင့် တုပ်ဖွဲ့ထားရ၏။ အူသိမ်တို့သည် ထိုကြိုးငယ်ကလေးများ တည်ပုံကဲ့သို့ အူမခွေအကြား၌ တည်ကြသည်-ဟူလို။

ဥဒရိယန္တိ၊ ကား။ ဥဒရေ၊ ဝမ်း၌။ ဝါ၊ အစာအိမ်၌။ သဝံ၊ ဖြစ်သော။ အသိတပီတခါယိတသာယိတံ၊ စားအပ်ပြီး သောက်အပ်ပြီး ခဲအပ်ပြီး သာယာအပ်ပြီ သော အစာသစ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုအစာသစ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အန္တောဟဋ္ဌာဟာရဝဏ္ဏံ၊ စားမျိုးအပ်သော အာဟာရ၏ အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ပရိယာဿနော၊ ပုဂါရေစစ်၌။ သိထိလဗန္ဓတဏ္ဍုလသဏ္ဌာနံ၊ လျော့လျော့ ဖွဲ့တုပ်အပ်သောဆန် သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ဥဒရေ၊ ဝမ်းဗိုက်၌။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်၌။ ဌိတံ၊ ၎င်း။ ဥဒရနာမ၊ ဥဒရမည်သည်။ ဥဘတော၊ ၂-ဘက်၌။ နိပိဋ္ဌိယမာနဿ၊ ညှစ်အပ်သော။ အလ္လသာဓူကဿ၊ စိုသော အဝတ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ သဉ္ဇာတဖောဋ္ဌကသဒိသံ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သော အဖောင်းနှင့်တူသော။ အန္တပဋ္ဌလံ၊ အူမအပျဉ်တည်း။ [၂-ဘက်၌ ညှစ်ထား၍ အလယ်၌ဖောင်းနေသော အဝတ်နှင့်တူသော အူမအပျဉ်ကို “ဥဒရ = အစာသစ်အိမ်” ဟု ခေါ်သည်။] ဗဟိ၊ အစာအိမ်၏ ပြင်ဘက်၌။ မဠ၊ ညက်ညော၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ မံသကသမ္ပုပ္ပလိဝေဌန ကိလိဋ္ဌပါဝါရကပုပ္ပကသဒိသံ၊ အပုပ်ရေထွက်နေသော အသားကို ရစ်ပတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ညစ်နွမ်းသော အပေါ်ရုံတဘက်၏ ပန်းပြောက် အသာသဘွယ်ဖြစ်၏။ ကုထိတပနသတဓဿ၊ ပုပ်သော ပိန္နဲခွံ၏။ အဗ္ဗန္တရသဒိသံ၊ အတွင်းအရပ်နှင့်တူ၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ငါး။ ဝန္တုတိ၊ ၎င်း။ ယတ္ထ၊ ယင်း အစာသစ်အိမ်၌။ တက္ကောဋ္ဌကာ၊ တက္ကောဋ္ဌက ပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်ကို ပုတ်ခတ်တတ်သော ပိုးတို့၎င်း။

သင်္ဃိတ။ ပေ။ သာယိတံ။ ။ အသိတံနာမ ဘုတ္တံ ဩဒနာဒိ။ ပီတံနာမ ပိဝနဝေသန အန္တောဟဋ္ဌပါနကာဒိ။ ခါယိတံနာမ သံခါဒိတံ ပိဋ္ဌမ္ပလဖလခဇာဒိ။ သာယိတံနာမ အသာဒိတံ အမ္မပက္က မဓုဗာဏိတာဒိ။—မဟာဋီကာ။ [ဒီဝါဒိ သာဓာတ်၏ အဿာဒ အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ “သာယိတံနာမ အသာဒိတံ အမ္မပက္ကမဓုဗာဏိကာဒိ” ဟု ဖွင့်သည်။ အမ္မပက္ကကို သာယိတအရ၌ သွင်းထားသောကြောင့် “သာယိတ = လျက်အပ်” ဟု အနက် မဇပရဟု မှတ်ပါ။]

အန္တောမံသ။ ပေ။ ပုပ္ပကသဒိသံ။ ။ ယောဇနာ၌ “အန္တော မံသံ တေဿ ဥဒရဿာတိ အန္တောမံသံ” ဟု ဗဟုဗ္ဗဟိပြု၍ တပုဒ်ခွဲထားသည်။ “ကသဗ္ဗက” သဒ္ဓါသည် အဘိဓာန်၌ အမှိုက်ဟူသော အနက်ကိုသာ ဟောင်း၊ အထ ငါကသဗ္ဗ၊ ဂူတိ တိန္တကုဏဟတံ (စိုသောအပုပ်ကောင်း၌ဖြစ်သော) ကသဋ္ဌဒေကံ (ပျစ်သောအပုပ်ရေ)။—ပုဂ္ဂလပဉ္စတံ တိကနိဒ္ဒေသကဿ၊ အင်္ဂုတ္တုရိဋ္ဌိကာ တိကနိပါတ်၊ ရုထကာရဝဂ်၊ အာသံသသုတိ၌လည်း ပွင့်၏။ ထိုအဖွင့်နှင့် ဤနေရာ၌ လိုက်လျောသည်။ အပုပ်ရည် ထွက်နေသော အသားကို ရစ်ပတ်ကြောင်းဖြစ်သော ညစ်နွမ်းသော အပေါ်ရုံ တဘက်၏ ပန်းပြောက် အသာနှင့်တူသည်—ဟုမှတ်ပါ။ ပုပ္ပသဒ္ဓါသည် ပန်းဟူသောအနက်အပြင် အမြိတ်အသာ ပန်းပြောက်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောင်း။

ဂဏ္ဍုပ္ပါဒကော၊ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒကပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ အနာကိဖြစ်စေတတ်သော ပိုးတို့၎င်း။ တာလဟိရက၊ တာလဟိရကပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ ထန်းပင်၏ အမျှင်သဏ္ဌာန်ရှိသော ပိုးတို့၎င်း။ သူစိမုခက၊ သူစိမုခကပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ အပ်ဖျားနှင့်တူသော ပါးစပ်ရှိသောပိုးတို့၎င်း။ ပဋတန္တသုတ္တက၊ ပဋတန္တသုတ္တက ပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ ချည်မျှင်သဏ္ဌာန်ရှိသောပိုးတို့၎င်း။ ဣစ္စေဝမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ ဒုတ္တိံသကုလပုဘေဒ၊ ၃၂-မျိုးအပြားရှိကုန်သော။ ကိမယော၊ ပိုးတို့သည်။ အာကုလဗျာကုလ၊ ရှုပ်ယှက်ခတ်၊ အထူးသဖြင့် ရှုပ်ယှက်ခတ်ကုန်သည်။ သဏ္ဌာသဏ္ဌစာရိနော၊ အစုလိုက် အစုလိုက်လှည့်လည်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ နိဝဿန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ ယေ၊ အကြင် ပိုးကောင်တို့သည်။ ပါနဘောဇနာဒိမ္မိ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ် အစရှိသော အာဟာရသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ မရှိလသော်။ ဥလ္လဿိတွာ၊ ခုန်၍။ ဝိရဝန္တာ၊ မြည်တမ်းကြကုန်လျက်။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးသားကို။ အဘိဟနန္တိ၊ တိုးဝှေ့ကြ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ပါနဘောဇနာဒိ အဇ္ဈောဟရဏ ဝေလာယ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ် အစရှိသည်ကို စားမျိုးရာအခါ၌။ ဥဒ္ဓမ္မုခါ၊ အထက်၌ ပါးစပ်ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ပဌမအဇ္ဈောဟရေ၊ ပဌမ စားမျိုးအပ်ကုန်သော။ ဒုတ္တယော၊ နှစ်လုပ် သုံးလုပ်ကုန်သော။ အာလောပေ၊ ထမင်းလုပ်တို့ကို။ တုရိတတုရိတာ၊ အလွန်လျင်မြန်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိလုပ္ပန္တိ၊ လုယက်စားမျိုးကြကုန်၏။ ယံ၊ ယင်းအရာသစ်အိမ်သည်။ တေသံ ကိမိနံ၊ ထိုပိုးတို့၏။ သူတိသရံ၊ သားဖွားရုံသည်၎င်း။ ဝစ္စကုဋ္ဌိ၊ ကျင်ကြီးအိမ်သည်၎င်း။ ဂိလာနသုလာ၊ သူနာစရပ်သည်၎င်း။ သုသာနဉ္စ၊ သင်းချိုင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ရ၏။

ယတ္ထ၊ အကြင်အစာသစ်အိမ်၌။ [နိပတိတွာ၊ တိဋ္ဌတိ တိဋ္ဌိစပ်။] သေယျထာပိနာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ စဏ္ဍာလဂါမဒ္ဓါရေ၊ ဇွန်းစဏ္ဍားတို့၏ ရွာတံခါးအနီး၌။ စန္ဒနိကာယ၊ တံစီးပွက်၌။ နိဒါစသမယေ၊ နွေအခါ၌။ ထုလဖုသိတကေ၊ ကြီးသော မိုဗ်းပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုဗ်းသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာလသော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝုယုမာနံ၊ မျောလာသော။ (စဏ္ဍာလရွာတွင်းက မျောလာသော။) မုတ္တကရိသဓမ္မအဋ္ဌိနာရုဓဏ္ဍေခေဋ္ဌသိဘာဏိကလောဟိတပ္ပဘုတိ၊ ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ သားရေပိုင်း၊ အရိုးပိုင်း၊ အကြောပိုင်း၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ သွေးအစရှိသော။ [ယောဇနာ၌ ခဏ္ဍကို “အသားပိုင်း” ဟု ပွင့်၏။] နာနာကုဏပဇာတံ၊ အမျိုးမျိုးသော အပုပ်အစသည်။ နိပတိတွာ၊ ကျ၍။ ကဒ္ဓမောဒကလုဋ္ဌိတံ၊ ရွံညွှန်ရေတို့ဖြင့် မွေ့နှောက်အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဒိဟတိဟစ္စယေန၊ ၂-ရက် ၃-ရက် လွန်ရာအခါ၌။ သဉ္ဇာတကိမိကုလံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ပိုးလောက်အပေါင်းရှိသည်။ [ကိမိနံ ကုလံ သမူဟောတိ ကိမိကုလံ။ သဉ္ဇာတံ ကိမိကုလံ တေဿ ကုဏပဇာတဿာတိ သဉ္ဇာတကိမိကုလံ။ -ယောဇနာ။] သူရိယာတပဝေဂသန္တာပကုထိတံ၊ နေပူအဟုန်၏ လွန်စွာ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်

ကျိုက်ကျိုက်ဆူသည်။ (ဟုတွာ။) ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဖေဏပုဗ္ဗဋ္ဌကေ၊ အမြှုပ်
 ရေပွက်တို့ကို။ မုစ္ဆန္တိ၊ လွှတ်လျက်။ အဘိနီလဝဏ္ဏံ၊ အလွန်ညိုသော အဆင်းရှိ
 သည်။ ပရမဒဂုဏ္ဍဇေဂုစ္ဆံ၊ အလွန်မကောင်းသောအနံ့၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ်
 ရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဥပဂန္တု၊ အနီးသို့ကပ်ခြင်းငှါ။ နေဝအရဟဇ္ဈပတံ၊ မထိုက်
 သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့၎င်း။ ဒဠု၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ။ န အရဟဇ္ဈပတံ၊
 သို့၎င်း။ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ သေယျတယ်။ တည်သကဲ့သို့။ ဘာယိတုံ
 ဝါ၊ နမ်းရှုခြင်းငှါ၎င်း။ သာယိတုံဝါ၊ သာယာခြင်းငှါ၎င်း။ (အရဟဇ္ဈပတံ၊ သို့။
 အာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာ တည်ပါတော့အံ့နည်း။

ဝေမေဝ၊ ဤအတူသင်လျှင်။ နာနပ္ပကာရပါနဘောဇနာဒိ၊ အထူးထူးသော
 အပြားရှိသော သောက်ဘွယ် စားဘွယ်အစရှိသော အာဟာရသည်။ ဒန္တမုသလ-
 သဉ္ဇူဏ္ဏိတံ၊ သွားတည်းဟူသော ကျည်ပွေ့ဖြင့် မှန်မှန်ညက်ညက် ကြိတ်ချေအပ်
 သည်။ ဇိဝှိဟတ္ထပရိဝတ္တိကံ၊ လျှာတည်ဟူသော လက်ဖြင့် ပြန်လည်စေအပ်
 သည်။ [ဇိဝှိဟတ္ထပရိဝတ္တိတန္တိ ဇိဝှိယခါတဟတ္ထေန ပရိဝတ္တိတံ။ - ယောဇနာ။]
 ခေဋ္ဌလာလာပလိဗုဒ္ဓံ၊ တံထွေး လျှာရည်တို့ဖြင့် မြှေးယှက်အပ်သည်။ တင်္ဂဏ-
 ဝိဂတဝဏ္ဏာနန္ဒရသာဒိသမ္ပဒံ၊ တခဏခြင်းကင်းပြီးသော အဆင်း အနံ့ အရသာ
 အစရှိသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အဆင်း အနံ့ အရသာ အစရှိသည်တို့၏
 ပြည့်စုံခြင်းမှ တခဏခြင်း ကင်းပြီးသည်။ တန္တဝါယခလိသုဝါနဝမထုသဒိသံ၊
 ရက်ကန်းသည်တို့၏ ကစီရည်၊ ခွေးအန်ဖတ်နှင့်တူသည်။ (ဟုတွာ။) နိပတိတွာ၊
 ကျ၍။ (အစာအိမ်၌ကျရောက်၍။) ပိတ္တသေမှဝါတပလိဝေဋ္ဌိတံ၊ သည်းခြေ၊
 သလိပ်၊ လေတို့သည် ရစ်ပတ်အပ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဥဒရဂ္ဂိသန္တာပဝေဂကထိတံ၊
 ဝမ်းမီး၏ အပူအဟုန်ကြောင့် ကျိုက်ကျိုက်ဆူသည်။ ကိမိကုလားကုလံ၊ ပိုးမျိုး
 တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးသည်။ (ဟုတွာ။) ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌။ ဖေဏပုဗ္ဗဋ္ဌကာနိ၊
 အမြှုပ်ပွက်တို့ကို။ မုစ္ဆန္တိ၊ လွှတ်သည်။ ပရမကသမ္မုဒ္ဒဂုဏ္ဍဇေဂုဏ္ဍာဝံ၊ အလွန်
 ပုပ်သော အရေရှိသည်၏အဖြစ်၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်၊ စက်ဆုပ်
 ဘွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ယံ၊ ယင်း အစာသစ်ကို။ သုတွာပိ၊ ကြားရ၍လည်း။ ပါနဘောဇနာဒိသု၊
 သောက်ရာ စားရာ အခါတို့၌။ အမနုညတာ၊ စိတ်ကို လွန်စွာမနှစ်သက်စေနိုင်
 သည်၏ အဖြစ်သည်။ [စားတုန်း သောက်တုန်း၌ ဤအစာသစ်အကြောင်းကို
 ပြောလာလျှင် အလွန်မနှစ်သက်ဘွယ်ဖြစ်သည်-ဟူလို။] (ဟုတွာ။) သဏ္ဌာတိ၊
 ၏။ ပညာစက္ခုနာ၊ ဝိပဿနာပညာစက္ခုဖြင့်။ အဝလောကေတွာ၊ စူးစိုက်စွာ
 ကြည့်၍။ ဝါ၊ ကြည့်လျှင်။ (ပဂေဝ၊ ရှေးဦးမဆူ အစကပင်။ အမနုညတာ၊ သည်။
 ဟုတွာ၊ သဏ္ဌာတိ။) စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ ယင်းအစာသစ်အိမ်၌။ ပတိတံ၊ ကျသော။
 ပါနဘောဇနာဒိ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ်အစရှိသော အာဟာရသည်။ ပဉ္စဓာ၊

၅-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပိဘာဂံ၊ ခွဲခြားဝေခွဲအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ကေဘာဂံ၊ တဘို့ကို။ ပါဏကာ၊ ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်။ ခါဒန္တိ၊ ခဲစားကြကုန်၏။ ကေဘာဂံ၊ ကို။ ဥဒရဂ္ဂိ၊ ဝမ်းဗီးသည်။ ဈာယတိ၊ လောင်၏။ [စာအုပ်တို့၌ “ဈာပေတိ၊ လောင်စေ၏”ဟု ရှိ၏။ မကောင်း။] ကောဘာဂေါ၊ သည်။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ကော(ဘာဂေါ)။ ကရိသံ၊ ကျင်ကြီးသည်။ (ဟောတိ)။ ကော (ဘာဂေါ)။ ရသဘာဝံ၊ ရသဓာတ်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ သောဏိတမံသာဒီနိ၊ အသွေးအသား အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပ-
 ပြုဟယတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဥဒရပဋ္ဌလေန စေဝ၊ အစာသစ် အိမ်၏အလွှာဖြင့်၎င်း။ ဥဒရိယဘာဂေနစ၊ အစာသစ်အိမ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ၏။ အယမဿ ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ကရိသန္တိ၊ ကား။ ဝစ္စံ၊ ကျင်ကြီးသည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုကျင်ကြီးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ အဇ္ဈောဟဋ္ဌာဟာရဝဏ္ဏမေဝ၊ စားမျှအပ်သော အာဟာရ၏ အဆင်းရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ ဩကာသသဏ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်ဟူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌိမာယ ဒိသယ ဌိတံ။ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ပက္ကာသယေ၊ အစာကျက်အိမ်၌။ ဝါ၊ အစာဟောင်းအိမ်၌။ ဌိတံ။ ပက္ကာသယောနာမ၊ ကျက်ပြီးသောအစာ၏ တည်ရာမည်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ နာဘိပိဋ္ဌိကဏ္ဍကမ္မလာနံ၊ ချက်၊ ကျောက်ဆူးရိုး အရင်းတို့၏။ အန္တရေ၊ အတွင်း၌။ အန္တာဝသာနေ၊ အူမ၏ အဆုံး၌။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ အဋ္ဌဂိုလမတ္တော၊ လက်ရွှစ်သစ်အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ ဝေဠုနာဋိကသဒိဓသာ၊ ဝါးကျည်တောက်နှင့်တူ၏။ ယတ္ထ၊ ယင်း အစာကျက်အိမ်၌။ ဝါ၊ ယင်း အစာဟောင်းအိမ်၌။ [“သန္နိစိတံ တိဋ္ဌတိ”၌စပ်။] သေယျထာပိနာမ၊ ကား။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်ဖြစ်သော။ ဘူမိဘာဂေါ၊ မြေအဘို့၌။ ပတိတံ၊ ကျသော။ ဝသောဒကံ၊ မိုဗ်းရေသည်။ ဩဂဋ္ဌိတော၊ အောက်သို့ လျော့၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဘူမိဘာဂံ၊ ကို။ ပူရေတွာ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိသေယျထာပိကဲ့သို့။

ဝေမေဝု၊ သာလျှင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ၊ အလုံးစုံသော။ အာမာသယေ၊ အစာသစ်အိမ်၌။ ပတိတံ၊ ကျသော။ ပါနဘောဇနာဒိကံ၊ သောက်တွယ်စားတွယ် အစရှိသောအာဟာရသည်။ ဥဒရဂ္ဂိနာ၊ ဝမ်းဗီးကြောင့်။ ဖေဏုဇ္ဈေဟကံ၊ အထက်၌ တိုးပွားသော အမြှုပ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ပက္ကံပက္ကံ၊ ကျက်တိုင်းကျက်တိုင်း။ နိသဒ္ဓါယ၊ ကျောက်ထုံးဖြင့်။ ပိသိတမိဝ၊ ကြိတ်အပ်သကဲ့သို့။ သဏ္ဌဘာဝံ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ အန္တဗိလေ-
 န၊ အူမ၏အခေါင်းဖြင့်။ ဩဂဋ္ဌိတော၊ ဩဂဋ္ဌိတော၊ သက်လျော့၍ သက်လျော့၍။ မဒ္ဓိတော၊ နိပ်၍။ [“ပက္ခိပမာန”၌စပ်။] ဝေဠုပဗ္ဗေ၊ ဝါးဆစ်၌။ ပက္ခိပမာနပဏ္ဍု-
 မတ္တိကာဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ဈေတုတောသော မြေညက်သည်ကဲ့သို့။ သန္နိစိတံ၊

ကောင်းစွာစုမိသည်။ ဟုတော့၊ တိဋ္ဌတိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပက္ခာသယ-
ပဋ္ဌလေန စေတ၊ အစာကျက်အိမ်၏ အပြင်အလွှာဖြင့်၎င်း။ ကရိသတာဂေန စ၊
ကျင်ကြီး၏အဆုံး အဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္တံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

မတ္တလုဂ်န္တိ၊ ကား။ သီသကဋ္ဌာဟဗ္ဗန္တရေ၊ ဦးခေါင်းခွံ၏အတွင်း၌။ ဌိတံ၊
သော။ မိဉ္ဇရာသိ၊ ခြင်ဆီအစုသည်။ အတ္တိ။ [“ဌိတံ” ဟု ရှေးနိဿယ၌ ရှိ၏။ အဗ္ဗ-
န္တရေသည် ဌိတံ၌သာ စပ်ရသောကြောင့် ကောင်း၏။ “ဌိတံ” ဟု သမာသိရှိလျှင်
ဂမကသမာသိ ကြပါ။] တံ၊ ထိုဦးနှောက်သည်။ ဝတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သေတံ၊
ဖြူသည်။ (ဟုတော့)။ အဟိစ္ဆတ္တကပိတ္တိကဝတ္ထံ၊ မှီအပေါင်း အဆင်းနှင့်တူ၏။
[“မိဉ္ဇံ၊ မိဉ္ဇံ” ဟုလည်း ပေးကြ၏။] ဒမိတာဝံ၊ နှိုင်း၏အဖြစ်သို့။ အသမ္ပတ္တဒဋ္ဌ-
ဓိရဝတ္ထံ၊ မရောက်သေးသော ပျက်သောနှိုးရေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏။
ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ဩကာသ-
သဏ္ဌာနံ။ ဒိသတော၊ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။
သီသကဋ္ဌာဟဗ္ဗန္တရေ၊ ၌။ စတ္တာရော၊ လေးခုကုန်သော။ သိပ္ပနိမဂ္ဂေ၊ ချုပ်စပ်
လမ်းကြောင်းတို့ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်းစု၍။ ဌပိတာ၊
ထားအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍာဝိယ၊ မှည့်ကစိုက်တို့ကဲ့သို့။
သမောဟိတံ၊ ပေါင်းစုလျက်။ တိဋ္ဌတိ။ ပရိစ္ဆေဒတော။ သီသကဋ္ဌာဟဿ၊
ဦးခေါင်းခွံ၏။ အဗ္ဗန္တရတလေဟိစေတ၊ အတွင်းပြင်တို့ဖြင့်၎င်း။ မတ္တလုဂ်ဘာဂေ-
နစ၊ ဦးနှောက်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္တံ။ ပေ။ သဒိသောဝ။

ပိတ္တန္တိ ဧတ္ထေ၊ ၌။ (လဗ္ဗမာနာနိ) ပိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ ဗဒ္ဒသည်းခြေ
၎င်း။ အဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ အဗဒ္ဒသည်းခြေ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒေ၊ ၂-မျိုးတို့တည်း။
တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသောသည်းခြေတို့တွင်။ ဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္ထတော၊ အားဖြင့်။
ဗဟလမဓကတေလဝတ္ထံ၊ ပျစ်ချသော မယ်ဆယ်ဆီ အဆင်းရှိ၏။ အဗဒ္ဒပိတ္တံ၊
သည်။ မိလာတ အာကုလိတပုပ္ဖဝတ္ထံ၊ ညှိုးနွမ်းသော ရှုပ်ထွေးသောပန်းပွင့်
အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-မျိုးလုံးလည်းဖြစ်သော။ တံ၊
ထို သည်းခြေသည်။ ဩကာသသဏ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်နှင့်တူသောပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။
ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ ဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ သည်။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ ဣတရံ၊ ဗဒ္ဒ
သည်းခြေမှ တပါးသော အဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ဒီသု၊ အထက်အောက် ၂-ပါး
ကုန်သော။ ဒိသာသု ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ အဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ သည်။
[ဌိတံ ၌ စပ်။] ကေသ လောမ ဒန္တ နခါနံ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ သွား၊ ခြေသည်း
လက်သည်းတို့၏။ မံသဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနဉ္စေတ၊ အသားမှလွတ်သော အရပ်ကို၎င်း။
ထဒ္ဒသုက္ခစမ္ပဉ္စ၊ ကြမ်းသော ခြောက်သောအရေကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ဥဒကံ၊
သည်။ တေလဗိန္နု၊ ဆီပေါက်ကို။ ဗျာပေတွာ၊ ပျံ့နှံ့၍။ (ဌိတံ) ဣဝံ၊ တည်သကဲ့သို့။
(တထာ) အဝသေသသရိရံ၊ ကြွင်းသောကိုယ်ကို။ ဗျာပေတွာ ဌိတံ၊ ၏။

ယမ္ပိ၊ ယင်းအဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်လသော်။ အက္ခိနိ၊ မျက်လုံးတို့သည်။ ပီတကာနိ၊ ရွှေကုန်သည်။ ဝါ၊ ဝါကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဘမန္တိ၊ လည်ကုန်၏။ ဂတ္ထံ၊ ကိုယ်သည်။ ကမ္မတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ကဏ္ဍုယတိ၊ ယား၏။ ဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ ဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ဟဒယပပ္ပါသာနိ၊ နှလုံး အဆုတ်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ယကနမံသံ၊ အသဲဟူသောအသားကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်သော။ မဟာကောသတကံကောသကသဒိသေ၊ ကြီးသော ခဲသီးအိမ်နှင့်တူသော။ ပိတ္တကောသကေ၊ သည်းခြေအိတ်၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ (ဤသို့ သည်းခြေအိတ်၌တည်သောကြောင့် “ဗဒ္ဒ၊ အိမ်ဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော။ ပိတ္တ၊ သည်းခြေ” ဟု ခေါ်သည်။) ယမ္ပိ၊ ယင်းဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်လသော်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဥမုတ္တကာ၊ ရူးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဝိပလ္လတ္တစိတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဟိရေတ္တပွံ၊ အရှက်အကြောက်ကို။ ဆဒေတွာ၊ ရှိ။ အကတ္တဗ္ဗ၊ မပြုထိုက်သော ကိုယ်မှုကို။ ကရေန္တိ၊ အတတ်တဗ္ဗ၊ မပြောဆိုထိုက်သောနှုတ်မှုကို။ ဘာသန္တိ၊ ပြောဆိုကုန်၏။ အစိန္တေတဗ္ဗ၊ မကြံထိုက်သော စိတ်အကြံကို။ စိန္တေန္တိ၊ ကြံကုန်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပိတ္တဘာဇန၊ သည်းခြေ၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္တံ၊ ၏။ ပေ၊ ကေသသဒိသောဝ။

သေမုန္တိ၊ ကား။ သရိရဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်၏အတွင်း၌။ ဧပတ္ထပူရပုမာဏံ၊ တကမ်းစားပြည့် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (တနည်း) ဧပတ္ထပူရပုမာဏံ၊ တသပိတ်ပြည့် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သေမ္ပံ၊ သလိပ်သည်။ (အတ္ထိ)။ [ပါဠိ ၂-မျိုးရှိ၏။ ပူရဟူသောပုဒ်ကိုထောက်လျှင် “ပတ္တ” က မူရင်းဖြစ်ဟန် တူသည်။ ရှေးက ဩမကသပိတ်သည် ‘ယခုသပိတ်များလောက် မကြီး၊ သုံးစလယ်ချက် ထမင်းဆန်ရုံသာ ရှိ၏။’ တံ၊ ထို သလိပ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သေတံ၊ ဖြူသည်။ (ဟုတွာ)။ နာကဗလပဏ္ဏရသဝဏ္ဏံ၊ ဝက်ချေးပနဲရွက်ရည်အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်းရှိ၏။ [“ကန့်ကော်ရွက်ကြမ်းရည်အဆင်း ရှိ၏” ဟု ရှေးနိဿယ ပေး၏။ “ရွှေစဉ်တိုင်းရွက်အဆင်းရှိ၏” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ တနည်းပေး၏။] သဏ္ဌာနဓော၊ ဩကာသသဏ္ဌာနံ၊ ဒိသတော။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒရပဉ္စလေ၊ ဝမ်းအလွှာ၌။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်၏ အလွှာ၌။ ဌိတံ၊ ၏။ ယံ၊ ယင်းသလိပ်သည်။ ပါနဘောဇနာဒီနိ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ် အစရှိသော အာဟာရတို့ကို။ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ စားမျှီရာအခါ၌။ [ဒို့ဓာ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိဋ္ဌိစပ်။] သေယျထာပိနာမ၊ ကား။ ဥဒကေ၊ ၌။ သေဝါလ-ပဏကံ၊ မေ့သေး မေ့ညှင်းသည်။ ကဋ္ဌေဝါ၊ ဒုတ်သည်သော်၎င်း။ ကပါလေ ဝါ၊ အိုးခြမ်းသည်သော်၎င်း။ ပုတန္တေ၊ ကျလသော်။ ဆိဋ္ဌိတွာ၊ ပြတ်၍။ ဒို့ဓာ၊ နှစ်ဖြာ။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ တဖန်။ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ၊ လွှမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ ဝေပျာ-ထာပံ၊ ကဲသံ။

ဝေဝေဝ၊ သာလျှင်။ ပါနဘောဇနာဒိမိ၊ သည်။ နိပတန္တေ၊ သော်။ ဆိဇ္ဇိတော
 ဒ္ဓိဓာ ဟုတော့ ပုန အဇ္ဈောတ္တရိတော တိဋ္ဌတိ။ စ၊ ဆက်။ ယမ္ပိ၊ ယင်း သလိပ်သည်။
 မန္တိတူတေ၊ နည်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လသော်။ ပက္ကဂဏ္ဍောဝိယ၊ ကျက်သောအနာ
 သည်ကဲ့သို့၎င်း။ ပူတိ ကုက္ကုဋ္ဌဗ္ဗေဝံ စ၊ ပုပ်သော ကြက်အူသည်ကဲ့သို့၎င်း။
 (ဟုတော့)။ ဥဒရံ၊ အစာသစ်အိမ်သည်။ ပရမဇေဂုဏ်၊ အလွန်စက်ဆုပ်တူယ
 ကောင်းသည်။ ကုဏပဂန္ဓံ၊ အကောင်ပုပ်အနံ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ စ၊ ဆက်။
 တတော၊ ထိုအစာသစ်အိမ်မှ။ ဥဂ္ဂတေန၊ တက်သော။ ဂန္ဓန၊ အနံ့ကြောင့်။
 ဥဒ္ဓေကောပိ၊ ကြိုထိုးသော လေသည်၎င်း။ မုခမ္ပိ၊ ခံတွင်းသည်၎င်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊
 မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်။ ပူတိကုဏမသဒိသံ၊ ပုပ်သော အကောင်နှင့်
 တူသည်။ ဟောတိ၊ သောစ ပုရိသော၊ နည်းသောသလိပ်ရှိသော ထိုယောကျ်ား
 သည်လည်း။ အပေဟိ၊ ဖဲလော့။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ကို။ ဝါယာပေသိ၊
 လှိုင်စေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထဗ္ဗတံ၊ ပြောဆိုထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့။ (အပြော
 အဆို ခံရခြင်းသို့။) အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ စ၊ ဆက်။ ယံ၊ ယင်းသလိပ်သည်။ ဝဇ္ဇိ-
 တော၊ တိုးပွား၍။ ဝါ၊ တိုးပွားလျှင်။ ဗဟလတ္တံ၊ တူသည်၏အဖြစ်၊ ပျစ်သည်၏
 အဖြစ်သို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ဝစ္စကုဋိယာ၊ ခေါ်။ ပိဓာန-
 ဖလကမိဝ၊ ပိတ်ဖုံးကြောင်းဖြစ်သော ပျဉ်ချပ်သည်ကဲ့သို့။ ဥဒရပဋုလဿ၊
 ဝမ်းရေ၏။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်၏။ အဗ္ဗန္တရေယေဝ၊ အတွင်း၌သာ။ ကုဏပ-
 ဂန္ဓံ၊ အကောင်ပုပ်နံ့ကို။ သန္တိရဋ္ဌိတော၊ (တနည်း) သန္တိရဋ္ဌိတော၊ ပိတ်ချုပ်၍။
 တိဋ္ဌတိ၊ ခေါ်။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ သေမှဘာဂေန၊ သလိပ်၏အဆုံးအတိုဖြင့်။
 ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ပုဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ပူတိလောဟိတဝသေန၊ ပုပ်သောသွေး၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝတ္ထပုဗ္ဗော၊ ဖြစ်သောပြည်သည်။ (အတ္တိ)။ သော၊ ထိုပြည်သည်။ ဝတ္ထတော၊
 အားဖြင့်။ ပက္ကုပလာသဝတ္ထော၊ ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော ဖက်ရွက်အဆင်း
 ရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ မတကသရိရေ၊ သူသေကောင်၌။ ပူတိဗဟလာစာမဝတ္ထော၊
 ပုပ်သော ပျစ်ချွဲသော ထမင်းရည်အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ [ပူတိဗဟလာစာမ-
 ဝတ္ထော ပူတိဗဟလေန အာစာမေန သဒိသော ဟောတိ။—ယောဇနာ။]သက္ကာ-
 နတော ဩကာသသက္ကာနော။ ဒိသတော ဒိသု ဒိသာသု ဇာတော။ ပန၊ ဆက်။
 ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကိုယ်အရပ်၌။ သော၊ ထိုပြည်သည်။

ဝါယာပေသိ။ ။ဝါဓာတ်, ဒိဝါဒိ ယဗ္ဗုဉ်းဖြင့် “ဝါယသိ” ပုဒ်သည် ဝါတော
 ဝါဟတိ စသည်၌ကဲ့သို့ အကမ္မကတည်း၊ ဤ၌ ဒုဂ္ဂန္ဓံဟု ‘က’ရှိနေသောကြောင့် ဝါယာပေသိ
 ဟု ယောဇနာရှိသောပါဌ်သာ ကောင်း၏။ တို့ အမှေတိ၊ တို့ကို။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဝါယာပေသိ။—
 ယောဇနာ။

သန္တိတော၊ ကောင်းစွာစုဝေးသည်။ (ဟုတွာ)။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ပုဗ္ဗဿ၊ ပြည်၏။ နိဗဒ္ဓေါ၊ မြဲသော။ (သော) - ဩကာသောနာမ၊ ထို တည်ရာအရပ် မည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ခါဏုကဏုပ္ပယရဏဂ္ဂိဇာလာဓိဟိ၊ သစ်ငုတ်၊ ဆူးငြောင့်၊ ပုတ်ခတ်ကြောင်း ဒါး လှံ စသော လက်နက်၊ မီးလျှံအစရှိ သည်တို့သည်။ အဘိဟတေ၊ ထိခိုက်အပ်သော။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သရိပုဗ္ဗေသေ၊ အကြင်အကြင် ကိုယ်အရပ်၌။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ သဏ္ဌဟိတွာ၊ ကောင်းစွာ တည်၍။ ပစ္စတိ၊ ကျက်၏။ ဂဏ္ဍပိဋ္ဌကာဒယောဝါ၊ အဖု၊ အနာ အစရှိသည် တို့သည်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဆူးစူးခြင်း စသည်တို့ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ “အနာ အဖုစသည်တို့ ဖြစ်လာကြသည်” ဟူလို။) တဩ တဩဝ၊ ထိုထို ကိုယ် အရပ်၌ပင်။ (ပုဗ္ဗော) တိဋ္ဌတိ၊ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂေန၊ ပြည်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နော၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

လောဟိတန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ (လဗ္ဘမာနာနိ)။ လောဟိတာနိ၊ သွေးတို့သည်။ သန္တိတိလောဟိတဉ္စ၊ သန္တိတိသွေး၎င်း။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ စုဝေးတည်နေသော သွေး၎င်း။ သံသရဏလောဟိတဉ္စ၊ သံသရဏသွေး၎င်း။ ဝါ၊ အကြောတို့ကို လျှောက်သွားသောသွေး၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဒေ၊ ၂-မျိုးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသောသွေးတို့တွင်။ သန္တိတိလောဟိတံ၊ သည်။ ဂဏ္ဌတော၊ အားဖြင့်။ နိပက္ကပယလလာခါရသဝဏ္ဏံ၊ ကျက်ပြီးသော ပျစ်ချဲ့သော ချိပ်ရည်အဆင်းရှိ၏။ သံသရဏလောဟိတံ၊ သည်။ အစ္စလာခါရသဝဏ္ဏံ၊ ကြည်သော ချိပ်ရည် အဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-ပါးစုံသော သွေးသည် လည်း။ ဩကာသသဏ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်နှင့် တူသောပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ သန္တိတိလောဟိတံ၊ သည်။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ၊ ဣတရံ၊ သန္တိတိသွေးမှ တပါးသော သံသရဏသွေးသည်။ ဒွိသု ဒိသာသု ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ သံသရဏလောဟိတံ၊ သည်။ ကေသလောမဒန္တ- နခါနံ၊ တို့၏။ မံသဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနဉ္စေဝ၊ ကို၎င်း။ တဒ္ဓသုက္ကမ္မဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဌပေ- တွာ၊ ၍။ မေနီဇာလာနုသာရေန၊ အကြောတည်းဟူသော ကွန်ယက်ကို အစဉ် လိုက်သော အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နကသရိရံ၊ ဥပါဒိန္နကကိုယ်ကို။ (တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ့ကိုယ်ဟုစွဲလမ်း မှတ်ယူအပ်သော တကိုယ်လုံးကို။) ဖရိတွာ၊ ၍။ ဌိတံ၊ ၍။

သန္တိတိလောဟိတံ၊ သည်။ ယကနဋ္ဌာနဿ၊ အသည်းဌာန၏။ ဟေဋ္ဌာ- ဘာဂံ၊ ကို။ ပူရေတွာ၊ ၍။ ကေပတ္တပူရမတ္ထံ၊ တကွမ်းစားပြည့် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်။ (တနည်း) ကေပတ္တပူရမတ္ထံ၊ တသပိတ်ပြည့် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဟဒယဝက္ကပပျိသာနံ၊ နှလုံး အညှိ အဆုတ်တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ထောက် ထောက်၊ အနည်းငယ်၊ အနည်းငယ်။ ပဂ္ဂရန္တိ၊ ယိုချလျက်။ ဝက္ကဟဒယဟကန-

ပပ္ပါသော၊ အညိန္နလုံး အသည်း အဆုတ်တို့ကို။ တေမယမာနံ၊ စိုဝေလျက်။ ငြိတံ။
ဟိ၊ ပုဒ်။ တသ္မိံ၊ ထိုသွေးသည်။ ဝက္ကဟဒယာဒိနိ၊ တို့ကို။ အတေမေဇ္ဇေ၊ မစို
ဝေလေသား။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပိပါသိတာ၊ လွန်စွာဖြင့်သော မှတ်သိပ်ခြင်း
ရိက္ခန်သည်။ ဝါ၊ ရေသာကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ လော-
ဟိတဘာဂေန၊ သွေးခါအဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္တံ။ အယမာမ။ ပေ။ ကေသသဒိ-
သောဝါ။

သေဒေါတိ၊ ကား။ လောမက္ခပါဒိဟိ၊ အမွေးတွင်း အာဝိသည်တို့ပု။
ပဋ္ဌရဏာအာပေါဓေတု၊ ယိုဝ်းသော အာပေါဓာတ်သည်။ (အတ္တိ)။ သော၊
ထိုချေးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿန္တတိလတေလဝဏ္ဏော၊ အထူးသဖြင့်
ကြည်လင်သော နှမ်းဆီအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ သြကာသသဏ္ဌာနော။ ဒိသ-
တော။ ပေ။ ငာတော။ သြကာသတော။ ဖြင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကိုယ်အရပ်၌။
လောဟိတံ ဝိယ၊ သွေးသည်ကဲ့သို့။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည့်တူ၏။
သေဒယ၊ ၎င်း။ နိဗဒ္ဓေါ၊ သော။ သော၊ သြကာသောနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊
အန္တယကား။ ယဒါ၊ ၌။ အဂ္ဂိသန္တာပဿရိယသန္တာပ ဥတုဝိကာဓုဒိဟိ၊ မီးပူ
နေပူ ဥတုဒါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း အဝရှိသည်တို့ကြောင့်။ သရိရံ၊ သည်။ သန္တပ္ပတိ၊
လွန်သူ။ ပုလောင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥဒကတော၊ မှ။ အဗ္ဗုဇ္ဈတ္တဝိသမ္ပန္နိန္ဒာဝိသ-
မုဋ္ဌာသကုမ္ပဒနာဠကလာပေါ ဝိယ၊ နုတ်အပ်ကာမျှဖြစ်သော မညီမညွတ်ဖြတ်
အပ်သော ကြာစုယ်စည်း၊ ကုမုဒြာကြာအစည်းကဲ့သို့။ သဗ္ဗကေသလောမက္ခပ-
ဝိဝရေဟိ၊ အလုံးစုံသော ဆံတွင်း မွေးညှင်းတွင်း အပေါက်တို့မှ။ ပဋ္ဌရတိ၊
ယိုဝ်းခါး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယ၊ ထိုချေး၏။ သဏ္ဌာနန္တိ၊ ကိုလည်း။ ကေသ-
လောမက္ခပဝိပရာနယေဝ၊ ဆံတွင်း မွေးညှင်းတွင်းအပေါက်တို့၏သား။ ဝသေန၊
စပ်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ၊ ဆက်။ သေဒပရိဂ္ဂဟကေန၊ ချွေးကို ဉာဏ်ဖြင့်
သိမ်းဆည်းသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ကေသလောမက္ခပဝိဝရေ၊ တို့ကို။ ပုရေ-
တွာ၊ ၍။ ငြိတဝသေနော၊ တည်သောချွေး၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ သေဒေါ ကို။
မနသိ၊ ကာတဗ္ဗော။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ သေဒဘာဂေန၊ ချွေး၏ ငါးဆုံး
အဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္တော။ အယမာမ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝါ။

မေဒေါတိ၊ ကား။ ထိနသိနေဟော၊ ထန်သော အစေးသည်။ ဝါ၊ အင်္ဂါခဲ
သည်။ (အတ္တိ)။ သော၊ ထိုအဆီခဲသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ဖာလိတဟလိဒ္ဓိ-
ဝဏ္ဏော၊ ခွဲအပ်ပြီးသောနုနွင်းအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ တာဝ၊
ကိသသရိရမ္၊ ချွေးဦးဝှာ။ (နိဒ္ဓိဋ္ဌယ) ထူလသရိရယ၊ ဝပြွေးသောကိုယ်ရှိသူ၏။
ဓမ္မမံသန္တရေ၊ အရေနှင့် အသားတို့၏ အကြား၌။ ဌပိတကလိနိဏ္ဍေဒကုလ-
ပိလောသိကသဏ္ဌာနော၊ တားအပ်သော နုနွင်းအဆင်းရှိသော ဘြဟ္မပုရားပိုင်း
သဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ဟေတိ၊ ကိသသရိရယ၊ ကြုံလှိုသောကိုယ်ရှိသူ၏။ ယေမံသံ၊
သလုံးသား၎င်း။ ဥရမံသံ၊ ပေါင်သား၎င်း။ ပိဋ္ဌိကတုကနိဿိတံ၊ ကျောက်ဆူးရိုး

၌ရှိသော။ ပိဋိမံသံ၊ ကျောက်ကုန်းသား၎င်း။ ဥဒရဝဋ္ဌိမံသံ၊ ဝမ်းပျဉ်းသား၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ တောနိ၊ ဤအသားတို့ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ဒိဂုဏံ၊ ၂-ဆတက်ကို၎င်း။
ဝါ၊ ၂-ထပ်ကို၎င်း။ တိဂုဏံ၊ ၃-ဆတက်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ၃-ထပ်ကို၎င်း။ ကတွာ၊ ၍။
ဥပိတဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏဒုက္ခလပိလောတိကသဏ္ဌာနေ၊ ။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတော။
ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ထူလဿ၊ ဝဠုးသူ၏။ သကလသရီရံ၊ ကို။ ဖရိတွာ၊
၍၎င်း။ ကိသဿ၊ ကြုံလိုသူ၏။ ဇမံမံသာဒိနိ၊ တို့ကို။ နိဿယ၊ ၍၎င်း။ ဌိတော။
ယံ၊ ယင်း အဆီခဲကို။ သိနေဟသင်္ခံ၊ အစေးဟူသော အရေအတွက်သို့။ ဂတမ္ပိ၊
ရောက်သော်လည်း။ (တနည်း-ဂတမ္ပိ၊ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ ယင်း
အဆီခဲကို။) ပရမဇေဂုစ္ဆတ္တာ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
မုဒ္ဒနိ၊ ဦးထိပ်၌။ တေလတ္တာယ၊ ဆီအကျိုးငှါ။ နေဝ (ဂဏန္တိ)၊ မယူကြကုန်။
နာသတေလာဒိနံ၊ နှာခေါင်းဆီ အစရှိသည်တို့၏။ အတ္တာယ၊ ငါ။ န ဂဏန္တိ။
ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ မံသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ စမ္ပေန၊ ဖြင့်
၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ မေဒဘာဂေန၊ အဆီခဲ၏ အစိုးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နော။
အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

အဿူတိ၊ ကား။ အက္ခိဟိ၊ မျက်လုံးတို့မှ။ ပတ္တရဏကအာပေါဓာတု၊
ယိုစီးသော အာပေါဓာတ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထို မျက်ရည်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊
ဝိပွသန္တတိလတေလဝဏ္ဏံ၊ ။ သဏ္ဌာနတော ဩကာသသဏ္ဌာနံ၊ ဒိသတော။ ပေ။
ဇာတံ၊ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ အက္ခိက္ခပကေသု၊ မျက်လုံးတွင်းသို့၌။ ဌိတံ၊ စ၊
ဆက်။ တေ၊ ဤမျက်ရည်သည်။ ပိတ္တကောသကေ၊ သည်းခြေအိမ်၌။ ပိတ္တမိဝ၊
သည်းခြေကဲ့သို့။ အက္ခိက္ခပကေသု၊ ထို့၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ သန္နိစိတံ၊ သည်။
(ဟုတွာ)။ န တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ယဒါ၊ ၌။ သတ္တာ၊
တို့သည်။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။
မဟာဟသိတံ၊ ကျယ်စွာရယ်ခြင်းကို။ ဟသန္တိ၊ ရယ်ကုန်၏။ ဒေါမနဿဇာတာ၊
ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ရောဒန္တိ၊ ဝိုက်ကုန်၏။
ပရိဒေဝန္တိ၊ မြည်တမ်းကုန်၏။ တတာဂ္ဂပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ (ထိုမျက်ရည်
ထွက်လောက်သော သဘောရှိသော။) ဝိသဘာဂါဟာရံ၊ သဘောမတူသော
အာဟာရကို။ အာဟာရန္တိ၊ စားမျှကြကုန်၏။ [ခန္ဓာကိုယ်၌ မူလကရှိနေသော
ဓာတ်တို့နှင့် သဘောမတူသောကြောင့် ထိုအာဟာရကို “ဝိသဘာဂါဟာရ”
ဟု ခေါ်၏။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ယဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ အက္ခိနိ၊
တို့ကို။ ဓူမရဇပသုကာဒိဟိ၊ မီးခိုး၊ မြို့မှုန့်၊ ပုံ အစရှိသည်တို့သည်။ အဘိဟညန္တိ၊
ထိခိုက်အပ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဧတေဟိ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဝိသဘာဂါ-
ဟာရ ဥတူဟိ၊ ဤ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ သဘောမတူသော
အာဟာရ၊ ဥတူတို့ကြောင့်။ သမုဋ္ဌဟိတွာ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်၍။ အက္ခိက္ခပေ၊

၌။ ပူရေတွာ၊ ရှုံ။ တိဋ္ဌတိဝါ၊ တည်သော်လည်း တည်၏။ ပဂ္ဂရတိဝါ၊ ယိုစီးသော်လည်း ယိုစီး၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿုပရိဂ္ဂဏှကေန၊ မျက်ရည်ကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ အက္ခိကူပေ၊ ၌။ ပူရေတွာ၊ ရှုံ။ ဌိတဝသေနဝ၊ တည်သောမျက်ရည်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ပရိဂ္ဂဏှတဗ္ဗံ၊ သိမ်းဆည်းထိုက်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ အဿုတာဂေန၊ မျက်ရည်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အဟမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ဝသာတိ၊ ကား။ ဝိလိနသ္မေဟော၊ ကျသောအစေးသည်။ (အတ္တိ)။ [မေဒေါ၏ပြောင်းပြန် အဖွင့်တည်း။] သာ၊ ထိုဆီကြည်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ နာဠိကေရ-
 တေလဝဏ္ဏာ၊ အုန်းဆီအဆင်းရှိ၏။ ဣတိပိ ဝတ္ထု ဝနုတိ။ သဏ္ဌာနတော၊ ဖြင့်။ နှာနကာလေ၊ ရေချိုးရာအခါ၌။ ပသန္နဥဒကဿ၊ ကြည်လင်သောရေ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ပရိပ္ပမန္တသိနေဟဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌသဏ္ဌာနာ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်လျက် ပြန့်သော အစေးပေါက်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ [ဗိန္ဒု ၈+သော+ဝိသဋ္ဌော စာတိ ဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌော။ သိနေဟော ဝေ ဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌော သိနေဟဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌော။ ပရိပ္ပမန္တော+၈+သော+သိနေဟ ဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌော စာတိ ပရိပ္ပမန္တ သိနေဟ ဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌော။—
 ယောဇနာ။] ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတာ၊ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ ယေတုယျေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထတလ။ ပေ။ အံသကူဋေသု၊ လက်ဖဝါးအပြင်၊ လက်ဖမိုး၊ ခြေဖဝါးအပြင်၊ ခြေဖမိုး၊ နှာခေါင်းဖု၊ နဖူးပြင်၊ ပခုံးစွန်းတို့၌။ ဌိတာ။

စ၊ ဆက်။ သော၊ ဤဆီကြည်သည်။ ဧတေသု၊ ဩကာသေသု၊ ဤလက်ဖဝါးအပြင် အစရှိသောအရပ်တို့၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ ဝိလိနာဝ၊ ကျသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ န တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ယဒါ၊ ၌။ အဂ္ဂိ-
 သန္တာပ။ ပေ။ ဓာတုဝိသဘာဂေဟိ၊ မီးပူ နေပူ သဘောမတူသောဥတု သဘောမတူသော ဓာတ်တို့ကြောင့်။ တေ ပဒေသော၊ ထိုလက်ဖဝါးအပြင် အစရှိသော အရပ်တို့သည်။ ဥသ္မာဇာတာ၊ ဖြစ်သောအငွေ့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တဒါ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ထိုလက်ဖဝါးအပြင် အစရှိသောအရပ်တို့၌။ [သံသရတိ ၌စပ်။] နှာန-
 ကာလေ၊ ၌။ ပသန္နဥဒကူပရိ၊ ကြည်လင်သောရေ၏ အထက်၌။ သိနေဟဗိန္ဒု၊ ဝိသဋ္ဌော၊ ဝိယ၊ ပြန့်သော အစေးအပေါက်သည်ကဲ့သို့။ ဣတော စိတော စ၊ ဤအရပ် ဤအရပ်သို့လည်း။ သံသရတိ၊ ရွှေ့ရှား၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ “သဉ္ဇရတိ၊ စီးကျသွားလာ၏” ဟု ရှိ၏။) ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝသာတာဂေန၊ ဆီကြည်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ။ အဟမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ခေဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အန္တောမုခေ၊ ပါးစပ်၏အတွင်း၌။ ဖေဏမိဏ္ဍာ၊ အမြှုပ်နှင့်ရောသော။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ (အတ္တိ)။ သော၊ ထို တံထွေးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ သေတော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဖေဏဝဏ္ဏော၊ ရေမြှုပ်အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော ဩကာသသဏ္ဌာနော၊ ဖေဏသဏ္ဌာနော၊ ရေမြှုပ်သဏ္ဌာန်

ရှိ၏။ ဣတိပိ၊ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိ။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတော။ ဩကာသတော၊ ဥဘောဟိ၊ ကပေါလပဿေဟိ၊ ပါးစောင် နံပါးတို့မှ။ ဩရုယ၊ သက်ဆင်း၍။ ဇိဝါယ၊ ခွံ။ ဌိတော။ စ၊ ဆက်။ သေ(သော)၊ ဤတံထွေးသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤလျှာပေါ်၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ သန္နိစိတော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ န တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ယဒါ၊ ခွံ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တထာရူပံ၊ သော။ (ထိုသို့ တံထွေးဖြစ်လောက်သော သဘောရှိသော။) အာဟာရံ၊ ကို။ ပဿန္တိ ဝါ၊ မြင်မှုလည်း မြင်ကုန်၏။ သရန္တိ ဝါ၊ အမှတ်ရမှုလည်း အမှတ်ရကုန်၏။ ဥဏတိတ္ထကဋ္ဌ၊ ကလောဏဗ္ဗိလာနံ၊ ပူသော၊ စပ်သော၊ ခါးသော၊ ငန်သော၊ ချဉ်သော အရသာတို့တွင်။ ကိဉ္စိဝါ၊ တစုံတခုသော အရသာကိုမူလည်း။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ဌပေန္တိ။ ယဒါဝါ၊ ခွံမူလည်း။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဟဒယံ၊ သည်။ အာဂီလာယတိ၊ နာကျင်၏။ [အာပဗ္ဗ-ဂီလေဓာတ်တည်း။] ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသော အာရုံ၌ပင်။ ဇိဂုစ္ဆာဝါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းသည်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ၊ ခွံ။ ခေဋ္ဌော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဥဘောဟိ၊ ကုန်သော။ ကပေါလပဿေဟိ၊ တို့မှ။ ဩရုယ၊ ၍။ ဇိဝါယ၊ ခွံ။ သတ္တာတိ။ စ၊ ဆက်။ သေ(သော)၊ ဤတံထွေးသည်။ အဂ္ဂဇိဝါယ၊ လျှာဖျား၌။ တနုကော၊ ကျသည်။ ဟောတိ။ မူလဇိဝါယ၊ လျှာရင်း၌။ ဗဟလော၊ ပျစ်ချဲ့သည်။ (ဟောတိ)။ စ၊ ဆက်။ မုခေ၊ ခွံ။ ပက္ခိတ္တံ၊ သော။ ပုထုကံဝါ၊ မှီဆန်းကိုသော်၎င်း။ တဏှုလံဝါ၊ ဆန်လှော်ကိုသော်၎င်း။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ခါဒနီယံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ [“တေမေတု”၌စပ်။ နဒိပုဋ္ဌိနေ၊ မြစ်သဲသောင်စ၌။ ခတကူပကသလိလံ၊ တူးအပ်သော တွင်းငယ်လေး၏ ရေသည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ (န ဂစ္ဆတိ)ဝိယ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ ခေဋ္ဌော၊ သည်။) ပရိက္ခယံ။ အဂစ္ဆန္တော၊ မရောက်ဘဲသာလျှင်။ တေမေတု၊ စိုစေခြင်းငှါ။ သမတ္တော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ ခေဋ္ဌဘာဂေန၊ တံထွေး၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒော။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

သိဃံ၊ ဇာတိကတိ၊ ကား။ မတ္တလုဂံတော၊ ဦးနှောက်မှ။ ပက္ခရဏကံအသုစိ၊ ယိုစီးသော မစင်ကြယ်သောအရေသည်။ ဝါ၊ နှပ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထိုနှပ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ တရုဏတာလဋ္ဌိမိဉ္စဝဏ္ဏာ၊ နုသောထန်းသီးစေ့ အဆန်၏ အဆင်းရှိ၏။ သတ္တာနတော ဩကာသသတ္တာနော၊ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတော။ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ နာသပုဋ္ဌေ၊ နှာခေါင်းဖုတို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ၍။ ဌိတော။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ဤနှပ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နှာခေါင်းဖု၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ သန္နိစိတာ ဟုတွာ န တိဋ္ဌတိ။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ ပဒမိနိပတ္တေန၊ ပဒမာကြာဖတ်ဖြင့်။ ဒမိ၊ နို့ဓမ္မကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့တုပ်၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခွံ။ ကဏုကေန၊ ဆူဖြင့်။ ဝိဇ္ဇေယျ၊ ထိုးဖောက်ရာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ တေန၊ ဆီဇွေန၊ ထိုအပေါက်ဖြင့်။ ဒမိမတ္ထု၊ နို့ဓမ္မအကြည်သည်။

ဂဋိတော၊ လျော့၍။ ဗဟိ။ သို့။ ပတေယျယထာ၊ ကျရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။
 ယဒါ။ ဌ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဂေဒန္တိ ဝါ၊ ငိုမှုလည်း ငိုကုန်၏။ ဝိသဘာဂါ-
 ဟာရုဉာတဝေနေ၊ သဘောမတူသော အာဟာရ၊ သဘောမတူသော ဥတု၏
 အစွမ်းဖြင့်။ သဉာတစာတုက္ခောဘာဝါ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဓာတ်ချောက်ချား
 ခြင်းရှိကုန်သည်မှုလည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌ။ အန္တောသိသတော၊
 ဦးခေါင်းအတွင်းမှ။ ပူတိသေမှဘာဝံ၊ ပုပ်သော သလိပ်၏ အဖြစ်သို့။ အာပန္နံ၊
 ရောက်သော။ မတ္တလုနံ၊ ဦးနှောက်သည်။ ဂဋိတော၊ လျော့ကျ၍။ တာလုမတ္တက-
 ဝိဝရေန၊ အာခေါင်ထိပ်၏ အပေါက်ဖြင့်။ ဩတရိတော၊ သက်ဆင်း၍။ နာသပုဋ္ဌေ၊
 တို့ကို။ ပူရေတော၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ ဝါ၊ တည်မှုလည်း တည်၏။ ပဌရတိ ဝါ၊ ယိုစီး
 မှုလည်း ယိုစီး၏။ ပန၊ ဆက်။ သိသံသကိကာပရိဂ္ဂဏေနေ၊ နှပ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်
 သိမ်းဆည်းသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ နာသပုဋ္ဌေ၊ တို့ကို။ ပူရေတော၊ ၍။ ဌိတ-
 ဝသေနေဝ၊ တည်သောနှပ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဏိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒ-
 တော၊ ဖြင့်။ သိသံသကိကာဘာဂေန၊ နှပ်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ။ အယမဿ
 ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

လသိကတိ၊ ကား။ သရိရသန္နိနံ၊ ကိုယ်အဆက်အစပ်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊
 အတွင်း၌။ ပိစ္ဆိလကုဏပံ၊ ပျစ်၍သော အပုပ်သည်။ ဝါ၊ အစေးသည်။ (အတ္တိ)။
 သာ၊ ထို အစေးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ ကဏိကာရနိယျာသဝဏ္ဏာ၊ မဟာ
 လောကုးပင်၏အစေး အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော ဩကာသသဏ္ဌာနာ။ ဒိသ-
 တော။ ပေ။ ဇာတာ။ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌိသန္နိနံ၊ အရိုး အဆက်အစပ်တို့၏။
 အဗ္ဘုဉနကိစ္စံ၊ နယ်ဆီကိစ္စကို။ သာဓယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။ အသိတိသတသန္နိနံ၊
 တရားရှစ်ဆယ်သော အဆက်အစပ်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။
 ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ သော၊ ဤအစေးသည်။ မန္တာ၊ နည်းသည်။
 ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသော်၎င်း။ နိသိဒန္တဿ၊
 ထိုင်သော်၎င်း။ အဘိက္ကမန္တဿ၊ ရွှေသိုသွားသော်၎င်း။ ပဋိက္ကမန္တဿ၊ နောက်သို့
 ပြန်သော်၎င်း။ သမိဉန္တဿ၊ ကွေးသော်၎င်း။ ပသာရေန္တဿ၊ ဆန့်သော်၎င်း။
 အဋ္ဌိကာနိ၊ အရိုးတို့သည်။ ကဋကဋ္ဌာယန္တိ၊ ကဋ ကဋ္ဌဟု အသံပြုကုန်၏။ ဝါ၊
 ခတ်ခတ်ဟု အသံပြုကုန်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ချွတ်ချွတ်မြည်ကုန်၏”ဟု ပေး၏။
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ “စုတ်စုတ်ဆတ်ဆတ် အသံပြုကုန်၏”ဟု ပေး၏။ အနုကရဏ
 သဒ္ဓါဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့နား၌ ကြားသလို အနက်ပေးနိုင်သည်။ ကဋ္ဌ ကဋ္ဌ
 ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် အသံပြုခြင်းအနက်၌ အာယ-ပစ္စည်းသက်။]

အဋ္ဌရသဒ္ဓံ၊ လက်ဖျတ်ဘီးသံကို။ ကရောန္တောဝိယ၊ ပြုသကဲ့သို့။ ဝိဝရတိ၊
 လှည့်လည်၏။ ကေယောဇန ဒွိယောဇနမတ္တမိ၊ တယူဇနာ နှပ်ယူဇနာ အတိုင်း
 အညှိသို့လည်လည်းဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ခရီးအစွန့်ကို။ ဂတဿ၊ သွားသော

ယောကျ်ား၏။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ကုံပွတိ၊ ပျက်၏။ ဂတ္တာနိ၊ ကိုယ်တို့သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (သော၊ ဤအစေးသည်။) ဗဟုကာ၊ များသည်။ ဟောတိ၊ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ထခြင်း ထိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အဋ္ဌိနိ၊ တို့သည်။ န ကဋ္ဌ-ကဋ္ဌာယန္တိ၊ ကဋ္ဌ ကဋ္ဌဟု အသံမပြုကုန်။ ဝါ၊ ခတ်ခတ်ဟု အသံမပြုကုန်။ ဒီဃပိ၊ ရှည်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနိ၊ ကို။ ဂတဿ၊ သွားသော ယောကျ်ား၏။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ န၊ ကုပ္ပတိ၊ ဂတ္တာနိ န ဒုက္ခန္တိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ လသိကာဘာဂေန၊ အစေး၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ အယမဿ၊ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

မုတ္တန္တိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ မာသခါရောဒကဝဏ္ဏံ၊ ပဲကြီး၏ ငန်သော ရေအုဆင်းရှိ၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ပဲပြုတ်ရည်အဆင်းရှိ၏”ဟု ပေး၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ “ပဲကြီးပြုတ်ရည်အဆင်းရှိ၏”ဟု ပေး၏။] သဏ္ဌာနတော၊ ဖြင့်။ အစောမုဒ ဌပိတ ဥဒက ကမ္မန္တရဂတဥဒက သဏ္ဌာနံ၊ အောက်၌ အဝရှိသည် ဖြစ်၍ ထားအပ်သော ရေအိုးအတွင်း၌တည်သော ရေသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော၊ ပေ။ ဇာတံ၊ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ ဝတ္တိဿ၊ စည်ပေါင်း၏။ အဗ္ဗန္တရေ၊ ၌။ ဌိတံ၊ ဝတ္တိပုဋ္ဌော၊ စည်ပေါင်းအထုပ်ကို။ ဝတ္တိနာမ၊ ဝတ္တိ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ သေယျထာပိနာမ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်စည်ပေါင်း၌။ [ပဝိသတိ ၌စပ်။] စန္ဒနိ-ကာယ၊ တံစည်းပွက်၌။ ပက္ခိတ္တေ၊ သော။ အမုဓေ၊ အဝမရှိသော၊ ရဝဏသဇ္ဇေ၊ ဆွေးမြည့်သောအိုး၌။ [“ဇဇရသဇ္ဇေ”ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။] စန္ဒနိကရသော၊ တံစည်းရေသည်။ ပဝိသတိ သေယျထာပိ၊ ဝင်သကဲ့သို့။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုရေ၏။ ပဝိသနမဂ္ဂေါ၊ ဝင်ကြောင်းလမ်းသည်။ န ပညာယတိ သေယျထာပိ၊ မထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။ သရီရတော၊ မှ။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်သည်။ (ဝတ္တံ၊ စည်ပေါင်းအိမ်သို့။) ပဝိသတိ၊ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုကျင်ငယ်၏။ ပဝိသနမဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ နိက္ခမနမဂ္ဂေါ ပန၊ ထွက်ကြောင်း လမ်းသည်ကား။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ယမှ၊ ယင်း စည်ပေါင်းအိမ်သည်။ မုတ္တဿ၊ ကျင်ငယ်ဖြင့်။ ဘရိတေ၊ ပြည့်လသော်။ ပဿာဝံ၊ ကျင်ငယ်ကို။ ကရောမ၊ ပြုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယူဟနံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝတ္တိအဗ္ဗန္တရေနစော၊ စည်ပေါင်းအိမ်၏ အတွင်းဖြင့်၎င်း။ မုတ္တဘာဂေန စ၊ ကျင်ငယ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယမဿ၊ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

[“ပဋိကူလ မနသိကာရေ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ” ဟူသော စကားအရ ကေသအစရှိသည်တို့ဝယ် ပဋိကူလမနသိကာရ၌ ပရိကမ္မံပြုပုံကိုပြပြီး၍ ထိုသို့ ပြုရခြင်း၏ အကျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဝေ ဟိ” စသည်ကိုမိန့်။ ယထာဝရတု မနသိကာရံ

ကိံ ပယောဇနန္တိ မနသိကတွာ အာဟ ဧဝံ ဟိတိအာဒိ။— ယောဇနာ။] ဟိ၊ နှလုံးသွင်းရခြင်း၏အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကေသာဒိ-
 ကေ၊ ကေသာ အစရှိကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဘို့အစုတို့ကို။ ဝဏ္ဏံ၊ ပေ။ ဝသေ-
 န၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ ဖြစ်ရာအရပ်၊ တည်ရာအရပ်၊ အပိုင်းအခြားတို့၏အပြား
 အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်း
 ၎င်း။ နာတိသီလတော၊ အလွန် မမြန်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ နာတိသဏိကတော၊
 အလွန်မနှေးသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော၊ နယေန၊ ဖြင့်။ (မနသိ-
 ကာရကောသလ္လန္တံ ပြခဲ့သောနည်းဖြင့်။ ကာယံ ဩလောကေန္တဿ ဝိသေသန
 စပ်။) ဝဏ္ဏံ၊ ပေ။ ဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနွံ၊ သလိပ် သည်းခြေ သွေး
 ပြည်ဟူသော အာသယ၊ အရပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ ငါးပါး အပြား
 အားဖြင့်။ ပဋိကူလာတိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်တို့ဟူ၍။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်း
 သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ကမနဝသေန၊ ဆံ စသော နာမည်ပညတ်ကို
 လွန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ [ပါကဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ ခွံစပ်။]

သေယျထာပိ၊ ကား။ စက္ခုမတော၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော။ (မျက်စိကောင်း
 သော။) ပုရိသဿ၊ အား။ [ပါကဋ္ဌာနိ ခွံစပ်။] ဝါ၊ သည်။ [ဩလောကေန္တဿ
 ခွံစပ်။] ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနံ၊ ၂-ပါးသောအဆင်း ရှိကုန်သော။ ကုဿမာနံ၊ ပန်းပွင့်
 တို့၏။ ကေသုတ္တကဏ္ဍိတံ၊ တမျိုးတည်းသောချည်ဖြင့် သိကုံးအပ်သော။ မာလံ၊
 ပန်းကုံးကို။ ဩလောကေန္တဿ၊ ကြည့်ရှုလသော်။ သဗ္ဗပုပ္ဖါနိ၊ အလုံးစုံသော
 ပန်းတို့သည်။ အပုဗ္ဗာပရိယမိဝ၊ မရွေးမနှောင်းဖြစ်သကဲ့သို့။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှား
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူသာလျှင်။
 အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဧကသာ အစရှိသည်ဟူ၍။ ဣမံ
 ကာယံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တဿ၊ ကြည့်ရှုလသော်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ
 မ္မော၊ ထိုဆံစသော ကောဋ္ဌာသတရားတို့သည်။ အပုဗ္ဗာပရိယမိဝ၊ ကဲ့သို့။ ပါက-
 ဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ မနသိကာရကောသလ္လကထာယံ၊ ခွံ။
 အာဒိကမ္ပိကဿ ဟိ၊ ပေ။ အာဟစူ တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူ၍။ (ယော)ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

ပန၊ ဆက်။ ဗဟိဒ္ဓိပိ၊ အပသန္တာန်သို့လည်း။ (သုတပါးသန္တာန်သို့လည်း။)
 မနသိကာရံ၊ ကို။ သစေ ဥပသံဟရတိ၊ အကယ်၍ ကပ်ဆောင်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့
 ကပ်ဆောင်လသော်။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေသု၊
 တို့သည်။ ပါကဋ္ဌိဘူတေသု၊ ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်လသော်။ အာဟိဏ္ဏ-
 န္တာ၊ လှည့်လည် သွားလာကုန်သော။ မနုဿတိရစ္ဆာနာဒယော၊ လူ တိရစ္ဆာန်
 အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ သတ္တာကာရံ၊ သတ္တဝါဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဝိ-
 ဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ ကောဋ္ဌာသရာသိဝသေနေဝ၊ ကောဋ္ဌာသအစု၏အဖြစ်ဖြင့်သာ။
 ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်လာကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တေဟိ၊ ထိုလူ တိရစ္ဆာန်စသောသတ္တဝါတို့

သည်။ အဇ္ဈောဟရိယမာနံ၊ စားမျိုးအပ်သော။ ပါနဘောဇနာဒိ၊ သောက်ဘွယ်
စားဘွယ် အစရှိသော အာဟာရသည်။ ကောဋ္ဌာသရာသိမ္မိ၊ ဌ။ ပက္ခိပိယမာန-
မိဝ၊ ထည့်သွင်းအပ်သဲကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အထ၊
ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုပ္ပမုဉ္ဇနာဒိ-
ဝသေန၊ အစဉ်အတိုင်းလွှတ်ခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (မထင်ရှားသော
ကောဋ္ဌာသတို့ကို လွှတ်ခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။) ပဋိကူလပဋိကူလာတိ၊
စက်ဆုပ်ဘွယ်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်တို့ဟူ၍။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ မနသိကရောတော၊
လသော်။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဈာန်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

တတ္ထ၊ ထို ဥပဋ္ဌာန မနသိကာရ၌။ [ရှေ့၌ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဥပဋ္ဌာတိ မနသိကရော-
တောတို့ကို ပြန်၍စွဲသည်။ “တတ္ထာတိ တေသု ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ပဋိကူလ-
ဝသေန စ ဥပဋ္ဌာနေသု”ဟု ယောဇနာ၌ ဥပဋ္ဌာနလောက်သာ စွဲလေသည်။]
ကေသာဒိနံ၊ ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏။ ဝဏ္ဏ၊ ပေး၊ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာ-
နံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တနာမ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် မည်၏။ သဗ္ဗာကာရတော၊
ဝဏ္ဏစသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိကူလဝသေန၊ စက်ဆုပ်
ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တနာမ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်မည်၏။
တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်လသော်။
မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းလသော်။ တက္ကာဟတံ၊ ကြံခြင်းဖြင့် တီးခေါက်
အပ်သည်ကို။ ဝိတက္ကာဟတံ၊ ဝိတက်ဖြင့် တီးခေါက်အပ်သည်ကို။ ကရောန္တဿ၊
လသော်။ ဝါ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်။ ပဋိကူလာရမ္မဏာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်
သည်။ ဟောန္တိ၊ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန၊ ပဌမဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ သည်။
ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ (ကာယဂတာသတိကို အာရုံပြု၍ ပဌမဈာန်ကိုသာ ရနိုင်သည်။)
ပဗ္ဗဘာဂေ၊ ပဌမဈာန်၏ ရှေ့အဘို့၌။ ပရိကမ္မဥပစာရစိတ္တာနိ၊ ပရိကမ္မစိတ်၊
ဥပစာရစိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ၊ တက္ကဖြစ်ကုန်သည်။ သပ္ပိတိကာနိ၊
ကုန်သည်။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ ပဋိကူလနိမိတ္တာရမ္မဏာနိ၊
ပဋိကူလနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာဈာန်
သည်လည်း။ သဝိတက္က သဝိစာရာ၊ သည်။ သပ္ပိတိကာ၊ သည်။ သောမနဿ-
သဟဂတာဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ဘူမန္တရေန၊ ဘုံအထူးအပိုင်း
အခြားအားဖြင့်။ မဟဂ္ဂတာ၊ ရူပါဝစရာ ဟောန္တိ။

[ပဋိကူလအာရုံ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် သောမနဿသဟဂတဖြစ်ရ
သနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ပဋိကူလေပိစ”စသည်ကိုမိန့်။] စ၊ ဆက်။
ပဋိကူလေပိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်လည်းဖြစ်သော။ တေသ္မိံ၊ အာရမ္မဏေ၊ ဤအာရုံ၌။
အာနိသံသဒဿာဝိတာယ၊ အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောမန-

သံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေတ္တာရမ္မဏဗလေန၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော အာရုံ၏အစွမ်းကြောင့်ပင်။ တံ၊ ထိုသောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိကူလအာရုံ၌။ (ကာယကတာသတိ၏ အာရုံ၌။) ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနိ၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသော ဈာန်တို့သည်။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဧတ္ထ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနိ၊ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ နည်း။) (အာရမ္မဏဿ၊ ၏။) ဩဋ္ဌာရိကတ္တာ၊ ကြမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဩဋ္ဌာရိကအာရုံ၌။ ဝိတက္ကဗလေန၊ ဝိတက်၏အစွမ်းကြောင့်သာ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကသမတိက္ကမေန၊ ဝိတက်ကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ (စိတ္တေကဂ္ဂတာ) န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာနကထာမှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနကထာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆိုကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ အဝိသေသတော၊ အထူး မသမညအားဖြင့်။ (ပဋိကူလ ဟု၎င်း၊ ဓာတု ဟု၎င်း၊ ဝဏ္ဏ ဟု၎င်း အထူး မသမညအားဖြင့်။) သာဓာရဏဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သမထ ဝိပဿနာတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဘာဝေတုကာမေန၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေလိုသော။ ဝါ၊ ပါးစေလိုသော။ (ယောဂိနာ၊ သည်။) ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ သင်ယူပြီး၍။ (ဆရာအထံ၌ သင်ယူပြီး၍။) သဇ္ဈာယကာလေဝေ၊ သရဇ္ဈာယ်မှုကိုပြုရာ အခါ၌သာ။ ကေသာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏနိမိတ္တံ၊ ပေ။ နိမိတ္တာနိ၊ ဝဏ္ဏနိမိတ်၊ သဏ္ဌာနနိမိတ်၊ ဒိသာနိမိတ်၊ ဩကာသနိမိတ်၊ ပရိစ္ဆေဒနိမိတ်တို့ကို။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပေါထေတွာ ပေါထေတွာ၊ ဌာန်ကရိုက်တို့ကို ပုတ်ခတ်၍ ပုတ်ခတ်၍။ (ရွေးနိဿယ၌ “ပါဌေတွာ၊ ရွတ်၍” ဟု တပုဒ်တည်းရှိသည်။) ကေကကောဌာသေ၊ တခုတခုသော ကောဌာသ၌။ အယံ၊ ဤ ကောဌာသသည်။ ဧတံသရိက္ခကော၊ ဤအရာဝတ္ထုနှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တိဝိဓေန၊ အနုလောမ စသော သုံးပါးသော အပြားအားဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတဗော။

အယံ ဧတံ သရိက္ခကော။ ။ရွှေ၌ “ကေသာ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊ ဒီသဝရူပိကာ တုလားဒဏ္ဍသဏ္ဌာနာ” ဟု၎င်း၊ “လောမာ ဩနတဂ္ဂတာလမူလသဏ္ဌာနာ” ဟု၎င်း၊ “နခါ မဇ္ဈသကလိကသဏ္ဌာနာ” ဟု၎င်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဥပမာကို ပြခဲ့၏။ ထိုဥပမာတို့ကို ရည်ရွယ်၍ “အယံ၊ ဤကောဌာသသည်။ ဧတံသရိက္ခကော၊ ဤမည်သော အရာဝတ္ထုနှင့် တူ၏” ဟု ဆိုသည်။ ဤဥပမာတို့ကား ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဒိသာ ဩကာသပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တတို့တွင် မပါဝင်သောကြောင့် ဤဥပမာတို့ကိုလည်း နှလုံးသွင်း၍ သရဇ္ဈာယ်ရမည် ဟု ဆိုသည်။ [ဧတေန+သရိက္ခကော ဧတံသရိက္ခကော။]

ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (သဇ္ဈာယော၊ ကာတဗ္ဗော။) တာဝ၊ ဝက္ကပဉ္စက စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) တစပဉ္စကော၊ ဌ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝတ္ထနယေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အနုလောမတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်၎င်း။ ပဋိ-
 လောမတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စာဟံ၊ ၎င်း။ အနုလောမပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။
 ပဉ္စာဟံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုမာသံ၊ တလထက်ဝက် ဆယ့်ငါးရက်ပတ်လုံး။
 သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အာစရိယဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ဆရာ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္နာ၊ ရှိ။ ဝက္ကပဉ္စက၊ ကို။ ဥဂ္ဂတိတော၊ နှုတ်တက်သင်ယူ
 ပြီး၍။ တထေဝ၊ ထို ရှေးနည်းအတူ သာလျှင်။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။
 တတော၊ ဌ။ ဒသပိ၊ ဆယ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။
 ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ရှိ။ အနုမာသံ၊ လုံး။ (သဇ္ဈာယော
 ကာတဗ္ဗော။) ပုန၊ တဖန်။ ပပ္ပါသပဉ္စကာဒိသုပိ၊ ပပ္ပါသပဉ္စက အစရှိသည်တို့
 တွင်လည်း။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော ပဉ္စကကို။ ဥဂ္ဂတိတော၊ ရှိ။ အနုမာသံ၊ လုံး။
 (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) တတော၊ ဌ။ ပဉ္စဒသပိ၊ ကုန်သော။ တေ ကောဋ္ဌာ-
 သေ၊ တို့ကို။ အနုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) မတ္ထလုဂံပဉ္စကံ၊ ကို။ အနုမာသံ
 (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) တတော၊ ဌ။ ဝိသတိ၊ သော။ တေ ကောဋ္ဌာသေ၊
 တို့ကို။ အနုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) မေဒဆက္ကံ၊ ကို။ အနုမာသံ
 (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) တတော၊ ဌ။ ဆဗ္ဗိသတိပိ၊ နှစ်ဆခြောက်ပါးလည်း
 ဖြစ်သော။ တေ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ဧကတော၊ တည်း။ ကတွာ၊ ရှိ။ အနုမာသံ
 (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) မတ္တဆက္ကံ၊ ကို။ အနုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတ-
 ဗ္ဗော။) တတော၊ ဌ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဒုတ္တိံသ၊ ၂-ပါးသော။ ကောဋ္ဌာသေ၊
 တို့ကို။ ဧကတော ကတွာ အနုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) ဣတိဝေ၊ သို့။
 ဆ မာသေ၊ ၆-လတို့ပတ်လုံး။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ သရဇ္ဈာယ်ရာ၌။ (ယောဇနာ၌ “တတ္တာတိ တေသု ဒုတ္တိံသ
 ကောဋ္ဌာသေသု” ဟုစွဲ၏။) ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿ၊ အားကြီးသောမှီရာနှင့် ပြည့်စုံ
 သော။ သပညဿ၊ ဉာဏ်ပညာနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ဝါ၊
 သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဥဂ္ဂဏန္တဿေဝ၊ ဆရာအထံ၌ သင်ယူစဉ်ပင်။ ကောဋ္ဌာသ၊
 တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်လာတတ်ကုန်၏။ ဧကစွဿ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား။
 န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်လာကုန်။ ဧတန၊ ထိုမထင်သော ကောဋ္ဌာသရှိသော ရဟန်း
 သည်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဝိရိယံ၊ ကို။ နဝိသဇ္ဇေ-
 တဗ္ဗံ၊ မစွန့်လွှတ်ထိုက်။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။
 ကောဋ္ဌာသ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထကေ၊ ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်
 ရှိကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ ပန၊
 ဆက်။ ဝေ၊ ဤနည်းဖြင့် ၆-လပတ်လုံးသရဇ္ဈာယ်ဘိရန်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေန္တေ-

န၊ ပြောဟောသော ဆရာသည်။ ပညာဝတော၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဝသေ-
န၊ အစွမ်းဖြင့်။) နေဝ (ကထေတဗ္ဗံ၊ မဟောပြောထိုက်။) မန္တပညဿ၊ နဲ့သော
ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ န ကထေတဗ္ဗံ၊ မဇ္ဈိမပညဿ၊ အလယ်
အလတ်ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ကထေတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ မဇ္ဈိမပညဿ၊
၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာစရိယာ၊ ရှေးအဋ္ဌကတာဆရာတို့သည်။ ဆဟိ မာသေဟိ၊
၆-လတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ပိုင်းဖြတ်၍။ တန္တိ၊ အစဉ်ကို။ ဌပယိသု၊ ထားကြ
ကုန်ပြီ။ [၆-လသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြောဟောသော ဆရာသည် ဉာဏ်ကောင်းသူ
အတွက် ၆-လ မကြာစေရ၊ ဉာဏ်နဲ့သူအတွက် ၆-လ မက သရဇ္ဈာယ်မှုကို
ပြောဟောနိုင်သည်။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဧတ္တာ-
ဝတာပိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ၆-လဖြင့်လည်း။ ကောဋ္ဌာသာ ပါကဋ္ဌာ
န ဟောန္တိ၊ တေန၊ ထို မထင်လာသော ကောဋ္ဌာသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
တတော၊ ထို ၆-လထက်။ ပရမ္ပိ၊ အလွန်လည်း။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော
ဝေ၊ သည်သာ။ စခေါ၊ ထိုသို့ပင် ပြုထိုက်ပါသော်လည်း။ အပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ မပိုင်း
မဖြတ် မရပ်တန့်မူ၍။ (သဇ္ဈာယော၊ ကို။) နော(ကာတဗ္ဗော)။ ဆ ဆ မာသေ၊
၆-လ၊ ၆-လတို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ရပ်တန့်ပြီး၍သာလျှင်။
(သဇ္ဈာယော၊ ကို။) ကာတဗ္ဗော။

သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဏ္ဏော၊ ကို။
န ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော၊ မဆင်ခြင်ထိုက်။ လက္ခဏံ၊ ဓာတုလက္ခဏာ၊ ပဋိက္ခလ-
လက္ခဏာကို။ န မနသိကာတဗ္ဗံ၊ နှလုံးမသွင်းထိုက်။ ကောဋ္ဌာသဝသေနေဝ၊
ကောဋ္ဌာသ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော)။ အာစရိယေနာပိ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည်လည်း။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ အဆင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အဆင်းကို
နှလုံးသွင်း၍။) သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမေတွာ၊
မှတ်သား၍။ န ကထေတဗ္ဗံ၊ မပြောဟောထိုက်။ နိယမေတွာ၊ ၍။ ကထိတေ၊
ပြောဟောအပ်သော်။ ကော ဒေါသော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား
အမေးတည်း။ (နိယမေတွာ၊ ကထိတေ၊ သော်။) သမ္ပတ္တိယမ္ပိ၊ ပြည့်စုံခြင်း၌
လည်း။ ဝိပတ္တိသညာ အာပဇ္ဇနံ၊ ဖောက်ပြန်သော အမှတ်အသား၏ ဖြစ်ခြင်း
သည်။ (ဟောတိ)။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းထင်ပုံက မှန်ကန် ကောင်းမြတ်နေပါလျက် သူက
မှားနေသည်ဟု ထင်တတ်သည်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝဏ္ဏဝသေန၊
အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်
သော်။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ တတာ၊ ထို ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်ဖြင့်
သရဇ္ဈာယ်မှုကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုစဉ်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ သစေ န
ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ မထင်အံ့။ ပဋိက္ခလဝသေနဝါ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်
သော်၎င်း။ ဓာတုဝသေန၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း။ (သစေ)ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ့။

အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ သေ၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိလက္ခဏံ၊ စင်ကြယ်သောလက္ခဏာ ရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ သညိ၊ ဤသို့သော သညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ အာစရိယေန၊ သည်။ ကထိတမေဝ၊ “ဝဏ္ဏဝသေန သဇ္ဈာယံ ကရေဟိ” ဟု ဆိုအပ်သောစကားကိုသာ။ ဝါ၊ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်းသာ။ ကပ္ပေတွာ၊ ကြံဆ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူတတ်၏။ (အဆင်း မထင်ပါဘဲလျက် အဆင်းထင်လာအောင် လုပ်ကြံ၍ ယူတတ်သည်။) ပဋိကူလဝသေန၊ ပဋိကူလ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရေဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေပိ၊ ပြောဆိုအပ်ပြန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ၌လည်း။ တဿ၊ ထိုယောဂီရဟန်းအား။ ဝါ၊ သည်။ တထာ၊ ထို ပဋိကူလ၏အဖြစ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယံ မူကို။ ကရေန္တဿ၊ စဉ်။ ပဋိကူလတော၊ အားဖြင့်။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ့။ ဝဏ္ဏဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဓာတုဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ့။

အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ သေ၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိလက္ခဏံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ သညိ၊ ဟောတိ။ အာစရိယေန၊ သည်။ ကထိတမေဝ၊ “ပဋိကူလဝသေန သဇ္ဈာယံ ကရေဟိ” ဟု ဆိုအပ်သော စကားကိုသာ။ ဝါ၊ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်းသာ။ ကပ္ပေတွာ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဓာတုဝသေန၊ ဖြင့်။ တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရေဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေပိ၊ ပြောဆိုအပ်ပြန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ၌လည်း။ တဿ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ တထာ၊ ထို ဓာတု၏အဖြစ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယံမူကို။ ကရေန္တဿ၊ စဉ်။ ဓာတုတော၊ အားဖြင့်။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ့။ ဝဏ္ဏဝသေန ဝါ ပဋိကူလဝသေန ဝါ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ။ အထ၊ သော်။ သေ၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိလက္ခဏံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ သညိ၊ ဟောတိ။ အာစရိယေန၊ သည်။ ကထိတမေဝ၊ “ဓာတုဝသေန တံ သဇ္ဈာယံ ကရေဟိ” ဟု ဆိုအပ်သောစကားကိုသာ။ ဝါ၊ အတိုင်းသာ။ ကပ္ပေတွာ ဂဏှာတိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အာစရိယေန၊ သည်။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက။) နိယမေတွာ၊ ၍။ ကထိတေ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။

ပန၊ အနွယ်ကား။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ကိန္နိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဆံပင် ဟူသော ကောဋ္ဌာသ၊ မွေးညှင်းဟူသော ကောဋ္ဌာသ၏အစွမ်းဖြင့်။) သဇ္ဈာယံ၊ ကရေဟိ။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော။ ကထံ၊ လျှင်။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ နည်း။) ကေသကောဋ္ဌာသော၊ ဆံပင်အစု၎င်း။ လောမကောဋ္ဌာသော၊ အမွေးအစု၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သဇ္ဈာယံ ကရေဟိ။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗော။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ တဖို့တစု၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရေန္တဿ၊ စဉ်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့

ထင်လာလသော်။ အနေန၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ ဩဝါဒါစရိယဿ၊ ဩဝါဒပေးသောဆရာအား။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ လျှောက်ထားရာ၏။ (ကိံ၊ နည်း။) အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဒုတ္တိံသာကာရံ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ ကရောမိ၊ ပြုပါ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြုပါသော်လည်း။ မယံ၊ တပည့်တော်အား။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာစိက္ခိတဗ္ဗံ)။

အာစရိယေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည်။ ဧတံ၊ ဤ အဆင်းအားဖြင့် ထင်လာသော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကဲ့သို့သော။ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအတုဖြစ်သော။ အကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစစ် မဟုတ်သော။ ဝိလက္ခဏံ၊ စင်ကြယ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝိသဝါဒေတဗ္ဗံ၊ မချွတ်ယွင်းစေထိုက်။ (အထင်မမှားစေထိုက်။) သပ္ပရိသ၊ သူတော်ကောင်း။ သုဓု၊ ကောင်းလေစွာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ရှေးဘဝတုန်းက)။ တယာ၊ သည်။ ဝဏ္ဏကသိဏေ၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၌။ ပရိကမ္ပံ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်မှုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတပုပ္ဖံ၊ ပြုအပ်ဘူးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တေဒေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤဝဏ္ဏအားဖြင့် ထင်လာသောကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ပင်။ တယံ၊ အား။ သပ္ပါယံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဝဏ္ဏဝသေနော၊ ဖြင့်ပင်။ သဇ္ဈာယံ ကရောမိ၊ ဣတိ ဝဏ္ဏဗော၊ တေနပိ၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်လည်း။ ဝဏ္ဏဝသေနော သဇ္ဈာယော ကာတဗော။

သော၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သရဇ္ဈာယ်မှုကို။ ကရောန္တော၊ လသော်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ နိလကံ၊ ညှိသောအဆင်းရှိသော ကသိုဏ်း၎င်း။ ပီတကံ၊ ရွှေသောအဆင်းရှိသော ကသိုဏ်း၎င်း။ လောဟိတကံ၊ နီသော အဆင်းရှိသော ကသိုဏ်း၎င်း။ ဩဒါတံ၊ ဖြူသော အဆင်း ရှိသော ကသိုဏ်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏကသိဏာနိ၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်းတို့ကို။ လဘတိ၊ ရတတ်၏။ ကတံ၊ အဘယ်သို့။ (လဘတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထို ယောဂီရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ ကေသလောမ-ပိတ္တေသုစေဝ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ သည်းခြေတို့၌၎င်း။ အက္ခိနံ၊ မျက်လုံးတို့၏။ ကာဠကဋ္ဌာနေစ၊ မည်းနက်သောအရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ နိလံ နိလန္တိ၊ ညှိသော အဆင်း၊ ညှိသောအဆင်းဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနာနိ၊ စတုက္ကဈာန် ပဉ္စကဈာန်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။ ကတော၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတော၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပဏာတိ၊ ရောက်တတ်၏။

ပန၊ ကား။ မေဒသ္မိံ၊ အဆီခဲ၌၎င်း။ အက္ခိနံ၊ တို့၏။ ပီတကဋ္ဌာနေစ၊ ရွှေသော အရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ပီတကံ ပီတကန္တိ၊ ရွှေသောအဆင်း၊ ရွှေသောအဆင်းဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတုက္က ပဉ္စကဈာနာနိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဈာနံ၊ ပေ။

ပါပုဏ္ဏတိ။ ပန၊ ကား။ မံသလောဟိတေသု၊ အသား အသွေးတို့၌၎င်း။ အက္ခိန္နံ၊ တို့၏။ ရတ္တဋ္ဌာနေစ၊ နိသောအရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ လောဟိတကံ လောဟိတ-
ကန္တိ၊ နိသောအဆင်း၊ နိသောအဆင်း ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတုက္က-
ပဉ္စကဋ္ဌာနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဈာနံ၊ ပေ။ ပါပုဏ္ဏတိ။ ပန၊ ကား။ နုဒ္ဒန္တဓမ္မာဋ္ဌိသု၊
ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွား၊ အတွင်းရေ အရိုးတို့၌၎င်း။ အက္ခိန္နံ၊ တို့၏။
ပဏ္ဍရဋ္ဌာနေစ၊ ဖြူသောအရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဩဒါတံ ဩဒါတန္တိ၊ ဖြူသော
အဆင်း၊ ဖြူသောအဆင်း ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စတုက္က ပဉ္စကဋ္ဌာနာနိ၊
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဈာနံ၊ ပေ။ ပါပုဏ္ဏတိ။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝဏ္ဏဝေဓာ၊ ဖြင့်။ အဘိ-
နိဝိဋ္ဌဿ၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ယာဝ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
တိုင်အောင်။ နိဂမနံ၊ နိဂုံးတည်း။ ဝါ၊ အဆုံးသတ်တည်း။

အပရဿ၊ အခြားသော ယောဂီရဟန်းအား။ ဝါ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဠာယံ ကရောန္တဿ။ ပဋိကူလတော၊ အဖြစ်ဖြင့်။ (သစေ)
ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ။ အထာသော။ အနေန၊ သည်။ ဩဝါဒါစရိယဿ၊ အား။ အာစိက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ လျှောက်ရာ၏။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤပဋိကူလအားဖြင့် ထင်လာ
သော အာရုံသည်။ ပေ။ သဠာယော ကာတဗ္ဗော၊ တဿ၊ ထိုယောဂီရဟန်း၏။
ဝါ၊ သည်။ ကေသာနာမ၊ ဆံပင်တို့ မည်သည်။ အဇညာ၊ လူအပေါင်းကို မထိုက်
ကုန်။ ဝါ၊ လူအပေါင်းအတွင်းသို့ ထည့်သွင်းခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်။ (ဇန အရဟ-
န္တိ ဇညာ။ ဇန- နောင် အရဟတိအနက်၌ ကျပစ္စည်း၊ နျကို ဥပြ၊ ဒွေဘော်
လာ။) ဒုဂ္ဂန္ဓာ၊ မကောင်းသောအနိရိက္ခိ၏။ ဇေဂုစ္ဆာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဖြစ်ကုန်၏။
ပဋိကူလာ၊ ငွ်ရွာဘွယ်ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိကူလဝသေန သဠာယံ
ကရောန္တဿ၊ ပြုစဉ်။ ပဋိကူလာရမ္ပဏေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အာရုံ၌။ ပဌမဇ္ဈာနံ
နိဗ္ဗတ္တတိ။ သော၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ ဈာနံ၊ ပေ။ နိဂမနံ။

အပရဿ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသဝသေန သဠာယံ ကရောန္တဿ။
ဓာတုတော၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။
ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ လသော်။ ကိဝိသံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊
နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ လောမ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊
(နိဗ္ဗိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) ကေသာ၊ တို့သည်။ ဝဓိကမတ္တကေ၊ တောင်ပို၊ အထက်၌။
ဇာတကုဏ္ဍတိဏကာနိဝိယ၊ ပေါက်သော တုံးတိတိ မြက်တို့သည်ကဲ့သို့။ (အဖျား
မချွန်သော မြက်တို့သည်ကဲ့သို့။) ဟုတွာ၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ လောမာ၊ တို့သည်။ ပုရာဏ-
ဂါမဋ္ဌာနေ၊ ရှေးဟောင်း ရွာနေရာ၌။ ဇာတဗ္ဗတိဏကာနိဝိယ၊ ပေါက်သော
နေဇာမြက်တို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။) နခါ၊ တို့သည်။ ဒဏ္ဍကေသု၊
ရုတ်ချောင်းငယ်တို့၌။ ဌဝိတဒ်ဒုကမလဋ္ဌိကောသကာ ဝိယ၊ ထားအပ်သော
သင်မည်သည်စေ အအိမ်တို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။) ဒန္တာ၊ တို့သည်။

မတ္တိကာပိဏ္ဍေ၊ မြေညက်စိုင့်၌။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ဌပိတ အလာဗုဗီဇာနိ
ဝိယ၊ ထားအပ်သော ဗူးစေတိုသည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) တစော၊
သည်။ ဝိဏာပသိဗ္ဗကေ၊ စောင်းခွက်၌။ ပရိယောနဒ္ဒ အလ္လဂေါစမ္ပံ ဝိယ၊
မြွေးယှက်ဖွဲ့ကျက်အပ်သော စုံသော နွားအရေသည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။)
[ဝိဏာပသိဗ္ဗကေ ဝိဏာဒေါဏိယံ။—ယောဇနာ။]

မံသံ၊ သည်။ ဘိတ္တိယံ၊ နံရံ၌။ အနုလိတ္တမတ္တိကာဝိယ၊ အဖန်ဖန် သုတ်လိမ်း
အပ်သော မြေညက်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) နှာရ၊ သည်။ ဒဗ္ဗသမ္မာရ-
ဗဒ္ဒဝလ္လိ ဝိယ၊ သစ် အဆောက်အဦတို့ကို ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ဖြစ်သော နွယ်သည်
ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) အဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥဏာပေတွာ၊ ထောင်မတ်စေ၍။ ဝါ၊
စိုက်ထောင်၍။ ဌပိတဘိတ္တိဒဗ္ဗသမ္မာရော ဝိယ၊ ထားအပ်သော နံရံ သစ် ဝါး
အဆောက်အဦသည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) အဋ္ဌိမိဉ္ဇ၊ သည်။ မဟာဝေဏု-
မှိ၊ ဝါးကြီး၌။ ပက္ခိတ္တသေဒိတဝေတ္တဂ္ဂံဝိယ၊ တည့်အပ်သော ပြုတ်ဖြောအပ်သော
ကြိမ်ညွန့်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) ဝက္ကံ၊ ၎င်း။ ယဒယံ၊ ၎င်း။ ယကနံ၊
၎င်း။ ကိလောမကံ၊ ၎င်း။ ပိဟကံ၊ ၎င်း။ ပပ္ပါသံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ၆-ပါး
ကုန်သော။ ဣမေ ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ သူနကာရသရံ ဝိယ၊ ဟင်းလျာ
ချက်ပြုတ်မှုကိုပြုသော စဇီသည်၏အိမ်ကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဥပဋ္ဌာဟန္တိ။ ဒုတ္တိံ သဟတ္ထံ၊
၃၂-တောင်ရှိသော။ အန္တိ၊ သည်။ လောဟိတဒေါဏိယံ၊ သွေးစားကျင်း၌။
သံဝေလ္လေတွာ၊ ခွေ၍။ ဌပိတသရသပေါဝိယ၊ ထားအပ်သော ရေမြေသည်
ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) အန္တဂုဏံ၊ အူမကို ချည်ကြောင်းဖြစ်သော အူသိမ်
သည်။ ပါဒပုဉ္ဇနကေ၊ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းတို့ကို။ သိဗ္ဗိတရဇ္ဇုကာဝိယ၊ ချုပ်စပ်
ကြောင်း ကြိုးငယ်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။)

ဥဒရိယံ၊ သည်။ ပရိသာဝနေ၊ ပုဝါရေစစ်၌။ သိထိလဗန္ဓတဏှာလံဝိယ၊
လျော့လျော့ဖွဲ့အပ်သော ဆန်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) ကရိယံ၊ သည်။
ဝေဏုပဗ္ဗေ၊ ဝါးဆစ်၌။ ပက္ခိတ္တပဏှမတ္တိကာဝိယ၊ တည့်အပ်သော ဖြော့တော့
ဝါဝင်းသော မြေညက်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) မတ္တလုဂံ၊ သည်။
ဩမဇ္ဈိတွာ၊ အောက်သို့ ဖိနှိပ်၍။ ဌပိတ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးခဲကုန်
သော။ တဏှာလပိဋ္ဌပိဏ္ဍာဝိယ၊ ဆန်မှုန့်ခဲတို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။)
ဒွါဒသဝိဓ၊ ၁၂-ပါး အပြားရှိသော။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ (ပိတ္တမုစ္စ မုတ္တံ
တိုင်အောင် အာပေါဓာတ် လွန်ကဲသော ကောဋ္ဌာသသည်။) ပဋိပါဠိယာ၊
အစဉ်အတိုင်း။ (စီတန်းလျက်။) ဌပိတေသု၊ ထားအပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသသု၊
တဆယ့်နှစ်လုံးကုန်သော။ ဥဒကသရာဝကေသု၊ ရေသောက်ခွက်ငယ်တို့၌။ ပူရိတ-
ဥဒကံ ဝိယ၊ ပြည့်စေအပ်သော ရေသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ပြည့်နေသော ရေသည်ကဲ့သို့။
ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။

အတ၊ ထိုသို့ ထင်လာလသော်။ အနေန၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဩဝါဒါ-
စရိယဿ၊ အား။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ငါ။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤဇာတ်အဖြစ်
ဖြင့် ထင်လာသောအာရုံသည်။ ပေ။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ တတြ၊ ထိုဇာတ်
အဖြစ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ မနသိကာရမုခေ-
နေဝ၊ နှလုံးသွင်းမှုကို အဦးပစာနပြုသဖြင့်သာ။ သဇ္ဈာယဝိဓာနံ၊ သရဇ္ဈာယ်ပုံ
အစီအရင်တည်း။ [အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းကို သရဇ္ဈာယ်ဟု ခေါ်သည်။ သရ၊
အသံ။ အဇ္ဈာယ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း။] ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ကေသာ၊ ထိုသည်။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ပရိယောနန္ဒိတွာ၊ မြေးယုက်၍။ ဝါ၊
ဖွဲ့ကျက်၍။ ဌိတစမ္ပေ၊ တည်သောအရေ၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေ၊ ထို
ဆံပင်တို့သည်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ သီသံ၊ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဌိတစမ္ပေ ဇာတာ။
ဣတိ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ သီသံ၊ ကို။ ပရိယောနန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဌိတစမ္ပေ၊
သည်လည်း။ ကေသာ၊ ထိုသည်။ မယံ၊ ငါအရေပေါ်၌။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ
န ဇာနာတိ၊ မသိတတ်။ ဧတေ၊ ဤ ဆံပင်တို့သည်။ အစေတနာ၊ စိတ် စေတနာ
မရှိကုန်။ အပ္ပာကတော၊ ရုပ် အပ္ပာကတတို့တည်း။ သုဿ၊ အတ္တမ္ပ ကင်းဆိတ်
ကုန်၏။ ယဒ္ဓါ၊ ကြမ်းတမ်းကုန်၏။ ပတ္တိတ္ထာ၊ ခက်မာကုန်၏။ သော၊ ဤ ဆံပင်
အပေါင်းသည်။ ပထဝီဓာတု၊ တည်း။ ဣတိ မနသိကဏေတိ။

လောမာ၊ ထိုသည်။ သရိရံ၊ ကိုယ်ကို။ ပရိယောနဟနစမ္ပေ၊ ဖွဲ့ကျက်ကြောင်း
ဖြစ်သော အရေ၌။ ဇာတာ။ တေ၊ ထို အမွေးတို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။ သရိရံ
ပရိယောနဟနစမ္ပေ ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။ သရိရံ၊ ကို။ ပရိယောနဟနစမ္ပေ၊
သည်လည်း။ လောမာ၊ ထိုသည်။ မယံ၊ ငါအရေပေါ်၌။ ဇာတာ။ ဣတိ န
ဇာနာတိ။ ဧတေပိ၊ ဤအမွေးတို့သည်လည်း။ အစေတနာ။ [အပ္ပာကတတစသည်
တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] နခါ၊ တို့သည်။ အင်္ဂုလိနံ၊ လက်ချောင်းတို့၏။ အဂ္ဂေ-
သု၊ အဖျားတို့၌။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ မယံ
အင်္ဂုလိနံ အဂ္ဂေသု ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။ အင်္ဂုလိနံ၊ တို့၏။ အဂ္ဂါနိပိ၊ အဖျား
တို့သည်လည်း။ နခါ အမ္မေသု ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။ ဧတေပိ၊ ဤ ခြေသည်း
လက်သည်းတို့သည်လည်း။ အစေတနာ။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ဟနကဋ္ဌိကေ၊ မေးရိုး
၌။ ဇာတာ။ တေ၊ ထိုသွားတို့သည်။ မယံ ဟနကဋ္ဌိကေ ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။
ဟနကဋ္ဌိကမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဒန္တာမယိ ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ ဧတေပိ၊ ဤ
သွားတို့သည်လည်း။ အစေတနာ။ တစော၊ သည်။ သရိရံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။
ပရိယောနဓ္မံ၊ မြေးယုက်အပ်၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ သရိရမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟံ၊
ကို။ တစေန၊ သည်။ ပရိယောနဓ္မံ၊ ဣတိ န ဇာနာတိ။ အယမ္ပိ၊ ဤအရေသည်
လည်း။ အစေတနော။ မသံ၊ သည်။ မယံ၊ သရိရံ အနုလိတ္တံ၊ အပန်ဖန် လိမ်းကျ
အပ်၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ သရိရမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟံ မံသေန အနုလိတ္တံ။ ဣတိ

န ဇာနတ်။ လူဒမ္ပိ၊ ဤအသားသည်လည်း။ အစေတနံ။ နှာရူသည်။ အဟံ အဋ္ဌိ-
ပုဉ္ဇေ၊ အရိုးအစုကို။ အာဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ဌိတံ။ လူတိ န ဇာနတ်။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇောပိ၊
သည်လည်း။ နှာရူဇာလေန၊ အကြောတည်းဟူသော ကွန်ယက်ဖြင့်။ အဟံ၊
ကို။ အာဗန္ဓေါ၊ ဖွဲ့အပ်၏။ လူတိ န ဇာနတ်။ လူဒမ္ပိ၊ ဤ အကြောသည်လည်း။
အစေတနံ။

သီသဋ္ဌိ၊ သည်။ အဟံ ဂီဝဋ္ဌိကေ၊ လည်ဂုတ်ရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတံ။ လူတိ န
ဇာနတ်။ ဂီဝဋ္ဌိကမ္ပိ၊ သည်လည်း။ မယိ၊ ၌။ သီသဋ္ဌိကံ ပတိဋ္ဌိတံ။ လူတိ န
ဇာနတ်။ ဂီဝဋ္ဌိ၊ သည်။ အဟံ၊ ပိဋ္ဌိကဏှကေ၊ ကျောက်ဆူးရိုး၌။ ဌိတံ။ လူတိ
န ဇာနတ်။ ပိဋ္ဌိကဏှကောပိ ။ ပေ ။ [“န ဇာနတ် မယိ ဂီဝဋ္ဌိကံ ပတိဋ္ဌိတန္တိ”
စသည်ကို ပေယျာလမြုပ်သည်။] ကဋ္ဌိဋ္ဌိကံ၊ ခါးရိုးသည်။ ပေ၊ ဥရုဋ္ဌိကံ၊ ပေါင်ရိုး
သည်။ ပေ။ ဇဗ္ဗိဋ္ဌိကံ၊ ခြေသလုံးအရိုးသည်။ ပေ ။ ဂေါပုကဋ္ဌိကံ၊ ဖမျက်ရိုးသည်။
အဟံ၊ ပဏှိကဋ္ဌိကေ၊ ဖနောင်အရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတံ။ လူတိ န ဇာနတ်။ ပဏှိကဋ္ဌိက-
မ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟံ၊ ဂေါပုကဋ္ဌိကံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်ပင့်၍။ ဌိတံ။ လူတိ
န ဇာနတ်။ ပေ။ ဂီဝဋ္ဌိကံ၊ သည်။ အဟံ သီသဋ္ဌိကံ ဥက္ခိပိတွာ ဌိတံ။ (ပြခဲ့သော
အရိုးတွေကို မိမိက မြှောက်ပင့်၍နေရသည်။) လူတိ န ဇာနတ်။

ပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အဋ္ဌိနိ၊ သီသဋ္ဌိစသော အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိ-
ယာ၊ အစွန်းချင်းအားဖြင့်။ ဌိတာနိ၊ အောက်အောက်အရိုး၌ တည်ကုန်၏။
(အဟံ အဋ္ဌိပုဉ္ဇော၊ ဤအရိုးအစုကို။) အနေကသန္နိယမိတော၊ တပါးမက
မျှားစွာသော အဆက်အစပ်တို့သည် စောင့်ရှောက်ဖွဲ့စပ်အပ်၏။ ဂေဟိစိ၊ တစုံ
တယောက်တို့သည်။ န ဗန္ဓေါ၊ ဖွဲ့စပ်အပ်သည် မဟုတ်။ နဟာရူဟိ၊ အကြော
တို့သည်။ ဗန္ဓေါ၊ ၏။ ဇရာယ၊ ဇရာသည်။ စောဒိတော၊ မရအသို့ရောက်အောင်
တိုက်တွန်း နှိုးဆော်အပ်၏။ အစေတနော၊ စိတ်စေတနာ မရှိ။ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရူ-
ပမော၊ ထင်းနပ်ထင်းဆွေး ဥပမာရှိ၏။ [အချို့နေရာ၌ “ကဋ္ဌကလိင်္ဂ” ဟု ရှိ၏။]
လူဒမ္ပိ၊ ဤအရိုးသည်လည်း။ အစေတနံ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇေ၊ သည်။ ဝက္ကံ၊ သည် ။ ပေ။
မတ္ထလုင်္ဂံ၊ သည်။ အစေတနံ၊ ပေ။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်တည်း။ လူတိ မနသိ
ကရေတိ။ ပိတ္တံ၊ သေမှံ၊ ပေ။ မုတ္တံ၊ အစေတနံ အဗျာကတံ သည်။ ယူသဂတံ၊
အရည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။ လူတိ မနသိကရေတိ။

ဒွေ၊ ကုန်သော။ လူမေ မဟာဘူတေ၊ ဤ ဝထဝီ အာပေါ မဟာဘုတ်တို့ကို။
ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥဒရေ၊ ရင်၌။
ဥဿဒါ၊ များသော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
နာသာယ၊ နှာခေါင်း၌။ ဥဿဒါ၊ သော။ ဝါယောဓာတု ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ လူမေ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ အား။
ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ဟောတိ။ မဟာဘူတနုဗ္ဗေ၊ မဟာဘုတ်

မည်သည်ကို။ ဥပါဒါရူပေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဥပါဒါရူပံ၊ ကို။ မဟာဘူတေန၊ ဖြင့်။ (ပရိစ္ဆိန္နံ)။ အာတပေါနာမ၊ နေပူမည်သည်ကို။ ဆာယာယ၊ အရိပ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နောယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဆာယာ၊ ကို။ အာတပေန၊ ဖြင့်။ (ပရိစ္ဆိန္နောယထာ)။ ဝေမေဝ၊ မဟာဘူတံ ဥပါဒါရူပေန ပရိစ္ဆိန္နံ။ ဥပါဒါရူပံ မဟာဘူတေန (ပရိစ္ဆိန္နံ)။ အထ၊ ထင်လာရာထိအခါ၌။ အထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ တေ ဝီသတိ၊ ၂၃-ပါးသော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ တည်း။

ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂက္ခန္ဓာ၊ လသော်။ အာယတနဒွါရဝသေန၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတန၊ စံက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ (တနည်း-အာယတနဒွါရဝသေန၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့် စပ်သဖြင့်။) အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ ပါကဋံ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟော၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော ရုပ်တရား နာမ်တရားသည်။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ [ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟော ပရိဂ္ဂဟောတဗ္ဗရူပါရူပံ-ယောဇနာ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာနှင့် အရတူအောင် ပရိဂ္ဂဟောတဗ္ဗရူပါရူပံ ဟု ဖွင့်သည်။ “ရုပ်နာမ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်”ဟု အနက်မပေးရ။ ထိုသို့ပေးလျှင် ပဉ္စက္ခန္ဓာနှင့် အရမတူသောကြောင့် တဝါကျတည်း၌ ဝိဘတ်တူ မထားနိုင်။] ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ အာယတနာနိ ဟောန္တိ။ ဣတိ ခန္ဓာယတနဓာတုဝသေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ယမကတာလကန္တံ၊ အစုံဖြစ်သော ထန်းဥကို။ ဝါ၊ ထန်းဖြစ်ကို။ ဖာလေန္တော ဝိယ၊ ခွဲလိုက်သကဲ့သို့။ ဒွေ ကောဠာသေ၊ နှစ်ဘို့ နှစ်စုတို့ကို။ ကတွာ၊ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [“ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ ဝိဘရတိ”တို့၌ စပ်။] ဣဓံ နာမရူပံ၊ သည်။ အဟေတု၊ အကြောင်းမရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ အပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) အပ္ပစ္စယံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ နိဗ္ဗတ္တံ)။ သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) သပ္ပစ္စယာ၊ တူသောအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ပန၊ ဆက်။ အထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ (သော)

သပ္ပစ္စယာ။ ။ဋီကာ၌ “သပ္ပစ္စယဘာဝါ”ဟု ဖွင့်၏။ “သဟ ပစ္စယေန ယံ ဝတ္တတိတိ သပ္ပစ္စယံ”ဟု ပဌမဝိဂ္ဂဟိပြုပြီးနောက် ဘာဝပဓာန ဘာဝလောပကြံ၍ “သပ္ပစ္စယ” ဖြစ်၏။ ထို့နောက် သ္ဘာဝိဘတ်ဖြင့် “သပ္ပစ္စယာ”ဟု ပြီးသည်။ (တနည်း) “သမာနော + ပစ္စယော သပ္ပစ္စယော”ဟု ကမ္မဓာရသမာသံ တွဲ၍ သ္ဘာဝိဘတ်ဖြင့် “သပ္ပစ္စယာ”ဟု ဖြစ်သည်။ ဤဋီကာအဖွင့်အလို ၂-နည်းပေးထား၏။ ဤသပ္ပစ္စယာကိုကြည့်၍ ရှေ့ဝါကျ၌ “န အပ္ပစ္စယာ”ဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်။ မူရင်းမှာ-“အပ္ပစ္စယံ”ဟု ရှိမှတ်ထင်သည်။

ဟေတု၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ (သော)ပစ္စယော၊ ထို အထောက်အပံ့သည်။ ကော
ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မ-
ပစ္စယာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အာဟာရပစ္စယာ၊ ကြောင့်၎င်း။ (နိဗ္ဗတ္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။
တဿ၊ ထို နာမ်ရပ်၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ၍။ အတိတေပိ၊ ခွဲလည်း။
ပစ္စယာစေဝ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်၎င်း။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မာ စ၊ အကြောင်း-
ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့သည်၎င်း။ (အတ္တိ)။ အနာဂတေပိ၊ ခွဲလည်း။
တေရဟိပိ၊ ခွဲလည်း။ ပစ္စယာစေဝ၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မာ စ(အတ္တိ)။ တတော၊ ထို
အကြောင်းအကျိုးထက်။ ဥစ္စံ၊ အလွန်။ သတ္တောဝါ၊ သတ္တဝါသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလော
ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဂ္ဂေဝ၊ သတ္တ မဗက် သက်သက်သော
ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအစုသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ အဗ္ဗါသု၊ ကာလ
တို့၌။ ကင်္ခံ၊ ကို။ ဝိတရတိ၊ လွန်မြောက်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။
သင်္ခါရသလ္လက္ခဏာ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို မှတ်သားတတ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဉာတ-
ပရိညာနာမ၊ ဉာတပရိညာ မည်သည်။ (သိအပ် သိထိုက်သော တရားတို့ကို
ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မည်၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ ရုပ်နာမ်
နှစ်ဝ သင်္ခါရတို့ကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ကောင်းစွာ မှတ်သားပြီး၍။ ဌိတဿ၊ သော။
ဘိက္ခုဿ၊ ၏။ ဒသမလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနေ၊ ၌။ မူလံ၊ အခြေ
အမြစ်သည်။ ဩတိဏ္ဍိနာမ၊ သက်ရောက်သည် မည်သည်။ ဟောတိ။ [ရုပ်နာမ်
သင်္ခါရတို့ကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းမိသောအခါ ကင်္ခါဝိတရဏ
ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်မှ မခွါနိုင်အောင် သာသနာတော်ဝယ်
အမြစ်တွယ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်-ဟုလို။] ပတိဋ္ဌာ၊ ထောက်တည်ရာသည်။ လဒ္ဓါ
နာမ၊ ရအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယတဂတိကော၊ မြဲသော သုဂတိ
ရှိသော။ စူဠသောတာပနောနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ တထာရူပံ၊
သော။ (အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူနိုင်လောက်သောသဘောရှိသော။) ဥတုသပ္ပါယံ၊
လျှောက်ပတ်သော ဥတုကို၎င်း။ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ၊ လျှောက်ပတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို

နိယတဂတိကော။ ။ ဤ နိယတဂတိရှိသော စူဠသောတာပန်မှာ အခြေခံဖြစ်သော
သီလဝိသုဒ္ဓိသည်၎င်း၊ သမာဓိဟူသော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသည်၎င်း၊ ဓမ္မိရသေးသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်
ထက်သန်ရုံမျှဖြင့် နိယတဂတိ မဟုတ်နိုင်သေး။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာကိုမှီသော
အောက်ပါဂါထာကို မှတ်သားအပ်၏။ အနက်ကို သင်္ဂြိုဟ်တာသုဒ္ဓိကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း၌
ရှုပါ။

ဝိသုဒ္ဓသီလစိတ္တေဟိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏိကော။
စူဠသောတာပနော နာမ၊ တဒတ္ထိ ဝါယမေ တတော။

၎င်း။ ဘောဇနသပ္ပါယံ၊ လျှောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်ကို၎င်း။ ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံ၊ လျှောက်ပတ်သော တရားနာရခြင်းကို၎င်း။ လဘိတွာ၊ ရရှိ။ ဝါ၊ ရလသော်။ ကောသနေ၊ တနေရာတည်း၌။ ကေပလ္လင်္ဂဝရ ဂတော၊ တခုတည်းသော မြတ်သော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ)။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ ထိုသို့။ အာရောပေတွာ၊ စိတ်အစဉ်ကိုတက်ရောက်စေ၍။ ဝါ၊ တင်၍။ ဝိပဿနာ ပဋိပါဋိယာ၊ ဝိပဿနာအစဉ်အားဖြင့်။ (သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥပယဗ္ဗယ ဉာဏ်စသော အစဉ်အားဖြင့်။) သင်္ခါရေ၊ ထိုကို။ သမ္မသန္တော၊ သုံးသပ်လသော်။ အရယတ္ထံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ ဣတိဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဓာတုဝသေန အတိနိဝိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရယတ္ထာ၊ နိဂမနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ကြောင်းစကားတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ နေဝ ဥပ-
ဋ္ဌာတိ။ ပဋိကူလတော န (ဥပဋ္ဌာတိ)။ သုညတော၊ အတ္တဇီဝမ္ပကင်းဆိတ်သော
အားဖြင့်။ န(ဥပဋ္ဌာတိ)။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေ၊ အား။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဘာမျှ
မထင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ န နိသီဒိတဗ္ဗံ၊
ထိုင်မနေရာ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ကောဋ္ဌာသမနသိကာရေယေဝ၊ ကောဋ္ဌာသ
တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌သာ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၍။
ပေါရာဏကတ္ထေရာ၊ ထိုသည်။ ကောဋ္ဌာသမနသိကာရောဝ၊ သည်သာ။ ပမာဏံ၊
လိုရင်းပမာဏတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု ကိရ၊ မိန့်တော်မူကြကုန်သတတ်။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုနုပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊
သဇ္ဈာယ် ကရောဋ္ဌဿ၊ စဉ်။ ကောဋ္ဌာသာ၊ ထိုသည်။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ
လေ့လာအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကို
ဆိုဦးအံ့။ ကဒါ၊ ၌။ (ကောဋ္ဌာသာ) ပဂုဏာနာမ၊ ထိုမည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်
သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ယဒါ၊ ၌။ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတ-
မတ္ထေ၊ အနုလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ မနသိကာရော၊ သည်။ ဂန္ဓာ၊ စိတ်
အစဉ်အားဖြင့် သွား၍။ မတ္ထလုင်န္တိ၊ ဟူ၍။ အန္တိမကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ။
မတ္ထလုင်န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေ၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ မနသိ-
ကာရော၊ သည်။ အာဂန္ဓာ၊ စိတ်အစဉ်အားဖြင့်လာ၍။ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒိ-
ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား။ [ဥပဋ္ဌဟန္တိ ခွပ်။] ယထာနာမ၊
ကား။ စက္ခုမတော၊ သော။ ပရိသဿ၊ အား။ [ပါကဋှာ ဟောန္တိခွပ်။] ဒုတ္တိံ သ-
ဝဏ္ဏာနံ၊ ၃-မျိုးသောအဆင်း ရှိကုန်သော။ ပုပ္ပါနံ၊ ထို၏။ ကေသုတ္တဂဏ္ဍိတံ၊
တမျိုးတည်းသောချည်ဖြင့် သိကုံးအပ်သော။ မာလံ၊ ပန်းကုံးကို။ ဩလောကေ-
န္တဿ၊ လသော်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အားဖြင့်။ [“ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ပါနိ ပါကဋှာနိ

ဟောန္တိ” ခွံစပ်။] ဝါပန၊ တနည်းကား။ နိခါတေ၊ စိုက်အပ်ပြီးကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သ-
 ဝတိပါဒေ၊ ၂၂-တိုင်သော စည်းမျိုးခြေတို့ကို။ ပဋိက္ခမိတော၊ နောက်သို့ဆုတ်၍။
 ဩလောကေန္တဿ၊ လှမ်းကြည့်လသော်။ [အနားကပ်၍ကြည့်လျှင် ၂၂-တိုင်လုံး
 မမြင်နိုင်သောကြောင့် “နောက်သို့ဆုတ်၍ လှမ်းကြည့်လသော်” ဟု ဆိုသည်။]
 ပဋိပါဋိယာဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနိ၊ ကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ ဝါ၊ တို့သည်သော်
 ၎င်း။ ဝတိပါဒါ ဝါ၊ တို့သည်သော်၎င်း။ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧ-
 မေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဒုတ္တိံ သ ကောဋ္ဌာသာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်
 သွားလာကုန်သော။ တိရစ္ဆာနဂတာပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်၎င်း။ မနုဿာပိ၊
 လူတို့သည်၎င်း။ သတ္တာတိ၊ သတ္တဝါတို့ဟူ၍။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ကောဋ္ဌာသာတိ ဥပ-
 ဋ္ဌဟန္တိ။ ခါဒနီယ တောဇနီယံ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသန္တရေ၊ ဌံ။ ပက္ခိပမာနံဝိယ၊
 ထည့်သွင်းအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ။ (တဒါ၊ ဌံ။ ကောဋ္ဌာသာ ပဂုဏာနာမ
 ဟောန္တိ။ ဤသို့ ပြန်လှည့်ပါ။)

ကောဋ္ဌာသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဂုဏကာလတော၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာ
 အပ်ပြီးရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ တီသု၊ ကုန်သော။ မုခေသု၊ အဝင်ပေါက်တို့တွင်။
 [ဝဏ္ဏ၊ ပဋိက္ခလ၊ သုညတဟူသော အဝင်ပေါက်သုံးမျိုးတို့တွင်။] ဧကေန၊ သော။
 မုခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စိယတိ၊ လွတ်လိမ့်မည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော ဝါ၊
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပဋိက္ခလတော ဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ သုညတော ဝါ၊
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဥပဋ္ဌာတိ။ ယထာနာမ၊ ကား။ ပူပေ၊ မှီတို့ကို။ ပစိတကာမာ၊
 ကြော်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ မဒ္ဒိတော၊ နယ်၍။ ဌပိတပိဋ္ဌတော၊
 ထားအပ်သောမုံညက်မှ။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် မုံညက်ကို။ (ပစိတံ၊ ကြော်ခြင်း
 ငှါ။) ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံတံ၊ ထိုထိုမုံညက်ကို။ ပစတိယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။

ဝါပန၊ ဥပမာတနည်းကား။ သမေ၊ ညီညွတ်သော။ ဘူမိပ္ပဒေသေ၊ မြေ
 အရပ်၌။ ဌပိတံ၊ သော။ ဥဒကပူရံ၊ ရေဖြင့်ပြည့်သော။ ကုမ္ဘံ၊ အိုးကို။ ယတော
 ယတော၊ အကြင်အကြင်ဘက်သို့။ အာဝိဉ္ဇန္တိ၊ စောင်းငဲ့ကုန်၏။ တတောတတော-
 ဝ၊ ထိုထိုဘက်မှသာ။ ဥဒကံ၊ သည်။ နိက္ခမတိယထာ၊ ထွက်သကဲ့သို့၎င်း။ ဧ-
 မေဝ၊ လျှင်။ ကောဋ္ဌာသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပေ၊ ဝိမုစ္စိယတိ။ အာဂုဏ်မာန-
 ဿ၊ အဆင်းအားဖြင့်ထင်လိုလသော်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အာကမိမာန-
 ဿ၊ စက်ဆုပ်တွယ်အားဖြင့် ထင်လိုလသော်။ ပဋိက္ခလတော၊ အားဖြင့်၎င်း။

သတ္တာတိ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ စိတ်ဓာတ်သတ္တိသည် အလွန်ထက်၏။ တထက်လုံး
 တိရစ္ဆာန်အကောင်အထည် လူပုသဏ္ဌာန်ကို မြင်လာခဲ့သော်လည်း “ဆံပင် မွေးညှင်း”
 စသော အစုကို တခုစီကြည့်ရှုဖန်များသောအခါ လူ့ကိုယ်ကြီးဟု မမြင်တော့ဘဲ ဆံပင်
 မွေးညှင်းစသော အစုကိုသာ တခုစီတခုစီ မြင်တော့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တရားထူး
 ...

အာကင်္ခမာနဿ၊ သုညတအားဖြင့် ထင်လိုလသော်။ သုညတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌဟိဿတိယေဝ၊ ထင်လိမ့်မည်သာ။ ဧတ္ထေကော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ၊ ဤ ပဂုဏကောဋ္ဌာသသည်။ ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ၊ ဥဂ္ဂဟသန္နိ မည်၏။ ဝါ၊ မနသိကာရနှင့် ဥပဋ္ဌာနကို ဆက်စပ်အပ်ရာ သင်ယူ အပ်သော ကောဋ္ဌာသ မည်၏။ ဣမသ္မိံ ဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ၊ ဤ ဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ။ ဌတှာ၊ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သေး။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဂဏနုပထံ၊ ဂဏန်း လမ်းကို။ ဝီတိဝတ္တာ၊ လွန်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ၊ ဥဂ္ဂဟသန္နိအစဉ်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေ- တှာ၊ ရှိ။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကျောင်းတိုက်၌။ အာစရိယော၊ သည်။ ဝသတိ၊ သော အာဝါသော၊ ထို ကျောင်းတိုက်သည်။ သပ္ပါယော၊ လျှောက်ပတ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နော စေ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ သပ္ပါယဋ္ဌာနေ၊ လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌။ ဝသိတဗ္ဗံ၊ နေရာ၏။ ဝသန္တေန၊ နေသောရဟန်းသည်။ အဋ္ဌာရသ၊

အယံ ဧတ္ထေကော ။ ။ ဧတ္ထေကောတိ ယထာဝုတ္တေန အာကာရေန ပဂုဏော ကောဋ္ဌာသော-ဋီကာ။ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်အားဖြင့် အဝါးစဉ္စာ လေ့လာအပ် ပြီးသော ကောဋ္ဌာသကို “ဧတ္ထေကော” အရ ယူပါ-ဟူလို၊ ယထာဝုတ္တေန အာကာရေန ကိုကား ဋီကာ၌ “ဣတိ ဣဒံ သတ္ထဝိမံ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လ သုဂ္ဂဟိတံ ကတွာတိ အာဒိနာ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အလိုအားဖြင့် “ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သတ္ထဝိမံ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လ ကို၎င်း၊ ဒသဝိမံ မနသိကာရကောသလ္လကို၎င်း ပြီးစေပြီးမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာ့အထံ၌ သင်ယူရမည်”ဟူသော စကားကို “ယထာဝုတ္တအာကာရ”ဟု ဆိုလိုသည်။

တနည်း ။ ။ “ဣမံ ပန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုကာမေနာတိ အာဒိနာ ဝါ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဝိမိနာ” ဟု ဗုဒ္ဓိယတနည်း ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်အလိုအားဖြင့် ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စတုဗ္ဗိမသီလကို သုခသင်ခြင်းမှစ၍ ပလိဗောဓကိုဖြတ်ပြီးလျှင် ကလျာဏ မိတ္တအာသိန္န ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူရန် စသော အစီအစဉ်ကို “ယထာဝုတ္တအာကာရ” ဟု ဆိုလိုသည်။

ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ ။ ။ ထို ပြအပ်ခဲ့သော ၂-နည်းလုံးသည်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူရမည့် ဥဂ္ဂဟအစီအစဉ်ကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “အယံ ။ ပေ။ ဥဂ္ဂဟသန္နိ နာမ” ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ ဥဂ္ဂဟနှင့် သန္နိသည် အရတူ ကမ္မဓာရသမာသ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဥဂ္ဂဟောဝ ဥဂ္ဂဟသန္နိ” ဟု ဖွင့်သည်။ “သန္နိယတိ ဧတ္တာတိ သန္နိ” ဟု ဋီကာ၌ ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဂ္ဂဟ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ထင်လာခြင်းကို။ မနသိကာရေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံး သွင်းခြင်းနှင့်။ သန္နိယတိ၊ ဆက်သွယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ထင်လာခြင်းကို ဆက်သွယ်အပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထို ဥဂ္ဂဟသည်။ သန္နိ၊ မည်၏။ ထို့နောက် “ဥဂ္ဂဟောဝ+သန္နိ ဥဂ္ဂဟသန္နိ” ဟု ပြပါ။

ကုန်သော။ ဝိဟာရဒေါသော၊ ကျောင်းတိုက်၏အပြစ်တို့ကို။ (မဟာဝါသစသော အပြစ်တို့ကို။) ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှိ။ ပဉ္စင်သမန္နာဂတော၊ ၅-ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ သေနာသနေ၊ ခွံ။ ဝသိတဗ္ဗံ၊ သယမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ပဉ္စင်သမန္နာဂတေန၊ သူသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ပဉ္စင်သမန္နာဂတစသည်ကို နှိုက်သိသော) တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်း၏ နောက်အတိုဖြစ်သော ကာလ၌။ ပိဏ္ဍပါတပုဋိက္ကန္တေန၊ ဆွမ်းခံရာမှ ဖွဲ့စည်းသည်။ (ဟုတွာ)။ ရတ္တိဋ္ဌာနံဝါ၊ ညဉ့်နေရာ အရပ်သို့သော်၎င်း။ ဒိဝါဋ္ဌာနံဝါ၊ နေနေရာအရပ်သို့သော်၎င်း။ ပဝိသိတွာ၊ ရှိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ မနသိကာတဗ္ဗံ။

ကထံ၊ လျှင်။ (မနသိကာတဗ္ဗံ၊ နည်း။) အာဓိတော၊ အစမှစ၍။ တာဝ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခွံ။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ကေန္တရိကာယ၊ ကောဋ္ဌာသ တခုကြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကောဋ္ဌာသ တခုကျော်အားဖြင့်။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ [စာအုပ်တို့၌ “န-ကေန္တရိကာ” ဟု ရှိ၏။ ယောဇနာ၌ “ကေန္တရိကာယ” ဟု တွေ့ရ၏။] ဟိ၊ ချဲ့။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောက္ခော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုတ္တံ သပဒံ၊ ၃-ပါးသော အသိရှိသော။ ဝါ၊ ၃-ထပ်ရှိသော။ နိဿေဏံ၊ လှေခါးကို။ ပဒပဋိပါဠိယာ၊ လှေခါးထစ် အစဉ်အားဖြင့်။ အက္ခမန္တော၊ နင်းလျက်။ ပါသာဒံ၊ သို့။ အာရုယ၊ တက်၍။ ပါသာဒါနိသံသံ၊ ပြာသာဒ်၏ အကျိုးအာနိသင်ကို။ အနုဘဝနကပုရိသောဝိယ၊ ခံစားသော ယောကျ်ားသည် ကဲ့သို့။ ကေသာလောမာတိ၊ ကေသာလောမာ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပဋိပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ မနသိကရောက္ခော၊ သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှလည်း။ နပရိဟာယတိ၊ မလျှောကျ။ ပါသာဒါနိသံသသဒိဇေ၊ နှင့်တူကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရဓမ္မေ၊ တို့ကိုလည်း။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ စ၊ ခက်။ အနုပုဗ္ဗတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောက္ခေနာပိ၊ နှလုံးသွင်းပြန်သော်လည်း။ အတိသိသတော၊ အလွန် လျင်သောအားဖြင့်။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ အတိသဏိကတော၊ အလွန် နှေးသောအားဖြင့်။ န မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အတိသိသတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောက္ခဿ၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပဂုဏံ၊ သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဝိဘူတံ၊ မထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုမထင်ရှားရာ၌။ ဩပမ္ပံ၊ ဥပမာကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခွံ။ ဝုတ္တမေ၊ သည်သာ။ [“ယထာနာမတိယောဇနမဂ္ဂံ ပဋိပဋိတွာ” စသည်ဖြင့် ဥပမာပြခဲ့ပြီ။]

အတိသဏိကတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောက္ခဿ၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အန္တရာ၊ အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်မီ အကြား၌သာ။ ဩသက္ကံတဗ္ဗံ၊ ဆုတ်နှစ်ရာသည်။ (ဆုတ်နှစ်ရာ

ရှိသည်။) ဟောတိ၊ ဇီ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ပုရိသော၊ သည်။
တိယောဇနံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ (နောက်၌ ဘေးရန်
များစွာ တွေ့နိုင်သောအချိန်ကိုပြလိုသောကြောင့် “သာယံ” ဟု ဆိုသည်။) ကမ္ဘံ၊
အောက်ပိုးကို။ ဗန္ဓိတု၊ ပွဲ၍။ (ခါးတောင်းကျိုက်၍။) ပဋိပန္နော၊ သွားသည်။
(ဟုတု)။ နိက္ခန္ဓဌာနတော၊ ထွက်ရာအရပ်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ သီတလစ္ဆာယံ၊
အေးမြသောအရပ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝိဿမတိ၊ အပန်းဖြေ၏။ ရမဏီယံ၊ မွေ့လျော်
ဘွယ်ကောင်းသော။ ဝါလိကတလံ၊ သဲအပြင်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပိဋိ၊ ကျောက်ကုန်း
ကို။ ပသာရေတိ၊ ဆန်တန်း၏။ ဝနပေါက္ခရဏံ၊ တောရေကန်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
ပါနီယံ၊ ရေကို။ ပိဝတိ၊ သောက်၏။ နှာယတိ၊ ရေချိုး၏။ ပဗ္ဗတံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
အာရုယ၊ တက်၍။ ပဗ္ဗတရာမဏေယျကံ၊ တောင်၌ မွေ့လျော်ဘွယ်ကို။ ပဿတိ၊
ရှု၏။ တံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ (ဖြေးဖြေးနှေးနှေး ခရီးသွားနေသော ယောက်ျား
ကို။) အန္တရာယေဝ၊ လမ်းခရီးအကြား၌ပင်။ သိဟောဝါ၊ ခြင်္သေ့သည်သော်၎င်း။
ဗျုဠေါဝါ၊ ကျားသည်သော်၎င်း။ ဒီပိဝါ၊ သစ်သည်သော်၎င်း။ ဟနတိ ယထာ၊
ကိုက်သတ်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ စောရာ၊ ခိုးသူတို့သည်။
ဝိလုပ္ပန္နိယထာ၊ စေတ၊ လုယက်မှုလည်း လုယက်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဟနန္တိ ယထာ
စ၊ သတ်မှုလည်း သတ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ ပေ။ ဩသက္ကိတဗ္ဗံ ဟောတိ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိသိဃံ၊ စွာ။ န (မနုသိကာတဗ္ဗံ)။ အတိသဏိကံ၊ စွာ။
န (မနုသိကာတဗ္ဗံ)။ ဧကဒိဝံ၊ တနေ့၌။ ဝါ၊ တနေ့လျှင်။ တိသဝါရေ၊
အကြိမ် ၃၀-တို့ တိုင်တိုင်။ မနုသိကာတဗ္ဗံ၊ ပါတောဝ၊ ၌ပင်။ ဒသဝါရေ၊
ဆယ်ကြိမ်တို့တိုင်တိုင်။ (သဇ္ဈာယော၊ ကာတဗ္ဗော။) ဇေနိကေ၊ နေ့လယ်၌။ ဒသ
ဝါရေ၊ (သဇ္ဈာယော၊ ကာတဗ္ဗော။) သာယနေ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ဒသဝါရေ၊
သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ (သဇ္ဈာယံ၊ ကို။) ကာတု၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်
ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ သည်သာ။) ဟိ၊ အံ့။ ပါတောဝ၊ ၌သာ။ ဥဋ္ဌာ-
ယ၊ ထ၍။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဇောဝိတုံ၊ ဆေးခြင်းငှါ။ (တနည်း - မုခံ ဇောဝိတုံ၊
မျက်နှာသစ်ခြင်းငှါ။) န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ
ယထာ)၊ သင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့။ ခါဒနီယံ၊ ကို။ ခါဒိတုံ၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊
ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ ယထာ။) ဘောဇနီယံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှါ။
န ဝဇ္ဇတိ၊ ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ ယထာ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မသင့်
မဟုတ် သင့်ပါသော်လည်း။ ဧတံ၊ ဤ မျက်နှာသစ်မှုသည်ကို မပြုခြင်းသည်။
ဝဇ္ဇေယျ၊ သင့်တန်ရာသေး၏။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို တနေ့လျှင် အကြိမ်
၃၀-တိုင်တိုင် နှလုံးသွင်းမှုကိုသာ။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်ကေန် အမှန်အားဖြင့်။
နော ကာတု၊ မပြုဘဲနေခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကရောန္တော၊ ပြုသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ အတ္ထံ၊ စီးပါးကို။ ဂဟေတု၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊

၏။ဟိ။အံ။ကေသာ။သော။ပုရိသဿ။၏။တိဏိ။သုံးကွင်းကုန်သော။ခေတ္တာနိ။
လယ်ကွင်းတို့သည်။(သန္တိ)။ကေ။သော။ခေတ္တိ။လယ်ကွင်းသည်။အဋ္ဌကုမ္ဘိ။
ရှစ်ကုမ္ဘကို။ဒေတိ။၏။[၁၀-အဗ္ဗဏကို “တကုမ္ဘ”ဟု အဘိဓာန်၌ ဆို၏။]
ကေ။သော။(ခေတ္တိ။သည်။)သောဋ္ဌဿ(ကုမ္ဘိ)။၁၆-ကုမ္ဘကို။(ဒေတိ)။ကေ။
သော။(ခေတ္တိ။သည်။)ဒုတ္တိ။သ(ကုမ္ဘိ)။၃၂-ကုမ္ဘကို။(ဒေတိ)။တေန။ထို
ယောက်ျားသည်။တိဏိပိ။သုံးကွင်းလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ခေတ္တာနိ။တို့ကို။
ပဋိဇဇိတံ။သုခသင်ခြင်းငှါ။(လုပ်ကိုင်ခြင်းငှါ။)အသက္ကောန္တေန။မစွမ်းနိုင်လ
သော။ဒွေ။ကုန်သော။ခေတ္တာနိ။တို့ကို။ဆဇ္ဇေတုာ။စွန့်၍။ကေ။သော။ဒုတ္တိ။သ
ကုမ္ဘဒါယကမေဝ။၃၂-ကုမ္ဘ ပေးနိုင်သောလယ်ကိုသာ။ပဋိဇဇိတဗ္ဗံ ယထာ။
သုခသင်ရာသကဲ့သို့။ဝါ။လုပ်ကိုင်ရာသကဲ့သို့။တတ္ထေဝ။ထို၃၂-ကုမ္ဘ ထွက်သော
လယ်၌ပင်။ကသနဝပနနိဒ္ဒါယနာဒိနိ။ထွန်ယက်ခြင်း၊စိုက်ပျိုးခြင်း၊ကောက်
ရိတ်ခြင်းအစရှိသောအမှုတို့ကို။ကာတဗ္ဗာနံ ယထ။ပြုထိုက်ကုန်သကဲ့သို့။အံဿ။
ထိုယောက်ျားအား။ဝါ။၏။တဒေဝ။ထို၃၂-ကုမ္ဘထွက်သော လယ်သည်သာ။
ဣတရေသု။အခြားကုန်သော။ဒီသု။လယ်ယာ နှစ်ကွက်တို့၌။ဥဋ္ဌာနကဒါယံ။
ထွက်သော ပေးထိုက်သော စပါးကို။ဒဿတိ ယထာ။ပေးလေ့ရှိကဲ့သို့။ဝေ-
မေဝ။လျှင်။သေသံ။ကောဋ္ဌာသကို နှလုံးသွင်းခြင် ပုကြွင်းသော။မုခဓောဝနာဒိ-
ကမ္ပံ။မျက်နှာသစ်ခြင်း အစရှိသောအမှုကို။ဆဇ္ဇေတုာပိ။စွန့်၍လည်း။ဧတ္ထေဝ။
ဤကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းခြင်း၌သာ။ကမ္ပံအမှုကို။ကာတဗ္ဗံပြုရာ၏။(ကမ္ပံကို။)
နော ကာတံ။မပြုဘဲနေခြင်းငှါ။န ဝဇ္ဇတိ။မသင့်။ကရောန္တော။သော်။မဟန္တံ
အတ္တံ ဂဏှိတုာ တိဋ္ဌတိ။ဣတိ (ဝေ)။သို့။တ္ထောဝတော။ဤမျှ အတိုင်းအရှည်
ရှိသော တနေ့လျှင် အကြိမ် ၃၀-တိုင်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုကို ပြုခြင်းဖြင့်။
မဇ္ဈိမာ။အလယ်အလတ်ဖြစ်သော။ပဋိပဒါနာမ။အကျင့် မည်သည်ကို။ကထိ-
တုာ။ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝေ။သို့။ပဋိပန္နေနာပိ။ကျင့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ဝိက္ခေပေါ။
စိတ်ကို အထူးထူးအပြာ ပြား ပစ်လွှင့်ခြင်းကို။ဝါ။စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ပဋိ-
ဗာဟိတဗ္ဗော။တားမြစ်ထိုက်၏။ဟိ။လခွံဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ကမ္မဋ္ဌာနံ။ကို။
ဝိသဇ္ဇေတုာ။၍။စိတ္တေ။သည်။ဗဟိဒ္ဓါ။ပြင်ပအာရုံ၌။ဝိက္ခေပံ။ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။
ဂစ္ဆန္တေ။ရောက်လသော်။ကမ္မဋ္ဌာနတော။မှ။ပရိဟာယတိ။ယုတ်လျော့၍။
ဝဇ္ဇာယံ။ဝဋ်ဘေးကို။သမတိက္ကမိတံ။လွန်မြောက်ခြင်းငှါ။န သက္ကောတိ။
မစွမ်းနိုင်။ဟိ။ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ကော။သော။ပုရိသော။
သည်။သဟဿုဒ္ဓါရံ။တထောင် အတိုးအပိုးရှိသော ကြေးမြီကို။ဝါ။ထုတ်
ဆောင်ထိုက်သော တထောင်သော ကြေးမြီကို။သာဓေတုာ။ပြီးစေ၍။ဝစိ။
အတိုးအပိုးကို။လဘိတုာ။၍။အဒ္ဓါနံ။ကို။ပဋိပန္နော။သွားသည်။(ဟုတုာ)။

အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခွံ။ ကုမ္ဘိလမဂရဂါဟရက္ခသသမုဋိတာယ၊ မိကျောင်း မကရ်း
ပမ်းယူတတ်သော ရက္ခိသ်တို့၏ ထကြွရာဖြစ်သော။ ဂမ္ဘိရဂိရိကန္တရာယ၊
နက်သောတောင်ကြားချောက်၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ အတ္တတံ၊ ငင်းထားအပ်သော။
ကေပဒိကံ၊ ခြေတလှမ်းစာရှိသော။ ဝါ၊ ခြေတလှမ်းသာ သွားလောက်သော။
ဒဏ္ဍကသေတုံ၊ ဒုတ်ငယ်တံတားသို့။ အာရုယ၊ တက်၍။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသော
ယောက်ျားသည်။ အက္ကမနပမံ၊ နင်းကြောင်းခြေကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ (ခြေလှမ်းကို
ဂရုမစိုက်ဘဲ စွန့်၍။) ဣတောစိတောစ၊ ဤအရပ် ဤအရပ်သို့လည်း။ ဩလော-
ကန္တော၊ ကြည့်လသော်။ ပရိပတိတွာ၊ ချော်ကျ၍။ ကုမ္ဘိလာဒိတတ္ထံ၊
မိကျောင်းအစရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အစာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝ-
မေဝ၊ သာလျှင်။ အယမ္ပိ၊ ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေ-
တွာ၊ ၍။ သစိတ္ထေ၊ မိမိစိတ်သည်။ ပေ။ န သက္ကောတိ။

တတြ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဩပမ္ပသံသန္နနံ၊
ဥပမာနုကို ဥပမေယျနှင့် နှိုင်းနှောပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ သဟဿ-
ဒ္ဓါရံ၊ ကို။ သာဓေတွာ၊ ၍။ ဝဇီ၊ ကို။ လဒ္ဓကောဝိယ၊ ရအပ်ရာ အခါကဲ့သို့။
(တထာ) ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အာစရိယသန္တိကေ၊ ခွံ။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ကို။
ဥဂ္ဂဟိတကာလော၊ သင်ယူအပ်ရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အန္တရာ၊ အကြား
၌။ ဂမ္ဘိရဂိရိကန္တရာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) သံသာရော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။
တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ကုမ္ဘိလာဒိတိ၊ မိကျောင်းစသော သတ္တဝါတို့သည်။
ဒဋ္ဌကာလောဝိယ၊ ကိုက်အပ်ရာအခါကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဝဋ္ဌမူလကာနိ၊ ဝဋ္ဌလျှင်
အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော။ မဟာဒုက္ခာနိ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ)။ ကေပဒိက-
ဒဏ္ဍကသေတုဝိယ၊ ခြေတလှမ်းသာ သွားလောက်သော ဒုတ်ငယ်တံတားကဲ့သို့။
(တထာ)။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သဇ္ဈာယဝီထိ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏လမ်းကို။
ဝါ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းအစဉ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)။ တဿ ပုရိသဿ၊ ၏။ ကေပဒိကံ၊
သော။ ဒဏ္ဍကသေတုံ၊ သို့။ အာရုယ၊ ၍။ ပေ။ ကုမ္ဘိလာဒိနံ၊ မိကျောင်းအစရှိသော
သတ္တဝါတို့၏။ ဘတ္တဘာဝံ၊ အစာ၏အဖြစ်သို့။ အာပန္နကာလောဝိယ၊ ရောက်ရာ
အခါကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။
ဗဟိဒ္ဓါ၊ ခွံ။ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှတ်အပ်သောစိတ်
ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ပျံလွင့်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။) ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ပရိဟာယိ-
တွာ၊ ယုတ်လျော့၍။ ဝဋ္ဌဘယံ၊ ကို။ သမတိက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အသမတ္တဘာဝေါ၊
မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တဿ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပြစ်ပအာရုံ၌ ပျံလွင့်သောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ လျော့ကျ၍ ဝဋ္ဌဘယကို လွန်မြောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။) ကေသ၊ တို့ကို။ မနသိကာတဗ္ဗာ။ ကေသေ၊ တို့ကို။ မနသိ-

ကရိတွာ၊ ချံ။ စိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌံ။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းကို။ ပဋိဗာဟိတွာ၊ တားမြစ်၍။ သုဒ္ဓစိတ္တေနဝ၊ စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့် သာလျှင်။ “လောမာ နခါဒန္တတစော”တိ၊ ဟူ၍။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ၊ သို့။ မနသိကာရော-
 နန္တော၊ သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှ။ န ပရိဟာယတိ။ ဝဋ္ဋဘယံ၊ ကို။ သမတိက္ကမနံ၊
 ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝဋ္ဋဘေးမှ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်၌။ ဩပမ္ပံ၊
 ဥပမာကို။ တဒေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဥပမာကိုပင်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြောင်းပြန်
 ပြန်၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သဟဿုဒ္ဓါရံ၊ ကို။ သာဓေတွာ၊ ချံ။ ဝစီ၊ ကို။ သတိတွာ၊ ချံ။
 ဆေကဿ၊ ကျွမ်းကျင်သော။ ပရိသဿ၊ ၏။ ဒဏ္ဍကသေတုံ၊ သို့။ အာရယ၊ ချံ။
 နိဝါသနပါရူပနံ၊ ကိုယ်ဝတ် ခြုံထည်ကို။ သံဝိဓာယ၊ ကောင်းစွာ စီရင်၍။
 ဓာတုပတ္တဒ္ဓကယံ၊ ဓာတ်လေးပါးသည် ထောက်ပံ့အပ်သော ကိုယ်ရှိသည်ကို။
 (တောင့်တောင့်တင်းတင်း ခိုင်ခိုင်မာမာ ကိုယ်ရှိသည်ကို။) ကတွာ၊ သောတ္တံနာ၊
 ချမ်းသာသဖြင့်။ ပရထိရဂမနံ ဝိယ၊ တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ခြင်းကို ကဲ့သို့။
 ဆေကဿ၊ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ကေသေ မနသိကရိတွာ၊ ပေ။ အပရိဟာယိတွာ၊ ချံ။
 ဝဋ္ဋဘယသမတိက္ကမနံ၊ ဝဋ္ဋဘေးကို လွန်မြောက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [စာအုပ်
 တို့၌ “ဝဋ္ဋဘယံ သမတိက္ကမနံ”ဟု ဝါကျတွေ့ရ၏။ “ဝဋ္ဋဘယသမတိက္ကမနံ”
 ဟု ဝါကျဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် “ဝဋ္ဋဘယသမတိက္ကမနံ”ဟု သမာသိဖြစ်စေ တမျိုး
 မျိုးသာ ရှိသင့်သည်။]

‘ဧဝံ၊ သို့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌံ။ ဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ၊ တားမြစ်သောရဟန်း
 သည်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ [“ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ကမန-
 တောတိယာ အယံ၊ ပေ။ ပဏ္ဏတ္တိ” စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို “ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ”ဟု ဆိုသည်။] ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ဆံပင်စသော နာမည်ပညတ်ကို။ သမတိက္ကမန-
 တော၊ အားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ကေသာ လောမာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဆံပင်
 မွေးညှင်းဟူ၍။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ နာမည်ပညတ်ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ချံ။ ပဋိကူလံ ပဋိကူလ-
 ခ္ဓိ။ စက်ဆုပ်ဘွယ် စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟူ၍။ သတိ၊ သတိကို။ ဌပတဗ္ဗာ၊ တားထိုက်
 ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပဌမံယေဝ၊ ရှေးဦးအစ၌ပင်။ ပဋိကူလတော၊ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်
 နိုင်သေး။ ယာဝ၊ လောက်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်သေး။ တာဝ၊ ထိုမထင်သေးသမျှ
 ကာလပတ်လုံး။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကေသာ လောမာစသော နာမည်ပညတ်ကို။ ဝါ၊
 ဆံပင် မွေးညှင်းစသော နာမည်ပညတ်ကို။ န ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗာ၊ ယဒါ၊ ဌံ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊
 ၏။ တဒါ၊ ဌံ။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ချံ။ ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ မနသိကာတဗ္ဗံ။
 စ၊ ဆက်။ (မနသိဌံ။) ကရောန္တေန၊ ပြုသောရဟန်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ ပဋိကူလတော၊ အား
 ဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗာ။ [“ဣဒံ ပန၊ ပေ။ ဝဝတ္ထာပနံ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော

နည်းကို ဂုတ္တနယေနဝဟု ဆိုသည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ တစပဉ္စကသ္မိံ ၊ ဌံ။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန-
ဂန္ဓာသယောကာသ ဝသေနေဝ၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနံ၊ သလိပ် သည်းခြေ
သွေး ပြည်ဟူသောအာသယ၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။
ပဉ္စဝိမ္ဗိ၊ သော။ ပါဠိကူလျံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်ကို။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ သေသေ-
သုပိ၊ တစပဉ္စကမှ ကြွင်းသော ဝဏ္ဏပဉ္စက စသည်တို့၌လည်း။ ယံယံ၊ အကြင်
အကြင် ပါဠိကူလျံကို။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ တဿတဿ၊ ထိုထို ပါဠိကူလျှ၏။ ဝသေန၊
စပ်သဖြင့်။ မနသိကာရော၊ ကို။ ပဝတ္တေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ကေသာဒယော၊ ကုန်သော။
ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊
တင့်တယ်၏ဟု မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော။ ရာဂဋ္ဌာနိယံ၊ ရာဂ၏ တည်ရာ ဖြစ်
သော။ ဣဋ္ဌာရုဏံ၊ ဣဋ္ဌာရုံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ် အပ်သည်၏
အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့သည့် အလုံးစုံသော
အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ ရဇ္ဇနကသတ္တာ နာမ၊ တပ်မက်တတ်သော သတ္တဝါတို့
မည်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။
ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ ဤဆံပင်စသော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ ရဇ္ဇန္တိ၊ တပ်မက်ကြ
ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ မဟာဇနဿ၊ ၏။ ရဇ္ဇနဋ္ဌာနေ၊
တပ်မက်ရာဌာနဖြစ်သော တစပဉ္စက၌။ ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနံ၊ စိတ်၏သက်ဝင်
ခြင်းဟူသော အပ္ပနာဈာန်သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေနိုင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတစပဉ္စက၌။
အပ္ပနာပတ္တိတော၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရေတော၊ နောက်
ဖြစ်သော ဝဏ္ဏပဉ္စကစသည်၌။ အကိလမန္တော၊ မပင်ပန်းဘဲသာလျှင်။ အပ္ပနံ၊
သို့။ ပါပုဏာတိ။

တတြ၊ ထို တစပဉ္စက၌ စိတ်ဝင်စားခြင်းသို့ ရောက်ရာအခါမှစ၍ နောက်
ဖြစ်သော ဝဏ္ဏပဉ္စက စသည်ဝယ် မပင်ပန်းဘဲသာလျှင် အပ္ပနာသို့ ရောက်ရာ၌။
ဣဒံ၊ ကား။ ဩပမ္မံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဆေကော၊ သော။ ဇနုဂ္ဂဟော၊ လေးဆရာ
သည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာရာဓေတွာ၊ နှစ်သက်စေ၍။ သတသဟဿဋ္ဌာနကံ၊
တသိန်းအခွန်ထွက်သော။ ဂါမဝရံ၊ ရွာစားဆုကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ သန္တဒ္ဓပဉ္စာ-
ဝုဓော၊ ကောင်းစွာ ပွဲအပ်သော ငါးမျိုးသောလက်နက်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။
တတ္ထ၊ ထိုရွာသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလသော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဒုတ္တိံသ၊ သော။
စောရေ၊ တောပုန်းဒါးမြို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တေသု၊ ထို ၃၂-ယောက်သော
တောပုန်း ဒါးမြို့တို့တွင်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စောရဇေဋ္ဌကေ၊ တောပုန်းဒါးမြို့
ကြီးတို့ကို။ ဃာတေယျ ယထာ၊ သတ်ဆုသကဲ့သို့။ တေသံ၊ ထို ငါးယောက်သော
တောပုန်းဒါးမြို့ကြီးတို့ကို။ သာတိတကာလတော၊ သတ်အပ်ပြီးရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာ-
ယ၊ ၍။ တေသု၊ ထို ကျန်သောဒါးမြို့တို့တွင်။ ဒေ၊ ၂-ယောက်သော ဒါးမြို့တို့သည်။

ကေမဂ္ဂံ၊ တခုတည်းသော လမ်းကို။ ပဋိပဇ္ဇမာနာနာမ၊ သွားသူတို့ မည်သည်။ န ဟောန္တိယတ၊ မရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ သမ္ပဒံ၊ ဤသို့ မချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်း ရှိသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပမေယျကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နေဂ္ဂဟဿ၊ ၎င်း။ ဓာဇာနံ၊ ကို။ အာရာဇေတွာ၊ ရှိ။ ဂါမဝရံ၊ ကို။ လဗ္ဗ-
ကာလောဝိယ၊ ရအပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ အာစရိယသန္တိ-
ကေ၊ ဌံ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဌိတကာလော၊ တည်ရာအခါကို။ (ဝေဒိ-
တဗ္ဗော)။ ဒုတ္တံ သ၊ သော။ စောရာဝိယ၊ တို့ကိုကဲ့သို့။ ဒုတ္တံ သ၊ သော။ ကောဋ္ဌာ-
သာ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စောရဇ္ဈေဋ္ဌကာဝိယ၊ တို့ကိုကဲ့သို့။
ကေသာဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။)
စောရဇ္ဈေဋ္ဌာနံ၊ တို့ကို။ ဃာတိတကာလေဝံဝိယ၊ သတ်အပ်ပြီးရာ အခါကို
ကဲ့သို့။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ရဇ္ဈနဋ္ဌာနေ၊ တပ်မက်ရာ
ဌာနဖြစ်သော။ တစပဉ္စကေ၊ ဌံ။ ပဋိက္ခလန္တိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနာယ၊ သို့။ ပါပိတ-
ကာလော၊ ရောက်စေအပ်ရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ သေသစောရာနံ၊ တို့၏။
ပါတိပဟာရေနဝ၊ လက်ဖျောက် တီးလိုက်ခြင်းဖြင့်ပင်၊ [ရှေး နိဿယ၌
“လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်သဖြင့်သာလျှင်”ဟု ပေး၏။] ပလာယိတကာလောဝိယ၊
ထွက်ပြေးရာ အခါကိုကဲ့သို့။ သေသကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ အင်္ဂါမမန္တဿေဝ၊
မပင်ပန်းဘဲသာလျှင်။ အပ္ပနာပတ္တိ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝေံ၊ သို့။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကို။ သမတိက္ကမန္တေနစ၊ လွန်မြောက်သော ရဟန်းသည်
လည်း။ အနုပ္ပဗ္ဗမုဉ္ဇနတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကာရော၊ ကို။ ပဝတ္တေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။
ကေသေ၊ တို့ကို။ မနသိကရောန္တေန၊ နှလုံးသွင်းသောရဟန်းသည်။ မနသိကရော-
န္တေနဝ၊ နှလုံးသွင်းလျှင် သွင်းခြင်းပင်။ ကေသေသု၊ တို့၌။ သာပေက္ခေန၊
ငဲ့ကွက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ လောမေသု၊ အမွေးတို့၌။ သတိ၊ ကို။
ပေသေတဗ္ဗော၊ စေလွှတ်ထိုက်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး၊
လောမာ၊ တို့သည်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တာဝ၊ လုံး။ ကေသာ ကေသာတိ၊ တို့ဟူ၍။
မနသိကာတဗ္ဗော၊ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ဌံ။ လောမာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တဒါ၊ ဌံ။ ကေသေ၊
တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ လွှတ်၍။ (နှလုံးသွင်းမှုကိုစွန့်၍။) လောမေသု၊ တို့၌။ သတိ၊
ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ဝေံ၊ ဤ၊ အတူ။ နခါဒိသုဝိ၊ လက်သည်း ခြေသည်း အစရှိ
သည်တို့၌လည်း။ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။

တတြ၊ ထို ကေသာ ကေသာတိ မနသိကာတဗ္ဗောဟူသော ပါဠိ၌။ (တနည်း)
တတြ၊ ထိုနောက်နောက်ကောဋ္ဌာသတို့ မထင်လာသေးသမျှ ရှေးရှေးကောဋ္ဌာသ
ကို မလွတ်သေးရာ၌။ ဣဒံ၊ ကား။ ဩပမ္ပံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇလူကာ၊ မျှောသည်။
ဝါ၊ ပိုးလောက်လမ်းသည်။ ဂစ္ဆမာနာ၊ သွားလသော်။ ဟာဝ၊ လောက်။
ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ပတိဋ္ဌ၊ တည်ရာကို။ န လာတိ၊ မရသေး။ တာဝ၊ ထို ရွှေ၌

တည်ရာ မရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ ပစ္ဆိမော၊ ခု။ နဂုံဌေးန၊ အမြီးနှင့် တူသော နောက်ပိုင်းဖြင့်။ ဂဟိတဋ္ဌာနံ၊ ယူအပ်သောအရပ်ကို။ န မုဉ္ဇတိ၊ မလွှတ်သေး။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယဒါ၊ ခု။ ပုရတော ပတိဋ္ဌ လာတိ။ တဒါ၊ ခု။ နဂုံဋ္ဌ၊ အမြီးနှင့်တူသော နောက်ပိုင်းကို။ ဥက္ကံပိတွာ၊ မြောက်၍။ မုနေ၊ ပါးစပ်ဖြင့်။ ဂဟိတဋ္ဌာနေ၊ ခု။ ဌပေတိယထာ၊ ထားသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ကေသေ မနသိကရောဇ္ဇေနပေ။ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။

ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော်နည်းဖြင့်။ (မနသိကာရံ၊ ကို။) ပဝတ္တေဇ္ဇေန၊ ဖြစ်စေသော ရဟန်းသည်။ အပ္ပနာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမနသိကာရကောသလ္လံ၊ ကို။ သမ္မာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစီးစေထိုက်၏။ [“ကေသာဒီသု ကေကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ အပ္ပနာ ဟောတိ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသည်ကို “အပ္ပနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။] ကထံ၊ နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤအပ္ပနာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ဝါ၊ အပ္ပနာဟူသော ဝိသေသာဓိမဇာတိတည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုသည်။ ဝါ၊ ကို။ (တနည်း) ဣဒံ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤဘာဝနာအားထုတ်မှု၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော အာရုံဟူသော အပ္ပနာသည်။ ဝါ၊ ကို။ မနသိကရောဋ္ဌာယ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပဏာတိ၊ [စာအုပ်တို့၌ “အပ္ပနာ ကမ္မဋ္ဌာနံ” ဟု ရှိ၍၊ ဋီကာ၌ “ကမ္မဋ္ဌာနံ” ကိုသာ ဖွင့်ထား၏။ တို့ကြောင့် ရှေးပါဠိ၌ “အပ္ပနာ” ပါးစပ်ပက၊ ယောဇနာ၌ ပါနေသောကြောင့် ပါဠိရှိအတိုင်း အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၏အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။]

တာဝ၊ ရှေးဥ ဇွာ။ ပဌမံထေဝ၊ ရှေးဦးမဆွ အစ၌ပင်။ န ဥပဌာတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ဇာနမတဂ္ဂသ္မိံ၊ မသိအပ်သောအစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစမရှိသော။ သံသာရဝဇ္ဇေ၊ သံသရာဝဋ်၌။ [“စ” အနက်၌ ယောဇနာ၌ကား “ဝေ” အနက်ဟု ဖွင့်၏။ အချို့စာအုပ်တို့၌ “သံသာရဝဇ္ဇဝါ” ဟု ပါဠိတမျိုး ရှိသတတ်။] နာနာရမ္မဏေသု၊ အမျိုးမျိုးသော အာရုံတို့၌။ ဝစိတံ၊ ကြီးပွားစေအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်း။ [ပတိဋ္ဌာတိ ခွဲစပ်။] ကေသတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေ၊ အနုလံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ သဇ္ဈာယသောတာနုသာဓေန၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏ အယဉ်သို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ မတ္တလုဂေ၊ ခု။ ဝါ၊ ဦးနှောက်ဟူသော အာရုံ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ မတ္တလုဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေ၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ သဇ္ဈာယသောတာနုသာဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂန္ဓာ၊ ရှေ့သို့ပြန်လာ၍။ ကေသေသု၊ ထို၌။ ဝါ၊ ဆံပင်ဟူသောအာရုံတို့၌။ ပတိဋ္ဌာတိ။ [စိတ်သည် ကေသာလောမာ*ဟူ သရဇ္ဈာယ်သောအခါ ထိုသရဇ္ဈာယ်မှအတိုင်း မတ္တလုဂ်တိုင်အောင် ရောက်သွား၏။ ထင်ထင်ရှားရှား မထင်လာသေး၊ မတ္တလုဂ်မှစ၍ ပဋိလုံသရဇ္ဈာယ်ရာ၌လည်း ထို အတူ ရောက်သွား၏ - ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ မနသိကရောန္တဿ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ သော သော
 ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ နိ။ သတိ၊ သတိသည်။ သမာဓိနာပိ၊
 သမာဓိနှင့်တကွလည်း။ တိဋ္ဌဟမာနာ၊ တည်လျက်။ ပဝတ္တတိ။ တေန၊ ကြောင့်။
 ယောယော ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ အဓိကတရံ၊ သာ၍ လွန်ကဲစွာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊
 ထင်လာ၏။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုကောဋ္ဌာသ၌။ ဒိဂုဏေန၊ ၂-ဆတက်အားဖြင့်။
 ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ အပွနာသို့။ ပါပေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေထိုက်
 ၏။ ဝေ၊ သို့။ အပွနာယ၊ သို့။ ပါပိတကာလတော၊ ရောက်စေအပ်ရာအခါမှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ သေသကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ အကိလမန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။
 အပွနံ၊ ပါပေတိ၊ ရောက်စေနိုင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ရောက်စေရာ၌။ တာလဝန-
 မက္ကဋ္ဌော၊ ထန်းတော၌ မျောက်သည်ပင်။ ဩပမ္ပံ၊ တည်း။ [ရှေ့၌ ပြအပ်ခဲ့
 ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “မက္ကဋ္ဌော”ဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရသဖြင့် ဆိုသည်။]

အပိစ၊ ထိုသို့ တာလဝနမက္ကဋ္ဌသည်ပင် ဥပမာဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 နေရာ၌။ ဝေဗ္ဗံ၊ ဤသို့လည်း။ ယောဇနာ၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ [“ရှေ့၌ ပြအပ်ခဲ့သောနည်းမှ တနည်း အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေရမည် ”
 ဟူလို၊]ဟိ၊ ချဲ့။ ဒွတ္တိံ သဘာလကသို့ ၊ ၃၂-ပင်သော ထန်းပင်ရှိသော။ တာလ-
 ဝနေ၊ ၌။ မက္ကဋ္ဌော၊ မျောက်သည်။ ပဋိဝသတိ၊ နေ၏။ တံ၊ ထိုမျောက်ကို။ ဂဟေတု-
 ကာမော၊ ဖမ်းယူခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ လုဒ္ဓေါ၊ မုဆိုးသည်။ ကောဋ္ဌိယံ၊ တော၏
 ရှေ့ဆုံးအစွန်၌။ ဌိတတာလမူလေ၊ တည်သောထန်းပင်၏ အရင်း၌။ ဌတွာ၊ ရှိ။
 ဥက္ကဋ္ဌိံ ၊ ကြေးကြော်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဟစ်အော်၍ ခြောက်ခြင်းကို။ အကာသိ၊ မာန-
 ဇာတိကော၊ မာနသဘောရှိသော။ (မာနကြီးသော။) မက္ကဋ္ဌော၊ သည်။ တံတံ
 တာလံ၊ ထိုထိုထန်းပင်ကို။ လင်္ခိတွာ၊ ခုန်၍။ ပရိယန္တတာလေ၊ အဆုံးဖြစ်သော
 ထန်းပင်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ လုဒ္ဓေါ၊ သည်။ တတ္ထပိ၊ ထိုအဆုံးထန်းပင်သို့လည်း။
 ဂန္ဓာ၊ လိုက်သွား၍။ ဥက္ကဋ္ဌိံ ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ မက္ကဋ္ဌော၊ သည်။ ပုန၊ တဖန်။
 တထေဝ၊ ထို အတူပင်။ [ထန်းပင်တိုင်းကို ခုန်၍ ခုန်၍ပင်။] ပုရိမတာလေ၊
 ရှေးဖြစ်သောထန်းပင်၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုမျောက်သည်။ အပရာပရံ၊
 အခြားထန်းပင် အခြားထန်းပင်သို့။ ဝါ၊ အပြန်အလှန်။ အနုပန္နိယမာနော၊
 အစဉ်လိုက်အပ်သော်။ ကိလမန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ တဿ တဿေဝ တာလ-
 ယ၊ နိပင်။ မူလေ၊ ၌။ ဌတွာ၊ ရှိ။ ဥက္ကဋ္ဌါက္ကဋ္ဌိကာလေ၊ ဟစ်အော်ရာ ဟစ်အော်
 ရာအခါ၌။ ဥဋ္ဌတိတွာ၊ ထ၍။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလသော် သွားလသော်။
 အဘိကိလမန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဧကဿ တာလဿ၊ နိ။ မက္ကဋ္ဌပဏ္ဏသုစိံ ၊
 အငုံဖြစ်သော ထန်းရွက်ဖူးတိုင်ကို။ ဒဋ္ဌံ၊ မြဲမြံစွာ။ ဂဟေတု၊ ရှိ။ ဓနကောဋ္ဌိ-
 ယာ၊ လေး၏ ဘုန်းဖြင့်။ ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ထိုး၍။ ဂဋ္ဌန္တောပိ၊ ယူအပ်ပါသော်လည်း။
 န ပလာယတိ၊ ဂင်ပြီးတော့။ [မာနပစ္စည်းမှပြန်သော အန္တဟု မှတ်ပါ။]

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ဒွတ္တိံ သတာလာဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဒွတ္တိံ သကောဋ္ဌာသ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ မက္ခဏေသာဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ လုဒ္ဓေန၊ သည်။ တာလမူလေ၊ ၌။ ဌတော၊ ၍။ ဥက္ကုဋ္ဌိကာလေ၊ ၌။ မာနဇာတိကဿ၊ သော။ မက္ခဏဿ၊ ဤ။ ပလာယိတော၊ ၍။ ပရိယန္တကောဋိယံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အစွန့်၌။ ဌိတကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ အနမတဂ္ဂေ သံသာရဝဇ္ဇေ၊ နာနာရမ္ပဏေသု၊ ဝစိတစိတ္တဿ၊ ဤ။ ကေသာတိ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ၊ ပေ။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ ပရိယန္တကောဋိယံ၊ ၌။ ဌတော၊ ဥက္ကုဋ္ဌေ၊ ဟစ်အော်လသော်။ ဩရိမကောဋိံ၊ ဤသက်အစွန့်သို့။ အာဂမနကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ မတ္ထလုဂ်န္တိ၊ ဟူ၍။ ပေ။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ အပရာပရံ အနုပန္နိယမာနဿ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ကိလမန္တဿ၊ ပင်ပန်းသော မျှောစက်၏။ ဥက္ကုဋ္ဌုက္ကုဋ္ဌိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ မနသိကရောန္တဿ၊ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ လသော်။ သတိယာ၊ ဤ။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍ တည်၍။ (ရပ်၍ ရပ်၍။) ဂမနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ ဓနုကောဋိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဂဏန္တိယာပိ၊ ယူအပ်ပါသော်လည်း။ အပလာယနကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ ယော ကောဋ္ဌာသော အဓိကတရံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တသ္မိံ၊ ထို ကောဋ္ဌာသ၌။ ဒိဂုဏံ၊ နှစ်ဆ။ မနသိကာရံ၊ ကို။ ကတော၊ အပ္ပနာယ၊ သို့။ ပါပနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။

တတ္ထ၊ ထို အလွန်ထင်လာသော ကောဋ္ဌာသ၌။ အပ္ပနာယ၊ သို့။ ပါပိတကာလတော၊ မှ။ ပေ။ ပါပေယျတိ၊ ရောက်စေလတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိကူလံ ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဤ။ သမန္နာဟရိတဗ္ဗံ၊ နှလုံးသွင်းထိုက်၏။ တက္ကာဟတံ၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့် တီးခေါက်အပ်သည်ကို။ ဝိတက္ကာဟတံ၊ ဝိတက်ဖြင့်တီးခေါက်အပ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ဝေ။ သို့။ ကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတ္တာရေ ခန္ဓာ၊ ပဋိကူလာရမ္ပဏာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟူသောအာရုံ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ အပ္ပနံ၊ (စိတ်၏ သက်ဝင်ခြင်းဟူသော) အပ္ပနာဈာန်သို့။ ပါပုဏာတိ။ ပရိကမ္မ ဥပစာရသင်္ခါတာနိ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗတာဂစိတ္တာနိ၊ အပ္ပနာဈာန်၏ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တသဒိသမေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောစကားရပ်နှင့် တူသည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဧကံ၊ သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ ကို။ မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဧကမေဝ၊ သော။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီးသော ကောဋ္ဌာသကို။ မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ ဒွတ္တိံ သ၊ သော။ ပဌမဇ္ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။

ဂဟိတပဉ္စာဝတ္ထု၊ ကိုင်၍မေးအပ်သော ပြဿနာဝတ္ထုသည်။ ပါကတိကမေဝ၊ ပင်ကိုယ်သဘော ရှိသည်သာ။ [ဟတ္ထေ ဂဟိတပဉ္စာဝတ္ထုဟူသည် ခိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လာသော ဝတ္ထုတည်း။]

သော တံ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တံ ကမ္မဋ္ဌာနနိမိတ္တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန၏အာရုံဖြစ်သော နိမိတ်ကို။ အာသေဝတီတိ၊ ကား။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘဇတိ၊ ခည်းကပ်၏။ [အာသေဝတီ၌ အာ အနက်မရှိ။] ဘာဝေတီတိ၊ ကား။ ဝဇေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ [“ဘူ-ဝဇုနေ”ဟူသော ဓာတ်နက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဗဟုလီကရေတီတိ၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ကရေတိ၊ ၏။ [“ပုနပျုနံ”သည် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။ “မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြု၏”ဟု သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏။] သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတီတိ၊ ကား။ သုအဝတ္ထိတံ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြားအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ကရေတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကာယေ စိတ္တံ ဥပသံဟရတီတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ (အာသေဝန၊ ဘာဝန၊ ဗဟုလီကရဏ၊ သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထာ- ပန ဖြစ်လောက်အောင်။) ကတ္တာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ပရဿ၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ဆောင်၏။ ဌပေတိ၊ ထား၏။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ်၏။ အတ္ထိဿကာယေတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထို သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ၌။ (ဧကသ၊ ထိုသည်။) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ ကာယေ စိတ္တံ ဥပသံဟရတီတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ သင့်လျော်သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံနရံခါ။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပနာမေတိ၊ ကပ်၍ ညွှတ်စေ၏။ အတ္ထိ၊ ကာယေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယော၊ ကိုယ်ကို။ န (အဓိပ္ပေတော)၊ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်။ ပရဿေဝ၊ ၏သာ။ ကာယောပိ၊ ကိုလည်း။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [“ဣမသ္မိ” ဟု၎င်း၊ “အဿ” ဟု၎င်း မထည့်ဘဲ “အတ္ထိကာယေ”ဟူသော ဤနေရာ၌ ဟောတော်မူအပ်သည်”ဟုလို။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အတ္ထိ ဣမသ္မိ” ကာယေ”ဟု ဤနေရာ၌ ဣမသ္မိ မပါစေရဟု မှတ်ပါ။]

သွာဝတ္ထိတံ။ ။ “သု+အဝတ္ထိတံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ သု၏ ဥကို (၁) ပြု၊ နောက် (အ) ကို ဒီသပြု၍ “သွာဝတ္ထိတံ”ဟု ဖြစ်၏။ ထိုပုဒ်၏ အဖွင့်၌လည်း “သုအဝတ္ထိတံ” ဟူသော ရှိသင့်၏။ “သုဝဝတ္ထိတံ”ဟု မရှိသင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ-၌ကား ဝိ+အဝ+ထပ ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိ၏ (၁) ကိုချေ၊ နောက် (အ) သို့ကပ်၍ “ဝဝတ္ထပေတိ”ဟု ဖြစ်နိုင်သည်။ သွာဝတ္ထိတံသည် ဝဝတ္ထပေတိ၏ ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် “ကောင်းစွာ ပိုင်းခြားအပ်သည် မည်လောက်အောင်”ဟု ကြိယာဝိသေသနအနက် ပေးရသည်။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ မိမိ၏ကိုယ်၊ သူတပါး၏ကိုယ်တို့တွင်။ အတ္တနော၊ ၏။
 ဇီဝမာနကသရီရေ၊ အသက် ရှင်ဆဲဖြစ်သော ကိုယ်၌။ ပဋိကူလန္တိ၊ စက်ဆုပ်
 ရှုံ့ရှာဘွယ်ဟူ၍။ ပရိကမ္ပံ၊ ပရိကမ်ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပ္ပနာပိ၊
 အပ္ပနာဈာန်သည်၎င်း။ ဥပစာရမ္ပိ၊ ဥပစာရဈာန်သည်၎င်း။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်နိုင်
 ၏။ ပရဿ၊ ၏။ ဇီဝမာနကသရီရေ၊ ၌။ ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊
 နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပ္ပနာ၊ သည်။ နေဝ ဇာယတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဥပစာရံ၊
 သည်။ န (ဇာယတိ)။ စ၊ ဆက်။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ အသုဘေသု၊ တို့၌။ ဧတံ
 ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသော အပ္ပနာဈာန်၊ ဥပစာရဈာန်သည်လည်း။ ဇာယတိ
 နန္တ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ အာမ ဇာယတိ၊
 အိမ်း၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို ၁၀-ပါးသော အသုဘတို့သည်။ အနုပါဒိန္ဒက-
 ပက္ခေ၊ ဥပါဒိန္ဒက မဟုတ်သော အဘို့၌။ ဝါ၊ ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာ ဟု မစွဲလမ်း
 အပ်သော သက်မဲ့အဘို့၌။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို
 ၁၀-ပါးသော အသုဘတို့၌။ အပ္ပနာပိ၊ သည်၎င်း။ ဥပစာရမ္ပိ၊ သည်၎င်း။
 ဇာယတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ဣဒံ၊ ဤ သူတပါး၏ကိုယ်သည်။
 ဥပါဒိန္ဒကပက္ခေ၊ ဥပါဒိန္ဒကဖြစ်သော အဘို့၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ ဂေနေဝ၊
 ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသော
 အပ္ပနာဈာန်၊ ဥပစာရဈာန်သည်လည်း။ န ဇာယတိ။ ပန၊ ဆက်။ အသုဘာ-
 နုပဿနာသင်္ခါတာ၊ အသုဘာနုပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိပဿနာဘာဝနာ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ။ ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗေ၊ ဤ ကာယာ
 နုပဿနာပဗ္ဗ၌။ ဝါ၊ ဤ ကာယာနုပဿနာ အပိုင်းအခန်း၌။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။
 ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဣမသ္မိံ
 ပဗ္ဗေ၊ ၌။) သမသဝိပဿနာ၊ ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။ (ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။)

ဣဒါနိ၊ ၌။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆံအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့
 သောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ မနသိကာရသာဓာရဏံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်
 ဆက်ဆံသော။ ပကိစ္ဆကံ၊ ရောပြုမ်းသော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ ရှု။
 ဧတေသံ ကေသာဒီနိ၊ ဤ ဆံအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏။ နိမိတ္တတော၊ အား
 ဖြင့်၎င်း။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဓာတုတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမှ
 တပါး။ သုညတော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ခန္ဓာဒိတော
 စ၊ ခန္ဓာအစရှိသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညေယျော၊ သိထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထို နိမိတ္တတော အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်။ နိမိတ္တတောတိ (ပဒဿ)၊ ၏။
 (ဝိတ္ထာရေ၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗျာ။) ဒုတ္တိံ သာကာရေ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော
 ကောဋ္ဌာသ၌။ သဋ္ဌိသတံ၊ တရားမြောက်ဆယ်သော။ နိမိတ္တာနိ၊ မှတ်သားကြောင်း
 နိမိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ယေသံ၊ ယင်း တရားမြောက်ဆယ်သော နိမိတ်တို့၏။

ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ယောဂါဝစရော၊ ဒွတ္တိံသာကာရံ၊ ကို။ ကောဋ္ဌာသ-
 တော၊ အားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။
 ဣဒံ၊ ဤတရားခြောက်ဆယ်သောနိမိတ်တို့ဟူသည်။ သေယျဏာ၊ အဘယ်နည်း။
 ကေသယ၊ ၏။ ဝဏ္ဏနိမိတ္တံ၊ မှတ်သားကြောင်း အဆင်း၎င်း။ သဏ္ဌာနနိမိတ္တံ၊
 မှတ်သားကြောင်း သဏ္ဌာန်၎င်း။ ဒိသာနိမိတ္တံ၊ မှတ်သားကြောင်း အရပ်၎င်း။
 ဩကာသနိမိတ္တံ၊ မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်ရာအရပ်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တံ၊ မှတ်သား
 ကြောင်း အပိုင်းအခြား၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ။ လောမာဒီသုပိ၊ မွေးညှင်းအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၌လည်း။ ဧသေဝ၊
 ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း
 အစီအရင်တည်း။ [၂၂-ကောဋ္ဌာသကို နိမိတ် ၅-ပါးဖြင့်မြှောက်၍ ၁၆၀-ရသည်။

လက္ခဏတောတိ (ပဒဿ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗျော။) ဒွတ္တိံသာ-
 ကာရေ၊ ၌။ အဋ္ဌဝီသတိ သတံ၊ တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော။ လက္ခဏာနိ၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ယေသံ၊ ယင်း တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဒွတ္တိံသာကာရံ၊ ကို။ လက္ခဏတော၊
 ဖြင့်။ မနသိကရေတိ။ ဣဒံ၊ ဤတရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့ဟူသည်။
 သေယျဏာ၊ နည်း။ ကေသေ၊ ၌။ [လက္ခဏာနိဟောန္တိ၌စပ်။] ထဒ္ဓတ္ထလက္ခဏံ၊
 ခက်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၎င်း။ [ဆံပင်၌ပါသော ပထဝီဓာတ်ကို
 ရည်ရွယ်သည်။] အာဗန္ဓုတ္ထလက္ခဏံ၊ ဖွဲ့စည်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 လက္ခဏာ၎င်း။ [ဆံပင်၏ အဋ္ဌကလာပ်၌ပါသော အာပေါဓာတ်ကို ရည်ရွယ်
 သည်။] ဥက္ကတ္ထလက္ခဏံ၊ အငွေ့၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၎င်း။ [တေဇော
 ဓာတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဝိတ္ထုတ္တလက္ခဏံ၊ ထောက်ပံ့ခြင်း လက္ခဏာ၎င်း။
 [ဝါယောဓာတ်ကိုရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရိ၊ လက္ခဏာနိ၊ ဟောန္တိ။
 လောမာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ [၂၂-ကောဋ္ဌာသကို လက္ခဏာ ၄-ပါးဖြင့်
 မြှောက်၍ လက္ခဏာပေါင်း ၁၂၀-ရသည်။]

ဓာတုတောတိ (ပဒဿ၊ ဝိတ္ထာရော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗျော။) ဒွတ္တိံသာကာရေ၊
 ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံပုရိသော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ စတုဓာတုရော၊ ၄-ပါးသော
 ဓာတ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌဝီသတိ သတံ၊
 သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝုတ္တာသု ဓာတုသု၊
 ဟောတော်မူအပ်ကုန်သောဓာတ်တို့၌” ဟု ရှိ၏။ အစပ် မရှိသောကြောင့် “ဝုတ္တာ
 အဋ္ဌဝီသတိသတံ ဓာတုယော ဟောန္တိ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်။] ယာသံ၊ ယင်း
 တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဂါဝစရော ဒွတ္တိံ-
 သာကာရံဓာတုတောပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဣဒံ၊ ဤတရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော ဓာတ်
 တို့ဟူသည်။ သေယျဏာ၊ နည်း။ ကေသေ၊ ၌။ ကက္ခန္ဓတော၊ ခက်မာသည်၏အဖြစ်

သည်။ ပထဝီဓာတု၊ တည်း။ အာဗန္ဓနတ၊ ဖွဲ့စည်းတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။ ဥက္ကတ၊ အငွေ၏အဖြစ်သည်။ တေဇောဓာတု၊ တည်း။ ဝိတ္တမ္ဘနတ၊ တောင့်မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါယောဓာတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ စတသော ဓာတုယော ဟောန္တိ။ လောမာဒီသုပိ ဒေသေ နယော။

သုညတောတိ (ပဒဿ၊ဝိတ္တာရောဓေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဒုတ္တိံသာကာရေ၊ ခွံ။ ဆန္ဒဝတိ၊ ဇုဇ္ဈ-ပါးသော။ သုညတ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ယာသံ၊ ယင်း ဇုဇ္ဈ-ပါးသောသုညတာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဂါ-ဝစရော ဒုတ္တိံသာကာရံသုညတော ဝိပဿတိ။ ဣဒံ၊ ဤ ဇုဇ္ဈ-ပါးသောသုညတာတို့ဟူသည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ ကေသာ၊ တို့သည်။ အတ္တေနဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေနဝါ၊ အတ္တ၏-ဥစ္စာအဖြစ်မှ၎င်း။ နိစ္စေနဝါ၊ မြသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ ဓဝေနဝါ၊ ခိုင်ခံ့သည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သဿတေနဝါ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ အဝိပရိကာမ ဓမ္မေန ဝါ၊ ဇောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ လောမာစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ကေသေ၊ ခွံ။ အတ္တသုညတ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အတ္တနိယသုညတ၊ အတ္တနိယမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ နိစ္စဘာဝသုညတ၊ မြသည်၏အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဿော သုညတာ ဟောန္တိ။ လောမာဒီသုပိ ဒေသေ နယော။ [၃၂-ကောဠာသကို သုညတာသုံးပါးဖြင့်မြောက်၍ ဇုဇ္ဈ-ပါး ရသည်။]

ခန္ဓာဒိတောတိ (ပဒဿ၊ဝိတ္တာရောဓေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဒုတ္တိံသာကာရေ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော ကောဠာသကို။ (သာမည။) ကေသာဒီသု၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ (ဝိသေသ။) ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂယမာနေသု၊ ကုန်လသော်။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ 'ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ အာယတနာနိ (ဟောန္တိ)။ ကတိ ဓာတုယော (ဟောန္တိ)။ ကတိ၊ သစ္စာနိ (ဟောန္တိ)။ ကတိ သတိပဋ္ဌာနာနိ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေနပိ၊ ပြင်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော ကောဠာသန္တိ။ ဝိနိစ္စယော ဝိညာတဗ္ဗော။ [ရှေ့၌ 'ဒုတ္တိံသာကာရေ'ဟု အာဓာရရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဧတ္ထ မပါသော်လည်း ကောင်း၏။ ယောဇနာ၌ကား- "ဧတ္ထာတိ ကေသာဒီသု"ဟု စွဲ၏။]

၃၅၇။ ဓေံ၊ သို့။ အဇ္ဈတ္တာဒိသေဒတော၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသောအပြားဟူသော။ တိဝိဓေန၊ သုံးပါး အပြားအားဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊ ကိ။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ဒသေတ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ခွံ။ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ သမ္ပဇာနောတိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒသေတံ၊ ၄။ အနုပဿတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အနုပဿီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယာယ အနုပဿနာယ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿီနာမ၊ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသူ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ တံ၊ ထို အနုပဿနာကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ တတ္ထ၊ ပေ။ ပဇာနနာတိ အာဒိ၊ အစ ရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ အာတာပီတိ အာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမာ အနုပဿနာအစရှိသောစကားရပ်၌။ ပညာ ပဇာန-
နာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ၊
စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍအဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဥပေတောတိ
အာဒိနိ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်။ အညမညဝေဝစနာနိ၊
အချင်းချင်း ဝေဝစပရိယာယ် စကားလွယ်တိုတည်း။ အံပိစ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်
ဆိုသွယ်အလွှားကား။ (ပရိယာယ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း သဒ္ဓါနည်းအားဖြင့် အနည်း
ငယ် အလွှားကား။) အာသေဝနဝသေန၊ အစ၌ မှီဝဲခြင်း၏၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေ-
တော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ တိုးပွားစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊
ကောင်းစွာ။ ဥပတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုပေတော၊ သမုပေတော
မည်၏။ ဥပါဂတော၊ ပေ။ သမ္ပန္နောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသပိ
ဒကေသု၊ ဤဒုက်တို့၌လည်း။ အယမေဝ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်သည်ပင်။
နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဗဟုလိကာရဝသေန၊ များသောသော်လည်း များသကဲ့သို့
ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပေတော အစရှိသောပုဒ်
တို့၌။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣမိနာ အာတာပေန
ဥပေတောတိ အာဒီသုပိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော။

ဝိဟရတီတိ ပဒေ၊ ဝိဟရတိဟူသော ပုဒ်၌။ တတ္ထ ကတမာ ဝိဟာရေတိ၊
ဟူ၍။ ပုစ္ဆံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ (အနုပဿီစသည်တုန်းက “တတ္ထ ကတမာ
အနုပဿနာ” စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာပြုသကဲ့သို့ ပုစ္ဆာမပြုမူ၍။) ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ၊
နေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော တည်ရာရှိသော။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်ဖြင့်။
ဒေသေန္တော၊ ဟောတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣရိယတီတိ အာဒိ၊ အစ
ရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို ဣရိယတိဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊
ကား။ စတန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထာနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသမင်္ဂီတာဝတော၊
အမှတ်မထား တပါးပါးသော ဣရိယာပုထ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
အားဖြင့်။ ဣရိယတိ၊ အသက်ယှဉ်၏။ [ဣရိယော၊ ဇီဝဝုတ္တိယံ၊ အသက်မွေးခြင်း၌
ဖြစ်၏။—ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟ။] တေဟိ ဣရိယာပထစက္ကေဟိ၊ ထို ဣရိယာပုထ်
တည်းဟူသော စက်ဘီးတို့ဖြင့်။ ကာယသကဋ္ဌဝတ္ထနေန၊ ကိုယ်တည်းဟူသော
လှည်း၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ လှည့်လည်၏။ [ဣရိယာပထ-
စတုက္ကေဟိဟု စာအုပ်တို့၌ရှိသော်လည်း မကောင်း။ စတုက္ကဆိုလျှင် ကေဝုစ်သာ

ရှိရမည်။] ဧကံ၊ သော။ ဣရိယာပထဒုက္ခံ၊ ဣရိယာပုထ်၏ ညောင်းညာခြင်း ဟူသော ဒုက္ခကို။ အပရေန၊ သော။ ဣရိယာပထေန၊ ဖြင့်။ ဗာဟိတွာ၊ တား ဖြစ်၍။ စိရိဋ္ဌိတိကဘာဝေန၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ သရိရက္ခဏကော၊ ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ပါလေတိ၊ စောင့် ရှောက်၏။ ဧကသ္မိံ၊ ဣရိယာပထေ၊ ဌံ။ အသတ္တဟိတွာ၊ မတည်မူ၍။ သဗ္ဗိရိယာ ပထဝတ္တနတော၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုထ်၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ယပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဧတေန ဧတေန ဣရိယာပထေန၊ ထိုထို ဣရိယာပုထ်ဖြင့်။ တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာယဿ၊ ကိ။ ယာပနတော၊ ရှည်သော အခွန်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့်။ ယာပေတိ၊ ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေ၏။ စိရကာလဝတ္တာပနတော၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်စေခြင်းအား ဖြင့်။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣရိယာပထေန၊ ဣရိယာပုထ်တပါးဖြင့်။ ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုထ်တပါးကို။ ဝိစ္ဆန္တိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ဇီဝိတယရဏတော၊ အသက်ကို ဆောင်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာပုထ် တပါးဖြင့် ဣရိယာပုထ်တပါးကို ဖြတ်၍ အသက်ကို ဆောင်၏။ ဝါ၊ နေ၏။

၃၆။ သွေဝကာယော လောကောတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ ကာယော၊ ဌံ။ ကာ ယာနုပဿိ၊ ကာယကိုအဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ သွေဝကာ ယော၊ ထိုကာယသည်ပင်။ လုဇ္ဈနပလုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ် အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ လောကော၊ လောက မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယော၊ ဌံ။ ပဟိယ မာနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကိ။ ဝေဒနာဒိသုပ္ပါ တိဉ္စလည်း။ ပဟိယတိဝေ၊ ပယ်အပ်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စပိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ သန္တာတိ အာဒိသုပ္ပါ၊ အစရှိသောပုဒ် တို့ဉ္စလည်း။ နိရောဓဝသေန၊ ချုပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သန္တာယ၊ ငြိမ်သက်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ [ဟောန္တိ ဌိစပိ]။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ သမိတတ္တာ၊ ငြိမ်းစေအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမိတာ၊ ငြိမ်းစေ အပ်ကုန်ပြီးသည်။ (တနည်း) ဘာဝနာယ၊ ကြောင့်။ သမိတတ္တာ၊ ငြိမ်းကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမိတာ၊ ငြိမ်းကုန်ပြီးသည်။ ဝတ္ထုပရိညာယ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကိုယ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအားဖြင့်။ အပ္ပဝတ္ထိဝုပသမ ဝသေန၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းဟူသော ငြိမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုပသန္တာ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်သောအားဖြင့် ငြိမ်းကုန်သည်။ နိရောဓသမ္ဘိတံ၊ နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္ထံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တဂံတာ၊ တို့မည်၏။ ပုနတ္တုနံ၊ အဖန်ဖန်။ နိဗ္ဗတ္ထိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ကိ။ ပဋိဗာဟိတတ္တာ၊ တားဖြစ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသ

လျှင်။ အတ္တကံတာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အပ္ပတ္တကံတာ၊ တို့မည်၏။ အပ္ပိတာတိ၊ ကား။ ဝိနာသိတာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီးသည်။ [အပ္ပ ဓာတ်သည် ရောက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အပ္ပိတာ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီးသည်” ဟု ပေးပါ။] အပ္ပဝတ္တိယံ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း၌။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဣတိပိ အတ္ထော၊ ဤအနက် သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ပျဉ်တာတိ၊ ကား။ သုဝိနာသိတာ၊ ကောင်းစွာဖျက်ဆီး အပ်ကုန်ပြီးသည်။ အတိဝိယ၊ သာလျှင်။ အပ္ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ ဌပိတာ၊ သည်။ ဣတိပိ အတ္ထော (ဟောတိ)။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ခြောက်သွေ့ စေအပ်သော်။ ပုန၊ တဖန်။ န အန္တယဝန္တိ၊ အစဉ်မလိုက်ကုန်။ ဝေ၊ ဤသို့ အစဉ် မလိုက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ သောသိတတ္တာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောသိတာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ် ကုန်ပြီ။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ သောသိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသောသိတာ၊ မည်၏။ သုက္ခာပိတာ၊ ကောင်းစွာ ခြောက်သွေ့စေအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဝိဂတန္တာ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန်ရှိသည်တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန် ပြီ။ ဣတိ ဗျန္တိကတာ၊ မည်၏။ [ဤသို့ အနက်ပေးရန်ကို သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလ သုတ် ဘာသာဋီကာ၌ရှုပါ။]

၈၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိအစရှိသော ကာယာနုပဿနာ နိဓ္ဒေသ၌။ အနုပဿနာယ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ (ကာယာနုပဿိ၌ ပါဝင်သော အနုပဿနာဖြင့်။) ကမ္မဋ္ဌာနဝိဟာရေန၊ နေကြောင်း ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနိကဏ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ‘ယှဉ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယပရိဟရဏံ၊ ကိုယ်ကို ‘ဆောင်ခြင်းကို။ (ဝုတ္တံ)။ အာတာပေန၊ ဖြင့်။ (အာတာပိ၌ ပါသော အာတာပဖြင့်။) သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လဝီရိယကို။ (ဝုတ္တံ)။ သတိသမ္ပဗ္ဗေနေ၊ ဖြင့်။ (သတော သမ္ပဗ္ဗာနေ၌ ပါသော သတိ သမ္ပဗ္ဗေဖြင့်။) ကမ္မဋ္ဌာန ပရိဟရဏုပါယော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သွားလေရာဆောင် ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောတရားကို။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ (သတော၌ပါသော သတိဖြင့်။) ကာယာနုပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ သမထော၊ ကို။ (ဝုတ္တော)။ သမ္ပဗ္ဗေနေ၊ ဖြင့်။ (သမ္ပဗ္ဗာနေ၌ ပါသော သမ္ပဗ္ဗေဖြင့်။) (ပဋိလဒ္ဓေါ၊ သော။) ဝိပဿနာ၊ ကို။ (ဝုတ္တော)။ အဘိဇ္ဈာ- ဒေါမနဿဝိနယေန၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဖြင့်။ (ဝိနယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၌ ပါသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဝိနယဖြင့်။) ဘာဝနာဖလံ၊ ဘာဝနာ၏အကျိုးကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကာယာနုပဿနာနိဓ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဇ္ဈေသအဖွင့်

၃၆၃။ ဝေဒနာနုပဿနာနိဇ္ဈေသေဝိ၊ ဌိလည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ကာယာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ၌။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောပုဒ်နှင့်တူသော ပုဒ် အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [ကထဉ္စ ဘိက္ခု စသော ပုဒ်အပေါင်းကိုဆိုလိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ သုခံ ဝေဒနန္တိ၊ ကား။ ကာယိကံဝါ၊ ကိုယ်၌ မူလည်းဖြစ်သော။ စေတသိကံဝါ၊ စိတ်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားလသော်။ အဟံ၊ သည်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ဟူသောပါဌ်၌။ ဥတ္တာနု- သေယျက၊ ပက်လက်အိပ်ကုန်သော။ (ပက်လက်အိပ်နေရကုန်သော။) ဒါရ- ကာပိ၊ ကလေးတို့သော်မူလည်း။ ထညဝိဝနာဒိကာလေ၊ နို့ ရည်ကိုသောက်စို့ရာ အစရှိသောအခါ၌။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားကုန်လသော်။ (မယ်) သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစားကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကာမံ ပဇာနန္တိ၊ အကယ်၍ကား သိပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိကြပါကုန်သော် လည်း။ ဝေဇ္ဇပံ၊ သော။ တေ ဇာနနံ၊ ဤ သိခြင်းလောက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။

ဟိ၊ မှန်။ ဝေဇ္ဇပံ၊ သော။ ဇာနနံ၊ သည်။ သတ္တုပလဒ္ဓိံ၊ သတ္တဝါဟူသော အယူကို။ နပုဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်နိုင်။ သတ္တသညံ၊ သတ္တဝါဟူသော အမှတ်သညာ ကို။ န ဥဂ္ဂါဇေတိ၊ မခွါနိုင်။ ဣမ္မဋ္ဌာနံဝါ၊ သည်၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟေတိ၊ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ဤ ယောဂီ ရဟန်း၏။ ဇာနနံ၊ သုခဝေဒနာကို ခံစား၏ဟူသော သိခြင်းသည်။ သတ္တုပ- လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ သတ္တသညံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂါဇေတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စေ၊ သည်၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာစ၊ သည်၎င်း။ ဟေတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိဟူသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ၌စပ်)။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားသနည်း။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (ဟေတိ၊ နည်း။) ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (ဟေတိ၊ နည်း။) [ဤ အမေး၏အဖြေကို နောက်၌ ပြလိမ့်မည်။] ဣတိဝေ၊ သို့။ သမ္မဇာနဝေဒိယနံ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသူ၏ ခံစားခြင်းကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ကော ဝေဒယတိတိ၊ ကား။ ကောစိ၊ တစုံတယောက် သော။ သတ္တောဝါ၊ သည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလောဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဝေဒယတိ၊ ခံစားသည် မဟုတ်။ ကဿ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။

သတ္တဿ ဝါ၊ နိဂဏ်း။ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ နိဂဏ်း။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ကိကာရဏာ၊ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ သော၊ ဤ ဝေဒနာသည်။ ဝတ္ထု၊ အာရမ္မဏာ၊ ဝေဒနာ၏ တည်ရာအာရုံရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ (သော)၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ နိ။ (ကိ၊ နည်း။) သုခါဒိန္နံ၊ သုခ အစရှိသော ဝေဒနာတို့၏၊ တံတံဝတ္ထု၊ ထိုထိုတည်ရာအကြောင်းကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမည်သော သဘောတရားသည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ နိ။ ပန၊ ဆက်။ တံ ဝေဒနာပဝတ္ထိံ၊ ထိုဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရိုးမျှသည်။ ဟောတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ သုခဝေဒနာ စသည်တို့၏ တည်ရာ အကြောင်းကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ဝေဒနာ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ သို့။ သန္တက္ခန္ဓော၊ မှတ်သားသော။ သေ၊ ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယာမိ၊ နိ။ ဣတိ၊ ပဇာနာတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ (ကော ဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ အညတရော၊ အမျိုးအမည် အားဖြင့် မထင်ရှားသော။ ယေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ကိရ၊ ခွဲ။ ယေရော၊ ထေရ်သည်။ အဗ္ဗာသုကကာလေ၊ မကျန်းမာသူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ မကျန်းမာရာအခါ၌။ ဗလဝေဒနာယ၊ အားကြီးသော ဝေဒနာကြောင့်။ နိတ္ထုနန္တော၊ ပြီးတူးလျက်။ အပရာပရံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ ပရိတ္တတိ၊ လူးလို့မ နေ၏။ တံ၊ ထိုထေရ်ကို။ ဧကော၊ သော။ ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေါ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ကတရံ ဌာနံ၊ အဘယ် အရပ်သည်။ ရုဇ္ဈတိ၊ နာကျင်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါရှင်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား တခုသော။ ရုဇ္ဈနဌာနံနာမ၊ နာကျင်သောအရပ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဝတ္ထု၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ တည်ရာအကြောင်း ကို။ အာရမ္မဏံကတွာ၊ ၍။ ဝေဒနာ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ဇာနနကာလ- တော၊ သိရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဓိဝါသေတုံ၊ မိမိအထက်၌ ဝင်သက် တည် နေစေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သည်းခံခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ နေသာ၊ သင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။) အာဝုသော၊ ငါရှင်။ အဓိဝါသေမိ၊ မိမိ အထက်၌ သက်ဝင်တည်နေစေအံ့။ ဝါ၊ သည်းခံအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ)။

ဘန္တေ၊ ရား။ အဓိဝါသနာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သေယျော၊ မြတ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။ ယေရော၊ သည်။ အဓိဝါသေသိ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ဝါတော၊ လေသည်။ ယာဝ ဟဒယာ၊ နှလုံးတိုင်အောင်။ ဖာလေသိ၊ ခွဲပြီ။ မဇ္ဇကော၊ ညောင်စောင်း

ငယ်၌။ အန္တာနိ၊ အူတို့သည်။ ရာသီကတာနိ၊ အစုအပုံကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။
 အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဒဟရဿ၊ အား။ ဒသေသိ၊ ပြုပြီ။ (ကိံ၊
 အဘယ်သို့ပြော၍ ပြသနည်း။) အာဂုသော၊ ငါ့ရှင်။ တွေ့ကာ၊ ဤမျှ အတိုင်း
 အရည်ရှိသော။ အဓိဝါသနာ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍
 ပြုပြီ။ ဒဟရော၊ သည်။ ဟုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ထေရော၊
 သည်။ ဝိရိယသမာဓိ၊ ဝိရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံကို။ ယောဇေတွာ၊ ညီမျှအောင်
 ယှဉ်စေ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊
 သို့။ ပါပုဏိတွာ၊ ရောက်၍။ သမသိသိ၊ ညီမျှသော ကိလေသာသိသ၊ ဝဇ္ဇသိသ
 ရှိသော ရဟန္တာသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ (သမ-
 သိသိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိထိဘာသာဋီကာ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိစာ၏၌ ကြည့်ပါ။)

စ၊ ဆက်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ သုခံ၊
 သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ ယထာ၊ အပြား
 အားဖြင့် သိသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဒုက္ခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊
 လသော်။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ။ ဣတိ၊ ပဇာနာတိ။ [“အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ
 ဝေဒယမာနော” မှစ၍ “သမိသိ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော”
 တိုင်အောင် ပေယျာလ မြှုပ်သည်။] နိရာမိသံ၊ အာမိသ မရှိသော။ အဒုက္ခမသုခံ၊
 သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ
 ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊
 ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေတွာ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ဖြင့်
 ဟောတော်မူပြီး၍။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တော၊ ဟော
 တော်မူလသော်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကထေသိ။

ဟိ၊ မျှ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။
 (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိခံ၊ ၏။ ရူပပရိဂ္ဂဟော၊ ရူပကို သိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်၎င်း။
 အရူပပရိဂ္ဂဟော၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်၎င်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။
 တေဒေ၊ ဤရူပကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပ
 ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝါ၊
 ရူပကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တော၊ လသော်။ သင်္ခေပ-
 မနသိကာရဝသေနဝါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်
 ၎င်း။ ဝိတ္ထာရမနသိကာရဝသေနဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်း
 ဖြင့်သော်၎င်း။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။
 တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အကျယ်
 အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ သဗ္ဗာကာရတော၊ အလုံး
 စုံသော အပြားအားဖြင့်။ ဒသိတမေဝ၊ သည်သာ။

အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ဝါ၊ နာမ်တရားကို သိမ်းဆည်းတတ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တော၊ လသော်။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ဌံ။ ဝါ၊ ဌံ။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏ အစွမ်း၎င်း။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ အစွမ်း၎င်း။ စိတ္တဝသေန၊ စိတ်၏ အစွမ်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ကထံ၊ လျှင်။ (တိဝိဓော၊ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ [ပါကဋ္ဌောဟောတိ ဌံစပ်။] ဝါ၊ ၏။ [ဖဿော ဟောတိ ဌံစပ်။] သဒ္ဓိက္ခေနဝါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိတ္တာရေနဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့် သော်၎င်း။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ကိ။ ပရိဂ္ဂဟိတေ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော်။ တသ္မိ အာရမ္မဏေ၊ ဌံ။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ ပဋ္ဌမာဘိနိပါတော၊ ပဋ္ဌမကျရောက် ခြင်းဟူသော။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ ဖုသန္တော၊ ထိလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) 'ဧကစ္စဿ၊ အား။ ဝါ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ဟောတိ။ ဧကစ္စဿ၊ အား။ ဝါ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဝိဇာနန္တိ၊ သိလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထို သုံးမျိုးတို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဖဿော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ သောပိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကေဝလံ၊ စေတနာစသည် မဖက် သက်သက်။ ဖဿောဝ၊ သည်သာ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ တေန၊ ထို ဖဿနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထို အာရုံကိုပင်။ အနုဘဝ-မာနော၊ ခံစားသော။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဉ္ဇာနနမာနော၊ မှတ်သိသိသော။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ စေတယမာနော၊ စေတော် သော။ စေတနာပိ၊ သည်လည်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဝိဇာနနမာနံ၊ သညာပညာတို့ သိပုံမှ တမျိုးတဖုံသိသော။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဖဿ-ပဉ္စမကေယေဝ၊ ဖဿပဉ္စမက တရားတို့ကိုသာ။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ယဿ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ သောပိ၊ သည်လည်း။ ကေဝလံ၊ ဖဿ စသည် မဖက် သက်သက်။ ဝေဒနာဝ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာယ၊ ထို ဝေဒနာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ကိ။ 'ဖုသမာနော၊ သော။ ဖဿောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပေ။ ပရိဂ္ဂဏာတိ။ ယဿ ဝိညာဏံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ သောပိ၊ သည် လည်း။ ကေဝလံ၊ ဖဿစသည် မဖက် သက်သက်။ ဝိညာဏမေဝ၊ သည်သာ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန၊ ထို ဝိညာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တဒေဝါရမ္မဏံ။ ပေ။ ပရိဂ္ဂဏာတိ။ သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖဿပဉ္စမကော၊ ဖဿဟူသော ငါးပါးမြောက် ရှိကုန်သော။ ဣမေ မ္မော၊ ဤတရားတို့သည်။ ကိ-နိဿိတာ၊ အဘယ်ကို မှီပါ

ကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်လသော်။ (ဇယ-
 ပဉ္စမကာ ဣမေ မော) ဝတ္ထု၊ တည်ရာကိုယ်ကို။ နိဿိတာ၊ မှီကုန်၏။ ဣတိ
 ပဇာနာတိ။ ဝတ္ထုနာမ၊ ဝတ္ထုမည်သည်။ ကရဇကောယော၊ ကရဇကောယသည်။
 ယံ၊ ယင်းကရဇကောယဟူသောဝတ္ထုကို။ သန္တာယ၊ ချုံ။ ဣဒ္ဓန္တ ပန မေ ဝိညာဏံ
 ဧတ္ထ သိတံ၊ ဧတ္ထ ပဋိပဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော်၊
 သာမညဇလသုတ်၊ ဝိပဿနာဉာဏအခန်း၌၊ ဟောတော်မူသည်။] သော၊ ထို
 ကရဇကောယဟူသည်။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ ဘူတာနိစေဝ၊
 မဟာဘုတ်တို့သည်၎င်း။ ဥပါဒါရူပါနိစ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဿယ နိဿိတဖြစ်သောဝတ္ထု၊ ဇယပဉ္စမကတို့တွင်။ ဝတ္ထု၊
 ကရဇကောယဟူသောဝတ္ထုသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဇယပဉ္စမကာ၊ ဇယဟူသော
 ငါးပါးမြောက်ရှိသော တရားတို့သည်။ နာမံ၊ နာမ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နာမရူပ-
 မေဝံ၊ ကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။
 ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာတည်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိ-
 နော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္ထံ၊ ငါးပါး
 သော ခန္ဓာမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နာမရူပဝိနိမုတ္တာ၊ နာမ်ရုပ် ၂-ပါးမှ
 လွတ်ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝိနိမုတ္တံ၊ ခန္ဓာငါးပါးမှ
 လွတ်သော။ နာမရူပဝိ၊ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သော၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကိံ ဖောတုကာ၊
 အဘယ်အကြောင်း ရှိပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ စူးစမ်း
 ဆင်ခြင်လသော်။ (ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။) အဝိဇ္ဇာဒိယေတကာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိ
 သောအကြောင်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ ပဿတိ။ [အဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် “အဝိဇ္ဇာ-
 တဏှာ၊ ကံ- အာယာ၊ ဇယာ- နာမ်ရုပ်များ” နှင့်အညီ တဏှာ အစရှိသော
 အကြောင်းတို့ကို ယူပါ။] တတော၊ ထို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။)
 ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်ဟူသည်။ ပစ္စယောစေဝ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား
 သည်၎င်း။ ပစ္စယပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားသည်
 ၎င်း။ (ဟောတိ)။ အညော၊ အကြောင်း အကျိုးမှ တပါးသော။ သတ္တောဝါ၊
 သတ္တဝါသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလောဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္စမတ္တ-
 မေဝ၊ သတ္တပုဂ္ဂလမဖက် သက်သက် သင်္ခါရအစုမျှသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ သပ္ပစ္စယနာမရူပဝသေနေဝံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၏
 အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ တိလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာသုံးပါးကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။
 ဝိပဿနာပဋိပါဠိယာ၊ ဝိပဿနာ အစဉ်အားဖြင့်။ [သမ္မသနဉာဏံ စသော
 ဝိပဿနာအစဉ်အားဖြင့်။] အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊
 သို့။ သမ္မသန္တော၊ အဖန်ဖန် သုံးသပ်လျက်။ ဝိစရတိ၊ လှည့်သည်၏။

သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဗ္ဘ အဗ္ဘာတိ၊ ယနေ့ ယနေ့ဟူ၍။ ဝါ၊ ယနေ့ပင် သိအံ့၊ ယနေ့ပင်သိအံ့ ဟူ၍။ ပဋိဝေဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ကို။ အာကမံခာနော၊ လိုလားတောင့်တလျက်။ တထာဓူပေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ (ထို အရဟတ္တဖိုလ် တည်နိုင်လောက်အောင်သော သဘောရှိသော။) ဒီဝသေ၊ ဌ။ ဥတုသပ္ပါယံ၊ ကိုင်း။ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ၊ ကိုင်း။ ဘောဇနသပ္ပါယံ၊ ကိုင်း။ ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံ၊ ကိုင်း။ လသိတွာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရလသော်။ ကေ-ပလ္လကေန၊ တခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်။ (တထိုင်တည်းဖြင့်။) နိသိန္နော၊ ထိုင်လျက်သာလျှင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ မတ္တကံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့။ ပါပေ-တွာ၊ ချောက်စေ၍။ အရဟတ္တေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တိတ္ထမ္ပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ ဇနာနံ၊ ဤရဟန်းတို့အတွက်။ ယာဝ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ [ယဿ ဖဿော ပါဂဇ္ဈော ဟောတိ။ ယဿ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ယဿ ဝိညာဏံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ကို ရည်ရွယ်၍ “ဣမေသံ တိတ္ထမ္ပိ ဇနာနံ”ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤသတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ရှေးနိဿယအနက်။) [ယောဇနာ၌ကား—“ဣဓ၊ ဤ ဝိပဿနာနိဒ္ဒေသ၌”ဟု စွဲလေ၏။] ဘဂဝါ၊ သည်။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ လသော်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထေသိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဖဿဝသေန ဝါ၊ ဖဿနှင့်စပ်သဖြင့် သော်၎င်း။ ဝိညာဏ-ဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်နှင့်စပ်သဖြင့်သော်၎င်း။ ကထိယမာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ပါကဋ္ဌံ န ဟောတိ။ အန္တကာရံ ဝိယ၊ အမှိုက်မှောင်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ပန၊ အန္တယကား။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ (ကထိယမာနံ၊ သော်။) ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ ကတ္ထု၊ ကြောင့်။ (ဝေဒနာ ဝသေန၊ ကထိယမာနံ၊ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ နည်း။) ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိပါကဋ္ဌတယ၊ ဖြစ်ပုံ၏ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝေဒနာဝသေန ကထိယမာနံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။)

ဟိ၊ ချဲ့။ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ယဒါ၊ ၌။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပတ္တိ၊ (တဒါ) သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ခေါတေန္တံ၊ ချောက်ချားစေလျက်။ မဒ္ဒန္တံ၊ နှိပ်နယ်လျက်။ ဖရမာနံ၊ ဖြန့်လျက်။ အဘိသန္ဓယမာနံ၊ ယိုစီးသကဲ့သို့ဖြစ်စေလျက်။ (တနည်း)အဘိသန္ဓယမာနံ၊ တပေါင်းတည်း ဆောင်လျက်။ သတဓောတသပ္ပိ၊ အကြိမ်တရာစစ်အပ်သော ထောပတ်ကို။ ခါဒါပယန္တံ၊ ဝိယ၊ ခဲစားစေသကဲ့သို့၎င်း။ သတ-ပါကတေလံ၊ အကြိမ်တရာချက်အပ်သော ဆီကို။ မက္ခာပယမာနံ၊ ဝိယ၊ သုတ်လိမ်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဥဒကဆန္ဒသဟဿေန၊ တထောင်သော ရေအိုးဖြင့်။ ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ပူအိုက်ခြင်းကို။ နိဗ္ဗာပယမာနံ၊ ဝိယ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ အဟော

သုခံ အဟောသုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အောဒ်....ချမ်းသာလေစွ၊ အောဒ်....ချမ်းသာလေစွ ဟူ၍။ ဝါခံ၊ စကားလုံးကို။ ဝါ၊ နှုတ်ကို။ နိစ္ဆာရယမာနမေဝ၊ မြက်ဆိုစေ လျက်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယဒါ၊ ဌိ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (တဒါ)သကလသရီရံ၊ ကို။ ပေ။ တတ္တဖာလံ၊ အလွန်ပူသော ထယ်သွားကို။ ပဝေသေန္တံ၊ ဝိယ၊ သွင်းလိုက်သကဲ့ သို့၎င်း။ ဝိလိနတဗ္ဗလောဟေန၊ ကြေမှုသော ကြေးနီရည်ဖြင့်။ အာသိဉ္ဇန္တံ၊ ဝိယ၊ သွန်လောင်းသကဲ့သို့၎င်း။ သုက္ခတိဏဝနပ္ပတိမ္ပိ၊ ခြောက်သော မြက်၊ တောစိုး သစ်ပင်ရှိသော။ အရုဉ္ဇေ၊ ဌိ။ ဒါရုဉ္ဇကာကလာပံ၊ ထင်း မီးရှူးစည်းကို။ ပက္ခိပမာနံ၊ ဝိယ၊ ထည့်သွင်းလိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ အဟော ဒုက္ခံ၊ အဟော ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အောဒ်....ဆင်းရဲလေစွ၊ အောဒ်....ဆင်းရဲလေစွဟူ၍။ ဝိပ္ပလာပယမာန- မေဝ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပြောဆိုစေလျက်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇိ။ ဣတိ၊ လျှင်။ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာနံ၊ ထို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ပါကဋာ ဟောတိ။

ပန၊ အဘူတပါးကား။ အဒုက္ခမသုခါ၊ အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာသည်။ ဒဒ္ဒိ- ပနာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြဘို့ရန် ခက်ခဲသည်။ အန္တကာရာ၊ အမှိုက် မှောင်သဘွယ်ဖြစ်သည်။ အဝိဘူတာ၊ မထင်ရှားသည်။ (ဟောတိ)။ သာ၊ ထို အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာဟူသည်။ သုခ ဒုက္ခာနံ၊ ထို့၏။ အပဂမေ၊ ကင်းရာအခါ၌။ သာတာသာတ ပဋိက္ခေပဝေသေန၊ သာယာခြင်း၊ မသာယာခြင်းကို ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဇ္ဈတ္တကာရဘူတာ၊ မဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှုသောအခြင်းအရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သုခလည်း မဟုတ်၊ ဒုက္ခလည်း မဟုတ်သော။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဂဏန္တဿ၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါကဋာ ဟောတိ။ ယထာ ကိ၊ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပိဋ္ဌိပါသာဏံ၊ ကျောက်ဖျာသို့။ အာရဟိတွာ၊ တက်၍။ ပလာယန္တဿ၊ ပြေးသော။ မိဂဿ၊ သား သမင်၏။ အနုပတံ၊ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော လမ်းသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်သွားသော။ မိဂလုဒ္ဒကော၊ သားမှဆုံးသည်။ ပိဋ္ဌိပါသာဏဿ၊ ၏။ ဩရ- ဘာဂေ၊ ဤဘက်၌၎င်း။ အပရဘာဂေပိ၊ ဟိုဘက်၌၎င်း။ ပဒံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ အပဿန္တောပိ၊ ခြေရာကို မမြင်ရပါသော်လည်း။ ဣတော၊ ဤဘက်၌။ အာရုဉ္ဇော၊ ကျောက်ဖျာပေါ်သို့တက်သည်။ ဣတော၊ ဤဘက်၌။ ဩရုဉ္ဇော၊ ကျောက်ဖျာပေါ်မှ ဆင်းသည်။ မဇ္ဈေ၊ ဖြစ်သော။ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ၊ ကျောက်ဖျာ၌။ ဣမိနာပဒေသေန၊ ဤအရပ်ဖြင့်။ ဂတော၊ သွားသည်။ ဘဝိဿ- တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နယတော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုဆောင်ကြောင်းနည်းအားဖြင့်။ (မိဂပဒဝဋ္ဌဉ္ဇန နည်းအားဖြင့်။) ငာနာတိ၊ သိ၏။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။ ဝါ၊ ဤ ဥပမာကဲ့သို့တည်း။ [ယထာ ကိ၊ ၏အမေးကို ဖြေသည်။]

ဟိ၊ ဥပမာန ဥပမေယျ နှီးနှော၍ပြဦးအံ့။ အာရုဋ္ဌဌာနေ၊ တက်ရာအရပ်၌။ ပဓံ၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ဇာ။ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ဩရုဋ္ဌဌာနေ၊ ဆင်းရာအရပ်၌။ ပဓံ၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) ဒုက္ခာယ၊ ဝေဒနာယ၊ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ အာရုဋ္ဌော၊ တက်သည်။ ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ ဩရုဋ္ဌော၊ ဆင်းသည်။ (ဟုတော)။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဝေ၊ သို့။ ဂတော၊ သွားသည်။ (ဘဝိဿတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နယတော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းနည်းအားဖြင့်။ ဂဟဏဝိယ၊ ယူခြင်းကဲ့သို့။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပေ။ ပါကဋ္ဌာ၊ ဟောတိ။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) ကထေတွာ၊ ၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒနာနုပဿနာ စသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) ကထေန္တော၊ လသော်။ ဝေဒနာဝေဒန၊ ဖြင့်။ ဝိနိဝတ္တေတွာ (ဝိသု+နိဝတ္တေတွာ)၊ လေးပါးသောဓန္ဓာမှ သီးခြား နှစ်စေတော်မူပြီး၍။ ဝါ၊ သီးခြား ထုတ်တော်မူပြီး၍။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အခြား သုတ္တန်မဖက် သက်သက်။ ဣဓေ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌သာ။ ဝေ၊ သို့။ န ဒဿေသိ၊ ပြသည်မဟုတ်သေး။ ဒီဃနိကာယမိ၊ ဒီဃနိကာယ၌။ မဟာနိဒါနေ၊ မဟာနိဒါသုတ်၎င်း။ သက္ကပဉ္စေ၊ သက္ကပဉ္စသုတ်၎င်း။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၎င်း။ မဇ္ဈိမနိကာယမိ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ၌။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၎င်း။ ပေ။ အာနေဉ္စသပ္ပါယေ၊ အာနေဉ္စသပ္ပါယသုတ်၎င်း။ သံယုတ္တနိကာယမိ၊ သံယုတ္တနိကာယ၌။ စူဠနိဒါနသုတ္တေ၊ စူဠနိဒါနသုတ်၎င်း။ ရုက္ခောပမေ၊ ရုက္ခောပမသုတ်၎င်း။ ပရိဝိမံသနသုတ္တေ၊ ၎င်း။ သကလေ၊ သော။ ဝေဒနာသံယုတ္တေ၊ ဝေဒနာသံယုတ်၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပေ။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တေသုတေသု၊ ထိုထိုသုတ္တန်တို့၌။ (ပဌမံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ။ ပေ။ ဒဿေသိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဣမသိမ္ပိ သတိပဋ္ဌာနဝိဘဂေါ၊ ၌လည်း။ ပဌမံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ။ ပေ။ ဒဿေသိ။

ကတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ တေသုပဒေသု” ဟု စွဲလေ၏။] သုခံ ဝေဒနန္တိအာဒိသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အာရောပံ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ပဇာနနပရိယာယော၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း၏ပရိယာယ်တည်း။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ သုခဝေဒနာက္ခဏေ၊ သုခဝေဒနာဖြစ်ရာ ခဏ၌။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ခွဲခဲ့

ခြားခြား အပြားအားဖြင့် သိ၏။ တေန၊ ထိုသို့သိခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဦး။ ဘူတ-
 ပုဗ္ဗာ၊ ဖြစ်ဘူးသော။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ယဝံ ဝေဒနာ၊ သည်။ (အတ္တံ)။ တဿာ၊ ထို
 ဒုက္ခဝေဒနာ၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ (သုခဝေဒနာဖြစ်ဆဲအခါ၌။) အဘာဝ-
 တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣမိဿာ သုခါယ၊ ၏။ (ယခုဖြစ်ဆဲ သုခ၏။)
 ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပဌမံ၊ စွာ။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ယခု
 သုခမဖြစ်မီအချိန်၌ သုခ ရှိသော်လည်း ဤသုခ မရှိ၊ အခြားသုခသာ ရှိသည်။)
 ဝေဒနာနာမ၊ မည်သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ အဒ္ဓါဝါ၊ မခိုင်ခံ့။ ဝိပရိကာမဓမ္မာ၊ ဇရာ
 မရဏဟူသော နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ (ပဇာနာတိ)။ ဣတိ၊ လျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ၌။ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။

၈၊ သာဓကကာဒံ၊ ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿနံ ။ ပေ။ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ တေ
 (သုတ္တံ) ကို။ ဘဂဝတာပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ပရိဗ္ဗာဇက
 ဝဂ်၊ ဒိဃနုခယုတ်။] [အဂ္ဂိဝေဿနံ၊ န။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။
 ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ နေဝ ဝေဒေတိ၊
 ခံစားသည် မဟုတ်။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ န ဝေဒေတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မိံ
 သမယေ၊ ၌။ သုခံယေဝ ဝေဒနံ၊ ကိုသာ။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ ပေ။ အဂ္ဂိဝေဿနံ၊
 န။ သုခါပိ ဝေဒနာ၊ သည်လည်း။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ သင်္ခတာ၊ အကြောင်းတရား
 တို့သည် ပြုစီမံအပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကိစ္စ၍ ဖြစ်၏။ ခယဓမ္မာ၊
 ကုန်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ စက်ဆုပ်
 ဘွယ်သံဘော ရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မာ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ပေ။ အဂ္ဂိဝေဿနံ၊ န။
 ဝေ၊ သို့။ ပဿ၊ မြင်သော။ သုတဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ
 ရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ သုခါယပိ ဝေဒနာယ၊ ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
 ငြီးငွေ့၏။ ပေ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့လသော်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ ဝိရာဂံ၊ မတပ်မက်
 ခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏။ (စိတ္တေ၊ သည်။) ဝိမုတ္တသ္မိံ၊
 ကိလေသာတို့မှ လွတ်လသော်။ (မေ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိမုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
 ဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ။

ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ
 ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တဆဲ့ခြောက်ပါး
 သော မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္တတ္ထာယ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါး ဤသို့
 ပြားသော မဂ်ကိစ္စအပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်တပ်မဂ်ကိစ္စအကျိုးငှါ။
 အပရံ၊ တပါးသောမဂ်ကိုဖြစ်စေဘွယ်ကိစ္စသည်။ န၊ မရှိတော့။ (တနည်း) ဣတ္ထ-
 တ္ထာယ၊ ဤသို့ပြားသော လူ့ဘဝ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအစဉ်မှ။
 အပရံ၊ တပါးသော အနာဂတ်ခန္ဓာ အစဉ်သည်။ န၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဇာနာတိ၊ ခွဲခဲ့ခြားခြား အပြားအားဖြင့် သိ၏။]

သာမိသံဝါ သုခန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သာမိသာ သုခါ နာမ၊ မည်သည်။ ပဉ္စကုာမဂုဏာမိသနိဿိတာ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ် ဟူသော အာမိသကိမ္မိသော။ ဆဂေဟဿိတလောမနဿဝေဒနာ၊ ကာမဂုဏ် တည်းဟူသောအိမ်၌မီသော ၆-ပါးသော သောမနဿဝေဒနာတည်း။ နိဓမ္မိသာ သုခါနာမ၊ မည်သည်။ ဆနေက္ခမ္ဘဿိတသောမနဿဝေဒနာ၊ ကာမမု ထွက် မြောက်သော နေက္ခမ္ဘဿိမီသော ၆-ပါးသော သောမနဿ ဝေဒနာတည်း။ ပေ။ တာသံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်အပ်သော အထူးသည်။ ဥပရိ- ပဏ္ဏာသေ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၌။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ (သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂ ဝိဘင်္ဂသုတ် ၌။) အာဂတောယေဝ၊ ထိုက်ရိုက်လာသည်သာ။

သော တံ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သော၊ ထို၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဝေဒနာ- နိမိတ္တံ၊ ထို ဝေဒနာဟူသော နိမိတ်ကို။ ဝါ၊ ထို ဝေဒနာဟူသော အာရုံကို။ [အာသေဝတိ-စသည်၌စပ်။] ဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသုတိ၊ ကား။ ပရပုဂ္ဂလဿ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ [ဥပသံဟရတိ-၌စပ်။] သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနန္တိ၊ ကား။ ပရပုဂ္ဂလံ-ကို။ သုခဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနံ၊ ခံစား နေသည်ကို။ [ပဇာနာတိ-၌စပ်။] အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ သင့်လျော် သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ ၎င်း၌။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏၎င်း။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်ဆောင်၏။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တာ၊ မိမိကို။ နေဝ (နိယမိတော)၊ မသတ်မှတ်အပ်။ ပရော၊ သူတပါးကို။ န နိယမိတော၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟမတ္ထမေဝ၊ ဝေဒနာကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဖြစ်သော ဉာဏ်မျှကိုသာ။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ ဣမ ဘိက္ခု၊ သုခံ ဝေဒနံ သုခါ ဝေဒနာ- တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝေဒနာ နုပဿနာနိဇ္ဈေသ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ သည် သာ။ ပန၊ အထူးကား။ ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗေ၊ ဤ ဝေဒနာနုပဿနာ အပိုင်းအစက်၌။ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ၊ သမထ မဖက် သက်သက်ဝိပဿနာကိုသာ။ ကထိတာ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဇ္ဈေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ။ ။ဝေဖြင့် ကာယာနုပဿနာကဲ့သို့ သမထ မပါဟု ကန်သည်။ မှန်၏-သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-တွင် ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို “ကာယဂတာသတိ”ဟု ခေါ်ရ၏။ သံပင်သော ကောဋ္ဌာသကို ဝဏ္ဏဂန္ဓ စသောအားဖြင့် အသုတဟု ရှုနေလျှင် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်၍၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုလျှင် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “သတိယာ ဝါ။ပေ။သမထော၊ သမ္ပဇဉေန ဝိပဿနာ”ဟု ရှေ့၌ ဆိုခဲ့ပြီ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၃၉၅။ စိတ္တာနုပဿနာနိဋ္ဌေသေဝိ၊ ဌ်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်နှင့်တူသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ အထူးကား။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သရာဂန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌဝိခံ၊ ဂ-ပါးအပြားရှိသော။ လောဘသဟဂတံ၊ လောဘနှင့် တကွဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ပဇာနာတိ။) ဝိတရာဂန္တိ၊ ကား။ လောကီယကုသလာဗျာကတံ၊ လောကီကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ စိတ်ကိုမူလည်း။ ပဇာနာတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤသရာဂံဝါ စိတ္တံ သရာဂံ မေ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ အစရှိသော စကားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်ကိုပြသော စကားတည်း။ ဓမ္မ သမောဓာနံ၊ တရားကို ပေါင်းစုကြောင်း စကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣ၊ ဤစိတ္တာနုပဿနာနိဋ္ဌေသ၌။ ဧဝပဒေဝိ၊ တခုသောပုဒ်၌သော်မှလည်း။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို။ န၊ လဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟာနေကဋ္ဌဝသေန၊ ပဟာနေကဋ္ဌ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရာဂါဒိဟိ၊ ရာဂအစရှိသော တရားတို့နှင့်။ (အာဒိဖြင့် ဒေါသ၊ မောဟကို ယူ။) သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ သရာဂံဝါ စိတ္တံ ဝိတရာဂံဝါ စိတ္တံဟူသော ပုဒ်တို့၌။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ (စတ္တာရိ၊ အကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။) န လဗ္ဗန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။

ဣဒံ။ပေ။န လဗ္ဗတိ။ ။သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ မေ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ အစရှိသော စကားသည် သရာဂစိတ်ကို သုံးသပ်၍ သိတတ်သော သမ္မသနဉာဏ်ကိုပြသော စကားတည်း။ ဝိတရာဂံ စသည်၌လည်း နည်းတူ၊ ထိုသရာဂံ ဝါ ဝိတရာဂံ ဝါစသော စကား ၂-ရပ်သည် ရသင့်သမျှ တရားအားလုံးကို ပေါင်းရုံးသောစကား မဟုတ်၊ ရသင့်သမျှ တရားအားလုံးကို ပေါင်းရုံး၍ယူလျှင် “ဝိတရာဂ” အရ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အဗျာကတလည်း ရနိုင်လိမ့်မည်-ဟူလို၊ စင်စစ်ကား—မရပေ။ သမ္မသနဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်ရာဝယ် “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ”ဟု ရှုသောအခါ လောကုတ္တရာတရားကိုရှု၍ မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့်ဤစိတ္တာနုပဿနာနိဋ္ဌေသဝယ် မည်သည့်ပုဒ်၌မျှ လောကုတ္တရာတရားကို မရအပ်။

ယသ္မာ။ပေ။န ဂဟိတာနိ။ ။ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဟူရာ၌ တဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် ရာဂနှင့်အတူ ပယ်တက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားများလည်း ရနိုင်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ပရိယာယ်မဟုတ်၊ မုချဖြစ်သော သရာဂစိတ်ကိုသာ ယူရသောကြောင့် ထိုရာဂနှင့် တကွဖြစ်အက် ပယ်တက်ဖြစ်သော တရားတို့ကို မယူအပ်ကုန်။ ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား ယူနိုင်ပါ၏—ဟူလို၊ ဤဝါကျသည် သေသာနိ စတ္တာရိကို ထောက်ခံသော ဝါကျဖြစ်၍ သေသာနိ စတ္တာရိ ဝါကျ၏နောက်၌သာ ရှိထိုက်သည်။

သေသာနီ၊ လောဘဗ္ဗ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ ဒေါသဗ္ဗ၊ မောဟဗ္ဗအကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ပုရိမပဒံ၊ သဇာတိဟူသော ရှေ့ပုဒ်သို့။ နေဝ (ဘဇန္တိ)၊ မကပ်ဝင်ကုန်။ ပုစ္ဆိမပဒံ၊ ဝိတဇာတိဟူသော နောက်ပုဒ်သို့။ န ဘဇန္တိ၊ ကုန်။

သဒေါသန္တိ၊ ကား။ ခုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ ဒေါမနဿနှင့် တကွဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ကိမ္မလည်း။ ပဇာနာတိ။) ဝိတဒေါသန္တိ၊ ကား။ လောကီယကုသလာဗျာကတံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ပဇာနာတိ။) သေသာနီ၊ ဒေါသဗ္ဗ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတတို့မှကြွင်းကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ လောဘဗ္ဗ၊ မောဟဗ္ဗ အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ပုရိမပဒံ၊ သဒေါသဟူသော ရှေ့ပုဒ်သို့။ နေဝ (ဘဇန္တိ)။ ပုစ္ဆိမပဒံ၊ ဝိတဒေါသဟူသော နောက်ပုဒ်သို့။ န ဘဇန္တိ။ သမောဟန္တိ၊ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေဝ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဉ္စေဝ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ခုဝိဓံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။)

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ သည်။ သဗ္ဗာကုသလေသု၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသာနိပိ၊ မောဟဗ္ဗမှကြွင်းသော အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်လည်း။ ဣဓ၊ ဤသမောဟဟူသော ပုဒ်၌။ ဝနန္တိ ဝေ၊ သင့်ကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ္မိ ယေဝ ဒုကေ၊ ဤသမောဟံ ဝိတမောဟဟူသော ဒုက္ခံသာ။ ဒွါဒသအကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပရိယာဒိန္ဒာနိ၊ ကုန်အောင် ဟူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝိတမောဟန္တိ၊ ကား။ လောကီယကုသလာဗျာကတံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ပဇာနာတိ။) သံခိတ္တန္တိ၊ ကား။ ထိနမိဒ္ဓါနုပတိတံ၊ ထိနမိဒ္ဓသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ပဇာနာတိ။) [သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤ ထိနမိဒ္ဓသည် အစဉ်လိုက်အပ်သောစိတ်သည်။ သကုဋ္ဌိတစိတ္တိနာမ၊ တွန့်ဆုတ်သော စိတ်မည်၏။ ဝါ၊ ကျုပ်ဝင်သောစိတ် မည်၏။ ဝိက္ခိတ္တန္တိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ပသဇ္ဇစိတ္တိနာမ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ် မည်၏။

မဟဂ္ဂတန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရလည်းဖြစ်သော။ အရူပါဝစရဉ္စ၊ အရူပါဝစရလည်းဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) အမဟဂ္ဂတန္တိ၊ ကား။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) သဉ္ဇတ္တရန္တိ၊ ကား။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) အနုတ္တရန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရဉ္စ၊ ရူပါဝစရလည်းဖြစ်သော။ အရူပါဝစရဉ္စ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) တဩပိ၊ ထို ရူပါဝစရစိတ်၊ အရူပါဝစရစိတ်တို့တွင်လည်း။ သဉ္ဇတ္တရံ၊ သဉ္ဇတ္တရစိတ်ဟူသည်။

ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရစိတ်တည်း။ အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရစိတ်ဟူသည်။ အရူပါဝစရ-
မေဝ၊ အရူပါဝစရစိတ်သာတည်း။ သမာဟိတန္တိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြွင်
စိတ်၏။ ဝါ၊ မှာ။ အပ္ပနာသမာဓိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဥပစာရသမာဓိဝါ၊ သည်
သော်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယုဉ်၏)၊ (တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ သမာဟိတံ၊ သမာဟိတ
မည်၏။) [ဈေးနိဿယ၌ “ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြွင်ပုဂ္ဂိုလ်အား”ဟု အနက်
ပေး၏။ ယောဇနာ၌ကား ယဿ စိတ္တဿဟု ဖွင့်သည်။] အသမာဟိတန္တိ၊ ကား။
ဥဘယသမာဓိရဟိတံ၊ နှစ်ပါးစုံသော သမာဓိမကင်းသော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာ-
တိ။) ဝိမုတ္တန္တိ၊ ကား။ တဒဂ်ဝိက္ခမန္တဝိမုတ္တိဟိ၊ တဒဂ်ဒိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမန္တဝိမုတ္တိ
တို့ဖြင့်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) အဝိမုတ္တန္တိ၊ ကား။ ဥဘယ-
ဝိမုတ္တိရဟိတံ၊ နှစ်ပါးစုံသော ဝိမုတ္တိတို့မလွတ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။)

ပန၊ ဆက်။ သမုစ္ဆေဒ ပဋိပဿဒ္ဓိ နိဿရဏဝိမုတ္တိနံ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ၊ ပဋိ-
ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိတို့၏။ ဣမ၊ ဤ စိတ္တာနုပဿနာ နိဒ္ဒေသ၌။
ဩကာသောဝ၊ အခွင့်အလမ်းသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ စသည်
တို့မှာ လောကုတ္တရာဝိမုတ္တိများတည်း။ ဤစိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌ လောကုတ္တရာ
တရား မရသောကြောင့် ထိုဝိမုတ္တိများ အခွင့်အလမ်းမရှိ။] သရာဂမဿစိတ္တန္တိ၊
ကား။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ပဇာနာတိ။)
[ဗဟိဒ္ဓစိတ် ရှုပ်ကို ပြသောကြောင့် “သရာဂ အဿ စိတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။] သေသံ၊
ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိသည်
သာ။ ဣမသ္မိံ ပိ ပဗ္ဗေ၊ ဤစိတ္တာနုပဿနာအပိုင်းအခန်း၌လည်း။ သုဒ္ဓဝိပဿနာ-
ဝ၊ ကထိတာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [ဣမသ္မိံ ပိ ၌ အပ်ဖြင့် ဝေဒနာနုပဿနာ
ပဗ္ဗကို ပေါင်း။]

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်

၃၆၇။ တောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာယ၊ ကာယာနုပဿနာဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊
ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဉာဏ်ကိုသာ။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်
ပြီ။ ဝေဒနာနုပဿနာယ၊ ဝေဒနာနုပဿနာဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဉာဏ်ကိုသာ။ (ကထိတော)။ စိတ္တာ-
နုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍

ယူကြောင်းဉာဏ်ကိုသာ။ (ကတိတော)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒါနိ၊ ခြံ။ သမ္မယုတ္တ-
ဓမ္မသိသေန၊ သမ္မယုတ္တဓမ္မတို့ကို အဦးပြုသဖြင့်။ သညာ သင်္ခါရက္ခန္ဓ ပရိဂ္ဂဟမ္ပိ၊
သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဉာဏ်ကိုလည်း။
ကထေတံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ ဓမ္မာနုပဿနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာကို။ ဒဿေ-
န္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကထဉ္စ ဘိက္ခုတိ အာဒိ၊ အစရှိ
သောစကားကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခု အစရှိသောစကားရပ်၌။ သန္တန္တိ၊ ကား။ အဘိဏ္ဍာ-
သမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မပြတ် ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ခြင်း၏
အစွမ်းကြောင့်။ သံဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ (ကာမစ္ဆန္တံ ၌စပ်။) အသန္တန္တိ၊
ကား။ အသမုဒါစာရဝသေနဝါ၊ ကောင်းစွာ၊ အထက်အထက်၌ မဖြစ်ခြင်း၏
အစွမ်းကြောင့်သော်၎င်း။ ပဟိနတ္ထာဝါ၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်
ကြောင့်သော်၎င်း။ အသံဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ (ကာမစ္ဆန္တံ ၌စပ်။)
[အချို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီဟု ထင်လောက်အောင် ကာမစ္ဆန္တံ
မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ရှိတယ်၏။ ထိုသို့ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို “အသမုဒါစာရဝသေန” ဟု
ဆိုသည်။] ယထာ စာတိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။
ကာမစ္ဆန္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။
တဉ္စ ကာရဏံ၊ ထိုကာမစ္ဆန္တဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ဣမိနာ
နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထို ကာမစ္ဆန္တဖြစ်ကြောင်း ပယ်ကြောင်းတို့တွင်။ [အယောနိသော
မနသိကာရ တို့၌စပ်၊ ရှေးနိဿယဝယ် “ထို ကာမစ္ဆန္တဖြစ်ရာ၌” ဟု ပေး၏၊
ဤ၌ကား ယောဇနာအတိုင်း စွဲလိုက်ပါသည်။] သုဘနိမိတ္တော၊ သုဘဟု မှတ်သား
အပ်သောအာရုံ၌။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံး
သွင်းခြင်းကြောင့်။ ကာမစ္ဆန္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ၊ သုဘနိမိတ္တနာမ၊
မည်သည်။ သုဘမ္ပိ၊ သုဘဟု မှတ်ယူတတ်သော ရှေးရှေးသော ကာမစ္ဆန္တသည်
လည်း။ သုဘနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက်သော ကာမစ္ဆန္တ၏ အကြောင်းဖြစ်သော
ကြောင့် သုဘနိမိတ်မည်၏။ သုဘာရမ္မဏမ္ပိ၊ တင့်တယ်သော အာရုံသည်လည်း။
သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘ ဟု မှတ်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သုဘနိမိတ် မည်၏။

အဘိဏ္ဍာ သမုဒါစာရဝသေန။ ။ဓမ္မာနုပဿနာဖြစ်ခိုက် ဖြူစင်သော ကုသိုလ်
တရား ဖြစ်နေ၏။ ထိုတရားဖြစ်ခိုက်၌ မည်းညစ်သော အကုသိုလ် ကာမစ္ဆန္တသည် မဖြစ်
နိုင်။ သို့ပါလျက်—အဘယ်ကြောင့် “သန္တ(ထင်ရှားရှိ)” ဟုဆိုပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်
ရှိသောကြောင့် “အဘိဏ္ဍာသမုဒါစာရဝသေန”ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။ ဤ ဓမ္မာနုပဿနာ
ဖြစ်ခိုက်၌ ကာမစ္ဆန္တမရှိသော်လည်း အခြားအချိန်ဝယ် မကြာမကြာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်
“ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္တ ထင်ရှားရှိနေသေးသည်” ဟု ဆိုရသည်—ဟူလို။

အယောနိသော မနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ အနုပါယမနသိကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ဥပ္ပတမနသိကာရော၊ လမ်းမှန်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ အနိစ္စော၊ အနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၌။ နိစ္စန္တိဝါ၊ နိစ္စဟူ၍သော်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခဖြစ်သောရုပ်နာမ်၌။ သုခန္တိဝါ၊ သုခဟူ၍သော်၎င်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်၌။ အတ္တာတိ၊ အတ္တဟူ၍သော်၎င်း။ အသုဘော၊ အသုဘမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်၌။ သုဘန္တိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

တံ၊ ထို အယောနိသောမနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို သုဘဓိ၊ သုဘာရမ္မဏမ္ပိဟု ဆိုအပ်သော ၂-ပါးသော သုဘနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ကာမစ္ဆန္နာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။ မဟာဝဂ္ဂသံယတ္တပါဠိ၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အာဟာရသုတ်။...ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘနိမိတ်သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုဘနိမိတ်၌။ အယောနိသော-မနသိကာရ ဗဟုလိကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ အယောနိသောမနသိကာရ ဗဟုလိကာရသည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစ္ဆန္နဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါယ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္နဿ၊ ၏။ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါ၊ လွန်စွာ။ တီးပွားခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ဝေပုလ္လာယ ဝါ၊ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၎င်း။ အာဟာရော၊ အကြောင်းတည်း။]

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ အသုဘနိမိတ္တော၊ အသုဘ ဟု မှတ်သားအပ်သော အာရုံ၌။ ယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို ကာမစ္ဆန္နကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ အသုဘနိမိတ္တံနာမ၊ မည်သည်။ အသုဘဓိ၊ အသုဘအာရုံရှိသောဈာန်သည်လည်း။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အသုဘာရမ္မဏမ္ပိ၊ အသုဘအာရုံသည်လည်း။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ယောနိသော မနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ ဥပါယမနသိကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်း၏အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ပထမနသိကာရော၊ လမ်းမှန်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ အနိစ္စော၊ ။ အနိစ္စန္တိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း ။ပေ။ အသုဘော၊ ။ အသုဘန္တိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ မနသိကာရော၊ တည်း။ တံ၊ ထိုယောနိသော မနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို အသုဘဈာန် အသုဘအာရုံဟု ဆိုအပ်သော နှစ်ပါးသောအသုဘနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ။ဝါ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမစ္ဆန္နော၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဧတေန၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ပေ။

ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။ [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိ၊ သာကစ္ဆဝဂ် အာဟာရသုတ်။...ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို အသုဘ နိမိတ်၌။ ယောနိသော မနသိကာရ ဗဟုလိကာရော၊ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ယောနိသော မနသိကာရသည်။ အနုပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္တဿ ဥပ္ပါဒါယ ဝါ ဥပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္တဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါ ဝေပုလ္လာယ ဝါ။ အနာဟာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်။]

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အသုဘနိမိတ္တဿ၊ အသုဘအာရုံကို။ ဥဂ္ဂဟော၊ သင်ယူခြင်း၎င်း။ အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ၊ အသုဘဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသော ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြိယတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော တံခါးရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဘောဇနော၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူတာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တဝံ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သပ္ပါယကထာ၊ လျှောက်ပတ်သော တရားစကား၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကာမစ္ဆန္တဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ ဒသဝိဓံ၊ ၁၀-ပါး အပြား ရှိသော။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ အသုဘအာရုံကို။ (ဥဒ္ဓါမာတကစသော အာရုံကို။) ဥဂ္ဂဏန္တဿာပိ၊ သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာမစ္ဆန္တော၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဝါ၊ ပယ်နိုင်၏။ ဘာဝေန္တဿာပိ၊ ပူးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္တော ပဟိယတိ။) ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ပိဟိတဒ္ဓါရဿာပိ၊ ပိတ်အပ်သော ဒ္ဓါရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္တော ပဟိယတိ။) စတုန္ဒံ(အာ-လောပါနံ)၊ လေးလုပ်သော ဆွမ်းလုပ်တို့၏သော်၎င်း။ ပဉ္စန္ဒံ အာလောပါနံ၊ ငါးလုပ်သောဆွမ်းလုပ်တို့၏သော်၎င်း။ ဩကာသေ၊ စားလောက်ရာအရပ်သည်။ (ဗိုက်မပြည့်ဘဲ စားသို့ရန်ကျန်သေးသည်။) သတိ၊ သော်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပိဝိ-တွာ၊ သောက်၍။ ယာပနသိလတာယ၊ မျှတခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဘောဇနော၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူနောပိ၊ အတိုင်းအရှည်ကိုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္တော ပဟိယတိ)။

တေန၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော ။ပေ။ ဘိက္ခုနောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ တရားသူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာသည်။) ဝုတ္တံ။ [တိ သနိပါတ်၊ ထေရဂါထာ၊ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သုတ္တန္တိကဒုက၊ ဘောဇနော မတ္တညူတာအဖွင့်။ စတ္တာရော (အာလောပေ)၊ လေးလုပ်သောဆွမ်းတို့ကိုသော်၎င်း။ ပဉ္စအာလောပေ၊ ငါးလုပ်သောဆွမ်းတို့ကိုသော်၎င်း။ အဘုတွာ၊ မစားဘဲ ချန်ထား၍။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပိဝေ၊ သောက်ရာ၏။ (တေ၊ ဤသို့လေးလုပ် ငါးလုပ်မစားဘဲ ချန်ထား၍ ရေကိုသောက်ခြင်းသည်။) ပဟိတတ္တဿ၊ ကိုယ်နှင့်

အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။
ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ ကျန်းကျန်းမာမာ နေနိုင်ခြင်းငှါ။ အလံ၊
စွမ်းနိုင်လောက်ပြီ။]

အသုဘကမ္မိက တိဿတ္ထေရ သဒိသေ၊ အသုဘဘာဝနာ အလုပ်ရှိသော
တိဿထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ အသုဘဘာဝနာရတေ၊ အသုဘဘာဝနာ၌
မွေ့လျော်ကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေတို့ကို။ သေဝန္တိ-
ဿာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟိယတိ။ ဌာနနိသစ္စာဇီသု၊
ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းအစရှိသော ဣရိယာပုတ်တို့၌။ ဒသ အသုဘနိဿိတသပ္ပါယ-
ကထာယပိ၊ ဆယ်ပါးသော အသုဘကို မှီသော လျှောက်ပတ်သော တရား
စကားဖြင့်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္ဒော) ပဟိယတိ။ ထေန၊ ကြောင့်။ ဆ မဃာ
ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ဆဟိ၊
ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို့ဖြင့်။ ပဟိနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္ဒ-
ဿ၊ ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။
အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပန၊ ကား။ ပဋိစာနိမိတ္တေ၊ ပဋိစာနိမိတ်၌။ အယောနိသော မနသိကာရေန၊
စီးပါးချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း
ကြောင့်။ ဗျာပါဒဿ၊ ဗျာပါဒ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊
ထို ပဋိစာနိမိတ္တဟူသောပါဌ်၌။ ပဋိစာမ္ပိ၊ စိတ်ကိုထိပါးတတ်သော ရှေးရှေး
ဒေါသသည်လည်း။ ပဋိစာနိမိတ္တနာမ၊ နောက်နောက် ဒေါသ၏ အကြောင်း
ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစာနိမိတ် မည်၏။ ပဋိစာရမ္မဏမ္ပိ၊ ဒေါသ၏အာရုံသည်
လည်း။ ပဋိစာနိမိတ္တံ၊ ပဋိစာနိမိတ် မည်၏။ အယောနိသော မနသိကာရော၊
သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော နိဝရဏတို့၌။ ကေလက္ခဏောဝ၊ တူသောလက္ခဏာ
ရှိသည်သာ။ [အယောနိသော မနသိကာရော နာမ အနုပါယမနသိကာရော
ဥပ္ပတမနသိကာရောစသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တူသောလက္ခဏာရှိသည်သာ။]
တိ၊ ထို အယောနိသော မနသိကာရကို။ တသ္မိံ နိမိတ္တေ၊ ထို ပဋိစာမ္ပိ၊ ပဋိ-
စာရမ္မဏမ္ပိဟု ဆိုအပ်သော ၂-မျိုးသော ပဋိစာနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္ထ-
ယတော၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
တေန၊ ကြောင့်။ အတ္တိ ဘိက္ခဝေ ပဋိစာနိမိတ္တံ။ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။
တဂဝါ၊ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ [အနက် လွယ်ပြီ။]

ပန၊ ကား။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာရှိသော။ ဝါ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော။ စေတော-
ဝိမုတ္တိယာ၊ စိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သောသမာပတ်
၌။ ယောနိသော မနသိကာရေန၊ စီးပါးချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းအား
ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဗျာပါဒကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။

ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဟူသောပါဌ်၌။ မေတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ်ရာ၌။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာမေတ္တာသည် ၎င်း။ ဥပစာရေပိ၊ ဥပစာရမေတ္တာသည်၎င်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ စေတောဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဝါ၊ ၌။) အပ္ပနာဝ၊ အပ္ပနာမေတ္တာသည်သာ။ (ဝဇ္ဇတိ။) ယောနိသောမနသိကာရော၊ သည်။ ဝုတ္တလက္ခဏောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ ရှိသည်သာ။ [“ယောနိသောမနသိကာရော နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်သာ။] တံ၊ ထို ယောနိသော မနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို အပ္ပနာမေတ္တာ ဥပစာရမေတ္တာ၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ တေ၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟုံ၍။ ဘဂဝါ အာဟ။ [အနက် လွယ်ပြီ၊ စေတောဝိမုတ္တိကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌ “စေတေတိတိ စေတော၊ ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ” ဟုဖွင့်၏။ ထိုအလို “စေတောဝိမုတ္တိ၊ စေ့ဆော်တတ်၊ ဗျာပါဒမှ လွတ်တတ်သော မေတ္တာ” ဟု အနက်ပေးရလိမ့်မည်။]

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ မေတ္တာနိမိတ္တဿ၊ မေတ္တာ၏အာရုံဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဥဂ္ဂဟော၊ သင်ယူခြင်း၎င်း။ မေတ္တာဘာဝနာနယောဂေါ၊ မေတ္တာ ဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ကံ သာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ ပဋိသင်္ခါနုဗဟုလိက(တ) တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်မှု၌ အကြိမ်များစွာပြုလုပ်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ၎င်း။ သပ္ပါယကတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဆ မေဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဩဒိဿကာနောဒိဿက ဒိသာဖရဏာနံ၊ ဩဒိဿက မေတ္တာ၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာတို့တွင်။ အညတရဝသေန၊

ဩဒိဿက၊ အနောဒိဿက။ ။မေတ္တာနိမိတ္တဥဂ္ဂဟ (မေတ္တာအာရုံကို သင်ယူပုံ) ကိုပြရာ၌ “ဩဒိဿက” ဟု သုံးစွဲ၏။ မေတ္တာပုဒ်နည်းကို သင်ယူရာ၌ ရည်ညွှန်းခြင်း ရှိသော သင်ယူမှု ရည်ညွှန်းခြင်းမရှိသော သင်ယူမှုကို “ဩဒိဿက၊ အနောဒိဿက” ခေါ်သည်—ဟူလို။ [အနောဒိဿကဒိသာဖရဏာကို ပြရာ၌ “ဝိဟာရာဒိဥဒ္ဓေသရဟိတ” ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် ဤ ဩဒိဿက၊ အနောဒိဿကပါဌ်လည်း အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏။]

ဝနေတ္ထ။ ။ဥဒ္ဓိဿ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ စသည်ဖြင့် ရည်ညွှန်း၍ +ပဝတ္တ၊ ဖြစ်သော ဖြန့်ခြင်းတည်း။ ဩဒိဿ၊ ခြင်း။ ပဝတ္တ အနက်၌ ဏ-ပစ္စည်း၊ ထို့နောက် သုတ္တန္တိ ကပစ္စည်းသက်၍ “ဩဒိဿက” ဟု ဖြစ်၏။ ဒ တလုံးကိုချေ၊ “ကာလောဒိသ” စသော ပုဒ် တို့၌ “ဥဒ္ဓိဿ+အနုညာတံ၊ ဩဒိဿ” ဟု ဖြစ်ရာဝယ် ဒ- တလုံးကို ချေရသကဲ့သို့တည်း။ န+ဩဒိဿကာ အနောဒိဿကာ၊ ဖရဏာနှင့် ကမ္မဓာရဲတို့။

အမှတ်မထား တပါးပါး၏ အစွမ်းဖြင့်။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဥဂ္ဂဏန္တ-
 ယာပိ၊ သင်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။ ဩဓိသော
 အနောဓိသော ဒိသာပရဏဝသေန၊ ဣတ္ထိပုရိသစသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်
 ပွားစေခြင်း၊ ဣတ္ထိပုရိသ စသော အပိုင်းအခြား မဟုတ်သောအားဖြင့် ပွားစေ
 ခြင်း၊ အရပ်မျက်နှာတို့သို့ ပြန့်ကြောင်းဖြစ်သော ပွားစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 မေတ္တာ၊ ကို။ ဘာဝေန္တယာပိ၊ ပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ
 ပဟိယတိ)။

တုံ၊ သည်။ တေဿ၊ ဤသူအား။ ကုဒ္ဒေါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ (သမာနော)ကိ
 ကရိဿတိ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်နည်း။ ဝါ၊ ဘာလုပ်နိုင်လိမ့်မည်နည်း။
 အဿ၊ ထိုသူတပါး၏။ သီလာဒီနိ၊ သီလအစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနာသေတုံ၊ ဖျက်ဆီး
 ခြင်းငှါ။ သက္ကိဿသိကိံ၊ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်လော။ တုံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။
 ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အာဂန္တော၊ ဤဘဝသို့လာ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မေနော၊
 ကံကြောင့်သာ။ ဂမိဿသိ နနု၊ နောက်ဘဝသို့ သွားရလိမ့်မည် မဟုတ်လော။
 ပရဿ၊ သူတပါးကို။ ကုဠန္နနာမ၊ စိတ်ဆိုးနေခြင်းမည်သည်။ ဝိတစွိတအင်္ဂါ-
 တတ္တအယောသလာကဂ္ဂတာဒီနိ၊ ကင်းသော အလျှံရှိသော မီးကျီး၊ အလွန်
 ပူသော သံချောင်း၊ မစင်အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဆုပ်ကိုင်၍။ ပရဿ၊ ကို။
 [ပရိ-ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ပဟရိတုကာမတာသဒိသံ၊ ပုဂံခတ်ခြင်းငှါ အလို
 ရှိသူ၏ အဖြစ်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ဧသောပိ၊ ဤသူတပါးသည်လည်း။ တဝ၊
 သင့်အား။ ကုဒ္ဒေါ၊ သည်။ (သမာနော)။ ကိံကရိဿတိ၊ နည်း။ တေ၊ သင်၏။
 သီလာဒီနိ၊ ဝိနာသေတုံ သက္ကိဿတိ ကိံ၊ မည်လော။ သေ (ဧသော)၊ ဤ
 သူတပါးသည်။ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္တော အတ္တနော ကမ္မေနော ဂမိဿတိ။

အပ္ပဋ္ဌိစ္ဆိတပဟေဏကံ ဝိယ၊ လက်မခံအပ်သော လက်ဆောင်သည်ကဲ့သို့
 ၎င်း။ (လက်မခံအပ်သောလက်ဆောင်ကို ပေးတဲ့သူပြန်ရသကဲ့သို့၎င်း။) ပဋ္ဌိဝါတ-
 ခိတ္တရဇောမုဋ္ဌိ ဝိယ စ၊ လေညာသို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော မြူမှုန်ဆုပ်သည်ကဲ့သို့၎င်း။

ဩဓိသော။ ပေ။ ပရဏဝသေန။ ။ ဩဓိ-သဒ္ဓါသည် အဘို့တာဂ အနက်ကို၎င်း၊ မရိ-
 ယာဒါ(အပိုင်းအခြား)အနက်ကို၎င်း ဟော၏။ သော-သဒ္ဓါကား တတိယာဝိဘတ် အနက်
 ကိုဟောသော ပစ္စည်းတည်း။ ဩဓိသော၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ စသော တဘို့စီးအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဣတ္ထိ
 စသည်နှင့် ပုရိသစသည်ကို မဖောက်အောင် ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်+ပရဏာ၊ ဖြန့်ခြင်း
 တည်း။ ဩဓိသော ပရဏာ၊ ခြင်း။ န+ဩဓိ အနောဓိ၊ အနောဓိသော+ပရဏာ အနော-
 ဓိသော ပရဏာ။ [ဩဓိသောတိ ဘာဂသော။-ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ အနောဓိသော
 ပရဏာတိ(ဟူသောပါဌ်၌)ဩဓိ မရိယာဒါ၊ န+ဩဓိ အနောဓိ၊ တတော အနောဓိသော၊
 အနောဓိတောတိ အတ္ထော။-ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂ၊ ဟုဂနန္တဝဂ္ဂ၊ မေတ္တာကထာ အဋ္ဌကထာ။]

(မြို့မုန်ကိုလက်ဖြင့်ဆုပ်၍ လေညာသို့ပစ်လွှင့်သောအခါကိုယ်အပေါ် ပြန်ရောက်သကဲ့သို့၎င်း။) တေထေဝ၊ ဤသူတပါး၏သာ။ သေ(သေဝ)ကောစော၊ ဤဒေါသသည်။ မတ္တဧက၊ အထက်၌။ ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တနောစ၊ ၎င်း။ ပရဿစ၊ ၎င်း။ ကမ္မဿကတံ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။) ဥဘယကမ္မဿကတံ၊ ၂-ယောက်လုံး၏ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ ပဋိသင်္ခါနေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သောဉာဏ်၌။ ဌိတဿာပိ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ၊ ပဟိယတိ။) အဿဂုတ္တတ္ထေရသဒိသေ၊ အဿဂုတ္တထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ မေတ္တာဘာဝနာရတေ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ သည်လည်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ပဟိယတိ။ တေန ဂုတ္တံ။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

အရတိတိ အာဒီသု၊ အရတိ အစရှိသော တရားတို့၌။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟေတတိ။ ဥက္ကဏ္ဍိတတာ၊ အထက်၌ တည်သော လည်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ လည်တမော့မော့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ အရတိနာမ၊ မည်၏။ ကာယာလသိယတာ၊ ကိုယ်၏ပျင်းရိသည်၏အဖြစ်သည်။ တန္တိနဿမည်၏။ ကာယဝိနာမနာ၊ ကိုယ်ကို အထူးထူးအပြားပြား ညှုတ်စေခြင်းသည်။ ဝိဇမ္ဗိတာနာမ၊ မည်၏။ ဘတ္တမုစ္ဆာ၊ ထမင်းကြောင့်ဖြစ်သော တောဝေခြင်းသည်။ ဘတ္တပရိဋ္ဌာဟော၊ ထမင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဘတ္တသမ္ပဒေါနာမ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ လိနာကာရော၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ စေတသော လိနတ္တနာမ၊ မည်၏။ ဣမေသု အရတိအာဒီသု၊ ဤ အရတိ အစရှိသော တရားတို့၌။ အယောနိသောမနသိကာရံ၊ ကို။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ၌။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဥပ္ပဋ္ဌတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ဝေပုတ္တာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ အာဟ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား၌ မမွေ့လျော်ခြင်းသည်။ တန္တိ၊ ကိုယ်၏ ပျင်းရိခြင်းသည်။ ဝိဇမ္ဗိတာ၊ ကိုယ်လက် ဆန့်တန်းခြင်းသည်။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်းသည်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ လိနတ္တံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ တတ္ထ၊ ထို အရတိ အစရှိသော တရားတို့၌။ ပေ။ အာဟာရော၊ တည်း။]

ပန၊ ကား။ အာရမ္မဓာတု အာဒီသု၊ အာရမ္မဓာတု အစရှိသည်တို့၌။ [ယောနိသော မနသိကာရံ ၌စပ်။] ယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို

ထိနမိဒ္ဓကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ အာရမ္မဓာတုနာမ၊ မည်သည်။ ပဌမာရမ္မဝိရိယံ၊ ပဌမအားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယတည်း။ နိက္ကမဓာတုနာမ၊ မည်သည်။ ကောသဇ္ဇတော၊ ကောသဇ္ဇမှ။ နိက္ကန္တတ္တာ၊ ထွက်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုအာရမ္မဓာတုဝိရိယထက်။ ဗလဝတရံ၊ သာ၍ အား ရှိသောဝိရိယတည်း။ ပရက္ကမဓာတုနာမ၊ မည်သည်။ ပရံပရံ၊ ထိုနောက်ထိုနောက် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ မြင့်သောအရာကို။ အက္ကမနတော၊ ရောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတောပိ၊ ထိုနိက္ကမဓာတုဝိရိယထက်လည်း။ ဗလဝတရံ၊ တည်း။ တိပ္ပဘေဒေ၊ သုံးပါး အပြားရှိသော။ ဣမသ္မိံ ဝိရိယေ၊ ဤ။ ပေ။ ပဟိယတိ။ တေန၊ အတ္တိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာရမ္မဓာတု၊ အစရွေ့ဖျား၊ သတိထား၍၊ ကြီးစား မပြတ်၊ အာရမ္မဓာတ်ဟူသော ဝိရိယသည်၎င်း။ နိက္ကမဓာတု၊ ကောသဇ္ဇမှ၊ ထွက်မြောက်ရအောင်၊ လုံ့လမပြတ်၊ နိက္ကမဓာတ်ဟူသော ဝိရိယသည်၎င်း။ ပရက္ကမဓာတု၊ တဆင့်တဆင့်၊ မြင့်ထက်မြင့်သို့ အသင့်ရောက်တတ်၊ ပရက္ကမဓာတ် ဟူသော ဝိရိယသည်၎င်း။ အတ္တိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအာရမ္မဓာတ် အစရှိသော ဝိရိယ တို့၌။ ပေ။ အနာဟာရေ။]

အပိစ၊ သေး။ အတိဘောဇန၊ အလွန်စားခြင်း၌။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော၊ ထိန မိဒ္ဓ၏အကြောင်းဟု မှတ်ယူခြင်း၎င်း။ ဣရိယာပထ သမ္ပရိဝတ္တနတ၊ ဣရိယာ ပုတ်ကို ပြောင်းလဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အာလောကသညာ မနသိကာရော၊ အရောင်အလင်း၌ဖြစ်သော သညာနှင့် ယှဉ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ အဗ္ဘော ကာသပါသော၊ လွင်တီးခေါင်၌ နေခြင်း၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတ၊ သပ္ပါယ ကတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဆ မွှာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အာဟရဟတ္တက။ ပေ။ ဘောဇနံ၊ အာဟရဟတ္တကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ ဘုတ္တ ဝမိတကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ တတြဝဋ္ဌကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ အလံသာဋ္ဌက ပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ ကာကမာသကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်းမျိုးကို။ ဘုဒ္ဓိတော၊ စားပြီး ၍။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ၊ ညဉ့်နေရာအရပ်၊ နေနေရာအရပ်၌။ နိသိန္ဓဿ၊ ထိုင် လျက်။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောတော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ မဟာဟတ္ထိဝိယ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်ကဲ့သို့။ ဩတ္တရန္တံ၊ လွှမ်းမိုးလျက်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ [အာဟရဟတ္တက စသ့်တို့၏ စားနည်းနှင့်တကွ ပုဒ်ပြီး ပုံကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ နိက္ခေပကဏ္ဍ သုတ္တန္တိကဋက ဘောဇနေ မတ္တညူပုဒ်အဖွင့်၌ ရှုပါ။]

ပန၊ ကား။ စတုပဉ္စအာလောပ ဩကာသံ၊ လေးလုပ် ငါးလုပ်သောဆွမ်း လုပ်၏တည်ရာအရပ်ကို။ ဝါ၊ လေးလုပ် ငါးလုပ်သောဆွမ်းလုပ်၏ ဆန့်လောက် ရာအရပ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ ပါနီယံ၊ သောက်ရေကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်၍။

ယာပနသီလဿ၊ မျှတခြင်းအလေ့ ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ဇီ။ ဝါ၊ မှာ။ တံ၊ ထို ထိန်မိဒ္ဓသည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ အတိဘောဇနော၊ ဌ။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဂဏန္တဿာပိ၊ ယူသောရဟန်းသည်လည်း။ ထိန်မိဒ္ဓံ၊ ပဟိယတိ။

ယသ္မိံ* ဣရိယာပထေ၊ ဌ။ ထိန်မိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ တတော၊ ထိုထိန်မိဒ္ဓသက်ရောက်ရာဣရိယာပုထ်မှ။ အညံ၊ အခြားသောဣရိယာပုထ်ကို။ ပရိဝတ္ထေန္တဿာပိ၊ ပြောင်းလဲသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ထိန်မိဒ္ဓံ၊ ပဟိယတိ။) [လျောင်း၍နေစဉ် ထိန်မိဒ္ဓသက်ရောက်လာလျှင် ထိုင်လိုက်သော အခါ ထိန်မိဒ္ဓပျောက်၏၊ ထိုင်၍နေစဉ် ထိန်မိဒ္ဓသက်ရောက်လာလျှင် ထလိုက်သောအခါ ထိန်မိဒ္ဓပျောက်၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်သိပါ။] ရတ္တိံ*၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဓန္ဒာလောက ဒီပါလောက ဥက္ကာလောကေ၊ လရောင်၊ ဆီမီးရောင်၊ မီးရှူးရောင်တို့ကို၎င်း။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ သူရိယာလောကံ၊ နေရောင်ကို၎င်း။ မနသိကရောန္တဿာပိ၊ နှလုံးသွင်းသောရဟန်းသည်လည်း။ (ထိန်မိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) အဗ္ဗောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ ဝသန္တဿာပိ၊ နေသောရဟန်းသည်လည်း။ (ထိန်မိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) မဟာကဿပတ္ထေရသဒိသေ၊ အရှင်မဟာကဿပထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ ပဟိန်ထိန်မိဒ္ဓေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ထိန်မိဒ္ဓ ရှိကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေတို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောရဟန်းသည်လည်း။ ထိန်မိဒ္ဓံ၊ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းအစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့၌။ ဓုတင်္ဂနိဿိတသပ္ပါယကထာယပိ၊ ဓုတင်္ဂကိုမှီသော လျှောက်ပတ်သော တရားစကားဖြင့်လည်း။ (ထိန်မိဒ္ဓံ) ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ၊ ပေ။ ပဇာနာတိ။

စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝူပသမေ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၌။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ၊ ဧ၊ ဥပေါဒေါ ဟောတိ။ အဝူပသမောနာမ၊ မည်သည်။ အဝူပသန္တာကာရော၊ မငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအခြင်းအရာတည်း။ တေ၊ ဤစိတ်၏မငြိမ်သက်ခြင်းသည်။ အတ္တတော၊ လိုရင်းအနက်အားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝ၊ သာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဝူပသမ၌။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။ ပန၊ ကား။ သမာဓိသင်္ခါတေ၊ သမာဓိဟု ဆိုအပ်သော။ စေတသော၊ ဇီ။ ဝူပသမေ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း၌။ ဝါ၊ ငြိမ်းအေးကြောင်းတရား၌။ ယောနိသော မနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို။ ပဟာနံ၊ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ၊ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။

အပိစ၊ သေး။ ဗဟုဿုတတာ၊ များသောသုတ ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊ အဖန်ဖန် မေးတတ်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းအရာ၌။ ပကတညုတာ၊ သဘောကို သိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဝုဓုသေဝိတာ၊ သက်တော်ကြီး၊ ဝါတော်ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မှီဝဲလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ၎င်း။

သပ္ပါယကတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဆ မွေခ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာနာယ၊ သံဝတ္တန္တိ။
 ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟုဿစေေန၊ များသောသုတရုံသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ပဟိယတိ ချဲ့စပ်။
 ဗာဟုဿစေေနပိဟု ပါသည်ကား ပိုဟန်တူ၏။] ဧကံ (နိကာယံ) ဝါ၊ နိကာယံ
 တရုပ်ကိုသော်၎င်း။ ခန္ဓေ (နိကာယေ) ဝါ၊ နိကာယံနှစ်ရပ် တို့ကိုသော်၎င်း။
 တယော (နိကာယေ) ဝါ၊ တို့ကိုသော်၎င်း။ စတ္တာရော (နိကာယေ) ဝါ၊ တို့ကို
 သော်၎င်း။ ပဉ္စနိကာယေ ဝါ၊ တို့ကိုသော်၎င်း။ ပါဠိဝသေနစ၊ ပါဠိတော်၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ အတ္ထဝသေနစ၊ အနက်၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနှင့်စပ်သဖြင့်၎င်း။ ဥဂ္ဂက္ခန္ဓာယာပိ၊ သင်ယူသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ [အပိဖြင့် နောက်လာမည့် ပရိပုစ္ဆာဗဟုလသာပိကို
 ပေါင်း။] ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိ။

ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိပုစ္ဆာဗဟုလသာပိ၊ များသော အပ်သောအရာ၊ မအပ်
 သောအရာ၌ အဖန်ဖန် မေးလေ့ရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ
 ပဟိယတိ။) ဝိနယပညတ္တိယံ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်၌။ စိတ္တဝသိဘာဝတာယ၊
 လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပကတညူနောပိ၊
 သဘောကိုသိသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ၊ ပဟိယတိ။) ဝုဇေ၊
 မိမိထက်ကြီးကုန်သော။ မဟလ္လကတ္ထေရေ၊ သက်ထောကြီး၊ ဝါတော်ကြီး ထေရ်
 တို့ကို။ ဥပသင်္ကမန္တဿာပိ၊ ဆည်းကပ်သောရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ
 ပဟိယတိ။) [ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အထဲမှ ဗဟုဿတကရိသောကြောင့် ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံကို
 ပယ်နိုင်သည်။] ဥပါလိတ္တေရသဒိသေ၊ ကုန်သော။ ပေ။ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာ-
 ဒိသု၊ တို့၌။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိသိတသပ္ပါယကတာယပိ၊ အပ်သော အကြောင်း
 အရာ၊ မအပ်သောအကြောင်းအရာကိုမို့သော လျောက်ပတ်သော တရားစကား
 ဖြင့်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ) ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယေသု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝါ၊ တည်တတ်သော ဝိစိကိစ္ဆာရှိကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အယောနိသော-
 မနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၏။ ဥပါဒေါ၊ ဟောတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိ-
 ယာ မွေခ နာမ၊ တို့မည်သည်။ ပုနုပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ နောက်နောက်
 ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာဝ၊ ရှေးရှေး
 ဝိစိကိစ္ဆာပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယဓမ္မတို့၌။ ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇ-
 တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ အတ္တိ သိက္ခဝေ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။ ပန၊ ကား။
 ကုသလာဒိဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်အစရှိသောတရားတို့၌။ ယောနိသော မနသိကာရေ-
 န၊ ကြောင့်။ အဿာ၊ ထို ဝိစိကိစ္ဆာကို။ ပယာနံ၊ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ၊
 အတ္တိ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။ (အတ္တိ)။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်ရှိကုန်

အပြစ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ (အတ္ထိ)။ ဟိန ပဏီတာ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်၊ မွန်မြတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ (အတ္ထိ)။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ-မည်းညစ်သော တရားနှင့်တူသော အသိရှိကုန်၊ ပြုစင်သောတရားနှင့်တူသော အသိရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ (အတ္ထိ)။ တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ် အစရှိသောတရားတို့၌။ ပေ။ ဟာရော။]

အပိစ၊ သေး။ ဗဟုဿတတာ၊ ၎င်း။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊ ၎င်း။ ဝိနယေ၊ ၌။ ပကတညတ၊ ၎င်း။ အဓိမောက္ခဗဟုလတာ၊ များသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတ၊ ၎င်း။ သပ္ပာယကတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟုဿစွေန၊ များသောသုတရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ဤ၌လည်း ဝိ ပိုဟန်တူသည်။] ဧကံ (နိကာယံ)ဝါ၊ ကိသေဉ် ၎င်း။ ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ပဟိယတိ။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ရတနာနိ၊ ထိုကို။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ၊ များသော အဖန်ဖန်မေးခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ)။ [တိဏိ ရတနာနိ ဟု ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝိနယေ၊ ၌။ စိတ္တဝသိဘာဝဿာပိ၊ လေ့လာ အပ်ပြီးသော ဝသိဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ မဟိယတိ)။ တိသု၊ ကုန်သော။ ရတနေသု၊ ထို၌။ ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါသင်္ခါတ အဓိမောက္ခ ဗဟုလဿာပိ၊ ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါဟု ဆိုအပ်သော များသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ)။ [ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်ကို သက်ဝင် ယုံကြည်တတ်သောသဒ္ဓါကို ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါဟု ဆိုသည်။ ဤဝိသေသနဖြင့် အဓိမောက္ခစေတသိက်ကို ကန့်သတ်။ “သဒ္ဓါဓိမောက္ခကို ယူပါ” ဟူလို။] သဒ္ဓါဓိမုတ္တေ၊ ရတနာသုံးပါး၌ လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲ နစ်မြုပ်သောသဒ္ဓါ ရှိကုန်သော။ ဝက္ကလိတ္တေရသဒိသေ၊ ဝက္ကလိထေရ်နှင့်တူကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ ထိုကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ သည်လည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ထို၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနံ၊ ထို၏။ ဂုဏနိသိတသပ္ပာယကဏာယပိ၊ ဂုဏ်တော်ကိုမှီသော လျောက်ပတ်သော တရားစကားဖြင့်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ) ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

နိရုဏပဗ္ဗဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗေ၊ ၌။ သန္တန္တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဝသေန၊ ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ အသန္တန္တိ၊ ကား။ အပ္ပဋိလာဘဝသေန၊ မရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ [သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ ၌စပ်။] ပန၊ ဆက်။ ယထာစ အနုပ္ပန္နဿာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တာဝ၊

ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) သတိသမ္ပော-
 ဇ္ဈင်္ဂိယ။ ။ [ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ ဌိစပ်။] အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ သံဝတ္တတိတိ၊ ဟူ၍။
 ဧဝံ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယနိယာ၊ သတိ
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယတည်ရာ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော သတိ
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယကုန်သော။ ဓမ္မာ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့၌။ ပေ။ အာဟာရော။
 ဘာဝနာယ၊ ။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံ လုံလောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ။
 တတ္ထ၊ ထို သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယနိယာ ဓမ္မာ ဟူသောပါဌ်၌။ သတိယေဝ၊ ရှေးရှေး
 သတိသည်ပင်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယနိယာ၊ နောက်နောက် သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ
 တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ကုန်သော။
 ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ယောနိသော မနသိကာရော၊ သည်။ ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ၊
 သာ။ တံ၊ ထို ယောနိသောမနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယ
 ဓမ္မတို့၌။ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အပိစ၊ သေး။ သတိသမ္ပဇညံ၊ ၎င်း။ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတော၊ ပျောက်
 ကင်းသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဥပဋ္ဌိတ-
 သတိ ပုဂ္ဂလသေဝနတော၊ ကပ်၍တည်သော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်း
 ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတော၊ ထို သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိဖြစ်ခြင်း၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ
 သက်ဝင်သူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိယ ဥပ္ပါဒါယ
 သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဘိက္ကန္တာဒိသု၊ အဘိက္ကန္တ အစရှိကုန်သော။ သတ္တသ၊
 ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ သတိသမ္ပဇညေန၊ သတိသမ္ပဇညကြောင့်။ (သတိ-
 သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) [အဘိက္ကန္တစသော ၇-ဌာနကို သီလက္ခနိပါဠိတော်
 သာမညဗလသုတ်၊ သတိသမ္ပဇညအစေား၌ ကြည့်ပါ။] သတ္တနိက္ခိတ္တ ကာက-
 သဒိသေ၊ ထမင်း၌ ချထားအပ်သော မျက်စိရှိသောကျီးနှင့် တူကုန်သော။ မုဋ္ဌ-
 သတိပုဂ္ဂလေ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇနေန၊
 ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြောင့်။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) [ထို ကျီးကန်းသည်
 ထမင်း၌ စိတ်စွဲနေ၏။ နောက်က ရန်သူကို သတိမထားမိ။] တိဿဒတ္တတ္ထေရ၊
 အဘယတ္ထေရသဒိသေ၊ တိဿဒတ္တထေရ်၊ အဘယထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ ဥပ-
 ဋ္ဌိတသတိပုဂ္ဂလေ၊ စွဲမြဲသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝနေန၊ မှီဝဲခြင်း
 ကြောင့်။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ သတိသမုဋ္ဌာ-
 ပနတ္ထိ၊ သတိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာယ စ၊
 ညှတ်သောစိတ်၊ ကိုင်းသောစိတ်၊ ရှိုင်းသောစိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။
 သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံသို့၊ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေ-
 ဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုသတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ၏။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဇါ။ [ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ ဌိဝပ်။] အတ္ထိ
 တိက္ခဝေ။ ပေ။ သံဝတ္ထတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံသိ။ ဥပ္ပါဒေါဟောတိ။ [အနက်လွယ်ပြီ။]
 အဝိစ၊ သေး။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊ အဖန်ဖန်မေးတတ်သူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဝတ္ထုဝိသဒ-
 ကိရိယာ၊ အဇ္ဈတဗဟိန္ဒလိသောဝတ္ထုတို့၏ သန့်ရှင်းမှုကိုပြုခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယ-
 သမတ္တပရိပါဒနာ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေ
 ခြင်း၎င်း။ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ၊ ပညာမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။
 ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်း၎င်း။ ဂမ္ဘီရဉာဏ-
 စရိယပစ္စဝေက္ခဏာ၊ နက်နဲသော ခန္ဓာအာရုံသည်တို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်၏အထူး
 အပြားကိုဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဖြစ်ခြင်း၌
 စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ သတ္တ ဓမ္မာ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ
 ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္ထန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို ၇-ပါးတို့တွင်။ ပရိပုစ္ဆကတာတိ၊ ကား။ ခန္ဓ-
 ဓာတု။ ပေ။ ဝိပဿနာနံ၊ ခန္ဓာဓာတ်အာယတန၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်၊
 ဈာန်၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားတို့၏။ အတ္ထသန္နိသိတပရိပုစ္ဆာဗဟုလတာ၊
 အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မှီသော အကြောင်းအရာကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း၏
 များသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမှီသော အကြောင်းအရာကို
 များသော အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ [“ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ”
 ဟူသည် ခန္ဓာစသော ဓမ္မတို့ကို စိစစ်တတ်သော ဉာဏ်ပညာတည်း။ ထို့ကြောင့်
 ခန္ဓာ ဓာတ်စသည်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမှီသော အကြောင်းအရာကို အဖန်ဖန်
 မေးမြန်းခြင်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တိုးပွားကြောင်းဖြစ်၏။]

ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိဓာနံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်ကုန်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုနု၊ ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိသဒဘာဝ-
 ကရဏံ၊ သန့်ရှင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဒါ၊ ၌။ အဿ၊
 ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကေသနခလောမာနံ၊ ဆံပင်၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊
 အမွေးတို့သည်။ ဒီဃာနံ၊ ရှည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သရီရံဝါ၊ ကိုယ်သည်မူလည်း။
 ဝါ၊ ကိုယ်ကိုမူလည်း။ ဥဿန္တဒေါသဉ္စေ၊ များသော သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေ
 ဟူသော အပြစ်ရှိသည်၎င်း၊ သေဒမလမက္ခိတဉ္စ၊ ချွေး၊ အညစ်အကြေးတို့ လူး
 လည်းအပ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တဒါ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ကိုယ်ဟူသောဝတ္ထုသည်။ အဝိသဒ၊ မသန့်ရှင်းသည်။ အပရိ-
 သုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ၌။ စီဝရံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇန္တံ၊
 ဟောင်းနွမ်းသည်။ ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသည်။ ဒုဂ္ဂန္တံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်။
 ဟောတိ။ သေနာသနံဝါ၊ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာသည်မူလည်း။ ဥက္ကာပံ၊ စွန့်ပစ်
 အပ်သော အမှိုက်အပေါင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အမှိုက်ရှုပ်နေသည်။ ဟောသိ။ တဒါ၊
 ၌။ ဗာဟိရံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ သည်။ အဝိသဒ အပရိသုဒ္ဓံ၊ ဟောတိ၊ ဇါ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသာဒိဆေဒနေန၊ ဆံပင် အစရှိသည်ကို ဖြတ်ခြင်းအား
 ဖြင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓဝိရေစန အခေဝိရေစနာဒိဟိ၊ အထက်သို့ ပျံ့ အန်ကြောင်းဆေး၊
 အောက်သို့ သက်လျော့ကြောင်းဆေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သရိရသလ္လဟုကသာဝ-
 ကရဏေန၊ ကိုယ်၏ ပေါ့ပါးသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ (သလိပ်၊
 သည်းခြေ၊ လေစသော အပြစ်တို့ကို ကင်းဆိတ်အောင်ပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။)
 ဥစ္ဆာဒနနာပနေနစ၊ ချွေးအစရှိသည်ကို ပွတ်တိုက်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်းအားဖြင့်
 ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထု၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိသဒ္ဓံ၊ သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်အောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ သူစိကမ္မဓောဝနရဇနပရိဘာဏကရဏာ-
 ဒိဟိ၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းဟူသော အပ်အမှုကိုပြုခြင်း၊ ဖွပ်လျှော်မှုကိုပြုခြင်း၊ ဆိုး
 မှုကိုပြုခြင်း၊ မြေကြီးစသည်ကို ပြေပြစ်အောင်ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဗာဟိရ-
 ဝတ္ထု၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိသဒ္ဓံ၊ အောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊
 မှန်။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဝတ္ထုသ္မိံ၊ သည်။ အဝိသဒေ၊ မသန့်ရှင်းလသော်။ ဥပ္ပန္နေ-
 သု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကေသု၊ ထို့၌။ ဉာဏမ္ပိ၊ ဉာဏ်သည်လည်း။
 အဝိသဒံ အပရိသုဒ္ဓံဟောတိ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) အပရိသုဒ္ဓါနိ၊
 မစင်ကြယ်ကုန်သော။ ဒီပကပလ္လကဝဋ္ဋိတေလာနိ၊ ဆီမီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီတို့ကို။
 နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ၊ ဖြစ်သော ဆီမီးလျှံ၏။ ဩဘာသောဝိယ၊
 မကြည်လင်သောအလင်းရောင်ကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရ-
 ဝတ္ထုမ္ပိ၊ သည်။ ဝိသဒေ၊ သော်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကေသု၊
 ထို့၌။ ဉာဏမ္ပိ ဝိသဒံ ဟောတိ။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) ပရိသုဒ္ဓါနိ၊ စင်ကြယ်ကုန်
 သော။ ဒီပကပလ္လကဝဋ္ဋိတေလာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ၊ ၎င်း။
 ဩဘာသောဝိယ၊ ကြည်လင်သောအရောင်ကဲ့သို့တည်း။ တေန ဝတ္ထံ၊ ဝတ္ထုဝိသဒ-
 ကိရိယာ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္ထတိတိ။

ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာနာမ၊ မည်သည်။ သဒ္ဓါဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊
 တို့၏။ သမဘာဝကရဏံ၊ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။
 (တနည်း) ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဒ္ဓါန္ဒြိယံ၊ သည်။
 ဗလဝံ၊ အားကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဣတရာနိ၊ သဒ္ဓါန္ဒြေမှ
 တပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ မန္တာနိ၊ နံ၊ ကုန်သည်။ (သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။)
 တတော၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ယုဂ်လျက်ပါနေသော
 ဝီရိယိန္ဒြေသည်။) ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း ကိစ္စကို။
 (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်ခြင်း
 ကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဝိက္ခေပကိစ္စံ၊ မပျံ့လွင့်
 ခြင်းကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဒဿနကိစ္စံ၊ သိမြင်ခြင်း
 ကိစ္စကို။ (ကာတုံ န သက္ကောတိ။) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထိုလွန်နေသော

သဒ္ဓါကို။ [ဟာပေတဗ္ဗံ ဌိစပ်။] မွေသဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန ဝါ၊ တရားသဘောကိုဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိကရာတော၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (တံ၊ ထိုသဒ္ဓါ၌လည်း။) ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။ ဗဟံ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိကာရေန ဝါ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဟာပေတဗ္ဗံ၊ လျော့စေထိုက်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ လွန်နေသောသဒ္ဓါကို လျော့စေရာ၌။ ဝက္ကလိတ္ထေရဝတ္ထု၊ သည်။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်တည်း။ [ဝက္ကလိတ္ထေရဝတ္ထုသည် မေပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဘိက္ခုဝဂ်၌ ပါ၏။]

ပန၊ ကား။ ဝိရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗလဝံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ။ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမေဓက္ခကိစ္စံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စကို။ ကာတွံ၊ နေဝ သက္ကောတိ။ ဣတရာနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယတပါးသော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ ဣတရကိစ္စဘေဒံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စမှ တပါးသောကိစ္စ အထူးအပြားကို။ ကာတွံ၊ န (သက္ကောန္တိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ဝိရိယိန္ဒြိယကို။ ပဿဒ္ဓိဒိတာဝနာယ၊ ပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့ကို ပူးစေခြင်းအားဖြင့်။ ဟာပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုသို့ လျော့စေရာ၌လည်း။ သောဏတ္ထေရဝတ္ထု၊ ကိ။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ [သောဏတ္ထေရဝတ္ထုသည် ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ၊ စမ္မက္ခန္ဓကဋ္ဌံ ပါ၏။] ဝေ၊ လျှင်။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဣန္ဒြိယတို့တွင်လည်း။ ဧကဿ၊ တပါးသောဣန္ဒြိယ၏။ ဗလဝဘာဝေ၊ အားကြီးသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣတရေသံ၊ အခြားသော ဣန္ဒြိယ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကိစ္စေသု၊ တို့၌။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣန္ဒြိယတို့တွင်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါပညာနံ၊ သဒ္ဓါ၌ ပညာရှိခြင်းတို့၏၎င်း။ သမာဓိဝိရိယာနန္တ၊ သမာဓိ၌ ဝိရိယိန္ဒြိယတို့၏၎င်း။ သမတံ၊ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗလဝသဒ္ဓေါ၊ အားကြီးသောသဒ္ဓါရှိသော။ မနုပညော၊ နဲ့သော ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မုဒ္ဓပ္ပသန္နော၊ ဉာဏ်မရှိသည်ဖြစ်၍

မုဒ္ဓပ္ပသန္နော။ ။သက္ကတ၌ မဂ္ဂသည် ပါဠိ၌ မုဒ္ဓဟု ဖြစ်၏။ မဟဇာတ်မှ ဖြစ်သောကြောင့် “တေဝေသု ညံဖျင်းသု ဉာဏ်နည်းသု” ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ မုဒ္ဓေါ၊ ညံဖျင်းသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍ ပသန္နော၊ ကြည်ညိုထိုက်သူ မဟုတ်ပါဘဲ ကြည်ညိုသူတည်း။ မုဒ္ဓပ္ပသန္နော၊ သူ။ [ယော ဗလဝတိယာ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော၊ အဝိသဒ္ဓါတော (သန်ရင်းသောဉာဏ်ကား မရှိ)။ သော မုဒ္ဓပ္ပသန္နော ဟောတိ၊ န အဝေစ္စပ္ပသန္နော၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုသူ မဟုတ်။ တထာ ဟိ အဝတ္တုသ္မံ (ကြည်ညိုဘွယ်မဟုတ်သည့်) ပသိဒတိ။ သေယျတာပိ တိတ္ထိယာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့က သူတို့၏ ဆရာတွေကို ကြည်ညိုနေကြသကဲ့သို့တည်း။—ကော်တ္တရဋီကာ။]

ကြည်ညိုတတ်သူသည်။ ဟောတိ၊ ဇ။ အဝတ္ထုသို့၊ ကြည်ညိုစရာမဟုတ်သော
 ဝတ္ထု၌။ ပသိဒ္ဓတိ၊ ကြည်ညိုတတ်၏။ ဗလဝပညော၊ အားကြီးသော ပညာ
 ရှိသော။ မန္တသဒ္ဓေါ၊ နံ့သောသဒ္ဓါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကေရာဋိကပက္ခံ၊
 ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏ အဖို့သို့။ ဘတေ၊ ကပ်ရောက်တတ်၏။ (ကောဝိယ၊
 အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော၊ ဆေးမှားကြောင့် ထကြွ ဖြစ်ပေါ်
 လာသော။ ရောဂေါ၊ ရောဂါသည်။ အတေကိစ္ဆော၊ ဆေးကုခြင်းငှါ မထိုက်
 သည်။ ဝါ၊ ကုစားဘို့ရန် မလွယ်ကူသည်။ ဟောတိဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။
 စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေနဝ၊ စိတ်ဖြစ်ကာမျှဖြင့်ပင်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇ။
 ဣတိ၊ သို့။ အတိဓာဝိတွာ၊ လွန်အောင် ပြေးသွား၍။ (ရပ်သင့်သော အပိုင်း
 အခြား၌ မရပ်ဘဲ လွန်သွား၍။) ဒါနာဒိနိ၊ ဒါန အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊
 ကောင်းမှုတို့ကို။ အကရောဇ္ဇော၊ မပြုဘဲ။ နိရယော၊ ငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရ
 တတ်၏။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဥဘိန္နံ၊ သဒ္ဓါ ပညာနှစ်ပါးတို့၏။ သမတာယ၊
 ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထုသို့၊ ယေဝ၊ ကြည်ညိုထိုက်သော ဝတ္ထု
 ၌သာ။ ပသိဒ္ဓတိ၊ ဇ။

ပန၊ ကား။ ဗလဝသမာဓိ၊ အားကြီးသော သမာဓိရှိသော။ မန္တဝီရိယံ၊
 နံ့သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမာဓိဿ၊ သမာဓိ၏။ ကောသဇ္ဇပက္ခတ္တာ၊
 ကောသဇ္ဇအဘို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇံ၊ ကောသဇ္ဇသည်။ အဓိ-
 ဘဝတိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်၏။ ဗလဝဝီရိယံ၊ အားကြီးသော ဝီရိယရှိသော။ မန္တ-
 သမာဓိ၊ နံ့သော သမာဓိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝီရိယဿ၊ ဇ။ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခတ္တာ၊
 ဥဒ္ဓစ္စအဘို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသည်။ အဓိဘဝတိ၊ [ဤအဓိပ္ပါယ်
 ကို ရည်ရွယ်၍ “သမာဓိလွန်စော့ ကောသဇ္ဇံ၊ ဝီရိယလွန်စော့ ဥဒ္ဓစ္စံ”ဟု ပြော
 ကြသည်။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ဝီရိယေန၊ နှင့်။ သံယောဇိတော၊ ယှဉ်စေအပ်သော။

ကေရာဋိကပက္ခံ ဘတေ။ ။ကေရာဋိကပက္ခသို့ ဝင်ပုံကို ပြလို၍ “စိတ္တုပ္ပါဒ-
 မတ္တေနဝ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား အဘိဓမ္မာသဘောကို နည်းနည်း
 ပါးပါး လိုက်စားဘူး၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောက်ရာ၌ ကုန်သောငွေသည် နောက်
 ဘဝ၌ အကျိုးပေးသည်မဟုတ်၊ စေတနာကသာ အကျိုးပေးသည်ဟု အမှန်အတိုင်း
 ယူဆ၍ သူ့ ကိုယ်တိုင်က မည်သည့် ဒါန သီလစသော ကုသိုလ်ကိုမျှ ထိထိရောက်ရောက်
 မလုပ်၊ စိတ်ကူးဖြင့် ကျောင်းဆောက်နေ၏။ စိတ်ကူးဖြင့် ဥပသ်စောင့်နေ၏။ အခြား
 ပုညကြိယာ ဝတ္ထုတို့ကိုလည်း စိတ်ကူးဖြင့်ချည်း ပြုနေ၏။ တကယ်လုပ်ဘို့ရန် တိုက်တွန်း
 သောအခါ “ကုသိုလ်ဆိုတာ စိတ် ဝေတနာသာ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ သူများ လှူသည်ကို
 ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်လျှင်လဲ ကုသိုလ်ရတာပါ”ဟု ပြော၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး
 သည် ဆေးမှားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောရောဂါသည် ကုစား၍ မလွယ်သကဲ့သို့ ထိထိ
 ရောက်ရောက် ကုသိုလ်ပြုဘို့ရန် ဖွဲ့စားပြော၍ မလွယ်၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်မရှိရကား သူတပါး
 ကို ကဲ့ရဲ့သော အကုသိုလ်တွေနှင့် မိမိကိုအထင်ကြီးသော အကုသိုလ်တွေ တိုးပွား၍ ငရဲ၌
 လားရတတ်လေသည်။

သမာဓိ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇေ၊ ဌံ။ ပတိတုံ၊ ကျခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ကျခွင့်ကို။ နလဘတိ။ သမာဓိနာ၊ နှင့်။ သံယောဇိတံ၊ သော။ ဝိရိယံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ဌံ။ ပတိတုံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ကို။ န လဘတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုဝိရိယသမာဓိနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ သမံ၊ ညီမျှအောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဥဘယသမတာယ၊ ဝိရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံ၏ ညီမျှသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိ။ အပိစ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်ဆိုဘွယ်ရှိသေး၏။ သမာဓိကမ္မိကဿ၊ သမာဓိအလုပ်ရှိသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗလဝတိပိ၊ အားကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ သော၊ ထိုသဒ္ဓါအားကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓဟန္တော၊ ယုံကြည်လျက်။ ဩကပ္ပေန္တော၊ သက်ဝင်လျက်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပုဏိသတိ၊ ရောက်လတ္တံ့။

ပန၊ ဆက်။ သမာဓိပညာသ၊ ထိုတွင်။ သမာဓိကမ္မိကဿ၊ ၏။ ကေဂ္ဂတာ၊ သည်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ ကေဂ္ဂတာအားရှိလသော်။ သော၊ ထို သမာဓိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပုဏတိ။ ဝိပဿနာကမ္မိကဿ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ရှိသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ သည်။ ဗလဝတိ၊ သည်။ (သမာနာ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ ပညာအားရှိလသော်။ သော၊ ထို ဝိပဿနာကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လက္ခဏပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့။ ပါပုဏတိ။ ပန၊ ချီးမွမ်းဘွယ်ရာ သမ္မာဝနာကား။ ဥတိန္နံ၊ သမာဓိ ပညာ နှစ်ပါးစုံတို့၏။ သမတာယ၊ ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)။ အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်တော့သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ သတိ၊ သတိသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ ဗလဝတိ၊ သည်။ (သမာနာ) ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သတိ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စအဘို့၌ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဝိရိယပညာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စပတတော၊ ဥဒ္ဓစ္စ၌ ကျရောက်ခြင်းမှ ၎င်း။ ကောသဇ္ဇပက္ခိကေန၊ ကောသဇ္ဇအဘို့၌ဖြစ်သော။ သမာဓိနာ၊ ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇပတတော စ၊ ကောသဇ္ဇ၌ ကျရောက်ခြင်းမှ၎င်း။ ခက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသတိကို။ သဗ္ဗဗျဉ္ဇနေသု၊ အလုံးစုံသောဟင်းကောင်း ဟင်းလျာတို့၌။ လောဏဓူပနံ၊ ဆား၊ ကရဝေ၊ ဇီယာ၊ မဆလာစသောအထုံကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ အလိုရှိထိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသော မင်း၏ကိစ္စတို့၌။ သဗ္ဗကမ္မိကအမစ္စော၊ အလုံးစုံသောအမှု၌ ကျွမ်းကျင်သောအမတ်ကြီးကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) ဝိယစ၊ အလိုရှိထိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊

ထို့ကြောင့်။ သတိစ ပန။ ပေ။ ဟောတီတိ။ ဟူ၍။ (အာစရိယော၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ ဆရာသည်။) အာဟ။ [သတိစ ပန၊ သတိကိုကား။ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌ အလိုရှိထိုက်၏ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထိကာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ၊ နည်း။) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သတိပဋိသရဏံ၊ သတိဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသည်၎င်း။ သတိ၊ သည်။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာစ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးမှထင်လာသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဤ။) သတိ-ယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟော၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိပ်ခြင်း သည်။ န ဟောတိ။ (တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထိကာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ။)]

ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ နာမ၊ မည်သည်။ ခန္ဓာဒိဘေဒေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော အပြား၌။ အနောဂါဠပညာနံ၊ သက်ဝင်သော ပညာမရှိကုန်သော။ ဒုမ္မေဓ-ပုဂ္ဂလာနံ၊ ပညာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာရဏာ၊ စွာ။ ပရိဝဇ္ဇနံ၊ ရှောင်ကြဉ် ခြင်းတည်း။ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာနာမ၊ မည်သည်။ သမပညာသလက္ခဏ-ပရိဂ္ဂါဟိကာယ၊ အတိကျ ၅၀-သော လက္ခဏာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယ ပညာယ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိတတ်သောပညာနှင့်။ သမန္နာဂတ-ပုဂ္ဂလသေဝနာ၊ ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းတည်း။ ဂမ္ဘိရဉာဏစရိယ ပစ္စ-ဝေက္ခဏာနာမ၊ မည်သည်။ ဂမ္ဘိရေသု၊ နက်နဲကုန်သော။ ခန္ဓာဒိသု၊ ခန္ဓာ အစ ရှိသောတရားတို့၌။ ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ ဂမ္ဘိရပညာယ၊ နက်နဲသောပညာ၏။ ပဘေဒပစ္စဝေက္ခဏာ၊ အထူးအပြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းတည်း။ [ဂမ္ဘိရဉာဏကို ဂမ္ဘိရပညာယဟု ဖွင့်၍၊ စရိယကို ပဘေဒဟု ဖွင့်၏။ “ဂမ္ဘိရဉာဏစရိယ ပစ္စ-ဝေက္ခဏာ၊ နက်နဲသောခန္ဓာ အရှေ့သည်တို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်ဖြစ်ပုံအလှူအပြား ကိုဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း” ဟုပေးပါ။] တဒဓိမုတ္တတာနာမ၊ မည်သည်။ ဌာနနိသဇ္ဇာ-ဒိသု၊ တို့၌။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မေ ဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်ပေါ် စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာ၊ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ပဇာနာတီ။

ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဤ။ အံတ္တိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ပဇာနာတီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဟောတိ၊ ဤ။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အပါယဘယပစ္စ-ဝေက္ခဏတာ၊ အပါယ်ဘေးကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ [ယေဇနာ၌ ပစ္စဝေက္ခဏတိတိ ပစ္စဝေက္ခဏောဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၏။ စဉ်းစားပါ။] အာနိသံသဒဿာ-ဝိတာ၊ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ငမနဇိတိ ပစ္စ-ဝေက္ခဏတာ၊ သဗ္ဗညုဒဗ္ဗ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ မဟာသာဝကတို့သည် သွားအပ်သော

လမ်းကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပိဏ္ဍပါတာ ပစာယနတာ၊ ဆွမ်းကို အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဒါယဇ္ဇ မဟတ္တ ပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အမွေခံအဖြစ်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သတ္တု-မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အမျိုးဇာတ်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သဗြဟ္မစရိယ-မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ကုသိတပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အာရဒ္ဓဝိရိယပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိ-မုတ္တတာ၊ ထို ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကောဒေသ ဓမ္မာ၊ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

တတ္ထ၊ ထိုတဆဲတပါးတို့တွင်။ [အပါယာယံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ စ- စသည်၌ စပ်။] နိရယေသ၊ ငရဲတို့၌။ ပဉ္စဝိဗေဒနကမ္မကာရဏတော၊ ၅-ပါးအပြားရှိသော နှောင်ဖွဲ့မှုဟူသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရာအခါမှ။ [ကာရဏသဒ္ဓါသည် ညှဉ်းဆဲခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ ပဉ္စဝိဗေဒနကမ္မကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ၊ ပဌမပဏ္ဏာသက၊ ဒေဝဒုတဝဂ်၊ ဒေဝဒုတသုတ်၌ ရှူပါ။] ပဌာယ၊ ရှိ။ မဟာဒက္ခ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝနကာလေပိ၊ ခံစားရာအခါ၌၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းစုရာအမျိုး၌။ ဇာလက္ခိပကမိနာဒိဟိ၊ ပိုက်ကွန်ပစ်ခြင်း၊ မြူးချခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဂဟိတကာလေပိ၊ ဖမ်းယူအပ်ရာ အခါ၌၎င်း။ ပါဇနကဏုကာဒိပ္ပဟာရဝိတုန္တဿ၊ နှင်တံ၊ သံဆူး အစုံရှိသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်အပ်၊ ထိုးဆွဲအပ်သော တိရစ္ဆာန်၏။ သကဉ္စ ဝဟနာဒိ ကာလေပိ၊ လှည်းကို ဆောင်ရရာ အစရှိသောအခါ၌၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဝါ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌။ အနေကနိပိ ဝဿသဟဏာနိ၊ များစွာသော နှစ်ပေါင်း အထောင်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရမ္ပိ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ တဆူသော အကြားပတ်လုံး၎င်း။ ခုပ္ပိပါသာဟိ၊ ဆာလောင်ခြင်း၊ မှုတ်သိပ်ခြင်းတို့ကြောင့်။ အာတုရိဘူတကာလေပိ၊ နာကျင်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ရာ အခါ၌၎င်း။ ကာလ-ကဉ္စိက အသုရေသု၊ ကာလကဉ္စိက အသုရာတို့၌။ သဋ္ဌိဟတ္ထ အသိတိဟတ္ထပ္ပမာ-ဇေန၊ အတောင်ခြောက်ဆယ်၊ အတောင်ရှစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဋ္ဌစမ္မမတ္တေနေဝ၊ အရိုး အရေမျှသာရှိသော။ အတ္တဘာဝေန၊ အတ္တဘောဖြင့်။ ဝါတာတပါဒိ ဒုက္ခာနုဘဝနကာလေပိ၊ လေ၊ နေပူ အစရှိသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ခံစားရာအခါ၌၎င်း။ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၊ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်နိုင်။ ဘိက္ခု၊ အမောင်ရဟန်း။

အယမေဝ၊ ဤ လူစင်စစ်၌ ရဟန်းဖြစ်ခိုက် အခါသည်သာ။ တေ၊ သင်၏။ ဝိရိယ-
ကရဏာယ၊ ဝိရိယကိုပြုခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါကောင်းတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊
ဤသို့။ အပါယာယံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိယာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။
ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မော၊ ကိုးပါးသော
လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ ဝါ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတို့ကို။ သဒ္ဓါ၊
ရခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်။ အာရဒ္ဓဝိရိယေနဝ၊ အားထုတ်
အပ်သော ဝိရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ (နဝလောကုတ္တရဓမ္မော၊ ကိုးပါးသော
လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ သဒ္ဓါ၊ ငှါ။) သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းကုန်၏။
အယံ အာနိသံသော၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို ရခြင်းဟူသော ဤ
အကျိုးသည်။ ဝိရိယဿ၊ ဝိရိယ၏။ (အာနိသံသော၊ အကျိုးတည်း။) ဣတိ ဧဝံ၊
ဤသို့။ အာနိသံသဒဿာဝိနောပိ၊ ဝိရိယ၏အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာ-
သာဝကေဟေဝ၊ အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၊ အလုံးစုံသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊
အလုံးစုံသော မဟာသာဝကတို့ သည်သာ။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်ပြီးသော
လမ်းကို။ တေ၊ သင်သည်။ ဂန္တဓမ္မော၊ သွားထိုက်၏။ သောစ၊ ထိုလမ်းကိုလည်း။
ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဂန္တိ၊ သွားခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂမနဝိတိ၊ သွားအပ် သွားထိုက်သောလမ်းကို။ ပစ္စဝေက္ခန္-
တိယာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။)
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ယေ၊ အကြင်လူတို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပိဏ္ဏပါတာဒီတိ၊ ဆွမ်းအစရှိသည်
တို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်၏။ ဣမေ မနုဿ၊ ဤလူတို့သည်။
တေ၊ သင်၏။ နေဝ ဉာတကာ၊ ဆွေမျိုးတို့မဟုတ်ကုန်။ န ဒါသကမ္မကရာ၊ ကျွန်
အလုပ်သွားတို့ မဟုတ်ကုန်။ တံ၊ သင့်ကို။ နိဿယ၊၍။ ဇီဝိတာမ၊ အသက်မွေး
ကုန်အံ့။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ကြံ၍လည်း။ တေ၊အား။ ပဏီတာနိ၊ မှန်မြတ်ကုန်သော။
ပိဏ္ဏပါတာဒီနိ၊ ဆွမ်း အစရှိသည်တို့ကို။ န ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်သည်မဟုတ်။
အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာရာနံ၊ ပြုအပ်သောကောင်းမှု
တို့၏။ မဟပ္ပလတံ၊ များသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စာသီသမာနာ၊
တောင့်တကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ သတ္တာရာပိ၊ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်လည်း။ အယံ၊ ဤ ငါ၏သားတော်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ဣမေ
ပစ္စယေ၊ ဤပစ္စည်းတို့ကို။ ဘုဒ္ဓိတွာ၊ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ပြီး၍။ ကာယဒဠိ-
ဗဟုလော၊ များသော ကိုယ်၏ခိုင်ခံ့ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။
ဝိဟရိဿတိ၊ နေနိုင်လိမ့်မည်။ ဣတိဝေဉ္စ၊ ဤသို့လည်း။ သမ္ပဿတာ၊ ကောင်းစွာ

မြင်တော်မူသည်။ (ဟုတော့)။ ဟုဟုံ၊ သင့်အား။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ န အနုညာ-
တာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။

အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အဟံ၊ ဤ ငါ၏သားတော်ဖြစ်သောရဟန်းသည်။
ဣမေ၊ ဤပစ္စည်းတို့ကို။ ပရိဘုဉ္ဇမာနော၊ သုံးဆောင်လျက်။ သမေဏမေ၊ ရဟန်း
တရားကို။ ကတော၊ ချုံ။ ဝဇ္ဇက္ခတော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ မုစ္စိဿတိ၊ လွတ်မြောက်
လိမ့်မည်။ ဣတိ ဤသို့။ (သမ္မဿတာ၊ ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်။ ဟုတော့။)
တေ၊ သင့်အား။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ သော
တံ၊ ထိုသင်သည်။ ဒါနိ၊ ဌံ။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသည်။ (ဟုတော့)။ ဝိဟရန္တော၊
နေလသော်။ တံ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ထိုဆွမ်းကို။ ဝါ၊ ထိုဆွမ်းကိုမှတ်သား၍ လေးပါး
သောပစ္စည်းကို။ န အပစာယိဿသိ၊ အတုံပြန်၍ ပူဇော်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။
ဟိ၊ မှန်။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿေဝ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏လော။
ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံနာမ၊ ဆွမ်းကိုအတုံပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ၊ ဆွမ်းကို အတုံပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းကို။
ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊)
ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (ကဿဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ကဲ့သို့နည်း။) မဟာမိတ္တတ္ထေရဿဝိယ၊
မဟာမိတ္တထေရ်၏ကဲ့သို့တည်း။

ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ မဟာမိတ္တထေရ်သည်။ ကဿကလေဏေနာမ၊ ကဿက
လိုက်မည်သောအရပ်၌။ ပဋိဝသတိ၊ နေ၏။ တဿစ၊ ထို မဟာမိတ္တထေရ်၏
လည်း။ ဂေါစရဂါမေ၊ ဆွမ်းခံရွာ၌။ ကော၊ တယောက်သော။ မဟာဥပါသိ-
ကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ ထေရံ၊ ထေရ်ကို။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ ကတော၊ ပြု၍။
ပဋိဝေတိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ သာ၊ ထိုဥပါသိကာမကြီးသည်။ ကေဒိဝသံ၊ တနေ
သ၌။ အရညံ၊ တောသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားခါနီးလသော်။ ဓိတရံ၊ သွီးကို။ အာဟ၊
ပြောပြီ။ (ကံ၊ နည်း။) အမ္မ၊ ချစ်သွီး။ အသုကသ္မိံ၊ ဌာနေ၊ ထိုမည်သောအရပ်၌။
ပုရာဏတဏှုလာ၊ အဟောင်းဖြစ်သော ဆန်တို့သည်။ (နှစ်ချိုဆန်တို့သည်။)
အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ၌။ ခိရံ၊ နို့၊ ရည်သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။)
အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ၌။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်သည်။ (အတ္တိ)။ အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊
၌။ ဖာဏိတံ၊ တင်လဲသည်။ (အတ္တိ)။ တဝ၊ သင်ချစ်သွီး၏။ ဘာတိကဿ၊
မောင်တော်ဖြစ်သော။ အယျမိတ္တဿ၊ အယျမိတ္တထေရ်၏။ အာဂတကာလေ၊
ကြွလာရာ အခါ၌။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ ပစိတွာ၊ ချက်၍။ ခိရသပ္ပိဖာဏိတေဟိ၊
နို့ရည်၊ ထောပတ်၊ တင်လဲတို့နှင့်။ သန္တိ၊ တကွ။ ဒေဟိ၊ လှူလိုက်လော့။ တဉ္စ၊
သင်ချစ်သွီးသည်လည်း။ ဘုဉ္ဇေယျာသိ၊ စားလော့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)
အမ္မ၊ မိခင်။ တံ ပန၊ အသင်မိခင်သည်ကား။ ကံ၊ အဘယ်ကို။ ဘုဉ္ဇိဿသိ၊
စားလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ အဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။ ဟိယျေ၊ ယမန်

နေက။ (မနေညနေက။) ပက္ခံ၊ ချက်အပ်ပြီးသော။ ပါရိဝါသိကတတ္ထံ၊ တညဉ့် ပတ်လုံး တည်နေစေအပ်ပြီးသော ထမင်းကြမ်းကို။ [ရေးနိဿယ၌ “သိုးလေ ပြီးသော ထမင်းကို” ဟု ပေး၏။] ကဉ္စိယေန၊ ပုန်းရည်နှင့်တကွ။ ဘုတ္တာ၊ စားပြီး သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ အမှ၊ မိခင်။ ဒိဝါ၊ နေ့၌။ ကိ၊ ကို။ ဘုဉ္စိဿသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ အမှ၊ ချစ်သွီး။ သာကပဏ္ဏံ၊ ဟင်းရွက်ကို။ ပက္ခံပိတွာ၊ ထည့်၍။ ကဏတဏ္ဍုလေဟိ၊ ကျိုးပြတ်သောဆန်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဆန်ကဲ့ တို့ဖြင့်။ အဓိဗ္ဗလယာဂုံ၊ ချဉ်သောယာဂကို။ ဝါ၊ ပျိုးစပ်ယာဂကို။ ပစိတွာ၊ ကျို၍။ ဌပေဟိ၊ ထားလိုက်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

ထေရော၊ အယျမိတ္တထေရ်သည်။ စိဝရံ၊ ကို။ ပါရိပိတွာ၊ ရုံ၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ နိဟရန္တော၊ သပိတ်အိတ်မှ ထုတ်စဉ်ပင်။ တံ သဒ္ဓံ၊ ထို မှာနေသောအသံကို။ သုတ္တာ၊ ကြားရ၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဩဝဒိ၊ ဆုံးမပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) မဟာ ဥပါသိကာ၊ သည်။ ကဉ္စိယေန၊ ပုန်းရည်ဖြင့်။ ပါရိဝါသိကတတ္ထံ၊ တညဉ့်ပတ်လုံး တည်နေစေအပ်ပြီးသော ထမင်းကြမ်းကို။ ဘုဉ္စိ ကိရ၊ စားသတဲ့။ ဒိဝါပိ၊ နေ့ အခါ၌လည်း။ ကဏပဏ္ဏမ္ဗိလယာဂုံ၊ ဆန်ကဲ့ ဟင်းရွက်တို့ဖြင့် ကျိုးချက်အပ်သော ချဉ်သောယာဂကို။ ဝါ၊ ပျိုးစပ်ယာဂကို။ ဘုဉ္စိဿတိ ကိရ၊ စားလတ္တံ့ တဲ့။ တုယံ၊ သင်၏။ အတ္တာယ ပန၊ အကျိုးငှါကား။ ပုရာဏတဏ္ဍုလာဒီနိ၊ အဟောင်း ဖြစ်သော ဆန်အစရှိသည်တို့ကို။ ဝါ၊ နှစ်ချို့ဆန်အစရှိသည်တို့ကို။ အာစိက္ခတိ၊ ပြောနေ၏။ တံ၊ သင်ကို။ နိဿာယ ပန၊ မှီ၍ကား။ သေ၊ ဤဥပါသိကာမကြီး သည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ နေဝ (ပစ္စာသီသတိ၊ တောင့်တသည်မဟုတ်)။ ဝတ္ထံ၊ ယာကို။ န (ပစ္စာသီသတိ)။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ န (ပစ္စာသီသတိ)။ ဝတ္တံ၊ အဝတ်ကို။ နပစ္စာ သီသတိ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဗာသော၊ သုံးပါးကုန်သော။ သမ္ပတ္တိယော၊ မနုဿ သမ္ပတ္တိ၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိတို့ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တလျက်။ ဧတိ၊ လျှာ၏။ တံ၊ သင်သည်။ ဧတိဿ၊ ဤဥပါသိကာမကြီးအား။ တာသမ္ပတ္တိယော၊ ထိုသမ္ပတ္တိတို့ကို။ ဒါတု၊ ငှါ။ သက္ခိဿသိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။ န သက္ခိဿသိ၊ စွမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ [ဤနေရာ၌ “ဣတိ” မပါသင့်။]

ပန၊ ဆက်။ အယံ ပိဏ္ဏပါတော၊ ဤဆွမ်းကို။ တယာ၊ သင်သည်။ သရာဂေန၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သဒေါသေန၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သမောဟေန၊ မောဟနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဘုဉ္စိတုံ၊ စားခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ် ကောင်း။ (တနည်း) နသက္ကာ ဘုဉ္စိတုံ၊ မစားကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အတ္တာနံ၊ ကို။ ဩဝဒိ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ဆုံးမပြီး၍။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ထဝိကာယ၊ သပိတ် အိတ်၌။ ပက္ခံပိတွာ၊ ပြန်ထည့်၍။ ဂဏ္ဍိကံ၊ တပ်အပ်ပြီးသော အနားပတ်သီးကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ ဖြည်၍။ နိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်နစ်၍။ ကဿကလေဏမေဝ၊ သို့သာ။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ၊ ညောင်စောင်းအောက်၌၎င်း။ စိဝရံ၊ သင်ကို။

စီဝရဝံသေ၊ သင်္ကန်းတန်းဝါးဌ်၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထားပြီး၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ အပါပုဏိတွာ၊ မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ မရောက်မခြင်း။ န နိက္ခမိဿာမိ၊ မထွက်တော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိရိယံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ဆောက်တည်၍။ နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောညဉ့်ပတ်လုံး။ အပ္ပမေတ္တာ၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိဝုတ္တဘိက္ခု၊ နေသောရဟန်းသည်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။ ပုရေတတ္ထမေဝ၊ ဆွမ်း၏ ရှေးအသို့ဉ်ပင်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ဝိကသမာနံ၊ ပွင့်သော။ ပဒုမံဣဝ၊ ပဒုမာကြာကဲ့သို့။ မဟာဓိကာသဝေါ၊ မြတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟုတွာ)။ သိတံ၊ ပြုံးမှုကို။ ကရေန္တောဝ၊ ပြုလျက်သာ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။

လေဏဒွါရေ၊ လိုဏ်တံခါးအနီး၌။ ခုက္ခမ္ပိ၊ သစ်ပင်၌။ အဓိဝတ္ထာ၊ နေသော။ ဒေဝတာ၊ နတ်သည်။ နမော၊ တေ ပုရိသာဇည။ ပေ။ မာရိသတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေတွာ၊ မြက်ဆို၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။ တုမ္မာဒိသာနံ၊ အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့အား။ ဘိက္ခု၊ ဆွမ်းကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ၍။ မဟလ္လကိတ္တိယော၊ ကြီးရင့်သော မိန်းမတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲမှု။ မစ္စိယန္တိ၊ လွတ်မြောက်ကြပါကုန်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ [မာရိသ၊ ဒုက္ခကင်းကွာစိတ်ချမ်းသာသည့်၊ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်ဘုရား။ ယဿတေ၊ အကြင် အရှင်၏။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတို့သည်။ ခိကာ၊ ကုန်ပါကုန်ပြီ။ (သောတံ၊ ထိုအရှင်သည်။) ဒက္ခိဏေယျော၊ အလှူခံခြင်းကိုထိုက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုရိသာဇည၊ ယောက်ျားအာဇာနည်ပီသတော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပုရိသတ္ထမ၊ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။]

ထေရော၊ အယျမိတ္တထေရ်သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ ဩလောကန္တော၊ ကြည့်လသော်။ ပါတောယေဝ၊ စောသေးသည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ဂါမံ၊ ရွာသို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ ဒါရိကာပိ၊ သတို့သမီးသည်လည်း။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ သမ္မာဒေတွာ၊ ပြီးစီးစေ၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မေ၊ ငါ၏။ ဘာတာ၊ မောင်တော်သည်။ အာဂမိယတိ၊ လာလတ္တံ့။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မေ၊ ငါ၏။ ဘာတာ၊ သည်။ အာဂမိယတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့တွေး၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ ဩလောကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သာ၊ ထိုသတို့သမီးသည်။ ထေရေ၊ ထေရ်သည်။ ဘရဒ္ဒါရံ၊ အိမ်တံခါးသို့။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လသော်။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ သပ္ပိဇာဏိတယောဇိတဿ၊ တောပတ် တင်လဲတို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော။ ခိရပိဏ္ဏပါတဿ၊ နွားနို့ ဆွမ်းဖြင့်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်

စေ၍။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဌပေသိ၊ ထားပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုမောဒနံ၊ အနုမောဒနာကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ ပက္ခမိ၊ ဖဲကြပြီ။ သာပိ၊ ထို သူငယ်မသည်လည်း။ တံ၊ ထိုအယုမိတ္တထေရ်ကို။ ဩလောကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်တည်ပြီ။

ဟိ၊ ကြည့်သင့်၏။ ထေရဿ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဆဝိ ဝဏ္ဏော၊ အရေအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပ္ပသန္နာနိ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်၏။ မုခံ၊ မျက်နှာသည်။ ဗဒ္ဒနာ၊ အညှာမှ။ မုတ္တတာလပက္ကံဝိယ၊ ကြွေကျသော ထန်းသီးမှည့်ကဲ့သို့။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဝိရောစိတ္တံ၊ တင့်တယ်ပြီ။ မဟာဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ အရညာ၊ တောမှ။ အာဂန္တု၊ လာ၍။ အမ္ပ၊ ချစ်သွီး။ တေ၊ သင်၏။ ဘာတိကော၊ မောင်တော်သည်။ အာဂတော ကိံ၊ လာ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုတ္တိ၊ မေးပြီ။ သာ၊ ထိုသူငယ်မသည်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထို ဖြစ်ပုံကို။ အာရောစေသိ၊ ပြောပြပြီ။ ဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ မေ၊ ငါ၏။ ပုတ္တဿ၊ သား၏။ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ၊ ရဟန်းကိစ္စသည်။ မတ္တကံ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ အမ္ပ၊ ချစ်သွီး။ တေ၊ သင်၏။ ဘာတော၊ မောင်တော်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ အဘိရမတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်၏။ န ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ မပျင်းရိ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

[ပိတ္တပါတာပစာယနတာ၏ အကျယ်ကိုပြပြီး၍ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ စသည်တို့၏အကျယ်ကို ဖြေလိုသောကြောင့် “မဟန္တံ ခေါ ပနော” စသည်ကိုမိန့်။] ယဒိဒံ (ယာနိ+ဣမာနိ) သတ္တ အရိယဓနာနိ နာမ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာတို့မည်သည်။ (အတ္ထိံ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာသည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော။ သတ္တု၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေတော်တည်း။ [ဒါယာဇဿ+ဘာဝေါ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေခံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အမွေ။] တံ၊ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟု ကြီးစွာသော ထိအမွေကို။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင်ထင်အောင်ပြအံ့။ ဝိပ္ပဋိပန္နံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်သော။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အပုတ္တော၊ သားမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြေငြာ၍။ ပရိဗာဟိရံ၊ သူစိမ်းပြင်ပကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ သော၊ ထိုသားသည်။ တေသံ၊ ထို မိဘတို့၏။ အစ္စယေန၊ ကွယ်လွန်ရာအခါ၌။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေကို။ န လဘတိ ယထာ၊ မရသကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ကုသိတောပိ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဣဒံ အရိယဓန-ဒါယဇ္ဇံ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော အမွေကို။ န လဘတိ၊ မရ။ အာရဒ္ဓ-

ဝိရိယောဝံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ လတတိ၊ ရ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တံ၊ အမွေ၏မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊
ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တေ၊ သင်၏။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ မဟာ၊ ကြီးကျယ်
မြင့်မြတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ သင်၏။ သတ္တုနော၊ ဤ။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ မယ်တော်
ဝမ်း၌။ ပဋိသန္နိဂ္ဂဟနကာလေပိ၊ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူရာအခါ၌၎င်း။ အဘိနိက္ခမ-
နေပိ၊ တောသို့ ရွေးချွတ်တော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ အဘိသမ္မောဓိယမ္ပိ၊ သစ္စာ
လေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း သိတော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနယမက-
ပါဋိဟာရိယ ဖေဝေါရောဟန အာယုသင်္ခါရ ဝေါသဇ္ဇနေသုပိ၊ ဓမ္မစကြာကို
လည်စေတော်မူရာအခါ၊ ရေ မီး အစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုတော်မူရာ
အခါ၊ နတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူရာအခါ၊ အာယုသင်္ခါရကို လက်တော်မူရာ
အခါတို့၌၎င်း။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ ဒသ-
သဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။
ကမ္မိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ရလေပြီ။ တေ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ ဝေဇ္ဈပဿ၊ သော။
သတ္တုနော၊ ဤ။ သာသနေ၊ ၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဘဝိတုံ၊
ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်ပါအလော။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သတ္တုမဟတ္တံ၊ ဆရာဖြစ်သော
မြတ်စွာဘုရား၏ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၏လည်း။
(ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဇာတိယာပိ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်လည်း။ တုံ၊ သင်သည်။ ဣဒါနိ၊ ရဟန်း
ဖြစ်ပြီးရာ ယခုအခါ၌။ လာမကဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောဇာတ် ရှိသူသည်။ န
အသိ၊ မဟုတ်တော့။ အသမ္ဘိန္ဒာယ၊ အခြားသောဇာတ်တို့နှင့် မရောစပ်သော။
မဟာသမ္မတပဝေဏိယာ၊ မဟာသမ္မတမင်း၏အဆက်အားဖြင့်။ အာဂတေ၊ လာ
သော။ ဩက္ကာကရာဇဝံသေ၊ ဩက္ကာကမင်း၏အနွယ်၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။
သိရိသုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇဿ စ၊ သိရိသုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ၏၎င်း။ မဟာ-
မာယာဒေဝိယာ စ၊ မဟာမာယာဒေဝီ၏၎င်း။ နတ္တာ၊ မြေးတော် ဖြစ်သော။
ရာဟုလတဒ္ဒဿ၊ ရာဟုလာမင်းသား၏။ ကနိဋ္ဌော၊ ညီတော်တည်း။ တယာနာမ၊
သင်မည်သည်။ ဝေဇ္ဈပေန၊ သော။ ဇိနပုတ္တေန၊ ဘုရားသားတော်သည်။ ဟုတွာ၊
ဖြစ်ပါလျက်။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ (ယုတု)။ ဝိဟရိတုံ၊ နေခြင်းငှါ။
န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဇာတိမဟတ္တံ၊ အမျိုးဇာတ်၏ မြင့်မြတ်သည်၏
အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၏လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ စေဝ၊ အရှင် သာရိပုတြာ၊ အရှင် မောဂ္ဂလ္လာန်တို့
သည်၎င်း။ အသိတိ မဟာသာဝကော စ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်
၎င်း။ ဝိရိယေနဝ၊ ဝိရိယဖြင့်သာ။ လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိံ သု၊ ထိုးထွင်း၍

သိကြကုန်ပြီ။ တံ၊ သည်။ တေသံ သဗြဟ္မစာရိန်၊ ဤ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ပဋိပဇ္ဇသိ၊ သွားသလော။ နုပဋိပဇ္ဇသိ၊ မသွားသလော။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္ထံ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ မြင့်မြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၏လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကုစ္ဆိံ၊ ဝမ်းကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဌိတအဇာရသဒိသေ၊ တည်သော စပါးကြီးမြေနှင့် တူကုန်သော။ ဝိသဋ္ဌကာယိက စေတသိက ဝိရိယေ၊ စွန့်လွှတ် အပ်သော ကာယိကဝိရိယ၊ စေတသိကဝိရိယ ရှိကုန်သော။ ကုသီတပုဂ္ဂလေ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ အာရဒ္ဓဝိရိယေ၊ အားထုတ်အပ်သောဧရိယ ရှိကုန်သော။ ပဟိတတ္ထေ၊ ကိုယ်နှင့် အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနဒိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိရိယ- ပွါဒနတ္ထံ၊ ဝိရိယကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရ စိတ္တဿာပိ၊ ညှစ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထိုဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံလုံလောက် သည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၏။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ ဓမ္မာ ဟူသောပါဌ်၌။ ပီတိယေဝ၊ ရှေးရှေးသော ပီတိသည်ပင်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနီယာ၊ နောက် နောက် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ပါ၊ တည်တတ်သော ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ ထိုမည်၏။ တဿ၊ ထိုပီတိကို။ ဥပ္ပါဒက- မနသိကာရော၊ ဖြစ်စေနိုင်သော နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ယောနိသော မနသိ- ကာရော နာမ၊ မည်၏။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ ဓမ္မာနုဿတိ၊ တရားဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ သံဃာနုဿတိ၊ အရိယာသံဃာ၏ ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ သီလာနုဿတိ၊ မိမိသီလ၏ အဇ္ဈေစသောဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ စာဂါနုဿတိ၊ မိမိစွန့်ကြဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ ဒေဝတာနုဿတိ၊ နတ်တို့၏ သဒ္ဓါစသည်ကို သက်သေအရာ၌ ထား၍ မိမိ၏ သဒ္ဓါစသည်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ ဥပသမာနုဿတိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ လူပုဂ္ဂလ- ပရိဝဇ္ဇနတ၊ ကြမ်းတမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလ သေဝနတ၊ ပြေပြစ် ညက်ညောသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပဿာဒနီယ သုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခတော၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းသော

သတ္တန်တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်သိုရန် စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကောဒသ မ္မောပီတိ- သမ္မောဇ္ဈင်ဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓဂုဏေ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ အနုဿရန္တဿာပိ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ယာဝ ဥပစာရာ၊ ဥပစာရဘာဝနာ တိုင်အောင်။ သကလသရီရ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ဖရမာနော၊ ဖြန့်လျက်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသည်တို့သည် အပ္ပနာ တိုင်အောင် မဆောင်နိုင်သောကြောင့် “ယာဝ ဥပစာရာ”ဟု ဆိုသည်။] ဓမ္မ- သံဃဂုဏေ၊ တရားတော်၏ဂုဏ်၊ အရိယံသံဃာတော်၏ ဂုဏ်တို့ကို။ အနု- ဿရန္တဿာပိ၊ ၏၎င်း။ ဒီသရတ္ထံ၊ ရှည်စွာသောညဉ့်ပတ်လုံး။ အက္ခတ္တံ၊ မကျိုး မပြတ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ရက္ခိယံ၊ စောင့်ထိန်းအပ်သော။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဂိဟိနော၊ လူဝတ်ကြောင့် ဖြစ်၍။ (အက္ခတ္တံ ကတွာ ရက္ခိယံ။) ဒသသီလံ၊ ဆယ်ပါးသီလကိုသော်၎င်း။ ပဉ္စ သီလံ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဒုဗ္ဘိက္ခ- ဘယာဒိသု၊ ဒုဗ္ဘိက္ခဘေးဖြစ်ရာ အစရှိသောအခါတို့၌။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ဘောဇနံ၊ ဘောဇဉ်ကို။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးတော်တို့အား။ ဒတွာ၊ ပေးလှူပြီး၍။ ဝေနာမ၊ ဤသို့မည်သော ပဏိတဘောဇဉ်ကို။ အဒမ္မာ၊ ပေးလှူခဲ့ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စာဂံ၊ စွန့်ကြဲခြင်းကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဂိဟိနောပိ၊ လူဝတ်ကြောင့် ဖြစ်၍လည်း။ ဝေဂ္ဂပေ၊ သော။ ကာလေ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခအခါ၌။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒိန္နဒါနံ၊ လှူအပ်သောအလှူကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ၎င်း။

ယေဟိ ဂုဏေဟိ၊ အကြင်သဒ္ဓါအစရှိသော ဂုဏ်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ ဒေဝတ္တံ၊ နတ်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တထာဂ္ဂပါနံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ ဂုဏ်တို့၏။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အတ္တိတံ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင် သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သမာပတ္တိယာ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတေ၊ ခွါအပ်ပြီး ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ သဠိပိ (ဝဿာနိ)၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်တို့ပတ်လုံး ၎င်း။ သတ္တတိပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ်ခုနစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ (ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဌိစပိ။) (ကိလေသာ၊ တို့သည်။) န သမုဒါစရန္တိ၊ ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ စေတိယဒဿန ဗောဓိဒဿန ထေရဒဿနေသု၊ စေတိတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်း၊ ဗောဓိပင်ကိုဖူးမြော်ခြင်း၊ ထေရ်ကြီးကို ဖူးမြော်ခြင်းတို့၌။ အသက္ကစ္စကိရိယာယ၊ မရိုမသေ မလေးမစားပြုခြင်းသည်။ [သံသ္မစိတ ဌိစပိ။] သံသ္မစိတလူဝေသာဝေ၊

ထင်စွာပြအပ်သော ကြမ်းတမ်းသူ၏ အဖြစ်ရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ ဘုရားအစ
ရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒသိနေဟာဘာဝေန၊ ကြည်ညိုခြင်းတည်း
ဟူသော အစေး၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂဗြဘပိဋ္ဌေ၊ မြည်း၏ကျောက်ကုန်း၌။ ရဇ-
သဒိသေ၊ မြူမှုန်နှင့်တူကုန်သော။ လူပုဂ္ဂလေ၊ ခြောက်ကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။
ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ ဘုရားအစ
ရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒဗဟုလေ၊ များသော ကြည်ညိုခြင်း ရှိကုန်
သော။ မုဒ္ဒစိတ္တေ၊ နူးညံ့သောစိတ်ရှိကုန်သော။ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလေ၊ ပြေပြစ်ညက်ညော
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ ၎င်း။ ရတနတ္ထယဂုဏ ပရိဒီပကေ၊
ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို ထင်ရှား ပြတတ်ကုန်သော။ ပသာဒနီယသုတ္တန္တေ၊
ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းသော သုတ္တန်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ပီတိ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ပီတိကို ဖြစ်စေခြင်း
အကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တဿာပိ၊ ၎င်း။ (ပီတိသမ္မောဇ္ဈဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။
အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈိဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။
ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ပဏီတဘောဇနသေဝနတာ၊
မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဥတုသုခသေဝနတာ၊
မိမိနှင့် လျှောက်ပတ်၍ ကောင်းမြတ်သော ဥတုကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။
ဣရိယာပထ သုခ သေဝနတာ၊ မိမိနှင့် လျှောက်ပတ်၍ ကောင်းမြတ်သော
ဣရိယာပုထ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ မဇ္ဈတ္တ ပယောဂတာ၊ အလယ်
အလတ်၌တည်သောသဘောရှိသောပယောဂရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သာရဒ္ဓကာယ-
ပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပုပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်
ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပဿဒ္ဓိကာယပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ ငြိမ်းအေးသော
ကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ပဿဒ္ဓိ
သမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ဘို့ရန် စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ သတ္တမော ပဿဒ္ဓိ-
သမ္မောဇ္ဈိဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဏီတံ၊ မွန်မြတ်သော။ သိနိဒ္ဓံ၊ စေးစေးကပ်ကပ်ဖြစ်သော။ (အဆီ
အစေးရှိသော။) [သိနိဟဓာတ်၊ တံပစ္စည်း။] သပ္ပါယဘောဇနံ၊ လျှောက်ပတ်
သော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ၊ စားရသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သီတုဏှေသု၊
အအေး အပူ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥတုသု၊ ဥတုတို့တွင်၎င်း။ ဌာနာဒိသု၊ ရပ်ခြင်းအစ
ရှိကုန်သော။ ဣရိယာပထသုစ၊ ဣရိယာပုထ်တို့တွင်၎င်း။ သပ္ပါယံ၊ သော။
ဥတုဉ္စ၊ ဥတုကို၎င်း။ ဣရိယာပထဉ္စ၊ ဣရိယာပုထ်ကို၎င်း။ သေဝန္တဿာပိ၊
မှီဝဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်

ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာပုရိသ ဇာတိကော၊ ယောကျ်ားမြတ်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သဗ္ဗဉာဏ်ဗုဒ္ဓိယာပထကမ္မမောဝ၊ အလုံးစုံသော ဉာဏ်၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုထ်၌ ခံနိုင်ရည်ရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်းတံ၊ ထိုမဟာပုရိသ ဇာတိကပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ၊ ဤ ဉာဏ်သုခသေဝနတာ၊ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ ဟူသောစကားကို။ နဂုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ယသ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဘာဂဝိသဘာဂတာ၊ သဘာဂ၏အဖြစ်၊ ဝိသဘာဂ၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ တထေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ (သာမည)။ ဝိသဘာဂေါ၊ ဝိသဘာဂဖြစ်ကုန်သော။ ဉာဏ်ဣရိယာပထေါ၊ ဉာဏ်ဣရိယာပုထ်တို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ သဘာဂေါ၊ သဘာဂဖြစ်ကုန်သော။ (ဉာဏ်ဣရိယာပထေါ၊ တို့ကို။) သေဝန္တိယာပိ၊ ၎င်းလည်း။ (ပဿဒ္ဓိ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရဿစ၊ ၎င်း၎င်း၊ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခကာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ မဇ္ဈတ္တပယောဂေါ၊ မဇ္ဈတ္တပယောဂဟူ၍။ ဂုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣမိနာ၊ မဇ္ဈတ္တပယောဂေန၊ ဤ မဇ္ဈတ္တပယောဂကြောင့်။ (ပဿဒ္ဓိ)ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လေဉ္စုဒ္ဓဏ္ဍာဒိဟိ၊ ခ၊ ဒုတိ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဝိဟေဋ္ဌယမာနောဝ၊ ညဉ်းပန်း နှိပ်စက်လျက်သာ။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်တတ်၏။ ဝေဇ္ဈပံ၊ သော။ သာရဒ္ဓကယံ၊ ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ပရိဝဇ္ဇန္တိယာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သံယတပါဒပါဏီ၊ စောင့်စည်းအပ်သော ခြွေ လက် ရှိသော။ ပဿဒ္ဓကယံ၊ ငြိမ်သက်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ သေဝန္တိယာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ပဿဒ္ဓိ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ ပဿဒ္ဓိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပတ္တာရစိတ္တဿာပိ၊ ၎င်း။ (ပဿဒ္ဓိ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အသ၊ ထို ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်၊ ဘာဝနာပါရိပုရိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ဿ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဟို့။ သမထနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက် သမထ၏အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော သမထသည်၎င်း။ အပ္ပဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက်သော အပ္ပဂ္ဂ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော အပ္ပဂ္ဂသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမထနိမိတ္တ အပ္ပဂ္ဂနိမိတ္တ၌။ ပေ၊ သံဝတ္တတိ။ ဣတိ

အပ္ပဂ္ဂနိမိတ္တံ။ ။ပျဂ္ဂ “ဝိ + အဂ္ဂ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝိဝိဓ်အဂ္ဂံ (အာရမ္မဏံ) ဗျဂ္ဂံ၊ နတ္ထိ ဗျဂ္ဂံ ယသာတိ အပ္ပဂ္ဂေါ၊ အထူးထူးအပြားပြား အာရုံမရှိသောကြောင့် မပျံ့လှင့်သော သမာဓိ၊ ထိုသမာဓိသည်ပင် နောက်နောက်သမာဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အပ္ပဂ္ဂနိမိတ္တမည်၏။ ထို့ကြောင့် သမထနိမိတ္တံ အပ္ပဂ္ဂနိမိတ္တံ အရ သမာဓိမည်ရသောကြောင့် “ပရိယာယ်”ဟု မှတ်ပါ။

ဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတ္တိ ဘိက္ခဝေ သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂ-
နိမိတ္တံဟူသော ပါဠိ၌။ သမထောဝ၊ ရွေးရွေး သမထသည်ပင်။ သမထနိမိတ္တံ၊
နောက်နောက် သမထ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် သမထနိမိတ် မည်၏။
(သမထောဝ၊ သည်ပင်။) အဝိက္ခေပဋ္ဌေနစ၊ အထူးထူး အပြားအပြား ပစ်
လွှင့်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အပိစ၊ သေး။
ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ၊ အဇ္ဈတ်၊ဗာဟိ နှစ်လီသော ဝတ္ထုတို့၏ သန့်ရှင်းမှုကို
ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ၊ သဒ္ဓါ-စသော ဣန္ဒြိယတို့၏
ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ နိမိတ္တကုသလတာ၊
နိမိတ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊ ချီးမြှောက်သင့်ရာအခါ၌။ စိတ္တ-
ဿ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဟဏတာ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊ နှိပ်
သင့်ရာအခါ၌။ စိတ္တဿ၊ ကို။ နိဂ္ဂဟဏတာ၊ နှိပ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊
ရွှင်စေသင့်ရာအခါ၌။ (စိတ္တဿ၊ ကို။) သမ္ပဟံသနတာ၊ ကောင်းစွာ အပြား
အားဖြင့် ရွှင်လန်းစေခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊ လျစ်လျူရှုသင့်ရာအခါ
၌။ (စိတ္တဿ၊ ကို။) အဇ္ဈုပေက္ခနတာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။
အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ မတည်ကြည်သော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို
ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ တည်ကြည်
သောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဈာနဝိမောက္ခပစ္စဝေက္ခ-
ဏတာ၊ ဈာန်၊ ဝိမောက္ခတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒမိမုတ္တတာ၊
ထို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်သူရန် စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ ကော-
ဒသ မဃာ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈာနဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္ထန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို တဆဲတပါး
သော တရားတို့တွင်။ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာစ၊ ကို၎င်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒ-
တာစ၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

နိမိတ္တကုသလတာနာမ၊ နိမိတ္တကုသလတာ မည်သည်။ ကသိဏနိမိတ္တဿ၊
ကသိဏ်းနိမိတ်ကို။ ပဂ္ဂဟဏကုသလတာ၊ သင်ယူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်
တည်း။ စိတ္တဿ ပဂ္ဂဟဏတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အတိသိထိလ-
ဝိရိယတာဒိဟိ၊ အလွန်လျော့သော ဝိရိယရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်။
လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ စိတ်၏
တွန့်ဆုတ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဓမ္မဝိစယဝိရိယပီတိသမ္မောဇ္ဈာနဿ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊
ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ သမုဋ္ဌာပနေန၊ ထကြွ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း
အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ကို။ ပဂ္ဂဟနံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်။
(ဟောတိ)။ သမယေ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဟဏတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။
အစ္စာရဒ္ဓဝိရိယတာဒိဟိ၊ အလွန်အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိ
သည်တို့ကြောင့်။ ဥဒ္ဓုဋ္ဌံ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊

စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ရာ ထိုအခါ၌။ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈိကံ။ ပဿဒ္ဓိ သမ္ပောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ သမုဠာပနေန၊ ထူထောင် ထကြွစေခြင်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို။ နိဂ္ဂဏှန၊ နှိပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။

သမယေ သမ္ပဟံသနတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံသမယေ၊ ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပညာ- ပယောဂမန္တတာယဝါ၊ ပညာလုံ့လ၏ နဲ့ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်၎င်း။ ဥပ- သမသုခါနဓိဂမေနဝါ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသုခကို မရခြင်းကြောင့်သော်၎င်း။ နိရ- ယာဒံ၊ မသာယာအပ်သည်။ ဝါ၊ သာယာခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ တသ္မိံ သမယေ၊ နိရဿာဒစိတ်၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ အဋ္ဌသံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန၊ ရှစ်ပါးသော သံဝေဂဝတ္ထုကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်။ သံဝေဂေတိ၊ ထိတ်လန့် စေရ၏။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာနိ၊ ဟူကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့၎င်း။ ပဉ္စမံ၊ မြောက်သော။ အပါယဒုက္ခံ၊ အပါယ်ဆင်းရဲ၎င်း။ အတိတေ၊ အတိတ်၌။ ဝဇ္ဇမူလကံ၊ ဝဋ်လျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ အနာဂတေ၊ ။ ဝဇ္ဇမူလကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ။ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ၊ အာဟာရကို ရှာရ ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ဣတိသ္မိံ၊ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့သည်။ သံဝေဂ- ဝတ္ထု၊ နိနာမ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းတို့ မည်၏။ စ၊ အဘို့တပါး ကား။ ရတနတ္ထယဂုဏာနုဿရဏေန၊ ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်းကြောင့်။ ပဿာဒံ၊ ကြည်လင်ခြင်းကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အယံ၊ ဤ ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းကို။ သမယေ သမ္ပဟံသန- တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာနာမ၊ မည်သည်ကို။ (ဝေ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) ယသ္မိံ သမယေ၊ ။ သမ္ပာပဋိပတ္တိံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအကျင့်ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုထောက်၍။ ဝါ၊စွဲ၍။ အလီနံ၊ တွန့်လည်း

သံဝေဂဝတ္ထု ရှစ်ပါး။ ။အဋ္ဌကတာ၌ ပြုအပ်သော ဇာတိဇရာ ဗျာဓိ မရဏ စသော ဒုက္ခတို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသူ ဟူသမျှတို့ မကင်းနိုင်ကြသော ထိတ်လန့်ခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုများ ဖြစ်ကြရကား သူ့တော်ကောင်းအများ သတိထားဘွယ် ကောင်း လှ၍ အောက်ပါ လင်္ကာကို ပြပါသည်။

[ဆောင်] အမိဝမ်းခေါင်း၊ ဆယ်လညောင်းမျှ၊ အောင်းခွဲရချေ၊ တည်သန္ဓေနှင့်၊ လူ့ပြေလူ့ရွာ၊ ရောက်ပြန်ပါလည်း၊ အို နာ သေရေး၊ ဒုက္ခဘေးကြောင့်၊ စိတ်အေး ကိုယ်ခိုင်၊ မနေနိုင်မိုး၊ ဆိုင်ဆိုင် ဒုက္ခ၊ ခံပြီးမှလည်း၊ များလှ ပါယ်ရွာ၊ ရောက်ကြရွာ၏၊ အတိတာရှေး၊ ဤ ဝဋ်ဘေးနှင့်၊ နောင်ရေး နာဂတ်၊ ဒုက္ခထပ်လိမ့်၊ မပြတ်ခါ၊ ဖြစ်တုန်းမှာလည်း၊ အစာရှာရ၊ ထို ဒုက္ခကြောင့်၊ နေ့ည မဟု၊ ကိုယ်စိတ် ပူ၍၊ သူသူ ငါငါ၊ မသက်သာသည်၊... ရှစ်ဖြာ သံဝေ ရကြောင်းတည်း။

မတွန့်ဆုတ်သော။ အနုဒ္ဓိ၊ ပျံလည်း မပျံလွင့်သော။ အနိရဿာဒံ၊ နိရဿာဒလည်းမဟုတ်သော။ (သမာဓယာလည်း မဟုတ်သော။) အာရမ္မဏော၊ ဌ။ သမပ္ပဝတ္ထံ၊ အညီအမျှဖြစ်သော။ သမထဝီထိ ပဋိပန္နံ၊ သမထလမ်းသို့ သွားနေသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌ။ အယံ၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမပ္ပဝတ္ထေသု၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ အယေသု၊ မြင်းတို့၌။ သာရထိ၊ ရထားထိန်းသည်။ ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရသို့။ န အာပဇ္ဇတိဝိယ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ (ဝေ) ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟသမ္ပဟံသနေသု၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိပ်ခြင်း၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေခြင်းတို့၌။ ဗျာပါရံ၊ န အာပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ ပဂ္ဂဟ၊ နိဂ္ဂဟ၊ သမ္ပဟံသနတို့၌ ဗျာပါရသို့ မရောက်ခြင်းကို။ သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ၏။

ဥပစာရံဝါ၊ ဥပစာရချာန်သို့သော်၎င်း။ အပ္ပနံဝါ၊ အပ္ပနာချာန်သို့သော်၎င်း။ အပ္ပတ္တာနံ၊ မရောက်ကုန်သော။ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာနံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှတ်အပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ပျံလွင့်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ အာရက္ခာ၊ ဝေးစွာ။ ပရိဝဇ္ဇနံ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်။ အသမာဟိတပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတာ နာမ၊ မည်၏။ ဥပစာရေနဝါ၊ ဥပစာရချာန်ဖြင့်သော်၎င်း။ အပ္ပနာယ ဝါ၊ အပ္ပနာချာန်ဖြင့်သော်၎င်း။ သမာဟိတစိတ္တာနံ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ (ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။) သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ ဘဇနာ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။ ပယိရူပါသနာ၊ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်။ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာနာမ၊ မည်၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ သမာဓိဥပ္ပါဒနတ္ထိယေဝ၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ နိန္ဒ ပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာ၊ ညှုတ်ယိမ်းကင်းရှင်းသောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ တဒဓိမုတ္တတာနာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋိပဇ္ဇတော၊ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေ (သော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ)၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ တာဝနာပါရိပုရိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အတ္တိ။ တတ္ထ၊ ထို တရားတို့၌။ ပေ၊ သံဝတ္တတိ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္တိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ မော ဟူသော ပါဌ်၌။ ဥပေက္ခာဝ၊ ရှေးရှေး ဥပေက္ခာသည်ပင်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနီယာ၊ နောက်နောက် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်

ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တရားတို့မည်၏။ အဝိစ၊ သေး။ သတ္တမဇ္ဈတ္တတာ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘော ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတာ၊ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘော ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရ တို့၌ မက်မောတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သတ္တ- သင်္ခါရ မဇ္ဈတ္တ ပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ် အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒမိ- မဇ္ဈတ္တ၊ ထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်သူရန် စုံစုံမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဏ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသောတရားတို့တွင်။ တံ၊ သင်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အာဂန္တာ၊ ဤလူ့ ဘဝသို့လာ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မေန ဝေ၊ ကံကြောင့်ပင်။ ဂမိဿ၊ သွားရလတ္တံ့။ သောပိ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္တာ အတ္တနော ကမ္မေန ဝေ ဂမိဿတိ။ တံ၊ သည်။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကေလာယသိ၊ မြတ်နိုးစုံမက် နှစ်သက်သနည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ကမ္မဿကတာ ပစ္စဝေက္ခဏေန၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ သတ္တောယေဝ၊ သတ္တဝါသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သော တံ၊ ထို သင်သည်။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကေလာယသိ၊ မြတ်နိုးစုံမက် နှစ်သက်သနည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ နိဿတ္တ ပစ္စ- ဝေက္ခဏေန၊ သတ္တ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ သတ္တမဇ္ဈတ္တတံ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ် ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘောရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သူ၏အဖြစ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ဣဒံ စီဝရံ၊ သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝဏ္ဏဝိကာရဉ္စေ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့၎င်း။ ဇိဏ္ဏဘာဝဉ္စ၊ ဟောင်းနွမ်းသည်၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ဥပ- ဂန္တာ၊ ကပ်ရောက်၍။ ပါဒပုဉ္စ နစောဠကံ၊ ခြေသုတ်အဝတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယဋ္ဌိကောဋီယာ၊ တောင်ငွေစွန်းဖြင့်။ ဆဉ္စနီယံ၊ စွန့်ပစ်ထိုက်သည်။ ဘဝိဿတိ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို သင်္ကန်း၏။ သာမိကော၊ အရှင်သည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) အဿ၊ ထိုသင်္ကန်းအား။ ဝေ၊ သို့။ ဝိနယိ- တံ၊ ပျက်စီးခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ပျက်စီးခွင့်ကို။ န ဒဒေယျ၊ မပေးရာ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အဿာမိကဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ အရှင် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင် ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ကန်းသည်။ အနုဗ္ဗနီယံ၊ ရှည်သောအခွန်ကို မခံ သည်။ ဝါ၊ ရှည်သောအခွန်သို့ မရောက်သည်။ ဘာဝကာလိကံ၊ ထိုသုံးဆောင်ရာ ကာလမျှသာ ရှိသည်။ ဝါ၊ အခိုက်အတန့်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။

တာဝကာလိက ဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန၊ စ၊ တံဘဝကာလိကဏ် အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဇိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ ဝေ၊ ထို့ဖြင့်ပင်။ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတံ၊ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝပ် အသယ်အလတ်၌ တည်သောသဘော ရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဇိ၊ စ၊ ဆက်။ စိဝရေ၊ သင်္ကန်း၌။ (ယောဇနာ၊ အနက် အခွံပါယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ကတ) ယထာ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပတ္တာဒီသုပိ၊ သပိတ် အစရှိသောပစ္စည်းတို့၌လည်း။ ယောဇနာ၊ ကာတဗ္ဗာ။

သတ္တသင်္ခါရ ကေလာယနုပုဂ္ဂလ ပရိဝုဇ္ဇနတာတိ ဧတ္ထေ ခု။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဂဟိဝါ၊ လူဝတ်ကြောင်သည်မူလည်း။ အတ္တနော၊ ဇိ။ ပုတ္တမိတာဒိကော၊ သားသွီး အစရှိသူတို့ကို။ မမာယတိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြု၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုး၏။ ပဗ္ဗဇိတောဝါ၊ ရဟန်းသည်မူလည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အန္တေဝါသိက သမာနုပဇ္ဈာယကာဒိကော၊ အနီးနေတပည့်၊ တူသော ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသော သီတင်းသုံးဘော် အစရှိသူတို့ကို။ မမာယတိ၊ ဇိ။ သဟတ္ထေနော၊ မိမိလက်ဖြင့်သာ။ နေသံ၊ ထိုအန္တေဝါသိက သမာနုပဇ္ဈာယက ဝဘူတို့၏။ ကေသစ္စေဒန သူစိကမ္မ စီရခေဝန ရဇန ပတ္တပစနာဒိနိ၊ ဆံကို ခိုတ်ဖြတ်မှု၊ အပ်ချုပ်မှု၊ သင်္ကန်းကို ဖြတ်လျှော်မှု၊ သင်္ကန်းဆိုးမှု၊ သပိတ်ဖုတ်မှု အစရှိသော အမှုတို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ မုဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ်မျှလည်း။ အပဿန္တော၊ မမြင်လသော်။ အသုကော၊ ထိုမည်သော။ သာမဏေရော၊ သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ် မှာနည်း။ အသုကော၊ ထိုမည်သော။ ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ ကုဟိ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တန္တမိဂေါဝိယ၊ တုန်လှုပ်သောသမင်သည်ကဲ့သို့။ ဣတော စိတော၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ အာလောကေတိ၊ ကြည့်ရှု ရှာဖွေ၏။ အညေန၊ အခြားသူသည်။ ကေသစ္စေဒနာဒိနိ၊ ဆံကိုခိုတ်ခြင်း အစရှိသောအမှုတို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ မုဟုတ္တံ၊ တမုဟုတ်လောက်။ အသုကံ၊ ထိုမည်သော သာမဏကဲ့။ ဝါ၊ ထိုမည်သော ရဟန်းငယ်ကို။ တာဝပေသေထ၊ စေလွှတ်ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာစိယမာနောပိ၊ တောင်းအပ်ပါသော်လည်း။ အမေပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ ငါတို့သော်မှလည်း။ တံ၊ ထိုသာမဏေကို။ ဝါ၊ ထို ရဟန်းငယ်ကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ န ကာရေမ၊ မပြုစေရက်ပါကုန်။ ဟုမေ၊ သင်တို့သည်။ နံ၊ ထိုသာမဏေကို။ ဝါ၊ ထို ရဟန်းငယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ကိလေမဿထ၊ ပင်ပန်းစေကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။ န ဒေတိ၊ မပေး။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တကေလာယနောနာမ၊ သတ္တဝါကို မြတ်နိုးသူ မည်၏။

ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စိဝရ ပတ္တထာလက ကတ္တရယဋ္ဌိအာဒိနိ၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ခွက်၊ တောင်စွန်း အစရှိသောပစ္စည်းတို့ကို။ မမာယတိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြု၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုး၏။ အညဿ၊ အခြားသူအား။ ဟတ္ထေန၊

လက်ဖြင့်။ ‘ပရာမသိတုဗ္ဗိ- သုံးသပ်ခြင်းငှါလည်း။ ဝါ၊ သုံးသပ်ခွင့်ကိုလည်း။
 န ဒေတိ၊ မပေး။ တာဝကာလိကံ၊ ထိုသုံးဆောင်ရာကာလပတ်လုံး ယူအပ်သည်
 မည်လောက်အောင်။ ဝါ၊ အခိုက်အတန့်။ ယာစိတော၊ တောင်းအပ်သည်။
 (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ မယမ္ပိ၊ ငါတို့သော်မှလည်း။ ဣမံ၊ ဤပစ္စည်းကို။
 မမာယန္တော၊ မြတ်နိုးကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ မသုံးစွဲရက်ပါကုန်။
 တုမာကံ၊ သင်တို့အား။ ကိ ဒဿာမ၊ အဘယ်မှာ ပေးနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ပြော၏။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရကေလာယနော နာမ၊
 သင်္ခါရကို မြတ်နိုးသူမည်၏။ ယော ပန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဒီသုပိ၊ ၂-မျိုး
 လုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထို သတ္တဝါသင်္ခါရယူသောဝတ္ထုတို့၌။
 မဇ္ဈတ္တော၊ အလယ်အလတ်၌တည်သောသဘောရှိသည်။ ဥဒါသိနော၊ လျစ်လျူ
 ရှုတတ်သည်။ (ဟောတိ)။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တောနာမ၊
 သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသူမည်၏။ [ဥဒါသိနပုဒ်အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိ
 ဘာသာဠိကာ မူလဠိကာနိဿယ ဥပါဒိန္နတိကံအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဣတိ၊ ဤသို့။ အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ဝေရူပေ၊ ကုန်သော။
 သတ္တသင်္ခါရ ကေလာယနပုဂ္ဂလေ၊ သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့ကို မြတ်နိုးတတ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။ ပရိဝေဇန္တဿပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်
 ၏၎င်း။ သတ္တသင်္ခါရ မဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလေ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ အပေါ်ဝယ် အလယ်
 အလတ်၌တည်သောသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝန္တဿပိ၊ မှီဝဲသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ တဒပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ထိုဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်
 ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒ-ပေါဏ ပဗ္ဗာရစိတ္တဿပိ၊ ညွတ်သောစိတ်၊
 ကိုင်းသောစိတ်၊ ရှိုင်းသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၎င်း။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ပန၊
 ဆက်။ ဝေ၊ သို့။ ဥပန္နဿသော၊ အထူးထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တ-
 မဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထ-
 မေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒီသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဣမေသုပိ ပဗ္ဗေသု၊ ဤနိဝရဏပဗ္ဗ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ
 တို့၌လည်း။ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝံ၊ သမထမဖက် သက်သက်သော ဝိပဿနာကိုသာ။
 ကထိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊
 တို့ကို။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မင်္ဂါဇွေးအဘို့၌။ နာနာစိတ္တေသု၊ အမျိုးမျိုးသောစိတ်တို့၌။
 လမ္ဘန္တိ။ တိ၊ မှန်။ (တနည်း)တိ၊ ချဲ့။ အညေနေ၊ ဝေဒနာစသည်ကိုသိမ်းဆည်း
 ကြောင်းဖြစ်သောစိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ကာယံ၊

ကိုယ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ ဟူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ အညေန (ဝေ)၊ ကာယစသည်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဖြစ်သောစိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ (စိတ္တေန)။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (ပရိဂ္ဂဏာတိ)။ အညေန (ဝေ)၊ ကာယစသည်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဖြစ်သောစိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ (စိတ္တေန)။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ပရိဂ္ဂဏာတိ)။ အညေန (ဝေ)၊ သော။ (စိတ္တေန။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏာတိ။ ပန၊ ကား။ (စတ္တာရော၊ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။) လောကုတ္တရ-မဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ဧကန္တံ။ ဧကစိတ္တေယေဝ၊ တခုတည်းသောစိတ် ဌ်သော။ လဗ္ဘန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အာဒိတော၊ အစဉ်။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏိတွာ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ အာဂတဿ၊ လာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝိပဿနာနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ကာယာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ တာယ သတိ-ယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယာ-နုပဿိနာမ၊ မည်၏။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥဿုကာပေတွာ၊ အထက် အထက်သို့ တိုးတက်စေ၍။ ဝါ၊ အားထုတ်စေ၍။ [ဥ+သုကဓာတ်၊ ဣာပေ ပစ္စည်း။] အရိ-ယမဂ္ဂံ၊ သို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ဧကန္တံ။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ကာယာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ တာယ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာယာနုပဿိ-နာမ၊ မည်၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏိတွာ၊ ၍။ ပေ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏိတွာ၊ ၍။ ပေ။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏိတွာ၊ ၍။ အာဂတဿ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ သတိ ဓမ္မာနုပဿနာ နာမ၊ တာယ သတိယာ သမန္နာဂ-တော ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာနုပဿိ-နာမ၊ ဝိပဿနံ ဥဿုကာပေတွာ။ ပေ။ ဓမ္မာနုပ-ဿိနာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒေသနာ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလေ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

ပန၊ ကား။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ သုဘန္တိ၊ တုတ်တယ်၏ ဟူ၍။ ဝိပလ္လာသ-ပ္ပဟာနာ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်တတ်သော။ ကာယပရိဂ္ဂါဟိ-ကာ၊ ကိုယ်ကို ပိုင်းခြား၍ ဟူတတ်သော။ ဝါ၊ ကိုယ်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ကြောင့်။ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ ဝေဒနာယ၊ ၍။ သုခန္တိ၊ သုခဟူ၍။ ဝိပလ္လာသ-ပ္ပဟာနာ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်တတ်သော။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂါဟိ-ကာ၊ ဝေဒနာကိုပိုင်းခြား၍ ဟူတတ်သော။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော။ ပေ။ ဝေဒနာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ စိတ္တေ၊ ၍။ နိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနာ၊ သော။ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ သော။ ပေ။ စိတ္တာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ ဓမ္မေသု၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၌။ ဧတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိပလ္လာသပ္ပဟာနာ၊ သော။ ပေ။ ဓမ္မာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကောဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်

ဖြစ်သော။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ သံတိ၊ သည်။ စတုကိစ္စသာနေဋ္ဌေန၊ လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရံ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် စသော နာမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ကေစိတ္ထေယေဝ၊ လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ။

သုတ္တန္တဘာဝနိယဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မတာဇနိယအဖွင့်

၃၇၄။ အဘိဓမ္မတာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မတာဇနိယနည်း၌။ လောကုတ္တရသတိပဋ္ဌာနဝသေန၊ လောကုတ္တရာသတိပဋ္ဌာန်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာ၏။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓတ္တာ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယာဒိအာရမ္မဏေသု၊ ကာယအစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ လောကီယသတိပဋ္ဌာနေသု၊ လောကီသတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ ကန္တိ၊ ပါဠိတော်အစဉ်ကို။ ဌပိတာယထာ၊ ထားတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ (တန္တိ၊ ကို။) အဌပေတွာ၊ ထားတော်မူသဲ။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယာနုပဿနာဒိနိ၊ ကာယာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်၌။ ဝိတက္ကဿ၊ ဝေတန်အပ်ပြီးသော။ ဒေသနာနယထ၊ ဒေသနာတော်နည်း၏။ မုခမတ္ထမေဝ၊ အမြတ်မျှကိုသာ။ ဒသေ၊ နွေန၊ ပြတော်မူလျက်။ နိဋ္ဌိဋ္ဌာနိ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အဘိဓမ္မတာဇနိယနည်း၌။ [နောက်၌ “ဒသပ္ပဘေဒေါ အဘိတိနယသံဟဿပုဂ္ဂိုမဏ္ဍိတော အဘိဓမ္မတာဇနိယနိဓိဗ္ဗေသော” ကို ကြည့်၍ ယောဇနာအတိုင်း စွဲသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “တတ္ထိ၊ ထိုလောကုတ္တရာဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌” ဟု စွဲလေ၏။] ကထိ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ တာဝ၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌာယ၊ သော။) ကာယာနုပဿနာယ၊ ၏။ ဝါ၊ အတွက်။ [ဒေသ နယာ ဟောန္တိ-၌၊ စပ်။] သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဈာနဘိနိဝေသေ၊ ဈာနဘိနိဝေသ် အခန်း၌။ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါဌာန၎င်း။ သုဒ္ဓိကသုညတာ၊ သုဒ္ဓိကသုညတာဌာန၎င်း။ သုညတပဋိပဒါ၊ သုညတပဋိပဒါဌာန၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါ၊ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါဌာန၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေလ္လ ဌာနေသု၊ ဤဌာနတို့၌။ ခုန္တံ၊ ခုန္တံ၊ နှစ်ပါး နှစ်ပါးကုန်သော။ စတုက္ကပဉ္စကနယာနိ၊ စတုက္ကနည်း၊ ပဉ္စကနည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော အဘိနိဝေသတို့၌လည်း။ ဝေ၊ ဤ အတူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အဘိနိဝေသေ၊ အဘိနိဝေသ

တို့၌။ ဒွေ နယသတာနိ၊ နှစ်ရာသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊ ထို
နှစ်ရာသောနည်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အဓိပတိဟိ၊
အဓိပတိတို့ဖြင့်။ စတုဂ္ဂုဏိတာနိ၊ လေးဖွဲ့တို့ဖြင့် မြှောက်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ-
နိ၊ ကုန်လသော်။) အဋ္ဌ (နယသတာနိ)၊ ရှစ်ရာသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။
ဣတိ၊ သို့။ သုဒ္ဓိကာနိ၊ အဓိပတိတို့နှင့် မဖက် သက်သက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ (နယ
သတာနိ)၊ နှစ်ရာသောနည်းတို့၎င်း။ သာဓိပတိနိ၊ အဓိပတိတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်
သော။ အဋ္ဌ (နယသတာနိ)၊ ရှစ်ရာသောနည်းတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံး
စုံသောနည်းသည်လည်း။ နယသဟဿံ၊ နည်းတထောင်သည်။ ဟောတိ၊ ဝေဒနာ-
နုပဿနာဒိသု၊ ဝေဒနာနုပဿနာအစရှိသည်တို့၌၎င်း။ သုဒ္ဓိကသတိပဋ္ဌာနေစ၊
သုဒ္ဓိကသတိပဋ္ဌာန်၌၎င်း။ တထာ၊ ထို အတူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတာ-
ပတ္တိမဂ္ဂေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌။ ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ ငါးတောင်သောနည်းတို့
သည်။ (ဟောန္တိ)။

၈၊ ဆက်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ၌။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ)
ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သေသာမဂ္ဂေသု၊ ကြွင်းသောမဂ်တို့၌
လည်း။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်၌။
ဝိသတိနယသဟဿာနိ၊ နှစ်သောင်းသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊
ဆက်။ သုညတာပဏိဟိတာနိမိတ္တာဒိဘေဒေသု၊ သုညတ အပ္ပဏိဟိတ၊ အနိမိတ္တ
အစရှိသော အပြားရှိသော မဂ်တို့၌။ တတော၊ ထို နည်းပေါင်း နှစ်သောင်းမှ။
တိဂုဏေ၊ သုံးဆဖြင့် မြှောက်အပ်သော်။ ဝိပါကေ၊ ၌။ သဋ္ဌိနယသဟဿာနိ၊
ခြောက်သောင်းသောနည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူ
သာလျှင်။ သကိစ္စသာကောနဉ္စေဝ၊ မိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
သော။ (ကုသိုလ်ကို ရည်ရွယ်သည်။) သံသိဒ္ဓိကကိစ္စာနဉ္စ၊ ပြီးပြီးသောကိစ္စရှိသည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဝိပါက်ကိုရည်ရွယ်သည်။) ကုသလဝိပါကသတိပဋ္ဌာနာနိ၊
ကုသိုလ်သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝိပါက်သတိပဋ္ဌာန်တို့၏။ နိဗ္ဗေသဝသေန၊ နိဗ္ဗေသ၏
အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ [အဘိဓမ္မ-
ဘာဇနိယနိဗ္ဗေသော ၌စပ်။] ကာယာနုပဿနာဒိဝသေန၊ ကာယာနုပဿနာ
အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ သုဒ္ဓိကဝသေန၊ သုဒ္ဓိကနှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။
ကုသလေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးသော် နိဗ္ဗေသဝါရတို့၎င်း။ ဝိပါကေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ၊
တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗေသဝါရာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြား
အားဖြင့်။ ဒသပ္ပဘေဝေါ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော။ အသီတိနယသဟဿပုဋ္ဌိ-
မဏ္ဍိတော၊ ရှစ်သောင်းသော နည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ အဘိဓမ္မ-
ဘာဇနိယနိဗ္ဗေသော၊ သည်။ (ဟောတိ)။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဖွင့်

၃၈၆။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော နည်း၌။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ သာလျှင်။ သတိပဋ္ဌာ-
 နာနံ၊ ထို၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
 တဗျော။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ ထို၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။
 တောနိ၊ ဤလောကုတ္တရာသတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊
 ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ-
 နေဝ၊ သာတည်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။
 သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သောဟိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂဟေတုကာနိ၊
 မဂ္ဂဟေတုကတို့တည်း။ ဝိရိယံဝါ၊ ဝိရိယကိုသော်၎င်း။ ဝိမံသံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။
 ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတော၊ ၍။ မဂ္ဂဘာဝနာကာလေ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာ
 အခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိတို့တည်း။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒ စိတ္တ
 ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနီတိ၊ မဂ်ဟူသော အဓိပတိပစ္စည်းရှိကုန်၏ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗာနိ၊ မဆိုထိုက်
 ကုန်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ (မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ၊ ဟူ၍။)
 န ဝတ္ထဗ္ဗာနေဝ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်ပင်။ အတိတာဒိသု၊ အတိတ်အစရှိသော
 အာရုံတို့တွင်။ ကောရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
 လည်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။

ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓဟူသော အာရုံရှိကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တိ။
 ဣတိဧဝံ၊ သို့။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာနေဝ၊ ကုန်
 သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ ထိုကို။ ကထိတာနိ၊ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။
 သုတ္တန္တဘာဇနီယသ္မိံ ယေဝ လောကီယလောကုတ္တရဓိဿကာ သတိပဋ္ဌာနာ
 ကထိတာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ပဉ္စာပုစ္ဆကေသု ပန၊ ထို့၌ကား။ လောကုတ္တရာ-
 ယေဝ (သတိပဋ္ဌာနာ၊ ကထိတာ။) ဣတိ ဧဝံ အယံ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေါ၊
 ကိုလည်း။ တေပရိဝုဋ္ဌနီဟရိတွာ သာဇေတွာ ဒဿိတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ တည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ၊ သော။ ဝိတင်္ဂုဋ္ဌကဏာယ၊ ၌။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း အဖွင့်ပြီး၏။

သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၃၉၀။ ဣဒါနိ၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
နန္တရေ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဥတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။)
သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေ၊ သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း၌။ စတ္တာရောတိ၊ စတ္တာရောဟူသော သဒ္ဓါ
သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ တေန၊ ထိုစတ္တာရောဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်။
တတော၊ ထိုလေးပါးပု။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ (သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည်။)
န-(ဟောန္တိ)၊ မရှိကုန်။ (တတော၊ ထိုလေးပါးမှ)၊ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ အလွန်။
(သမ္မပ္ပဓာနာ)န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္မပ္ပဓာန ပရိစ္ဆေဒံ၊
သမ္မပ္ပဓာန်တို့၏အပိုင်းအခြားကို။ (ဘဂဝါ)ဒီပေတိ၊ မူ၏။ သမ္မပ္ပဓာနာတိ၊ ကား။
ကာရဏပ္ပဓာနာ၊ သင့်သောအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော အားထုတ်ကြောင်း
ဝိရိယတို့သည်။ ဥပါယပ္ပဓာနာ၊ နည်းလမ်းကျသော အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော
အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယတို့သည်။ ယောနိသောပဓာနာ၊ သင့်သောအကြောင်း
အားဖြင့် အားထုတ်ကြောင်းဝိရိယတို့သည်။ (စတ္တာရော ဌိစပ်။)

ကာရဏပ္ပဓာနာ။ ။သမ္မပ္ပဓာနာ၌ သမ္မာကို “ကာရဏ”ဟုဖွင့်၏။ “ကာရဏ=
အကြောင်း”ဟု သာမညသို့သော်လည်း ယုတ္တိအနက်ဟောဖြစ်သောကြောင့် သင့်သော
အကြောင်းကို “ကာရဏ”ဟု ယူပါ။ မှန်၏။ “သဗ္ဗမေတံ အကာရဏံ”ဟု လာရာ၌
ယုတ္တိမရှိသော (မသင့်သော) အကြောင်းကို “အကာရဏ”ဟု ခေါ်ရသောကြောင့်
ဤနေရာ၌ သင့်သောအကြောင်းကို “ကာရဏ”ဟု ယူရသည်။ [ကာရဏသဒ္ဓေါ ယုတ္တိ-
ဝါစကော။ပေ။ တဿ ကာရဏပ္ပဓာနာတိ ယုတ္တိပဓာနာ။—အနု။]

တနည်း။ ။အနုပုပ္ဖပါပကာနုပ္ပါဒနာဒိ ကိရိယာယ အနုဂ္ဂပပဓာနာတိ၊ ဧဝံ ဝါ
တ္ထေ အတ္ထော ဒဋ္ဌပပ္ပာ။—ဤသို့ အနုဂ္ဂကာ၌ တနည်းပွင့်သေး၏။ ထိုအလို ကာရဏသဒ္ဓါ
ကို “အနုဂ္ဂပတိစက”ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ [အနုဂ္ဂပ=လျော်သောအကြောင်း။]

ဥပါယပ္ပဓာနာ။ ။ဥပါယ သဒ္ဓါသည် အကြောင်းဟူသောအနက်ကို ဟော၏။
“အကြောင်းဆိုသော်လည်း သာမန် အကြောင်းမဟုတ်၊ ဆိုင်ရာအကျိုးသို့ ကပ်ရောက်
ကြောင်းဖြစ်သော ပဓာန အကြောင်းတည်း။ [ဥပေစ္စ + အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ
ဧတေနာတိ ဥပါယော။] ဤ ဥပါယကိုပင် ဥပါယ်တမည် (အကြောင်းတမျိုး)ဟု
ခေါ်ကြ၏။ ဥပမာ-ရန်သူကို အောင်နိုင်ကြောင်းကိုပြုရာ၌ “ဘေဒ၊ ဒဏ္ဍ၊ သာမ၊ ဒါနံ”
တို့ကို “ဥပါယ”ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့တည်း။—အဘိဓာန် (၃၄၇)။

ယောနိသော ပဓာနာ။ ။အဘိဓာန် (၈၄၇)၌ ယောနိ သဒ္ဓါသည် ဟေတု
အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထိုအကြောင်းဟူသည်လည်း အကျိုးတရားနှင့် သင့်လျော်
သော အကြောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကာရဏ”အရ အကြောင်းသာမညကို မယူဘဲရာ
ဥပါယ၊ ယောနိ ဟူသော ပရိယာယ် သဒ္ဓါတို့ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်သည်။

ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခုဟူသည်ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနော၊ ဤသာသနာတော်၌။ ပဋိပန္နကော၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဇနေတိ စသည်၌စပ်။) အနုပ္ပန္နာနန္တိ၊ အနုပ္ပန္နာနံ ဟူသည်ကား။ အနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လာမကနံ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ [အဓိပ္ပါယတ္တံ၊ သဒ္ဓတ္တံမှာ “ပါပေန္တိတိ ပါပကာ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ်လေးရွာသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်သော”ဟု ဖြစ်၏။] အကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ၊ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဟူသည်ကား။ အကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ၊ ဉာဏ်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ (ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။) ဓမ္မာနံ၊ တရားထိုက်။ အနုပ္ပါဒါယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ န ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ မဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ မဖြစ်အောင်။ [ဥပ္ပါဒနဟု ကာရိတ်သွင်း၍ပွင့်သောကြောင့် အနုပ္ပါဒ၌ ကာရိတ်အကြွေကြပ်ပါ။] ဆန္တံ ဇနေတိတိ၊ ကား။ ကတ္ထုကမ္ပတာသခါတံ၊ အနုပ္ပန္န ပါပကတို့ကို မဖြစ်အောင်ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကုသလစ္ဆန္တံ၊ ကုသလစ္ဆန္တံကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပါဒ်စေ၏။ [တစုံတခု ဝတ္ထုခြံ ဖြစ်ပေါ်

အရာအားလျော်စွာဖွင့်။ ။ဤ၌ သမ္မာ၏ ဒီပနတ္ထကို “ကာရဏ ဥပါယယောနိ”ဟု ဖွင့်သော်လည်း အဋ္ဌသာလိနိ မူလဋီကာ ဓမ္မဇ္ဈေသ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဒ်အဖွင့်၌ “သမ္မာတိ အဝိပနိတ (မဖောက်မပြန်) နိယျာနိကဘာဝေန (ထွက်မြောက်တတ်သည် အဖြစ်ဖြင့်)ဟု ပွင့်၏။ ထို အဖွင့်၌ အဝိပနိတသည် သမ္မာ၏ ဒီပနတ္ထည်း။ “မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောကြောင့် + သမ္မာ=ကောင်းသည်”ဟူလျှံ၊ နိယျာနိကကား “ကုသိုလ်ဖြစ်၍ ဒုဂ္ဂတိစသည်မှ ထွက်မြောက်တတ်သောကြောင့် ကောင်းသည်”ဟု ဆိုလိုသည်။

မုဂ်ချက်။ ။ဤသို့ အရာအားလျော်စွာ သင့်တော်အောင်ဖွင့်ရသော်လည်း သမ္မာသဒ္ဓါ၏ သဒ္ဓတ္တမဟုတ်၊ သမ္မာသဒ္ဓါက ပြစွမ်းနိုင်သော ဒီပနတ္ထများတည်း။ သဒ္ဓတ္တမှာ “သမ္မာ ဗျယဉ္ဇာ ဝိတထ”စသော အဘိဓာန် (၁၂၇)နှင့် အညီ “မဖောက်မပြန် အမှန်”ဟူသော အနက်သာတည်း။ ထိုအမှန်ကိုပင် “သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ”ဟု နိဿယအနက်ပေးကြသည်။ “အနုပ္ပန္နပါပကတို့၏ မဖြစ်ခြင်းစသော အကျိုးကို ရလိမ့်မည်”ဟု မြှော်ကိုး၍ လုံ့လ ဝီရိယပြုသူမှာ ထိုရည်မှန်းသည့်အတိုင်း အကျိုးရနိုင်သော အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သောကြောင့် “သမ္မာ၊ မှန်သော+ပဓာန၊ လုံ့လဝီရိယဖြစ်သည်”ဟူလျှံ။

ပဋိပန္နကော ဘိက္ခု။ ။အနုပ္ပန္နပါပကတို့ မဖြစ်အောင် ကြိုးစားရာ၌ ဘိက္ခုဖြစ်သူတိုင်း ကြိုးစားသည်မဟုတ်၊ သံလစသည်ကို ဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သာ ကြိုးစားသောကြောင့် “ပဋိပန္နကော”ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။ ထိုကြိုးစားမှုလည်း များသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ၌သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ဣဓ”ကိုလည်း “ဣမသ္မိံ”သာသနော”ဟု ပွင့်သည်။ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် “ဤကဲ့သို့သော သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရာ ယခုအခါဝယ် ကျင့်ဖြစ်အောင် ကျင့်လိုက်ကြပါ”ဟူသော တိုက်တွန်းမှုကိုလည်း သာမတ္ထိယတ္ထအားဖြင့်၎င်း၊ ဗျူဟတ္ထနယအားဖြင့်၎င်း ပြပြီးဖြစ်တော့၏။

လာစေသည်ကိုယူမည်စိုး၍ ဇနေတိကို “ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပါဒ်စေ၏” ဟု သဘာဝတ္ထ
ဖြင့် ဖွင့်သည်။] ဝါယမတိတိ၊ ကား။ ပယောဂံ၊ ပြင်းစွာကြိုးကုတ် အားထုတ်
ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရက္ကမံ၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်တတ်သော
ဝီရိယကို။ ကရေတိ၊ ၏။ [ပ-ကို “ဘုသ အနက်ဟော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ပရံပရံ
ကမတိတိ ပရက္ကမော၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်တတ်သောလုံ့လ။]
ဝီရိယံ အာရဘတိတိ၊ ကား။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ စိတ်၌
လည်းဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ [“စိတ်က အားတက်သရော ဖြစ်
သကဲ့သို့ ကိုယ်ကလည်း တက်တက်ကြွကြွ ဖြစ်နေသည်” ဟူလို။] စိတ္တံ ပဂ္ဂဏာတိ-
တိ၊ ကား။ တေနေဝ သဟဇာတဝီရိယေန၊ ထို တကွဖြစ်သော ဝီရိယဖြင့်ပင်။
စိတ္တံစိတ်ကို။ ဥက္ခိပတိ၊ ချီမြှောက်၏။ [စိတ်ကိုလျှော့ချ၍မထားဘဲ အမြဲတက်ကြွ
နေအောင် မြှောက်ပင့်ထားသည်” ဟူလို။] ပဒဟတိတိ၊ ကား။ ပဓာနဝီရိယံ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်ကို အားထုတ်ကြောင်းဝီရိယကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပဋိပါဒ္ဓိ-
ယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပုဒ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ ပဒါနိ၊
ဤ ဝါယမတိ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ အာသေဝနသာဝနာ ဗဟုလိကမ္မသာတစွ-
ကိရိယာဟိ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲခြင်း၊ တိုးပါးစေခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ
အလေ့အလာပြုခြင်း၊ မပြတ်မလပ် ပြုခြင်းတို့ဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေ
ထိုက်ကုန်၏။

ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနန္တိ၊ ကား။ အနုပ္ပန္နာတိ၊ အနုပ္ပန္နတို့ဟူ၍။ အဝတ္တဗ္ဗတံ၊
မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပန္နာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊
အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယာတိ၊ ကား။ ပဗဟနတ္ထာယ၊ ပယ်စွန့်ခြင်း
အကျိုးငှါ။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ အနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ မဖြစ်ကုန်
သေးသော။ ကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ၊ ညက်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယာတိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း အကျိုး

ပဋိပါဒ္ဓိယာ။ပေ။ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ။အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲသောအားဖြင့် စ၍အားထုတ်
ခြင်းကို “ဝါယမတိ” ဟု ဆို၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဝီရိယတိုးပါးဝေသောအားဖြင့် အားထုတ်
ခြင်းကို “ဝီရိယံ အာရဘတိ” ဟု ဆို၏။ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပါးစေပြီးနောက် တနေတနေ
လျှင် အကြိမ်များစွာ အားထုတ်မှုကို “စိတ္တံ ပဂ္ဂဏာတိ” ဟု ဆို၏။ အကြိမ်များစွာသာမက
အဆက်မပြတ် အားထုတ်မှုကို “ပဒဟတိ” ဟု ဆိုသည်။

အနုပ္ပန္နာတိ အဝတ္တဗ္ဗတံ။ ။ဥပ္ပန္နာနံအရ “ဥပ္ပဋ္ဌိ” သတိ ဥပ္ပန္နာ” ဟု ဝနတ္ထ ပြု၍
တကယ်ဖြစ်ပြီး ဥပါဒ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့ကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “အနုပ္ပန္နာတိ
အဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နာနံ” ဟု ဖွင့်သည်။ “အနုပ္ပန္နဟု မဆိုထိုက်သော အကုသိုလ် တူသမျှကို
ဥပ္ပန္နအရ ယူပါ” ဟူလို။ ထို အနုပ္ပန္နဟု မဆိုထိုက်သော အကုသိုလ်များကို ဋီကာ၌ဖွင့်ထား
သည်။

ငါ။ ဥပ္ပန္နာနန္တိကား။ နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ (ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၌ စပ်။) ဌိတိယာတိ၊ ကား။ ဌိတတ္ထာယ၊ တည်တံ့ခြင်း အကျိုးငှါ။ အသမ္မောသာယာတိ၊ ကား။ အနဿနတ္ထံ၊ မပျောက်ပျက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘိယျောတာဝါယာတိ၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ ဘာဝါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ကား။ ဝိပုလဘာဝါယ၊ ပြန့်ပြောကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာယာတိ၊ ကား။ ဝစီယာ၊ တိုးပွားခြင်းငှါ။ ပါရိပူရိယာတိ၊ ကား။ ပရိပူရဏတ္ထာယ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ နိဗ္ဗေသမှ ရှေးဦးစွာ။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၏။ ဥဗ္ဗေသဝါရဝသေန၊ ဥဗ္ဗေသဝါရနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဧကပဒိကော၊ တပုဒ်တပုဒ်၌ယှဉ်သော။ အတ္ထုဒ္ဓါရော၊ အနက်ကို ထုတ်ပြခြင်းတည်း။ [အနုပ္ပန္နတပုဒ်အတွက် အနက်၊ ပါပကတပုဒ်အတွက်အနက်- ဤသို့စသောအားဖြင့် တပုဒ်စီတပုဒ်စီ၏ အနက်ကို ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အပေါင်း ပိဏ္ဏတ္တအနက်ကို ပြခြင်းမဟုတ်-ဟူလို။]

၃၉၁။ ဣဒါနိ၊ ဥဗ္ဗေသဝါရကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ တာနိ ပဒါနိ၊ ထိုပုဒ်တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒဿေတုံ၊ ခြင်းငှါ။ ကထဉ္စ ဘိက္ခု၊ အနုပ္ပန္နာနန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗေသဝါရော၊ နိဗ္ဗေသဝါရကို။ (ဘဂဝတာ)။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နိဗ္ဗေသဝါရ၌။ ယံ၊ အကြင်ပုဒ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဟေ၊ ဓမ္မသင်္ဂဟီ၌။ (တရားတို့ကိုသိမ်းယူရာ ဓမ္မသင်္ဂဟီပါဠိတော်၌။) အာဂတသဒိသံ၊ လာသောပုဒ်နှင့်တူ၏။ တံ၊ ထို ပုဒ်ကို။ တဿ၊ ထို ဓမ္မသင်္ဂဟပါဠိတော်၏။ ဝဏ္ဏနာယံ၊ အဖွင့်၌။ ဝုတ္တနုယေနော၊ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ယံ၊ အကြင်ပုဒ်သည်။ တသ္မိံ၊ ထို ဓမ္မသင်္ဂဟပါဠိတော်၌။ အနာဂတံ၊ မလာ။ တတ္ထ၊ ထို မလာသောပုဒ်၌။ တာဝ၊ ဝါယာမပုဒ် အစရှိသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌေညနံပြအပ်သော။) ဆန္ဒနိဗ္ဗေသော၊ ဆန္ဒနိဗ္ဗေသ၌။ ယော

အသမ္မောသာယ။ ။ သမ္မောသ၊ မေ့လျော့ခြင်း။ အသမ္မောသ၊ မမေ့မလျော့ခြင်း။ သမ္ပုဿတိ၊ မေ့လျော့၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်ပေးကြ၏။ “မေ့လျော့” ဟူသော အနက်မှာ ထိုထိုအာရုံကို သတိမရခြင်းသာတည်း။ မူသဓာတ်က ထို မေ့လျော့ခြင်းအနက်ကို မဟော၊ ပျောက်ပျက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အသမ္မောသာယာတိ အနဿနတ္ထံ” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖွင့်သည်။ နေရာတိုင်း သတိပြုပါ။

ပါရိပူရိယာ။ ။ ပရိပူရေန္တိတိ ပရိပူရာ၊ (ကုသလာ)။ ပရိပူရနံ + ဘာဝေါ = ပါရိပူရိ၊ ဘာဝအနက်၌ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းသက်၊ ဤသို့ ဘာဝတဒ္ဓိတိ ဝိဂြိုဟ်ပြသောအခါ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း အနက်ကို ရသောကြောင့် “ပါရိပူရဏ” ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်။

ဆန္ဒောတိ၊ ကား။ ဆန္ဒနိယ(ဆန္ဒယန)ဝသေန၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။
ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်ဆန္ဒသည်။ ဆန္ဒိကတာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒိကတာဝေါ၊ ပြုခြင်း
ငှါ အလိုရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒကရဏာ-
ကာရော၊ ဆန္ဒကိုပြုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ကတ္ထုကမ္ပတာ-
တိ၊ ကား။ ကတ္ထုကာမတာ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
သည်။ ကုသလောတိ၊ ကား။ ဆေကော၊ ကောင်းသော။ (ဓမ္မစ္ဆန္ဒော ဌိစပ်။)
ဓမ္မစ္ဆန္ဒောတိ၊ ကား။ သဘာဝစ္ဆန္ဒော၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒသည်။

ဟိ၊ မှန်။ အယံဆန္ဒောနာမဤ ဆန္ဒမည်သည်။ တဏှာဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒ
၎င်း။ ဝါ၊ တပ်မက်တပ်သောဆန္ဒ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဆန္ဒော၊ ဒိဋ္ဌိဆန္ဒ၎င်း။ ဝါ၊ မှားမှား
ယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သောဆန္ဒ၎င်း။ ဝီရိယဆန္ဒော၊ ဝီရိယဆန္ဒ၎င်း။ ဝါ၊ ဝီရိယ
ဟူသော ဆန္ဒ၎င်း။ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒ၎င်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗဟုဝိဇော၊ များသောအပြားရှိ၏။ နာနုပုကာရတော၊ အထူး
ထူးသော အပြားရှိ၏။ တေသု၊ ထိုများစွာသောဆန္ဒတို့တွင်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤ
ဆန္ဒနိဒ္ဒေသအရာ၌။ ကတ္ထုကမ္ပတာကုသလဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏
အဖြစ်ဟူသော ကုသိုလ်ဖြစ်သော ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒကို။ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော-
တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။

ဣမံ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ ကုရုမာနောဝ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်
သည်ပင်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ နာမ၊ ဖြစ်စေသည် မည်၏။ သဉ္ဇနေတိတိ၊ ကား။
ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဃဥပသာသနဖြင့်။ ပဒံ၊ ဇနေတိပုဒ်ကို။ ဝဇိတံ၊ တိုးပွားစေတော်မူ
အပ်ပြီ။ ဥဋ္ဌပေတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ကုရုမာနောဝ၊ သည်ပင်။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။
ဥဋ္ဌပေတိနာမ၊ တက်ကြွစေသည် မည်၏။ သမုဋ္ဌပေတိတိ၊ ကား။ ဥပသဂ္ဂေန၊
သံဃဥပသာသနဖြင့်။ ပဒံ၊ ဥဋ္ဌပေတိပုဒ်ကို။ ဝဇိတံ၊ ပြီ။ နိဗ္ဗတ္တေတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊

ဆန္ဒနိယ(ဆန္ဒယန)ဝသေန။ ။စာအုပ်တို့၌ ဆန္ဒနိယဟု တွေ့ရ၏။ အလိုရှိခြင်းဟု
လည်း ရှေးနိယာယပေး၏။ ဤပုဒ်မျိုးကို ဖွင့်သောအခါ အဋ္ဌသာလိနီ၌ “ပုသနကဝသေန၊
တက္ကနဝသေန၊ စရကကဝသေန” စသည်ဖြင့် ဘာဝသာနေကို ဖွင့်ပြလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်ဆန္ဒ
ဓာတ်၏ စုစုဒိဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် ကယပစ္စည်းဖြင့် “ဆန္ဒယနဝသေန”ဟု ရှိမှ ကောင်း
မည်ထင်၏။ ဆန္ဒနိယကို အမှန်ယူလျှင် ဣယံကို အနက်မရှိကြပါ။

ဓမ္မစ္ဆန္ဒော။ ။ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၌ ဓမ္မကို သဘာဝဟု ဖွင့်၏။ “ဓမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိ
ပညာ”စသော အဘိဓာန်လာအနက်တို့တွင် သဘာဝအနက်ဟော—ဟုလိ။ [သ၊ ပရမတ္ထ
အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ဘာဝ၊ အထည်ခြစ်။] တဏှာဆန္ဒဟုဆိုလျှင် “တဏှာလောဘ”
စေတသိက်ကို အရကောက်ရ၏။ ဆန္ဒစေတသိက်ကို အရမကောက်ရ။ “ဒိဋ္ဌိဆန္ဒ၊ ဝီရိယဆန္ဒ”
တို့၌လည်း နည်းတူ။ “ဓမ္မစ္ဆန္ဒော”ဟု ဟောတော်မူရာ၌ကား ဆန္ဒစေတသိက်ဟူသော
သဘောတရားကို အရကောက်ရသည်။

ကို။ ကုရမာနောဝ၊ သည်ပင်။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိနာမ၊ ဖြစ်စေသည်မည်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိတိ၊ ကား။ ဥပသဂ္ဂေန၊ အဘိဥပသဘရဖြင့်။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗတ္တေတိပုဒ်ကို။ ဝဇိတံ၊ ပြီ။ အဝိစ၊ တနည်းကား။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ (ပြုခြင်းငှါ လိုလားမှုကို။) ကရောန္တောဝ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိနာမ၊ ဖြစ်စေသည် မည်၏။ တမေဝ၊ ထိုဆန္ဒကိုပင်။ သတတံ၊ အမြဲ။ ကရောန္တော၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဉ္စနေတိနာမ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေသည်မည်၏။ ကေနစိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ အန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်ကြောင့်။ ပတိတံ၊ လျှောကျသောဆန္ဒကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဥက္ကိပန္တော၊ ချီမြှောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဋ္ဌာပေတိနာမ၊ ထကြွစေသည် မည်၏။ ပဗန္ဓိတိ၊ အစဉ်အားဖြင့် တည်ခြင်းသို့။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမုဋ္ဌာပေတိနာမ၊ ကောင်းစွာ ထကြွစေသည်မည်၏။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကရောန္တော၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တေတိနာမ၊ ဖြစ်စေသည် မည်၏။ အနောသက္ကနဝာယ၊ ဆုတ်နုတ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အလိနဝုတ္တိတာယ၊ မထွန်ဆုတ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနောလိနဝုတ္တိတာယ၊ ထွန်ဆုတ်သောဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိမုဘောဝေန၊ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ရှေ့တိုးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။) နိဗ္ဗတ္တေန္တော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိနာမ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေသည်မည်၏။ [“အနောလိနဝုတ္တိတာယ” ပုဒ်သည် ရှေးနိဿယ၌ မပါ။ အလိနဝုတ္တိတာယနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူသောကြောင့် မပါခြင်းက ကောင်းသည်။]

၃၉၄။ [ပါဠိတော်ဥဒ္ဓေသ၌ “ဝါယမတိ ဝိရိယံ အာရတတိ” ဟု ဝိရိယနှင့်စပ်၍ ပုဒ် ၂-မျိုးရှိသော်လည်း ဝိရိယကို အကျယ်ချဲ့လိုက်လျှင် ဝါယမတိကိုလည်း ခွဲပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဝိရိယနိဒ္ဓေသေစသည်ဖြင့် ဝိရိယနိဒ္ဓေသကိုဖွင့်ပြသည်။] ဝိရိယနိဒ္ဓေသေ၊ ဤ။ ဝိရိယံ၊ ကို။ ကရောန္တောဝ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ဝိရိယံ၊ ကို။ အာရတတိနာမ၊ အားထုတ်သည် မည်၏။ ဒုတိယပဒံ၊ သမာရတတိ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ကို။ ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဥပသဘရဖြင့်။ ဝဇိတံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝိရိယံ၊ ကို။ ကရောန္တောယေဝ၊ သည်ပင်။ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ နာမ၊ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ မည်၏။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ကရောန္တော၊ ဝိရိယကို ပြုလျက်(ပြုသောအားဖြင့်)။ ဗဟုလိကရေတိ၊ ကြိမ်ခန့်များစွာ အလေ့အလာပြု၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာဒိတော၊ အစ၌။ [အာဒိတောဝ-ဟု ရှိသော်လည်း “အာဒိတောဝါ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်။] ကရောန္တော၊ လျက်(အားဖြင့်)။ သမာရတတိ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အားထုတ်၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဝိရိယကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘဇန္တော၊ ဆည်းကပ်လျက်(အားဖြင့်)။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဝဇေန္တော၊ တိုးပါးစေလျက် (အားဖြင့်)။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပါးစေ၏။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ တဒေဝ၊ ထို ဝိရိယကိုပင်။ ဗဟုလိကရေ-

န္တော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုလျက် (အားဖြင့်)။ ဗဟုလိကရေတံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၉၅။ စိတ္တပဂ္ဂဟနိဒ္ဒေသော ဌ။ ဝိရိယပဂ္ဂဟေန၊ ဝိရိယကို ချီးမြှောက်ခြင်း နှင့်။ ယောဇေန္တော၊ ယှဉ်စေလျက် (ယှဉ်စေသောအားဖြင့်။) စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ ဝိရိယကိုချီးမြှောက်လျှင် စိတ်ကိုလည်း ချီးမြှောက်ရာ ရောက်သည်။] ဥက္ခိပတိ၊ ကြွမြောက်၏။ 'ဣတိ အတ္ထော။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ ပဂ္ဂဏှန္တော၊ စိတ်ကိုချီးမြှောက်လျက်။ (စိတ်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်။) သမ္မဂ္ဂဏှာတိ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ချီးမြှောက်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ သမ္မဂ္ဂဟိတံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ချီးမြှောက်အပ်သောစိတ်သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ထောက်ကန်လသော်။ န ပတတိ၊ မလဲ မကျ။ တထာ၊ ထို မလဲ မကျလောက် အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ဝိရိယပတ္ထမ္ဘေန၊ ဝိရိယ တည်းဟူသောထောက်ကျားဖြင့်။ ဥပတ္ထမ္ဘန္တော၊ ထောက်ကန်လျက် (တောက် ကန်သောအားဖြင့်)။ ဥပတ္ထမ္ဘတိ၊ ထောက်ကန်၏။ [ဤ၌ "ထမ္ဘ" ဓာတ် စုရာဒိ တည်း။] ဥပတ္ထမ္ဘတမ္ပိ၊ ထောက်ကန်အပ်ပြီးသော စိတ်ကိုလည်း။ ထိရဘာဝတ္ထာယ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဥပတ္ထမ္ဘန္တော၊ လျက် (အားဖြင့်)။ ပစ္စုပတ္ထမ္ဘတိနာမ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ထောက်ကန်သည်မည်၏။

၄၀၆။ ဌိတိယာတိပဒဿ၊ ဌိတိယာဟူသောပုဒ်၏။ နိဒ္ဒေသော ဌ။ သဗ္ဗေ သမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အသမ္မောသာဒိနံ၊ အသမ္မောသ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ ဌိတိဝေဝနေဘာဝံ၊ ဌိတိပုဒ်၏ ဝေဝုဓ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ခြင်းငှါ။ ယာ ဌိတိ၊ သော အသမ္မောသောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယာ ဌိတိ၊ သော အသမ္မောသောအစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမံ၊ အောက်၌ဖြစ် အောက်၌ ဖြစ်သော။ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ၊ အထက်၌ဖြစ် အထက်၌ဖြစ် သော။ ပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဥပရိမံ ဥပရိမံ၊ သော။ (ပဒံ၊ သည်။) ဟေဋ္ဌိမဿ ဟေဋ္ဌိမဿ၊ သော။ (ပဒဿ၊ ၏။) အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပါဠိရပ်၌။ သေသံ၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝိနိစ္ဆယကထာမှ ရှေးဦးစွာ။ ပါဠိဝဏ္ဏနာ၊ ပါဠိတော်၏အဖွင့်တည်း။

ပန၊ ပါဠိဝဏ္ဏနာမှတပါး ဝိနိစ္ဆယကထာကား။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော စကားရပ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သမ္ပပ္ပဓာနဝိတင်း၌။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ဆုံးဖြတ် ကြောင်းစကားတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ သမ္ပပ္ပဓာနကထာ နာမ၊ ဤ သမ္ပပ္ပဓာန ကထာ မည်သည်။ လောကိယာစ၊ လောကိယကထာငင်း။ လောကုတ္တရာစ၊

လောကုတ္တရာကထာ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော ကထာတို့တွင်။ လောကီယာ၊ လောကီယကထာသည်။ သဗ္ဗပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ အလုံး စုံသော မဂ်တို့၏ ရွှေအဖို့၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သာ၊ ထို လောကီယကထာကို။ ကဿပသံယုတ္တပရိယာယေန၊ ကဿပသံယုတ် ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ လောကီယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကီယမဂ် ခဏ၌။ (မဟာကုသိုလ် စသည်ဝယ် ယှဉ်သော မဂ်ခဏ၌။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို ကဿပသံယုတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) [“စတ္တာရော မေ အာဝုသော သမ္ပပဓာနာ၊ ကတမေ စတ္တာရော” ဟူသော ဝါကျသည် ပါဠိတော်၌ မပါ။ ဘုရားစကားတော် မဟုတ်သောကြောင့် မပါခြင်းကပင် ကောင်းသည်။] အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ [အရှင်မဟာကဿပက အရှင်သာရိပုတြာ ကို ခေါ်သည်။] ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ (အာတပွံ ကရေတိ-၌ စပ်။) မေ၊ ငါ၏။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်သေးကုန်သော။ ပါပကာယုတ်ညံ့ ကုန်သော။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လ သော်။ အနတ္တယ၊ စီးပါးမဲ့ အလို့ငှါ။ သံဝတ္ထေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အာတပွံ၊ ကိလေသာကို လွန်စွာ လောငမြှိုက်ဘတ်သော လူလဝီရိယကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ မေ၊ ငါ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်နှင့် တူကုန်သော။ ပါပကာ၊ အကုသလာ၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိယမာနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်လသော်။ အနတ္တယ သံဝတ္ထေယျန္တိ အာတပွံ ကရေတိ။ မေ၊ ငါ။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ မဖြစ်ကုန်လသော်။ အနတ္တယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထေယျန္တိ အာတပွံ ကရေတိ။ မေ၊ ငါ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်ကုန်လသော်။ အနတ္တယ သံဝတ္ထေယျန္တိ အာတပွံ ကရေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ၊ ပြီ)။

စ၊ ဆက်။ ဧတေ၊ ဤ ပါဠိတော်၌။ အနုပ္ပန္နာ ကုသလာ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာစေတ၊ သမထဝိပဿနာတို့သည်၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်၎င်း တည်း။ ဥပ္ပန္နာ ကုသလာ နာမ၊ ဥပ္ပန္နကုသိုလ်တို့ မည်သည်။ သမထဝိပဿနာဝ၊ သမထ ဝိပဿနာတို့သာတည်း။ [ဝေဖြင့် မဂ္ဂေါကို ကန့်သည်။] ပန၊ ဆက်။ မဂ္ဂေါ၊သည်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတု၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈမာနော၊ ချုပ်လသော်။ အနတ္တယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တနကော နာမ၊ ဖြစ်စေတော်သောမဂ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်အား။ ဝါ၊ ဖိုလ်၏။ ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းကို။ (အနန္တရ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စည်းကို။) ဒေတာဝ၊ ပေး၍သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ [ဥပ္ပန္နကုသလမဂ်က နိရုဇ္ဈမာနဖြစ်သော်လည်း “အနတ္တယ သံဝတ္တန မဖြစ်သောကြောင့် ဥပ္ပန္နကုသလအရ မဂ်ကိုမယူဘဲ ချန်ထားသည်။]

ဝါ၊ တနည်း။ ပုရိမသ္မိံ*၊ အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္တာယ သံဝတ္ထေယျဟူသော ရွှေပါဠိ၌လည်း။ သမထဝိပဿနာဝ၊ တို့ကိုသာ။ [ဝေဖြင့် မဂ်ကိုကုန်။] ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ် သောစကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။

တတ္ထ၊ ထို ပါဠိရပ်၌။ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္တာယ သံဝတ္ထန္တိတိ၊ ဟူသော ပါဠိရပ်၌။ အတ္တဿ၊ အနက်၏။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ [ရှေးနိဿယ၌ “အတ္တဝိဘာဝတ္ထံ”ဟု ရှိ၏။] ဣဓံ၊ ဤဆိုအပ် လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ တပါးသော။ ခိဏာသဝတ္ထေရော၊ ရဟန္တာထေရ်သည်။ မဟာစေတီယဉ္စ၊ မဟာစေတီတော်ကို၎င်း။ မဟာဗောဓိဉ္စ၊ မဟာဗောဓိကို၎င်း။ ဝန္တိဿာမိ၊ ရှိခိုးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သမာပတ္တိ- လာဘိနာ၊ လောကီသမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရခြင်းရှိသော။ သဏ္ဌဂ္ဂါဟကသာမဏေ- ရေန၊ သပိတ် သင်္ကန်းဘဏ္ဍာကို ယူတတ်သော သာမဏေနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဇနပဒတော၊ ဇနပုဒ်မှ။ မဟာဝိဟာရံ၊ မဟာဝိဟာရသို့။ အာဂန္တော၊ ကြွလာ၍။ ဝိဟာရပရိဝေဏံ၊ ကျောင်းတိုက်ပရိဝုဏ်သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ သာယနသမယေ၊ ညနေချမ်း အခါ၌။ မဟာဘိက္ခုသံဃေ၊ များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည်။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ဝန္တမာနေ၊ ရှိခိုးလသော်။ ဝါ၊ စဉ်။ စေတိယံ၊ ကို။ ဝန္တနတ္ထာယ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ န နိက္ခမံ၊ မထွက်သေး။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ (န နိက္ခမံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝါနံ၊ ဘို၏။ တီသု၊ ၃-ပါး ကုန်သော။ ရတနေသု၊ ရတနာတို့၌။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ပါရဝံ၊ ရှိသေ လေးစားသူ၏အဖြစ်သည်။ (ရိသေလေးစားခြင်းသည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န နိက္ခမံ၊ မထွက်သေး။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မထွက်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘိက္ခုသံဃေ၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ပဋိက္ကန္တေ၊ ဖဲသွားလသော်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ သာယမာသဘုတ္တဝေလာယ၊ ညစာစားချိန် အခါ၌။ [ဤစကားဖြင့် “စေတီတော်အတွင်း၌ လူများလည်း မရှိ”ဟု ပြသည်။] သာမဏေရမ္ပိ၊ သာမဏေကိုသော်မှလည်း။ အဇာနာပေတွာ၊ မသိစေမူ၍။ [သာမဏေရမ္ပိ၌ အပ်သည် သမ္ဘာဝနာ။ “အတူသွား အတူလာ

၂

တံ န ယုတ္တံ။ ။ဘာကြောင့် မသင့်သနည်းဟူမူ မဂ်၏ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင် အနတ္တ (စီးပွားမဲ့) ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ မဂ်မဖြစ်လျှင် ငဋ်ဒုက္ခအမျိုးမျိုး တည်းဟူသော စီးပွားမဲ့ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း ထိုစကားကို မသင့်ဟု ပယ်ရသည်။ [တံ ပန မဂ္ဂါနုပ္ပန္န- တာယ ဘာဝတော အနုပ္ပဇ္ဇမာနေ စ တသ္မိံ ဝန္တနတ္ထသံဝတ္တနတော န ယုတ္တန္တိ ပဋိ- က္ခိပတိ။—ဋီကာ။]

ဖြစ်သောကြောင့် အသိပေးလိုက်ပါသော်လည်း အသိမပေး”ဟူလိ။] စေတိယံ၊
ကို။ ဝန္တိယာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဧကကောဝ၊ တပါးထည်းသာ။
နိက္ခမိ၊ ပြီ။

သာမဏေရော၊ သည်။ ကိ* နုခေါ၊ ကြောင့်။ ထေရော၊ သည်။ အဝေလာယ၊
အချိန်မဲ့ အခါမဲ့။ ဧကကောဝ၊ သာ။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားပါလိမ့်မည်နည်း။ ဇာနိ-
ယာမိ၊ သိအံ။ (သိအောင်ပြုအံ။) ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဤ။ ပဒါနပဒိ-
ကောဝ၊ ခြေရာသို့ အစဉ်လိုက်သော ခြေရာရှိသည်သာ။ (ဟုတော့) နိက္ခမိ၊ ပြီ။
ထေရော၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇနေ၊ မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်။ (သာမဏေလိုက်လာ
သည်ကို မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်။) တဿ၊ ထိုသာမဏေ၏။ အာဂမနံ၊ လိုက်လာ
ခြင်းကို။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်။ (ဟုတော့) ဒက္ခိဏဒွါရေန၊ တောင်ဘက်
တံခါးဖြင့်။ မဟာစေတီယင်္ဂဏံ၊ မဟာစေတီ ရင်ပြင်တော်သို့။ အာရုဋ္ဌော၊
တက်ပြီ။ သာမဏေရောပိ၊ သည်လည်း။ အနုပဒိယော၊ အစဉ်လိုက်သောငါ့ခြေရာ
အတိုင်းသာ။ အာရုဋ္ဌော၊ ပြီ။ မဟာထေရော၊ မဟာစေတီယံ၊ ကို။ ဥလ္လောကေ-
တွာ၊ မော်ဖူး၍။ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်တရားဟူသော အာရုံ
ရှိသော။ ပိတံ၊ ပိတံကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ စေတသော၊ စိတ်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ
အကုန်အစင်ကို။ သမန္နာဟရိတွာ၊ ကောင်းစွာဆောင်၍။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်း၍။
ဟဋ္ဌပဟာဋ္ဌာ၊ ရှင်လန်း၊ အလွန်ရှင်လန်းသည်။ (ဟုတော့) မဟာစေတီယံ၊ ကို။
ဝန္တတိ၊ ဤ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ထေရဿ၊ ဤ။ ဝန္တနာကာရံ၊ ရှိခိုးပုံအခြင်း
အရာကို။ ဒိသော၊ မြင်ရ၍။ မေ၊ ဤ။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲ
သာလျှင်။ ပသန္နစိတ္တော၊ ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်။ (ဟုတော့) ဝန္တတိ၊ ဤ။
ပုပ္ပါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ရလသော်။ ဣ၊ ပူဇော်ခြင်းကို။ ကာရေယျ
ကိ* နုခေါ၊ ပြုရာအံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။

ထေရေ၊ သည်။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သိရသိ၊ ဦးခေါင်း၌။ အဉ္စလိ*၊
လက်အုပ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ မဟာစေတီယံ၊ ကို။ ဥလ္လောကေတွာ၊ ၍။ ဌိတေ၊
ကည်လသော်။ သာမဏေရော၊ သည်။ ဥက္ကာသိတွာ၊ ချောင်းဟန်၍။ အတ္တနော၊
မိမိ၏။ အာဂတတာဝံ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေသိ၊ သိစေပြီ။ ထေရော၊
သည်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လည်၍။ ဩလောကန္တော၊ ကြည့်လျက်။ ကဒါ၊
အဘယ်အခါ၌။ (ဘယ်တုန်းက)။ အာရော၊ ရောက်လာသည်။ အသိ၊
ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရူး။ တုမ္မာကံ၊ တို့၏။ စေတိယံ၊ ကို။
ဝန္တနကာလေ၊ ရှိခိုးရာအခါ၌။ (အာဂတော၊ သည်။ အမိ၊ ဤ။) အတိဝိယ၊
အလွန်အကဲသာလျှင်။ ပသန္နာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော့) စေတိယံ၊ ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုး
ကုန်၏။ ကိန္နုခေါ၊ အသိနည်း။ ပုပ္ပါနိ၊ တို့ကို။ -လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။
ပူဇေယျာယ၊ ပူဇော်ကုန်ရာပါအံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ သာမဏေရေ၊

ဧက။ အာမ၊ အိမ်း။ ဣမသ္မိံ စေတီယေဝိယ၊ ဤစေတီတော်၌ကဲ့သို့။ အညတြ၊ အခြားစေတီတော်၌။ ဣတ္တကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဓာတုနိဓာနံ နာမ၊ ဓာတ်တော်ကို ဌာပနာခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေဇ္ဇပံ၊ ဤသို့သဘော ရှိသော။ အသဒိယံ၊ အတူရှိတော်မမူသော။ မဟာထူပံ၊ ပုထိုးတော်ကြီးကို။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ န ပူဇေယျ၊ မပူဇော်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ဘန္တေ၊ ရှား။ ဧနဟိ၊ လျှင်။ အဓိဝါသေထ၊ စဉ်းငယ်သည်းခံပါကုန်။ ဝါ၊ ဆိုင်းငံ့ပါကုန်။ အာဟရိဿာမိ၊ ဆောင်ယူပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ တာဝဒေဝ၊ ထိုဧကံ၌ပင်။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ဝင်စား၍။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဟိမဝန္တံ၊ ဟိမဝန္တာသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ သမ္ပန္နာနိ၊ အဆင်း အနံ့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပရိဿာသနံ၊ ပုဝါ ရေစစ်ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ မဟာထေရေ၊ သည်။ ဒက္ခိဏမုခတော၊ တောင်ဘက်မှန်မှ။ ပစ္ဆိမမုခံ၊ အနောက်ဘက်မှန်သို့။ အသမ္ပတ္တေယေဝ၊ မရောက် သေးမီသာလျှင်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ပူဇေထ၊ ပူဇော်ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သာမဏေရ၊ ဧက။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ အတိမန္ဓာနိ နော၊ အလွန်နည်း ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ [ပုဝါရေစစ် ပြည့်ရုံမျှဖြစ်၍ အလွန်နည်းသည်ဟု ပြောသည်။] ဘန္တေ၊ ရှား။ ဂစ္ဆထ၊ ကြွပါကုန်။ ဘဂဝ- တော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဂုဏေ၊ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ ဘာဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ပူဇေထ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ထေရော၊ သည်။ ပစ္ဆိမမုခ နိဿိတေန၊ အနောက်ဘက်မှန်ကို မှီသော။ သောပါနေန၊ စောင်းတန်းလှေခါးဖြင့်။ အာရုဟ၊ တက်၍။ ကုစ္ဆိဝေဒိကာဘူမိ- ယံ၊ စေတီဝမ်း၏ ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော တည်ရာအပြင်၌။ [စေတီ တော်၏ ဝမ်းဗိုက်သဘွယ် အလယ်ခေါင်ဖြစ်သော အရပ်ဝယ် ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော တည်ရာအပြင်၌။] ပုပ္ဖုဇာ၊ ပန်းပူဇော်ခြင်းကို။ ဘာတု၊ ငါ။ အာရဇ္ဈေ၊ ပြီ။ ဝေဒိကာဘူမိ၊ ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော တည်ရာအပြင် သည်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်ပြီ။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ ပတိတွာ၊ လျံကျ၍။ ဒုတိယဘူ- မိယံ၊ ဒုတိယ တည်ရာအပြင်၌။ ဇက္ကပ္ပမာဏေန၊ ပုဆစ် ခွေးဝန်း အတိုင်းအရှည် ရှိသော။ ဩဓိနာ၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ပူရယံ သု၊ ပြည့်ကုန်ပြီ။ တတော၊ ထို ဒုတိယတည်ရာအပြင်မှ။ ဩတရိတွာ၊ သက်ဆင်း၍။ ပါဒဝိဇ္ဇိကပစ္ဆိံ၊ ခြေဖမိုး နှင့် တူစွာ၊ စေတီတော်၏ အောက်ဆုံးနေရာ အစဉ်ကို။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဘိနပ် တော်အစဉ်ကို”ဟု ပေး၏။] ပူဇေသိ၊ ပြီ။ သာပိ၊ ထို ခြေဖမိုးနှင့်တူစွာ၊ စေတီ တော်၏ အောက်ဆုံးနေရာ အစဉ်သည်လည်း။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်ပြီ။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ၊ ပြည့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥတွာ၊ သိ၍။ ဟေဋ္ဌမတလေ၊ အောက်အပြင်၌။ ဝိကိရ-

န္တော၊ ကြံဖြန့်လျက်။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ သဗ္ဗစေတိယင်္ဂဏံ၊ အလုံးစုံသော စေတီ ရင်ပြင်တော်သည်။ ပရိပူရိ၊ ပြီ။ တသ္မိံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စေတီရင်ပြင် တော်သည်။ ပရိပုဏ္ဏေ၊ လသော်။ သာမဏေရ၊ ဇော။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ န ခိယန္တိ၊ မကုန်နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ပရိသာဝနံ၊ ပုဝါရေစစ်ကို။ အဓောမုခံ၊ အောက်၌ မျက်နှာ ရှိအောင်။ ကရောထ၊ ပြုပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အဓောမုခံ၊ အောင်။ ကတွာ၊ ရှိ။ စာလေသိ၊ လုပ်ခါပြီ။ တဒါ၊ ၌။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ ခိဏာနိ၊ ကုန် ကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ပရိသာဝနံ၊ ကို။ သာမဏေရဿ၊ အား။ ဒတွာ၊ ရှိ။ ဟတ္ထိပါကာရေန၊ ဆင်ရုပ်ရှိသော တံတိုင်းနှင့်။ (ဆင်ရံတံတိုင်းနှင့်။) သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စေတိယံ၊ ကို။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ ပဒက္ခိဏံ၊ လကျာရစ်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ စတုသု၊ လေးဘက်ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိ။ [တံတိုင်း ပြင်ဘက်က ရှိခိုးသည်။] ပရိဝေဏံ၊ ပရိဝုဏ်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ ရောက်လသော်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ အယံ သာမဏေရော၊ သည်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာ လျှင်။ မဟိဒ္ဓိကောဝတ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိပါပေစွ။ ဣမံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ၊ ဤ တန်ခိုးအာနုဘောကို။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ။ သက္ခိယာတိနုခေါ၊ စွမ်း နိုင်လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စိန္တေသိ)။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ န သက္ခိ- သတိ၊ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ သာမဏေရံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

(ကိံ)။ သာမဏေရ၊ ဇော။ တံ၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ယခုတန်ခိုးကြီးပါသော်လည်း။ ဝေဇ္ဇပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးကို။ နာသေတွာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ ပစ္စိမကာလေ၊ နောက်အခါ၌။ ကာဏ- ပေသကာရိယာ၊ မျက်စိကာဏ်းသော ယက်ကန်းသည်မ၏။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ မဒ္ဓိတံ၊ နယ်အပ်သော။ ကဉ္စိယံ၊ ပအုန်းရည်ကို။ ပိဝိဿသိ၊ သောက်ရလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။ သော၊ ထိုသာမဏေသည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ ကထာယ၊ စကားကြောင့်။ သံဝေဇေတွာ၊ ထိတ်လန့်၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ မေ၊ အား။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အာစိက္ခဿ၊ ပြောပြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ န ယာစိ၊ အကြင် မတောင်းခံ။ သေ (သေသော)၊ ဤသို့မတောင်းခြင်း သည်။ ဒဟရကဘာဝဿနာမ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏အဖြစ် မည်သည်၏။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဝဒတိ၊ ပြောဆိုပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ တံ၊ ထိုစကား ကို။ အသုဏန္တောဝိယ၊ မကြားသကဲ့သို့။ (ဟတွာ) အဂမာသိ၊ သွားပြီ။

ထေရော၊ သည်။ မဟာစေတိယဉ္စ၊ ကိုဝင်း။ မဟာဗောဓိဉ္စ၊ ကိုဝင်း။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိ။ သာမဏေရံ၊ ကို။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကိ။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ အနုပဗ္ဗေန၊ အစဉ် အားဖြင့်။ ကုဋ္ဌေဋ္ဌိတိဿ မဟာဝိဟာရံ၊ ကုဋ္ဌေဋ္ဌိတိဿမည်သောကျောင်းကြီးသို့။

အဂမာသိ၊ ရောက်ပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ ပဒါနုပဒိကော၊ သည်။ ဟုတော့၊ ၍။ ဘိက္ခာစာရံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်မသွား။ (ဆရာနှင့်အတူ နောက်က လိုက်မသွား။) ပန၊ အနွယ်ကား။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကတရံဂါမံ၊ အဘယ်ရွာသို့။ ပဝိသထ၊ ဆွမ်းခံဝင်ပါကုန်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိတော၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအချိန်၌။ မေ၊ ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ဂါမဒ္ဓါရံ၊ ရွာတံခါးသို့။ သမ္ပတ္တော၊ ကောင်းစွာရောက်သည်။ တဝိသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတော၊ ၍။ အတ္တနောစ၊ ၏၎င်း။ ဥပဇ္ဈာယဿစ၊ ၏၎င်း။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ အာဂန္တော၊ လိုက်လာ၍။ (ရွာတံခါး၌ မှီအောင်လိုက်လာ၍။) ဝေရဿ၊ အား။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဒတော၊ ၍။ ပိဏ္ဍာယံ၊ ငှါ။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ထေရော၊ သည်။ သဗ္ဗကာလံ၊ အလုံးစုံသောအခါ၌။ ဝါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဩဝဒတိ၊ ဆုံးမ၏။ (ကံ)။ သာမဏေရ၊ ဧတံ၊ သို့။ မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်။ (တန်ခိုးကို ဤလောက် အသုံးမချနှင့်။) ပုထုဇ္ဇနိဒ္ဓိနာမ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ တန်ခိုးမည်သည်။ စလာ၊ လှုပ်၏။ အနိပဗ္ဗါ၊ မမြဲ။ အသပ္ပါယံ၊ မလျောက်ပတ်သော။ ရူပါဒိ- အာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကို။ လဘိတော၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။ အပ္ပမတ္တ- ကေနေဝ၊ အနည်းငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်ပင်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ သန္တာယ၊ ငြိမ်သက်သော။ သမာပတ္တိယာ၊ မှ။ ပရိ- ဟိနာ၊ ယုတ်လျော့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသေ၊ ဗြဟ္မစရိယဖြင့် နေခြင်း၌။ ဝါ၊ ကျင့်သုံးအပ်သော ဗြဟ္မစရိယ၌။ သန္တမ္ပိတံ၊ ကောင်းစွာ ထောက်တည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဩဝဒတိ၊ ၏။)

သာမဏေရော၊ သည်။ မယံ၊ ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ကံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ပြောပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သောတံ၊ နာယူခြင်းငှါ။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ (တန်ခိုးကိုအသုံးပြုမြဲအတိုင်းပင်။) ကရော- တိ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ အနုပဗ္ဗေန၊ အားဖြင့်။ စေတိယဝန္နနံ၊ စေတီတော်ကို ရှိခိုး ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ကမ္မုပေန္နဝိဟာရံ နာမ၊ ကမ္မုပေန္န မည်သော ကျောင်းသို့။ [ကမ္မုပေန္န နာမ ဝိဟာရံ။ — ယောဇနာ။] ဂတော၊ ရောက်ပြီ။ ထေရေ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝသန္တေပိ၊ နေစဉ်လည်း။ သာမဏေရော၊ သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ ကံရောတိ၊ ၏။ (တန်ခိုးကို အသုံးပြု၏။) အထ၊ ၌။ ဧကဒိဝသံ၊ ၌။ ဧကော၊ သော။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသော။ ဝါ၊ အလွန်အဆင်းလှသော။ ပဌမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ ပေသကာရဇီတော၊ ယက်ကန်းသည်၏သို့သည်။ ကမ္မုပေန္နဂါမတော၊ ကမ္မုပေန္န ရွာမှ။ နိက္ခမိတော၊ ၍။ ပဒုမဿရံ၊ ပဒုမာကြာအိုင်သို့။ ဩရုယ၊ သက်ဆင်း၍။ ဂါယမာနာ၊ သီချင်းဆိုလျက်။ ပုပ္ပါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ ဘဉ္ဇတိ၊ ချိုး၏။

တသ္မိံ သမယေ၊ ဌံ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ပဒုမဿရမတ္ထကေန၊ ပဒုမာ
 ကြာအိုင်၏ အထက်ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ဈာန်ပျံသွား၏။ ပန၊ ဆက်။ ဂစ္ဆ-
 နန္တေ၊ ဈာန်ပျံသွားလသော်။ သက္ကရလသိကာယ၊ သကာအစေး၌။ ကာဏမက္ခိ-
 ကာ၊ မျက်စိကာဏ်းသော ယင်သည်။ (ဗုဒ္ဓတိ)ဝိယ၊ ဖွဲ့မိသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ငြိတွယ်
 သကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) တဿာ၊ ထိုသတို့သွီး၏။ ဂီတသဒ္ဓေ၊ သီချင်းသံ၌။ ဗဇ္ဇိ၊
 ဖွဲ့မိပြီ။ ဝါ၊ ငြိတွယ်ပြီ။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ အန္တရဟိ-
 တာ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။ ဆိန္နပက္ခော၊ ပြတ်သော အတောင်ရှိသော။ ကာကော
 ဝိယ၊ ကျီးသည်ကဲ့သို့။ အဗဟာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [“ကောင်းကင်မှကျလာသည်”ဟူလို။]
 ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိန္နပက္ခကာကကဲ့သို့ ကောင်းကင်မှ ကျပါသော်လည်း။ သန္တ-
 သမာပတ္တိဗလေန၊ ငြိမ်သက်သော သမာပတ်၏အစွမ်းကြောင့်။ တတ္ထေဝ ဥဒက-
 ပိဋ္ဌေ၊ ထို ရေအပြင်၌သာ။ အပတိတွာ၊ မကျမူ၍။ ပတမာနံ၊ ကျသော။ သိမ္ဗလိ-
 တူလံ ဝိယ၊ လက်ပံလဲကဲ့သို့။ [“သိမ္ဗလိတူလံ ဝိယ၊ကဲ့သို့။ ပတမာနော၊ လျက်”ဟု
 ရှိလျှင် ကောင်း၏။] အနုပုဗ္ဗေန၊ အားဖြင့်။ ပဒုမဿရတိရေ၊ ပဒုမာကြာအိုင်၏
 ကမ်း၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။

သော၊ ထိုသာမဏေသည်။ ဝေဂေန၊ လျင်မြန်စွာ။ ဂန္ဓာသွား၍။ ဥပဇ္ဈာယ-
 သာ၊ အား။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ နိဝတ္တိ၊ ပြန်နစ်ပြီ။ မဟာထေရော၊ သည်။
 တေ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ မယာ၊ သည်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးမည့် အစကပင်။
 ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ နိဝါရိယမာနောပိ၊ တားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း။ န နိဝတ္တိ-
 သတိ၊ ပြန်နစ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိတော်မူ၍။ ကိဉ္စိ၊ တစ်တခုသော
 စကားကိုမျှ။ အဝတွာ၊ မပြောမူ၍။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဝှံ့။ ပါဝိသိ၊ ပြီ။ သာမဏေရေ၊
 ဂန္ဓာ၊ ၍။ ပဒုမဿရတိရေ၊ ၌။ တဿာ၊ ထို အမျိုးသွီး၏။ ပစ္စုတ္တရဏံ၊ ရေမှ
 ထက်လာခြင်းကို။ အာဂမယမာနော၊ ဆိုင်းငံ့လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ သာပိ၊ သည်
 လည်း။ သာမဏေရံကို။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တူ၊ သွားသည်ကို၎င်း။ ပုန၊
 တဖန်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ဌိတူ၊ တည်သည်ကို၎င်း။ ဒိသွာ၊ ၍။ အဒ္ဓ၊ မချွတ်
 ကေန်။ သေ(သော)၊ ဤ သာမဏေသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဥက္ကဏ္ဍိ-
 တော၊ ပျင်းရိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ သာမဏေရ၊ ဏေ။ ပတိက္ကမ၊ ဖယ်စမ်း
 ပါဦး။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သောပိ၊ ထို သာမဏေသည်လည်း။ ပတိက္ကမိ၊
 ဖယ်ပေးပြီ။ ဣတရာ၊ သာမဏေမှတပါးသော သတို့သွီးသည်။ ပစ္စုတ္တရံတွာ၊
 ရေမှထက်၍။ သာဋ္ဌကံ၊ အဝတ်ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ တံ၊ ထို သာမဏေကို။
 ဝါ၊ သို့။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုန်း။ ကိံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုသာမဏေသည်။ တမတ္တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ အာရောစေသိ၊
 ပြီ။ သာ၊ သည်။ ဗဟူဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
 သရာဝါသေ၊ အိမ်ဟူသော အာဝါသ၌။ ဝါ၊ အိမ်ရာတည်တောင်၊ လူ့ဘောင်

၌။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယဝါသေ၊ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်း၌။ အာနိသံသဉ္စ၊ အကျိုးကို၎င်း။ ဒသေတွာ၊ စွမ်းနိုင်သမျှပြု၍။ သြဝဓမာနာပိ၊ ပြောဆို ဆုံးမပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထို သာမဏေ၏။ ဥက္ကဏ္ဍံ၊ ပျင်းရိခြင်းကို။ ဝိနောဒေတုံ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) အယံ၊ ဤသာမဏေသည်။ မမ၊ ၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဧဝ-
 ရူပါယ၊ သော။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးမှ။ ပရိဟိနော၊ ယုတ်လျော့ပြီ။ ဒါနိ၊ ၌။ ပရိစ္စေတုံ၊ စွန့်ပယ်ခြင်းငှါ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ ဣဓေ၊ ဤ
 အရပ်၌သာ။ တိဋ္ဌ၊ တည်ရပ်ပါဦး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ၍။ ဘရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။
 မာတာပိတူနံ၊ ထို့အား။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ အာရောစေသိ။

တေပိ၊ ထို မိဘတို့သည်လည်း။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ နာနပ္ပကာရံ၊ အထူးထူး
 အပြားပြား။ သြဝဓမာနာ၊ ဆုံးမစကားပြောကုန်လျက်။ ဝစနံ၊ ကို။ အဂ္ဂဏ္ဌန္တံ၊
 မနာယူသော သာမဏေကို။ အာဟံသု၊ ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ)။ တံ၊ သည်။
 အမေ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို။ ဥစ္စာကုလာတိ၊ အထက်တန်းအမျိုးတို့ဟူ၍။ သလ္လက္ခေသိ၊
 မှတ်ထင်သလော။ မယံ၊ ထို့သည်။ ပေသကာရာ၊ ယက်ကန်းသည်တို့ပါတည်း။
 ပေသကာရကမ္ပံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ အလုပ်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ခိယသိ၊
 စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ)။ သာမဏေရော၊ သည်။
 အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ ဥပါသက၊ ဥပါသကာ။ ဂိဟိဘတော နာမ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သူ
 မည်သည်။ ပေသကာရကမ္ပံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ အလုပ်ကိုမူလည်း။ ကရေ-
 ယျ၊ ပြုရာ၏။ နဋ္ဌကာရကမ္ပံ၊ ကျူထရသည်တို့၏အလုပ်ကိုမူလည်း။ ကရေယျ၊
 ရာ၏။ ဣမိနာ၊ ဤအလုပ်ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်မေးဘွယ်ရှိအံ့နည်း။ သာဠကမတ္ထေ၊
 ပုဆိုးကလေးမျှ၌။ လောဘာ၊ လောဘကို။ မာကရေထ၊ မပြုပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊
 သို့။ (အာဟ၊ ပြီ)။

ပေသကာရကော၊ ယက်ကန်းသည် ဒါယကာသည်။ ဥဒရေ၊ ရင်၌။ ဗဒ္ဓ-
 သာဠကံ၊ ဖွဲ့အပ်သော ပုဆိုးကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ဘရံ၊ သို့။ နေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဧတရံ၊
 ကို။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။ သော၊ ထို ရှင်လူထွက်သည်။ ပေသကာရကမ္ပံ၊ ယက်ကန်း
 သည်တို့၏ အလုပ်ကို။ ဥဂ္ဂဟိတွာ၊ သင်ယူပြီး၍။ ပေသကာရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ဘိံ၊
 ကွ။ သာလာယ၊ ယက်ကန်းရံ၌။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ အညေသံ၊
 အခြားသူတို့၏။ ဣတ္ထိယော၊ မိန်းမတို့သည်။ ပါတော၊ နံနက်စောစော၌ပင်။
 ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ သမ္မာဒေတွာ၊ ပြီးစီးစေ၍။ အာဟရိံသု၊ ဆောင်ပို့ကြကုန်ပြီ။
 တဿ၊ ထို ရှင်လူထွက်၏။ ဘရိယာ၊ မယားသည်။ န တာဝ အာဂစ္ဆတိ၊ မလာ
 သေး။ သော၊ ထို ရှင်လူထွက်သည်။ ဣတရေသု၊ မိမိမှတပါး အခြားသူတို့သည်။
 ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဘုဉ္ဇမာနေသု၊ စားကုန်လသော်။
 တသရံ၊ ရက်ဖောက်ကို။ ဝဇ္ဇေန္တော၊ လည်စေလျက်။ (ရက်ဖောက်ယောက်လျက်)။

နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ သာ၊ ထို ရှင်လူထွက်၏မယားသည်။ ပစ္ဆိမ၊ နောက်မှ။ အာဂမာ-
သိ၊ လာပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ န၊ ထိုမယားကို။ သော၊ ထို ရှင်လူထွက်သည်။
အတိစိရေန၊ အလွန်ကြာမြင့်မှ။ အာဂတာ၊ လာသည်။ အသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
တဇ္ဇေသိ၊ ကြိမ်းမောင်းပြီ။

စ၊ ဆက်။ မာထုဂါမော နာမ၊ မည်သည်။ စက္ကဝတ္တိရာဇာနံ အပိ၊ စကြာမင်း
ကိုသော်မှလည်း။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တံ၊ စွဲငြိသော စိတ်ရှိသည်ကို။ ဥ တွာ၊
၍။ ဝါ၊ သိလသော်။ ဒါသိဝိယ၊ ကျွန်ကိုကဲ့သို့။ သလ္လကေတိ၊ မှတ်ထင်တတ်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ အညေသံ၊ တို့၏။
ဃရေ၊ အိမ်၌။ ဒါရုပတ္တလောဏာဒီနိ၊ ထင်း၊ ဟင်းရွက်၊ ဆား အစရှိသည်
တို့ကို။ သန္နိဟိတာနိ၊ ကောင်းစွာ စုရုံးထားအပ်ကုန်ပြီ။ ဗာဟိရတော၊ အပြင်မှ။
အာဟရိတွာ၊ ဆောင်ယူ၍။ ဒါယကာ၊ ပေးကုန်သော။ ပေသနကာရကာပိ၊
စေခိုင်းအပ်သည်ကို ပြုလုပ်သူတို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ကျုပ်
သည်ကား။ ဧကံ၊ တယောက်သည်။ (အမှီ)။ တုမ္ပိ၊ သည်လည်း။ မယံ၊ ၏။
ဃရေ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ဤဟာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။
န ဇာနာသိ၊ မသိတတ်။ သစေတုစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ စားလိုအံ့။ (ဝေသတိ)ဘုရား၊
စား။ နောစေ တုစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ မစားလိုအံ့။ (ဝေသတိ)။ မာဘုရား၊ မစား
လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ)။

သော၊ ထိုရှင်လူထွက်သည်။ ကေဝလံ၊ စကားဖြင့် ထိခိုက်ခြင်း မဖက်
သက်သက်။ ဥဿူရေ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့ နေရောက်ရာအခါ၌။ ဝါ၊ နေမြင့်
မှ။ ဘတ္တံ၊ ကို။ န အာဟရသိ၊ ဆောင်ပို့သည်မဟုတ်သေး။ ဝါစာယပိ၊ စကား
ဖြင့်လည်း။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဃဇ္ဇေသိ၊ ထိခိုက်သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ ကုဋ္ဌိတွာ၊
စိတ်ဆိုး၍။ အညံ၊ ရက်ဖောက်တံမှတပါး အခြားသော။ ပဟရဏံ၊ ပုတ်ခတ်
ကြောင်း လက်နက်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ တမေဝ တသရ-
ဒဏ္ဍကံ၊ ထို ရက်ဖောက်ရစ်တံကိုပင်။ တသရတော၊ ရက်ဖောက်မှ။ လုဋ္ဌိတွာ၊
နုတ်၍။ ခိပိ၊ ပစ်လိုက်ပြီ။ သာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုရက်ဖောက်ရစ်တံကို။ အာဂစ္ဆန္တံ၊
လာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဤသကံ၊ စဉ်းငယ်။ ပရိဝတ္တိ၊ ရှောင်လွှဲလိုက်ပြီ။
တသရဒဏ္ဍကဿစ၊ ၏လည်း။ ကောဋိနဿ၊ အစွန်းမည်သည်။ တိခိဏာ၊
ထက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုရက်ဖောက်တံ၊ အစွန်းသည်။ ပရိဝတ္တမာနာ-
ယ၊ ရှောင်လွှဲသော။ တဿာ၊ ထို ရှင်လူထွက်မယား၏။ အက္ခိကောဋိယံ၊ မျက်
ထောင့်စွန်း၌။ ပဝိသိတွာ၊ စူးဝင်၍။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ သာ၊ ထိုလူထွက်မယား
သည်။ ဥဘောဟိ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဟတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝေဂေန၊ လျင်သော
အဟုန်ဖြင့်။ အက္ခိံ၊ မျက်လုံးကို။ အဂ္ဂယေသိ၊ ယူပြီ။ (ပိတိပြီ)။ ဘိန္ဒုဋ္ဌာနတော၊
ပေါက်ကွဲသောအရပ်မှ။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ ပဏ္ဍရတိ၊ ယိုစီး၏။

သော၊ ထိုရှင်လူထွက်သည်။ တသ္မိကာလေ၊ ထိုအခါ၌။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။
 ဝစနံ၊ ကို။ အနုဿရိ၊ အမှတ်ချပြီ။ (ကိ)။ ဣဒံ၊ ဤဖြစ်ပုံကို။ သန္ဓာယ၊
 ရည်ရွယ်၍။ မံ၊ ကို။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ အနာဂတေ ကာလေ၊ ပေ။ ကဥ္စိယံ
 ပိဝိဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤဖြစ်ပုံသည်။ ဝါ၊ ဤဖြစ်ပုံကို။ ထေရေန၊
 သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ အယျော၊ ဆရာအရှင်သည်။
 အဟော ဒီသဒဿိ၊ အော် .. အရှည်ကို မြင်နိုင်ပါပေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ (အနုဿရိ၊ ပြီ။)
 ဣတိ၊ ဤသို့ အမှတ်ရပြီး၍။ မဟာသဒ္ဓေန၊ ကျယ်စွာသော အသံဖြင့်။
 ရောဒိတုံ၊ ငိုခြင်းငှါ။ အာရတိ၊ အားထုတ်ပြီ။ တမေနံ၊ ထိုရှင်လူထွက်ကို။ အညေ၊
 အခြားသော ယက်ကန်းအလုပ်သမားတို့သည်။ အာဝုသော၊ အမောင်။ အလံ၊
 မသင့်။ မာရောဒိ၊ မငိုလင့်။ ဘိန္နံ၊ ပျက်ပြီးသော။ အက္ခိနမ၊ မျက်စိမည်သည်။
 ရောဒနေန၊ ငိုခြင်းဖြင့်။ ပဋိပါကတိကံ၊ တဖန် ပင်ကိုယ်သဘောရှိအောင်။
 ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ သော၊
 ထို ရှင်လူထွက်သည်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ တေမတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။
 န ရောဒါမိ၊ ငိုသည်မဟုတ်ပါ။ အပိစ၊ စင်စစ်ကား။ ဣဒံ၊ ဤအကြောင်းကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ရောဒါမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။
 ပဋိပါတိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (စိကာပတ်ကံ)။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။
 ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ကုန်လသော်။
 အနတ္တာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (“ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဝတ္ထု၊
 ဝတ္ထုတည်း” ဟု ပြန်လှည့်ပါ။)

အပရမ္မိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုမှ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ကား။
 တိသမတ္တာ၊ သုံးကျိပ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။
 ကလျာဏိယံ၊ ကလျာဏိမည်သော။ မဟာစေတီယံ၊ ကို။ ဝနီတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌဝိ-
 မဂ္ဂေန၊ တောအုပ်ခရီးဖြင့်။ မဟာမဂ္ဂံ၊ လမ်းမကြီးသို့။ ဩတရမာနာ၊ သက်ဆင်း
 ကုန်လသော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ဈာမက္ခေတ္တေ၊ မီးလောင်အပ်သော
 လယ်၌။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ကတွာ၊ လုပ်ပြီး၍။ အဂစ္ဆန္တံ၊ လာနေသော။ ဧကံ၊
 တယောက်သော။ မနုဿံ၊ လူကို။ အဒ္ဓသံသု၊ မြင်ကြကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုလူ၏။
 သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ ကိုယ်ကို။ မသိမက္ခိတံ၊ မီးသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ မသိမက္ခိတမေဝ၊ မီးသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်
 သည်ပင်ဖြစ်သော။ ဧကံ၊ တထည်သော။ ကာသာဝံ၊ ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော
 အဝတ်ကို။ ကစ္ဆံ၊ ခါးတောင်းကို။ ပိဋေတွာ၊ ညစ်၍။ ဝါ၊ မြှောင်နေအောင်
 ကျိုက်၍။ နိဝတ္ထံ၊ ဝတ်အပ်ပြီ။ ဩလောကိယမာနော၊ အမှတ်တမဲ့ ကြည့်အပ်
 သော်။ ဈာမခါဏုကောဝိယ၊ မီးလောင်အပ်သော သစ်ငုတ်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊
 ထင်ရ၏။ သော၊ ထိုမီးလောင်သစ်ငုတ်နှင့်တူသော လူသည်။ ဒိဝသဘာဂေ၊

နေအသိုဉ်။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ကတွာ၊ လုပ်၍။ ဥပဓုဈာယမာနာနံ၊ ထက်ဝက်
 မီးလောင်အပ်ကုန်သော။ ဒါဂ္ဂုနံ၊ ထင်းတို၏။ ကလာပံ၊ အစည်းကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊
 မြှောက်ချီ၍။ ပိဋိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ဝိပ္ပကိဏ္ဍေဟိ၊ ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲကုန်သော။
 ကေသေဟိ၊ ဆံပင်တို့ဖြင့်။ ကုမ္မဂ္ဂေန၊ လမ်းမဟုတ်သောအရပ်ဖြင့်။ (ဘေးမြှောင်
 လမ်းဖြင့်။) အာဂန္ဓာ၊ ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမ္ပုဓေ၊ မျက်မှောက်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။

သာမဏေရာ၊ တို့သည်။ ဗိသ္ဗာ၊ မြင်၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဩလောကယ-
 မာနာ၊ ကြည့်ကုန်လျက်။ အာဝုသော၊ ငါးလူ။ တုယံပိတာ၊ သင့်အဖေ။ တုယံ
 မဟာပိတာ၊ (ငါ့အဖေဖြစ်လျှင်) သင့်အဘိုး။ တုယံမာတုလော၊ သင့်ဦးလေး။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဟဿမာနာ၊ ရည်ရွမ်းပတ်ရွမ်း ပြောကြကုန်လျက်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။
 ဥပါသက၊ ကာ။ တံ၊ သင်သည်။ ကောနာမော၊ အဘယ်အမည်ရှိသည်။ အသိ၊
 နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နာမံ၊ နာမည်ကို။ ပုစ္ဆံသု၊ မေးကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထို
 ဥပါသကသည်။ နာမံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော) ဝိပ္ပဋ္ဌိ-
 သာရိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဒါရုကလာပံ၊ ထင်းစည်းကို။
 ဆဉ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဝတ္ထံ၊ ကို။ သံဝိဓာယ၊ ကောင်းစွာ စိမ့်၍။ နိဝါသေတွာ၊
 ဝတ်၍။ မဟာထေရေ၊ တို့ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ တို့။ တာဝ တိဋ္ဌထ၊ ရပ်တော်
 မူကြပါဦး။ ဣတိ၊ သို့။ အာယ၊ ပြီ။ မဟာထေရာ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်ပြီ။
 ဒဟရ သာမဏေရာ၊ ရဟန်းငယ် သာမဏေတို့သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ မဟာ-
 ထေရာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပုဓါပိ၊ ၌သည်။ ပရိဟာသံ၊ ပြောင်လှောင်ခြင်းကို။ ဂရုဏေ-
 န္တိ၊ ပြုကုန်၏။

ဥပါသကော၊ သည်။ အာယ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ ဘန္တေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။
 မံ၊ ကို။ ပဿိတွာ၊ ကြည့်၍။ ပရိဟာသထ၊ ပြက်ရယ်ပြုကြကုန်၏။ ဧတ္ထကေနဝ၊
 ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သင်္ကန်းဝတ်ကာမျှဖြင့်ပင်။ မတ္တကံ၊ အထွတ်
 အထိပ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေထ၊
 မှတ်ထင်ကြကုန်သလော။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ တုမာဒိသော၊ အရှင်
 ဘုရားတို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သမဏောဝ၊ ရဟန်းသည်ပင်။ အဟောသိံ၊
 ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တုမာကံ ပန၊ အရှင်ဘုရားတို့၏ကား။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ မတ္တမ္ပိ၊ စိတ်၏
 တည်ကြည်ခြင်းမျှသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟံ၊ သည်။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဤ
 သာသနာတော်၌။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော ထန်ခိုးရှိသူသည်။ မဟာနုဘာဝေါ၊
 ကြီးစွာသော အာနုဘော်ရှိသူသည်။ အဟောသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အာကာသံ၊
 ကောင်းကင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပထဝီ၊ ကရောမိ၊ မြေဖြစ်အောင် ပြုနိုင်၏။
 ပထဝီ၊ မြေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အာကာသံ ကရောမိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်အောင်
 ပြုနိုင်၏။ ဒုရံ၊ အဝေးကို။ ဂဏှိတွာ၊ ယူ၍။ သန္တိကံ ကရောမိ၊ အနီးဖြစ်အောင်
 ပြုနိုင်၏။ သန္တိကံ၊ အနီးကို။ ဂဏှိတွာ၊ ယူ၍။ ဒုရံ ကရောမိ၊ အဝေးဖြစ်အောင်

ပြုနိုင်၏။ စက္ကဝါဠသဟဿံ၊ စကြဝဠာအထောင်ကို။ ခဏေန၊ တခဏချင်းဖြင့်။
 ဝိနိဝိဇ္ဈာမိ၊ ထုတ်ချင်းဖောက်၊ ထောက်နိုင်၏။ မေ၊ ခေါ်။ ဟတ္ထေ၊ လက်တို့ကို။
 ပဿထ၊ ကြည့်ကြပါကုန်။ ဣဒါနိ ပန၊ ဌ်ကား။ မက္ကဋ္ဌဟတ္ထသဒိသာ၊ မျောက်၏
 လက်နှင့် တူကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) အဟံ၊ သည်။ ဣမေဟေဝ ဟတ္ထေဟိ၊
 ဤလက်တို့ဖြင့်ပင်။ ဣဓ၊ ဤမြေပြင်၌။ နိသိန္ဓောဝ၊ ထိုင်လျက်ပင်။ စန္ဒိမ သူရိယေ၊
 လ နေတို့ကို။ ပရာမသိံ၊ သုံးသပ်ခဲ့ပြီ။ ဣမေသံယေဝ ပါဒါနံ၊ ဤ ခြေတို့၏ပင်။
 စန္ဒိမသူရိယေ၊ လ နေတို့ကို။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို။ ကတွာ၊ ရှိ။
 နိသိဒိံ၊ နေထိုင်ခဲ့ပါပြီ။ မေ၊ ခေါ်။ ဝေရူပါ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပမာဒေန၊
 မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ အန္တရဟိတာ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ။ တုမေ၊ တို့သည်။
 မာပမဇ္ဇိတ္ထ၊ မမေ့လျော့ကြပါကုန်လင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ပမာဒေန၊ ကြောင့်။ ဝေရူပံ၊
 သော။ ဗျသနံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်၏။

အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တော၊ နေသူတို့သည်။
 ဇာတိ ဇရာ မရဏဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုနိုင်ကြကုန်၏။
 တဿော၊ ကြောင့်။ တုမေ၊ တို့သည်။ မညေဝ၊ တပည့်တော်ကိုပင်။ အာရမ္မဏံ
 ကရိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ အပ္ပမတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောထ ဘန္တေ၊ ဖြစ်ပါကုန်ဘုရား။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ တဇ္ဇေတွာ၊ တရားဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ အဒါသံ၊ ပြီ။
 တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ တဿ၊ ထို ဥပါသကာသည်။ ကထေန္တဿေဝ၊
 ပြောဆိုစဉ်ပင်။ သံဝေဂံ၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်သို့။ အာပဇ္ဇိတွာ၊
 ရောက်၍။ ဝိပဿမာနာ၊ ဝိပဿနာရှုကုန်လသော်။ တိံ သဇနာ၊ သုံးကျိပ်သော
 ရဟန်းတို့သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိံ -
 သု၊ ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ (အပရံပံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ တည်း။)
 ဝေမ္ဗိ၊ သို့လည်း။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ပေ၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပြုအပ်ခဲ့သော ဝတ္ထု နှစ်ဝတ္ထုသည် သမထဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများသာ
 ဖြစ်၏။ သို့သော် ဝိပဿနာလည်း မဂ်သို့မရောက်သေးလျှင် ဤသို့ အလားတူပင်
 ပျက်နိုင်၏ ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဝေမ္ဗိ ဥပ္ပန္နာ သမထ ဝိပဿနာ” ဟု ဝိပဿနာ
 အတွက်ပါ နိဂုံးအုပ်လေသည်။ (ဋီကာကြည့်ပါ။) အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 တာဝ၊ လောကုတ္တရ သမ္မပ္ပဓာနကထာမှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ၊ သော။)
 လောကီယ သမ္မပ္ပဓာနကထာယ၊ ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌။ ဧတံ၊ ဤ
 သမ္မပ္ပဓာန်သည်။ ဧကမေဝဝီရိယံ၊ တပါးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။
 (ဟုတွာ) စတုကိစ္စ သာဓနဝသေန၊ လေးပါးသော ကိစ္စတို့ကို ပြီးစေခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ (ဥပ္ပန္နပါပကကို ပယ်ခြင်းကိစ္စစသော လေးပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေ
 ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။

လတတိ၊ ရ၏။ တတ္ထ၊ ထို အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အစရှိသော သမ္ပပ္ပဓာနကထာ၌။
 (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ [အနုပ္ပန္နာနံ၌
 အပေါင်းအာဓာရ၊ အစိတ် အာဓေယံစပ်။] အနုပ္ပန္နာနန္တိ၊ ကား။ အသမုဒါစာရ-
 ဝသေနဝါ၊ ဤ ဘဝဝယ် မဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သော်၎င်း။ အနုနုဘူတာရမ္မဏ-
 ဝသေနဝါ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်သော်၎င်း။ အနုပ္ပန္နာနံ၊
 မဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံ-၌ စပ်)။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လစ္စဒေါသ ထင်ရှားပြီအံ့။ အညတော၊ အသမုဒါ-
 စာရ အနုနုဘူတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်သော အနုပ္ပန္နပါပကကို ယူခြင်း
 ဟူသောအခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်ကို။
 ဂယမာနေ၊ ယူအပ်သော်။ (တကယ်မဖြစ်ဘူးသော ပါပကဟု အနက်ယူအပ်
 သော်။) အနုမတဂ္ဂေ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော။ အစ
 မရှိသော။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ဘူးကုန်သော။ ပါပကာ၊
 ကုန်သော။ အကုသလံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။
 ပန၊ အနွယ်ကား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ၊
 ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧတေယေဝ၊ ဤ အနုမတဂ္ဂ သံသရာဝယ် ဖြစ်ပြီးသော
 အကုသိုလ်တို့သည်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဟိယမာနာပိ၊ ပယ်အပ်ကုန်
 သော်လည်း။ ဧတေ ယေဝ၊ ဤ အနုမတဂ္ဂသံသရာဝယ် ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်
 တို့ကိုသာ။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို အသမုဒါစာရ အနုပ္ပန္န၊ အနုနုဘူတာရမ္မဏ အနုပ္ပန္နတို့တွင်။
 ဧကေစ္စယ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝတ္ထဝသေန၊ ကျင့်ဝတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ န သမုဒါစရန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဧကေစ္စယ၊ ၏။ ဂန္ထ-
 ဓုတကံ သမာဓိ ဝိပဿနာ နဝကမ္မာနံ၊ ကျမ်းဂန်၊ ဓုတင်၊ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာ၊
 အသစ်အသစ်ပြုအပ်သော အလုပ်တို့တွင်။ [“နဝကမ္မိကာနံ”ဟု ရှိသော်လည်း

အညတော ဟိ။ ။ အနုပ္ပန္နံ၌ ဥပ္ပန္နအရ တကယ်ဖြစ်သော ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီး
 သောတရားကို ရသောကြောင့် “အနုပ္ပန္န၊ ခဏတ္တယသို့ မရောက်ဘူးကုန်သော”ဟု
 အနက်ဖွင့်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ အဘယ်ကြောင့် “အသမုဒါစာရဝသေန၊ အနုနု-
 ဘူတာရမ္မဏဝသေနဟု ဖွင့်ရပါသနည်း”ဟု မေးဘူးလဲရှိသောကြောင့် “အညတော ဟိ”
 စသည်ကို မိန့်။ အသမုဒါစာရ၊ အနုနုဘူတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းဖြင့် အနုပ္ပန္နကို မယူဘဲ
 ခဏတ္တယသို့မရောက်ဘူးသော အနုပ္ပန္နကိုယူလျှင် အနုမတဂ္ဂသံသရာဝယ် အနုပ္ပန္နပါပက
 အကုသလဓမ္မဟု မရှိနိုင်။ ထိုသို့ မရှိနိုင်လျှင် “အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ”ဟု မဟောနိုင်ခြင်းဟူသော အပြစ် ရောက်ရာသည် ဟူလို့၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို
 ရည်ရွယ်၍ အခြေပြုသဂြိုဟ်၌ “ဤတဝှ့်၊ လုံးဝမဖြစ်၊ အာရုံသစ်ကြောင့်၊ မဖြစ်ဘူးကြ၊
 ပါပက၊ အနုပ္ပန္နခေါ်”ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရသောကြောင့် “နဝကမ္မာနံ” ဟုရှိသင့်သည်။ သို့မဟုတ် အကျယ် စကားဝယ် “နဝကမ္မိက” ၏ နောက်၌ “သုဒ္ဓသတ္တ” ပုဒ် ရှိသောကြောင့် “နဝ- ကမ္မာနံ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] အညတရဝသေန၊ အမှတ်မထား၊ တပါး၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ န သမုဒါစရန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။) ကတံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ (န သမုဒါစရန္တိ၊ မဖြစ်ကုန် သနည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ အဖြေကို ဆိုဦးအံ့။ ဧကေစ္စော၊ သည်။ ဝတ္ထု- သမ္ပန္နော၊ ဝတ်အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဏှ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွါသီတိ၊ ရှစ်ဆဲနွှပ်ပါးသော။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထာနိ၊ ကျဉ်းငယ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ၎င်း။ [အသီးအသီးပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့် “ကျဉ်းငယ်” ဟု ပေးပါ သည်။ ထိုဝတ်တို့ကို ခွဲကာ၌ တွက်ထားသည်။ ဝိနည်း စူဠဝဂ္ဂန္ဓကကိုလေ့လာ ပြီးသူအတွက် မခက်ပါ။] စုဒ္ဓသ၊ တဆဲလေးပါးကုန်သော။ မဟာဝတ္ထာနိ၊ ကြီးကျယ်သောကျင့်ဝတ်တို့ကို၎င်း။ စေတိယင်္ဂဏံ၊ ပေ။ ဂဏဝတ္ထာနိစ၊ စေတိ ရင်ပြင်ပေါ်၌ ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်၊ မောခိရင်ပြင်ပေါ်၌ ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်၊ သောက်ရေအိုးစင်၌ ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်၊ အာဂန္တုကဝတ်၊ ဂမိကဝတ်တို့ကို၎င်း။ ကရောန္တု- သေဝ၊ ပြုစဉ်ပင်။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ န လဘန္တိ၊ မရကုန်။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေါ၊ ဝတ်အကျင့်ကို ကျင့်ရာအခါမှ နောက်အဘို့၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝတ္ထံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတော၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဘိန္ဒဝတ္ထဿ၊ ပျက်သောဝတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိစရတော၊ လှည့်လည် လသော်။ အယောနိသောမနသိက၊ ရဉ္စေ။ မသင်မတင့်နှလုံးသွင်းခြင်းကို၎င်း။ သတိဝေါသဂ္ဂဉ္စ၊ သတိကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းကို၎င်း။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ (ကိလေသာ၊ တို့သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤနည်း အားဖြင့်။ အသမုဒါစာရဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုပ္ပန္နာ၊ အနုပ္ပန္နမည်သော ကိလေသာ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိနာမ၊ ဖြစ်ကုန်သည်မည်၏။

ဧကေစ္စော၊ သည်။ ဂန္တယုတ္တော၊ ကျမ်းဂန်၌ယှဉ်သည်။ ဝါ၊ ကျမ်းဂန်ကို အားထုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကမ္မိ နိကာယံ၊ တရပ်သောနိကာယ်ကိုလည်း။ ဂဏှာတိ၊ သင်ယူ၏။ ဒေဝိ (နိကာယေ)၊ နှစ်ရပ်သော နိကာယ်တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ တယောပိ (နိကာယေ)၊ တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ စတ္တာရောပိ (နိကာယေ)၊ တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ ပဉ္စပိ (နိကာယေ)၊ တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ တဿေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ တေ ပိဋကံ၊ ပိဋကသုံးပုံဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။ အတ္ထဝသေန၊ အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပါဠိဝသေန၊ ပါဠိ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အနုသန္ဓိ- ဝသေန၊ အနုသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပုဗ္ဗာပရဝသေန၊ ရွှေ့နောက်၏ အစွမ်းဖြင့်

၎င်း။ ဂဏန္တဿ၊ သင်ယူစဉ်၎င်း။ သဇ္ဈာယန္တဿ၊ သရဇ္ဈာယ်စဉ်၎င်း။ စိန္တေန္တဿ၊ ကြံစည်စဉ်၎င်း။ ဝါစေန္တဿ၊ ပို့ချစဉ်၎င်း။ ဒေသေန္တဿ၊ ဟောပြောစဉ်၎င်း။ ပကာသေန္တဿ၊ ထင်ရှားဖွင့်ပြစဉ်၎င်း။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လာန္တိ။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေ၊ ဌံ။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂန္တကမ္ပ၊ ကျမ်းဂန်အလုပ်ကို။ ပဟာယ၊ ရှိ။ ကုသိတဿ၊ ပျင်းရိသည်ဖြစ်၍။ ဝိစရတော၊ လှည့်လည်လသော်။ အယောနိသောမနသိကာရသတိဝေါသဂ္ဂေ၊ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ သတိကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းတို့ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ (ကိလေသာ) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဝါ၊ အားဖြင့်လည်း။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ ကုန်သည်မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ဓုတင်္ဂဓရော၊ ဓုတင်္ဂကိုဆောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေရဿ၊ တဆဲ့သုံးပါးကုန်သော။ ဓုတင်္ဂဂုဏေ၊ ဓုတင်္ဂဂုဏ်တို့ကို။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝတ္ထတိ၊ ကျင့်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓုတင်္ဂဂုဏေတို့ကို။ ပရိဟရန္တဿ၊ ဆောင်ရွက်စဉ်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လာန္တိ။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေ၊ ဌံ။ အဿ၊ သည်။ ဓုတင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ရှိ။ ဗာဟုလ္လာယ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇဿ၊ လည်လျက်။ ဝိစရတော၊ လသော်။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ ကုန်သည်မည်၏။ ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ သမာပတ္တိသု၊ သမာပတ်တို့၌။ စိတ္တဝသိ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိဘော်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့၌။ အာဝဇ္ဇနဝသိအာဒိန၊ အာဝဇ္ဇနဝသိ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဟရန္တဿ၊ နေလသော်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လာန္တိ။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေ၊ ဌံ။ အဿ၊ သည်။ ပရိဟိနဇ္ဈာနဿဝါ၊ ယုတ်လျော့သော ဈာန်ရှိသည် ဖြစ်၍သော်၎င်း။ ဝိသဇ္ဈာနဿဝါ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ဈာန်ရှိသည်ဖြစ်၍ သော်၎င်း။ ဘဿာဒိသု၊ စကားပြောခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အနုယုတ္တဿ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ လသော်။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ ဖြစ်ကုန်သည်မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာ ရွတ်တတ်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝိပဿနာသုဝါ၊ ဝိပဿနာတို့၌ သော်၎င်း။ [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၊ ပညာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာန ကတာ၌ လာကုန်သော။] အဋ္ဌာရသသု၊ တဆဲ့ရှစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဝိပဿနာသုဝါ၊ မဟာဝိပဿနာ တို့၌သော်၎င်း။ ကမ္ပ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝိဟရတော၊ နေလသော်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လာန္တိ။ ပန၊ အနုယ၊ အပရဘာဂေ၊ ဌံ။ အဿ၊

သည်။ ဝိပဿနာကမ္မံ၊ ကိ။ ပဟယ၊ ဤ။ ကာယဒဠိဗဟုလဿ၊ များသောခန္ဓာ ကိုယ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာသည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရ- တော၊ နေလသော်။ အယောနိသော။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။

ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ နဝကမ္မိကော(နာဝကမ္မိကော)၊ အသစ်အသစ် အမှု၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဤ၌ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ကြောင့် “နာဝကမ္မိကော”ဟု ရှိ၍၊ ရှေ့၌ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သောကြောင့် “နဝ- ကမ္မ”ဟု ရှိရသည်။] ဥပေါသထာဂါရဘောဇနသယာလာဒီနိ၊ ဥပုသ်ကျောင်း ဆောင်၊ ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိသော အဆောက်အဦတို့ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေသံ၊ ထိုဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၊ ဆွမ်းစားစရပ် အစ ရှိသော နေရာတို့၏။ ဥပကရဏာနိ၊ သစ်၊ ဝါးစသောအဆောက်အဦတို့ကို။ စိန္တန္တဿ၊ ကြံစည်စိတ်ကူးစဉ်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လတန္တိ။ ပန၊ အန္တယ။ အပရဘာဂေါ၊ ၌။ အဿ၊ သည်။ နဝကမ္မေ၊ အသစ်အသစ်ပြုအပ်သော အမှုသည်။ နိဋ္ဌိတေဝါ၊ ပြီးဆုံးသော်၎င်း။ (နဝကမ္မေ၊ ကိ။) ဝိသဠေဝါ၊ စွန့်လွှတ် အပ်သော်၎င်း။ အယောနိသော။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။

ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကော၊ မှ။ အာဂတော၊ လာသော။ သုဒ္ဓသတ္တော၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သတ္တဝါသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနာသေဝနာယ၊ ကိလေသာတို့၌ အထုံ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လတန္တိ။ ပန၊ အန္တယ။ အပရဘာဂေါ၊ ၌။ အဿ၊ သည်။ လဠါသေဝနဿ၊ ရအပ်သော အာသေဝနရှိသည်ဖြစ်၍။ အယောနိသော။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ အနန္တဘူတာရမ္မဏမှ ရှေးဦးစွာ။ အသမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မလပ် မဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုပ္ပန္နတာ၊ အနုပ္ပန္နတို့၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ကတံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနန္တဘူတာရမ္မဏဝသေန၊ မခံစားအပ်ဘူးသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ (အနုပ္ပန္နတာ၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နည်း။) ဣဓ၊ ဤသာသနာ တော်၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အနန္တဘူတပဗ္ဗံ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော။ မနာပိယာဒိ- တေဒံ၊ မြတ်နိုးအပ်သော အာရုံအစရှိသော အပြားရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ လတတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ အယောနိသော။ ပေ။

ကာယဒဠိဗဟုလဿ။ ။ ကာယဿ + ဒဠိ ကာယဒဠိ = ကိုယ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာသည် ၏အဖြစ်။ (ဘာဝပ္ပဓာနကြံပါ။) ကာယဒဠိ + ဗဟုလံ ယထာတိ ကာယဒဠိဗဟုလော၊ အ-ကို ဤ-ပြု၍၊ (တနည်း) ဤပစ္စည်းသက်၍ ပါကဋိကရဏ ပုဒ်ကဲ့သို့ “ဒဠိ”ဟု ဖြစ်၏။ အစားကောင်းတော်ကဲ့ စား၍ ကာယဗလ လေ့ကျင့်သောအားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို တောင့် တောင့်တင်းတင်းရှိအောင် ပြုလေ့ရှိသူ။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ အနန္တဘူတာရမ္ပဏဝေသေန၊ ဖြင့်။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ (ကိလေသာ၊ ထို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ မည်၏။) ပန၊ ကား။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေ၊ ဌ။ ဧကမေဝ ဝိရိယံ၊ တပါးတည်းသာဖြစ်သော ဝိရိယသည်။ (ဟုတော့)။ (စတုကိစ္စသာနေဝသေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ နာမာနိ၊ လတတိ၊ ၏။ -ဟု ဆိုအပ်ခဲ့သည့် ထိုစကားကို ယူ၍ပေးပါ။)

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ယေ၊ အကြင် ကိလေသာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် အနုပ္ပါဒကိစ္စ၊ ပဟာနကိစ္စကို ပြီးစေလသော်။ နေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ နေသံ၊ ထို ကိလေသာတို့၏။ အနုပ္ပါဒကိစ္စံ၊ မဖြစ်ခြင်းကိစ္စကို၎င်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္န အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဟာနကိစ္စံ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စကို၎င်း။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနန္တိတ္ထေ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဗမာနံ၊ သော။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပန္နဟူသည်။ ဝတ္ထမာနုပ္ပန္နံ၊ ဝတ္ထမာနု ဥပ္ပန္န၎င်း။ ဘုတောဝိဂတုပ္ပန္နံ၊ ဘုတောဝိဂတုပ္ပန္န၎င်း။ [“ဘုတောဝိဂတုပ္ပန္နံ” ဟုလည်း ရှိ၏။] ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ဩကာသကတုပ္ပန္န၎င်း။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို လေးပါးသော ဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ယေ ကိလေသာ၊ ထို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားရှိ ကုန်၏။ ဥပါဒါဒိသမဂီနော၊ ဥပါဒိ အရှေ့သော အခိုက်အတန့်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ (ဥပါဒိ၊ ဌ၊ ဘင် အခိုက်အတန့်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။) ဣဒံ၊ ဤ ခဏတ္တယနှင့် ပြည့်စုံသော ကိလေသာသည်။ ဝတ္ထမာနုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဝတ္ထမာနုပ္ပန္န မည်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ဥပ္ပန္န မည်၏။

ပန၊ ကား။ ကမ္မေ၊ သည်။ ဇဝိတေ၊ ဇောဇောပြီးလသော်။ အာရမ္ပဏရသံ၊ အာရုံ၏ အရသာကို။ အနုတဝိတွာ၊ ခံစား၍။ နိရုဒ္ဓဝိပါကော၊ ချုပ်ပြီးသော တဒါရုံဟူသော ဝိပါက်သည်။ ဘုတောဝိဂတံနာမ၊ ဘုတောဝိဂတ မည်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီး၍ချုပ်သော ဥပ္ပန္နမည်၏။ [ဤစကားဖြင့် ဝိပါက်ကိုသာ ဘုတောဝိဂတဟု ဆိုသည်။] ကမ္မံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ဘုတောဝိဂတံနာမ၊ ဘုတောဝိဂတမည်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီး၍ချုပ်သော ဥပ္ပန္န မည်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို ဝိပါက်၊ ကံ နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဘုတောဝိဂတုပ္ပန္နန္တိ၊ ဘုတောဝိဂတုပ္ပန္န ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ကုသလာကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည်။ အညဿ၊ အခြားသော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ပုဋိဗာဟိတွာ၊ တားမြစ်၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိပါကဿ၊ အကျိုး၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဩကာသေ၊ အခွင့်ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ဝိပါကော၊ သည်။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ ဩကာသကရဏတော၊ အကျိုးပေးခွင့်ပြုရာအခါ
မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဥပ္ပန္နောတိ၊ ဥပ္ပန္နဟူ၍။ ဂုစ္စတိ၊ ဇာ၊ ဣ၊ ဤ၊ ဥပ္ပန္နသည်။
ဩကာသကတုပ္ပန္နနာမ၊ ဩကာသကတုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊ ပြုအပ်သောအကျိုး
ပေးခွင့်ရှိသော ဥပ္ပန္နမည်၏။

ပန၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဝိပဿနာယ၊
ဝိပဿနာ၏။ ဘူမိနာမ၊ ဖြစ်ရာဘုံမည်၏။ တေ၊ ထို ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည်။
အတိတာဒိဘေဒါ၊ အတိတ်အစရှိသော အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထို ငါးပါးသောခန္ဓာတို့၌။ အနုသယိတ ကိလေသာ၊
ကိန်းဝပ်နေသော ကိလေသာတို့ကို။ အတိတာတိဝါ၊ အတိတ်တို့ ဟူ၍၎င်း။
အနာဂတတိဝါ၊ အနာဂတ်တို့ဟူ၍၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့ဟူ၍၎င်း။
န၊ ဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ မဆိုလိုက်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ အတိတက္ခန္ဓေသု၊ အတိတ်ခန္ဓာတို့၌။
အနုသယိတာပိ၊ ကိန်းဝပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့သည်လည်း။ အပ္ပဟိနာဝ၊
မပယ်အပ်ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ အနာဂတက္ခန္ဓေသု၊ အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၌။
(အနုသယိတာပိ၊ ကိန်းဝပ်လတ္တံ့သော ကိလေသာတို့သည်လည်း။ အပ္ပဟိနာဝ၊
ဟောန္တိ။) ပစ္စုပ္ပန္နက္ခန္ဓေသု၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၌။ အနုသယိတာပိ၊ ကိန်းဝပ်သော
ကိလေသာတို့သည်လည်း။ အပ္ပဟိနာဝဟောန္တိ၊ ဇာ၊ ဣ၊ ဤ၊ ဥပ္ပန္နသည်။ ဘူမိ-
လဗ္ဗုပ္ပန္နနာမ၊ ဘူမိလဗ္ဗုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊ ရအပ်သောခန္ဓာငါးပါးဟူသောဘုံရှိသော
ဥပ္ပန္နမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်
တို့သည်။ တာသု တာသု ဘူမိသု၊ ထိုထိုဖြစ်ရာ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဘုံတို့၌။
အသမုက္ခိတိတာ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်ခွါအပ်ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာ
တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘူမိလဗ္ဗုပ္ပန္နာတိ၊ ဘူမိလဗ္ဗုပ္ပန္နတို့ဟူ၍။ သင်္ခ၊ ခေါ်ဝေါ်
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။

အပရိမ္ဘိ၊ ရွေးလေးမျိုးမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပန္နသည်။ သမုဒါ-
စာရုပ္ပန္နံ၊ သမုဒါစာရုပ္ပန္န၎င်း။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတု-
ပ္ပန္န၎င်း။ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ၊ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န၎င်း။ အသမုက္ခိတိတုပ္ပန္နံ၊ အသမု-
က္ခိတိတုပ္ပန္န၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိခံ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ဇာ။)
တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောဥပ္ပန္နတို့တွင်။ သမ္ပတိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝတ္ထမာနံယေဝ၊
ဖြစ်ဆဲသော တရားသည်ပင်။ သမုဒါစာရုပ္ပန္နနာမ၊ သမုဒါစာရုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊
ဖြစ်ဆဲ ဥပ္ပန္နမည်၏။ [သမုဒါစရတိတိ သမုဒါစာရော၊ သမုဒါစာရော စ+သော+
ဥပ္ပန္နံ စာတိ သမုဒါစာရုပ္ပန္နံ။] သင်္ခ၊ တကြိမ်၊ စက္ခု၊ မျက်စိတို့ကို။ ဥဗ္ဗိလေတွာ၊
ပွင့်၍။ (စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) အာရမ္မဏေ၊ အာရုံဖြစ်သော။
နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်ကို။ ဂဟိတေ၊ ဟူအပ်ပြီးသော်။ အနုသရိတာနုသရိတက္ခန္ဓေ၊
အောက်မေ့အပ်ရာ၊ အောက်မေ့အပ်ရာခဏ၌။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။

နုပဇ္ဇိယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ ကသ္မာ၊ အတယံကြောင့်နည်း။ အာရမ္မဏဿ၊ ကိလေသာဖြစ်လောက်သော အာရုံ၏။ ဝါ၊ ကိ။ အဓိဂ္ဂဟတတ္တာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာ ကိံ၊ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ခိရဗ္ဗက္ခဿ၊ နို့ရည်ကဲ့သို့သော အစေးရှိသော သစ်ပင်၏။ (ဌာန၊ ခိရသိဉ္စိစပ်။) ကုဌာရိယာ၊ ဒါးမဖြင့်။ အာဟတာဟတဋ္ဌာနေ၊ ပေါက်အပ်၊ ပေါက်အပ်ရာ အရပ်၌။ ခိရံ၊ နို့ရည်ကဲ့သို့သော အစေးသည်။ န နိက္ခမိယတိ၊ မထွက်လတ္တံ့။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗယထာ၊ မဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ (သကိံ စက္ခုနိ ဥမ္မိလေတော။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။) ဣဒံ၊ ဤ ဥပ္ပန္နသည်။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟတုပ္ပန္နနာမ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟတုပ္ပန္န မည်၏။ ဝါ၊ စူးစူးစိုက်စိုက်ယူအပ်ပြီးသော အာရုံရှိသော ဥပ္ပန္နမည်၏။

ပန၊ ကား။ သမာပတ္တိယာ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတ ကိလေသာ၊ မခွါအပ်သေးသော ကိလေသာတို့သည်။ ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ နုပဇ္ဇိယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကသ္မာ၊ နည်း။ အဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာကိံ၊ နည်း။ ခိရဗ္ဗက္ခံ၊ နို့ရည်ကဲ့သို့သော အစေးရှိသောသစ်ပင်ကို။ ကုဌာရိယာ၊ ဖြင့်။ သစေ အာဟနေယျ၊ အကယ်၍ပေါက်ကုန်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ပေါက်ကုန်လသော်။) ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ၊ ၌။ ခိရံ၊ သည်။ န နိက္ခမေယျ၊ မထွက်ရာ။ ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗယထာ၊ မဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (သမာပတ္တိယာ။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာ။) ဣဒံ၊ ဤ ဥပ္ပန္နသည်။ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နနာမ၊ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သော ဥပ္ပန္နမည်၏။ ပန၊ ကား။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ အသမုက္ခါတိတ ကိလေသာ၊ မပယ်သတ်အပ်သေးသော ကိလေသာတို့သည်။ ဘဝဂ္ဂေ၊ ဘဝ၏ အဆုံးဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာ ယထာနတုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တဏာပိ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ နုပဇ္ဇိယန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရွှေနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ အကျယ်ချဲ့ထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤဥပ္ပန္နသည်။ အသမုက္ခါတိတုပ္ပန္နနာမ၊ အသမုက္ခါတိတုပ္ပန္န မည်၏။ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်သတ်အပ်သေးသော ဥပ္ပန္နမည်၏။ [ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ အရ ဋီကာ၌ “ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ နုပဇ္ဇိယန္တိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အသမုက္ခါတိတတ္တာ” ဟု အကျယ်ချဲ့ထားသည်။]

ဣမေသု ဥပ္ပန္နေသု၊ ဤ ဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န၎င်း။ ပေ။ သမုဒ္ဓါစာရုပ္ပန္နံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သောကိလေသာကို။ န မဂ္ဂဝဇ္ဇံ၊ မဂ်ဖြင့် မသတ်ထိုက်။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န၎င်း။ ပေ။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ (ဥပ္ပန္နံ) မဂ္ဂဝဇ္ဇံ၊ မဂ်ဖြင့် သတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ ဧတေ ကိလေသေ၊ ဤ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နစသော ကိလေသာ

တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ ယေ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုကိလေသာတို့ကို။ အတိတောတိဝါ၊ အတိတ်တို့ဟူ၍၎င်း။ အနာဂတောတိဝါ၊ အနာဂတ်တို့ဟူ၍၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။

၈၊ သာဓကကား။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ပိ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာသည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဟဉ္စိ ပဇဟတိ၊ အကယ်၍ ပယ်စွန့်အံ့။ (ဝေံသတိ၊ ဤသို့ စွန့်လှသော်။) တေန၊ ထိုသို့ အတိတ်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ခီဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာကို။ ခေပတိ၊ ကုန်စေရာ ရောက်၏။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နိရောဓတိ၊ ချုပ်စေရာ ရောက်၏။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေရာ ရောက်၏။ အတ္တင်္ဂတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာကို။ အတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့၊ ဂမေတိ၊ ရောက်စေရာ ရောက်၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။

အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ပဇဟတိ၊ အကယ်၍ ပယ်စွန့်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ တေန၊ ထိုသို့ အနာဂတ်ဖြစ်သောကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ နိဗ္ဗုတ္တမဟုတ်သော ကိလေသာကို။ (ပဇဟတိ၊ ၏။) အနုပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပုဗ္ဗမဟုတ်သော ကိလေသာကို။ (ပဇဟတိ၊ ၏။) အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားမဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ပဇဟတိ၊ အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ရတ္ထော၊ ရာဂဖြင့်တပ်မက်သည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ခိုက်။) ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။ ဒုဋ္ဌော၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ (သမာနော၊ လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ခိုက်။) ဒေါသံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ။) မူဠော၊ တွေဝေသည်။ (သမာနော၊ လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ခိုက်။) မောဟံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ။) ဝိနိဗ္ဗေဒါ၊ မာနဖြင့် ဖွဲ့စပ်သည်။ ဝါ၊ မာနဖြင့် ခက်ထန်သည်။ (သမာနော။) မာနံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ။) ပရာမဋ္ဌော၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်။ (သမာနော။) ဒိဋ္ဌိံ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ (ပဇဟတိ။) ဝိက္ခေပဂတော၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့

ရောက်သည်။ (သမာနော)။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကို။ (ပဇဟတိ)။ အနိဋ္ဌင်္ဂတော၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်။ (သမာနော)။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ)။ ထာမကတော၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်။ (သမာနော)။ အနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။

ကဏ္ဍသုက္ကဓမ္မော၊ မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရား၊ ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရား ဟူကုန်သော။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သော တရားတို့သည်။ သမမေဝ၊ အညီအမျှ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သံကိလေသိကာ၊ သံကိလေသနှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပေ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ မဂ်ကို ပူးစေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာရောက်၏။ ဖလသန္တိကိရိယာ၊ ဖိုလ်ကိုမျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ၏။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အပြစ်တည်း။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ မဂ်ကို ပူးစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ စင်စစ်ကေန အမှန်ရှိ၏။ ပေ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ စင်စစ်ကေန အမှန်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ယထာကတံ ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ တဗ္ဗဏော၊ နုပျိုသော။ ရုက္ခော၊ သေယျထာပိ၊ သစ်ပင်ကဲ့သို့။ ပေ။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သေးသော ကိလေသာတို့သည်သာ။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ဘော်မူအပ်ပြီ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၊ ပညာဝဂ်၊ အဘိသမယကထာ။]

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ အဇာတဖလ-ရုက္ခော၊ မဖြစ်သေးသော အသီးရှိသော နုသော သစ်ပင်သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်လာပါသော်လည်း။ ဇာတဖလရုက္ခေန၊ ဖြစ်သော အသီးရှိသော သစ်ပင်ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ပြထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဖလော၊ အသီးနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အသီးရှိသော။ တရုဏအဗ္ဗရုက္ခော၊ နုပျိုသော သရက်ပင်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တဿ၊ ထိုနုပျိုသောသရက်ပင်၏။ ဖလာနိ၊ ထို့ကို။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇေယျံ၊ သုံးဆောင်ကုန်ရာ၏။ သေသာနိ၊ သုံးဆောင်အပ်ပြီးသော အသီးမှ ကြွင်းသော အသီးတို့ကို။ ပါတေတွာ၊ ကျစေ၍။ ပစ္စိယော၊ တောင်းတို့ကို။ ပူရေယျံ၊ ပြည့်စေကုန်ရာ၏။ အတ၊ ထိုမှနောက်၌။ အညော၊ အခြားသော။ ပုရိသော၊ သည်။ တံ၊ ထိုနုပျိုသော သရက်ပင်ကို။ ဖရသုနာ၊ ပေါက်ဆိန်ဖြင့်။ ဆိန္ဓေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ တေန၊ ထိုယောက်ျားသည်။ အဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏။ အတိတာနိ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဖလာနိ၊ ထို့ကို။ နာသိတာနိ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်။ နေဝ ဟောန္တိ၊ ပဟုတ်ကုန်။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ (ဖလာနိ) စ၊ တို့သည်လည်း။ နာသိတာနိ၊

ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ ဟိ၊ မုနံ။ အတိတာနိ၊ အတိတ်ဖြစ်သော သရက်သီး
 တို့ကို။ မနုဿေဟိ၊ ထိုသည်။ ပရိဘုတ္တာနိ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်ပြီ။ အနာဂတနိ၊
 အနာဂတ်ဖြစ်သော သရက်သီးတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အနိဗ္ဗတ္တာနိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်
 ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ နာသေတံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
 ပန၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ သော၊ ထို သရက်ပင်ကို။ ဆိန္ဒော၊
 ဖြတ်အပ်ပြီ။ တဒါ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဖလာနိယေဝ၊ အသီးတို့သည်ပင်။
 နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အသီးတို့ကိုလည်း။
 အနာသိတာနိ၊ မဖျက်ဆီးအပ်ကုန်။

ပန၊ အန္တယကား။ ရုက္ခော၊ သည်။ အစ္စိန္ဒော၊ မဖြတ်အပ်သည်။ သစေ
 အဿ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ အဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏။
 ပယဝီရသဉ္စ၊ မြေ၏ အရသာကို၎င်း။ အာပေါရသဉ္စ၊ ရေ၏ အရသာကို၎င်း။
 အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ယာနိ ဖလာနိ၊ အကြင် အသီးတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ
 ၏။ တာနိ၊ ထို ဖြစ်ခွင့်ရှိသောအသီးတို့သည်။ နာသိတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
 ဟိ၊ မုနံ။ တာနိ၊ ထို ဖြစ်ခွင့်ရှိသော အသီးတို့သည်။ အဇာတာနေဝ၊ မဖြစ်ကုန်
 သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ဟောန္တိ ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ အနိဗ္ဗတ္တာ-
 နေဝ၊ မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။
 အပါတုဘူတာနေဝ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ပါတု
 ဘဝန္တိ ယထာ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။

ဝေမေဝ၊ လျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ် အစရှိသော
 အပြားရှိကုန်သော။ ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်သည်
 မဟုတ်။ ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်သည်ကား။ န၊
 မဟုတ်။ (ပဇဟတိဝေ၊ ပယ်စွန့်သည်သာ။) ဟိ၊ မုနံ။ ယေသံ ကိလေသာနံ၊
 အကြင်ကိလေသာတို့၏။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ခန္ဓေသု၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့ကို။ အပရိညာ-
 တေသု၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်ကုန်လသော်။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတု၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညာ-
 တတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။
 အဇာတာဝ၊ မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ဇာယန္တိ၊ ကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာ-
 ဝ၊ မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်။ အပါတုဘူတာဝ၊
 ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်။

တရုဏုပ္ပတ္တယ၊ ငယ်သော သားရှိသော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ (သားဖွား
 ပြီးသော မိန်းမ၏။) ပုန၊ တံဖနံ။ အဝိဇာယနတ္ထံ၊ မဖွားခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပိတ-
 ဘေသဇဇဟိပိ၊ သောက်အပ်သော ဆေးတို့ဖြင့်၎င်း။) ဗျာဓိတာနံ၊ အနာရောဂါ

ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ရောဂဝပသမတ္ထံ၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုးငှါ။ ပိတဘေသဇ္ဇေဟိ စာပိ၊ ၎င်း။ အယမတ္ထော၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘာဝေ-
တဗ္ဗော၊ ထင်စွာ ဖြစ်စေထိုက်၏။

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ယေ ကိလေသော၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ၊
ထို ကိလေသာတို့ကို။ အတိတာတိဝါ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ အနာဂတတာတိဝါ၊ တို့ဟူ၍
၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိဝါ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ စ၊ ထိုသို့ပင် မဆို
ထိုက်ပါကုန်သော်လည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကိလေသော၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ မပယ်
စွန့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဇဟတိဝေ၊ ပယ်စွန့်သည်သာ။) ပန၊ စင်စစ်ကား။
မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ယေ ကိလေသော၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ၊ ထို မဂ်သည်
ပယ်အပ်သောကိလေသာတို့ကို။ သန္နာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာ-
နန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဥပါဒိန္နန္တော မဖက် သက်သက်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။
ကိလေသေယေဝ၊ ကိလေသာတို့ကိုသာ။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်သည်ကား။ န၊
မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယေ ဥပါဒိန္နန္တော၊ အကြင် ဥပါဒိန္နန္တောတို့သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေဝိ၊ ထို ဥပါဒိန္နန္တောတို့ကိုလည်း။ ပဇဟတိယေဝ၊
ပယ်စွန့်သည်သာ။ စ၊ သာဓကကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန၊ ပေ။ ဧတ္ထေတေ
နိရုဇ္ဈန္တိတိ၊ အစရှိသော။ တေ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ပိ၊
သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [စူဠနိဗ္ဗေသ၊ ပါရာယနဝဂ်၊ အဓိတမာဏဝ ပုစ္ဆာ
နိဗ္ဗေသ။] သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊
အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်၏။ နိရောဓေန၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သတ္ထ၊ ခုနစ်ပါးကုန်
သော။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့ကို။ ဝုပေတွာ၊ ထား၍။ အနမတဂ္ဂေ၊ သော။ သံသာရေ၊
သံသရာ၌။ နာမဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဂ္ဂပဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ယေ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဧတ္ထေ၊ ဤ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤ
ခန္ဓာတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဝိတ္တာရော၊ ကိ။
(ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပါဒိန္နတောစ၊ ဥပါဒိန္န
ဖြစ်သော ခန္ဓာမှ၎င်း။ အနုပါဒိန္နတောစ၊ အနုပါဒိန္နဖြစ်သော သင်္ခါရမှ၎င်း။
ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။

ဥပါဒိန္နတော စ။ ။ဥပါဒိန္န အရ မိမိ၏၎င်း၊ သူတပါးတို့၏၎င်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရ၏။
အနုပါဒိန္နအရ ခန္ဓာကိုယ်မှ ပြင်ပဖြစ်သော သင်္ခါရတရား ရ၏။ [ပရဿ ခန္ဓေပိ အနုပါဒိန္န-
သင်္ခါရေပိ ပဿတိ။] ပေ။ သစေ ပနဿ ဗဟိဒ္ဓါ သမ္ပာနကာလေ ဝိပဿနာမဂ္ဂေန သဒ္ဓိ-
ဆဋ္ဌယတိ။ ဝေ အဗျတ္တံ အဘိနိဝိသိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။—အဋ္ဌသာလိနီ၊ လောကုတ္တရ
ကုသလ ပကိတ္တကကတာ။]

ပန၊ ဆက်။ ဘဝဝသေန၊ ဘဝနှင့် စပ်သဖြင့်။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ အပါယဘဝတော၊ အပါယ်ဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သုဂတိဘဝေ ကဒေသတော၊ သုဂတိဘဝတစ်တံမှ။ (ဝုဋ္ဌာတိ)။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သုဂတိကာမဘဝတော၊ သုဂတိ ကာမဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရူပါရူပဘဝတော၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ။ သဗ္ဗဘဝေဟိ၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့မှ။ ဝုဋ္ဌာတိယေဝ၊ ထသည်သာ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

အထ၊ ထိုသို့ မဂ်က ကိလေသာတို့ကို ပယ်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ခွံ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ အနုပ္ပန္နကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကထံဝါ၊ အဘယ်သို့လျှင်လည်း။ ဝါ၊ အဘယ်အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္န ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်တံ့ခြင်းငှါ။ (ဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မဂ္ဂပုဂ္ဂတ္တိယာ ဝေ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်ပင်။ [ရှေးနိဿယ၌ “မဂ်ဖြစ်ခြင်းငှါ သာလျှင်” ဟု အနက်ပေး၏။ မဂ္ဂက္ခဏေပုဒ်က လိုက်လာသောကြောင့် ထိုအနက်မသင့်။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပါဒါယ ဌိတိယာတို့နှင့် အရတူအောင် အဘိန္နဝိသေသန အနက်ကိုသာ ပေးလိုက်ပါသည်။] (အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဘာဝနာ ဟောတိ၊ ၏။) ဥပ္ပန္နာနံ ဌိတိယာ ဘာဝနာဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ အဖြေကို ဆိုဦးအံ့။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ (ဝုစ္စတိ ဌိတိယံ) ဝါ၊ သည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗတ္တာ၊ မဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နောနာမ၊ အနုပ္ပန္နမည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ၌ အနုပ္ပန္နဟုဆိုအပ်၏။) ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ အနာဂတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ မရောက်အပ်သော။ ဝါ မရောက်အပ်ဘူးသော။ ဌာနံ၊ အရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍သော်၎င်း။ အနန္တဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ မခံစားအပ်သော။ ဝါ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုဘဝိတော၊ ခံစားရ၍သော်၎င်း။ ဝတ္တာရော၊ ပြောဆိုသူတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) (မယံ၊ ငါတို့သည်။) အနာဂတဌာနံ၊ မရောက်အပ်သော အရပ်သို့။ အာဂတ၊ ရောက်ရကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အနန္တဘူတံ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုဘဝါမ၊ ခံစားရကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တာရော၊ ဘဝန္တိ)။

[အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယကိုဖြေပြီး၍၊ ဥပ္ပန္နာနံ ဌိတိယာကိုဖြေလိုသောကြောင့် ယာ စဿ-စသည်မိန့်။] စ၊ အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ၏ အဖြေမှတစ်ပါး၊ ဥပ္ပန္နာနံ ဌိတိယာ၏အဖြေကား။ အထ၊ ထိုမဂ်၏။ ယာ ပဝတ္တိ၊ အကြင် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယမေဝ၊ ဤမဂ်၏ဖြစ်ခြင်းသဏ္ဌိပင်။ ဌိတိနာမ၊ တည်တံ့ခြင်းမည်၏။

ဣတိ၊ ကြောင့်၊ ဌိတိယာ၊ တည်တံ့ခြင်းငှါ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ လျှင်။ တေဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ လောကုတ္တရမဂ္ဂ-
 က္ခဏေ၊ ၌။ ဣဒံ ဝိရိယံ၊ ဤ ဝိရိယသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 မ္မောနံ အနုပ္ပါဒါယာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ နာမာနိ လဘတိ။
 အယံ၊ ဤ ကဏာသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ သမ္မပ္ပဓာန ကဏာ၊
 သမ္မပ္ပဓာနဝိရိယကို ဆိုရာဆိုကြောင်းစကား တည်း။ ဧဝံ၊ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ္တန္တ
 ဘာဇနီယနည်း၌။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကော၊ ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊
 တို့ကို။ နိဗ္ဗိဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၀၈။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ နည်း၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊
 အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနာနိ၊ ထိုကို။ ဓမ္မသင်္ဂဏီယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်၌။ ဝိဘတ္တဿ၊ ဝေဉာန်အပ်ပြီးသော။ ဒေသနာနယဿ၊ ဒေသနာ
 တော်နည်း၏။ မုခမ္ဘမေဝ၊ အမြှင်မျှကိုသာ။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူလျက်။
 နိဗ္ဗိဋ္ဌာနိ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ နယ-
 ဘေဒေါ၊ နည်းအထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ကတံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်
 သနည်း။ တာဝ၊ ဒုတိယသမ္မပ္ပဓာန် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌေ၊ သော။)
 ပဌမ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ ပဌမသမ္မပ္ပဓာန်၌။ (ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 မ္မောနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ စသော ပဌမ သမ္မပ္ပဓာန်၌။) သောတာပတ္တိ-
 မဂ္ဂေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌။ ဈာနဘိနိဝေသေ၊ ဈာနဘိနိဝေသ၌။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ
 နှလုံးသွင်းအပ်သောဈာန်၌။ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၎င်း။ သုဒ္ဓိကသုည-
 တာ၊ သုဒ္ဓိကသုညတာ၎င်း။ သုညတပဋိပဒါ၊ သုညတ ပဋိပဒါ၎င်း။ သုဒ္ဓိက-
 အပ္ပဏီဟိတာ၊ သုဒ္ဓိကအပ္ပဏီဟိတာ၎င်း။ အပ္ပဏီဟိတပဋိပဒါ၊ အပ္ပဏီဟိတ
 ပဋိပဒါ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေသု၊ ဌာနေသု၊ ဤ ပါဠိ
 ရပ်တို့၌။ ခွိန္နံ၊ ခွိန္နံ၊ နှစ်ပါးနှစ်ပါးကုန်သော။ စတုက္ကပဉ္စကနယာနံ၊ စတုက္ကနည်း၊
 ပဉ္စကနည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ နယာ၊
 နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေသေသုပိ၊ ပဌမသမ္မပ္ပဓာန်မှကြွင်းသော သမ္မပ္ပဓာန်
 တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အဘိနိဝေသေသု၊ ဈာနဘိ-
 နိဝေသတို့၌။ ဒေ နယသတာနိ၊ နှစ်ရာသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊
 ထိုနှစ်ရာသောနည်းတို့သည်။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အဓိပတိဟိ၊ အဓိပတိ

တို့ဖြင့်။ စတုဂ္ဂုဏ်တာနိ၊ လေးပါးတို့ဖြင့် မြောက်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာနိ၊
ဖြစ်ကုန်လသော်။) အဋ္ဌ(နယသတာနိ)၊ ရှစ်ရာသောနည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။
ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သုဒ္ဓိကာနိ၊ အဓိပတိ မဖက်၊ သက်သက်ကုန်သော။ ဒေဒ္ဒ(နယသ-
တာနိ)၊ တို့၎င်း။ သာဓိပတိနိ၊ အဓိပတိလေးပါးတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ
(နယသတာနိ)၊ ရှစ်ရာသောနည်းတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသည်လည်း။
နယသဟဿံ၊ နည်းတထောင်သည်။ ဟောတိ၊ ဒုတိယသမ္ပပ္ပဓာနာဒိသု၊ ဒုတိယ
သမ္ပပ္ပဓာန်အစရှိသည်တို့၎င်း။ သုဒ္ဓိကသမ္ပပ္ပဓာနေစ၊ သုဒ္ဓိကသမ္ပပ္ပဓာန်၎င်း။
တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ဥ။ ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊
ငါးထောင်သော နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ သောတာပတ္တိ-
မဂ္ဂေ၊ ဥ။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
သေသမဂ္ဂေသု၊ တို့၎င်းလည်း။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ကုသလဝသေနေဝ၊ ကုသိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသတိ နယသဟဿာနိ၊
နှစ်သောင်းသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဝိပါကေပန၊ ဝိပါကဉ္စကား။ သမ္မ-
ပ္ပဓာနေဟိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကဝါရော၊ ဝိပါကဝါရကို။ န ဂဟိတော၊ ယူတော်မမူအပ်။
ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတေ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ သမ္မ-
ပ္ပဓာနာနိ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကတ္တရာနေဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်၊ သီးခြား
ထုတ်အပ်သော လောကုတ္တရာတို့ကိုသာ။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၂၇။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆက နည်း၌။ ပါဠိအနုဿာရေနေဝ၊
ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်။ သမ္ပပ္ပဓာနာနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိ-
တာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။
အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ၊
ဤ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝိရိယတို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ
စသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။
ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာနေဝ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ
တို့ချည်းသာတည်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊
ကား။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သောဟိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂဟေတု-
ကာနိ၊ မဂ္ဂဟူသောဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝိမံသံ၊ ပညာကို။ ဧဇ္ဇေကံ၊ အကြီးအက

ကို။ ကတု၊ ခြံ။ မဂ္ဂဘာဝနာကာလေ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိ၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း ရှိကုန်၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒဟူသော အကြီးအကဲ၊ စိတ်ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာ အခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနိတို့ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။

ပန၊ ကား။ ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဝိရိယဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ (မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ ဌံ။) အညဿ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်အမည်ရသော ဝိရိယမှ အခြားသော။ ဝိရိယဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ မဂ္ဂါဓိပတိနိတိဝါ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနိတို့ဟူ၍၎င်း။ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတိဝါ၊ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ အတိတာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကေရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ [မဂ်၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်က အတိတ်စသည် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။] ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။

ဣတိဓံ၊ ဤသို့။ ဧတသ္မိံ* ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ဤပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌။ နိဗ္ဗတ္တိတ- (နိဝတ္တိတ) လောကုတ္တရာနေဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်၊ အသီးအခြား ထုတ်အပ်သော လောကုတ္တရာတို့သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနာနိ၊ တို့ကို။ ကထိတာ- နိ၊ တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တဘာဇနီယသ္မိံ* ယေဝ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ နည်း၌သာ။ လောကီယ လောကုတ္တရ မိဿကာ၊ ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ဧကေတော်မူ အပ်ကုန်ပြီ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ ပဉ္စာပုစ္ဆကေသု ပန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းတို့၌ကား။ လောကုတ္တရာယေဝ၊ လောကုတ္တရာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ ကထိတာ)။ ဣတိဓံ၊ ဤသို့။ အယံ သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေါပိ၊ ဤ သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်းကိုလည်း။ ဧ ပရိဝုဇ္ဈိ၊ သုံးပါးသော ပြောင်းလဲခြင်းရှိအောင်။ နိဟရိတော၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍သာလျှင်။ ဘာဇေတော၊ အကျယ် ဝေဘန်တော်မူ၍။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်းအဖွင့်ပြီး၏။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တကာဇနိယအဖွင့်

၄၃၁။ ဣဒ္ဓါနိ၊ သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
နန္တရေ၊ ထိုသမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။)
ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘဂေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း၌။ စတ္တာရောတိ၊ သဒ္ဓါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊
တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒါတိ ဧတ္ထ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါဟူသော ဤပါဌ၌။ (ဝစနတ္ထော ဝေ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော)။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိ မည်၏။ သမိဇ္ဈတိ၊
ပြီးစီးတတ်၏။ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီးတတ်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။
တောယ၊ ဤသဘောတရားဖြင့်။ သတ္တာ၊ ထိုသည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊
ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ထိုးပိုးကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်မြတ်ကုန်သည်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိပါ၊ ဤအနက်ကြောင့်လည်း။ ဣဒ္ဓိ၊
ဣဒ္ဓိ မည်၏။

ပဌမေန အတ္ထေန၊ ပဌမကတ္တားအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ ပြီးစီးသောအကျိုး
တရားသည်ပင်။ ပါဒေါ၊ အဘို့အစုတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးသော အကျိုးတရား
သည်ပင် အဘို့အစု။ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသော၊ ပြီးစီးသော အကျိုးတရားအစု။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။ ဒုတိယေန အတ္ထေန၊ ဒုတိယကရိုဏ်းအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊

ဣဒ္ဓိ။ ။ပြီးစီးခြင်းအနက်ဟောဣဓာတ်၊ တိပစ္စည်း၊ ထို့ကြောင့် “သမိဇ္ဈတိ” ဟု
ဖွင့်သည်။ “သမိဇ္ဈတိ”အရ ပြည့်စုံခြင်း၊ ကုလိန္ဒြယ်ခြင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ယူမည်စိုး၍
“နိပ္ပဇ္ဇတိ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်သည်။ “ကိစ္စတစုံတရာ၏ ပြီးစီးထမြောက်ခြင်း
အနက်ကို ယူပါ” ဟုလို။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ။ ။ပဌမနည်းဝယ် ဣဒ္ဓိကို အဋ္ဌကထာအတိုင်း ကတ္တုသာနေ ပြုပါ။
“ပါဒသဒ္ဓ္မသ ကော ကရုဏမေဝတ္ထော ဝုတ္တော” ဟု ဋီကာဆိုသောကြောင့် “ပါဒ”
သဒ္ဓါကိုကား “ပဇ္ဇန္တိ ဧတေနာတိ ပါဒေါ” ဟု ကရုဏသာနေ ပြုရ၏။ ဤသို့ ဝစနတ္ထ
ပြုရသော်လည်း အဘိဓမ္မေယျတ္ထ ဟောနက်မှာ ကောဋ္ဌာသအနက်သာတည်း။ ထို့ကြောင့်
“ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးထမြောက်သော
တန်ခိုးအဘို့အစု။] ဥပမာ—ပဌမဈာန်ရအောင် အားထုတ်သူအတွက် ပြီးစီးထမြောက်
သော ပဌမဈာန်သည် တန်ခိုးလည်း ဟုတ်၏။ တန်ခိုးအများတို့တွင် တဘို့တစုလည်း
ဟုတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဌမဈာန်ကို “ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

ဒုတိယ တနည်း။ ။ဒုတိယနည်း၌ ဣဒ္ဓိကို ကရုဏသာနေပြု၍ အလွန်ကြီးပိုး
ကြောင်းဖြစ်သော ပဌမဈာန်စသောတန်ခိုးကို ယူပါ။ “ပါဒ” ကိုလည်း ကရုဏသာနေပင်
ပြု၍ အထက်အထက်တန်ခိုးသို့ ရောက်ကြောင်းဟု အနက်မှတ်ပါ။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြည့်စုံ
ပိုးတိုး အထက်အထက်တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံဖြစ်သော အောက်အောက်
တန်ခိုး။] ဥပမာ—ပဌမဈာန်ကိုရအောင် အားထုတ်ရာ၌ ဥပစာရဈာန်သည် အထက် ပဌမ
ဈာန်တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံဖြစ်၍ ဣဒ္ဓိပါဒအမည် ရနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ပြည့်စုံခြင်း၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံတည်း။ လုဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြည့်စုံခြင်း၏ အခြေခံ။
 ပါဒေါတိ၊ ပါဒေါဟူသောပုဒ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာအခြေခံတည်း။ အဓိကမ္မ-
 ပါယော၊ လုဒ္ဓိကိုရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။
 (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုအကြောင်းရင်းအခြေခံဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဥပရူပရိဝိသေသသခါတံ၊ အထက်အထက်၌ အကျိုးထူးဟု ဆိုအပ်သော။ လုဒ္ဓိံ၊
 ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဝါ၊ တန်ခိုးသို့။ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ပါဒေါတိ၊ ပါဒဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊
 အကျယ်မှရှေးဦးစွာ။ စတ္တာရော လုဒ္ဓိပါဒါတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ အတ္ထော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

လုဒ္ဓါနိ၊ လုဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးကို အကျဉ်းပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တေ၊ ထို လုဒ္ဓိပါဒ်
 တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ (လေးပါးခွဲ၍)။ ဒသေတု၊ ပေ။
 အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ၊ ထိုဣဓ ဘိက္ခု အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။
 ဣမသ္မိံ သာသနော၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဘာဝေတိ ၌စပ်။) ဆန္ဒသမာဓိ-
 ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာကတန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အဝယဝတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။)
 ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သမာဓိ၊ ဆန္ဒဟူသော
 အကြောင်းရှိသော သမာဓိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒာဓိကော၊ လွန်ကဲသောဆန္ဒ
 ရှိသော။ သမာဓိ၊ တည်း။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ လွန်ကဲသောဆန္ဒရှိသော သမာဓိ။ တေ၊
 ဤ ဆန္ဒသမာဓိဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ကတ္ထုကမ္ပတာဆန္ဒ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏
 အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒကို။ (လုဒ္ဓိပါဒ်ကိုရလိုသော ဆန္ဒကို။) အဓိပတိံ၊ အကြီး
 အကဲကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိဿ၊ ရအပ်သောဈာန်သမာဓိ၏။ ဝါ၊
 ကို။ အဓိဝစနံ၊ အထက်၌ဖြစ်သောသဒ္ဓါတည်း။ ဝါ၊ ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။

ဆန္ဒသမာဓိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကောကိုကြည့်၍ ဟေတုက
 ပုဒ် သို့မဟုတ် အဓိကပုဒ်ကြေသော သမာသ်ဟု ထင်ဘွယ်ရှိ၏။ သို့သော် ဋီကာ၌ “ဆန္ဒာ-
 ဓိပတိ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိတိ အဓိပတိသဒ္ဓလောပံ ကတ္တာ သမာသော ဝုတ္တော”ဟု
 မိန့်သောကြောင့် အဓိပတိပုဒ်ကြေသော ပုဗ္ဗပဓ ဥတ္တရပဓလောပ တပျရိသ် သမာသ်
 ဟု မှတ်ပါ။

ဤ လုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် အဓိပတိတပါးပါးရှိသော တရားများ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင်
 “ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဓိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိမသိဒ္ဓိပါဒ်”ဟု အဓိပတိပစ္စည်းတပ်သော
 တရားတို့ကို ရွှေ့ကပြထားသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဋီကာ၌ “ဆန္ဒာဓိပတိ” စသည်ဖြင့်
 အဓိပတိပုဒ်ကြေသော သမာသ်ဟု ပြသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဆန္ဒာဓိပတိရှိသော
 သမာဓိ”ဟု ဆိုလျှင် ထို သမာဓိ၏ အရင်းခံသည် ကတ္ထုကမ္ပတာဆန္ဒ ဖြစ်ကြောင်း
 သိသာ၏။ သို့မဟုတ် ထိုသမာဓိ၌ ဆန္ဒလွန်ကဲကြောင်း သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်
 ကို ပြသောအားဖြင့် “ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒာဓိကော ဝါ”ဟု မိန့်သည်။

ပဓာနဘူတာ၊ အမြတ်ပဓာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ထိုထိုအကျိုး ထူးကို စီမံတတ်သော တရားတို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော သင်္ခါရတို့။ တေ၊ ဤ ပဓာနသင်္ခါရာဟူသော သဒ္ဓါသည်။ စတုကိစ္ဆသမာဓကဿ၊ ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနဝိရိယဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ အဓိ-ဝစနံ၊ တည်း။ ဝါ၊တည်း။ သမန္နာဂတန္တိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိနာစ၊ ဆန္ဒာဓိပတိ ရှိသော သမာဓိနှင့်၎င်း။ ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ၊ ပဓာနဖြစ်သော ထိုထိုအကျိုး ထူးကို စီမံတတ်သော တရားတို့နှင့်၎င်း။ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော။ (ဣဒ္ဓိပါဒံ ဌိဝပ်။)

ဣဒ္ဓိပါဒန္တိ(ပဒဿ)၊ ၎င်း။ (အတ္ထော ဌိ ဝပ်။) နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန၊ နိပ္ပတ္တိ-သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ဣဇ္ဈနကဋ္ဌေနဝါ၊ ပြီးစီးခြင်းအနက်ကြောင့်၎င်း။ [ရွှေ၌ ဖွင့်အပ်သော “ဣဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတိ နိပ္ပဇ္ဇတိ” အနက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] တောယ၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာ-ယေနဝါ၊ ဤပရိယာယ်ကြောင့်၎င်း။ [ရွှေ၌ ဖွင့်အပ်ခဲ့သော “ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပေ။ ဥက္ကံသ-ဂတာ ဟောန္တိ” အတိုင်းပင်တည်း။] ဣဒ္ဓိတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ ဥပစာရဇ္ဈာနာဒိကုသလစိတ္တ-သမ္ပယုတ္တာနံ၊ ဥပစာရဈာန် အစရှိသော ကုသိုလ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန် သော။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန သင်္ခါရာနံ၊ ဆန္ဒာဓိပတိရှိသော သမာဓိ၊ ထိုထိုအကျိုး ထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝိရိယတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊

ပဓာနသင်္ခါရာ။ ။ ပဓာနကို ကေစိဆရာတို့က “ဝိရိယ”ဟု ဖွင့်ကြ၏။ မူလဋီကာ ဆရာကား အထဝါ တက်၍ “သေဋ္ဌဘူတာ”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက် ပေးလိုက်ပါသည်။ အမြတ်ပဓာန ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ဥပ္ပန္နပါပကကို ပယ်ခြင်းစသော ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့်တည်း။ ဝိရိယတပါးတည်း ဖြစ်ပါလျက် “သင်္ခါရာ”ဟု ဗဟုဝုစံဆိုခြင်းမှာလည်း ထိုကိစ္စ ၄-ပါးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် ပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ကေစိဝါဒ၌ ပဓာနအရ အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယကိုသာယူလျှင် ဆန္ဒသမာဓိ၊ စိတ္တသမာဓိ၊ ဝိမံသာသမာဓိတို့နှင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကွဲသော်လည်း ဝိရိယ သမာဓိ၌ကား ဝိရိယချည်းဖြစ်နေသောကြောင့် အနက်အဓိပ္ပါယ် မကွဲဘဲ ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ ကေစိဝါဒကို မှန်သက်၍ “အထဝါ”ဟု တမျိုး ဖွင့်ရသည်ဟု မှတ်ပါ။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဆန္ဒသမာဓိနှင့် ပဓာနသင်္ခါရတို့က အရကွဲသောကြောင့် “ဆန္ဒသမာဓိနာ စ ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ”ဟု ခွန် ဝါကျဖြင့် ဖွင့်သည်။

ဣဒ္ဓိပါဒံ။ ။ “စိတ္တစေတသိကဏသိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အရ ကြွင်းသော စိတ် စေတသိက် အစုကို ယူရသည်။ “ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ”ဟု ဆိုခဲ့ သောကြောင့် ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝိရိယတို့ကို သေသ၏ အပါဒါန် အဖြစ်ဖြင့် ခံပါ။

တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပါဒဘူတံ၊ အခြေခံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိ၊ ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယတို့မှ ကြွင်းသောစိတ်စေတသိက အစုကို။ (ဘာဝေတိ၊ ၏။) ဣတိအတ္ထော၊ အနက်။

ဟိ၊ မှန်။ (ပါဒအရ “သေသစိတ္တစေတသိကရာသိ”ကို ယူခြင်းသည် မှန်၏။) ပရတော၊ နောက်၌။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ တထာဘူတဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ။ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဣမိနာ အတ္ထေန၊ ဤအနက်နှင့်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသေသုပိ၊ ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ်မှ ကြွင်းသော ဝီရိယဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီရိယဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဆန္ဒံကို။ အဓိပတိံ ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိတု၊ ၍။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ၊ ရအပ်သော သမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထောယထေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဝီရိယံကို။ ပေ။ စိတ္တံကို။ ပေ။ ဝီရိယံ၊ ကိ။ အဓိပတိံ ၊ ကိ။ ကရိတု၊ ၍။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ၊ ကိ။ ဝီရိယသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုစ္ဆတိ၊ ဟောတော် မူအပ်၏။ ဣဒါနိ၊ ဣဓ ဘိက္ခု အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဆန္ဒသမာဓိအာဒိနိ၊ ဆန္ဒသမာဓိ အစရှိကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ထို့ကို။ ဘာဇေတွာ ဒသေတုံ ကထဉ္စ ဘိက္ခုတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ၊ ထိုကထဉ္စ ဘိက္ခုအစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဆန္ဒံစေ ဘိက္ခု အဓိပတိံ ကရိတု၊ အံ (ပဒဿ)၊ ၏။ (အတ္ထော ဌိစပံ။) ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကိ။ အဓိပတိံ ၊ မိမိနှင့်စပ်သော တရားတို့၏ အရှင်

ဆက်ဦးအံ့—ပြအပ်ခဲ့သော ဝိဂ္ဂိုဟ် ၂-မျိုးနှင့်အညီ ဥပစာရဈာန် အစရှိသော တရား ထူးတို့သည် ပြီးစီးထမြောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ပြည့်စုံကြွယ်ဝကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း ဣဒ္ဓိအမည် ရကြ၏။ ထိုဣဒ္ဓိ၏ တရားကိုယ်မှာ ဥပစာရဈာန် အစရှိသော ကုသိုလ် စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဆန္ဒစေတသိက၊ သမာဓိစေတသိက၊ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝီရိယစေတသိကတို့တည်း။ ထိုဣဒ္ဓိ အမည်ရသော စေတသိက ၃-ပါးမှကြွင်းသော စိတ် စေတသိက အစုကို ပါဒအရ ယူပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဣဒ္ဓိပါဒ်-၌ ပါဒအရ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိကို ယူ၍ ထို စိတ် စေတသိက အစုဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုပင် ဣဒ္ဓိပါဒအရ ယူထားသော်လည်း ထိုခန္ဓာ ထိုက ၄-မျိုး မပြားနိုင်သောကြောင့် “စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် မသင့်ရကား ပါဒသဒ္ဓါကို အခြေခံအကြောင်း ဥပါယ အနက်ဟောဟု ယူ၍ အကြောင်း ဖြစ်သော ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကိုသာ “ဣဒ္ဓိပါဒ်”ဟု ခိုကာ၌ ယူသည်။ ဤသို့ယူမူလည်း ဆန္ဒ စသည်တို့က ၄-မျိုးပြားသောကြောင့် “စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ” ဟူသော ပါဠိတော် သွားနှင့် လျော်သည်။ ထို ဆန္ဒစသည်ကြောင့် ရအပ်သော ဥပစာရဈာန် စသည်ကိုကား အကျိုးဣဒ္ဓိပါဒ်အဖြစ်ဖြင့် ယူစေလိုဟန်တူသည်။ [“ဆန္ဒသမာဓိ။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒန္တံ ဧတ္ထ နိဿယတ္ထေပိ ပါဒသဓ္ဓေ ဥပါယတ္ထေန ဆန္ဒာဒိနိ ဣဒ္ဓိပါဒတာ ဝုတ္တာ ဟောတိ” စသော ဋီကာကို ကြည့်ပါ။]

သခင်ကို။ [“အဓိနံ+ပတိ အဓိပတိ” အရ သဒ္ဒတ္ထ။] ဆန္ဒ၊ ကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီး အကဲကို။ ဆန္ဒ၊ ကို။ ဓရံ၊ ဝန်ဆောင်ကို။ ဆန္ဒ၊ ကို။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရွှေသွားကို။ ကတော၊ ရှိ။ [ဇေဋ္ဌကံ ဓရံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံတို့ကား အဓိပတိ၏ ပရိယာယ်တည်း။] သမာဓိံ၊ ကို။ ယဒိ ပဋိလတတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ ယဒိ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စေအံ့။ [ယဒိသည် စေ၏အဖွင့်။] (ဝေံသတိ၊ သောံ။) ဝေံ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ် သော။ အယံ သမာဓိံ၊ ကို။ ဆန္ဒသမာဓိံ နာမ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝီရိယံ စေတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပဓာန သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ တောဝတော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ် ဖြင့်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝယမာနဿ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပဓာနာဘိသင်္ခါရသင်္ခါတံ၊ ပဓာနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။ [စာအုပ် တို့၌ “သင်္ခါတ”ဟု ရှိသည်ကား စတုကိစ္စ၌ မစပ်နိုင်သောကြောင့် မကောင်း၊ ရှေးနိဿယ၌ “သင်္ခါတ”ဟု ရှိ၏။] စတုကိစ္စသာမကံ၊ လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ပြီ။ တဒေကဗ္ဘံ အဘိသညဟိတောတိ (ပဒဿ)၊ ၏။ (အတ္ထော ဌဝပ်) တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော သမာဓိဝီရိယကို။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ရာသိံ၊ အဘို့အစုကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိတိ(ပဒဿ)၊ ၏။ ဧတံ ဝေါဟာရံ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိပဓာန သင်္ခါရဟူသော ဝေါဟာရသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၄၇၃။ ဣဒါနိ၊ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရပုဒ်ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရေတိ၊ ဟူသော။ တေသ္မိံ ပဒသမူဟေ၊ ဤပုဒ်အပေါင်း ၌။ ဆန္ဒာဒိဓမ္မေ၊ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့ကို။ ဘာဇေတွာ ဒသေတုံ တတ္ထ ကတမော ဆန္နေတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တံ၊ ထိုပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထ မေဝ၊ သာ။

ဥပေတော ဟောတီတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိပါဒသင်္ခါတော၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ် သော။ ဓမ္မရာသိံ၊ စိတ် စေတသိက် တရားအစုသည်။ ဥပေတော၊ ဥပေတမည် သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောတရားအစုသည်။ ဟောတိံ၊ [ဥပေတောအရ ဆန္ဒသမာဓိ စသော စေတသိက် တရားအစုကို ယူပါ ဟူလို။] တေသံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ [“သမ္ပယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရား တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော”ဟု ရှိမှ ဆန္ဒာဓိပတိနှင့် လိုက်လျောသည်။] တေသံ ဆန္ဒာဒိဓမ္မာနံ၊ ထိုဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့၏။ [အာဒိဖြင့် ဝီရိယ၊ ဝိတ္တ၊ ဝိမံသ တို့ကို ယူ။] ဣဒ္ဓိ သမိဒ္ဓိတိ အာဒိနိ၊ ဣဒ္ဓိ သမိဒ္ဓိ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံး စုံသော ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဝေဝစနာနေဝ၊ နိဗ္ဗတ္တိပုဒ်၏ ဝေဝစ ပရိယာယ်

စကားလွယ်တိုသာကောင်း။ ဧဝံ သန္တပိ၊ ဤသို့ နိပုတ္တိပုဒ်၏ ဝေဝုဇ်ပရိယာယ်
 စကားလွယ်ဖြစ်သော်လည်း။ ဣဇ္ဈနကဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော
 အနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိမည်၏။ သမ္ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိတည်း။
 သမိဒ္ဓိ၊ ပြည့်စုံသောဣဒ္ဓိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ ဣဒ္ဓိ
 ပုဒ်ကို။ ဝစိတံ၊ တိုးပွားစေအပ်ပြီ။

ဣဇ္ဈနာကာရော၊ ပြီးစီးခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ဣဇ္ဈနာ၊ ဣဇ္ဈနာ
 မည်၏။ သမိဇ္ဈနာတိ၊ ကား။ ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ ဣဇ္ဈနာပုဒ်ကို။
 ဝစိတံ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ပါတုဘာဝဝေသန၊
 ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ လဘနံ၊ ရခြင်းသည်။ လာဘော၊ လာဘမည်၏။
 ပရိဟိနာနမ္ပိ၊ ယုတ်လျော့သော ဆန္ဒဒွိပါဒ် အစရှိသည်တို့၏လည်း။ [အပိဖြင့်
 “အပရိဟာန”ကို ငဲ့သည်။] ဝိရိယာရမ္မဝေသန၊ ဝိရိယကို အားထုတ်ခြင်း၏
 အစမ်းဖြင့်။ ပုန၊ ဖန်။ [ပဋိ၏အဖွင့်။] လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဋိလာဘော၊
 ပဋိလာဘမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပသဂ္ဂေန၊ ပတိဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ လာဘ
 ပုဒ်ကို။ ဝစိတံ။ ပတ္တိတိ၊ ကား။ အဓိကမော၊ ရခြင်းတည်း။ [“ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်း”ဟု
 သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်သော်လည်း “ရခြင်း”ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူပါ-ဟူလို။] အပရိဟာန-
 ဝေသန (အပရိဟိနဝေသန)၊ မယုတ်လျော့ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (မယုတ်လျော့
 နိုင်အောင်)။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရခြင်းတည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပတ္တိ၊ မည်၏။ ဖုသနာတိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဖုသနာ၊ ရခြင်း
 ဟူသော တွေ့ထိခြင်းတည်း။ [ဇာယသဘောအားဖြင့် ဖုသနဖြစ်သည် မဟုတ်၊
 ရခြင်းကိုပင် “တွေ့ထိခြင်း”ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။] သစ္စိကိရိယာတိ၊ ကား။ ပဋိ-
 လာဘသစ္စိကိရိယာ၊ ရခြင်းဟူသော မျက်မှောက်ပြုခြင်းပင်တည်း။ ဥပသမ္ပဒါ-
 တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဥပသမ္ပဒါ ဝေ၊ ရခြင်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းပင်တည်း။
 ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာတူတဏှာတိ၊ ကား။ တေန အာကာရေန၊ ထို ပြီးစီးခြင်းဟူသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘူတဏှ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေ ဆန္ဒာဒိဓမ္မေ၊ ထိုဆန္ဒ
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ဌိတဏှ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဣတိအတ္တော၊ နက်။ ဝေဒနာကုန္ဒောတိ အာဒိဟိ၊ ဝေဒနာကုန္ဒော အစရှိသော
 ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒယော၊ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့ကို။ အန္တောကတွာ၊
 အတွင်းပြု၍။ စတ္တာရောပိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ကထိတာ၊
 အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ခမ္မေတိ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ အဂ္ဂ/ကုန္ဒေ၊
 ထိုနာမ်ခန္ဓာတို့ကို။ (အာသေဝတိဉ္စစပ်။) ဝါ၊တနည်း။ ဆန္ဒာဒယော၊ ကုန်သော။
 တယော၊ ကုန်သော။ (တေ)ဓမ္မေ၊ ထို တရားတို့ကို။ (အာသေဝတိ ဉ္စစပ်။)
 ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ အာသေဝတိတိ

အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ ဂုတ္တတ္ထာနေဝ၊ သာ။ သေသ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ-
သုပိ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသမှ ကြွင်းသော ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ အစရှိသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသတို့
၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ)
ကံ၊ အဘယ်ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး
တည်း။ (တ္ထောဝတာ၊ဖြင့်။) စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ မတ္တက-
ပ္ပတ္တံ၊ အသွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာနိုးကို။ (ဘဂဝတာ)
ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ဆန္တံ၊ ဆန္ဒကို။ အဝဿယတိ၊ မှီခို၏။ (အခြေခံပြု၏။) ကတ္ထုကမ္ပတော ကုသလ-
ဓမ္မစန္ဒနော၊ လောကုတ္တရာတရားကို ပြုခြင်းငှါအလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဓမ္မစန္ဒနကြောင်း၊ အတ္တနိပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုး၏ ပြီးစီး
ခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ (ရှိရိုးထုံးစံ ဖြစ်လျှင်။) အဟံ၊ ငါသည်။
လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗုတ္တေဿာမိ၊ ဖြစ်စေအံ့။ (မဖြစ်မနေ၊ ဖြစ်အောင်
ပြုအံ့။) မယံ၊ ငါ၏။ ဧတဿ၊ ဤလောကုတ္တရာတရားကို။ နိဗ္ဗုတ္တနေ၊ ဖြစ်စေ
ခြင်း၌။ ဘာဓော၊ လေးလံသောတာဝန်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္တံ၊ ကို။
ဇေဋ္ဌကံ၊ ကို။ ဆန္တံ၊ ကို။ ဓရံ၊ ပဓာနကို။ ဆန္တံ၊ ပုဗ္ဗကံ၊ ကို။ ကတု၊ ပြု၍။
လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု)။ ဝိရိယံ၊
ဝိရိယကို။ ပေ။ စိတ္တံ။ ပေ။ ပညံ။ ပေ။ နိဗ္ဗုတ္တေတိ။

ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (နိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ဖြစ်စေသနည်း။) ဟိ၊ အဖြေကား။ စတုသု၊
လေးယောက်ကုန်သော။ အမစ္စပုတ္တေသု၊ အမတ်၏သားကိုသည်။ ဌာနန္တရံ၊
ရာထူးကို။ ပတ္တေတု၊ ဟောင့်တ၍။ ဝိစရန္တေသု၊ လှည့်လည်ကုန်လသော်။
ဧကော၊ တယောက်သော အမတ်သားသည်။ ဥပဌာနံ၊ မင်းကိုဆည်းကပ် စား
ခြင်းကို။ ဝါ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို။ အဝဿယိ၊ မှီခိုအားထားပြီ။ ဤသို့မင်းကို
ဆည်းကပ် စားလျှင် ရာထူးရလိမ့်မည်ဟု ရာထူးရသို့ရန် ဆည်းကပ် စား
ခြင်းကို အမှီပြုသည်။] ဧကော၊ သည်။ သူရဘာဝံ၊ ရဲရင့်သူ၏ အဖြစ်ကို။
(အဝဿယိ၊ မှီခို အားထားပြီ။) ဧကော၊ သည်။ ဇာတိံ၊ အမျိုးဇာတ်ကို။
(အဝဿယိ၊ ပြီ။) ဧကော၊ သည်။ မန္တံ၊ အတိုင်ပင်ကို။ (အဝဿယိ၊ ပြီ။)
ကထံ၊ အဘယ်သို့ မှီခိုအားထားသနည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ဧတသု၊ ထို
လေးယောက်သော အမတ်သားတို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမအမတ်သားသည်။ ဥပ-
ဌာနေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ အပ္ပမာဒကရိတာယ၊ မမေ့မလျော့ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ အတ္တနိပ္ပတ္တိယာ၊ စီးပွား၏ပြီးစီးခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ လဗ္ဗ-
မာနံ၊ ရထိုက်သော။ တေ ဌာနန္တရံ၊ ဤရာထူးကို။ လစ္ဆာမိ၊ ရလိမ့်မည်။ ဣတိ၊
ဤသို့ကြ၍။ ဥပဌာနံ၊ အဝဿယိ။

ဒုတိယော၊ ဒုတိယ အမတ်သားသည်။ (သုရဘာဝံ အဝဿယိ ဌ်စပ်။) ဥပ-
 ဌာနေ၊ ဌံ။ ဝါ၊ ဌံ။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ သင်္ကါမေ၊ စစ်ပွဲသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ၊ ရွှေ့ရှုတည်လသော်။ သက္ကာတံ၊
 ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ (မရဝံ)၊ ခေါ် ပန၊ စင်စစ်
 ကား။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေန်။ ရညော၊ မင်း၏။ ပစ္စန္တော၊ ပစ္စန္တအရပ်သည်။
 ကုပ္ပိယတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့။ (သုပုနိယလတ္တံ့။) တသ္မိံ၊ ထို ပစ္စန္တအရပ်သည်။
 ကုပ္ပိတေ၊ ပျက်စီးလသော်။ ရထရုရေ၊ စစ်ရထားဦး၌။ ဝါ၊ စစ်ရထား၏ရှေ့က။
 ကမ္ပံ၊ သူပုန်နှိမ်မှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဗုဇာနံ၊ မင်းကို။ အာရာဓေတွာ၊ နှစ်သက်
 စေ၍။ ဧတံ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ အာဟရာပေဿာမိ၊ ဆောင်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ကြံ၍။ သုရဘာဝံ၊ အဝဿယိ။

တတိယော၊ တတိယ အမတ်သားသည်။ (ဇာတိံ အဝဿယိ ဌ်စပ်။) သုရ-
 ဘာဝေ၊ ရဲရင့်သူ၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဧကစ္စော၊ သည်။
 ဟိနဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောဇာတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇာတိံ၊ အမျိုးဇာတ်
 ကို။ သောဓေတွာ၊ သုခ်သင်၍။ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ ဒေန္တော၊ ပေးကုန်လသော်။ မယံ၊
 ငါ့အား။ ဒဿန္တိ၊ ပေးကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဇာတိံ အဝဿယိ၊ စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထ
 အမတ်သားသည်။ (မန္တိ အဝဿယိ ဌ်စပ်။) ဧကော၊ အချို့သည်။ ဇာတိမာ၊
 အမျိုးဇာတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ ကောင်းသောဇာတ်ရှိသည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ အမန္တနိယော၊ မတိုင်ပင်အပ်၊ မတိုင်ပင်ထိုက်သည်။ ဟောတိ။
 မန္တေန၊ အတိုင်ပင်ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လ
 သော်။ ဧတံ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ အာဟရာပေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ မန္တိ အဝဿယိ။
 တေ သဗ္ဗေပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အမတ်သားတို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊ အတ္တနော၊
 မိမိ မိမိ၏။ အဝဿယပလေန၊ မှီခို အားထားခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်။ ဌာနန္တရာ-
 နိ၊ ရာထူးတို့သို့။ ပါပုဏိံသု၊ ရောက်ကြကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ဌာနန္တရသို့ ရောက်ကြသော ထိုအမတ်သား လေးယောက်တို့တွင်။
 ဥပဌာနေ၊ ဆည်းကပ်စားခြင်း၌။ အပ္ပမတ္တော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဌာနန္တရံ၊ သို့။
 ပတ္တောဝိယ၊ ရောက်သောအမတ်သားသည်ကဲ့သို့။ ဆန္တံ၊ ကို။ အဝဿာယ၊ ၍။
 ကတ္တုကမ္ပတာ၊ ကုသလဓမ္မစွန္တေန၊ လောကုတ္တရာတရားကို ပြုခြင်းငှါ အလို
 ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဓမ္မစွန္တကြောင့်။ အတ္တ-
 နိပ္ပတ္တိယံ၊ အကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ အဟံ၊ သည်။
 လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာတရားကို။ နိဗ္ဗတ္တေဿာမိ၊ ဖြစ်စေအံ့။ မယံ၊
 ငါ၏။ တေဿ၊ ဤ လောကုတ္တရာတရားကို။ နိဗ္ဗတ္တေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။ ဘာဓော၊
 ထမ်းဆောင်ထိုက်သောတာဝန်သည်။ နတ္ထိံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဆန္တံ ဇေဋ္ဌကံ၊

ဆန္ဒ ဓုရ်၊ ဆန္ဒ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ၊ လောကုတ္တရဓမ္မ နိဗ္ဗတ္တကော၊ လောကုတ္တရာ
 တရားကိုဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) ရဋ္ဌပါလတ္ထေရောဝိယ၊ ရဋ္ဌပါလထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ [မဇ္ဈိမ
 ပဏ္ဍာသပါဠိ၊ ဇရာဝဂ်၊ ရဋ္ဌပါလသုတ်။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်
 ရဋ္ဌပါလထေရ်သည်။ ဆန္ဒ ဓုရ် ကတွာ လောကုတ္တရဓမ္မ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

သုရတာဝေန၊ ရဲရင့်သူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရာဇာနံ အာရာဇေတွာ ဌာနန္တရံ
 ပတ္တောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝိရိယံ ဇေဋ္ဌကံ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (ကောဝိယ)။ သောဏတ္ထေ-
 ရော ဝိယ၊ သောဏထေရ် ကဲ့သို့တည်း။ [အရှင်သောဏထေရ်၏ ဝတ္ထုကို
 ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂစမ္ပကန္တကဉ္စ ဂ္လပါ။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်
 သောဏထေရ်သည်။ ဝိရိယံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဇာတိသမ္ပတ္တိယာ၊ အမျိုးဇာတိ၏
 ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဌာနန္တရံ ပတ္တော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
 (ကောဝိယ)။ သမ္မူတတ္ထေရောဝိယ၊ သမ္မူတထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ [ထေရဂါထာ
 ပါဠိ၊ စတုက္ကနိပါတ၊ သမ္မူတထေရဂါထာ၌ ဂ္လပါ။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊
 ထိုအရှင်သမ္မူတထေရ်သည်။ စိတ္တံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ မန္တံ၊ အတိုင်ပင်ကို။ အဝ-
 သာယ၊ ရှိ။ ပေ။ ဌာနန္တရပုတ္တောဝိယ၊ ရာထူးသို့ရောက်သော အမတ်သားသည်
 ကဲ့သို့။ ဝိမံသံ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (ကော ဝိယ)။ မောဃရာဇာ၊ မောဃရာဇာ
 မည်သော။ ထေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဧကကနိပါတ်၊ ဧတဒ္ဓဂ္ဂ-
 ဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ မောဃရာဇထေရဝတ္ထု။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထို
 အရှင်မောဃရာဇာထေရ်သည်။ ဝိမံသံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရ အစရှိသောတရားတို့တွင်။
 (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့တွင်။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသင်္ခါတာ၊
 ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရ ဝိရိယဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်
 သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ ဣဒ္ဓိတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဣဒ္ဓိပါဒိပိ၊ ဣဒ္ဓိ
 ပါဒိတို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ကား။ သေသာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာန
 သင်္ခါရဝိရိယတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒိယေဝ၊ ဣဒ္ဓိပါဒိတို့ချည်းသာ
 တည်း။ ဝိရိယ။ ပေ။ စိတ္တံ။ ပေ။ ဝိမံသသမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသင်္ခါတာပိ၊ ဝိမံသ၊
 သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ ဟောန္တိ။ ဣဒ္ဓိပါဒိပိ (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ကား။ သေသာ၊
 ဝိမံသ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သောတရားတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ပေ။
 ဣဒ္ဓိပါဒိယေဝ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ အဘေဒမှဇွေးဦးစွာ။ အဘေဒ-
 တော၊ မခွဲမခြား ပေါင်းသောအားဖြင့်။ (တနည်း) အဘေဒတော၊ မရောနှော
 ခြင်းအားဖြင့်။ ကထာ၊ ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ကား။ ဘေဒတော၊ ခွဲခြားခြင်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒော၊ သည်။ လုဒ္ဓိနာမ၊ လုဒ္ဓိမည်၏။ ဆန္ဒဓုရေန၊ ဆန္ဒကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ ထိုသည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊ ပဓာနသင်္ခါရမည်သောဝိရိယ၎င်း။ လူတိ ဓမ္မာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓဝသေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ၌။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ပါဒေါ၊ ပါဒ၌။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ လူတိပိ၊ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိဇေ။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့တွင်ပင်။ သမာဓိ၊ သည်။ လုဒ္ဓိနာမ၊ မည်၏။ သမာဓိဓုရေန၊ ပြုသဖြင့်။ ပေ။ သမာဓိဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒ၎င်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊ ပဓာနသင်္ခါရဟူသော ဝိရိယ၎င်း။ လူတိ၊ ပေ။ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိဇေ။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့တွင်ပင်။ ပဓာနသင်္ခါရော လုဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ ပဓာနသင်္ခါရိဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ လူတိ၊ ဤသို့။ ပေ။ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိဇေ။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဝိရိယ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့တွင်ပင်။ ဝိရိယံ၊ သည်။ လုဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ စိတ္တံ၊ သည်။ လုဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ ဝိမံသာ၊ ပညာသည်။ လုဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ ပါဒေါ၊ ၌။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ၎င်း။ လူတိပိ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိဇေ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဘေဒတော၊ ဆန္ဒ သမာဓိ အစရှိသည်တို့ကို ခွဲခြားခြင်းအားဖြင့်။ ကထာနာမ၊ ဆိုရာဆိုကြောင်းစကားမည်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ ဘေဒကထာ၌။ အဘိနဝံ၊ အသစ်ဖြစ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ။ ဝိဘူတဓာတုကံ၊ ထင်ရှားသောသဘောရှိအောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ကတံ၊ သို့။ (ဂဟိတမေဝ၊ ဝိဘူတဓာတုကံ၊ ကတံ၊ နည်း။) ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒ၎င်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊ ပဓာနသင်္ခါရ၎င်း။ လူတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။ လူမေ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ လုဒ္ဓိပိ၊ ထိုသည်လည်း။ ဟောန္တိ။ လုဒ္ဓိပါဒါပိ၊ ထိုသည်လည်း။ ဟောန္တိ။ သေသာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရမှ ကြွင်းကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ လုဒ္ဓိပါဒါယေဝ၊ လုဒ္ဓိပါဒတို့သာတည်း။ [ဧဝံဖြင့် လုဒ္ဓိအမည်ကိုကုန်။] ဟံ၊ မှန်။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ လူမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတရားတို့သည်။ လူဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်လသော်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ ကုန်သော။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့၌။ သဒ္ဓိံ၊ ယေဝံ၊ တကုသာလျှင်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န (လူဇ္ဈန္တိ)၊ ပြီးစီးကုန်သည် မဟုတ်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်မဟုတ်။ [ဋီကာဖွင့်အတိုင်း “ဟိ ယသ္မာ” ဟု တနည်းပေး၍ “တသ္မာ လူမေ တယော ဓမ္မာ။ ပေ။ လုဒ္ဓိပါဒါယေဝ” ဟု ပြန်လည်ပါ။] ပန၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တကာ စတ္တာရံရာ ခန္ဓာ၊ လူဇ္ဈာနကဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လုဒ္ဓိနာမ ဟောန္တိ။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏

အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါနာမ (ဟောန္တိ)။ ဣဒ္ဓိတိဝါ၊ ဣဒ္ဓိဟူသော အမည်သည်
 ၎င်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒေါဟူသော အမည်သည်၎င်း။ အညဿ၊ ခန္ဓာ
 လေးပါးမှ တပါးသော။ ကဿစိ၊ တစုံတရာသောတရား၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်
 သည်။ န၊ မဟုတ်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ စတုန္နံ၊ ခန္ဓာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ အဓိဝစနံ၊
 တည်း။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယ၎င်း။ ပေ။ စိတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ ပေ။ [“သမာဓိပဓာနသင်္ခါရော-
 တိ” စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ဝိမံသ”ဟု မရိုရ၊
 “ဝိမံသ”ဟု ပဌမန္တရုံပါစေ။] ဝိမံသ၊ ပညာ၎င်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။
 ပဓာနသင်္ခါရော၊ ပဓာနသင်္ခါရ၎င်း။ ဣတိ တယော မဗ္ဗာ ။ပေ။ စတုန္နံ ခန္ဓာနံ-
 ယေဝ အဓိဝစနံ။ [စတုန္နံ ခန္ဓာနံ ၌ ဆန္တု ဝီရိယံ၊ စိတ္တံ၊ ဝိမံသနှင့် သမာဓိ၊ ပဓာန-
 သင်္ခါရဟူသော ဝီရိယတို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။]

အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌
 ဖြစ်သောတရား၊ ဣဒ္ဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော တရားသည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊
 ဣဒ္ဓိ၏ အခြေခံတရားမည်၏။ ပဋိလာဘော ပဋိလာဘော၊ ရအပ်သောတရား၊
 ရအပ်သောတရားသည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အယ
 အတ္ထော၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဥပစာရေနဝါ၊ ဥပစာရဈာန်ဖြင့်သော်၎င်း။
 ဝိပဿနာယဝါ၊ ဝိပဿနာဖြင့်သော်၎င်း။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။
 ပဌမဇ္ဈာနပရိကမ္ပံ၊ ပဌမဈာန်၏ ပရိကမ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်
 မည်၏။ (ပဌမဈာန်ဟူသော ဣဒ္ဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌ အခြေခံဖြစ်သောကြောင့် ဣဒ္ဓိ-
 ပါဒ်မည်၏။) ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ ဣဒ္ဓိမည်၏။ (ဈာန်ရဘို့ရန်
 ပရိကမ်အလုပ်၏ ပြီးစီး ထမြောက်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိမည်၏။) ဒုတိယဇ္ဈာနပရိ-
 ကမ္ပံ၊ ဒုတိယဈာန်၏ ပရိကမ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ မည်၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊
 သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ [ဤအတိုင်း ဖော်ပေးပါ၊ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။]

တတိယ ။ပေ။ စတုတ္ထ ။ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတန ။ပေ။ ဝိညာဏဉ္စာယ-
 တန၊ ပေ။ အာကိဉ္စညာယတန၊ ပေ။ နေဝသညာနာသညာယတနပရိကမ္ပံ၊ နေဝ-
 သညာနာသညာယတနဈာန်၏ ပရိကမ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ နေဝသညာနာ-
 သညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ သောတာ-
 ပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ။
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ သကဒါဂါမိ။ ပေ။ အရ-
 ဟတ္ထမဂ္ဂဿ၊ အရဟတ္ထမဂ်၏။ ဝိပဿနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒေါ နာမ။ အရဟတ္ထမဂ္ဂေါ၊
 အရဟတ္ထမဂ်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။

ပဋိလာဘောနာပိ၊ ရအပ်သော တရားဖြင့်လည်း။ ဒီပေတံ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို
 ပြခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ
 နာမ၊ မည်၏။ (ဒုတိယဈာန်ဟူသော ဣဒ္ဓိ၏ အခြေခံမည်၏။) ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊

သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ တတိယဇ္ဈာနံ၊ ဣဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ (ပဋိလာဘော၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော ရအပ်သော တရားတူးသည်။) ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိမည်သနည်း။ (ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေ့အတ္တိ၌ဖြစ်သောပရိကမ်စသောတရားသည်။) ကေနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ ပါဒမည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ (ပဋိလာဘော၊ သည်။) ဣဇ္ဈာနကဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်ပင်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ (ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ သည်။) ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်ပင်။ [ရှေ့၌ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝေ သဒ္ဓါနှင့် တကွဆိုသည်။] ပါဒေါ၊ မည်၏။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) [ဋီကာ၌ ဝစနသေသော-ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဋိလာဘော၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါတို့ကို ထည့်၍ အနက်ပေးသည်။] ဝေ၊ ဤသို့၊ ဣဇာပိ၊ ဤနည်း၌လည်း။ (အပိစ-ဟုတက်လာသော ဤနည်း၌လည်း။) [ယောဇနာ၌ ဣဇာပိတိ ဘေဒကထာယံ-ဟု ဖွင့်လေသည်။] ဣဒ္ဓိတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူသော အမည်သည်၎င်း။ ပါဒေါတိ၊ ပါဒေါဟူသော အမည်သည်၎င်း။ အညဿ၊ ခန္ဓာလေးပါးမှ အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောတရား၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ သမ္ပယုတ္တကနံ၊ ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်သော်။ ဣဒ္ဓံ၊ ဤစကားကို။ (အာစရိယာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။) အာဟံသု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကံ၊ နည်း။) သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဥတ္တရစ္စသဘာဇနီယံ နာမ၊ ဥတ္တရစ္စသဘာဇနီယ မည်သော နည်းကို။ ယဒိ န အာဟရေယျ၊ အကယ်၍

ဝေ ဝုတ္တေ။ ပေ။ မာဟံသု။ ။အာဟံသု၏ ကတ္တား မပါသော်လည်း ဋီကာ၌ “တေသံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ အဓိပ္ပါယော”ဟု ဆိုသောကြောင့် အာဟံသု၏ ကတ္တားကို “အာစရိယာ”ဟု ထည့်ပါ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌— “ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ အမည်သည်။ သမ္ပယုတ္တကနံ စတုန္နံ ခန္ဓာနံယေဝ အဓိဝစနံ”ဟု ဆိုထား၏။ ထိုအဆိုကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့က “စတုန္နံ၊ ပေ။ န အာဟရေယျ၊ ဥတ္တရစ္စသဘာဇနီယေ ပန၊ ပေ။ ကထိတံ”ဟု ဆိုကြသည်။

ဆိုလိုရင်းကား— ပါဠိတော်ဝယ် ဥတ္တရစ္စသဘာဇနီယအခေါ်၌ “ဆန္ဒောယေဝ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ။ ပေ။ ဝိမံသာဝ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ”ဟု ဣဒ္ဓိပါဒ၏သရုပ်ကို ထုတ်ဆောင်တော်မမူလျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ ဟူသော အမည်သည် ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း စတုက္ခန္ဓာ၏အမည်ဖြစ်နိုင်စရာရှိပါ၏။ ယခုသော်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ၏သရုပ်ကို “ဆန္ဒ၊ ဝိရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာ”ဟု တိုက်ရိုက် ထုတ်ဆောင်တော်မူသောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒ အမည်သည် စတုက္ခန္ဓာ၏အမည် မဖြစ်နိုင်ပါ-ဟူလျှီ။

ထုတ်ဆောင်တော်မမူအံ့။ (ဝေဿတိ၊ ဤသို့ ထုတ်ဆောင်တော် မမူလသော်။) စတုန္တံ ခန္ဓာနမေဝ အဓိဝစနံ။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဥတ္တရ-
 စူဠဘာဇနိယေ၊ ဌံ။ ဆန္ဒောယေဝ၊ ဆန္ဒသည်ပင်။ ဆန္ဒိန္ဒ္ဒိပါဒေါ၊ ဆန္ဒိန္ဒ္ဒိပါဒ
 မည်၏။ ဝိရိယမေဝ ။ပေ။ စိတ္တမေဝ ။ပေ။ ဝိမံသာဝ၊ ပင်။ ဝိမံသိန္ဒ္ဒိပါဒေါ၊ မည်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ အာဟံသု)။ ပန၊ ဝါဒန္တရ။
 ကေစိ၊ အချို့သော ဥတ္တရဝိဟာရဝါသီထေရ်တို့သည်။ ဣန္ဒိနာမ၊ မည်သည်။
 အနိပ္ပန္နာ၊ နိပ္ပန္န မဟုတ်။ ဝါ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော
 ပရမတ္ထတရားမဟုတ်။ ဣန္ဒိပါဒေါ၊ သည်။ နိပ္ပန္နော၊ နိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒိံသု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုထေရ်တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊
 ပယ်မြစ်၍။ ဣန္ဒိပိ၊ သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣန္ဒိပါဒေါပိ၊ သည်၎င်း။ ဝါ၊
 ကို၎င်း။ နိပ္ပန္နော၊ နိပ္ပန္နတည်း။ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတော၊ လက္ခဏာသုံးရပ်ဖြင့်
 အံ့မှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သန္တိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ ဌံ။ လောကီယလောကုတ္တရ-
 မိဿကာ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒိပါဒေါ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကေစိ ။ပေ။ ဝဒိံသု။ ။ဥတ္တရဝိဟာရဝါသီ ထေရ်တို့ကို “ကေစိ”ဟု ဆိုသည်။ ထို
 ထေရ်တို့က “ဣန္ဒိ” ဆိုတာ ပြီးစီးခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း ကြိယာသာဖြစ်သောကြောင့် ပရမတ္ထ
 အထည်ကိုယ် မရနိုင်ရကား •အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော နိပ္ပန္နတရား
 မဟုတ်၊ အနိပ္ပန္နသာ ဖြစ်၏။ ထိုဣန္ဒိ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဣန္ဒိပါဒကား ပရိကမ္ဘာဝနာ
 အလုပ်နှင့် အောက်အောက် ဈာန် စသည် ဖြစ်သောကြောင့် ပရမတ္ထအထည်ကိုယ် ရနိုင်
 ရကား တရားအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြီးစေအပ်သောတရား ဖြစ်၍
 နိပ္ပန္နတည်း။ ဤသို့ ဆိုကြသတတ်။

နိပ္ပန္နော ။ ။ဤ အဋ္ဌကထာဆရာကား— ဣန္ဒိပါဒသည် ပရိကမ္ဘာဝနာနှင့်
 ပဌမဈာန်စသော အောက်အောက် ဈာန်များဖြစ်၍ နိပ္ပန္နဖြစ်သကဲ့သို့ ဣန္ဒိလည်း ပြီးစီး
 သော ဈာန်တရား၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား ဖြစ်ရကား ပရမတ္ထအထည်ကိုယ် ရကောင်း
 သော နိပ္ပန္နပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဣန္ဒိပါဒေါပိ နိပ္ပန္နော၊ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတော”
 ဟု ဆိုသည်။ နိပ္ပန္နဟူသည် အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော ပရမတ္ထတရားတည်း။
 တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတောသည်လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု သုံးသပ်၍ ရစကောင်းသော
 သင်္ခတရားတည်း။ [တိလက္ခဏေန၊ အနိစ္စတာ စသော ၃-ပါးသော လက္ခဏာသည် +
 အဗ္ဗာဟုတော၊ ရှေးရှုခတ်အပ်၏။ ဣတိ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတော။ အနိစ္စ အနိစ္စ စသည်ဖြင့်
 သုံးသပ်အပ်သည်ကို “တိလက္ခဏာဖြင့် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်အပ်”ဟု ဆိုသည်။]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၄၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထ-
မေဝ၊ သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။
ဂဏေတဗ္ဗာ၊ ရေတွက်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဆန္ဒသမာဓိ။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒ် ဘာဝေ-
တိတိ၊ ဟူ၍။ ဥတ္တဋ္ဌာနသ္မိံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိရပ်၌။ လောကုတ္တရာနိ၊
လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ နယသဟဿာနိ၊ လေးထောင်သောနည်း
တို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဝိရိယသမာဓိအာဒိသုပ္ပါ၊ ဝိရိယ
သမာဓိ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။
ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယေ၊ ၌။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၌။ စတ္တာရိ နယသဟဿာနိ
ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝိရိယစိတ္တဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေ၊ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်၌။
[“ပါဒေသု”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] စတ္တာရိ စတ္တာရိ (နယသဟဿာနိ)၊
တို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ)။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌန္တံ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ စတုက္ကံ၊ စတုက္က
တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပ္ပါ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
ဒုတ္တိံ သနယသဟဿာနိ၊ သုံးသောင်းနှစ်ထောင်သော နည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ။
ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာနယေဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်သော
လောကုတ္တရာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဒုတ္တိံ သနယသဟဿပုဋိမဏ္ဍိတံ၊ သုံးသောင်း နှစ်ထောင်သော
နည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဧဝံ အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ ကို။ ကထိတံ၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၆၂။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ နည်း၌။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိ-
ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိသာဝေ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု၊ အာရမ္မဏတိုက်တို့၌။
သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊
အပ္ပမာဏဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဝေ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတို့သာတည်း။ [ဤ ပဉ္စာ
ပုစ္ဆကနည်း၌ လောကုတ္တရာဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် “အပ္ပ-
မာဏာရမ္မဏာ ဝေ”ဟု ဆိုသည်။] မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊
မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ ကား။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သောဟိတ်နှင့်
စပ်သဖြင့်။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသောဟိတ်နှင့် ယှဉ်သဖြင့်) မဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ်နှင့်
ယှဉ်သောဟိတ်ရှိကုန်၏။ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ မဂ်ဟူသော အဓိပတိပစ္စည်း ရှိကုန်

သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အဓိပတယော၊ အဓိပတိ
 တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဂရံ၊ အလေးဂရုကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (စတ္တာရော အဓိပတယော အညမညံ ဂရံ န ကရောန္တိ၊ နည်း။)
 သယံ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်။ ဇေဋ္ဌကတ္တာ၊ အကြီးအကဲတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 (စတ္တာရော အဓိပတယော အညမညံ ဂရံ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ သမဇာတိကာ၊ တူသောအမျိုးဇာတ်ရှိကုန်
 သော။ သမဝယာ၊ တူသော အရွယ် ရှိကုန်သော။ သမထာမာ၊ တူသော အား
 အစွမ်း ရှိကုန်သော။ သမသိပ္ပံ၊ တူသောအတတ် ရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊
 လေးယောက်ကုန်သော။ ရုဇပတ္တာ၊ မင်းသားတို့သည်။ အတ္တနော၊ အတ္တနော၊
 မိမိ မိမိ၏။ ဇေဋ္ဌကတာယ၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညသ၊ အား။
 အပစိတိ၊ အရိုအသေကို။ န ကရောန္တိ ယထာ၊ မပြုကြကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။
 စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေပိ အဓိပတယော၊ တို့သည်လည်း။ ပါဠိ-
 ယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ဇေဋ္ဌကဓမ္မတာယ၊ အကြီးအကဲတို့၏ အဖြစ်
 ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညံ ဂရံ န ကရောန္တိ၊ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ န၊ မဟုတ်ကုန်။

အတိတာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ကောရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခု
 သော အာရုံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။
 [နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသောကြောင့် အတိတာရမ္မဏ စသည် မဆိုထိုက်။] ပန၊ ဆက်။
 နိဗ္ဗာနသ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ
 နာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆ-
 ကေ၊ ဌ။ [အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းကို ပေါင်းသို့ရာ တေသ္မိံ ပိဟု ပိသဒ္ဓါပါလျှင်
 ကောင်း၏။] နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာယေဝ၊ လောကီတရားတို့မှ နှစ်စေအပ်သော
 လောကုတ္တရာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကထိတာ။ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာ-
 သမ္မုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တဘာဇနီယသ္မိံ ယေဝ၊ နည်း၌သာ။ လောကီယ-
 လောကုတ္တရာဓမ္မဿကာ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကထိတာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယပဉ္စာပုစ္ဆကေသု
 ပန၊ နည်းတို့၌ကား။ လောကုတ္တရာယေဝ (ဣဒ္ဓိပါဒါ ကထိတာ)။ ဣတိဝေံ၊
 သို့။ အယံ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေါပိ၊ ကိုလည်း။ တေပရိဝန္တံ နိဟရိတွာဝ ဒသိတော။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ။ပေ။ နိဋ္ဌိတာ။
 ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မောဇ္ဈိမဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၄၆၆။ ဣဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
နန္တရေ၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ။) မောဇ္ဈိမဝိဘင်္ဂေ၊ ။
သတ္တာတိ၊ သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ [မောဇ္ဈိမဝိဘင်္ဂေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော
တိုင်အောင် ဝါကျများကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်
အပွင့်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ၊ ကေဝုဗ် ဗဟုဝုဗ်သာ ကွဲ၏။ “ဗုဇ္ဈတိ ကိလေသသန္တာန-
နိဒ္ဓါယ” နေရာဝယ် အဋ္ဌသာလိနီ၌ “ဗုဇ္ဈတိ ကိလေသသန္တာနနိဒ္ဓါယ” ဟု
ရှိ၏။ “ယောပနေသ” နေရာ၌လည်းထိုဝယ် “ယောပေသ” ဟု ရှိ၏။ ဤ၌ ပနကို
ပက္ခန္တရ ကြပါ။] သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တိ၊ အာဒိသု၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ အစ
ရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပသတ္ထော၊ ၈၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်
လည်း ဖြစ်သော။ သန္တရော၊ ၈၊ ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော။ မောဇ္ဈင်္ဂေ၊
မောဇ္ဈင်္ဂတည်း။ သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော မောဇ္ဈင်္ဂ။ ဝါ၊ ကောင်းသော
မောဇ္ဈင်္ဂ။ သတိယေ၊ သတိသည်ပင်။ သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော
မောဇ္ဈင်္ဂတည်း။ ဝါ၊ ကောင်းသောမောဇ္ဈင်္ဂတည်း။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဇ္ဈင်။
ဝါ၊ ဇ္ဈင်။

တတ္ထ၊ ထို သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာန-
လက္ခဏော၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊
သည်။ ပဝိစယလက္ခဏော၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို စိစစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
ဝိရိယ သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို
ချီးမြှောက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဖရဏလက္ခဏော၊
သပ္ပိတိက စိတ္တဇရုပ်တို့ကိုဖြန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။
ဥပသမလက္ခဏော၊ ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ သမာဓိ-
သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါန လက္ခဏော၊ လျှောက်ပတ်စွာ
ရေတွက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ အသင်္ခအားဖြင့် ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။

တေသု၊ ထို သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ သတိဉ္စ ခါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္တိကံ ဝဒါ-
မိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။
မောဇ္ဈိမဝိဘင်္ဂေ၊ တို့အား။ ဥပကာရတ္ထာ၊ လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ကို။ ပဌမံ၊ ၈၊ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။
သတိဉ္စ၊ သတိကိုကား။ သဗ္ဗတ္တိကံ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သော
စိတ်၌ဖြစ်သော တရားဟူ၍။ ဝါ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သော
စိတ်၌ အလိမ္မိထိုက်သောတရား ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဤကား အဋ္ဌ-

ကထာအဖွင့်တည်း။] (တနည်း) သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ တွန့်ဆုတ်သောအခါ၊ ပျံ့လွင့်သော အခါဝယ် ပျိုးစေထိုက်ကုန်၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အကျိုးရှိကြောင်း တရားဟူ၍။ အဟံ၊ ငါတရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ [ဤကား မူလဋီကာ နည်းတည်း။] (မဟာဝဂ္ဂ၊ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။) [သဗ္ဗတ္ထိကံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို မူလဋီကာ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ကာယာနုပဿနာ ဥဇ္ဈေသ အဖွင့်၌ ရှုပါ။] တတော၊ ထို သတိသမ္မောဇ္ဈင်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတော၊ သတိမပြတ်၊ အမှတ် ရသည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တော၊ သော်။ တံဓမ္မံ၊ ထို ရုပ် နာမ်တရားကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝီစိနတိ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝေ၊ သို့။ အနက္ကမေနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့် သာလျှင်။ နိက္ခေပပယောဇနံ၊ ချထားခြင်း၏ အကျိုးသည်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိ တော်၌။ အာဂတမေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။ [ဤပါဠိတော်၌ ရွှေ့နောက် စဉ်ရခြင်း၏ အကျိုးကို တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူသည်။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး။ ပေ။ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင် တို့ကို။ အနုနာ၊ မယုတ်လျော့ကုန်သော။ အနဓိကာ၊ မပိုလွန်ကုန်သော။ သတ္တေဝ၊ ခုနစ်ပါးတို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ လိန္ဒဒ္ဓစ္စပဋိပက္ခတော စ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သော စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထိကတော စ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၌ အလိုရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ် သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌ အလိုရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ (ဧတေ အနုနာ အနဓိကာသတ္တေဝ ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဣ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်တို့တွင်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်၊ တို့သည်။ လိနဿ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၏။ ပဋိပက္ခာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့တည်း။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ယသ္မိဉ္စ ခေါ် ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် သာ ဘာဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ဿ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း၏။ ဝါ၊ ပျိုးစေခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါတည်း။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ဿ၊ ဘာဝနာယ၊ ကာလော။ ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်ဿ၊ ဘာဝနာယ၊ ကာလော။—ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။] တယော၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓစ္စဿ၊ ပျံ့လွင့်သော စိတ်၏။ ပဋိပက္ခာ၊ တို့တည်း။ ယထာဟ၊ နည်း။ ယသ္မိံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ဘာဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဥဒ္ဓစ္စတံ၊ အသက်အသက်၌ တုန်လှုပ်သော။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။

ဟောတိ။ တသ္မိံ* သမယေ၊ ဌ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဘာဝနာယ ကာလော။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ကာလော။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ကာလော။—ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။]

[လိနုဒ္ဓစ္စတော၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍၊ သဗ္ဗတ္တိကတော၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ဧကော ပနေတ္ထ” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဗောဇ္ဈင်တို့တွင်။ ဧကော၊ တပါးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (သဗ္ဗတ္တိကော ဌ်စပ်။) ဝါ၊ ကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗ ဌ်စပ်။) သဗ္ဗဗျဉ္ဇနေသု၊ အလုံးစုံသော ဟင်းလျာတို့၌။ လောကဏုပန၊ ဆား၊ ကရဝေး၊ ဇီယာ၊ မဆလာစသော အခိုးအထုံကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗ) ဝိယ၊ အလိုရှိထိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ရာဇကိစ္စေသု၊ မင်း၏ အမှုကိစ္စတို့၌။ သဗ္ဗကမ္မိကအမစ္စော၊ အလုံးစုံအလုပ်၌ ကျမ်းကျင်သော အမတ်ကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) ဝိယ စ၊ သို့၎င်း။ (ဝေ၊ တူ။) သဗ္ဗဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ အလုံးစုံသောဗောဇ္ဈင်တို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတော၊ အလိုရှိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္တိကော၊ သဗ္ဗတ္တိက မည်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၌ အလိုရှိထိုက်သော တရားမည်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ သတိဉ္စ ခါဟံ၊ ပေ။ ဝဒါမိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ)။ သဗ္ဗတ္တကန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဒိန္နမ္မိ၊ နှစ်မျိုးသော ပါဌ်တို့၏လည်း။ သဗ္ဗတ္တ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၌။ ဝါ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗ၊ ထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ လိနုဒ္ဓစ္စပဋိပက္ခတော၊ ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗတ္တိကတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သတ္ထေဝ၊ ထိုကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၆၇။ ဣဒါနိ၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ နေသံ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဧကသ္မိံ*ယေဝ၊ တမျိုးတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကိစ္စနှင့် စပ်သဖြင့်။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို။ ဒဿေတုံ၊ ၄။ တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါတိ အာဒိ၊ ကို။ အာရမ္မံ၊ တတ္ထ၊ ထိုတတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတိမာ ဟောတိတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာအားဖြင့်။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသူသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ယသေန၊ အခြံအရံအားဖြင့်။ ယသဝါ၊ အခြံအရံရှိသူသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့၎င်း။ ဓနေန၊ ဥစ္စာအားဖြင့်။ ဓနဝါ၊ ဥစ္စာရှိသူသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့၎င်း။ (ဝေ၊ တူ။) သတိယာ၊ သတိအားဖြင့်။ သတိမာ၊ သတိရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ။ [ဤသို့ အနက်ပေးလျှင် ပညာယ စသည်ကို ပညဝါ စသည်ဝယ် ပညာစသည်၌ အဘိန္နဝိသေသန စပ်။] (တနည်း) ပညာယ၊ ကြောင့်။ ပညဝါ၊

ပညာဝါ မည်သည်။ (ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ပေ။ (ဧဝံ၊ တု။) သတိယာ၊ သတိကြောင့်။ သတိမာ၊ သတိမာ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤသို့ပေးလျှင် ပညာယသည် ပညာဝါအမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဓပ္ပဝတ္တိနိမိတ်တည်း။ ယနေန ယသဝါစသည် ဌ်လည်း နည်းတူ။ သတိသမ္ပန္နော၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပရမေနာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမေန၊ မြတ်သော။ (သတိနေပက္ကေန ဌ်စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို သတိနေပက္ကသည်။ ပရမတ္ထသစ္စာ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနသစ္စေ၊ နိဗ္ဗာန်အား၎င်း။ မဂ္ဂဿ စ၊ မဂ်အား၎င်း။ အနုလောမတော၊ လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရမံ နာမ၊ အလွန်မြတ်ဆုံးသည် မည်သည်။ ဥတ္တမံ (နာမ)၊ မြတ်သည်မည်သည်။ သေဌံ (နာမ)၊ ချီးမွမ်းအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ သတိနေပက္ကနာတိတ္ထေ၊ ဤ။ ပညာ၊ ကို။ နေပက္ကံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ [နိပက၏ ဝစနတ္ထကို ဋီကာကျော်နိဿယ၊ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၊ ဘူမိစတုက္ကအဖွင့်၌ ရှုပါ။ နိပကဿ+ဘာဝေါ နေပက္ကံ=ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာ။] သတိယာစေ၊ သတိနှင့်၎င်း။ နေပက္ကေန စ၊ ရင့်ကျက်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်၎င်း။ (သမန္နာဂတော ဌ်စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး။ ပေ။ အံ၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သတိဘာဇနိယေ၊ ဤသတိကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။ ပညာ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သတိယာ၊ သတိ၏။ ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ကသ္မာအမေးနှင့်လိုက်အောင်ပေးသည်။] (ဣမသ္မိံ သတိဘာဇနိယေ ပညာ သင်္ဂဟိတာ။ ဣတိ၊ တည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ သတိ၊ သည်။ ပညာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိမ္မံ၊ အတူလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိနာပံ၊ ကင်း၍လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ [ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၊ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌ အတူတကွ ဖြစ်၍၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်တို့၌ ကင်း၍ ဖြစ်သည်။] ပညာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တူ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ (ပညာယ၊ နှင့်။) ဝိနာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ အားမရှိသည်။ (ဟောတိ)။ တေန၊ ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုသတိ၏။ ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပညာ သင်္ဂဟိတာ။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင်။ ပေ။ အံ၊ ဒွိသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ရာဇမဟာမတ္တာ၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့သည်။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ကုန်ရာ၏။ တေသု၊ ထိုမင်း၏ အမတ်ကြီး နှစ်ယောက်တို့တွင်။ ဧကော၊ တယောက်သော အမတ်ကြီးသည်။ ရာဇပုတ္တံ၊ မင်းသားကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။

(လက်ကိုင်လုပ်၍။) တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဧကော၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဧကကောဝ၊ တယောက်တည်းသာလျှင်။ (တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။) တေသု၊ ထိုတွင်။ ရုဗပုတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ တည်သောအမတ်ကြီးသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ တန်ခိုးအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရုဗပုတ္တံ၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ တေဇဝါ၊ တန်ခိုးရှိသူသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ ဌိတော၊ သည်။ တေန၊ ထိုမင်းသားကို လက်ကိုင်လုပ်၍ တည်သောအမတ်ကြီးနှင့်။ သမတေဇော၊ တူမျှသောတန်ခိုးရှိသည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ရုဗပုတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ သော။ မဟာမတ္တောဝိယ၊ သို့။ ပညာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တူ။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ သတိ၊ သည်။ (ဗလဝတိ၊ သည်။ ဟောတိ။) အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ ဌိတော၊ သော။ မဟာမတ္တော ဝိယ ပညာယ ဝိနာ ဥပ္ပန္နာ သတိ (ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ။) တတ္ထ၊ ထို သတိ ၂-မျိုးတို့တွင်။ ရုဗပုတ္တံ ဂဟေတွာ ဌိတော၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရုဗပုတ္တံ၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ တေဇဝါ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပညာယ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နာ သတိ ဗလဝတိ ဟောတိ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ အားဖြင့်။ ဌိတော၊ တည်သော အမတ်ကြီးသည်။ တေန၊ ထို မင်းသားကို လက်ကိုင်လုပ်၍တည်သော အမတ်ကြီးနှင့်။ သမတေဇော၊ သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပညာယ ဝိနာ ဥပ္ပန္နာ (သတိ)ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သတိယာ၊ ၏။) ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ ငှါ။ ပညာ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စိရကတမ္ပိတိ၊ ကား။ အတ္တနောဝါ၊ မိမိ၏သော်၎င်း။ ဝါ၊ မိမိသည်သော် ၎င်း။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏သော်၎င်း။ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ကာယေန၊ ကိုယ် ဖြင့်။ စိရကတံ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ပြုအပ်ခဲ့သော။ ဝတ္တံ ဝါ၊ ဝတ်အကျင့် ကိုသော်၎င်း။ ကသိဏမဇ္ဈလံဝါ၊ ကသိုဏ်းဝန်းကိုသော်၎င်း။ ကသိဏပရိကမ္ပံ ဝါ၊ ကသိုဏ်းပရိကံကိုသော်၎င်း။ (သရိတာ ဟောတိ ၌စပ်။) စိရတာသိတမ္ပိတိ၊ ကား။ အတ္တနောဝါ၊ ၎င်း။ ပရေနဝါ၊ ၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ စိရတာသိတံ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ ပြောအပ်ခဲ့သော။ ဗဟုကမ္ပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်သော။ ဝတ္တသိသေ၊ ဝတ်တည်းဟူသော အဦး၌။ ဌတူ၊ တည်၍။ ဓမ္မကထံ ဝါ၊ တရား စကားကိုသော်၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယံ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အဆုံးအဖြတ်ကိုသော် ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိမုတ္တာယတနသိသေ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဦး၌။ ဌတူ၊ ၍။ ဓမ္မကထမေဝ၊ တရားစကားကိုသာ လျှင်။ [ဝေဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယကိုကန့်။] သရိတာ ဟောတိတံ၊ ကား။ တံ

ကာယဝိညတ္တိံ၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို၎င်း။ တံ ငစိဝိညတ္တိံ စ၊ ၎င်း။ သမုဋ္ဌာပေ-
တွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ပဝတ္ထံ၊ သော။ အရူပဓမ္မကောဋ္ဌာသံ၊ နာမ်တရားအစုကို။
(သရိတာ ဟောတိ ခွံစပ်။) ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံသည်နည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝေ၊
သို့။ ဝါ၊ နည်း။ နိရုဇ္ဈေး၊ ချုပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သရိတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ အနု-
ဿရိတာတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ ထပ်။ သရိတာ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ သေသဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပိ-
ကာ၊ ကြွင်းသော ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ၊
သော။ အယံ သတိ၊ ဤသတိကို။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေတိ၊ ဟူ၍။ ကထိယတိ၊ ၏။

သော တဿ သတော ဝိဟရန္တောတိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တေန
အာကာရေန၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သော။ သတိယာ၊ သတိ
ဖြင့်။ သုတော၊ အမှတ်ရသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေလသော်။ တံ-ဓမ္မန္တိ၊
ကား။ စိရကတံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော။ စိရဘာသိတံ၊
ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ပြောဆိုအပ်ခဲ့သော။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊
ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ (စိရကတံ ဝတ္ထဝါ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ စိရဘာသိတံ
ဓမ္မကထံဝါ စသည်ဖြင့်၎င်း ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။) တံဓမ္မံ၊ ထိုတရား
ကို။ ပညာယ ပဝိစိနတိတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒက္ခံ၊ ဒုက္ခ။
အနတ္တံ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝိစိနတိ၊ အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ပဝိစရတိတိ၊
ကား။ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တံ၊ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုတရား၌။ ပညံ၊ ကို။ စရာပေ-
န္တော၊ လှည့်လည်စေလျက်။ ပဝိစရတိ၊ အပြားအားဖြင့် လှည့်လည်၏။ ပရိ-
ဝိမိသံ အာပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဩလောကနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်ရှုခြင်းသို့။ ဂဝေသနံ၊
ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမှီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝုတ္တ-
ပ္ပကာရံ၊ ရှိသော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပကံ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဣဒံ
ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

တဿ တံ ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။
ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ တံ ဓမ္မံ၊ ကို။ (ပဝိစိနတော စသည် ခွံစပ်။)
အာရဒ္ဓံ ဟောတိတိ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံစွာ။ ပဂဟိတံ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်။
ဟောတိ။ အသလ္လိနန္တိ၊ ကား။ အာရဒ္ဓတ္တာယေဝ၊ အားထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်ပင်။ အသလ္လိနံ၊ ထိုထိုအာရဒ္ဓံ မငြိကပ်သည်။ (ထိုထိုအာရဒ္ဓံ ကတ်သီး
ကတ်သတ်ဖြစ်မနေသည်။) ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ပေ။ ဝိပဿနာ-
သမ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော။ ဣဒံ ဝီရိယံ၊ ကို။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ
နာမ ဝုစ္စတိ။ နိရာမိသာတိ၊ ကား။ ကာမာမိသလောကာမိသဝဇ္ဇာမိသာနံ၊
ကာမာမိသ၊ လောကာမိသ၊ ဝဇ္ဇာမိသတို့၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိရာမိသာ၊
အာမိသ မရှိသော။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ (ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ

၌စပ်။) အယံ ဝုစ္စတိတိ။ ကား။ ပေ။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ အယံ ပီတိ၊ ကိ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ နာမ ဝုစ္စတိ။

ပီတိမနဿာတိ။ ကား။ ပီတိသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ၊ ပီတိနှင့် ယှဉ်သော စိတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယောပိ ပဿမ္မတိတိ။ ကား။ ခန္တတ္ထယသင်္ခါတော၊ ခန္တာ ၃-ပါး အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ နာမကာယော၊ သည်။ ကိလေသဒရထပဋိ- ပဿဒ္ဓိယာ၊ ကိလေသာအပူ၏ ငြိမ်းခြင်းအားဖြင့်။ (ပဿမ္မတိ၏ သရူပက္ခာ- ဝိသေသန။) ပဿမ္မတိ၊ ငြိမ်း၏။ စိတ္တမ္ပတိတိ။ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောပိ၊ ဝိညာဏ- က္ခန္ဓာသည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူပင်။ [ကိလေသဒရထပဋိပဿဒ္ဓိယာကို ညွှန်းသည်။] ပဿမ္မတိ၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ။ ကား။ ပေ။ အယံ ပဿဒ္ဓိ၊ ဤ ပဿဒ္ဓိကို။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါနာမ ဝုစ္စတိ။ ပဿဒ္ဓိကာယဿ သုခိနောတိ၊ ကား။ ပဿဒ္ဓိကာယတာယ၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္န- သုခေန၊ ဖြစ်သော သုခဖြင့်။ သုခိတဿ၊ လွန်စွာဖြစ်သောသုခရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (စိတ္တံ ၌စပ်။) သမာဓိယတိတိ။ ကား။ သမ္မာ၊ စွာ။ အာဓိယတိ၊ ထားအပ်၏။ နိစ္စလံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဌပိယတိ၊ ထားအပ်၏။ အပ္ပနာပတ္တဝိယ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ။ပေ။ အယံ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ ကိ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါနာမ ဝုစ္စတိ။

တတာ သမာဟိတန္တိ။ ကား။ အပ္ပနာပတ္တေန ဝိယ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ တေန သမာဓိနာ၊ ထိုသမာဓိဖြင့်။ သမာဟိတံ၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သော။ (စိတ္တံ ၌စပ်။) သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိတိ။ ကား။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုတရားတို့၏။ ဟာပနဝစ္စနေ၊ ဆုတ်ယုတ်စေခြင်း၊ တိုးပွားစေ ခြင်း၌။ အဗျာဝဇ္ဇော၊ ကြောင့်ကြမရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ အဇ္ဈုပေက္ခိတံ၊ လျစ်လျူ ရှု၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ။ ကား။ ဆန္တံ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ အနောသက္ကန အနုတိဝတ္ထနဘာဝသာဓကော၊ မဆုတ်နစ်သည်၏အဖြစ် မလွန် သည်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေတတ်သော။ အယံ မဇ္ဈတ္တာကာရော၊ ဤအလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဥပေက္ခာသမ္မော- ဇ္ဈင်္ဂါနာမ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ် ဖြင့်။ ကိံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ ကထိတံနာမ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အပ္ပဗ္ဗ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ နာနာရသ- လက္ခဏာ၊ အမျိုးမျိုးသော ကိစ္စ လက္ခဏာ ရှိကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ မင်္ဂါရောအဘို့၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာဟူကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထိတာ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဌမော နယော (နိဋ္ဌိတော)။

၄၆၈-၄၆၉။ ဣဒါနိ၊ ပဌမနည်းကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယေန ပရိယာ-
ယေန၊ အကြင် ပရိယာယ်ကြောင့်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊
ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့သည်။ ဂဟန္တိ။ [အဇ္ဈတ္တသတိ၊
ဗဟိဒ္ဓသတိ စသောအားဖြင့် ကဲ့သောကြောင့် တဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ရသည်။]
တဿ၊ ထို တဆယ့်လေးပါးဖြစ်ခြင်း၏ ပရိယာယ်ကို။ ပကာသနတ္ထံ ထင်ရှား
ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒုတိယ နယံ၊ နည်းကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ အာဒိမာယ။ တတြ၊ ထို သတ္တ-
ဗောဇ္ဈင်္ဂါအစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတ္တံ့ ကား။ အနုပဗ္ဗပဇဝဏ္ဏ-
နာ၊ တည်း။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု သတိတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တကသင်္ခါရေ၊ မိမိသန္တာန်၌
ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ၊ ပိုင်းခြား၍ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။
ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ သတိ၊ သည်။ (“အတ္ထိ၊ ရှိ၏”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။) ဗဟိဒ္ဓါ-
ဓမ္မေသု သတိတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါသင်္ခါရေ၊ အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော သင်္ခါရ
တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တဿ ဥပ္ပန္နာ သတိ (အတ္ထိ)။ ယဒပိတိ၊ ကား။ ယာပိ (သတိ)၊
အကြင် သတိသည်လည်း။ (အတ္ထိ)။ တဒပိတိ၊ ကား။ သာပိ (သတိ)၊ သည်လည်း။
(အတ္ထိ)။ အဘိညာယာတိ၊ ကား။ အဘိညေယျဓမ္မေ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိထိုက်သော တရားတို့ကို။ အဘိဇာနနတ္ထာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း
အကျိုးငှါ။ (သံဝတ္ထတိ ဌိစပ်။) သမ္ပောဓာယာတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ သဗ္ဗေဓိ၊ သမ္ပောဓိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မဂ္ဂတ္ထာယ၊ မဂ်ဉာဏ်
အကျိုးငှါ။ (သံဝတ္ထတိ ဌိစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ နိဗ္ဗာနာယာတိ (တ္ထေ)၊
နိဗ္ဗာနာယဟူသော ဤပါဠိ၌။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဝါနံ၊ ဝါနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
[နိဗ္ဗာန၌ “နိ+ဝါန”ဟုပုဒ်ဖြတ်။] သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ တတ္ထ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။
ဝါ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာနမည်၏။ တဒတ္ထာယ၊
ထို တဏှာမရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ အသင်္ခတာယ၊ အသင်္ခတဖြစ်သော။
အမတဓာတုယာ၊ အမတဓာတ်ကို။ သစ္စိကိရိယတ္ထာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း
အကျိုးငှါ။ သံဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေပိ၊
၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ တည်း။

ကာယိကံ ဝီရိယန္တိ၊ ကား။ စင်္ကမံ၊ စင်္ကြံသွားမှုကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊
ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ၊ ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။
(အတ္ထိ)။ စေတသိကံ ဝီရိယန္တိ၊ ကား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ မေ၊ ငါ၏။
အနုပါဒါယ၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစ်တခုသောအာရုံကို မယူမှီ၍။ အာသဝေ-
တိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ သည်။ နှဝိမုစ္စိဿတိ၊ မလွတ်လတ္တံ့။ တာဝ၊ ထို အာသဝေါ
တို့မှ မလွတ်သမျှကာသပတ်လုံး။ အဟံ၊ သည်။ ဣမံ ပလ္လင်္ကံ၊ ဤ ထက်ဝယ်
တင်ပလ္လင်ကို။ နဘိန္ဒိဿာမိ၊ မဖျက်တော့အံ့။ ဣတိဝေ၊ သို့။ (ဥပ္ပန္နဝီရိယံ ဌိစပ်။)

ကာယပယောဂံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော လုံ့လဝိရိယကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ (ကာယပယောဂ မပါဘဲ။) ဥပ္ပန္နဝိရိယံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ကာယပဿဒ္ဓိတိ၊ ကား။ တိက္ကန္တံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ စေတသိက် ခန္ဓာတို့၏။ ဒရထပဿဒ္ဓိ၊ ကိလေသာအပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ (အတ္တိ)။ စိတ္တပဿဒ္ဓိတိ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ ဒရထပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ၌။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသဒိသောဝ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၌ အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဣမသ္မိံ နယေ၊ ဤဒုတိယနည်း၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ ထို့ကို။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ ရောသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ပေါရာဏကတ္ထေရာ၊ ထို့သည်။ တွေကေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ (လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာ ဟူသော စကားမျှဖြင့်။) ပါကဋ္ဌ၊ ထင်ရှားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ [လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂဟု မထင်ရှားသေး။] ဣတိ၊ ဤသို့ဆို၍။ ဝိဘဇိတွာ၊ ခွဲခြား ဝေဖန်၍။ (လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂကို ခွဲခြား ဝေဖန်၍)။ ဒဿေသုံ၊ ပြကြကုန်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေသု၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ (သတိစသည်၌ စပ်)။ [တေသုဗောဇ္ဈင်္ဂေသု နိဒ္ဒါရဏံ—ယောဇနာ။] အဇ္ဈတ္တဓမ္မေသု၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့၌။ သတိ၊ ၎င်း။ ပဝီစယော၊ မွေဝီစယ၎င်း။ (အပြားအားဖြင့် စိစစ်တတ်သော ပညာ၎င်း။) ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ခန္ဓာရမ္မဏတ္တာ၊ ခန္ဓာဟူသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကီယာဝ၊ လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ၏။ [နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမပြုသောကြောင့်လောကုတ္တရာ မဂ် ဖိုလ် ဗောဇ္ဈင်္ဂများ မဖြစ်နိုင်ကြ။ အကယ်၍ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဖြစ်လျှင်ကား နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂများ ဖြစ်နိုင်ကြသည်—ဟူလို။] တထာ၊ ထိုအတူ။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်သို့။ အပတ္တံ၊ မရောက်သေးသော။ ကာယိကဝိရိယံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝိရိယသည်။ (လောကီယံ၊ လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂသည်။ ဟောတိ။) [အကယ်၍ စင်္ကြံသွားရင်း တရားကို အားထုတ်သောအခါ မဂ်သို့ရောက်လျှင် လောကုတ္တရာ ကာယိက ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂလည်း ဖြစ်နိုင်သည်—ဟူလို။] ပန၊ ကား။ အဝိတက္က-အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိ၊ သမာဓယော၊ ပီတိ၊ သမာဓိတို့သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့မှကြွင်းကုန်သောဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ လောကီလောကုတ္တရာ ရောသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ (ဒဿေသုံ)။

ပန၊ ကား။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိ-
သမာဓယော၊ ပီတိ သမာဓိတို့သည်။ က၏၊ အဘယ်အခါ၌။ လောကုတ္တရာ၊
လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။
တာဝ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတို့မှ ရွေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဇ္ဇေ၊ သော။) ကာမာ-
ဝစရေ၊ ကာမာဝစရတရားအပေါင်း၌။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။
လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ (ဝိပဿနာရူပသဘာဝသို့ ရအပ်၏။) အဝိတက္က အဝိစာရာ၊
အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ပီတိကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ [ကာမာ-
ဝစရတရား၌ အဝိတက္က အဝိစာရ ပီတိ မရှိနိုင်။] ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရတရား၌။
အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ပီတိကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။
[ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၌ယှဉ်သော ပီတိသာမညကို ရနိုင်၏။] ပန၊ ထိုသို့ပင်
ပီတိကို ရအပ်ပါသော်လည်း။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ န လဗ္ဘ-
တိ၊ မရအပ်။ အရူပါဝစရေ၊ ၌။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။
သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ န လဗ္ဘတိ။ [“ပီတိသာမညလည်း မရ၊ ပီတိ
သမ္ပောဇ္ဈင်လည်း မရ” ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပီတိအရာ၌။ အလဗ္ဘမာနကံ၊ ဗောဇ္ဈင်အဖြစ်ဖြင့် မရ
ထိုက်သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပီတိကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊
ထောက်စာ၍။ လဗ္ဘမာနကာပိ၊ ရထိုက်သော ပီတိကိုလည်း။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်
အပ်ပြီ။ [အကျဉ်း၌ “အဝိတက္က အဝိစာရာ ပန ပီတိသမာဓယော လောကုတ္တရာ
ဟောန္တိ” ဟု ဆိုခဲ့ရာဝယ် ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပီတိတို့က ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်
အဖြစ်ဖြင့် မရသောကြောင့် ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်အဖြစ်ဖြင့် ရထိုက်သော ကာမာဝစရ
ပီတိကိုပါ ပယ်ခဲ့ရသည်—ဟူလို။] ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းဖြင့်။ အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ အယံ ပီတိ-
သမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဤ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ကာမာဝစရတောပိ၊ ကာမာဝစရ
တရားမှ၎င်း။ ရူပါဝစရတောပိ၊ မှ၎င်း။ အရူပါဝစရတောပိ၊ မှ၎င်း။ နိက္ခန္တော၊
ထွက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတ လောကုတ္တရာယောဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေ
အပ်သော လောကုတ္တရာ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကထိတော၊
ဆိုအပ်ပြီ။ [အဝိတက္ကအဝိစာရာ ပန။ ပေ။ ကထိတော—ဤစကားအားလုံးသည်
အဝိတက္က အဝိစာရာ ပန။ ပေ။ လောကုတ္တရာ ဟောန္တိ ၏အကျယ်ပြတည်း။]

ရူပါဝစရ။ ပေ။ န လဗ္ဘတိ။ ဤ၌ ပြအပ်သော ဗောဇ္ဈင်ဟူသည် ဝိပဿနာ
ရူပသော သမ္ပောဇ္ဈင်သော်လည်း ဖြစ်၏။ လောကုတ္တရာသမ္ပောဇ္ဈင်သော်လည်း ဖြစ်၏။
ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတရားတို့ကား ကသိုဏ်းပညတ်စသည်ကို အာရုံပြုသောကြောင့်
ဝိပဿနာမဖြစ်နိုင်။ [တေဘူမက ကာမီရက္ခိဇ္ဈာန်သာ ဝိပဿနာရနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်
ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတရား၌ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင် မရနိုင်။]

[အဝိတက္က အဝိစာရ ပိတိအတွက် ရှင်းပြပြီး၍ အဝိတက္က အဝိစာရ သမာဓိ အတွက် ရှင်းပြလိုသောကြောင့် “တထာ” စသည်မိန့်။] တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကာမာဝစရော၊ ကာမာဝစရတရား၌။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ကို။ လဗ္ဗတိ။ [ဝိပဿနာရှုသောအခါ ရနိုင်ပါ၏။] အဝိတက္က အဝိစာရော၊ အဝိတက္က အဝိစာရ ဖြစ်သော။ သမာဓိပန၊ သမာဓိကိုကား။ န လဗ္ဗတိ။ (ကာမာဝစရ တရား၌ မရအပ်။) ရူပါဝစရ အရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့၌။ အဝိတက္က အဝိစာရော၊ သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသာမညကို။ လဗ္ဗတိ။ (ဈာန် သမာဓိအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၊ ရနိုင်၏။) ပန၊ ထိုသို့ရအပ်ပါသော်လည်း။ သမာဓိ- သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ကို။ န လဗ္ဗတိ။ [“ဝိပဿနာ မရှုနိုင်သောကြောင့် မရနိုင်” ဟူလို့။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထံ၊ ဤအဝိတက္ကအဝိစာရသမာဓိအရာ၌။ အလဗ္ဗမာနကံ၊ မရထိုက်သော ကာမာဝစရသမာဓိကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ လဗ္ဗမာနကော- ပိ၊ ရထိုက်သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ သမာဓိကိုလည်း။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ် အပ်ပြီ။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဝိတက္ကအဝိစာရော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ကာမာဝစရတောပိ ။ပေ။ ကထိတော၊ [ဤနေရာကျမှ ပေါ်ရာဏကထေရဝါဒအကျဉ်းကို အကျယ်ရှင်းပြချက် ပြီးသည်။]

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ လောကီယံ၊ လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဝါ၊ ပြုနိုင်၏။ [လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ လောကီ- ယော၊ လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ကာတဗ္ဗော၊ လောကုတ္တရံ ဂဟေတွာစသောဝါကျ သည် ရှေးနိဿယ၌ မပါ။] ဟိ၊ ချဲ့။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေသု၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာ တရားတို့၌။ သတိ ပဝိစယဥပေက္ခာနံ၊ သတိ ဓမ္မဝိစယဥပေက္ခာတို့၏။ လောကုတ္တရ- ဘာဝနာကာလောပိ၊ လောကုတ္တရာဘာဝနာ၏ အခါသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ [ပေါရာဏကထေရ်တို့က သတိ ပဝိစယ ဥပေက္ခာတို့ကို “လောကီယာဝ ဟောနိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုကို စောင်း၍ “လောကုတ္တရ ဘာဝနာ ကာလောပိ အတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်။] တဩ၊ ထို သတိ ဓမ္မဝိစယ ဥပေက္ခာတို့၏ လောကုတ္တရာ ဘာဝနာဖြစ်ရာအခါ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ သုတ္တံ၊ သုတ်တည်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်တည်း။

အာဝဓသော၊ အရှင်ဘုရား။ [အရှင် ကဠာရဓတ္ထိယက အရှင် သာရိပုတြာကို ခေါ်သည်။] အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခံ၊ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာတို့ကို နှလုံးသွင်း၍ ထိုခန္ဓာမှထလျက် ကိလေသာတို့မှလွတ်သောမဂ်ကို။ သဗ္ဗပါဒါန- က္ခယံ၊ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်တို့၏ ကုန်ကြောင်း မဂ်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣမေ အာသဝါ၊ ဤအာသဝေါတို့သည်။ နာန- စသန္တိ၊ မကိန်းကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား ပါဠိတော်တည်း။ ဣမိနာ သုတ္တေန၊ ဤ

သုတ်ကြောင့်။ [နိဒါနသံယုတ်၊ ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်၊ ကဋ္ဌာရခတ္တိယသုတ်။] လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ဝိညာယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။) [ဣမိနာ သုတ္တေနဇ်၊ စင်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ဣတိ ဝိညာယန္တိ” ဟု ထည့်ရသည်။ ဤသုတ်၌ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာတို့ကို ဝိပဿနာ ရှုခြင်းသည် လောကီဗောဇ္ဈင်တည်း။ မဂ်ကိုရခြင်းသည် လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “လောကီယံ ဂဟေတွာ လောကုတ္တရာ ကာတဗ္ဗော” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ စက်မပယောဂေန၊ စင်္ကြံသွားခြင်း ဟူသော ကာယပယောဂကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေ၊ ဖြစ်သော။ ကာယိကဝီရိယေ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။ အဝပသန္တေယေဝ၊ မငြိမ်းအေးမိပင်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်နှင့်တကွ။ သဠိယတိ၊ ဆက်စပ်မှုကို ပြု၏။ [နာမဓာတ် ကြံသည်။] (တနည်း) သဠိယတိ၊ စပ်၏။ [စုရာဒိ၊ သဠဓာတ်၊ ဣယပစ္စည်း။] တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တံ၊ ထို ကာယိကဝီရိယသည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာသည်။ ဟောတိ။ [ဤကား လောကီဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ယူ၍ လောကုတ္တရာဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ပုံကိုပြသော စကားတည်း။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ ထေရာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ ခွဲစပ်။) ကသိဏဇ္ဈာနေ၊ ကသိုဏ်းကို အာရုံပြုသော ဈာန်၌၎င်း။ အာနာပါနဇ္ဈာနေ၊ အာနာပါနကို အာရုံပြုသော ဈာန်၌၎င်း။ ဗြဟ္မဝိဟာရဇ္ဈာနေစ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်၌၎င်း။ ဗောဇ္ဈင်ေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရန္တော၊ ထုတ်ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နဝါရေတဗ္ဗော၊ မတားမြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ [အဝိတက္ကအဝိစာရဗောဇ္ဈင်ကို ပြသောကြောင့် ကသိဏဇ္ဈာနေ စသည်ဝယ် သဝိတက္က သဝိစာရဖြစ်သော ပဌမဈာန်သာ ရစေနိုင်သော အသုတဈာန်ကိုထည့်၍ မဆိုတော့။—ဋီကာ။ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံမဟုတ်သော ဈာန်၌ပါသော တရားတို့သည် ဗောဇ္ဈင်အမည် မရကြ။ ဤ ဈာန်တို့ကား ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်အမည်ရနိုင်သည့်အတွက် န ဝါရေတဗ္ဗောဟု ဆိုသည်။] တေသံ၊ ထိုထေရ်တို့၏။ ဝါဒေ၊ ၌။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိသမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်တို့သည်။ လောကီယာ၊ လောကီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယေသ နယော (နိဋ္ဌိတော)။

မှတ်ချက်။ ။ယခု စာအုပ်များ၌ “လောကုတ္တရာ ဂဟေတွာ လောကီယော ကာတဗ္ဗော” ဟု အကျဉ်းပြခဲ့သော်လည်း အကျယ်ပြုစာအုပ်များ၌ ကား လောကုတ္တရာကို ယူ၍ လောကီဗောဇ္ဈင်ထုတ်ပုံကို မပြ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးနိဿယ၌ လောကုတ္တရာ ဂဟေတွာ လောကီယော ဟူသော ဝါကျမပါခြင်းသည် ကောင်း၏။

၄၇၀- ၄၇၁။ ဣဒါနိ၊ ဒုတိယနည်းကိုပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ‘ဗောဇ္ဈင်ဂါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ တတိယနယံ၊ နည်းကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်ဂါတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုတတိယနည်း၌လည်း။ [အပိဖြင့် ဒုတိယနည်း၏ သံဝဏ္ဏနာကိုပေါင်း။] အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အနုပဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ ဘာဝေတိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇေတိ၊ တိုးပါးစေ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ပုနပုန၊ အပန်ပန်။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝိဝေကနိဿိတန္တိ၊ ကား။ ဝိဝေကော၊ ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်း၌။ နိဿိတံ၊ သော။ ဝိဝေကောတိ၊ ကား။ ဝိဝိတ္တတာ၊ ကိလေသာတို့မှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ [တာ ပစ္စည်းဖြင့် “ဝိဝိဇ္ဇနံ + ဝိဝေကော” ဟု ဘာဝသာနေ ပြ၏။] စ၊ ဆက်။ သော အယံ၊ ထိုသို့သော ဤဝိဝေကမည်။ တဒဂ်ဝိဝေကော၊ တဒဂ်ဝိဝေက၎င်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက၎င်း။ သမုစ္ဆေဒ (ဝိဝေကော)၊ သမုစ္ဆေဒ ဝိဝေက၎င်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ (ဝိဝေကော)၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဝိဝေက၎င်း။ နိဿရဏဝိဝေကော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဝေခေါ၊ ၎င်း။

တတ္ထံ၊ ထို ငါးပါးသော ဝိဝေကတို့တွင်။ တဒဂ်ဝိဝေကောနာမ၊ တဒဂ်ဝိဝေကမည်သည်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတည်း။ [ဝိပဿနာဇောစိတ် ဖြစ်သော အခါ ထိုထိုအကုသိုလ်အစိတ်အပိုင်းမှ ကင်းဆိတ်၏။] ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကောနာမ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကမည်သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့တည်း။ [ဈာန်သမာပတ်ဖြစ်သောအခါ ကာမာဝစရကုသိုလ် ဝိပဿနာကဲ့သို့ တဒဂ်မျှ မကဘဲ အတော်ကြာအောင် ပယ်ခါသောအားဖြင့် ကင်းဆိတ်၏။] သမုစ္ဆေဒဝိဝေကော နာမ၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကမည်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။ (မဂ်စိတ်ဖြစ်သောအခါ ဆိုင်ထုကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်နိုင်သည်။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကော နာမ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကမည်သည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်တည်း။ [မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည် ရေဖြင့် မီးငြိမ်းအောင် ငြိမ်းခြင်းနှင့်တူ၏။ မီးငြိမ်းပြီးသော်လည်း အပူငွေ့ ကျန်နေသည်ကို နောက်ထပ်ငြိမ်းရသကဲ့သို့ မဂ်ရေစင်ကြောင့် ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာအပူကို ဖိုလ်ရေစင်ဖြင့် အငွေ့မျှ မကျန်အောင် ထပ်မံ ငြိမ်းစေရသည်။]

နိဿရဏဝိဝေကောနာမ၊ နိဿရဏဝိဝေကမည်သည်။ သဗ္ဗနိမိတ္တနိဿရံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ ထွက်မြောက်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဝိဝေခ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော။ တေသ္မိံ ဝိဝေကော၊ ဤဝိဝေက၌။ နိဿိတံ၊ မှီသော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင် ဘာဝေတိ ၌စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ တဒဂ်ဝိဝေကနိဿိတံ၊ တဒဂ်ဝိဝေက၌ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေက၌မှီသည်လည်း

ဖြစ်သော။ နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတဉ္စ၊ နိဿရဏဝိဝေကဉ္စ မှီသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌
 ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပါးစေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္တော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဤ၌
 ဝိဝေက သုံးပါးကိုသာ ပြု၍ ပဋိပ္ပဿဒွိဝိဝေကကို မပြခြင်း၏ အကြောင်းကို
 ဂိုကာ၌ ရှုပါ။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကကို မပြခြင်းမှာ ဈာန်ခဏ်း မဟုတ်၊ ဝိပဿနာ
 အခဏ်း၊ မဂ်အခဏ်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

တထာဟိ၊ ထို စကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံဘာဝနာနုယောဂံ၊
 အဖန်ဖန် အားထုတ်အပ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝနာကို။ အနုယုတ္တော၊
 အဖန်ဖန် အားထုတ်သော။ အယံ ယောဂီ၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပဿနာ-
 က္ခဏေ၊ ဝိပဿနာခဏ၌။ ကိစ္စတော၊ ကိလေသာကို အခိုက်အတန့်ပယ်ခြင်း
 ကိစ္စအားဖြင့်။ တဒဂ်ဝိဝေကနိဿိတံ၊ တဒဂ်ဝိဝေကဉ္စ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။
 အဇ္ဈာသယတော၊ အဇ္ဈာသယအားဖြင့်။ (နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုသောဆန္ဒအားဖြင့်)။
 နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ နိဿရဏဝိဝေကဉ္စ မှီသည်လည်း ဖြစ်သော။ မဂ္ဂ-
 ကာလေ ပန၊ မဂ်ဖြစ်ရာအခါ၌ကား။ ကိစ္စတော၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ
 အားဖြင့်။ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကဉ္စ မှီသည်လည်းဖြစ်
 သော။ အာရမ္မဏတော၊ အာရမ္မအားဖြင့်။ နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။
 သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။

ပဉ္စဝိဝေကနိဿိတမ္ပိ၊ ငါးပါးသော ဝိဝေကဉ္စ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။
 (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ)၊ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။
 (ဝေန္တိ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေ၊ ထို အချို့ဆရာတို့သည်။ ကေဝလံ၊ ပါဒကဈာန် မဖတ်
 သက်သက်။ ဗလဝဝိပဿနာမဂ္ဂဖလက္ခဏေသု ဧဝ၊ အားရှိသော ဝိပဿနာ
 ခဏ၊ မဂ်ခဏ၊ ဖိုလ်ခဏ တို့၌သာ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ န ဥဒ္ဓရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်
 ကုန်သည် မဟုတ်သေး။ ဝိပဿနာပါဒက ကသိဏဇ္ဈာနအာနာပါနာသုဘဗြဟ္မ-
 ဝိဟာရဇ္ဈာနေသုပိ၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော ကသိဏဈာန်၊ အာနာပါန
 ဈာန်၊ အသုဘဈာန်၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန် တို့၌လည်း။ ဥဒ္ဓရန္တိ၊ ကုန်သေး၏။

စ၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ န ပဋိသိဒ္ဓါ၊
 မတားမြစ်အပ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဧကေဆရာတို့၏။ မတေန၊
 အလိုအားဖြင့်။ ဧတေသံ ဈာနာနံ၊ ဤဈာန်တို့၏။ ပဝတ္တိက္ခဏေ၊ ဖြစ်ရာခဏ၌။
 ကိစ္စတေ၊ ဧဝ၊ ကိစ္စအားဖြင့်ပင်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကဉ္စ
 မှီသော။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဘာဝေတိ)။ စ၊ ဆက်။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ၌။
 အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယတော၊ ဆိုအပ်
 သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိပ္ပဿဒွိဝိဝေကနိဿိတမ္ပိ ဘာဝေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ငှါ။
 ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ဝိရာဂနိဿိတာဒိသု၊ ဝိရာဂနိဿိတ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ သေ

နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိရာဂါဒယော၊ ဝိရာဂအစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။ ဝိဝေကတ္တာဝေ၊ ဝိဝေက အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ [သဒ္ဓတ္ထကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထကိုသာ ဆိုလိုသည်။]

ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ် အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ၊ ဝိရာဂနိဿိတာ အစရှိသည်တို့တွင်။ ကေဝလံ၊ ငါးပါးအပြားနှင့်မဖက် သက်သက်။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ ဝေါသဂ္ဂသည်။ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ စ၊ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ၎င်း။ ပက္ခန္ဓန- ဝေါသဂ္ဂေါ စ၊ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဇော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော ဝေါသဂ္ဂတို့တွင်။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ၌။ တဒဂ်ဝသေနစ၊ တဒဂ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ သမုစ္ဆေဒဝသေနစ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါတိ၊ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ မည်၏။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ၌။ တန္နိန္ဒာဘဝေန၊ ထို နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန၊ မဂ်ခဏ၌ကား။ အာရမ္မဏ- ကရဏေန၊ အာရုံပြုခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဓနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင် ခြင်းသည်။ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂေါတိ၊ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ မည်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို

ကေဝလဉ္စေတ္ထ။ ။ “သေ နယော ဝိရာဂနိဿိတာဒိသု”၌ အ-ဒိဖြင့် နိရောဓ- နိဿိတ် ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ တိုင်အောင် ယူ၍ တဒဂ်ဝေါသဂ္ဂာသည်ဖြင့် ငါးပါးပြား၏ ဟု အတိဗျာပိတ အဓိပ္ပါယ် ရှိသောကြောင့် ထို အတိဗျာပိတ ခေါ်သလို တားမြစ်လို ရကား “ကေဝလဉ္စေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်၊ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ ၌ တဒဂ်ဝေါသဂ္ဂ စသော အားဖြင့် ငါးပါး မပြား။ “ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ၊ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂ အားဖြင့် ၂-ပါးသာ ပြားသည်”ဟူ၍၊ ဤအလို ဟိသည် ဝိသေသတ္ထဇောဘကတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဟိ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဘွယ် အထူးကား”ဟု ဆရာတို့ ပေးကြသည်။ [ကေဝလံ ဟိ၊ နိပါတ်ရှိ၊ အတိဗေါသပပံ၊ ဖြစ်သင့်သလောက်မျှ မကတဲ လွန်၍ ပြန့်န့်သော အဓိပ္ပါယ်ကို “အတိဗျာပိတ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ လွန်၍ ပြန့်န့်ခြင်းသည် အပြစ်ဖြစ် သောကြောင့် “အတိဗျာပိတဒေါသ”ဟု ခေါ်ရသည်။] ယုတ္တိဇ္ဇေနှင့် တကွ အသင့်အတင့် ထူးသည်ကို ပြလိုရှိလည်း “ကေဝလံ ဟိ”ဟု ထားတတ်သေး၏။

ဝေါသဂ္ဂ။ ။ ဝိ+အဝ+ သဇ္ဇဇာတ်+ဏပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဝေါသဂ္ဂသဒ္ဓါသည် ပရိစ္စာဂ (စွန့်လွှတ်ခြင်း) အနက်ကို၎င်း၊ ပက္ခန္ဓန (လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်း) အနက်ကို၎င်း ဟော၏။ ထိုတွင် ဝိပဿနာခဏ၌ တဒဂ်အားဖြင့်၎င်း၊ မဂ်ခဏ၌ သမု- ဇ္ဈောအားဖြင့်၎င်း၊ ကိလေသာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည် ပရိစ္စာဂဖြစ်သော ဝေါသဂ္ဂတည်း။ [ဝေါသဇ္ဇနံ၊ ပယ်စွန့်ခြင်း။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ ခြင်း။ ပရိစ္စာဂသင်္ခါတော + ဝေါသဂ္ဂေါ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ။] ဝိပဿနာခဏ၌ ဝိတံအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရဘို့ရာ ကိုင်းညွတ်ခြင်း သည်၎င်း၊ မဂ်ခဏ၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုခြင်းသည်၎င်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်းပင်တည်း။ [ဝေါသဇ္ဇနံ၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်း။ ဝေါသဂ္ဂေါ ခြင်း။ ပက္ခန္ဓနသင်္ခါတော+ဝေါသဂ္ဂေါ ပက္ခန္ဓနဝေါသဂ္ဂေါ။]

နှစ်ပါးစုံသော ဝေါသဂ္ဂသည်လည်း။ လောကီယ လောကုတ္တရ မိဿကေ၊
 လောကံ လောကုတ္တရာ ရောသော။ ဣမသ္မိံ* အတ္တဝဏ္ဏနာ နယော၊ ဤ အတ္တ
 သံဝဏ္ဏနာနည်း၌။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တထာဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ အယံ သတိသမ္ပော-
 ဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဤ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ ပကာရေန၊ ဖြင့်။
 (တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒအားဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသော အပြား၊ တနန္ဒဘာဝ
 အာရမ္မဏကရဏအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းဟူသော အပြားအားဖြင့်။)
 ကိလေသေ၊ ထိုကို။ ပရိစ္စတိ၊ စွန့်၏။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ သို့လည်း။ ပက္ခန္တတိ၊ ပြေးဝင်၏။

ပန၊ ဆက်။ သကလေန၊ အလုံးစုံသော။ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိန္ဒိ ဣမိနာ ဝစနေ-
 န၊ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ* ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဌိစပ်။)
 ဝေါသဂ္ဂတ္ထံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်
 ပြေးဝင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပရိဏမန္တံ၊ ဝိပဿနာအားဖြင့် ရင့်ကျက်ဆဲလည်း
 ဖြစ်သော။ ပရိဏတဉ္စ၊ မဂ်အားဖြင့် ရင့်ကျက်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ ပရိပစ္စန္တံ၊
 ဝိပဿနာအားဖြင့် ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်သော။ ပရိပစ္စတိ၊ မဂ်အားဖြင့်ရင့်ကျက်
 ပြီးလည်းဖြစ်သော။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်*၌စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။
 ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ရဲ့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုတ္တော၊ သော။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေလသော်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
 သည်။ ကိလေသပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂတ္ထံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းဟူသော
 ဝေါသဂ္ဂအကျိုးငှါ၎င်း။ နိဗ္ဗာနပက္ခန္တန ဝေါသဂ္ဂတ္ထု၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း
 ဟူသော ဝေါသဂ္ဂအကျိုးငှါ၎င်း။ ပရိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်ဆဲဖြစ်၏။ (တထာ၊ ထို
 အခြင်းအရာအားဖြင့်) န၊ ထို သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ယထာ၊
 အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေလသော်။ ပရိပစ္စေတော၊ ရင့်ကျက်ပြီးသည်။
 ဟောတိ၊ တထာစ၊ လည်း။ န ဘာဝေတိ၊ ဣတိ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ သေသ-
 ဗောဇ္ဈင်္ဂေသုပိ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်မှကြွင်းသောဗောဇ္ဈင်တို့၌လည်း။ သေနယော၊
 တည်း။ ဣမသ္မိံ*ပိ နယော၊ ဤတတိယနည်း၌လည်း။ လောကီယ လောကုတ္တရ-
 မိဿကာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါကထိတာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ*။ ပရိဏာမသမ္ဘိသည် ဤနေရာ၌ အစာကြေကျက်သကဲ့သို့
 ရင့်ကျက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပရိဏမန္တံ” ကို “ပရိပစ္စန္တံ” ဟု၎င်း၊
 ပရိဏတံကို “ပရိပစ္စ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ “ပရိဏာမိ =
 ကိုင်းညှုတ်” ဟု အနက်မပေးမိသို့ရန် သတိပြုပါ။ [ပရိဏာမော + ယသ အတ္တိတိ
 ပရိဏာမိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝေါသဂ္ဂတ္ထံ + ပရိဏာမိ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ။]

၂-အဘိဓမ္မတာဇနိယအဖွင့်

၄၇၂။ အဘိဓမ္မတာဇနိယော ဌံ။ သတ္တဝါ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။
 ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပုစ္ဆိတု၊ မေးတော်မူပြီး၍။ ဝိသဇ္ဇနဿ၊ အဖြေ၏။
 (ဝသေနစ၊ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။) ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ပုစ္ဆိတု၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇ-
 နဿ၊ ၏။ ဝသေနစ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒေ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ (ဟောဇ္ဈိ)။
 [ပါဠိတော်၌ “တတ္ထ ကတမေ သတ္ထ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ” စသည်ဖြင့် တပေါင်းတည်း
 မေး၍ တပေါင်းတည်းဖြေသောနည်း၊ “တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ”
 စသည်ဖြင့် အသီးအသီးမေး၍ အသီးအသီးဖြေသောနည်းအားဖြင့် နည်းနှစ်ပါး
 ရှိသည်။] ဗေတသံ၊ ထိုနှစ်ပါးသောနည်းတို့၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက်အဖွင့်ကို။
 ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-
 တဗျာ။ ပန၊ ကား။ (ဝုတ္တနယမ္ပ အထူးကား။) ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂနိဗ္ဗေသေ၊
 ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ နိဗ္ဗေသ၌။ ဥပေက္ခနဝသေန၊ (ဟာပန ဝဇုန အတွက်
 ဗျာပါရမများဘဲ) အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာ
 မည်၏။ ဥပေက္ခနာကာရော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။
 ဥပေက္ခနာ၊ ဥပေက္ခာ မည်၏။ ဥပေက္ခိတဗ္ဗယုတ္တေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းနှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော။ သမ္ပပဝတ္တေ၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ သမ္ပယုတ်တရား
 တို့ကို။ ဣက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ န ဝောဒေတိ၊ မတိုက်တွန်းတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာမည်၏။ [တနည်းပြသောကြောင့် “ဥပေက္ခိတဗ္ဗယုတ္တေ ဝါ”
 စသည်ဖြင့် ဝါသဒ္ဓါဝါလျှင် ကောင်း၏။]

ပုဂ္ဂလံ၊ မိမိကိုးရာ သတ္တဝါဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပေက္ခာပေတိ၊ အသင့်
 အားဖြင့် ရှုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခနာ၊ မည်၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံဘာဝ-
 ပုတ္တိယာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂအဖြစ်သို့ ရောက်သော။ လောကီယ ဥပေက္ခနာယ၊ လောကီ
 ဖြစ်သော ဥပေက္ခနာထက်။ အနိကာ၊ ပိုလွန်သော။ ဥပေက္ခနာ၊ အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းသည်။ အဇ္ဈုပေက္ခနာ၊ အဇ္ဈုပေက္ခာ မည်၏။ အဗျာပါရာပဇ္ဇနေန၊
 ဟာပန ဝဇုနအတွက် ဗျာပါရသို့မရောက်ခြင်းကြောင့်။ မဇ္ဈတ္တဘာဝေါ၊ အလယ်
 အလတ်၌ တည်မတ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ မဇ္ဈတ္တတာ
 မည်၏။ [မဇ္ဈတ္တဘာဝေါဖြင့် တာပစ္စည်းအနက်ကို ပြ၏။ မဇ္ဈတ္တဿ+တာဝေါ
 မဇ္ဈတ္တတာ။] ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုမဇ္ဈတ္တတာသည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ (မဇ္ဈတ္တ-
 တာ၊ တည်း။) သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ (မဇ္ဈတ္တတာ၊ သည်း။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤ
 အနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ မဇ္ဈတ္တတာ စိတ္တဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣတိ၊ ဤ အဘိဓမ္မတာဇနိယ
 နည်း၌။ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ နယ၊ နည်းတို့ကို။ ဂဏေ-
တဗ္ဗ၊ ရေတွက်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချုံ။ သတ္တန္တု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏
အတွက်။ ဧကေတေ၊ တပေါင်းတည်း။ ပုစ္ဆိတု၊ မေးတော်မူ၍။ ဝိသဇ္ဇနေ၊
အပြေ၌။ ဧကကမခဂ္ဂေ၊ တပါးတပါးသော မင်္ဂါ။ နယသဟဿံ၊ နယသဟဿံ၊
တထောင်တထောင်သောနည်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိ နယ-
သဟဿာနိ၊ လေးထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်
ကုန်ပြီ။ ပဋိပေက္ခံ၊ အသီးအသီး။ (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆိတု၊ ချုံ။ ဝိသဇ္ဇနေ၊ ခွဲ။
ဧကကဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန၊ တပါးတပါးသော ဗောဇ္ဈင်နှင့် စပ်သဖြင့်။ စတ္တာရိ
ဝတ္တာရိ (နယ သဟဿာနိ)၊ လေးထောင် လေးထောင်သော နည်းတို့သည်။
(ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ စတုတ္တာ၊ ခုနစ်ပါးသော စတုတ္ထတို့သည်။ အဋ္ဌ-
ဝိသတိ (နယ သဟဿာနိ)၊ နှစ်သောင်း ချစ်ထောင်သော နည်းတို့သည်။
(ဟောန္တိ)။ တာနိ၊ ထို နှစ်သောင်းချစ်ထောင်သောနည်းတို့သည်။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေ့
ဖြစ်ကုန်သော။ စတုဟိ၊ လေးပါးသောနည်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒုတ္တံ၊ သ (နယ-
သဟဿာနိ)၊ သုံးသောင်း နှစ်ထောင်သော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။
အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ နည်း၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနေဝ၊ ကုသိုလ်ချည်းသာဖြစ်ကုန်သော။ ဒုတ္တံ၊ သနယ-
သဟဿာနိ၊ သုံးသောင်း နှစ်ထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်
မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖလက္ခဏေပိ၊ ဖိုလ်ခဏ၌လည်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊
တို့ကို။ လဉ္စန္ဒိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဝ၊ မှန်။ သာမညဖလောနိ၊ သမဏ်၊ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ လေးဩသော ဖိုလ်တို့သည်။ ကုသလဟေတုကာနိ၊ ကုသိုလ် ဟူသော
အကြောင်းရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသပိ၊ ထို သာမညဖိုလ်တို့၌လည်း။
ဗောဇ္ဈင်္ဂိဒဿနတ္ထံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂိ ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ကုသလနိဒ္ဒေသ ပုဗ္ဗ-
င်္ဂမာယ ဧဝ၊ ကုသလနိဒ္ဒေသ ရှေ့သွားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တန္တိယာ၊
ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ ဝိပါကနယော၊ ဝိပါကနည်းကို။ (ဘဂဝဘ) အာရဒ္ဓေါ။
[ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] သောပိ၊ ထို ဝိပါကနည်းသည်လည်း။ ဧကေတာ ပုစ္ဆိတု
ဝိသဇ္ဇနဿ၊ ခေါ။ (ဝေသနစ၊ စပ်သဖြင့်၎င်း။) ပါဠိပေက္ခံ ပုစ္ဆိတု ဝိသဇ္ဇနဿ၊
ခေါ။ ဝေသန စ ဒွိဝိစော ဟောတိ။ ဣ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ သေသံ၊
ကြွင်းသောအစီအရင်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။
ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဝိတဗ္ဗံ၊ ပန၊ အထူးကား။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက၌။ ကုသလတော၊
ကုသိုလ်သက်။ တိဂဏာ၊ သုံးခုဖြင့် မြောက်အပ်ကုန်သော။ နယ၊ နည်းတို့ကို။
ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အဋ္ဌသာဝလိနီ အဗျာကတ
လောကုတ္တရ ဝိပါက အဖွင့်၌ “ဣမသ္မိံ” ဝိပါကနိဒ္ဒေသေ ကုသလစိတ္တေဟိ

တိဂုဏာနိ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ”ဟု ကုသိုလ်စိတ်ထက် ဝိပါကစိတ်က သုံးဆတက်ပုံကို ဆိုခဲ့၏။ သုံးဆတက်ပုံကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် အဗျာကတ လောကုတ္တရဝိပါက သဒ္ဓိကသုညတ အခဏ်းကို ညွှန်းခဲ့သည်။ ဤ ပါဠိတော် ၌ကား သုညတ တပါးတည်းကိုသာ ပြ၍ အနိမိတ္တ-အပဏိဟိတတို့ကို ပယ်ဖျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

အတိဓမ္မတာဇနိယဝတ္ထနာ၊ သည်း၊ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၇၂။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ ပါဠိ တော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် သာလျှင်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိ- ဘာဝေါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ အပ္ပမာဏဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဝေ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတို့သာတည်း။ မဂ္ဂါ- ရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ [လောကုတ္တရာ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် “အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဝေ”ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့၌။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သော ဟိတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ် ဟူသော သဟဇာတဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝိရိယံဝါ၊ ငြိမ်သက်သောဝါ။ ဝိမံသံဝါ၊ ဝိမံသာကိုသော်၎င်း။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂဘာဝနာ- ကာလေ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတာ- ဓိပတိရှိကုန်၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒစိတ်ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိတို့ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ကုန်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝေ၊ မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဆိုလိုက်ကုန်သည်ပင်။ ‘အတိတာဒီသု၊ အတိတ် အစရှိသည် တို့တွင်။ ကောရမ္မဏာဘာဝေနပိ၊ တခုသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ် အားဖြင့် လည်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုလိုက်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တေသ္မိ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကေပိ၊ ဤ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌လည်း။ [ဤမှ နောက်၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိသင်းအဖွင့် ပြီး၏။

မဂ္ဂဂီဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်

၄၇၆။ ဣဒါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
နန္တရေ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) မဂ္ဂဂီဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။
အရိယော၊ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
စကားရပ်ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိ ပဋိပဒါနိန္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တ-
နယေနဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား တပါး
တည်း။ ဒဿိတေ၊ ပြတော်မူအပ်သော။ ဒုတိယနယေပိ၊ ဒုတိယနည်း၌လည်း။
သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
စကားရပ်ကို။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ပြုပေကွာ
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဧဝံ၊ သို့။ ဒိန္နမ္ပိ၊ နယာနံ၊ ထို၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣဒံ
သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ နည်းကို။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကမေဝ၊ နည်းကို
သာ။ ကထိတံ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၉၀။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌။ အရိယောတိ၊ အရိယောဟူ၍။ အဝတ္တု၊
ဟောတော်မူမည့်။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အရိယော
ဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။
အယံ၊ ဤ အဋ္ဌဂီကမဂ်သည်။ အရိယောဝေ၊ အရိယသာတည်း။ ဟိ၊ ဥပမာ
ဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ မုဒ္ဒါဘိသိက္ခဿ၊ ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော
ဘိသိက်ရေစင်ရှိသော။ ရညော၊ မင်း၏။ မုဒ္ဒါဘိသိက္ခာယ၊ သော။ ဒေဝိယာ၊
မိဖုရား၏။ ကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ဝမ်း၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ ဝါ၊
သားကို။ ရုဇပုတ္တောတိ၊ မင်းသားဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်သည်။ (သမာနော)
ပိ၊ သော်လည်း။ ရုဇပုတ္တောယေဝ၊ မင်းသားသည်သာ။ ဟေတိယတာ၊ ကဲ့သို့။
ဧဝံ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤ အဋ္ဌဂီကမဂ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အရိယောတိ၊
ဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ သည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ အရိယောဝေ၊ သာ
တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣဓာပိ၊ ဤ မဂ္ဂဂီဝိဘင်း၌လည်း။
သေသံ၊ ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဧဝံ အဝုတ္တေပိ။ ။စာအုပ်ထို့၌ “အဝုတ္တေပိ” ဟု ရှိ၏။ ယောဇနာ၌လည်း “ဧဝံ
အဝုတ္တေပိတိ အရိယောတိ ဝစနေ နဂဝတာ အဝုတ္တေပိ” ဟု ဖွင့်၏။ သို့သော် “အဝုတ္တ”
အရ မဆိုအပ်သော စကားဟူသည် အယမ္ပိ၏ အနက်ဖြစ်သော မဂ်တည်း။ ဤသို့ အရတူ
သောကြောင့် တဝါကျတည်း၌ “အဝုတ္တေပိ” ဟု ဝိဘတ်တူရိမှ စာသွားမှန်သည်။

၄၉၃။ ပဉ္စဂီကဝါရေဝိ၊ ပဉ္စဂီကဝါရိဉ်လည်း။ အဋ္ဌဂီကောတိ၊ ဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ သည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌဂီကောဝေ၊ အဋ္ဌဂီကဟူ၍ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ခ်။ ဟိ၊ မှန်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကောနာမ၊ ပဉ္စဂီကမဂ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣ၊ ဤ ပဉ္စဂီက ဝါရအရာ၌။ အာစရိယာနံ၊ ဆရာတို့၏။ သမာနတ္တကထာ၊ တူမျှသောအနက်ကို ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဝိတဏှဝါဒိ၊ ဝိတဏှဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ)။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကောနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပဉ္စဂီကောယေဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။ သော၊ ထို ဝိတဏှဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ အာဟာရဟိ၊ ဆောင်ပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သည်။ (သမာနော)။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေနံ။ အညံ၊ အခြားသောသုတ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ မဟာသဠာယတနတော၊ မဟာ သဠာယတနသုတ်မှ။ ဣဒံ သုတ္တပုဒေသံ၊ ဤသုတ် အစိတ်အပိုင်းကို။ အာဟရိဿတိ၊ ဆောင်လတ္တံ့။

(ကိ)။ တထာဘူတဿ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ)။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိ၊ တထာဘူတဿ၊ ခ်။ ယော သင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ပေ။ ယော ဝါယာမော၊ သည်။ ပေ။ ယာ သတိ၊ သည်။ ပေ။ တထာဘူတဿ၊ ခ်။ ယော သမာဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ အဿ၊ ခ်။ သော၊ ထို သမာဓိသည်။ သပ္ပာသမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုဗ္ဗေဝ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌ပင်။ ကာယကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးမှုသည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ် သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟရိဿတိ)။ [ဤပါဠိတော်၌ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတို့ကို “ပုဗ္ဗေဝ”ဟု ဆိုသောကြောင့် မဂ်ဇာတိ မပါ။ မဂ်ဇာတိ ပဉ္စဂီကသာဟု ဝိတဏှဝါဒီက ယူလိုသည်။]

တတော၊ ထိုသို့ဆောင်ခြင်းကြောင့်။ တေဿ၊ ဤသုတ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အာဟာရ၊ ဆောင်ပြပါဦး။ ဣတိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော။ သစေ အာဟာရတိ၊ အကယ်၍ ဆောင်ပြအံ့။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ဆောင်ပြခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နောစေ အာဟာရတိ၊ အကယ်၍ မဆောင်ပြအံ့။ (ဝေသတိ)။ သယံ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီကိုယ်တိုင်။ အာဟရိတော၊ ၍။ ဝေမဿာယံ။ ပေ။ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ သတ္တုသာသနေန၊ ဤဘုရားအဆုံးအမတော်ဖြင့်။ တေ၊ သင်၏။ ဝါဒေါ၊ ဝါဒသည်။ ဘိန္နော၊ ပျက်စီးပြတ်ကား။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကောနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ အဋ္ဌဂီကောဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ခ်။ [ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။

အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ် သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။]

ပန၊ ဆက်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အင်္ဂါနိ၊ ဤသမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ-
ကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဟူသော အင်္ဂါတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ မဂ်၏ရှေ့အဘို့၌။ ပရိသုဒ္ဓါ-
နိ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်ပြီးသည်။ (ဟုတော) ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခန္ဓော၊ လောကုတ္တရာ မဂ်ဧကန္တံ။ ပရိသုဒ္ဓတရာနိ၊ သာ၍
ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။
ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါတိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။
ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိတဏှဝါဒိ မေး၏။ (ဣဒံ၊ ဤ
ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါဟူသော စကားကို။) အတိရေက ကိစ္စဒဿနတ္ထံ၊ လွန်ကဲသော
ကိစ္စကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဂဟိတံ၊ ပြီ။) ဟိ၊ ချေ။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ မိစ္ဆာ-
ဝါစံ၊ ကို။ ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ သမ္မာဝါစံ၊ ကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ တသ္မိံ
သမယေ၊ မိစ္ဆာဝါစာကိုပယ်၍ သမ္မာဝါစာကိုပြည့်စေရာ ထိုအခါ၌။ သမ္မာ-
ကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝါ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ကာရာပက-
င်္ဂါနေဝ၊ ဤပြုစေတတ် ပြီးစေတတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်
သာ။ မိစ္ဆာဝါစံ၊ ကို။ ပဗဟန္တိ၊ ပယ်စွန့်ကုန်၏။ သမ္မာဝါစာ ပန၊ သည်ကား။
သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဝိရတိဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြိယာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပူရေတိ၊
မဂ္ဂင်အင်္ဂါကို ပြည့်စေ၏။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ မိစ္ဆာကမ္မန္တံ၊ ကို။ ပဗဟတိ၊ ၏။ သမ္မာကမ္မန္တံ၊ ကို။
ပူရေတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တကို ပယ်စွန့်၍ သမ္မာကမ္မန္တကိုပြည့်စေ
ရာ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာ သမ္မာအာဇီဝါ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ဣမာနိ ကာရာပကင်္ဂါနေဝ၊ တို့သည်သာ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တံ၊ ကို။ ပဗဟ-
န္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္မာကမ္မန္တော ပန၊ သည်ကား။ သယံ ဝိရတိဝသေန ပူရေတိ။
ယသ္မိံ သမယေ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝံ၊ ကို။ ပဗဟတိ၊ ၏။ သမ္မာအာဇီဝံ၊ ကို။ ပူရေတိ၊
၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝကို ပြည့်စေရာ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တံ နတ္ထိ။ ပဉ္စ ဣမာနိ ကာရာပကင်္ဂါနေဝ မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဗဟန္တိ။
သမ္မာအာဇီဝေါ ပန၊ သယံ၊ ဝိရတိဝသေန ပူရေတိ။ ပဉ္စန္၊ ကုန်သော။ တေသံ
ကာရာပကင်္ဂါနံ၊ ဤ ပြုစေတတ်၊ ပြီးစေတတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အင်္ဂါ
တို့၏။ ဣဒံ ကိစ္စာတိရေကတံ၊ ဤ လွန်ကဲသော ကိစ္စရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတု၊ ငှါ။ ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ပြီ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ
ပန၊ သည်ကား။ အဋ္ဌဂီကောဝ၊ အမြဲ အဋ္ဌဂီကသည်သာ။ ဟောတိ၊ ပဉ္စဂီကော
နာမ၊ ပဉ္စဂီကလောကုတ္တရမဂ်မည်သည်။ နတ္ထိ။

သမ္မာဝါစာဒိတိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တူ။ အဋ္ဌဂိုကောတိ၊ ဟူ၍။ ယဒိ ဝဒေထ၊ အကယ်၍ ပြောဆိုကုန်အံ့။ [သကဝါဒီကို ပြောသည်။] (ဧဝံသတိ)။ စတုတ္ထော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သမ္မာဝါစာစေတနာ၊ တို့၎င်း။ [မိစ္ဆာဝါစာ ၄-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း စေတနာ။] ဝိသော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သမ္မာကမ္မန္တစေတနာ၊ တို့၎င်း။ [ဤ ၇-ပါးတို့သည် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းနှင့် မစပ်။] သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ သမ္မာအာဇီဝစေတနာ၊ တို့၎င်း။ [ဤ ၇-ပါးတို့ကား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စပ်သည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဣမမှာ စေတနာဗဟုတ္တာ၊ ဤ စေတနာတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်မှ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ မုစ္ဆိယထ၊ အသင် သကဝါဒီတို့ လွတ်ကုန်လတ္တံ့ နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ 'ပဉ္စဂိုကောဝ၊ ပဉ္စဂိုက သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအံ့။ (ဝိတဏှဝါဒီက ဆိုအံ့။) စေတနာဗဟုတ္တာ စ၊ စေတနာတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်မှလည်း။ မုစ္ဆိယာမ၊ လွတ်ကုန်အံ့။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂိုကောဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိစ၊ သို့လည်း။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။

တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ တံ၊ သည်။ မဟာစတ္တာလီသကဘာဏကော၊ မဟာ-စတ္တာလီသကကို ဆောင်သူသည်။ ဟောသိ၊ ဖြစ်သလော။ န ဟောသိ၊ မဖြစ် သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ (အဟံ၊ သည်။ မဟာစတ္တာလီသက-ဘာဏကော၊ သည်။) န ဟောမိ၊ မဟုတ်ပါ။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ)။ တံ၊ သည်။ အဘာဏကတ္တာ၊ မဟာစတ္တာလီသကဘာဏက မဟုတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဇာနာသိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော။ (အဟံ) ဘာဏကော၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရ၊ ဆောင်ပါလော့။ ဣတိ ဝတ္ထုဗ္ဗော။ သုတ္တံ သစေ အာဟရတိ။ (ဧဝံ သတိ)။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ဆောင်ပြခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နောစေ အာဟရတိ၊ အကယ်၍ မဆောင်အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ သယံ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီ ကိုယ်တိုင်။ ဥပရိပဏ္ဏာသတော၊ မှ။ အာဟရိတဗ္ဗံ၊ ဆောင်ထိုက်၏။

(ကိံ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ သမ္မာဝါစမ္ပိ၊ သမ္မာဝါစာကိုလည်း။ ဒွယံ၊ နှစ်ပါး သော အစိတ်အပိုင်းရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ သာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ (အာရုံပြုသော အာသဝေါတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော။) ပုညဘာဂိယာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဘို့အစဉ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဘို့အစုတောင် ပါဝင်သော။ ဥပဓိဝေပဏ္ဏာ၊ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိကို ရင်ကျက်စေတတ် အကျိုးပေးထက်သော။ ဝါ၊ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိ၌ ပဝတ္တိအကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရင်ကျက်ထက်သော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။

အရိယာ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ အနာသဝါ၊ အာရုံပြုမည့် အာသဝေါ မရှိသော။ လောကုတ္တရာ၊ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ သာသဝါ၊ သော။ ပုညဘာဂိယာ၊ သော။ ဥပဓိဝေပတ္တာ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ မုသာဝါဒါ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင် ကြဉ်ခြင်း အမူအရာ ကြိယာသည်၎င်း။ ပိသုဏယံ၊ ဝါစာယ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်၎င်း။ ဖရုသာယ ဝါစာယ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်၎င်း။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ သာသဝါ၊ ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေပတ္တာ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤ လောကဝိရတိတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယာ၊ သော။ အနာသဝါ၊ သော။ လောကုတ္တရာ၊ သော။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယစိတ္တဿ၊ ကိလေသာ တို့မှ ဝေးကွာသောစိတ်ရှိသော။ အနာသဝစိတ္တဿ၊ အာသဝေါ မရှိသော စိတ် ရှိသော။ အရိယမဂ္ဂ သမဂ္ဂိနော၊ အရိယာမဂ္ဂနှင့် ပြည့်စုံသော။ အရိယမဂ္ဂ၊ အရိယာမဂ္ဂကို။ ဘာဝယတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေသော။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝစီဒ္ဓစ္စရိတေဟိ၊ တို့မှ။ ယာ အာရတိ၊ အကြင် ဝေးစွာ မွေ့လျော်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဝိရတိ၊ အကြင် ကင်း၍ မွေ့လျော်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ပဋိဝိရတိ၊ အကြင် ဆုတ်နစ် လျက်သာလျှင် ကင်း၍ မွေ့လျော်တတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ယာ ဝေရမဏိ၊ အကြင်ဒုစရိုက်ရန်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယာ အနာသဝါ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ အယံ၊ ဤ လောကုတ္တရာဝိရတိတည်း။ [သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ လွယ်ပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ (အာဟရိတဗ္ဗံ)။ [ဝိရတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်အဖွင့်၌ ရှုပါ။]

ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟာစတ္တာရိသကသုတ်၌။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝစီဒ္ဓစ္စရိ-
တေဟိ၊ တို့မှ၎င်း။ တိဟိ၊ ကာယဒ္ဓစ္စရိတေဟိ၊ တို့မှ၎င်း။ မိစ္ဆာဇီဝတောစ၊ မိစ္ဆာ-
ဇီဝမှ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ ဒုစရိုက်တို့မှ။ ဧကေကာဝ၊ တပါးစီ တပါးစီသာလျှင်
ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိရတိ၊ တို့ကို။ [စာအုပ်တို့၌ ဝိရတိဟု ဧကဝုစရိ၏။] အရိယာ၊
ကုန်သော။ အနာသဝါ၊ အာရုံပြုမည့် အာသဝေါ မရှိကုန်သော။ လောကုတ္တရာ၊
ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ မဂ္ဂင်္ဂိယာ၌။ ဝတ္ထာ၊ ကုန်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်
တို့၌။ စေတနာဗဟုတ္တံ၊ စေတနာတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ကုတော၊
အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ [သမ္မာဝါစာ စေတနာတပါး၊ သမ္မာကမ္မန္တ စေတနာ
တပါး၊ သမ္မာအာဇီဝ စေတနာလည်း တပါးသာ—ဟူလို။] ပဉ္စဂိကော၊ သော။
မဂ္ဂေ၊ သည်။ ကုတော၊ နည်း။ [အဋ္ဌဂိကသာ ဟူလို။] ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ (ဒီပေတိ

၌စပ်။) အကာမကဿ၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်ကို အလိုမရှိသော။ တေ၊ သင်၏ အတွက်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အပိုယ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြစ်။

တ္ထေကေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ သစေ သလ္လက္ခေတိ၊ အကယ်၍ အဋ္ဌဂီကမဂ်ကို မှတ်သားနိုင်အံ့။ ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ။ နေဝစေ သလ္လက္ခေတိ၊ အံ့။ (ဝေသတိ)။ အညာနိပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ အာဟရိတော၊ ဆောင်၍။ သညာပေတဗ္ဗော၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်ကို ကောင်းစွာ သိစေထိုက်၏။ ဝါ၊ နားလည်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ဘဂဝတော၊ သည်။ သုဘဒ္ဓ၊ သုဘဒ္ဓ။ ယသ္မိ၊ မေဓိနယေ၊ အကြင်တရားသဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ တတ္ထံ၊ ထို တရားသဖြင့်ဆုံးမရာသာသနာတော်၌။ သမဏောပိ၊ ပဌမတန်း သောတာပန်ရဟန်းကိုလည်း။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ ပေ၊ သုဘဒ္ဓ ဣမသ္မိ၊ မေဓိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဗတိ။ သုဘဒ္ဓ၊ သုဘဒ္ဓ။ ဣစ္ဆေတံ၊ ဤသာသနာတော်၌သာ။ သမဏော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ။ ပေ။ အညော၊ အခြားကုန်သော။ ပရပူဝါဒေါ၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့သည် အပြားအားဖြင့် ပြောဟောအပ် သိစေအပ်သော သာသနာတို့သည်။ သမဏေတိ၊ သောတာပန် အစရှိသော ရဟန်းတို့မှ။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤ သုတ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ရှေးနိဿယ၌ အညေဟိ ဟု မရှိ၊ အညေ ဟုသာ ရှိ၏။ များစွာသော စာအုပ်တို့၌ကား အညေဟိ ဟုချည်း ရှိ၏။ “အညေဟိ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိကုန်သော။ သမဏေတိ၊ တို့မှ။ သုညာ၊ ကုန်၏” ဟုပေးပါ။]

အညေသုပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အနေကေသု၊ တပါးမက များစွာ ကုန်သော။ သုတ္တသတေသု၊ သုတ် အရာတို့၌။ အဋ္ဌဂီကောဝ၊ အဋ္ဌဂီကသာ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏေပိ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း ၌လည်း။ မဂ္ဂါနံ၊ အဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော။ ပေ။ စက္ခုမာတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝံ၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ မေး။ အာမန္တာ၊ အံ့မီး။ ဣတိ၊ ဖြေ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ရှိလျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ် သည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ အဋ္ဌဂီကတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ သကဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။ [မဂ္ဂါနံ၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌဂီကော၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်သည်။] သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ သစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ စတုရော၊ ကုန်သော။ ပဒေါ၊ အဘို့အစ ဖြစ်သော သစ္စာတို့သည်။ သေဋ္ဌော၊ တို့တည်း။ မဗ္ဗာနံ၊ တို့တွင်။ ဝိရာဂေါ၊ ရာဂ၏ ပတပ်ပက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သည်။ သေဋ္ဌော၊ တည်း။ ဒွိပဒါနဉ္စ၊ အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်လည်း။ စက္ခုမာ၊ စက္ခုငါးပါး ရှိတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ သေဋ္ဌော၊ တည်း။]

ပန၊ဆက်။ ဧတ္တကေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သညတ္တိံ၊ နားလည်ခြင်းသို့။ သစေ န ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ မရောက်အံ့။ (ဝေသတိ)။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းတွင်းသို့။ ပဝိသိတု၊ ဝင်၍။ ယာဂုံ၊ ယာဂုကို။ ဝိဝါဟိ၊ သောက်ချေ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊ လွတ်ထိုက်၏။ ဥတ္တရိံ၊ အလွန် ဖြစ်သော။ ကာရဏံပန၊ အကြောင်းကိုကား။ ဝက္ခတိ၊ ဝိတဏှဝါဒီ ဆိုလတ္တံ့။ ဣတိတေ၊ ဤ အလွန်ဖြစ်သောအကြောင်းကို ဆိုခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ သင့်သော အကြောင်းမဟုတ်။ [“ပဉ္စဂိကမဂ်ဖြစ်ကြောင်းကို ထုတ်ပြစရာမရှိ”ဟုလို့။] ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ဆက်။ (တနည်း)ပန၊ ထိုသို့ပင် ဥတ္တာနတ္ထဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ ဂဏေတဗ္ဗော၊ ရေတွက်ထိုက် ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌဂိကမဂ္ဂသ္မိံ၊ ၌။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပုစ္ဆိတု၊ ၍။ [“တတ္ထ ကတမော အဋ္ဌဂိကော မဂ္ဂေါ” ဟု မေးပြီး၍။] ဧကေတော၊ တည်း။ ဝိသဇ္ဇနေ၊ ၌။ စတ္တာသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ စတ္တာရိ နယ သဟဿာနိ၊ လေးထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပဉ္စဂိကမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဧကေတော ပုစ္ဆိတု၊ ၍။ [“တတ္ထ ကတမော ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါ”ဟု မေးပြီး၍။] ဧကေတော၊ ဝိသဇ္ဇနေ၊ ၌။ စတ္တာရိ (နယသဟဿာနိ)၊ တို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။) ပါဠိ-ယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆိတု၊ [“တတ္ထ ကတမော သမ္မာဒိဋ္ဌိ” စသည်ဖြင့် မေးပြီး၍။] ပါဠိယေက္ကံ ဝိသဇ္ဇနေ စတ္တာရိ စတ္တာရိ (နယ သဟ-ဿာနိ)၊ လေးထောင် လေးထောင်သောနည်းတို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ အဂေသု၊ တို့၌။ (ပဉ္စဂိကမဂ်တွင် ပါဝင်သော အင်္ဂါငါးပါး တို့၌။) ဝိသတိ (နယသဟဿာနိ)၊ နှစ်သောင်းသောနည်းတို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိမာနိ၊ ချေ့ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ(နယသဟဿာနိ)၊ ရှစ်ထောင်သော နည်းတို့၎င်း။ ဣမာနိ စ ဝိသတိ (နယသဟဿာနိ)၊ ဤနှစ်သောင်းသောနည်း တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဝိတဂေ၊ ၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌဝိသတိ နယ သဟ-ဿာနိ၊ နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ တာနိ စ (အဋ္ဌဝိသတိ နယ သဟဿာနိ)၊ ထိုနှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်သောနည်းတို့သည် လည်း။ ဗိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာနိ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်သော လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနေဝ၊ အုသိုလ်တို့သာတည်း။ ဝိပါကေ ပန၊ ၌ကား။ ကုသလတော၊ ထက်။ တိဂဏာ၊ သုံးဆတက်ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၅၀၄။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော ဌိ။ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ မဂ္ဂင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပန၊ အလူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာနိပိ-ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤ မဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မ ပဝတ္တိတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာနေဝ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ တို့သာတည်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်း၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဖလံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နေဝကရောတိ၊ မပြု။ ဖလံ၊ သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ န ကရောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့တွင်။ သဟဇာတ-ဟေတုဝသေန၊ တကုဖြစ်ဘက် ဟိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ကုသလာနိ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂ-ဟေတုကာနိ၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝိရိယံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဝိမံသံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂဘာဝနာ-ဇာလေ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာ အခါ၌။ မဂ္ဂိမိပတိနိ၊ မဂ်ဟူသော အဓိပတိပစ္စည်း ရှိကုန်၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒဟူသော အကြီးအကဲ စိတ်ဟူသော အကြီး အကဲရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ ၌။ မဂ္ဂိမိပတိနိတိ၊ မဂ္ဂိမိပတိနိ တို့ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေရာအခါ၌လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သည်သာတည်း။

အတိတာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသော တရားတို့တွင်။ [အတိတာ ဓမ္မာ၊ အနာ-ဂတာ ဓမ္မာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ အဇ္ဈတ္တာ ဓမ္မာ စသည်ကို ဆိုသည်။] ကောရမ္မဏ-ဘာဝေနပိ၊ တခုသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ (မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏။) ဗဟိဒ္ဓါ-ဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိနာမ၊ တို့မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆကေပိ၊ ၌လည်း။ [ပိဖြင့် အဘိဓမ္မဘာဇနီယ နည်းကို ပေါင်းသည်။] နိဗ္ဗတ္တတ လောကုတ္တရာနေဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ကထိတာနိ၊ ဟိ၊ မှန်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တတဇနီယသ္မိံ ယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ လောကီယလောကုတ္တရာနိ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ကထိတာနိ၊ ပန၊ ကား။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌၎င်း။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ . စ၊ ၌၎င်း။ လောကုတ္တရာနေဝ (မဂ္ဂင်္ဂါနိ ကထိတာနိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အယံ မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂေါပိ၊ ကိုလည်း။ တေ ပရိဝဋံ၊ အောင်။ နိဟရိတွာဝ၊ ၍သာလျှင်။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒသိတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၄) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ

၏

မူလဋီကာနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ခုံနှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၀ ကောဇာ ၁၃၃၈ ဧမဇော်ဝါရီလ ၁၉၇၇

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

ဧကန္တိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၂၁၉။ စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ စက္ခုဒွါရဘာဝေ၊ စက္ခုဒွါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စ၌။ တံ ဒွါရိကေဟိ၊ ထို စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုကို။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒ၏။ ဣန္ဒြိယာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ၊ အလွန်အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ (“ငါ့ကို သင်ထို့က မင်းပြုကြ၊ မင်းမြှောက်ကြ”ဟု မိခိုင်းသော်လည်း ခိုင်းသကဲ့သို့ ပြုစေ၏။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ တေ၊ ထို စက္ခုဒွါရိကတရားတို့ကို။ ရူပဂ္ဂဟဇေ၊ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စကြောင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒသို့။ အနဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်စေ၏။ ဗေ၊ ထို စက္ခုဒွါရိက တရားတို့သည်လည်း။ တံ၊ ထို စက္ခု-

စက္ခုဒွါရဘာဝေ။ “စက္ခုမေဝ စက္ခုဒွါရ” နှင့် အညီ စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဒွါရ မည်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ စက္ခုပသာဒကို ဆိုလိုရင်းမတူတ်။ စက္ခုဒွါရ အမည်ရခိုင် ခြင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ခံယူခြင်းတိုင်အောင် ယူစေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စက္ခု-ဒွါရေကို “စက္ခုဒွါရဘာဝေ”ဟု ဖွင့်သည်။ “စက္ခုဒွါရေ၌ ဘာဝဗ္ဗဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ”ဟုလည်း ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယအနက်၌သက်ပါ။ ထို့ကြောင့် “စက္ခုဒွါရဘာဝဟေတု” ဟု အနဋီကာဖွင့်သည်။ [ဓမ္မအဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိကား “ဋ္ဌ”ဟု အနက်ပေးကြသည်။]

တံဒွါရိကေဟိ။ ။တံဒွါရိကေဟိသည် ကာရယတိ၌ ကာရိတံ၊ ဓာတ်ကတ္တားတည်း။ ချဲ့ဦးအံ—ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စ၌ စက္ခုပသာဒ မပါလျှင် မဖြစ်သောကြောင့် သမ္ပယုတ် တရားတို့က စက္ခုပသာဒကို အကြီးအကဲအစိုးရအဖြစ်ကို ပြုကြရသည်။ ဤအလို “တံဒွါရိ-ကေဟိ”သည် ကရဓာတ်၏ ကတ္တားတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ပြုကြရအောင် စက္ခုပသာဒက “ငါ မပါလျှင် သင်တို့ချည်းသက်သက် ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စမဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ငါ့ကို အစိုးရ အဖြစ်ကို ပြုကြ”ဟုမပြောသော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ မိမိ၏အစိုးရအဖြစ်ကို ပြုစေရာရောက် သည်။ ဤအလို “တံဒွါရိကေဟိ”သည် စက္ခုပသာဒ၏ စေခိုင်းမှုကို ခံရသော ကာရိတံ ကံတည်း။

ပရမိဿရဘာဝံ။ ။ဣန္ဒြိယံ “ပရမိဿရ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းသည် “ဣဒိ ပရမိဿရိယေ”ဟူသော ဓာတ်နက်ကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။ “ပရမိဿရ”ဟူသည် ရူပါရုံကို ယူခြင်း ကိစ္စ၌ မိမိထက်သာလွန်သောတရားမရှိ၊ မိမိသာလျှင် အသာဆုံးဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရမိဿရ”ဟုဆိုသည်။ အချုပ်မှာ—“စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ”ဟူသောအဖွင့်သည် သဒ္ဓတ္တ မဟုတ်၊ ဂက္ခုဒ္ဓေအသဘောကို ဖွင့်ပြသော သဘာဝတ္တတည်း။ သဒ္ဓတ္တကို နောက်၌ ပြလတ္တံ့။ [အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိယသ်၌ “အဓိမောက္ခလက္ခဏော၊ အဓိမောက္ခလက္ခဏာ၌” စသည်ဖြင့် အာဓာရအနက်ပေးခဲ့၏။ သူ့နည်းနှင့်သူ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။]

ပသာဒသို့။ အနဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဣတရေသုပိ၊ “ကျွေးခွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ ကျွေးန္တိယံ” ဟူသော ဝါကျမှ တပါးသော “သောတဒ္ဓါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတိန္ဒြိယံ” စသော ဝါကျ ထို့၌လည်း။ သေ (သေသော)၊ ဤအစီအရင်သည်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း။ [“သောတဒ္ဓါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတဒ္ဓါရသောဝေ တံဒ္ဓါရိကေဟိ အတ္တနော ဣန္ဒြိယာဝံ ပရမိဿရသာဝံ ကာရယတိတိ အတ္တော၊ တဉ္စိတေ သဒ္ဓဂဟဏေ အတ္တာနံ အနဝတ္တေတိ၊ တေ စ တံ အနဝတ္တန္တိတိ” စသည်ဖြင့် အနက်ကို ဆောင်ပါ။]

ယေန၊ အကြင် အညာတာဝီ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်တို့မိတ်အနက် ကြောင့်။ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (အညာတာဝီ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့ကို သိပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မော၊ ထို အညာတာဝီခြေနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ အညာတာဝီနော၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို သိပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သော အညာတာဝီတာဝေါ၊ ထိုအညာတာဝီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ အညာတာဝီဖြစ်သော သမ္ပယုတ် တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စဇာနနံ၊ ပြီးပြီးသောကိစ္စကိုသိသော ဉာဏ်သည်။ (အညာတာဝီန္ဒြိယံ၊ မည်၏။)

ကတ္တဝိ ဒေတိ၊ ကား။ ဒိန္နံ ခေါ်ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနံ။ ပေ။ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယန္တိ အာဒီသု၊ အရေသော် ပါဠိရပ်တို့၌။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဣန္ဒြိယသုတ်၊ ဇရာဝဂ္ဂ၊ ဒုတိယပဉ္စာရာဇသုတ်။) ဒေ (ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ကထိတံနံ။) [ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ ဒိန္နံ၊ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗျာကဓရေတိ၊ ပြေဆိုနိုင်၏။ ပေ၊ အရိယာယ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ ပညာယစ၊ ပညာ၏၎င်း။ အရိယာယ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝိမုတ္တိယာစ၊ ဝိမုတ္တိ၏၎င်း။ (ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကဓရေတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ ထို့။ အဿ၊ ထို ခိဏာသဝ ရဟန်း၏။ အရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယံ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုပညာသည်။ အဿ၊ ထို ခိဏာသဝရဟန်း ၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ၏။ အရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယာ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထိုဝိမုတ္တိသည်။ အဿ၊ ၏။ လမာဓိန္ဒြိယံ၊ တည်း။]

တိတ္ထံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနံ ။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယဿာတိ၊ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဇရာဝဂ္ဂ၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသုတ်။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိတ္ထံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇန၊ မည်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတော၊ ပြီးပေ။ သတိန္ဒြိယဿ၊

၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သမာဓိန္ဒြိယဿ။ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပညိန္ဒြိယဿ။ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ (ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ အညာ ဗျာကတာ)။ တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနိ။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယန္တိ။ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယ သံယုတ်၊ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်၊ အညိန္ဒြိယသုတ်)။ တိဏိမာနိ။ ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ။ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယသုတ်။) ဝေမာဒီသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တိဏိ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကထိတာနိ။) ပဉ္စမာနိ ပြာဟူ၏။ ပေ။ ကာယိန္ဒြိယန္တိ။ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဇေဝဂ်၊ ဥက္ကာတပြာဟူသုတ်။) ပြာဟူ၏။ ပုနိဏား။ နာနာဝိသယာနိ၊ အထူးထူးသောအာရုံရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါး တို့တည်း။ ပေ။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။ ပဉ္စမာနိ။ ပေ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ သုဒ္ဓိန္ဒြိယဝဂ်၊ သုဒ္ဓိကသုတ်။) ပဉ္စမာနိ။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယန္တိ။ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ မုဒုတရဂ်၊ ဒုတိယ ဝိတ္တာရသုတ်။) ဝေမာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပဉ္စ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကထိတာနိ။)

တတ္ထ၊ ထို သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတို့တွင်။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ဒေသနာ တော်၌။ ဒုကာဒိနံ၊ ဒုက အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ နိဿရဏပါယာဒိ ဘာဝ-
တော၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်သောဣန္ဒြေ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောဣန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုကာဒိဝစနံ၊ ဣန္ဒြေ ၂-ပါး အပေါင်း အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာနိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ အဘိညေယျဓမ္မဒေသနာ၊ အဘိညေယျဓမ္မတို့ကို ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်သည်။ အဘိဓမ္မော၊ အဘိဓမ္မာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၊ အဘိဓမ္မတာဇနိယ၌။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံ ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်ပြီ။

ဇီဏာသဝဿ၊ ၎်သာလျှင်။ ဘာဝဘူတော၊ သဘောတရားဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ဇီဏာသဝဿေဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။

နိဿရဏပါယာဒိဘာဝတော။ ။ နိဿရဏပါယာဒိဘာဝတောတိ ဧတ္ထေ လောကုတ္တ-
ရေသု မဂ္ဂပရိယာပနာနိ နိဿရဏံ၊ (ထွက်မြောက်ကြောင်း) ဣတဓာနိ နိဿရဏဗလံ၊
ဝိဝဋ္ဌသန္တိသိတေန - နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ နိဿရဏပါယော၊ ဣတဒေသု ကာနိစိ
ပဝတ္တိတူတာနိ၊ ကာနိစိ ပဝတ္တိဥပါယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။—အနုဋီကာ။

ပုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ခါဏာသဝဿ ဘာဝဘူတောတိ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာဝိယ (ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်သကဲ့သို့) ခါဏာသဝဿေဝ ဓမ္မဘူတော။—အနု။]

လိင်္ဂေတိ ဂမေတိ ဉပပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ လိင်္ဂမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေန၊ ဤ ဣန္ဒြေဖြင့်။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့သိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုဣန္ဒြေသည်။) လိင်္ဂံ၊ လိင်္ဂမည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်သနည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဣန္ဒြံ၊ ဣန္ဒြမည်သော ရှေးကံကို။ (လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ဣန္ဒေ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကို။ (လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ဣန္ဒဿ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံ၏။ ဝါ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကို။ လိင်္ဂံ၊ သိစေတတ်သော အကျိုးဖြစ်သောဣန္ဒြေတည်း။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေတည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂံ၊ ဣန္ဒြေ။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေ။ ဣန္ဒလိင်္ဂဿ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သော အကျိုးဖြစ်သောဣန္ဒြေ၏။ ဝါ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကိုသိကြောင်းဖြစ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ၏။ အတ္ထော၊ သဘောသည်။ တံသဘာဝေါ၊ ထို ဣန္ဒလိင်္ဂ၏သဘောသည်။ ဣန္ဒလိင်္ဂဌော၊ ဣန္ဒလိင်္ဂဌမည်၏။ (ဤ၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် “သဒ္ဒတ္ထ” မဟုတ်။ “သဘာဝတ္ထ” တည်း။) ဝါ၊ တနည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂမေဝ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သောတရားသည်ပင်။ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒဿ၊ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂဌော၊ ဣန္ဒလိင်္ဂသည်ပင် အနက်။

သဇ္ဇိတံ၊ စီမံအပ်ပြီ။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိဉ္စ၊ သိဉ္စမည်၏။ ဣန္ဒေန၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံသည်။ သိဉ္စ၊ စီမံအပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေတည်း။ ဣန္ဒသိဉ္စ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံသည် စီမံအပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ။ [သိဉ္စံ ၌ သိသဓာတ်၊ ဓာတ်ကျမ်း၌ တိုက်ရိုက် မရှိသော်လည်း “သဇ္ဇန အနက်ဟော” ဟု ကြံပါ။] ဇုဉ္စံ၊ သေဝိတံ၊ မှီဝဲအပ်ပြီ။ ကမ္မသင်္ခါတဿ၊ ရှေးကံဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒဿ၊ ဣန္ဒ၏။ ဝါ၊ ကို။

လိင်္ဂံ ။ ။ လိင်္ဂိဓာတ်သည် “ဂတိအနက်” ကို ဟော၏။ ကာရိတ် ဇောပစ္စည်းဖြင့် “လိင်္ဂေတိ” ဟု ဖြစ်၏။ “ဂမေတိ” ကား ဓာတ်နက်အပွင့်တည်း။ ဂတိ အနက်ရှိသော ဓာတ်တို့သည် “သိခြင်းအနက်” ကိုလည်း ဟောနိုင်သောကြောင့် “ဉပပေတိ” ဟု ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။ ဤအလို “လိင်္ဂံ” ချာတ်နေောင် ကာရိတ် ဇော ပစ္စည်း ကြေသော ကတ္တာဟော အပစ္စည်းတည်း။ “လိင်္ဂိယတိ ဝါ” ဟူသော ဒုတိယဝိကပ္ပံကား ကရုဏသားနေ အပစ္စည်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်၍ ရှေးဆရာတို့က “ဟေတုကတ္ထု သာဓံ၊ ရလတက၊ ကရုဏသာဓံ၊ ခြမ္ပိတံ” ဟု ဥပဇ္ဈေပြုကြသည်။

လိင်္ဂါနိ၊ သိစေတက်သော လူနေ့တို့တည်း။ တေနစ၊ ထို ရှေးကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ ပြုစီမံအပ်သော လူနေ့တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်၌။ ကမ္မဇာနေဝ၊ စက္ခုစသော ကမ္မဇလူနေ့တို့ကိုသာ။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ အညာနိ၊ ကမ္မဇလူနေ့မှ တပါးသော လူနေ့တို့ကို။ န (ယောဇေတဗ္ဗာနိ)၊ ကုန်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ တေစ အတ္တ၊ ထို လူနုလိင်္ဂဋ္ဌ၊ လူနုသိဋ္ဌဋ္ဌ တို့ကိုလည်း။ ကမ္မဇေ၊ ရှေးကံ၌သာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဣတရေစ၊ လူနု-လိင်္ဂဋ္ဌ၊ လူနုသိဋ္ဌဋ္ဌ မှ တပါးသော အနက် တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌သာ။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေနာတိ၊ ကား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏၎င်း။ ကမ္မဿစ၊ ရှေးကံ၏၎င်း။ လူနုတ္တ၊ လူနုမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [တေနေနဝတ္ထမှ တေနကို ဖွင့်သည်။] ဣတိ၊ ကား။ တေသု၊ လူနုဋ္ဌိယေသု၊ ဤလူနေ့တို့တွင်။ (ကမ္မဿဉ္စနိတာနိ လူနုဋ္ဌိယာနိ ခွဲစပ်။) ဥလ္လိဂေန္တိ ပကာသေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ) ဖလသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဟိ၊ စက္ခုစသော အကျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း တို့ဖြင့်။ ကာရဏသမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိ အဝဗောဓော၊ အကြောင်းဖြစ်သောကံ၏ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

သေဝ တံ နိမိတ္တံ အာသေဝတိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဂေါစရကရဏမ္ပိ၊ ကျက်စားရာ အာရုံပြုမှုကိုလည်း။ အာသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို “ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယ” ဟူသောစကားရပ်၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော လူနေ့တို့၏။ ဂေါစရိကာတဗ္ဗတ္ထေ၊ အာရုံမဟုတ်သော်လည်း အာရုံကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြုနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ဝိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (စက္ခု စသည်တို့သည် အာရုံမဟုတ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားက အာရုံကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြုနိုင်ပါသော်လည်း။) အဝိပဿိတဗ္ဗာနိ၊ ဝိပဿနာ မရှုထိုက်ကုန်သော လူနေ့တို့၏။ ဗဟုလီ မနုသိကရဏေန၊ မမျှားသော်လည်း မျှားသကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့်။ (ထပ်ကာထပ်ကာနှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့်။) အနာသေဝနိယတ္တာ၊ မမှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာနိစိတိ ဝဝနံ၊ ကာနိစိဟူသောစကားကို ဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထို အချို့လူနေ့တို့၌။ မစုဝေက္ခဏမတ္ထမေဝ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းမျှ သည်သာ။ (ဆင်ခြင်ရုံမျှသည်သာ။) ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ (ဝေဖြင့် “ဗဟုလီမနုသိကရဏမဖြစ်နိုင်” ဟုကုန်။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဘာဝနာ၊ ကိုယ်လော့သန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းကို။ ဝါ၊ ပွားများစေခြင်းကို။ အသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ၊ ကိုယ်တော်

သန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပါးများစေထိုက်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ကာနိစိ ဘာဝနာ သေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သတ္တိသည်။ အာဓိပစ္စ၊ အာဓိပစ္စတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ အသတိ၊ မရှိပါဘဲ။ [ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတပ်ကြောင်းကို ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအခန်း၌ကြည့်ပါ။] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယဝသေန၊ ကံစသောအကြောင်း၏ အစုံမီးကြောင့်။ [ယထာသကံကမ္မာဒိပစ္စယဝသေန။—အနု။] ပဝတ္တမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (လိင်္ဂဒီဟိ ဌိစပ်။) တံသဟိတသန္တာနေ၊ ထို ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်တကွဖြစ်သော သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ပုရိသိန္ဒြေနှင့်တကွ ဖြစ်သောသန္တာန်၌။ အညာကာရေန၊ မိန်းမဆိုင်ရာ အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယောကျ်ားဆိုင်ရာ အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပ္ပဇမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ လိင်္ဂဒီဟိ၊ လိင်္ဂ အစရှိသည်တို့သည်။ (အာဒိဖြင့် “နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊ အာကပ္ပ” တို့ကိုယူ။) အနုဝတ္တနိယဘာဝေါ၊ အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။) အာဓိပစ္စ၊ အကြီးအကဲတို့၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အစိုးရတို့၏အဖြစ်တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤ အာဓိပစ္စအနက်၌။ ဣန္ဒြိယံ ပရမိဿရိယံ ကရေန္တိစ္စေဝ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်ပင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယတို့ မည်၏။ စက္ခာဒီသ၊ စက္ခုန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၌။ ဒဿိတေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အညေသဉ္စ၊ အခြားသော သဒ္ဓါန္ဒြေ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း။ တဒနုဝတ္တိသု၊ ထိုဣန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်ရသော ပစ္စယပုန်တရားတို့၌။ အာဓိပစ္စ၊ အကြီးအကဲတို့၏အဖြစ်ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (သဒ္ဓါန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့သည် သဒ္ဓါန္ဒြေအလိုကျ သဒ္ဓါမောက္ခ လက္ခဏာ၌ တက်တက်ကြွကြွ ဖြစ်ကြရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။)

ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ အဋ္ဌသာလိနိဉ္စ။ (ဝတ္ထာနေဝ ဌိစပ်။) အမောဟောဝေ၊ အမောဟသာတည်း။ ဝိသု၊ အသီးအသီး။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အမောဟဿ၊ အမောဟ၏။ ပညိန္ဒြိယပဒေ၊ ပုဒ်၌။ ဝိဘာဝိတာနိ၊ ထင်စွာပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ တေသဉ္စ၊ ထို ပညိန္ဒြိယ အစရှိသည်တို့၏ အတွက်လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနံ၊ ကုန်၏။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အဓမ္မာဟပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌ ပညိန္ဒြိယပုဒ် ပါ၏။ ထိုပုဒ်၌ လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကို ပြခဲ့၏။ ထိုလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကိုပင် ပညိန္ဒြေ၊ အနညာ-

တညသောမိတိန္ဒြေ အစရှိသော ၄-ပါးတို့၏လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ဟူ၍ သိထိုက်သည်—ဟူလို။] သေသာနီ၊ ပညိန္ဒြိယစသော ၄-ပါးမှကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ ဌံ။ လက္ခဏာဒီဟိ၊ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။

စ၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌသာလိနိဌံ။ သုခိန္ဒြိယ ဒုက္ခိန္ဒြိယာနံ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေတို့၏။ လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့ကို။ န ဝုတ္တာနိ နန၊ မဆိုအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (တတ္ထ သုခိန္ဒြိယ ဒုက္ခိန္ဒြိယာနံ လက္ခဏာဒီဟိ။) ကိဉ္စာပိ န ဝုတ္တာနိ၊ အကယ်၍ကား မဆိုအပ်ပါပေကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ သောမနဿ ဒေါမနသိန္ဒြိယာနံ၊ သောမနသိန္ဒြေ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေတို့၏အတွက်။ ဝုတ္တလက္ခဏာဒီဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညေယျတော၊ သိထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေသမ္ပ၊ ဤသုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေတို့၏လည်း။ (လက္ခဏာဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။) ဝုတ္တာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးတိုသည်သာ။ ဟောန္တိ။

ကထံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဗောဠဗ္ဗာနုဘဝန-လက္ခဏံ၊ ဣဋ္ဌဗောဠဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣဋ္ဌာကာရသမ္မောဂ-ရသံ၊ ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော သာယာတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ကာယိန္ဒြိယပဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဗောဠဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ရှိ၏။ အနိဋ္ဌာကာရ-သမ္မောဂရသံ၊ ကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာစ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ကာယိန္ဒြိယပဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဋ္ဌာကာရ၊ အနိဋ္ဌာကာရသမ္မောဂရသံဟူသော ပါဠိ၌။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာကာရနုဓမ္မဝ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌအခြင်းအရာ၊ အနိဋ္ဌအခြင်းအရာ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ သမ္မောဂရသတော၊ သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ထိုက်၏။ ဝိပရိတေပိ၊ ဖောက်ပြန်သော

ဧတ္ထ စ။ ။ ယာ သုခ ဒုက္ခိန္ဒြိယာနံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာကာရ သမ္မောဂရသတော ဝုတ္တာ သာ အာရမ္မဏသဘာဝနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န ဧကစ္စ သောမနသိန္ဒြိယာဒီနံ ဝိယ ပရိ-ကပ္ပဝသေနာတိ ခဿေန္တော “ဧတ္ထ စာ”တိ အာဒိမာဟ။—အနံ။ သောမနဿသည် သဘာဝဣဋ္ဌသာမက ပရိကပ္ပဣဋ္ဌကိုလည်း သုံးဆောင် ခံစား၏။ သုခိန္ဒြေကား ပရိကပ္ပ ဣဋ္ဌကို မသုံးဆောင် မခံစားနိုင်။ ။ ဘာကြောင့်နည်း...ဝိပါကတရားဖြစ်ရကား ကံပေး သည့်အတိုင်းသာ ခံစားနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ဒုက္ခိန္ဒြေလည်း နည်းတူ။

ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌လည်း။ (ပရိကပ္ပ ဣဋ္ဌာရုံ၊ ပရိကပ္ပ အနိဋ္ဌာရုံ၌လည်း။) ဣဋ္ဌာကာရေန၊ ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ အနိဋ္ဌာကာရေန စ၊ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ သမ္မောဂရသတော၊ ကျိ။ န ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ မသိထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယဘုံကို ရခြင်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်၏။ သာဓာရဏံ၊ အများနှင့် ဆက်ဆံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဓာနဉ္စ၊ ပဓာနလည်းဖြစ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မံ ပရိညာယာတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အဉ္စကတယံ၊ ဉ္စ။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဒေသနက္ကမော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဟောတော်မူခြင်းဟူသော အစဉ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သော၊ ထို ဆိုအပ်သောအစဉ်သည်။ ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာယ၊ ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာတော်နှင့်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာတော်နှင့် ညီညွတ်ပါသော်လည်း။ ဣဓ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ၊ ဤ- ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၌။ မနိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ မနိန္ဒြေ၏ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ပရိမပစ္စိမာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိဓုနံ၊ အဇ္ဈတ္တိကဣန္ဒြေ၊ ဗာဟိရဣန္ဒြေတို့ကို။ အနုပါလကတ္တေန၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကဣန္ဒြေ၊ ဗာဟိရဣန္ဒြေတို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သူ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဋီကာဆရာ၏ လက်ထက်တုန်းက မနိန္ဒြေ၏ အခြားမဲ့၌ ဇီဝိတိန္ဒြေကို တွေ့ရဟန်တူ၏။ ယခုပါဠိတော်၌ကား ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဇီဝိတိန္ဒြေကို တွေ့ရသည်။]

ယဉ္စ ကိဉ္စ ဝေဒယိတံ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဉာဏ် အလုံးစုံသော အကြင် ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ [သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခံ သင်္ခါရဒုက္ခဘာဝေန။ ယထာရဟံ ဝါ ဒုက္ခဒုက္ခာဒိဘာဝေန။-အနု။] စ၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုဝိတ္တေဘာဝါနုပါလကဿ၊ ၂-ပါး အပြားရှိသော ဣတ္ထိအတ္တဘော ပုရိသအတ္တဘောကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သော။ [အနုဋီကာ၌ကား “ပုရိသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိသော အတ္တဘောကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သော”ဟု ပွင့်၏။ ကောင်းမည်မသင်။] ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ဤဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္ထိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ကျိ။ ဉပနတ္ထံ၊ ဌ။ (“တတော သုခိန္ဒြိယာဒိနိ ဒေသိတာနိ”ဟု

အဋ္ဌကထာ ဌာဝပ်။) စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုသို့ဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်နေသမျှ ဝေဒနာတို့၏ မဆုတ်နစ်ခြင်းကို သိစေခြင်းဖြင့်။ (ဉာဗေတိ ဌာဝပ်။) စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခုအစရှိသော လူ့န္ဒြေတို့၏။ ဒုက္ခာနုဗ္ဗန္တကာယ၊ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ပရိညေယျတံ၊ ပရိညေယျ၏အဖြစ်ကို။ (ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သည့် အတွက် ပရိညေယျ၏အဖြစ်ကို။) ဉာဗေတိ၊ သိစေ၏။ တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ၊ ဘာဝနာဖြစ်သော အထက်မဂ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွား၊ ကြောင့်။ တတောအနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ ဘာဝနာ-မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ အညိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ ဒဿနာနန္တရာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြားမဲ့။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ အညိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဣတိဝိညာယတိ၊ ၏။)

ပုရေဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေ၊ ပုရေဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ် သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗမေဝ၊ ပြီးစေလိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စ ကို။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ (ကသွား၊ နည်း။) တဿ၊ ထို ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏အဖြစ်၏။ အနုညသာဓာရဏတ္တာ၊ အခြားသော လူ့န္ဒြေမဟုတ် သော တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယကထာယ၊ ဣန္ဒြိယဒေသနာတော်၏။ ပဝတ္ထတ္တာစံ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝေန၊ ရွှေသွားခေါင်းဆောင်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မနိန္ဒြိယဿ၊ မနိန္ဒြေ၏။ ဝသဝတ္ထာပနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ မနိန္ဒြေမှတစ်ပါး အခြားသောလူ့န္ဒြေလိုက်သော တရား တို့၏။ (ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝေန ဝသဝတ္ထာပနံ) န (ဟောတိ)။

ဟိ၊ မှန်။ တံသမ္ပယုတ္တာနိပိ၊ ထို မနိန္ဒြေနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန် သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သာဓေတဗ္ဗဘူတာနေဝ၊ မနိန္ဒြေသည် ပြီးစေ လိုက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဣန္ဒြိယကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသွား၊ နည်း။) စေတသိကတ္တာ၊ စိတ်၌

တဿ။ ပေ။ ပဝတ္ထတ္တာ။ ။တဿာတိ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝဿ၊ အနုညသာဓာ-ရဏတ္တာတိ အညေဟိ အနိန္ဒြိယေဟိ အသာဓာရဏတ္တာ။ ဇဝံ သာမတ္တိယတော ကိစ္စ-ဝိသေသံ ဝဝတ္ထပေတွာ ပကရဏတောပိ (အရာဌာနအားဖြင့်လည်း) တံ (ထို ကိစ္စ အထူးကို) ဒဿေတိ။ ဣန္ဒြိယကထာယ စ ပဝတ္ထတ္တာတိ။—အနု။

မိမ့်ဖြစ်ရသော စေတသိက်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထိုက်၏။
 [ကသွားတည့်၍လည်း ဉာဏ်ဝါကျ တနည်းပေးပါ။] စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး
 စုံသော ထိုထိုကိစ္စကို ညွှန်ပြရာ၌။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗန္တိ၊
 ဟူသော။ အယ၊ ဤစကားရပ်သည်။ အဓိကာရော၊ အထက်အထက်၌ ပြုထိုက်
 သော စကားသည်။ ဝါ၊ အဓိကာရစကားသည်။ (ဟုတွာ)။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်
 လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။

အနုပ္ပါဒနေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့က နိမိတ္တစသည်ကို မဖြစ်စေခြင်းသည်
 ၎င်း။ အနုပတ္တမ္ဘေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့က နိမိတ္တစသည်ကို မထောက်ပံ့
 ခြင်းသည်၎င်း။ (သတိ၊ ရှိလသော။ ဝါ၊ ရှိပါလျက်။) တပ္ပစ္စယာနံ၊ ထိုဣတ္ထိ
 နိမိတ္တ၊ ပုရိသနိမိတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကံ အစရှိသည်တို့၏။
 ဝါ၊ တို့က။ တပ္ပဝတ္တနေ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တ အစရှိသော အခြင်းအရာရပ်ကို ဖြစ်စေ
 ခြင်း၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ လျော်စွာ စီမံ
 ခြင်းတည်း။

သဗ္ဗတ္ထ စ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ သဗ္ဗတ္တာတိ ဝသဝတ္တာပနံ သဟဇာတဓမ္မာနုပါလနန္တိ
 ဝေ ယာဝ အမတဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနန္တိ ဟံတိစ္စနိဋ္ဌေသေ။—
 အနု။ အဋ္ဌကထာ၌ “မနိန္ဒြိယဿ ပန သဟဇာတဓမ္မာနံ အတ္တနော ဝသဝတ္တာပနံ၊
 ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ သဟဇာတဓမ္မာနုပါလနံ။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယဿ သဗ္ဗကိစ္စေသု
 ဥဿုက္ကပဟာနဉ္စေဝ အမတဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနံ” ဟု ရှိ၏။ ထိုကိစ္စ
 အားလုံးကို “သဗ္ဗတ္ထ” ဟု ဆိုသည်။ စက္ခုန္ဒြေ၏ကိစ္စကို ပြရာ၌ “ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန
 သာဓေတဗ္ဗ” ဟု စကားတရပ်ရှိ၏။ “ထိုစကားရပ်သည် နောက်ဣန္ဒြေတို့၌လည်း အခါ-
 ကာရနည်းအားဖြင့် လိုက်လာသည်” ဟုလို။

အနုပ္ပါဒနေ အနုပတ္တမ္ဘေ ။ ။ ပစ္စည်းတရားမည်သည် ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို
 ဖြစ်စေနိုင်သော ‘ဥပ္ပါဒန (ဇနက) သတ္တိသော်လည်း ရှိရ၏။ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့
 တတ်သော ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိသော်လည်း ရှိရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့မှာ ဣတ္ထိနိမိတ္တ
 စသည်ကို ဖြစ်စေနိုင်၊ ထောက်ပံ့နိုင်သော ထိုသတ္တိ ၂-မျိုးလုံး မရှိပါဘဲလျက် (ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း မတပ်ပါဘဲလျက်) အဘယ်သို့လျှင် ဣတ္ထိနိမိတ္တ စသည်တို့ကို စီမံနိုင်ပါသနည်းဟု
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အနုပ္ပါဒနေ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား—ဣတ္ထိလိင်္ဂ နိမိတ္တစသည်တို့သည် ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်
 မဟုတ်ဘဲ ကံ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြရသော်လည်း ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ရှိရာ
 သန္တာန်ဝယ် ကံ စသည်တို့က မိန်းမ၏ သေးငယ်သော လက်ခြေသဏ္ဌာန်၊ မိန်းမ၏
 အင်္ဂါဇာတ်၊ မိန်းမ၏ အမူအရာကိုသာ ဖြစ်စေကြရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်အောင် စီမံသိုရန် ဣတ္ထိ
 ဘာဝရုပ်က ကံ စသည်ကို အပိန့်ပေးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တပ္ပစ္စယာနံ
 တပ္ပဝတ္တနေ နိမိတ္တဘာဝေါ အနုဝိဓာနံ” ဟု ဆိုသည်။ ပုရိသိန္ဒြေက စီမံရာ၌လည်း
 နည်းတူ။

ဆာဒေတွာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်း၍။ ဖရိတွာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ အပေါ်၌ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ သဟဇာတေ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့ကို။ [သမ္ပယုတ်တရားသာမက စိတ္တဇရုပ်တွေကိုပါ လွှမ်းမိုးနိုင်သောကြောင့် “သဟဇာတေ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိ ဟူသောဝေဒနာသည်သာ။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့သည်လည်း။ တဗ္ဗသေန၊ ထိုဝေဒနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ သုခဒုက္ခ ဘာဝပ္ပတ္တာဝိယ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာသကံ၊ ဩဋ္ဌာရိကာကာရာနုပါပနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။

• အသန္တဿ၊ မငြိမ်သက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပဏီတဿပိ၊ မမွန်မြတ် သည်လည်းဖြစ်သော။ အကုသလတမ္ဗပါကာဒိသမ္ပယုတ္တဿ၊ အကုသိုလ်၊ ထို အကုသိုလ်၏အကျိုး အစရှိသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက်။ မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းကို။ ဟောဇေတဗ္ဗ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာနဇာတိယံ၊ တူသောဇာတ်၌။ သုခ-

ဆာဒေတွာ ဖရိတွာ။ ။သုခ (သောမနဿ) ဒုက္ခ (ဒေါမနဿ) ဝေဒနာ တို့သည် သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ရှိသော် သုခစသည်တို့က သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ (လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့) ဖြစ်၏။ ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့အပေါ်၌ မိမိ၏ သုခ သဘောကို ဖြန့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သုခ၏ ခံစားပုံ အခြင်းအရာသည် ဩဋ္ဌာရိက (ပေါ်လွင်ထင်ရှား)၏။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ရာ၌လည်း ထို့အတူ ပေါ်လွင်၏။ သောမနဿ ဒေါမနဿဖြစ်ရာ၌လည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်ပင်။ ထိုသို့ သုခစသည်တို့က သမ္ပယုတ် တရားများအပေါ် လွှမ်းမိုးထားသောကြောင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့လည်း သုခသဘောသို့ လိုက်ကြရသည်။ မိမိ၌ သုခ ဒုက္ခဖြစ်ပုံကို သတိထား၍ကြည့်လျှင် ဤအဓိပ္ပါယ်အတိုင်း ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

အသန္တဿ ။ ဖေ။ ယောဇေတဗ္ဗ။ ။ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ကိစ္စကို ပြရာ၌ “သန္တ ပဏီတ” မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ” ဟု ဆို၏။ “ဥပေက္ခာ ပန သန္တတ္တာ” ဝသညံဖြင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၏ လန္တုဖြစ်ကြောင်း၊ လန္တုဖြစ်လျှင် ဇာတိသည်းမြင်ကြောင်းကို ထိုထိုနေရာ၌ ပြထား၏။ အကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုးဒီပါက်သည် သန္တ ဇာတိ မဟုတ်ရကား “သို အကုသိုလ်၊ အကုသလဝိပါက်တို့နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက် အသယံသို သန္တ ပဏီတ အခြင်းအရာအားဖြင့် ယောဇနာရမည်နည်း” ဟု မေးသူယုံရှိသောကြောင့် အသန္တဿ ဝသညံမိန့်၊ အခြင်းအရာသည် “သန္တ ပဏီတ၊ မဇ္ဈတ္တ” ဟု ၃-မျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်၊ ထိုင်းတို့နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက် မဇ္ဈတ္တာကာရာနု ပါပန အနက်ကိုသာ ယှဉ်ဝေပါ—ဟူလို။

ဒုက္ခေဟိ၊ သုခ ဒုက္ခတို့ထက်။ သန္တ ပဏိတာကာရာနုပါပနဉ္စ၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာ၊ မုန်မြတ်သော အခြင်းအရာသို့ အစဉ် ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။ (ယောဇောဗ္ဗ)။

ပသန္တ ပဂ္ဂဟိတ ဥပဋ္ဌိတ သမာဟိတ ဒဿနာကာရာနုပါပနံ၊ ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ ချီးမြှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ သိမြင်ခြင်း ဟူသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ယထာက္ကမံ၊ အတိုင်း။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏။ (ကိစ္စံ)။ [အဋ္ဌကထာဝယ် “ပသန္တာကာရာဓိ” ၌ အာဒိဖြင့် ဝိရိယိန္ဒြေ၏ ပဂ္ဂဟိတာကာရ၊ သတိန္ဒြေ၏ ဥပဋ္ဌိတာကာရ၊ သမာဓိန္ဒြေ၏ သမာဟိတာကာရ၊ ပညိန္ဒြေ၏ ဒဿနာကာရတို့ကိုယူပါ” ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ပသန္တ ပဂ္ဂဟိတ” စသည်ကို မိန့်သည်။]

အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇနာနိ၊ ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ [ကာမရာဂ ဗျာပါဒါဒိ၌ အာဒိ သဒ္ဓါကို ဆိုသည်။ ထို အာဒိဖြင့် ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို ယူပါ။ အရဟတ္တမဂ် တည်းဟူသော အညိန္ဒြေသည် ဥဒ္ဓဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်သည်။] စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဿေဝ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယဿ၊ အညိန္ဒြေ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ ဒဿိတံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်ပြီ။ တေနေဝ၊ ထို မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တ အညိန္ဒြေ၏ ကိစ္စကို ပြခြင်းဖြင့်ပင်။ ဖလသမ္ပယုတ္တဿ၊ ဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သော အညိန္ဒြေ၏။ တံတံ သံယောဇနာနံယေဝ၊ ထိုထိုမဂ်သည် ပယ်အပ်ပြီးသော သံယောဇဉ်တို့၏ပင်။ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာနကိစ္စတာ၊ တဖန် ငြိမ်းစေခြင်းအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သည်။ ဟေတဝိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သမာနုဇာတိယံ ဝါ။ ။ဤနည်း၌ သန္တ၊ ပဏိတ ဖြစ်-မဖြစ်ကို စိတ်တူ စိတ်ချင်းသာ နှိုင်းယှဉ်ထိုက်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ် သုခ၊ ဒုက္ခတို့ထက် အကုသိုလ် ဥပေက္ခာသည် သန္တ၊ ပဏိတ ဖြစ်၏။ ထို အကုသိုလ်ဥပေက္ခာက မိမိ၏ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိကိုသို့ သန္တ၊ ပဏိတ၊ မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ရောက်စေသည်-ဟူလိ။ အကုသလဒါ၊ ငြိမ်းသော ဥပေက္ခာက သန္တ၊ ပဏိတအဖြစ်သို့ ရောက်စေပုံ၌လည်း နည်းတူ။

ပသန္တံ ဝေ။ သဒ္ဓါဒီနံ။ ။သဒ္ဓါန္တေသည် မိမိက ကြည်လင်ခြင်း အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ထို အခြင်းအရာကို ယှဉ်တက် သမ္ပယုတ်တရားသို့ ရောက်စေ၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် သဒ္ဓါန္တေက သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိသဘောသို့ လိုက်စေခြင်းပင်တည်း။ ဝိရိယိန္ဒြေ၏ ပဂ္ဂဟိတာကာရ၊ သတိန္ဒြေ၏ ဥပဋ္ဌိတာကာရ၊ သမာဓိန္ဒြေ၏ သမာဟိတာကာရ၊ ပညိန္ဒြေ၏ ဒဿနာကာရသို့ ရောက်စေပုံကိုလည်း သိပါ။

သဗ္ဗကတကိစ္စံ၊ အလုံးစုံအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စရှိသော။ အညာတာဝိ-
 န္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေသည်။ အညဿ၊ အမတဘိမုခမုတပါး အခြားသော။
 ကာတဗ္ဗဿ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အမတဘိမု-
 ခေဝ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရွှေ့သည်သာလျှင်၎င်း။ တဗ္ဗာဝပစ္စယောစ၊ သဗ္ဗယုတ်
 တရားတို့၏ ထို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရွှေ့သည်၏အဖြစ်၏ အကြောင်းသည်၎င်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိဝိယ၊ အခြား ဣန္ဒြေတို့ကဲ့သို့။ ကိစ္စန္တရပသုတဉ္စ၊ ကိစ္စ
 တပါး၌ အားထုတ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
 အမတဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၂၂၀။ ဧဝံသန္ဓေပီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တော၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို
 သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယ-
 ပဒါဒိဟိ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယပုဒ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ သိမ်းယူထိုက်
 ကုန်သော။ ကုသလာကုသလ ဝီရိယာဒိနိ၊ ကုသိုလ်ဝီရိယ၊ အကုသိုလ်ဝီရိယ
 အစရှိသည် တို့ကို၎င်း။ စက္ခုန္ဒြိယပဒါဒိဟိ၊ စက္ခုန္ဒြိယပုဒ် အစရှိသည် တို့ဖြင့်။
 သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ကာလပုဂ္ဂလ ပစ္စယာဒိဘေဒေန၊ ကာလ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဘိန္ဒာနိ၊ ကွဲပြားကုန်သော။
 စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ သင်္ဂဟန္တိ၊ သိမ်းယူနိုင်ကုန်၏။ ဣစ္ဆေဝ၊
 ဤအကြောင်းကြောင့်သာ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတို့မည်၏။ ယဿာ
 ဘူမိယာ၊ အကြင်ဘုံအတွက်။ ယာနိ၊ အကြင်ဣန္ဒြေတို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။
 (ထဿာ ဘူမိယာ၊ ထို ဘုံအတွက်။) တေသံ၊ ထိုမရှိသောဣန္ဒြေတို့ကို။ သင်္ဂါဟ-
 ကတ္တာ၊ သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န (သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ)၊ သဗ္ဗ-
 သင်္ဂါဟက မဟုတ်ကုန်။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထို “ဧဝံသန္ဓေပီ” အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ
 ၌ပင်။) အဝိသေသိတတ္တာ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကသဒ္ဓါက အထူးမပြုအပ်သောသမည
 သဒ္ဓါ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ဝီရိယိန္ဒြိယစသော ပုဒ်အားဖြင့် “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက”
 ဟု၎င်း၊ ဘုံအားဖြင့် “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက” ဟု၎င်း အထူးမပြုအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။] သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သဗ္ဗဘူမိကတ္တ ဂဟဏပ္ပ-
 သဂေ၊ အလုံးစုံသောဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ယူခြင်း၌ လျဉ်းပါး
 ဘွယ်သည်။ (သတိ။) တံနိဝတ္ထနေန၊ ထို သဗ္ဗဘူမိကတ္တ ဂဟဏကိတားမြစ်ခြင်း
 အားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ထိုထိုဘုံ၌ ထင်ရှား
 မရှိသော ဣန္ဒြေကို။ သင်္ဂါဟကတ္တဒိပကံ၊ သိမ်းယူတတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသော
 သဒ္ဓါသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၂၂၃။ ဣဓ အနာဘဠန္တိ၊ ကား။ (ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောအပ်ဆဲဖြစ်သော။) ကေန္တိနာရမ္မဏတ္ထေ၊ ကေနအနာရမ္မဏ၏အဖြစ်၌။ (ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။) န ဘာသိ-
တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ရူပမိဿကတ္တာ အနာရမ္မဏေသု ရူပဓမ္မေသု သင်္ဂဟိ-
တန္တိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ မိဿကတ္တာဝေ၊ ရုပ်နာမ်
ရောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ အနာရမ္မဏေသု၊ အနာရမ္မဏ-
တရားတို့၌။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်။ (ဟောတိ) နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်
လော။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူ
အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကားစောဒနာတည်း။ ဧတံ၊ ဤ စောဒက၏စကားသည်။
သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ [မိဿကဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြိယကို အနာရမ္မဏ တရားတို့၌
မသွင်းယူအပ်ခဲ့သည်မှာ မှန်ပါပေ၏။ ထို့ကြောင့် “အဋ္ဌိန္ဒြိယာ”ဟု မဟောဘဲ
“သတ္တိန္ဒြိယာ”ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည်လည်း မှန်ပါပေ၏။] ပန၊ ထိုသို့ပင်
မှန်ပါသော်လည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယကေဒေသယ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏ တစိတ်တပိုင်း
ဖြစ်သော ရုပ်ဇီဝိတ၏။ အနာရမ္မဏေသု၊ အနာရမ္မဏဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေ-
သု၊ ရုပ်တရားတို့၌။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ၊
ဤ “ရူပမိဿကတ္တာ အနာရမ္မဏေသု ရူပဓမ္မေသု သင်္ဂဟိတံ”ဟူသော စကားကို။
(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အရူပကောဠာသေန၊ နာမ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်။
ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိယာပက္ခေ၊ သိယာ အဘို့၌။ [“နဝိန္ဒြိယာ သိယာ ပရိတ္တာ-
ရမ္မဏာ”စသောအဘို့၌။] သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
အပ္ပေယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အရူပကောဠာသေန၊ နာမ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်။ ပရိတ္တာ-
ရမ္မဏာဒိတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏအစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ရူပကောဠာ-
သေန၊ ရုပ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်လည်း။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစ
ရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
မိဿကဿ၊ ရုပ်နာမ်ရောသော။ သမုဒါယဿေဝ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြိ-
ယ၏ပင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သိယာပက္ခေ၊ ၌။ သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ကေဒေသ-
ဝသေန၊ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော နာမ်ဇီဝိတ၏အစွမ်းဖြင့်။ (သိယာပက္ခေ) န
(သင်္ဂဟိတံ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံမရှိသော
ရုပ်တရားသည်။ (ဤနေရာ၌ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယသည်)။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိတာဝေန၊
ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဟောတော် မမူထိုက်သော
တရားသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်သည်ကား။ န မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။
[“ကသ္မာ ပေ။ ဒဠဗ္ဗံ”ဟု မေး၍ “ဣတိ၊ ပေ။ ဒဠဗ္ဗံ”ဟုလည်း ဖြေပါ။]

ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်သည်၎င်း။ အနာရမ္မဏာ၊ အနာရမ္မဏတို့သည်။ သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ အာဒိဝစနဉ္စ၊ အစရှိသော စကားသည်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇမာနာရမ္မဏာနာရမ္မဏေသု၊ ထင်ရှားမရှိသော အာရမ္မဏ အနာရမ္မဏ တရားတို့တွင်။ အနာရမ္မဏတ္တာ၊ အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ သာရမ္မဏဟု ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သာရမ္မဏဿေဝ၊ နဂိုက အာရုံရှိပါလျက်ပင်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို။ န (ဒဿေတိ)၊ မဟုတ်။ ဝါ၊ တနည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သောတရား၏။ သာရမ္မဏတံ၊ သာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကို။ (န ဒဿေတိ)၊ ဟိ၊ မှန်။ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓါသည်။ သာရမ္မဏေ၊ သာရမ္မဏတရား၌။ နိရုဇ္ဈေ၊ တက်ရောက်ထင်ရှားသည်။ န၊ မဟုတ်။ (န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာရမ္မဏေ၊ ၌။ နိရုဇ္ဈေ၊ သည်။) ယဒိပိ သိယာ၊ အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ယေ။) တိဿောစ ဝေဒနာ၊ ပေ။ သုခါယ ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ န ဝုဇ္ဇေယျ၊ ဟောတော်မမူအပ်ရာ။

ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိ သမ္ပန္နော၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သော။ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓါသည်။ သာရမ္မဏေသေဝ၊ သာရမ္မဏတရားတို့၌သာ။ အတာပိ ဝတ္တတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ယေ။) ဒွါ၊ ယေတနာ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အဝတ္တာ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ မနာယတနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပေ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏန္တိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဓမ္မာယတနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပေ။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏန္တိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ သိယာ အနာရမ္မဏန္တိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊ ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌။ သာဝသေသော၊ သာဝသေသဖြစ်သော။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သိယာ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

စ၊ ဆက်။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာ သိယာ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ ဧတေ၊ အစရှိသောပါရှိ၍။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏။ (သာမည)၊ အရူပဿ၊ နာမ် ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏။ အာကိဉ္စညာယတနကလေ၊ အာကိဉ္စညာယတနစွာန်ဖြစ်ရာအခါ၌။ (န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ရူပဿစ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယလည်း။ အနာရမ္မဏတ္တာ၊ အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ

ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၂၂၅။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ (မွေသောကမင်း၏ အာလုပ်။) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကိ ဝါဒီ၊ အဘယ်ကို ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မောဂ္ဂလိပ္ပတ္တတိသ္မာ-
တ္ထေရေန၊ သည်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ပြေဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-
သာဝက၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီနော၊ ခွဲခြား
ဝေဘန်၍ ဟောပြောလေ့ရှိကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ဉာယတိ၊ သိအပ် သိနိုင်၏။)
[ဝုတ္တတ္တာက ဉာပကဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် “ဉာယတိ” ဟု ထည့်၍ စပ်ရသည်။
အနုဂ္ဂိကာကြည့်ပါ။] ဟိ၊ ချဲ့။ တေ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့သည်။ ဝေနယိ-
ကာဒိဘာဝံ၊ ဝေနယိက အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍။
ဝဒန္တိ၊ ပြောဟောကြကုန်၏။ [ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ဝေရဉ္စပုဏ္ဏားက မေးသော
အခါ ဝေနယိက စသည်ကို ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူ
သောကြောင့် သာဝကတို့လည်း ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောကြသည်-ဟူလို။] စိဝရာ-
ဒိနံ၊ သက်န်းအစရှိသည်တို့၏။ (အာဒိဖြင့် သက္ကပဉ္စသုတ်လာ သောမနဿအစရှိ
သည်ကို ယူပါ။) သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဘာဝံ ဝါ၊ မှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊
မမှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သဿတုစ္ဆေဒဝါဒေဝါ၊ သဿတဝါဒ၊
ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့ကို၎င်း။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝဒန္တိ။ (ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ။) သဿတော
အတ္တာ စ လောကော စာတိ အာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဌပနိယာနံ၊ မဖြေဘဲ
ထားထိုက်ကုန်သော ပြဿနာတို့ကို။ ဌပနတော၊ မဖြေဘဲ ထားခြင်းကြောင့်
၎င်း။ ရာဂါဒိက္ခယဿ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော။ သဿတ-
ဿ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ရာဂါဒိကာယဒစ္စရိတာဒိ-
ဥစ္ဆေဒဿ၊ ရာဂ အစရှိသည်၊ ကာယဒစ္စရိက် အစရှိသည်ကို ဖြတ်ခြင်းကို၎င်း။
ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာယတိ၊ ခေါ်။)

ပန၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ ကေသဗျာကရဏိယာဒယော၊ ကေနံပြေဆိုထိုက်သော
ပြဿနာ အစရှိကုန်သော။ (အာဒိဖြင့် ဌပနိယဗျာကရဏိယ၊ ပဋိပစ္စာ-
ဗျာကရဏိယတို့ကိုယူ။) တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာတို့ကို။
အပနေတု၊ ပယ်၍။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏိယမေဝ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြေဆိုထိုက်
သော ပြဿနာကိုသာ။ န ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကြသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီနံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝက

တို့၏။ မဏ္ဍလံ သမူဟော၊ အပေါင်းတည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍
ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝကတို့၏အပေါင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနေ၊
ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိသော၊ ပရိသတ်
သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ မည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝေန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

အာစရိယေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ ဂုတ္တအဝိပရိတတ္ထဒီပနေန၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော မဖောက်မပြန် မှန်သောအနက်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တေ၊ ထိုရှေးဆရာ
တို့ကို။ အနဗ္ဘာစိက္ခန္ဓေန၊ မစုပ်စွဲသည်။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။) အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ
သည်။ ပုညာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့
အား။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ
အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ဝေန္တော၊ ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။
ကထာဝတ္ထုမိ၊ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်၌။ ပဋိက္ခိတ္တေ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီးကုန်သော။
ပုဂ္ဂလဝါဒါဒိကော၊ ပုဂ္ဂလဝါဒ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝေန္တော၊ သည်၎င်း။ သက-
သမယံ၊ မိမိ၏ အယူကို။ ဝေါက္ကမတိနာမ၊ ရှောင်လွှဲသည်မည်၏။ တထာ၊ ထို
အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ သကသမယက္ခံ မရှောင်လွှဲသည်။
(ဟုတော့၊ ၎င်း။) ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏ အယူကို။ ဒေါသာရောပနဗျာပါရ-
ဝိရယေန၊ အပြစ်တင်ခြင်းဟူသော ဗျာပါရမှ ကင်းသဖြင့်။ အနာယူဟန္တေန၊
အားမထုတ်သည်။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။) ဣဒမိ၊ ဤအယူကိုလည်း။ ယတ္ထံ၊ သင့်လျော်
သည်။ (ဟုတော့။) ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏
အယူကို။ အသမ္ပိဏ္ဏေန္တေန၊ မပေါင်းစုသည်။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။) [အတ္တသံဝတ္ထုနာ
ကာတဗ္ဗာ ဟောတိ ဌိစပ်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧကဓိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝေန္တိ၊
ဆိုကြကုန်၏။ [အာ ရှေးရှိသော ဦးမာဓာတ်၏ ရာသိကရဏအနက်ကို သစ္စဝိဘင်း
မူလဋီကာ သမုဒယသစ္စဌ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ ဤနေရာ၌ထိုအနက်ကိုယူ၍ “သမ္ပိဏ္ဏေန္တ-
န”ဟု ဧကစိဆရာတို့ ဆိုကြသည်။]

ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ၊ ထိုကဲ့သို့သော
ဤ ဝိညာဉ်သည်ပင်။ သန္နာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊
တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၏။ အညံ၊ အခြားသော ဝိညာဉ်သည်။ န (သန္နာဝ-
တိ)၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားသည် မဟုတ်။ န (သံသရတိ)၊ တပြောင်း
ပြန်ပြန် ကျင်လည်သည်မဟုတ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊
သည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အဟံ၊ သည်။ အာ-
ဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ [မူလပဏ္ဏာသပါဠိ
မဟာယမဂဝဂ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်။] ဝေန္တော၊ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ သတ္ထံ၊ သတ္တန်ပါဠိတော်ကို။ ပဋိဗာဟတိနာမ၊ တားမြစ်သည်မည်သည်။
တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်။ (ဟုတော့

စ၊၎င်း။) ယေမေ(ယေ+ဣမေ) မွေ၊ အကြင်မေထုန်အကျင့်တို့ကို။ အန္တရာယံ ကာ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယံကို ပြုတတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေ ဓမ္မေ၊ ထို မေထုန်အကျင့်တို့ကို။ ပဋိသေဝတော၊ မှီဝဲသော ရဟန်း၏။ (တေ ဓမ္မေ၊ ထို မေထုန်အကျင့်တို့သည်။) ယထာ၊ အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ အန္တရာယာယ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယံကိုပြုခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တထာ၊ ထို အပြားအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ [မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ဩပမ္မဝဂ်၊ အလဂ္ဂဗ္ဗုပမသုတ်။] သုပနန္တေ၊ အိပ်မက်၌။ ကတော၊ အပ်သော။ ဝီတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းသည်။ အာပတ္တိကဓော၊ အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ ပဋိလောမေတိ နာမ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသည်မည်၏။ တဗ္ဗပရိယာယေန၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်း၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စွာပြုသည်။ (ဟုတွာစ၊၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ပဋိလောမေန္တော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မန္တရံ၊ ကံအထူးကို။ [ကမ္မန္တရံတိ သာဝဇ္ဇာဒိ ကမ္မနာနုတ္တံ။- မဇ္ဈိ။] ဘိန္ဒန္တော၊ ဖျက်ဆီးသည်။(ဟုတွာ)။ ဓမ္မတဉ္စ၊ တရားသဘောကိုလည်း။ ဝိလောမေတိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုရာ ရောက်၏။ [သာဝဇ္ဇ အကုသိုလ်ကို အနဝဇ္ဇကုသိုလ်ဟု ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံ၏ တမျိုးနှင့်တမျိုး မတူကွဲပြား ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏။ ထို ဖျက်ဆီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားသဘောကိုလည်း ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုရာ ရောက်သည်။]

သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်စသော ပါဠိတော်၌။) ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာဓော၊ မဟာပဒေသေ၊ မဟာပဒေသတို့ကို၎င်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တေ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော။ သုတ္တသုတ္တာနုလောမ- အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ မဟာပဒေသေ စ၊ သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ ဟူသော မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို၎င်း။ ဩလောကန္တေန၊ ကြည့်ရှုသည်။(ဟုတွာစ၊၎င်း။) ဟိ၊မှန်။ တံဩလောကနေ-န၊ ထို သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ ဟောအပ်ကုန်သော မဟာပဒေသ ၄-ပါး၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်။ သုတ္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၎င်း။ ဝိနယေစ၊ ဝိနည်း၌၎င်း။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ နာတိဓာဝတိ၊ လွန်၍မပြေး။ [မဟာပဒေသပုဒ်၏ ဝစနတ္တနှင့် အရကောက်ကို အနုဋီကာ၌ ပြထား၏။ မိမိလည်း ပါရာဇိကဘာသာဋီကာ ပဌမပါရာဇိက စတုဗ္ဗိဝေဒနယကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

မေ့နွှိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိ*၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်ကို။ (ဒီပေဇ္ဇေန ခွံစပ်။) အတ္တန္တိ၊ ကား။ တဒတ္တံ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၏ အနက်ကို။ (သင်္ကဟန္တေန ခွံစပ်။) ဣ၊ ဤ “ဓမ္မံ ဒီပေဇ္ဇေန၊ အတ္တံ သင်္ကဟန္တေန” ဟူသော ပါဠိ၌။ ဟေတုဟေတုဖလာနိ၊ အကြောင်း၊ အကြောင်း၏အကျိုးတို့ကို။ နာဓိပ္ပေ-
တာနိ၊ “ဓမ္မ၊ အတ္တ” ဟု အလိုမရှိအပ်ကုန်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်
တို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ပရိဝုတ္တေတွာ၊
ပြောင်းလဲ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပဗ္ဗန္တေ၊ အတိတ်အဘို့၌။ အညာဏံ၊ သည်။ (အဝိဇ္ဇာ၊
တည်း။) ဣတိ အာဒိတိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ အပရေဟိပိ၊ အခြားလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ ပရိယာယတို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ အကျယ်ညွှန်ပြ
သည်။ (ဟုတွာ၊ စ၊ ၎င်း။) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဣမိနာ၊ ပရိယာယေန၊ ဤ ပရိယာယ
အားဖြင့်။ ဘဝေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆုံးအပ်ကုန်၏။ တဗျာ၊ ကို။ ဣမိနာ၊ ပရိယာ-
ယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစ
ရှိသည်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ စ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

သတ္တောတိ၊ ကား။ သတ္တသုညတာ၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်
သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တသုညေသု၊ သတ္တမှ
ကင်းဆိတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ သတ္တဝေါဟာရော၊ သတ္တဝါဟု
ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၎င်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စာတိ၊ ကား။ ပစ္စယာကာရောဝေ စ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်သည်သာလျှင်၎င်း။ မ ကာရော၊ မ အကွရာသည်။ ပဒ-
သန္တိကရော၊ ရှေ့ နောက်ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ တဿာတိ၊ ကား။
ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (အာစရိယေ အနုဗ္ဗာစိက္ခန္တေန အစရှိသောနည်းဖြင့်။) အတ္တ-
သံဝဏ္ဏနာယ၊ အနက်အဖွင့်၏။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗတ္တာ၊ ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ကရတ္တာ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း ခဲယဉ်းစွာ ပြုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပရိတုလယိတွာ ခွံစပ်။)

ပတိဋ္ဌံ နာဓိဂစ္ဆာမိတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်နည်း၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ ဝါ၊ ကို။
သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာပြုအပ်သည်။ ဟေတုတိ၊ ၏။ တံ နယံ၊ ထိုနည်းကို။ အတ္တနော
ယေဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်စွမ်းဖြင့်။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပါ
တကား။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ နိဿယံ၊ မိမိအဋ္ဌကထာ၏ မှီရာကို။
အာစိက္ခန္တော၊ ပြောပြလိုသည်။ (ဟုတွာ၊ ချံ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သာသနံ ပနိဒန္တိ
အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိံ၊ တံ ဝစနံ သင်္ကဟကာရော) အာဟ။ ဣ၊ ဤ
“သာသနံ ပနိဒ” ဟူသော စကားရပ်၌။ ပါဠိဓမ္မံ၊ ပါဠိတရားကို။ သာသနန္တိ၊
သာသနဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မေဝ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ကိုသာ။ (သာသနန္တိ။ အာဟ။) တိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်သည်။ (နိဿယော ဟောတိ ဌိစပ်။) အနုလောမ ပဋိ-
 လောမာဒိနာနာဒေသနာနယ မဏ္ဍိတော၊ အနုလောမနည်း၊ ပဋိလောမနည်း
 အစရှိသော အမျိုးမျိုးသောဟောနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတော့)။
 အဗ္ဗောဓိန္ဒော၊ မပြတ်စဲသည်။ (ဟုတော့)။ အဇ္ဇာပိ၊ ယနေ့တိုင်အောင်လည်း။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တည်သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿယော၊ မိမိအဋ္ဌကထာ၏ မှီရာ
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တဒဋ္ဌကထာ သင်္ခါတော၊ ထို ပါဠိတော်၏ အဋ္ဌ-
 ကထာဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ရှေးဆရာတို့၏လမ်းကြောင်းသည်
 လည်း။ (အဗ္ဗောဓိန္ဒောအဇ္ဇာပိ ပဝတ္တတိ၊ ဣတိ နိဿယော ဟောတိ)။

တံ သုဏာတ သမာဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ အာံဒရဇနန၊ လေးလေးစားစားကို
 ဖြစ်စေခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကား။ ကိံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတော့)။
 ဝုတ္တဉ္စေတတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ။ တံဝစနံ သင်္ဂဟကာရော)။
 အာဟ။

အဋ္ဌိံ ကတောတိ၊ ကား။ အတ္ထံ၊ စီးပွားကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝါ၊ တနည်း။
 ယတာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်။ န နယတိ၊ မပျောက်ပျက်။
 ဝေံ၊ ဤမပျောက်ပျက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဋ္ဌိဂတံ
 ဝိယ၊ အရိုးသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ အဋ္ဌိံ ကတော၊ အရိုး စွဲ
 သည်ကို ပြု၍။ (သုဏေယျ ဌိစပ်။) ပုဗ္ဗကာလတော၊ ရွှေကာလမှ စ၍။ အပရ-
 ကာလေ၊ နောက်ကာလ၌။ သဝံ၊ ဖြစ်သောဝိသေသကို။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရွှေကာလမှ
 စ၍ နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော ဝိသေသကို။ (လဘေတ ဌိစပ်။) ပဌမာရမ္ဘာဒိ-
 တော၊ ပဌမ အံးထုတ်ခြင်းဟူသော အစမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏ
 ခဏ၌။ ဉာဏဝိသေသံ၊ သုတမယ၊ စိန္တာမယ အစရှိသော ဉာဏ်အထူးကို၎င်း။
 ကိလေသက္ခယ ဝိသေသဉ္စ၊ တဒဂံ၊ ဝိက္ခမ္ဘန စသောအားဖြင့် ကိလေသာတို့၏
 ကုန်ခြင်းအထူးကို၎င်း။ လဘတိ၊ မချွတ်ကေန် အမှန်ရနိုင်၏။ ဣတိအတ္ထော။

ကမ္မဝိပါက ကိလေသဝဇ္ဇာနံ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်တို့၏။
 မူလကာရဏတ္တာ၊ မူလအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းရင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝုတ္တတ္တာစ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။
 မူလံ၊ အကြောင်းရင်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလေ၊ အရင်းကို။ ဒိဋ္ဌေ၊
 မြင်အပ်ပြီးသော်။ တတော၊ ထိုအရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်ကို။ ဟရဏံ
 ဝိယ၊ ဆောင်ယူခြင်းကိုကဲ့သို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ မူလေ၊ အရင်းဖြစ်သော

အဝိဇ္ဇာကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော်။ တတော၊ ထို အရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဇိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့်နှိုင်းနှောခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း။) (ကသွား၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသွား၊) ကြောင့်။ တဂဝတော၊ ဇိ။ ဝါ၊ သည်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ တရားကိုသာ။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဣတရံ၊ အခြားတရားကို။ အဒိဋ္ဌေ၊ မမြင်အပ်သေး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘဇနိယံ၊ ခွဲခြားဝေတန်ဘွယ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသွား၊ နည်း။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်တော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ န ကာတဗ္ဗာ)။

ပန၊ အနွယကား။ မူလတော၊ အရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ဝလ္လိယာ၊ ကို။ ဟရဏံ၊ ကို။ (ကတံ) ဝိယ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) မူလတော၊ အရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ကို။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤနွယ်ကို အစမှစ၍ ဆောင်ယူခြင်း၌။ ဣဒံ သာမညံ၊ ဤတူသည်၏အဖြစ်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ [နွယ်ကို အရင်း၌ စ၍မြင်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာကို စ၍ မြင်တော်မူသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်မယူပါနှင့်။ “နွယ်ကို အရင်းမှစ၍ ဆောင်ယူခြင်းနှင့် အရင်းခံဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် တူမျှ၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူပါ-ဟူလို။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓနေယျဇ္ဈာသယဝသေန၊ တရားတော်ကို သိစေထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗဘာဝေန၊ တရားတော်ကို သိစေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မူလာဒိဓာနသမညဉ္စ၊ နွယ်၏ မူလ အစရှိသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ မူလ အစရှိသည်ကို မြင်တော်မူခြင်း၏ တူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“နွယ်ကို အရင်းမှ စ၍ မြင်ခြင်းနှင့် အဝိဇ္ဇာကို စ၍ မြင်တော်မူခြင်းသည် တူမျှ၏” ဤသို့ အနက် အဓိပ္ပါယ် ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။]

တဿာတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သ (သော) ကုမာရော၊ ထို သထို့သား ငယ်သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ကြီးရင့်ခြင်းသို့။ အနာယ၊ အစဉ်ရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြိယတို့၏။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့။ အနာယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ရဇနိယေဟိ၊ တပ်မက်ဘွယ် ကောင်းကုန်သော။ ဝါ၊ ရာဂကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ ငါးပါးအားရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သမပ္ပိတော၊ ကောင်းစွာ သက်ရောက်အပ်သည်။ သမဂ္ဂိဘူတော၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ပေ၊ ပရိစာရေတိ၊ ဇိ။ သော၊ ထို

သတို့သားသည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ခိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ပိယရူပေ၊ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ သာရဇ္ဇတိ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်၏။ အပိယရူပေ၊ မချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ၌။ ဗျာပဇ္ဇတိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝါ၊ စိတ်ဆိုး၏။ အနုပဋိတကာယသတိ၊ ကပ်၍တည်သော ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သတိမရှိသည်။ (ကာယဂတာသတိ မရှိသည်။) ပရိတ္တစေတသော၊ သေးငယ်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတော)။ ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ [တိုးပွား စေအပ်သော ဘာဝနာသတိ မရှိလျှင် သေးငယ်သောစိတ်ရှိသူပင် ဖြစ်၏။]

သော၊ ထို သတို့သားသည်။ တံ စေတောဝိမုတ္တိံ ၈၊ ထို ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိစိတ်ကို၎င်း။ တံပညာဝိမုတ္တိံ ၈၊ ထို ကိလေသာ တို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက် မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိ။ ယတ္ထ၊ ယင်း စေတော-ဝိမုတ္တိံ၊ ပညာဝိမုတ္တိံ၌။ အဿ၊ ထို သတို့သား၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ တေ အကုသလဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပရိသေသာ၊ အကြွင်း အကျန် မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) နိရုဇ္ဈန္တိ၊ သော၊ ထို သတို့သားသည်။ ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အနုရောဓေ ဝိရောဓံ၊ လျော်စွာဖြစ်သော တဏှာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဖေါသသို့။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သည်။ (ဟုတော)။ သုခံ၊ သုဓမ္မလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သော။ အဒုက္ခမသုခံ၊ သော။ ယံ ကိစ္ဆိဝေဒနံ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြင်ဝေဒနာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထို သတို့သားသည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထို ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန်နှစ်သက်၏။ အဘိဝဒတိ၊ ကောင်းလေစွ ဟု အားရနှစ်လို ပြောဆို၏။ အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ 'ဣတိဓံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ [မူလပဏှာသ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာ တဏှာသင်္ခယသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော။] (“တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ” ခဉ်စပ်။) သောတဒ္ဓါရာဒိသုပ၊ သောတဒ္ဓါရ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝေ၊ ဤ အတူ တည်း။ [“စက္ခုနာ ရူပံ ခိသ္မာ” နေရာ၌ “သောတေန သဒ္ဓံ သုတော” စသည်ဖြင့် လဲလှယ်ရုံသာ ထူးသည်-ဟူလို။]

အဘိဝဒတောတိ၊ ကား။ အဟောသုခံ၊ ခြွေ...ကောင်းလေစွ။ အဟော သုခံ၊ စွ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစီဘေဒကရူပတ္တာယ၊ နှုတ်မြွက်မှုကို ပြုခြင်းသို့ရောက်သော။ ဗလဝတဏှာယ၊ အားကြီးသောတဏှာဖြင့်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ မမံ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဝဒတော၊ ပြောဆိုသော။ (တဿ ခဉ်စပ်။) တတော၊ ထိုတဏှာထက်။ ဗလဝတိယာ၊ အားကြီးသောတဏှာမှ။ မောစေတုံ၊ လွတ်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လွတ်ပစ်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျဘာဝေန၊ မစွမ်းနိုင်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈောသယ။ ရှိ။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သော။ (တဿ ဌိစပံ။) တတောပိ၊ ထိုတဏှာထက်လည်း။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော။ ဥပါဒါန- ဘူတာ၊ ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ နန္ဒီ၊ နန္ဒီ မည်၏။

၈၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ အဘိနန္ဒနာဒိနာ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း အစရှိ သည်ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ နန္ဒိဝစနေန၊ နန္ဒီသဒ္ဓါဖြင့် ၎င်း။ နန္ဒိတာတဒဝိပ္ပယောဂတာဟိ၊ နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ ထို နှစ်သက် တတ်သောတဏှာနှင့် မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်၎င်း။ တဏှာ- ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနတာဒဝတိ၊ တဏှာအဘိနန္ဒန၏အဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒန၏အဖြစ်တို့ ဖြင့်၎င်း။ တပ္ပက္ခယံ၊ ထို တဏှာဟူသော အကြောင်းရှိသော။ စတုဗ္ဗိဓမ္မ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်ကို။ (ဝုတ္တံ)။ ဣတိဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၊ တိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏန္တိ အာဒိကဉ္စ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကိုလည်း။ တတ္ထေဝ မဟာတဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိသုတ္တေ၊ ထို မဟာတဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိသုတ် ၌ပင်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝိပါကဝဋ္ဌဘူတေ၊ ဝိပါကဝဋ္ဌဖြစ်၍ဖြစ်ကုန် သော။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိ ဖဿာဒယော၊ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ [အာဒိဖြင့် မနောသဉ္စတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာ- ဟာရ တို့ကိုလူ။] ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ဩဝေ၊ ဩဇာကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ စတ္တာရာ အာဟာရာ တဏှာနိဒါနာတံ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝိပါကဝဋ္ဌဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသောတရားတို့ကိုရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ဝဇ္ဇု- ပတ္တမ္မက၊ ဝဋ်ကို ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဣတရေ၊ ကမ္မဇမ္မတပါး အကမ္မဇ ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာပိ၊ အာဟာရတို့သည်လည်း။ တသ္မိံ တဏှာပဘဝေ၊ ထို တဏှာဟူသော အစအမှန်သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ တင်ရှားမရှိလသော်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိဒါနာတံ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇန္တိ။

တတော တတောတိ၊ တတော တတောဟူသည်ကား။ စတုဗ္ဗိဓာသု၊ ကုန်သော။ ဒေသနာသု၊ ဒေသနာတို့တွင်။ တတော တတော ဒေသနာတော၊ ထိုထို ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ (ဉာယပ္ပဋိဝေဓာယ သံဝတ္တတိ ဌိစပံ။) ဉာယပ္ပဋိ- ဝေဓာယ သံဝတ္တတိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဉာယောတိ၊ ဉာယော ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ (ဉာယောတိ၊ ကား။) သောယေဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပင်တည်း။ [အဿ၊ ထို အရိယသဘာဝကသည်။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဉာယော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်၊ သိအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သည်လည်း။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပြီးသည်။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (နိဒါနသံယုတိ၊ ဂဟပတိ

ဝဂ်၊ သ-သုတ် ပါဠိတော်။ ဉယောတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဥတှာ ဌိတဉာဏမ္ပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါပိ။ ပညာယာတိ အပရာပရံ ဥပ္ပန္နာယ ဝိပဿနာပညာယ။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော ဟောတိတိ အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတှာ ဒဿနဝသေန သုဠုဒ္ဓိဋ္ဌော။-အဋ္ဌကထာ။)

ဟိ၊ မှန်။ သယမေဝ၊ မိမိဟူသော တရားသည်ပင်။ သမန္တတဒြကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တထာတထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တာယ တာယ ဒေသနာယ၊ ထိုထို ဒေသနာတော်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သမန္တတဒြကတ္ထိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တိစ၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ ရောက်တော်မူခြင်းသည်၎င်း။ စတုန္တမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေသနာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်တို့၏။ သမာနံ၊ တူမျှသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းကို။ ဝတ္ထုကာမော၊ ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတော့၊ ၍။) ဝိသေသတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

အဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဒေသနာ၊ ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌိစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းသည်ပင်။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထူးတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဟိတာနံ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ပကတိ အာဒိနံ၊ ပကတိ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (အကာရဏတာ ဌိစပ်။) အဝိဇ္ဇာဒိနဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (ကာရဏတာ ဌိစပ်။) အကာရဏတာ၊ အကြောင်းမဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ကာရဏတာစ၊ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ တည်း။ [အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့က အကြောင်း၊ ပကတိ စသည်တို့က အကြောင်း မဟုတ်-ဟု ခွဲခြား ဝေဖန်အပ်သော အထူးသည် ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂတည်း။ ပကတိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ ကာမာဝစရကုသိုလ် ပဒဘာဇနီအဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂ၌။ သမ္ပုဋ္ဌာ၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေကုန်သော။ ဧကေစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်သော ပကတိ စသည်ကို။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဏန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ ဧကေစိတို့သည်။ ကိစ္ဆိ၊ တစုံတခုသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ န ဗုဒ္ဓန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ဒဿနတ္ထံ ဌိစပ်။) ယတာသဧကဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဉာဏ်ဖြစ်ကုန်သော။ အနုဇ္ဈပေဟိ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။

ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိ ပဝတ္တိဒဿန-
 တ္ထံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အနုလောမ-
 ဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတရာသံ၊ အနုလောမဒေသနာတော်မှ
 တပါးသော ဒေသနာ ၃-မျိုးတို့၏။ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန
 အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိပုံ၊ လည်း။) တာသံ၊ ထို
 ဒေသနာ ၃-မျိုးတို့၏။ တဒတ္တတာဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်သည်သာ။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ (ကသ္မာ) အတ္တန္တရ-
 သဗ္ဗာဝတော၊ အခြားအကျိုး၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အယံ
 ပန၊ ဤ အနုလောမဒေသနာတော်သည်ကား။ တဒတ္တာဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန
 အကျိုးတမျိုးသာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတိဿာ၊ ဤ အနုလောမ ဒေသနာ
 တော်၏။ တဒတ္တတာ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊
 ဆိုအပ်ပြီ။

ပဝတ္တိအာဒိနဝပဋိစ္စာဒိကာ၊ သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်း၌ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်
 သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ တတော၊ ထို သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမသံဒဿနတ္ထု၊
 ဥပ္ပတ္တိက္ကမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ (ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။)

အနဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုတော်မူသော ဘုရားအလောင်း၏။
 ဝါ၊ သည်။ သမ္မောဓိတော၊ ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးသွင်း၍ သိတော်မူသော အရဟ-
 တ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့အဘို့၌။ (ဘုရား မဖြစ်မီ
 ရှေ့အဘို့၌။) ယော တံတံဖလပဋိဝေဓော၊ အကြင် ထိုထိုအကျိုးကို ထိုးသွင်း၍
 သိခြင်းသည်။ (သိတတ်သောဉာဏ်သည်။) ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်ပြီ။ [တံတံဖလပဋိ-
 ဝေဓောတိ ဇာတိအာဒိနံ ဇရာမရဏာဒိတံတံဖလဝဂမော။ -အနု။] တဒနု-
 သာရေန၊ ထို တံတံဖလပဋိဝေဓကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ တဒနုဂမေန၊ ထို
 တံတံဖလပဋိဝေဓကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာ မရဏ

ဣတရာသံ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေပိ။ * ။ အနုလောမ ဒေသနာမှ တပါးသော
 ပဋိလောမဒေသနာ၊ ၄-သွယ်၊ အာတိုင်အောင်ဒေသနာ၊ အလယ်မှ အဆုံးတိုင်အောင်
 ဒေသနာ—ဤ ၃-မျိုးကို “ဣတရာသံ” ဟု ဆိုသည်။ သင်္ခါရာဒိပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးကို
 “တဒတ္တ” ဟု ဆိုသည်။ တို့ဒေသနာ ၃-မျိုးမှာလည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၏
 စသော ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရနိုင်၏။ ထိုသို့ ရနိုင်ပါသော်လည်း ထိုအကျိုးသာ မက
 အခြားသော အကျိုးအထူးမျှားလည်း ထင်ရှားရှိသောကြောင့် အခြားသော ဒေသနာ
 ၃-မျိုးကိုဟောတော်မူရသည်—ဟူလို။

အစရှိသော အကျိုး၏။ ယံ ဇာတိအာဒိကာရဏံ၊ အကြင် ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းကို။ အဓိကတံ၊ သိတော်မူအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းကို။ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါ။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာ ဘုရား၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ ပဋိလောမဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ပြီ။

ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူလသော်။ ဝါ၊ သော။ (အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။) ပဋိလောမဒေသနာ၊ ပဝတ္ထာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသွားကြောင့်။ အနုဝိလောကယတော(အဿ) ပဋိလောမဒေသနာ ပဝတ္ထာ။ ဣတိ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွား)ကြောင့်။ ဒေသေဓန္တပိ၊ ပဋိလောမဒေသနာကို ဟောတော်မူသော်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ လောကံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူ၍။ (ဒေသေတိ ဌိစပ်။) ပုပ္ဖဘာဂပ္ပဒိုဓေဓနသာရေန၊ ရွှေအဘိဌိ ဖြစ်သော ထိုးလွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်သို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိ-ကဿ၊ ဇရာမရဏ အစရှိသော အကျိုးဖြစ်သော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထို ဒုက္ခ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓာတကာရဏသန္ဓဿနတ္ထံ၊ သိအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အနုဝိလောကယတော အဿ ပဋိလောမဒေသနာ ပဝတ္ထာ။ ဣတိ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။) (ရွှေနည်း၌ကား အနုဝိလောကယတောကို အဓိကတံ၌သာ စပ်ရမည်။)

အာဟာရတဏှာဒယော၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဟူသော အာဟာရ၊ ကာမုပါဒါန်ဟူသော တဏှာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော အခွန်တည်း။ [အာဟာရဖြင့် မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဟူသော ကမ္မ

အနုဝိလောကယတော။ ။ ဤပုဒ်သည် ရွှေနည်း၌လည်း ပါ၏။ နောက်နည်း၌လည်း ပါ၏။ ရွှေနည်း၌ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းသည် ဇာတိတည်း။ ဇာတိ၏ အကြောင်းသည် ဘဝတည်း။ ဤသို့ ဝေသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုးကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အကြောင်းသည် အနုဝိလောကနမည်၏။ ထိုအနုဝိလောကန ဉာဏ်သည် ဘုရား မဖြစ်မှီ ဘုရားအလောင်း အပိုက်အတန်၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သမ္မောဓိတော ဗုဒ္ဓဘာဂေ” ဟု ဆိုသည်။ နောက် အနုဝိလောကယတော အတွက် “အနုဝိလောကန” ဟူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ထို အနုဝိလောကန ဉာဏ်ကား ဘုရားဖြစ်ရာ အပိုက်အတန်ကျမှ ဖြစ်၏။ [အနုဝိလောကယတောတိ ပုရိမေ ဝိကပ္ပေ ဝိပဿနာနိမိတ္တအနုဝိလောကနံ။ ဒုတိယေ ဒေသနာနိမိတ္တံ။—အနု၊]

ဘဝကို၎င်း၊ တဏှာဖြင့် တဏှာ၊ ကာမုပါဒါန်တို့ကို၎င်း ယူပြီးဖြစ်၍ အာဒိဖြင့် နောက်ပြန်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ သဠာယတန၊ နာမ်ရုပ်၊ ဝိညာဏ်တို့ကို ယူပါ။ ဤသို့ယူလျှင် မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဓ္မိနှင့် အညီဖြစ်၏။] သင်္ခါရာ-ဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာတို့သည်။ အတိတဗ္ဗ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အဓိဋ္ဌိတည်း။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယ်န၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ယာဝ အတိတ် အဓ္မိနိ အတိဟရိတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ ပဘာဝေတဗ္ဗ၊ နောက်နောက် အခါ၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ ဝိညာဉ်စသော အာဟာရတို့သည်။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဓ္မိ၊ အဓိဋ္ဌိတည်း။ တဏှာဒယော၊ တဏှာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ (အဓ္မိ၊ တည်း။) သင်္ခါရာ-ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ အတိတော၊ သော။ (အဓ္မိ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤနည်း၌ တဏှာကိုစ၍ အနာဂတ်အဓိဋ္ဌိသည်၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်အဓိဋ္ဌိ သည်၎င်း ၃-မျိုးလုံးပါ၏။ ရှေးနည်း၌ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အတိတ်အဓိဋ္ဌိ ၂-မျိုးသာပါ၏။]

ပန၊ ဆက်။ ပဝက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဒဿေတော၊ ပြုပြီး၍။ တံ နိဒါနဒဿန ဝသေန၊ ထို အကျိုး၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဖလကာရဏပရမ္မရာယ၊ အကျိုးအကြောင်း အဆက်ဆက်အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းသည်။ ယုတ္တတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမတဏှာယ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာသည်။ ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန် သော။ အာဟာရာ၊ ဝိညာဉ်စသော အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ အဓ္မိ၊ တည်း။ တဏှာဒယော၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာအစရှိသော တရား တို့သည်။ အတိတော၊ သော။ အဓ္မိ၊ တည်း။ သင်္ခါရာဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာ ဟူကုန်သော။ တတောပိ၊ ထို တဏှာအစရှိသော အတိတ် အဓိဋ္ဌိတို့ထက်လည်း။ အတိတတရော၊ သာ၍ ရှေးကျသော အဓိဋ္ဌိကို။ သံသာရဿ၊ ၏။ အနာဒိဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ၊ အစ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာဝ အတိတ် အဓ္မိနန္တိ (ပဒဿ)၊ ၏။ ယာဝ အတိတ်တရံ အဓ္မိ-နန္တိ၊ ဟူ၍။ အတ္တော၊ သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [“ယာဝ အတိတ် အဓ္မိနံ”ကို “သာ၍ရှေးကျသော အတိတ်အဓိဋ္ဌိတိုင်အောင်”ဟု အနက်ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အာဟာရေတိ၊ အာဟာရကို ပြ၏။ (နာမဓာတ်)။ ဝါ၊ စားမျိုးကို ပြ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ အဟံ၊ သည်။ အာဟာရေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝ ဝေဗယံ၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအံ့။ တတြ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်း ကြောင့်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အာဟာရေတိ နုခေါ၊ အာဟာရ ကိုပြုပါသနည်း။ ဝါ၊ စားမျိုးကို ပြပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာ

သည်။ ကလ္လော၊ သင်္ဃလျော် လျှောက်ပတ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဝဒန္တံ၊ ဟောတော်မမူသော။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မေးရာသနည်း။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ နုခေါ၊ သနည်း။ ဣတိ (ဧဝံပုစ္ဆေယျ။ ဧဝံသတိ) သေ(သော) ပဉ္စော၊ သည်။ ကလ္လော၊ ၏။ တတြ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနုပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ တဖန် ဘဝသစ်၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်။ ကလ္လံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဖဿစေတနာနံ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရတို့၏။ တံသမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ထို ဝိညာဏာဟာရနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ၏။ တပုဝတ္တိဟေတုတ္တာ၊ ထို ဝိညာဏာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာယတိံ၊ ဤ။ ပုနုပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိအာဟာရကာ၊ တဖန် ဘဝသစ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။

ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထို ကဗဠိကာရာဟာရသည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတ ဂ္ဂပကာယဿ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော ဂ္ဂပကာယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ တံ၊ ထို ကဗဠိကာရာဟာရကို။ ဣစ္ဆန္တဿ၊ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏာယူဟနံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘောဇနံ၊ ကဗဠိကာရာဟာရဟူသောဘောဇဉ်သည်။ သဒ္ဓါဒိနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ရာဂါဒိနုဉ္စ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဘောဇဉ်ကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းသောအခါ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏။ မက်မက်မောမော စားသောအခါ ရာဂ စသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏။] တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်သော ငှ-ပါးသော အာဟာရတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) [တသ္မာတိ ယသ္မာ အာယတိံ ပုနုပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဟာရကာ စတ္တာရော အာဟာရာ ဂယန္တိ။ တသ္မာ။—အနု။] ကမ္မဝဋ္ဋသင်္ဂဟိတာ၊ ကမ္မဝဋ္ဋဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော။ တေ အာဟာရာ၊ ထို အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတည်း။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ပရိယာယေ၊ ဤ ဒေသနာတော်၌။ ပရိမော ယေဝ အတ္ထော၊ ရှေးဖြစ်သောအနက်သည်သာ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [“အာဟာရတဏှာဒယော ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါ။ ဝေပ။ ယာဝ အတိတံ အဒ္ဓါနံ အတိယရိတော”ဟူသော ရှေးအနက်သည်သာ သင့်၏။]

အတိတဗ္ဗတော၊ အတိတအဓိနိမ္မာ၊ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ အတိတော၊ အတိတ် ဌ်၎င်း။ တတော၊ ထိုအတိတ်မှ။ ပရုဿ၊ ဌ်၎င်း။ ဟေတုဖလပဋိပါဋိံ၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏အစဉ်ကို။ ပစ္စက္ခာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာနံ၊ ထို၏။ နိဒါနဒဿနဝသေန၊ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရောဟိတော၊ တက်ရောက်ပြီး၍။ နိဝတ္တနေန၊ ပြန်နစ်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဗုဗ္ဗန္တာနံ၊ မသိနိုင်ကုန်သော ဝေနေယျတို့အား။ တံ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ထို အကြောင်းအကျိုး တို့၏ အစဉ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သာ အယံ ဒေသနာ၊ ထိုဒေသနာတော်သည်။ (အလယ်မှစ၍ အစသိုင်းအောင်သော ဒေသနာတော်သည်။) ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

အနာဂတဗ္ဗုနော သန္ဓဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ အနာဂတဗ္ဗုနော၊ အနာဂတ် ကာလကို။ (အနာဂတ်ကာလဝယ် ဖြစ်သော တရားအပေါင်းကို။) ဒုပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဇန္တာနံ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အပဿန္တနံ၊ မမြင်နိုင် ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ဟေတု၊ အာဟာရ အစရှိသည်တို့၏အကြောင်းကို။ ဒေသေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဟေတုဖလပရမ္မရာယ၊ အကြောင်းအကျိုးအဆက်ဆက်အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို အနာဂတ်ကာလကို။ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (ပဝတ္ထိတာ၊ ပြီ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

မူလကာရဏသဒ္ဓါ၊ မူလကာရဏသဒ္ဓါကို။ (ရှေ့၌ “အကာရဏံ မူလကာရဏံ” ဟု ဆိုအပ်ပြီသော မူလကာရဏသဒ္ဓါကို။) အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ န အကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နပုံသကနိဒ္ဓေသော၊ နပုံလိန်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတော၊ ပြီ။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) အကာရဏံ၊ မိမိအတွက် အကြောင်းမရှိသော မူလအကြောင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) သုတ္တံ၊ “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” ဟူသော သုတ္တန်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိဗာဟိတံ၊ တားမြစ်အပ်သည်။ (တားမြစ်ရာရောက်သည်။) သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒေသေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ) သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်ပြန်။

ဝဋ္ဋပေတုနော၊ ဝိပါကဝဋ်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ အလုံးငုံသောဝဋ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿိ၊ ကံ၏လည်း။ ဟေတုဘသေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဝေဒကထာယ၊ ဝေဒကထာ၏။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို ဟောကြောင်းဖြစ်သော တရား၏။ သိသဘာဝေါ၊ အဦးပဝေနေ အဖြစ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ဟင်္ဠာ၊ တဏှာတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အဝတဏှာယမိ၊ အဝတဏှာ၏လည်း။ ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တာယ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ

သည်။ ပဋိစ္စာဒိတာဒိန္ဒဝေ၊ ဖိုးလွမ်းအပ်သောအပြစ်ရှိသော။ တဝေ၊ ဌ။ တဏှ-
ပုတ္တိတော၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်း။
ဝိသေသေန၊ တဏှာမှ ထူးသောအားဖြင့်။ သိသဘူတာ၊ အဦးပစာနဖြစ်၍ဖြစ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ မူလကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ကောဠိယာ၊ အစွန်းအစ အပိုင်းအခြားသည်။
အပညာယမာနာယ၊ မထင်ရှားလသော်။ ဥပ္ပါဒဝိရဟတော၊ ဖြစ်ခြင်းမှ ကင်း
ခြင်းကြောင့်။ နိစ္စတံ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဏေယျ၊ ယူရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ဝေဇ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိံ၊ တံ ဝစနံ ဘဂဝါ)
အာဟ။ တေန၊ ထို“ဝေဇ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ”အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣတော၊
ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ အပညာယနတော၊ မထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ပုရိမကောဠိ-
အပညာယနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အစွန်းအစ အပိုင်းအခြား၏ မထင်ရှားခြင်းကို။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟေတုက္ကမေန၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော အကြောင်းအစဉ်
အားဖြင့်။ ဖလေသု၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိဂါမိယဟူသော အကျိုးတို့ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗေသု၊
ဆိုထိုက်ကုန်လျက်။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိ ဂါမိနောတိ ဝစနံ၊ ဟု ဆိုခြင်းသည်။ သဒ္ဓ-
လက္ခဏာ ဝိရောဓနတ္ထံ၊ သဒ္ဓါ၊ သုတ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း) (ကသွာ၊ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒုန္နေ၊ ဒုန္နသမာသ်
အရာ၌။ ပူဇိတဿ၊ ပူဇော်ထိုက်သော အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဓါ၏။ ပုဗ္ဗနိပါ-
တော၊ ရှေး၌ကျရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

နတ္ထိတိ အပညာယနတော ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “နတ္ထိတိ”ဟု ရှိ၏။ သို့သော် “ဤ
အခါမှ ရှေး၌ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည် ရှိ၏”ဟု မထင်ရှားသောကြောင့် (ရှိတယ်လို့
မထင်ရှားခြင်းကြောင့်) “ပုရိမကောဠိ အပညာယနကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ”ဟု ဆိုမှ
အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ [တေနာတိ ပါဠိပဓေန ဣတိတိ အပညာယနာကာရာဒိပနတော (မထင်
ရှားပုံ အခြင်းအရာကို မပြခြင်းကြောင့်) အပညာယနတော ဝေ အပညာယနံ ဝုတ္တံ၊
န ဥပ္ပါဒဝိရဟတော (ဖြစ်ခြင်း၏ ကင်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်။) ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တေန
ဓမ္မတာသိဒ္ဓတ္ထံ အပညာယနဿ ဒသေတိ။—မရ။]

သုဂတိဒုဂ္ဂတိဂါမိနော။ ။ “အဝိဇ္ဇာတဏှာ”ဟူ အကြောင်းကိုပြရာ၌ အဝိဇ္ဇာကို
ရှေးဦးစွာ ပြ၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ရထိုက်သော အကျိုးကား ဒုဂ္ဂတိဂါမိကံ ပြုခြင်း
တည်း။ တဏှာကြောင့် ရထိုက်သောအကျိုးကား သုဂတိဂါမိကံ ပြုခြင်းတည်း။ ဤသို့
အဝိဇ္ဇာတဏှာ အစဉ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် “ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိဂါမိနော” ဟု ဆိုထိုက်၏။ ထိုသို့
မဆိုဘဲ သုဂတိကို ရှေ့ကထား၍ ဆိုခြင်းသည် သဒ္ဓါသုတ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။
မှန်၏။—သဒ္ဓါကျမ်းတို့ဝယ် ဒုန္နသမာသ်အရာ၌ ပူဇော်အပ် ဖြတ်သောအနက်ဟော သဒ္ဓါ
သည် ရှေ့ကနေရိုးတည်း။ “အဓိပ္ပာယ်သရ်ပုဉ်” စသော ရူပသိဒ္ဓိကို သတိပြုပါ။

ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားရသည်ကား။ သဝရာ၊ နွားသတ်သမား လူရိုင်းတို့သည်။ မံသယ၊ အသား၏။ အဋ္ဌိနာ၊ အရိုးနှင့်။ အလဂ္ဂနတ္ထံ၊ မကပ်ငြိခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်ကာထပ်ကာ။ တာပေတွာ၊ ပူစေ၍။ ဝါ၊ မီးမြှိုက်၍။ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ထုရိုက်၍။ ဥက္ခောဒကံ၊ ရေခွေးကို။ ပါယေတွာ၊ သောက်စေ၍။ ဝိရိတ္တံ၊ ဝမ်းလျှော့ပြီးသော။ ဝါ၊ ကင်းဆိတ်သောအသားအဖွဲ့ရှိသော။ သုနံ၊ ဖူးဖူးရောင်နေသော။ အဋ္ဌိတော၊ အရိုးမှ။ မုတ္တမံသံ၊ လွတ်သောအသားရှိသော။ ဂါဝိ၊ နွားမကို။ မာရေန္တိ၊ သတ်ကြကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဂ္ဂိသန္တာပိစ္စာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [နွားမကို မီးဖြင့်တိုက်၍ ထုရိုက်သောအခါ အသားတို့ကို ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော အသားမျှင်ကလေးတွေ ပြတ်ပြီးလျှင် ဖူးရောင်၍နေ၏။ ရေခွေးကိုတိုက်သောအခါ ဝမ်းလျှော့လာသဖြင့် အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဆိတ်၏။ အသားလည်း အရိုးမှလွတ်လာလေပြီ။ ထိုအခါရောက်မှ နွားမကို သတ်ကြသတတ်။]

တတ္ထ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဝဇ္ဈာ၊ သတ်ထိုက်သော။ ဂါဝိစ၊ နွားမသည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတယ၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဂုတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဥက္ခောဒကပါနံ၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်းကို။ အာရတတိယတာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇေနာ၊ သည်။ ယထာဂုတ္တံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်းကံကို။ (အာရတတိ၊ ၏။) ပန၊ သည်သာမကသေး။ သာ၊ ထိုနွားမသည်။ ဥက္ခောဒကပါနေ၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်း၌။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ တဏှာဝသေန၊ တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့်။ သီတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကိုသောက်ခြင်းကို။ အာရတတိယတာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ၊ ဤ။ ပုထုဇ္ဇနသည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ မန္တတ္တာ၊ နည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကံ၌။ အာဒီနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သုဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ သုဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကံကို။ အာရတတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာသို့။ တဏှာ၊ သည်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ သုခေ၊ ၌။ တဏှံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (အနုဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဒုက္ခရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိကံကို ပြုသောအခါ အဝိဇ္ဇာသည် ရှေ့သွား၊ တဏှာသည် နောက်လိုက်ဖြစ်၏။ သုဂတိကံကိုပြုသောအခါ တဏှာသည် ရှေ့သွား၊ အဝိဇ္ဇာသည် နောက်လိုက်ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ဝေန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ နိဂုတတ္ထာ၊ ပိတ်ဆို့ အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဏှာယ၊ နှင့်။ သံယုတ္တတ္တာစ၊ စပ်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အယံ ကာယောတိ၊ ကား။ သဝိညာဏကကာယော၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ (သမုဒါဂတော ဌိစပ်။) ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။

(“သမုဒါဂတံ”ဟု ထည့်၍စပ်။) [“သဝိညာဏကကာယော” ကိုပင် “ခန္ဓပဉ္စကံ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ တေ(ဒွယံ)၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်းကို။ (အဇ္ဈတ္တကာယနှင့် ဗဟိဒ္ဓနာမရူပ ၂-ပါးအပေါင်းကို။) ဖဿကာရကံ စ၊ ဖဿ၏ အကြောင်းဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနဆက္ကံ၊ အာယတန ၆-ပါးအပေါင်းဟူသော ကာယသည်။ (“သမုဒါဂတံ”ဟု ထည့်၍စပ်။) သမုဒါဂတောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပန္တိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ သဝိညာဏကကာယော၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်သည်။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနာနိ၊ ၆ ပါးသော အာယတနတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဣတ္ထေတန္တိ၊ ကား။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြားငုံသော။ တေ (ဒွယံ)၊ ဤတရား ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ သူတပါးတို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၎င်း။ ဒွါဓာရမ္မဏဘာဝေန၊ ဒွါရ၊ အာရုံတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာနိ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသာယတနာနိ စ၊ ၁၂-ပါးသော အာယတနတို့သည်၎င်း။ ဒွယနာမာနိ၊ ဒွယ အမည်ရှိကုန်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿောတိ၊ ကား။ အညတ္ထ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်မှ တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုဂ္ဂူပါဒိနိ၊ စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ ၂-ပါးအပေါင်းတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [အာဒိဖြင့် “သောတသမ္ပဿ” အစရှိသည်တို့ကို ယူပါ။] ဣဓပန၊ ဤ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိဓာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိက၊ ဗဟိဓာရ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။) တေ(ဒွယံ)၊ ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ ဗဟိဓာယတန ဟူသော ဒွယသည်။ မဟာဒွယံနာမ၊ ကျယ်ဝန်းသော ဒွယ မည်သည်။ (ဟောတိ) ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

မဟာဒွယံ နာမ။ ။အခြားသော သုတ္တန်တို့၌ “စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေ စ” ဟု၎င်း၊ “သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ စ”ဟု၎င်း အသီးအသီးတ၍ ဟောအပ်သောကြောင့် ထိုဒွယသည် အငယ်စား ဒွယ မည်၏။ ဤ၌ကား—စက္ခု အစရှိသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို၎င်း၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ဗဟိဓာယတနတို့ကို၎င်း အကြွင်းမရှိ တခုတည်းပေါင်း၍ ယူအပ်သောကြောင့် ကျယ်ဝန်းသော ဒွယမည်၏။ [မဟာဒွယံ နာမ ကိရေတံ အနဝသေသတော အဇ္ဈတ္တိကဗဟိဓာယတနာနံ ဂဟိတတ္ထာ။—နိဒါနဝဂ္ဂ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၊ သံယုတ်ဒီကာ။]

အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ “ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော” ဟူသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ အညတ္ထ၊ ဗာလ-ပဏ္ဍိတသုတ်မှ တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရှုပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ တိတ္ထံ သင်္ဂတိ ဖဿောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ စက္ခု စေတ၊ စက္ခုပသာဒဌင်း။ ရူပါစ၊ ရူပါရုံတို့၌၌။ ပေ၊ မနောစေတ၊ မနာယတန ဌင်း။ မောစ၊ မောရုံတို့၌။ [“သောတံ စေတသဒ္ဓါစ” စသည်တို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာနိ၊ တတို့စိတတို့စိ ဟောအပ်ကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ ဒွယတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣပေန၊ ဤ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ကား။ အယဉ္စေဝ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ စက္ခာဒိနိဿယေ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ သေသ-ဓမ္မေ၊ ကြွင်းသောတရားတို့ကို။ စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာ။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စက္ခာဒိကာယံ၊ စက္ခု အစရှိသော တရားအပေါင်းကို။ ဧကတ္တေန၊ တခု တည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၌။ ဗဟိဒ္ဓါ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစ ရှိသော အာရုံကို။ ဧကတ္တေနော၊ အဖြစ်ဖြင့်ပင်။ ဗာဟိရာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟေတွာ၊ ၍၌။) အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ အာယတနာနိ၊ ထို အာယတနတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဗာဟိရာယတနဟူသော ဒွယသည်။ မဟာဇ္ဈယနာမ၊ ယမည်၏။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိ-ပ္ပါယ်ော၊ တည်း။

စက္ခာဒိနိဿယေ သေသဓမ္မေ ။ ။ (အာဒိဖြင့် သောတ၊ စာနု၊ ဗိဂ္ဂါ၊ ကာယ တို့ကို ယူပါ။) “စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ” ဟု လာရာ၌ စက္ခုမှတပါးသော ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျိုး ဝင်သော ရုပ်နာမ်အားလုံးကို “သေသဓမ္မ” အရ ယူပါ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရှိသောကြောင့် စက္ခုပသာဒသည် ထိုခန္ဓာအစဉ်ကို အမှီပြု၍ ထိုခန္ဓာအစဉ်နှင့် စပ်၍ဖြစ်ရသည်။ သောတ ပသာဒ စသည်တို့က ခန္ဓာအစဉ်မှီပုံ၌လည်း နည်းတူ။ [စက္ခာဒိနိဿယေ သေသဓမ္မေတိ၊ စက္ခာဒိနိဿယဘူတေ တပ္ပဋိဗဒ္ဓေ စ (ထို စက္ခုစသည်နှင့် စပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။) သသန္တာနပရိယာပဇ္ဇေ ဓမ္မေ—အံနု။]

စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ ကတော ။ ။ ထို ခန္ဓာတွင် ပါဝင်သော သေသဓမ္မတို့ကို ဝက္ခူစသည်၌ မှီသည်တို့ကိုပြု၍ “အယဉ္စ ကာယော” ဟု ဆိုထားသည်။ စက္ခုကို ယူလျှင် ခန္ဓာကိုယ်၌ အကျိုးဝင်သော သေသဓမ္မ အားလုံးကို ယူနိုင်သည်။ သောတ စသည်ကို ယူရာ၌လည်း နည်းတူ။ (“ဧကတ္တေနာပစာ” ဟု ဆိုလိုရန်တူသည်။) [စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ ကတောတိ၊ စက္ခာဒိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတေ ကတော—အနု။]

ဝေပဉ္စကတူ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရဿစ၊ သူတပါး၏၎င်း။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ထို့ပြင်၎င်း။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ စာပိ၊ ထို့ပြင်၎င်း။ အယံ အတ္တော၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတဗ္ဗောဝ၊ ပြုထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ထိုဗာလပဏ္ဍိတသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီး—ဟူလို။]

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော စ ပရဿစ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဆဟာယတနေဟိ စာပိ အယမတ္တော ဒီပေတဗ္ဗောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သနိဿယာနိ၊ မှီရာ သေသဓမ္မနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့တည်း။ [“စက္ခာဒီနိဿယေ သေသဓမ္မေ” တုန်းက သေသဓမ္မကို ‘နိဿယ’ ဟု ဆိုသည်။ သဟ နိဿယေဟိ ယာနိ ဝုတ္တန္တိတိ သနိဿယာနိ။]

ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ (ပဉ္စက္ခန္ဓာ)။ တတာ၊ တိုမှတပါး။ အယံ ကာယော၊ ဤ ကာယဟူသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိကဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပံ၊ ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပဟူသည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဗဟိဓာနိ၊ ဗဟိဓာဖြစ်ကုန်သော။ (အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တနောစ ပရဿစ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဆဟာယတနေဟိ စာပိ အယံ အတ္တော ဒီပေတဗ္ဗောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။) ဤသို့ ကသွာအမေးကို ပြန်၍အပ်ပါ။

အညထာ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဝုတ္တေ ခံ စပ်။) အဇ္ဈတ္တိကာယတနမတ္တေ ဝေ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနမဟူသော။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနေဝ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန တို့ချည်းသာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနောစ၊ ၏၎င်း။ ပရေသံ၊ တို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့ပြင်။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းသည်။ န သမ္ပဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အယမတ္တော။ အယံ အတ္တောတိ—အယံ ကာယော နာမရူပန္တိ စ ဝုတ္တောတိ အတ္တော ဒီပေတဗ္ဗော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသဋ္ဌာယတနသင်္ဂဟတော တေသံ ဓမ္မာနံ—ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၊ သယုတ်ဋီကာ။ ဤသို့ကား “အယံ ကာယောတိ ဟိ ဝုတ္တာနိ” သော မူလဋီကာကို မှီး၍ ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် အယံ အတ္တော၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလဋီကာ အတိုင်း သိပါ။

သဋ္ဌေဝါယတနာနီတိ၊ ကား။ သဋ္ဌေဝ၊ ဖိ-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မဿကာရဏာနိ၊ သမ္မဿ၏ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ကာရဏ-ဘူတေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်ဘော။ ယေဟိ အာယတနေဟိ၊ ယင်းအာယတနတို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ ဖဿသည်။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလော၊ မိုက်သော သတ္တဝါသည်။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။

အာဒိသဇ္ဇေန၊ အာဒိသံဒွါဖြင့်။ (“ ပဋိသံဝေဒေတိတိ အာဒိ ” ခွံ ပါသော အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။) ဧတေသံ ဝါ အညတရေန။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရင်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ သုတ္တေ၊ ထို ဗာလ ပဏ္ဍိတသုတ်၌။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာတဏှာနိဿိတေ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ၌မှီသည်တို့ကိုသာ။ ကတွ၊ ပြု၍၎င်း။ [“ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ ” ဟု ဆိုလျှင် သင်္ခါရတို့ကိုပါ ယူပြီးသားဖြစ်သည်— ဟူလို။] ကဿဂ္ဂဟဏေန၊ ကာယသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝေမယံ ကာယော၌ ကာယသဒ္ဓါဖြင့်။) ဝိညာဏ နာမဓူပ သဋ္ဌာယတနာနိ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဋ္ဌာယတနတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၎င်း။ ဧတသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ သဋ္ဌာယတနာနံ၊ ဖိ-ပါးသော အာယတနတို့၏။ (ဝေဒနာယ ဝိသေသပစ္စယဘာဝံ ခွံ စပ်။) ဖဿံ၊ ဖဿကို။ တံ နိဿိတမေဝ၊ ထိုသဋ္ဌာ-

ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ။ ။ ဋီကာ၌ “ သဋ္ဌေဝါယတနာနိ ” ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ကြည့်၍ “ ယေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ အာယတနေဟိ ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ” ဟု ထည့်ပါ၍ ထည့်၍ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်သည် “ ယေဟိ ” ဟူသော ဗဟုဂုဏ်နှင့် လျော်၏။ အနုဋီကာ၌ကား ဖဿောကိုကြည့်၍ “ အာရမ္မဏံ ဖုဋ္ဌန္တေန ဝိယ ဥပ္ပန္နေန သုခဝေဒနိယေန (သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သော) ဒုက္ခဝေဒနိယေန စ ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ” ဟု တနည်း ဖွင့်သည်။

တသ္မိံသုတ္တေ။ ပေ။ ဒဿိတော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြုအပ်သော ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်ကိုကြည့်ပါ။ “ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ” ဟု အဝိဇ္ဇာကို စပြီးလျှင် “ သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ ” ဟု ဝေဒနာကို အဆုံးထား၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသုတ်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော သင်္ခါရတို့ကို အဝိဇ္ဇာတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို ပြသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို ယူလျှင် (“ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ ” ဟု ဆိုလျှင်) သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်၏။ ထိုသုတ်၌ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဋ္ဌာယတနတို့လည်း တိုက်ရိုက်မပါ။ “ ဝေမယံ ကာယော ” ၌ ကာယသဒ္ဓါဖြင့် ထိုတရားတို့ကိုလည်း ယူထားသည်။ ထိုသုတ်၌ ဖဿလည်း တိုက်ရိုက်မပါ။ ထိုဖဿကိုလည်း သဋ္ဌာယတန၌ မှီသည်ကိုပြု၍ ယူထားသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဋ္ဌာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတိုင်အောင် ပြည့်စုံရကား အတိတ်အခွန်အတွက် အဝိဇ္ဇာတဏှာ အရင်းခံ၍ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြတော်မူအပ်ပြီ ” ဟု ဆိုသည်။

ယတန၌ မှီသည်ကိုသာလျှင်။ ကတွာစ၊ ၎င်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ဝိသေသ-
ပစ္စယဘာဝံ၊ ထူးသောအကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူသော။
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလပဏ္ဍိတတို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။
အတိတဒ္ဓါဝိဇ္ဇာတဏှာ မူလကော၊ အတိတ် အဓွန့်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
အရင်းခံရှိသော။ ဝေဒနန္တော၊ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။
ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလပဏ္ဍိတတို့၏။ ဝိသေသံ၊ အထူး
ကို။ ဒဿေန္တေန၊ သော။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ “ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော ”
၌စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာသည်။ နိဝုဏ္ဏေ၊
ပိတ်ဆို့အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယာယ တဏှာယ၊ အကြင် တဏှာနှင့်။
သံယတ္တဿစ၊ စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဗာလဿ၊ မိုက်သောသတ္တဝါ၏။
အယံ ကာယော၊ ဤ သဝိညာဏကကိုယ်သည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗာလ-
ဿ၊ လူမိုက်၏။ ဝါ၊ လူမိုက်သည်။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာကိုလည်း။
အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်၊ မပယ်နိုင်။ သာစ တဏှာ၊ ထို တဏှာသည်လည်း။ အပရိ-
က္ခိဏာ၊ မကုန်နိုင်။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဗာလော၊ မိုက်သောသတ္တဝါ
သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊
မြတ်သောအကျင့်ကို။ န အာဝရံ၊ မကျင့်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗာလဿ၊ ၏။ ဝါ၊
သည်။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ အပ္ပဟိနာ။ သာ စ တဏှာ အပရိက္ခိဏာ။) တသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာကိုလည်း မပယ်နိုင်၊ တဏှာ၏လည်း မကုန်နိုင်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗာလော၊ သည်။ ကာယဿ၊ သဝိညာဏကကိုယ်၏။
ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ သဝိညာဏကကာယသို့ ကပ်ရောက်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို မိုက်သောသတ္တဝါသည်။ ကာယူပဂေါ၊ သည်။
သမာနော၊ ဖြစ်ပြန်လသော်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိမှ၎င်း။ ပေ၊ ဒုက္ခသွှာ၊ ဒုက္ခမှ၎င်း။
န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာ-
ပဘာဝံ၊ ဝေဒနာ၏ အစအမွန်ဖြစ်သော။ သာဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွဖြစ်သော။
တဏှံ၊ တဏှာကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဥပါဒါနာဝေ၊ ဥပါဒါန်
ဘဝတို့ကိုလည်း။ တံ နိဿိတေ၊ ထိုတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ကာယူ-
ပဂေါ၊ ဟောတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိအာဒိကေ၊ ဇာတိ
အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူသည်။ (ဟုတွာ)။ ပစ္စုပ္ပန္န-
ဟေတု သမုဠာနတော၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းတရားတို့၏ ဝဋ်ဖြင့်ရာ အခါမှ။
ပဘုတိ၊ ဝဋ်။ ဥဘယမူလောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော နှစ်ပါးစုံ မူလရှိသည်
လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝ၊ ဆက်။

တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဟေတုပရိက္ခယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့၏ ကုန်ရာအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ဥဘယမူလကော၊ ၂-ပါးစုံ မူလရှိသော။ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိလောမဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဝုတ္တော၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မဿ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း ကံ၏။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ၊ ထူးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အဝိနိယံ ဝိန္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ငနိယဿ၊ ရထိုက်သောသူစရိုက် အစရှိသောတရား၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနိယံ န ဝိန္ဇတီတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ (သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တာ)။ အတ္တနိ၊ စက္ခုစသော မိမိ၌။ နိဿိတာနံ၊ မှီကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဝတ္ထနံ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ သမ္မောဟဘာဝေနော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (အဝိဇ္ဇာက ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) အနဘိသမယဘူတတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော ဉာဏ်၏ အနံကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဒိတံ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။

စ၊ ဆက်။ အန္တဝိရဟိတေ ဇဝါပေတီတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဝဏ္ဏာဂမဝိပရိယာယ ဝိကာရ ဝိနာသ ဓာတုအတ္ထဝိသေသ ယောဂေဟိ၊ အက္ခရာ၏ လာခြင်း၊ အက္ခရာ၏ပြောင်းပြန်ဖြစ်ခြင်း၊ အက္ခရာ၏ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အက္ခရာ၏ ကျေခြင်း၊ ဓာတ်တို့၏ အနက်အဖူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဝိသေ၊ ရှိသော။ နိရုတ္တိလက္ခဏဿ၊ နိရုတ္တိလက္ခဏာ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တီသုပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေသု၊ အန္တပုဒ်၊ ဝိရဟိတပုဒ်၊ ဇဝပုဒ်တို့၌။ အကာရ-ဝိကာရ ဧကောရေ၊ အ အက္ခရာ၊ ဝိ အက္ခရာ၊ ဇ အက္ခရာတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အညေသံ၊ အခြားကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အက္ခရာတို့၏။ လောပံ၊ ကျေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍၎င်း။ (တနည်း)လောပံကတွာ၊ ချေ၍၎င်း။ ဒုတိယဿ၊ ၂-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ ဧကောရဿ၊ ဇ အက္ခရာ၏။ အာဂမံ၊ လာခြင်းကို။ ကတွာစ၊ ပြု၍၎င်း။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဗျဉ္ဇနတ္ထံ၊ သမ္ဘူတိ၏အနက်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ သဘာဝတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သဘာဝအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အပိစာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနိ၊ စက္ခယတနစသော ဝတ္ထု၊ ရူပါယတနစသော အာရုံတို့ကို။ (ဉာတုံ န သက္ကာ၌စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ စက္ခယတနသည်။ ဝတ္ထု၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏ မှီရာတည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါရုံသည်။ အာရမ္မဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏

အာရုံတည်း။ ဣတိ။ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (သတိ၊ မှီလသော်။) [အနုဋီကာ၌ “သတိ” ဟု တည့်သည်။] ဉာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ (ပုဂ္ဂိုလ်က သိခြင်းငှါ။) န သတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ တပုဋိစ္စာဒိကာ၊ ထိုဝတ္ထုအာရုံတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်၏ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဝတ္တာရမ္မဏသဘာဝတ္ထာဒနတော ဝေ၊ ဝတ္ထု အာရုံတို့၏ သဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်ပင်။ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဘာဝဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဇရာ မရဏာဒိန္နံ၊ ဇရာ မရဏ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဘာဝဿ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဆာဒနတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဆာဒနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါကို ယူခြင်းအားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ (ပါဝင်လာကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတို့ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရပိ၊ တို့သည်လည်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ (ပါဝင်ကုန်သည်။) ယဒိပိ (ဟောန္တိ)။ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယသင်္ခါရတို့ကို။ (ဝုတ္တာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တို့သည်။ (ပဓာနာ ဌိစပ်။) ဣမဿ ဒေသနာယ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်၌။ ပဓာနာ၊ ပြဋ္ဌာန်းကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုဝိဓာတိ ဧတေ၊ ဒုဝိဓာ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ယောဇေတဗ္ဗာ ဌိစပ်။) အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ၊

သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန အာဂတာ။ ။ အနုဋီကာ၌ “ဂဟဏန္တိ ဂဟေတဗ္ဗတံ (ယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့)” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “သင်္ခါရသဒ္ဓေန ဂဟဏံ အာဂတာ” ဟု ရှိမှ အနုဋီကာအဖွင့်နှင့် ညီမည်။ [“သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဂဟဏံ ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာဂတာ၊ ရောက်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်” ဟု ပေးပါ။]

တသ္မာ။ ။ ယသ္မာ သတိ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတ္ထေပိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ပဓာနတယ ဝိသု ဝုတ္တာ။ ဂေါလီဗ္ဗ ဉာယေန။ တသ္မာ—အနု။ “ယဒိပိ။ ပေ။ အာဂတာ” ဟူသော ဝါကျ၏အနက်ကို တသ္မာ၏ စွဲနက်အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤ တသ္မာကို “ယောဇေတဗ္ဗာ”၌ စပ်ပါ။

ဒုဝိဓာတိ ဧတေ။ ။ ဤပုဒ်ကိုလည်း ယောဇေတဗ္ဗာ ဌိစပ်။ “ဝဇ္ဇေတု။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗာ—ဒုဝိဓာ” ဟူသော ဤပါဌ်ဝယ် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာအရ၌ ယူအပ်ပြီးသော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာအရ၌ နှုတ်ကို ယှဉ်စေပါ—ဟူလိ။

အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရဟူသော။ သင်္ခါရသဇ္ဈေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါအားဖြင့်။ အာ-
 ဂတံ၊ လာသောသင်္ခါရကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ တတ္ထ၊ ထို သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်လာသော
 သင်္ခါရတို့၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို။
 ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည့်၍။ သင်္ခါရသဇ္ဈေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ လာသောသင်္ခါရ
 တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခါရသဇ္ဈေနာဂတသင်္ခါရာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမုဒါ-
 ယော၊ သင်္ခါရ ၄-မျိုးအပေါင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ စ၊ အဘို့တပါးကား။
 ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗသာဝေန၊ ဖွင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တဒေကဒေသော၊ ထို
 သင်္ခါရအပေါင်း၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို။ ဝုတ္တော၊
 တသွား။ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗသဗ္ဗသင်္ဂဟဏဝသေန၊ ဖွင့်ထိုက်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ၊
 အလုံးစုံသော သင်္ခါရ ၄-မျိုးတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရသဇ္ဈေန
 အာဂတသင်္ခါရတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိတော၊ ၂-ပါး အပြားရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပဌမံ နိဂုဇ္ဈတိ ဝစီသင်္ခါရေတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဝိတက္က-
 ဝိစာရ အဿာသပဿာသ သညာ ဝေဒနာ၊ ဝိတက် ဝိစာရ၊ အဿာသ
 ပဿာသ၊ သညာ ဝေဒနာ ဟူကုန်သော။ ဝစီသင်္ခါရာဒယော၊ ဝစီသင်္ခါရ အစ

အဘိသင်္ခရဏက။ ပေ ။တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ။ ။သင်္ခါရသဇ္ဈေန အာဂတသင်္ခါရာကို ပြရာ၌
 “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟု မပါဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် “တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇေ-
 တွာ” ဟု ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဘူးလို့သောကြောင့် “အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ သင်္ခါရ-
 သဇ္ဈေန အာဂတံ သန္ဓာယ” ဟု မိန့်သည်။ သင်္ခါရသဇ္ဈေန အာဂတသင်္ခါရာကို ပြရာ၌
 “အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ”ဟု ပါ၏။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ ဟူသည် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရာအရ၌ ယူရသော သင်္ခါရပင်တည်း။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို ရည်ရွယ်၍
 “တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ” ဟု ဆိုပါသည်-ဟူလို။

သင်္ခါရသဇ္ဈေန အာဂတသင်္ခါရာတိ ဝါ ။ ။ ဤ နည်း၌ကား “သင်္ခါရသဇ္ဈေန
 အာဂတသင်္ခါရာ” အရ၌ သင်္ခါရ ၄-မျိုးအပေါင်းကို ယူပါ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ
 အရ၌ကား ထို ၄-မျိုးတွင် အဘိသင်္ခရဏက သင်္ခါရ ဟူသော တစိတ်ကိုသာ ယူပါ-ဟူလို။
 “တသ္မာ ။ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ကား လှေ့ဂုဏ်ဝါကျတည်း။

နည်း ၂-ပါးအထူး။ ။ နောက်ဝိကပ်၌ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့် လာသော သင်္ခါရအရ
 ဝယ် သင်္ခါရ ၄-မျိုးလုံးကိုပင် ယူရ၏။ ထိုသင်္ခါရ ၄-မျိုးလုံး၏ တစိတ်ဖြစ်သော အဘိ-
 သင်္ခါရဏကကိုကား ဤနေရာ၌ ဖွင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ
 အရ၌ ယူရသည်။ ။ ။ အတ္တဝိကပ်၌ကား ထိုအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့ကို သင်္ခါရသဇ္ဈေန
 အာဂတသင်္ခါရ၌ ဝေါပလိဗ္ဗနည်းအားဖြင့် မဟူဘဲ ရှောင်ကြဉ်ရသည်။ ဤကား နည်း
 ၂-ပါး၏အထူးတည်း။ [အနုရိတာ ကြည့်ပါ။]

ရှိသည်တို့ကို။(သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ကုန်ပြီ။ [သင်္ခါရယမိုက်၌လာသော ဝစီ သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။] အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေသု၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တို့၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာယသဉ္စေတနာဒယော၊ ကာယသဉ္စေတနာ အစရှိသည်တို့ကို။ န(ဝုတ္တော)၊ ဆိုအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။

ပရိတဿတိတိ၊ ကား။ ပိပါသတိ၊ သောက်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ဝါ၊ မှတ်သိပ် ၏။...ဘဝတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကို။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘာဝယတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကို။ ကမ္မဘဝံ၊ ကမ္မဘဝကို။ (သန္ဓာယ သင်္ကဟကာရေန ဝုတ္တံ။) ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ စုတိ၊ ရွှေ့လျော့ခြင်းသို့။ မရဏံ၊ သေခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရဏန္တိ ဇေတနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပါဒ-ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဥပ္ပါဒဒုက္ခ။ ဌိတိဒုက္ခာ၊ တည်ခြင်းဟူသော ဌိတိဒုက္ခ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠယမက ဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်။ ထိပါဠိတော်၌ “ဥပ္ပါဒဒုက္ခ” ပုဒ်ကို မတွေ့ရ။] ဒေဓာ၊ ဥပါဒ်၊ ဌိဟူသော ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ခဏတိ၊ တူးမြှိုတတ်၏။ အာယာသော-တိ၊ ကား။ ပရိယမော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဝိသာဒေါ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် နစ်ခြင်းတည်း။ [တက်သွား နစ်သွားလောက်အောင် ပင်ပန်းခြင်းတည်း။]

ကေဝလာ၊ မရော မဟွက် သက်သက်ကုန်သော။ (သန့်သန့်ကုန်သော။) သာလယော၊ သလေးတို့။ ဣတိ(ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ကေဝလသဒ္ဓေါ၊ ကေဝလ သဒ္ဓါသည်။ အသမ္ဘိဿဝါစကော၊ အသမ္ဘိဿ အနက်ကိုဟောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေဝလာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အင်္ဂမဂဓာ၊ အင်္ဂတိုင်း၊ မဂတိုင်းတို့။ ဣတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ (ကေဝလသဒ္ဓေါ) နိရဝသေသဝါစကော၊ အကြွင်းမရှိ အလုံးစုံ ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်လည်း။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေဓာပိ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်လည်း။ အတ္ထံ၊ အသမ္ဘိဿ အနက်၊ နိရဝသေသ အနက်ကို။ (သင်္ကဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဖွင့်ဆို၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော အနက်တို့တွင်။ အသမ္ဘိဿဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုခရဟိတဿ၊ သုခမှကင်းသော။ [“သုခနှင့် မရောသော” ဟု သဒ္ဓတ္ထ နပပပါ။ သုခရဟိတဿကား - အဓိပ္ပါယ်တူတည်း။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသမ္ဘိဿဿာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သုခ-ရဟိတဿာတိ၊ ဟူသော။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ “အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားအပေါင်း၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကိစ္ဆိ၊ တစုံတခုသော။ ဥပ္ပါဒဝလရဟိတိ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းမှ ကင်းသောတရားသည်။ (အဖြစ်အပျက်ဒဏ် မခံရ၍ သုခ ဖြစ်သောတရားသည်။) န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ မပါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အသမ္ဘိဿဿာ-တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သုခရဟိတဿာတိ၊ ဟူသော။ အတ္ထော ဝဏ္ဏိတော။)

တံ သမ္မယုတ္တေ၊ ထို မောဟနှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားကိုကို။ သမ္မောဟ-
 ယတိ၊ လွန်စွာ တွေ့ဝေစေတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလံ၊ မောဟ၏ ကိန်းရာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမ္မောဟယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မောဟနရသာ၊ သမ္မောဟန
 ရသ ရှိ၏။ အာရမ္မဏသဘာဝဿ၊ အာရမ္မဏသဘောကို။ ဆာဒနံ၊ ပုံးလွမ်းတတ်
 သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ (တနည်း) ဆာဒနံ ဟုတွာ၊ ပုံးလွမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂယတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဆာဒနပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနဖြစ်၏။ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်လျှင် ဉာဏ်အား ဟင်လာသောကြောင့် “ပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနာ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုသင်လာ၏” ဟု ပေးကြသည်။] အာသဝသမုဒယာ
 အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာသဝ-
 ပဋ္ဌာနာ၊ အာသဝပဋ္ဌာနာမည်၏။

ပုဋိသန္တိဇနန္တံ၊ ပုဋိသန္တေဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ အာယူဟန္တိ၊
 အားထုတ်တတ်ကုန်၏။ ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ ကဗေဒန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အာယူဟနရသာ၊ အာယူဟနရသာတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာသိ-
 ကရဏံ၊ နှာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးအစုကို ပြုခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ အာယူဟန
 မည်၏။

နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ပုရေစာရိကဘာဝေန၊ ရွှေသွား၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ မည်၏။ ပုရိမဘဝေန၊ ရှေး
 ဘဝနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဆဋ္ဌနံ၊ ဆက်စပ်တတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ (တနည်း) ဆဋ္ဌနံ-
 ဟုတွာ၊ ဆက်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပုဋိသန္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
 သမ္မယုတ္တတိ၊ ယှဉ်စပ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မယောဂရသံ၊ မည်၏။ အည-

အာယူဟနရသာ။ ။ ယေန ကုသလာကုသလဓမ္မာ “ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ” တိ
 ဝုစ္ဆန္တိ။ တံ အာယူဟနံ။ ကံ ပန တန္တိ။ အနုပစ္ဆိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ သန္တာဝေန (အရဟ
 တ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မမြတ်အပ်သေးသော တဏှာ အဝိဇ္ဇာ မာနရှိသောခန္ဓာအစဉ်ဝယ်)
 သဗျာပါရတော (ပုဋိသန္တေကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့၏
 ဗျာပါရနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း)။—အနန္တ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိပါကတိင်္ဂံ၊
 မာတိကာ အဖွင့်၌လည်း “ဝိပစ္စနသဘာဝတာ စ အနုပစ္ဆိန္နာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနသန္တာဝေန
 သဗျာပါရတာ”ဟု မူလဒ္ဒါကာ ဖွင့်ခိုသည်။

ရာသိကရဏံ ဝါ။ ။ ရာသိကရဏံ အာယူဟနန္တိ စ ရာသိဘူတဿ ရူပါရူပ-
 သင်္ခါကဿ ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တနတော ဝုတ္တံ။—အနန္တ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်အရ ဝိညာဏ်
 ကို၎င်း၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရုပ် အရ နာမ်ရုပ်ကို၎င်း ရည်ရွယ်၍ “ရူပါရူပသင်္ခါကဿ
 ဖလဿ”ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ ဦးစာဓာတ်သည် “ရာသိကရဏံ” အနက်ဟောတည်း။
 သစ္စအနာနံ ၁၆-ချက်၌ အာယူဟနဌာဝယ် ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ပြခဲ့ပြီ။

မည်၊ ရုပ်အချင်းချင်း။ သမ္ပယောဂါသာဝတော၊ သမ္ပယုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝိကိရတိ၊ ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ (နာမ်ကဲ့သို့ တခုနှင့်တခု မတဲဘဲ ကျသကဲ့သို့ဖြစ်တတ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကိရတရသံ၊ မည်၏။ ဝေဉ္စကတ္တာ၊ ဤသို့အချင်းချင်း သမ္ပယောဂ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မတဲခြင်းကြောင့်။ ပိသိယမာနာ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ကြိတ်ချေအပ်ကုန်သော။ တဏှုလာဒယော၊ အချင်းချင်း မတဲသော ဆန် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်။ ဝိကိရန္တိ၊ ကျကုန်၏။ စုက္ခိဘဝန္တိ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

နာမဿ၊ နာမ်တရား၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ကုသလာဒိဘာဝေါစ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို ကုသိုလ်နာမ်တရားမှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝါ၊ တနည်း။ အစေတနာ၊ စိတ်စေတနာ မရှိကုန်။ အဗျာကတာ၊ အာရုံကို မယူတတ်သော အဗျာကတတို့တည်း။ ဣတိ ဧဝံ ဝိယ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့။ အနာရမ္ပဏတာ၊ အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အဗျာကတတာ၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ အာယတနလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓနလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာယာနံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို။ တနနလက္ခဏံ၊ ချဲ့ထွင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ [အာယေ တနောတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ အာယ၏ အနက်ကို ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ မရ၌ကား—“အာယာနံ သုခဒုက္ခာနံ၊ သံသာရဒုက္ခာနံ ဝါ” ဟု ဖွင့်လေ၏။]

ဒဿနာဒိနံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿနာဒိရသတော၊ ဒဿနာဒိ ရသ၏အဖြစ်မည်၏။ အကုသလဝိပါကုပေက္ခာယ၊ အကုသလဝိပါက်ဖြစ်သော ဥပပက္ခာ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝတော၊ အနိဋ္ဌာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်သည့်အတွက်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့်၎င်း။ ဣတရာယ၊ အကုသလဝိပါက် ဥပပက္ခာမှ တပါးသော ကုသလဝိပါက် ဥပပက္ခာ၏။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ ဣဋ္ဌာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်သည့်အတွက်။ သုခေ၊ သုခဝေဒနာဖြင့်၎င်း။ သင်္ကဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒုက္ခသမုဒယတ္တာ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ တတြတတြာဘိနန္ဒီနီတိ၊ ထိုထို အာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်ခြင်း ပို၏ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အဘိနန္ဒရသ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါဂုံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။ အတိတ္တဘာဝေါ၊ မတင်းတိမ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။

ဟုတော့၊ ရှိ။ (တနည်း) အတိတ္တဘာဝေါ ဟုတော့၊ အတိတ္တဘာဝ၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂယတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတ္တဘာဝပစ္စုပ္ပန်နာ၊ မည်၏။ ကာမု-
 ပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်သည်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္ထံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။
 ဟုတော့၊ ရှိ။ (တနည်း) တဏှာဒဋ္ဌတ္ထံ ဟုတော့၊ တဏှာဒဋ္ဌတ္တ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌဟ-
 တိ၊ ရွှေ့ထင်လာ၏။) သေသာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှကြွင်းသော ဥပါဒါန်တို့သည်။
 ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိဟုတော့၊ ဒိဋ္ဌိ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္ထဒိဋ္ဌိပစ္စုပ္ပန်နာ၊ မည်၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝ-
 ဝသေန၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ လက္ခဏာ-
 ဒယော၊ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။ (မောဟာဒိဋ္ဌိ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။) အနန္တ-
 ဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ၊ လျော်စွာမသိခြင်းအစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) [အနန္တဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဓေသေ အာဂတာ။-အန။
 ထို့ကြောင့် “အနန္တဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ”ဟု ရှိသောပါဌ်သာ မှန်သည်။]
 ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ သိတတ်သောညာဏ်၏
 ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ မည်၏။ အသုဘာဒိသု၊
 အသုဘ အစရှိသည်တို့၌။ သုဘာဒိဝိပလ္လာသော၊ သုဘ အစရှိသောအားဖြင့်
 ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းသည်။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ-
 ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော မောဟသည်။ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာ၊
 ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော မောဟသည်။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ၏သာ။ ဆဒ္ဓါရိကတာ၊ ၆-ပါးသောဒ္ဓါရရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏ-
 တာ၊ ၆-ပါးသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ န၊ မဟုတ်သေး။ အယ
 ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အညေသုပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကေသု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အင်္ဂါတို့၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရား
 တို့၏။ (ဆ ဒ္ဓါရိကတာ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏတာ၊ ရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသုပိတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။

နော ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။
 (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ နော
 ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
 ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ၊) ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။
 ဝေဒသဝသေန၊ အရပ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာသန္နတာ၊ နီးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။
 ဂူရတာ စ၊ ဝေးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသွာ)။ အသဏ္ဌာ-
 နတ္ထာ၊ ပုံသဏ္ဌာန် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ မနာ-

ယတနဿ၊ မနာယတန၏။ ဂေါစရော၊ အာရုံကို။ မနာယတနံ၊ မနာယတနရှိရာ အရပ်သို့။ သမ္ပတ္တောတိဝါ၊ ရောက်၏ဟူ၍၎င်း။ အသမ္ပတ္တောတိဝါ၊ မရောက် ဟူ၍၎င်း။ န ဝုတ္တတိ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နော ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။

သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ သဗ္ဗာဝါ၊ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ဝယ် ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ [ဇရာ မရဏတွင် အဆုံး မသတ်ဘဲ သောက အစရှိသည်တို့ ပါနေသောကြောင့်။] အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့၏ ၁၂-ပါးထက် များကုန်သည်၏ အဖြစ်၌ ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘူးသည်။ (သတိ၊သောဝါ)၊ ဒွါဒသေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဝတ္တာနံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ [“ကသ္မာ တေသမ္ပိ ဇရာမရဏေနော ကေသဓေပံ ကတ္တာ ဒွါဒသေဝံ၊ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ်ဂါနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဝေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည်ကို ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောကာဒိနံ သဗ္ဗာဝါ အင်္ဂ- ဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ (သတိ) ဒွါဒသေဝါတိ အင်္ဂါနံ ဝဝတ္တာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သောကာဒယော၊ သောက အစ ရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဖလေန၊ အကျိုးဖြစ်သော သောကစသည်ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော။ မူလင်္ဂံ၊ မူလအင်္ဂါကို။ ဒဿေတုံ၊ ငါ။ တေ၊ ထို သောကအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သောကာဒိနံ သဗ္ဗာဝါ အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ သတိ ဒွါဒသေဝါတိ အင်္ဂါနံ ဝဝတ္တာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

ဖလေန ပနပေ။ ဝုတ္တောတိ။ ။ဖလေနာတိ ဖလဘူတေန (ဇာတိ၏ အကျိုးသက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော) ဇရာမရဏင်္ဂါသင်္ဂဟိတေန (ဇရာမရဏအင်္ဂါဖြင့် ပေါင်း၍ ယူအပ်သော) သောကာဒိနာ။ မူလင်္ဂံ ဒဿေတုံတိ ဣမာယ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေသနာယ မူလဘူတံ အဝိဇ္ဇင်္ဂံ (ဒဿေတုံ ခွဲစပ်) သောနနာဒိဟိ သမ္ပောဟပတ္တိ ကထနေန (ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသော အဝိဇ္ဇာသမ္ပောဟ ရှိခြင်းကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်း ငိုကြွေးခြင်း စသော အကျိုးများ ဖြစ်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် သောက ပရိဗေဝ စသည်တို့ဖြင့် ထို ဝမ်းနည်းသူ၊ ငိုကြွေးသူ စသည်တို့မှာ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေသော သမ္ပောဟ (အဝိဇ္ဇာ)သို့ ရောက်ပုံကို ဟောရာရောက်၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းအားဖြင့် မူလ အင်္ဂါဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ဒဿေတုံ တေ သောကာဒယော ဝုတ္တာ။ (ကိမတ္ထိ၊ အဘယ်အကျိုးငှါနည်း။) ဘာ- စက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒဿနတ္ထံ၊ တည်း။-အနု။

ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဏှံ ဟိ ဗာလဏှံ တေ သမ္ဘဝန္တိတိ။ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သောကာဒိနံ၊ သောက အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏကာရဏ-
တာ၊ ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်
မူအပ်ပြီ။ သာရိရိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌောတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တေစ၊
သုတ်၌လည်း။ ဇရာမရဏနိမိတ္တံ၊ ဇရာ မရဏ ဟူသော အကြောင်းရှိသော။
ဒုက္ခံစ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟံတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသုတ်ကို။ တံ-
နိမိတ္တာနံ၊ ထိုဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သောကအစရှိသည်တို့ကို။ (တနည်း)
တံနိမိတ္တာနံ၊ ထိုဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိသော သောက အစရှိသည်
တို့ကို။ သာကေဘာဝေန၊ ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏေနဝ၊
ဇရာမရဏဖြင့်ပင်။ သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ကေ-
သခေပေါ၊ တပေါင်းတည်း ချုံးမှုကို။ ဝါ၊ တဘို့တစုတည်းကို။ ကတော၊ ပြီ။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဇာတိ-
ပစ္စယတာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဏှံ ဟိ။ ။ ဤမှစ၍ “သာစက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒေါ ဒာသိတော
ဟောတိ” တိုင်အောင် ရွှေဝါကျကို အကျယ်ပြသော ဝိတ္ထာရစကားတည်း။ ထို့ကြောင့်
ရွှေစကားကို “သာစက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒဿနတ္ထံ” ဟု ဖွင့်သော အနုဋီကာလည်း ထို
မူလဋီကာ၏ နောက်စကားကိုယူ၍ ဖွင့်ထားသည် ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ အကျယ်ပြုစာလယ်
“ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဏှံ ။ပေ။ ကာရဏတာ ဝုတ္တာ” ပါဠိသည် အဋ္ဌကထာ၏ အဆိုကို
ကောက်ချက်ချသော စကားတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဏှံ ။ပေ။
သမ္ဘဝန္တိ” ဟု ဆိုထား၏။ ထိုစကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “သောက စသည်တို့၏
အကြောင်းသည် ဇရာ မရဏတည်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

“သာရိရိကာယ ။ပေ။ သာကေဘာဝေန ဝုတ္တံ” ဟူသော စကားသည် အဋ္ဌကထာ၌
ထုတ်ပြုအပ်သော သံယုတ်ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ချက်ချသော စကားတည်း။
ထိုသုတ်၌လည်း ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိသော (ဇရာမရဏကြောင့်ဖြစ်သော)
ဒုက္ခကို သိမ်းယူအပ်ရကား ထိုသုတ်သည် ထိုဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သောကစသည်
တို့၏ သာကေအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောသုတ်တည်း။ [တန္တိ သုတ္တံ။ တံ နိမိတ္တာနံ
ဒုက္ခနိမိတ္တာနံ သောကာဒိနံ။—အနု။ “ဇရာမရဏနိမိတ္တာနံ သောကာဒိနံ”။—မရ။]

ယသ္မာ ပန ။ပေ။ ယဇ္ဇတိ။ ။ ပြုအပ်သော အဋ္ဌကထာပါဠိတော်၏ အလိုအားဖြင့်
“ဇရာ မရဏကြောင့် သောက စသည်တို့ ဖြစ်ကြ၏” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို
ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြုရာ၌ အလိုမရှိလိုက်သောကြောင့် “ယသ္မာ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။
[ဝုတ္တမေဝတ္ထိ အနိစ္စန္တော ယသ္မာ ပနာတိ အာဒိမာဟ။—မရ။] ဇရာ မရဏဖြင့်
သောက စသည်တို့ကို တဘို့တစုတည်း ပြုအပ်သောကြောင့် “သောက စသည်တို့၏
အကြောင်းသည် ဇာတိပင် ဖြစ်၏” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်သာ အသင့်ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဟိ၊ လဒ္ဓဗေါသ ထင်ရှားပြီအံ့။ ဇရာမရဏ ပစ္စယဘာဝေ၊ သောက စသည်တို့က ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သောတိ) အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ။ ကေသဓေပေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ သည်။ သိယ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ သောကာ-ဒယောစ၊ သောက အစရှိသောတရားတို့သည်၎င်း။ သမ္မဝန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ဇရာ မရဏ သောက စသည်တို့တွင်။ ကေန္တိကံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ အင်္ဂဘာဝေနဝ၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ သောကာဒယော ပန၊ သောက အစရှိသည်တို့ကိုကား။ ရူပဘဝါဒီသု၊ ရူပဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တိကံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကေဝလံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းမဘက် သက်သက်။ ပါကဇ္ဈေန၊ ထင်ရှားသော။ ဖလေန၊ သောက စသော အကျိုးဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ နိဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ဇရာမရဏပစ္စယဘာဝေ ဟိ။ ။ ဤစကားသည် လဒ္ဓဗေါသကို ပြသော စကားတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဇရာမရဏကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်လျှင် သောကစသည်ဖြစ်ချိန်၌ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် သောက စသည်တို့ကို ကေသဓေပ (တဘို့တရ) ပြုစုရာရှိခြင်းဟူသော အဖြစ်ရောက်သည်—ဟူလို။ အမှန်ကတော့ ဇာတိကြောင့်သာ ဇရာမရဏလည်း ဖြစ် သောက စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကြရသောကြောင့် ဇရာမရဏနှင့် သောက စသည်တို့သာ ကေသဓေပ (တဘို့တရ) ပြုထိုက်ပါသည်—ဟူလို။

တတ္ထ။ ။ ပေ။ အနေကန္တိကံ။ ။ ဇရာ မရဏရာ သောက စသည်တို့ပါ ဇာတိကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းတူလျှင် ထို ၂-မျိုးအတူးကို အဘယ်သို့ မှတ်ရမည်နည် ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်မိန့်။ ဇာတိရှိလျှင် ဇရာမရဏသည် ကေန္တိက (ကေန ဖြစ်ရမည့်) အင်္ဂါတည်း။ သောက စသည်တို့ကား ရူပ၊ အရူပဘဝကို၌ မဖြစ်ကြရ။ ကာမဘဝ၌သော်မှလည်း အချို့မှာ မဖြစ်ကြရ။ ထို့ကြောင့် ဇာတိ၏ အနေကန္တိက (ကေန မဟုတ်သော) အကျိုးဆက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက် အားဖြင့် ဇရာမရဏနှင့် သောက စသည်တို့ ကွဲပြားကြသည်—ဟူလို။

ပါကဇ္ဈေန။ ။ ပေ။ ဂဟိတာ။ ။ “အနေကန္တိက အကျိုးဖြစ်လျှင် အဘယ်အကျိုးငှါ သောက စသည်တို့ကို ယူရပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ပါကဇ္ဈေန။ ပေ ။ ဂဟိတာ” ဟု မိန့်သည်။ သောက စသည်တို့သည် မျက်မြင်အားဖြင့် ထင်ရှားသော အကျိုးများတည်း။ ထို သောက စသည် ဖြစ်တိုင်းပင် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထင်ရှားသော သောကစသော အကျိုးဖြင့် အကြောင်း အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ပြခြင်းအကျိုးငှါ အနေကန္တိကဖြစ်သော သောကစသောအကျိုးကို ယူရသည်—ဟူလို။

တေန၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ၌။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ တတော၊ ထို ဒုတိယဘဝမှ။ ပရာယ၊ နောက် တတိယဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ဟေတု-ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ အသိတာ၊ ပြဇာန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဘဝစက္ကဿ၊ ဘဝစက်ဝိုင်း၏။ အဝိဇ္ဇေဒေါ၊ မပြတ်မစဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အသိတော၊ ပြဇာန်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ သုတ္တံ၊ “ အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော ” စသော သုတ်ကို။ သောကာဒိန္နံ၊ သောကအစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဣတိ ဝေယျောဝ အတ္တဿ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ် ကိုသာ။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်၏ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ သောကာဒိန္နံ၊ တို့၏။ ဗာလဿ၊ မိုက်သောသတ္တဝါ၏သန္တာန်၌။ ဇရာ မရဏနိမိတ္တတာမတ္တဿ၊ ဇရာ မရဏဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်မျှကို။ (သာဓကံ)န(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ထိုက်။)

တေန ပေ။ အသိတော ဟောတိ။ ။ထိုသို့သောကစသောအကျိုးဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းကြောင့် အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ၌ ဇာတိဖြစ်လျှင် ဇရာ မရဏလည်း ဖြစ်သောက စသည်လည်း ဖြစ်ရာဝယ် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါပြန်၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၍ တတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်ပြန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ပြရကား ဘဝစက်ဝိုင်း၏ မပြတ်ခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုး ရှိသည်။ [တေန အဝိဇ္ဇာနိဿယေန အသိတာ (ရှေ့ပုဒ်) အသိတော (နောက်ပုဒ်) ဣတိ ဟောဇနာ။—မဇူ]

သုတ္တန္တံ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။အဋ္ဌကသာ၌ ထုတ်ပြအပ်သော “အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော စသော သုတ်ကို အဘယ်အနက်၏ သာဓကေသုတ်-ဟု မှတ်ရမည်နည်း” ဟု မေးဘူးသောကြောင့် “သုတ္တန္တံ” စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုသုတ်၌ “အဿုတဝါ=ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ၊ အဓိမ (ပရိယတ်၊ ပဋိဝေ) မရှိသူ” ဟု ဆိုရာဖြင့် မောဟလွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သူ (မောဟအားကြီးသူ) ဟု ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသုတ်အတွက် “အဝိဇ္ဇာသည် သောကစသည်ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းဖြစ်၏” ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ မှတ်ထိုက်၏။

န သောကာဒိန္နံ။ ပေ ။မတ္တဿ။ ။အဿုတဗာလအတွက် သောကစသည်တို့၏ ဇရာမရဏ အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်မျှကို မမှတ်ထိုက်။ “သောက စသည်တို့သည် ဇရာ မရဏဟူသော အကြောင်းရှိ၏” ဟူသော အနက်ကိုလည်း အဋ္ဌကတာ ဖွင့်သည့် အတိုင်း မှတ်ပါ။ “အဿုတဝါ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် “သောကစသည်တို့သည် အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိ၏” ဟူသော အနက်ကိုလည်းမှတ်ပါ-ဟူလို။ [“အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိ” ဟူရာ၌ သောကဖြစ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာက အရင်းခံလျက်ရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။]

ဟိ၊ မုန့်။ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ၊ အစရှိသော။ ဝစနေန၊ စကားတော်
 ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (အဿုတဝါပုန်ဖြင့် ပြအပ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။)
 သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿိတာ၊
 ပြတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဇရာမရဏနိပိတ္တမေဝ၊ ဇရာ မရဏ ဟူသော
 အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခသည်။
 န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အဝိဇ္ဇာနိဗ္ဗိတ္တံ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခ
 သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ [“အထခေါ” စသည်ကို အနုဋီကာကြည့်၍ ထည့်ပေး
 သည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဋ္ဌေသအစဉ်

၂၂၆။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဟိ ဝုတ္တန္တိ တေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။
 (ဒဿေတိ ဌိစပ)။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တတ္တာ ဌိပေ။) ဝိသေသန-
 ဘာဝေန၊ အပဓာနဝိသေသန၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။
 ပဓာနဘာဝေနစ၊ ဝိသေသပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ နိဋ္ဌိသိတဗ္ဗဘာဝဿ၊
 အကျယ်ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတိ၊
 ပြ၏။ ဒီဃော၊ အရပ်အားဖြင့်မြင်သော။ သာမော၊ အဆင်းအားဖြင့်ရှေ့သော။
 ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့် ဝါသော။ မိတ္တော၊ မိတ္တံ။ (ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။) ရဿော၊
 အရပ်အားဖြင့်ပုသော။ ဩဒါတော၊ အဆင်းအားဖြင့်မြင်သော။ ဒတ္တော၊ ဒတ္တံ။
 ဣတိ၊ ၎င်း။ ပိတာ၊ အဘကို။ ကထိယတိ၊ ပြောပြအပ်၏။

န စ ၂၂၆။ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ။ “န သောကာဒိနံ ဗာလဿ ဇရာမရဏနိပိတ္တတာမတ္တဿ
 သာဓကံ သုတ္တံ” နှင့် ဝုတ္တမတ္တံ ပါကရံ ကာတံ “န စာ” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တေန န စ ဇရာ-
 မရဏနိပိတ္တမေဝ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ၊ အထခေါအဝိဇ္ဇာနိဗ္ဗိတ္တံ၊ ဧတ္ထ (ဤသို့) ဝုတ္တနယေန
 ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ -အနု။

ပိတာ ကထိယတိ။ အဘကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြရာ၌ မိတ္တဟု၎င်း၊ ဒတ္တဟု၎င်း
 သာမန်ပြောလျှင် အခြားမိတ္တ အခြား ဒတ္တတို့နှင့် ခေ၍ နေသောကြောင့် “ဒီဃော
 သာမော” ဟု မိတ္တကို ဝိသေသနပြု၍၎င်း၊ “ရဿော ဩဒါတော” ဟု ဒတ္တကို ဝိသေသန
 ပြု၍၎င်း ပြောဆိုရသည်။ [ပိတာ ကထိယတိ အဘုရက အဘုရကပိတာတိ ပိတု-
 ဘာဝေန ကထိယတိ။ ကထိယမာနော စ အသန္ဓေဟတ္ထံ အညေဟိ မိတ္တဒတ္တေဟိ
 ဝိသေသေတွာ ကထိယတိ။ -အနု။]

ရသိတဗ္ဗော ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ ရသော၊ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော သဘော။ အတ္တနော၊ ခင်။ ရသော၊ တည်း။ သရသော၊ မိမိ၏ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော သဘော။ ယာသာဝေါ၊ ဖြစ်တိုင်းသော အခြင်းအရာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော။ သရသော၊ မိမိ၏သဘောတည်း။ ယာသာဝသရသော၊ မှန်ကန်သော မိမိ၏သဘော။ သောဇေ၊ ထို မှန်ကန်သော မိမိ၏သဘောသည်ပင်။ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်သားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လက္ခဏံ၊ ဏ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာသာဝသရသလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုတ္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ စတ္တာရေဝ၊ ၄-ပါးတို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

နိက္ခေပကဏ္ဍေ ပနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဣ၊ ဤ ဝိသင်းပါဠိတော်၌။ (ဝိဘာဝနံ ကရေတိ၌စပ်။) စတုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ ကထိတာယဝေ၊ ဟောအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ခင်။ (ကထိတတ္တာ ၌စပ်။) နိက္ခေပကဏ္ဍေ၊ ၌။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ ကိစ္စဇာတိတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်၎င်း။ ပဉ္စဝိသတိယာ၊ ၂၅-ပါးသော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ လက္ခဏတောစ၊ မှတ်သားထိုက်သော လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒတ္ထသံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ထို ၃၃-ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘာဝနံ၊ အနက်ကို ထင်စွာပြခြင်းကို။ ကရေတိ၊ ခင်။ ဟိ၊ မှန်။ အဟာပေတော၊ ပွင့်ထိုက်သမျှ အနက်ကို မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ဝိဘာဝိတဗ္ဗဝိဘာဇနံ၊ အကျယ် ဝေဘန်ထိုက်သော အနက်တို့ကို အကျယ် ဝေဘန်ခြင်းသည်။ အဘိဓမ္မပရိယာယော၊ အဘိဓမ္မဒေသနာတော်တည်း။

တ္ထေ၊ ဤ ဌာန၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ ဥပ္ပတ္တိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ နိရောဓမဂ္ဂေ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ယဒိပိ န ကရေတိ၊ အကယ်၍မူလည်း မပြုနိုင်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို

ယာသာဝေ။ပ။လက္ခဏံ။ ။အဝဇာတ်သည် ဂတိအနက်နှင့်တကွ အနက်များစွာ ကိုဟော၏။ အဝတိ ဂစ္ဆတိတိ အဝေါ။ ယော ယော+အဝေါ ယထာဝံ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သော သဘော။ ယထာဝဿ+ဘာဝေါ ယာသာဝေါ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သော သဘောတရား၏+ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (မှန်ကန်သော)သဘော။ (ဘာဝအနက်၌ ဏ ပစ္စည်း။) ထို့နောက် သရသနှင့် ကမ္မဓာရိတံ၊ လက္ခဏနှင့်လည်း ကမ္မဓာရိတံတို့။

အဝိဇ္ဇာက အာရုံမပြုနိုင်ပါသော်လည်း။ တေ၊ ထို နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။
 ဇာနိတုကာမဿ၊ သိခြင်းငှါ အလိုရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ တပုဋ္ဌိစ္ဆာဒန-
 ဝသေန၊ ထိုသစ္စာတို့ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (လုံးလုံး မသိအောင်
 ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။) အနိရောဓမဂ္ဂေသု၊ နိရောဓမဂ္ဂ မဟုတ်သော
 တရားတို့၌။ နိရောဓမဂ္ဂဂဟ၊ ကာရဏဝသေန စ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ ဟု
 ယူခြင်း၏အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (အမှားကိုယူခြင်း၏ အကြောင်းအား
 ဖြင့်။) ပငတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ တတ္ထ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထို နိရောဓသစ္စာ
 မဂ္ဂသစ္စာတို့၏လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိဌာနတ၊ ဖြစ်ရာဌာန၏အဖြစ်သည်။
 ဟောတိ။ ဣတရာသံ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့မှ တပါးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာ
 သမုဒယသစ္စာတို့၏။ အာရမ္မဏဘာဝေနစ၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ (ဥပ္ပတ္တိ-
 ဌာနတ ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သံသိကဗလဒေဝဂေါဏာဒီနံ၊ သံသိကနွား၊ ဗလဒေဝ၏နွား အစရှိသည်
 တို့၏။ သံဃာဋီနင်္ဂလာဒီနိ၊ သင်္ကန်း၊ ထွန်တုံးနှင့်တူသော ချို အစရှိသောအမှတ်
 အသားတို့သည်။ အညသေတဒီနံ၊ အခြားသော ဖြူသောနွားအစရှိသည်တို့ကို။
 (နိဝတ္ထကာနိဝိယ၊ တားမြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။
 ဒုက္ခာဒိဝိသယာနံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ အန္တတ္တကရာနံ၊
 ကာဏ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ လောဘာဒီနံ၊ လောဘအစရှိသော
 တရားတို့ကို။ နိဝတ္ထကော၊ တားမြစ်နိုင်သော။ အညာဏာဒိ သဘာဝေါ၊
 သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အစရှိသော သဘောသည်။ လက္ခဏံ၊
 အမှတ်အသားတည်း။

သံသိက ဗလဒေဝဂေါဏာဒီနံ ။ သံသိကနွား၏ အမှတ်အသားသည် သံဃာဋီ
 သင်္ကန်းတည်း။ ဗလဒေဝမည်သူ၏ နွား၏ အမှတ်အသားသည် နင်္ဂလ ထွန်တုံးတည်း။
 ထိုအမှတ်အသားတို့သည် နွားအပြု စသည်ချင်း တူစေကာမူ အခြား နွားအပြုတို့ကို
 တားမြစ်နိုင် သကဲ့သို့တည်း။ [တတ္ထ သံဃဿ သန္တကာ သံသိကာ။ ဗလဒေဝဓာ
 ဂေါဏာ တထာ။ သံသိကဂေါဏာ စ ဗလဒေဝဂေါဏာ စ တထာ။—မရ။]

သံဃာဋီနင်္ဂလာဒီနိ ။ သံဃာဋီနင်္ဂလာဒီနိတိ သံဃာဋီတသိင်္ဂါဒိ စ နင်္ဂလသဒိသ-
 သိင်္ဂါဒိစ။—မရ။ ဤအလို “သံဃာဋီ=ချိုချင်း ဆက်စပ်နေသောအမှတ်အသား။ နင်္ဂလ=
 ထွန်တုံးနှင့်တူသော အပျားကောက်သော ချိုအမှတ်အသား”ဟု ဆိုလိုသည်။ မိမိကား
 “ဝိနည်းနှင့်အညီ ကပ္ပိယတို့ထံ အပ်လှူ၍ နွားတွေ လှူထားရာ၌ ထိုနွားတို့၏ အမှတ်
 အသားသည် သံသိက ဖြစ်ကြောင်း သိတို့ရာ သင်္ကန်း အစုတ်အပြတ် အမှတ်အသား
 ရှိတန်ရာ၏” ဟု ယူဆ၍ သံဃာဋီကို “သင်္ကန်း”ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။ မရဋီကာ
 ဖွင့်ပုံအားဖြင့်ကား ချိုချင်း ဆက်စပ်၍ နေသည်ကို “သံဃာဋီ”ဟု ဆိုလို၏။ ရှေး
 နိဿယတို့၌ “သံဃာဋီ=ချိုဝန်၊ ချိုဝိုင်း၊ ချိုကောက်”ဟု ၃-မျိုးပေးကြ၏။

အတ္တတ္တန္တိ၊ ကား။ ဖလဖလံ၊ အကျိုးအကျိုးကို။ (ဝိဒိတံ ပါကဋ္ဌံ ကရေတိ ဌံစပ်။) ဟိ၊ မှန်။ အာမေခိတဝစနံ၊ အတ္တံအတ္တံဟူသော အာမေခိတသဒ္ဓါသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အကျိုးတို့ကို။ ဝိသုဝိသံ၊ အသီးအသီး။ ပါကဋ္ဌကရဏ ဘာဝပွကာသနတ္ထံ၊ ထင်ရှားအောင် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ [သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ သုံးစွဲအပ်သော ဝိဇ္ဇာကိုပင်(သုဇ္ဈာသညံ အထပ်ထပ်ပြောအပ်သကဲ့သို့) အထပ်ထပ် ပြောအပ်သည့်အတွက် “အာမေခိ-တ” ဟု ခေါ်သည်။ သို့သော် အာမေခိတဆိုလျှင် “အတ္တံ အတ္တံ” ဟု၎င်း၊ “ဖလ ဖလ” ဟု၎င်း၊ “ကာရဏံ ကာရဏံ” ဟု၎င်း ဝိဘတုန္တိ ၂- ပုဒ်ရှိသိုးတည်း။ ဤ၌ ကား သမာသိစပ်ထားသော ဝိဘတုန္တိတပုဒ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “အတ္တော ဝေ ဝါ အတ္တော” ဟု အာမေခိတ မဟုတ်သော သမာသိပုဒ်နည်းကိုလည်း ပြုပြန်သည်။]

ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တော ဝေ၊ အကျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တော၊ အကျိုး တည်း။ အတ္တတ္တော၊ အကျိုးသာလျှင်ဖြစ်သောအကျိုး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဿ၊ အကျိုး၏။ အဝိပရိတတာ ဒဿနတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ အတ္တေနော၊ အတ္တသဒ္ဓါ တခုဖြင့်ပင်။ အတ္တံ၊ အတ္တသဒ္ဓါကို။ ဝိသေသယတိ၊ အထူးပြု၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္တဿ အဝိပရိတတာဒဿနတ္ထံ အတ္တေနော အတ္တံ ဝိသေသယတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ သနည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အနတ္တံ၊ အကျိုးမဟုတ် သည်ကို။ အတ္တောတိ၊ အကျိုးဟူ၍။ န ဂဏှာတိ၊ မယူတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တဿ ။ပေ။ ဝိသေသယတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ။) ဝေ၊ တူ။ ကာရဏ-ကာရဏန္တိ ဧတ္ထဝံ၊ ကာရဏကာရဏဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း။ ဒဉ္စဗ္ဗံ။

တံ အာကာရန္တိ၊ ကား။ အတ္တတ္တာမိ အာကာရံ၊ အတ္တတ္တအစရှိသော အခြင်း အရာကို။ (ပဿတိ ဌံစပ်။) ဂဟေတူတိ၊ ကား။ စိတ္တေ၊ စိတ်ထဲ၌။ ပဝေသေ-တူ၊ သွင်း၍။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ (ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ကို။) ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ကို။ ကတူ၊ ၍။ ပဋိဝိဒ္ဓဿ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသောတရားကို။ ပုန၊ တဖန်။ (ပတိကို “ပုန” ဟုဖွင့်သည်။) အဝေက္ခဏာ၊ ကြည့်ရှုခြင်းသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မည်၏။ [မဂ္ဂဝိတိဖြင့် သိအပ် ပြီးသော တရားကိုပင် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်က ထပ်၍ ဆင်ခြင်သည်။] ဒုစိန္တိတ-စိန္တိတာဒိလက္ခဏဿ၊ မကောင်းသဖြင့် ကြံအပ်သည် မည်လောက်အောင် ကြံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော လက္ခဏာရှိသော။ ဗာလဿ၊ လူမိုက်၏။ ဝါ၊ လူပြိန်း လူအ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဗာလံ၊ ဗာလျ မည်၏။ [စိန္တိတာဒိန္တိ အာဒိဖြင့် အင်္ဂုတ္တိရ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဗာလဝဂ်၊ စိန္တိသုတ်၌ လာသော ပုဒ်တို့ကိုမှီး၍ ဒုဗ္ဗာသိတဘာသိတာ၊ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိတာတို့ကို ယူ။]

ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ ပကာရေဟိ၊ အနိစ္စ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဇာနာ-
 တိ၊ သိတတ်၏။ ဗလဝမောဟနံ၊ အားရှိသော တွေဝေခြင်းသည်။ ပမောဟော၊
 ပမောဟ မည်၏။ [ပ-သည် ဘုသ အနက်ဟောတည်း။] သမန္တတော၊ ထက်ဝန်း
 ကျင်အားဖြင့်။ မောဟနံ၊ တွေဝေခြင်းသည်။ သမ္မောဟော၊ မည်၏။

ဒုက္ခာရမ္မဏာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာယ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အာရုံ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ အဝိဇ္ဇာ-
 ယ၊ သည်။ ဆာဒေန္တိယာ၊ ဖုံးလွှမ်းလသော်။ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ဖြစ်လသော်။ (တနည်း) ဆာဒေန္တိယာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခာ-
 ရမ္မဏာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ တံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ထို
 အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။
 တေသံ၊ ထို ဒုက္ခာရမ္မဏ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ ဒုက္ခာရမ္မဏတာမည်၏။ [ဤအလို
 “ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အာရုံရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 အားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အာရမ္မဏမေဝ၊ အာရုံသည်ပင်။ အာရမ္မဏတာ၊ မည်၏။
 [တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊ သူတ္တတည်း။] ဟေသော၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
 သစ္စာဟူသော။ အာရမ္မဏတာ၊ အာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊
 ထို အဝိဇ္ဇာသည်။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ မည်၏။ [ဤအလို “ဒုက္ခသစ္စာဟူသော
 အာရုံရှိသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)” ဟု ပေးပါ။]

ဒုဒ္ဒသတ္တော၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊
 နက်နဲကုန်၏။ သဘာဝတော၊ ဒုက္ခ၏ ပင်ကိုယ်သဘော၊ သမုဒယ၏ ပင်ကိုယ်
 သဘောအားဖြင့်။ န ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲ ကုန်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 (ထိုသို့ ဒုဒ္ဒသဖြစ်သည့်အတွက် ဂမ္ဘီရဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒါ-
 ရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း)
 တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယဟူသော အာရုံရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း) တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယ
 ဟူသော အာရုံရှိသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [သဘောအားဖြင့်
 မနက်နဲသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာက အာရုံပြုနိုင်သည်—ဟူလို။] ဣတရေသံ၊ ဒုက္ခ
 သမုဒယမှ တပါးကုန်သော နိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာတို့၏။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။
 ဂမ္ဘီရတ္ထာ၊ နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို နိရောဓ၊
 မဂ္ဂဟူသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အပိစ ခေါ် ပနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ မဂ္ဂဏ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ သင်္ခတ-
သဘာဝတ္ထာ၊ သင်္ခတသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတောပိ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ
ထက်လည်း။ နိရောဓေ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ ဂမ္ဘီရတရတံ၊ သာ၍ နက်နဲသည်၏
အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဇ္ဈေသဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

သင်္ခါရပဒနိဇ္ဈေသအဖွင့်

ပနာတိတိ၊ ကား။ အပ္ပညဖလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကျိုးဖြစ်သော
ဝိပါကဒုက္ခမှတိုင်း။ ဒုက္ခသံကိလေသတောစ၊ စေတသိကဒုက္ခ၊ သံကိလေသဒုက္ခ
မှတိုင်း။ သောဓေတိ၊ ပြုစင်စေတတ်၏။ ဝါ၊ သုခ်သင်တတ်၏။ ဟိတသုခဇ္ဈာ-
သယေန၊ စီးပွားချမ်းသာ၌ ဖြစ်သော အလို အဇ္ဈာသယအားဖြင့်။ (စီးပွား
ချမ်းသာကို လိုလား တောင့်တသဖြင့်။) ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကဏေတိ၊ ပြ၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ နိပ္ပါဒနေန၊ ထို စီးပွားချမ်းသာကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။
ကာရကဏ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈာသယံ၊ အလိုဆန္ဒကို။
ပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုညော၊ ပုည မည်၏။
ပူရကော၊ ပူရကသဒ္ဓါကိုတိုင်း။ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တကောစ၊ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တက သဒ္ဓါကိုတိုင်း။
နိရုတ္တိလက္ခဏေန၊ နိရုတ္တိလက္ခဏာဖြင့်။ ပုညောတိ၊ ပုည မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သမာဓိ ပစ္စုနိကာနံ၊ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော ကာမစ္ဆန္ဒ
စသော နိဝရဏတို့၏။ အတိဒုရတာယ၊ အလွန်ဝေးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
န ဣဉ္စတိ န စလတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒွါရဿ၊ ဒွါရ၏။
သာမိဘာဝေန၊ အရှင်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဏ္ဍာတိ၊ ဟူ၍။ နိဇ္ဈေသော၊

အပိစ ခေါ် ပန ။ ။ “အပိစ” စသော ဝါကျ၌ နောက်သစ္စာ ၂-ပါး၏ ဂမ္ဘီရ
အဖြစ်သည် ရှေ့နည်းနှင့် ထပ်တူကျနေသည် မဟုတ်ပါလော့၊ အဘယ်ကြောင့် “အပိစ”
စသည်ဖြင့် တနည်းပြုရပါသနည်း ဟု မေးဘူးလျှင်ရှိသောကြောင့် “အပိစ ခေါ် ပနာတိ
ပေ။ ဒဿေတိ”ဟု မိန့်သည်။ မဂ္ဂသစ္စာသည် သင်္ခတသဘောရှိသောကြောင့် သာမည
ဂမ္ဘီရသာ ဖြစ်၏။ နိရောဓသစ္စာကား သင်္ခတသဘောမရှိ၊ အသင်္ခတသဘော ရှိသည့်
အတွက် ထို မဂ္ဂသစ္စာထက်ပင် ဂမ္ဘီရတရ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဂမ္ဘီရ၊ ဂမ္ဘီရတရ အဖြစ်ဖြင့်
ကိုပြောသောကြောင့် “အပိစ ခေါ် ပန” စသောနည်းသည် နောက်သစ္စာ ၂-ပါးအတွက်
ရှေ့နည်းထက် ထူးပါသည်—ဟူလို။

သာမိဝိဘင်္ဂဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ပုညပဂန္တိ၊ ကား။ ဘဝ-
သမ္ပတ္တပဂံ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိသို့ ကပ်ရောက်သော။ (ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။
ဟောတိ၊ ခေါ်။)

တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ (ဝုတ္တံ ၌စပ်)။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း—ကသွား၊ ကြောင့်။ တတ္ထာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တေတိ
အတ္ထော၊ ဟူသောအနက်ကို။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွား၊) ကြောင့်။ တံ၊
ထို ဝိဘင်္ဂသုတ်ကို။ ပဓာနဝသေန၊ ပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန)
ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတ္ထာတိ ပဒဿ ဝိဘင်္ဂသုတ္တေတိ အတ္ထော
ဝိညာယတိ၊ ခေါ်။) သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တေ ပန၊ ကား။ တယော မေ အာဝုသော သင်္ခါရာ-
တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ အနွယ်ကား။
အယံ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို။ သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတော၊ သဗ္ဗညုဘုရား
ရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ပစ္စေကဇိနဘာသိတော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်
ဟောတော်မူအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။
ဒီပနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတေသံ သုတ္တာနံ၊ ဤ ပရိဝိမံသနုသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်
တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ တေ၊ ထိုပုညာဘိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရ
တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။
ဝါ၊ အဘယ်နည်းအားဖြင့်။ ဧတေန ဂဟဏေန၊ ဤသုတ်တို့ကို ယူခြင်းအားဖြင့်။
အယံအတ္ထော၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတဟူသော အနက်
သည်။ ဝါ၊ ကို။) ဒီပိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ အဿနတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြတော်
မူခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိဓမ္မေပိ ဟိ။ ပေ။ တန္တိနိဒ္ဓိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ၊ ပြီ။ သဗ္ဗညုဘာသိတောတိ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏
ဟူ၍။ ပါကဇေန၊ ထင်ရှားသော။ သုတ္တန္တေန၊ သုတ္တန်နှင့်။ သဒိသတ္တာ၊

ပုညပဂံ။ ။ပုညဖြင့် ပုညဖလတိုင်အောင် ကာရကူပစာအားဖြင့် ယူပါ။ ထို
“ ပုညဖလ ” ဟူသည် ဘဝသမ္ပတ္တိတည်း။ ထို့ကြောင့် ပုညကို “ ဘဝသမ္ပတ္တိ ” ဟု
ဖွင့်သည်။ “ ပုညံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ပုညပဂံ ” ဟု ပြုပါ။ “ ဝေမိဒံ ပုညံ (ကောင်းမှု၏အကျိုး
သည်) ပဝဇ္ဇတိ ” တိ အာဒိသု ပုညဖလမ္ပံ ပုညန္တိ ဝုစ္ဆတိတိ အာဟ “ ပုညပဂန္တိ ဘဝ-
သမ္ပတ္တပဂံ ” န္တိ။—အနု။

သဗ္ဗညုဘာသိတော။ ။(အချို့သော ဝိတတ္ထဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အဘိဓမ္မာပါဠိ
တော်ကို ဇိနဘာသိတမဟုတ်ဟု ဆိုကြသော်လည်း “ ဇိနဘာသိတ ” ဟု ထင်ရှားပြီး
ဖြစ်သော သုတ္တန် ပါဠိတော်များနှင့် ဤနေရာဝယ် တတစ်တည်း တူနေသောကြောင့်
အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ ဇိနဘာသိတအဖြစ်လည်း ထင်ရှားပါသည်—ဟူလို။)

တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယဉ်၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကိုလည်း။ သဗ္ဗညု-
ဘာသိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဉာဏတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။
ဝါ၊ ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တေရသာပီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ၁၃-ပါးသော
စေတနာတို့တွင်။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် စေတနာတို့၏။ ဘာဝနာ-
မယတာ၊ ဘာဝနာမယတို့၏ အဖြစ်သည်။ န ပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှား။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ယထာ ဟိတိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ ပထဝီ
ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာ၊ ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသည်ဖြင့် ပွားများခြင်းသည်။
ကသိဏပရိကမ္မကရဏံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်၌ ပရိကမ္မဘာဝနာကို ပြုခြင်းတည်း။
(တနည်း) ပထဝီ ပထဝီတိ၊ ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသော။ ဝါ၊ ပထဝီ ပထဝီ အတူ
ရှိသော။ အာဒိဘာဝနာ၊ အစစဖြစ်သော ဘာဝနာသည်။ ကသိဏပရိကမ္မ-
ကရဏံ၊ တည်း။ မဏ္ဍလကရဏံ စ၊ ကသိုဏ်းဝန်းကို ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်း။
ဘာဝနံ၊ ဘာဝနာသို့။ (အာစရိယာ၊ ရွေးဆရာတို့သည်။) ဘဇာပေန္တိ၊ ကပ်ဝင်
စေကြကုန်၏။ (သွင်းကြကုန်၏။) [မဇ္ဈိကသွင် - “ကသိဏပရိကမ္မကရဏံ နာမ
ကသိဏ ကရဏတ္ထာယ ပထဝီမဒ္ဒန္တလေပနာဒိကံ မဏ္ဍလကရဏံ ကမ္မဘူတံ” ဟု
ဖွင့်လေ၏။ ထိုအလို “ကသိဏပရိကမ္မကရဏနှင့် မဏ္ဍလကရဏကို အရတူ” ဟု
ယူစေလို၏။ မကောင်း။]

ပထဝီ ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာ ။ ။ အာဒိဘာဝနာတိ “ပထဝီ ပထဝီ”တိအာဒိနာ၊
ကသိဏေသု ပဝတ္တဘာဝနာ။-အနု။ ဤအလို ပထဝီ ပထဝီတိနှင့် အာဒိဘာဝနာသည်
သမာသ်တည်း။ “ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသည်ဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်သော ဘာဝနာသည်”
ဟု အနက်ပေးပါ။ (တနည်း) ပထဝီ ပထဝီတိ ဝါ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဓေါ အာဒိအတ္ထော၊
ပကာရတ္ထော ဝါ၊ တေန ဣတရကသိဏာနံ ဂဟဏံ၊ အာဒိဘာဝနာတိ အာဒိဘူတာ
ဘာဝနာ။ သာ ဟိ ပရိကမ္မန္တံ ဝုစ္စတိ။-အနု။ ဤအလို “ပထဝီ ပထဝီတိ၊ ပထဝီ ပထဝီ
အစရှိသော။ ဝါ၊ ပထဝီ ပထဝီ အတူရှိသော။ အာဒိဘာဝနာ၊ အစစ ဖြစ်သော
ဘာဝနာသည်” ဟု ပေးပါ။ ထို ၂-ပုဒ်ကိုလည်း သမာသ် မဟုတ်၊ ဝါကျဟု မှတ်ပါ။
သမာသ်လည်းဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ဤ ပထဝီ ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာဟူသောပါဠိဖြင့် အဋ္ဌကထာ
ဝယ် “ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ” ကို သရုပ်ဖော်သည်။ ထို့ကြောင့် ကသိဏပရိကမ္မ-
ကရဏံ နောက်၌ ပိုမိုရှိပါစေ။

ပဏ္ဍလကရဏဉ္စ ။ ။ ပထဝီ ပထဝီ စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍ အစစ ပွားများခြင်းကို
“ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားအရ ဘာဝနာ၌ သွင်းယူ
ကြလျှင် ရှိပါစေတော့။ ထိုသို့ မစီးဖြန်းမီ ကသိုဏ်းဝန်းကို ပြုစီမံရသေး၏။ ထိုကသိုဏ်း
ဝန်းကို ပြုစီမံမှုကိုကား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ၃-မျိုးတွင် ရွေးဆရာတို့က အဘယ်သို့
သွင်းကြသနည်း-ဟု မေးတွယ်ရှိသောကြောင့် “မဏ္ဍလကရဏဉ္စ ဘာဝနံ ဘဇာပေန္တိ”
ဟု မိန့်သည်။

ဒါနဝသေန၊ စွန့်ကြပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့သည်။ ဒါနံ၊ ဒါနမည်၏။ တတ္ထ၊ ထို စိတ် စေတသိက်တရားတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဗျာပါရဘူတာ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာယုဟနစေတနာ၊ အားထုတ်ကြောင်း စေတနာကို။ ဒါနံ အာရဗ္ဗ ဒါနံ အဓိကိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတရေသု၊ ဒါနံ အာရဗ္ဗ စသည်မှတစ်ပါးသော “သီလံ အာရဗ္ဗ” အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ဝေ၊ ဤ အတူတည်း။

သောမနဿစိတ္တေနာတိ ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ၊ အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ဖြစ်ပုံကို ညွှန်ပြကြောင်း စကားမျှ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွား၊ ကြောင့်။ သောမနဿစိတ္တေနာတိ ဧတံ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေနာပိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတိစိတ်ဖြင့်လည်း။ အနုဿရတိ ဝေ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သောမနဿစိတ္တေနာတိ ဧတံ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ။ ၏။)

အသရိက္ခကမ္ပိ၊ မိမိနှင့် မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ကဋ္ဌတ္တာ ရူပံ ခွံစပ်။) သရိက္ခကေန၊ မိမိဟူသော ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်နှင့်တူသော။ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်နှင့်တကွ။ ဝေဟပ္ပုလ္လာဒီ၊ ဝေဟပ္ပုလ္လံ အစရှိသော ရူပဘုံတို့၌၎င်း။ (စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်နှင့်။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အသညေသု၊ အသညဘုံတို့၌၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို။ (ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏-ဟု အဋ္ဌကထာ ခွံစပ်။) [မရဋီကာ၌ကား တမျိုး ယောဇနာလေသေး၏။]

ရူပမေဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျှင်။ သဖန္နနတ္တာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဉ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ (ကသွား၊ ကြောင့်။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာ။ သဖန္နနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သနည်း။) ဣဉ္ဇနကရ-

အသရိက္ခကမ္ပိ ။ ပေ။ ကဋ္ဌတ္တာ ရူပံ ။ ။ အသရိက္ခကံနှင့် ကဋ္ဌတ္တာရူပံသည် အရတူ၏။ ကဋ္ဌတ္တာရူပဟူသည် အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်နှင့် နာမ်အချင်းချင်း မဟုတ်သောကြောင့် မဟူ၊ အဗျာကတဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်နှင့်လည်း မဟူ၊ ထို ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို “ အသရိက္ခက ” ဟု ခေါ်သည်။ သရိက္ခကေန စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၌ “ သရိက္ခက ” ဟူသည်ကား-စတုတ္ထရူပဈာန်ကုသိုလ်နှင့် စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်တို့ နာမ်အချင်းချင်းအားဖြင့် သဘောတူခြင်းတည်း။ စတုတ္ထရူပါဝစရကုသိုလ်သည် ဝေဟပ္ပုလ္လံ အစရှိသော ဘုံတို့၌ ရုပ်နာမ် ၂-မျိုးလုံးကို ဖြစ်စေရာဝယ် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သည် အသရိက္ခကတည်း။ ထို စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်စိတ်နှင့် ကင်း၍ အသညဘုံတို့၌ ဖြစ်စေရာ အခါဝယ် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သည် အသရိက္ခကတည်း။ ထို့ကြောင့် အသရိက္ခကနှင့် ကဋ္ဌတ္တာရူပံကို အရတူဟု ဆိုသည်။

နိဝရဏဒီနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော နိဝရဏ အစရှိသော တရား
 တို့ကို။ အဝိက္ခမ္ဘနတော၊ မပယ်ခွါနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ရူပတဏှာ၊
 သင်္ခါတဏှာ၊ ရူပတဏှာဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဉ္ဇနကဏ္ဍ၊ တုန်လှုပ်သောတရား၏။
 ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပမေဝ၊ သည်သာ။ သဗန္ဓနံ၊
 တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။) [ရူပတဏှာသည် တုန်လှုပ်တတ်သောတရားတည်း။
 ထို တဏှာသည် ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ရကား အကျိုးတဏှာ၏ ဣဉ္ဇန
 အမည်ကို အကြောင်းရုပ်၌ တင်စားသောကြောင့် ရုပ်ကို “သဗန္ဓန၊ သဣဉ္ဇန”
 ဟု ဆိုရသည်။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရုပ်ဟူသော အာရုံရှိ
 သည်လည်းဖြစ်သော။ နိမိတ္တာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်နိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ သဗ္ဗဗ္ဗိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ နိပ္ပဋိ-
 ယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ အနိဉ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ နဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသော ချိန်ခွင်ဖြင့်။ ဓာရယမာနော၊ ဆောင်သော
 ယောကျ်ားသည်၎င်း။ ဝါ၊ ချိန်သောယောကျ်ားသည်၎င်း။ နာဠိယာ၊ ကွမ်းစား
 ခွက်ဖြင့်။ မိနမာနောစ၊ ချင့်သော ယောကျ်ားသည်၎င်း။ သမုဒါယမေဝ၊
 အပေါင်းအစုကိုသာလျှင်။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်လည်းဆောင်၏။ ဝါ၊ ချိန်လည်း
 ချိန်၏။ မိနတိစ၊ ချင့်လည်းချင့်၏။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဂုဉ္ဇံ၊ ချင့်ရွေးကို၎င်း။
 ဧကေကံ၊ သော။ တဏှာလံဝါ၊ ဆန်ကို၎င်း။ န ဓာရေတိ (ယထာ)၊ မဆောင်
 သကဲ့သို့။ ဝါ၊ မချိန်သကဲ့သို့။ န မိနတိ (ယထာ)၊ မချင့်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဂဝိ-
 ပိ၊ သည်လည်း။ အပရိမာဏာ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ ပဌမကုသလ-
 စေတနာယော၊ ပဌမကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ သမုဒါယဝသေနေဝ၊ အပေါင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ယူတော်မူ၍။ ဧကဇာတိကတ္တာ၊ တူသော
 ဇာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းကိုသာ။ ကတွာ၊ ပြု၍။
 ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ [ပဌမကုသိုလ် စေတနာတို့သည် စကြဝဠာ အနန္တ၊
 သတ္တဝါအနန္တတို့၌ အတိုင်းအရှည်မရှိအောင် များပြားပါကုန်သော်လည်း ထို
 အားလုံးကို တပေါင်းတည်းပေါင်း၍ စေတနာတခုအဖြစ်ဖြင့် ပြတော်မူသည်။]
 ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယာဒယောပိ၊ ဒုတိယစေတနာအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ (ဒဿေတိ၊
 ၏။) [ဤသို့ ပြတော်မူခြင်းအားဖြင့် ပုည၊ အပုည၊ အာနေဉ္ဇစေတနာ အားလုံး
 ပေါင်းမှ ၂၉-ပါးသာ ရသည်-ဟူလို။]

ကာယဒွါရေ ပဝတ္ထာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ဝါ၊ မဆိုဘဲ။ အာဒါန-
 ဂ္ဂဟဏစောပနံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာတိပိ ဝတ္ထု၊ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဇ္ဇနိဝိသေသ-
 မတ္တမေဝ၊ စကားအသုံးအနှုန်း အထူးမျှကိုသာ။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။
 [အဋ္ဌကထာ၌ “ကာယဒွါရေတော ပဝတ္ထာ” ကိုပင် ဋီကာ၌ “ကာယဒွါရေ

ပဝတ္တာ”ဟု သုံးစွဲထားသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာအလို “ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာ” ဟုပင် အဋ္ဌကထာ၌ ရှိရပေလိမ့်မည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝစနဝိသေသမတ္တမေဝ ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ၊ ကြောင့်။) ကာယဒွါရေ၊ ဌ။ ပဝတ္တိဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ အာဒါနာဒိပါပနာ၊ အာဒါန အစရှိသည်တို့သို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝစန-ဝိသေသမတ္တမေဝ ဒဿေတိ၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။) [ဤအလို “ကာယေ၊ ကာယ-ဒွါရဌ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ (ဥပ္ပန္နာ) သဉ္ဇေတနာ ကာယသဉ္ဇေတနာ”ဟု ပြုပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်မေး၊ ရှေ့စကားဖြင့်။ (ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာဟူသော ရှေ့စကားဖြင့်။) ဒွါရဿ၊ ကာယဒွါရ၏။ ဥပလက္ခဏတာဝေါ၊ ဥပလက္ခဏ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ မှတ်သားကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [“ကာယဒွါရဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စေတနာ”ဟူလို။ ထို့ကြောင့် ဒွါရသည် မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်၏။] ပစ္စိုမေန၊ နောက်စကားဖြင့်။ (အာဒါနဂ္ဂဟဏ-စောပနံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာဟူသော နောက်စကားဖြင့်။) စေတနာယ၊ ၏။ သဝိညတ္တိရူပ သမုဋ္ဌာပနံ၊ ကာယဝိညာတ်နှင့် တကွဖြစ်သောရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။)

တတ္ထ၊ ထို နောက်စကားရပ်၌။ အာကုဓိတော၊ ဆွဲငင်၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ အာဒါနံ၊ အာဒါန မည်၏။ (အလွယ်တကူ ယူရခြင်းမဟုတ်၊ ဆွဲငင်၍ ယူရခြင်းတည်း။) သမ္ပယုတ္တဿ၊ သမ္ပယုတ်တရားကို။ ဂဟဏံ၊ အလွယ်တကူ ယူခြင်းသည်။ ဂဟဏံ၊ ဂဟဏ မည်၏။ ဖန္ဒနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ စောပနံ၊ စောပန မည်၏။ ဣတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာယဝစီသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေ၊ ကာယ-သင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရကို ယူခြင်း၌။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယဝစီသဉ္ဇေတနာဂဟဏေ၊ ကာယသဉ္ဇေတနာ ဝစီသဉ္ဇေတနာကို ယူခြင်း၌။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အဘိညာ-စေတနာ၊ ကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ (သ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။) န ဟောတိ၊ နည်း။ သာပိ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ကုသလာ၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကလက္ခဏာရှိသော ကုသိုလ်စေတနာသည်၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မ-ဓမ္မာစ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော တရားသည်၎င်း။ (ဟောတိ) နန္ဒ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ (ကုသိုလ် တရားလည်း မှန်၏။ ဝိပါကဓမ္မတရားလည်း မှန်၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော် လည်း။ အနုပစ္စိန္နဏာဝိဇ္ဇာမာနေ၊ မပြတ်စဲသော တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ မာန ရှိသော။ (အနာဂါမ်ကိုပါ ယူစေလို၍ မာနကို ထည့်ထားသည်။) သန္တာနေ၊

ပုထုဇဉ်၊ သေကုတို့၏ သန္တာန်၌။ သဗျာပါရပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ဗျာပါရနှင့် တက
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာ၏။ ကုသလတာ၊ ကုသိုလ်၏
 အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတာစ၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝိပါက-
 ပွါဒနေန၊ အကျိုးဝိပါကကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ (တဏှာ၊ ၏။ ကုသလတာ
 ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတာစ) န (ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ လက္ခဏာသ ထင်ရှားပြအံ့။ သာ၊ ထိုအဘိညာဉ်
 စေတနာသည်။ ဝိပါက၊ အကျိုးကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ ဖြစ်စေလသော်။ ရူပါဝစရ-
 မေဝ၊ ရူပါဝစရအကျိုးကိုသာ။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—
 ကသွာ၊ ကြောင့်။ သာ ဝိပါက ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ
 သနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အညဘူမိကံ၊ အခြားသောဘုံ၌ဖြစ်သော။
 ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်
 စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ၊
 ဖြစ်စေရာ၏။)

စ၊ သေး။ (သာ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ သော်။) အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။
 သဒိသာရမ္ပဏံ၊ တူသောအာရုံ ရှိသော။ တိဋ္ဌာနိကံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိ
 အားဖြင့် ၃-ဌာန၌ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို ဝိပါကံအကျိုးကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေ
 ရာ၏။ (ကသွာ ဝိညာယတိ။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ရူပါဝစရဝိပါကဏ၊ ရူပါ
 ဝစရဝိပါက၏။ ကမ္မသဒိသာရမ္ပဏဏေဝ၊ ကံနှင့်တူသောအာရုံရှိသည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော ဝိပါက၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (ဝိညာယတိ)။ [“ဣတ္ထိ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊ ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ၊ ဇနေတိ သဒိသံ
 ပါကံ၊ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္ထိယံ” နှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္ပဏော၊ ပရိတ္တအစရှိသော အာရုံ
 ရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ ရူပါဝစရဝိပါကသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အဘိညာ-
 စေတနာစ၊ သည်ကား။ ပရိတ္တာဒိ အာရမ္ပဏာဝ၊ ပရိတ္တ အစရှိသောအာရုံ
 ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်
 စေနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ သေး။ အဘိညာ၊ ဟူသည်။ ကသိဏေသု၊
 ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌။ ဥပ္ပါဒိတဏှာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာန သမာဓိ-
 ယ၊ ၏။ အာနိသိသဘူတာ၊ အာနိသင်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ယထာဟ၊ အတယ်ကဲ့သို့
 ဟောတော်မူသနည်း။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။
 (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ၊ အာဟ။) တသွာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဖလံ-
 သဒိသာ၊ သမာဓိ၏အကျိုးနှင့် တူသော။ သာ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်။
 ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နုစဒေတိ၊ မပေးနိုင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ဘဝေါ၌။
 ပစ္စယလာဘော၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရခြင်းသည်။ ဒါနံ၊ သိလာနိသံသော၊ ဒါန၏

အာနိသင်္ဂ၊ သီလ၏အာနိသင်္ဂသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊-ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ နှိုင်း။ [ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့် အဘိညာဉ်၏ အကျိုးဝိပါကံကို မဖြစ်စေနိုင်ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်ခံသည်။]

ယထာစ အဘိညာဉ်စေတနာ၊ ဧဝံ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ န ဟောတီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ “တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏ အကျိုးဝိပါကံကိုပေးရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အမတဂ္ဂပထာနဂတော၊ အမတဂ္ဂပထကျမ်းသို့ အစဉ်လိုက် သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ဒဿနဘာဝနာနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ (ဘတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယေသံ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ အကြင်ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ယေသံ သေက္ခာနန္တံ၊ အကြင် သေက္ခတို့၏ (သန္တာန်၌) ၎င်း။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ ဒဿန၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဘာဝနာတို့ ဖြစ်ပေါ်လာစရာ ရှိ၏။) တေသံ၊ ထို ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌၊ တဗ္ဗပုတ္တိကာလေ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၊ အထက် မဂ်တို့ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တာဟိ (ဒဿနဘာဝနာဟိ)၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်၊ အထက်မဂ်တို့သည်။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ (တိစ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ် ဆိုနိုင်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သန္တာန်၌။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်၏။ အတာဝါ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစိန္တာ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ

ဒဿနဘာဝနာနံ၊ ဧဝံ၊ ဝိဘဏီ ဝုတ္တော။ ။ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ န ဝုတ္တော။ ဝိဘဏီ ပန တေသံ ဝိပါကော ဥဒ္ဓတောတိ စောဒနံ မနသိကတွာ အမတဂ္ဂပထာနဂတဝိနိစ္ဆယေန တဿာ ပရိယုရာဏတ္ထိ ဒဿနဘာဝနာနံ အဘာဝေပိ။ ဧဝံ၊ ဝိပါကော ဝိဘဏီ ဝုတ္တောတိ ဝုတ္တံ။—မရ။ [ဝိဘဏီ ဝုတ္တောသည် နောက်ဆုံးကျမှ ပါ၏။]

ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန။ ။ ကိံ ပန ဒဿနေန အပ္ပယာတဗ္ဗ ဥဒ္ဓစ္စစိတ္တုပ္ပါဒါဒိယော ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ အာယ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပနာတိ ဣဒံ၊ တတ္ထ တေနာတိ တသ္မာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစိန္တာ ဘာဝတော။—မရ။

အဖြစ်၌ စဉ်းစား ကြံစည်ဘွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရို၊ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပုထုဇဉ်တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ရှိဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကုဏေယျာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ထို့ဟူ၍။ န ဝုစ္စန္တိ၊ မဆို အပ်တော့ကုန်။ (တေ၊ ထို အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ထို့ ဟူ၍။) ယဒိ ဝုစ္စေယျံ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ကုန်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ကုန် လသော်။) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့အား။ ကေသညိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့အား။ (အချို့သော မိမိတက္ကော၌ဖြစ်သော အကုသိုလ် တို့အား)။ ကေစိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (အချို့သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်တို့သည်။) ကဒါစိ၊ အတိတိ အစရှိသော တစုံတခုသော အခါ၌။ အာရမ္မဏာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေဟိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်ရာပါသော်လည်း။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန် သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ကေသညိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ မည်သည့် ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

ပန၊ ဆက်။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သေက္ခာနံ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ စတ္တတ္တာ၊ စွန့်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တတ္တာ၊ ထွေးအန်အပ်ပြီး ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တတ္တာ၊ လွတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိန္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိနိဿန္တတ္တာ၊ တဖန် စွန့်အပ်ပြီးကုန်

ယဒိ ဝုစ္စေယျံ ။ ။ အသက္ကုဏေယျာ ပရဘဏ္ဍေ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ ယဒိ ဝုစ္စေ ယျံ၊ ကိ ဒေါသောတိ အာဟယဒိ ဝုဠေယျံတိ အာဒိ။—မရ။ ယဒိဝုစ္စေယျံတိ အာဒိနာ တမေဝတ္ထိ ယုတ္တိတောစ အာဂမတော။ ဝိသာဝေတိ။ တတ္ထ ကေသညိတိ သကဘဏ္ဍေ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ။ ကေစိတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာဒယော၊ ကဒါစိတိ အတိတာဒိကေ ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ။—အနု။

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥက္ခေဒ္ဓိတတ္တာ၊ ခွါအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုက္ခေဒ္ဓိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ခွါအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာဒိ-
တဗ္ဗာ၊ သာယာထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာ၊ အလွန် နှစ်သက်ထိုက်
ကုန်သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်တော့။ ပဟိနတာယ ဝေ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ သောမနဿဟေတုဘူတာ၊ သောမနဿ၏အကြောင်း
ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ အဝိက္ခေပဟေတုဘူတာ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏အကြောင်း
ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ (ဟုတော)။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿကို၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စန္တ၊
ကို၎င်း။ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဒဿနေန-
ပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုဘဝနာယပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့၏။
အာရမ္မဏာရမ္မဏာဓိပတိဘာဝံ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏အဖြစ်၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ
ပစ္စည်း၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ပကတူပနိဿယဘာဝဉ္စ၊ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း၏
အဖြစ်သို့၎င်း။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မကပ်ရောက်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဟိနေ၊ ပယ်အပ်ပြီး
ကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဥပနိဿယ၊ မှီ၍။ အရိယော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ရာဂါဒိကိလေသေ၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊
နိုင်။ စ၊ သာဓကကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန။ ပေ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မ-
သေနာပတိနာ၊ မဟာနိဒ္ဒေသေ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သည်။ ယေ
ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ကိလေသေ၊ တို့သို့။ န ပုဇ္ဇေ-
တိ၊ တဖန် မရောက်။ န ပစ္စေတိ၊ တဖန် မကပ်။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန် မလာ။ ပေ။
အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ သည်။ ပေ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ မလာ။ ဤပုဒ်များ၏အဓိပ္ပါယ်ကို
ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ သုဂတပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

စ၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတုံ၊ ငါ။
သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်းကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (တတ်ကောင်း
ကုန်သော ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် အပါယဂမနီယ ဖြစ်သော အကု
သိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။) ဣတရေသံ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗမှ တပါးကုန်သော
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသော ပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်ကုန်

ပုထုဇ္ဇနာနံ။ ပေ။ ဟောန္တိတိ ။ ။ ပုထုဇ္ဇေတို့၏ သန္တာန်၌ ဒဿနေန ပဟာ
တဗ္ဗတရား ဟူသည် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ အပါယဂမနီယ အကုသိုလ်များတည်း။
ထို့ကြောင့် “ဣတရေသံ”အရ ထို အကုသိုလ်တို့မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်သော
အပါယဂမနီယမဟုတ်သော အကုသိုလ်များကို ဟူရသည်။ [ဣတရေသန္တိ ပုထုဇ္ဇနေ
ပဝတ္တမာနာနံ ဥဒ္ဓစ္စစိတ္တုပ္ပါဒါဒိနံ။—မရ။ ဣတရေသန္တိ န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာနံ။—
အန။ ဖွင့်ပုံမတူသော်လည်း အဓိပ္ပါယ်မှာ သဘောတူမည်တည်း။] ပဌမ နနှင့် ဣတရေသံ
နောက်က (န)ကို ဟောန္တိနှင့် တွဲပါ။ [နစ န ဟောန္တိတိ သမ္ပန္နော။—အန။]

သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ငါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းကုန်၏။ (ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ နောက်နောက်ဒိဋ္ဌိသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏။ ဥဒ္ဓစ္စာရမ္ပဏပစ္စယ ဘာဝဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၏ အာရမ္ပဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

မာ၊ ဆက်။ ဧတေ၊ ဤ ဒိဋ္ဌိ* အဿာဒေတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝေဠု ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဥဒ္ဓစ္စဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်။) အဓိပတိပစ္စယ နိဒ္ဒေသေ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ နိဒ္ဒေသ၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုက္ကတော၊ အလေးပြု၍။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုက္ကတော၊ အလေးပြု၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧတေကမေဝ၊ ဤမျှလောက်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ “ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟုသာ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ထိက်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့၏။ အတိတာဒိဘာဝေန၊ အတိတ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗတ္တေ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်

ဧတေ ဟိ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ။ ။ ဥဒ္ဓစ္စသည် အကုသိုလ်စိတ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်ရကား ထိုအားလုံးနှင့်ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို ယူရမည်လောဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ဧတေ ဟိ” စသည်ကို မိန့်။ “ဥဒ္ဓစ္စ” အရ အကုသိုလ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို မယူရ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ပါသော ဥဒ္ဓစ္စကိုသာ ယူရမည်ဟု သိစေလို၍ “ဥဒ္ဓစ္စန္တိ” ပေ။ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။

အတိတာဒိဘာဝေန န ဝတ္ထဗ္ဗတ္တေ။ ။ မဂ်က အကုသိုလ်ကို ပယ်ရှဉ် အနုသယ ကိလေသာကိုသာ ပယ်၏။ ထိုအနုသယကိလေသာတို့ကို အတိတ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဆိုထိုက်။ ထို့ကြောင့် “အတိတာဒိဘာဝေန န ဝတ္ထဗ္ဗတ္တေ”ဟု ဆိုသည်။

သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယာဒိသာနံ၊ အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အကုသိုလ်တို့၏။ တာဟိ၊ ထို ဒဿနဘာဝနာတို့သည်။ အနုပုတ္တိဓမ္မတာ၊ နောင် ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပါဒေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေထိုက် ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုအကုသိုလ်တို့တွင်။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ငဲ့၍။ တေန၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ တို့မည်၏။ သေက္ခေသု၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော အကုသိုလ် တို့သည်။ ဘာဝနံ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ၍။ တာယ၊ ထိုအထက် မဂ် ၃-ပါးသည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့မည်၏။

တေသု၊ ထို ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတို့တွင်။ ဘာဝနာ-ယ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (ဥဒ္ဓစ္စစေတနာနှင့်တကွ ပယ်ထိုက်သော အကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်။) သဟာယ-ဝိရဟာ၊ အဖော်မှ ကင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဇနယန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစေတနာယ၊ ဘာဝနာ-ယပဟာတဗ္ဗဖြစ်သော စေတနာ၏။ (ဥဒ္ဓစ္စစေတနာလည်းပါဝင်သော စေတနာ-၏)။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တော၊ အပ်။

ပန၊ ကား။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ရှုထိုက်သော ဒဿန ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒဿစ၊ ၏၎င်း။ သံယောဇနတ္တယတဒေက္ခကိလေသာ-နံ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇဉ် ၃-ပါး အပေါင်း၊ တဒေက္ခဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏။ အနုပုတ္တိန္ဒတာယ၊ မပြတ်မစဲသေးကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိက္ခိဏသဟာယာနံ၊ မကုန်သေးသော အဖော် သဟာယ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ (သကဘဏ္ဍဆန္ဒရာဂ စသည်နှင့် ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်

သဟာယဝိရဟာ။ ။ သဟာယဝိရဟာတိ ဒဿနပဟာတဗ္ဗသင်္ခါတ သဟကာရိ-ကာရဏဘာဝတော။—အနု။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ဖြစ်လျှင် သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ အပါယဂမနိယ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပယ်လိုက်သောကြောင့် ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့မှာ အပါယ်ကိုချွန်နိုင်လောက်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အဖော်များ မရှိကြတော့။ ထိုသို့ အဖော်မရှိသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုလည်း မဖြစ် စေနိုင်ကြ။

စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်။) ဝိပါကုပ္ပါဒ်နံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ ပဋိက္ခိပိတုံ၊
 ဝှံ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဓမ္မာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စ
 သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် တရားတို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဣတိ (အယ်)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 (အမတဂ္ဂပထာနုဂတော၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။)

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ [အပေက္ခိတဗ္ဗ ဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ
 ပုထုဇ္ဇနေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ ။ပေ။ ဝိပါကုပ္ပါဒ်နံ ပဋိက္ခိပိတုံ ယဒိ န သက္ကာ။ ဧဝံ
 သတိ။] အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ရွှင်ထိုက်သော ဒဿန
 ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော။ (သောတာပတ္တိမဂ်လည်း မပယ်နိုင်၊ အထက်မဂ်
 လည်း မပယ်နိုင်ကုန်သော။) အကုသလာနံ၊ တို့၏။ နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယ
 ပဟာတဗ္ဗတာ၊ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့၏ အဖြစ်သည်။
 အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ဧဝံ
 သတိပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊
 အကုသလာနံ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာ) န အာပဇ္ဇတိ၊
 မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အပ္ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်သော ကုသိုလ်
 အပ္ပာကတ တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကိုသာ။ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယပဟာ-
 တဗ္ဗတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟာတဗ္ဗဝိရုဒ္ဓသဘာဝတ္ထာ၊ အပ္ပဟာတဗ္ဗ၏သဘော
 နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်သဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

ဝေမှိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ တေသံ၊ ထို အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာ
 ရဟိတ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဣမသ္မိံ တိကေ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌။ နဝတ္ထဗ္ဗတာ၊
 မဟောထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။
 ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ။ (တေသံ ဣမသ္မိံ တိကေ န ဝတ္ထဗ္ဗတာ) နာပဇ္ဇတိ၊
 မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စိတ္တုပ္ပါဒ်ကဏ္ဍေ၊ ။ ဒဿိတာနံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်
 သော။ ဒွါဒသအကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ၁၂- ပါးကုန်သော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်

ဆိုလိုရင်းကား — “သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်
 ၎င်း၊ အခြားသော ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၎င်း၊ အပါယ်
 ချနိုင်လောက်သော အဖော်သဟာယ်ခရှိသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေး။ ပုထုဇ္ဇ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ကား အဖော်သဟာယ် မကုန်သောကြောင့် ဒဿနပဟာတဗ္ဗ
 အကုသိုလ်တို့သည်၎င်း၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၎င်း ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးနိုင်
 သည်” ဟူလို၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလဒီကာဆရာ နှစ်ဆက်သောကြောင့် ဤနေရာ၌
 ထုတ်ပြထားသည်။

ထို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဗ္ဗေဟိ၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗုဒ္ဓိ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဓမ္မဝေသန၊ တရား၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ သင်္ခတတရားတို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္ထိကေ၊ ဥပ္ပန္နတိက်၌။ ကာလဝေသန၊ ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာပိ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အတိတာ၊ အတိတ် တရားတို့ကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ န ဝုတ္တာယတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန် သကဲ့သို့။ (ကဿာ န ဝုတ္တာ) စိတ္တုပ္ပါဒရူပဘာဝေန၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ န ဝတ္ထဗ္ဗဿ၊ မဟော ထိုက်သောတရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်။ (န ဝုတ္တာ၊ ကုန်။) ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒဘာဝေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ န ဝတ္ထဗ္ဗဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်။ (မကျန်တော့ခြင်းကြောင့်။) န ဝတ္ထဗ္ဗတာ၊ မဟောထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၏။

ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ၊ အကြင်တိက်၌။ နိယောဂတော၊ အမြဲယှဉ်သောအားဖြင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မဟောထိုက်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်၌။ တေသံ၊ ထို စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အသို့အစသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာဝုတ္ထပဗ္ဗေသု ဝိယ၊ အကြင်အကြင် ဟောတော်မူအပ် သော ၃-ပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဣတ္ထာပိ၊ ထို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၌လည်း။ ဘိန္နိတော၊ ခွဲ၍။ ဘဇာပေတဗ္ဗေ၊ သက်ဝင်စေထိုက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ ဘိန္နိတော၊ ခွဲ၍။ သိယာ နဝတ္ထဗ္ဗာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်း ဖြင့်။ ဘဇာပေတိ၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏။ တဒဘာဝါ၊ ထို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္ထိကေ၊ ၌၎င်း။ ဣဓေ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌၎င်း။ တထာ၊ ထို နဝတ္ထဗ္ဗ၏အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်။

အထဝါ၊ ကား။ သပ္ပဋိဗေဟိ၊ သပ္ပဋိသရုပ်တို့နှင့်။ သမာနသဘာဝတ္တာ၊ တူသောသဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓာတုယံ၊ ရူပဓာတ်၌။ (ရူပ ဘုံ၌)။ တယော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟူသော မဟာဘူတ်တို့ကို။ သပ္ပဋိဗာတိ၊ သပ္ပဋိသတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယတာ၊ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ အသညာ- သတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ အနိဒဿနံ၊ အနိ- ဒဿနဖြစ်သော။ သပ္ပဋိဗံ၊ သပ္ပဋိသဖြစ်သော။ ကေ၊ တခုသော။ မဟာဘူတံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ ဒွေ၊

ကုန်သော။ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ချစ်။ ကေ၊ တခုသော။ မဟာဘူတံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ သမာန၊ သဘာဝ၊ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ၊ အကုသိုလ်တို့နှင့် တူသောသဘောရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဟောတော်မူအပ်ကုန်လသော်။ န ဝတ္ထဗ္ဗတာပသင်္ဂေ၊ နဝတ္ထဗ္ဗအဖြစ်၌ လျဉ်းပါးတယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ [ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ အဖြစ်၊ နဝတ္ထဗ္ဗတရား ဟု ဟောတော်မူတယ် မလို။ ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့် ပါသွားပြီ-ဟူလို။]

၈၊ ဆက်။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္ထမာနာပိ၊ ဖြစ်သည်သည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္နရာဂါဒယော၊ ဆန္နရာဂ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ပရဘဏ္ဍေ၊ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္နရာဂါဒိန၊ ဆန္နရာဂ အစရှိသော တရားတို့အား။ ဥပနိဿယ-ပစ္စယော၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ရာဂေါစ၊ သည်လည်း။ ရာဂဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့အား။ အနိပတိပစ္စယော၊ အနိပတိသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ အဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (မဟာဘုတ် ၃-ပါးတို့က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ကိစ္စကို မပြနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပဓာတုယံ၊ ရူပဘုံ၌။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ (အစစ်အမှန် အားဖြင့်။) သပ္ပဋိဃာ၊ သပ္ပဋိသ ရပ်တို့သည်။ န (ဟောန္တိ)

အထဝါ။ ပေ။ နတ္ထိ ။ ။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ အတိတာ၊ ဣဒ ယထာဝုတ္တ အကုသလ န ဝုတ္တာ (ဥပ္ပန္နတိကံ၌ အတိတ်တရားတို့ကို၎င်း၊ ဤ ဒဿနတိကံ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို၎င်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်။) အပေက္ခိတဗ္ဗ-ဘာဝနာရဟိတဗိ တံ သဘာဝါ နတဝတ္ထနတော တထာ ဝုစ္စန္တိ။ (ရှင်ထိုက်သော ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော်လည်း ထို ဘာဝနာသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့် ထို ဘာဝနာယ၊ ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗတာဘတ္တိဒေါသံ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသောအဖြစ်ကို။ ပရိဟရန္တော၊ ရှောင်လွှဲလိုသည်။ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထို နဝတ္ထဗ္ဗတာပတ္တိဒေါသ ပရိဟရ၏။ ဥဒါဟရဏံ တာဝ ဒသေတုံ အထဝါ ယထာ သပ္ပဋိသေဟိတိ အာဒိမာဟ။—အနံ။

ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အပေက္ခိတဗ္ဗ ဘာဝနာရဟိတာ၊ ရှင့်ထိုက်သော အထက်မဂ် ၃-ပါးမှ ကင်းကုန်သော။ (အထက်မဂ် ၃-ပါးကို မင်းကုန်သော။) ပုထုဇ္ဇနေသု၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်တို့၌။ ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သကတဇ္ဈေ၊ မိမိ၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ ဆန္ဒရာဂအစရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပရမတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်။ န ပဟာတဗ္ဗ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့၏။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယတာ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့အား။ ဧကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသောပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

ဟိ၊ မှန်။ တနည်း—ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သော။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့သည်။ ဒဿနတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ။ ဥဒ္ဓါ၊ အထက်၌။ န ပဝတ္ထန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယသပိ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟူသောအကြောင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပြုဒ်၏။ သဟာယဝေကဏ္ဍမတ္တမေဝ၊ အဖော်၏ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပြုဒ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘာဝေါ၊ အထည်ကိုယ်သဘောကို။ ဒဿနေန၊ သည်။ အနုပုတ္တိမ္မေတံ၊ နောင်တဖန်ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ န အာပါဒိတော၊ မရောက်စေအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပြုဒ်၏။ ဧကန္တဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတ၊ ဧကန္တ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တာဒိသဿေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပြုဒ်၏။ သဟာယေ၊ အဖော်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနဝစနံ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း

တသ္မာ ။ ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ သဗ္ဗဂဝိတဗ္ဗာနေသု သဟာယဝေကဏ္ဍေန (“သဟာယဝေကဏ္ဍာဝေကဏ္ဍေန၊ အဖော်၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ်၊ မချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်တင်သည်)။ ကမ္မဿ ဝိပါကာ ဝိပါကဓမ္မတာ ဝိယပုထုဇ္ဇေန သေက္ခ သန္တာနေသု ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတဿ ဝုတ္တနယေန သဝိပါကာ ဝိပါကတာ သိဒ္ဓိ။ တသ္မာ။—အနု။ ဆိုအပ်ပြီး စကားအားလုံးကို ချုံး၍ တ-သဒ္ဓါ၏အစွဲကို ဖွင့်ပြထားသည်။

စကားသည်၎င်း။ (သဟာယေ၊ သည်။) အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဝိပါကာနုပ္ပါဒန-
ဝစနံစ၊ အကျိုးကို မဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုကြောင်းစကားသည်၎င်း။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊
မဆန့်ကျင်။ ဣတိ၊ ဤကား မူလဋ္ဌိကာစရာ၏ ရှင်းပြချက်တည်း။ [ဤ ပြအပ်
ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်အားလုံးကိုပင် အနုဋ္ဌိကာ၌ ချေပထားသည်။]

သာပိ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကိုလည်း။ ဝိညာဏပစ္စယဘာဝေ၊ နောက်ဝိညာဏ်
အား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ယဒိ အပနေတဗ္ဗာ၊ အကယ်၍ ဖယ်ရှား
ထိုက်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ဖယ်ရှားထိုက်သော်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမဝီသတိ
စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝတ္ထု၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဘွယ်
ရှိသောကြောင့်။ တဿ၊ ထို သမဝီသတိစေတနာကို ဆိုရခြင်း၏။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ပန သဗ္ဗာပေတာ
ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာယ၊ ယဒိ ဝေ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။
အဘိညာစေတနာယ၊ အဘိညာဉ်စေတနာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ကေဝီသတိတိ၊
ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။
[“သမဝီသတိ စေတနာ” နေရာ၌ “ကေဝီသတိ စေတနာ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌
ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်လော-ဟူလို၊] န (ဝတ္ထုဗ္ဗံ)၊ မဆိုထိုက်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။)
အဝစနဿ၊ မဆိုခြင်း၏။ ဝတ္ထုကာရဏတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းဟူသည် “ပရတော
ဝိညာဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းတည်း။]

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းသည်။ ဣတရာဝစနသပိ၊
အဘိညာဉ်မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကို မဆိုခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာန စေတနာဝစန ကာရဏဝစနေန၊
တူသောစေတနာကို မဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို ဆိုကြောင်းစကားဖြင့်။ ယံ ကာရ-
ဏံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတုာ၊ ရှို့၍။ ဧကော၊ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စ
စေတနာကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်ခြင်း တည်းဟူသော
အကြောင်းကိုရှင်၍ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကို ဆိုအပ်ပြီ။] တေန ကာရဏေ-
န၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်။ ဣတရာယပိ၊ အခြားသော အဘိညာဉ်စေတနာ၏လည်း။
ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဒဿေတိ ဌိစပံ။) ယံ ကာရဏံ၊
အကြင်အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတုာ၊ ရှို့။ ဣတရာ၊ အခြားသော အဘိညာဉ်
စေတနာကို။ န ဝတ္ထု၊ မဆိုအပ်။ [ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်အား ကျေးဇူးမပြုနိုင်ခြင်း
ဟူသောအကြောင်းကို၎်၍ အဘိညာဉ်စေတနာကို မဆိုအပ်။] တေန ကာရဏေ-
နစ၊ ထို အကြောင်းဖြင့်လည်း။ [ယဉ္ဇမ္မ စ ကိ ဤ၌ဟူသည်။] ဝတ္ထုယပိ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏လည်း။ အဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

အာနေဉ္ဇာတိသင်္ခါရော၊ အာနေဉ္ဇာတိသင်္ခါရသည်။ စိတ္တသင်္ခါရောဝေ၊ စိတ္တသင်္ခါရတမျိုးသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘေဒါဘာဝါ၊ အကွဲအပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပါကဇ္ဈော၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအာနေဉ္ဇာတိသင်္ခါရကို။ သံယောဂေါ၊ ကာယသင်္ခါရ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်စပ်ခြင်းကို။ နဒဿိတော၊ မပြုအပ်။

သုခသညာယ ဂဟေတွာတိ ဧတေန၊ ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်။ တဏှာပဝတ္တိ*၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တဏှာပရိက္ခာရေတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ပရိဝါရေ၊ အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာလေ့စွ။ သုဘံ၊ တင့်တယ်ပေစွ။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ခတေ၊ ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သော။ အလင်္ကတေ၊ တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဌိစပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အတ္ထော၊ သင်္ခတေပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတေတိပဒဿ၊ ၏။ အလင်္ကတေတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇာနန္တော၊ မသိသောသတ္တဝါသည်။ အဟံ၊ သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ခတ္ထိယမဟာ-သာလာနံ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော ခတ္ထိယတို့၏။ သဟဗျတံဝါ၊ အဖော်၏ အဖြစ်သို့သော်လည်း။ ဥပပဇ္ဇေယျံ၊ ကပ်ရောက်ရပါမူကား။ အဟောဝတ၊ အော် ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ တောင့်တ၍။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိက္ခရေတိ၊ ပြုစီမံ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သင်္ခတေတိ ပဒဿ အလင်္ကတေတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ ၏။)

အမရဏတ္တာတိ၊ မသေခြင်းအကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ ဂဟိတော၊ မှတ်ယူအပ်သော။ ဒုက္ကရကိရိယာ၊ ဒုက္ကရအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒေဝဘာဝတ္ထံ၊ နတ်ဗြဟ္မာ၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။ တပေါ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ [အမရကို“ဒေဝ”ဟု ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မရော မာရကော၊ မိမိကို သေစေတတ်သော။ တပေါ၊ သည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ [ဆင်းရဲလွန်းသည့်အတွက် အဆိပ်သောက်ခြင်း၊ ကြိုးဆွဲချခြင်းအစရှိသော ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေကြောင်း အကျင့်တည်း။] ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်သောအာရုံ၌။ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါဝိယ၊ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓါကို ကဲ့သို့။ [မြင်လျက်သားနှင့် မမြင်ဟု ပြောဆိုရာ၌ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓါသည် ဒိဋ္ဌအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့။] မရေသု၊ သေတတ်သော တရားတို့၌။ အမရသဒ္ဓေါ၊ အမရသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဇာတိအာဒိ ပပါတဒုက္ခ ဇနနတော၊ ချောက်ကမ်းပါးသို့ ကျရောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခနှင့်တူသော ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရဿ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၏။ မရူပပါတ သဒိသတော၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏အတွတ်ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော တောင်ထွတ်မှ ရန်ချခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ရမဏီယဘာဝေနစ၊ မွေ့လျော်ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အဿာဒဘာဝေနစ၊ သာယာဘွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဂယုမာနံ၊ မှတ်ယူအပ်သော။ ပုညဖလံ၊ ကောင်းမွန်အကျိုးသည်။ ဒီပသိခါမရလိတ္တသတ္တဓာရာသဒိသံ၊ မီးလုံ့၊ ပျားရည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ဓားသွားနှင့်တူ၏။ တဒတ္တော၊ ထို ပုညဖလဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရောစ၊ သည်လည်း။ တံနိပါဟ လေဟနသဒိသော၊ ထို မီးအလျှံသို့ ကျရောက်ခြင်း၊ ထို မရလိတ္တ ဓားသွားကို လျက်ခြင်းနှင့်တူ၏။

ဣမိဿာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ၊ ဤ ပရိဗိုဇ်မကလေး၏။ တရုဏာယ၊ နနယ်သော။ မုရုကာယ၊ နူးညံ့သော။ လောမသာယ၊ များသော အမွေးရှိသော။ ဗာဟာယ၊ လက်မောင်း၏။ သမ္ပဿော၊ အတွေ့သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ကောင်းမွန်လေစွ။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော အခြင်းအရာဖြင့်။ သုခသညာယ၊ သုခဟူသော အမှတ်သညာကြောင့်။ (အာရဘတိ ဌိစပ်)။ ဗာလော၊ ကလေးသည်။ ဂူထကီဋ္ဌနံ၊ မစင်ကို ကစားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယ၊ ကိလေသာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရဘတိ ဌိစပ်)။ ကောဓာရဝံအဘိဘူတော၊ စိတ်ဆိုးခြင်း မမွေ့မလျော်ခြင်းသည် လွှမ်းမိုးအပ်သောယောကျ်ားသည်။ အသဝသော၊ မိမိအလိုမရှိသည်။ ဝါ၊ မိမိအလို၌ မိမိမလိုက်ပါနိုင်သည်။ မရိတုကာမော၊ သေခြင်းကို အလိုရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ ထိုအတူ)။ ကရုဏာဖလက္ခဏေသု၊ ပြုရာဓဏ၊ အကျိုးပေးရာဓဏတို့၌။ ဇိဂူစ္ဆနိယံ၊ စက်ဆုပ်ထိုက်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခလည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ လောဘသဟဂတဿ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ်၏။ ဂူထကီဋ္ဌန သဒိသတော၊ မစင်ကိုကစားခြင်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒေါသသဟဂတဿ၊ ၏။ ဝိသခါဒနသဒိသတော၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

ကာမဂုဏသမိဒ္ဓိယာ၊ ကာမဂုဏ်၏ ပေါများကြွယ်ဝခြင်းကြောင့်။ သဘယဿပိ၊ ဘေးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ ပိသာစနဂဃဿ၊ ဘီလူးမြို့၏။ သုခဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေါ၊ သုခ ဟု ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မှတ်ထင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့။ နိရုန္တရတာယ၊ အကြား

အကြား၌ ဇာတ်မတူသောတရား မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အနုပလက္ခိယမာန ဥပ္ပါဒဝယာနံ၊ မမှတ်သားအပ်သော ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိ ကုန်သော။ [ဇာတ်မတူသော တရားတပါး ပါဝင်နေလျှင် ရှေးတရား၏ပျက်ခြင်း သည် ထင်ရှား၏။ နောက်တရား၏ဖြစ်ခြင်းလည်း ထင်ရှား၏။ ထိုကဲ့သို့ထင်ရှား လောက်အောင် အကြားအကြား၌ တရားတပါး မရှိသောကြောင့် မှတ်သား၍ မလွယ်ကူသော ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိသော အရူပဝိပါက်များ—ဟူလို။] ဒီဃ- သန္တာနတရား၊ ရှည်သောအစဉ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အဂယု- မာနဝိပရိကာမာနံ၊ မယူအပ် မယူနိုင်သော ဝိပရိကာမ သဘောရှိကုန်သော။ [ဝိပါက်အစဉ်သန္တာန်က ရှည်လျားသည့်အတွက် ဝိပရိကာမဖြစ်ပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် လွယ်ကူစွာ မယူနိုင်ကုန်သော။] သင်္ခါရဝိပရိကာမဒုက္ခဘူတာနမ္ပိ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနံ၊ အရူပဝိပါက်တို့၏။ နိစ္စာဒိဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေါ၊ နိစ္စ အစရှိသော ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတသံ၊ ထို အရူပဝိပါက်တို့၏။ ပိသာစ- နဂရသဒိသတာ၊ ဘိလူးမြို့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဿ၊ ၏။ တဒဘိမုခဂမနသဒိသတာ စ၊ ထိုမြို့သို့ ရွှေ့ရွာသွားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ် ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

တာဝါတိ၊ တာဝဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တရာပေက္ခော၊ ဆိုထိုက်သော အနက်တပါးကို ရှင်းခြင်းရှိသော။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ [ဤနေရာ၌ ဆိုအပ် လတ္တံ့သော ပြဿနာကို ရှင်းသော နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရနံ၊ ထို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ။) ဣတိ ဣဒံ (အတ္ထု- ဇာတ်)၊ ဤ အနက်သဘောတည်း။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီးပါပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပဌမအနက်သဘော ပြီးစီးပါသော်လည်း။ အပရံ၊ တပါးသော။ ဣဒံ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝတ္ထုဗ္ဗန္တရာပေက္ခော။ ။ဝတ္ထုဗ္ဗော+အန္တရာဝတ္ထုဗ္ဗန္တရာ (ဆိုထိုက်သောတခြားသော အနက်) ဝတ္ထုဗ္ဗရဿ (ကို) + အပေက္ခာ ယဿာတိ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တရာပေက္ခော= ဆိုထိုက်သော အခြားသောအနက်ကို ခွဲခြင်းရှိသော နိပါတ်သဒ္ဓါ၊ တာဝသဒ္ဓါ၏အနက် ထိုသည် “ပဌမတ္ထေ ကမတ္ထေ စ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တရာပေက္ခော၊ အနုညာတေသု အတ္ထေသု၊ တာဝသဒ္ဓေါ ပဒိသတိ” နှင့်အညီ ၄-မျိုးရှိ၏။

အနုဒ္ဓိကာ။ ။အနုဒ္ဓိကာ၌ ပဌမရဏအနက်၊ ပရိမာဏနိယမန အနက်တို့ကိုလည်း ပြသေး၏။ ထိုတွင် “န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ=အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ပရိသတ် ၄-ပါး စွမ်းရည်သတ္တိ ပြည့်ပြည့်စုံစုံမရှိသေး။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော် မမသေး” ဟု ပိဋိတော်မူလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူဟု ကာလ၏ အတိုင်းအညီကို သတ်မှတ်သော ပရိမာဏနိယမန အနက်တည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ပန သဗ္ဗာပေတာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ပြီ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညာဓိတေနာနံ၊ အဘိညာဉ်စေတနာတို့အား။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အနာဂတံသညဏေဟိ၊ စေတောပရိယဉာဏ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ အနာဂတံသညဏ်တို့ဖြင့်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏ ၎င်း။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ သမောဟစိတ္တဇာနနကလေး၊ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ (ရူပါဝစရာနံ ပုညာဘိသင်္ခါရာနံ အာရမ္မဏ-ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟေတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေလိုက်၏။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌတ္တတိ၊ ကား။ အဝါဒီနဝပဋိစ္ဆာဒိကာယ၊ ဘဝ၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌတ္တာ၊ ပြင်းစွာတွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (“ကာမဘဝ ရူပဘဝသမ္ပတ္တိယော ပတ္တေတူ” ချစ်စပ်။)

ရာဂါဒိနန္တိ၊ ကား။ ရာဂဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆါဒ္ဓစ္စဒေါမနဿာနံ၊ ရာဂ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ဒေါမနဿတို့၏။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တရာဂါဒိအဿာဒနကာလေသု၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ရာဂအစရှိသည်တို့ကို သာယာရာ ကာလတို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ ဂရံကတော၊ အလေးဂရုပြု၍။ အဿာဒနံ၊ သာယာခြင်းကို။ ရာဂဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တယဝေ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေလိုက်၏။ [လောဘမူက ဒေါသမူမောဟတို့၏ အလေးဂရု အာရုံပြု၍မဖြစ်သောကြောင့် ဒေါမနဿတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့် မယှဉ်စေလိုက်။]

စ၊ ဆက်။ အဿာဒနံ၊ သာယာခြင်းဟူသည်။ ရာဂေါ၊ ၎င်း။ တဒဝိပ္ပယုတ္တော၊ ထိုရာဂနှင့်မကွေမကွာယှဉ်သော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ၎င်းဝည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာဒနဝစနေနေဝ၊ သာယာခြင်းကိုဆိုကြောင်း စကားဖြင့်ပင်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဂရံ ကရေန္တိ၊ အလေးဂရုပြုသော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စ၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ [ရာဂံ ဂရံ ကတော အဿာဒေတိ အဘိနန္တတိ။ တံ ဂရံ ကတော ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိံ ဂရံ ကတော အဿာဒေတိ အဘိနန္တတိ။ တံ ဂရံ ကတော ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။] ရာဂါဒိဟိ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ တံသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရဿ၊ ထို ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၏။ အဝိဇ္ဇာရမ္မဏာဒိတိ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ။ [အာဒိသဗ္ဗေန အာရမ္မဏာပိတိအာရမ္မဏပနိဿယ-ပကတူပနိဿယေ၊ အနန္တရာဒိကေစ ပစ္စယေ သင်္ဂဏာတိ။-အနု။]

အနဝိဇ္ဇာရမ္မဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံမရှိသော။ (အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားတရားကို အာရုံပြုသော။) အာရမ္မဏာဓိပတိအနန္တရာဒိပစ္စယာဝစနေသု၊ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ အနန္တရာဒိပစ္စည်းတို့ဝယ် ဟောကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်တို့၌။ အဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝုတ္တဿ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ပဌမဇေနဿ၊ ပဌမဇောကို။ သင်္ကဏနတ္ထံ၊ သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ။ ယံ ကိဉ္စိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဏာဓော) အာဟ။ [ဤဝါကျ၌ ရသင့်သလို ယောဇနာပုံကို အနုဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ကား။ သမတိက္ကမဘဝပတ္ထနာဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်း၊ ဘဝကိုတောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဟူသော။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ခ္ခိစပ်)။

ဧကကာရဏဝါဒေါ အာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဒေါသပ္ပသင်္ဂေါ၊ အပြစ်၏ ကပ်ငြိကွယ်ကို။ (သင်္ကဏာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ ကို။ အနုဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးတရား၏။ သဗ္ဗကာလေ၊ ၌။ သမ္ဘဝါပတ္တိတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဧကသဒိသသဘာဝါပတ္တိတော စ၊ တထပ်တည်း တူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

ဧကကာရဏဝါဒေါ အာပဇ္ဇတိ ။ ။ ပကတိဝါဒ စသည်တို့နှင့် တကွ ဧကကာရဏဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ကာမကုသိုလ် ပဒ ဘာဇနီအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။ ကာလဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သစ္စဝိဘင်း၊ ဥဒ္ဒေသအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အနုဋီကာ၌လည်း အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်အကျယ် ပြထားသေး၏။

အနု။ ။ ပကတိဣဿရပဇာပတိပုရိသကာလာဒိဝါဒေါ ယထာ၊ ပကတိဝါဒ၊ ဣဿရဝါဒ၊ ပဇာပတိဝါဒ၊ ပုရိသဝါဒ၊ ကာလဝါဒ အစရှိသော ဝါဒတို့ကဲ့သို့။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကဿ၊ ကမ္ဘာလောက၏။ ဧကသ္မိယေဝ၊ တခုတည်းသော ပကတိသည်သာလျှင်။ ကာသုဏဘူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ (ဧကကာရဏဝါဒီတို့၏ အယူအတိုင်းဖြစ်လသော်။) တတော၊ ထိုတခုတည်းသောအကြောင်းကြောင့်။ သကလာယ၊ အလုံးစုံသော အကျိုး၏။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း။ ပဝတ္တိတဗ္ဗ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ) အပေက္ခိတဗ္ဗဿ၊ ရှုထိုက်သော။ ကာရဏန္တရဿ၊ အကြောင်းတမျိုး၏။ (မူသအကြောင်းမှ တပါးသော အကြောင်း၏) အတာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၎င်း၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း ဖြစ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ) ကမေနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်သာ။ (အဘျိုးတမျိုးပြီးမှ တမျိုးသာ) ပဝတ္တိယာ၊ ကို။ ဒဿနတော၊ ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ) ။...ပန၊ စင်စစ်ကား။ ကဒရဏန္တရာပေက္ခာတယ၊ အကြောင်းတပါးကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ပကာရေသု၊ အပြားတို့သည်။ (ကေ
 ကေဘောဗုဒ္ဓဝေသာ အပြားတို့သည်။) အဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော်
 ၎င်း။ ပါရိသေသေန၊ နည်းအားဖြင့်။ (ထက်ဝန်းကျင် ကြွင်းကျန်သည်ကို
 ယူကြောင်းနည်းအားဖြင့်။) စတုတ္ထေဝေ၊ ၄-ခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေ-
 ဟေတုပလဒိပနေ၊ တပါးသောအကြောင်း၊ တပါးသောအကျိုးကိုပြခြင်းသည်။
 ဝိဇ္ဇမာနေဝ၊ တင်ရှားရှိသော်၎င်း။ အတ္ထော၊ အကျိုးပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကေကာရုဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။) နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဥပပဇ္ဇတိဝေ၊ သင့်သည်သာ။)

ယထာပဿိ ဝေဒနာဝဝတ္တာနတေဘိ၊ ကား။ ဘိက္ခုဒေဝ၊ တို့။ သုခဝေဒနိ-
 ယံ၊ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿိ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ သုခါ၊ သုခ
 ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်
 ဖြင့်၎င်း။ ဂက္ခု၊ ၈ ပဋိစ္စ။ ပေ၊ တိဏ္ဏိ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပဋ္ဌယော ဝေဒနာတိ
 အာဒိနာ၊ ၈ဂ္ဂု၊ ၈ ပဋိစ္စ။ ပေ၊ ဝေဒနာ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြစ်၎င်း။ သုခဝေဒနိ-
 ယာပိ ဝက္ခယသမ္ပဿာဒိ အနုခူပေန၊ သုခဝေဒနိယ အစရှိသော အကြောင်း၊
 စက္ခုသမ္ပဿ စသောအကြောင်းတို့အား လျော်သောအားဖြင့်။ သုခဝေဒနာဝိ-
 ဂက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာဒိ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသော အကျိုးတရား၊ စက္ခု
 သမ္ပဿဇာဝေဒနာ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဝဝတ္တာနတော၊ အသီး
 အသီးပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကြောင့်လည်း။ ဘက္ခ၊ ရူပါဒိသု၊ ဝက္ခပသောဒရူပါရုံ
 အစရှိသောတို့သည်။ သမာနေသု၊ တူကုန်လသော်။ ဖဿဝေသေန၊ ဖဿင်
 အသီးဖြင့်။ သုခါဒိဝိပရိယယော ဘာဝတော၊ သုခ အစရှိသည်၏ ပြောင်းလဲ
 ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ရူပမနသိကာရာဒိသု၊ ရူပါရုံ မနသိကာရ အစရှိ
 သည်တို့သည်။ သမာနေသု၊ တူပြန်ကုန်သော်လည်း။ စက္ခာဒိသံသန္တနဝေသေန၊
 စက္ခုအစရှိသည်တို့၌ ထိခိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပဿဇာဒိဝိပရိယာယာ-
 ဘာဝတော၊ စက္ခုသမ္ပဿဇာ အစရှိသောဝေဒနာ၏ ပြောင်းလဲခြင်း၏ မရှိခြင်း

အပဟတော၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်တော့၏။ (ကသ္မာ)။ ကေဿစ၊ တပါး
 သော အရာဝတ္ထုငြင်းသည်။ အနေက သဘာဝတာ ဘာဝါ၊ တပါးမက များသော
 သဘောရှိသည်ကိုအပြစ် ဖန်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ယတ္တက၊ အကြင်မျှလောက်သော
 အကျိုးတို့သည်။ တေတော၊ တိုအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပြင်ကုန်၏။ သဗ္ဗေဟိ၊
 ကုန်သော၊ တေဟိ၊ ထိုအကျိုးတို့သည် သမာနသဘာဝေဘေဝ၊ တသော သဘော
 ရှိကုန်သည်သာ။ ဘဝိတဗ္ဗေ၊ ဖြစ်တော်။ ဝိသမိသေဟိ၊ မတူသောသဘော ရှိကုန်သည်။
 န၊ (သဝိတဗ္ဗေ) ၊ န ဣတရသာ၊ ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ တဿ၊ ထိုအကြောင်း၏။ ကေ-
 ဘာဝေဝေ၊ တရည်း၏အပြစ်သည်ပင်။ န သိယ၊ ၊ မပြင်တော့ရာ၊ ဣတိ ဣပံ အတ္ထံ၊
 ကို။ သဗ္ဗဿ။ ပေ၊ ပဿန္တိတော ဝတိ၊ ဟူ၏။ (ဂိုကာကာဇေ) အားဟ။

ကြောင့်၎င်း။ အညပစ္စယ သာမညော၊ အခြားသော အကြောင်းတို့၏ တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဖဏဝသေန၊ ဖဏ၏ အစွမ်းကြောင့်။ သုခါဒိ စက္ခုသမ္ပယာဇာဒိနံ၊ သုခအစရှိသောဝေဒနာ၊ စက္ခုသမ္ပယာဇာဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ ဩဋ္ဌာရိက သုခုမာဒိသင်္ကရာဘာဝတောစ၊ ဩဋ္ဌာရိက သုခုမ အစရှိသည်တို့၏ ရောယှက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သုခါဒိနံ၊ သုခအစရှိသည်တို့၏။ ယထာဂုတ္တသမ္ပယာဇာ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သမ္ပယာဇာ။ အဝိပရိတော၊ မဖောက်မပြန်သော။ ပစ္စယဘာဝေါဝေ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်ပင်။ ယထာဝေဒနံ၊ ဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဖဏဝဝတ္ထာနံ၊ ဖဏ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရကဖလဝိသေသေန၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလကာရကဝိသေသနိစ္ဆယော၊ အကျိုး အကြောင်းတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည်။ ယောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္တာပိ၊ ၂-ပါးစုံသော အကြောင်းအကျိုး၌လည်း။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဝဝတ္ထာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထော၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ကမ္မာဒယောတိ၊ ကား။ ကမ္မာ ဟာရ ဥတုအာဒယော၊ ကံ၊ အာဟာရ၊ ဥတုအစရှိသောအကြောင်းတို့သည်။ အပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှားကုန်။ (ကမ္မာ၊ ဝိညာယတိ။) သေမှပဋိကာရေန၊ သလိပ်ကို ကုစားလိုက်ခြင်းအားဖြင့်။ ရောဂုပ္ပသမတော၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ဥတု အာဒယော။ ။ ဥတုအာဒယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အာဒိသဇ္ဇေန၊ စိတ္တဝိသမာစာရာ၊ စိတ် မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်းတို့ကို၎င်း။ ပိတ္တဝါတာဒယောပိ၊ သည်းခြေလေ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ သင်္ကယန္တိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်၏။ (ကံကြောင့်၎င်း၊ အာဟာရကြောင့်၎င်း၊ ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရောဂါရနိုင်သည်သာ မကသေး၊ စိတ် မချမ်းသာခြင်းကြောင့်၎င်း၊ မညီမညွတ် မမျှမတ ကာမကို သွားလာခြင်း စသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း၊ သည်းခြေ၏ ပျက်ခြင်း၊ အတွင်းလေ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း ရောဂါရနိုင်၏။ ထို အကြောင်းအားလုံးကို အာဒိသဇ္ဇာဖြင့် သိမ်းယူသည်။)

သေမှပဋိကာရေန ။ ။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ ခေါသေ၊ အပြစ်သည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်လသော်။ ဣတရေပိ၊ အခြားသောအကြောင်းတို့သည်လည်း။ ခေါတံ၊ ချောက်ချားခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုကံစသော အကြောင်းတို့သည်။ သန္တေသုပိ၊ ထင်ရှားရှိပါကုန်သော်လည်း။ သေမှပဋိကာရေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အတူကံ။ ရောဂုပ္ပသမတော၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ သေမှေသု၊ သည်း။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိအတ္ထော။ --အနု။

အဿာဒါနုပဿိနော တဏှာ ပဝစုတိတိ ဝစနတောတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မသု၊
 တရားတို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်
 ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝစုတိ၊ ၏။
 တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဣတိ ဣမိနာ သုတ္တေန၊
 ဤသုတ်ဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝဿ၊ သင်္ခါရ၏ အကြောင်း၏
 အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဏှာ-
 ဒီနံ သင်္ခါရဟေတုနံ ဟေတု ဌိစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပုန၊ တဖန်။ တဿာပိ၊
 ထိုတဏှာ၏လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ ဣဿ အတ္တဿ၊
 ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယာ
 အာသဝသမုဒယောတိ ဝစနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာ၊ တဏှာသည်၎င်း။ စတုရူပါဒါနုဘူတာ၊ ၄-ပါး
 သော ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဘဝ ဒိဋ္ဌာသဝါစ၊ ကာမာသဝ၊
 ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝတို့သည်၎င်း။ သင်္ခါရဿ၊ သင်္ခါရ၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဋ္ဌ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတ္တဒ္ဓယေနပိ၊ သုတ် ၂-ပါး
 အပေါင်းဖြင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝမေဝ၊ သင်္ခါရတို့၏
 အကြောင်း၏အဖြစ်ကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ၏။ [ဝေဖြင့် ရှေ့နည်း၌ကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ၏
 တဏှာ၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို ပြသည်မဟုတ်ဟု ကန့်။] တိ၊ မှန်။ (တနည်း-
 ကသွာ၊ ကြောင့်။ သုတ္တဒ္ဓယေနပိ၊ အဝိဇ္ဇာယ၊ သင်္ခါရကာရဏ ဘာဝမေဝ၊
 ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) တိ (ယသွာ၊ ကြောင့်။ အဿာဒါနု-
 ပဿိနောတိဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ အာဒိနပဋိစ္စာဒနကိစ္စာ၊ အဖြစ်ကို
 ပုံးလွမ်းခြင်းကိစ္စရှိသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သုတ္တဒ္ဓယေနပိ။ ပေ။
 ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

ယသွာ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ပညာမရှိ။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ပုညာဘိ-
 သင်္ခါရဒိကေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ စီမံ ပြုလုပ်
 အားထုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝဿ၊
 သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းတို့အဖြစ်၏။ ပါကဋ္ဌတ္တ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓသုဘာဝေါ၊
 ပညာမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အဝိဇ္ဇာကို။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝေန၊ သင်္ခါရ
 တို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝိအာသဝဿ၊ ရဟန္တာ၏။ သင်္ခါရဘာဝတော၊ သင်္ခါရတို့၏ မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ (မရှိသည်အတွက်)။ အသာဓာရဏတ္တာစ၊ အသာဓာရဏအကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (“သင်္ခါရနံ ဟေတုဏာဝေဒ ဒိပိတာ” ဟူသော စာ

ကထာ ခွံစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဝတ္ထာရမ္မဏာဒီနိ၊ ဝတ္ထုအာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ ပညာဘိသင်္ခါရာဒီနိ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ သာဓာရဏာနိ၊ ဆက်ဆံသော အကြောင်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပညာဘဝါဒီအာဒီနဝ ပဋိစ္စာဒီကာ၊ ပညာဘိသင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သော ဥပပတ္တိဘဝ အစရှိသည်တို့၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပညာဘိသင်္ခါရာဒီနိ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ပဌမနည်း၌ အဝိဇ္ဇာကုန်ခန်းသော ရဟန္တာသန္တာန်ဝယ် သင်္ခါရမဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို သင်္ခါရဖြစ်ဘို့ရန် ရဟန္တာတို့နှင့် အသာဓာရဏအကြောင်းဟု ဆိုသည်။ ဒုတိယနည်း၌ အဝိဇ္ဇာက ပညာဘဝစသည်တို့၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည့်အတွက် ထိုဖုံးလွှမ်းမှုသည် အခြားဝတ္ထုအာရုံစသည်တို့နှင့် မဆက်ဆံသောကြောင့် အသာဓာရဏ အကြောင်းဟု ဆိုသည်။]

ဌာနာရုဇ္ဈေတိ၊ ကား။ အတ္ထိတာဝိရုဇ္ဈေ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) [“ဌာန”အရ တည်ရာဌာနကို မယူဘဲ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းကို ယူသောကြောင့် ဌာနကို “အတ္ထိတာ”ဟု ဖွင့်သည်။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိအာဒီနိ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ ဌာနတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ။ [ဤအလို “ဌာန” အရ ပဋိသန္ဓိဌာန ဘဝင်ဌာန ဟု ခေါ်ရသော ကာလဝိသေသကို ယူရသည်။] ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (ဤသို့ ကေစိဆရာတို့ ဝါဒအတိုင်း ဖြစ်လသော်။) ပရိမစိတ္တံ၊ ရှေးရှေးစိတ်သည်။ ပစ္စိမစိတ္တဿ၊ နောက်နောက် စိတ်၏။ ဌာနဝိရုဇ္ဈေ၊ ဌာနအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ဌာနဝိရုဇ္ဈေ၏ အဖြစ်သည်။ ဧကန္တိကံ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ဧကန် အကြောင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း- ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဧကန္တိကံ၊ န သိယာ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ၊) ကြောင့်။ ဘဝင်ံ ပိ၊ ရှေးရှေးဘဝင်သည်လည်း။ ဘဝင်ံဿ၊ နောက်နောက်ဘဝင်အား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဇဝနံ၊ ရှေးရှေးဇောသည်။ ဇဝနဿ၊ နောက်နောက်ဇောအား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ဌာနဝိရုဇ္ဈေ၏အဖြစ်သည်။ ဧကန္တိကံ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသောအကြောင်း သည်။ ဝါ၊ ဧကန် အကြောင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သိပ္ပါဒီနံ၊ အတတ်ပညာ အစရှိသည် တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ အာဒိဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ဌာနသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထို ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ဌာနကို။ ဣ၊ ဤ ဌာနဝိရုဒ္ဓိ အရာ၌။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုမရှိအပ်။

ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နမန ရူပနဝိရောဓာ၊ နမနလက္ခဏာ၊ ရူပန လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သာရမ္မဏာ နာရမ္မဏာဝိရောဓာ စ၊ သာရမ္မဏ၏အဖြစ်၊ အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း တည်း။ ခိရာဒိနိ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့သည်။ ခမိအာဒိနိ၊ နို့ဓမ်း အစရှိသည် တို့၏။ မရုဗ္ဗိလ ရသာဒိ သဘာဝ ဝိရောဓာ၊ ချိုသောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသောသဘော၊ ချဉ်သောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော အစ ရှိသော သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ (သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘော အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။)

အဝိဇာနနကိစ္စော၊ မသိခြင်းကိစ္စရှိသော။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်း သည်။ ဝိဇာနနကိစ္စဿ၊ သိခြင်းကိစ္စရှိသော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ (“ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ ပစ္စယော ဟောတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌စပ်။) အမဒနကိစ္စာ၊ မူးယစ်ခြင်းကိစ္စ မရှိ ကုန်သော။ ဂုဠာဒယောစ၊ တင်လဲ အစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်လည်း။ မဒနကိစ္စဿ၊ မူးယစ်ခြင်းကိစ္စရှိသော။ အာသဝဿ၊ အရက်၏။ (“ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ ၌ စပ်။)

ဂေါလောမာဝိလောမာနိ၊ နွားမွေးဆိတ်မွေးတို့သည်။ ဗဗ္ဗာယ၊ နေစာမြက် ၏။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ခမိအာဒိနိ၊ နို့ဓမ်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဘူတိဏက- ဿ၊ မြက်နံ့သာ၏။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) [အနုဋ္ဌိကာ၌ အာဒိဖြင့် ပလာလ (ကောက်ရိုး) ကိုယူ၏။] စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဂေါလောမာဝိလောမာနိအစရှိသော ပါဌ၌။ ရတ္တာ၊ နီကုန်သော။ ငဠက၊ ဆိတ်တို့ကို။ အဝိတိ၊ အဝိဟူ၍။ ဝုဇ္ဇန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ [အခြားနေရာ၌ ငဠကကို သိုး ဟု အနက်ပေးကြ၏။ နီသော အမွေးရှိသော သတ္တဝါကား များသောအားဖြင့် သိုးသတ္တဝါမဟုတ်၊ ဆိတ်သတ္တဝါ တည်း။ ထောမနိမိအဘိဓာန်၌ “အဝိသဒ္ဓါ ငဠကသဒ္ဓါတို့သည် ဆိတ်ဟူသော အနက်၊ သိုးဟူသောအနက်ကို ဟောကုန်၏” ဟု ဆို၏။ ဤနေရာ၌ကား ဆိတ် ဟူသော အနက်သာ လျော်သည်။]

တေ၊ ထို ကျေးဇူးပြုခံရသော တရားတို့သည်လည်း။ ဝိပါကာယေဝ၊ ဝိပါကံတို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဝိပါကာယပိ၊ မကောင်းသောအကျိုးရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ တဒဝိပါကာနံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၏အကျိုး မဟုတ်ကုန်သော။ ပုညာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ပုညာဘိ သင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယတ္ထံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ န နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့် မဟုတ် သင့်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နှစ်။

တဒဝိပါကတ္ထေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၏အကျိုး မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ဝိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သာဝဇ္ဇတာယ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဝိရုဒ္ဓါနံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် မဆန့်ကျင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တံသဒိသာနဉ္စ၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် သဘောတူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရာနမေဝ၊ ထိုအားသာ။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဣတရေသံ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရမှ တပါးကုန်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့အား။ (ပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ ဣတိ ဧတဿ ပသင်္ကဿ၊ ဤ ကပ်ငြိလျဉ်းပါးဘွယ်ကို။ နိဝါရဏတ္ထ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိရုဒ္ဓေါစာဝိရုဒ္ဓေါစ၊ သဒိသာသဒိသော တဏှာ၊ မ္မောနံ ပစ္စယော သိဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကဏှေန္တော၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အယံ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိ၊ အစရှိသော နိဂုံးစကားကို။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။

အစ္စေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘေဇ္ဇမဏိနံ၊ အပြတ်အတောက်မရှိသော ချည်ဖြင့် ထိုးသီအပ်သော အကဲ့အနာ မရှိသော ပတ္တမြားလုံးတို့၏။ ပဗ္ဗပရိယဝဝတ္တာနံ ဝိယ၊ ရွှေနှောက်၏အဖြစ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ နိယတိ၊ မြသော သဘောသည်။ (ဟောတိ)။ နိယတိယာ၊ မြသောအားဖြင့်။ (သင်္ကတိ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ နိယတိသင်္ကတိ၊ နိယတိသင်္ကတိမည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ နိယတိဝေ၊ မြသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သင်္ကတိသမာဂမော၊ သည်။ နိယတိသင်္ကတိ၊ နိယတိသင်္ကတိ မည်၏။ တာယ၊ ထို မြသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထို မြသောပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဘာဝေသ၊ ထိုထိုအဖြစ်တို့၌။ ပရိဏတာ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ မနုဿဒေဝဝိဟင်္ဂါဒိဘာဝံ၊ လူ၊ နတ်၊ ငှက် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၏။ နိယတိသင်္ကတိဘာဝပရိဏတာ၊ မြသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် မနုဿဒေဝ အစရှိသော ထိုထိုအဖြစ်တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ မြသော ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ပေ။ ကုန်၏။

အစ္စေဇ္ဇ ။ ပေ ။ နိယတိ ။ ။ နိယတိဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း ထိုထို ဘဝဂတိ ထိုထိုအမျိုးဇာတ် အစရှိသည်တို့၏ ရွှေနှောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မည်သူ တဦးတယောက်မျှ မပြုအပ် မပြုနိုင်၊ မြသောသဘော ရှိ၏။ လူ့ဘဝဆုံးလျှင် နှောက်ဘဝသည် “မည်သည့်ဂတိဝယ် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ “မည်သည့်အမျိုးဇာတ်ဝယ် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ “မည်သည့်ကိုယ်ကာယဖြင့် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးရှိ၏။ မည်သူတယောက်မျှ ပြောင်းလဲ၍ မပြုပြင်နိုင်၊ ဥပမာ-အပြတ်အတောက် မရှိသော ကြိုးတချောင်းဖြင့် ပတ္တမြားလုံးကလေးတွေကို သိကုံး၍ထားရာ၌ အကြားငယ် အပြတ် မရှိ၊ တလုံးပြီးတလုံး သက်၍ ကြိုးကလေး ဝင်သွားသက်သို့ အတ္တလည်း တဘဝပြီး တဘဝ ဝင်သွားသည်-ဟူလို။ နိယတိ သင်္ကတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓံ၊ သာမညဇလသုတ်၊ မက္ခလိဂေါသာလဝါဒအစွင့်၌ ပြထား၏။

နိယတိယာ၊ မြဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ကတိယာ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့်၎င်း။
 ဘာဝေနစ၊ ထိုထို အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း၊ ပရိဏတာ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ နာနပ္ပ-
 ကာရတံ၊ အမျိုးမျိုးသော အပြားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်
 ၏။ နိယတိသင်္ကတိဘာဝပရိဏတာ၊ မြဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ပေါင်းဆုံခြင်းအား
 ဖြင့်၎င်း၊ ထိုထိုအဖြစ်အားဖြင့်၎င်း ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထံ၊
 အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတေဟိ ဝိကပ္ပနေဟိ၊ ဤ အထူးထူး အထွေထွေ ကြံစည်ခြင်းတို့
 ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အကုသလံ၊ ကို။ ဝါ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်အောင်။
 ကတွာ၊ ပြု၍။ ပုညာဒိသု၊ ပုည အစရှိသည်တို့တွင်။ ယတ္ထကတ္ထစံ၊ အမှတ်မထား
 တပါးပါ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣမတ္ထံ၊ ဤ အနက်အပ္ပေါယ်ကို။ ဒဿေ-
 နန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ဝေ အဝိဇ္ဇာယာတိ အာဒိ၊ အစရှိ
 သော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထံ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ကဟကာရော) အာယ။

အပရိဏာယကောဗာလောတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂ-
 သမ္ပုဋ်ပါဒက ကလျာဏမိတ္တ ရဟိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော
 ကလျာဏမိတ္တမှကင်းသော။ (“ဗာလော၊ ကရောတိ”၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။
 ဝါ၊ တနည်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂါဝဿနံ၊ အရဟတ္တမဂ်အဆုံးရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်
 ကို။ (ဝုတ္တံ ၌စပ်။) သမဝိသမံ၊ ညီညွတ် မညီညွတ်သည်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။
 နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဏာယကန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတေ၊ ထို နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ပို့ဆောင်တတ်သော အရဟတ္တ
 မဂ်ဉာဏ်မှ။ ရဟိတော၊ ကင်းသူသည်။ အပရိဏာယကော၊ မည်၏။

ဓမ္မံ ဥတွာတိ၊ ကား။ သပ္ပုရိသုပနိဿယေန၊ သူတော်ကောင်း ဟူသော
 အားကြီးသောမှီရာကြောင့်။ စတုသစ္စပ္ပကာသကသတ္တာဒိဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို
 ထင်ရှားပြတတ်သော သုတ်အစရှိသောတရားတော်ကို။ ဥတွာ၊ သိရ၍။ (သစ္စာနိ
 အဘိသမေဃတိ ၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂဉာဏေနဝ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ပင်။
 သဗ္ဗဓမ္မပဝရံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ထက်မြတ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဥတွာ၊
 သိရ၍။ (“သစ္စာနိ အဘိသမေဃတိ”၌စပ်။) ပန၊ ဆက်။ သေသသစ္စာဘိသမယ-
 သ၊ နိရောဓသစ္စာမှ ကြွင်းသော သစ္စာ ‘၃-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ တံ
 ဇာနနာယတ္တတ္တာ၊ ထို နိရောဓသစ္စာကို သိခြင်း၌ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သမာနကာလမ္ပိ၊ တူသောကာလ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထို နိရောဓ
 သစ္စာကို သိခြင်းကို။ ပရိမကာလံ ဝိယ၊ ရွှေကာလကိုကဲ့သို့။ (သစ္စာ ၃-ပါး၏
 ရှေးဦးစွာ နိဗ္ဗာန်ကို သိသကဲ့သို့။) ကတွာ၊ ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝိညာဏပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၂၂၇။ ယထာဝုတ္တသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရ
 ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဋ္ဌမာနံ၊ ဖြစ်သောဝိညာဏ်သည်။ တံကမ္မနိဗ္ဗတ္တ-
 မေဝ၊ ထိုစေတနာဟူသော ကံကြောင့် ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊
 ဝိပါကံဝိညာဏ်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာတ္ထိံ သ
 ။ပေ။ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် လောကီဝိပါကံ
 ဝိညာဏ်ကိုသာ ယူအပ်ပါသော်လည်း။ ဓာတုကထာယံ၊ ဓာတုကထာပါဠိတော်
 ၌။ ဝိပ္ပယုတ္တေနသင်္ကဟိတာသင်္ကဟိတပဒနိဋ္ဌေသေ၊ ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏေန
 ယေဓမ္မာ။ ပေ။ အသင်္ကဟိတာ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗ-
 ဝိညာဏဗယဝေဒနာပရိဂ္ဂဟော၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏ၊ အလုံးစုံသော ဗယ၊
 အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့ကို သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊
 လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဧတ္ထေ၊ ဤဓာတုကထာ၌။ ဝိညာဏဗယဝေဒနာ၊
 တို့သည်။ သပ္ပဒေသ၊ ကြွင်းသော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ ယဒိ
 သိယုံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဝေသန္တေသု၊ သော။) ဝိပါကာဓမ္မာတိ ဣမဿ
 ဝိယ၊ ဝိပါကာဓမ္မာဟူသော ဤပုဒ်၏ကဲ့သို့။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ
 ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဓာတုကထာ၌။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝသေန၊
 အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊
 ကုန်သော။) ဝိညာဏာဒယော၊ ဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

၈၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အဘိ-
 ဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌။ စတုဘူမက ကုသလသင်္ခါရေ၊ ကို၎င်း။ အကုသလ သင်္ခါ-
 ရော၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [သင်္ခါရေကို ငဲ့၍ “ဝုတ္တော”ဟု
 ထားသည်။ သင်္ခါရကိုငဲ့လျှင် “ဝုတ္တာ”ဟု ထားရလိမ့်မည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သော ဝေ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌လာသော သင်္ခါရကိုပင်။ ဓာတုကထာ-
 ယံ၊ ၌။ ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗျော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဘဝေါပန၊ ဘဝကိုကား။ ဓာတုကထာယံ၊ ၌။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝ ဝိသေသ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ-
 ဝသေန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်။
 ဝေဉ္စကတွာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဓာတုကထာ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယာ
 ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အနုဒ္ဓရိတွာ၊ မထုတ်ဆောင်မူ၍။ ကမ္မဘဝေါတိ အာဒိနာ၊
 ကမ္မဘဝေါ အစရှိသော။ နယေနဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝကို။ ဥဒ္ဓဇော၊
 ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။

ဝိပါကဉ္စေတန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ခါ။ ဝိပါကတ္ထာ၊ ဝိပါကံ
၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယတ္ထံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်
ကို။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထို သင်္ခါရဟူသော အကြောင်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သာနေတ္ထံ၊ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပစိတ ကမ္မာဘာဝေ
ဝိပါကာဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သင်္ခါရ
ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝိပါကဉ္စေတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ၊ ပြီ။

ယေဘုယျေန လောဘသမ္ပယုတ္တ ဇဝနာဝသာနေတိ၊ ဟူသော စကားကို။
("ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ" ဌာဝံ။) ဇဝနေန၊ ဇောဖြင့်။ တဒါရမ္မဏနိယမေ၊ တဒါရုံကို
မှတ်သားရာ၌။ သောမနဿသဟဂတာနန္တရံ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဇော၏
အခြားမဲ့၌။ သောမနဿသဟဂတ တဒါရမ္မဏဿ၊ သောမနဿသဟဂုတ်
တဒါရုံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောမန-
ဿသဟဂတာနေဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဇော၊ တဒါရုံကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ခါ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိထိုက်ပါသော်လည်း။
ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ တိဟေတုက ဇဝနာဝသာနေစ၊ တိဟိတ်ဇော၏အဆုံး
၌လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ဖြစ်သော။ တဒါရမ္မဏံ၊
တဒါရုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယေဘုယျေနာတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

သကံဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဒိရတ္တတိရတ္တာဒိသု ဝိယ၊ ဒိရတ္တ တိရတ္တ
အစရှိသော စကားရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ခါ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဒိက္ခတ္တု-
မေဝ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင်။ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။
[ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ "သကံဝါ" ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဒိရတ္တတိရတ္တန္တိ
တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝါသဒ္ဓဿ၊ ဝါသဒ္ဓါ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။
(မပါခြင်းကြောင့်။) ဝစနသိလိဋ္ဌတာမတ္တေန၊ စကား၏ ပြေပြစ်သည်၏ အဖြစ်
မျှဖြင့်။ ဒိရတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ ဒိရတ္တသဒ္ဓါကို ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ
အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိရန္တရတိရတ္တဒဿနတ္ထံ၊
အကြားမရှိသော ၃-ညဉ့်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဒိရတ္တဂ္ဂဟဏံ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ခါ။) ပန၊ ဆက်။ ဣမ၊ ဤနေရာ၌။ ဝိကပ္ပနတ္ထော၊ ဝိကပ္ပန
အနက်ရှိသော။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သကံဝေ
စ၊ တကြိမ်သာလျှင်လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ပဝတ္တိံ၊ တဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ သကံဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သင်္ကံ၊ တကြိမ်။ တဒါ-
ရမ္မဏပ္ပဝတ္တိယာ၊ တဒါရုံဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိစာရေတဗ္ဗတံ၊ စိစစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်
ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိဂဏနာယံ ပနာတိ-
အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ကဟကာရော) အာယ၊ ပြီ။ [စိတ္တပ္ပဝတ္တိ
ဂဏနာ၌ ၂-ကြိမ်သာလျှင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကို ပြသောကြောင့် “တဒါရုံ၏ တကြိမ်
ဖြစ်ခြင်းကို စဉ်းစားထိုက်၏” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုလိုရာ ရောက်သည်။] တတ္ထ၊ ထို
စိတ္တပ္ပဝတ္တိဂဏနာယံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ ဂဏနာယန္တိ၊
ဟူသေ့စကားကို။ ဝိပါကကထာယံ၊ ဝိပါကကထာ၌။ ဗလဝရူပါဒိကော၊
အားရှိသောရူပါရုံ အစရှိသော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တိ၊ အပ်သော။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ-
ဂဏနံ၊ စိတ်ဖြစ်ပုံကို ရေတွက်ခြင်းကို။ သန္တာယ၊ ၍။ အာယ၊ ပြီ။ [ဝိပါကကထာ
နောက်၌ လာလတ္တံ့။] ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပါကကထာ၌။ ဒေဝ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင်
ဖြစ်ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏပ္ပတ္တိဝါရာ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ရာဝါရတို့သည်။ အာ-
ဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဇဝနဝိသယာနုဘဝနံ၊ ဇော၏အာရုံကို ခံစား
သော။ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ အာသန္နဘေဒဒ၊ နီးသောပျက်ခြင်းရှိသော။ (ပျက်ခါ
နီးနေသော။) ဧကစိတ္တက္ခဏာဝသိဋ္ဌာယုကော၊ စိတ္တက္ခဏတကြိမ်ခန့် ကြွင်းကျန်
သော အသက်ရှိသော။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ ထို ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ နုဥပ္ပဇ္ဇေ-
ယျ၊ မဖြစ်တန်ရာ။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ
ဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနုရူပါယ ပဋိသန္ဓိယာတိ၊ ကား။ အကုသလဝိပါကဿ၊ ၏။ အပါယ ပဋိ-
သန္ဓိ၊ အပါယ် ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ ကာမာဝစရာဒိ ကုသလဝိပါကနံ၊ ကာမာ
ဝစရ အစရှိသော ကုသလဝိပါကတို့၏။ ကာမ ရူပါ ရူပ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိယော၊
ကာမသုဂတိ၊ ရူပသုဂတိ၊ အရူပသုဂတိ ပဋိသန္ဓေတို့သည်၎င်း။ ယထာကမ္မံ၊ ကံ
အားလျော်စွာ။ အနုရူပါ၊ လျော်ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓိကထာ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဆိုရာ
ဆိုကြောင်းစကားသည်။ မဟာဝိသယာ၊ ကျယ်သောအရာ ရှိ၏။ ဣတိကတု၊
ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေအခါမှ ရှေးဦးစွာ။ ပဝတ္တိမေဝ၊ ပဝတ္တိ
အခါကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝတ္တိယံ
ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ကဟကာရော) အာယ။

ဘဝင်္ဂဘူတာနံ၊ ဘဝင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒ္ဓယ အစရှိသည်
တို့၏။ သယမေဝ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်။ ဒွါရတ္တာ၊ ဒွါရတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
ဝါ၊ ဒွါရဖြစ်သည့်အတွက်၎င်း။ (မနောဒွါရဖြစ်သောကြောင့်- ဟူလို။) စုတိ-
ပဋိသန္ဓိဘူတာနဉ္စ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒ္ဓယ အစ
ရှိသည်တို့၏လည်း။ ဘဝင်္ဂသင်္ခါတေန၊ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒွါရေနစ၊ ဒွါရ
အားဖြင့်၎င်း။ အညေန၊ ဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သော မနောဒွါရမှတစ်ပါး အခြား

သော။ ဒွါရေနစ၊ ဒွါရအားဖြင့်၎င်း။ အနုပ္ပတ္တိဘော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
 ဝါ၊ မဖြစ်သည့်အတွက်၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤ အဟေတုကဒ္ဒယ အဝရိသည်တို့၏။
 နိယတံဝါ၊ မြဲသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အနိယတံဝါ၊ မမြဲသည်မူလည်းဖြစ်သော။
 ဒွါရံ၊ ဒွါရသည်။ (အတ္ထိ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျ-
 တ္တာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဟေတုကဒ္ဒယာဒိနံ၊ အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ ၂-ခုအပေါင်း အစရှိသည်တို့၏။ (အနုပ္ပတ္တိတော ဒွါရတာ စသည်၌
 ရထိုက်သလိုစပ်။) [အာဒိဖြင့် အခြားသော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်ကိစ္စတပ်သော
 မဟာဝိပါကံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါကံတို့ကိုယူ။] ဒွါရနိယမာနိယမာဝစနံ၊ ဒွါရအားဖြင့်
 မြဲသည်၏အဖြစ် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို မဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ကေသ၊ တယောက်သော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္ထရူပါ-
 ဝစရဝိပါကော၊ ဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါကံသည်။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ ပထဝီ
 ကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ အကြင် အာရုံ၌။
 ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုအာရုံမှ။ အညသ္မိံ၊ အခြားသောအာရုံ၌။ တဿ၊
 ထို ရူပါဝစရဝိပါကံ၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါ-
 ဝစရာနံ၊ ရူပါဝစရဝိပါကံတို့၏။ နိယတာရမ္မဏတာ၊ မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝတ္ထော၊ ပြီ။ တကြဿာတိ၊ ကား။ ပဝတ္ထိယံ၊
 ပဝတ္ထိအခါ၌။ ဗာတ္ထိံ သဝိဿေ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော။ (အဿ၊ ထို ဝိညာဉ်
 အား။ ပစ္စယာ ဟေန္တိ ချီစပ်။)

ဣန္ဒြိယပဝတ္ထိ အာနုဘာဝတော ဝေ၊ စက္ခုဇြေ၊ သောတိဇြေတို့၏ဖြစ်ခြင်း၏
 အာနုဘော်ကြောင့်ပင်။ စက္ခု သောဘဒ္ဒါရ ဘေဒေန၊ စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ
 တို့၏ အထူးအပြားသည်၎င်း။ (ဘဝိတဗ္ဗံ ချီစပ်။) တဿစ၊ ထို စက္ခုဒွါရ၊
 သောတဒွါရ အစရှိသော အပြား၏လည်း။ ဝိညာဏဝီရိ ဘေဒါယတ္တတ္တာ၊
 ထို ဒွါရ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏဝီရိ၊ သောတဝိညာဏဝီရိ ဟူသော အထူး
 အပြား၌ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ ဝီရိဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏ
 ဝီရိ၊ သောတဝိညာဏဝီရိ အထူးအပြားသည်၎င်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မိံ၊
 ထို ဒွါရအထူးအပြား၊ ဝီရိအထူးအပြားသည်။ သတိစ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။
 အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အာဝဇ္ဇန၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနံ ဝါ၊ မြင်တတ်သော စက္ခု
 ဝိညာဉ်သည်းသင်၎င်း။ သဝနံဝါ၊ ကြားတတ်သော သောတဝိညာဉ်သည်သော်
 ၎င်း။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနံ၊
 သမ္ပုဋ္ဌိစွဲခြံနည်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။
 စိတ္တနိယမေန၊ စိတ်၏ မြဲသောဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တတာ၊ ထို
 စိတ္တနိယမသည်။ သတိစ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆ သန္တီရဏာနမ္ပိ၊
 သမ္ပုဋ္ဌိစွဲခြံနည်း၊ သန္တီရဏတို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီး

သည်။ ဟောတိ၊ ခါ။ ဣန္ဒြိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝေန၊ စက္ခုန္နေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ အာနုဘောကြောင့်။ ဒဿန သဝနမတ္တဿေဝ၊ မြင်တတ်သော စက္ခု ဝိညာဉ်၊ ကြားတတ်သော သောတဝိညာဉ်မျှ၏သာ။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိဇ္ဈေါ၊ ပြီးစီးသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဣန္ဒြိယာနံဝေ၊ စက္ခု နန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏သာ။ ဒဿန သဝနကိစ္စတာပိ၊ ဒဿနကိစ္စ၊ သဝနကိစ္စ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဣတိဗျ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ) ဒွါရဝိထိဘေဒေ စိတ္တ-နိယမတော စာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပဌမကုသလေန၊ ပဌမ မဟာကုသိုလ်ဇောကြောင့်။ [ရှေးရှေးဘဝက ဖြစ်ပြီး သော ပဌမမဟာကုသိုလ်ဇောကြောင့်။] တဒါရမ္မဏဿ၊ တဒါရုံ၏။ (ယခု တဒါရုံ၏။) ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ပဌမကုသလာနန္တရံ၊ ပဌမ မဟာကုသိုလ်ဇော၏ အခြားမဲ့၍။ ဥပ္ပဇ္ဇ-မာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို တဒါရုံသည်။ ဇနကံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ပဌမ မဟာကုသိုလ်ဇောသို့။ အနုဗန္ဓတိနာမ၊ အစဉ်လိုက်သည်မည်၏။ [ပဌမကုသလေန တဒါရမ္မဏဿ ဥပ္ပတ္တိ စေ ဟောတိ။ ဝေသတိ။ တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။ လိုက်စေ။] ဒုတိယကုသလာဒိအနန္တရံ၊ ဒုတိယ မဟာကုသိုလ်ဇော အစရှိသည်တို့၏ အခြား မဲ့၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ လသော်။ ဇနကသဒိသံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သောကုသိုလ်နှင့် တူသော ကုသိုလ်ဇောနောက်သို့။ အနုဗန္ဓတိနာမ၊ မည်၏။ အကုသလာနန္တရံ၊ အကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဉ္စ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ကာမာဝစရ-တာယ၊ ကာမာဝစရ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဇနကသဒိသံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်နှင့် တူသော အကုသိုလ်၏နောက်သို့။ (အနုဗန္ဓတိနာမ) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကောဒသ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိ။ ဟေ။ တဒါရမ္မဏံ န ဂဏန္တိတိ၊ ကား။ တဒါ-ရမ္မဏဘာဝတာယ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏ-န္တိ၊ တဒါရမ္မဏံဟူ၍။ လဒ္ဓနာမာနိ၊ ရအပ်သော အသည်ရှိသော စိတ်တို့သည်။ တဒါရမ္မဏဘာဝံ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ကို။ န ဂဏန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။ တဒါရမ္မဏ-ဘာဝေန၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ နပ္ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထဝိ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ နာမဂေါတ္ထံ၊ နာမည်အနွယ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊

အနုဗန္ဓတိနာမ။ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ပဌမ မဟာကုသိုလ်သည် နှေးနှေး ဘဝကဖြစ်ခဲ့သော ပဌမမဟာကုသိုလ်ဖြစ်၍ ယခုမှဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ကိုပင် သဒိသု ပစာရအားဖြင့် “ဇနကံ၊ မိမိကိုဖြစ်စေသော ပဌမမဟာကုသိုလ်”ဟု ဆိုသည်။ ဇနကံ အနုဗန္ဓတိ နာမာတိ တံသဒိသေ တဗ္ဗောဟာရံ ကတွာ ဝုတ္တံ—အနု။

အာရုံပြု၍။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတေ၊ စောလသော်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုဇော၏ အာရုံကို။ တဿ ဇဝနဿ၊ ထိုဇော၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ န ဂဏန္တိ၊ မယူ နှင်ကုန်။ နာလမ္မန္တိ၊ အာရုံမပြုကုန်။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ရူပါရူပဓမ္မေတိ၊ ကား။ ရူပါရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ [အာရဗ္ဘ ဌ်စပ်။] ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ တဒါရုံမဖြစ်ခြင်းကို။ ဝတော၊ ဆုံးပြီး၍။ ဝါ၊ လျက်။ အဘိညာဉာဏံ အာရဗ္ဘာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသနံ၊ အထူးဆိုခြင်းသည်။ (အဘိညာဉာဏ်သည် ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပါဝစရ အရူပါ- ဝစရ ဓမ္မေအရတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ပါလျက် အထူးဆိုခြင်းသည်။) ပရိတ္တာဒိ အာ- ရမ္မဏတာယ၊ အဘိညာဉာဏ်က ကာမစသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမာဝစရသဒိသေသု စေဝ၊ ကာမာဝစရနှင့် အလားတူသော တရားတို့၌ လည်း။ တဒါရမ္မဏာနုပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ တဒါရုံ၏မဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။

မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ မဂ်သည်ကဲ့သို့။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာကြောင့်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ မဟာဗလာ စ၊ ကြီးသောအားလည်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတ တရားတို့၌။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ပဝတ္ထမာနေန၊ ဖြစ်လသော်။ သာနုဗန္ဓနေန၊ အစဉ်လိုက်သော တဒါရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသု၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို။ ပဋိက္ခိ- ဣ၊ ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရဗ္ဘာတိ ဧတေနော၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်ပင်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးပါလျက်။ သမ္မတ္တနိယတဓမ္မေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ပြခြင်းသည်။ [ဒဿနတ္ထံ ဌ်စပ်။] သမ္မတ္တ မိစ္ဆတ္တနိယတ ဓမ္မာနံ၊ သမ္မတ္တ- နိယတတရား၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့၏။ အညမညပဋိပက္ခာတိဗလဝဘာဝေန၊ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏အဖြစ်၊ အလွန်အားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဘာဝနာယ သိဒ္ဓါ။ ။ ဘာဝနာအရ ကုသိုလ်ဘာဝနာကို မယူရ။ အကုသိုလ် ဘာဝနာကို ယူရသည်။ အကုသိုလ်တရားတို့လည်း ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်လျှင် ကိလေသာ တွေကို တိုးပါးစေသောကြောင့် “ဘာဝနာ”အမည် ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် လောဘ သဟဂတိ၊ ဒေါသသဟဂတိ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ပြရာ၌ သမာဓိကို “အဝဋ္ဋိတိ၊ သက်ဝင်ရုံ တည်သောတရား ဟု၎င်း၊ အဝိသဟာရော၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကြသကဲ့သို့ မဖြစ် သောတရား ဟု၎င်း၊ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်သောတရား ဟု၎င်း” ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိ တော်၌ ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ဘာဝနာယာတိ အကုသလဘာဝနာယ သင်္ကလေသ ဝစ- နေန။ သင်္ကလေသ သမာဓာနေနာတိ အတ္ထော။—အနု။

တဒါရမ္မဏဿ၊ တဒါရုံ၏။ အဝတ္ထုဘာဝဏာနတ္ထံ၊ တည်ရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ [အညမညပဋိပက္ခဘာဝေါစ အတိဗလဝဘာဝေါစ တထာ။-မဓု။]

ဝေ၊ ဤသို့လျှင်၊ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝိညာဏပဝတ္တိံ၊ ဝိညာဏ၏ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတော၊ ပြပြီး၍။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ (ဝိညာဏပဝတ္တိံ၊ ကို။) ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ယံ ပန ဝုတ္တန္တိအာဒိံ၊ ကိ။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ကေန ကတ္တာတိ၊ ကား။ ကေန စိတ္တေန၊ အဘယ်စိတ်ဖြင့်။ ကသ္မိံဘဝေ၊ အဘယ်ဘဝ၌။ (“ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ”၌၊ ပံ။) ဧကေနဝိသတိ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊ ထိုဟူသည်။ တေနတေနစိတ္တေန၊ ထိုထို အဟေတုကဒ္ဒယအစရှိသောစိတ်နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။) ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏော၊ ၌။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ် တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေန တေန စိတ္တေန၊ ထိုထို အဟေတုကဒ္ဒယ အစရှိသောစိတ်ဖြင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထို အပါယ်စသော ဘုံဘဝ၌။ သာသာ ပဋိသန္ဓိ၊ ထိုသို့ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သ္မိ၊ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (“တတ္ထ အကုသလဝိပါကာယ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယာ အပါယေသု ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ”စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။) တဿာတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ (အနုရူပပဋိသန္ဓိနာမ ဌိစပ်။)

အာဂန္တဘိ၊ ကား။ အာဂတဝိယ၊ လာသကဲ့သို့။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ (ဥပဋ္ဌာတိ ဌိစပ်။) ဂေါပကသီဝလိတိ၊ ကား။ ရညော၊ မင်း၏။ ဟိတာရက္ခေ၊ စီးပူးဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဂေါပကကုလေ၊ ဂေါပက အမျိုး၌။ ဇာတော၊ မွေးဖွားသော။ သီဝလိနာမကော၊ သီဝလိ အမည်ရှိသူသည်။ (ကာရေသိဌိစပ်။)

ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတတ္ထာ၊ ကံအစရှိသောအာရုံကို အောက်မေ့ ကြောင်း ဗျာပါရမ္မကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မုဋ္ဌကာလကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို တွေ့တွေ့ဝေဝေ သေခါနီးအခါ၌။ အဗျာပါရေနော၊ အောက်မေ့ ဘို့ရန် ဗျာပါရ မရှိဘဲသာလျှင်။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနံ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတပါး ပါး၏ ထင်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတံ၊ ဟောတိ။)

ပိသိယမာနာယ၊ ကြိတ်ချေအပ်သော။ မဉ္ဇူကာယ၊ ယင်ကောင်ငယ်၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကာယဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကိ။ နာဝဇ္ဇေတိ၊ မလည်စေ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ယင်ငယ်သည်။ ဝိန္တိယမာနဿ၊ ကြံစည် အပ်ဆဲဖြစ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောအာရုံ၏။ အတ္တိကာယ၊ ရှိနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သ္မိ၊ ဧကစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ကာရဏံ၊

အကြောင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ တဒေတံ၊ ထို ကေစိဆရာတို့ဆိုအပ်သော အကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဘဝင်္ဂဝိသယတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ စိန္တိယမာနဿ၊ ကြံစည်အပ်ဆဲဖြစ်သော အာရုံ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အညစိတ္တ-ပွတ္တိကာလေ၊ အခြားသောစိတ်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနသေဝ၊ ဘဝင်ကို လည်စေခြင်း၏ပင်။ အသမ္ဘဝတောစ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

[သုဘပါးအကြောင်းကို ပယ်ပြီး၍ မိမိအကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ဣဒံ ပနေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယဒွါရ၏ ဘဝင်ကို ရှေးဦးစွာ မလည်စေရာ၌။ ဣဒံကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း။) အဿ၊ ထို သေခါနီးသတ္တဝါ၏။ တာနိ၊ ထို အာရုံတို့သည်။ တမိ သမယေ၊ ထို သေခါနီးအခါ၌။ ဩလမ္ဗန္တိ၊ တွဲရ၍ဆွဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ အဇ္ဈောလမ္ဗန္တိ၊ အလွန် တွဲရ၍ဆွဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ အဘိပ္ပလမ္ဗန္တိ၊ ရှေး၍ တွဲရ၍ဆွဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဇေနဝါရေသု၊ ဇောဝါရတို့သည်။ (အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဇောဝါရ ၃-မျိုးတို့သည်။) အပ္ပဝတ္တေသေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မိသာလျှင်။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတခုခု၏ ထင်ခြင်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ တိသု ဇေနဝါရေသု အပ္ပဝတ္တေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အနေကဇေနဝါရပွတ္တိယာ၊ တပါးမက များစွာသောဇောဝါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈောလမ္ဗနံ၊ အာရုံတို့၏လွန်စွာ တွဲရ၍ဆွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ အဘိပ္ပလမ္ဗနု၊ ရှေး၍ တွဲရ၍ဆွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တိသု ဇေနဝါရေသု အပ္ပဝတ္တေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ) တသွာ၊ ထိုကြောင့်။ ကာယ-ဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇေတွာ၊ ဘဝင်ကို မလည်စေမှု၍။ မနောဒွါရာ-ဝဇ္ဇနမေဝ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနသည်သာ။ ကမ္မာဒိအာလမ္ဗနံ၊ ကံ အစရှိသော တပါးပါးသော အာရုံရှိသော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ လည်စေ၏။

တသွာ။ပေ။ အာဝဇ္ဇေတိ။ ။ဤတသွာ၏ အနက်ကို “တိသု ဇေနဝါရေသု အပ္ပဝတ္တေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ” ဟူသော ရွှေဝါကျကို လှမ်းရှုစွဲရိုး ရှိသည်။ “တသွာ၊ ထိုသို့ ၃-ပါးသော ဇောဝါရတို့ မဖြစ်ကုန်မိသာလျှင် ကံအစရှိသော အာရုံတခုခု၏ ထင်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟု အနက်ပေးပါ။ အနု-ဋီကာ၌လည်း ထိုစကားကိုပင် ကော်ကချက်ချ၍ “တသွာတိ ယသွာ နေဇေနဝါရ-သေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန မရဏံ န သမ္ဘဝတိ၊ တသွာ” ဟု ဖွင့်သည်။

တတော၊ ထို မနောဒွါရဝီရိယံ နောက်၌။ ဖောဠဗ္ဗဿ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံ၏။
(လက်ရှိကံဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဖောဠဗ္ဗာရုံ၏။) ဗလဝတ္ထာ၊
အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ ကာယဝိညာဏဝီရိယံ၊ သည်း။
ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ သော။ ဖောဠဗ္ဗဗ္ဗ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံ၌။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမနောဒွါရံ။
ပုရိမဇဝနဝါရဂဟိတေသော၊ ရှေးဖြစ်သော ဇောဝါရသည် ယူအပ်ပြီးသည်
သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကာယဒွါရဝီရိယံ မဖြစ်မီ မနောဒွါရဇောဝါရဝီရိယံသည်
ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။) ကမ္မာဒိသု၊ ကံအစရှိသော အာရုံတို့၌။
ဝါ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့တွင် တပါးပါး၌။ ကမေနေ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ မနော-
ဒွါရဇဝနံ၊ မနောဒွါရဇောသည်။ ဇဝိတု၊ စောပြီး၍။ ဝါ၊ စောပြီးခြင်း
ကြောင့်။ မူလဘဝင်္ဂသင်္ခါတံ (ဝါ)၊ မူလဘဝင်္ဂဟု ဆိုအပ်သည့်မူလည်းဖြစ်
သော။ (မူလပဋိစ္စန္ဒနှင့်တူသော ဝိပါကိစိတ်က တဒါရုံကိစ္စတပ်လျှင် “ မူလ
ဘဝင် ” ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်ဖြစ်သော။) အာဂန္တုကဘဝင်္ဂသင်္ခါကံ ဝါ၊
အာဂန္တုကဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ [ထို ဘဝမူလဘဝင်နှင့်
မတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင် ဟု ဆိုသည်။] တဒါရုဗ္ဗဏံ၊ တဒါရုံ
ဖြစ်သော။ ဘဝင်္ဂံ၊ သည်၊ ဩဘရတိ၊ သက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒါရုဗ္ဗဏာ-
ဘာဝေ၊ တဒါရုံ၏မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော။) ဘဝင်္ဂမေဝ၊ ဘဝင်သည်သာ။
(ဩဘရတိ၊ သက်၏။)

တေသ္မိံ ဌာနေ ကာလံ ကဏေတီတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော
၌စပ်)။ တဒါရုဗ္ဗဏာနန္တရေန၊ တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊
ဖြင့်။ (စတတိ၊ ရွေ့လျော၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တဒါရုဗ္ဗဏာဘာဝေ၊ တဒါရုံ၏
မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော။) ဘဝင်္ဂသင်္ခါတေနေဝ၊ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊ စတတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။
(“ ဘဝင်္ဂသင်္ခါတေန စုတိစိတ္တေန စတတိ ” ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ဘဝင်္ဂ-
မေဝ၊ သည်ပင်။ စုတိစိတ္တံဟုတွာ၊ စုတိစိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ ဣမ၊ ဤ။ လဟကမရဏကို ပြရာ၌။ ဘဝင်္ဂန္တိ၊
ဘဝင်ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (“ ဣဒိ ကာရဏံ သိယာ ”
ဟု ပြန်လှည့်ပါ။)

မနောဒွါရဝီရိယယော၊ မနောဒွါရ၏ အာရုံဖြစ်သော ကံအစရှိသော အာရုံ
သည်။ လဟကော၊ လျှင်မြန်၏။ (လျှင်မြန်သော ထင်ခြင်းရှိ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။
လဟကပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ လျှင်မြန်သော ထင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ အရူပဓမ္မာနံ။ ပေ၊
လဟကောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မဿ၊ နာမ်တရား
ဖြစ်သော။ မနောဒွါရဿ၊ ၏။ ဝီရိယယော၊ အာရုံသည်။ လဟကပစ္စုပ္ပန္နာနော၊
လျှင်မြန်သော ထင်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၈၊ ဆက်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော။ (ဝိသယေ ဌိစပ်။) ရူပဓမ္မဿ၊ ရုပ်တရား ဖြစ်သော။ ကာယဒွါရဿ၊ ၏။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ (လက်ရှိက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အားကြီးသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။) အပ္ပဝတ္တိတွာ၊ စိတ်မဖြစ်သေး မှု၌။ မနောဒွါရဝိသယေ၊ မနောဒွါရ၏ အာရုံဖြစ်သော။ ကမ္မာဒိမိ၊ ကံ အစ ရှိသော အာရုံတစ်ခု၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိဿနေန၊ စိတ်၏ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ လဟုက- တာ၊ လျင်မြန်သည်၏အဖြစ်ကို။ (လျင်မြန်စွာ ထင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။) ဒီပိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၉၊ တနည်း။ ရူပါနံ၊ စက္ခု အစရှိသောရုပ်တို့၏။ ဝိသယဘာဝေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။ အရူပဓမ္မာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ယေသံ၊ အကြင် နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ မုချအားဖြင့် ရှိ၏။ တံ ဒဿနတ္ထမေဝ၊ ထို မုချ အားဖြင့် အာရုံရှိသော နာမ်တရားတို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ (ဟောတံ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ လဟုကမ္မာဒိသု၊ လျင်မြန်သောကံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိတော၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ လဟုကဟာဏိယတာ၊ လျင်စွာ ယူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ လဟုကတာ၊ လဟုက၏အဖြစ် မည်၏ [“အာရုံက အထူးမြန်သည် မဟုတ်၊ ထိုအာရုံကို ယူနိုင်သောစိတ်ဖြစ်ခြင်းက အထူးမြန်သောကြောင့် အာရုံကို “လဟုက”ဟု ဆိုပါသည်” ဟူလို။]

ရူပါနံ ဝိသယဘာဝေပိ ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝိသယာ ဘာဝေပိ” ဟု ရှိသော် လည်း အနုရုကာ၌ “ရူပါနန္တိ စက္ခုဒိ ရူပဓမ္မာနံ။ ဝိသယ ဘာဝေပိတိ ရူပါယတနာဒိ- ဝိသယသဗ္ဗာဝေပိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်ပါ သော်လည်း”ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိသယဘာဝေပိ”ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။ “စက္ခု စသော ရုပ်တရားတို့မှာ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိပါသော်လည်း” ဟူလို။

အရူပဓမ္မာနန္တိ ဝစနံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အရူပဓမ္မာနံ ဝိသယော နာမ” ဟု အရူပဓမ္မာနံဟူသော ဝိသယသနသန္တိစကားကို ဆိုထား၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် အဘယ် အကျိုးငှါနည်းဟု မေးတွယ်ရှိသောကြောင့် “ယေသံ ။ ပေ။ တံ ဒဿနတ္ထမေဝ” ဟု မိန့်သည်။ စက္ခု စသော ရုပ်တရားတို့မှာ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း အနာရပ္ပကတရားဖြစ်သောကြောင့် မုချ အရှိမဟုတ်။ မြင်တတ်သော ဌာနဝက္ခုဝိညာဏ်ကို သောက်၍ ဌာနုပစာရအားဖြင့် “အာရုံရှိသည်”ဟု ဆိုရသည်။ ဤ “အရူပတရား တို့၏ အာရုံ”ဟု ဆိုရာ၌ကား မုချဖြစ်သော အာရုံတည်း။ ထို့ကြောင့် “ယေသံ။ ပေ။ တံ ဒဿနတ္ထမေဝ”ဟု မိန့်သည်။ “မုချအားဖြင့် အာရုံရှိသော နာမ်တရားများ” ဟူလို။

ကမ္မာဒိနံ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့၏။ ဘူမိစိတ္တုပ္ပါဒါဒိ ဝသေန၊ ဘုံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ပဘေဒေါ၊ အပြားသည်။ အနန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခေပတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဒိ ကိလေသေ-
 သ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ အနုပစ္စိန္နန္တေ၊ မင်ဖြင့် မပြတ်အပ်ကုန်မိသာလျှင်။ ကမ္မာဒိနောံ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံ၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တဉ္စ၊ ထိုကံ အစရှိသောအာရုံကိုလည်း။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ စိတ္တသန္တာနဿ၊ စိတ်အစဉ်၏။ ဘဝန္တရနိဗ္ဗုပ္ပေါဏပဗ္ဗာရတ၊ ဘဝတပါး၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်၊ ကိုင်းသည်၏အဖြစ်၊ ရှိုင်းသည်၏အဖြစ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပစ္စိန္န ကိလေသဗလ ဝိနာမိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ သန္တာနေ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ ဝိနာမိတေ၊ ညွတ်စေအပ်ပြီးသော်။ တဒေကဒေသဘူတံ၊ ထို စိတ်အစဉ်၏ တစိတ်တဒေသဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ-
 စိတ္တဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝိနာမိတမေ၊ ညွတ်စေအပ်သည်သာ။

ဘူမိ စိတ္တုပ္ပါဒါဒိဝသေန။ ။ဘူမိစိတ္တုပ္ပါဒါဒိဝသေနာတိ ဣဒံ ကမ္မံ သန္တာယ ဝုတ္တံ။ ကမ္မ နိမိတ္တဿပိ ဝသေန လဗ္ဗတေဝ။ တဿ ဓဉ္စာရမ္ပဏဘာဝတော (အာရုံ ၆-ပါးရှိသောကြောင့် ကမ္မနိမိတ်အတွက်လည်း ဘူမိဘော ရနိုင်၏။) ဂတိနိမိတ္တဿ ပန ပဘေဒေါ နီလာဒိကောယေဝ (ဂတိနိမိတ်အပြားကား နီလ ပိတ လောဟိတ အစ ရှိသော အဆင်းအပြား သာတည်း။) —အနု။ [ဂတိနိမိတ်ကို “ရွှပါရုံ တမျိုးသာ”ဟု ဆိုသော်လည်း “သဒ္ဓ ဂန္ဓစသော အာရုံများလည်း ရနိုင်၏”ဟု ယူကြသေးသည်။]

သန္တာနေဟိ။ပေ။ဟောတိ။ ။သေခါနီး၌ ကံစသော အာရုံတခု ထင်လာသော အခါ ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ သေခါနီး စိတ်အစဉ်သည် ‘လာမည့်ဘဝ၌ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်း၍ နေ၏။ ဥပမာ—ခရီးသွားစရာရှိ၍ ပြင်ဆင်နေပါသော်လည်း စိတ်အစဉ် သည် ထူးရမည့်ခရီးသို့ ညွတ်၍နေသကဲ့သို့တည်း။ စိတ်အစဉ်တတန်းလုံး ဘဝသစ်သို့ ညွတ်၍နေလျှင် ထို စိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော ပဋိသန္ဓေ စိတ်ကိုလည်း ဘဝအသစ်၌ ညွတ်စေအပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့၏။ မှန်၏—စိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို မညွတ်စေဘဲ စိတ်အစဉ် တစဉ်လုံး ညွတ်စေရာမှရောက်နိုင်။

သင်္ကပ္ပိအံ—ဝိနာမိတ (ညွတ်စေအပ်) ဟူရာ၌ ဘဝကို တောင့်တသော တဏှာက ထိုသို့ညွတ်စေလောက်အောင် ပြင်ဆင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ မှန်၏—ပုထုဇှိ သေကုတို့၏ အကြင် စိတ်အစဉ်၌ ပုညာတိသင်္ခါရသော စေတနာကဲ့သို့ ဘဝကို တောင့်တတတ်သောတဏှာဖြင့် ထိုမှမ်းမူသည်လည်း မပြတ်မစဲ ရှိနေသေး၏။ ထိုစိတ် အစဉ်၌သာ ဘဝတပါး၌ သကျှိုဝင်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်၏။ ထိုစိတ်သည် ထိုဘဝ သစ်၌ ဖြစ်လသော် ထိုတဏှာသည် ညွတ်စေအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “အနု-
 ပစ္စိန္န ကိလေသဗလ ဝိနာမိတ”ဟု ဆိုသည်။—အနု။

ဟောတိ။ ခဏ္ဍ။ စ၊ ဆက်။ ဧကေသေ ဝိနာမိတတာဝေန၊ တစိတ်တဒေသကို ညွတ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ သန္တာနဝိနာမိတတာ၊ စိတ်အစဉ် တတန်းလုံး၏ ညွတ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ ဟောတိ။ ဟိ (ယသ္မာ)” ဟု ပေး၍ “ဣတိ ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိတို့၌။ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိ- နိဒ္ဓာယ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိသို့ ညွတ်သော။ စုတိယာ၊ စုတိ၏။ ပုရိမဇဝနာနိ၊ ရှေးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓဇောတို့သည်။ အကုသလာနိ၊ အကုသိုလ်တို့တည်း။ ဣတုဗ္ဗယစ၊ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိနိဒ္ဓိ စုတိမှ တပါးသော သုဂတိ ပဋိသန္ဓိနိဒ္ဓိ စုတိ၏ ကား။ ပုရိမဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိစ္စိနန္တိ၊ ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။

[ထို အဆုံးအဖြတ်၏ အာဂုံသာဓကကို ပြလိုသောကြောင့် “နိမိတ္တသာဒ- ဂဓိတံ” စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိမိတ္တသာဒဂဓိတံ ဝါ၊ မိန်းမဟုတ်၊ ယောက်ျားဟုတ်၊ သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပုံသဏ္ဌာန် နိမိတ် ကြီးကို သာယာတတ်သောတဏှာဖြင့် မက်မောသည်မှလည်း ဖြစ်သော။ အနု- ဗျဉ္ဇနသာဒဂဓိတံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို လင်ရှားအောင်ပြုတတ်သော လက်ခြေ သဏ္ဌာန် စကားပြောဟန် ပြုံးရယ်ဟန်စသော နိမိတ်ငယ်ကို သာယာတတ်သော တဏှာဖြင့် မက်မောသည်မှလည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ မရဏာသန္ဓဇော ဝိညာဏ် သည်။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်လသော်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မိံ၊ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ စေ၊ ကရောတိ၊ အကယ်၍ ပြုအံ့။ (ဝေသတိ)။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဒွိန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဂတိနံ၊ တို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ နိရယံ ဝါ၊ နိရယဂတိမှလည်းဖြစ်သော။ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းစုရာမှလည်းဖြစ်သော။ ဂတိံ၊ ဂတိသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ဒို့နံ ဂတိနံ အညတရံ။ ။ ဤ သဋ္ဌာယတနသံယုတ်၊ သမုစ္ဆဝဂ်၊ အာဒိတ္တပရိယာယ သုတ်တော်ဝယ် “မရဏာသန္ဓဇော၌ သာယာသွယ်ကောင်းသောအာရုံများ (လောဘ- ဆိုင်ရာ) ကင်နေလျှင် ကေနံမုချ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ဂတိ ၂-ပါးတွင် တပါးပါး၌ ဖြစ်ရ မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် ပေတဂတိ၌လည်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို သိပါ။ အာပတ်နှင့် တကွ သေသောရဟန်း (စစ်နှင့် တကွ သေသော သားစကေ) များလည်း သေလျှင် ထိုသာပတ် ငင်လာလျှင် ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို “သာပတ္တိဇာတာဘိက္ခုပ နိရယံ ဝါ ဝေဒိ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာသန္တံ၊ နီးကပ်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဇောသည်။ ဒုက္ခတိယံ၊ ခွဲ။ (ပဋိသန္ဓိယာ ဥပနိဿယော ဟောတိ။) ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်ဇောသည်လည်း။ သုဂတိယံ၊ ခွဲ။ ပဋိသန္ဓိယာ ဥပနိဿယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရာဂါဒိဟေတုတူတံ ဟိနမာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူသော စကားဖြင့်။ အကုသလ-
ဝိပါကဏ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်သော။ အနိဋ္ဌာ-
ရမ္မဏံ၊ အနိဋ္ဌအာရုံကို။ အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ တမ္ပိ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော ထို အနိဋ္ဌအာရုံသည်လည်း။ သင်္ကပ္ပဝသေန၊ ကြံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
ရာဂဿပိ၊ ၏လည်း။ ဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
၏။ [“ကသ္မာ၊ အကုသလဝိပါကဏ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။ ဟိ
(ယသ္မာ) တမ္ပိ၊ ပေ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အကုသလဝိပါကဏ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ
ဝိညာယတိ” ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အကုသလဝိပါက ဇနကကမ္မ သဟဇာတာနံ၊ အကုသလ-
ဝိပါကကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံနှင့်တကွဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ပဋိ-
သန္ဓေအကျိုးကိုပေးတတ်သော အတိတ်ကံနှင့်တကွမူလည်းဖြစ်ကုန်သော။) တ-
သဒိသာသန္ဓတိ ဇဝန စေတနာ သဟဇာတာနဉ္စ၊ ထိုအကုသလဝိပါကကို
ဖြစ်စေတတ်သော ကံနှင့်တကွသော မရဏာသန္ဓတိ၏ ဇောစေတနာနှင့် တကွ
ဖြစ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (မရဏာသန္ဓဝီတိအတွင်း၌ ဖြစ်သော ဇော
စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။) [ထိုစေတနာတို့က အကုသိုလ်
ကံနှင့် ဖြစ်ခြင်းလည်းတူ အာရုံ ကမ္မနိမိတ်ချင်းလည်း တူသောကြောင့် “တ-
သဒိသ” ဟု ဆိုသည်။] ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ဟေတုဘာဝေါ ဝေ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟိနတာ၊ ဟိနအဖြစ် မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအာရုံသည်။
ပစ္စာနုတာပဇနကကမ္မာနံ၊ နောင်တဖန် ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော
အကုသိုလ်ကံတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အဖြစ်ဖြင့်။
အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိထိုက်သော။ အကုသလဝိပါကဏ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။
ဘဝေယျ၊ ၏။ စ၊ လက္ခဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အညတ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်
အဓိပ္ပါယ်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယမာနေ။)
ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌအာရုံ၌။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ အကုသလကမ္မဿ၊ ၏။

သင်္ကပ္ပဝသေန။ ။ ဣဋ္ဌဟူရာ၌ သဘာဝဣဋ္ဌ အစစ်အမှန် ဣဋ္ဌာရုံလည်း ရှိ၏။
ပရိကပ္ပဣဋ္ဌ ကြစည်အပ်သော ဣဋ္ဌာရုံလည်း ရှိ၏။ ထို ပရိကပ္ပဣဋ္ဌဟူသည် အနိဋ္ဌာရုံ
ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တမ္ပိ ဟိ သင်္ကပ္ပဝသေန။ ပေ။ ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။ ခွေးမသည်
ခွေးသတ္တဝါတို့၏ ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဝိပါကော၊ သည်။ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္ပဏော၊ ကမ္မနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ၊ ဣဒ္ဓာရမ္ပဏေ။ ပေ။ န ဘဝေယျ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကော၊ သည်။ ဣဒ္ဓာရမ္ပဏော၊ ဣဒ္ဓအာရုံရှိသည်။ ဘဝိတုံ၊ ငါ။ န အရဟတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒ္ဓာရမ္ပဏေ ။ပေ။ န ဘဝေယျ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ ပဉ္စဒါရေ၊ မရဏာသန္တ ပဉ္စဒါရဉ္စ။ အာပါတံ၊ ရွှေ့ကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်သော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကမ္မနိမိတ်ကို။ အာသန္တကတ ကမ္မာရမ္ပဏ သန္တတိယံ၊ သေခါနီးကာလ၌ ပြုအပ်သော ကံ၏ အာရုံအစဉ်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း။ (သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုဆိုသည်။) တံသဒိ- သဉ္စ၊ ထို ကမ္မနိမိတ်အာရုံနှင့် အလားတူ၏ဟူ၍၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ၊ မှတ်ထိုက်၏။

[ပဉ္စဒါရမရဏာသန္တလောဝိတိ၏ အာရုံကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဒိသ ကမ္မနိမိတ်ဟု မယူဘဲ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မုချကမ္မနိမိတ်ဟုယူလျှင် အဘယ် အပြစ် ရှိပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အညဏာ” စသည် မိန့်။] အညဏာ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (မရဏာသန္တလောဝိတိ၏အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း၊ သဒိသပစာဟု၎င်း မှတ်ထိုက်၏ဟူသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော

ပဉ္စဒါရေ ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ ။ ။ မနောဒါရဉ္စ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်ထင်ပုံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ပဉ္စဒါရဉ္စ ကမ္မနိမိတ်ထင်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဉ္စဒါရေ” စသည်ကို မိန့်။ စက္ခု စသော ငါးဒါရဉ္စ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ် တမျိုးသာ ထင်နိုင်၏ ဟု ယူဆသောကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ကမ္မနိမိတ္တ (ကံ၏အာရုံ) ဟုဆို၍ ပဉ္စဒါရမရဏာ- သန္တဝိတိ၏ ရှေ့အနီးအပါး၌ ြစ်သော မနောဒါရဝိတိ၌ ပါသော စေတနာကို “ကံ” ဟု ခေါ်၍ ထိုကံ၏အာရုံကို “ကမ္မနိမိတ်” ဟု ခေါ်သည်။ ထို ကမ္မနိမိတ်သည် ထရာ မိဘ တို့က ယူဆောင်၍ ပြုအပ်သော ပန်းစသော အာရုံဖြစ်လျှင် စက္ခုဒါရမရဏာသန္တလော ဝိတိဖြစ်ရာအခါ၌လည်း ထင်ရှားရှိဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ပင် ဖြစ်၏။ ရှေ့ မနောဒါရဝိတိ၏ အာရုံ အစဉ်၌ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသောကြောင့် ထို စက္ခုဒါရဝိတိ၏ အာရုံကို “အာသန္တကတ ကမ္မာ- ရမ္ပဏ သန္တတိယံ ဥပ္ပန္နံ” ဟု၎င်း၊ မနောဒါရလောဝိတိ၏ ကမ္မနိမိတ်နှင့် မရဏာသန္တ စက္ခုဒါရလောဝိတိ၏ အာရုံသည် ပန်းစသော အာရုံချင်းတူသောကြောင့် “တံသဒိသဉ္စ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစကားအရ မရဏာသန္တ ပဉ္စဒါရလောဝိတိ ဖြစ်ရာ၌ ထိုဝိတိ၏ အာရုံသည် မုချ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ် မဟုတ်၊ ရှေး ကမ္မနိမိတ်၏ အစဉ်၌ ဖြစ်သောကြောင့် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ထို ကမ္မနိမိတ်နှင့် တထပ်တည်း တူသောကြောင့် သဒိသပစာ လည်းဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟု မှတ်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း— ပဉ္စဒါရလော စေတနာတို့က ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင် ကံအထ မမြောက်သည့် အတွက် ထို ပဉ္စ ဒါရလော၏အာရုံကို မုချအားဖြင့် “ကမ္မနိမိတ်” ဟု မခေါ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

ဧကပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ မုချကမ္မနိမိတ်ဟူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။) (အတ္တေ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂယမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) တဒေဝ၊ ထို မရဏာသန္ဓေဟူသောသည်ပင်။ ပဋိသန္ဓိအာရမ္မဏပဋ္ဌာပကံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ထင်စေတတ်သည်၎င်း။ တဒေဝ၊ ထိုမရဏာသန္ဓေဟူသောသည်ပင်။ ပဋိသန္ဓိဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၎င်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [ထိုဆိုးအပ် ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကိုမယူဘဲ ပဉ္စဒွါရမရဏာသန္ဓေ၏ အာရုံကို ဧကပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော မုချကမ္မနိမိတ် ဟု ယူလျှင် ထို ပဉ္စဒွါရိကမရဏာသန္ဓေဟူသောသည်ပင် နောက်ဘဝအတွက် ပဋိသန္ဓေအသစ်၏ အာရုံကိုလည်း ထင်စေတတ်၊ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုလည်း ပေးတတ်သော ကံ အထမြောက်သော စေတနာသာ ဖြစ်စရာ ရှိသည်—ဟူလို။]

စ၊ ဆက်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ဥပစာရဘူတာနိဝိယ၊ အနီးဥပစာ ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ တယာ၊ သင်ပဋိသန္ဓေသည်။ တေသ္မိ၊ ဤအာရုံ ၌။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရမည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ အား။ (ပဋိသန္ဓေ စိတ် စေတသိက်အား။) ဝါ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။ အနုပ္ပါဒေန္တာနိ ဝိယစ၊ လျော်စွာ ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ အပ်နှင်းကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ (ဟုတွာ)ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စုတိအာသန္တာနိ၊ စုတိ၏အနီးဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ မရဏာသန္ဓေဟူသည်။ ပဋိသန္ဓိဇနကာနိ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင် ကုန်သည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ [“မရဏာသန္ဓေဟူသည် ပဋိသန္ဓေ ကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော ဇောများမဖြစ်ရာ” ဟူသောစကားအရ သာကေပြုလို၍ “ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။] ဟိ၊ မှန်။ ကတတ္တာ ဥပစိတ- တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဍ၊ အဗျာကတဝိပါက၊ ကုသလဝိပါက ပဉ္စဝိညာဏ အခန်း၌ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။)

န စ ။ မေ။ ဝုတ္တံ။ ။ ထိုမရဏာသန္ဓေပဉ္စဒွါရိက ဇောစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ထင်စေတတ်သော ဇောလည်း ဖြစ်နိုင်၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးတတ်သော ဇောလည်းဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်လောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “နစ” စသည်ကိုမိန့်။ ဤဘဝ မရဏာသန္ဓေဟူသည် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်သော ကြောင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပစာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ “အသင်ပဋိသန္ဓေသည် ဤ အာရုံ၌ ဖြစ်ရမည်” ဟု ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စုတေခါနီးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓေဟူသည် ပဉ္စဒွါရိကဇောပင် ဖြစ်စေ၊ မနောဒွါရိကဇောပင် ဖြစ်စေ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဘာကြောင့်နည်း— “ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ စက္ခုဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် ဥပစိတဖြစ်သော ကံသည်သာ အထပ်ထပ် ဆည်းပူးအပ်သော ကံဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော ကြောင့်တည်း။

စ၊ ဆက်။ တဒါ၊ ထို မရဏာသန္တအခါ၌။ တံသမာနဝိထိယံ ဝိယ၊ ထို ပဋိ-
သန္တနှင့် တူမျှသော တဝိထိတည်းကဲ့သို့။ ပဝတ္ထမာနာနိ၊ ဖြစ်ရသော မရဏာ-
သန္တဇောတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ကတူပစိတာ-
နိ၊ ပြုအပ်ပြီး ဆည်းပူးအပ်ပြီးတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်ရာအုန်းနည်း။ (“န
သိယျ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ”ဟူလို)။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ တဒါ၊ ထို မရဏာ-
သန္တအခါ၌။ အဿာဒိတာနိ၊ လွန်စွာ သာယာအပ်ကုန်သည်။ န(သိယံ)၊ မဖြစ်
ကုန်ရာ။ စ၊ ဆက်။ လောကီယာနိ၊ လောကီဇောတို့သည်။ လောကုတ္တရာနိ ဝိယ၊
လောကုတ္တရာဇောတို့ကဲ့သို့။ (မဂ်ဇောတို့ကဲ့သို့)။ သမာနဝိထိယောနိ၊ တူသော
ဝိထိ၌ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (တဝိထိတည်း၌ အကျိုးပေးနိုင်ကုန်သည်။) န
ဟောန္တိ၊ ကုန်။

အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေဝါ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌သော်လည်း။ ဒုက္ခ-
ဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ တံ ပါပကမ္မံ၊ ထို မကောင်းမှု
ကံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ အဿ၊ ထို သတ္တဝါသည်။
ပစ္စာဝါ၊ နောက်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သော်လည်း။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ သော။
တံ ပါပကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါသည်။
မရဏကာလေဝါ၊ သေခါနီးအခါ၌သော်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။
ဝါ၊ ကို။ သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီးသည်။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလောက်အောင်
စွမ်းနိုင်သည်။ သမာဒိန္ဒ္ဓါ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီးသည်။ [သမတ္တာထံ ပရိပုဏ္ဏာ။

တဒါပပေသိသံ။ “မရဏာသန္တဇောဝိထိ အခိုက်၌ ကတ-ဥပစိက ကံ မဖြစ်
နိုင်ပါသလော”ဟု မေးဘူးသို့သောကြောင့် “တဒါ ပပေ သိယံ”ဟု မိန့်သည်။ ထို
မရဏာသန္တဝိထိ၌ ဖြစ်သောဇောတို့သည် ထိုပဋိသန္ဓေနှင့် တပိထိကဲ့သို့ (တဆက်တည်း)
ဖြစ်နေရကား အဘယ်မှာ ထိုဇောတို့သည် (ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာနှင့် ညီအောင်
ကတကံ ဥပပိတကံများ ဖြစ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ “တဝိထိမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကတကံ
ဥပပိတကံများ မဖြစ်နိုင်ပါ”ဟူလို။ [“ကတ”ဟူရာ၌ ဥပစိတနှင့် တွဲနေသောကြောင့်
အထပ်ထပ်ပြုအပ်ပြီးဖြစ်မှ “ကတ”အမည် ရနိုင်သည်။ ဥပပိတဟူသည်ကား အထပ်ထပ်
ဆည်းပူးအပ်သောကံတည်း။]

န ဝ အဿာဒိတာနိ တဒါ။ ။လောကိကံတို့ အကျိုးပေးရာ၌ ထင်လာသော
အာရုံကို တဏှာဖြင့် သာယာမှ- အကျိုးပေးနိုင်သည်။ “နိမိတ္တဿာဒဂဓိတံဝါ ဘိက္ခဝေ
ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ” စသည်ကို ဇောကံပါ။ ပဉ္စဒါရဝိထိ အခိုက်အတံ့၌
ထိုကဲ့သို့ သးယာနိုင်မည်လည်း မဟုတ်။

န ဝ လောကီယာနိ။ ။လောကုတ္တရာဇောတို့သည် မဂ္ဂဝိထိနှင့် တူမျှသော ဝိထိ
မှာပင် ဖိုလ်ဇောအကျိုးကို ပေးသကဲ့သို့ လောကီဇောတို့သည် ထိုသို့ တးသားဝိထိ၌
အကျိုး ပေးနိုင်သော ဇောများလည်း မဟုတ်ကြ။

ပရိယတ္တာဝါ။—အနု။] ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကာယသ၊ ဇာတိ။ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ခွံ။ အပါယံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ နိရယံ၊ ခွံ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဇာတိ။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိတော်၌။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိတော်၌။) မရဏကာလေ၊ ခွံ။ သမတ္တာယ၊ သော။ သမာဒိန္နာယ၊ သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်၎င်း။ သဟဇာတစေတနာယ၊ တကွဖြစ်သော စေတနာ၏။ ပဋိသန္ဓိဒါနံ၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးခြင်းကို။ ဂုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဒုဗ္ဗလေဟိ၊ အားမရှိကုန်သော။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇဝနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သမတ္တာ၊ သည်။ သမာဒိန္နာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

စ၊ သာဓကကား။ သဗ္ဗမ္ဘိ ဟေတိ။—ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဂက္ခတိ၊ ဣံ့။ [ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗမ္ဘိ၊ သော။ ကုသလာကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနနာဒိစာနပရိယောသာ-
နံ၊ ကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မကို သိခြင်းအစရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိအဆုံးရှိသော။
တေ ကိစ္စံ၊ သည်။ မနောဒွါရိကစိတ္တေနဝ၊ မနောဒွါရိကဇောစိတ် ဖြင့်သာ။
ဟောတိ။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကေန၊ ဖြင့်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗဿပိ၊ အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်သော။ တေဿ ကိစ္စဿ၊ ကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မကို သိခြင်းအစ စုတိ
အဆုံးရှိသော ဤကိစ္စကို။ ကရဏေ၊ ပြုခြင်း၌။ သဟဇဝနကာနိ၊ ဇောနှင့်တကွ
ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိထိစိတ်တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ပယ်မြစ်အပ်
ကုန်ပြီ။]

ပုဗ္ဗေဝါဿ၊ ပေ။ ဥပပဇ္ဇတိ။ ။ ဤသုတ်သည် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂ
သုတ်တည်း။ ထိုသုတ်၌ သေခါနီးကာလဝယ် အပြည့်အစုံ ကောင်းစွာယူအပ်ပြီးသော
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သို့မဟုတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော စေတနာက ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးပုံကို
ဟောတော်မူထား၏။ ဒုဗ္ဗလဖြစ်သော ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုဖြစ်စေ အပြည့်အစုံ မယူနိုင်ကြ။ [ပုဗ္ဗေတိ အတိတဘဝေ။ ပစ္စာတိ ပစ္စုပ္ပန္န-
ဘဝေ။ မရဏကာလေတိ မရဏသန္နဇဝနကာလေ။—မဇု။]

ဂက္ခတိ စ။ ။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့၏ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ
ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဆောက်တည်နိုင်ပုံကို သာဓကပြလို၍ “ဂက္ခတိ” စသည်ကို မိန့်။ ဤ
ပါဠိသည် ဤဉာဏဝိဘင်္ဂ ကေနိဒ္ဓေသကို ထောက်ပြသော သာဓကတည်း။ ထို အဋ္ဌ-
ကထာ၌ “န ကိန္တိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ ဝေ ဂုတ္တံ ကေမ္မိ ကုသလံ
ဝါ အကုသလံ ဝါ န ပဋိဝိဇာနာတိ”ကို အစပြု၍ “န ဘဝတော ဝတ” တိုင်အောင်
ပြထား၏။ ထိုသို့ပြပြီးလျှင် “သဗ္ဗမ္ဘိ၊ ပေ။ ကိစ္စံ မနောဒွါရိကစိတ္တေနဝ ဟောတိ။ န ပဉ္စ-
ဒ္ဓါရိကေန” ဝသည့်ဖြင့် ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောဝိထိ၏ ထို အလုံးစုံသောကိစ္စကို ပြခြင်း၌ မစွမ်း
နိုင်ပုံကို ဆိုထားသည်။

ဟိ၊ မုနိ၊ တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌကထာ၌။ န ကိဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ၊ ကား။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ကေမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကုသလံဝါ၊ ကုသိုလ်ကို၎င်း။ အကုသလံဝါ၊ အကုသိုလ်ကို၎င်း။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ယေသံ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၏။ ပဋိဝိဘာဝနပ္ပဝတ္တိယာ၊ တဖန် ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သုခံဝါ၊ သုခသည်သော်၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခသည်သော်၎င်း။ အန္တေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ ဟေသံ၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ သာ ပဝတ္တိ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းကို။ ပဉ္စဒါရေ၊ ပဉ္စဒါရ၌။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ ကုသလာကုသလကမ္မသမာဒါနဉ္စ၊ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့မျှအပ်သည်သာ။ (ပဉ္စဒါရဇော၌ ပယ်အပ်သည်သာ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ တဒါရမ္မဏာနန္တရံ၊ (ပဉ္စဒါရ မရဏသန္တဝိတိဝယ်) တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌။ စဝနံ၊ စုတိသည်၎င်း။ တဒနန္တရာ၊ ထိုစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိစ၊ ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ မနောဒွါရိကာဝေ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဝေဖြင့် ပဉ္စဒါရိကကို ကန့်။] သဟဇဝနက ဝိတိစိတ္တေ၊ ဇောနင့်တကွဖြစ်သော ဝိတိစိတ်၌။ န ပရိယာပန္နာ၊ အကျုံးမဝင်။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤ အလိုဖြင့်။ ဣစ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံကိုပြရာ၌။ ပဉ္စဒါရိက-တဒါရမ္မဏာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒါရ၌ဖြစ်သော တဒါရုံ၏အခြားမဲ့၌။ စုတိ၊ စုတိကို၎င်း။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစုတိ၏အခြားမဲ့၌။ ပဋိသန္တိစ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေနဖြင့် “မနောဒွါရိကဇဝန” အရ မနောဒွါရိကအစစ်မဟုတ်၊ ဒွါရဝိမုတ်သာဟု ပြသည်။]

ယေသံ ပဋိဝိဘာဝနပ္ပဝတ္တိယာ။ ။ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဉာဏဝိဘင်္ဂ အဋ္ဌကထာစကားကို အကျယ်ဖွင့်ပြလို၍ “ယေသံ” စသည်ကို မိန့်၊ ယေသန္တိ ကုသလာ-ကုသလာနံ၊ ပဋိဝိဘာဝနပ္ပဝတ္တိယာတိ ပဋိဇာနန သဒါတာယ ဟေတုတူတာယ၊ သုခံဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အန္တေတိတိ ပဒေန ယတော ပစ္စုပ္ပန္နံ ပဋိသန္တိံ နိဒ္ဒေသေတိ၊ သာ ပဝတ္တိတိ ပဋိဝိဇာနနပဝတ္တိ။—မဓု။ တာဒိသမေဝတိ ကုသလာကုသလဓမ္မ ပဋိဝိဇာနန သဒိသမေဝ။—အဓု။ “ပဉ္စဒါရ၌ ကုသလာကုသလ ပဋိဝိဇာနနကို ပယ်သကဲ့သို့ ကုသလာ-ကုသလ ကမ္မသမာဒါနကိုလည်း ပယ်အပ်သည်သာ” ဟူလို။

တဒါရမ္မဏာနန္တရံ ပန။ ။ယဒိ ပဉ္စဒါရေ ယထာဝုတ္တကိစ္စသ ကရဏေ သဟ ဇဝန-ကာနိ ဝိတိစိတ္တာနိ ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ကထံ တတ္ထ (ထို ပဉ္စဒါရ၌) စဝနပဉ္စနာနိ (စုတေခြင်း ပဋိသန္ဓေနေခြင်း တို့သည်) သမ္ဘဝန္တိ (ဖြစ်နိုင်ကုန်တော့အံ့နည်း) ဣတိ စောဒနသန္ဓာယာဟ တဒါရမ္မဏာနန္တရံ ပနာတိ အာဒိ။ “တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌ ဝုတိ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေသည် ပဉ္စဒါရ၌ မဖြစ်၊ မနောဒွါရ၌သာ ဖြစ်သည်” ဟူလို။

တတ္ထ၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံကို ပြရာ၌။ အဝသေသ ပဉ္စဝိတ္တက္ခဏာ-
ယုကေ၊ ကြွင်းသော စိတ္တက္ခဏ ၅-ချက် အသက်ရှိသော။ ရူပါဒိမ္ပိ၊ ရူပါရုံအစရှိ
သော အာရုံ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ သန္ဓာယေဝ၊ ရည်ရွယ်၍သာ။
ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ပဏံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အဝသေသေကစိတ္တက္ခဏာယု-
ကေ၊ ကြွင်းသော စိတ္တက္ခဏ ၁-ချက် အသက်ရှိသော။ (ရူပါဒိမ္ပိ၊ ဌံ) ဥပ္ပန္နံ၊
သော။ (ပဋိသန္ဓိံ) စ၊ ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ပဏံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊
ဟူ၍၎င်း။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ပဋ္ဌာန်း၊ အတိတာရမ္ပဏတိကံ၊ ပဉ္စာဝါရ
အနန္တရပါဠိတော်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

သဒ္ဓါယဝါတိ၊ ကား။ မဟဂ္ဂတ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္ပဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော
ကမ္မနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ တဒါရမ္ပဏရဟိတာယ၊ တဒါရမ္ပကင်းသော။
ဇဝနဝိထိယာ၊ ဇောဝိထိ၏။ (အနန္တရံ ဌံပေ။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။
သာ ဇဝနဝိထိ၊ ထို ဇောဝိထိကို။ မဟဂ္ဂတဝိပါကဏ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါကံ ပဋိ-
သန္ဓေ၏။ ဥပစာရောဝိယ၊ အနီးဥပစာကိုကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ဥပစာရော
ဝိယ ဒဠဗ္ဗာ၊ သမာနာရမ္ပဏတ္တာ ဥပပတ္တိနိမိတ္တတ္တာ စ၊ ထို ဇောဝိထိက နောက်
မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ထိုဇောဝိထိက
မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းနိမိတ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။—အန။]
ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဓမ္မသိရိယေရ်တို့သည်။) တံ
ဝိထိံ၊ ထိုဝိထိကို။ မဟဂ္ဂတာဝသာနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဇော အဆုံးရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ။

တတ္ထ အဝသေသ ပဉ္စဝိတ္တက္ခဏာယုကေ။ ပေ။ ဝတ္ထု။ ။ မရဏာသန္ဓ မနောဒါရ
ဝိထိ၌ ရူပါရုံစသည် ထင်လာရာဝယ် ဘဝင်္ဂစလန ဘဝင်္ဂပစ္စေဒ မနောဒါရဝဋ္ဌန်းမှ
ဝ၍ ရေတွက်လျှင် စုတိတိုင်အောင် ၁၁-ချက် လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ‘အဝသေသ-
ပဉ္စဝိတ္တက္ခဏာယုကေ ရူပါဒိမ္ပိ ဥပ္ပန္နံ ပဋိသန္ဓိံ သန္ဓာယ’ ဟုဆိုသည်။ ထိုဝိထိ၌ ပဋိသန္ဓေ
စိတ်သည်၎င်း၊ ဘဝင်္ဂစိတ်သည်၎င်း ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံပြုသည်။

အဝသေသေက စိတ္တက္ခဏာယုကေ။ ။ ဤ၌လည်း ရူပါဒိမ္ပိ လိုက်ပါ။ မရဏာသန္ဓ
ပဉ္စဝါရဝိထိဖြစ်သောကြောင့် ဘဝင်္ဂစလနမှ စ၍ရေတွက်လျှင် စုတိတိုင်အောင် ၁၅-ကြိမ်
ရှိပြီ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် စိတ္တက္ခဏတချက်ခန့် အသက်ကြွင်းသေးသော ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ
စသည်ကို အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေ နောင် ဘဝင်္ဂစိတ်က အတိတ်ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံ
ပြုသည်။

မဟဂ္ဂတာဝသာနံ။ ။ ယထာပစ္စယံ မဟဂ္ဂတသမာပတ္တိံ သမာပဋိတာ ဝုဋိတဿ
သာ ဝိထိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ—အကြောင်းအားလျော်စွာ မဟဂ္ဂုတ်သမာပတ်ကို ဝင်စားပြီး၍ ထို
သမာပတ်မှထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ထိုမရဏာသန္ဓဝိထိဖြစ်၏။ တတော ဇုတိစိတ္တ
ဟောတိတိ ဝဒန္တိ—ထိုဝိထိနောက် စုတိစိတ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝိထိကို မဟဂ္ဂုတ်
ဇော အဆုံးရှိသောဝိထိဟူ၍ ဆိုကြသည်။

အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ ကောဒသဝိဓာ၊ သ-ပါးအပြားရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။) န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ သတ္တဝိဓာ၊ ၇-ပါးအပြားရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေ၎င်းတည်း။) [“အယံ အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ အတိတာရမ္မဏာ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ဝါ ပဋိသန္ဓိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်တည်း။ ကောဒသဝိဓ၊ သတ္တဝိဓအပြားကို မရ၌ “ကောဒသဝိဓာ အဋ္ဌမဟာဝိပါက-ကုသလသန္တီရဏဝသေန ဒုတိယ စတုတ္ထာရူပဝိပါကဝသေန စ၊ သတ္တဝိဓာ ပဉ္စဂ္ဂပါဝစရ ဝိပါက အဝသေသာရူပဝိပါကဝသေန” ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း မှတ်ပါ။ အနန္တိကာ၌ ဤသဘောမျိုးပင် ဖွင့်ထား၏။ သို့သော် ပဋိသန္ဓိဟု နာမည်မတပ်ဘဲ စုတိယောဟု နာမည်တပ်သည်။]

ဇိတေနာနုသာရေန။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ (သင်္ဂဟ-ကာရေန) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ပထဝီ။ ပေ။ ဌိတဿာတိ ဝေမာဒိကေ၊ ပထဝီ ။ ပေ။ ဌိတဿ ဤသို့အစရှိသော။ နယေဝေ၊ နည်း၌ပင်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ဤ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ အဝရုဒ္ဓါနန၊ အတွင်း၌ ပိတ်ဆို့ အပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော။ ဝါ၊ သက်ဝင်စေအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ပထဝီ ။ ပေ။ ဌိတဿာတိ ဝေမာဒိကေ၊ သော။ နယေဝေ၊ ပင်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ကိုလည်း။) န (အဝရုဒ္ဓါ)၊ အတွင်း၌ မပိတ်ဆို့ အပ်သေး။ ဝါ၊ သေး။ (ကသ္မာ) တတ္ထ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဂ္ဂပါဝစရစုတိအနန္တရာယဝေ၊ ဂ္ဂပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပထဝီ ။ ပေ။ စက္ခုသောတာနံဝါတိ အာဒိကေန၊ ဤသို့အစရှိသောစကားဖြင့်။ ဂ္ဂပါဝစရစုတိယာ ဝေ၊ ဂ္ဂပါဝစရစုတိ၏သာ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ။ [ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကားရပ်၌ “ပထဝီကသိဏာဒိကံ ဝါ ။ ပေ။ အာပါတမာဂစ္ဆတိ” ဟူသော စကားလောက်ကိုသာ ထောက်လျှင်

နန္တံ၊ ပေ။ အဝရုဒ္ဓါ ။ ။ “ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ သုဂတိယံ” ဟူသော စကားရပ်၌ ပထဝီကသိဏာဒိဝသံ အာဒိဖြင့် အာရူပဗျာနံတို့၏ အာရုံကိုလည်း ယူ၍ “ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ သုဂတိယံ”၌ အရူပမဟဂ္ဂတံ သုဂတိကို ပါယူလျှင် အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေလည်း ပါဝင်သည် မဟုတ်ပါလော” ဟု စောဒနာသည်။ [အဝရုဒ္ဓါ၌ “ရူပ၊ အာဝရဏေ” ဟု ခတ်ကျင်း ရှိ၏။ “အဝ၊ အတွင်းသို့ သွင်း၍၊ ရုဒ္ဓါ၊ ပိတ်ဆို့အပ်” ဟုဆိုလျှင် “အတွင်း၌ ပါဝင်စေအပ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။]

အရူပမဟုတ်စိတ်ကိုပါ ယူရမည်ဟု ထင်စရာရှိသော်လည်း “စက္ခုသောတာနံ ဝါ” အစရှိသောစကားကို ထောက်လျှင် အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်တော့။ “ရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဆိုအပ်သည်” ဟု သိရတော့သည်။]

ယထာသမ္ဘဝယောဇနာယ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ အနက်ကိုယှဉ်စေခြင်းအားဖြင့်။ အယမိံ ပဋိသန္ဓိ။ ဤ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကား၌ပင်။ အထာပိ အဝရုဒ္ဓါ၊ အကယ်၍မူလည်း သက်ဝင်အပ်ပါစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သက်ဝင်စေအပ်ပါသော်လည်း။ အရူပါဝစရစုတိအနန္တရာ၊ အရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ အရူပါဝစရေ စ၊ အရူပါဝစရဘ၌လည်း။ ဥပရူပရိစုတိယာ၊ အတက်အထက် အရူပါဝစရစုတိ၏။ (အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။) ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ၊ အောက်အောက်၌ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ (နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထာရူပစုတိယာ၊ စတုတ္ထာရူပစုတိ၏။ (အနန္တရာ၊ ၌။) န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တတော၊ ထိုစတုတ္ထာရူပစုတိမှ။ (အနန္တရာ၊ ၌။) တတ္ထေဝ၊ ထိုစတုတ္ထာရူပစုတိ၌ပင်။ အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။) တတော၊ ထို စတုတ္ထာရူပစုတိမှ။ (အနန္တရာ၊ ၌။) ကာမာဝစရေ၊ ကာမဘ၌။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ကို၎င်း။ (ယောဇေတဗ္ဗာ။)

အထာပိ။ ပေ။ နတ္ထိ။ “ပထဝီကသိဏာဒိကံ ဝါ နိမိတ္တံ” စသော ဝါကျ၌ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုပါ ယူ၍ “စက္ခုသောတာနံ ဝါ” စသောဝါကျ၌ ရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဆိုအပ်သည်ဟု ယူလျှင် ယထာသမ္ဘဝယောဇနာနည်းအားဖြင့် ဤ အရူပပဋိသန္ဓေလည်း ပါဝင်ပြီဟု မဆိုနိုင်ပါသလော ဟု ထပ်၍ စောဒနာဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အထာပိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [“ယထာသမ္ဘဝ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ (အနက်ကို) ။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ” ဟု ခေါ်၏။ ယော ယတ္ထ သမ္ဘဝတိ၊ တဿ ယောဇနာ ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ၊ အကြင်ဝါကျ၌ အကြင် အနက်သည် ဖြစ်သင့်၏။ ထိုဝါကျ၌ ထိုအနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည် “ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ” မည်၏။—အနန္တ၊ အခြားနေရာ၌ ယထာလာဘယောဇနာဟု သုံးစွဲခြင်းနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

တေန တတော ။ ပေ။ ပဋိသန္ဓိ။ ။ တေနာတိ တဿ (“ဝိသုဒ္ဓိ ဥဒ္ဓရဏံ ကတံ” ၌ စပါ)။ တတောတိ စတုတ္ထာရူပစုတိတော။ တတ္ထေဝတိ စတုတ္ထာရူပေ ဝေ။ အတိတာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ။ တတော စတုတ္ထာရူပစုတိတော ကာမာဝစရေ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။—အနန္တ။

စ၊ ဆက်။ ဣတရာဟိ။ စတုတ္ထာရူပစုတိမှတပါးသော ပဌမဒုတိယတတိယာရူပစုတိတို့မှ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ယထာသမ္ဘဝံ၊ ပြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ အတိတနဝတ္တဗ္ဗာရမ္ပဏာ၊ အတိတအာရုံ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ အာရူပပဋိသန္ဓိ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေကို။ (ယောဇေတဗ္ဗာ)။ ဣတရာဟိ၊ ပဌမဒုတိယတတိယာရူပစုတိတို့မှ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ပဏာ၊ အတိတအာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ၊ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ဇံ။ ဣတိ ဣမဿ ဝိသေသဿ၊ ဤအနက်အထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ (ပထဝီကသိကာဒိကံဝါစသော ဝါကျတို့မှသီးခြား။) ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဧတေနာနုသာရေန စသော စကားကို ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။

[အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်ပြီးသော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို၎င်း၊ ပြအပ်ပြီး မဟုတ်သော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အနုသန္ဓေကို၎င်း ပြလို၍ “ဝေ အာရမ္မဏဝသေန” စသည်ကို မိန့်။] ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (ကေဝိဓာယ၊ ဒုဝိဓာ တို့၌ စပ်။) ကေဝိဓာယ၊ တပါးသာအသိရှိသော။ ကာမာဝစရသုဂတိစုတိယာ၊ ကာမာဝစရသုဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ဒုဝိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ (ဒဿိတာ၌ စပ်။) (ကေဝိဓာယ၊ သော။) ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ဒုဝိဓာ၊ သော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို၎င်း။ [“ဒုဂ္ဂတိယံ ဌိတဿ

ဣတရာဟိ ဝ ယထာသမ္ဘဝံ။ ။စတုတ္ထာရူပစုတိမှ တပါးသော အာရူပစုတိ ၃-ပါးကို “ဣတရာဟိ” ဟု ဆိုသည်။ [မရဋိကာ၌ “ဣတရေဟိ” ဟု ပါရှိပေရ၏။ ဣတရေဟိတိ ပဌမာဒိဟိ တိဟိ အာရုပ္ပေဟိ။] ဒုတိယအာရူပပဋိသန္ဓေသည် အတိတဖြစ်သော အာကာသာနဥဿယတနဈာန်ကို အာရုံပြု၍ ပဌမ တတိယ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့က ကောင်းကင်ပညတ်အာရုံ၊ နတ္ထိဘောပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် “ယထာသမ္ဘဝံ အတိတ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္ပဏာ” ဟု ဆိုသည်။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကား အတိတဖြစ်သောအာရုံကိုလည်း အာရုံပြုနိုင် ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “အတိတပေ။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။ ယောဇေတဗ္ဗာပုဒ်ကို ရွှေဝါကျများ၌လည်း လိုက်စေ၍ စပ်ခဲ့ရသည်။

ဝေ။ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ။ ။ အတိတအာရုံ တပါးတည်းဖြစ်သောကြောင့် “အာရမ္မဏဝသေန ကေဝိဓာယ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ကေဝိဓေတိ၏ နောက်၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေက အတိတာရမ္ပဏ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္ပဏဟု ၂-မျိုးရှိသောကြောင့် “ဒုဝိဓာ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။ သေဃျထိဒ္ဓိ “ကာမာဝစရသုဂတိယံ တာဝံ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဝါရမ္ပ စ၍ “သေ တာဝံ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရေ” တိုင်အောင် ဝါရကို ရည်ရွယ်သောအဖွင့်တည်း။

ပန”မှစ၍ “အတိတပစ္စုပ္ပန်နာရမ္မဏာယ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရော” ဟူသော ဝါကျ၌ ပြအပ်သော အတိတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ၂-မျိုးရှိသော ပဋိသန္ဓေကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုဝိဇာ သုဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဖွင့်သည်။] ကာမာဝစရ- သုဂတိစုတိယာ၊ ဇီ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ဒွိကေဒ္ဓိပ္ပကာရာနံ၊ ၂-ပါးအပြားရှိကုန်၊ တပါးအပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ကာမရူပါရူပိနံ၊ ကာမ ပဋိသန္ဓေ၊ ရူပပဋိသန္ဓေ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စ- ဝိဇာ၊ ၅-ပါးအပြားရှိသော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကိုဝင်း။ ရူပါဝစရစုတိယာ၊ ဇီ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဉ္စဝိဇာ၊ သော။ (သုဂတိပဋိသန္ဓိ) စ၊ ကိုဝင်း။ ဒုဝိဇာယ၊ သော။ အာရူပစုတိယာ၊ ဇီ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး၊ ဒွိန္ဒုဒ္ဓိန္ဒု၊ ၂-ပါးကုန်၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကာမာရူပါနံ၊ ကာမပဋိ သန္ဓေ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဇာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ကိုဝင်း။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ ကေဝိဇာယ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ဇီ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) ဒုဝိဇာ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ / န ဒဿိတာ၊ မပြအပ်သေး။ တံ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဒုဂ္ဂတိယံ ဌိတဿ ပနာတိ- အာဒိံ ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ ယထာ-

ဒွိကေဒ္ဓိပ္ပကာရာနံ ။ ဤပုဒ်ကို ကာမရူပါရူပိနံ ၌ စပ်၍ ကာမပဋိသန္ဓေအတွက် ၂-ပါးကိုဝင်း၊ ရူပပဋိသန္ဓေအတွက် တပါးကိုဝင်း၊ အရူပပဋိသန္ဓေအတွက် အတိတ်ကို အာရုံပြုသော ပဋိသန္ဓေ၊ ပညတ်ကိုအာရုံပြုသော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ၂-ပါးကိုဝင်း ပြ၍ အားလုံးပေါင်းလျှင် ပဋိသန္ဓေ ၅- ပါးရှိသောကြောင့် “ပဉ္စဝိဇာ သုဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။ “သုဂတိယံ ဌိတဿ ပန” မှ စ၍ “တေနာနုသာရေန အာရူပစုတိယာပိ” ဝါကျတိုင်အောင် စကားရပ်ကို ရည်ရွယ်သည်။

ဒုဝိဇာယ အာရူပစုတိယာ ။ ။ ပဌမာရူပိညာဉ်၊ တတိယာရူပိညာဉ် ဟူသော အတိတ်ကိုအာရုံပြုသော စုတိ၊ ကောင်းကင်ပညတ် နတ္ထိဒတာပညတ်ကို အာရုံပြုသော စုတိအားဖြင့် အာရူပစုတိ ၂-မျိုးရှိသောကြောင့် “ဒုဝိဇာယ အာရူပစုတိယာ” ဟု ဆို၍ ထို ၂-မျိုးတွင် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေ၊ အရူပဘုံ၌ တစ်၍ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ၂-မျိုးစီ ရှိပြန်သောကြောင့် “အဋ္ဌဝိဇာ စ ပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။

ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ ။ ပေ။ န ဒဿိတာ ။ ။ ခန္ဓ၌ “ဒုဂ္ဂတိယံ ပန” ဟု ပြခဲ့သော်လည်း အဋ္ဌကထာဝယ် ဒုဂ္ဂတိဘုံမှစသော သုဂတိဘုံ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုသာ ပြခဲ့၏။ ဒုဂ္ဂတိ ဘုံ၌ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေကို မပြခဲ့ရသေး။ ထိုကိုပြခြင်းငှါ အဋ္ဌကထာ၌ “ဒုဂ္ဂတိယံ ပန” ဟု ဆိုရကြောင်းကို အနုသန္ဓေပြသည်။ ဒုဂ္ဂတိဝတိသည် အတိတ်သန္တရဏ တပါးသာရှိ၏။ ထို ဒုဂ္ဂတိစုတိနောင် ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည် အတိတ်အာရုံကိုဝင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကိုဝင်း အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ဒုဝိဇာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝုတ္တု။ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (ပဋိသန္ဓိယောဋ်စပ်။) ဒွိဋ္ဌိပဉ္စပကာ-
ရာစ၊ ၂-ပါး အပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါး အပြားရှိကုန်၊ ၅-ပါး အပြားရှိသည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စာဋ္ဌ ဒုဝိဇာပိစ၊ တဖန် ၅-ပါး အပြားရှိကုန်၊ ၈-ပါး အပြား
ရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်
သော။ တာ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ပါးသည်။ ဟောန္တိ။

ကာမာဝစရဿ ။ ပေ။ ကတတ္တာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ နာနာ-
ကုဏိကမမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ နာနာကုဏိကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿိတပ္ပ-
ကာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိဿယပစ္စယဘာဝ-
မေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝုတ္တုဉ္စေတန္တိ အာဒိ*၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

အာဒိနာ သဟာတိ၊ ကား။ အာဒိနာ၊ အစဖြစ်သော။ ဝိမိဿဝိညာဏေန၊
ရှုနှင့်ရောသော ဝိညာဏ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဌ်စပ်။) ဩမတော။ ပေ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏။
ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အညတ္တ၊
ဂဗ္ဘသေယျက ယောနိမှ တပါးသော သံသေဒေ၊ ဩပပါတိက ယောနိ တို့၌။
အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ ကလာပါ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အနေကဂီဝတပ္ပမာဏေ၊ များစွာသော် ဂီဝတ်
အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဗြဟ္မတ္တဘာဝေပိ၊ ဗြဟ္မာ၏ အတ္တဘော၌လည်း။ အနေ-
ကေ၊ များစွာကုန်သော။ ကလာပါ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိသတော၊ ရုပ် ၃၀-ထက်။ [တယော ဝါ ဒဿက-အရ ပြအပ်
သောရုပ် ၃၀-ထက်။] အဓိကာနေဝ၊ ပိုလွန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဂန္ဓ-

နိ ဒွိ ပဉ္စပကာရာ ဝ။ ။ ဤဂါထာသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေများကို
အကျဉ်းချုပ်ပြသော ဂါထာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ရဝိဇာ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ” စသည်ဖြင့်
ပြအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေများကိုပင် “ဒွိ+ဒွိ+ပဉ္စ+ပဉ္စ+အဋ္ဌ+ဒုဝိဇာ” ဟု ဆို၍ တို့
အားလုံးကို “စတုဝိသတိ သဗ္ဗာပိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝုတ္တုဉ္စေတံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ကမ္မပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်းအားဖြင့် ပစ္စည်း ၂-မျိုး
ပြထားပါလျက် “အဘယံကြောင့် ကမ္မပစ္စည်းအတွက် သာဓက မပြဘဲ ဥပနိဿယ
ပစ္စည်းအတွက်သာ သာဓက ပြရပါသည်” ဟု မေးဘူးသို့သောကြောင့် “ကမ္မာဝစရ-
ကမ္မဿ ။ ပေ။ ဒဿိတပ္ပကာရော” ဟု ဖြေဆိုသည်။ ကမ္မပစ္စည်းအတွက် “ယထာဟ-
ကာမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဝိညာဏပဒ
နိဒ္ဒေသ၏ အစုနား၌ ပြအပ်ခဲ့သော သာဓကအတိုင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဘုရား မပြ
တော့ဘဲ ဥပနိဿယပစ္စည်းအတွက်သာ သာဓကပြသည်—ဟူလို။

ရသာဟာရာနံ၊ ဂန္ဓ ရသ အာဟာရတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ရူပတို့၌ ပယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ (ဘာဝေဝိ ခွဲစပ်။) စက္ခု-သောတဇတ္ထသတ္တကဇီတဆက္ကဿာဝေ၊ စက္ခုသတ္တက၏ အဖြစ်၊ သောတသတ္တက၏အဖြစ်၊ ဝတ္ထုသတ္တက၏အဖြစ်၊ ဇီဝိတဆက္ကဇီအဖြစ်သည်။ (သတိ) ပါ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တေသံ၊ ထို စက္ခုသတ္တက အစရှိသော ရုပ်တို့၏။ ဗဟုတ္တာ၊ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ၌။ တတ္တာပိ၊ ထို ဗြဟ္မဒူအတ္တဘော၌လည်း။ စက္ခု သောတ ဝတ္ထုဒသကနံ၊ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကတို့၏၎င်း။ ဇီဝိတနဝကဿ စ၊ ဇီဝိတနဝက၏၎င်း။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေဓဏ၌။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ (ဥပပတ္တိက္ခဏံ၊ ပဋိသန္ဓေ ဓဏကို။) ဌပေတုာ၊ ထား၍။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့သည်။ ပါတုတဝန္တိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏။ ပဉ္စဓာတုယော ပါတုတဝန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ရူပဓာတုယာ ။ပေ။ ဓာတုယောတိ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗသင်္ဂဟဝသေန၊ အလုံးစုံ ရထိုက်သော အာယတနဓာတ်တို့ကို သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တတ္ထံ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဝိဇ္ဇမာနာယတနဓာတုယော၊ ထင်ရှားရှိသော အာယတနဓာတ်တို့ကို။ ဒသေတံ၊ ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဂန္ဓရသာဟာရာနံ ။ပေ။ ဗဟုတ္တာ။ ။ အာယတန ယမိုက် စသည့် ဂန္ဓရသဩဇာ (အာဟာရ) တို့ကို မဟောခြင်းကိုပင် ပယ်သည်ဟု ယူဆ၍ “ဂန္ဓရသာဟာရာနံ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ” ဟု မိန့်၏။ ထို ၃-မျိုး မရှိလျှင် ရူပတို့၌ ရုပ်ကလာပ်တို့သည် စက္ခုဒသက မဖြစ်ကြ၊ စက္ခုသတ္တကသာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ သောတသတ္တက၊ ဝတ္ထုသတ္တကတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ ဇီဝိတနဝက နေရာ၌ “ဇီဝိတဆက္ကဿာ ဖြစ်၏” ဟု ယူဆလေသည်။

ပါဠိယံ ပန။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် ထို ဗြဟ္မဒူအတ္တဘော၌ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ဇီဝိတနဝကတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုအပ်သော်လည်း နောက်၌ လာမည့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းပါဠိတော်ဝယ် ရူပဓာတ်၏ ပဋိသန္ဓေဓဏ၌ ပဉ္စာယတနာနိ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ပဝတ္တိအခါ၌ ရူပဓာတ်ဝယ် ရထိုက်သမျှ တရားအားလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ “ဆ အာယတနာနိ နဝ ဓာတုယော” ဟု၎င်း ဟောတော်မူသည်။ [ပဉ္စ အာယတန ဟူသည် စက္ခု၊ ယတန၊ သောတ၊ မန၊ ရူပ၊ ဓမ္မာယတနတို့တည်း။ ဓာတ် ၅-ပါးလည်း နည်းတူ။ ဆ အာယတနဟူသည် ထို ၅-ပါးနှင့် သုဒ္ဓါယတနတည်း။ နဝဓာတု ဟူသည် စက္ခု၊ ရူပ၊ စက္ခုဝိညာဏ၊ သောတုတ္တ၊ သဒ္ဓ၊ သောတဝိညာဏ၊ မနော၊ ဓမ္မ၊ မနောဝိညာဏတို့တည်း။ ဤ၌ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဇောဋ္ဌဗ္ဗာယတနတို့ မပါဝင်ကိုးသတိပြုပါ။]

ကထာဝတ္ထုမှီ စ၊ ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌လည်း။ အတ္ထိ တတ္ထ။ ပေ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဂန္ဓာယတနာဒိနံ၊ ဂန္ဓာယတန
အစရှိသည်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ပဋိက္ခိတ္တော)
ဝိယ၊ ပယ်မြစ်အပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို အတူ။) ဂန္ဓာယတနာဒိနဉ္စ၊ ဂန္ဓာ-
ယတန အစရှိသည်တို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်မြစ်
အပ်ပြီ။ [တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနသည်။ အတ္ထိ၊
ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤကား သကဝါဒီ၏ အမေးတည်း။ အာမန္တာ၊ အိမ်း၊ ရှိ၏။
(ဣတိ၊ ဤကား ပရဝါဒီ၏အဖြေတည်း။) တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊
ဂန္ဓာယတနသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤကား သကဝါဒီ၏အမေးတည်း။ ဧဝံ၊
ဤသို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊ ဤကား ပရဝါဒီ၏ အဖြေတည်း။)]

စ၊ ဆက်။ အဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနာနံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနအဖြစ် မရှိကုန်သော။
ပထဝီဓာတု အာဒိနံ၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏။ (တတ္ထ၊ ထို ရူပပြဟ္မာဘုံ၌။
ဘာဝေါ၊ ရှိခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ သက္ကာ) ဝိယ၊ တတ်ကောင်း
သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့ အတူ။) အဂ္ဂန္ဓ ခဿာယတနာနံ၊ ဂန္ဓာယတန၊ ခဿာ
ယတနအဖြစ် မရှိကုန်သော။ ဂန္ဓရသာနံ၊ ဂန္ဓရသတို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပပြဟ္မာ
ဘုံ၌။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ငှါ၎င်း။ ဇုသိတုံ၊ တွေ့ထိခြင်းငှါ၎င်း။
န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကဿာ၊ နည်း။) အသက္ကာဏေယျတာဝိနိမုတ္တဿ၊
မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်မှ လွတ်သော။ (ဌေထိခြင်းငှါ တတ်ကောင်း
သော။) ပထဝီ အာဒိသဘာဝဿ၊ ပထဝီ အစရှိသော သဘော၏။ (ဘာဝေါ)
ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့ အတူ။) ဂန္ဓရသဘာဝ ဝိနိမုတ္တဿ၊ ဂန္ဓ
အဖြစ်၊ ရသအဖြစ်မှ လွတ်သော။ ဂန္ဓရသ သဘာဝဿ၊ ဂန္ဓရသသဘော၏။
အဘာဝါ၊ ဗြဟ္မာဘုံ၌ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ကထာ ဝတ္ထုမှီ စ။ ။ “ဓမ္မဟာယဝိဘင်း၌သာ ကန္ဓစသည်ကို ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်သေး။ ကထာဝတ္ထု၌လည်း ပယ်အပ်ကုန်သည်သာ”ဟု ပြလို၍ “ကထာဝတ္ထုမှီ စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ “အတ္တိ တဉ္စာ ကန္ဓာယတနံ” သည် သကဝါဒီ၏ အာမေတည်း။ ပရဝါဒီသည် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ နှာခေါင်းပုံသဏ္ဌာန် ဝှိုနေသည်ဖြစ်၍ “အာမန္တာ”ဟု ဖြေသည်။ [“အဗြေမှား”ဟူလို။] ထို့နောက် သကဝါဒီက “အတ္တိ ကန္ဓာယတနံ”ဟု မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗျေ=ဒီလိုဟော့ မဆိုနိုင်”ဟု ပရဝါဒီက အမှန်အတိုင်း ဖြေသည်။ ဤအဗြေအရ “ဥပ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ကန္ဓာယတနံစသည်မရှိ”ဟု ဆိုလိုသည်။

န ဝ ဘမောဋ္ဌဗ္ဗာယတနာနံ။ ပေ။ ဝိယ။ ။ ဝိသမိသ္မုပမာတည်း။ ဓမ္မဟတ္ထံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနာနံ ပြုမှ ကင်းသော ပထဝီသော ကတ်ကြီး ၃-ပါး သို့သော်လည်း ဂန္ဓာယတနာ စသည်အဖြစ်မှကင်းသော ဂန္ဓာရုံ ဇောသမ္ပိယံ ရှိခြင်းကို မဆိုဘဲ။ ဘာကြောင့်နည်း— ဟု မေးဘူးလျှင်သောကြာပွဲ “ဇာသက္ကုဏေယျတာ ဝိမိဗ္ဗဿ” စသည်ကို မိန့်သည်။

စ၊ သည်သာမကသေး။ ဘာနသမ္ပဿဒီနံ၊ ဘာနသမ္ပဿ အစရှိသည်
 တို့၏။ ကာရဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အာယတနာနီတိ၊ ထိုဟူ၍။ တေ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို။ ယဒိ န ဝုစ္စေယျ၊ အကယ်၍
 မဆိုအပ်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ပန၊ ထိုသို့ မဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဓာတုသဒ္ဓေါ၊
 ဓာတုသဒ္ဓါသည်။ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝဝါစကော၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ အနက်ကို ဟော၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ အဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း၌။
 ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မ၏
 အဖြစ်ကို။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗေ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ (ကသွာ၊
 နည်း။) သဘာဝဓာရဏာဒိ လက္ခဏတော၊ မိမိသဘောကို ဆောင်ခြင်း အစ
 ရှိသော လက္ခဏာမှ။ အညဿ၊ အခြားသောလက္ခဏာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ တရားတို့၏လည်း။ အာယတနဘာဝေါ၊ အာယတန၏
 အဖြစ်ကို။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ယမကော၊ ယမိုက် ပါဠိတော်၌။
 ဓမ္မော ။ပေ။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဓမ္မော၊ ဓမ္မ
 မည်၏။ အာယတနံ၊ အာယတနမည်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး။ အာမန္တာ၊
 အိမ်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ။] တသွာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။
 ဂန္ဓရသာယတန ဘာဝါဘာဝေါ၊ ဂန္ဓာယတန၏အဖြစ်၊ ရသာယတန၏အဖြစ်၏

ယဒိ စ ။ပေ။ ဝုစ္စေယျ။ ။ အာယတနသဒ္ဓါသည် အကြောင်းဟူသော အနက်ကို
 ဟော၏။ “ဗြဟ္မာပြည်၌ ဂန္ဓ ရသတို့ ရှိပါလျက် (ဘာနပဿဒ စသည်တို့ မရှိသည့်
 အတွက်) ဘာနသမ္ပဿ စသည်တို့၏အကြောင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို
 အာယတန အမည်ဖြင့် မဟောအပ်ကုန်” ဟု ဆိုလျှင် အဘယ်အဖြစ် ရှိသနည်း ဟု
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒိ စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [မရကျမ်းတက်။ အနု၌ပါ၌
 ပျက်သည်ဟု ထင်သည်။]

ဓာတုသဒ္ဓေါ ပန ။ပေ။ နတ္ထိ ကာရဏံ ။ ။ ဂန္ဓာယတနစသည်ဖြင့် နာမည်တပ်၍
 မဟောနိုင်လျှင် ရှိပါစေဦးတော့။ ဓာတုသဒ္ဓါကား နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဇိဝအနက်ကို ဟော၏။
 ဂန္ဓ ရသတို့လည်း နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝတို့ပင် ဖြစ်သောကြောင့် “ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတု”ဟု
 မဟောနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ ဓမ္မဟဒယဝိတင်း ပါဠိတော်၌ “ပဉ္စ ဓာတုယော”ဟု
 ဟောတော်မူရာဝယ် ထို ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတုတို့ မပါဝင်ပါ။ ထိုသို့ မပါဝင်သည့်
 အတွက် ဗြဟ္မာပြည်၌ “ဂန္ဓ ရသ မရှိ”ဟု သိနိုင်ပါသည်—ဟူလို။

ဓမ္မဘာဝေါ စ ။ပေ။ ဝုတ္တော ။ ။ အခြားနည်းအားဖြင့်လည်း မရှိပုံကို ပြလို၍
 “ဓမ္မဘာဝေါ စ” စသည်မိန့်။ ဗြဟ္မာပြည်၌ ဂန္ဓ ရသရှိလျှင် မိမိသဘောကို ဆောင်နိုင်
 သော သဘာဝဓာရဏလက္ခဏာ ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ဓဓမ္မ၊ ရသဓမ္မတို့၏
 အဖြစ်ကိုကား ကေန အလိုရှိထိုက်၏။ ဂန္ဓဓမ္မ၊ ရသဓမ္မ ဖြစ်လျှင်လည်း ဓမ္မ ဟူသမျှကို
 ဓမ္မာယာနအဖြစ်ဖြင့် ယခိုက်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်သည်။

မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အာယတန-
သဘာဝေါ၊ အာယတန၏သဘောကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ဟောထိုက်သည်။ သိယာ၊
ဖြစ်ရာ၏။

စ၊ ဆက်။ ဖောဠဗ္ဗဘာဝတော၊ ဖောဠဗ္ဗအဖြစ်မှ။ အညော၊ အခြားသော။
ပထဝီဓာတု အာဒိဘာဝေါ၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။
(ဟောတိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) ဂန္ဓရသဘာဝတော၊ ဂန္ဓ
ရသ၏အဖြစ်မှ။ အညော၊ အခြားသော။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓရသတို့၏။ ကောစိ၊
တစုံတခုသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ဘုံ။
(ဝေသတိ၊ ဖြစ်လသော်။) တေသံ၊ ထို ဂန္ဓရသတို့၏။ ဓမ္မာယတနေ၊ ဓမ္မာ
ယတန၌။ သင်္ဂဟော၊ သွင်းယူခြင်းသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။)

*ပန၊ ဆက်။ ဂန္ဓရသဘာဝေါ၊ ဂန္ဓရသ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အာယတန-
ဘာဝေ စ၊ အာယတန၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဂန္ဓော စ၊ ဂန္ဓ
လည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို ဂန္ဓ ဟူသည်။ အာယတန၌၊ အာယတနလည်း
ဟုတ်၏။ (ဣတိ၊ ထို ၂-ပါးသော သတ္တိကြောင့်။) ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတန
မည်၏။ ပေ၊ ရသာယတနံ၊ ရသာယတန မည်၏။ ဣတိ ဣဒံ (အတ္ထဇာတ်)၊
သည်။ အာပန္နမေဝ၊ ရောက်တော့သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓရသာယတနာ-
ဘာဝေါ စ၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။
နိဝါရေတုံ၊ ၄။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းတော့။

တသ္မာ ပေ။ ဝတ္ထုဗ္ဗော ။ ။ ထိုသို့ဓမ္မမှန်လျှင် ဓမ္မာယတနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်
မူအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်- ဂန္ဓရသတို့အတွက်လည်း ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတနအဖြစ်
မရှိစေကာမူ ဓမ္မာယတနအဖြစ်ကိုကား ဟောတော်မူထိုက်၏။ ထိုသို့လည်း ဟောတော်
မမူအပ်၊ ထို့ကြောင့် ရူပဘုံ၌ ဂန္ဓ၊ ရသတို့ မရှိဟူသော ဆုံးဖြတ်ထိုက်သည်-ဟူလို။

ယဒိ စ ပေ။ သင်္ဂဟော။ ။ ပြုအပ်ပြီးသောစကားကို အပြစ်ပြုလိုသောကြောင့်
“ယဒိ စ” စသည်ကို မိန့်။ “ဂန္ဓရသတို့သည် ရူပဘုံ၌ ဂန္ဓ ရသအဖြစ်ဖြင့် မရှိဘဲ ဓမ္မ
အဖြစ်ဖြင့် ရှိသည်” ဟု ဟူလျှင် ထို ဂန္ဓရသတို့ကို ဓမ္မာယတန၌ သွင်းယူစရာ ရှိ၏။
ဥပမာ-ဖောဠဗ္ဗအဖြစ်မှ တပါးသော ပထဝီဓာတ် စသည်ကို ဓမ္မာယတန၌ သွင်းယူရ
သကဲ့သို့တည်း။

ဂန္ဓရသဘာဝေ ပန ပေ။ နိဝါရေတုံ ။ ။ ဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ရှိသည်မဟုတ်ဘဲ ဂန္ဓ
ရသအဖြစ်ဖြင့် ရှိလျှင် (ဓမ္မာယတန၌ အာယတနအဖြစ် ရှိသကဲ့သို့) အာယတနအဖြစ်
လည်း ရှိရာ၏။ ထိုသို့ ဂန္ဓအဖြစ် အာယတနအဖြစ် ၂-မျိုးလုံးရှိလျှင်ကား ဂန္ဓရသတို့နှင့်
အာယတနကို ကမ္မဓာရည်းသမာသ်တူင် “ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန”ဟူသော ဤ
အမည်သည် အတ္ထာပန္နနည်းအားဖြင့် ကျရောက်ပြီးဖြစ်တော့၏။ ထိုသို့ ကျရောက်လျှင်
ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတနရှိခြင်းကိုလည်း ပတားမြစ်သင့်တော့။

စ၊ ဆက်။ တယော အာဟာရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဘုံ၌။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ရေတွက်မှုကို ပြုအပ်သော်။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်နှင့်။ အဝိရောဓော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တထာ၊ ထို ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရူပဂဏနာ၊ ရုပ်တို့ကို ရေတွက်ခြင်းကို။ (စက္ခုသတ္တက စသည်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို) ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ လတ္တရက်ကိုဆိုညှိုးအံ့။ ဝေ၊ ဤသို့ ရုပ်တို့ကိုရေတွက်မှုကိုပြုလသော်။ ဓမ္မတာ၊ ပါဠိတရားတော်သည်။ (တနည်း) ဓမ္မတာ ရူပဘုံ၌ဖြစ်နိုင်သော ရုပ်တရားသဘောသည်။ န ဝိလောမိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣသိ၊ ဤ သို့ မှတ်အပ်၏။ [ဓမ္မဘာတိ ပါဠိဓမ္မော၊ ရူပဘဝေါ ပဝတ္တနကရူပဓမ္မတာ။-အနု။]

တယော အာဟာရာ ။ ။ ဤဝါကျသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဩဇာဟူသော အာဟာရ ရုပ်မရှိပုံကို သိစေသောစကားတည်း။ “တယော အာဟာရာ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓ ခဿ ၂-မျိုးသာမက၊ ကဗဠိကာရာဟာရဟူသော ဩဇာရုပ်လည်း မရှိပါ။-ဟူလို။

တသ္မာ၊ ဝေဉ္စိ။ ။ တသ္မာစသော ဝါကျသည် ပြုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်အားလုံး၏ နိဂုံးတည်း။ ဝေ ဟိစသော ဝါကျကား မိမိပြုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်များ၏ လက္ခဏာကို ပြသော ဝါကျတည်း။ [တသ္မာတိ ယသ္မာ ဂန္ဓ ခဿ ဓမ္မဃာဒယဝိဘင်္ဂေ န ဂုတ္တာ။ ကထာဝတ္ထုမှိ စ တေသံ ဘာဝေါ (ရှိခြင်းကို) ပဋိက္ခိတ္တော၊ ဖုသိတုံ အသက္ကုဏေယျာ ပထဝိ အာဒယော ဝိယ (ထိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းကုန်သော ပထဝီစသောရုပ်များ ရှိသကဲ့သို့) ဃာယိတုံ သာယိတုံ စ အသက္ကုဏေယျာ တေ (ဂန္ဓ ခဿတို့သည်) နတ္ထိ။ ဓာတုသဋ္ဌေန စ တေ ဂဟိတာ၊ ဓမ္မဘာဝေါ စ တေသံ ဧကန္တိကော၊ တသ္မိံ စ သတိ (ထိုသို့ ဓမ္မအဖြစ် ဖြစ်လသော်) သိဇ္ဈေါ အာယတန ဘာဝေါ (အာယတနအဖြစ် ပြီးတော့၏။) တသ္မာ၊ ဟု အနုဉ္စ တ၏စွဲနက်ကို ဆိုအပ်ပြီးအားလုံးကို ပြသည်။]

အနုဋီကာ ။ ။ အနုဋီကာ၌ကား ရူပဘုံ၌ စက္ခုသတ္တကစသော ‘မူလဋီကာစကား’ကို လက်မခံဘဲ အဋ္ဌကထာအတိုင်း “ဧတ္ထ စ ရူပါဝစရသတ္တာနံ ဘာနဇိဝှိယတနာ-ကာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာပိ ဂန္ဓ ခဿ အာယတနကိစ္စံ န ကရောန္တိတိ တေ အနာမသိတာ ပါဠိယံ “ပဉ္စာယတနာနိ ပါတုတဝန္တိ၊ ဆ အာယတနာနိတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တယော အာဟာရာတိ စ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗဿ အာဟာရဿ အဘာဝေန ဩဇာဋ္ဌမက ရူပ-သမ္ပဋ္ဌာပနသင်္ခါတဿ အာဟာရကိစ္စဿ အကရုဏတော။ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဂန္ဓ-ရသာနံ၊ ဩဇာယ စ အဘာဝတော”ဟု “ဂန္ဓ ခဿ ဩဇာတို့ ခိုပါလျက် ဆိုင်ရာကိစ္စကို မပြုသောကြောင့် ဟောတော်မမူ”ဟု ဖွင့်သည်။

ဇာတိ ဥဏ္ဏာယာတိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ဖာလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ဂဟိတ-
ဥဏ္ဏာယ၊ ယူအပ်သော သိုးမွေး၏။ (ဧကေန၊ အသုနာ ဌိစပ်။) ဣတိပိ၊ ဤသို့
လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

သမ္ဘဝဘေဒေါတိ၊ ကား။ အတ္တိတာဘေဒေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၏
အပြားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ဌိစပ်။) နိဇ္ဈာမတဏှိကာ၊ အမြဲလောင်းအပ်သော
တဏှာရှိသော ပြိတ္တာတို့သည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဒုက္ခာတုရတာယ၊ ဒုက္ခဖြင့်နာကျင်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမံ၊ ကာမကို။ သေဝိတွာ၊ ၍။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။
န ဂဏ္ဌန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။

ရူပိဗြဟ္မေသု တာဝ ဩပပါတိကယောနိကေသုတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဩပ-
ပါတိကယောနိကေဟိ၊ ဩပပါတိကယောနိရှိသောသတ္တဝါတို့မှ။ ရူပိဗြဟ္မေ၊
ရူပိရှိသော ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။
သံသေဒဇောပပါတိသု အဝကံသတော တိ သာတိ တေ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ။) အဝကံသတော ပနာတိ အာဒိ၊ သော။
(ယံ ဝစနံ၊ အတ္တိ။ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တံ တေ၊ ထို
အဝကံသတော ပန အစရှိသော စကားသည်။ ပါဠိယာ၊ ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း
ပါဠိတော်နှင့်။ န သမေတိ၊ မညီညွတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

ဣတိပိ ဝဒန္တိ။ ။ ဣတိပိဟု ပိ သဒ္ဓါဖြင့်ဆိုသောကြောင့် “ပဌမ နည်းတမျိုးရှိသေး
၏” ဟု သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ဧဇကဿ ဇာတကာလေ + ဥဏ္ဏာ ဇာတိ-
ဥဏ္ဏာတိ ပဌမော အတ္တော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤအလို “ဇာတိယံ = သိုးကလေး၏ မွေးဖွားရာ
အခါ၌ + ဥဏ္ဏာ = အပွေးတည်း၊ ဇာတိဥဏ္ဏာ = မွေး” ဟု ပြပါ။ ဝဒန္တိ ဝါဒအားဖြင့်
“ဇာတိယံ = အဝိဝမ်းဝယ် ဖြစ်ရာအခါ၌ + ဥဏ္ဏာ ဇာတိဥဏ္ဏာ” ဟု ပြရလိမ့်မည်။

သမ္ဘဝဘေဒေါ။ ။ “အတ္တိတာဘေဒေါ” ဟု ဖွင့်ရာ၌ “ဘု-သတ္တယံ” ဟူသော
ဇာတ်နက်ကိုဖွင့်ပြခြင်းတည်း။ “သမ္ဘဝနံ = ထင်ရှားရှိခြင်း၊ သမ္ဘဝေါ = ခြင်း” ဟုပြ။
“ယောနီနံ ဂတိဝသေန သမ္ဘဝဘေဒေါ = ဂတိ ၅-ပါးနှင့်ပေါ်၍ ယောနီတို့၏ ထင်ရှား
ရှိသော အပြား” ဟုလျှို့ အနုဋီကာ၌ “သမ္ဘဝနာမ = ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ + ဘေဒေါ သမ္ဘဝ-
ဘေဒေါ၊ ပဝတ္တိဘေဒေါတိ အတ္တော” ဟု တနည်းဖွင့်သေး၏။

ဩပပါတိက ဧပေ။ နိစ္စါရေတိ ။ ။ ဤ၌ နိဒ္ဒါရေတိကိုကြည့်၍ “ဩပပါတိက-
ယောနိကေသု” ကို နိဒ္ဒါရကသမုဒ္ဓိယ အနက်၊ “ရူပိဗြဟ္မေသု” ကို နိဒ္ဒါရကံယ အနက်
ဟု သိသာ၏။ ရူပိဗြဟ္မေသု၌ သုဝိဘတ်ကိုကား အဓိကရကအနက် ပေးရသည်။

တံ ပနေတံ။ ပေ။ န သမေတိ။ ။ ဂါထာ၌ “အဝကံသတော တိ သ” ၏ အကျယ်
ဖြစ်သော “အဝကံသတော ပန။ ပေ။ တိ သရူပနိ ဥပ္ပဇန္တိ” ဟူသော စကားရပ်သည်
ပါဠိတော်နှင့် မညီပါ။ ပါဠိတော်၌ ကာမာဝစရ သံသေဒဇ ဩပပါတိကတိအတက်
“ဓာနပသာဒ မရှိသော သတ္တဝါတို့၏ပဋိသန္ဓေကို ဟောတော်မမူပါ” ဟုလျှို့ ထိုပါဠိတော်ကို
ပြလို၍ “ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ပါဠိတော်၌။ ကာမာဝစရာနံ၊ ကုန်သော။ အာနာနကနံ၊ ကုန်သော။ သံသေဒ-
ဇောပပါတိနံ၊ သံသေဒဇ ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၏။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။
နဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ပါဠိယံ။ ပေ။ ဥပပတ္တိ၊ န ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဝိညာယ-
တိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ကာမဇာတုယာ၊
ကာမဇာတ်၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေဇာတ်၌။ ကဿစိ၊ အချို့သောသတ္တဝါ၏
(သန္တာန်၌)။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊
ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ကဿစိ၊ ဒသ၊ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊
အပရာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ဒသ၊ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ နဝ၊
ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ သတ္တ၊ ကုန်သော။
အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊
ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ တထာ၊ တူ။ ဒသာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ တိက္ခတ္တံ၊
သုံးကြိမ်။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အာနာနကဥပပတ္တိ-
ယာ၊ အာနာနကပဋိသန္ဓေသည်။ ဝိဇ္ဇမာနာယ၊ ထင်ရှားရှိလသော်။ နဝါ-
ယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ တိက္ခတ္တံ၊ ၈၊ ၃-ကြိမ်လည်း။ (ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ သိယာ။)
တိ ၈၊ ထိုစကားရပ်ကိုလည်း။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဇာတုပါတုဘာဝါဒိ-
ပဉ္စေသု၊ ဇာတ်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပုံ အစရှိသည်ကိုပြရာ ပြဿနာတို့၌လည်း။

ကဿစိ ကော။ပေ။ ပါတုဘဝန္တိ ။ ။ ပဋိသန္ဓေဇာတ်၌ သဒ္ဓါယတန မပါသော
ကြောင့် ကောဒသဟု၎င်း၊ စက္ခုချိုသူ၊ သို့မဟုတ် သောတချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ ဒသ
၂-ကြိမ်၎င်း၊ ၂-မျိုးလုံးချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ နဝါယတနာနိ ဟု ၎င်း၊ ဂစ္ဆသေယျကံ
အတွက် စက္ခုသောတဃာနဘာဝ ၄-မျိုးချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ “ဓူပ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ကာယ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ မန၊ ဓမ္မအားဖြင့် အာယတန ၇-ပါးဟု၎င်း ဟောတော်မူသည်။

န ဝုတ္တံ။ပေ။ န စ တံ ဝုတ္တံ ။ ။ စက္ခု သောတ ဃာန ၃-မျိုးလုံး ချို သူရှိလျှင်
“အဋ္ဌာယတနာနိ”ဟု ဟောတော်မူရာ၏။ ဤသို့ကား မဟောပါ၊ အာနာနက ပဋိသန္ဓေ
ရှိလျှင် ဒသာယတနာနိကို ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူထိုက်၏။ ထိုသို့ ၃-ကြိမ် ဟောတော်မမူဘဲ
စက္ခုချိုသူအတွက်နှင့် သောတချိုသူအတွက် ၂-ကြိမ်သာ ဟောတော်မူသည်။ ဃာန
ချိုသူရှိလျှင် စက္ခုသောတ၊ စက္ခုဃာန၊ သောတဃာန ချိုသူတို့အတွက် နဝါယတနာနိ
ကိုလည်း ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူသင့်၏။ ဤသို့လည်း ဟောတော်မမူဘဲ စက္ခု သောတ
ချိုသူအတွက် ၁-ကြိမ်သာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။

ဇေ။ပေ။ ပဉ္စေသု။ ။ “ကဿစိ ကောဒသ ဇာတုယော ပါတုဘဝန္တိ” စသော
ပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဇေ ဇာတုပါတုဘာဝါဒိပဉ္စေသု” ဟု ဆိုသည်။ [သိခြင်းငှါ
ဆလိုရှိထိုက်သောအနက်ကို “ပဉ္စ”ဟု ခေါ်၏။] အာဒိဖြင့် “ကဿစိ စူဠသိန္ဓိယာနိ”
စသော ဣန္ဒြိယပြဿနာတို့ကို ယူပါ ဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။

ဝေ၊ ဤ အတူတည်း။ ယမာကပိ၊ ယမိုက်၌လည်း။ ဃာနဇိဝါကာယာနံ၊ တို့၏။ သဟဘာရိတာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပါဠိယံ။ပေ။ ဥပပတ္တိ၊ န ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စုတိပဋိသန္နိနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာဇီဟိ၊ ခန္ဓာ အာရှိသည်တို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌လာသော အာရုံစသည်ကို ယူပါ။] အညမည်း၊ အချင်းချင်း။ (စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေ အချင်းချင်း။) သမာနတာ၊ တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဘေဒေါ၊ အဘေဒတည်း။ (စုတိပဋိသန္နိနံ၊ ခန္ဓာဇီဟိ၊ အညမည်း။) အသမာနတာ၊ မတူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘေဒေါ၊ ဘေဒတည်း။ နယမုခမတ္ထံ၊ နည်းအမြောက်မျှကို။ ဒဿေတော၊ ပြု၍။ (“ကရိန္တိ ဝတုက္ခန္ဓာယ အဂ္ဂပစုတိယာ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာဝ အာရမ္မဏတောပိ အဘိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” စသည်ဖြင့်ပြု၍။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော စုတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ အဝုတ္တဉ္စ၊ မဆိုအပ်သေးသော စုတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ [အဝုတ္တဉ္စ အရကို အနုဋ္ဌိကာမှ ယူ၍ အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားသည်။] သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စုတိပဋိသန္ဓေကို။ (အဂ္ဂပဘိဉ္စ ဖြစ်ထိုက်သမျှ စုတိပဋိသန္ဓေကို။) သင်္ကတော၊ သိမ်းယူ၍။ အယံတာဝ၊ အဂ္ဂပဘိဉ္စသုယေဝ နယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ရူပါဂ္ဂပဝစရာနံ၊ ရူပါဝစရာအဂ္ဂပဝစရာ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဥပစာရဿ၊ ဥပစာရဈာန်၏။ (ပရိကမံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုဟူသော ကာမာဝစရာဈာန်၏။) ဗလဝတာယ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထို ရူပ အဂ္ဂပဘိဉ္စမှ။ စဝိတော၊ စုတော်ပြီး၍။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေစ္စသုဂတိ-စုတိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ယပဝကပိ။ပေ။ ဝုတ္တာ။ “ယဒိုက်ပါဠိတော်၌လည်း မချို့တဲ့ကောင်းသော ဗီဝါကာယ ထိုနှင့် တွဲ၍ ဃာနကို ဟောဟော်မူထား၏။ ထို့ ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော ဂကားသည် ယဒိုက်ပါဠိတော်နှင့် မညီပါ—ဟူလို့။

အနုဋ္ဌိကာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “သံသေဒဇောပပိတီသု ။ပေး တိ”သ”ဟု တလုံးတည်း ဆိုသော်လည်း သတ္တဝံ ဥက္ကံသဂတာဝ ဂပါနိနှင့် တွဲခိုက် “သံသေဒဇောပပိတီသု”ဟု ယောနိ ၂-ပါးလုံးနှင့် တွဲ၍ “အစကံသဘော တိ”သ”နှင့် တွဲသောအခါ ဩပပိတိကနှင့် မတွဲရ၊ သံသေဒနှင့်သာ တွဲရသည်။ ဩပပိတိကအတွက် အဃာနက မရှိကြောင်းကို “ကာမဇာသုယံ ပန အဃာနကော ဩပပိတိကော နတ္ထိ”ဟု ယမိုက် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ထားပါသည်—ဟု အနုဋ္ဌိကာ၌ ရှင်းပြထား၏။ ဤအနိပ္ပါယ် အားလုံးကို ချုံး၍ “ကျေ သောဘ၊ ဆာနသေဝါ၊ ဤ ကောင်းလှကား” သည်ဖြင့် ဆရာတို့၏ နိယာမကို အခြေပြသလိုက်၊ ရူပဝစတ္တိက္ခန္ဓာ၌ ပြခဲ့သည်။

ကေစ္စဒုဂ္ဂတိပဋိသန္နိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကေစ္စဂဟဏဿ၊ ကေစ္စ-
သဒ္ဓါကို ယူခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ မဂ္ဂတဗ္ဗံ၊ ရှာထိုက်၏။ (ကိုယ်တိုင်
ရှာ၍ပြလိုသောကြောင့် “တ္ထေပန” စသည်မိန့်။) ပန၊ ဆက်။ တွေ့၊ ဤ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိ
ပဋိသန္နိဟူသော ပါဌ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အလိုသည်။
သိယာ၊ ။ (ကိံ၊ နည်း။) နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီသု၊ နာနတ္တကာယနာနတ္တ-
သညာရှိသော သတ္တဝါတို့၌။ ဂုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကေစ္စေ၊ အချို့ ကုန်သော။
ဝိနိပါတိကာ၊ ဝိနိပါတိက အသုရာတို့သည်။ တိဟေတုကာဒိ ပဋိသန္နိကာ၊
တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ဝိနိပါတိကအသုရာ
တို့၏။ တံ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို တိဟိတ်အစရှိသော ပဋိသန္ဓေကို။ (ထို တိဟိတ် ဒွိဟိတ်
သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို။) ဝိနိပါတဘဝေန၊ ဝိနိပါတ၏အဖြစ်ကြောင့်။
(အပါယ် ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံတွင် ဝိနိပါတအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်နေသောကြောင့်။)
ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗသုဂတိစုတိယာဝ၊ အလုံးစုံသော
သုဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့၌သာ။ သာ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို ဝိနိပါတိက ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေ
သည်။ ဟောတိ။ [ဝိနိပါတိကအသုရာတို့၏ ပဋိသန္ဓေသည် ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ
သုဂတိစုတိအားလုံးနောင် ဖြစ်နိုင်၏။] ကေစ္စသုဂတိ စုတိယာ ဝေ၊ အချို့ သော
သုဂတိစုတိ၏သာလျှင်။ (အနန္တရာ၊ ၌။ သာ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို ဝိနိပါတိက ပဋိသန္ဓေ
သည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထို
ဝိနိပါတိကပဋိသန္ဓေကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိဂဟဏံ၊ ကေစ္စ-
ဒုဂ္ဂတိသဒ္ဓါကိုယူခြင်းကို။ [“ကေစ္စသဒ္ဓါကို” ဟူလို။] ကတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အပါယ-
ပဋိသန္ဓိ ဝေ၊ သည်သာ။ ကေစ္စ သုဂတိစုတိယာ၊ ကေစ္စသုဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊
၌။) ဟောတိ။ သဗ္ဗသုဂတိစုတိယာ၊ အလုံးစုံသော ကာမ ရူပ အရူပစုတိ၏။
(အနန္တရံ၊ ၌။) န (ဟောတိ)။

အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိံ၊ သည်။ ကေစ္စသုဂတိစုတိယာ၊ ။ အနန္တရာ၊
အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ။ အနန္တရာစ၊
၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဇာ၊ ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ဒုဂ္ဂတိ
ပဋိသန္ဓေတို့တွင်။ ပစ္စိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။ (ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏
အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။) ဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ပရိမံဝေ၊ ရှေးဖြစ်သော
ကေစ္စသုဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကိုသာ။ ဂဏှိတံ၊ ငှါ။
ကေစ္စဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟံ။

အဟေတုကစုတိယာ သဟေတုကပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဒုဟေတုကာ၊
ဒုဟိတ်လည်းဖြစ်သော။ တိဟေတုကာ စ၊ တိဟိတ်လည်းဖြစ်သော။ (သဟေတုက-
ပဋိသန္ဓိ ကို။) ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း— ကဿ၊
ဒုဟေတုကာ တိဟေတုကာ စ သဟေတုကပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝိညာ-

ယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ) ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တာဒိနံ၊ ဖားနတ်သား အစရှိသည်တို့၏။ (ပဋိသန္ဓိ) ဝိယ၊ သည်ကဲ့သို့။ အဟေတုကစုတိယာ၊ ၏။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) တိဟေတုကပဋိသန္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (စုဟေတုကာ တိဟေတုကာ စ သဟေတုကပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

တဿ တဿ ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဧကစ္စသုဂတိစုတိယာ ဧကစ္စ-
ဇဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိအာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဘေဒဝိသေသေသု၊ ဘေဒအထူး
တို့၌။ ဧကစ္စ ဇဂ္ဂတိ စုတိယာ ဧကစ္စ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော
နည်းဖြင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်၏။
တံ တံ၊ ထိုထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော၊
နက်။ ယုဇ္ဇမာနမတ္တာပေက္ခနဝေနေ၊ ယှဉ်စပ်ထိုက်သော အနက်မျှကို ငဲ့ခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ နပုသကနိဒ္ဒေသော၊ ယောဇေတဗ္ဗံဟု နပုလိနံဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။
ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဘာဝတ္ထော၊
တဗ္ဗပစ္စည်းအတွက် ဘောအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ဤအလို “ယောဇေ-
တဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေရ၏” ဟု အနက်ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ-
အာဒိသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဝိပရိတယောဇနာ၊ ပြောင်းပြန် ယှဉ်စေခြင်းကို။
န ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ
မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိသု ဝိပရိတယောဇနာ န ကာတဗ္ဗာ၊ နည်း။)
ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ် အဇ္ဈတ္တတရား
ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) အရူပဘူမိသု၊ တို့၌။
အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓိအာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊
သည်။ န အတ္ထိ၊ စတုက္ခန္ဓာယ အရူပစုတိယာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓိတိ
တေဿ၊ ဟူသောဤအနက်၏။ ဝိပရိယာယော၊ ပြောင်းပြန် အနက်ကို။ သယ-
မေဝ၊ ပင်။ ယောဇိတော၊ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။ (“ကဒေါ ပဉ္စက္ခန္ဓာယ ကာမာဝစရ-
စုတိယာ ရူပါဝစရစုတိယာ ဝါ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာ အာရူပပဋိသန္ဓိ”ဟု ယှဉ်စေ
အပ်ပြီ)။ စ၊ ဆက်။ အတိတာရမ္မဏစုတိယာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိတိ
တေဿ၊ ၏။ ဝိပရိယာယော၊ ပြောင်းပြန်အနက်သည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ သာ။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (“အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိသု၊
တို့၌။ ဝိပရိတယောဇနာ၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်”)

စ၊ ဆက်။ ဘေဒဝိသေသေသော ဝေ၊ ဘေဒအထူးကိုသာ။ ဝေ၊ သို့။ ဝိတ္ထာရေ-
န၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတော၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်ပြီ။ အဘေဒဝိသေသေသော ပန၊
အဘေဒအထူးကိုကား။ ဧကေကသ္မိံ ဘေဒေ၊ တပါးပါးသောဘေဒ၌။ တတ္ထ

တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဘေဒ၌ပင်။ (တနည်း) တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုဘဝ အစရှိသည်
၌ပင်။ စုတိ ပဋိသန္ဓိယောဇနာဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ယှဉ်စေခြင်း၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ပဉ္စကုန္ဒာယ။ ပေ။ အဝိတက္ကအဝိစာရာတိ၊ ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ စတု-
ကုန္ဒာယ၊ သော။ (စုတိယာ၊ အနန္တရာ) ပန၊ အခြားမဲ့၌ကား။ စတုကုန္ဒာ၊
၄-ပါးသောခန္ဓာ ရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကိ။) သယမေဝ၊ သာ။ ယောဇိတာ၊ ပြီ။
("ကဒါစိ စတုကုန္ဒာယ အဂ္ဂပစုတိယာ အနန္တရာ စတုကုန္ဒာဝ အာရမ္မဏတောပိ
အဘိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ"ဟု ယှဉ်စေအပ်ပြီ။) ဧတေနေ နယေန၊ ဖြင့်ပင်။
ဉာတံ၊ ၄။ သက္ကာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စကုန္ဒာဒီသု၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာ အစ
ရှိသော စုတိပဋိသန္ဓေတို့၌။ အဘေဒဝိသေသော၊ အဘေဒအထူးကို။ န ဒဿိ-
တော၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တတော ဟေတု ဝိနာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ က။ ဟေတု၊
အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသောအကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ (န ဟောတိ
၌စပ်။) အင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္ဓိန၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အစပ်တို့ကို။ ဗန္ဓနာနိ၊ ဖွဲ့တတ်
ကုန်သော အကြောတို့တည်း။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္ဓိ ဗန္ဓနာနိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏
အစပ်တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်သော အကြောတို့။ တေသံ၊ ထိုအင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အစပ်
တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်သော အကြောတို့ကို။ ဆေဒကာနံ၊ ဖြတ်တတ်ကုန်သော။
(မာရဏန္တိကဝေဒနာ သတ္တုနံ ၌စပ်။)

နိရုဒ္ဓေသု စက္ခာဒီသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အတိမန္တဘာဂူပဂမနံ၊ အလွန်
နံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ (လုံးဝချုပ်သည်မဟုတ်သော အလွန် အားနည်းသည်၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ဆိုအပ်သည် ဟူသော စကားသည် မှန်၏။)
ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌လည်း။ [ပိဖြင့်
မနောဒွါရိကဝိညာဏာနန္တရံကိုပေါင်း။] ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ စုတိ၊ ကိ။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။
စ၊ သည်သာမကသေး။ (ရှေး၌ပြအပ်ခဲ့ရုံသာမကသေး။) ယမကေ၊ ၌။ ယဿ
စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ။ ပေ။ နိရုဇ္ဈတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ စက္ခာ-
ယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့၏။ စုတိစိတ္တေန၊ စုတိစိတ်နှင့်။ သဟ၊
တကွ။ နိရောဓော၊ ကိ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။
["ကသ္မာ၊ အတိမန္တဘာဂူပဂမနံ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ
(ယသ္မာ) ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံ။ ပေ။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိမန္တ-
ဘာဂူပဂမနံ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဝိညာယတိ" ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။]

ဧတေန၊ ဤတရားသည်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ အဝသေသော၊ ကံမှ
ကြွင်းသော။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ သော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း
သည်။ အတ္ထံ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုတရားသည်။) လဒ္ဓိဝသေသပစ္စယော၊

ပည်၏။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္ဆာဒိတာဒိနဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည်
 ဖုံးအပ်သောအဖြစ်ရှိသော။ တသ္မိံ ကမ္မာဒိဝိသယေ၊ ထိုကံ အစရှိသော အာရုံ
 တပါးပါးသည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ-
 ဌာနဘူတေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်လသော။ တဏှာယ၊ ။
 ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိန္ဒတ္တာ ဝေ စ၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၎င်း။ ပရိမုပ္ပန္နာ-
 ယ၊ စုတိ မတိုင်မီ ရှေး၌ဖြစ်သော။ သန္တတိယာ၊ ဝိညာဉ်အစဉ်၏။ ဝါ၊ က။
 ပရိဏတတ္တာ စ၊ အဆုံးသို့ရောက်လောက်အောင် ရင့်ကျက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ [ပရိဏတတ္တာတိ ပရိပါကဝသေန ပရိယောသာနံ ဂတတ္တာတိ အဓိပ္ပါ-
 ယော။-အနု။] ပဋိသန္ဓိဌာနဘိမုခံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော
 ကံစသော အာရုံတပါးပါးသို့ ရှေ့သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရံ၊
 ထိုအာရုံသို့ညွတ်ယိမ်းကိုင်းရှိုင်းသည်။ ဟုတူ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 တဏှာ နာမေတိတိ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သဟဇာတသင်္ခါရတိ၊ ကား။ စုတိ အာသန္နဇေနဝိညာဏ သဟဇာတ-
 စေတနာ၊ စုတိ၏ အနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဏ်နှင့် တကွဖြစ်သော စေတနာတို့
 သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (စေတနာနှင့်တကွ
 အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။) ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသောတရားတို့သည်။
 ပဋိသန္ဓိဌာနေ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော။ တသ္မိံ ကမ္မာဒိ-
 ဝိသယေ၊ ၌။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ကို။ ခိပန္နိ၊ ပစ်ချကုန်၏။ ခိပန္နာ ဝိယ၊
 ပစ်ချကုန်သကဲ့သို့။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ ထိုကံအစရှိသော အာရုံတပါး၌။ ပဋိသန္ဓိ-
 ဝသေန၊ ဆက်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏပတိဌာနဿ၊ ဝိညာဏ်တည်ခြင်း
 ။ ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

တန္တိ၊ ကား။ စုတိပဋိသန္ဓိတဒါသန္နဝိညာဏာနံ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓိ၊ ထိုစုတိပဋိ-
 သန္ဓိတို့၏ အနီးဖြစ်သော ဝိညာဏ်တို့၏။ (ဧကတ္တံ ဌိတံ။) သန္တတိဝသေန၊
 အစဉ်အတန်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဥပနိတေကတ္တံ၊ ကပ်ဆောင်
 အပ်သော တခုတည်း၏အဖြစ်ရှိသော။ တံဝိညာဏံ၊ ထို ဝိညာဏ်သည်။ (နာမိယ-

တဏှာ နာမေတိ ။ ။ တဏှာဟူသည် အဘယ်တဏှာနည်း၊ အဘယ်တရားကို
 အဘယ်သို့ ညွတ်ဝေသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-“တဏှာယ အပ္ပဟိန္ဒတ္တာ
 ဝေ” ကို ထောက်၍ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် မိမိသန္တာန်၌ ရှိနေသေးသော
 တဏှာတည်း။ ထိုတဏှာသည် ဝိညာဏ်ကိုထောက်၍ စုတိပဋိသန္ဓေသို့ မရောက်မီ ဝုတေ
 ခါး၌ ဖြစ်နေသော ဝိညာဏ်အားကိုး၎င်း “ပဋိသန္ဓိဌာနဘိမုခံ” ဟု ဆိုသောကြောင့်
 ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံစသော အာရုံတပါးပါးသို့၎င်း ညွတ်ဝေ
 သည့်ဟု သိသာ၏။

မာနံ စသည်၌ စဉ်းငယ်စပ်၍ ပဝတ္တတိ ၌စပ်။) တဏှာယ နာမိယမာနံ ။ပေ။ ပဝတ္တတိတိ၊ ဟူသောပါဖြင့်။ (ဒဿေတိ ၌စပ်။) နမနခိပန ။ပေ။ ပဝတ္တနာနိ၊ ညွတ်ခြင်း၊ ပစ်ချခံရခြင်း၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော မှီရာကိုစွန့်ခြင်း၊ နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော မှီရာကိုရခြင်း၊ မှီရာမှကင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ သန္တတိ-ဝသေန၊ ဝိညာဏ်အစဉ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိညာဏ်အစဉ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဿ၊ တခုသော။ ဝါ၊ တစဉ်တတန်းသော။ တေဿေဝ ဝိညာဏဿ၊ ဤဝိညာဏ်၏အတွက်သာ။ ဟောန္တိ။ အညဿ၊ အခြားသောဝိညာဏ်၏အတွက်။ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ။၏။

စ၊ ဆက်။ သန္တတိဝသေနာတိ၊ ဝိညာဏ် အစဉ်အတန်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ဟူ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော။ (သင်္ဂဟကာရော၊ သည်။) တဒေဝ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ထိုတခုတည်းသော ဤဝိညာဏ်သည်ပင်။ သန္တာဝတိ။ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၏။ အညံ၊ အခြားသောဝိညာဏ်သည်။ န (သန္တာဝတိ)၊ မဟုတ်။ န (သံသရတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒဉ္စ မိစ္ဆာဂါဟံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်မြစ်ရာရောက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကဿ၊ ဣဒဉ္စ မိစ္ဆာဂါဟံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာနတ္တနယေ၊ တခုတည်းမဟုတ် အသီးအသီး၏ အဖြစ်ဟူသော နည်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကတ္တနယော၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ဟူသောနည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒဉ္စ မိစ္ဆာဂါဟံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။၏။) [ဝိညာဏ်သည် တခုမဟုတ်၊ အသီးအသီးဖြစ်သော်လည်း အစဉ်အတန်း မပျက်ဘဲ တစဉ်တည်း ဖြစ်သောကြောင့် “တခုတည်း” ဟု ယူနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ သန္တတိအားဖြင့် တခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် “ဤ ဝိညာဏ်တခုသည်ပင် ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ ပြေးသွား၊ နောက်ဘဝမှ တဖန် နောက်ဘဝသို့ ကျင်လည်၏” ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို ပယ်ပြီးသား ဖြစ်တော့သည်—ဟူလို။]

ဩရိမတီရ ရက္ခ ဝိနိဗ္ဗဒ္ဓ ခုဇ္ဈ ဝိယ၊ ဤဘက်၌ဖြစ်သော ကမ်းပေါ်ဝယ် ပေါက်သောသစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော ကြိုးကိုကဲ့သို့။ ပုရိမဘဝတ္တတာဝဝိနိဗ္ဗန္တံ၊ ရှေးဘဝ အတ္တဘော၌ ဖွဲ့စပ်နေသော။ ကမ္မာဒိ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။၏။ ပုရိသော ဝိယ၊ ကိုကဲ့သို့။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ တဿ၊ ထို ယောကျ်ား၏။ မာတိကာတိက္ကမနိစ္ဆာ၊ ဝိယ၊ မြောင်းကို ကျော်လွှားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုကိုကဲ့သို့။ ဝါ၊ မြောင်းကို ကျော်လွှားလိုခြင်းကိုကဲ့သို့။ တဏှာ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ အတိက္ကမနပယောဂေါ ဝိယ၊ ကျော်လွှားကြောင်း ပယောဂကိုကဲ့သို့။ ခိပနကသင်္ခါရာ၊ နောက်ဘဝအာရုံသို့ ပစ်ချတတ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ စ၊ ဆက်။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ပရတိရေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟမာနော၊ တည်လသော်။

ပရတိရရက္ခ ဝိနိဗ္ဗံ၊ ဟိုဘက်ကမ်းဝယ် သစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစ်
 တခုကို။ အဿာဒယမာနော (ဝါ)၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရလျက်
 သော်၎င်း။ အနဿာဒယမာနော ဝါ၊ မရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ မရလျက်
 သော်၎င်း။ ကေဝလံ၊ ရခြင်း မရခြင်းမဖက် သက်သက်။ ပထဝီယံ၊ ခြံ။ သဗလ-
 ပယောဂေဟေဝ၊ မိမိအားအစွမ်း မိမိပယောဂတို့ဖြင့်သာ။ ပတိဋ္ဌာတိယတာ၊
 တည်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ ဝိညာဏ်သည်လည်း။ ဘဝန္တရတ္တဘာဝ-
 ဝိနိဗ္ဗံ၊ တပါးသော ဘဝသစ် အတ္တဘော၌ ဖွဲ့စပ်အပ်သော။ ဟဒယဝတ္ထု-
 နိဿယံ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဟူသော မှီရာကို။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
 ဘဝ၌ ဖြစ်ခိုက်။ အဿာဒယမာနံ (ဝါ)၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရလျက်
 သော်၎င်း။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ ဖြစ်ခိုက်။ အနဿာဒယမာနံ ဝါ၊ သော်၎င်း။
 ဝါ၊ သော်၎င်း။ ကေဝလံ၊ ရခြင်း မရခြင်းမဖက် သက်သက်။ အာရမ္မဏသမ္ပယုတ္တ-
 ကမ္မေဟေဝ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ ကမ္မပစ္စည်းတို့ကြောင့်သာ။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အဿာဒယမာနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။
 ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ပဋိလဘမာနံ၊ ရလျက်သော်၎င်း။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဟေတုတိ၊ [အာပုဗ္ဗစုရဒိသဓဇာတ်သည် ဂတိအနက်ကို
 ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ပါပုဏန္တိ ဟု သဒ္ဒတ္တ၊ ပဋိလဘမာနံ ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ
 ဖွင့်သည်။]

ဘဝန္တရာဒိ ပဋိသန္ဓာနတောတိ၊ ကား။ ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝဟောင်းမှ တပါး
 သော ဘဝသစ်ကို။ အာဒိသမ္ပန္နနတော၊ အစစွာ ဆက်စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊
 တနည်း။ ဘဝန္တရာဒိယော၊ ဘဝန္တရာဒိတို့ဟူသည်။ ဘဝယောနိဂတိဝိညာဏ-
 ဌိတိသတ္တာဝါသန္တရာ၊ ရှေးဘဝစသည်တို့မှ တပါးသောဘဝသစ်၊ ယောနိသစ်၊
 ဂတိသစ်၊ ဝိညာဏဌိတိသစ်၊ သတ္တာဝါသသစ်တို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုဘဝ
 ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဌိတိ သတ္တာဝါသတို့ကို။ ပဋိသန္ဓာနတော၊ ဆက်စပ်ခြင်း
 ကြောင့်။ (ပဋိသန္ဓိတိ ဝုစုတိ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကမ္မန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ-
 ဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ တည်း။ [နာပိတတော ကမ္မသင်္ခါရ
 စသည်၌ ကမ္မကိုခွဲ၍ ဖွင့်သည်။] သင်္ခါရတံ၊ ကား။ စုတိအာသန္နဇနဝနဝိညာဏ-
 သဟဂတော၊ စုတိ၏ အနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
 ခိပနကသင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏ်ကို အာရုံသို့ပစ်သွင်းတတ်သော သင်္ခါရတို့တည်း။

သဒ္ဓါဒိဟေတုကာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ပဋိသောသော၊ ပဲ့တင်သံသည်။ သဒ္ဓဟေတု-
 ကော၊ မူလအသံဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ပဇီပေါ၊ ကူးယူအပ်သောဆီမီးသည်။
 ပဇီပန္တရာဒိဟေတုကော၊ ကူးယူအပ်သောဆီမီးမှ တပါးသော မူလဆီမီး အစ
 ရှိသော အကြောင်းရှိ၏။ မုဒ္ဓါ၊ တံဆိပ်ရာသည်။ လုန္နုဟေတုကာ၊ တံဆိပ်တုံး
 ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ဆာယာ၊ အရိပ်သည်။ အာဒါသာဒိဂတမုခါဒိဟေတု-

ကာ၊ မှန် အစရှိသည်၌တည်သော မျက်နှာ အစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ အညတြ အဂန္တော ဟောန္တိတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယဒေသံ၊ အသံ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်သို့။ အဂန္တော၊ မသွားမူ၍။ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ၊ အသံ အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသွား၊ နည်း။) တတော၊ ထို အသံအစရှိသည်တို့၏ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘာဝါ၊ ပဲ့တင်သံ၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ ဝိညာဏံ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်လည်း။ ဟေတုဒေသံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ကံရှိရာ အရပ်သို့။ ဂန္တော၊ ရှိ။ တံ ဟေတုကံ၊ ထိုကံဟူသော အကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ (ကသွား)။ တတော၊ ထို ကံအစရှိသည်တို့ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အဘာဝါ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်။ ဟေတုဒေသတော၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ ပုရိမာဘဝတော၊ မှ။ န အာဂတံ၊ ပြောင်း၍လည်း မလာ။ (ကိမိဝ) ပဋိဘောသာဒယော၊ ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့သည်။ သဒ္ဓါဒိဒေသတော၊ အသံ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်မှ။ (န အာဂတာ) ဝိယ၊ ပြောင်း၍ မလာကုန်သကဲ့သို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ က။ ဟေတုနာ၊ အကြောင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ န ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) သဒ္ဓါဒိဟိ၊ အသံ အစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဋိဘောသာဒယော၊ ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့သည်။ (န ဟောန္တိ) ဝိယ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။ [ဤစကားဖြင့် အကျိုးက အကြောင်းရှိရာသို့ မသွားပုံကိုပြသည်။]

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အညတြ အဂန္တော ဟောန္တိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စယဒေသေ၊ အကြောင်းတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်၌။ (မူလ အသံစသည်ဖြစ်ရာ အရပ်၌။) သနိဟိတော၊ စုဝေး တည်နေကုန်သည်။ ဟုတော၊ တတော၊ ထို အကြောင်းဖြစ်ရာအရပ်မှ။ အညတြ၊ တပါးသောအကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့။ ဂန္တော၊ သွား၍။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို မူလ အသံစသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ (ကသွား)။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ အကျိုးတရား၏ ယခုဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယာပိ၊ မူလအသံ အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်လည်း။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ် မဟုတ် ဖြစ်ကုန်သည်သာ။ [ဤစကားဖြင့် “မူလအသံစသော အကြောင်းရှိရာအရပ်မှ ပဲ့တင်သံ စသည်တို့ ပြောင်းရွှေ့၍လာသည်မဟုတ်”ဟု ပြသည်။] ဧဝံ၊ ဤအတူ၊ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တနယေန၊ ဥပမာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ယောဂေတဗ္ဗံ၊ [ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် မူလ ကံဝသည်တို့ဖြစ်ရာဘဝသို့လည်း မသွား။ မူလ ကံဖြစ်ရာဘဝမှ ပြောင်းရွှေ့လာသည်လည်း မဟုတ်—ဟူလို။]

သေ နယောတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ (ဒယောတိ ဌိစပ်။) ဗီဇကုံရာဒီသု၊ မျိုးစေ့ အညောက် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နေသု၊ အလုံးစုံသော အကြောင်း၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့၌။ ယဘာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဒယောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓာပိ၊ ဤဘဝ ဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် အကျိုးပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာ၌လည်း။ ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဝိညာဏာနံ၊ ကံစသောအကြောင်း၊ ကံစသောအကြောင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ဝိညာဏ်တို့၏။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ မနုဿကတိကော၊ မနုဿကတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝဂတိဘူးတာ၊ ဒေဝဂတိသို့ရောက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဧကန္တ- နာနတ္ထေ၊ ဧကန် တသီးတခြား၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဣမ္မဝတော၊ ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ [ကိပ္ပရာသန္တာန်ကတခြား၊ အကျိုးပေးရာသန္တာန်က တခြား ဖြစ်ရော ရှိ သည်—ဟူလို။]

တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ရတ္တဿ၊ ရတ္တ၏။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့။ ရတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ အကျိုး။ [မဇ္ဈိကာ၌ “ဒန္တဿ၊ ပေးတတ်သူ၏။ ဗီဇံ၊ ဒန္တဿ၊ ၏။ ဖလံ” ဟု၎င်း၊ “ဒတ္တဿ၊ ဒတ္တ၏။ ဗီဇံ၊ ဒတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ” ဟု၎င်း မူကွဲရှိ၏။] ဣတိအာဒိကဿ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ (ဝေါဟာရဿ)ဝိယ၊ ဝေါဟာရကဲ့သို့။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဖြစ်သောအတိတ်၌။ ရောဟိတ- သော နာမ၊ ရောဟိတဿမည်သော။ ဣသံ၊ ရသေ့သည်။ (အကောသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ ပါပြီ။) ဣတိအာဒိကဿ၊ သော။ ဝေါဟာရဿ၊ ၏။ လောပေါ၊ ကျေပျောက် ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌။ သန္တာနဗန္ဓေ၊ အစဉ်အားဖြင့် အဆက်အစပ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္န- သု၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့၌။ ဧကန္တမေဝ၊ စင်စစ် ဧကန် အမှန်သာ။ ဧကတာ ဝါ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့၎င်း။ နာနတာ ဝါ၊ တသီး တခြား၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ န ဥပဂန္တဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မကပ်ရောက်ထိုက်။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဧကတာ နာနတာတို့တွင်။ ဧကန္တဧကတာပဋိသေဓေန၊ ဧကန် တခုတည်း၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းဖြင့်။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ ကို၎င်း။ သယံကတံ၊ မိမိသည် ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူကို။ နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်၏။ [တသန္တာန်တည်းဝယ် တယောက် တည်း မဟုတ်သောကြောင့် သုခဒုက္ခကို တယောက်တည်း ပြုအပ်သည်ဟု မဖြစ် နိုင်—ဟူလို။] ဧကန္တနာနတာ ပဋိသေဓေန၊ ဧကန် တသီးတခြား၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းဖြင့်။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို၎င်း။ ပရိကတံ၊ သူတပါးသည်

ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ (ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ နိဝါရေတိ။) ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဘာဝဝစနေန၊ အကြောင်းအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုး၏အဖြစ်ကိုဆိုခြင်းဖြင့်။ (သုခံ သည်၎င်း၊ ဒုက္ခံ သည်၎င်း။) အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အကြောင်းမရှိဘဲဖြစ်၏။ ဣတိ (ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ နိဝါရေတိ။) ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ကေသန္တာနေ၊ တခုသောသန္တာန်အစဉ်၌။ (န ဥပဂန္တဗ္ဗာ ဌိစပ်။)

စတုမရရအလတ္တကရသာဒိဘာဝနာ၊ စတုမရရည်၊ ချိပ်ရည် အစရှိသည် တို့ဖြင့် ထုံစေခြင်းသည်။ [မဉ္ဇ ဘာဝနာကို “သိဉ္ဇနာ၊ သွန်းလောင်းခြင်း” ဟု ဖွင့်၏။] အဗ္ဗမာတလင်္ကီဒိဗိဇာနံ၊ သရက်၊ ရှောက် အစရှိသော မျိုးစေ့တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်ခြင်းတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဗီဇာနံ အဘိသင်္ခါရော ဟူသော ဤ စကားရပ်၌။ ဗီဇံ ဝိယ၊ မျိုးစေ့ကိုကဲ့သို့။ ကမ္မဝါ၊ ကံရှိသော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဘိသင်္ခါရော ဝိယ၊ ပြုပြင်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ။) ဗီဇဿ၊ ၏။ အကုရာဒိပ္ပဗန္ဓော ဝိယ၊ အညွှောက် အစရှိသော အစဉ် ဆက်ကိုကဲ့သို့။ သတ္တဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏာဒိပ္ပဗန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် အစရှိသော အစဉ်အဆက်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော။) တတ္ထ၊ ထိုအညွှောက် အစရှိသည်အားဖြင့်ဖြစ်သော ရုပ်အစဉ်၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ် ပါဝင်သော။ မရဿ၊ ချိုမြိန်သော။ ရတ္တကေသရဿ ဝါ၊ အခွံအတွင်း၌ နီမြန်းသော အဆံ၏သော်၎င်း။ (မရဿ၊ သော။) ဖလဿ ဝါ၊ အသီး၏ သော်၎င်း။ (ဘာဝေါ ဌိစပ်။) တဿေဝ ဗီဇဿ၊ ထိုမျိုးစေ့၏သာလျှင်၎င်း။ တတော ဝေ အဘိသင်္ခါရတော စ၊ ထိုမျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၎င်း။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ ကမ္မကာရကဿေဝ၊ ကံကို ပြုသူသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌၎င်း။) တံကမ္မတော ဝေ စ၊ ထိုကံကြောင့်သာလျှင် ၎င်း။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဗာလသရီရေ၊ ကလေး၏ကိုယ်၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနံ၊ စိတ်မှ နှုတ်မှ ပညာကို သင်ခြင်းသည်၎င်း။ သိပ္ပသိက္ခနံ၊ စိတ်မှ လက်မှအတတ်ကို သင်ခြင်းသည်၎င်း။ ဩသပေယောဂေါ စ၊ ဆေးကို ယှဉ်စေခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ဆေးကို သုံးစွဲခြင်းသည်၎င်း။ ဝုဇသရီရံ၊ ကြီးရင့်သောကိုယ်သို့။ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ အတ စ၊ ထိုသို့ မရောက်ပါဘဲလျက်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပရိယာ ပုဏန စသော အကြောင်းရှိသော။ ဝိဇ္ဇာပါဠဝံ၊ အတတ်ပညာ၏ ထက်မြက် သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သိပ္ပဇာနနံ၊ စိတ်မှ လက်မှအတတ်ကို တတ်ခြင်းသည် ၎င်း။ အနာမယတာ စ၊ အနာရောဂါ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝုဇသရီရေ၊ ၏။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားသူ၏သန္တာန်၌။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ။) တံသန္တတိပရိယာပန္နေ ဝေ၊ ထိုအစဉ်၌ အကျိုးဝင်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝုဇသရီရေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်း

ကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ယထာပယုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်သော။ ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနာဒိနာ၊ စိတ်မှု နှုတ်မှု ပညာကို သင်ခြင်း အစရှိသည်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အညတော၊ အခြားသောအကြောင်း ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသွာ)။ တဒဘာဝေ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပရိယာ ပုဏနာဒိတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အဘာဝတော၊ ဝိဇ္ဇာပါဠဝ အစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤကံကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌လည်း။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ (အတ္ထိ)။ ဧတံ၊ ဤအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားသူ၏ (သန္တာန်၌)။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အညတောစ၊ အခြားသူ ပြုအပ်သော ကံကြောင့် လည်း။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ န အညတောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ သင်္ခါရာဘာဝေ၊ သင်္ခါရတို့၏မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ ဖလာဘာဝမေဝ၊ အကျိုး ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ဤ။ အညပစ္စယနိဝါရဏံ၊ အခြားသောအကြောင်းကို တားမြစ်ခြင်းကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။

ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝဒါ-
မ၊ ဆိုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊
တနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဥပဘူကော၊ သုံးဆောင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါသည်။ အသတိ၊ မရှိပါဘဲ။ ဘူကသမ္ပတိ၊ စားတတ်၏ဟု သမုတ်ခြင်း
သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။
ဖလတိတိ၊ သီး၏ဟူ၍။ သမ္ပတိ၊ သမုတ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ သမုတ်အပ်သော
နာမည်ပညတ်တည်း။ ဖလတိသမ္ပတိ၊ သီး၏ဟု သမုတ်ခြင်း။ ဝါ၊ သီး၏ဟု
သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်။

ဧဝံသန္တေပီတိ၊ ကား။ အသင်္ကန္တိပါတုဘာဝေ၊ ဘဝဟောင်းမှ မပြောင်း
ရွှေ့ဘဲ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) [ဧဝံသန္တေ၏အနက်ကိုဖွင့်သည်။]
စ၊ တနည်းကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်းမှ မပြောင်းရွှေ့ဘဲ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌။
ယထာဝုတ္တ ဒေါသ ပရိဟရဏေ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို
ရှောင်လွှဲခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးသော်။ [သတိကိုပင် “သိဒ္ဓေ” ဟု
အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။] ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ပဝတ္တိတော ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ကမ္မာယူဟနက္ခဏတော၊ ကံကို အားထုတ်ရာ
ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စာစာတိ၊ ကား။ ဝိပစ္စန ပဝတ္တိတော၊ ရင့်ကျက်ခြင်း၏
ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပစ္စာစ၊ နောက်၌၎င်း။ အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ မရင့်ကျက်သေးသော
အကျိုးရှိသောကံတို့သည်။ (အကျိုးမပေးရသေးသော ကံတို့သည်။) ကတတ္ထာ၊
ပြုအပ်ပြီးတိုင်း အဖြစ်ကြောင့်။ မစ္စယော၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဓေ (ဟောနိ)။

ကုန်အံ့။ (ဝေဝသန္တေသု၊ ကုန်လသော်။) ဝိပက္က ဝိပါကာနမ္ပိ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသောကံတို့၏လည်း။ (အကျိုးပေးပြီးသော ကံတို့၏လည်း။) ကတတ္ထံ၊ ကတတို့၏အဖြစ်သည်။ သမာနံ၊ တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုရင့်ကျက် ပြီးသော အကျိုးရှိသော ကံတို့၏လည်း။ ဖလာဝဟတ၊ အကျိုးကို ဆောင်နိုင် ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာသကာနိဝတ္တနတ္ထံ၊ အာသကာကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ နစ နိစ္စံ ဖလာဝဟတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟ- ကာရော) အာဟ။

န ဝိဇ္ဇမာနတ္ထာ ဝါ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထာ ဝါတိ တေေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထံ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထံ၊ ထင်ရှား မရှိ သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ဝုတ္တဒေါသေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ် တို့ကိုသာ။ ပရိဟရတိ၊ ပယ်ရှား၏။

တဿာ ပါဠိဘောဂကိရိယာယ၊ ထို အာမခံခြင်း ကိရိယာကို။ ကရဏ- မတ္ထံ၊ ပြုခြင်းမျှတည်း။ တံ ကိရိယာကရဏမတ္ထံ၊ ထို အာမခံခြင်း ကြိယာကို ပြုခြင်းမျှ။ (ဝါ၊ တနည်း။) တဿာ ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယ၊ ထိုဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်း ကိရိယာကို။ (ကရဏမတ္ထံ၊ တည်း။) တံ ကိရိယာ ကရဏမတ္ထံ၊ ထို ဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်းကိရိယာကိုပြုခြင်းမျှ။ ဝါ၊ တနည်း။ တဿာ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိ- ကိရိယာယ၊ ထို ကြွေးမြီကိုယူခြင်း အစရှိသောကိရိယာကို။ (ကရဏမတ္ထံ၊ တည်း။) တံ ကိရိယာကရဏမတ္ထံ၊ ထိုကြွေးမြီကိုယူခြင်း အစရှိသောကိရိယာကို ပြုခြင်းမျှ။ တဒေဝ၊ ထိုကိရိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်ပင်။ တဒတ္ထနိယျာတနေ၊ ထို အစီးအပူးကို အပ်နှင်းခြင်း၊ ပြန်ဆပ်ခြင်း၌။ ပဋိဘဏ္ဍဒါနေ၊ အစားဘဏ္ဍာကို ပေးခြင်း၌၎င်း။ ဣဏဒါနေစ၊ ကြွေးမြီကို ဆပ်ခြင်း၌၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း သည်။ ဟေတတိ၊ အဖလိတနိယျာတနာဒိဖလံ၊ အကျိုးမရှိသေးဘဲ ပြန်၍ပေးခြင်း စသော အကျိုးရှိသည်။ (ဟေတတိ၊ ၏။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ပစ္စယောကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။]

အဝိသေသေနာတိ၊ ကား။ တိဟေတုကော၊ တိဟိတိဖြစ်သော ပုညာဘိ သင်္ခါရသည်။ တိဟေတုကဿ၊ တိဟိတိဖြစ်သော ဝိပါကိဝိညာဉ်အား။ (“ပစ္စ- ယော ဟေတတိ”၌စပ်။) ဣတိ အာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဘေဒံ၊ အထူး အပြားကို။ အကတွာဝ၊ မပြုဘဲသာလျှင်။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။

တဿာ ။ဇပ။ တံ ကိရိယာကရဏမတ္ထံ။ ။ ပါဠိဘောဂကိရိယာယကိုပင် “ဘဏ္ဍ- ကိဏနကိရိယာယ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိ ကိရိယာယ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက် တဒတ္ထနိယျာတနေအရ၌ ပါဠိဘောဂကိရိယာယအတွက် မပါတော့ဘဲ ဘဏ္ဍကိဏန ကိရိယာယအတွက် “ပဋိဘဏ္ဍဒါနေ”ဟု၎င်း၊ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိကိရိယာယ အတွက် “ဣဏဒါနေ”ဟု၎င်း နောက် ၂-မျိုးအတွက်သာ ပါတော့သည်။

ပိဏ္ဏဝသေန၊ တပေါင်းတည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော ဌ်စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊
နက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတရား၌။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စယုပ္ပန်
တရား၌။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း ဟူသည်ကို။ ဗလဝကမ္မဿ၊
အားရှိသောကံ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ ဥပနိဿယပစ္စယော ဗလဝကမ္မဿ
ဝသေန၊ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလံ၊
အားမရှိသောကံသည်။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ
တေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာယံ၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌။
ဝက္ခေ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ။ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။) အဝိသေသေနတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗ-
ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကာမဂ္ဂပအားလုံးသော ပုညာဘိသင်္ခါရကို။ သဟ၊ တကွ။
သဂဏ္ဍာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ [ထိုသို့ အားလုံးကိုပေါင်း၍ သိမ်းယူသောကြောင့်
“အဝိသေသေန” ဟုဆိုသည်—ဟူလို။]

ဒွါဒသာကုသလစေတနာဘေဒေါတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စ သဟ-
ဂတာ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာကို။ ကသ္မာ၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်။ ဂဟိ-
တာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိတေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။
[ရှေး၌ “ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည်ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုမပေး” ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့်
ရှေးနောက် မည်သည့်အတွက် စိစစ်ထိုက်သည်—ဟူလို။ အနဋ္ဌိကာ၌ သင့်သော
နည်းကို ပြထား၏။] ဧကေသ ဝိညာဏဿ တထေဝ ပစ္စယော ပဋိသန္ဓိယံ နော
ပဝတ္ထေတိ၊ ကား။ ဧကေသေဝ၊ တပါးသော ဝိညာဏ်၏သာ။ ပစ္စယဘာဝ-
နီယမော၊ ပစ္စည်းအဖြစ်၌ သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။
(ဟောတိ ဌ်စပ်။) ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။
ပဝတ္ထေ၊ ၌။ သတ္တန္တမ္ပိ၊ ခုနစ်ပါးလုံးတို့အားလည်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
(ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

တထာ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကေပိ အနိဋ္ဌာ ခုပ္ပါဒယော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဒေဝါနံ၊ နတ်
တို့၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတဘာဝ ကာလေ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ရာ အခါ၌။
မိလ္လာတ မာလာဒိနံ၊ ညှိုးနွမ်းသောပန်း အစရှိသည်တို့၏။ အနိဋ္ဌတာ၊ အနိဋ္ဌ
တို့၏အဖြစ်သည်။ ကထံ န သိယာ၊ အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (သိယာ
ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာ။)

သေဝံ ဒွီသုဘဝေသ္မတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဧကေနတိ သ စေတနာ-
ဘေဒမ္ပိ၊ တရယုတ် ၃၀-သော စေတနာ ငါးပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တ-
သင်္ခါရံ၊ စိတ္တသင်္ခါရအပြားကို။ ဝိတ္တသင်္ခါရဘာဝေန၊ စိတ္တသင်္ခါရ၏အဖြစ်ဖြင့်။

ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊ ကပ်ဆောင်၍။ သွေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ တဒေကဒေသော၊ ထို စိတ္တသင်္ခါရ အားလုံး၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရစိတ္တသင်္ခါရေဝ၊ ကာမာဝစရ စိတ္တသင်္ခါရကိုသာ။ တေရသန္တံ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော ဝိပါကဝိညာဏ်တို့အား၎င်း။ နဝန္တု၊ ၉-ပါးကုန်သော ဝိပါကဝိညာဏ်တို့အား၎င်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ တဒေက- ဒေသေ ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ကေဒေသပစ္စယဘာဝေန၊ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမုခါ- ယော၊ အပေါင်းဖြစ်သော စိတ္တသင်္ခါရကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဒေကဒေသော ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ ဝိတ္တာရပ္ပကာသနံ၊ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်း ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြုခဲ့ပြီ။ တတော ဘဝတော၊ ထိုဘဝမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မုခမတ္တပ္ပကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှကို ပြခြင်းကို။ ကာတုကာမော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) အာဒိတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေ) အာဟ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒီသု ဘဝေသုတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္က- ကာရေန) ဝုတ္တံ။

တတိယဇ္ဈာနဘူမိဝသေနာတိ တေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကေတ္တကာယ- ကေတ္တသည် သာမညေန၊ ကေတ္တကာယ ကေတ္တသည်ချင်း တူသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အသညာရူပဝဇ္ဇော၊ အသည၊ အာရူပသည် ကြံ့အပ်သော။ စတုတ္ထ- ဇ္ဈာနဘူမိ၊ စတုတ္ထဈာန်ဘုံကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာသမ္ဘဝန္တိ၊ ကား။ ကေဝိသတိယာ၊ ၂၁- ပါးသော။ ကာမာဝစရရူပါ- ဝစရ ကုသလဝိပါကေသု၊ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ကုသလဝိပါက်တို့တွင်။ စုဇ္ဇ- သန္တံ၊ ၁၄- ပါးတို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္တေစ၊ ၌၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ ၌စပ်။) သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ပါးတို့အား။ ပဝတ္တေဝေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌သာ။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ ၌ စပ်။) အယံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးကား။ ယထာသမ္ဘဝေါ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သင့်သောအနက်တည်း။

စတုနံ ဝိညာဏာနန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ ဘဝါဒယော၊ ဘဝ အစရှိသည် တို့ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ရှုငဲ့၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ စင်စစ်။ စတုသု၊ ၄-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်း ဝင်ကုန်သော။ တိတ္ထံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ ဝိညာဉ်တို့အား။ တီသု၊ ၃- ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏ- ဌိတီသု၊ ဝိညာဏဌိတိတို့၌။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို လည်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဉ်မရှိသော။ သတ္တာဝါသေ၊ အသည သတ္တာဝါသ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရ ဟူသော

အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ပဝန္တေ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဝိဇ္ဇာမာနေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါသ၏။ သင်္ခါရဟေတုကတ္ထံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဝှ၊ အပိစာတိ-အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

စ၊ ဆက်။ တေသ္မိံ၊ မူလမတ္တပုဂ္ဂာသနေ၊ ဤအမြက်မျှကို ပြခြင်း၌။ ပုညာဘိ-သင်္ခါရဒီနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရံ အစရှိသည်တို့၏။ ဒုဂ္ဂတိအာဒိသု၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝအစရှိသည်တို့၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ကုသလဝိပါကာဒိ ဝိညာဏာနံ၊ ကုသလဝိပါကံ အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာ။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၇။ သုတ္တန္တဘိဓမ္မေသု၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၊ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်တို့၌။ နာမ-ရူပ ဒေသနာ၊ ဝိသေသော၊ နာမ် ရူပတို့ကို ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်အထူးသည်။ ဒေသနာဘေဒေါ၊ ဒေသနာဘေဒ မည်၏။ တယော ခန္ဓာတိ ဒတံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ယဒိပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း။ အတ္တတော၊ သာမတ္ထိယတ္တအားဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အဘာဝကာနံ၊ ဘာဝရုပ်မရှိကုန်သော။ အဏ္ဏဇာနဉ္စ၊ အဏ္ဏဇသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ (အဘာဝကာနံကို လိုက်စေသင့်၏- ဟူလို၊) သန္တတိသိသာနီတိ၊ ကား။ ကလာပသန္တာနမ္မလာနိ၊ ရုပ်ကလာပအစဉ်၏ အရင်းမူလ အစတို့သည်။ (ပါတုဘဝန္တိ ခပ။) ဝိကာရ-ရူပါနိ၊ ဝိကာရရုပ်တို့သည်။ (လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ရုပ် ၃-ခုနှင့် ဝိညာတ်တို့သည်။) ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ယဒိပိ နသန္တိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါကုန်သော်လည်း။ လက္ခဏ ပရိစ္ဆေဒ ရူပါနိ၊ လက္ခဏရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိနိပ္ပန္နာနိ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့ ပြီးစေအပ်သည် ဖဟုတ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုလက္ခဏရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့ကို။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအဖြစ်မှ။ ဝိဝဇ္ဇေန္တော၊ ရှောင်ကြဉ်လိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပရူပတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကာမတဝေ။ ပေ။ သေသဩပပါတိကာနန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကာမ-
 တဝေ။ ။ ဩပပါတိကာတိ၊ ဩပပါတိကတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
 သတ္တဝါတို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ နသန္တိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေကုန်။ ယေန၊ ယင်း
 ဆိုအပ်ပြီးသော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏ရှိခြင်းကြောင့်။ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ သေသ
 သဒ္ဓါသည်။ သာတ္တကံ၊ အကျိုးရှိသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါ
 ကုန်သော်လည်း။ အဏ္ဏဇဂဗ္ဘသေယျကေဟိ၊ အဏ္ဏဇသတ္တဝါ၊ ဂဗ္ဘသေယျက
 သတ္တဝါတို့မှ။ ဩပပါတိကသံသေဒဇော၊ ဩပပါတိကသတ္တဝါ၊ သံသေဒသတ္တဝါ
 တို့သည်။ သေသာ၊ အကြွင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေသ-
 ဂ္ဂဟဏံ၊ သေသသဒ္ဓါကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီး ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ပြဟ္မကာယိကာဒိကေဟိ၊ ပဌမဈာန်ပြဟ္မာ၊
 အစရှိကုန်သော။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (ဤအခင်း၌ ဆိုအပ်ပြီးကုန်
 သော။) ဩပပါတိကေဟိ၊ ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့မှ။ သေသေ၊ ကြွင်းသော
 ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သေသဩပပါတိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုကြွင်းသော ဩပပါတိကသတ္တဝါ
 တို့သည်။ အရူပိနောပိ၊ အရူပပြဟ္မာတို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်သေး၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုအရူပပြဟ္မာတို့ကို ကြည့်လိုသောကြောင့်။) ကာမတဝေတိ၊
 ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ဆက်။ အပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ မပြည့်စုံသော
 အာယတနရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊
 ဖြစ်သင့်သည်အား။ လျော်စွာ။ ရူပမိဿကဝိညာဏနိဋ္ဌေသေ၊ ရူပမိဿက
 ဝိညာဏနိဋ္ဌေသ၌။ [“မိဿံ ဒိဓာ ဘာဝဘေဒါ” အစရှိသော ဂါယာ၏
 အကျယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပမိဿကဝိညာဏနိဋ္ဌေသ” ဟု ဆိုသည်။] ဝုတ္တ-
 နယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဓမ္မဂဏနတော၊ တရားတို့၏ အရေအတွက်
 အားဖြင့်။ ဝိညာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န
 ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

အဝကံသတော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အဋ္ဌကာနေဝ၊
 အဋ္ဌကတို့သည်သာ။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံတို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသဒ္ဓကလံ၊ သဒ္ဓရုပ်နှင့်တကွဖြစ်ရာအခါကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥက္ကံသတော ဒိန္နံ နဝကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေ၊ ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဧကေကစိတ္တက္ခဏေ တိက္ခတ္ထံ၊ ဥပ္ပဇမာနန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဝါ၊ တနည်း။ ဣဝေ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၌ပင်။ ဝုတ္တံ၊ သော။
 သန္တတိဒ္ဓယာဒိကံ၊ သန္တတိဒ္ဓယအစရှိသော။ သတ္တကပရိယောသာနံ၊ သတ္တက
 အဆုံးရှိသောစကားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ပေ။ သတ္တဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဧကေက-
စိတ္တက္ခန္ဓာ၊ တခုတခုသော စိတ္တက္ခန္ဓာ။ တိက္ခတ္တံ၊ ၃-ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ ဣမိနာဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ဧကေကစိတ္တက္ခန္ဓာ
တိက္ခတ္တံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ဤ ဒွိကာဆရာကား
“ဌိခဏ၊ ဘင်ခဏ၌ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်”ဟု ဟူသည်။]

စတုတ္ထိသာ ဝဝတ္ထာပိတံတိ၊ ကား။ အညမညသံသဋ္ဌသိသာ၊ အချင်းချင်း
ရောနှောသော ဦးပိုင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတူ)။ မူလေန၊ အရင်းပိုင်းအားဖြင့်။
စတုသု၊ ကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့၌။ ဝဝတ္ထာပိတံ၊ အသီးအသီး
ပိုင်းခြား၍ တည်စေအပ်ကုန်သော။ (နဋကလာပိယော ၌ စပ်)။ အညမညံ၊
ချင်း။ အာလိဂေတံ၊ ပွေ့ပိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ ဌိတံ၊ ကုန်သော။ ဘိန္နဝါဟနိကာ
ဝိယံ၊ ကဲ့ပြားသောလှေတို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ (အညမညပဋ္ဌာနေဝ ၌ စပ်)

ပဉ္စေါကာရဘဝေ စ ပဝတ္တိယန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ရူပါဇနကကမ္မဇံ၊
ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပဉ္စဝိညာဏပ္ပဝတ္တိကာလံ၊ ပဉ္စ
ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာအခါကို၎င်း။ (တနည်း) ရူပါဇနကကမ္မဇံ၊ ရုပ်ကို မဖြစ်စေ
တတ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော စုတိစိတ်ကို၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏပ္ပဝတ္တိကာလံ၊
ကို၎င်း။ သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယဉ္စ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်း
ရှိသော နာမ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စေါကာရဘဝေ ပေ။ သန္ဓာယ၊ အာဟ၊ ပြီ။ (ဣတိ ဝိညာ-
ယတံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တတော၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်၊
သဟဇာတဝိညာဉ်ကြောင့်။ နာမမေဝ၊ နာမ်ချည်းသာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (ပဉ္စေါကာရဘဝေ ပေ။ သန္ဓာယ၊ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတံ၊ ၏။)

ရူပါဇနက ကမ္မဇံ။ ။ ဤပုဒ်သည် ပဉ္စဝိညာဏ၏ ဝိသေသနတည်း။ ဒေပဉ္စ
ဝိညာဉ် ၁၀-သည် ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်၊ မဖြစ်စေတတ်ဟု ၂-မျိုး မရှိ၊ ရုပ်ကို မဖြစ်စေ
တတ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ရူပါဇနက ကမ္မဇံ”ကို
ပဉ္စဝိညာဏ၌ စပ်ခိုက် “ဘူတကထာန ဝိသေသန”ဟု ဆိုသည်။ ဤအလို “ရူပါဇနက
ကမ္မဇံ” ဟု ဝိဘာဏ္ဍ ၁-ပုဒ် မရှိသင့်၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမာသတ်လျက် ရှိရမည်။ မရ
၌လည်း သမာသတ်လျက်ပင် ရှိ၏။

တနည်း။ ။ စုတိစိတ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပါဇနက ကမ္မဇံ” ဟု ဆိုသည်။ ပဒိုသန္ဓေ
စိတ်အတွက်မှာ အဋ္ဌကထာ၌ “ပဝတ္တိယံ”ဟူသော စကားဖြင့် တားမြစ်ပြီး ဖြစ်သည်။
ဤသို့ပည်း အနုဋီကာ၌ တနည်းနှင့်သေး၏။ ဤအလို “ရူပါဇနက ကမ္မဇံ”ဟု ဝိဘာဏ္ဍ
ရှိရပေလိမ့်မည်။

သဟဇာတ ဝိညာဏပစ္စယဉ္စ။ ။ စေတသိက်နာမ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ သဟဇာတ
ဝိညာဉ်ဟူသည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော ဤဘဝ ဒေပဉ္စဝိညာဉ်ပင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း။ (ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် အခါခပ်သိမ်းလည်း။) ဥဘယံ၊ နာမ် ရုပ် ၂-ပါးစုံသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပစ္ဆာဇာတဝိညာဏပစ္စယာ၊ ပစ္ဆာဇာတဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ပုရေဇာတရုပ်သည်။ ဥပတ္တဋ္ဌံ၊ ထောက်ပံ့ရုံသာ ထောက်ပံ့အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ အသညေသုတံ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကို။ ဝါ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းရှိသောတရားကို။ သန္ဓာယ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေစ ပဝတ္ထိယန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ စပ်။) ဘဝင်္ဂါဒိဇနကမ္မတော၊ ဘဝင် အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးကံမှ။ အညေန၊ အခြားသော ရှေးကံကြောင့်။ ခုပ္ပပ္ပတ္တိကာလံ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာအခါကို၎င်း။ နိဇ္ဈေသေမာပတ္တိကာလံ၊ နိဇ္ဈေသေမာပတ်ကို ဝင်စားရာအခါကို၎င်း။ ဘဝင်္ဂါဒိဥပ္ပတ္တိကာလတော၊ ဘဝင် အစရှိသည်၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ အညကာလဉ္စ၊ အခြားသော အခါကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝင်္ဂါဒိဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဘဝင်အစရှိသည်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တံဇနကေနဝ၊ ထို ဘဝင်အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မုနာ၊ ရှေးကံကြောင့်။ ဥပ္ပဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ သောစ ဝိပါကော၊ ထိုဘဝင်အစရှိသော ဝိပါက်သည်၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယော၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာနပေက္ခံ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကို ဝံ့ခြင်းမရှိသည်။ (သမာနံ) ဝိ၊ ပါသော်လည်း။ ပဝတ္ထိယံ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။ ကမ္မေန၊ ရှေးကံကြောင့်။ ပဝတ္ထမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ နာမဗ္ဗ၊ နာမ်သည်၎င်း။ (ဝိပါက်စိတ်ဟူသော နာမ်သည်၎င်း။) ကမ္မဝိညာဏာနပေက္ခံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ကို ဝံ့ခြင်းမရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္ထု၊ သက္ကာ) သဗ္ဗထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္နိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း။ ဝိဝတ္ထေစ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌၎င်း။ (ရူပမေဝ ဟောတိ ခွဲစပ်။) သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမဗ္ဗံ၊ နာမ်ရုပ်ကို၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာစ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

နာမဉ္စရူပဉ္စနာမရူပဉ္စ နာမရူပန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ နာမရူပသဒ္ဓေါ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဧကေသေန၊ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်သော။ နာမသဒ္ဓေန၊ နာမသဒ္ဓါနှင့်။ နာမသဒ္ဓဿ၊ ပဌမ နာမသဒ္ဓါ၏။ သရူပေါ၊ တူသောရူပသွင်ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ (အတ္တနော၊ ၏။ ဧကေသေန၊ သော။) ရူပသဒ္ဓေနစ၊ ရူပသဒ္ဓါနှင့်လည်း။ ရူပသဒ္ဓဿ၊ ဒုတိယ ရူပသဒ္ဓါ၏။ သရူပေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [“အတ္တနောသကလေန နာမရူပသဒ္ဓေန နာမရူပသဒ္ဓဿ သရူပေါ” ဟု ရှိသင့်သေး၏ဟု ထင်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သရူပါနံ ဧကသေသောတိ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့်။ နာမရူပသဒ္ဓဿ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါ တခု၏။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ (ကြွင်းကျန်ခြင်းကို၎င်း။) ဣတရေသံ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါမှ တပါးကုန်သော။ နာမရူပသဒ္ဓါနံ၊ နာမသဒ္ဓါ၊ ရူပသဒ္ဓါ၊ နာမ ရူပသဒ္ဓါတို့ကို။ အဒဿနံစ၊ မမြင်ရခြင်းကို၎င်း။ (ကျေပျောက်ခြင်းကို၎င်း။) ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဝိပါကတော၊ ဝိပါကံမှ။ အညံ၊ အခြားသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာ စိတ်သည်။ အဝိပါကံ၊ အဝိပါကမည်၏။ [ဤ၌ အသဒ္ဓါ “အည” အနက်ဟော။] ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ မတံ၊ သိအင်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒံ၊ အသည်အတွက် “ဝိညာဏပစ္စယာ ရူပံ” ဟူသော

-
- [ဆောင်] ၁။ အရူပဘုံ ဖြစ်ခိုက်ကြုံ မဝံ့နာမ်သာဖြစ်။
 ၂။ ပဉ္စဝေါကာ ဖြစ်ခိုက်မှာလည်း၊ ရွေးခါကမ္မ၊ ဝိညာဏကြောင့်၊ ပဉ္စဝိညာ၊ ဖြစ်သောခါ၊ မှန်စွာ နာမ်သာဖြစ်။
 ၃။ သဟဇာတ၊ ပဉ္စဝိညာ ဖြစ်သောခါ၊ နာမ်သာစေတသိက်ဖြစ်။
 ၄။ အသည်ဘုံ ဖြစ်ခိုက်ကြုံ မစုံ ရုပ်သာဖြစ်။
 ၅။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ဖြစ်ခိုက်မှာလည်း၊ ရွေးလာကံတွက်၊ ဝိပါကံထွေထွေ၊ မဖြစ်စေ၊ မသွေ ရုပ်သာဖြစ်။
 ၆။ နိဗ္ဗေသေမာ၊ ဝင်သောခါ၊ မှန်စွာ ရုပ်သာဖြစ်။
 ၇။ ဘဝင်စသား၊ ဝိပါကံများတို့ ဖြစ်ပွားကာလ၊ ခါသမယမှ၊ အညကာလံ၊ ရွေးဝိညာဏ်၊ အမှန် ရုပ်သာဖြစ်။
 ၈။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ကြွင်းသောခါ၊ ၂-ဖြာ နာမ်ရုပ်ဖြစ်။
 ၉။ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းဋီကာ၊ ဖွင့်ရာအကုန်စစ်။

မှတ်ချက်။ ။ (ဂ) နံပါဘိ၌ “သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ကို ကြည့်၍ ဤဘဝ၌ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝိညာဉ်ကြောင့် တကုန်ဖြစ်ဘက် စေတသိက်နာမ်၊ စိတ္တဇရုပ်ကို၎င်း၊ “ကမ္မာဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ကို ကြည့်၍ ရွေးဘဝက ကမ္မဝိညာဉ် ကြောင့် ဤဘဝ၌ စိတ် စေတသိက်ဟူသော ဝိပါကံနာမ်၊ ကမ္မဇရုပ်ကို၎င်း ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်စေပါ ဟု ဋီကာဆိုပုံကိုကြည့်၍ သိပါ။

ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ
ထိုက်၏။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခယောတိ(တ္ထေ)၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ အာဒိသဇ္ဇေန၊
အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ အကုသလကြိယစိတ္တက္ခယောတိ၊ အကုသိုလ်စိတ္တက္ခယ၊ ကြိယာ
စိတ္တက္ခယ၌ကဲ့သို့။ ဝိပါကစိတ္တက္ခယောပိ၊ ဝိပါက စိတ္တက္ခယ၌လည်း။ ဝိပါကာ-
ဇနက ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ မုချအကျိုးဖြစ်သော ဝိပါကကို မဖြစ်စေတတ်သော ကံ
ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝိပါကစိတ္တက္ခယော၊ ဝိပါကစိတ္တက္ခယ၌။ အဘိ-
သင်္ခါရ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝကပြုအပ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ပဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဥဘယံ
စ၊ နာမ်ရုပ် ၂-ပါး ကိုလည်း။ ဥပလတ္တတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဒိသ-
ဝိပါကစိတ္တက္ခယဝဇ္ဇနတ္ထံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ဝိပါကစိတ္တက္ခယကို ကြည့်ခြင်း
အကျိုးငှါ။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

သုတ္တန္တိက ပရိယာယေနာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဌာနေ၊ ပဌာန်းပါဠိ
တော်၌။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယဿ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏။ ဝါ၊ ကို။
အဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊
ကား။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ယသ္မံ၊ အကြင် အကြောင်းသည်။ သတိ၊
ရှိလသော်။ ယံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ (ယသ္မံ၊ အကြင်အကြောင်း
သည်။) အသတိ စ၊ မရှိပြန်သော်လည်း။ ယံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ နဟောတိ၊
မဖြစ်။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ တဿ၊ ထိုအကျိုး၏။ ဥပနိဿယော၊ အား
ကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းသည်။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။
ပဘဝေါ၊ စ၍ဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိကတော၊ ဤသို့နည်းသွင်း၍။
ဝိညာဏူပနိသံ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ရူပဿစ၊ ရုပ်၏လည်း။ ဝိညာဏူပနိဿယ-
တာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တံ၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာဏူပနိသံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော
အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိ၏။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဝနပတ္ထပရိယာ-
ယေ၊ ဝနပတ္ထဒေသနာတော်၌။ ဝနသတ္တ ဂါမ နိဂမ နဂရ ဇနပဒ ပုဂ္ဂလူပနိဿ-
ယော၊ တောအုပ်၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ မြို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း
ရှိသော။ ဣရိယာပထဝိဟာရော၊ ဣရိယာပုထ် ဟူသော နေခြင်းကို။ (ဝုတ္တော၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

တတောစ၊ ထို ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော နေခြင်းကြောင့်လည်း။ စိဝဏ္ဏ-
ဒိနံ၊ သင်္ကန်း အစရှိကုန်သော။ ဇီဝိတပရိက္ခာရာနံ၊ အသက်၏ အဆောက်အဦ
တို့၏။ ကသိရေနစ၊ ပြိုပြင်ပင်ပန်းသဖြင့်၎င်း။ အပ္ပကသိရေနစ၊ မပြိုပြင်မပင်ပန်း
သဖြင့်၎င်း။ သမုဒါဂမနံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်၍ လာခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်

မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝနသဏ္ဌာဒယော၊ တောအုပ်အစရှိသည်တို့သည်။ ဣရိယာ-
 ပထာနံ၊ ဣရိယာပုတ်တို့၏၎င်း။ စီဝရာဒိသမုဒါဂမနဿစ၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်
 တို့၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏၎င်း။ အာရမ္မဏပနိဿယာမိ ဘာဝ၊
 အာရမ္မဏပနိဿယ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဘဇန္တိ၊ မကပ်ဝင်ကုန်။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဝိနာ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍။ အဘာဝေါဝေစ၊ မဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်
 လည်း။ သုတ္တန္တပရိယာယတော၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဥပနိဿယ-
 ဘာဝေါ၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

နာမဿ၊ နာမ်၏။ (ပစ္စယော ဌ်စပ်။) အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ အဘိသင်္ခါရ
 ဝိညာဉ်သည်။ ကမ္မာရမ္မဏပဋိသန္ဓိအာဒိ ကာလေ၊ ကံဟူသော အာရုံရှိသော
 ပဋိသန္ဓေ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယောဝ၊ အာရမ္မဏ
 ပစ္စည်းသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊
 အထူးဆိုတွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ [ကံဟူသော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ကို
 အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော ကံသည် ပဋိ
 သန္ဓေနာမ်အားကျေးဇူးပြု၏။ ဤအကြောင်းအရာကို အထူးဆိုတွယ်မရှိ၊ အလွန်
 ထင်ရှားသည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂ္ဂုပဿေဝ၊ ရုပ်အားသာ။ သုတ္တန္တက-
 ပရိယာယတော၊ သုတ္တန္တက ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးသော
 အဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သသံသယဿ၊ ယုံမှားတွယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။
 ဂ္ဂုပဿ၊ ရုပ်၏။ တံ၊ ထို အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုလိုက်လျှင်။ နာမဿ၊
 (သံသယရှိတွယ်မလိုသော) နာမ်၏။ (ပစ္စယော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုတွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊
 ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပဝတ္တဿ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၏။ ဝါ၊ ပဝတ္တိရုပ်နာမ်၏။ ပါကဋ္ဌ-
 တ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှားသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိ
 သန္ဓေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကထံ ပနေတန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားဖြင့်။
 ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ သုတ္တတော၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ နာမံ၊ နာမ်သည်၎င်း။ ယုတ္တိ-
 တော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ ဂ္ဂုပ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဉ်
 ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
 ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ သာဓေတော၊ ပြီးစေပြီး၍။ (“စိတ္တေ ဟိ ပသန္ဓေ
 အပ္ပသန္ဓေ ဝါ တဒနုဓူပါနိ” စသည်ဖြင့် ပြီးစေပြီး၍။) သုတ္တေန၊ ပါဠိတော်ဖြင့်။
 တံ၊ ထိုကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဒဋ္ဌံ၊ ခိုင်မြဲအောင်။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတွာ)။
 ကံမ္မသမုဋ္ဌာနဿာပံ ဟိတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿေဝါတိ၊ ကား။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ ဝိယ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်၏ ကဲ့သို့။ (ဣဝကံ “စိယ” ဟု ဖွင့်။) (ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿပိ ဌံ စပ်။) ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ နာမရူပမေဝ၊ နာမ်ရုပ်ချည်းသာ။ ပဝတ္တမံနံ၊ ဖြစ်နေသည်ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုသာ။ ဝဒန္တေန၊ ဟောတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။ အနတ္တရံ၊ အတူမရှိမြတ်သော။ ဓမ္မစက္ကံ၊ တရားတည်းဟူသော အာဏာစက်ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ လည်စေတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊ ဓမ္မစက္ကကိုလည်စေခြင်းဟူသည်။ သုညတာပကာသနံ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ နာမရူပပတ္တတာဝစနေနေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှ၏အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နာမရူပံ ဟူသောစကားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္တိယာ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၏။ ဒုက္ခသစ္စပတ္တတာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမျှ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုက္ခသစ္စပွကာသနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပြခြင်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။ သမုဒယောစ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ တဿ၊ ထိုသမုဒယ၏။ နိရောဓောစ၊ ချုပ်ကြောင်းနိရောဓသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ နိရောဓဂါမိ၊ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါစ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပကာသိတောဝေ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တော့၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အဟေတုကဿ၊ အကြောင်းမရှိသော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ (အဘာဝါစ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။) ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနိရုဇ္ဈနကဿ၊ မချုပ်သော အကျိုးတရား၏(ဒုက္ခ၏)။ အဘာဝါစ၊ ကြောင့်၎င်း။ နိရောဓဿ၊ ချုပ်ကြောင်းနိရောဓ၏။ ဥပါယေန၊ အကြောင်းဖြစ်သောမဂ္ဂနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အနဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မရထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ စတုသစ္စပွကာသနံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“အဟေတုကဿ ဒုက္ခဿ အဘာဝါ” ဟူသော ဟိတ်၏ အကျိုးသည်။ “တဿ သမုဒယော ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ “ဟေတုနိရောဓာ အနိရုဇ္ဈနကဿ အဘာဝါ” ဟူသော ဟိတ်၏ အကျိုးသည် “တဿစ နိရောဓော ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ “နိရောဓဿစ ဥပါယေန ဝိနာ အနဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ” ဟူသော ဟိတ်၏အကျိုးသည် “မဂ္ဂေါ ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ ဤသို့ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့် ဖလ ၃-ပါးကို အစဉ်အတိုင်းစပ်ပါ။]

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၉။ နိယမတောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ ခွဲစပ်။) စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့၏၎င်း။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုရုပ်တို့၏၎င်း။ ဇီဝိတဿ၊ ဇီဝိတရုပ်၏၎င်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတုဣန္ဒြိယာဒိနာ၊ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ ပုရေဇာတု၊ ဣန္ဒြိယအစရှိသည်ဖြင့်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ သဠာယတနဿ၊ သဠာယတန၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဂ္ဂပါယတနာဒိနံ၊ ဂ္ဂပါယတန အစရှိသည်တို့ကို။ (အဂ္ဂဟဏံ ခွဲစပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ (ဘာဝေါ ခွဲစပ်။) သဟဇာတနိဿယာနုပါလနဘာဝေါ၊ သဟဇာတ၏အဖြစ်၊ နိဿယ၏အဖြစ်၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ဇီဝိတ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်းကို။ (ဘူတဝတ္ထာဒိကံအရ၌ မယူခြင်းကို။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထိုဂ္ဂပါယတနအစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏာရမ္မဏပုရေဇာတာဒိဘာဝေါ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ သသန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ဂ္ဂပါရုံ အစရှိသည်တို့၏သာ။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ (ပရသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမ္ပိ၊ မိမိမဲ့ တပါးသောအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သောဂ္ဂပါရုံ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အာရမ္မဏာရမ္မဏပုရေဇာတာဒိဘာဝေါ၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဤသို့ ထည့်၍ စပ်ပါ။) [ပရသန္တတိ အရ၌ သူတပါး၏ ခန္ဓာအစဉ်၊ သက်မဲ့ဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓရုပ် ခန္ဓာအစဉ် ၂-မျိုးလုံးရ၏။]

န သသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမေဝ ။ ။ ဂ္ဂပါယတနစသော အာရုံတို့သည် အာရမ္မဏပုရေဇာတစသော သတ္တိဖြင့် မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုကြပါပေ၏။ သို့သော် စက္ခုစသော ရုပ်တို့ကိုမူ မိမိသန္တာန်၌သာ အကျုံးဝင်သောအာရုံများ မဟုတ်ကြ။ အညသန္တတိပရိယာပန္န သူတပါးသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓ သက်မဲ့သန္တာန်တို့၌ အကျုံးဝင်သော အာရုံများလည်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပြအပ်သော ရုပ်များကား အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာမှ ဆက်သွယ်လာသော သသန္တတိ ပရိယာပန္န ရုပ်များသာတည်း။ ဤသို့ “သသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမေဝ”ဟု ဝေဖြင့် နိယမပြု၍ မရသောကြောင့် ဂ္ဂပါရုံစသည်ကို မယူရ။ [စာအုပ်သို့၌ သသဒ္ဓါ မပါ။ “သန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ”ဟု ရို၏။ မရင့်လည်း “ဂ္ဂပါယတနာဒိသန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ န ဟောတိတိ အက္ခော”ဟု သသဒ္ဓါ မပါသောပါဌ်ကို ဖွင့်၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “သသန္တတိ”ဟု သသဒ္ဓါ ပါ၏၊ ထိုပါဌ်က ကောင်းမည်ထင်သည်။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ စက္ခုဒိဋ္ဌိ၊ စက္ခုဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၏၊ ဧကပ္ပကာရေနေဝ၊ တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်သာ။ (နိယမတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ)ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဧကပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိယမတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ။

ဝါ၊ တနည်း။ နိယမတော။ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဝေန္တိ ဣ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဝေသဒ္ဓေန၊ ဝေသဒ္ဓါဖြင့်။ ရူပါယတနာဒိနမ္ပိ၊ ရူပါယတန အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ပေ။ ဆဋ္ဌာယတနန္တိ ဣ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဆဋ္ဌာယတန-ဆဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ဆဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါတို့၏။ သဒ္ဓတော၊ သဒ္ဓါအားဖြင့်။ သရူပတာ၊ တူသော ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိပိနတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ အတ္တေတာ၊ အနက်အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဇ-ခုမြောက် မနာယတနဟူသည်။ သဋ္ဌာယတနေကဒေသော၊ သဋ္ဌာယတန၏ တစိတ်တပိုင်းသာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဒေသသရူပတာ၊ တစိတ်တပိုင်းအားဖြင့် တူသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဒေသသရူပေကသေသော၊ ဧကဒေသသရူပေကသေသ်ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

စက္ခုဒိဋ္ဌိဝိယ ဧကပ္ပကာရေနဝ ။ ။ စက္ခုစသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည် သဋ္ဌာယတနတွင်ပါဝင်သော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုစဉ် တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြု၏။ ဥပမာ-စက္ခုဝတ္ထုသည် စက္ခုဝိညာဉ် သမ္ပုဋ္ဌိစွန်းစသော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ မြင်ခြင်းကိစ္စကို စိမ့်သော အမြဲ တနည်းအားဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြု၏။ သောတဝတ္ထုစသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ အမြဲသာ တနည်းစီအားဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသော နိယမဖြစ်၏။

န ဝေ ရူပါယတနာဒိဋ္ဌိ ။ ။ (အနုဋီကာပါဌ်။) ရူပါယတန (ရူပါရုံ) စသည်တို့က စက္ခုဝိညာဉ်စသော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ စက္ခုဝတ္ထုစသည်တို့ကဲ့သို့ ဒဿနဝသောကိစ္စကို ပြုစိမ့်သောအားဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ရူပါရုံမှတစ်ဆင့်စသော အာရမ္မက သတ္တိအားဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ဤသို့ ကျေးဇူးပြုပုံက နိယမ (အမြဲတခုတည်း) မဟုတ်သောကြောင့် ထိုရူပါရုံစသည်ကို “ဘူတဝတ္ထဒိကံ” အရ၌ မယူဘဲ ကြည့်ရသည်။ [အနုဋီကာ ကြည့်ပါ။]

ဝေသဒ္ဓေန ဝါ ။ ။ ရှေ့နည်း၌ ဘူတဝတ္ထဒိကံဝယ် အာဒိဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြိယူပသော သဿန္တတိရုပ်များကိုသာ ယူ၏။ ဤနည်း၌ကား အာဒိဖြင့် ရူပါယတန စသည်ကိုလည်း ယူစေလို၏။ ထိုသို့ ယူစေရာဝယ် အဋ္ဌကသာနှင့်လည်း မသန့်ကျင်စေလိုသောကြောင့် အဋ္ဌကသာဝယ် “ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဝေ”၌ ပကာရ အနက်ရှိသော ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ရူပါယတန စသည်တို့ကိုလည်း သိမ်းယူဘို့ရန် ဖွင့်သည်။

‘ဟိ၊ မုနိ။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္တတော။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ခါ။ ဣတိ
ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အတ္တတောပိ၊ အနက်အားဖြင့်လည်း။
သရူပါနံ၊ တူသေ၊ ရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏။ ဧကေသေသရူပေက-
သေသံ၊ ဧကေသေသရူပေကသေသံကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဝကောစ၊
လရေးကောက်လည်း။ ကုဋ္ဌိလောစ၊ ထယ်တုံးကောက်လည်း။ ကုဋ္ဌိလာ၊ လရေး
ကောက်၊ ထယ်တုံးကောက်တို့။ ဣတိ၊ ဤပုံစံကဲ့သို့တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။
အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကေသေသရူပါနဉ္စ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်
တူသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏လည်း။ ဧကေသေသေန၊ ဧကသေသံ
သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တတော။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ခါ။)

အသဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက်
၆-ခုမြောက်အာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတန
လည်း။ ဆဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ သို့။ (ဧကသေသံ၊ ပုဗ္ဗ
အတ္တသရူပေကသေသံကို။ ကတွာ) ဝါ၊ ပြု၍သော်၎င်း။ (ဆဠာယတနဉ္စ၊
စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စ
ဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။) မနာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။
ဣတိ၊ သို့။ (ဧကသေသံ၊ ပရအတ္တသရူပေကသေသံကို။ ကတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။
ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ ဆဠာ-
ယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ ဆဠာယတနံ၊
ဆဠာယတန၊ ဆဠာယတန။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကသေသံ၊ သဒ္ဓတ္ထသရူပေကသေသံ
ကို။ ကတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ မနာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် မနာယတန

အထဝါ ။ပေ။ မနာယတနန္တိ ဝါ ။ ။ ဤနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း မဟုတ်၊
ဋီကာဆရာ၏နည်းတည်း။ “ဆဠာယတနဉ္စ+မနာယတနဉ္စ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ရှေ့ပုဒ်ကို
ဧကသေသံပြုရာ၌ “ဆဠာယတနံ” ဟု သော်၎င်း၊ နောက်ပုဒ်ကို ဧကသေသံ ပြုရာ၌
“မနာယတနံ” ဟု သော်၎င်း ဖြစ်၏။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက်
မနာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရတို့၌ မနာယတနလည်း။ ဆဠာယတနံ၊
ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ (တနည်း) မနာယတနံ၊ ဆဠာယတန၊ မနာယတန။ ဤသို့
ဧကသေသံပြုရာ၌ အနက်သာတူ၍ သဒ္ဓါ မတူသောကြောင့် အတ္တသရူပေကသေသံ
ဖြစ်၏။

ဆဠာယတနဉ္စ ။ပေ။ မနာယတနံ ။ ။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ၆-ခု
မြောက် မနာယတနလည်း။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက် မနာယတန
လည်း။ ဆဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန။ မနာယတနဉ္စ + မနာယတနဉ္စ = မနာယတန
(အနက်တူ)။ ဤသို့ ဧကသေသံပြုရာ၌ကား သဒ္ဓါအနက် ၂-ပါးစုံတူသောကြောင့် သဒ္ဓတ္ထ
သရူပေကသေသံတည်း။

လည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။ မနာယတနံ၊ မနာယတန၊မနာယတန။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေသေသံ၊ သဒ္ဓတ္ထ သရူပေကသေသံကို။ ကတွာဝါ၊ သော်၎င်း။ စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတနတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ကြောင့်။ နာမမတ္ထ-ပစ္စယဿ၊ နာမ်မျှသာ ပစ္စည်းရှိသော။ မနာယတနဿစ၊ မနာယတန၏၎င်း။ နာမရူပပစ္စယဿ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသော။ မနာယတနဿ စ၊ မနာယတန၏၎င်း။ ခသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ တမေဝ ဧကေသေသံ၊ ထို ဧကေသေသံကိုပင်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ ။ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-ကာရေ) အာဟ။

ဟိ၊မှန်။ (တနည်း) ကသွားကြောင့်။အတ္ထတော။ပေ။ကတေကသေသဿာတိ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ ယတာဝုတ္တောပိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဆိုအပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ [ယတာဝုတ္တောပိ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ မနာယတနဉ္စာတိ အာဒိနာ အတ္တနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေ။-အန။] ဧကေသေသေ၊ ဧကေသေသံသည်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနဉ္စာ-တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ကတောနာမ၊ မည်သည်။ ယောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္ထတော။ ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော နာမရူပသဒ္ဓါ၊ သဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါတို့၏ သဒ္ဓသရူပေကသေသံ အတ္ထသရူပေကသေသံဖြစ်ရာ၌။ ဧကေသေသေ၊ ဧကေသေသံ ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ဧကဝစနိဇ္ဈေသော၊ ဧကဝစဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတော ဌံ စပ်။) ကတေကသေသာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဧကသေသံအဖြစ် ရှိကုန်သော၊ သဒ္ဓါတို့၏။ သဋ္ဌာယတနာဒိသဒ္ဓဝစနိယတာ သာမညဝသေန၊ သဋ္ဌာယတန အစရှိသော သဒ္ဓါသည် ဟောထိုက်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် တူသည် ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၏။ [သာမညနိဇ္ဈေသ နည်းအားဖြင့် ဧကသေသံ ဟူသမျှ၌ ဧကဝစချရသည်- ဟူလိ။]

စက္ခာဒိဟိ သဟ။ ။ဤသို့ပြုပြီးနောက် စက္ခာယတနစသော ၅-ပါးနှင့် အတူကက ပေါင်း၍ “စက္ခာယတန ။ပေ။ ဆဋ္ဌာယတန” ဟု ဖြစ်စေ, “စက္ခာယတန။ ပေ။မနာယတန” ဟု ဖြစ်စေ ပြုလျှင် “ဆ+အာယတနာနိ=သဋ္ဌာယတန” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ဖြစ်၏။ ဤနည်း၌ကား သဋ္ဌာယတနနှင့် ဆဋ္ဌာယတနကို ဧကသေသံပြုသည် မဟုတ်၊ ဆဋ္ဌာယတန ကိုသာ (တနည်း-မနာယတနကိုသာ) ဧကသေသံပြုပြီးမှ စက္ခာယတန စသည်တို့နှင့် ပေါင်း၍ “သဋ္ဌာယတန” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ပြုခြင်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ တို ခ်ရှိက်မပြသော်လည်း အနက်သဘောအားဖြင့် ပြလိုသောကြောင့် “ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတန” ဟု ဆိုကြောင်းကို ခွဲကာဖွင့်သည်။

အဗျာကတဝါရေ ဝက္ခဟိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အကုသလဝါရေ အကုသလဝါရ၌၎င်း။ ကုသလဝါရေ၊ ကုသလဝါရ၌၎င်း။ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ကိဉ္ဇာပိ ဗုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ သုတ္တန္တ ဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။ ဝိပါက ဆဋ္ဌာယတနမေဝ၊ ဝိပါကဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကိုသာ။ ဂဟိတ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်န၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ အဗျာကတဝါရမေဝ၊ အဗျာကတဝါရကိုသာ။ သာဓကဘာဝေန၊ သာဓကအဖြစ်ဖြင့်။ ဥဒါဟဉ္စ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ပစ္စယနယေ၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြရာနည်း၌။ ဆဋ္ဌာ ဟောတိ တံ အဝကံသဘောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဝိပါကဿပိ၊ ဝိပါကမဟုတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်အားလည်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဥဒ္ဓဇ္ဈော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုပစ္စည်းကို။ နိရဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိအောင်။ (ကုသိုလ် အကုသိုလ် မကျန်အောင်။) ဝတ္ထုကာမတာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓဇ္ဈော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဣဓ သင်္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ နာမပစ္စယာ သဠာယတနံ ဟူသော စကားရပ်၌။ (တနည်း) ဣဓ၊ ဤ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။ ကေသေသနယေန၊ ကေသေသနည်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်သောဝိပါကကို။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ အဗျာကတဝါရေ၊ အဗျာကတဝါရ၌။ လောကီယ-ဝိပါက ဘာဇနီယေ၊ လောကီဝိပါကကို ဝေဘန်ရာပဋိရပ်၌။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။

သာဓကဘာဝေန ဥဒါဟဉ္စ။ ။ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ဟူသော စကားရပ်သည် အကုသလဝါရ၌လည်း ပါ၏။ ကုသလဝါရ၌လည်း ပါ၏။ သို့သော် ဤသုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌ နာမပစ္စယ သဠာယတနကိုအရ ဝိပါကဖြစ်သော သဠာယတနကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိပါကနှင့်ဆိုင်သော အဗျာကတဝါရဝယ် ပါသော “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ကိုသာ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်။

အဓိပ္ပါယ်။ ။ “ဣဓ သင်္ဂဟိတမေဝ ဟိ တတ္ထ ဝိဘတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပဋိကို အဓိပ္ပါယ်ဖော်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဝယ် ဣဓကို “ဣဓာတိ နာမပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ ဝဝနေ” ဟု ၎င်း၊ “တတ္ထ အဗျာကတဝါရေ” ဟု ၎င်း ယောဇနာ ဖွင့်သော်လည်း “ဣဓ၊ ဤသုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌” ဟု ၎င်း၊ “တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌” ဟု ၎င်း အနက်ပေးမှ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အာဘော် ကျမည်ထင်သည်။

နေယျန္တိ၊ ကား။ ညေယျံ၊ သိထိုက်၏။ [ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ ညေယျံ၌ နီဇာတ်ကို “သိခြင်းအနက်ဟော” ဟု ကြံကြ၏။ သို့သော် “အတ္ထောပိဒန္တယော” ၌ “ဒန္တိဟာရော” ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ပွင့်သောကြောင့် နီဇာတ်သည် “သိခြင်းအနက်” ကို မဟောပါ။ ဉာဓာတ်မှ ၂ ကို န ပြထားသည် ဟု ကြံလျှင်သာ သဒ္ဓါအနက် မှန်မည်ဟု ထင်သည်။ အချို့နေရာ၌ “ဒန္တယတာ” ကို “ဒုညာတာ” ဟု ဖွင့်ကြ၏။ ထိုအဖွင့်၌ သဒ္ဓါအနေကို စိစစ်ကြပါလေ။] ဥက္ကံသာဝကံသောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင် သည်အဖြစ်ထက်။ ဥက္ကံသော၊ ဥက္ကံသဟူသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ၈-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ (ဟေတုပစ္စည်း ပိုလာ သည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတော၊ ထို ၈-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ထက်။ (ဥက္ကံသော၊ ဟူသည်။) နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။ အာဟာရပစ္စည်းကို ရည်ရွယ်သည်။) ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ နည်းမှ တနည်းကား။ တတော၊ ထို ၉-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်။ (ဥက္ကံသော၊ ဟူသည်။) ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) [ဤဒသဓာသည် အဋ္ဌကထာ၌မပါ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပုံကို ရည်ရွယ်၍ “ဝါ ဒသဓာ” ဟု ဆိုထားသည်။] ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဥက္ကံသော၊ ဥက္ကံသတည်း။

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ အဝကံသော၊ အဝကံသကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပစ္စယဘာဝေါ ၌ စပ်။) ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်အောက်။ နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။ တတော၊ ထို ၉-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်အောက်။ အဋ္ဌဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) တတော၊ ထို ၈-ပါးအပြားအောက်။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ သတ္တဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော ဝေ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်ပင်။ ဝါ၊ အဖြစ်အောက်ပင်။ ဒေဝိ၊ ၂- ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံ- သာဝကံသ၊ ဥက္ကံသ၊ အဝကံသတို့ကို။ န ယောဇေတဗ္ဗော၊ မယှဉ်စေထိုက်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တတော၊ ထို ၇-ပါးအောက်။ အဝကံသာဘာဝတော၊ အဝ ကံသ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဟဒယဝတ္ထုနော သဟာယံ ဟုတွာတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဒသေတိ ၌ စပ်။) အဂ္ဂပေဝိယ၊ အဂ္ဂပဘုံ၌ကဲ့သို့။ အသဟာယံ၊ အဖော်မရှိသော။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ န ယောတိ၊ မဟုတ်။ စ၊ စင်စစ်ကား။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထု သည်။ နာမေန၊ နာမ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနုဉ်

ယတနအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိတ္ထေကမေဝ၊ ဤမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော အနက်ကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ပျတိရိက်ကား။
ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့
သို့။ တထာ၊ တူ။ နာမမ္ပိ၊ နာမ်သည်လည်း။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ အယံ၊
အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း
ကသွား၊ ကြောင့်။ အယံအတ္ထော၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊
နည်း။) ဟိ (ယသွား)၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း
သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊
မဖြစ်။ နာမမ္ပိ၊ နာမ်သည်လည်း။ ဝိပါက ဟေတာဒိပစ္စယော၊ ဝိပါကပစ္စည်း၊
ဟေတု အစရှိသောပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ (ဝိပါက-
ဟေတာဒိပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အယံ
အတ္ထော န အဓိပ္ပေတော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ခေါ်။)

ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။ အဇ္ဈပမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့သည်။ ဌိတိပ္ပတ္တဿေဝ၊
ဌိအခိုက်သို့ ရောက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကမ္မဇဇ္ဈပဿ၊ ကမ္မဇဇ္ဈအား။
ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။
(ကမ္မဇဇ္ဈပဿ၊ အား။ ပစ္စယာ) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒိနံ၊
စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာ စ၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ အတ္ထိ
ပစ္စည်း၊ အဝိဂတပစ္စည်းတို့ကိုလည်း။ ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တာဒယော ဝေ၊ ပစ္စာ
ဇာတဝိပ္ပယုတ် အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်
ကုန်၏။

အဝသေသမနာယတနဿာ တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပဉ္စကုန္ဒဘဝေ
ပနာတိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၏။ အနုဝတ္တမာနတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဉ်သော။ ပဝတ္တမာနံ၊
ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့မှ။ အဝသေသမနာယတနံ၊
ကြွင်းသော မနာယတနကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။
နာမဇ္ဈပဿ၊ နာမ်ရပ်၏။ သဟဇာတဘိသုဓာရဏပစ္စယဘာဝေါ၊ သဟဇာတ
အစရှိသော သုဓာရဏပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကို၎င်း။ သမ္ပယုတ္တာဒိအသာဓာရဏပစ္စယ-
ဘာဝေါစ၊ သမ္ပယုတ္တအစရှိသော အသာဓာရဏပစ္စည်းအဖြစ်ကို၎င်း။ ယထာ-
သမ္ဘဝံ၊ လျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [နာမ်ရပ် ၂-ပါးစုံနှင့်
ဆက်ဆံသည်ကို သုဓာရဏ၊ မဆက်ဆံသည်ကို အသာဓာရဏ ဟု ဆိုသည်။]

ဗဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၀။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူသော။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယပါဠိ၊ အဘိဓမ္မ ဘာဇနိယနည်း၌လာသောပါဠိတော်ကို။ အာရုပ္ပံ၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ဘဂဝတာ၊ သည်း။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ ပါဠိအနုသာရဇတာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။ အဇ္ဈတ္တန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သသန္တတိပရိယာပန္နမေဝ၊ မိမိ၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌ အကျူးဝင်သော စက္ခာယတန စသည်ကိုသာ။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သသန္တတိပရိယာပန္နကမ္ပနိဗ္ဗတ္တံ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျူးဝင်သော ရှေးကံ ကြောင့်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို သသန္တတိပရိယာပန္န သဋ္ဌာယတနသည်။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ (သသန္တတိ ပရိယာပန္နကမ္ပနိဗ္ဗတ္တအဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်သော။) ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ အနုပါဒိန္နာနိ စ၊ ဥပါဒိန္န မဟုတ်သော သက်မဲ့ရူပါရုံ စသည်တို့သည်လည်း။ (စဖြင့် အဇ္ဈတ္တိက ဥပါဒိန္န ရူပါရုံ စသည်ကို ဆည်းပါ။) ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို။ စက္ခာဒိနိဝံယ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတနတို့ကဲ့သို့။ သသန္တတိပရိယာပန္န ကမ္ပကလေသနိမိတ္တ ပဝတ္တိဘာဝေန၊ မိမိ၏ ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျူးဝင်သော ကံကိလေသာ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်အာ၊ ဖြင့်။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမာစရိယဝါဒေ၊ ပဌမဆရာ၏ ဝါဒ၌။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ဒုတိယာစရိယဝါဒေ၊ ဒုတိယဆရာ၏ဝါဒ၌။ ယထာ တထာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သသန္တတိ ပရိယာပန္နဖြစ်ဖြစ်၊ အညသန္တတိ ပရိယာပန္နဖြစ်ဖြစ်၊ ဟူလို။) ပစ္စယဘာဝေ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝဇ္ဇေတုံ၊ ရှောင်ကွင်းခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ (ဗဟိဒ္ဓရူပါယတန စသည်ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော ဖဿော၊ တပါးသော ဖဿသည်။ ယဒိ သမ္ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်လသော်။) သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဿ၊ တပါးသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ဧကဿ ဝစနံ၊ ဧကဝစ်သည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ဧကမ္ပာ၊ တံပါးသော။ အာယတနာပိ၊ အာယတနကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဖဿာ၊ ဖဿတို့သည်။

အထာပိ သမ္ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်သင့်နိုင်ကုန်အံ့။ တထာပိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်သင့်ပြန်သော်လည်း။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဗ္ဗေ သမ္ဘဝတော၊ အလုံးစုံသော ဖဿ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ အာယတန-
ဘေဒေန၊ အာယတနတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဖဿဘေဒေါ၊ ဖဿ၏ ကွဲပြား
ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဒဘေဒဝသေန၊ ထို ဖဿ၏ မကွဲပြား
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဿ၊ တခုသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။
(တနည်း) ဧကဿဝစနံ၊ ဧကဝစသည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။
တထာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အလုံးစုံသော အာယတန
တို့ကြောင့် တပါးသော ဖဿ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်လည်း
အလုံးစုံသောဖဿတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏။) အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။
နယုတ္တိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ န သဗ္ဗာယတနေဟိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကား
ဖြင့်။ စောဒေတိ၊ စောဒနာ၏။

ဝါ၊ တနည်း။ အညဿပိ၊ ရွှေအကြောင်းမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ အသမ္ဘဝ-
န္တဿ၊ မဖြစ်သင့်သော။ ဝိဇာနဿ၊ အစီအရင်ကို။ ဗောဓနတ္ထမေဝ၊ သိစေခြင်း
အကျိုးငှါသာလျှင်။ နာပိ ပေ။ ဖဿတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟဏာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊
စင်စစ်ကား။ န သဗ္ဗာယတနေဟိ ပေ။ သမ္ဘောတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမေဝ၊ ဤ
စကားသည်သာ။ ဧကဖဿဝစနဿ၊ ဖဿတပါးကို ဟောတော်မူခြင်း၏။
အယုတ္တဒီပကံ၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သော။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥဒါဟရဏ်၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပမာအဖြစ်ဖြင့်။ ဧတံ၊ နာပိ ဧကမ္မာ အာယတနာ သဗ္ဗေ ဖဿာ

အညဿပိဝါ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “န သဗ္ဗာယတနေဟိ။ ပေ။ သမ္ဘော-
တိ” ဟု တဝါကျ၊ “နာပိ ဧကမ္မာ ပေ။ ဖဿာ” ဟု တဝါကျ။ ဤသို့ ၂-ငါကျ (စကား
၂-ရပ်) ရှိသော်လည်း နာပိဧကမ္မာ စသောဝါကျကို မဖြစ်နိုင်သော အစီအရင်တမျိုးကို
ပြခြင်းငှါသာ ဆိုအပ်၏။ စောဒနာရာဇ် လိုရင်းအကြောင်းမဟုတ်။ စောဒနာရာဇ် လိုရင်း
အကြောင်းမှာ “န သဗ္ဗာယတနေဟိ ဧကော ဖဿော သမ္ဘောတိ”သာ ဖြစ်သည်။
မှန်၏။— “အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့် ဖဿတပါးသာ ဖြစ်သည် မဟုတ်”
ဟူသော အကြောင်းပြသည် “ဖဿော” ဟု ဧကရစ် ဟောတော်မူခြင်း၏ မသင့်ပုံကို
ပြသော ခိုင်လုံသောအကြောင်း ဖြစ်သည်။

နိဒဿနဝသေနဝါ ။ (တနည်း) နိဒဿနကို “ဥဒါဟရဏ ဒဿန” ဟု အနု
ဋီကာ ဖွင့်၏။ တပါးသော အာယတနကြောင့် အလုံးစုံသော ဖဿတို့၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းသည်
ထင်ရှားသော ဥပမာစကား ဥဒါဟရဏ်ပြစကား ဖြစ်၏။ တပါးသော အာယတနကြောင့်
အလုံးစုံသော ဖဿတို့၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကဲ့သို့ ထိုအတူ အလုံးစုံသော အာယတနတို့
ကြောင့် ဖဿ တပါးတည်းလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဟူသော ဥပမေယျစကားသာ လိုရင်း
အကြောင်းပြဖြစ်သည်။ ဟူလိ။

ဟူသော ဤစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ကေမာ အာယတနာပိ၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ သော။ ဖဿ၊ တို့သည်။ န သမ္မောန္တိ (ယတာ)၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ကော၊ တပါးသော။ ဖဿော၊ သည်။ န သမ္မောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ၊ တပါးသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ကေသဝစနံ၊ ကေဝုဇ်သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော အာဟန္တိစပ်)

ပန၊ ကား။ အနေကာယတနေဟိ၊ တပါးမက များစွာသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ကေဖဿ၊ တပါးတည်းသော ဖဿ၏။ သမ္မဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ (သဗ္ဗာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။) ပရိဟာရံ၊ အဖြေကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတြိဒံ ဝိသဇ္ဇနန္တိ အာဒိ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကောပိ အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊ ကောပိ အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊ ဟု ပဒစ္စေဒပြုတတ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ကော ပနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊ ကော ပနေကာယတနပ္ပဘဝေါ ဟု ပဒသန္တိဖြစ်၏။ ဆော၊ ၆-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော စက္ခာယတနအစရှိသည်တို့ကို။ စိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြရာ၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ သေသေသပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ယောဇနာ၊ အနက်ကိုယှဉ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တထ စ . တိ၊ တထာစဟူသော စကားကို။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဂ္ဂပါဒီနိ၊ ဂ္ဂါရုံ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတနပရိယာပန္နံ၊ ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သော။ ဂ္ဂပရူပံစ၊ ဂ္ဂပရုပ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။ အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော ဂ္ဂပါယတန အစရှိသော။ အပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် မဟုတ်သော အာယတနကို၎င်း။ အညံ၊ ဂ္ဂပရုပ်ဟူသော အာယတနမှ တပါးသော။ ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ အနိပ္ပန္နဖြစ်သော ဓမ္မာယတနကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝနကာ ပေ။ သမ္မဝတော။ ။ များစွာသော အာယတနတို့ကြောင့် ဖဿတပါး၏ ဖြစ်သင့်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ “ယတာ စက္ခယမ္မဿော စက္ခာယတနာ ဂ္ဂပါယတနာ စက္ခဝိညာဏသင်္ဂါဟ မနာယတနာ အဝသေသာ သမ္မယုတ္တဓမ္မာယတနာ စ” ဟု အကျယ်ပြထား၏။

ဝေဒနာပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၂၃၁။ သေသာနန္တိတ္ထေ၊ ဟူသောကြံ့ပါငြိ၌။ သမ္ပုဋိစ္ဆနဿ၊ အား။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော ဖဿတို့သည်။ အနန္တရာဒီဟိ၊ အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း။ [အာဒိဖြင့် အနန္တရ မျိုးတွင် ပါဝင်သော သမနန္တရ စသည်ကိုယူ။] ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိပိဟောန္တိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ အနန္တရာဒီနံ၊ အနန္တရ အစရှိသည်တို့၏။ ဥပနိဿယေ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၌။ အန္တောဂတ္တော၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏာနံ၊ သန္တိရဏတဒါရုံတို့၏။ ဝါ၊ ထို့နှင့်။ သာဓာရဏဿ၊ ဆက်ဆံသော။ တဿ၊ ထို ဥပနိဿယပစ္စည်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဧကေဓာတိ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တိ။ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနမ္ပိ၊ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာတို့အားလည်း။ သဟဇာတမနောသမ္ပဿသင်္ခါတော၊ သော။ သော ဖဿော၊ သည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းတရားကို။ အနုပါဒိန္ဒူပိ၊ ဥပါဒိန္ဒူ မဟုတ်သော ဖဿကိုလည်း။ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော ဝိပါကံမဟုတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြံယာ ဖဿကိုလည်း။) ဧကေ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာပနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဖဿဿ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော ဖဿ၏။ (ဥပါဒိန္ဒူက မဟုတ်သော ကြံယာဖြစ်သော ဖဿ၏။) ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ တဉ္စ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ မုခမတ္တဒဿနတ္ထံ၊ အကျဉ်းအမြတ်မျှကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဧတေန နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သမ္ပဿ၊ သော။ အနန္တရဿ၊ အခြားမဲ့လည်း ဖြစ်သော။ အနန္တရဿစ၊ အခြားမဲ့ မဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဖဿဿ၊ ၏။ တဿာတဿာဝိပါကဝေဒနာယ၊ ထိုထို ဝိပါကံဝေဒနာ၏။ ဥပနိဿယတာ၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ တည်း။

ဝေဒနာပဒနိဋ္ဌေသဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တဏှာပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၂၃၂။ မမတ္တေနာတိကား။ သမ္ပိယာယမာနေန၊ လွန်စွာချစ်ခင်မှုကို ပြုတတ်သော တဏှာကြောင့်။ အဿာဒနတဏှာယ၊ လွန်စွာ သာယာတတ်သော တဏှာကြောင့်။ (မဟာသက္ကာရံ ကဓောန္တိ၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဝုတ္တိ၊ ဟောတိ။ [ဤအဖွင့်သည် အဝိပ္ပါယ်အဖွင့်တည်း။ မမတ္တ၏သဒ္ဓတ္တကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရေးထားသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ပုတ္တောဝိယ၊ သားကိုကဲ့သို့။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ခိရာဒယောဝိယ၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ ခိရာဒိဒါယိကာ၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့ကို ပေးတတ်သော။ ခေတိဝိယ၊ အထိန်းကိုကဲ့သို့။ ရူပါဒိဆဋ္ဌာရမ္မဏဒါယကာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ဇ-ပါးသော အာရုံတို့ကို ပေးတတ်ကုန်သော။ စိတ္တကာရာဒယော၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီ ပန်းပုရုပ်ကို ပြုလုပ်တတ်သူ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ဇ-ယောက်တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ တတ္ထ၊ ထို ဇ-ယောက်တို့တွင်။ ဝဇ္ဇော၊ ဆေးဆရာကို။ ရသာယနောဇာဝသေန၊ ရသာယနဩဇာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တဒပတ္တမ္ဘိတဇီဝိတဝသေန၊ ထို ရသာယနဩဇာသည် ထောက်ပံ့အပ်သော အသက်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မာရမ္မဏဿ၊ ဓမ္မာရုံကို။ (ဩဇာရုပ် ဇီဝိတရုပ်ဟူသော ဓမ္မာရုံကို) ဒါယကော၊ ပေးတတ်သူဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စယပ္ပန်တရား၏။ အာရမ္မဏမတ္တမေဝ၊ အာရုံမျှသည်သာ။ ဟောတိ၊ ဥပနိဿယောဝိယ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒကဿ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ ဥပနိဿယဿေဝ၊ ဥပနိဿယ၏သာ။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကောဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပနိဿယေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏပနိဿယော၊ အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုအာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ အာရမ္မဏ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တသဘာဝေါ၊ ထိုအာရုံသဘောရှိသော။ အညောပိ၊ အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏဘာဝေါ၊ အာရမ္မဏ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိဿယဝသေနေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [မရဋီကာ၌ “တေနာတိ အာရမ္မဏပနိဿယေန” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဆိုအလို တေနစ နောက်၌ “အာရမ္မဏဘာဝေန” ဟု ပါဟန် မတူ။]

ယသ္မာဝါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ ခွဲစပ်။) ကေဝလံ၊ ဒုက္ခဥပေက္ခာ မဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ကုသိုလ်သည်မဖက် သက်သက်။ ဝိပါကသုခဝေဒနာဝေ၊ သည်သာ။ (တဏှာယ၊ ၏။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တိဿောပိ၊ ခု-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ (သာမည။) ဝိပါကာ၊ ဝိပါကဝေဒနာတို့သည်။ (ဝိသေသ။) ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။

ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဟောတိ။ အဝိသေသေန၊ အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်။
ဣတရာ၊ ဝိပါကံဝေဒနာမှ တပါးသော ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ (တဏှာယ၊
ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ဥပေက္ခာပနံ ။ပေ။ ဘာသိတာတိ(ဧတ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (အဓိပ္ပါယ်
၌စပ်။)တဿ၊ ထိုသို့ ဥပေက္ခာ၏ငြိမ်သက်သည့်အတွက် သုဓဟူ၍ ဆိုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သာဝိ၊ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည်လည်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။
ဣန္ဒနဝသေန၊ လိုချင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ ဥပနိဿယော၊ အား
ကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊
အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာကို။ (သာမည။)
အကုသလဝိပါကဘူတာ၊ အကုသလဝိပါက ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာကို။
(ဝိသေသ။) အနိဋ္ဌတ္တာ၊ အနိဋ္ဌဝေဒနာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။
အဝရေဓေတဗ္ဗာ၊ သက်ဝင်စေထိုက်၏။ ဣတရာ၊ အကုသလဝိပါကဥပေက္ခာမှ
တပါးသော ကုသိုလ်စသည်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကို။ ဣဋ္ဌတ္တာ၊ ဣဋ္ဌဝေဒနာ
၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခေ၊ သုခဝေဒနာ၌။ (အဝရေဓေတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဣတိ၊
ကြောင့်။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်။ ဒုက္ခဝိယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ကဲ့သို့၎င်း။ သုခံ
ဝိယစ၊ သုခဝေဒနာကိုကဲ့သို့၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။
ဝတ္ထံ၊ သက္ကာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ အဝိတ
ရာ ဝိတရာဂ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာဝတော၊ ဝေဒနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
(သန္တာန်၌)။ ပစ္စယဿ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသော ပစ္စည်း၏။ အတ္ထိတာယ၊
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာပုတ္တိပ္ပသင်္ဂေ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်း၌ လျဉ်းပါး
ဘွယ်သည်။ (သတိ၊ သော။) တနိဝါရဏတ္ထံ၊ ထို တဏှာပုတ္တိပ္ပသင်္ဂကို တားမြစ်
ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝေဒနာပစ္စယာ စာပိတံ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ
ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အနုသယသဟာယာ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၊ တဏှာ
နုသယဟူသော အဖော်ရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊
အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနဿ၊ ဤသို့သော စကားတော်၏။
အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂနိဝတ္တနံ၊ ဝေဒနာဖြစ်တိုင်း တဏှာ
ဖြစ်ခြင်း၏ အလွန် ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို။ ကာတု၊ ငှါ။
န သက္ကာနန၊ မတတ်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ
တည်း။ န၊ မတတ်ကောင်းသည် မဟုတ်တတ်ကောင်းသည်သာ။ (ကဿ၊)။ ဝဇ္ဇ-
ကထာယ၊ ဝဇ္ဇကိုဆိုကြောင်းစကား၏။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝဋ္ဋဿ၊ ဝဋ္ဋ၏။ အနုသယဝိရဟေ၊ အနုသယမှ ကင်းသော
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနုသယသဟိတာ ယေဝ၊

အနုသယနှင့်တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်သာ။ ပစ္စယော၊ တဏှာ၏အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တတော၊ သာမတ္ထိယတ္တအားဖြင့်။ ဇေတိ (အတ္တဇာတိ)၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသော စကားတော်၏။ အနုဝတ္တမာနတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစ ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပုဒ်က၊ ဝေဒနာပစ္စယာ၌ လိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အနုသယ သဟိတာဝ၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်သာ။ ပစ္စယော၊ တဏှာ၏အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။ စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဣ၊ ဟူသော်ဤပါဌ်၌။ ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (တဏှာ၊ သည်။) န (သမ္ဘဝတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အယံ နိယမော၊ ဤ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဝိညာယတိ။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတိဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။ (ဖြစ်ရမည်သာ။) ဣတိ (အယံနိယမော၊ ကို)။ န (ဝိညာယတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂေ၊ ဝုသိမန္တ ပြာဟုဏတို့အတွက် တဏှာဖြစ်လေမည်လော ဟု အလွန်လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ မရှိတော့သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝုသိမတောတိ၊ ကား။ ဝုသိတဝတော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ရှိသော။ ဝုသိတ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသရှိသော။ (ဗြာဟ္မဏဿ ဌံ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။

အထဝါ ။ ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော ' ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပုဒ်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တလျှောက်လုံးကို လိုက်ပါလာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၌လည်း “ အဝိဇ္ဇာနုသယနှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသာလျှင် တဏှာ၏ အကြောင်း ဖြစ်၏”ဟု သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်၏ ”ဟု ဆိုရာယ် တဏှာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း၌ အဝိဇ္ဇာနုသယမကင်းသော ဝေဒနာသည် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ကေနပါ၏ဟု အမြဲ သတ်မှတ်နိုင်၏။ သို့သော် “ ဝေဒနာအကြောင်းရှိတိုင်း တဏှာအကျိုး ဖြစ်ရမည်သာ ”ဟု အမြဲသတ်မှတ်၍ မဖြစ်ပါ။

ဝုသိမတော။ ။ဝုသိမိတ္တာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝုသိ။ (ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ။) ဝုသိ ယဿ အတ္တိတိ ဝုသိမာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယရှိသော ရဟန္တာ။ ဤ အနက်ကို ပြလို၍ “ ဝုသိမတော ”ကို “ဝုသိတဝတော ”ဟု မန္တပစ္စည်းကို ဝန္တပစ္စည်းဖြင့် လဲ၍ဝုသိ၊ ဝုသိ၌ ဝသဇာတ် ကံဟော ဣပစ္စည်းကို အတိတ်အနက် ထင်ရှားအောင် “ ဝုသိတ ”ဟုဝုသိ သစ္စတ္တုသင်္ဂြိုဟ်လျှင် “ ဝုသိ ”အရ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသကို ယူပါ—ဟု သိစေလို၍ “ ဗြဟ္မစရိယဝါသ ”ဟု အဘိဓမ္မာကို ဖွင့်သည်။ [ဝုသိတ ဗြဟ္မစရိယ— ဟူသော ပါဠိတော်ကို မှီ၌ ဖွင့်ခြင်းတည်း။]

ဝါ၊ တနည်း။ သုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်ဆဲ။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝုသိတိ၊ ဝုသိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခါ။ တေဿ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝုတ္တော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝုသိမာ၊ ဝုသိမာ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဂ္ဂပလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပရိနိဋ္ဌိတဝါသတ္တာ၊ ပြီးပြီးသော ကျင့်သုံးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုသိတိ၊ ဝုသိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခါ။ တေဿ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထို ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဝုသိမာ၊ မည်၏။

တဏှာပဒနိဇ္ဈေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပါဒါနပဒနိဇ္ဈေသအဖွင့်

၂၃၃။ သဿတော အတ္တာတိဣဒံဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ၌စပ်။) ပုရိမဒိဋ္ဌိံ ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ ဥပါဒိယမာနံ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူတတ်သော။ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိံ ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ နိဒဿေတံ၊ နိဒဿန နည်းအားဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဥပမာပြခြင်း အကျိုးငှါ။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော ဒိဋ္ဌိ၊ ဤ သဿတော အတ္တာ ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်။ ဒဋ္ဌိကရဏဝသေန၊ ခိုင်မြဲ အောင်မြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမံရှေး၌ဖြစ်သောအတ္တဒိဋ္ဌိကို။ ဥတ္တရံ၊ နောက်၌

ဝုဿတိတိဝါ။ ။ ဤနည်း၌ “ဝုသိ” အရ ကျင့်သုံးအပ်ဆဲမဂ်ကို ယူ၍ ထိုမဂ် ရှိသောရဟန္တာကို “ဝုသိမာ” အရ ယူစေလိုသည်။ ထို “မဂ်ရှိ” ဟူရာ၌ ရဟန္တာ အဖြစ် ရောက်သောအခါ အတိတ် ကျင့်သုံးအပ်ပြီး အနေဖြင့် ရှိခြင်းကို ယူလေ့ရှိ “သော တေဿ ဝုတ္တော” ဟု အတိတ်အနက်ကို ဟောသော ဝုတ္တော့ဒ်ကို အပိုထည့်၍ ပြသည်။

အဂ္ဂပလံဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ဝုသိယိတ္တာတိ ဝုသိ” ဟု ပြု၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူရသည်။ ထိုသို့ ယူသောအခါ “ဝုတ္တောဟု အပိုထည့်စရာ မလိုတော့။ ထို့ကြောင့် “တံ တေဿ အတ္ထိ” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ဝိဝဟကို ပြသည်။ “ဝုသိ တေဿ အတ္ထိတိ ဝုသိမာ” ဟု ပြပါ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝုသိမတော” ဟု ရှိသော်လည်း ဂါထာဖြစ်၍ “ဆန္ဒာနုရက္ခဏ ဒီဃ” ဟု ထင်သည်။]

သဿတော အတ္တာတိ ဣဒံ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒိဋ္ဌပါဒါန်ကို ပြပြီးနောက် “သဿတော အတ္တာစ လောကောစ” ဟု ပုံစံထုတ်၏။ ထိုပုံစံသည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်အတွက် ပုံစံဖြစ်နိုင်ပါ၏လောဟု မေးဘုယ်ရှိသောကြောင့် “သဿတော။ ပေ။ ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သည်။ ထိုပုံစံသည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်အတွက် ပုံစံမဟုတ်ပါ။ ရှေးရှေး ဒိဋ္ဌိကို နောက်နောက် ဒိဋ္ဌိက ခိုင်မြဲစွာယူပုံကို နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ပြအပ်သောပုံစံသာ ဖြစ်ပါသည်။ ယူလို။

ဖြစ်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ချုံ။) ဥပါဒိယတိ ယထာ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နတ္ထိ ခိန္နန္တိ အာဒိကာပိ၊ နတ္ထိ ခိန္နန္တိအစရှိသော ခိဋ္ဌိသည်လည်း။ (ဒဋ္ဌိ-ကရဏ ဝသေန၊ ပုရိမံ၊ ဥတ္တရာ၊ ဥပါဒိယတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာပေ။ ဝိညာယတိ။ ဟိ(ယသ္မာ)ပေ။ဝိညာယတိ”ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ အတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ အတ္တဟုယူခြင်းသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ သဿတော အတ္တာဟူသော ဤစကားသည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန-ဒဿနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို ပြုကြောင်းစကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝါ၊ တနည်း။ လောကော စာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ပုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ စပ်။) အတ္တဂ္ဂဟဏ ဝိနိမုတ္တံ၊ အတ္တဟု ယူခြင်းမလွတ်သော။ ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်း ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဘူတံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဖြစ်သော အယူကို။ ဣ၊ ဤ သဿ တော အတ္တာစ လောကောစဟူသော ပါဠိရပ်၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ ဝစနေဟိ၊ ပုရိမဒိဋ္ဌိ၊ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ သဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရေ၊ ဓမ္မသင်္ခေပ ဓမ္မဝိတ္ထာရတည်း။ (သင်္ခေပတော၊ ဝိတ္ထာရတော တို့၌စပ်။) သင်္ခေပတော၊ ကာမုပါဒါန်၏ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္တံ၊ တဏှာ၏ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သည်နှင့်။ သင်္ခေပတော၊ ကာမုပါ ဒါန်မှ ကြွင်းသော ဥပါဒါန် ၃-ပါးတို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိမတ္တမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိ မျှသည်သာ၎င်းတည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ (အဋ္ဌသတ-ပုဘေဒါယပိ တဏှာယ ဒဋ္ဌဘာဝေါ၊ ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သုဒ္ဓိပရာမသနံ၊ ဝိသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ် တို့၌ စပ်။) ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရတော၊ ဓမ္မသင်္ခေပ ဓမ္မဝိတ္ထာရတည်းမှ။ သင်္ခေပံ၊ ကို၎င်း။ ဝိတ္ထာရဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။ ဝါ၊ နိဒ္ဒါရဏပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရေတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ နိဒ္ဒါရဏေ၊ နိဒ္ဒါရဏ အနက်၌။ ဘုဗ္ဗံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတ္တဂ္ဂဟဏံ ပန။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ “သဿတော အတ္တာစ” ဟု အတ္တစွဲလမ်းမှုသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်သားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သဿတော အတ္တာစ” စသော စကားသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ ပုံစံပြစကား မဟုတ်ဟု မှတ်ပါ။ [ဤနည်း၌ “ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိဟူသော စကားတို့သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကိုပြသော စကားတို့တည်း” ဟု မှတ်ပါ။]

လောကောစာတိဝိ။ (တနည်း) “သဿတော အတ္တာစ လောကောစ” ဟု အတ္တလောက-မျိုးကိုပြရာ၌ အတ္တာစဖြင့် အတ္တဝါဒုပါဒါန်၏ ပုံစံကို ပြပြီးလျှင် လောကောစအရ၌ အတ္တစွဲလမ်းမှုကိုမယူဘဲ ရုပ်ကို အတ္တဟု ယူလျှင် နှာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို လောကဟု ယူနိုင်သောကြောင့် ထို သဿတော လောကောစဖြင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ ပုံစံပြ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “အာဒိဿ ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ”ဟူသော စကားတို့ဖြင့် ဒိဋ္ဌု ပါဒါန်ကို ပြသော စကားဖြစ်၏-ဟု တနည်း သိနိုင်ပါသည်။

ပကတိအဏု အာဒိနံ၊ ပကတိ၊ အဏုမြူ အစရှိသည်တို့ကို။ သဿတဂ္ဂါဟ-
ပဗ္ဗာမော၊ မြဲ၏ဟု ယူခြင်းလျှင် ရွှေသွားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အတ္တဂ္ဂါဟော
၌စပ်။) သရိရဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟ ပဗ္ဗာမောစ၊ ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းလျှင်
ရွှေသွားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အတ္တဂ္ဂါဟော ၌စပ်။) တေသံ၊ ထိုသဿတ
ဂါဟ ဥစ္ဆေဒဂါဟတို့၏။ [တေသန္တိ ယထာဝုတ္တ သဿတုစ္ဆေဒဂါဟာနံ၊
အနု။ မရဉ်ကား “တေသံ အဏုပကတိ သရိရာနံ” ဟု အာရုံကို စွဲလေသည်။]
သာမိဘူတော၊ အရှ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ [ထိုအယူတို့ကို ပြုစီမံတတ်သောကြောင့်
အတ္တကို “သာမိ”ဟု ဆိုသည်။] ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သဿတော(ဝါ)၊
မြဲသည်မှုလည်း ဖြစ်သော။ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနောဝါ၊ ပြတ်သည်မှုလည်း ဖြစ်သော။
အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဂ္ဂါဟော၊ အတ္တဟု ယူခြင်း
သည်။ (အတ္တဝါဒုပါဒါနံသည်။) ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်
သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထို အနည်းငယ်ဖြစ်မှုကို တားမြစ်လိုသောကြောင့်။)
ယေဘုယျေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယေဘုယျေနာ-
(တိ)၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ [ဣတိပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါသောကြောင့် ထည့်ပေး
ရသည်။] ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောဝါကျနှင့်။ သမ္ပန္နော၊
စပ်ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။

ဂဟိတပုဂ္ဂိုလ်သန္တိကဿ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
သည်။ ဘဝနိကန္တိယာ၊ ဘဝနိကန္တိ၏။ (ဘဝကို တပ်နှစ်သက်တတ်သော
တဏှာ၏။) ပဝတ္ထိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝရာဂဇဝန-
ဝိတိ၊ ဘဝရာဂ ဇောဝိတိသည်။ (ဘဝနိကန္တိက ဇောဝိတိသည်။) သဗ္ဗပဌမံ၊

ပကတိ။ပေ။ အတ္တဂ္ဂါဟော ။ ။ [ပကတိအဏုတို့ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ
မူလဋီကာနိဿယ၊ သမဝါယအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ထို ပကတိ-အဏုမြူ စသည်တို့ကိုပင်
မြဲ၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိအယူသည်၎င်း၊ အမိဝမ်း၌ ကိုယ်ကောင်ကလေးအဖြစ်ဖြင့်
ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်ကောင်ကလေးသည် ခဏတိုင်း ပျက်၏ဟု ယူသော ဥစ္ဆေဒအယူ
သည်၎င်း ရွှေသွားဖြစ်၏။ ထို့နောက်မှ အတ္တအယူဖြစ်သည်။ ဤအလို ဒိဋ္ဌိပါဒါနိက
ရွှေ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနိက နောက်ကျသော်လည်း ထို အယူမျိုးကား တရံတခါမှ ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ထိုအယူကို တားမြစ်လိုသည့်အတွက် အဋ္ဌကထာ၌ “ယေဘုယျေန” ဟု
မိန့်ရသည်-ဟူလို။

ယေဘုယျေန ဝါ ။ပေ။ သမ္ပန္နော ။ ။ ရှေ့နည်း၌ “ယေဘုယျေန” ကို အနီး
ဖြစ်သော “အတ္တဂ္ဂါဟပဗ္ဗာမော သဿတုစ္ဆေဒါသိနိဝေသော”၌ စပ်စေလိုသော
ကြောင့် ထိုယေဘုယျေနဖြင့် ပယ်ဘို့ရန် တရံတခါ အတ္တဂ္ဂါဟ(အတ္တဒိဋ္ဌိ) က နောက်မှ
ဖြစ်တတ်ပုံကို ပြနေရသည်။ ဤနည်း၌ကား ယေဘုယျေနကို “ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ”
စသော အဆုံးဝါကျနှင့် စပ်ရသောကြောင့် တရံတခါ၌ အတ္တဝါဒုပါဒါနိ၏ နောက်မှ
ဖြစ်ပုံကို ပြဘူးမလိုတော့။

အလုံးစုံသောဝိထိတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ယဒိပိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သော ဘဝရာဂေါ၊ ထိုဘဝရာဂသည်။ တဏှာဒဇ္ဇတ္တံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ နှ ဟောဟိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (အထင်မှားသည်။) (ဟုတူ) ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ ပဌမပ္ပတ္တိံ၊ ပဌမဖြစ်ခြင်းကို။ (သင်္ကဟကာရော) န အာဟ၊ မဆိုခဲ့။ ပန၊ ဆက်။ တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ တဏှာ ကာမုပါဒါနံ ဟူ၍။ ဝိဘာဂဿ၊ ခွဲခြားခြင်းကို။ အက၊ ရဏေ၊ မပြုခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗာပိ၊ သော။ တဏှာ၊ သည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဿ၊ ထိုကာမုပါဒါနံ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတာ၊ အရဟတ္တမဂ်သည် သတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သင်္ကဟကာရေန၊ ဝုတ္တာ။) [နောကဝါကျကို လိုက်စေ၍ ပေးသည်။] (တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘာဂဿ၊ ကို။) ကရဏေ၊ ပြုခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကာမရာဂတော၊ ကာမရာမှ။ အညာပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ ဒဇ္ဇဘာဝံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ကာမုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ။

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတူတာ- ဥပါဒါနံတို့၏ ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ (လောဘမူ စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။) ဝိသယော၊ ဝိသယတည်း။ ပညူပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အာလယော၊ ကပ်ငြိတယ်တာရာတည်း။ ကတ္ထံ၊ ထို ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာလယရာမာ၊ အာလယရာမာ မည်၏။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတည်း။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သာ အာလယရာမတာ၊ ထို ကပ်ငြိတယ်တာရာ ၅-ဖြာသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ မွေ့လျော်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သကသန္တာနေစ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌၎င်း။ ပရသန္တာနေစ၊ သူတပါး၏ခန္ဓာအစဉ်၌၎င်း။ ပါကဇ္ဇာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သော ပန ဘဝရာဂေါ ပေ။ မညမာနော။ ။တဘဝ၌ ဘဝနိကန္တိ (ဘဝရာဂလောဘဇော) သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာဆရာက ထို ဘဝရာဂကို ကာမုပါဒါနံ ဖြစ်လောက်အောင် တဏှာဒဇ္ဇတ္တ မဟုတ် ဟု အထင်မှားသောကြောင့် တဘဝ၌ ကာမုပါဒါနံက စ၍ဖြစ်ပုံကို မဆိုဘဲ ကာမုပါဒါနံက နောက်ဆုံးဖြစ်ပုံကို ဆိုလေသည်။ [မညမာနောဖြင့် အဋ္ဌကထာအယူကို ဋီကာဆရာက မနှစ်သက်ကြောင်း ပြသည်။ ဋီကာဆရာကား “ဘဝရာဂဟူသော ဘဝနိကန္တိကိုလည်း သူ့ဆိုင်ရာ၌ ဒဇ္ဇဖြစ်၏ ဟု ယူသည်၊ ထိုသို့ ယူကြောင်းကို “တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ ပန ပေ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတာ ဝုတ္တာ ” ဟူသော စကားဖြင့်ပြသည်။]

ဥပနိဿယဝစနေန၊ ဥပနိဿယသဒ္ဓါဖြင့်။ အာရမ္မဏာနန္တရပကတူပ-
နိဿယာ၊ အာရမ္မဏူပနိဿယ အနန္တရူပနိဿယ ပကတူပနိဿယတို့ကို။
ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယာဒိနမ္ပိ၊ အနန္တရပစ္စည်း
အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ကဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ ကတော ဟောတိ။

ဥပါဒါနပဒနိဋ္ဌေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဝပဒနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၂၃၄။ ဖလဘေါဟာရေန၊ အကျိုး၏ အမည်အားဖြင့်။ (အကျိုး၏အမည်ကို
အကြောင်း၌တင်စားသော ဖလပစာရအားဖြင့်။) ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝကို။
ဘဝေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝနိဗ္ဗဇန-
မေဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ ဝိဂ္ဂိုဟ်သည်ပင်။ (ဘဝတိ ဟူသော ဝိဂ္ဂိုဟ်သည်ပင်။)
ဒ္ဓယဿပိ၊ ၂-ပါးအပေါင်းဖြစ်သော ဘဝ၏လည်း။ ဝါ၊ ဘဝနှင့်လည်း။
သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ သဝတိတိ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။ [ဤ၌
“ဘဝတိတိ” ဟူသော ကတ္တုသ္မာဝိဂ္ဂဟဖြင့် ဘဝ ၂-မျိုးလုံးကို ရအောင်ဖွင့်
သော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ ပညာဘူမိနိဋ္ဌေသ ဘဝအဖွင့်၌ကား ကမ္မဘဝ
အတွက် “ဘဝတိ တေသ္မာတိ ဘဝေါ” ဟု အပါဒါနသာနေပြု၏။]

ဘဝံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၏။ နိပ္ပါဒနဖလဝသေန၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသောကံ၏။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။
ဘဝါဘိမုခံ၊ ဘဝသို့ ရွေးရွာသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ
အတ္တော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဗ္ဗတ္တနမေဝ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းကိုပင်။ ဧတ္ထ၊

နိပ္ပါဒနဖလဝသေန ။ ။ ဖလဿ ဥပါဒနသမတ္တတာ—အနု။ [နိပ္ပါဒနနှင့်
ဖလကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ယူ၍—ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဤသို့ အနုဋီကာ
ဖွင့်သည်။] နိပ္ပါဒနကိုလည်း ဥပါဒနအနက်ဟောဟု ယူဝေလိုသည်။ ကမ္မဘဝဟူသော
ကံသည် မိမိဖြစ်ခိုက်၌ ဘဝ တခုသို့ ရွေးရွာနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ကံပြုသူက ဘဝသို့
ရွေးရွာသော်လည်း ကံကအကျိုးပေးဘို့ရန် ဆိုင်ရာဘဝသို့ ရွေးရွာနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်နေသည်—ဟူလို။ ထို့ကြောင့် “ဘဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဝသို့ ရောက်တတ်သောကံ” ဟု
ဖွင့်သည်။
နိဗ္ဗတ္တနမေဝ ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား ကံ၏ဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိကိုပင်
“ဘဝံ ဂစ္ဆတိ” အရ “ဘဝသို့ သွားတတ်သည်”ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘဝံ
ဂစ္ဆတိ” ၌ “ဘဝဂမ္ပ” ဟူသည် ဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ [နိဗ္ဗတ္တနံ နိပ္ပါဒနံ၊
ဖြစ်စေခြင်း—အနု။]

ဤဘဝံ ဂစ္ဆတိ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဂမနံ၊ ဂမနဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။
[ဤဒီကာအဖွင့်ကိုကြည့်လျှင် “ဘဝံ ဂစ္ဆတိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ ရှိထိုက်၏။
“ဂမေတိ စ” ဟု ရှိဘွယ်မလိုတော့။ ဘာကြောင့်နည်း။ ဂစ္ဆတိအရ ဖြစ်စေခြင်း
အနက်ကို ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ ဖြစ်စေခြင်းဟူသည် ဘဝသို့သွားခြင်း ရောက်
ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူသောကြောင့်၎င်းတည်း။]

သညာဝတံ ဘဝေါ သညာဘဝေါတိ ဧတေ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝန္တသဒ္ဓ-
ဿ၊ ဝန္တသဒ္ဓါ၏။ လောပေါ၊ ကျေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။
တဿ၊ ထိုဝန္တသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ အကာရံ၊ အာ အက္ခရာကို။ (အ-ပစ္စည်း
ကို။) ကတော၊ ပြု၍။ သညာဘဝေါတိပိ၊ သညာဘဝေါ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊
ပါဠိတော်ပါဠိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ယော၊ အကြင် ခန္ဓာကို။) ဝေါကိရိယတိ ပသာရိယတိ၊ ဖြန့်အပ်၏။ ဝိတ္တာ-
ရိယတိ၊ ချဲ့အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုခန္ဓာသည်။) ဝေါကာရော၊
ဝေါကာရ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝေါကိရဏံ၊ ဖြန့်ခြင်း။ ဝါ၊ ချဲ့ခြင်း။ ဝေါ-
ကာရော၊ ခြင်း။ ဝါ၊ ခြင်း။ သော၊ ထို ဖြန့်အပ်ချဲ့အပ်သော ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ ဖြန့်ခြင်း
ချဲ့ခြင်းကို။ (ဝုတ္ထေ ခွဲစပ်။) ကေသိ၊ တခုသောခန္ဓာ၌။ ပဝတ္ထတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကော ဝေါကာရေတိ၊ ဧကော ဝေါကာရော ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္ထော။ ပဒေသပသဗျုပ္ပတ္တိ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် ဖြန့်အပ်
သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ခန္ဓာတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သညာဘဝေါတိပိ ။ ။ ဤပါဠိသည် အဋ္ဌကထာ၌ရှိသော ပါဠိမဟုတ်၊ ဒီကာဆရာ
တွေရသောပါဠိတည်း။ ထိုပါဠိ၌ “သညာ ဧတေ အတ္ထိတိ သညော” ဟုပြု၍ အဿတ္ထိ
အနက်၌ (အ) ပစ္စည်း သက်သည်။ ဥပမာ—“ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခရှိသောဈာန်” ဟူရာ
ဝယ် အဿတ္ထိအနက်၌ (အ) ပစ္စည်း သက်ရသကဲ့သို့တည်း။ ထို့နောက် သညောဝ၊
သညာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော+ဘဝေါ၊ တည်း။ သညာဘဝေါ၊ ဝ။ [အကာရံ
ကတောတိ ယထာ ပီတိသုခံ အဿ အတ္ထိတိ အတ္ထေ အကာရံ ကတော ဥပ္ပါဒေတွာ ။ ပေ။
ဝေ သညာ အဿ အတ္ထိတိ သညော။—အနု။]

ဝေါကာရော။ ။ ဝိဂ္ဂိုဟံ ၂-မျိုးတွင် ပဌမဝိဂ္ဂိုဟံ၌ ချဲ့ဖြန့်အပ်သော ခန္ဓာရ၏။
ဒုတိယဝိဂ္ဂိုဟံ၌ ချဲ့ဖြန့်ခြင်းကြိယာ ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “သော ကေသိ” ပဝတ္ထတ္တာ” ခွဲ
သော-အရလည်း ပဌမနည်းအလို ခန္ဓာရ၍ ကေသိ အရလည်း ခန္ဓာပင် ရသောကြောင့်
ပဝတ္ထက (ဖြစ်ဘတ်သော) ခန္ဓာနှင့် ကေသိ အရ ဖြစ်ရာဌာနသည် အရ မပြားချေ၊
ထို့ကြောင့် ဌာနနှင့်ဌာန အရမည့်သွားသောလည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဟင်စားထားသော
“အဘေဒ ဘေဒုပစာရ” ဟု မှတ်ပါ။ [ပဝတ္ထတ္တာတိ (ဟူသောပါဠိဖြင့်) ပဝတ္ထက
(ဖြစ်တတ်သောခန္ဓာ) ပဝတ္ထနဌာနာနံ (ဖြစ်ရာဌာနဟူသော ခန္ဓာတို့၏) အဘေဒေပိ
ဥပစာရဝနေန ဘိန္နဝိယ ကတော (ဝတ္ထန္တိ) ဒဿေတိ။—အနု။]

စေတနာသမ္ပယုတ္တာ ဝါ။ ပေ။ သင်္ဂဟိတာတိ။ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဝဒတိ ဌိစပ်။) အာစယဂါမိတာယ။ ကံ ကိလေသာတို့သည် စီအပ်သော ပဋိသန္ဓိ ဂတိစုတိသို့ ရောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မသင်္ခါတတံ။ ကံဟု ခေါ်ဆို အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ။ ကံဟူသော အဘို့အစုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ [ကမ္မသင်္ခါတတန္တိ ကမ္မန္တိ ဝတ္ထုဗ္ဗတံ။ ကမ္မကောဋ္ဌာသတံ ဝါ။-အနု။] ဒဿေတွာ။ ချီ။ ကမ္မဘဝေါ။ ဌ။ သင်္ဂဟိတာဘဝံ။ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဝဒတိ။ ဆို၏။ ပန၊ ကား။ နိပ္ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ စေတနာဝ၊ သည်သာ။ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မဘဝမည်၏။ ဟိ။ သာဓကကား။ ကမ္မဘဝေါ။ ပေ။ ကေဟိစိ သမ္ပယုတ္တောတိ။ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ကမ္မဘဝေါ။ သည်။ တိဟိ။ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်၎င်း။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်၎င်း။ ပေ။ ကေဟိစိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတနာမှ တပါးသော စေတသိက် အချို့ တို့နှင့်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တော၊ ၏။]

ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ဟူသည်။ တိဟိပိ။ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိကေဟိ။ တိက်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တာ။ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဥပပတ္တိက္ခန္ဓာ၊ ဥပပတ္တိက္ခန္ဓာ တို့သာတည်း။ ယထာဟ၊ သနည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ကို၎င်း။ ကာမဘဝေါ။ ကို၎င်း။ သညာဘဝေါ။ ကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ။ ကို၎င်း။ ပေ။ သင်္ဂဟိ- တော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဝါ။ ရေတွက်အပ်ပြီ။ ဣတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္တိ၊ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ) အာဟ။ ဟိ။ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အနုပါဒိန္ဒ- ကာနမ္ပိ။ ဥပါဒိန္ဒကမဟုတ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ တိဇရုပ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) ဒွါဒေသဟာယတနေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓာတုဟိတိ။ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဟောတော် မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝတ္ထုဗ္ဗံ။ ။ “နိပ္ပရိယာယေန စေတနာဝ ကမ္မဘဝေါ”ဟူသောစကား၏ သာဓကကို ပြလို၍ “ဝတ္ထုဗ္ဗံ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ကမ္မဘဝေါ-စသည်ကား ဓာတုကထာ ဆဋ္ဌနယ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်တည်း။ ထို၌ “ကမ္မဘဝ”အရ စေတနာကိုဟူသောကြောင့် “တိဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တော”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ။ “ဥပပတ္တိ” အရ ကာမဘဝစသော တိက်၊ သညာဘဝ စသော တိက်၊ ဧကဝေါကာရစသော တိက် ဤတိက် ၃-မျိုးလုံးဖြင့် ကံကြောင့် ဖြစ်ရ သော လောကီဝိပါက် နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုသာ ယူရသည်။ “ယထာဟ” စသော သာဓကသည် ဝိပါက် ကမ္မဇရုပ် ခန္ဓာတို့ကိုသာ ယူပုံကိုပြသော သာဓကတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိပါက်မဟုတ် ကမ္မဇမဟုတ်သော သဒ္ဓါယတန သဒ္ဓါဓာတ်ကို ချန်၍ “ကော- သဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတော”ဟု ဟောတော်မူသည်။

သင်္ခါရတဝါနံ၊ သင်္ခါရတဝတိ၏။ ဓမ္မဘေဒတော၊ ဓမ္မအားဖြင့် ကွဲပြား ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရ ဝေ၊ ပညာတိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရတို့ကို သာ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနန္တိ၊ ဟူသော်။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ။ န (ယုတ္တံ)၊ မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တံ ဝေ၊ သင့်သည်သာ။) (ကသွာ၊ နည်း။) တဝေကဒေသဘာဝေန၊ ကမ္မဘဝဟူသော ဘဝတစ်ခု၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခါရ- နံ၊ ပညာတိသင်္ခါရစသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရေန၊ တပါးသော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မဝိသေသံ၊ တရားအထူးကို။ အဂ္ဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ (“အဂ္ဂဏေတွာ၊ မယူမူ၍” ဟု မဟာဋီကာ၌ ရှိ၏။) ပုနဝစနံ၊ တဖန် ဟောတော်မူခြင်းကို။ စောဒိတံ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကာတိလာသဝသေန၊ စောဒက၏ အလိုဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ သာတ္ထက- မေဝိဒံ ပုန ဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရတဝါနံ ဓမ္မဘေဒတော ။ ။ “သင်္ခါရ” အရ၌ ပညာတိသင်္ခါရစသော လောကီစေတနာသာ ရ၍ “ဘဝ” အရ၌ ထိုစေတနာအပြင် လောကီဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇ ရုပ်မျှားလည်း ရသောကြောင့် “ဓမ္မဘေဒတော” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဓမ္မချင်း မတူ သောကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဖြင့် လျဉ်းပါးဘွယ်မရှိရကား “သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနံ” ဟု ပြောဘွယ်မလို။ “ထို အခြေစကားသည် အပိုသာဖြစ်၍ မသင့်” ဟု စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုလိုသည်။

န၊ ဘဝေကဒေသ ဘာဝေန ။ ။ သင်္ခါရဟူသော စေတနာတို့သည် ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ ၂-မျိုးတွင် ကမ္မဘဝဟူသော တစိတ်တပိုင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို တစိတ်တပိုင်းကို တစဟူသော နာမည်ဖြင့် တပ်၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဖြင့် လျဉ်းပါး ဘွယ် ရှိရကား ထို ပုနရုတ္တိဒေါသကို တားမြစ်သောအားဖြင့် “သာတ္ထကမေဝ ပုန ဝစနံ” ဟု ဆိုခြင်းသည် သင့်ပါသည်—ဟူလို။

ပရေန ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခါရအရနှင့် ကမ္မ၊ ဥပပတ္တိ ဘဝတို့၏ အရကွဲပြားမှုကို မရေတွက်ဘဲ “ပညာတိသင်္ခါရေ” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ထပ်၍ ဟောတော်မူပုံကိုသာ ကြည့်၏။ ထိုသို့ ကြည့်သောကြောင့် ထပ်၍ ဟောတော် မူခြင်းကို စောဒနာလိုသော အဘိလာသ (ဆန္ဒ) ဖြစ်နေ၏။ ထိုဆန္ဒကို သိသော အဋ္ဌ- ကထာဆရာသည် ဘဝအရ ပညာတိသင်္ခါရစသော စေတနာကို ဟောတော်မူသော် လည်း ကာလချင်း မတူသောကြောင့် “ပုန ဝစနံ သာတ္ထကမေဝ”ဟု ပဌမ ဖြေ၏။ ထို့နောက် ဘဝအရ၌ စေတနာသာမက၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ယူရသောနည်း စသော နည်းအမျိုးမျိုးကိုပြ၏။ ထို့ကြောင့် “သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနံ=ဘဝကို တဖန်ထပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်သည် ကေနပင် အာဖျီးရှိပါသည်”ဟု မိန့်သည်။

ကာမဘဝါဒိ နိဗ္ဗတ္တနကဿ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ကာမဘဝါဒိဘာဝေါ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ အမည်ကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏ အမည်အားဖြင့်။ (ဖလူပစာရ အားဖြင့်။) အဋ္ဌကထာံယံ၊ ခွဲ။ ဝုတ္တော။

အန္တောဂဓေ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သော ဘဝတို့ကို။ ဝိသု၊ သီးခြား။ အဂဏေ-
တွာ၊ မရေတွက်မှု၍။ အဗ္ဘန္တရဂတေ ဝေ၊ အတွင်း၌ တည်သည်တို့ကိုသာ။
ကတွာ၊ ၍။ ကာမဘဝါဒိကေ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို။ ကမ္မပပတ္တိဘဝ-
ဝသေန၊ ကမ္မဘဝ ပပပတ္တိဘဝတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဂဏေ၊ ၂-ခုတို့ကို။ ဝါ၊
၂-ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ဆ ဘဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ။

အဝိသေသေနာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဥပါဒါနဘေဒ၊ ဥပါဒါန်
၄-ပါး အပြားကို။ အကတွာ၊ ၍။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်အနက်တည်း။
စ၊ ဆက်။ ဥပါဒါနဘေဒါကရဏေနဝ၊ ဥပါဒါန် အပြားကို မပြုခြင်းကြောင့်
ပင်။ ဒွါဒသပုဘေဒဿ၊ ၁၂-ပါး အပြားကို။ သင်္ဂဟဝသေန၊ သိမ်းယူခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟတော ဆ ဘဝါတိ၊ သင်္ဂဟတော ဆ ဘဝါ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-
ကာရေန) ဝုတ္တံ။

သမတ္တေန(သံ+အာပတ္တေန)၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ
ပြီးသော။ သမာဒိန္နေန၊ ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီး
သော။ ဝေါသီလေန၊ နှားတို့၏အလေ့ကြောင့်၎င်း။ ကုက္ကုရသီလေန စ၊ ခွေးတို့၏
အလေ့ကြောင့်၎င်း။ ဂုန္နံ၊ နှားတို့၏၎င်း။ ကုက္ကုရသုနု၊ ခွေးတို့၏၎င်း။ သဟ-
ဗျတာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (မဇ္ဈိမ-
ပဏ္ဏာသ ကုက္ကုရဝတိကသုတ် ပါဠိတော်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန-
ဝတော၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဈာနဘာဝနာ၊ ဈာန်ကို ဖြစ်စေ
ခြင်းသည်။ (ဈာန်ရအောင် ဘာဝနာပိုးခြင်းသည်။) န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီးနိုင်။
ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ တေန၊ ထို သီလဗ္ဗတု-
ပါဒါန်ကြောင့်။ ရူပါရူပဘဝါ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်
နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊
ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ ပကာရေန၊
အပြားအားဖြင့်။ (ဣဒံ သီလဗ္ဗတံနာမစသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်လတ္တံ့သော
အပြားအားဖြင့်။) ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
(သီလဗ္ဗတုပါဒါန်က ရူပ အရူပ ဘဝတို့၏အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။) တံ
န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊

စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော အကျင့်၌။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၏အကြောင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနော၊ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဈာန်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ်၊ သင့်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုရာဏ ဘာရတ သီတာဟရဏ ပသုဗန္ဓဝိမိ အာဒိသဝနံ၊ ဗြဟ္မဏ္ဍပုရာဏ်၊ လိင်္ဂပုရာဏ်၊ ခန္ဓပုရာဏ် အစရှိသော ပုရာဏ်ကျမ်း၊ ဘာရတမင်းတို့၏ စစ်တိုက်ပုံကို ဆိုရာ ဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဘာရတကထာ၊ သီတာမိဖုရားကို ဒသဂိရိဘီလူး၏ ဆောင်ယူပုံကို ဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သော သီတာဟရဏကထာ၊ ယဇ်ပူဇော်မှုကို ပြုရာ၌ သားကောင်တို့ကို ဖွဲ့နှောင်ပုံအစီအရင် အစရှိသည်တို့ကိုကြားနာရခြင်းသည်။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ -မည်၏။ အာဒိသဒ္ဓန္ဓု၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။ အသပ္ပရိသုပနိဿယံ၊ မသူတော်တို့ကို မှီရခြင်းကို၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အကတပုညတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အတ္တမိစ္ဆာပဏိဝိတဉ္စ၊ မိမိစိတ် မိမိကိုယ်ကို မှားယွင်းသောအရာ၌ ထားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။

သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနော ။ ။ နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်မှုကို “သုဒ္ဓိမဂ္ဂ” ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်နေသော်လည်း ဈာန်ကိုရကြောင်း ကသိုဏ်း စသည်ကို အားထုတ်နေလျှင် ဈာန်ကို ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ရူပါ ။ ပေ။ န န ယုဇ္ဇတိ” ဟု ဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ န-တပုဒ်သာ ပါသော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ မဟာနိကာ၌ “န, န” ဟု ၂-ပုဒ်ပါသည်။ ထိုသို့ပါမှလည်း တံ န ဂဟေတဗ္ဗ ဟူသောစကားနှင့် လိုက်လျောသည်။

ပုရာဏ ။ ပေ။ ။ အာဒိသဝနံ ။ ။ ပုရာ၊ ရှေးအခါ၌ + ဘဝံ၊ ဖြစ်သော အကြောင်းအရာတည်း။ ပုရာဏံ၊ ရာ။ ဤဝိပြိုဟ်နှင့်အညီ ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဘူးသော အကြောင်းအရာကို ပြသော ကျမ်းကိုလည်း “ပုရာဏ်ကျမ်း” ဟု ခေါ်၏။ ထို ပုရာဏ်ကျမ်းကို အနုဂ္ဂိကာ၌ “ဗြဟ္မဏ္ဍလိင်္ဂခန္ဓပုရာဏာဒိ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ အာဟာရာမ ဆရာတော်၏ အမရကောသ နိဿယ၌ “ပုရာဏ်ကျမ်းပေါင်း ၁၈-ကျမ်းရှိ၏” ဟု မိန့်သည်။ သီလက္ခန္ဓ်အဋ္ဌကထာ၊ ဂန္ဓာရမ္မ၌လာသော အာဂမဝရဿပုဒ်အဖွင့်၌ ဘာရတပုရာဏ်၊ နရသီဟပုရာဏ်တို့ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ဤ၌ကား ဘာရတကို ကထာအဖြစ်ဖြင့် ယူဟန်တူသည်။

ပသုဗန္ဓဝိမိ ။ ။ ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ သားကောင်တို့ကို ဖွဲ့ချည်ပုံ အစီအစဉ်ကို ပြသော ကျမ်းတည်း။ [ဘူတိကာမော၊ မိမိ၏ ကြီးပွားရေးကို မြှော်တွေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သေဘဝဓယဉ္စ၊ ပြုပေးသောဆိတ် စသော သတ္တဝါကို ဘတ်၍ ယဇ်နတ်ပူဇော်မှုကို။ အာလာဘတေ၊ အားထုတ်ရာ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပသုမာရဏဝိဓာနယုတ္တော (သားကောင်ကို သတ်ခြင်းအစီအစဉ်နှင့် ယှဉ်သော) ယညဝိမိ ပသုဗန္ဓဝိမိ—အနု။

တဒန္တောဂဓာ ဝေါတိ၊ ကား။ ဒုစရိတနိဗ္ဗတ္တော၊ ဒုစရိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သုစရိတနိဗ္ဗတ္တော၊ သုစရိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တသ္မိံ ကာမဘဝေ၊ ထို ကာမဘဝ၌။ အန္တောဂဓာ ဝေါ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ အန္တောဂဓာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါနံ၊ တို့၏။ ဧကေဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အန္တောဂဓာတော၊ (ကာမဘဝ၌) အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့သည်။ နိရဝသေသာ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ န အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းမဝင်နိုင်ကုန်။ (သညာဘဝအရ ဂ္ဂပဝိပါကံ အဂ္ဂပဝိပါကံတို့ကိုပါ ရသောကြောင့်၎င်း၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အရ၌လည်း ဂ္ဂပဝိပါကံများပါ ရသောကြောင့်၎င်း အားလုံး ကာမဘဝ၌ မဝင်နိုင်၊ ကာမဝိပါကံနှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော သညာဘဝတစိတ်နှင့် ကာမဝိပါကံ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ တစိတ်သာ ကာမဘဝ၌ အတွင်းဝင်နိုင်သည်-ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သပ္ပဘောဒဿာတိ၊ ကား။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ မနုဿာဒိပ္ပဘောဒဝတော၊ သုဂတိဒုဂ္ဂတိ မနုဿ အစရှိသော အပြားရှိသော။ (ကာမဘဝဿ ၌စပ်။)

စ၊ ဆက်။ ကမေန၊ ဥပါဒါန် ၄-ပါးတို့၏အစဉ်အားဖြင့်။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ဘဝပစ္စယဘာဝဝစနံ၊ ဘဝ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝိယ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကဲ့သို့။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ အသဓုဒါစရဏတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ နိမိတ္တတ္တာ စ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဟောတိ)။ [သီလဗ္ဗတုပါဒါန်သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်လောက်လည်း မပြတ်မပြတ် မဖြစ်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းလည်း ရှိသောကြောင့် နောက်ဆုံး၌ ဆိုထားသည်-ဟူလို။]

ဟေတုပစ္စယံပုဘောဒေဟီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ မဂ္ဂပစ္စယော စ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းကိုလည်း။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ထည့်သွင်း၍ ဆိုထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌပါဒါနာဒိနိ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန်အစရှိသည်တို့သည်။ မဂ္ဂပစ္စယာ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ [မိစ္ဆာမဂ္ဂဖြစ်သောကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်း တတ်ကြသည်-ဟူလို။ ထို့ပြင်- “အနန္တရဖြစ်သော ကာမ ကမ္မဘဝအား ဥပါဒါန်က ကျေးဇူးပြုပုံမှ ထင်ရှားသောကြောင့် အနန္တရစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ မဆိုတော့” ဟု အနုဋီကာဖွင့်သေး၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဘဝပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဇ္ဈေသအဖွင့်

၂၃၅။ ဥပပတ္တိဘဝပ္ပတ္တိယေဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝဇာတိအစစွာဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုပါသော်လည်း။ (အဋ္ဌကထာ၌ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဇာတိ၏အကြောင်း မဟုတ်ဟု ဆိုပါသော်လည်း။) ဇာယမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ခန္ဓာ၏။ (ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ဆဲခန္ဓာ၏။) ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဝိကာရသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၌ ဇာတိမည်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါပိ၊ သည်လည်း။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဝတ္ထု၊ သက္ကာ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူသောခန္ဓာ သည်။) အသတိ၊ သော်။ အဘာဝိ၊ ဇာတိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပစိတဂ္ဂူပပဒဋ္ဌာနော ဥပစယော၊ အနုပ္ပဗန္ဓုပပဒဋ္ဌာနာ သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဂ္ဂူပဇာတိယာ၊ ရုပ်ဇာတိ၏။ ဇာယမာနဂ္ဂူပပဒဋ္ဌာနတာပိ၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်လျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၊ ဂ္ဂူပကဏ္ဍ၊ ဂ္ဂူပဝိဘတ္တိ ဒုကနိဇ္ဈေသ အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ဥညာတတာ(အဝညာတ-တာ)၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနုညာတတာ စ၊ အထက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟိနပဏိတတာ၊ ဟိန၏အဖြစ်၊ ပဏိတ၏အဖြစ် မည်၏။ အာဒိသဇ္ဈေန၊ ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏဗုဗ္ဗတ္တာဒိဝိသေသံ၊ လှသောအဆင်းရှိသူ၊ မလှသောအဆင်းရှိသူ အစ ရှိသော အထူးကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ [ဗုဗ္ဗတ္တာဒိ ဟု တာပစ္စည်းပါလျှင် ကောင်း၏။] အဗ္ဗတ္တသန္တာနဂတတော၊ အဗ္ဗတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြောင်း မှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝိသေသကာရဏဿ၊ ဟိန ပဏိတ အစရှိသော အထူးကို ပြုတတ်သော။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ အဘာဝိ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ အဗ္ဗတ္တသန္တာနေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တေန တေနာတိ၊ ကား။ ဉာတိဗျသနာဒိနာ၊ ဉာတိဗျသနအစရှိသော။ ဇရာ-မရဏတော၊ မှ။ အညေန၊ အခြားသော။ ဒုက္ခဓမ္မေန၊ သည်။ (ဖဋ္ဌဿ ၌စပ်။) ဥပနိဿယကောဋိယာတိ၊ ကာ။ ဥပနိဿယသေန၊ ဥပနိဿယ အဘို့အစုအား ဖြင့်။ ဥပနိဿယခလခသန၊ ဥပနိဿယ အမြှက်အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ အနာဂတော၊ မလာသော။ (ဇာတိက ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မလာသော။) သတိ၊ ဇာတိရှိလသော်။ ဘာဝိ၊ ဇရာ မရဏ စသည် တို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသတိ၊ ဇာတိ မရှိလသော်။ အဘာဝိ၊ ဇရာမရဏ

စသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန၊ သုတ္တန္တိက ဓေသနာ
တော်နည်းအားဖြင့်။ ယော ဥပနိဿယော၊ အကြင် ဥပနိဿယသည်။ (အတ္ထိ)။
သော ထို ဥပနိဿယကို။ ဥပနိဿယကောဋီတိ၊ ဟူ၍။ ဂုစ္စတိ။

ဇာတိဇရာမရဏာဗိပဒနိဇ္ဇေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၂၄။ သမိတံတိ၊ ကား။ သင်္ဂတံ၊ ဆက်စပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ အဗ္ဗောဇ္ဈိန္နံ၊
မပြတ်သည်။ (ဟုတွာ ပဝတ္ထတိ ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကာမယာနဿာတိ၊
ကား။ ကာမယမာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားသော။ ဝါ၊ တနည်း။
တေဿ၊ ဤသတ္တဝါ၏။ ကာမော၊ ကိလေသာကာမဟူသော။ ယာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ
ကာမဂုဏ်သို့ သွားကြောင်းယာဉ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို
သတ္တဝါသည်။) ကာမယာနော၊ မည်၏။ ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမ
ဂုဏ်ကို လိုလားသော။ (တနည်း) ကာမယာနဿ၊ ကိလေသာကာမဟူသော
သွားကြောင်းယာဉ်ရှိသော။ တဿ(ဇန္တုနော)၊ ၏။ (တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ
ခွဲစပ်။) ရပုတိတိ၊ ကား။ သောကေန၊ သောကဖြင့်။ ရပုတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။

ပရိယုဋ္ဌာနတာယ၊ ထက်ဝန်းကျင်ထကြွတတ်သောဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်းဖြင့်။ တိဋ္ဌနသီလော၊ တည်ခြင်းအလေ့ရှိသော သတ္တဝါ
တည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ထကြွခြင်းဖြင့် တည်လေ့ရှိသောသတ္တဝါ။
ဝါ၊ တနည်း။ ပရိယုဋ္ဌာယိနောတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိ၊ ပါဠိတမျိုးသည်။ (အတ္ထိ)။
တတ္ထံ၊ ထို ပရိယုဋ္ဌာယိနော ဟူသော ပါဠိ၌။ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ခွဲစပ်။)
ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌံ၊ ပရိယုဋ္ဌ
မည်၏။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ တေန၊ ထို
ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပရိယုဋ္ဌာယံ၊ ပရိယုဋ္ဌာယိမည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ [ပရိယုဋ္ဌေန
+ ဌာယံ ပရိယုဋ္ဌာယံ။]

ကာမယာနဿ။ “ ကာမယမာနဿ ” ဟူသော ပဌမဖွင့် အလိုအားဖြင့်
ကမ္မဓာတ် စုရာခို ဣယပစ္စည်း အာနုပစ္စည်းတည်း။ မထင်ရှားသော အာနုပစ္စည်းကို
ထင်ရှားသော မာနာစွည်းဖြင့် လဲ၍ “ ကာမယမာနဿ ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ ကာမော
ယာနံ တေဿ ” ဟူသော ဒုတိယအဖွင့် အလိုအားဖြင့် ကာမနှင့် ယာနကို ဗဟုဗျူဟ
သမာသ် ဝံ့စပ်ထားသည် ဟု ပြသည်။ ယာဉ်ဟူသည်လည်း ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်သို့
သွားကြောင်းယာဉ်တည်း။ “ ယာယတိ တေေနာတိ ယာနံ ” ဟု ပြပါ။

ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနီတိ၊ ကား။ မာလာ၊ နတ်ပန်းတို့သည်။ မိလာယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဝတ္ထာနိ၊ နတ်အဝတ်တို့သည်။ ကိလိယန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ကစ္ဆေဟိ၊ လက်ကတီးကြားတို့မှ။ သေဒါ၊ ချွေးတို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊ ယိုထွက်ကုန်၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဝေဝဏ္ဏိယံ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒေဝေါ၊ နတ်သည်။ ဒေဝါသနေ၊ နတ်တို့၏နေရာ ဘုံဗိမာန်၌။ နာဘိရမတိ၊ မမေ့လျော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ မရဏပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ သေခြင်း၏ ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့ကို။ (ဒိသ္မာ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤ ပုဗ္ဗနိမိတ် ၅-ပါးသည် ဣတိဝုတ်၌လည်းပါ၏။ သုတ္တန္တ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ကို။ (ဒိသ္မာ၊ ရှိ။) ကမ္မနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓသင်္ခါတေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ဘဝဆန္ဒဗလေန၊ ဘဝ၌ စာပ်မက်တတ်သော ဆန္ဒရာဂ၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဒေဝါနိ၊ နတ်တို့၏။ ဗလဝသောကော၊ အားကြီးသောသောကသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဗာလောတိ၊ ကား။ အဝိဒ္ဓါ၊ ပညာမရှိသော။ (“သ ခေါ်သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်” ၌စပ်။) တေန၊ ထို ဗာလောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ကာရဏဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ တိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကား။ တဿာရူပ။ ပေ။ ပဋ္ဌာနနိဒါနံ၊ ထို မကောင်းသဖြင့်ပြုခြင်းအား လျှောက်ပတ်သော ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို ကြားနေရခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို တွေ့နေရခြင်း၊ သေခါနီးကာလ၌ အကုသိုလ်ကံထင်လာခြင်းလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော။ သောကာဒိဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခကို။ (“ပဋိသံဝေဒေတိ” ၌စပ်။) အာသဝေသာဓေန္တိတိ၊ ကား။ အာသဝေ၊ ထို့ကို။ ဂမေန္တိ၊ သိစေကုန်၏။ ဗောဓေန္တိ၊ သိစေကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဧဝံ သတိတိ၊ ကား။ အဝိဒိတာဒိတာယ၊ မသိအပ်သော အစရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဒိဘာဝေ၊ အစမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ (ဝိရုဇ္ဈတိ ၌စပ်။) အာဒိမတ္တကထနန္တိ၊ ကား။ တေဿ၊ ဤ ဘဝစက်၏။ အာဒိ၊ အစသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထို ဘဝစက်သည်။) အာဒိမံ၊ မည်၏။ [အဿတ္ထိ အနက်ဟော မန္တုပစ္စည်း။] ဘဝစက္ကံ၊ တည်း။ တဿ၊ ထို အစရှိသောဘဝစက်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစတည်း။ အာဒိမတ္တံ၊ အစရှိသောဘဝစက်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစ။ တဿ၊ ထို အစရှိသော ဘဝစက်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အစကို။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသောကားတည်း။ အာဒိမတ္တကထနံ၊ အစရှိသော ဘဝစက်၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်း။ ဝါ၊ ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော စကား။

ဝါ၊ တနည်း။ မတ္တသန္ဓေ၊ သည်။ ဝိသေသ နိဝတ္တိအတ္ထော၊ ဝိသေသအနက် ကို နှစ်စေခြင်းအနက်ရှိ၏။ အနာဒိဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာဒိမ္ပိ၊ ဘဝစက်၏အစ၌၎င်း။ မဇ္ဈေ၊ ဘဝစက်၏အလယ်၌၎င်း။ ပရိယောသာ-
နေစ၊ ဘဝစက်၏ အဆုံး၌၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာတို့၌။ သိယာ၊
ဖြစ်နိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဒိမတ္တာယ၊ အစမှ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊
အဝိဇ္ဇာကို။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ်
လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေနာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနေန၊ ဖြစ်စေခြင်း
အားဖြင့်။ ကထနေန၊ ဆိုခြင်းအားဖြင့်။ [ဤ ကထနေနပုဒ်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာ
ဋီကာ၌ မပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ (အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။) အပ္ပဟာနေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်
နိုင်ခြင်းအားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ သန္နိဟိတဘာဝကရဏေန၊
ကောင်းစွာ မြှုပ်နှံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ကမ္မာဒိနိတိ၊ ကား။
ကမ္မဝိပါကဝဋ္ဌာနိ၊ ကမ္မဝဋ္ဌ ဝိပါကဝဋ္ဌတို့သည်။ (ပလိဝေဠေဋိ ၌စပ်။) ဝဋ္ဌ-
ကာရဏဘာဝေန၊ ဝဋ္ဌ၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာနတ္ထာ၊ ပဓာန၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပဓာနဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝဒတိ၊ ဟိတ အဟိတကို ပြောပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဒေါ၊ ဝဒမည်၏။
ဝေဒေတိ၊ သုခ အစရှိသည်ကို ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို
သိခြင်းကို ပြုတတ်၏။ [နောက်၌ “သုခါဒိ” အနုဘဝတိ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်လိမ့်

သန္နိဟိတ ဘာဝ ကရဏေန ။ ။ ဤစကားသည် အပ္ပဟာနေ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို
ပြသော စကားတည်း။ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် (အချိန်မရွေး ဖြစ်သိုရန်)
မိမိသန္တာန်ဝယ် ကောင်းစွာ မြှုပ်နှံထားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို
ပြသည်။ [သံ=အနီး၌+နိဟိတ-မြှုပ်နှံထားအပ်။]

ဝေဒေတိ။ ။ဝေဒေယျောအတွက် “ဝေဒေတိ၊ ဝေဒိယတိ” ဟု ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး
ပြ၏။ စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်သည် အနုဘဝန အနက်ကို ဟောရကား ဝေဒေတိကို “သုခါဒိ”
အနုဘဝတိ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ [သုခါဒိ၌ အာဒိဖြင့် စုကွက် ယူပါ။] “သဗ္ဗဝိသယေ ဝါ
ဇာနာတိ” ဟု ဒုတိယတနည်း ဖွင့်ရာ၌ကား သိခြင်းအနက်ဟော “ဝေဒ” နာမ်ပုဒ်နောင်
ကရောတိအနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၊ ဣ-ကို-ပြု၍ ပြီးသော နာမဓာတ်ဟု ဝေဒေတိကို
ကြံပါ။ ဘာကြောင့်နည်း-စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်က သိခြင်း အနက်ကို မဟော၊ ဘူဝါဒိ ဝိဒ
ဓာတ်ကသာ သိခြင်းအနက်ကို ဟောသောကြောင့်တည်း။

အနုဋီကာ။ ။ဝေဒေတိတိ ဝေဒယတိ၊ တဿ အတ္ထဝဓနံ အနုဘဝတိတိ၊ ဝေဒံ
ဝါ ဉာဏ် ကရောတိ ဥပ္ပါဒေတိတိ ဝေဒေတိ၊ တဿ အတ္ထဝဓနံ ဇာနာတိတိ၊ ဤနည်း၌
ဝေဒေယျောဝယ် ဝိဒဓာတ်၊ ကတ္တားဟော ဣ-ပစ္စည်းကြ၍ အာဂုံလာသော ဣ-ကို ပြေ၊
“ဝေဒေယျော၊ ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ သိတတ်၏”ဟု ပေးပါ။

မည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဝေဒိယတိ၊ မိမိကိုယ်တိုင် သိအပ်၏။ ဝါ၊ သူတပါးတို့သည် သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒေယျော၊ ဝေဒေယျ မည်၏။ သုခါဒိ၊ သုခ အစရှိသည်ကို။ အနာဘဝတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဝိသယေ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ “သဝိသယေ၊ မိမိအာရုံ တို့ကို” ဟု မူကွဲရှိ၏။] ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ သုခိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော သုခ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်၎င်း။ ပရေဟိစ၊ သူတပါးတို့သည်၎င်း။ ဇာနာတိ စ၊ သိလည်း သိတတ်၏။ ဉာယတိ စ၊ သိလည်း သိအပ်၏။ [အတ္တနာကို ဇာနာတိနှင့်၎င်း၊ ပရေဟိကို ဉာယတိနှင့်၎င်း တွဲပါ။] ဗြဟ္မာဒိနာ ဝါ အတ္တနာ ဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ စ သဒ္ဓတ္ထော၊ စ သဒ္ဓါ၏အနက် ရှိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကာရကဝေဒကရဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ စ သဒ္ဓတ္ထသမာသံ၊ စ သဒ္ဓါ၏အနက်ရှိသော ဒွန်သမာသံကို။ အာဟ၊ ဆိုပြီး။

ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ သည်တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ ဒွါဒသဝိဓာနံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏။ သုညတာယ၊ ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တတို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သည်၊ ကင်းဆိတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ စတုပ္ပိဓံပိ၊ သော။ သုညတံ၊ ဓုဝသုညတာ သုဘ-သုညတာ သုခသုညတာ အတ္တသုညတာ ဟူသော သုညတာကို။ ဧကံ၊ တပါး

ဝေဒိယတိ။ ။ ဤပုဒ်ကား ကတ္တားဟော ကံဟော ၂-မျိုးရတည်း။ ထိုတွင် ကတ္တားဟောကို ရည်ရွယ်၍ “အတ္တနာ ဇာနာတိ” ဟု အနက်ဖွင့်၏။ ဤအလို “ဝေဒိ-ယတိ” ကို ကမ္မကတ္တား ကြံပါ။ ကံဟောကို ရည်ရွယ်၍ “ပရေဟိ ဉာယတိ” ဟု အနက် ဖွင့်သည်။ ကံအနက် ဟောရာ၌ ဝေဒိယတိ ရုပ်ပြီးပုံ ဖွင့်၏။ [ဝေဒိယတိတိ ပန ကမ္မ-ကတ္တူ၊ ကမ္မာနံ ဝုသေန နိဗ္ဗေသောတိ တဿပံ အတ္ထံ ဒေသေန္တော “ဇာနာတိ ဉာယတိ စ” တိ အာဟ။—အနု။ ဤအလို ဝေဒေယျော-၌ ဈာ-ပစ္စည်းကိုလည်း ကတ္တားဟော ကံဟော ၂-မျိုး ကြံပါ။

ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ သည်။ ။ “ဒွါဒသဝိဓ” အရ အဝိဇ္ဇာစသော အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ကို ယူ၍ ထို ၁၂-ပါးလုံးပင် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဓုဝ သုဘ သုခ၊ အတ္တတို့မှ ကင်းဆိတ်ကြသောကြောင့် “သုည” ဖြစ်ကြ၏။ ထို့နောက် “သုညာနံ+ဘာဝေါ သုည-တာ၊ ဒွါဒသဝိဓာနံ+သုညတာ ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ” ဟု ပြု၍ ထိုပုဒ်ကို သည်၏ နာမ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်စေလိုသောကြောင့် “သုညတာယ+သည်” ဟု ဖွင့်သည်။

စတုပ္ပိဓံ ဝါ။ ။ ပေ။ သည်။ ။ ဤနည်း၌ကား ဓုဝသုညတာစသော သုညတာ ၄-မျိုးကို သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းအားဖြင့် တပါးတည်း ယူ၍ ထိုသုညတာသည် အဝိဇ္ဇာ စသော အားဖြင့် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးရှိရကား သုညတာ ၁၂-ပါးဟု ယူသည်။ ဤနည်း၌ ဒွါဒသဝိဓကို သုညတာနှင့် ကမ္မဓာရ်တွဲ၊ [ဈေ၊ နည်း၌ကား ဆန္ဒိတပျရိန် တွဲခဲ့သည်။] ထို့နောက် သည်နှင့် ဝိသေသနတ္ထ တတိယာတပျရိန် တွဲစေလို၍ “ဒွါဒသဝိဓာယ သုညတာယ သည်တိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။

ထည်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဒွါဒသဂ်တာယ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါဒသဝိသေယ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ [သုညတာ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။] ဒွါဒသဝိသေယ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော။ တာယ သုညတာယ၊ ထို ခုဝအဖြစ်သည်တို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သညံ၊ ကင်းဆိတ် ၏။ ဣတိ အတ္ထော။

ပုပ္ဖန္တဟရဏတောတိ၊ ကား။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ ပုပ္ဖန္တ- တော၊ ရွှေအဘို့မှ။ ဝါ၊ ရွှေအဘို့ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်း မှ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါကယ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သော ဝိညာဉ် နှာမ်ရုပ် စသည်ကို။ အာဟရဏတော၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒဝေဒနာဝသာနံ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသော ဝေဒနာအဆုံးရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝ- စက္ကေကဒေသောဝိ၊ ဘဝစက်၏ တစိတ်တဒေသကိုလည်း။ ဘဝစက္ကန္တိ၊ ဘဝ စက္ကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာသဟာယာယ၊ တဏှာဟူသော အဖော်ရှိသော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေဒနာတော၊ ဝေဒနာကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (သမ္မဝတိ)။ တတော၊ ထို အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ သမ္မုဇ္ဈာနတော၊ ဖွဲ့စပ်တတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်သည်။ ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝေဒနာဟူသော အဆုံး ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ဘဝစက်ဟူသော စကား

ဘဝစက္ကေကဒေသောဝိ ။ ။ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ငရာ မရဏသောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတိုင်အောင် ဆုံးမှ ဘဝစက်ပြည့်စုံ၏။ ဤ၌ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဝေဒနာ တွင် ဆုံးနေသော တရားအဆက်ဆက်ကို အတယ်နည်းအားဖြင့် “ဘဝစက်” ခေါ်နိုင် ပါသည်နည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဘဝစက္ကေကဒေသောဝိ ။ပေ။ ဝုစ္စတိ”ဟု မိန့်၏။ အပေါင်း၏အမည်ကို တစိတ်တပိုင်း၌ တင်ဝားသားသော ကေဒေသျှူပစာရနည်းအားဖြင့် တစိတ်တပိုင်းကိုလည်း “ဘဝစက်” ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်—ဟူလို။

ဝေဒနာ ဝါ။ ပေ။ ယုတ္တမေတံ။ ။ “ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ” ဟု ဟောတော်မူ သောကြောင့် တဏှာနှင့် အဝိဇ္ဇာသည် ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဘက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာ သည် အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ကား သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် “ဝေဒနာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ” စသည်ဖြင့် ဝေဒနာဆုံးသောအခါ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ ပါဝင်ရကား ဘဝစက် သည် အပြည့်အစုံ လည်နေပြန်၏။ ဤနည်း၌ကား ကေဒေသျှူပစာ မဟုတ်၊ အဝိဇ္ဇာမှ စ၍ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော တရားအဆက်ဆက်ကို မုချအားဖြင့် “ဘဝစက်” ဟု ခေါ်နိုင် သည်။

သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ တဏှာမူလကေ ၈၊ တဏှာအရင်းခံရှိသော ဘဝစက်၌ လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း (ကသ္မာ တဏှာမူလကေ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒိန္နမ္မိ၊ ၂-ပါးသော ဘဝစက်တို့၏လည်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အနုပ္ပဝေသော၊ သက်ဝင်နိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဏှာမူလကေ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။)

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ဓမ္မသဘာဝံ၊ တရားတို့၏သဘောကို။ (ဖဿ၏ ဖုသနသဘော စသည်ကို။ ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုလျက်။ ဒိဋ္ဌိစရိတေ၊ ဒိဋ္ဌိ စရိုက် ရှိသူတို့ကို။ သံသာဓရေ၊ သံသရာထဲ၌။ နယတိ၊ ဆွဲဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊

ဧဝံ တဏှာမူလကေ ၈။ ။တဏှာကိုမူတည်သော နောက်ပိုင်း တရားအဆက်ဆက်ကို “ဘဝစက်”ဟု ခေါ်ဆိုလည်း ကေဒေယျူပစာရအားဖြင့် ခေါ်ဆိုသောနည်းကို၎င်း၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ ဆုံးသောအခါ ထို သောက စသည်တို့ ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာလည်းပါဝင်ပြန်၏။အဝိဇ္ဇာဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာအဖော်ရှိသော တဏှာလည်း ဖြစ်ပြန်၏။ တဏှာဖြစ်လျှင် “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” စသည်ဖြင့် နောက်အပိုင်းလည်း အဆက်ဆက်လည်ပြန်ရကား မုချအားဖြင့် နောက်တပိုင်းကိုလည်း “ဘဝစက်” ဟု ခေါ် နိုင်ပြန်သည်။

ဒိန္နမ္မိပေ။ ဟောတိ။ ။ဤ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အဝိဇ္ဇာကို မူလပြုရာ၌ တဏှာမူလ ရှိသော အပရန္တဘဝစက်ကိုလည်း သွင်းယူနိုင်၊ တဏှာကို မူလပြုရာ၌လည်း အဝိဇ္ဇာ မူလရှိသော ပုဗ္ဗန္တ ဘဝစက်ကိုလည်း သွင်းယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝစက်သည် ပုဗ္ဗန္တစက်၌ လည်း တရားပြည့်စုံ၍ အပရန္တစက်၌လည်း တရားပြည့်စုံပါသည်—ဟူလို။

အဝိဇ္ဇာ၊ ပေ။ နယတိ။ ။အဝိဇ္ဇာသည် တရားတို့၏ မှန်သောသဘောကို ဖုံးထား ၏။ ထိုဖုံးထားမှုအဝိဇ္ဇာသည် မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော အယူမှားမှုကို ပြုလျက် နဂိုက ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိနေသူတို့ကို သံသရာမှ မလွတ်နိုင်အောင် သံသရာထဲ၌ဆွဲဆောင်၍ ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ အဝိဇ္ဇာ သံသာရနာယိကာ”ဟု ဆိုသည်။

ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ။ ။ဖဿ၏ ဖုသနသဘောကို ဖုံးထားသောကြောင့် အာရုံကို တွေ့ထိသောအခါ ဖဿကိုမသိဘဲ အတ္တက တွေ့ထိ၏ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို “ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ”ဟု ဆိုသည်။ ဝေဒနာ စသည်တို့၏ အနုဘဝန သဘော စသည်ကို ဖုံးထားရာ၌လည်း နည်းတူ။ ကရောန္တိ၏ကတ္တားသည် အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဝိပရိတာဘိနိဝေသံကို ပြုတတ်သောတရားကား အဝိဇ္ဇာမဟုတ်၊ ဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုဒိဋ္ဌိသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်ရကား အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိ၏ ကတ္တုသတ္တိကို တင်စား၍ အဝိဇ္ဇာကိုပင် မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းမှုကို ပြုတတ်သော ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။ ဖလူပစာရ၊ တဒ္ဓမ္မူပစာရတည်း။ [ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ တံ နိမိတ္တံ (အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို) ကတ္တူပစာရနေန ဝဒတိ—အနု။]

တနည်း။ တေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသူတို့၏။ သင်္ခါရာဒိပဝတ္ထိံ၊ သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော။ သံသာရံ၊ သံသရာကို။ နယတိ၊ ဆွဲဆောင်တတ်၏။ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသာရနာယိကာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ဗလပ္ပတ္တိယာတိ၊ ဗလပ္ပတ္တိယာ ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော၊ ကတ္တားကိုညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဓါတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမ၊ ဤ ပဌမဘဝစက်၌။ ဒိဋ္ဌာ၊ တိုက်ရိုက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဝိညာဏာဒိ ပစ္စုပ္ပန်ဗလပ္ပတ္တိ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပကာသေတိ ခွဲစပ်။) အဒိဋ္ဌာနံ၊ တိုက်ရိုက် မတွေ့မြင်အပ်ကုန်သော။ ပုရိမဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ဝိညာဉ် အစရှိသည်၏။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာနံ စ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့၏လည်း။ (“အနုပစ္စိဋ္ဌေန” ခွဲစပ်။) ဖလံ၊ ဝိညာဉ် စသော အကျိုးကို။ အဇနေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်စေဘဲ။ အနုပစ္စိဋ္ဌေန၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ [ထိုသို့ ထင်ရှားပြသောကြောင့် “ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ” ကို ပယ်နိုင်သည် - ဟူလို။]

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား ပုရိမဘဝစက္ကံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဘဝစက်ကို။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဘဝစက်နှင့်။ သမ္ပန္နံ၊ စပ်အောင်။ ဝုတ္တိ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာသင်္ခါတဿ၊ ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ (ပကာသေတိ ခွဲစပ်။) တဏှာဒိနံ၊ တဏှာ အစရှိကုန်သော။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ အနုပစ္စေဒံ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ကာရဏဘူတဿ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။

ဧတသံ ဝါ။ ပေ။ ပဝတ္ထေတိ ။ ။ ဤနည်း၌ကား သင်္ခါရစသောတရားတို့၏ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ခြင်းကိုပင် “သံသာရ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “သံသာရံ” ကို “သင်္ခါရာဒိ ပဝတ္ထိံ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ “နာယိကာ”အရ ဆောင်ခြင်း ဟူသည်လည်း ထို သင်္ခါရစသည်ကို အဝိဇ္ဇာက ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “နယတိ” ကို “ပဝတ္ထေတိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွေဖွင့်သည်။ ဤ နည်း၌ “သံသာရဿ၊ ကို+နာယိကာ၊ ဆောင်တတ် ဖြစ်စေတတ်သည်တည်း။ သံသာရနာယိကာ” ဟု ပြုပါ။

အထ ဝါ။ ပေ။ ပကာသေတိ ။ ။ “ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒပကာသနံ” ကို တနည်း ဖွင့်သော ဝါကျတည်း။ ရှေးနည်း၌ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ စသော ရှေးဘဝအကြောင်းတို့ကို “ဟေတုနံ” အရ ယူ၍ ထို အကြောင်းတို့၏ မပြတ်ခြင်းကို “ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒပကာသနံ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ကား “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ။ ပေ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” ဟူသော ပုရိမ ဘဝစက်ကို ထို ဝေဒနာတွင် မချပ်စေဘဲ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” စသည်ဖြင့် နောက်ဘဝစက်နှင့် ဆက်စပ်နေပုံကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူသဖြင့် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဗလပ္ပတ္တိဖြင့် တဏှာစသော အကြောင်းတို့၏ မပြတ်စဲခြင်းကို ထင်ရှားပြသည်။

ဖလပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) ကရုဏဘူတာယ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဖလပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပဌမသ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမ ဘဝစက်၏။ ဟေတုနံ၊ တဏှာ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏။ တသ္မာ အနုပစ္စေဒ ပကာသနတော၊ ထိုသို့ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်း ကြောင့်။ (“ပဌမ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသမုတ္တိတာယ ဝုတ္တံ” ဌဝပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခါရာဒိနမေဝ၊ သင်္ခါရ အစရှိသည်ပင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုးတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အဇနေတော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်စေဘဲ။ အနုပစ္စေဒမေဝ၊ မပြတ်မစဲခြင်းကိုသာ။ (ပဌမ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမ ဘဝစက်သည်။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။)

တသ္မာ ပေ။ ပကာသနတော ။ ။ ဤ ဖလဝါကျကား အဋ္ဌကထာ၌ အနုပစ္စေဒ ပကာသနတောနှင့် တိုက်ရိုက်ထပ်မံအောင် (ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုပြီးသောအခါ ဒန္တသောနေနည်း ဝါကျာဝတ္ထိကန္တနည်းကဲ့သို့) မူလဝါကျအတိုင်း ပြန်၍ပြသော ဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် တသ္မာကို အနုပစ္စေဒပကာသနတောနှင့် တွဲ၍ အနက်ပေးရသည်။

စဉ်းစားဘယ်။ ။ ဤဝါကျ၌ “ကရုဏဘူတာယ” ဟူသော ပါဠိကို စဉ်းစား သင့်၏။ ထိုပါဠိအတိုင်းဆိုလျှင် အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းတရား တို့၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြ၏ ဟု အဓိပ္ပါယ်ဆက်သွယ်ရ၏။ သို့သော် ဒဿေတိ ပကာသေတိ ဝိဘာဝေတိ စသော ကြိယာနှင့်တွဲလျှင် “ဖြင့်” ဟု အနက်ပေးရသော ကရိုဏ်းဖြင့်သာ တွဲရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကရုဏဘူတာယ” ဟု ရှိမှ ဖလပ္ပတ္တိယာကို ပကာသန၌ ကရိုဏ်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်နိုင်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤနည်းအလို အဋ္ဌကထာဝယ် “ဖလပ္ပတ္တိယာ၊ ရှေးဘဝစက်ဝယ် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ (တနည်း)၊ ကြောင့်၊ ဟေတုနံ၊ တဏှာ စသော အကြောင်းတရားတို့၏။ အနုပစ္စေဒပကာသန” ဟု ပေးပါ။ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာအကြောင်းဖြစ်လျှင် တဏှာဟူသော အကျိုး၏ အဆက်မပြတ်ဘဲ ဖြစ်ရပုံကိုပြသည်—ဟူလို။

သင်္ခါရာဒိနမေဝ ဝါ။ ပေ။ အနုပစ္စေဒမေဝ ။ ။ “ဖလပ္ပတ္တိယာ ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒပကာသနတော” ကိုပင် တနည်းထပ်၍ဖွင့်သော ဝါကျတည်း။ “အနုပစ္စေဒ-မေဝ” ကို နောက်ဝါကျ၌ရှိသော “ပကာသေတိ ပဌမ ဘဝစက္ကံ” ၌ လွှမ်းမပ်ပါ။ ဤနည်း၌ “ဖလပ္ပတ္တိယာ” ကို “သင်္ခါရာဒိနမေဝ ဖလာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ” ဟု၎င်း၊ “ဟေတုနံ” ကို “အဝိဇ္ဇာဒိနံ ဟေတုနံ” ဟု၎င်း၊ “အနုပစ္စေဒ” ကို “ဖလံ အဇနေတော အနုပစ္စေဒ” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ တနည်း အနက်ပေးပါ။ [သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဗျာဓိတော်၌ အလွန်ထင်ရှားပြီးဖြစ် သောကြောင့် “သင်္ခါရာဒိနမေဝ” ဟု သန္နိဋ္ဌာနတ္ထဝေ သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။]

ဝါ။ တနည်း။ ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏။ အနုပန္နနမေဝ၊ အဆက်မပြတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုသာ။ ပဌမံ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမဘဝစက်သည်။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ဒုတိယံ ဝိယ၊ ဒုတိယဘဝစက်ကဲ့သို့။ ပရိယောသာနမ္ပိ၊ ဇရာမရဏ ဟူသော ဘဝအဆုံးကိုလည်း။ န (ပကာသေတိ)၊ ထင်ရှားပြသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလပ္ပတ္တိယာ ဟေတုနံ အနုပစ္ဆေဒပ္ပကာသနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိစ္ဆေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အပရိပုဏ္ဏာယတန- ကလလရူပံ၊ မပြည့်စုံသော စက္ခုစသော အာယတနရှိသော ကလလရုပ်ကို။ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တတော၊ ထိုဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသောပုဒ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ သဠာယတနပ္ပဝတ္တိ၊ ဖိ-ပါးသော အာယတနတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပဗ္ဗပဝတ္တိဒိပနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဘဝ- ပစ္စယာ ဇာတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု စသော အာယတနတို့၏။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (တစတစ ကြီးပွားပြီးမှ) ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဟပ္ပတ္တိ- ဒိပနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဧတေ၊ ဤ ဘဝစက်၏။ ဟေတုအာဒိပုဗ္ဗကာ၊ အကြောင်းအစရှိသော ရှေးရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သန္နိ၊ ဧဝံစပ်တို့သည်။ (သန္နိ၊ ရှိကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုဘဝစက်သည်။) ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္နိ

ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ ဝါ။ ပေ။ အနုပန္နနမေဝ ။ ။ ဤနည်း၌ “ ဖလပ္ပတ္တိယာ ” ကို အထူးမပွင့်။ “ ဟေတုနံ ” ကိုကား “ ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ သင်္ခါရာဒိနံ၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ ” ဟု ဖွင့်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် “ ဖလပ္ပတ္တိယာ ” အရ “ ဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ” ဟု သိသာသည်။ “ အနုပစ္ဆေဒ ” ကို “ အနုပန္န ” ဟု အဓိပ္ပါယ်တူ ဖွင့်သည်။ “ အနုပစ္ဆေဒ၊ မပြတ်ခြင်း ဟူသည် သင်္ခါရစသော အကြောင်းတို့၏ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့သို့။ အနု၊ အစဉ်။ ခန္ဓန၊ ဖွဲ့စပ်ခြင်း (အစဉ်လိုက်နေခြင်း) ပင် ဖြစ်သည်—ဟူလိ။

န ဒုတိယံ ဝိယ ပရိယောသာနမ္ပိ ။ ။ ရွှေဝိကပ် ၂-မျိုး၌ “ အနုပစ္ဆေဒမေဝ, အနုပန္နနမေဝ ” ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုခဲ့၏။ ထို ဝေထို၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို ပြလိုသော ကြောင့် “ န ဒုတိယံ ဝိယ ပရိယောသာနမ္ပိ ” ဟု မိန့်သည်။ ဒုတိယဘဝစက်သည် ပဌမ ဘဝစက်ကဲ့သို့ အကြောင်းဟူသမျှ၏ အကျိုးကို မဖြစ်စေဘဲ မပြတ်စပ်ကိုင်၎င်း၊ အစဉ် လိုက်ပုံကိုင်၎င်း ပြ၏။ ထို့ပြင်—“ ဇရာမရဏ ” ဟု တဘဝ အဆုံးသတ်ပုံကိုလည်း ပြ၏။ ဤသို့ ၂-မျိုးပြသော်လည်း ပဌမဘဝစက်ကား ထိုကဲ့သို့ ပရိယောသာနကိုတော့ မပြပါ— ဟူလိ။

မည်၏။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်တည်း။ ဧတေ။ ဤဘဝစက်၏။ ဟေတုပလဟေတု-
 ပလဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုး၊ တဖန်အကြောင်း တဖန်အကျိုးတို့၏ အပြား
 အားဖြင့်။ စတုပ္ပဘေဒေါ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့၏။
 သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အသို့အစုသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထို
 ဘဝစက်သည်။) စတုဘေဒသင်္ဂဟံ၊ စတုဘေဒသင်္ဂဟမည်၏။

သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊
 ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တသ္မံ တသ္မိံ သင်္ဂဟေ၊ ထိုထို သင်္ဂဟ၌။ အာကိရိယ-
 န္တိ၊ ထင်ရှားပြအပ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဗိဂ္ဂဟဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ အစ
 ရှိသည်ကို ယူခြင်းတို့ဖြင့်။ ပကာသိယန္တိ၊ ထင်ရှားပြအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အာကာရာ၊ အာကာရတို့မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အတိတဟေတုအာဒိနံ၊ အတိတ်
 အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပကာရာ၊ ၅ ပါး၊ ၅-ပါး အပြားတို့သည်။
 အာကာရာ၊ တို့မည်၏။ [ရှေးနည်း၌ အာကာရ အရ တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သော
 ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ကိုသာ ရ၏။ နောက်နည်း၌ကား အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး
 တွင် ပါဝင်သမျှ အားလုံးရ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် နည်း ၂-ပါး ထူးပုံကိုသိပါ။]

ကိလေသကမ္မဝိပါကာ၊ ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါကံတို့သည်။ ဝိပါကကိလေသ-
 ကမ္မဟိ၊ ဝိပါကံ၊ ကိလေသာ၊ ကံတို့နှင့်။ သမ္ပန္နာ၊ ဆက်စပ်ကုန်သည်။ ဟုတော၊
 ၍။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ လည်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။)
 ဧသေ၊ ထို ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါကံတို့၌။ ဝဋ္ဋနာမံ၊ ဝဋ်ဟူသော အမည်ကို။
 အာရောပေတော၊ တင်၍။ တိဝဋ္ဋန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝဋ္ဋေက-
 ဒေသတ္တာ၊ ဝဋ်၏ တစိတ်တပိုင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဋ္ဋာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊
 ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ကိလေသကမ္မံ ဧပေ။ ကမ္မေဟိ ။ ။ ဂ္ဂေပုဗ္ဗိ၌ပါသော ကိလေသ ကမ္မတို့ကို နောက်
 ပုဗ္ဗိ၌ပါသော ဝိပါကနှင့်၎င်း၊ ဂ္ဂေပုဗ္ဗိ၌ပါသော ဝိပါကကို နောက်ပုဗ္ဗိ၌ပါသော ကိလေသ
 ကမ္မနှင့်၎င်း တွဲပါ၊ ထိုသို့တွဲပုံကို အဋ္ဌကထာနိဿယ အဓိပ္ပါယ်၌ ပြထားပြီး။

ဝဋ္ဋေကဒေသတ္တာ ဝါ ။ ။ ဂ္ဂေနည်း၌ အကြောင်းနှင့် အကျိုး၊ အကျိုးနှင့်
 အကြောင်း တွဲမိမှ အထပ်ထပ်လည်နေပုံကို ပြ၏။ “သို့ဖြစ်လျှင် ကိလေသချည်း၊ ကမ္မ
 ချည်း၊ ဝိပါကချည်း တပါးစီ တည်နေခိုက်၌ ဝဋ္ဋအမည် မရနိုင်ဟု မှတ်ရမည်လော”ဟု
 မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ဝဋ္ဋေကဒေသတ္တာ ဝါ”ဟု မိန့်သည်။ ထိုသုံးပါး၏ တစိတ်
 တပိုင်းဖြစ်သောကြောင့် တပါးစီကိုလည်း ဧကဒေသျှပစာရနည်းအားဖြင့် “ဝဋ္ဋ” ဟု
 ခေါ်နိုင်ပါသည်။—ဟူလို။ [ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ “တိဏိ ဝဋ္ဋာနိ”ဟု ပြုရသောကြောင့် ထို
 ဝိဂြိုဟ်တွင်းက ဝဋ္ဋာနိကိုရည်ရွယ်၍ “ဝဋ္ဋာနိတိ ဝုတ္တာနိ”ဟု ဆိုသည်။ ဝဋ္ဋာနိတိစ ဣဒံ
 တိဏိ ဝဋ္ဋာနိတိ ဝိဂ္ဂဟဝသေန လတ္တမာနံ ဝဟေတွာ ဝုတ္တံ။—အနု။]

သန္နိနံ အာဒိ ပရိယောသာန ဝဝတ္တိတာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သန္နိနံ၊ အစပ်
 တို့၏။ ပုဗ္ဗာပရဝဝတ္တိတာ၊ ရွှေအပိုင်း၊ နောက်အပိုင်းတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်
 သော အစုတို့သည်။ (“စတ္တာရော သင်္ဂဟာ ဟောန္တိ” ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ယာ ကာဝံ ဝါ ပန။ ပေ။ အာယူဟနသင်္ခါရာတိ ဣမံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
 ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ ဘာဇနီယေ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။
 ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမိဿာ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယာ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ
 မင် ပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဟိ၊
 မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမင်ပါဠိတော်၌။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝ
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“ကဿာ ဝုတ္တန္တိ
 ဝိညာယတိ။ ဟိ ယဿာ ။ပေ။ ဣတိ တဿာ” ဟု လည်း ပေးနိုင်၏။]

ဘဝနိဒ္ဒေသေ ပန၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌ကား။ သာတ္ထတောတိ ဧတ္ထ၊ သာတ္ထ-
 တောဟူသော ဤပါဠိ၌။ စေတနာဝ ။ပေ။ စေတနာ သမ္ပယုတ္တာ ပီတိ၊ ဟူ၍။
 ဝိဘင်္ဂပါဠိယာ၊ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြခဲ့ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထကတမော ။ပေ။ ကာမာ-
 ဝစရာတိ အာဒိနာ၊ အာရုံသည်ဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ စေတနာ-
 ဘာဝေါ၊ စေတနာ၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တာ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို ပါဠိတော် ၂-ရပ်တို့
 တွင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမင် ပါဠိတော်၌။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊

ပုဗ္ဗာပရဝဝတ္တိတာ ။ ။ ဋီကာဆရာသည် အကြောင်းတစ်ခုနှင့် အကျိုးတစ်ခုကို
 ပိုင်းခြား၍ ထို ၂-ခု အသွယ်ကို တစ်ဟု သက်မှတ်လိုသောကြောင့် အာဒိကို ပုဗ္ဗဟု၎င်း၊
 ပရိယောသာနကို အပနဟု၎င်း “အာဒိ ပရိယောသာန ဝဝတ္တိတာ” ကို အဓိပ္ပါယ်
 အနက်ဖွင့်သည်။ မိမိကား အာဒိ အစ၊ ပရိယောသာန အဆုံးဟု မိုးရာအတိုင်း ဖွင့်၍
 “ပရိယောသာန အာဒိ” ဟု ဆိုလိုလျှင် ခွန်သမာသ် ထုံးစံအတိုင်း “သရသင်္ချာ
 နည်းရာ ရွှေကျ” ရသောကြောင့် “အာဒိပရိယောသာန” ဟု ပြောင်းပြန်ဆိုထားသည်
 ဟု ကြံပြီးလျှင် ရှေ့အကြောင်းတွင် အဆုံးဖြစ်သော သင်္ခါရနှင့် နောက်အကျိုးတွင် အစ
 ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္နိ” ဟု၎င်း၊ ဖလအဆုံး ဝေဒနာ
 နှင့် ဟေတုအစ တဏှာတို့ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္နိ” ဟု၎င်း၊ ဟေတု
 အဆုံး ဘဝနှင့် ဖလအစ ဇာတိကို ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္နိ” ဟု၎င်း ယူလို
 ပါသည်။ မရဋ္ဌိကာ၌ကား တမျိုးဖွင့်သွားလေသေး၏။

တတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိယံ ။ ။ ပါဠိတော် ၂-ရပ်တွင် ပဋိသမ္ဘိဒါမင်၌ စေတနာကို
 ဘဝ၊ သမ္ပယုတ်ဘုရားတို့ကို သင်္ခါရဟု ဟောတော်မူ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါမင် ဝိဘင်းပါဠိတော်
 ၌ကား စေတနာကို သင်္ခါရ၊ သမ္ပယုတ်ဘုရားတို့ကို ဘဝဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့
 ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေရကား ပါဠိတော် ၂-ရပ် ဆန့်ကျင်နေသည်မဟုတ်ပါလောဟု မေးဘွယ်
 ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။

စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့ကို။ ဝိပါကဓမ္မတ္တာ၊ အကျိုးပေးခြင်း သဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝိပါကေန၊ ပေးရမည့် အကျိုးဝိပါက နှင့် တကွဖြစ်သော။ ဘာယူဟနသင်္ခါရတန၊ အားထုတ်တက်သည် ဟု ဆိုအပ် သော။ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏကိစ္စန၊ သင်္ခရတရားတို့ကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စကြောင့်။ သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဤ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗမ္ဘိ ဘဝဂါမိကမ္ဘိ ကမ္ဘာဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝဿ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သည့်အတွက်။ (နောက်ပုဒ်၏ ဟိတ်ကူ။) ဘဝဂါမိဘာဝ- တော။ ဘဝသို့ မျောက်ကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မသံသဋ္ဌသဟာယ- တာယ၊ ကံဟူသော စေတနာနှင့် ရောနှောသော အဖော်သဟာယ်တို့၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ (နောက်ပုဒ်၏ဟိတ်ကူ။) ကမ္မဘာဝတောစ၊ ကံ၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ (စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရား တို့ကို။) ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ ဘာဝေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထကြောင့်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဥပပတ္တိဘဝ ဘာဝနကိစ္စံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည်။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကိစ္စ တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ၌။ စေတနာ၊ စေတနာကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘဝါဘိသင်္ခရဏကိစ္စံ၊ ဘဝကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စသည်။ စေတနာယ၊ ၏။ သာတိသယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဘင်္ဂ- ပါဠိယံ၊ ၌။ ကုသလာ စေတနာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ စေတနာ၊ ကို။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်အလို။ ။ စေတနာ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ဝိပါကဓမ္မ- ဓမ္မာဟူသော မာတိကာပုဒ်ဝယ် အကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိသော ဝိပါကဓမ္မတွင် သွင်း ထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာ သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မတို့သည် ပေးဆိုရန် အကျိုးဝိပါက နှင့်တကွ ဖြစ်ကြ၏။ အာယူဟနသင်္ခါရဟူသော နာမည်အတိုင်း အားထုတ်ခြင်းသဘော ရှိကြ၏။ သင်္ခတံ အဘိသင်္ခရေန္တိတိ ဟူသော ဝုတ္တုနှင့်အညီ သင်္ခတ တရားတို့ကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စ ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို “သင်္ခါရ” ဟု ဟောတော် မူသည်။

ဤဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ဝယ် ။ ။ “သဗ္ဗမ္ဘိ ဘဝဂါမိကမ္ဘိ ကမ္ဘာဘဝေါ” ဟု သုတ္တန္တ ဘာဇနိယ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူ၏။ စေတနာ သမ္ပယုတ် တရားများသည် ထို ပါဠိတော်အရ ဝိပါကဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် ဘဝဂါမိကတွင် ပါဝင်ကြ၏။ ကံဟု ခေါ်အပ် သော စေတနာနှင့် နာမေသန္တိ ယဉ်နေသည့်အတွက် သံသဋ္ဌသဟာယလည်း ဖြစ်ရကား ကမ္မဘဝလည်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို “ဥပပတ္တိဘဝ ဘာဝေန္တိ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏” ဟူသော ဝုတ္တုနှင့်အညီ “ဘဝ” ဟု နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူသည်။

သင်္ခါရတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေန တေန ပရိယာယေန၊ ထိုထို့ အကြောင်းပြအားဖြင့်။ ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော စကားကို။ ဥဘယတ္ထ၊ ၂ ပါးစုံသော ပါဠိရပ်၌။ ငတ္ထိ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ အသင့်လျည်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရ ဘဝတို့၏အနက်ကို ပြရာ၌။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဂဟဏန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။ ကိစ္စေန၊ ယူခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ပရာမသနန္တိ၊ ဖြင့်။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သိဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့ကို။ (ကိစ္စေန၊ မှားမှား ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရော အာဟ။) အာယူဟနာဝသာနေတိ၊ ကား။ တိသုပ္ပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တဝိကပ္ပေသု၊ အတ္တဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်သော။ အာယူဟနဿ၊ အာယူဟန၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ (ဝုတ္တစေတနာ ဘဝေါ ဌစပ်။)

ဒိသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အတ္တဝိကပ္ပေသု၊ အတ္တဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သော။ အာယူဟနသင်္ခါရေ၊ အာယူဟနသင်္ခါရတို့ကို။ တဿ ပဗ္ဗဘာဂါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ တတိယေ၊ တတိယဖြစ်သော။ (အတ္တဝိကပ္ပေ၊ အတ္တဝိကပ်၌။) ဝုတ္တေ၊ ကုန်သော။ (အာယူဟနသင်္ခါရေတို့ကို။) တသမ္ပယုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ဥဘယံ။ ပေ။ ယုတ္တံ။ ။ ထို့ပြင် “ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည် စေတနာ၏ အလွန်အကဲကိစ္စတည်း” ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌ “စေတနာ ကို ဘဝ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ “ဘဝကို ပြုစီမံခြင်း (အဘိသင်္ခရတ) ကိစ္စသည် စေတနာ သမ္ပယုတ်တရားဘို့၍ အလွန်အကဲ ကိစ္စတည်း” ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ “စေတနာကို သင်္ခါရ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့် ၂-မျိုးလုံးပင် အသင့်လျည်းဟု မှတ်ပါ။

ဂဟဏံ ပရာမသနံ။ ။ ပါဠိတော်၌လာသော ဥပဂမနံကို အဋ္ဌကထာ၌ “ဂဟဏံ ပရာမသနံ” ဟု ဖွင့်၏။ သို့သို့ ဖွင့်ရာ၌ “ဥပဂမနံနှင့် ဥပါဒါနံ” အရတူသောကြောင့် ဂဟဏံကို ကာမုပါဒါန်၏ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း၊ ပရာမသနံကို ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသော ၃-ပါး၏ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း ဆိုထားသည်။

အာယူဟနာဝသာနေ။ ။ “အာယူဟနာ သင်္ခါရာ နာမ၊ စေတနာ ဘဝေါ” ဟု ရှေး၌ သင်္ခါရနှင့် ဘဝအသွားကို အဋ္ဌကထာဝယ် ၃-နည်းပြခဲ့၏။ ထို ၃-နည်းပြရာ၌ အာယူဟနကို ရှေ့၊ စေတနာကို နောက်ထားသောကြောင့် “အာယူဟနာဝသာနေ” ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာယ် တဘိသဝိစပ်၌ စေတနာကို ရှေ့ထား၍ အာယူဟနာကို နောက် ထားလျက် လို၏။ ထိုသို့လျက် “နုဝ တတိယေ အတ္တဝိကပ္ပေ အာယူဟနဿ အဝသာနေ စေတနာ န ဝုတ္တာ” စသည်ဖြင့် အနုဋီကာ ၌ထားသည်။

ဧဟရဿ၊ ယေဝ္ဗယံသုဇ္ဈိ။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝင်္ဂဗဟု-
လာ၊ များသောဘဝင်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။
ဘဝန္တရဇနက ကမ္မာယူဟနသမတ္တာ၊ ဘဝတပါးကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကို
အားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣပရိ-
ပက္ကတ္တာ အာယတနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကမ္မကရဏ-
ကာလေ သမ္မောဟောတိ ဇေတန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပစ္စယ-
ဘူတံ၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမ္မောဟံ၊ လွန်စွာ တွေဝေ
ခြင်း မောဟကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ကမ္မသမ္ပယုတ္တမေဝ၊ ကံနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော
မောဟကိုသာ။ န (ဒဿေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။

ကမ္မာနေဝ၊ ကံတို့သည်ပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ သမ္ပရန္တိ ဝဇေန္တိ၊ တိုးပွား
စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ထုံမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မံ၊
ကံဟူသည်။ သင်္ခါရဘဝါ၊ သင်္ခါရနှင့် ဘဝတို့တည်း။ တဒပကာရကာနိ၊ ထို
သင်္ခါရနှင့် ဘဝတို့အား လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-
တဏှပါဒါနာနိ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ကံ၏
အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိသန္ဓိဒါယကော၊ နောက်တဝ၌ ပဋိ-
သန္ဓေကိုပေးတတ်သော။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ တဒပကာရ-
ကာ၊ ထိုကမ္မဘဝအားလျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ယထာဝုတ္တ-
အာယူဟနသင်္ခါရာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အာယူဟနသင်္ခါရတို့သည်
၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒယောစ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊
တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ကမ္မဉ္စ၊ ကံလည်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာစ၊ ကံ၏အဆောက်
အဦတို့လည်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ကံ၊ ကံ၏အဆောက်အဦတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧက-
သေသံ၊ ဧကဒေသ သရူပေကသေသံကို။ ကတွာ၊ ပြ၍။ ကမ္မသမ္ဘာရာတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကမ္မသမ္ဘာရာ။ ။ [ပဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] “ကမ္မံ ဝါ
သင်္ခါရဘဝါ” စသော ဒုတိယနည်း၌ “ကမ္မ” အရ သင်္ခါရကို၎င်း၊ ဘဝကို၎င်း ဟူ၍
အကြောင်းတရားတွင် ပါဝင်သော အဝိဇ္ဇာတဏှာဥပါဒါန်တို့ကို ကမ္မသမ္ဘာရာဟု ယူပါ။
[သမ္ပရန္တိ ဇေတယီတိ သမ္ဘာရာ၊ ကံကို ကောင်းစွာ ဆောင်ကြောင်း ဖြစ်သော
အဆောက်အဦတို့။ ကမ္မဿ + သမ္ဘာရာ ကမ္မသမ္ဘာရာ။ ထို့နောက် “ကမ္မံစ ကမ္မ-
သမ္ဘာရာစ ကမ္မသမ္ဘာရာ”ဟု ဧကဒေသ သရူပေကသေသံ ပြပါ။]

ပဋိသန္ဓိ ဒါယကော ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ကမ္မံ” အရ ပဋိသန္ဓေကို ပေးတတ်
သော ကမ္မဘဝကို ဟူ၍ “ကမ္မသမ္ဘာရာ”အရ၌ ထိုဘဝအား ကျေးဇူးပြုကြသော
(အာယူဟနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော) သမ္ပယုတ်တရားများကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
ဥပါဒါန်တို့ကို၎င်း ယူပါ။

ဒေသ ဓမ္မာ ကမ္မန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒယောပိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။
 (ဝုတ္တာ ဌာဝံ။) ဝါ၊ ထိုသည်လည်း။ ကမ္မသဟာယတာယ၊ ကံ၏ အဖော်
 သဟာယတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မသရိက္ခကော၊ ကံနှင့်တူကုန်၏။ တဒပကာရကော
 စ၊ ထို ကံအားလျော်သော ကျေးဇူးကိုလည်း ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

တ္ထေ၊ ဤကံ၌။ ဝါ၊ ဤ ဝိပါကံ၌။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
 အကြောင်းတို့ကို၎င်း။ ဝိညာဏာဒယော၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အကျိုးတို့ကို
 ၎င်း။ သံခိပ္ပန္တိ၊ ချိုးချဉ်းအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ချိုးချဉ်းအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သင်္ခေပေါ၊ သင်္ခေပ မည်၏။ ကမ္မံ၊ ကံ၎င်း။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံ၎င်းတည်း။ ဝါ၊
 တနည်း။ ကမ္မံ(တိ)၊ ကံ ဟူ၍၎င်း။ ဝိပါကောတိ၊ ဝိပါကံဟူ၍၎င်း။ ဝေ၊ ဤသို့။
 သံခိပ္ပိယတိ၊ ချိုးချဉ်းအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခေပေါ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ-
 ဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၎င်း။ ဝိညာဏာဒယော၊ ဝိညာဉ်အစရှိသည်
 တို့၎င်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ သင်္ခေပဘာဝသာမညေန၊ သင်္ခေပ၏အဖြစ်အားဖြင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဝစနံ၊ သင်္ခေပေါဟု ဧကဝစကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခေပသဒ္ဓေါ၊ သင်္ခေပသဒ္ဓါ
 သည်။ ဘာဝါခဝစနံ၊ အဘို့ဟူသောအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကမ္မဘာဂေါ၊ ကံအဘို့အစု ဟူသမျှသည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကမ္မသင်္ခေပ
 တည်း။ [ဝိပါကသင်္ခေပလည်း နည်းတူဖြစ်သောကြောင့် အတူးမဆိုတော့။]

ဝေ သမုပ္ပန္နန္တိ၊ ကား။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထာပိ၊ ထို ကမ္မသမ္ဘာရတိုင်လည်း။ အဝိဇ္ဇာတော၊ အဝိဇ္ဇာ
 ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ ထို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော

သင်္ခေပေါ။ [ပဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] “ကမ္မံ ဝိပါကော
 တိ” စသော ဒုတိယနည်း၌ “သံခိပ္ပိယတိ သင်္ခေပေါ”ဟု ကမ္မသာဓနပြု၍ အဝိဇ္ဇာ
 စသော အကြောင်းငါးပါးကို၎င်း၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးငါးပါးကို၎င်း အရကောက်
 ပါ။ “ကမ္မံဣတိ+သင်္ခေပေါ ကမ္မသင်္ခေပေါ။ (အကြောင်းငါးပါးလုံးသည်ပင်) ကံ” ဟု
 နာမည်တခုတည်းဖြင့် ချုံး၍ ယူအပ်သောကြောင့် “ကမ္မသင်္ခေပံ”မည်၏။ “ဝိပါကော
 ဣတိ+သင်္ခေပေါ ဝိပါကသင်္ခေပေါ၊ (အကျိုးငါးပါးလုံးသည်ပင်) ဝိပါကဟူသော
 နာမည်တခုတည်း ချုံး၍ယူအပ်သောကြောင့် ဝိပါကသင်္ခေပံ မည်၏။ [“သင်္ခေပံ” အရ
 အဝိဇ္ဇာစသော ငါးပါးကိုရသော်လည်း သင်္ခေပအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် “သင်္ခေပေါ”
 ဟု ဧကဝစတားသည်။ ဝိညာဉ်စသည်ကို “သင်္ခေပေါ”ဟု ထားရာ၌လည်း နည်းတူ။]

ဘာဝါခဝစနံ။ သင်္ခေပသဒ္ဓါသည် ဘာဝ(အဘို့အစု) အနက်ကို ဟောသော
 ရဋ္ဌိသဒ္ဓါတည်း။ ဤအလို ဝိပြုဟိပြဘွယ်မလို။ ကမ္မဉ္စ+ တံ+ သင်္ခေပေါ။ အဘို့အစုလည်း။
 ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကံဟူသော အဘို့အစု။ ဝိပါကသင်္ခေပေါ၌လည်း နည်းတူ။

နည်းဖြင့်။ သမုပ္ပန္နံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တိသန္တိအာဒိဝေနေ၊
တိသန္တိ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမုပ္ပန္နံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဣဒံဘဝ-
စက္ကံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ (ဗုဒ္ဓံ စသည်၌စပ်။) ဣတိအက္ခော၊ နက်။

ဣတ္ထရန္တိ၊ ကား။ ဂမနဓမ္မံ၊ ဘင်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိနယန-
ဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိအက္ခော၊ နက်။ တေန၊ ထို ဣတ္ထရံဟူသော
ပါဠိဖြင့်။ (ဒီပေတိ ၌စပ်။) ဥပ္ပါဒဝယဝန္တတာဒီပကေန၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊
ပျက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်သော။ အနိစ္စသဒ္ဓေန၊ အနိစ္စသဒ္ဓါသည်၎င်း။
ဝိကာရာပတ္တိဒီပကေန၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကို ပြတတ်သော။ စလ-
သဒ္ဓေနစ၊ စလသဒ္ဓါသည်၎င်း။ အဒီပိတံ၊ မပြအပ်သော။ ကာလန္တရဌာယိတာ-
ပဋိက္ခေပံ၊ ကာလတပါး၌ တည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ရှားခြင်းကို။ ဒီပေ-
တိ၊ ပြ၏။ အဓုဝန္တိတေန၊ ဖြင့်။ ထိရဘာဝပဋိက္ခေပံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို
ပယ်ရှားတတ်သော။ နိဿာရတံ၊ အနှစ်သာရ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒီပေတိ)။

ဟေတုဝေ၊ အကြောင်းတို့သည်ပင်။ သမ္မာရာ၊ အကျိုးတရားကို တိုးပွားစေ
တတ်သော အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဟေတုသမ္မာရာ၊ တို့။ ဝါ၊ တနည်း။
ဌာနသော ဟေတုသောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဝေ၊ ဤသို့ ဌာနသောဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဌာနံ၊ ဥပတ္တမ္မကအကြောင်းသည်။ (သမ္မာရော၊ မည်၏။)
အည၊ ဌာနသော ဟေတုသော ဟူသော ပါဠိရပ်မှတစ်ပါး အခြားသောပါဠိရပ်၌
ဟောတော်မူအပ်သော။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအကျိုး၏။ ဝါ၊ ထိုထိုအကျိုးနှင့်။
သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော။ ကာရဏံပိ၊ အကြောင်းသည်လည်း။ သမ္မာရော၊
မည်၏။ (တဿ တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ နှင့်။) အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ (ကာရဏံ၊
သည်။) ဟေတု၊ ဟေတုမည်၏။ ဝေန္တိ၊ ဝေဟူသောပုဒ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဟေတု-
တော၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဓမ္မမတ္ထသမ္ပဝေ၊ အကျိုးတရား မျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း
သည်။ (သတိစ၊ ဖြစ်သော်၎င်း။) ဟေတုဒ္ဓိရောဓာ၊ အကြောင်းတရားတို့၏
ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝဇ္ဇုပစ္စေဒေ၊ ဝဋ်၏ပြတ်ခြင်းသည်။ (သတိ)စ၊ ၎င်း။ တံ
နိရောဓယ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မေတရားကို။ ဒေသိတေ၊
ဟောတော်မူအပ်သည်။ သတိစ၊ ၎င်း။ ဣတိအက္ခော၊ နက်။ [ဇမ္ဗူကထာ၌ ဝေ
ဗုဒ္ဓန္တ ကိရိယာယဝယ် ဝေဖြင့် ရွှေကားအားလုံးကို ပြန်၍သွန်းသောကြောင့်
ဇူကာဆရာသည် ထို ရွှေစကားအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဖွင့်ပြသည်။]

ဟေတုသမ္မာရာ။ “ဟေတုဝေ+သမ္မာရာ ဟေတုသမ္မာရာ”ဟု ဇူကာ၌
ကမ္မရာရယဝိဂ္ဂဟ ပြု၏။ ထိုပါဠိ၌ သမ္မာရာ ဟူသည် ကမ္မသမ္မာရာ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
အကျိုးတရားတို့ကို တိုးပွားစေတတ်သော အကြောင်းတရားပင်တည်း။ အခြားနည်း
ကိုလည်း ဇူကာအထိုင်း မှတ်ပါ။

ဗြဟ္မစရိယံ ဣဓ (ဣတိ)၊ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဟေသော ၂-ပုဒ်သည်။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဗြဟ္မစရိယံဟေ သန္တိဖြစ်၏။ သတ္တေစာတိ တွေ၊ ဌံ။ စသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ မြတ်သော အကျင့်သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ သဿတုဇ္ဈေဒါစ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ် ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ သမုစ္စယတေကာ၊ သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦး အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက်ရှိလသော်။ ဝါ၊ ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက်ရှိခြင်း ကြောင့်။ ဟေတုအာယတော၊ အကြောင်း၏ စပ်သောဥစ္စာဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သော။ ဓမ္မမတ္တသမ္ဘဝေ၊ အကျိုးတရားမျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။) သတ္တေ၊ သတ္တကို။ ဝါ၊ အတ္တကို။ နုပလဗ္ဘန္တေ၊ မရအပ်။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ၊ ထိုသတ္တကို။ ဝါ၊ ထိုအတ္တကို။ ဥပလဗ္ဘန္တေ၊ ရအပ်သော်။ သဿတော (ဝါ)၊ အတ္တသည် မြဲ၏ဟူသော အယူသည်သော်၎င်း။ ဥဇ္ဈေဒေါ ဝါ၊ အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏ဟူသော အယူသည်သော်၎င်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုသတ္တကို။ ဝါ၊ ထိုအတ္တကို။ အနုပလဗ္ဘန္တေ၊ မရအပ်သော်။ ဝါ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဇ္ဈေဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ တော့။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သစ္စပ္ပဘဝတောတိ၊ ကား။ သစ္စတော၊ သစ္စာအားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စာနံ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏။ ပဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်။ (“ဝိညာတဗ္ဗ” ဌံစပ်။) ကုသလာကုသလံ ကမ္မန္တိ၊ ဟူသောပါရှိဖြင့်။ ဝဇ္ဇကတယ၊ ဝဋ်ကို ဟောတော်မူရာ ပါဠိတော်၏။ ဝတ္ထမာနတ္တာ၊ မြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သာသဝန္တိ၊ အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ အဝိသေသေနာတိ၊ ကား။ စေတနာ၊ စေတနာ၎င်း။ စေတနာသမ္ပယုတ္တကာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရား တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော။ တံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ သမုဒယသစ္စာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအတ္တော၊ အနက်။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှာစ ပေ။ ကုသလဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ စေတနာစေတနာသမ္ပယုတ္တ ဝိသေသံ၊ စေတနာ၊ စေတနာသမ္ပယုတ် တရားကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သစ္စဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။

သတ္တ အတ္တဓိမှ သဿတဥဇ္ဈေဒဖြစ်၊ ၁၈နာ ၅-ပါးကို သတ္တ၊ အတ္တဟု ဝိသမ်း မှုကြောင့် “သေလျှင် အတ္တသည် မပြတ်၊ ပျက်”ဟု သဿတဒိဋ္ဌိသည်၎င်း၊ “သေလျှင် အတ္တသည် ပြတ်၏”ဟု ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိသည်၎င်း ဖြစ်၏။ “ရုပ်နာမ်အားလုံး အဆက်ပြတ်၍ (အနုပ္ပါဒ်ရောစဖြင့်) ချုပ်ငြိမ်းပြီ”ဟု ယူရာ၌ အတ္တ စေတလမ်းမှုကြောင့် ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ဟု မှတ်ပါ။

အရိယသစ္စဝိသေသံ၊ အရိယသစ္စာအတွေးကို၊ အကတု၊ ဤ။ သမုဒယသစ္စန္တိဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝတ္ထုသုတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ခာဒီသု၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗေသု၊ ဖုံးလွှမ်းထိုက်ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ ဝတ္ထုတို့၌။ (သမ္မောဟေတိ ဌိစပ်။) သောကာဒီနိ အဓိဋ္ဌာနတ္တာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို သောက အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပါတုဘာဝါယ ပစ္စယော ဟောတိ ဌိစပ်။) တေဟိ၊ ထိုသောက အစရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သိဒ္ဓါယ၊ ပြီးစီးလသော်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်။ သဟိတေဟိ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ (အဝိဇ္ဇာယကို ကာကောလောကနည်း ကြံပါ။) သင်္ခါရေဟိ၊ သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ (ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။) ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ ဘဝတပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝါ၊ တနည်း။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယော စ ဟောတိ ဘဝန္တရ ပါတုဘာဝါယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တံ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ ရဟိတံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရမှ ကင်းသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝတပါး၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို စုတိစိတ်၏။ သဟာယ ဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဟူသော အပော်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ သောကာဒီနိ အဓိဋ္ဌာနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အရိယသစ္စဝိသေသံဝါ ။ ။ “အဝိသေသေန” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို တနည်း ဖွင့်သော စကားတည်း။ “အရိယသစ္စဝိသေသံ” ဟူသည် “သမုဒယသစ္စာ” အရ တဏှာလောဘကိုသာ ယူရသော သစ္စာတည်း။ ထို တဏှာဟူသော သမုဒယသစ္စာကိုပင် ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “ယဿ ပဟာနတ္ထံ ဘဂဝတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ” ဟု ထိုထိုသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူ၏။ သစ္စဝိဘင်း အဘိဓမ္မဘာဇနိယ၌ကား အရိယသမုဒယသစ္စာ ဟု ဝိသေသ မပြုတ် အကြောင်းဟူသမျှကို “သမုဒယသစ္စာ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

ရုတိစိတ္တံ ဝါ ။ ။ ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာမှ တနည်းအဖွင့်တည်း။ ဇရာ မရဏံ၌ မရဏကို “စုတိစိတ်” ဟု ယူ၍ ထိုစုတိစိတ်၌ အဝိဇ္ဇာလည်း မယှဉ်၊ သင်္ခါရဟူသော စေတနာလည်း မယှဉ်၊ ထို့ကြောင့် စုတိစိတ်သည် ရဟန္တာဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရမှ ကင်းလျှင် ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး မပြုနိုင်ရကား စုတိစိတ်က ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေအား ကျေးဇူးပြုနိုင်ဘိရာ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဟူသော အပော်ကို ပြလိုသောကြောင့် “သောကာဒီနိ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။

ဒို့ဓာတိ၊ ကား၊ အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ သရသေန၊ မိမိ၏ကိစ္စ
၎င်း။ (ဣတိ၌ စပ်ရသောကြောင့် “အားဖြင့်၎င်း” ဟု မပေးရ။) ဓမ္မန္တရပစ္စယ-
ဘာဝေနစ၊ တရားတမျိုးအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒို့ဓာ-
၂-ပါးအားဖြင့်။ (ပဝတ္တကိစ္စတော၌စပ်။)

သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယပန္နတာ ဒဿနေန၊ ပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖြစ်ကို
ပြကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပြတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတိ ဧတေန၊
ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ ၌စပ်။) ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိ-
သင်္ခါရေတိ နုခေါ၊ သင်္ခါရတို့ပြုစီမံပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သေ(သော)
ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာသည်။ (ဝိသဇ္ဇိတံ၊ ဖြေခြင်းငှါ။) နော ကလ္လော၊ မသင့်။
ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ တေန၊ ထိုသို့ပြခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရဟူသော စကားရပ်သည်။ ကာရကဒဿန နိဝါရဏံ၊ ဗြဟ္မာ
ဗိဿကိး အစိုးရသူသည် ပြုစီမံ၏ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း မြင်တတ်သော အယူကို
တားမြစ်ကြောင်းစကားသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝေမာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (အတ္တာ၊ အတ္တသည်။)
သောစတိ၊ ဝမ်းနည်း၏။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ (အတ္တာ) ဒုက္ခိတော၊
လွန်စွာဖြစ်သော ဒုက္ခရှိ၏။ ဣတိအာဒိဒဿနနိဝါရဏံ၊ ဤသို့ အစရှိသော
မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအမြင်ကို တားမြစ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
ဟိ၊ မှန်။ သောကာဒယောပိ၊ သောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်လည်း။
ပစ္စယာယတ္တာ၊ အကြောင်း၌စပ်သော ဥစ္စာတို့သည်။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်

သောကာဒယောပိ ဟိ။ ။သောကာဒယောပိဟိတိ ဧတ္ထ ဟိသဒ္ဓေါ ဟေတုဇာတ္ထော၊
ယသ္မာ သောကာဒယော ပစ္စယာယတ္တာ အဝသဝတ္တိနောဟိ ဣဒံ ဇာတိပစ္စယာ။ ပေ။
သမ္မဝန္တိတိ ဧတေန ဝစနေန သိဒ္ဓံ၊ တသ္မာ တံ အတ္တာ သောစတီတိ အာဒိဒဿန-
နိဝါရဏန္တိ အတ္ထော။—အနု။

ဤအလို “ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေမာဒိဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တာ)
သောစတိ၊ ၏။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ၊ ၏။ (အတ္တာ) ဒုက္ခိတော၊ ၏။ ဣတိ အာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ၏။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သောကာဒယောပိ၊ ထိုသည်လည်း။ ပစ္စယာယတ္တာ၊ ထိုသည်။
(ဟုတ္တာ)။ အဝသဝတ္တိနော၊ ကုန်။ ဝါ၊ ကုန်။ ဣတိဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။ ဇာတိ-
ပစ္စယာ။ ပေ။ သမ္မဝန္တိတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီး၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေမာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တာ) သောစတိ၊ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ။
(အတ္တာ) ဒုက္ခိတော။ ဣတိအာဒိဒဿနနိဝါရဏံ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဣတိ၊
ဝိညာယတိ” ဟု ဖေပါ။ [ဧတေန-၏နောက်၌ “ပုတ္တ” ဟု ရှိသည်ကား ဤ အနုဋီကာ
အဖွင့်နှင့် မညီပါ။]

စပ်သောဥစ္စာတို့သည်။ (ဟုတော့) အဝဘဝတ္တိနော၊ မိမိအလို၌ မဖြစ်ကုန်။ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ မလိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ-မရဏံ သောက။ ပေ။ သမ္ဘဝန္တိတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဂဏ္ဍဘေဒပိဋကဝိယာတိ၊ ကား။ ဂဏ္ဍဘေဒနုတ္တံ၊ အနာဓိပေါက်ကဲ့ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဂဏ္ဍေ၊ အနာသည်။ ပစ္စမာနေ၊ မှည့်ရင့်လသော်။ တဿပိ၊ ထို မှည့်ရင့်သော အနာ၏လည်း။ ဥပရိ၊ ထိပ်ဖျား၌။ ဟမာနုဒ္ဒကပိဋက ဝိယ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သေးငယ်သောအဖုနှင့် တူ၏။ ငါ၊ တနည်း။ ဂဏ္ဍဿ၊ အနာ၏။ အနေကဓာ၊ တပါးမကများသောအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒေ၊ များပြား ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပိဋကဝိယ၊ အဖုကလေးတို့နှင့် တူ၏။ သုနတာ-သရာဂ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏာဒယော၊ ဗွေရောင်သည်၏ အဖြစ် နီရဲဒေသာသွေးနှင့် တကွ ပြည်ကိုယှခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဂဏ္ဍဝိကာရာ၊ အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း တို့တည်း။

ပဋ္ဌလာဘိဘူတစက္ခုကော၊ တိမ်လွှာသည်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မျက်စိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဇူပါနိ၊ ဇူပါရုံတို့ကို။ န ပဿတိ၊ လုံးလုံးမမြင်။ ကိဉ္စိပိ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ်ကိုလည်း။ ပဿဒန္တာ၊ မြင်ပြန်သော်လည်း။ ပိပရိတံ၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန်။ (မှားမှားယွင်းယွင်း။) ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝေံ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတော၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သော ဗာလသည်။ ဒုက္ခာဒိနိ၊ ဒုက္ခာစွာအစရှိသည် တို့ကို။ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ မိစ္ဆ၊ ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သော်လည်း။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သိမြင်တတ်၏။ လုဘံ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋ္ဌလံ ဝိယ၊ တိမ်လွှာနှင့်တူ၏။ ကိမိနာ၊ ပိုးကောင်သည်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ (ကောသ-ပုဒေသာ၊ ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို၊ ကတာ) ဝိယ၊ ပြုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ဗာလကိုယ်တိုင်။ (သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊

ဂဏ္ဍဘေ ပိဋက။ ။ အနာပေါက်ကဲ့သို့ရ၍ မှည့်ရင့်လာသောအခါ အနာ၏ ထိပ်ဖျား၌ အဖုကလေး ပေါ်လာ၏။ ထိုအဖုကို “ပိဋက” ဟု ခေါ်သည်။ [ဂဏ္ဍ-ဘေဒတ္ထံ+ဇာယမာနာ ပိဋက ဂဏ္ဍဘေဒပိဋက။] (တနည်း) အနာသည် ကျယ်ပြန့် များပြားလာသောအခါ အဖုကလေးတွေ ဖြင့်နေတတ်၏။ ထိုအဖုကလေးများကို “ပိဋက” ဟု ခေါ်သည်။

သုနတာ ။ ပေ။ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏာဒယော။ ။ “ဝဏဝိကာရ=အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း” ဟူသည် ဖောရောင်လှခြင်း၊ နီရဲဒေသာနှင့်တကွ ပြည်းစီးသည်ခြင်း စသည်တို့တည်း။ [သုနဿ+ဘာဝေါ သုနသာ၊ သရာ၊ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ သလောဟိတ ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ— မဝ။ သရာဂကို “သလောဟိတ”ဟု ဖွင့်၏။]

တို့ကို။) ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝဇ္ဇဿ၊ ၏။ အန္တော-
ယော၊ အတွင်း၌ပင်။ (ဇနည်း) အတ္တနာယော၊ မိမိဟူသော ဗလ၏ပင်။
ပရိတ္တမနကာရကတ္တာ၊ ချာချာလည်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကောသပပဒေသဝိပ၊ ပိုးအိမ်၏အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် တူကုန်
၏။ [ပင့်ကူအိမ် ပင့်ကူမျှင်တို့ကို “ကောသပပဒေသ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။]

သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟံ၊ သင်္ခါရတို့၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြင်၍။ ပတိဋ္ဌ၊
တည်မြဲခြင်းကို။ အလတမာနံ၊ မငိုနိုင်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပရိဏာယက-
ပရိဂ္ဂဟံ၊ ရွှေဆောင်အမတ်ကြီး၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ပတိဋ္ဌ၊ တည်မြဲ
ခြင်းကို။ အလတမာနော၊ သော၊ ရာဇကုမာဏေ ဝိယ၊ ဖင်းသားနှင့် တူ၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဂ္ဂဟေန၊ သိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပတိဋ္ဌာလာဘော၊
တည်မြဲခြင်းကို မရခြင်းသည်။ ဣ၊ ဤပင်းသား၏ ဥမာဉ္စ၊ သာမညံ၊ ဥပမာန၊
ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏အဖြစ်တည်း။

ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ကမ္မာဒိ အာရမ္မဏံ၊ ကံ အစရှိသော
အာရုံကို။ (သင်္ကာကဏှေ) အာဟ၊ ပရိကပ္ပန္တတေတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏကရဏ-
တော၊ အာရုံကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပယုတ္တေန၊
ဝိညာဉ်နှင့်သမ္ပယုတ်ပြင်သော။ ဝိတက္ကေန၊ ဝိတက်ဖြင့်။ ဝိတက္ကနတော၊ ကြံတတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အဘိနိဗ္ဗုတ္တတိ ဌိစပ်။) ဒေဝ မနုဿမိဂဝိပ၊ ဂိဒိ ဝိဝေ-
ပကာရတာယ၊ နတ်အရပ်၊ လူအရပ်၊ သားကောင်အရပ်၊ ငှက်အရပ် အစရှိ
သော အထူးထူးသောအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာရေပံ၊ နာမ်ရပ်သည်။
မာယာဘိယ၊ မျက်လှည့်ရပ်နှင့် ငှက်၏။ ပတိဋ္ဌာဝိသေသေန၊ တည်ခြင်း အထူး
ကြောင့်။ (တည်ခြင်း၏စူးသည့်အတက်။) ဝုနီဝိသေသာပတ္တိတော၊ ကြီးပွားခြင်း
ဟူသော အထူးသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဣဿတနံ၊ သည်။ ဝနပ္ပဂမ္မော ဝိယ၊
တောအုပ် သစ်ပင်အပေါင်းနှင့် တူ၏။ ဝိသယီဝိသယ ဘူတာနံ၊ ဝိသယီ ဝိသယ
ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (အာရုံရှိသော စက္ခုဝသော ဝိသယီ၊ အာရုံဖြစ်သော ရူပ

ဝဇ္ဇဿ အန္တောယော၊ ။ ၁-အုပ်တွင် “ဝဇ္ဇဿ အတ္တနာယော” ဟု ရှိ၏။
ရှေးနိဿယ၌ “ဝဇ္ဇဿ၊ ၏။ ကတတ္တာ၊ ြောင့်” ဟု ငွေသို့လှည့်၍ စပ်၏။ ကတသည်
ငွေနှင့် အရမတူ သင်္ခါရနှင့်သာ အရတူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအနက်သည် မသင့်ပါ။
“သင်္ခါရတို့ကို မိမိဟူသော ဗလကိုယ်တိုင် ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း” ဟူသာ
အနက်ဖြစ်၏။ “ပဋ္ဌဿ ဇာတ္တနာယောပ ပရိတ္တမနကာရကတ္တာ” ၌ ပရိတ္တမနကာရက
အရလည်း “အတ္တနာ” ဟုသာ ဗလကိုယ် မရ၊ သင်္ခါရတို့ကိုသာ ရ၏။ ထို့ကြောင့်
“ပဋ္ဌဿ ဇာတ္တနာ” ဟု မှီဝဲဘဲ ခံယူနိုင်မှုငှါ “ငွေဿ အန္တောယော” ဟု
ရှိသော ပါဠိသာ အမှန် ဖြစ်၏။ ကတတ္တာ ဇာတ္တကတ္တာ၊ ကတ- ကာရကတို့အရ
သင်္ခါရတို့သာ မှန်ကန် သဒ္ဓထုံးဝံ ဝါကျထုံးစံနှင့် သဘောအမှန်ကို ကြည့်၍ သိပါ။]

စသော ဝိသယ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။) အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အညမညာဘိမုခ-
 ဘာဝတော၊ အချင်းချင်း ရွှေ့ကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အာယတန သန္တန-
 တော၊ အာယတနတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ (ဖဿော ဇာယတိ ခွံစပ်။) စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယသ္မာ ဝါ စသော ဥပမာကိုပြော၍။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရ အစ
 ရှိသည်တို့၏။ ကောသပ္ပဒေသ ပရိဏာယကာဒီဟိ၊ -ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်း၊
 ရွှေ့ဆောင်အမတ်ကြီး အစရှိကုန်သော။ ဒီဟိဒီဟိ၊ ၂-ပါး ၂-ပါးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိသ-
 တာယ၊ တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွေ ဒွေ၊ ၂-ပါး ၂-ပါးကုန်သော။ ဥပမာ၊
 ဥပမာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဂမ္ဘီရော ဝေ၊ နက်နဲသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဩဘာသတိ၊ အရောင်
 ထင်၏။ ပကာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဂမ္ဘီရဝဘာသော၊ မည်၏။ ဇာတိပစ္စယသမ္ပူတသမုဒါဂတဋ္ဌောတိ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၏။ (အတ္တော ခွံစပ်။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပူတံ၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်သည်။ ဟုတွာ။ သဟိတဿ၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ
 ဟူသော။ ပစ္စယာနုရူပဿ၊ အကြောင်းအားလျော်သော ဇရာ မရဏ၏။ ဥဒ္ဓံ
 ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အထက်၌။ အာဂတဘာဝေါ၊ လာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အနုပ္ပ-
 ဗန္ဓော၊ အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်။ (ဂမ္ဘီရော ခွံစပ်။) ဣတိအတ္တော၊ နက်။

အထဝါ၊ ထိုပြင်တနည်းကား။ သမ္ပူတဋ္ဌောစ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ
 သည်၏အဖြစ်လည်း။ သမုဒါဂတဋ္ဌောစ၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်
 အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်လည်း။ သမ္ပူတ သမုဒါ ဂတဋ္ဌော၊
 ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်

ဇာတိပစ္စယ ။ပေ။ ဂတဋ္ဌော။ ။“ဇာတိပစ္စယာ သမ္ပူတံ” ဖြင့် “ဇာတိပစ္စယာ+
 သမ္ပူတံ ဇာတိပစ္စယသမ္ပူတံ” ဟု ပြ၏။ (ဇရာ မရဏကို အရကောက်ပါ။) သမုဒါ-
 ဂတဋ္ဌောကို “သဟိတဿ။ပေ။ အာဂတဘာဝေါ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုတွင် သဟိတဿသည်
 သမုဒ္ဓိ သံ၏အဖွင့်တည်း။ ထို သဟိတဿကို “အတ္တနော ပစ္စယာနုရူပဿ” ဟု ဖွင့်၍
 ဥက္ကံ “ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ” ဟု၎င်း၊ အာဂတဘာဝေါကို “အာဂတဘာဝေါ” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထိုသို့
 ဖွင့်သဖြင့် အတ္တသမ္ပူတသ် ဘာဝအနက်ဟော ဟု မှတ်ပါ။ “အနုပ္ပဗန္ဓော၊ အဆက်
 မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်း” ကား “သဟိတဿ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အာဂတဘာဝေါ” ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါ-
 ယတ္ထတည်း။

အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား “သမ္ပူတဋ္ဌ သမုဒါဂတဋ္ဌ”ဟု ၂-ပုဒ်ခွဲ၍ “န ဇာတိ-
 တော။ပေ။ အညတော ဟောတိ” ဟူသော ၂-ဝါကျဖြင့် “ဇာတိပစ္စယ သမ္ပူတဋ္ဌကို
 ဆိုသည်” ဟု၎င်း၊ “ဣတ္ထဥ။ ပေ။ သမုဒါဂတဋ္ဌ” ဖြင့် “ပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌကို ဆိုသည်”
 ဟု၎င်း၊ ရှေ့ဝါကျစကား ၃-ရပ်နှင့် ဇာတိပစ္စယသမ္ပူတ၊ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌကို
 ရလိုက်သလို တွဲစပ်ပြသည်။

အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်။ [သမာဟာရဒွန် ဖြစ်သော်လည်း ကတ္တစိ ပုလ္လိကံ ဣစ္ဆန္တိသဒ္ဓုဝိဒု။] ဟိ၊ မုနံ။ န ဇာတိဇောတာ ။ပေ။ အညတော ဟောတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိပစ္စယ သမ္မူတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။) ဣတ္ထု ဇာတိတော သမုဒါဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တော၊ ခွဲစပ်။) ယာ ယာ ဇာတိ၊ အကြင်အကြင် ဇာတိသည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင် ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒနုရူပ ပါတုဘာဝေါ၊ ထိုထို ဇာတိ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိအားလျော်စွာ ဇရာ မရဏ၏ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။

အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (န အာဟန္တိစပ်။) ဣမ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာအပြားကို ပြရာ၌။ ပစ္စယုပ္ပါဒါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပစ္စယုပ္ပန္နုပ္ပါဒသင်္ခါတံ၊ သင်္ခါရစသော ပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အနုလောမံ၊ အနုလုံကို၎င်း။ နိရောဓော၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓသင်္ခါတံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပဋိလောမဉ္စ၊ ပဋိလုံကို၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရော) န အာဟ၊ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှစ၍။ အန္တဂမနံ၊ ဥပါယာသတိုင်အောင် အဆုံးသို့သွားခြင်းကို။ အနုလောမံ၊ အနုလုံ

ယာယာ ဇာတိ ။ပေ။ အတ္ထော။ ။ ဤကား ပစ္စယသမုဒါဂတဋ္ဌော၏ အနက်ကို အဖြောင့်ဖွင့်ပြသော ဥဇုကတ္တတည်း။ မုနံ၏။ “ယာယာ ဇာတိ ယထာယထာ ပစ္စယော ဟောတိ” ဖြင့် ပစ္စယ၏ (ဇာတိပစ္စယ၏) အနက်ကို ဖွင့်၍ “တဒနုရူပ ပါတုဘာဝေါ” ဖြင့် သမုဒါဂတဋ္ဌော၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့် အလိုအားဖြင့် “တဒနုရူပ” ၌ တသဒ္ဓါဖြင့် နိရုဃ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန၊ မနုဿ၊ ဒေဝ စသော ထိုထို ဇာတိ၏ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိကို စွဲပါ။ ထိုထိုဇာတိ၏ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိအားလျော်သော ဇရာ မရဏ၏ ထင်ရှားပြစ်ပျံ့သည် သူသူ ငါးငါး သာမညဉာဏ်ဖြင့် ထောက်၍မမှီအောင် “ဂမ္ဘီရော၊ နက်နက်” ဟူလို။

အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ ဣမ နု ။ ။ (စာအုပ်ထို၌ “ဣမ ပန” ဟု ရှိ၏။) မဟာဋီကာ၌ “အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ နယံ” ဟု ရှိ၏။ ထို မဟာဋီကာ အရိက မှန်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း၊ ဤ ဒေသနာအပြားကို ပြရာ၌ အကြောင်းတရား၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းကို အနုလောမ၊ အကြောင်းတရား၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်း ပဋိလောမဟု ဆိုလိုသည် မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ ပဋိသေခ နသဒ္ဓါ ပါရမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဟူ၍၎င်း။ အန္တကော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာမရဏစသည်မှ စ၍။ အာဒိဂမနံ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် သွားခြင်းကို။ ပဋိလောမမာ၊ ပဋိလုံဟူ၍၎င်း။ အာဟ၊ ဆိုလို၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတ္တာရော၊ ဣမေ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ ကိံနိဒါနာ၊ အဘယ်အကြောင်း ရှိကုန်သနည်း။ ဣတိ အာဒိကာယ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဝေဓဇ္ဈတော၊ အလယ် ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ပဋိလောမဒေသနာယ၊ ပဋိလောမဒေသနာ တော်ဖြင့်၎င်း။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေစ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တိဏ္ဍံ၊ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဉ် ၃-ပါးတို့၏။ သင်္ကတံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ (သမ္မဝတံ)။ ဣတိ အာဒိကာယ၊ သော။ ဝေဓဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော ဖဿမှ။ (ပဌာယ)။ အနုလောမဒေသနာယစ၊ အနုလောမဒေသနာဘောင်ဖြင့်၎င်း။ ဒွိသန္နိတိသင်္ခေပံ၊ ၂-စပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၃-ဘို့ ၃-စုဖြစ်အောင်။ (ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ် ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဇ္ဇတိ၊ တိုးပွား ၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္မဝတံ)။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဧကသန္နိဒွိသင်္ခေပံ၊ တစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၂-ဘို့ ၂-စုရှိအောင်။ (ဒေသိတံ)။

အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ သဘာဝေါ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈိယတီတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်။ ပဋိဝေဓော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ တေသံဝါ ။ပေ။ ပဋိဝေဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဂုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌသာလိနီ ဗာဟိရနိဒါန်း ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓေမ္မိရ အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) အပုညာဘိသင်္ခါရေကဒေသော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော လောဘသဟဂုတ်သင်္ခါရသည်။ သရာဂေါ၊ သရာဂတည်း။ အညော၊ လောဘသဟဂုတ်မှတစ်ပါးသော အပုညာဘိ သင်္ခါရသည်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂတည်း။ ဝါ၊ ကနည်း။ ရာဂဿ၊ ၏။ အပ္ပဋိပက္ခ- ဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်သည်။ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂပ္ပဝဇ္ဇကော၊ ရာဂကို တိုးပွားစေဟုတ်သော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိ- သင်္ခါရော၊ သည်။ သရာဂေါ၊ တည်း။ ဣာရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါးသော ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည်။ (ရာဂဿ၊ ၏။) ပဋိပက္ခဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂတည်း။

ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီသရတ္တံ၊ ဖတ်လုံး။ တေ၊ ဤဝိညာဏ်ကို။ အသုတ- ဝတော၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ အဇ္ဈောသိတံ၊ သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီ။ မမာယိတံ၊ ငါးစွာဟု ပြုအပ်

ပြီ။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်ပြီ။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ မမံ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ သေဝော၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိံ၊ ဖြစ်၏။ သေဝော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တော၊ အတ္တတည်း။ ဣဟိ၊ သို့။ ပရာမဉ္စ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တပရာမာသဿ၊ အတ္တ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်း၏။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟော ဇောန်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သုညတဌော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။

အတ္တော၊ အတ္တသည်။ ဝိဇာနတိ၊ တမ္ပိုးတဖုံသိ၏။ သံသရတိ၊ တပြောင်း ပြန်ပြန်ကျင်လည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗပါရတာသကံန္တိအဘိနိဝေသဗလဝတာယ၊ ဝိညာဏ်၏ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်၊ အဝတပးသို့ ပြောင်းသွားခြင်းဟု လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံး သွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗျာပါရဋ္ဌ အသကံန္တိ ပဋိသန္ဓိပါတု ဘာဝဋ္ဌစ၊ ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ အဝတပးသို့ ပြောင်းသွားခြင်း မရှိဘဲ ပဋိသန္ဓေတစ် ဝိညာဏ်၏ ထင်ရှားဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ဟူကော သဘောတို့သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရော၊ ကုန်၏။

နာမဿ၊ ၏။ ဂ္ဂူပေန၊ နှင့်၎င်း။ ဂ္ဂူပဿ၊ ၏။ နာမေနစ၊ နှင့်၎င်း။ အသမ္ပယောဂတော၊ သမ္ပယုတ် မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး ခွဲခြားဝေတန် အပ်သော သဘောကို၎င်း။ နာမဿ၊ ၏။ နာမေန၊ နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီး အသီး မခွဲခြား မဝေတန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေ ထိုက်၏။ ကေပ္ပါဒေနနိရောဓေဟိ၊ တူသောဖြစ်ခြင်း တူသော ချုပ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး မခွဲခြား မဝေတန်ခြင်းကို။ အနိပေတေ၊ အလို ရှိအပ်သော်။ ဂ္ဂူပဿစ၊ ၏လည်း။ ဂ္ဂူပေန၊ နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ ကို။ လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ အထဝါ၊ ကား။ ဧကစတုဝေါကာရစာဝေသု၊ တို့၌။ နာမဂ္ဂူပါနံ၊ တို့၏။ အသဟာဏ္ဌနတော၊ အတူတကွ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အညမညဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အချင်းချင်း အသီးသီး ခွဲခြား ဝေတန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကရာဝေ၊ ၌။ (နာမဂ္ဂူပါနံ၊ တို့၏။) သဟဝတ္ထနတော၊ အတူတကွ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ အနိပတိယဌောနာမ၊ အနိပတိ၏ အဖြစ်မည် ၏။ လောကောပေသော၊ ဒွါရာပေသော၊ ခေတ္တမွေတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သော။ လောကာဒိအတ္တော၊ လောကအစရှိသော အနက်တို့ကို။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးသော အာယတနတို့၌။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ မနာယတနသဟိ၊ ၏လည်း။ ဝါ၊ အတွက်လည်း။ လုဇနတော၊ ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မနောသမ္ပယာဒိနံ၊ မနော

သမ္ပဿ အစရှိသည်တို့၏။ ဒွါရခေတ္တဘာဝတောစ၊ ဒွါရဇာတိ၊ ခေတ္တဇာတိ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဇေတအတ္တ၊ ဤ လောကဋ္ဌဒွါရဋ္ဌခေတ္တတို့သည်။ သမ္ပဝ-
 ဇန္တဝ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။ အာပါတဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒီနံ၊ ရူပါရုံ
 အစရှိသည်တို့၏။ ပကာသနယောဂျတလက္ခဏံ၊ ထင်ရှားပြခြင်း၌လျောက်ပတ်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိသော။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။
 ဩဘာသနံ၊ ထွန်းပြခြင်းသည်။ ဝိသယိဘာဝေါ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံရှိ
 သည်၏ အဖြစ်တည်း။ မနာယတနဿ၊ ၏။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ (ဝိသယိ-
 ဘာဝေါ၊ ဝိသယရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။)

သံဃဋ္ဌနဋ္ဌော၊ ထိခိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကို။ ဝိသေသေန၊
 မနောသမ္ပဿမှ ထူးသောအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပဿာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စနံ၊
 ၅-ပါးသော သမ္ပဿတို့အတွက်။ (ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။) ဣတရေ၊ သံဃဋ္ဌနဋ္ဌမှ
 တပါးကုန်သော ဗုဒ္ဓသင်္ဂတိသန္နိပါတဋ္ဌဝံကို။ ဆန္ဒမ္ပိ၊ ၆-ပါးသော အာယတန
 တို့အတွက်လည်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ စ၊ ဆက်။ ဗုဒ္ဓနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ ၏။
 သဘာဝေါ၊ ပင်ကိုယ်သဘောတည်း။ သံဃဋ္ဌနံ၊ သည်။ (ဖဿဿ) ရသော၊
 ကိစ္စတည်း။ ဣတရေ၊ ဗုဒ္ဓ သံဃဋ္ဌနမှ တပါးကုန်သော သင်္ဂတိသန္နိပါတတို့
 သည်။ (ဖဿဿ) ဥပဋ္ဌာနာကာရာ၊ ယောဂီတို့ဉာဏ်အားထင်လာသော အခြင်း
 အရာတို့တည်း။

အာရမ္မဏရသာနတဝနဋ္ဌော၊ ကို။ ရသဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ ကိစ္စ၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝေဒယိတဋ္ဌော၊ ကို။ လက္ခဏာဝေဒန၊ ဝေဒနာ၏
 လက္ခဏာ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တော)။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝေသဿ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်ခြင်း၏။ ဗလဝတာယ၊
 အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌော၊ အတ္တဟူသော
 အသက်ကောင် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဝါ၊
 တနည်း။ နိဇ္ဇိဝါယ၊ အတ္တဟူသော အသက်ကောင်မရှိသော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။
 ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောတည်း။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတံ၊ အတ္တဟူသော
 အသက်ကောင်မရှိသော ဝေဒနာ၏ ခံစားတတ်သောသဘော။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတ-
 မေဝ၊ သည်ပင်။ အတ္တော၊ သဘောတည်း။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော၊ သဘော။

နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော။ ။ “နိဇ္ဇိဝါယ ဝေဒနာယ ဝေဒယိတံ နိဇ္ဇိဝေဒယိတံ”
 ကား တနည်း အဖွင့်တည်း။ ဘာကြောင့်နည်း—“ဝေဒယိတ သက်သက်ကို လက္ခဏာ၏
 အစွမ်းဖြင့် သိအပ်၏” ဟု ရှေး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီးသောကြောင့်၎င်း “နိဇ္ဇိဝဋ္ဌော ဝေဒနာယ
 ဂမ္ဘီရော” ဟု နိဇ္ဇိဝဋ္ဌကိုလည်း သီးခြားဖွင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ ထို့ကြောင့်
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ “နိဇ္ဇိဝါယ ဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါကို တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်သာ ကောင်းသည်၊
 ဤနည်းအလို နိဇ္ဇိဝဋ္ဌ ဝေဒယိတကို တပုဒ်တည်းဟု ယူပါ။

အာဒါနဋ္ဌော၊ အာဒါနဋ္ဌသည်။ စတုန္ဒပိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနာနံ၊ ထို၏။ သမာနော၊ တူသော။ (အတ္တော၊ သဘောတည်း။) ဂဟဏဋ္ဌော၊ ဂဟဏဋ္ဌသည်။ ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ (အတ္တော၊ တည်း။) အဘိနိဝေသဒိအတ္တော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်း အစရှိသော အနက်သဘောသည်။ ဣတရေသံ၊ ကာမုပါဒါနံမှ တပါးကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ၃-ပါးသောဥပါဒါနံတို့၏။ (အတ္တော၊ တည်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိကန္တာရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌောပိ၊ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုးတို့၏။ (အတ္တော)။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏတ္တာ၊ ခိုင်မြဲစွာ ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုန္ဒပိ၊ ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့၏လည်း။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌော၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

ယောနိ။ ပေ။ ခိပနံတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ သမာသေ၊ သမာသိ၌။ ဘုမ္မဝစနဿ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၏။ အလောပေါ၊ မကျေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝိဘတ်၏ မကျေခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုယောနိ။ ပေ။ ခိပနံဟူသော သမာသိပုဒ်နှင့်တကွ။ [“တေနာတိ ခိပနသဒ္ဓေန” ဟု အနု။] အာယူဟနာဘိသင်္ခရဏပဒါနံ၊ အာယူဟန ပုဒ် အဘိသင်္ခရဏပုဒ်တို့၏။ သမာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာ မရဏဟူသော အင်္ဂါသည်။ မရဏပုဓာနံ၊ မရဏဟူသော ပဓာန ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရဏဋ္ဌာဝေ၊ မရဏ၏အနက်သဘောသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ခယာဒယော၊ ခယ အစရှိသော အနက်တို့ကို။ ဂမ္ဘိရာ၊ ဂမ္ဘိရတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-ကာရေန)။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ နဝနဝါနံ၊ အသစ် အသစ် ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏။ ပရိက္ခယေန၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ခတ္တိစွာဒိ ပရိပက္ခ-ပွဝတ္တိ၊ ကျိုးသောသွားရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော ရင့်ကျက်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇရာ၊ ဇရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ခယဋ္ဌော၊ ခယဋ္ဌကို။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏အတွက်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ် ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ ခယဋ္ဌော ဇရာယ၊ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နဝဘာဝါပဂမော၊ အသစ် အဖြစ်မှ ကင်းခြင်းသည်။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ခယဋ္ဌော ဇရာယ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။) ဝိပရိကာမဋ္ဌော၊ ဝိပရိကာမဋ္ဌကို။ ဒိန္နံပိ၊ ဇရာ မရဏ ၂-ပါးလုံးတို့ အတွက် လည်း။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သန္တတိဝသေန၊ အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏။ ခယဝယဘာဝေါ၊ ကုန်ခန်းတတ်သည်၏ အဖြစ်၊ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ယောဇေတဗ္ဗော)။ သမ္ပုတိခဏိကဝသေန၊ သမ္ပုတိမရဏ၊ ခဏိက မရဏ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မရဏဿ၊ မရဏ၏။ ဘေဒဝိပရိကာမတာ၊ ဘေဒ၏အဖြစ် ဝိပရိကာမ၏ အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

အတ္တနယာတိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်
 သဘောတို့၏။ နယာ၊ ဧကတ္ထ အစရှိသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ ဦစပ်။)
 အဝိဇ္ဇာဒိအတ္တေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ သဘောတို့ဖြင့်။ ဧကတ္တာဒိ၊
 ဧကတ္ထ အစရှိသည်တို့ကို။ သေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဘာဝေန၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိ
 သည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း) သေန၊ သော။ ဘာဝေန၊ ဧကတ္ထ အစရှိသည်
 တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ ဂမ္မန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တာဒိယော၊ တို့ကို။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့
 အတွက် အနက်သဘောတို့၏။ နယာတိ၊ နည်းတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။
 ဟိ၊ မှန်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ
 ကမ္မသမ္ဘာဝစနတ်ကြောင့်။ နယာ၊ နယာတို့ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
 [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်သဘောတို့၏
 ဧကတ္ထ အစရှိသော နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ” ဟု ပေးပါ။]

အဝိဇ္ဇာဒိ အတ္တေဟိ။ ပေ။ ဝုတ္တာ ။ ။ ဧကတ္ထ၊ နာနတ္ထ၊ အဗျာပါရ၊ ဝေဓမ္မတာ
 တို့ကို “နယာ” အရ ကောက်ယူစေလိုသောကြောင့် “ဧကတ္တာဒိယော တေသံ နယာတိ
 ဝုတ္တာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ “နယာ” ကို ကမ္မသာနေ ပြုစေလို၍ “နိယန္တိတိ ဟိ
 နယာ” ဟု ဝုတ္တာ၏နောက်၌ အဖြောင့် ဝစနတ္ထကို ပြသည်။ “အဝိဇ္ဇာဒိ အတ္တေဟိ” သည်
 နယနုကြိယာ၏ ဝိသေသနည်း။ သိတတ်သောကတ္တာဒိကား ထို ဧကတ္ထနည်းစသည်ကို
 စဉ်းစား ကြံစည်သူ၏ ဉာဏ်တည်း။ “ဉာဏ်က ထို ဧကတ္ထစသောနည်းတို့ကို သိသော
 အခါ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ အနက်သဘောအားဖြင့် သိရသည်” ဟူလို။

သေန ဘာဝေန နိယန္တိ ။ ။ အနုဋီကာ၌ “သေန ဘာဝေနာတိ သကေန
 အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန၊ တံ အမုဉ္ဇိတော ဝေ” ဟု ပဌမ ဖွင့်ပြီးလျှင် “သေန ဘာဝေနာတိ ဝါ
 သကေန ဧကတ္တာဒိဘာဝေန” ဟု ဒုတိယ ဖွင့်၏။ ပဌမအလို “မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ
 စသည်တို့၏ သဘောကို မလွတ်ဘဲ ထို အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ သဘောအတိုင်းသာ သိအပ်
 သောကြောင့် ဧကတ္ထ စသည်ကို နယ ခေါ်သည်” ဟု ဆိုလို၏။ ဒုတိယနည်း အလို
 “အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် သိအပ်သော ဧကတ္ထ စသော သဘောကို ထို ဧကတ္ထစသော
 မိမိ သဘောအတိုင်းသာ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဧကတ္ထ စသည်ကို “နယ” ဟု
 ခေါ်သည်” ဟူလို။

ဂမ္မန္တိ။ ။ “နိယန္တိ” ဟူသော ကံဟောကြိယာကို သိခြင်းအနက်ဟော ဂမ္မဓာတ်
 ကံဟော ယ ပစ္စည်းဖြင့် “ဂမ္မန္တိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်တူ ဖွင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ “ဂမ္မန္တိ၊
 သိစေအပ်ကုန်၏” ဟု တွေ့ရသည်မှာ ပါဠိပျက် ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—
 “သိစေအပ်” ဟု ဆိုလျှင် “နယ” တို့ကို မရတ်၊ သိအောင်ဟောပြသည်ကို နာယူသော
 သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသောကြောင့်၎င်း၊ သံဝဏ္ဏေဗ္ဗ နိယန္တိပုဒ်ကလည်း ကာရိတ်
 ကံဟောပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ စာအုပ်၌လည်း
 မူကွဲအမျိုးမျိုး ပြထား၏။]

ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တာဝေ၊ အနက်သဘောတို့ကိုပင်။ ဧကတ္တာဒိဘာဝေန၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယမာနာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်သည်။ ဉာယမာနာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ချီ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အတ္တနယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထာ။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်ကုန်သော အနက်သဘောတို့သည်။ ဟောန္တိ” ဟု ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေဟိ၊ ဤ ဧကတ္တအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဆောင်ယူအပ် ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နယာ၊ နယတို့ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧကတ္တာဒိဟိ၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ အတွက် အနက်သဘောတို့ကို။ ဧကံတိ အာဒိနာ၊ တခု အစရှိသည်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တာဒယော၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့ သည်။ အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်သဘောတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ကြောင်းနည်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တ- နယာ၊ တို့မည်၏။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ အနက် သဘောတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)” ဟု ပေးပါ။]

သန္တာနာနုပစ္စေဒေန၊ အစဉ်သန္တာန်၏ မပြတ်စဲခြင်းကြောင့်။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့ သည်။ ဂုက္ခဘာဝံ၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တံ၊ ဖျောက်၏။ ဂုက္ခဘာဝေန၊ သစ်ပင်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။

အတ္တာဝေဝါ ။ဓပ။ အတ္တနယာတိ။ ။ ဤနည်း၌ အတ္တနှင့် နယသည် အာရုဏ်၊ “ဧကတ္တာဒိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ နယာ။ အတ္တာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည်တို့၏ အနက်သဘောတို့သည်ပင်။ နယာ၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်သော သဘောတို့တည်း။ အတ္တ နယာ၊ တို့” ဟု ပြပါ။ [ရွေးက နိယန္တိ နိဓာတ်သည် “သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏” ဟု ယူဆ၍ “နိယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏” ဟု ပေးကြ၏။]

• နိယန္တိ ဧတေဟိ ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ နယကို ကရုဏသင် ပြ၍ အတ္တနှင့် ဆဋ္ဌိ- တမျှရှိသ် တွဲပါ။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော သဘောတို့သည် (ခန္ဓာအစဉ် တခုတည်း၌ ဖြစ်ကြသောကြောင့်) ထိုသဘောတို့ကို “တခုတည်း” ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏။ ဧကန္တိ- အာဒိနာ၌ အာဒိဖြင့် နာနတ္ထ၊ အဗျာပါရ၊ ဝေဓမ္မတာတို့ကို ယူပါ။ ထို့ကြောင့် နာနတ္ထ နည်းသည် “အဝိဇ္ဇာစသော သဘောတို့ကို တခုတည်းမဟုတ်၊ တကွတပြား တခြားစီဟု သိကြောင်း” ဖြစ်၏။ အဗျာပါရနည်းသည် “အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၌ သင်္ခါရစသည် ဖြစ်သို့ရန် ဗျာပါရ (ကြောင့်ကြ) မရှိ” ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏။ ဝေဓမ္မတာနည်းသည် “ဗျာပါရ မရှိ သော်လည်း အဝိဇ္ဇာ၌ သင်္ခါရဖြစ်သို့ရန် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ထုံးစံ ဓမ္မတာ သတ္တိရှိ၏” ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ယူပါ။

ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ အစဉ်သန္တာန်၏ မပြတ်စဲခြင်းသည်။ ကေတ္ထံ၊ တခုတည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဝေ၊ တူ။ ဣဝေ၊ ဤ ဘဝစက်၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၏။ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ သည်။ ကေတ္ထံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ။

ဘိန္ဒသန္တာနုပစ္စေဒေါတိ၊ ကား။ သမ္ပန္နရဟိတဿ၊ ဆက်စပ်ခြင်းမကင်းသော။ နာနတ္ထဿ၊ အသီးအသီး၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူခြင်းကြောင့်။ သတ္တန္တရော၊ ဖြစ်သောသတ္တဝါမှ တပါးသော သတ္တဝါသည်။ ဥစ္စိန္နော၊ သေသော အားဖြင့်ပြတ်၏။ သတ္တန္တရော၊ သေသောသတ္တဝါမှတပါးသောသတ္တဝါသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏုန္တော၊ ယူလျက်။ ဥစ္စေဒေဒိဋ္ဌံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။

ယတော ကုတောစိတိ၊ ကား။ အညသ္မာ၊ အကျိုးမှတပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ အညဿ၊ အကြောင်းမှတပါးသော အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ဝါလိကတော၊ သဲမှ။ တေလဿ၊ ဆီ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥစ္စုတော၊ ကြံမှ။ 'ခိရဿ၊ နို့ ရည်၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (သိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော အကျိုး၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌံ၊ ကို။ (ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။) ဟေတုမ္ပိ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ ဝါ၊ မရှိစေကာမူ။ နိယတတာယ၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိလဂါဝိသုက္ကသောဏိတာဒိဟိ၊ နှမ်း၊ နွားမ၊ သုက်သွေး အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ တေလ ခိရ သရီရာဒီနိ၊ ဆီ၊

သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ။ ။ ပုရိမ ပစ္စိမာနံ ဓမ္မာနံ နိရောဓပ္ပါဒ နိရန္တရတယ (ရှေ့အချုပ် နောက်အဖြစ်တို့၏ အကြားမရှိသည့်အတွက်) နာမကာယဿ (နာမ်အပေါင်း၏၎င်း) သမ္ပန္နဝုတ္တိတယ ဂ္ဂဟကာယဿ (ကလာပ်တခု မချုပ်မီ နောက်ကလာပ်တခု၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်ခြင်း ရှိသည့်အတွက် ရုပ်အပေါင်း၏၎င်း) ဥဘယဿစ အညမည သန္နိသိတံတယ (ရုပ်နာမ် ၂-ပါးလုံး၏လည်း အချင်းချင်း မှီရသည့်အတွက်) ဒုဗ္ဗိညေယျ နာနတ္တတော (အတွက် မသိနိုင်သည့်အတွက်) ဧကိတူတဿဝိယ သနာတာဝပ္ပမန္တော (တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍ တစ်နက် ဆက်စပ်နေသော) ဟေတုဖလဘာဝေန သမ္ပန္တော (အကြောင်း အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် စပ်နေသော အစဉ်အတန်းသည်) “သမ္မာ+တာနော၊ ကောင်းစွာ ကျယ်ပြန့်၏” ဣတိ၊ ဤစနတ္တကြောင့်။ သန္တာနော၊ သန္တာနုမည်၏။ တဿ+အနုပစ္စေဒေါ၊ ထို အစဉ်၏မပြတ်ခြင်းသည်။ တထာပဝတ္ထိ၊ ထို မပြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကေတ္ထံ၊ ကေတ္တုမည်၏။ ဣတိ အာယ၊ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ ကေတ္တုတိ။ -အနိ။

နို့ရည် ကိုယ် အစရှိသည်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတိ^{*} ဝါဒဉ္စ၊ နိယတိဝါဒကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပေ။ ဂမ္ဘီရနယဘေဒါစ၊ အားဖြင့်၎င်း။) ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ၊ စသည်လည်ဆက်၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ အပဒါလေတွာ၊ မခုတ်ဖြတ် မဖျက်ဆီးမှု၍။ သံသာရတယံ၊ သံသရာဘေးကြီးကို။ အတိတော၊ လွန်မြောက်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ သုပ္ပိနန္တရေဝိ၊ အိပ်မက်အတွင်း၌သော်မှလည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိစသော။ ချေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ သစ္စပ္ပဘဝတော။ ပေ။ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။) [ကသ္မာအမေးကို ဖြေသည်။ ဣတိတပုဒ် အကြေကြပ်ပါ။] (ဣတိ၊ ဤကား။) သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းတည်း။

ဒုရတိယာနံတိ၊ ကား။ ဒုရတိက္ကမံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်မြောက်အပ်သော။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုရတိယာနံ-ဒုရတိယာနံဟု ပါဠိ ၂-မျိုးရှိသည်တွင် “ဒုရတိယာနံ” ဟူသောပါဠိသာ ကောင်းသည်။ ဒုရတိယာနံကို ဒုအတိက္ကမံဟု ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ယာနံ၌ ယာဓာတ်သည် ဂမ္မဓာတ်နှင့် အနက်တူ၏။ အသနိဝိစက္ကမိဝါတိ၊ ကား။ အသနိမဏ္ဍလမိဝ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းကဲ့သို့။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမိုးကြိုးစက်သည်။ နိမ္မထနမေဝ၊ မေ့နှောက်ဖျက်ဆီးသည်သာတည်း။ အနိမ္မထနံ၊ မမေ့နှောက်မဖျက်ဆီးဘဲ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုမိုးကြိုးစက်သည်။) န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေ၊ တူ။ ဘဝစက္ကံပိ၊ ဘဝစက်ကိုလည်း။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဒုက္ခုပ္ပါဒနတော၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ နိမ္မထနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဉာဏာသိနာ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ဖြင့်။ အပဒါလေတွာ၊ ၍။ သံသာရတယံ၊ ကို။ အတိတော၊ လွန်မြောက်နိုင်သူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိချေ။ ဣတိတေဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏။ သာဓကံ၊ သာဓကကို။ ဒယောန္တော၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမ္ပိစေတန္တိ၊ အာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ကဟကာရော) အာဟ။

ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ။ ။ ဤဝါကျကို “ဥပါဒိယတိ” ၏ နောက်၌ တဆက်တည်း ဝေ့ရ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဥပါဒိယတိ” ၏နောက်၌ “ဣတိ ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံ” စသည်ဖြင့် ဂါထာအဆုံးကျမှ “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” ဟု ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” သည် “ဥပါဒိယတိ” ၏ အဆက်မဟုတ်။ “ဣဒံ ဟိ” ဝါကျ၌ ဟိကို ကာရုဏဇောတက ကြံစေလိုသောကြောင့် “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” ဟု ဂါထာအတွင်းမှ ပုဒ်ကို ယူ၍ စကားအဆက်ကို ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကသ္မာနှင့်တူ၍ သစ္စပ္ပဘဝတောမှ စပြီးလျှင် “ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ” ဟု အနက်ပေးရမည်။ ကသ္မာ၏ နောက်၌ “ယသ္မာ ဣဒံ ဟိ” ဟု ဟိ နိပါတ်ရှိခြင်းလည်း မကောင်း၊ ထို ဟိကိုပင် “ယသ္မာ” ဟု ဖွင့်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

တန္တူနံ၊ ချည်တို့၏။ အာကုလကံ၊ ရှုပ်ထွေးခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တန္တူကုလကံ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေး သည်၏အဖြစ်။ တန္တူကုလကမိဝ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ တန္တူကုလကဇာတာ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကိလေသကမ္မဝိပါကေဟိ၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့ ဖြင့်။ အတိဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဇဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်သောရှုပ်ထွေးခြင်းရှိသည်။ (ဟုတ္တာ ခွပ်ပ။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဂုဏာယ၊ ဂုဏာမည်သော။ သကုဏိကာယ၊ စာငှက်မ၏။ နိဋ္ဌံ၊ အသိုက်တည်း။ ဂုဏာဂုဏိကံ၊ ဂုဏာမည်သော စာငှက်မ ၏ အသိုက်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်။

ဝစိအဘာဝတော၊ တိုးပွားခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပါယံ၊ အပါယမည် သော။ ဝါ၊ တိုးပွားခြင်းမကင်းသော။ ဒုက္ခဂတိဘာဝတော၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဒုဂ္ဂတိမည်သော။ ဝါ၊ ဒုက္ခ အပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ သုခသမုဿယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတဉ္စ၊ ဝိနိပါတလည်းမည်သော။ ဝါ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ စတုပ္ပိဓံ၊ သော။ အပါယံ၊ အပါယ်ကို၎င်း။ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိတိ- အာဒိနာ၊ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ရွှေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသဉ္စ ဆိုအပ်ပြီးသော။) သံသာရဉ္စ၊ သံသရာ ကို၎င်း။ နာတိ ဝတ္ထတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗော၊ သော။

ဂုဏာဂုဏိကဇာတာ။ ။ ဤပါဌ်သည် အဋ္ဌကထာ၌ရှိသောပါဌ်၏ မူကွဲတည်း။ ဂုဏာကို “သကုဏီ”ဟု ဖွင့်၏။ နိဋ္ဌံသည် စာသိုက် စသော “အသိုက်” အနက်ကို ဟော၏။ ဂုဏိကံ၏ အဋ္ဌင်ဖြစ်သောကြောင့် ဂုဏိကံကိုလည်း “စာသိုက်” ဟုပင် အနက် ပေးရ၏။ ဂုဋ် (ဂုဋ္ဌိ) ဓာတ်သည် ဝေဌန (ရစ်ပတ်ခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ ဂုဏနံ (ဂုဏ္ဏနံ)၊ ရစ်ပတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ဂုဏော (ဂုဏ္ဏော)၊ ခြင်း။ သော ယဿ အတ္ထိတိ ဂုဏိကံ (ဂုဏိကံ)။ ဂုဏာယ+ဂုဏိကံ ဂုဏာဂုဏိကံ၊ စာသိုက်။ ဂုဏာဂုဏိကံ ဝိယ+ ဇာတာ ဂုဏာဂုဏိကဇာတာ။

အပါယံ ပေ။ သံသာရံ ။ ။ “အပ+အာယ”ဟု ခွဲ၍ “အယနံ ဝဇနံ” ၊ တိုးပွား ခြင်း။ အာယော၊ ခြင်း။ အာယတော+အပဂတော အပါယော၊ တိုးပွားခြင်းမကင်းသော အပါယ် ၄-ပါး။ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံတို့ကို ဋီကာအတိုင်း သိနိုင်ပြီ။ အပါယ် ၄-တို့ကို ဒုဂ္ဂတိလည်း ခေါ်နိုင်၊ ဝိနိပါတလည်း ခေါ်နိုင်၏။ “သံသာရံ” ကား “ခန္ဓာ ဓာတ် အာပတနတို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း” ဟူသော သံသရာပင်တည်း။ ဤသံသာရ အရ အပါယ် ၄-ပါးကိုချန်၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ကြွင်းသံသရာကို ဟူရသည်။

သံသာရောဝေ၊ သံသရာတရပ်လုံးကိုပင်။ ဣဓ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ဝစိုအပကမာဒိဟိ၊ တိုးပွားခြင်းမှ ကင်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ အတ္တေဟိ၊ အနက်တို့ကြောင့်။ အပါယာဒိနာမကော၊ အပါယ အစရှိသော နာမည်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကသွာ၊ နည်း။) ကေဝလံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဘာဝတော၊ သုခ မဖက်၊ သက်သက်သော ဒုက္ခအစု၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဘဝစက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၂၄၃။ ပထဝီအာကာသ၊ မြေကြီး ကောင်းကင်တို့သည်။ (မဟာပတ္တဝရိတ္တာရိတာ၊ ကြီးကျယ်စွာဖြစ်သော ပြန့်ခြင်းရှိကုန်၊ ကြီးကျယ်စွာဖြစ်သော ကျယ်ဝန်းခြင်း ရှိကုန်သည်။) [ဝိတ္တာရိတ၌ ဣတပစ္စည်းကို သဉ္စာတအဿတ္တိ အနက်၌ သက်ပါ။] ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ၊ တူ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ မဟာပတ္တဝရိတ္တာရိတာနံ၊ ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အနက်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိကပ္ပဝသေန၊ ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိကပ္ပေါပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ကထိတော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အပတ္တုဋ္ဌစ၊ မဖြန့်အပ် မဖြန့်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ပထဝီ*၌စပ်။) အဝိတ္တတဉ္စ၊ မချဲ့အပ် မချဲ့နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ (အာကာသံစ ဌ်စပ်။) ပထဝီ* စ၊ မြေကြီးကို၎င်း။ (ပတ္တရန္တော ဌ်စပ်။) အာကာသဉ္စ၊ ကောင်းကင်ကို၎င်း။ (ဝိတ္တာရယန္တော ဌ်စပ်။) ပတ္တရန္တော (ဝိယစ)၊ ဖြန့်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝိတ္တာရယန္တောဝိယစ၊ ကျယ်ဝန်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချဲ့သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) တံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဧကေကစိတ္တာဝရန္တံ၊ တပါးတပါးသောစိတ်၌ သွင်းအပ်သည်ကို။ အကတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗသတ္တသဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဝသေန၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အလုံးစုံသောစိတ်နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပတ္တဝရိတ္တတံ၊ ဖြန့်အပ် ချဲ့အပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သုတ္တန္တဘာဇနိယန၊ နည်းဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ ဒေသေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝေ မဟာပထဝီ* အစရှိသောစကားရပ်၌။ [ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေနာတိ အစ ရှိသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌” ဟု စွဲလေ၏။ ထိုစကား၌ “နာနာ။

သံသာရော ဝေ ဝါ သဗ္ဗော ။ ။ တနည်း—အပါယစသော ၃-ရပ်လည်း ကြီးပွားခြင်း မရှိ၊ ဒုက္ခချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သံသရာတလျှောက်လုံးကို “အပါယ၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဝိနိပါတ” ဟု ခေါ်နိုင်၏။ ဤနည်း၌ အပါယစသော ၃-ပုဒ်ကို သံသရာ၏ ဝိသေသနဟု မှတ်ပါ။

စိတ္တဝသေန”ဟု မပါသောကြောင့် စဉ်းစားပါ။] နာနာစိတ္တဝသေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အသဟဇာတာနံ(စ)၊ တကမုမဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်၊ တကမဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဝိရူပေကသေဝ်။] သဟဇာတာနဉ္စ၊ တကမဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ နာနာစိတ္တကတာနံ၊ အမျိုးမျိုးသောစိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယ-ပစ္စယုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒသိတာဘဝံ၊ ပြအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဧတေသံ၊ ဤနည်းတို့၏။ နဝ၊ ကုန်သော။ မူလပဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော မူလပုဒ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုနည်းတို့သည်။) နဝ-မူလပဒါ၊ နဝမူလပဒ်တို့မည်၏။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ ဧကေနပေ၊ သင်္ဂဟိတ-တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ (အဋ္ဌကထာ၌) ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတေ၊ ဤစကားရပ်၌။ ဧကေန ဧတုက္ကေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ [ယခုစာအုပ်များ၌ကား “ဧကေန နယေန”ဟု မရှိတော့။ “ဧကေန ဧတုက္ကေန”ဟု ခွဲကာပြင်ထားသည့်အတိုင်း ရှိသည်။] ဟိ၊ မှန်း။ (တနည်း-ကသွာ ဧကေန ဧတုက္ကေနာတိ၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ နယဧတုက္ကဝါရာ၊ နည်းတို့၌ ဧတုက္ကတို့၏ ဝါရတို့ကို။ ဧတေ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်ပြီ။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဒသိတာနံ၊ ပြအပ်ပြီးကုန်သော။ ဧတုက္ကနံ၊ ဧတုက္ကတို့၏။ နယဘာဝါ၊ နည်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧကေန ဧတုက္ကေနာတိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ။)

အသဟဇာတာနံ။ ။ ဤပုဒ်ကို “အသဟဇာတာနံ သဟဇာတာနဉ္စာတိ ဧဝံ ပဌမပဒေ (အသဟဇာတာနံဟူသော ပဌမပုဒ်၌) ဧကသေနိဇ္ဇေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဟု အနဋီကာ ပွင့်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-“သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူရာ၌ ရွှေဘဝသင်္ခါရနှင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် သဟဇာတ မဟုတ်၊ အသဟဇာတ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူရာတို့၌ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်တို့ သဟဇာတ မဟုတ်သော အရာလည်းရှိ၊ သဟဇာတ ဟုတ်သော အရာလည်း ရှိသောကြောင့်၎င်းတည်း။

နယ ဧတုက္ကဝါရာ ။ ။ နယေသု၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောနည်း၊ သင်္ခါရ အစရှိသော နည်းစသောအားဖြင့် ကိုးပါးသော နည်းတို့၌+ဧတုက္ကနံ၊ ၄-ပါးစီ ၄-ပါးစီ ရှိကြသော ဧတုက္ကတို့၏+ဝါရာ၊ ၄-ပါးစီ ၄-ပါးစီသော ဝါရတို့တည်း။ နယဧတုက္ကဝါရာ၊ တို့။ [နယဧတုက္ကဝါရာတိ၊ နယေသု+ဧတုက္ကနံ+ဝါရာ။-အနု။] ဝဝတ္ထိတာတိ ယထာ-ဝုတ္တဝိသေသေန (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော အထူးအားဖြင့်) အသံ-ကိစ္ဆာ၊ တနည်းနှင့်တနည်း မရောအောင် ထားအပ်ကုန်ပြီ။ (ကသွာ) ဒသိတာနံ ဧတုက္ကနံ၊ ပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်သော ဧတုက္ကတို့၏။ နယဘာဝါ၊ ဝါရသောဉာဏ ဖြစ်ဘို့ရန် နည်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ [ပါဠိတော်ကိုကြည့်မှ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းမည်။]

၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

အဝိဇ္ဇာ၊ ကို၊ အင်္ဂါ၊ အင်္ဂါဟူ၍။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိန၊ ကုန်သော။ ပစ္စယသဟိတာနိ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယုပ္ပန္နာနိ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို။ အင်္ဂတာဝေန၊ အင်္ဂါတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န၊ တဿ အနက်တူတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝေဉ္ဇကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗေသေနိဗ္ဗေသ၌။ (နိဗ္ဗေသရောက်သောအခါ)။ တတ္ထကတမာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဝိသု၊ သင်္ခါရမှသီးခြား။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ဖြေတော်မူ၍။ တတ္ထ ကတမော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေတိ အာဒိန၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တံတံပစ္စယဝန္ဓော၊ ထိုထိုအကြောင်းတရား ရှိကုန်သော။ သင်္ခါရာဒယော၊ သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇိတာ၊ ဖြေတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တိသု၊ ကုန်သော။ ပကာရေသု၊ အပြားတို့တွင်။ [အဋ္ဌကထာယံ စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော နည်း ၃ ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဌမ ပဌမဝါရော၊ ကို။ (ဝုတ္တော ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပဝိသန္ဓော၊ ဂဏှာတိ တိ၌ စပ်။) ဒုတိယဝါရာဒိသု၊ ဒုတိယဝါရ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝိသန္ဓော၊ ပါဝင်နိုင်သည်။ (ဟူတွာ)။ ပစ္စယဝိသေသာဒိ သဗ္ဗနာနတ္ထ သာဓာရဏတ္ထာ၊ ပစ္စယဝိသေသ အစရှိသော အလုံးစုံသွားသည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ ဝါရဝိသေသေ၊ ထိုဒုတိယစသော ဝါရအထူးတို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂဟကောတိ၊ ဝုတ္တော။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဝါရော ဧဝ၊ ကိုပင်။ (ဝုတ္တော ၌ စပ်။) ကေဝလံ၊ နာမ မဖက်သက်သက်။ ဆဋ္ဌာယတနမေဝ၊ သည်သာ။ (ဗျဿာ၊ ၏။) ပစ္စယော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ ကား။ နာမဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဗျဿာ၊ ၏။ ပစ္စယော

ပဌမဝါရော ဧဝ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် ရှေးအဋ္ဌကထာဝါဒကို ပြရာ၌ ပဌမဝါရကို “သဗ္ဗသင်္ဂဟကဋ္ဌေန (ဂဟိတော)” ဟု ဆို၏။ ထို သဗ္ဗသင်္ဂဟက ဖြစ်ပုံကို ချဲ့ပြလို၍ “ပဌမဝါရော ဧဝ ဟိ” စသည်ကို ဇွဲကာမိန့်သည်။ “ပဌမဝါရော ဧဝ ။ပေ။ ဆဋ္ဌာယတနံ” ဟုဟာပေတွာ ဝုတ္တော=ပဌမဝါရကို ဆဋ္ဌာယတနအင်္ဂါကိုလျှော့၍ (ဒုတိယဝါရအဖြစ်ဖြင့်) ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟူလို။

န ဂကဝလံ ။ပေ။ ဗျဿာ ပစ္စယော။ ။ န ကေဝလံ ဆဋ္ဌာယတနမေဝ=ပဌမဝါရ၌ ဆဋ္ဌာယတနက ဗျဿာအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။ “နာမဉ္စ ဗျဿာ ပစ္စယော” ဖြင့် ဒုတိယဝါရ၌ နာမ်က ဗျဿာအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “န ကေဝလံ ။ပေ။ ပစ္စယော= ဆဋ္ဌာယတနသည်သာ ဗျဿာအား ကျေးဇူးပြုသည် မဟုတ်သေး၊ နာမ်ကလည်း ဗျဿာအား ကျေးဇူးပြုသည်” ဟု ဆိုသည်။

ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ နာမံ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ ဖဿမဇ္ဇကံ သက်သက်။ ဆဋ္ဌာ-
ယတနုဿေဝ၊ ခါသာ။ (ပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ အထခေါ၊ ကား။ ဖဿ-
သာပိ၊ ခါလည်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယဝိသေသ ဖဿနတ္ထံ
(စ)၊ အကြောင်းအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ ယေန အတ္တဝိသေသေန၊
အကြင် အနက်အထူးကြောင့်။ မဟာနိဒါနသုတ္တဒေသနာ၊ မဟာနိဒါနသုတ်
ဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်၍။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအနက်အထူးကိုပြခြင်း
အကျိုးငှါ၎င်း။ ဆဋ္ဌာယတနနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနအင်္ဂါကို။ ပရိဟာပေတွာ၊ ယုတ်
လျော့စေ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တဿ၊ ထိုပဌမ
ဝါရ၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဌ်လည်း။ ပဝေသော၊ ဝင်နိုင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊
ဆိုအပ်ပြီ။ သဗ္ဗင်္ဂသမောရေတော၊ အလုံးစုံသောအင်္ဂါ၌ သက်ဝင်နိုင်ခြင်း
ကြောင့်။ န (ဝုတ္တော)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။

ယတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝါရစတုက္ကေ၊ ဝါရ ၄-ပါး အပေါင်း၌၎င်း။ ဧကေက-
ဝါရေ၊ တပါးတပါးသော ဝါရ၌၎င်း။ [သင်္ခါရေဟု ဟောပုံက ဝါရ ၄-ပါး
လုံးနှင့်ဆိုင်သည်။ ရူပံမပါခြင်း စသည်ကား တပါးစီ တပါးစီနှင့်သာ ဆိုင်သည်၊
ထို့ကြောင့် ဤသို့ဖွင့်ရသည်။] အညထာတိ၊ ကား။ သုတ္တန္တဘာဇနီယတော၊
သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်းမှ။ (သုတ္တန္တဘာဇနီယံ ဟောတော်မူအပ်သောနည်း
မှ။) အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခါရေတိ၊ သင်္ခါရေဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အဝုတ္တန္တိ၊ ကား။ ရူပန္တိ၊ ရူပဟူ၍၎င်း။ သဋ္ဌာယတ-
နန္တိ၊ သဋ္ဌာယတနဟူ၍၎င်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ၊
ရွှေဝါရ ၂-ပါး၌ “ရူပံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်၊ ရွှေဝါရ ၃-ပါး၌
“သဋ္ဌာယတနံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်။]

စ၊ ဆက်။ တေသုပိ ဝါရေသု၊ ထို ဝါရတို့၌လည်း။ စတုသုပိ၊ ၄-ပါးလုံး
တို့၌လည်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သောကာဒယော၊ သောက
အစရှိသည်တို့ကို။ သုတ္တန္တဘာဇနီယေသု၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ နည်းတို့၌။
ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထို သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း
တို့၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သော သဋ္ဌာယတနကိုပင်။ ဣ၊ ဤ အဘိဓမ္မ
ဘာဇနီယနည်း၌။ ဆဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ခါ။

နာမံဝါ ။ပေ။ ဖဿသာပိ ။ ။ ပဌမဝါရ၌ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ဟု
ဟောတော်မူ၍ ဒုတိယဝါရ၌ “နာမပစ္စယာ ဖဿာ” ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့်
“န ကေဝလံ ။ပေ။ ဖဿသာပိ=နာမံသည် ပဌမဝါရအတိုင်း ဆဋ္ဌာယတနအားသာ
ကျေးဇူးပြုသည် မဇ္ဈကံသေး၊ ဒုတိယဝါရအတိုင်း ဖဿအားလည်း ကျေးဇူးပြုသည်”ဟု
ဆိုသည်။

သဗ္ဗဋ္ဌာနသာဓာရဏတောတိ၊ ကား။ ဂုတ္တနယေန၊ ပါဠိတော်၌ဟောတော်
 မူအပ်သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဝါရသာဓာရဏတော၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့နှင့်
 ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံ၏ ဝါရတိုင်း၌
 ပါသောကြောင့် - ဟူလို။) ဝါ၊ နည်း။ သဗ္ဗဝိညာဏပဝတ္ထိဋ္ဌာန တဝသာဓာရဏ-
 တော၊ အလုံးစုံသောဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာဌာနဟူသော တဝနှင့် ဆက်ဆံသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံတွေဝ ဌ်စပ်။) [စိတ်ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်
 ဟူသော စိတ်စေတသိက်သည် အသညသတ်တဝမှ တပါးသော ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ
 တဝတိုင်း၌ ဆက်ဆံ၏။] ဝိနာ၊ ခွဲ၍။ အဘာဝေန၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ-
 ယ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ခန္ဓတ္ထယမ္ပိ၊ ခန္ဓာ ၃-ပါး အပေါင်းသည်လည်း။
 သမာနံ၊ တူသော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်၎င်း။ (သမာနော၊ တူသော။) ပစ္စယောစ၊
 အကြောင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိသေသေနာတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကဏှော) အာဟ။

ပန၊ ဆက်။ တိက္ကံ သင်္ဂဟိတေတိ၊ ဟူ၍။ စနတော၊ ဟောတော်မူခြင်း
 ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊
 ထူးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။
 ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ပစ္စယသမ္ပယုတ္တ-
 နံ၊ အာဟာရပစ္စည်း၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ (ဖဿ၊ စေတနာ၊
 ဝိညာဉ်တို့၏။) အာဟာရပစ္စယတာပေ၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်သည်။
 သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မနောသဉ္ဇေတနာယ၊ မနောသဉ္ဇေတနာ၏။
 ဝိညာဏာဟရဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တည်းဟူသော အကျိုးကိုဆောင်ခြင်းသည်။

ဝိနာ။ ပေ။ ပစ္စယော။ ။ ဝိညာဉ်နှင့် စေတသိက် နာမ် ခန္ဓာ ၃-ပါးသည် ခွဲ၍မဖြစ်
 ကြသောကြောင့် “သင်္ဂါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” အရ၌ ဖလ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခံရသော
 အခါ၌လည်း သဟဇာတာဒိပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် တူ၏။ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော”
 အရဝယ် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုရသောအခါ၌လည်း သဟဇာတာဒိပစ္စည်း
 အဖြစ်ဖြင့် တူသည်။ [ပစ္စယောစ၌ “သမာနော” ဟု ပြင်၍ လိုက်စေပါ။ သမာနံ ဖလံ
 (သမာနော) ပစ္စယော သဟဇာတာဒိ ပစ္စယေဟိ ဥပကတ္တဗ္ဗတော ဥပကရဏတော
 စ။—အနု။]

တိက္ကံ။ ပေ။ ဝိသိဋ္ဌံ ဖလံ။ ။ “တိက္ကံ၊ စက္ခုပဿာဒ၊ ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဟူသော
 ၃-ပါးတို့၏။ ပေ၊ မနောဒွါရ၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဉ်ဟူသော ၃-ပါးတို့၏။ သင်္ဂဟိ၊
 ပေါင်းမိခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူရကား ဝိညာဉ်သည်
 ဖဿဖြစ်သောအခါ ထူးသောအကြောင်းဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဖဿလည်း ဝိညာဉ်၏ ထူးသော
 အကျိုးပင် ဖြစ်ပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိသေသေန ဖဿော ဖလံ” ဟု
 မိန့်သည်။

(ဖြစ်စေခြင်းသည်။) ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရောစ၊ မနောသဉ္စေတနာဟူသော သင်္ခါရသည်လည်း။ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သင်္ခါရသည်လည်း။) အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဝိသိဋ္ဌော၊ သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။

အစိတ္တက္ခဏမတ္တာနီတိ၊ ကား။ စိတ္တက္ခဏပ္ပမာဏရဟိတာနိ၊ စိတ္တက္ခဏတရုဏ် အတိုင်းအရှည်မှ ကင်းကုန်သည်။ (သမာနာနိပိ ဌ်စပ်။) တဿတ္ထောတိ၊ ကား။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ တဿ အဝိဇ္ဇာဒိကဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသောတရား၏။ အတ္ထော၊ အနက်သဘောကို။ သုတ္တန္တဘာဇနီယဝတ္ထနာယံ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗျော။

ဟေတုကာဒီနိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ ယသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ဌံ။ ဟေတုကသဒ္ဓေါ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစတုက္ကကို။ ဟေတုကသဒ္ဓ သဟစရိတတ္တာ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုကန္တိ၊ ဟေတုကဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သတိပိ ။ပေ။ ဝိသိဋ္ဌော ပစ္စယော ။ ။ကသ္မာ သင်္ခါရော ဝိသေသဟေတု=ဘာကြောင့် စေတနာဟူသော သင်္ခါရသည် ဝိညာဉ်၏ ထူးသောအကြောင်း ဖြစ်ရသနည်း။ ပဿောပိ ဝိညာဏဿ ဟေတု ဟောတိတိ ကသ္မာ သတိပိတိ အာဒိမာဟ=ပဿလည်း ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “သတိပိ” စသည်ကို မိန့်— မဓုကျမ်းတက်။ ဤကျမ်းတက်ပုံကို ထောက်၍ “ပစ္စယသမ္ပယုတ္တာနံ” အရ အာဟာရပစ္စည်း၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကြသော ဝိညာဉ် ပဿစေတနာတို့ကို ယူပါ။ ထိုတရား အားလုံးသည် အာဟာရပစ္စည်း ဖြစ်ပါသော်လည်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုဘိုကိစ္စ၌ မနောသဉ္စေတနာ ဟူသော သင်္ခါရသည် ထူးသောအကြောင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိသေသေန သင်္ခါရော ဟေတု” ဟု မိန့်သည်။

ဟေတုကာဒီနိ။ ။ ယရ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ဟေတု စတုက္ကာဒီနိ” ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာဆရာ၏လက်ထက်က “ဟေတုကာဒီနိ” ဟု ရှိခဲ့ဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “ဟေတုကာဒီနိ” ဟု ဆိုသည်။ ဟေတုကသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ဒုတိယစတုက္ကကိုပင် “ဟေတုက ခေါ်သည်” ဟု သိစေလို၍ “ဟေတုကသဒ္ဓသဟစရိတတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။ မှန်၏။ ထိုစတုက္က၌ “သင်္ခါရော အဝိဇ္ဇာဟေတုကော (သင်္ခါရသည် အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိ၏)၊ ဝိညာဏံ သင်္ခါရဟေတုကံ” စသည်ဖြင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို ပဓာနထား၍ ဟောတော်မူသည်၊ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုတိယစတုက္ကကို “ဟေတုကစတုက္က” ဟု နာမည်တပ်ရကြောင်းကို သိပါ။ ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ ဒုတိယစတုက္ကကို “ဟေတုစတုက္က” ဟု ခေါင်းတပ်ထားသည်ကိုမြင်ပါ။]

ဟေတုသဒ္ဓေါ။ သည်။ ဂတိသုစကော၊ ဂတိအနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်၏။ အ-
 ဝိဂတတာစ၊ အဝိဂတ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ် သည်လည်း။
 ဝိဂတတာ နိဝါရဏဝသေန၊ ဝိဂတ၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဂတိဝေ၊ ဂတိ အနက်သည်ပင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတုကစတုက္ကံ၊
 ကို။ အဝိဂတပစ္စယဝသေန၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တိဓာ။ ပေ။ ပဉ္စော'ဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဌံ။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ဝါသဒ္ဓါသည်။ ဆောဝါတိ-
 ပိ၊ ဆောဝါ ဟူ၍လည်း။ ဝိဂပေတိ၊ တသီးတခြား ပြု၏။ [ဝါသဒ္ဓါ အဝုတ္တ
 ဝိကပ္ပနတ္ထဟု ဆိုသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊
 ကသ္မာ ဆောဝါတိပိ ဝိဂပေတိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊
 ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ သာဓာရဏေတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ အဖြစ်ဖြင့်
 ဆက်ဆံကုန်သော။ တိဟိ၊ ၃-ပါးသော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်၎င်း။ ဈာနိန္ဒြိယ မဂ္ဂ-
 ပစ္စယေဟိစ၊ ဈာနပစ္စည်း၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဆောဝါတိပိ ဝိဂပေတိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။)

ဥပါဒါနံ။ ပေ။ သတ္တဓာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ကာမုပါဒါနဝဇ္ဇာနံ၊
 ကာမုပါဒါနံသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ဥပါဒါနံတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
 ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ အထူးကား။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံသည်။ ယတာ၊
 အကြင် အပြားအားဖြင့်။ ဘဝဿ၊ ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ သော ပကာရော၊ ထိုအပြားကို။ တဏှာယံ၊ တဏှာ၌။ (တဏှာက
 ဥပါဒါနံအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။) ဝုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ အထူး မဆိုအပ်။

ဣမသ္မိ'စတုက္ကေ၊ ဤ စတုက္ကံ၌။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယ
 သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝစနဝသေန၊
 ဤစကား၏အစွမ်းဖြင့်။ [သဟဇာတပစ္စယဝသေနော၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်
 စပ်သဖြင့်သာ။ ပဌမစတုက္ကော၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်

ဟေတုသဒ္ဓေါ။ ပေ။ ဂတိ ဝေ။ ။ ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ “ဟိ ဂတိမိ” ဟု ဓာတ်နက်
 ရှိသောကြောင့် “ဟေတုသဒ္ဓေါ ဂတိသုစကော” ဟု ဆို၏။ အဝိဂတံ၌ အ- ဟူသော
 ပဋိသေခ၊ ဝိ-ဟူသော ပဋိသေခ ၂-ချက်ကြောင့် “ဂတ” ဟူသော မူလအနက်ပင် ရ၏။
 မှန်၏။ “ဝိ+ ဂတ=ကင်း” ဟူသည် အတူတကွ မဖြစ်ခြင်း ပဋိသေခ အနက်တည်း။
 “အ+ ဝိဂတ=မကင်း” ဟူသည် ကင်းခြင်း၏ မရှိခြင်း (မကင်းခြင်း=အတူဖြစ်ခြင်း)
 ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အဝိဂတာ စ။ ပေ။ ဂတိ ဝေ” ဟု ဆိုသည်။ [ဝိဂတန္တိ ဧတ္ထ
 ဝိသဒ္ဓေါ ပဋိသေခ ဒီပကောဟိ ဒေ ပဋိသေခာ ပကတိ' (ပင်ကိုယ် မူလအနက်ကို)
 ဉာပေန္တိတိ အာဟ ဝိဂတ နိဝါရဏဝသေန ဂတိ ဝေ ဟောတိတိ။—အနု။]

မူအပ်ပြီ။] ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယ်။ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အတ္တော၊ ပစ္စည်းတို့၏အနက်သဘောသည်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သော ဝါရ၌။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား။ ယထာသကေဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သောပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်စပ်သဖြင့်သာ။ ဣမဿ စတုက္ကဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောယေဝ၊ ထိုသဟဇာတပစ္စယသတ္တိသည်သာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ပဌမဝါရောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပဌမစတုက္ကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုလိုက်၏။ ဘဝါဒီနံ တုတာ အဘာဝန္တိ၊ ကား။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ ပဌမစတုက္ကော၊ ကို။ ယဒိ ဝုတ္တော၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိအား၎င်း။ ဇာတိစ၊ သည်လည်း။ မရဏဿ၊ မရဏအား၎င်း။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ဇရာ မရဏဿ” ဟု ရှိ၏။] သဟဇာတပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဂတစတုက္ကာဒိသု၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့၌။ [ဟေတုစတုက္ကကို “အဝိဂတစတုက္က” ဟု ဆိုသည်။] ဘဝါဒီနံ၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့အား။ အဝိဂတာဒိပစ္စယတာယ၊ အဝိဂတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိတို့၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဘဝဟေတုကာတိ အာဒိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဘဝဟေတုကာ အစရှိသော စကားကို။ န ဝုတ္တံ ယသော၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌လည်း။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိအာဒိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ အစရှိသော စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူလိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ [နောက်၌ “တသွာ” ရှိသည်။] တေသံ၊ ထိုဝဒန္တိဆရာတို့၏။

အတ္တော ဟိ။ ပေ။ ဟောတီတိ ။ ။ ဤစတုက္က၌ အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့သည် သင်္ခါရစသည်တို့အား သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုကြလျှင် “အခြား ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင် ဟု မှတ်ရမည်လော” ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “အတ္တော ဟိ” စသည်ကို မိန့်။ [အတ္တောတိ ပစ္စယဓမ္မော၊ ကတ္တစိတံ ကသိဉ္စိဝါရေ—အနု။] ပစ္စည်းတရား ဟူသမျှသည် (မည်သည့်ဝါရ၌ မဆို) မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုသည် မဟုတ်၊ (ပြုဆဲသည်သာ) သို့သော် ဤ ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူသည့်အတွက် ဤ ဝါရ၌ ထိုသဟဇာတပစ္စည်းသာ ဖြစ်ရပါသည်—ဟူလို။

(မတိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။) ပစ္စယဝစနမေဝ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စသည်၌ပါသော ပစ္စယသဒ္ဓါသည်ပင်။ သဟဇာတသုစကံ၊ သဟဇာတပစ္စည်းအဖြစ်ကို ထင်ရှား ပြတတ်သည်။ အာပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရောက်၏။ (ကသွာ၊ နည်း။) အဝိဂတစတုက္ကာ- ဒိသု၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့၌။ (ပစ္စယဝိသေသသုစကံ၊ ပစ္စည်းအထူးကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဝစနန္တရံ၊ တပါးသော စကားသည်။) [“အဝိဇ္ဇာ- ဟေတုကော” စသည်၌ ဟေတုကဟူသောစကားသည်။ (ဘဝတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဣ၊ ဤပဌမစတုက္က၌။ ပစ္စယဝိသေသသုစကဏ္ဍ၊ သော။ ဝစနန္တရ- ယ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထို ဘဝပစ္စယာဇာတိ အစရှိသောစကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဤပဌမစတုက္က၌ ဟောတော်မူအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝုတ္တံဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ။) စ၊ ဆက်။ ဘဝါဒယော၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ အယံ စတုက္ကော၊ ဤပဌမစတုက္ကကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။

သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝန္တိဣဒံ၊ ကိ။ ဘဝါဒီနံတိ တေန၊ ဘဝါဒီနံ ဟူသော ဤစကားနှင့်။ သဟ၊ က။ အယောဇေတော၊ မယဉ်စေမူ၍။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏။ (သေသပစ္စယဘာဝ- ၌စပ်။) သဟဇာတေန၊ သဟဇာတသတ္တိနှင့်။ သဟ၊ က။ သေသပစ္စယဘာဝါ- နဉ္စ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိတို့၏ လည်း။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဣ၊ ဤ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ ဝါဒကိုပယ်ချရာ၌။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။ ပစ္စယဝိသေသသုစကဏ္ဍ၊ သော။ ဝစနန္တရဏ္ဍ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဟဇာတတော၊ သဟဇာတသတ္တိမှ။ အညော၊ အခြားကုန်သော။ ပစ္စယဘာဝါ၊ ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မဖြစ်ကုန်လသော်။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနဝ၊ သဟဇာတ ပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ အယံ စတုက္ကော၊ ဤ ပဌမစတုက္ကကို။ အာရဇ္ဈေ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေယျ၊ ဆိုအပ်သင့်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တေ၊ ထို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိမှ အခြား ပစ္စယသတ္တိတို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ (သမ္ဘဝန္တိဝေ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤပဌမစတုက္ကကို။ တထာ၊ ထိုဝဒန္တိဆရာတို့ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သဟဇာတပစ္စယသတ္တိနှင့် စပ်သဖြင့်။) န အာရဇ္ဈေ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ (အယံ)ကား။ (ဣ အတ္ထော)။

မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ ။ပေ။ ဝုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန်၌။ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ခိက္ခတ္တံ၊ ၂-ကြိမ်။ [ပါဠိတော်၌ “နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော” ဟု၎င်း၊ နောက်အကျယ် ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း “တိက္ခတ္တံ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။] အာဂတေ၊ လာကုန်သော။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို။ (နာမ်နှင့် ရုပ်တို့ကို။) ဧကော၊ တခုသောအသို့အားဖြင့်။ (အင်္ဂါတခုတည်းအားဖြင့်။) ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော်။ နဝဂီကော၊ ၉-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ခိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ (နာမ်တခြား ရုပ်တခြား ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။) ဂဟိတေ၊ သော်။ ဒသဂီကော၊ ၁၀-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အညတ္တ၊ အခြားသောသုတ္တန်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေသု၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို။ အဒ္ဓတ္တယဒဿနတ္ထံ၊ အခွန် ၃-ပါးအပေါင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ယောဇိယမာနေသု၊ ယှဉ်စေအပ်ကုန်လသော်။ ဧကောဒသဂီကော၊ ၁၁-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။) -ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (တနည်း) ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဧဝံ၊ ဤကောဒသဂီကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

မဟာနိဒါန ။ပေ။ ပရိဂ္ဂဟတ္ထန္တိ(တ္ထေ)၊ ၌။ (ဂူဠတ္ထံ၊ လျှိုဝှက်တိမ်မြုပ် ငုပ်နေသော အနက်ကို။) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ ထုတ်၍ ပြဉ်းအံ့။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါန သုတ္တန် ဒေသနာတော်၌။ စက္ခယတနာဒိနိ၊ စက္ခယတန အစရှိသည်တို့ကို။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ (အန္တောဂဓံ၊ အတွင်းဝင်သည်ကို။ ကတာနိ) ဝိယ၊ ပြုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထူ။) ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ဆဋ္ဌာယတန ကိုလည်း။ နာမေ၊ နာမ်၌။ အန္တောဂဓံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြုတော်မူ၍။ ဖဿံ၊ ဖဿ၏။ နိရဝသေသ-

မဟာနိဒါန ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ စသ ” မှ “ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ ” ပုဒ်ကို ယူ၍ နောက်၌ “ ကောဒသဂီကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော ” ဟူသော စပ်ပုဒ်နှင့်တွဲပြီးလျှင် “ မဟာနိဒါန ။ပေ။ ဝုတ္တောတိ ဝုတ္တံ ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူပုံကို ထို ပါဠိတော်၎င်း ခီဃနိကာယ်၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာနိဒါနသုတ်ကို ကြည့်ပါ။ ထိုပါဠိတော်၌ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ကို ဟောတော်မူ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့် အတိတ်အနုန္တလည်း တိုက်ရိုက်မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အတိတ်အခွန်နှင့်တကွ အခွန် ၃-ပါး ပြည့်စုံအောင် (အခြား ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော) အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့ကို ယှဉ်စပ်စေမှသာ (မူလရှိပြီးသော ၉-ပါးတွင် ထို ၂-ပါး ထည့်၍) ကောဒသဂီက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သည်။

ရူပပစ္စယံ၊ အကြွင်းမရှိသော ရုပ်ဟူသော ပစ္စည်းကို။ (ဒဿေတိ) ဝိယ၊ ပြတော်မူသကဲ့သို့။ (တယ၊ တူ။) နိရဝသေသ နာမာပစ္စယဉ္စ၊ အကြွင်းမရှိသော နာမ်ဟူသော ပစ္စည်းကိုလည်း။ ဒဿေတုံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [“တတ္ထ ဟိ” မှစ၍ “ဒဿေတုံ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ ဝုတ္တံ” သည် မဟာနိဒါနသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူပုံကိုပြသော စကားတည်း။]

ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဒုတိယဝါရ၌လည်း။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန် စေသနာတော်၌။ ဒဿိတဝိသေသ ဒဿနေန၊ ပြအပ်ပြီးသော အထူးကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တံ ဒေသနာပရိဂ္ဂဟတ္ထံ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧကစိတ္တက္ခဏီကေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနကို။ နာမန္တော၊ နာမ၌ အကျုံးဝင်သည်ကို။ ကတု၊ ပြတော်မူ၍။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ရူပပုပ္ဖတ္ထိ ။ပေ။ ဒေသိတတ္ထာ တိ (တ္ထေ)၊ ၌ ။ ဣမသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသေသော၊ စကားအကြွင်းကို။ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ထည့်သွင်းထိုက်၏။ ပုရိမာနန္တံ၊ ဟူ၍။ (ဝစနသေသော) န (ပက္ခိပိတဗ္ဗော)၊ ထိုက်။ [ဤသို့ ထည့်ရခြင်း၏ လဒ္ဒဂုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “တေနေဝ” စသည်ကို မိန့်။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ “ပုရိမာန” ဟူသော စကားအကြွင်းကို မထည့်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) အယဉ္စိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [အဋ္ဌကထာဝယ် ရွှေဝါကျ၌ “ပုရိမဝါရေသု” ဟု ပါသည့်အတွက် ဒေသိတတ္ထာ၏သမ္ပန်ကို “ပုရိမာန” ဟု ထည့်မှားမည်စိုးသောကြောင့် “ပုရိမာန” ဟု မထည့်ပါနှင့်။ “ဣမသ” ဟု ထည့်ပါ။ ထိုသို့ ထည့်မှသာ “အယဉ္စိပစ္စယာကာရော” ဟူသော နောက်အကျယ်စကားနှင့် ရွှေ့နောက် လိုက်လျောခြင်းတည်းဟူသော ဩစိတျဂုဏ်ကို ရသည် - ဟူလို။]

ဝေ ဣဓာပိ ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤစကားကား ဤဝိဘင်းပါဠိတော် ပစ္စယစတုက္ကဝယ် ဒုတိယဝါရ၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြသော စကားတည်း။ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဆဋ္ဌာယတန မပါခြင်းသည် ထိုသုတ္တန်ပါဠိတော်နှင့် လိုဝတူ၏။ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူခြင်းကား မတူ၊ ထိုသို့ မတူခြင်းမှာ ဤ၌ ဧကစိတ္တက္ခဏီက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းက ဖဿအား စိတ္တက္ခဏတခုတည်းမှာ ကျေးဇူးမပြုနိုင်သည့်အတွက် ရူပကို ချွန်ထားသည်။ သို့သော် ဆဋ္ဌာယတန (မနာယတန) ကို နာမ၌ သွင်း၍ ယူပုံမှာ ထိုသုတ္တန်၌ ပြအပ်သော နည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တတ္ထ ဒဿိတဝိသေသဒဿနေန တံဒေသနာပရိဂ္ဂဟတ္ထံ” ဟု ဆိုသည်။

စ၊ ဆက်။ ယောနိဝသေန ဩပပါတိကနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ သံသေဒဇ ယောနိကာပိ၊ သံသေဒဇ ယောနိသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း။ ပရိ-
ပုဏ္ဏာယတနတာဝေန၊ (ဩပပါတိကတို့ကဲ့သို့) ပြည့်စုံသော အာယတန ရှိကုန်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဩပပါတိကသင်္ဂဟံ၊ ဩပပါတိက၌ သွင်းယူခြင်းကို။
ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ဝါ၊
တနည်း။ ပဓာနာယ၊ ပဓာနဖြစ်သော။ ယောနိယာ၊ ဩပပါတိကယောနိဖြင့်။
သဗ္ဗပရိပုဏ္ဏာယတန ယောနိံ၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ယောနိ
ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဩပပါတိကနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
ဟံ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သင်္ဂဟနိဒ္ဒဿနဝသေနော၊ သိမ်းယူပုံကို
ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မဟဒယ ဝိတင်္ဂေပိ၊ ဓမ္မ
ဟဒယဝိတင်း၌လည်း။ (နောက်လာမည့် ဓမ္မဟဒယဝိတင်း၌လည်း။) ဩပပါတိ-
ကာနံ ပေတာနန္တိ အာဒိနာ၊ ဩပပါတိကာနံ ပေတာနံ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဩပ-
ပါတိကဂ္ဂဟဏမေဝ၊ ဩပပါတိကကို ယူခြင်းကိုသာ။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။
သံသေဒဇဂ္ဂဟဏံ၊ သံသေဒဇကို ယူခြင်းကို။ န ကတံ၊ ပြုတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊
ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပဓာနာဇဝါ ယောနိယာ။ ။ ဤနည်း၌ “ဩပပါတိကယောနိကို ပြုခြင်းသည်
ဩပပါတိကယောနိက ပဓာန ဖြစ်သောကြောင့်” ဟု ဆိုလို၏။ ပဓာနနည်း— ဟူလို၊
“ဘုကြောင့် ဩပပါတိကယောနိကို ပဓာနဟု ဆိုရသည်” ဟု မေးဘူးလျှင်ဆိုသော
ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “အပရာပေက္ခိတဿ၊ မိဘတို့၏ ပေါင်းဖော်ခြင်း၊ အမိ၏ ဥတု
လာခြင်းဟူသော အခြားအကြောင်းကို ဝှံ့ရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရိ-
ကိလိဋ္ဌဥပပတ္တိတဿ၊ ညစ်ပေါင်းမရှိသော ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း။ အသုစိအမက္ခိတတဿ၊ မစင်ကြယ်သော အညစ်အကြေးတို့သည် မလိမ်းကျံအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာမာဝစရဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၏၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊
ကုန်သော။ ဗြဟ္မာနံစ၊ တို့၏၎င်း။ တထာ ဥပပဇ္ဇနတော၊ ထိုနည်းအတိုင်း ဖြစ်ရခြင်း
ကြောင့်။ ဩပပါတိကယောနိယာ၊ ဩပပါတိကယောနိ၏။ ပဓာနတော၊ ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ” ဟု မိန့်သည်။

သင်္ဂဟ နိဒ္ဒဿနဝသေန။ ။ ဩပပါတိကယောနိယာ ဝေ၊ ဖြင့်ပင်။ သံသေဒဇ-
ယောနိယာ၊ ကို။ သင်္ဂဟဿ၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ နိဒ္ဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်း၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ဥဒါဟရုဏဝသေန၊ ဥဒါဟရုဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။—အနု။ ဤ၌ နိဒ္ဒဿနကို “ဥဒါ
ဟရုဏ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဥဒါဟရုဏ် ထုတ်ပြခြင်းကိုကဲ့သို့ ဤ၌
“ဩပပါတိကယောနိကို ပြုခြင်းကို ဥဒါဟရုဏ်ထုတ်ပြခြင်း” ဟု ဆိုလို၏။ သဒ္ဓါကျမ်း
တို့၌ ဥဒါဟရုဏ်ပုံစံနှင့် အလားတူ ချပ်များကို ယူရသကဲ့သို့ “ဤ၌လည်း ဩပပါတိက
ယောနိနှင့် ပဋိသန္ဓေစော၌ အာယတန ချပ်ချင်းတူသော သံသေဒဇယောနိကို ယူရ
သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

ကေဝိတ္ထက္ခဏေတခုသောစိတ္တက္ခဏံ။ ဆဟိ၊ ဖိ-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတနတို့ကြောင့်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ စ၊ ဆက်။ ဧကုသ၊ တခုသော။ အကုသလဖဿဿ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ဖဿ၏။ သမာနက္ခဏေ၊ တူမျှသောစက္ကံ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ပစ္စယဘူတံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌာယတနဝဋ္ဌံ၊ ဆဋ္ဌာယတနသည် ကြဉ်အပ်သော။ အာယတနံ၊ အာယတနသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်ရာ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပဝတ္တကော၊ ဖဿကိုဖြစ်စေနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဂယတိ၊ မယူအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ယူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ (ဣဿ အတ္ထဿ)၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ယသ္မာပနေသောတိ-အာဒိ အာဟ။

ကေဝိတ္ထက္ခဏေ။ ပေ။ အာဒိမာဟ ။ ။ “ကေဝိတ္ထက္ခဏေ ။ပေ။ န ဂယတိသည် သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော”ဟု ဟောတော်မူ၍ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော”ဟု ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းပြတည်း။ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းသည် ကေဝိတ္ထက္ခဏ ပစ္စိသမုပ္ပါဒ်ကို ပြရာနည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေဝိတ္ထက္ခဏေ ။ပေ။ နတ္ထိ=စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ စက္ခုစသော အာယတန ဖိ-ပါးကြောင့် ဖဿတခု မဖြစ်နိုင်။ န စေကဿ ။ပေ။ ပစ္စယဘူတံ အတ္ထိ=အကုသိုလ် ဖဿတခုတည်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာယတနတို့၌ တပြိုင်နက်သောဇာတိသဋ္ဌ (မနာယတန)မှ တပါး အကြောင်း ပစ္စည်းဖြစ်နိုင်သော အခြား စက္ခုစသော အာယတနလည်း မရှိ။

အာရမ္မဏပစ္စယော ။ပေ။ န ဂယတိ ။ ။ “ဆဋ္ဌကထာဝယ် ဆဋ္ဌာယတနက ဖဿအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြရာ၌ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ ယူ၍ အာရမ္မဏ-ပစ္စည်းကို အဘယ်ကြောင့် မယူပါသနည်း”ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အာရမ္မဏ-ပစ္စယော စေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။ စက္ခုယတနစသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖဿဖြစ်ရာ၌ စက္ခုယတနစသည်သည် ဖဿကိုဖြစ်စေနိုင်သော ပဝတ္တက ပစ္စည်းတရားဟု မဆိုနိုင်ပါလောဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—ထို စက္ခုယတန စသည်ကို အာရုံပြုသော ဖဿ ဖြစ်ရာ၌ အဗျတ္တိက ဆဋ္ဌာယတနက သဟဇာတစသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသလောက် လွန်ကဲသော သတ္တိနှင့်တကွ ကျေးဇူး မပြုနိုင်ရကား ထို အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်သော အာယတနသည် ဖဿကို မဖြစ်စေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်သော အာယတနများကို မယူဘဲ သဟဇာတပစ္စည်းဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကိုသာ ယူရပါသည်။

အနုဋီကာ ။ ။ အာရမ္မဏပစ္စယဿပိ (အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်သော စက္ခုယတန စသည်၏လည်း) ဖဿဿ သတိပိ ပဝတ္တိ ဟေတုဘာဝေ သော ပန (အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်သော စက္ခုယတနသည်သည်ကား) သဟဇာတဒိပစ္စယဘူတံဿ အဋ္ဌတ္တိကဿ ဆဋ္ဌာယတနဿ ဝိယ န သာတိသယော (အလွန်အကဲနှင့်တကွ မဖြစ်) ဣတိ ဝုတ္တံ အာရမ္မဏပစ္စယော စေတ္ထ ပဝတ္တကော န ဟောတိတိ။

ပုဂ္ဂိုလ်ယောနိ ခုယော၊ ရွှေဖြစ်သော အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ ယောနိ ၂-ပါး အပေါင်း၌။ သမ္ဘဝန္တပိ၊ သဋ္ဌာယတနဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကေသဉ္စိ၊ အချိုသော ပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတနသည်။ ကလလာဒိကာလေ၊ ကလလ အစရှိသည်တို့၏အခါ၌။ (အာဒိဖြင့် ကွေ့ယတနသည်တို့မဖြစ်မီ အဗျုဒ္ဓေသောကာလကို ယူပါ။) န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒါ အသမ္ဘဝတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ချိုပြီ။ ပန၊ ကား။ ပစ္စိမယောနိခုယော၊ နောက်ဖြစ်သော သံသေဒဇ သြပပါတိက ယောနိ ၂-ပါးအပေါင်း၌။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (သံသေဒဇ သြပပါတိကတို့၏ သန္တာန်၌။) သဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌။ သဒါ၊ အခါဝေသိမ်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတောတိ၊ ကား။ ဣမသ္မာ စတုက္ကတော၊ ဤစတုက္ကမှ။ (ပရေသု ခွဲစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ (ဣမသ္မာ)နယတော၊ ဤနည်းမှ။ ဝါ၊ ထက်။ ယော ဝိသေသော၊ အကြင် ထူးသောနည်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (တံ ဝိသေသံစ၊ ကိုဌင်း။ ဇညာ၊ သိရာ၏၊ ဟု ထည့်စပ်။)

ပစ္စယစတုက္ကဝဏ္ဏနာ၊သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ပြီ။

၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၄။ ဇာတိက္ခဏမတ္ထေဝံ အဘာဝတောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ တတော၊ ထို ဇာတိဇာတိမှ။ ဥဉ္စိ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ (ဇရာမရဏသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။) ဘာဝတော၊ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ အဝိဂတပစ္စယနိယမာ ဘာဝတော၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ (ဥပါဒါနိ၏အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေထိုက်သော ဘဝ၌။) ဥပါဒါနဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဥပါဒါနဟေတုက သဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း၏။ အဘာဝတော၊ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်။ ဇာတိအာဒိသု၊ ဇာတိ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (တနည်း) ဇာတိအာဒိသု၊ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေထိုက်သော ဇာတိ အစရှိသော တရား တို့၌။ ဘဝဟေတုကာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ ဘဝဟေတုကအစရှိသောသဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [အဓိပ္ပာယ်ကိုသု ယှဉ်စေနိုင်သည်။ နိဿယအနက်ပေးဘို့ကား ဤကဲ့သို့ မယှဉ်စေနိုင်ပါ။]

ပန၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဝဏ္ဏ၊ ယဒယဝဏ္ဏ၊သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တာဝ၊ ထိုဒယဝဏ္ဏရှိသလောက်။ အနုပလဗ္ဘမာနဿ၊ မရအပ် မရ နိုင်သော။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်အား။ ဝိညာဏတော၊ ဝိညာဉ်မှ။ ဥဉ္စိ၊ အထက်

ဖြစ်သောနောက်၌။ ပဝတ္ထနကမ္ပ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယ ဝတ္ထုသည်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘဝသင်္ကဟိတာနံ၊ ဘဝ၌ သွင်းယူအပ် ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသည့်တို့၏၎င်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဇာတိယာစ၊ ဇာတိ၏၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဥပါဒါနံ ဘဝသင်္ကဟိတာနံ ဇာတိအာဒိနံ ဘဝေါ ဇာတိယာစ အဝိဂတ- ပစ္စယော၊ သည်။) အထ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) သင်္ခါရ- ကွန္ဓေ၊ ၌။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ ထို့ကို။ သင်္ကဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ် ၏၎င်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အတင်္ဂဏိက သဗ္ဗာဂါ၊ ထိုခဏ၌ မရှိသည်၏အဖြစ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဿစ၊ ၏၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဝေယ၊ ဤဥပါဒါနံကြောင့် ဘဝဖြစ်ရာ၌ကဲ့သို့။ တတ္တာပိ၊ ထိုဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်၊ နာမ်ကြောင့် ဆဋ္ဌာယတန ဖြစ်ရာ၌လည်း။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ န ကတ္တမ္ပ၊ မပြုထိုက်သည်။

ယထာ ။ပေ။ ပဝတ္ထနကမ္ပ၊ ။ ဤယထာစသော စကားဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ် သော “ နိယမာဘာဝတော၊ အဝိဂဘာဝန္တယာ အဘာဝတော ” ဟူသော အကြောင်း တို့သည် ဟဒယဝတ္ထုနှင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တို့ အပေါ်၌ မပြန့်နှံ့ရကား “ အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပြည့်အတိုင်း သင့်မြတ်သောအကြောင်း မဟုတ်ကြ ” ဟု ပြသည်။ ထိုတွင် “ ယထာ ။ပေ။ ပဝတ္ထနကမ္ပ ” သည် ဥပမာနာကားတည်း။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဟဒယဝတ္ထု သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဟဒယဝတ္ထုသည် စိတ္တ- ကူဏ ၁၇-ချက် တည်၍ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်က စိတ္တကူဏတချက်သာ တည်သောကြောင့် ပစ္စည်းတရားတည်သလောက် ပစ္စယုပ္ပန်တရားက မတည်နိုင်ဘဲ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။

ဧဝံ ဥပါဒါနံ ။ပေ။ သိယာ ။ ။ ဤအတူ ဥပါဒါနံကလည်း မိမိ တည်သလောက် မတည်ကြသော ဇာသိဇရာမရဏတို့အား၎င်း၊ ဘဝကလည်း ဇာတိအား၎င်း အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခွင့်ရှိနေသည်။ [တကယ် ကျေးဇူးပြုသည်ဟုကား မဆိုလိုပါ။ အဋ္ဌ ကထာပြသော အကြောင်း၏ မခိုင်လုံကြောင်းကိုသာ ပြလိုရင်းဖြစ်သည်။]

အထ န သိယာ ။ပေ။ န ကတ္တမ္ပ သိယာ ။ ။ အဋ္ဌကထာပြအပ်သောအကြောင်းကို အနုနိယယူ၍ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ ဥပါဒါနံစသည်က ဘဝစသည်အား အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ပါ ” ဟု ဆိုလျှင် ဝိညာဉ်က နာမ်အားကျေးဇူး ပြရာ၌ နာမ်အရတွင် သင်္ခါရကွန္ဓာ ပါဝင်ရကား ထို သင်္ခါရကွန္ဓာတွင် ဇာတိ ဇရာမရဏ တို့လည်း ပါဝင်နေစရာရှိသောကြောင့် ဝိညာဉ်က နာမ်အား၎င်း၊ နာမ်ကလည်း မနာ ယတနဟူသော ဝိညာဉ်အား၎င်း အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်တော့ ရ။ ထို့ကြောင့် ထိုဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုရာ စသည်၌လည်း ဟေတုကသဒ္ဓါကို မသောထိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ စင်စစ်ကား ဟောထားပါသည်—ဟူလို။

သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဥပါဒါန်၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထို ဥပါဒါန်တည်သလောက်။ ဇာတိအာဒိန်၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ အနုပလဗ္ဗော၊ မရခြင်းသည်၎င်း။ ဇာတိက္ခဏမဇ္ဈေဝေ၊ ဇာတိ၏ ခဏမျှ၌သာ။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ အဘာဝေါစ၊ မရှိခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

ပန၊ ကား။ (အယုတ္တိမှဟပါး ယုတ္တိကား။) သင်္ခတလက္ခဏာနံ၊ သင်္ခတရားတို့၏ အမှတ်အသားဖြစ်ကုန်သော။ အသဘာဝဓမ္မာနံ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိန်၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဝေန၊ ဘဝဖြင့်။ သင်္ဂဟိတက္ကာ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသဘာဝဓမ္မဿ၊ သဘာဝဓမ္မမဟုတ်သော။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝတမျိုး၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဟေတုအာဒိပစ္စယာ၊ ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝဿ၊ အား။ ဥပါဒါန်၊ သည်။ နိယမေန၊ အမြဲအားဖြင့်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

တသ္မာ ပေ။ န သက္ကာ ကာတုံ ။ ။ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာသင်္ချာကြောင့် ဥပါဒါန်တည်သလောက် ဇာတိ စသည်တို့ကို မရနိုင်ခြင်းသည်၎င်း၊ ဘဝက ဇာတိ၏ ခဏလောက်သာ မဖြစ်ခြင်း (ဇာတိခဏထက် လွန်၍ဖြစ်ခြင်း) သည်၎င်း၊ ဟေတုက သဒ္ဓါကို မပြုခြင်း၏အကြောင်းဟု မဆိုသင့်ပါ- ဟူလို။

သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန ။ ။ “အဋ္ဌကထာ၏ အကျယ်ပြုအပ်သော အကြောင်းပြပုံက ယုတ္တိမရှိလျှင် ယုတ္တိရှိသော အဘယ်အကြောင်းကို ပြမည်နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသော ကြောင့် “သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဇာတိစသော တရားတို့သည် ပရမတ္ထ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြ၊ သင်္ခတလက္ခဏာတို့သာ ဖြစ်သည့်အတွက် သင်္ခတဖြစ်သောဘဝ၌ သွင်းယူထားသောကြောင့်၎င်း။

အသဘာဝဓမ္မဿ စ ပေ။ အဘာဝတော ။ ။ ဇာတိ ဇရာ မရကတို့အတွက် သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဘဝတမျိုးလည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ [ဘဝကို ၂-မျိုးခွဲ၍ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးအတွက် သဘာဝဓမ္မဘဝ၊ ဇာတိစသည်တို့အတွက် အသဘာဝဓမ္မဘဝအားဖြင့် ဘဝ ၂-မျိုး မရှိ—ဟူလို။]

ဟေတုအာဒိပစ္စယာ န သန္တိတိ ။ ။ ဇာတိ အစရှိသည်တို့မှာ အဝိဂတပစ္စည်းကို မဆိုထားဘိ ဟေတုစသော ရိုးရာပစ္စည်းများဖြင့်ပင် ကျေးဇူးပြု မခံကြရ၊ ထို့ကြောင့် ဇာတိ စသည်တို့ ပါနေသောဘဝမှာ အဝိဂတပစ္စည်းဖြင့် ဥပါဒါန်၏ ကျေးဇူးပြုကို မခံရ။ [“ဥပါဒါန်က ဘာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဇာတိ စသည်မှခွဲ၍ နာမ်ခန္ဓာ သက်သက်အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလေသလော” ဟု ကွေးတောဘွယ်ရှိသောကြောင့် “န နိယမေန အဝိဂတပစ္စယော” ဟု ဆို၍၊ ဘဝက ဇာတိအား၊ ဇာတိက ဇရာ မရကအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ကား ထိုသို့ တွေးတေးယုံမှားဘွယ် မရှိသောကြောင့် ‘နေဝ အဝိဂတပစ္စယော’ ဟု သန္တိဋ္ဌာန် ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

ပန၊ ကား။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယ ၊ ဇာတိ၏င်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာ-
မရဏဿ၊ ၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်နိုင်သည်
သာ။ ဣတိ တသ္မာ အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊ ဤသို့ အဝိဂတပစ္စည်း၏
အမြဲအားဖြင့် မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ တသ္မာ
အဘာဘော၊ ဤသို့ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်
တို့၌။ ဟေတု ဘဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဒါကို။ န ကတံ၊ ပြုဘော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤ
အကြောင်းကား။ ယတ္ထံ၊ သင့်သောအကြောင်းတည်း။

ဝေ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်။ နာမံ။ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားကို။
န ဝတ္ထဗ္ဗံ နန၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမံ။ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိဝစနံ၊ ကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဟောတော်
မမူထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမသင်္ဂဟိတာနံ၊ နာမ၌သွင်းယူအပ်
ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏။ အဝိဂတပစ္စယော (၁)၊
သည်၎င်း။ အညဿ၊ အခြားသောပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ အဝိဂတပစ္စယဘဝေါ
စ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) (ဇာတိ-
အာဒိနံ၊ တို့၏။) အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာမံ။ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိဝစနံ၊ ကို။ နဝတ္ထဗ္ဗံ

ဣတိ အဝိဂတံ။ ပေ။ ယတ္ထံ ။ ။ ဤဝါကျ၌ “အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊
အဘာဘော စ အဝိဂတပစ္စယဿ” ထိုသည် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော အကြောင်းတို့
ပင်တည်း။ သို့သော် ထိုအကြောင်းတို့၏ အကြောင်းကား အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပြုနှင့်
မတူ၊ ဤ၌ အကြောင်းပြပုံကို “သင်္ခတလက္ခဏာန ပန” မှ၍ “န သန္တိ” တိုင်အောင်
ကြည့်ပါ။

န နု ဝေ ။ ပေ။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ။ ဤစကားတို့သည် စောဒက တပါးပါးက မိမိခိုကာ
စကားကို ပြန်၍စောဒနာဘွယ်ရှိပုံကို ပြသော စကားတည်း။ ဒီလိုဆိုလျှင် “နာမံ ဝိညာဏ-
ဟေတုကံ၊ ဆဋ္ဌာယတနံ နာမဟေတုကံ” ဟု ဟောတော်မမူထိုက်ရာ ရောက်နေသည်
မဟုတ်ပါလော—ဟု စောဒနာသည်။

န ဟိ ။ ပေ။ အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ ။ ဤဝါကျကား ထိုသို့ စောဒနာခြင်း၏
အကြောင်းကိုပြသောစကားတည်း။ ထိုစကားချပ်၌ “န နာမသင်္ဂဟိတာနံ ဇာတိအာဒိနံ
အဝိဂတပစ္စယော အတ္ထိ” ဖြင့် နာမအရတွင် ပါဝင်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့မှာ
အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုမခံရဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဆဋ္ဌာယတနံ နာမ-
ဟေတုကံ” ဟု မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။ “န အညဿ အဝိဂတ-
ပစ္စယဘာဝေါ စ အတ္ထိ” ဖြင့် ဇာတိအစရှိသည်တို့က တပါးသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား
အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “နာမံ ဝိညာဏဟေတု-
ကံ” ဟု မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။ ထိုသို့ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်နိုင်
ခြင်း၏အကြောင်းကိုကား “အသဘာဝဓမ္မတ္တာ” ဟူသောပါဠိဖြင့် ပြသည်။

နန၊ ဟောတော်မူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ ဤကား စောဒနာတည်း။) န၊ ဟောဟော်မူထိုက်မဟုတ်၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တေသံ၊ ထို သဘာဝဓမ္မမဟုတ်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နာမန၊ နာမ်ပြင်။ အသင်္ဂဟိတတ္ထာ၊ ပသွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ နာမ၊ ကို။ နမနကိစ္စပရိစ္ဆိန္နံ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းကိစ္စဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီ။ တဉ္စကိစ္စံ၊ ထို နမနကိစ္စသည်လည်း။ သဘာဝဓမ္မာနဂေ၊ သဘာဝဓမ္မတို့ အတွက်သော ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂ၊ ဘာဝဓမ္မဘူတာ ဝေ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တယေ၊ ၁-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ ခန္ဓာတို့ကို၊ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူ၍။ ဝုတ္တု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မမဟုတ်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့ကို နာပဉ္စ ပသွင်းယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။) တတ္ထ၊ ထိုဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြု၊ နာမ်က ဆဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကိုယူခြင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပန၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ ဥပါဒါန်က ဘဝအား ကျေးဇူးပြု၊ ဘဝ စသည်က ဇာတိစသည်တို့ဘေး ကျေးဇူးပြုရာ၌။ (အသင်္ဂဟိတာ နှစ်ပါး) ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ န ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဘဝန္တိဝေ၊ ဖြစ်ကုန်သည်သာ။) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝန္တိ၊ နည်း။) ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သမ္မဝတိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ဝါ၊ ထင်ရှား၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧဝမရဏံ၊ ဧဝမရဏသည်။ သမ္မဝတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဝါ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇနတော၊ ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေရခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဤကားသရ “ဘဝတိတိ ဘဝေါ”၌ ဥပါဒ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မဆိုလို၊ ထင်ရှားခြင်းကိုဆိုလိုကြောင်း သိပါ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခရဏတော၊ ပြုစီမံတတ်သည်၏အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရ၌။ (သင်္ဂဟိတာနိ)ဝိယ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တသ၊ တူ။) တဝနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ဘဝေ၊ ဘာ၌။ ဇာတိအာဒိနိ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယမာဘာဝါဘာဝေဟိ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲအားဖြင့် မရှိခြင်း၊ လုံးလုံး မရှိခြင်း ဟုကုန်းသော။ ယဘာဝုတ္တေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကိုယူခြင်းကို။ နကတံ၊ ပြုဘော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကေဝိပနုဇတိ ဘာဒိနာ၊ ဘာဒိယသောကော မြင့်။ မဂ္ဂဇာတိတ္ထရမတိ၊ ရေဝတထေဒ်ဓါအလိုကို။ ဒဏိ၊ သိင်္ဃိ၊ ဟိ၊ မုနိ၊ ဂုပ္ပကန္တာ၊ နာမာဘာဝတို့သည်။ ဣ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဝနိယနည်း၌။ ဘဝေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဒ၊ ဘဝတာ၊ လောကုန်ပြီ။

[ဤကား အဋ္ဌကထာ၌လာသော စကားတည်း။ ထိုစကား၏ သာဓကကိုပြလို၍ “ဝုတ္တံ” စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ သာဓကကား။ တတ္ထ ကတမော။ ပေ။ ဝိညာဏ-ကုန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဤပစ္စယစတုက္က၌ ဟောတော်မူခဲ့ပြီ။)

ဝတ္ထုဗ္ဗပဒေသာဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပဒေသေ၊ ဟောသိရာအရပ်သည်။ သတိဝိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဘာဝါနိ၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့သည်။ န ဇဟာန္တိ၊ ကုန်။ ဌပေတဗ္ဗဿ၊ ချန်ထားထိုက်သော။ ဘာဝန္တရဿ၊ သဘာဝတမျိုး၏။ ဣတိ (ဇာသ္မာ) အဘာဝတော ဝေ၊ ထိုသို့မရှိခြင်းကြောင့်သာ။ ဌပနံ၊ ချန်ထားခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဇာယမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ တရားတို့၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်၎င်း။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ငါ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝပဋ္ဌယာ၊ ပေ။ ဇရာမရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ နာမပစ္စယာ၊ ပေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ နာမန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ပေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်။ ဖဿဿစ၊ ဖဿ၏၎င်း။ သဠာယတနဿစ၊ သဠာယတန၏၎င်း။ ပစ္စယော၊

ဝုတ္တံ သတ်ပီ။ ပေ။ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဝတ္ထုဗ္ဗပဒေသ မရှိသောကြောင့် “ဌပေ-တော ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ” ဟု ဟောတော်မူမူကြောင်းကို ဆိုသေး၏။ သို့သော် ဟောသိရာ၌ ပဒေသရှိသော်လည်း ဥပါဒါန်ကဲ့သို့ ဇာတိ သည်တို့က သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြ၊ ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မမဟုတ်ကြသည့် အတွက် တမင်လာ ဖယ်ထားထိုက်သော သဘာဝတမျိုး မရှိသောကြောင့်သာ “ဌပေတော ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ” ဟု ဖယ်ထားမှုကို မပြုထိုက်၊ ဤသို့ ပြသသော အကြောင်းသာ ယုတ္တ (အသင့်) ဖြစ်သည်။ မှီလိုရင်းကား ဇာတိ ဇရာမရဏတို့က သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ဖယ်ထားဘွယ် မလိုသည့် အတွက် “ဌပေတော ဇာတိဇရာ မရဏာနိ” ဟု တမင်လာ မဖယ်ဘဲထားသည် ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏အကြောင်းသည် အယုတ္တဖြစ်သည်—ဟူလို။

ဇာယမာနာနံ။ ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤသို့ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြလျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ” ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသေးသနည်း၊ လုံးလုံးမဟောဘဲ၊ ထားသင့်သည် မဟုတ်သော ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “ဇာယ-မာနာနံ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဇာတိ၊ ဖြစ်ပြီးသောတရားတို့၏ ဇရာမရဏ ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိပေ။ မရဏံ” ဟု ဟောတော်မူရပါသည်။ လုံ လုံးမကော ဘဲထားလို့ မပြင်နိုင်ပါ—ဟူလို။

အကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ၊ ခါ။) တဿ၊ ထိုနာမ်ရပ်၏။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊
 ဟောတော်မူထိုက်သောအရပ်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာယဿ၊ ညွှန်ပြအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 ယော ဘဝေါ၊ အကြင်ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း
 သည်။ (ဟောတိ၊ ခါ။) တဿပိ၊ ထိုဘဝ၏လည်း။ ဌပေတဗ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗ ဝိ-
 သေသေ၊ ချန်ထားထိုက်သော ဇာတိဇရာဇရာ၊ ယူထိုက်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး
 ဟူသောအထူးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော
 ပါဠိ၏အရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်
 ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟေတုစတုက္ကဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဒ္ဒိတာ၊ ပြီ။

၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၆။ နိပ္ပဒေသတ္တာ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်း မရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ (အကြောင်းအကျန် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဝေန၊ ဘဝဖြင့်။ ဥပါ-
 ဒါနံ၊ သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သွင်းယူအပ်ပြီ။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊

ယထာ မန၊ ပေ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ။ “ယထာ ပနမှ စဉ် နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-တိုင်အောင်” ဥပမာန
 ဝါကျတည်း။ ထိုဝါကျဖြင့် ဖယ်ကြည့်ထိုက်လျှင် (ဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိဟု ရှောင်၍မသွားဘဲ)
 ဖယ်ကြည့်၍ ဟောတော်မူလိုက်ရင်း၊ ယူထိုက်လျှင် ယူလိုက်ရင်း ဉာဏ်ပြသည်။ ခွဲဦးအံ့-
 “နာမပစ္စယာဖသော” ခွဲ ဖွဲ့စည်းဖြစ်သော နာမအရာကွင်း ထောက် ကြည့်ရမည်ဖြစ်သော
 ကြောင့် “ဌပေတွာ ဖဿ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ “သမုပ္ပပစ္စယာ သဋ္ဌာယဘနံ”
 ခွဲကား ယူထိုက်သော နာမ်၊ ယူထိုက်သော ရုပ်ကို ခွဲခြား၍ ဟောတော်မူ၏။ “ဝတ္တဗ္ဗ-
 ပဒေသ မရှိ” ဟု အကြောင်းပြ၍ နာမ်အားလုံး၊ ရုပ်အားလုံးကို တပေါင်းတည်း
 ဟောတော်မူ။ ဤနေရာ၌ ဟောထိုက်သော နာမ်၊ ဟောထိုက်သော ရုပ်၏ ဟောပု
 ပဒေသကို ညွှန်ပြတော်မူသည်။

ဧဝံပေ။ နတ္ထိတိ ဝတ္ထု။ ။ ဤ အတူ ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုသော ဘဝအတွက်
 လည်း ဖယ်ကြည့်ထိုက်သော တရားတမျိုး၊ ယူထိုက်သော တရားတမျိုးဟု အထူးရှိလျှင်
 ဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိ ဟု မဆိုသင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသ ရှိနိုင်သည်သာ။ အမှန်အားဖြင့်ကား-
 ဘဝက ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဘဝတွင်ပါဝင်နေသော ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကို
 သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သည့်အတွက် ဖယ်ကြည့်မှုကိုမပြု၊ ထို့ကြောင့်သာ “ဌပေတွာ ဇာတိ-
 ဇရာမရဏာနိ” ဟု မဟောဘဲထားသည်-ဟူလို။ [ငယ်၊ ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယောတိ
 ဧတေန ဘဝသင်္ဂဟိတာနိပိ ဇာတိ အာဒိနိ ဇာတိယာ အပ္ပယတ္တု ဝေ ဌပေတွာတိ
 န ဝုတ္တာနိတိ ဒဿေတိ၊ ပစ္စယဘာဝါသင်္ကာ ဝေ နေသံ တဿာ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော
 (ဘာတွင်ပါဝင်သော ထို ဇာတိ ဇရာမရဏတို့၏ ထို နောက်ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုနိုင်
 သည်၏ အဖြစ်၌ လျှိုးပါးဘယ်ပင် မရှိပါ-ဟူလို။)-အနံ။]

ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သော။ ဝိသံ၊ ဘဝမှ သီးခြား။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်တမျိုး၏။ ဣတိ (တသ္မာ) အဘာဝါ၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ တဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ယသ္မာ ပန ဘဝေါ နိပ္ပဒေသောတိ အာဒိ၊ အာဟ။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗွံ၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နာမံ၊ နာမ်ကို။ (ဂဟိတံ ဌိ စပ်။) ပစ္စယုပ္ပန္နဘူတံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။) ပစ္စယဘူတသ္မာ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။ (နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ၌ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။) သပ္ပဒေသမေဝ၊ ကြွင်းသောအစိတ် အပိုင်းနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ်ကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ငါ၏အလိုတည်း။

ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ နာမပစ္စယာ။ ပေ။ ဖဿောတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဖဿကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ နာမံ၊ ကို။ ဂဟိတံ ယထာ၊ ယူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ ဣဓာပိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌လည်း။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဘဝဿ၊ ဥပါဒါန် မပါသော ဘာကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ယူခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊

ဧဝံ သတိ။ ။ “နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝဖြင့် ဥပါဒါန်ကို သွင်းယူအပ်ပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သိုက်သော ဥပါဒါန်တမျိုး (သီးခြားတည်လျက်) မရှိသည့်အတွက် “တဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု အပြန်အလှန်သဘောဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်ရှိသော်” ဟု အကျယ်အနက် မှတ်ပါ။

နာမပစ္စယာပိ၊ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ ဒီလိုဆိုလျှင် “နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ” ဟု မဟောထိုက်ရာ ရောက်နေ၏။ ဘာကြောင့်နည်း- “နာမ် ဟူရာ၌ ဝိညာဏံ နာမ် မပါ၊ စေတသိက်နာမ်သာ ရသောကြောင့် ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်မှာဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဘက်မှာ ဖြစ်စေ သပ္ပဒေသချည်း ဖြစ်သေးကြောင့်တည်း” ဟုလျှံ။ ဤ၌ “အဓိပ္ပါယော” သည် “ဧဝံသတိ။ ပေ။ န ဝတ္ထု သိသာ” ဟု ဆိုသော မိမိ (ငိုကာဆရာ)၏ အလိုတည်း။]

ယထာ ပန။ ပေ။ န သက္ကာ၊ ကာတုံ။ ။ မိမိအယူကို ထင်ရှားအောင် ဥပမာဖြင့် ပြလို၍ “ယထာ ပန” စသည် မိန့်။ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ၌ “နာမ” အရ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်နာမ်ကို ချန်စ်၎င်း၊ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ၌လည်း နာမအရ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို ချန်စ်၎င်း၊ ပစ္စယစတုက္က၌ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထိုအတူ အညမညစတုက္က၌ လာသော ဤ “တဝပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” ဟူသော အင်္ဂါ၌လည်း “တဝ” အရာတွင် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို ချန်စ်၍ တဝအရာကို ယူခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း မဟုတ် တတ်ကောင်းသည်သာ။

သည်။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာဝေ၊ သည်သာ) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဿ၊ ၏။ (ဘဝေ၊ ဌ်။) အဝိဂတပစ္စယ နိယမာဘာဝေါ၊ အဝိဂတ ပစ္စယသတ္တိ၏ အမြဲ အားဖြင့် မရှိနိုင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) တဝေ၊ ဌ်။ အညမညပစ္စယ နိယမာဘာဝေါ၊ အညမည ပစ္စယသတ္တိ၏ အမြဲ အားဖြင့် မရှိနိုင်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ အညမညပစ္စယောတိတ္ထေ၊ ဌ်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ပေ။ ပစ္စယော၊ သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း၊ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း၊ အတ္ထိပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ် သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ အညမညပစ္စယောတိ တ္ထေ၊ ဌ်။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ၊ နည်း။ ဟိ (သသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမဂ္ဂပ- ပစ္စယာပိ ဝိညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုသည်။ (ဂ္ဂပအရ ဝတ္ထုသည်။) အကုသလဝိညာဏဿ၊ အကုသိုလ် ဝိညာဉ်အား။ အညမည- ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် မဟုတ်သောကြောင့် ဟဒယဝတ္ထုက အကုသလဝိညာဉ်၏ အညမညပစ္စည်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤနေရာကား အကုသလဝိညာဉ်ကို စ၍ ဟောတော်မူအပ်ရာ ပါဠိရပ်တည်း။] ပန၊ အနွယ်။ ပုရေဇာတဝိပုယုတ္တော၊ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အညမညပစ္စယောတိ တ္ထေ၊ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ၊ ၏။)

တသ္မာ၊ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ ထိုသို့ တတ်ကောင်းလျှင် “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်းဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “တသ္မာ” စသည်မိန့်၊ ဤတသ္မာကို “န ဝုတ္တံတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဌ် စပ်၊ ဥပါဒါနံက ဘဝအား အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် အမြဲ ကျေးဇူးမပြုပုံကို ရွှေ ဟေတုတေုက္ကဋ္ဌံ ပြခဲ့ပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဥပမာနအဖြစ် ဖြင့် ပြသည်။ ထိုအတူ ဥပါဒါနံက ဘဝ၌ ကျေးဇူးပြုဘို့ရန် အမြဲအားဖြင့် အညမည ပစ္စယသတ္တိ မရှိ၊ ထိုသတ္တိ မရှိပုံကို “သင်္ခတ လက္ခဏာနံ ပန ဇာတိအာဒိနံ” စသည်ဖြင့် ရွှေ၌ အကြောင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း သိပါ။ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန” ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ အမြဲအားဖြင့် အညမညပစ္စယသတ္တိ မရှိခြင်းကြောင့် “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု ဟောတော်မူအပ်ဟု သိထိုက်ပါသည်။

သမ္ပယုတ္တံ၊ ပေ။ သိယာ။ ။ “ယဿ သဋ္ဌာယကံ အညမညပစ္စယော ဘဝေယျ” ဟု အဋ္ဌကထာဝယ် ရှိ၏။ ထို “အညမညပစ္စယော” ဟူသော ပါဠိ၌ “သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ” ပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “အညမည ပစ္စယော” ဟူရာဝယ် ပဋ္ဌာန်း၌ လာသော အညမညပစ္စည်းကို ဟောတဲ့ အညမည ပစ္စည်းကဲ့သို့ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုသော သမ္ပယုတ္တစသော (စည်းကို ယူလိုစရာ ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။ [အညမညပစ္စယော ဝိယ အညမညပစ္စယောတိ ဣယမတ္ထော ဣဇာ- ဓိပ္ပေတောတိ အသေခန္ဓာ “အညမည ပေ။ အဓိပ္ပေတော သိယာ” တိ အာဟ-အနံ။]

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာပိ နာမဓ္မပံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဆဋ္ဌာယတနံဝ၊ ပြောက်ခုမြောက် မနာယတနသည်လည်း။ စက္ခာယတနပစ္စယာ-
ဒိနံ၊ စက္ခာယတန၊ ဥပစယ အစရှိသည်တို့အား၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပဿစ၊
စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်အား၎င်း။ အညမညပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။
ပန၊ အနည်း။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ (အညမညပစ္စယောတိ ဧတ္ထံ ပေ။ အဓိပ္ပေတော သိယာ။)

အညပညစတုက္ကဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သင်္ခါရာဒိမ္မုလကနယမာတိကာအဖွင့်

၂၄၇။ အပ္ပပ္ပဏ။ ပေ။ န ဝုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဧဝံသတိ၊
ဤ သို့ပြင်လသော်။ ဆဋ္ဌာယတန ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိကာ၊ အစရှိကုန်သော။
ဆဋ္ဌာယတနာဒိမ္မုလကာစ၊ ဆဋ္ဌာယတနာဒိမ္မုလက နည်းတို့သည်လည်း။ ဝါ၊
တို့ကိုလည်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ဟောတော်မမူထိုက်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။
ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွား၊ ကြောင့်။ ဧဝံသတိ။ ပေ။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ
သနည်း။ ဟိ(ယသွား)၊ ကြောင့်။ နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤနည်း
၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်
ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧဝံသတိ။ ပေ။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။)

စက္ခာယတန ပစ္စယာဒိနံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “စက္ခာယတနဿ ဥပစယော”
စသည်ဖြင့် ဟောကော်မူသောကြောင့် “စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို
ဥပစယ ဟူသည် “ဥပစယ၊ သန္တတိ” ၌ လင်္ကာ ဥပစယ မဟုတ်၊ အဆက်ဆက်
ဖြစ်သော စက္ခာယတန စသည်ကိုပင် စီအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ဥပစယ” ဟု
ဆိုသည်။ (တနည်း) စက္ခာယတန စသည်တို့ကို ဘောက်ပုံတတ်သော အခြားရုပ်များကို
“စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။ [ဥပဗ္ဗုဒ္ဓိ ဝိသနီ ဝိယဥပ္ပန္န စက္ခာယတနာ-
ဒိနီ၊ စက္ခာယတနာဒိနီဝါ ဥပတ္တမ္ဘကာနီ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနီ-အနု။]

ဧဝံသတိ ပေ နာမန္တိ ဝုတ္တာ၊ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “အပ္ပပ္ပဏ။ ပေ။ န ဝုတ္တော”
ဟု ဝါဟိတ်သောစကား၌ လက္ခဏာသင်္ဂရဟ်၍ “ဧဝံသတိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ အဋ္ဌ
ကထာ၌ ဂပုဗ္ဗဿ၊ ပေ။ အဘာဝဘော” ဟု ပြုစပ်သော အကြောင်းကြောင့် “ဘဝ-
ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟူသော ဘဝမူလကနယကို ဟောတော်မူလျှင် “ဆဋ္ဌာယတန-
ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” စသော နယတို့ကိုလည်း ဟောတော်မူသိုက်ရာ ရောက်၏။
“ဘုခကြောင့် ဟောသော်မှာသိုက်ရာ ရောက်ပါသည်” ဟု မေးဘယ်သို့သောကြောင့်
‘နာမပစ္စယာ’ စသည်မိန့်၊ ပါဠိတော်ဝယ် “နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု နာမမူလက

တတ္ထ၊ ထို အပုဗ္ဗဏ အညဏ အစရှိသောစကားရပ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော အလိုသည်။ (ဤအဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုသည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိုး နည်း။) နာမဝိသေသာနံ၊ နာမ်အထူးဖြစ်ကုန်သော။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန အစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ဖဏ္ဏ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ကို ယူ။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိ မူလက၊ ဆဋ္ဌာယတနာဒိ မူလကနယတို့ကို။ (ဘဝတော) ဝုတ္တော။

ပန၊ ဆက်။ ယဒေဝနာမံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော နာမ်သည်ပင်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တဒေဝ(နာမံ)၊ ထို ခန္ဓာ ၄-ပါး ဟူသော နာမ်ကိုပင်။ (ဝုစ္စေယျန္တိ စပ်။) ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိတ္တောပိ၊ ဟူသော ဤနည်း၌လည်း။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ငြားအံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော်။) ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝတ္ထုဗ္ဗဝိသေသော၊ ဟော ထိုက်သော တရားအထူးသည်။ န၊ မရှိတော့။ တသ္မာ အပုဗ္ဗာဘာဝတော၊ ထိုသို့ ရှေး မဟုတ်သောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ အယံ၊ အဓိပ္ပါယ်၊ ဤသို့သောအလိုသည်။ (သိယာ၊ ၏။)

နယကို ဟောတော်မူပြီးနောက် “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆဋ္ဌာယတန မူလက နယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုတွင် နာမပစ္စယာတုန်းက နာမအရ၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ဆဋ္ဌာယတနနှင့် တကွ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးကို ယူပြီးဖြစ်ရကား ဆဋ္ဌာယတနအတွက် သီးခြား အသစ်တရား မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့် “အပုဗ္ဗဏ ။ပေ။ အဘာဝတော” ဟု အကြောင်းပြအထိုင်း ဆိုလျှင် “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” စသည်ဖြင့်လည်း ဟောတော်မူထိုက်ရာ ရောက်သည်-ဟူလို။

တတ္ထာယံ ။ပေ။ သိယာ ။ ။ ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ဂိုဏ်း ဆရာက မှန်းဆသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “သိယာ” ဟု ပရိကပ္ပကြိယာဖြင့် ဆိုသည်။ ထိုသိယာ၏နယ်ကား “န ဝုတ္တောတိ” တိုင်အောင်တည်း။ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတွင် ဆဋ္ဌာယတန ဟူသော ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် နာမ်အထူး ဖြစ်၏။ နာမ်အထူးဖြစ်သော ကြောင့် (အသစ်မဟုတ်သော်လည်း) “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော် မူထိုက်၏။ ဖဏ္ဏ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့လည်း ထိုအတူတည်း။

ယဒေဝ ပန ။ပေ။ န ဝုတ္တောတိ။ ။ ထိုသို့ဖြင့်လျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု အဘယ့်ကြောင့် မဟောပါသနည်း-ဟု မေးဘူးလျှင်သောကြောင့် “ယဒေဝ နာမံ” စသည်မရှိ။ “ယဒေဝ နာမံ” အရ နာမ်ဟူသည် “နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဝတ္ထု” ၌ ပြအပ်ခဲ့သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတည်း။ ထိုနာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုပင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟူသောနည်း၌ ဘဝနာမည်ဖြင့် ဟောတော်မူစရာရှိ၏။ သို့သော် ဘဝ အရ၌ အသစ် တရားအထူးကား မရှိ၊ ထိုသို့ အသစ်တရားမရှိသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု ဟောတော်မူအပ်၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၏အလို ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို။

စ၊ ဆက်။ ဘဝဂ္ဂဟဏေန၊ ဘဝသဒ္ဓါဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟူသောနည်း၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သဘာဝဓမ္မာ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့ကို။ ဂယေယျ၊ ယူအပ်ကုန် ရာ၏။ ဇာတိအာဓိနံ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ န (ဂယေယျ)၊ မယူအပ်ကုန်ရာ။ ဣတိ (ဘသ္မာ) အပ္ပဗ္ဗာဘာဝတော၊ ထိုသို့ အသစ်မဟုတ်သောတရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ (“ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မမူအပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ ပ။ ဝုတ္တံ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ နာမပစ္စယာ ဖဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ဖဿပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (ဟောတော်မူအပ်ရာရောက်သည်။) န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ (ကသ္မာ) ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို။ (နာမပစ္စယာ အရ၌ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သော ဖဿကို။) ဌပေတော၊ ၍။ ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမ်ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဤနည်း၌လည်း။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။) န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝနဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့်။ သဘာဝဓမ္မာ သဘာဝဓမ္မေသု၊ သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရ်ဏတို့၌။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဘဝသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဝုတ္တော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဘဝသည်။ (သဘာဝဓမ္မ အသဘာဝဓမ္မ ၂-မျိုးလုံးကိုရသော

အဝဂ္ဂဟဏေန စ ။ ။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”၌ ဘဝ အရဝယ် သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ယူရာ၏။ သဘာဝ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရ်ဏ တို့ကို မယူရာ၊ ဤသို့ “ဘဝ”အရ၌ နာမ်တုန်းက ယူအပ်ပြီးသော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှ တပါးသော တရားအသစ် မရှိသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဟောတော်မူအပ်ဟု မှတ်ပါ။

အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ။ ပေ။ ယထာ ပန။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္တံ သိယာ”ဟု ဆိုထား၏။ ထိုကား၌ လဒ္ဓဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ပန” စသည်ကို မိန့်၊ “နာမပစ္စယာ ဖဿော”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ နာမအရ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို ဖယ်ထား၍ ကျန် နာမ်ခန္ဓာ များကို ယူရသောကြောင့် “ဖဿပစ္စယာ ဖဿော”ဟု ဟောတော်မူရာ မရောက်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဤ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဟောတော်မူလျှင် ဘဝ အရ၌ အဝိဇ္ဇာကို ကြည့်၍ ယူနိုင်သောကြောင့် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဟောတော်မူရာ မရောက် နိုင်ပါ။ ဟူလို။

ဘဝသည်။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ဇာတိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ သက္ကာ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဝမူလကနယော၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

ဝါ၊ တနည်း။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝိယ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌ ကဲ့သို့။ ဘဝေကဒေသော၊ ဘဝ၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော ဥပါဒါနကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (ရှေးက။) အဂ္ဂဟိတော၊ မယူအပ်သော်။ ဘဝသဒ္ဓေါ၊ ဘဝ သဒ္ဓါသည်။ ပစ္စယဗောနေတ္ထံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ အာဒိတော၊ အစ၌။ (အစက။) ဝုစ္စမာနော၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ နိရဝသေသ-ဗောဓကော၊ အကြွင်းအကျန်မရှိသော အနက်ကို သိစေတတ်သည်။ ဟောတိ။ နာမသဒ္ဓေါ၊ နာမ သဒ္ဓါသည်။ (ပစ္စယဗောနေတ္ထံ၊ ငှါ။ အာဒိတော၊ ၌။ (အစက။) ဝုစ္စမာနော၊ သော်။ နိရဝသေသဗောဓကော၊ သည်။) န (ဟောတိ)။

တသ္မာပေ။ဝေဒိတဗျော။ - ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြသောအကြောင်းကို မနှစ်သက်လျှင် အဘယ်ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မမူပါသနည်း၊ အရှင်ဋီကာဆရာ၏ အလိုမှာ အဘယ်သို့ပါနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် မိမိအလိုကို ပြလို၍ “တသ္မာ ဘဝနဝသေန” စသည်ကို မိန့်၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဘဝနကြိယာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဘဝသဒ္ဓါသည် သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့၌၎င်း၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့၌၎င်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဓမ္မ အသဘာဝဓမ္မ ၂ ဗျိုးလုံး ရနေသော ထိုဘာသည် အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤသို့ ဆိုသင့်သောကြောင့်သာ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဘဝမူလကနယကို ဟောတော်မမူအပ်ဟု ထိုက်ပါသည်။ ဟူလို။

ဥပါဒါနပစ္စယာ။ ပေ။ အဂ္ဂဟိတော။ ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိဝိ ဝုတ္တံ သိယာနင့် စပ်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝိယ” စသည်ကို မိန့်၊ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ ဘဝ၏ တစိတ်ဖြစ်သော ဥပါဒါနကို ဘဝ၏ရှေ့က သီးခြားယူအပ်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ရှေ့က သီးခြားယူအပ်ပြီး အစိတ် အပိုင်းမရှိသော ဘဝသဒ္ဓါ၏ ပစ္စည်းအဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှါ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု အစ၌ ဟောတော်မူအပ်သော် တစုံတခုသော အနက်ကိုမျှ မချန်ဘဲ (အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ) အနက်အားလုံးကို သိစေနိုင်၏။ [“ပစ္စယ သောနေတ္ထံ” ဟု ပါဠိရှိ၏၊ ချေးနိဿယ၌၊ “ပစ္စယဗောနေတ္ထံ” ဟု ရှိသည်။]

န နာမသဒ္ဓေါ ။ ။ နာမသဒ္ဓါကား ဤသို့မဟုတ်၊ မိမိက ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် အစ၌ ဟောတော်မူအပ်လျှင် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ချန်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “နာမ-ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ၌ နာမအရ အဝိဇ္ဇာကိုချန်၍ ကြွင်း နာမက္ခန္ဓာများကိုသာ ဟူရသည်။ [နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ ပစ္စယုပ္ပန္နံ ဌပေတော ပစ္စယသ ဂဟဏတော အဝိဇ္ဇာ-ဝိနိမုတ္တာဝေ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမသဒ္ဓေန ဝုစ္စန္တိ အာဟ န နာမသဒ္ဓေါ နိရဝသေသ-ဗောဓကောတိ။—အနု။]

ဟိ၊ မုန့်။ တော နိရုတ္တိယော၊ ဘဝနာမဟူသော ဤသဒ္ဓါတို့သည်။ ဧဝံသဘာဝါ။ ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္တိ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)။ ‘‘အာဟ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗ။ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုကြောင့်ပင်။ ဘဝဿ။ ပေ။ န ဝုတ္တိတိ၊ ဟူသော။ အယံ အတ္ထော၊ ကိ။ အညမည ပစ္စယဝါရေ၊ အညမည ပစ္စယဝါရဉ္စ။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ခိ။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္နတ္တတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဇာတိ ဇရာ မရဏာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ခိ။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ အနညာတောဝိယ၊ ခွင့်ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဇာယမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ သင်္ခတ တရားတို့၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ (ဟောတိ)။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ ၏။ ဇာယမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲ ဇာတိသည်။ န၊ မရှိ။ ဇီယမာန မိယမာနာနံ စ၊ ရင့်ဆဲ

ဧဝံ သဘာဝါ ဟိ ။ ။ “အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဘဝသဒ္ဓါသည် (အစက နေလျှင်) နိရဝသေသ ဗောဓကဖြစ်၍ နာမသဒ္ဓါသည် အစက နေပါသော်လည်း နိရဝ သေသဗောဓက မဖြစ်ပါသနည်း”ဟု အကြောင်းရှာဘွယ် မလိုပါ။ “ထို ဘဝသဒ္ဓါ နာမသဒ္ဓါတို့မှာ ဤသို့ ဟောရသောသဘော ထူးစံ ရှိကြပါသည်”ဟူလို။

ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန ။ ခ ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့် ဘဝအရံ၌ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟုလည်း ဟောတော်မူရာ ရောက်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။ “ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ကို လိုလားသောကြောင့်ပင် အညမညပစ္စယ ဝါရတုန်းက “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနိ” ဟု အပြန်အလှန် ဟောတော်မူမူအပ်” ဟူသော ဤအနက်ကို ဆိုခဲ့သည်ဟု မှတ်ပါ။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္နတ္တတိ ဧတေန ။ ။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟု ဟောတော်မူမှတ် ဖြတ်ခဲ့သောကြောင့် ဇာတိ ဇရာမရဏ မူလကနယကို ဟောတော်မူ” ဟူသော စကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကတော့ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း၊ ဖြစ်နိုင်ကြ ပါ၏” ဟု ခွင့်ပြုရာရောက်၏။ စင်စစ်မှ- ဇာတိဟူသည် ပရမတ္ထသဘာဝ မဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာသာ ဖြစ်၏။ “ဇာတိ၏ ဖြစ်ဆဲတရား”ဟု သီးခြား မရှိ၊ ဇရာ မရဏတို့၌လည်း ထို့အတူပင်၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဟူသော လက္ခဏာမျှသာ ဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဇာတိစသော တရားတို့ သည် တခုသောခဏ၌ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ထို့ကြောင့် “ဇာတိ ဇရာ- မရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဇာတိဇရာမရဏ မူလကနယတို့ကို ယူတော်မူမူအပ်။

မှတ်ချက် ။ ။ “တခုသောခဏ၌”ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် နာနာခဏ၌ကား ဇာတိ ဇရာမရဏတို့က အဝိဇ္ဇာအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုနိုင်ပါသည် ဟု ခွင့်ပြုသည်။ နာနာပိတ္တက္ခယေ ပန ဇာတိ အာဒယော အဝိဇ္ဇာယ ဥပနိဿယ ပစ္စယော ဟောန္တိ ကေစိတ္တက္ခယေတိ ဝိသေသိတံ။ -အနု။

တရားပျက်ဆဲတရားတို့၏လည်း။ ဇရာမရဏ၊ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဇီယမာန၊ မိယမာနာ၊ ရင့်ဆဲတရား ပျက်ဆဲတရား တို့သည်။ န၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ အာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိသောတရား တို့သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ အသမ္ဘဝတော ဝေ၊ ထိုသို့ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ပင်။ တံမူလက၊ ထို ဇာတိ ဇရာမရဏဟူသော မူလရှိကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ပစ္စေဒေါပိ၊ ပြတ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိပါ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ ပစ္ဆိန္နတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေနေဝ၊ ထိုသို့ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ပင်။ အပိ စာတိ အာဒိမာဟ။

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတာ၊ ပြီ။

အကုသလနိဗ္ဗေသံ ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၇-၂၄၉။ ဥပါဒါနဿ။ပေ။ အာပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသော။ အယံ ဒေါသော၊ ဤ အပြန်သည်။ န (ဟောတိ) နန၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌ၊ ပါဒါနဿ၊ ၏၎င်း။ တံ၊ ထို ဒိဋ္ဌ၊ ပါဒါနံသည်။ ဣတရဿစ၊ တပါးသော ကာမုပါဒါနံ၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (န ဟောတိ နန၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) သစ္စံ၊ မှန်ပါ၏။ (စောဒက အယူအတိုင်းတော့ မှန်ပါ၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း။ ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ တဏှာဂဟဏေန၊ တဏှာသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတတ္ထာ၊ ယူအပ်

ပစ္စေဒေါပိ ပန အတ္ထိ ။ ။ သို့ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာ၌ “တတ္ထ ပစ္ဆိန္နတ္တာဝ” ဟူသော အကြောင်းသည် လုံးလုံး မသင့်သောအကြောင်း ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “ပစ္စေဒေါပိ ပန အတ္ထိ” ဟု မိန့်သည်။ ပစ္စေဒအကြောင်းလည်း ရှိပါသည်—ဟူလို့ သို့သော်—အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္စေဒအကြောင်းအပြင် “အပိစ” ဟု အကြောင်းတနည်း ပြုပြန်၏။ ထိုအကြောင်းကား ဤမူလနိကာ၌ ပြအပ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့က အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း မဖြစ်သင့်ခြင်းနှင့် သဘောတူ ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တေနေဝ အပိစာတိ အာဒိမာဟ” ဟု မိန့်၏။ [တေနေဝတိ အသမ္ဘဝေနေဝ—အနု။]

ကာမုပါဒါနဿ ။ပေ။ ဂဟိတတ္ထာ။ ။ ဤပုဒ်ကို “ဒိဋ္ဌိဝေ ဂဟိတာ” ၌ စပ်။ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” ၌ တဏှာ သဒ္ဓါဖြင့် ကာမုပါဒါနံကို ယူအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပါဒါနံ” အရ ဒိဋ္ဌိ(ဥပါဒါနံ) ကိုသာ ယူရသည်—ဟူလို။

ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ နာမေဝိယ၊ နာမိ၌ကဲ့သို့။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါစ၊ ထူးသောပစ္စည်း၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပါဒါနဂ္ဂဟဏေန၊ ဥပါဒါနသဒ္ဓါဖြင့်။ ဘဏ္ဍာပစ္စယာ၊ တဏှာ ဟူသော ပစ္စည်းရှိသော ပစ္စယပုဒ်လည်း ဖြစ်သော။ (တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနကို ရည်ရွယ်သည်။) ဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာစ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါကဘဝေါကိုဆိုသည်။) ဒိဋ္ဌိဇေ၊ ဒိဋ္ဌိကိုသာ။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ဥပါဒါန်၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌။ (“တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ဟူသော ဥပါဒါန်၏ တည်ရာပါဠိရပ်၌။) ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပုဒ်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်၎င်း။ ပစ္စယော

နာမေဝိယ။ ။ ဤ ဥပမာသည် ဝိသေသပစ္စယတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါ” ၌ နာမေ ဝိယနှင့် စပ်၍ “ဝိသေသပစ္စယတ္ထ ရှိသည်” ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မရ၌ “နာမေ ဝိယ ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါတိ နာမသင်္ခါတယ တဏှာယ ဆဋ္ဌာယတနဿ ဝိသေသပစ္စယတ္ထံ ဟောတိ ဝိယ၊ ဝေမေဝ ကာမုပါဒါနဿ (၏) ဘဝဿ (အား) ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား- နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ၌ နာမအရတွင် ကာမတဏှာ ပါဝင်၏။ ထိုတဏှာက ဆဋ္ဌာယတနံဥပါဒ်အား သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိ အထူးရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ ဥပါဒါနအရ ကာမုပါဒါန်ကိုယူလျှင် ထို ကာမုပါဒါန်က ဘဝအရတွင် ယူရမည့်တဏှာအား ကျေးဇူးပြုဘိရန် ပစ္စယသတ္တိထူး မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိသောကြောင့် ဥပါဒါနသဒ္ဓါဖြင့် ဒိဋ္ဌိ (ဥပါဒါန်) ကိုသာ ယူရသည်-ဟူလို။

တဏှာပစ္စယာ ဘဝဿစ ပစ္စယဘူတာ ။ ။ ထိုဒိဋ္ဌိသည် တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန်တုန်းက တဏှာဟူသော အကြောင်းရှိသော ပစ္စယပုဒ်ဖြစ်၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ကား ဘဝဿပစ္စည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဇေ ဂဟိတာ” ၌ ဝေဖြင့် တဏှာဟူသော ကာမုပါဒါန်ကို ကန့်သတ်ဟု မှတ်ပါ။

ဣတိ အယံ ဒေါသော ဝုတ္တော ။ ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၌ “ဥပါဒါနံ” အရ ဒိဋ္ဌိကိုသာ ယူရသောကြောင့် ကမ္မဘဝအရ၌ ပါသော ဒိဋ္ဌိနှင့် ထပ်နေရကား “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဥပါဒါနပစ္စယတ္ထံ အာပဇ္ဇေယျ-ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုသည့် အဖြစ် ဖြစ်ရာ၏” ဟူသော ဤအပြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုအပ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “နန နာယံ ဒေါသော” ဟု စောဒကပြောသကဲ့သို့ “ကာမုပါဒါန်က ဒိဋ္ဌိပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုဘိရာ ရှေ့၌ ကာမုပါဒါန်ပင် မရှိပါ” ဟူလို။

ယသ္မာ စ ။ စပ။ န ဝိသေသော။ ။ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန်” ဟု လာသော ဥပါဒါန်အရာ၌ဖြစ်စေ၊ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ဟု လာသော ဥပါဒါန်အရာ၌ဖြစ်စေ ပစ္စယပုဒ် ဥပါဒါန် ပစ္စည်းဥပါဒါန် ၂-မျိုးလုံးပင် ဒိဋ္ဌိတရတည်းသာ ရသောကြောင့် “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံနှင့်တူသော နာမကို၎င်း၊ “နာမရူပ-

၈။ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်၎င်း။ ဧကမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိတခုတည်းသာတည်း။ တဿှ၊ ကြောင့်။ နာမပစ္စယာ၊ ပေ။ သဠာယတနန္တိ ဧတေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်တို့၏။ နိဒ္ဒေသေသုဝိယ၊ နိဒ္ဒေသတို့၌ကဲ့သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတေ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဒိဋ္ဌပါဒါန်ကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ န ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန်တော်မမူအပ်။

၀။ တနည်း။ ဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမုပါဒါနဿပိ၊ ကိုလည်း။ (ပိဖြင့် ဒိဋ္ဌပါဒါန်ကိုပေါင်း။) ဂဟဏေ၊ ယူခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ဌပေတော ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မမူအပ်သော်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ကာမုပါဒါနဿ၊ အား။ (ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။) ဒိဋ္ဌိ၊ သည်လည်း။ (ဒိဋ္ဌပါဒါန်သည်လည်း။) ဒိဋ္ဌိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ ဧေါသော)၊ သည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နတာ နိဝါရဏတ္ထံ၊ ဥပါဒါန်တမျိုးတည်း၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဌပေတော ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ဥပါဒါနဿ ဥပါဒါနပစ္စယတ္ထံ အာပဇ္ဇေယျာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။

စက္ခာယတနာဒိ ဥပတ္တမ္ဘကဿ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို ထောက်ပံ့တတ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဿ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တဒဇနကံ၊ ထို စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို မဖြစ်စေတတ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ၊ စက္ခာယတန၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ (တိုးပွားသော စက္ခာယတန

ပစ္စယာ သဠာယတနံ”၌ ရွှေ နာမရူပနှင့်တူသော နာမရူပကို၎င်း သီးခြား အကျယ် မဝေဘန်သကဲ့သို့ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာ၌လည်း “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန်”က ဥပါဒါန်နှင့် တူသောကြောင့် သီးခြား မဝေဘန်အပ်ပါ—ဟူလို။

သတိပိ ၀။ ။ ဤနည်းကား “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” အရ၌ ဥပါဒါနအရ ကာမုပါဒါန်ကို ယူရသော နည်းတည်း၊ ကာမုပါဒါန်ကိုလည်း ဤသို့ ယူစေကာမူ “ဌပေတော ဥပါဒါန်”ဟု ဟောတော်မမူလျှင် ကာမုပါဒါန်က ဘဝအရ၌ ယူရသော တဏှာ (ကာမုပါဒါန်) အား၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိက ဒိဋ္ဌိအား၎င်း ကျေးဇူးပြုရာရောက်၏။ ထိုသို့လည်း စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ [အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်းကလည်း စိတ္တက္ခဏတခုတည်းကို ပြရာနည်းတည်း။] ထို့ကြောင့် ဥပါဒါန်တမျိုးတည်းက ပစ္စည်းလည်းဖြစ်၊ ပစ္စယုပ္ပန်လည်းဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တော်မူခြင်းငှါ “ဌပေတော ဥပါဒါန်”ဟု ဟောတော်မူရပါသည်—ဟူလို။ [ဒဿေတိ၏ ကရိုဏ်းကို “ဥပါဒါနဿ ဥပါဒါနပစ္စယတ္ထံ အာပဇ္ဇေယျ” ဟူသော မူလစကားကို ခံပါ။]

အစရှိသည်တို့၏။) ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်နု၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ယဿ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ဂ္ဂူပဿာတိ အာဒိ* (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တာသမ္ပိ ပဟိတံ (ပဒဿ)၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥတု အာဟာရဇ သန္တတိနုဓိ၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ် အစဉ်တို့အားလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘက သမုဋ္ဌာပန ပစ္စာဇာတပစ္စယ-ဝသေန၊ ထောက်ပံ့တတ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်း၊ ပစ္စာဇာတ ပစ္စယသတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

ယထာနုရူပတိ၊ ကား။ မဟာဘူတသင်္ခါတံ၊ မဟာဘုတ်ဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးကုန်သော စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့အား။ သဟ-ဇာတာဒိ ပစ္စယော၊ သဟဇာတ အစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဝတ္ထုသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သောရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက် ဖြစ်သော မနာယတနအား။ ပုရေဇာတာဒိပစ္စယော (ဟောတိ)။ နာမံ၊ နာမ် သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သော အာယတနတို့အား။ ပစ္စာဇာတာဒိ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခု မြောက်ဖြစ်သော မနာယတနအား။ သဟဇာတာဒိ-ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ သော၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ယထာနုရူပတာ၊ ယထာ နုရူပ၏အဖြစ်တည်း။

ယဿာတိ၊ ကား။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယဿ နာမဿ၊ အကြင် နာမ်အား။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ယဿ စ ဟောတိ” ဟူသော ရှိရာဝယ် ယဿအတွက် “ပစ္စယု-ပ္ပန္နဿ နာမဿ” ဟု စွဲရမည်ဟု၎င်း၊ “ဝိညာဏဿ သမ္ပယုတ္တပစ္စယ ဘာဝေါ”ဟု တည်၍ ယောဇနာပါဟု၎င်း ပြသည်။]

ဗဿပစ္စယာပိ နာမံတိ၊ ဟူ၍။ ဗဿပစ္စယဘာဝေန၊ ဗဿဟူသော ပစ္စည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္ထုဗ္ဗဿေဝ၊ ဟောတော်မူလိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမဿ၊ နာမ်၏။ (ပဝတ္တိ၌စပ်။) အတ္တနော၊ မိမိဟူသောနာမ်၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဗဿကြောင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဗဿတိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း ၌။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ [စာအုပ်တို့၌ “န”မပါ၊ “ရှေးနိဿယ၌ ပါ၏၊ ပါမှလည်း အဓိပ္ပါယ်မှန်ပါသည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ-န္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတာပိတိ အာဒိမာဟ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခောပိ၊ သည်လည်း။ (ဝိဖြင့် ဥပါဒါန်ကိုပေါင်း။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝိစိကိစ္ဆာဝယ် ဥပါဒါန်ဌာန၌ ဖြစ်ရမည့် အဓိမောက္ခ၏လည်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဥပါဒါန်ဌာနံ၊ ဥပါဒါန်၏ တည်ရာ ပါဠိရပ်သည်။ ပရိဟိနမေဝ၊ ယုတ်လျော့သည်သာ။ [ရှေ့၌ကဲ့သို့ ယုတ်လျော့မြဲ ယုတ်လျော့နေသည်ကို သန္နိဌာန်ပြုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [အစပ်ဝေးသောကြောင့် “သမ္ပန္နော” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဗလဝကိလေသေန၊ အားရှိသောကိလေသာဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ။ ပဒဂ္ဂရဏဿ၊ ပုဒ်ကိုဖြည့်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ [ပကတိကံ။] တဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ [ဝိကတိကံ။] (တနည်း) ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ တဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ ကို။ ဒေါမနဿသဟဂတေသု၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တို့၌။ ဂုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယဟူသော ထိုပုဒ်၏။ တေန၊ တဏှာပိ နတ္ထိဟူသော ထိုပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

ယသ္မာ။ ပေ။ ပရိဟိနမေဝါတိ သမ္ပန္နော ။ ။ အထက်၌ “ဥပါဒါန်ဌာနေ အဓိမောက္ခေနဝ (ပဒံ ပူရိတံ)” ဟု ဆိုခဲ့၏။ “ဤ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသ၌ အဓိမောက္ခလည်း မရှိရကား အဘယ်တရားဖြင့် ဥပါဒါန်ဌာန၌ ပုဒ်ကိုဖြည့်မည်နည်း” ဟု မေးဘူး။ ရှိသောကြောင့် “ယသ္မာ။ ပေ။ ပရိဟိနမေဝ” ဟု မိန့်သည်။ “ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသဝယ် အဓိမောက္ခလည်း မရှိသောကြောင့် ဖြည့်စရာပုဒ် မရှိရကား ဥပါဒါန်ဌာနသည် ကေန လျော့ရတော့သည်” ဟူလို။

ဗလဝကိလေသေန ပန။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော ။ ။ တသ္မာကို “ဥပါဒါန်ဌာနံ ပရိဟိနမေဝ” ပုဒ်နှင့် စပ်လျှင် “ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ” အတွက် အဘယ်အကြောင်းနှင့် ဆက်သွယ်မည်နည်း ဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “ဗလဝ။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော” ဟု မိန့်သည်။ “တဏှာဌာနေ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဒံ ပူရိတံ” ဤ အကြောင်းကို ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တုန်းက “ယသ္မာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ တသ္မာ” ဟု ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တဿ၊ ထိုဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယပုဒ် အတွက်။ တေန၊ “ယသ္မာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ” ဟူသော ထိုပုဒ်နှင့် ဆက်သွယ်ထိုက်ပါသည်” ဟူလို။

အနုဋီကာ ။ ။ “တဿာတိ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယာတိ ပဒဿ” ဤအဖွင့်သည် “ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်သောကြောင့် ကောင်းပါ၏။ ထို့နောက် “တေနာတိ တဏှာဌာနေတိ ပဒေန” ဟု တွေ့ရ၏။ ထိုပုဒ်ကား ပါဠိပျက်ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ “တေနာတိ တဏှာပိ နတ္ထိတိ ပဒေန” ဟု ဖြစ်စေ၊ “တေနာတိ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ” ဟု ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တုန်းက ပြအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်စေ၊ ပါဠိရှိသင့်ပါသည်။ မရဲ့ဋီကာ၌ “ယဿ တဿ တဏှာ နတ္ထိတိ ပဒဿေဝ၊ တေနာတိ ဥဒ္ဓစ္စေန” ဟု ဖွင့်လေသည်။

သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ တတိယစိတ္တာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ တဏှာ ပစ္စယာ အဓိမောက္ခောတိ အာဒိမိ၊ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဝိသဇ္ဇနမေဝ၊ အဖြေကိုသာ။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ ဒုသေေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ (သံဂီတိကာဇေဟိ) သံခိတ္တာ။ ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာဒိသု၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အစရှိသည်တို့၌။ [အာဒိဖြင့် ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း စသည်ကို ယူပါ။] (အာဂတမေဝ ခွံစပ်။)

အကုသလနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကုသလာဗျာကတနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၉၂။ ပသာဒေါတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတည်း။

၃၀၆။ အလောဘော၊ အလောဘသည်။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ သမုဒယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတော်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (အဂ္ဂတ္ထရန်ကာယံ၊ ဟိကနိပါတ်၊ ဒေဝဇ္ဇတဝဂ်၊ နိဒါနသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) သဗ္ဗာပါရာနံ၊ ဗျာပါရနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလတို့သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနာနိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တေသု၊ ကံအဟုန်သည် ပစ်ချွှအပ်ကုန်သော။ ဝိပါကေသု၊ ဝိပါကစိတ်တို့၌။ အလောဘာဒိ သဟဂတ ကမ္မပဋိဗ္ဗာတုတာ ဝိယ၊ အလောဘ အစရှိသည်တို့နှင့် တကွဖြစ်သောကံ၏ အရိပ်သဘွယ် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသည်တို့သည်။ (သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနာ၊ တို့သည်။) န (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝိညာဏေသု ဝိယ၊ နိဒါနိမ္မကင်းသော ပဉ္စဝိညာဉ်စိတ်တို့၌ကဲ့သို့။ နိဒါနရဟိတတာ၊ နိဒါနိမ္မ ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သောတပတိတတာတိ၊ ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကြိယမေဃ၊ ကြိယာတရားတို့ကို။ ကြိယမတ္တတ္ထာ၊ ပြုအပ်ကာမျှ တို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မနိဒါနရဟိတာ၊ ကံ၏အကြောင်းဖြစ်သော မူလတို့မှ

သောတပတိတတာ ။ ။ သောတသဒ္ဓါသည် တသွင်သွင်စီးသွားသော ရေအယဉ် ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ အဆက်မပြတ် ဟောအပ်သော တရားတော်သည်လည်း ထို ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ ရေအယဉ်သည် ရွေးအစဉ်နှင့် တူသကဲ့သို့ ဤအဗျာကတတရား အယဉ်သည်လည်း အဆက်မပြတ် ဟောသော်မူအပ်ရကား ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ ဒွေး ပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀) တို့၌ နိဒါနိမ္မကင်းသကဲ့သို့ ဤအဗျာကတစိတ်တို့၌လည်း နိဒါနိမ္မကင်း၏။ ထို နိဒါနိမ္မ ကင်းသည်၏အဖြစ်သည် နိဒါနိမ္မကင်းသော ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ် ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ကင်းကုန်၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်သာ။ ပရိဟိနာဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာ၊ ယုတ်
လျော့သော အဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ကြိယာစိတ်များ
၌လည်း အဝိဇ္ဇာမပါ။ “ဘုကြောင့် မပါသနည်း” ဟူမူ ကံ၏အရင်းခံဖြစ်သော
မူလမှ ကင်းသောကြောင့်တည်း။]

တတိယစတုတ္ထဝါရာ အသမ္ဘဝကောတိ ဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဝုတ္တံ၊ ရဝိအပ်သနည်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် အစရှိသည်
တို့သည်။ စက္ခယတနပစယဒိနိ၊ စက္ခယတန၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်
တို့အား။ (တိုးပွားသော စက္ခယတန အစရှိသည်တို့အား။) ပစ္ဆာဇာတ-
ပစ္စယာ၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ နဟောန္တိကံ၊ မဖြစ်
ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါ
ကုန်သော်လည်း။ တဒုပတ္တမ္ဘကဿ၊ ထို စက္ခယတနပစယ အစရှိသည်တို့ကို
ထောက်ပံ့တတ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရပ်ကို။ အသမုဋ္ဌာပန၊
မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ (စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့က မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။) သန္ဓာယ၊
၍။ အသမ္ဘဝကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ သဟဇာတ ပစ္ဆာဇာတ ဝိညာဏဿ၊ သဟဇာတဖြစ်သော
ဝိညာဏ် ပစ္ဆာဇာတဖြစ်သော ဝိညာဏ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တဒိပိ၊ ထို
အခါ၌လည်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမ-
ရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ (လဗ္ဗတိ)။ ပစ္ဆာဇာတသဟဇာတနာမဿ၊ ပစ္ဆာဇာတ
ဖြစ်သောနာမ်၊ သဟဇာတဖြစ်သော နာမ်၏၎င်း။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ ဘူတ-
စက္ခာဒိရူပဿစ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော စက္ခု
အစရှိသော ရုပ်၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တတိယစတုတ္ထဝါရာ၊ ထိုသည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊
မဟုတ်ကုန်။ (သမ္ဘဝန္တိ ဝေ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကုသလာဗျာကတနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၃၃၄။ သမ္မောဟဝသေနာတိ၊ ကား။ အနိစ္စာဒိတာယ၊ အနိစ္စအစရှိသည်၏အ
ဖြစ်ကြောင့်။ သဘယေ၊ ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော။ သာဒရသဝိသရက္ခဗီဇသဒိသေ၊
ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော အဆိပ်ပင်၏မျိုးစေ့နှင့်တူသော။ ကုသလဖလေ၊
ကုသိုလ်၏အကျိုး၌၎င်း။ တနိဗ္ဗတ္တကကုသလေ စ၊ ထိုအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်
သော ကုသိုလ်၌၎င်း။ အနာဒိနဝ ဒဿိတာဝသေန၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့မရှိသည်၏

အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌိစပ်။) [“ကုသလဖလ” အရ တဘဝ၌ အစဆုံးဖြစ်သော ကုသလဝိပါက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို ယူပါ။ ထိုသို့ယူမှ တဘဝ လုံး၏ မျိုးစေ့ဖြစ်သောကြောင့် ချက္ခမိဇနှင့် တူမည်ဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။]

သမတိက္ကမတ္ထံ၊ လွန်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘာဝနာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ ခြင်းသည်။ သမတိက္ကမဘာဝနာ၊ သမတိက္ကမဘာဝနာ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ တဒဂ် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမတိက္ကမဘူတာ၊ လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဘာဝနာ၊ သမတိက္ကမဘာဝနာ၊ မည်၏။

တထာ ဣဓ န လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သာ။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကသာ။ သင်္ခါရာနံ၊ ကုသိုလ် သင်္ခါရတို့အား။ အဝိဂတာဒိ- ပစ္စယတ္တာဘာဝံ၊ အဝိဂတအစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဝိညာဏာဒိနံ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့အား။ သင်္ခါရာဒယော၊ ကုသိုလ် သင်္ခါရ အစ ရှိသည်တို့သည်။ အဝိဂတာဒိပစ္စယာ၊ အဝိဂတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ ပေ။ သင်္ခါရ- ဟေတုကံတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်း သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာဝေ၊ တတ်ကောင်းသည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဂတ စတုက္ကာဒိနိပိ၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလ နိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (လဗ္ဘန္တိဝေ၊ ရအပ် ကုန်သည်သာ။) [စာအုပ်တို့၌ န-တလုံး ကျသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ (န) ပါ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တနည်း-(ကသ္မာ၊ လဗ္ဘန္တိ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏပစ္စယာ။ ပေ။ နာမံတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ ယထာလာဘ- ယောဇနာယ၊ အကြင်အကြင် ရထိုက်သောအနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းဖြင့်။ နယော၊ နည်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ လဗ္ဘန္တိဝေ၊ သာ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နယော ဒဿိတော။ ။ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ နာမံ” ၌ ရုပ်အတွက် သမ္ပယုတ်မရနိုင်သောကြောင့် ရနိုင်သော နာမ်ကိုသာ “ဝိညာဏ သမ္ပယုတ္တံ နာမံ” ဟု အနက်ကို ယှဉ်စေရာ၌ ယထာလာဘယောဇနာနည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေတုနံက “အဝိဇ္ဇာဟေတုကော” ဟု မရနိုင်သောကြောင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို မယှဉ်စေဘဲ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၌ ဟေတုကအနက် ရနိုင်သော ကြောင့် “သင်္ခါရဟေတုကံ” ဟု ယှဉ်စေခြင်းကို “ယထာလာဘ ယောဇနာနည်း” ဟု ဆိုသည်။ ဤ ယထာလာဘ ယောဇနာနည်းအားဖြင့် အဝိဂတစတုက္ကစသည်တို့ မရနိုင်

ကုသလဗျူဟကဝိပါကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၄၇။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝနတ္ထိတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာ-
 ရေန) ဝုတ္တံ။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်မူလသည်၎င်း။ အကုသလမူလဉ္စ၊ အကုသိုလ်
 မူလသည်၎င်း။ ကမ္မပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိကိ၊ ဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဖြစ်နိုင်ပါသော်
 လည်း။ ကမ္မပစ္စယတူတယ၊ ကမ္မပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတနာယ၊ စေတနာ
 နှင့်။ သံသဠ၊ ရောနှောသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်မူလသည်။ တေန၊ ထိုစေတနာ
 ဟူသောကံနှင့်။ ဧကိသာဝမိဝ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဂတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မဝိယ၊ စေတနာဟူသော ကံသည်ကဲ့သို့။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး
 ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့။ (နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေ ပန
 ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကုသလကုသလမူလေတိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
 ကမ္မံ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဇနေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊
 ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့ကို။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါကံ၏။ ပရိယာယေန၊
 ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဥပနိဿယောတိ၊ ပကတုပနိဿယ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ ယတာ၊
 ဆိုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ကမ္မေန၊ နှင့်။ ဧကိတူတာနိ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့သည်။ သံသဠာနိ၊ ရောနှောကုန်သည်။
 ဟုတူ၊ ၍။ ကမ္မဇာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်
 အကုသိုလ် မူလတို့၏။ ကမ္မပစ္စယတာ၊ ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

မဟုတ်၊ ရနိုင်သည်သာ- ဟူလို။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ ထို နည်းကို မပြသောကြောင့်
 အဝိဂတစတုက္ကစသည်တို့ကို အဋ္ဌကထာဆိုသည့်အတိုင်း မရဟုသာ မှတ်ရတော့သည်။

အနုဋ္ဌိကား။ ။ ယဒိပိ သင်္ခါရ ဟေတုကန္တိ အာဒိနာ ယောဇနာ လဗ္ဘတိ၊ အဝိဂတ-
 စတုက္ကာဒိနိ ပန န လဗ္ဘန္တိ ယထာလာဘ ယောဇနာယ (အ) ဒဿိတတ္တာ။ [စာအုပ်
 တို့၌ “ဒဿိတတ္တာ” ဟု တွေ့ရ၏။ “အဒဿိတတ္တာ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ပရိယာယေန ဥပနိဿယပစ္စယော။ ။ စေတနာဟူသော ကံက ဝိပါကံအား
 ကျေးဇူးပြုရာ၌ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် “နိပ္ပရိယာယ=မုရု
 ကျေးဇူးပြုခြင်း” ဟု ဆိုလို၍ မူလစသော သမ္ပဟုတ်တရားတို့က ဝိပါကံအား ကျေးဇူး
 ပြုရာ၌ “ပရိယာယ=ပရိယာယ်အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း” ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ မူလ
 သီကာဆရာက ဆိုလိုသော်လည်း “ကုသလော ဓမ္မော (စိတ်စေတသိက်ဟူသော ကုသိုလ်

သောတိ၊ သေဟူသော ဤပါဌ်၌။ သေ ကုသလမူလပစ္စယော၊ ဤ ကုသလ
မူလဟူသောပစ္စည်းသည်၎င်း။ (သေ) အကုသလမူလ ပစ္စယော။ ဤအကုသလ
မူလဟူသောပစ္စည်းသည်၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌ်စပ်။) ဣတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ကုသလာ ကုသလ ဝိပါကာနံ၊ ကုသလဝိပါကံ အကုသလဝိပါကံတို့ကို။
(ဥပ္ပါဒကာနိ) ဝိယ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ကိရိယာနံ၊
တို့ကို။ ဥပ္ပါဒကာနိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ ကုသလာကုသလမူလနိ စ၊
အဝိဇ္ဇာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဥပနိဿယတံ န လဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာဟ။
[ဝိပါကံအပြင် ကိရိယာနှင့်စပ်၍ လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “မနသိကာရော-
ပိ” စသည် မိန့်။] မနသိကာရောပိ၊ မနသိကာရသည်လည်း။ ဇေနဝိတိ ပဋိ-
ပါဒကမတ္တတ္တာ၊ ဇောအစဉ်ကို ပြီးစေတတ်ကာမျှ၏ အဖြစ်၊ ဝိတိအစဉ်ကို
ပြီးစေတတ်ကာမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလာ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့ကို။ ဝါ၊ ကုသိုလ်မူလ အကုသိုလ်မူလတို့ကို။ (ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော
မှီရာကို။ န ကရောတိ) ဝိယ၊ မပြုသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့အတူ။) အဝိဇ္ဇာ၊ ကိ။
ဥပနိဿယံ၊ န ကရောတိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အဝိဇ္ဇူပနိဿယာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ

တရားသည်) အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ (ဝိပါကံနှင့် တကွဖြစ်သော အဗျာကတတရား
အား) ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ကုသလ
မူလစသည်တို့က ဝိပါကံအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ “နိပ္ပရိယာယေန သဗ္ဗေပိ ကုသလာ-
ကုသလာ ဓမ္မာ ဝိပါကဿ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ အယံ အတ္ထော ဓိဿတိ”
ဟု အနုဋီကာ မိန့်သည်။

သေ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ ရှေ့၌ “ကုသလမူလံ အကုသလမူလံ” ဟု နပုလ္လိန်
ရှိခဲ့၏။ ထိုကုသလမူလ အကုသလမူလကို အနွာဒေသ (နောက်ထပ်ညွှန်ပြသော) တေ
သစ္စါသည် နပုလ္လိန်သာ ဖြစ်သင့်၏။ အဘယ်ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပုလ္လိန်ဖြင့် “သေ” ဟု
ညွှန်ပြရပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “သေ ကုသလမူလ ပစ္စယော ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သည်။ “ပစ္စယော” ဟူသော ပုလ္လိန်ကို ဝဲ၍ “သေ” ဟု အဋ္ဌ
ကထာ၌ ပုလ္လိန်ဖြင့် ညွှန်ပြပါသည်—ဟူလို။ [ကုသလမူလံ အကုသလမူလံတိ ဣမေသ်
အနွာဒေသောပိ (နောက်ထပ် ညွှန်ပြကြောင်းသစ္စါ ဖြစ်ပါသော်လည်း) ပစ္စယသစ္စါ-
ပေက္ခာယ သေဣတိ ပုလ္လိဂံသေန ဝုတ္တောတိ ဒဿေန္တော အာဟ သေ ဣတိ။ ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗံတိ။—အနု။]

မနသိကာရောပိ ။ မနသိကာရ ဟူရာ၌ မနသိကာရစေတသိက်ကို ဆိုလိုသည်
မဟုတ်။ မိဒိနောက်၌ ဇောအစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဇေန ပဋိပါဒက အမည်ရသော
မဒနာဒါနာဠာန်းကို၎င်း၊ မိဒိနောက်၌ ဝိတိအစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဝိတိပဋိပါဒက
အမည်ရသော ပဋိဒ္ဓါရာဠာန်းကို၎င်း ဆိုလိုသည်။

ဟူသော အားကြီးသော မှီရာရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိအတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနမတ္တံ၊ ရွှေဘဝင်ကို ပြန်လည်စေခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ။

၈။ ဆက်။ ပဟိနာဝိဇ္ဇာနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နေဝ ဥပ္ပါဒိကာ၊ မဖြစ် စေတတ်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ (ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့၏။) အာရမ္မဏမတ္တ- မေဝ၊ အာရမ္မသည်သာ။ ဟောတိ။ ဝေဉ္စ ကတု၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ ကုသလော ဓမ္မော ။ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိပါက ဓမ္မ- ဓမ္မော ။ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝေမာဒီသု၊ ဤသို့ အစ ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယ ဘာဝေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကုသလ၊ တို့ကို။ န ဥဒ္ဓဇ္ဇ၊ ထုတ်ပြတော် မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အပိ၊ သည်သာမကသေး။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေတိ ဟေသ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလရှိသော။ ကုသလနယော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဟေသ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကုသလာ ကုသလမူလကော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော မူလရှိသော။ ဝိပါက- နယော၊ ဝိပါကဖြစ်သော နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ အဘို့ တပါးကား။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာတို့ကို။ (ဂဟဏံ ဌာပံ။) သင်္ခါရဂူဟဏေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ (သင်္ခါရသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်။) (ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။) နေဝ (ဂစ္ဆတိ)၊ မရောက်။ ဝိညာဏဂူဟဏေန၊ ဝိညာဏသဒ္ဓါ ဖြင့်လည်း။ (ဝိညာဏသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်လည်း။) ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ် သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တမူလကော၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော

အဝင်္ဂါဝဇ္ဇနမတ္တံ ။ ။ ထို မနုဿိကာရသည် မိမိနောက်၌ဖြစ်မည့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့ကို ဥပနိဿယ မပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ဥပနိဿယ မပြု၊ မိမိ နောက်၌ အဝိဇ္ဇာဟူသော အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ အတိတဘဝင်စသော မိမိရှေ့က လာခဲ့သော ဘဝင်ကို ပြန်လည် စေရုံမျှသာ ဖြစ်၏။

အပိ၊ ။ ။ ဤနည်း၌ “ သင်္ခါရ ” အရ ကမ္မဝဋ်ကို၎င်း၊ “ ဝိညာဏ ” အရ ဝိပါက ဝဋ်ကို၎င်း ယူရသောကြောင့် ကိရိယာစိတ်တို့မှာ ထိုဝဋ် ၂-ပါးတွင် မပါဝင်ရကား ကိရိယာတို့ကို သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်၎င်း၊ ဝိညာဏသဒ္ဓါဖြင့်၎င်း မယူအပ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမူလက ကိရိယာ၊ သင်္ခါရမူလက ကိရိယာကို မရအပ်၊ ထို့ကြောင့် ကိရိယာနှင့် စပ်၍ ပစ္စယာကာရကို ဟောတော်မမူအပ်-ဟူလို။

မူလရှိသော။ (တနည်း) တံမူလကော၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော မူလ ရှိသော။ ကိရိယာနယော၊ ကိရိယာဖြစ်သောနည်းကို။ န လတ္တံ၊ မရအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အနေကဘေဒတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ဧက-
စိတ္တက္ခဏိကာနံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်သော။ မူလပဒါနံ၊ မူလဖြစ်သော
ပုဒ်တို့၏။ ကိရိယန္တေ၊ ကိရိယာ အဆုံးရှိသော။ ပဌမနယေ၊ ပဌမနည်း၌။
သဟဇာတာဒိ အနေကပစ္စယဘာဝေန၊ သဟဇာတ အစရှိသော တပါးမက
များသော ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ တေသံ ပစ္စယာနံ၊ ထို သဟဇာတအစရှိသော တပါးမက များသော
ပစ္စည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ဝါ၊ တနည်း။) နဝါဒိမူလ ပဒါနံ၊
နဝ အစရှိသော မူလပုဒ် ရှိကုန်သော။ နယာနံ၊ နည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြား
အားဖြင့်။ [နဝါဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် အဋ္ဌ၊ သတ္တ၊ ဆတို့ကို ယူပါ။] အနေကပ္ပကာရ-
တော၊ ဖြင့်။ စတုန္နစတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဣတိ(အယံ)၊
ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနေကဘေဒတော ။ ။ “အနေကပ္ပကာရတော”ဟု ဖွင့်၏။ ထို အနေကပ္ပ
ကာရ၏ သရုပ်ကိုကား “အဝိဇ္ဇာဒိနံ မူလပဒါနံ ။ပေ။ တေသံ ပစ္စယာနံ ဝသေန”ဟု
ပဌမဖွင့်၏။ ထို၌ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရော”စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “အဝိဇ္ဇာဒိနံ မူလ-
ပဒါနံ”ဟု၎င်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌ ဧကစိတ္တက္ခဏိက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာ
ပြသောကြောင့် “ဧကစိတ္တက္ခဏိကာနံ”ဟု၎င်း၊ ပဌမတနည်းကိုသာ တိုက်ရိုက်ပြသော
ကြောင့် ထိုသို့ ပြုရာဝယ် အဗျာကတန်ဒွေသ၌ ကိရိယာ စိတ်များလည်း ပါဝင်သော
ကြောင့် “ကိရိယန္တေ ပဌမနယေ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထိုနည်း၌ သဟဇာတစသော
ပစ္စည်းတို့ကို ဟောတော်မူရာကား “အနေကပ္ပကာရ” ဖြစ်သည်—ဟူလို။

စတုန္နံ စတုက္ကာနံ ။ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ဤစကားသည် ပြအပ်ခဲ့သော နည်း
၂-ပါးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြတည်း။ ပြအပ်သော ၂-နည်းတွင် “အဝိဇ္ဇာဒိနံ မူလပဒါနံ”
စသော ပဌမနည်း၌ ပစ္စယစတုက္က၊ ဟေတုကစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က၊ အညမည
စတုက္ကအားဖြင့် စတုက္က ၄-ပါးလုံး ရ၏။ “နဝါဒိမူလပဒါနံ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော
ဒုတိယနည်း၌ကား စတုက္က ၄-ပါးလုံး မရ၊ ဤသို့ ထိုက်သလိုရသော စတုက္ကတို့၏
အပြားအားဖြင့်-ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ—ဟူလို။ [စတုန္နံ စတုက္ကာနန္တိ ပုရိမနယေ ပစ္ဆိမ-
နယေစ အာဂတာနံ ယထာလာဘံ စတုန္နံ စတုန္နံ စတုက္ကာနံ။—အနု။]

မှတ်ချက်။ ။စတုန္နံ စတုက္ကာနံ ဝသေနသည် ရှေ့ ၂-နည်းလုံးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြ
ဖြစ်သောကြောင့် “ဝသေနာတိ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါပါဘွယ် မလို၊ ရှေ့၌ ၂-နည်းရှိသော
ကြောင့် “နဝါဒိမူလပဒါနံ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါ ပါသင့်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ရှေးနိဿယ
၌လည်း ပါသည်။

ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ကုသလာ-
 ကုသလေသု၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၌၎င်း။ ကုသလာကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တို့၏။ ဝိပါကေစ၊ အကျိုး၌၎င်း။ (ဥပနိဿယဝသေန ဧကဓာဝ
 ဝုတ္တော၌စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကုသလာ ကုသလေသု
 ကုသလာကုသလာနံ ဝိပါကေ စာတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊
 ကြောင့်။ ပုရိမပစ္စိမေသု၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ နယေသု၊
 နည်းတို့၌။ (ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ ၌စပ်။) ယထာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယာ-
 ကာရော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အနေက-
 ဘေဒတော ဧကဓာဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ ပစ္စိမ-
 နယေ၊ နောက်ဖြစ်သောနည်း၌။ ကုသလေ၊ ၌။ အနေကဘေဒတော၊ တပါးမက
 များသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရော၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်
 သည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧကဓာဝ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်
 သာ။ (ပစ္စယာကာရော ဝုတ္တော။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကုသလာကုသလာနံ ပန
 ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ ။ပေ။ ဝတ္တဗ္ဗံ။) စ၊ ဆက်။ ဧကဓာဝါတိ၊ ဧကဓာဝ်ဟူသော
 ပုဒ်၏။ မူလပဒေက ပစ္စယတာဝသေန၊ မူလပုဒ်၏ တပါးသော ပစ္စယသတ္တိ
 ရှိသည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကဿေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်
 သော။ နယဿ၊ နည်း၏။ ဝသေန၊ အဘို့အားဖြင့်။ ဧကပ္ပကာရေန၊ တပါးသော
 အဘို့အားဖြင့်။ ဣတိအတ္ထော (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ ပဌမစတုက္ကဿေဝ၊ ပဌမစတုက္က၏
 သာလျှင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။
 [ဤ၌လည်း ရှေ့ ၂-နည်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသောကြောင့် ဝါသန္တပါဘွယ် မလို။]

ဓမ္မပစ္စယဘေဒေတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကြောင်း
 တရားတို့၏။ ပစ္စယဘာဝဘေဒေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သတ္တိအပြား၌။ (တနည်း) ဇရာမရဏာဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရား

ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် “ကုသလာကုသလေ-
 သု”ဟု မပါသော်လည်း ဝိပါကေ၌ အဝုတ္တသမုစ္စယတ္ထ စသ၍ဖြင့် ဆည်းယူနိုင်သော
 ကြောင့် “ကုသလာကုသလေသု ။ပေ။ ဝတ္တဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သည်။ [ကုသလာကုသလာနံ ပန
 ဝိပါကေစာတိ (ဧတ္ထ) စသဗ္ဗေန ကုသလာကုသလေစာတိ သမုစ္စေတဗ္ဗောတိ အာဟ-
 ကုသလ။ပေ။ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။—အနု။ ဤအနုဋီကာ၌ “ကုသလာကုသလေ”ဟု သမာဟာရဒွန်
 ရှိ၏။ “ကုသလာကုသလေသု” ဟု အသမာဟာရဒွန်လည်း အသင့်ပင်။

ဓမ္မပစ္စယဘေဒေ။ ။“ဓမ္မ” အရ “အဝိဇ္ဇာဒိန္နံ ဓမ္မာနံ” ဟု ပစ္စည်းဓမ္မကို၎င်း၊
 “ပစ္စယဘေဒေ” အရ “ပစ္စယဘာဝဘေဒေ” ဟု၎င်း ပဌမဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်ဖြင့် အနု
 လောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြ၏။ “ဇရာမရဏာဒိန္နံ ဓမ္မာနံ” ဟူသော ဒုတိယနည်း၌

တို့၏။ ဇာတိအာဒိပစ္စယဘေဒ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအပြား၌။ ဝါ၊ တနည်း။ တံတံစိတ္တုပ္ပါဒသမယပရိစ္ဆိန္နာနံ၊ ထိုထို စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ကုန်သော။ (ထိုထို ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယ၊ အကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယ စသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးကုန် သော) ဖဿာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဧကက္ခဏိကာဝိဇ္ဇာဒိ- ပစ္စယဘေဒ၊ တခုသော ခဏရှိသော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ အပြား၌။ (ပဘေဒဇနနတ္ထံ ခွဲစပ်။)

ပရိယတ္တိအာဒီနံ၊ ပရိယတ် အစရှိသည်တို့၏။ ကမော၊ အစဉ်သည်။ ပရိယတ္တိ ။ ပေ။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပစ္စယာကာရေ၊ ၌။ ပါဠိပရိယာပုဏန- တဒတ္တသဝန ပါဠိအတ္တစိန္တနာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာအထံ၌ ကြားနာ ခြင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်းတို့ကို၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီရင်အပ်၏။ ဝေ၊ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဘာဝနာပဋိပတ္တိစ၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ခြင်းကို၎င်း။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမဂ္ဂဟဏံ၊ ကမသဒ္ဓါ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ကရောတိ။ တတောတိ၊ ကား။ ဉာဏပဘေဒဇနကတော၊

ပစ္စယပွန်ဓမ္မကို “ဓမ္မ” အရ ယူ၍ ဇာတိစသည်ကို “ပစ္စယဘေဒ” အရ ယူ၏။ ဤ အဖွင့်ဖြင့် ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြသည်။ “ထိုထိုစိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်ကုန်သော ဖဿာဒိဓမ္မတို့အား တခုတည်းသော စိတ္တက္ခန္ဓာ အတူဖြစ်ကြသော အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့၏ အထူးအပြား၌” ဟု ပစ္စယဘေဒပုဒ်ကို တနည်းဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်သည် “ယသ္မိံ သမယေ။ ပေ။ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖသော ဟောတိ” ကို ရည်ရွယ်၍ ဖွင့်ခြင်းတည်း။ မှန်၏။—ထိုဃသစသော တရားအားလုံးသည် တခုသော စိတ္တက္ခန္ဓာ အတူဖြစ်ကြသော တရားများတည်း။

ပရိယတ္တိ ။ ပေ ။ ကမော။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်းသည် ပရိယတ္တိ မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာအထံ၌ ကြားနာခြင်းသည် သဝနမည်၏။ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို စဉ်းစားခြင်းသည် ပါဠိအတ္တစိန္တနမည်၏။ “ဇရာမရဏံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ။ ပေ။ နိရောဓဓမ္မံ” စသည်ဖြင့် ဘာဝနာကိုကျင့်ခြင်း (ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်း) သည် ပဋိပတ္တိမည်၏။ ထို ပရိယတ္တိမှစ၍ ပဋိပတ္တိတိုင်အောင် အားလုံးကို အစဉ်အတိုင်းပြုလုပ်မှသာ ဒုက္ခအဆုံး ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။ ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ခုန်ကျော်၍ တရားအားထုတ်လျှင် ဒုက္ခအဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် ပဟတ် ပါ—ဟူလို၊ သို့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှတစ်ပါး အခြားတရားကိုကား အခြားနည်းအားဖြင့် လည်း အားထုတ်နိုင်ပါသေးသည်။

ဉာဏ်အထူးအပြားကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမတော၊ အစဉ်မှ။ (အစဉ်အတိုင်း အားထုတ်ခြင်းမှ။) အည၊ အခြားသော။ ကရဏီယတရံ၊ သာသနာတော်ဝယ် အထူးပြုဘယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ တတောတိ ဉာဏပဘေဒဇနကတော ကမတော အည ကရဏီယတရံ နတ္ထိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တကိရိယာ၊ ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ တဒါယတ္တာ၊ ထို အားထုတ်ခြင်း၌ စပ်၏။ (ထို အားထုတ်ခြင်းနှင့် စပ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတောတိ ။ပေ။ နတ္ထိ)။.....အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ

(ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်)

၃၅၅။ တယော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓဿ၊ သတိ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထုဒ္ဓါရံ၊ တူသောသဒ္ဓါသည် ဟောအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်းကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ ဣမ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိ တော်၌။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓဿ၊ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္တဒဿနံ၊ အနက်ကို ပြခြင်းကို။ န (ကရေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ အာဒိသု ဟိ သတိဂေါစရေတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေ၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (သင်္ကဏှာတိ ဌိစပ်။) ဖဿသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်း နှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖဿ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ နာမရူပ သမုဒယာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ မနသိကာရသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သတိဂေါစရေနံ၊ သတိ၏ ကျက်စားရာအာရုံတို့ကို။ ဒီပကေ၊ ပြတတ်ကုန်သော။ သုတ္တပ္ပဒေသေ၊ သုတ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို။ သင်္ကဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။

ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိတော်၌လည်း။ အဝေသ-ပါဠိပ္ပဒေသ ဒဿနတ္ထော၊ ကြွင်းသောပါဠိရုပ်ကို ပြခြင်းအနက်ရှိသော။ အာဒိ-သဒ္ဓေါ၊ အာဒိသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဒါနာဒိနိပိ၊ ဒါန အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ကရေန္တဿ၊ ပြသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂူပါဒိနိ၊ ဂူပါရုံ၊ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ကသိကာဒိနိစ၊ ကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ သတိယာ၊ သတိ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံနိဝါရဏတ္ထံ၊ ထိဂ္ဂပါရုံ အစရှိသည်၊ ကသိုဏ်းအစရှိသည်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဓာနံ ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ ပဿဒ္ဓေါ၊ ပဿဒ္ဓါသည်။ ပဓာနတ္ထဒီပကော၊ ပဓာနအနက်ကို ပြတတ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ပဌမနည်း၌ ပဿဒ္ဓါသည် အနက်သီးခြားမရှိ၊ ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား ပဓာနအနက်ရှိသည်-ဟူလို။]

အရိယောတိ၊ အရိယောဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အရိယံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်ဖြစ်၍ မြတ်သော။ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အာဟ၊ ဟော၏။ ဧတ္ထောတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တေသ္မိံ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ဤ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တေကဒေသေန၊ သုတ်၏တစိတ် တပိုင်းဖြစ်သော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ [ကေဒေသု-ပစာရအားဖြင့် ပြ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ [သတိ-ပဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တာ၌စပ်။] တယော သတိပဋ္ဌာနာ ယဒရိယော။ ပေ။ အရဟတီတိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ တေ၊ ဤစကားကို။ (မယာ၊ ငါဘုရားသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ တေ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤ လောက၌။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ အနုကမ္ပကော၊ ကရုဏာဖြင့် လျှော်စွာတုန်လှုပ်သည်။ ဝါ၊ သနားတော်မူသည်။ ဟိတေသိ၊ စီးပွားကို လိုလားတော်မူသည်။ (ဟုတူ)။ အနုကမ္ပံ၊ လျှော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို။ ဝါ၊ သနားခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ သာဝကောနံ၊ သာဝကတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။) ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သုခါယ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။ တဿ၊ ထိုဆရာ၏။ သာဝကော၊ တပည့်တို့သည်။ န သုဿန္တိ၊ ရိုသေစွာ မနာယူကြကုန်။ ဝါ၊ ယုံယုံ ကြည်ကြည် မနာယူကြကုန်။ သောတံ၊ နားကို။ န ဩဒဟန္တိ၊ ရှေးရှုမသားကြကုန်။ (တနည်း) သောတံ န ဩဒဟန္တိ။

• တံ နိဝါရဏတ္ထံ။ ။ ဒါနစေတနာ၏ တည်ရာအာရုံဖြစ်သော ရှုပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း၊ ဈာနဘာဝနာကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကသိုဏ်းရုပ် အစရှိသော အာရုံတို့သည်၎င်း သတိ၏ တည်ရာဖြစ်ကြသေး၏။ သို့သော် ပဓာန ဟု ဆိုရလောက်အောင် တည်ရာများ မဟုတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ပဓာနံ ဌာနံ ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့် ထို ရှုပါရုံအစရှိသော သတိ၏တည်ရာကို တားမြစ်သည်။

နားမထောင်ကြကုန်။ အညာ (အညာယ)၊ သိခြင်းငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ န ဥပဋ္ဌာ-
ပေန္တိ၊ မဖြစ်စေကြကုန်။ သတ္တု၊ ဆရာ၏။ သာသနာ၊ အဆုံးအမမှ။ ဝေါက္ကမ္မံ၊
ဖဲ၍လည်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတြ၊ ထိုသို့ မလိုက်နာ
ခြင်းကြောင့်။ တတာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ်မရှိ
သည်။ န စေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ အနတ္တမနတံ၊ မိမိစိတ် မရှိသူ၏ အဖြစ်
ကို။ နစ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ မသိစေသည်သာ။ ဝါ၊ ထင်စွာ မပြုသည်သာ။ စ၊
ထိုသို့ပင် အနတ္တမနတာ မဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနဝဿုတော၊ ဒေါသဖြင့် မစို
စွတ်သည်။ သတော၊ အာရုံမြတ်၌ အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဗောနော၊ ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့်သိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ
ဩဝါဒကို မလိုက်နာသူတို့အပေါ်၌ ဒေါသမဖြစ်ခြင်း သတိသမ္ပဗောဉ်ရှိခြင်းသည်။
ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တည်း။ ယေ၊ ယင်းသတိပဋ္ဌာန်
တို့ကို။ အရိယော၊ မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (သေဝတံ၊ မှီဝဲတော်မူ၏။
ယေ၊ တို့ကို။ အရိယော၊ သည်။ သေဝမာနော၊ မှီဝဲတော်မူလျက်။ သတ္တု၊ ဆရာ
သည်။ (ဟုတွာ)။ ဂဏံ၊ ဂိုဏ်းကို။ အနုသာသိတံ၊ သွန်သင်ခြင်းငှါ။) အရဟတံ၊
ထိုက်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တမျိုးကား။ သတ္တု၊ ဆရာသည်
။ ပေ။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သုခါယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။
တဿ၊ ထိုဆရာ၏။ ဧကေစ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ န သုဿူ-
သန္တိ၊ ကုန်။ ပေ။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေစ္စ၊ ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ သုဿူ-
သန္တိ၊ ရှိသေစွာ နာယူကြကုန်၏။ ဝါ၊ ယုံယုံကြည်ကြည် နာယူကြကုန်၏။ ပေ။
သတ္တု၊ ၏။ သာသနာ၊ မှ။ ဝေါက္ကမ္မံ စ၊ လည်း။ န ဝတ္တန္တိ၊ မကျင့်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊

န စေဝ အတ္တမနော။ ။ န သကမနော၊ ဧတ္ထ စ ဂေဟဏိတဒေါမနဿဝသေန
အပ္ပတိတော ဟောတိတံ န ဝေပဋ္ဌော ဖဋ္ဌဗ္ဗော။ အပဋိန္ဒကေသု ပန အနတ္တမနတာ-
ကာရကဿ (မိမိစိတ် မရှိသူ၏အဖြစ်၏ အကြောင်း၏) အဘာဝေနတံ ဝုတ္တံ။ ...
အနဝဿုတောတိ ပဋိသဝဿဝေန အနဝဿုတော။—ဥပရိပံ၊ သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂ
သုတ္တဋ္ဌ။ [ပဋိသဝဿဝေနာတိ ဆတိ ဂ္ဂါရေတိ ပဋိသဝိဿန္တေန၊ ပဋိသပ္ပဝတ္တိယာတိ
အတ္ထော။—ဋီကာ။]

ယဒရိယောတိ။ ။ ယေ သတိပဋ္ဌာနေ အရိယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေဝတိ။ ...
န သုဿူသန္တိတံ သဒ္ဓဟိတွာ သောတံ န ဣစ္ဆန္တိ။ ... န အညာတံ ဇာနနတ္တယ စိတ္တံ
န ဥပဋ္ဌာပေန္တိ။ ဝေါက္ကမ္မာတိ အတိတ္တမိတာ။ သတ္တု သာသနာတိ သတ္တုဩဝါဒံ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ ပူရေတဗ္ဗံ န မညန္တိတိ အတ္ထော။ [ယဒရိယောတိ ဧတ္ထ ဒကာဧက ပဒသန္တိကဏှော။
ဥပယောဂပုထုဝေနေ စ ယသဒ္ဓေါ (ယံဟူသော နိပါတ်) ဣတိ ဒသေသန္တော—ပေ
သတိပဋ္ဌာနေ အရိယောတိ အာဟ။—ဋီကာ။]

တကြ၊ ထိုသို့ အချို့ကျင့်၍ အချို့မကျင့်ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်။ နစေဝ ဟောတိ၊ သာ။ အတ္တမနတံ၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို။ နစ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သး။ ဝါ၊ သာ။ အတ္တမနတံ စ၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တမနတံစ၊ မိမိစိတ် ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထို ၂-ပါးစုံကို။ အဘိနိဝေဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ ဥပေက္ခကော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတော်မူသည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ၊ ဤ၊ အချို့ကျင့်၍ အချို့မကျင့်သူတို့အပေါ်၌ လျစ်လျူရှုခြင်း သတိသမ္ပဇ်ရှိခြင်းသည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ တည်း။) ပေ။

ပုန စ၊လည်း။ အပရံ၊ကား။ ပေ။ သုခါယ၊ငါး။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။ တဿ၊ ၏။ သဝကော၊ ထိုသည်။ သုဿုသန္တိ။ ပေ။ ဝတ္တန္တိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တကြ၊ ထိုသို့ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတ္တမနော စေဝ၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တမနတဉ္စ၊ မိမိစိတ် ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် အတ္တမနတာ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနဝဿုတော၊ လောဘဖြင့် မစိုစွတ်သည်။ သတော သမ္ပဇာနော (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ၊ ဤ၊ ကျင့်သူတို့အပေါ်၌လောဘဖြင့် အဝဿုတမဖြစ်ခြင်း သတိသမ္ပဇ်ရှိခြင်းသည်။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ)။ [ဥပရိပုံ၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်- သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဣတိဝေ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓနနယေဟိ၊ မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အနဝဿုတတာ၊ မစိုစွတ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သော သတိရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တဒုဘယဝိတိဝတ္တတာ၊ ထို မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်း ဟူသော ၂-ပါးစုံကို လွန်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနံတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ထိုအပ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓါနမေဝ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သာ။ ဝါ၊ မှာသာ။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ သည်။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (နိစ္စ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ)၊ န (ဟောတိ ကိရ)၊ တတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာရမ္မံ၊ စတုရ်အားထုတ်ခြင်းအနက်ကို။ ဇောတေတိ၊ ၏။ အာရမ္မဉ္စ၊ အာရမ္မဟူသည်လည်း။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့နားလည်၍။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောတိ အတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ကရဏဘူတာယ၊ သော။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေထိုက်သောတရားတည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိဖြင့် ဖြစ်စေထိုက်သောတရား။ ဟိ၊ မုနံ၊ အနုသန္ဓံ၊ ကို။ (ပဋ္ဌာနံ၌ ယုပစ္စည်း၏ ကာရိယအနုသန္ဓါကို။) ဗဟုလံ ဝေနေန၊ ဗဟုလံသဒ္ဓါကြောင့်။ ကမ္မတ္ထံ၊ ကံအနက်ရှိသည်ကို။ သဒ္ဓါဒိ၊ သဒ္ဓါမြင်သိ ပညာရှိသို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ [ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာနံကို

“ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗ” ဟု ကံအနက် ဖွင့်နိုင်သည်—ဟူလို။ ဗဟုလံသဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မောဂ္ဂုလ္လာန်နိဿယ မိုး၍ ကစွည်းဘာသာဋီကာ ဘာဝကဓမ္မသု တဗ္ဗာနီယာ သုတ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

တထေဝ၊ ပင်။ ကတ္တုအတ္တိပိ၊ ကတ္တားအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အန- သဒ္ဓါ၊ ကိ။) ဣစ္ဆန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ တတိယနယေ၊ တတိယနည်း၌။ ပတိဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို တတိယ နည်း၌။ ပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘုသတ္တံ၊ အလွန်အကဲ အနက်ရှိသော။ ပက္ခန္ဓနံ၊ ပြေးဝင်ခြင်းအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဩက္ခန္တိတော ပက္ခန္ဓိတော ဝတ္တတိတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပုန၊ တဖန်။ ဘာဝတ္ထေ၊ ဘောအနက်၌။ သတိသဒ္ဓါ၊ သတိသဒ္ဓါကိုရင်း။ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၊ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါကိုရင်း။ ဝဏ္ဏေန္တော၊ ဖွင့်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အထဝါတိ အာဒိ၊ ကိ။ (သင်္ဂဟ- ကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထိုဘောအနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်။ (သရဏဋ္ဌေန စသည်ဖြင့် ဘောအနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်။) ပုရိမတ္ထေ၊ ရှေးဖြစ်သောအနက် ၌။ သတိသဒ္ဓေါ၊ သတိသဒ္ဓါသည်ရင်း။ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓေါ၊ သည်ရင်း။ ကတ္တု- အတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ။

ဝိသေသေန၊ ထူးသောအားဖြင့်။ ကာယောစ၊ ရူပကာယသည်ရင်း။ ဝေဒနာ စ၊ ဝေဒနာသည်ရင်း။ အဿာဒဿ၊ လွန်စွာ သာယာတတ်သော တဏှာ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ထို တဏှာကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ တဏှာဝတ္ထုနံ၊ တဏှာ၏တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဩဋ္ဌာ- ရိကသုခုမာနံ၊ ဩဋ္ဌာရိက၊ သုခုမ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာယ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အာရုံတို့၏။ [ကာယသည် ဩဋ္ဌာရိက၊ ဝေဒနာသည် သုခုမ။] အသုဘ- ဒုက္ခတာ ဒဿနာနိ၊ အသုဘတာ ဒုက္ခတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ (သုကရာနိဉ္စစပ။) မန္တတိက္ခပညေဟိ၊ မန္တပည တိက္ခပည ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာစရိတေဟိ၊ တဏှာ

ဝိသေသေန အဿာဒဿ။ ။ ကာယနှင့် ဝေဒနာဟူသော အာရုံတို့သည် ဒိဋ္ဌိ၏ သုဘ သုဟု မှားယွင်းစွာ ယူဆီရန် သာမန်အားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်နိုင်၏။ တဏှာ၏ ကား ကာယကို သုဘ၊ ဝေဒနာကို သုဟု ယူဆီရန် ထူးသော အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိသေသေန အဿာဒဿ ကာရဏံ” ဟု ဝိသေသသဒ္ဓါကို ဆိုသည်။ [စိတ္တဓမ္မတို့၏ ဒိဋ္ဌိအတွက် ထူးသောအကြောင်းဖြစ်ပုံ၌ တဏှာ၏ သာမန်အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပုံကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ သိပါ။]

အနုဋီကာ။ ။ “နိစ္စံ အတ္တာတိ အဘိနိဝေသဝတ္ထုကာယ (စိတ္တဓမ္မတို့ကု နိစ္စ အတ္တ ဟု ခွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်သည့်အတွက်) ဒိဋ္ဌိယာ ဝိသေသကာရဏာနံ စိတ္တ- ဓမ္မာနံ တဏှာယံ ဝတ္ထုဘာဝတော ဝိသေသဂ္ဂဟဏံ၊ တထာ ကာယဝေဒနာနံ ဒိဋ္ဌိ- ယာယံ ဝတ္ထုဘာဝသမ္ဘဝတော ဝိသေသေနာတိ ဝုတ္တံ။

စရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုကရာနိ၊ လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အသုဘတာ ဒုက္ခတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ တေသံ၊ ထို တိက္ခ
 ပည၊ မန္တပညဖြစ်သော တဏှာစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊
 စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူ၍။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဟူ၍။
 ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ ဝိသေသကာရဏေသု၊ ထူးသော
 အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တဓမ္မေသု၊ စိတ္တဓမ္မဟူသော အာရုံတို့၌။ အနိစ္စာ-
 နုတ္တတာဒဿနာနိ၊ အနိစ္စတာ၊ အနတ္တတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ နာတိပဘောဒါတိ-
 ပဘောဒကတေသု၊ အလွန် များပြားသည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်၊ အလွန်
 များပြားသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော။ တေသု၊ ထို စိတ္တဓမ္မဟူသော အာရုံ
 တို့၌။ တပယာနတ္ထံ၊ သိဒ္ဓိကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မန္တတိက္ခာနံ၊ မန္တတိက္ခဖြစ်ကုန်
 သော။ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုကရာနိ၊ လွယ်ကူစွာ
 ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အနိစ္စတာအနတ္တတာတို့ကိုရှုခြင်းတို့ကို။
 တေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ။

တိက္ခော၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် ထက်မြက်သော။ သမထယာနိကော၊ သမထ
 ယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဩဋ္ဌာရိကာရမ္ပဏံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ကာယ
 အာရုံကို။ ပရိဂ္ဂဟန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူလသော်။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း
 လသော်။ တတ္ထ၊ ထို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ကာယအာရုံ၌။ အဋ္ဌတု၊ မရပ်တန့်
 မူ၍။ ဈာနံ၊ ဈာန်သို့။ သမာပဋိတု၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ဈာန်မှထ၍။
 ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဩဋ္ဌာရိကာရမ္ပဏေ အသတ္တဟနတေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ)
 အာဟ။ ဝိပဿနာယာနိကဿ၊ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခုမေ၊
 သိမ်မွေ့သော။ စိတ္တေ၊ စိတ် အာရုံ၌၎င်း။ ဓမ္မေသု စ၊ သညာ သင်္ခါရ်ဟူသော ဓမ္မ
 အာရုံတို့၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒနုပဿနာ-
 နံ၊ ထို စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာဟူသော အနုပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ၊ ထို အနိစ္စတာ အနတ္တတာကို ရှုခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ခြင်း၏
 အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။

--ဒနုပဿနာနံ။ ။ တာ (ထို စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာ ဟူကုန်သော) +
 အနုပဿနာ တေတသန္တိ တဒနုပဿနာ။ စိတ္တဓမ္မာနုပဿနော ပုဂ္ဂလာ၊ တေသံ။—အနု။
 တံဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ ။ ။ ရှေ့၌ “တေသံ တာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တာနိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။
 ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဟူသည် တာနိအရ ပြုအပ်ခဲ့သော အနိစ္စတာ - အနတ္တတာဒဿန ဟု
 ဆိုရ၏။ သို့ဖြစ်၍ တဒနုပဿနာနှင့် အရတူအောင် “တာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ ယေသန္တိ တံဝိသုဒ္ဓိ-
 မဂ္ဂါ” ဟု ပြုပြီးမှ “တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါနံ + ဘာဝေါ တံဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ” ဟု ပြုပါ။ ဤအတိုင်း
 ဌာယသ၌ အနက်ပေးထားသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား တမျိုး အနက်ပေး၏။

တေသံ တတ္ထာတိ တေ။ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ တတ္ထသဒ္ဓါ၊ တတ္ထသဒ္ဓါကို။ ပဟာနတ္ထန္တိ တေန၊ ပဟာနတ္ထဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ ယောဇနာ၊ ယုဉ်စေခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗာ)။ [ဤသို့ ဋီကာဆရာက တတ္ထကို “ပဟာနတ္ထ” ၌ စပ်ရမည်ဟု ဆိုသော်လည်း အနုဋီကာ၌မူ အနီးအပါး၌ တည်ရှိသော “အသုဘဘာဝဒဿနေန” ၌လည်း စပ်နိုင်၏ဟု ဆိုသေးသည်။]

[“အထ ခေါ စတုရောဗ္ဗ။ ပေ။ ပဟာနတ္ထမ္ပိ” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ပဉ္စ ကာမဂုဏာ” စသည်ကို မိန့်သည်။] ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ သဝိသေသာ၊ အထူးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသေန၊ ဝေဒနာစသည်တို့မှ ထူးသောအားဖြင့်။ ကာယော၊ ရူပကာယသည်။ ကာမောဗ္ဗဿ၊ ကာမောဗ္ဗ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သုခဂ္ဂဟဏာသေန၊ သုခဟု မှတ်ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝဿာဒေါ၊ ဘဝ၌ သာယာတတ်သောရာကသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘဝေါဗ္ဗဿ၊ ဗ္ဗ၏။ (ဝတ္ထု၊ တည်း။) သန္တတိသနဂ္ဂဟဏ-ဝသေန၊ စိတ်အစဉ်၌ တခဲနက်ဟု မှတ်ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ အတ္တာဘိနိဝေသော၊ အတ္တဟု စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဒိဋ္ဌောဗ္ဗဿ၊ ဗ္ဗ၏။ (ဝတ္ထု)။

ဓမ္မဝိနိဗ္ဗောဂဿ၊ သညာ သင်္ခါရ ဟူသော ဓမ္မကို အသီးအသီး ခွဲစိတ် ဝေဟန်ခြင်း၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဓမ္မာနံ၊ သညာသင်္ခါရတရားတို့၏။ ဓမ္မမတ္တ-တာယ စ၊ ဓမ္မမျှ၏ အဖြစ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဒုပ္ပဝိဇ္ဇတာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ဘိုးထွင်း၍သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ သညာသင်္ခါရဟူသော တရားတို့သည်။ အဝိဇ္ဇောဗ္ဗဿ၊ ၏။ (ဝတ္ထု၊ တည်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသု၊ ထို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတို့၌။ တေသံ၊ ထို ကာမောဗ္ဗ၊ ဘဝေါဗ္ဗ၊ ဒိဋ္ဌောဗ္ဗ၊ အဝိဇ္ဇောဗ္ဗတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စတ္တာရောဝေ၊ ၄-ပါးတို့ကို သာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ။ပေ။ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ။ ။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာမှစ၍ “တသ္မာ တေသု တေသံ ပဟာနတ္ထံ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ” တိုင်အောင် စတုရောဗ္ဗ ။ပေ။ ပဟာနတ္ထ၏ အဖွင့်တည်း။ ထို့နောက် ယောဂ ၄-ပါး အာသဝ ၄-ပါးတို့အတွက် အဓိပ္ပါယ် တူပြီဖြစ်၍ မဖွင့်တော့၊ ထို့နောက်လည်း အဘိဓမ္မာကာယဂန္ထအတွက် ကာယ၏တည်ရာ ဖြစ်ပုံကို၎င်း၊ ကာမုပါဒါနိအတွက် ကာယ၏ တည်ရာဖြစ်ပုံကို၎င်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တရားတို့နှင့် သဘောတူသော တရားတို့ကို မဖွင့်တော့၊ ထိုသို့ မဖွင့်အပ်သော တရားများအတွက် “အဝုတ္တာနံ ဝုတ္တနယေန ဝတ္ထုဘာဝေါ ယောဇနိတဗ္ဗော” ဟု မိန့်လိုမည်။

ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ပဋိဘာနသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ-
ဘူတာ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊
ဝေဒနာသည်။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ဗျာပါဒကာယဂန္ထဿ၊ ဗျာပါဒကာယ
ဂန္ထ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ နိစ္စဂ္ဂဟဏသေန၊ နိစ္စဟု မှတ်ယူခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ သဿဘဿ၊ မြဲသော။ အတ္တနော၊ အတ္တ၏။ (သုဒ္ဓိ၌စပ်။) သီလေန၊
နွားတို့၏အလေ့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိအာဒိပရာမသ-
နံ၊ ဤသို့အစရှိသော မှားမှားယွင်းယွင်းသုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတပရာမာသဿ၊ သ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (ဝတ္ထု။) နာမရူပ-
ပရိစ္ဆေဒေန၊ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်။ ဘူတံ၊ ဟုတ်
မှန်သော နာမ်ရုပ်ကို။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အပဿန္တ-
ဿ၊ မမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိသင်္ခါတော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဟု
ဆိုအပ်သော။ ဣဒိသစ္စာဘိနိဝေသော၊ သသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တဿ၊ ထို ဣဒိသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ၏။ ဓမ္မာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ တရားတို့
သည်။ (ဝတ္ထု။) [“တဿာ တေသု တေသံ ပဟာနတ္ထံ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ ” ကို
ပေယျာလမြှုပ်သည်။ တေသု၊ ထို ကာယ စိတ္တ ဝေဒနာ ဓမ္မတို့၌။ တေသံ၊ ထို
အဘိညာကာယဂန္ထ အစရှိသော ဂန္ထတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ”
ဟု ပေးပါ။]

[ဂန္ထကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဥပါဒါန်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ သုဝေဒနာ ”
စသည်ကို မိန့်။] သုဝေဒနာဿာဒဝေသေန၊ သုဝေဒနာကို သာယာခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပရလောကနိရပေက္ခော၊ နောက် တမလွန်လောကကို ဝဲကွက်ခြင်း
မရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိ ပရာမာသံ၊ နတ္ထိဒိန္န အစရှိသော မှားမှား
ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါ-
နဿ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဝတ္ထု)။ [တဿာ တေသု စသည်အတွက်
ပေယျာလရှိသို့ ကောင်းသည်။]

ပရလောက နိရပေက္ခော ။ ။ နောက်ဘဝ ရှိသေးသည် ဟု အယူရှိလျှင် “ နတ္ထိ
ဒိန္နန္တိ ။ ပေ။ နတ္ထိ သုကတဗ္ဗက္ခဏာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော ” ဟူသော အယူမျိုး မဖြစ်နိုင်
တော့၊ နောက်ဘဝ မရှိဟု ယူမှ နောက်ဘဝကို မသိ၍ ကံ-ကံ၏ အကျိုးလည်း မရှိဟု
ယူနိုင်ရကား ဤဘဝ၌ ပါဏာတိပါတစသော နှိုင်းရာအမှုကိုလည်း ရဲရဲကြီး ပြုဝံ့တော့၏၊
ကာမေသုမိစ္ဆာဘာချဉ်လည်း သူ့မယား ကိုယ့်မယား၊ သူ့လင် ကိုယ့်လင် ဟု မစောင့်
စည်းတော့ဘဲ ရဲရဲကြီး ပြုနိုင်တော့၏၊ ထိုသို့ ရဲရဲကြီး ပြုလိုက်မှလည်း ခံစားသောအခါ
တို့နန္တိတို့နန္တိ မဖြစ်တော့ဘဲ မြိန်မြိန်ကြီး ခံစားဝံ့တော့သည်၊ ထို့ကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ
သည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သည်။

[ဥပါဒါန်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ အဂတိကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သန္တတိ” စသည်ကို မိန့်။] သန္တတိသနဂ္ဂဟဏဝသေန၊ သန္တတိသနကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သရာဂါဒိစိတ္တေ၊ သရာဂ အစရှိသော စိတ်၌။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟဂတိယာ၊ မောဟ အဂတိ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဝတ္ထု)။ ဓမ္မသဘာဝါနဝဗောဓေန၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘယဂတိယာ၊ ဘယ အဂတိ၏။ ဓမ္မာ၊ သညာ သင်္ခါရ တရားတို့သည်။ (ဝတ္ထု)။ [တသ္မာ တေသံ ပဟာနတ္ထံ ဝုတ္တာတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] အဝုတ္တာနံ၊ မဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့သော တရားတို့၏။ (ဝတ္ထု၌စပ်။) ဝုတ္တနယေန၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝတ္ထုဘာဝေါ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

[စတုရောသ။ ပေ။ အဂတိပဟာနတ္ထံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္တကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အာဟာရသမုဒယာ” စသည် မိန့်။] အာဟာရသမုဒယာ ကာယသမုဒယော၊ ဖဿသမုဒယော ဝေဒနာသမုဒယော [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အမတဝဂ်၊ သမုဒယသုတ်။] သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ [မဇ္ဈိမနိကာယံ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ အနုပဒဝဂ်၊ ဗဟုဓာတုသုတ်။] ကဿာဒိနံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့၏။ သမုဒယဘူတာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကဗဠိကဿာရာဟရ။ ပေ။ ဝိညာဏာဟာရာ၊ ကဗဠိကဿာရာဟရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာဟာရတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကာယာဒိပရိဇာနနေန၊ ကာယံ အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအားဖြင့်။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပကရဏ နယောတိ၊ ကား။ တမ္မပဏ္ဍိတာသာယ၊ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်။ ပဏ္ဏနာနယော၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာနည်းတည်း။ နေတ္ထိပေဋကပ္ပကရဏေ၊ နေတ္ထိပေဋကကျမ်း၌။ ဓမ္မကထိကာနံ၊ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ယောဇနာနယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေကြောင်းနည်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

ပကရဏ နယော။ ။ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ဖွင့်အပ်သော ကျမ်းကို “ပကရဏ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “တမ္မပဏ္ဍိတာသာယ ဝဏ္ဏနာနယော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဝဒန္တိဝါဒ၌ကား နေတ္ထိပေဋကကျမ်းကို “ပကရဏ” ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကျမ်း၌ ‘လာသောနည်းကို ပကရဏနယ ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုနည်း ဟူသည်လည်း ဓမ္မကထိကတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ယှဉ်စေပုံ (အဓိပ္ပါယ် ပြောပုံ) နည်းတည်း။

သရဏဝသေနာတိ၊ ကား။ ကာယာဒိနံ၊ ကာယ အစရှိသော အာရုံတို့ကို
၎င်း။ ကုသလာဒိဓမ္မာနဉ္စ၊ ကုသိုလ် အစရှိသော တရားတို့ကို၎င်း။ ဓာရဏတာ-
ဝသေန၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ကေမေဝ
၌စပ်။) တောယ၊ ဤ တရားသဘောဖြင့်။ (တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလား၊ ထို တရားသဘော
နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကုန်၏။
ဣတိ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သွားကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသဘော
တရားသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ဣတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌။ (ဓာရဏ-
တာ အနက်မှ တပါးသော ဤအနက်၌။) ကေတ္ထေ၊ တမျိုးတည်းသောသဘော
ရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ သမာဂမေ၊ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်းသည်။
ကေတ္ထသမောသရဏံ၊ ကေတ္ထသမောသရဏ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧဝေ၊ ဤ
ကေတ္ထသမောသရဏ အနက်ကိုသာ။ ဒဿေတုံ ယထာ ဟိတိအာဒိမာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ ကေနိဗ္ဗာနပ္ပဝေသ ဟေတုဘူတော၊ တမျိုးတည်းသော
နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (သဘာဝေါ ဌ်စပ်။) ဝါ၊
တမျိုးတည်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ (ကော ဌ်စပ်။) သမာနတာယ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကော၊

ဓာရဏတာဝသေန။ ။ “ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ” ဝေည၌ ရွေးဖြစ်ဟောင်းကို
အောက်မေ့ခြင်းကို “သတိ” ဟု၎င်း၊ “သရဏတာ” ဟု၎င်း ခေါ်၏။ ဤ၌ ထို
အောက်မေ့တတ်သောသတိကို မယူရ၊ ယခုအခိုက်၌ အာရုံဖြစ်နေသော ကာယစသည်
ကို၎င်း၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို၎င်း စိတ်ထည်း၌ ပျောက်ကွယ်၍မသွားအောင်
ဆောင်ထားသော သတိကို ယူစေလိုသောကြောင့် သရဏဝသေနကို “ဓာရဏတာ-
ဝသေန”ဟု ဖွင့်၏။ [ဓာရဏတာ အသမ္မုဿနဘာ အနုဿရဏမေဝ ဝါ။—အနု။]

ကေတ္ထသမောသရဏံ။ ။ သတိ၏အနက်ကို ပြရာ၌ အဋ္ဌကထာဝယ် ကေတ္ထ
သမောသရဏအနက်ကိုလည်း ပြ၏။ ထို ကေတ္ထသမောသရဏ ဟူသည် တမျိုးတည်း
သော သဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ သက်ရောက်ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ ထို ကေတ္ထသမော
သရဏအနက်နှင့် လျော်အောင် “သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ တောယာတိ သတိ” ဟု ဝနတ္ထ
ပြရသည်။ သတိ၏အနက် ၂-မျိုးတွင် ဤ ကေတ္ထသမောသရဏအနက်ကိုသာ အကျယ်
ပြလို၍ “ယထာ ဟိ” စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

ကေနိဗ္ဗာနံ ဧပေ။ ဘူတောဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ကေတ္ထ” အရ တပါးတည်း
သော သတိပဋ္ဌာန်၏ သဘော ရ၏။ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ရှိပါလျက် တပါးတည်းဖြစ်ရ
ခြင်းမှာလည်း တပါးတည်းသော နိဗ္ဗာန်မြို့သို့ ဝင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
ထို့ကြောင့် “ကေပေ၊ ယေတုဘူတော” ကို ကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ၏ ဟေတု
မန္တ ဝိသေသန ဟု ကြံ၍ ၂-နည်း အနက်ပေးသည်။ ဆက်ဦးမှ- တမျိုးတည်းသော
သတိပဋ္ဌာန်၏ သဘောဟူသည် သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးလုံး သမ္မာသတိချည်း ဖြစ်ခြင်း၊
ဝဋ်မှထွက်ကြောင်း နိယျာနသတိချည်း ဖြစ်ခြင်းတည်း။—အနု။

တပါးသော။ သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ၊ သတိပဋ္ဌာနံ ၄-ပါး၏ သဘောသည်။
 ကေတ္တံ၊ ကေတ္တ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို တမျိုးတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်၏သဘော၌။
 သမောသရဏံ၊ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်းသည်။ တံသဘာဝတာ၊ ထို တမျိုး
 တည်းသော သတိပဋ္ဌာန်သဘော၌ တူသောအဘို့ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကေတ္တ-
 သမောသရဏံ၊ ကေတ္တသမောသရဏ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ကေနိဗ္ဗာနပဝေသ-
 ဟေတုဘာဝံ၊ တမျိုးတည်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။
 ဒဿေတုံ၊ ၄။ ယထာ ဟိတိအာဒိမာဟ။

ကေသိံ အတ္ထေ၊ ဤ ဒုတိယဝိကပ်အနက်၌။ (ကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ
 ကေတ္တံ အစရှိသော ဒုတိယဝိကပ်၏အနက်၌။) သရဏကတ္တသမောသရဏာနိ၊
 သရဏအနက်၊ ကေတ္တသမောသရဏအနက်တို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ ဌ္ဗိစပ်။) သဟ၊
 တကွ။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ သတိပဋ္ဌာနေက ဘာဝဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ တပါး
 တည်း အဖြစ်၏။ ကာရဏတ္ထေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။
 (အတ္ထေ၊ ကေတ္တေ နိဗ္ဗာနေ သမာဂမောဟူသော အနက်၌။ သရဏကတ္တ-
 သမောသရဏာနိ၊ တို့ကို။) ဝိသုံ၊ အသီးသီး။ (အနက် ၂-ပါး၏ အဖြစ်ဖြင့်။)
 (သတိပဋ္ဌာနေကဘာဝဿ၊ ကာရဏတ္ထေန၊ ဝုတ္တာနိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။)

ဝါ၊ တနည်း။ (သရဏဝသေနဌ ဓာရဏတာဝသေနအနက်မှ တနည်း
 ကား။) သရဏဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဂမနဝသေန၊ ရောက်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိအတ္ထေ၊ ဤ အနက်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ တဒေဝဂမနံ၊
 ထို ရောက်ခြင်းသည်ပင်။ သမောသရဏံ၊ သမောသရဏမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သတိသဒ္ဓတ္တန္တရာ ဘာဝါ၊ သတိ ဟု ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၏ သရဏအနက်၊
 ကေတ္တသမောသရဏအနက်မှ အခြားသောအနက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပုရိမံ၊
 ရှေ့ဖြစ်သော သရဏပုဒ်သည်။ သတိဘာဝဿ၊ သတိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 နာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။) ပစ္စိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ကေတ္တ

ပုရိမသ္မိံ ဝိသုံ။ “ကေတ္တေ နိဗ္ဗာနေ သမာဂမော” ဟူသောအနက်ကို “ပုရိမ-
 သ္မိံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ရှေ့ အနက်၌ကား သရဏဝသေနနှင့် ကေတ္တသမောသရဏ-
 ဝသေနကို အသီးအသီး အနက် ၂-ပါးဟု ခွဲခြား၍ ယူပါ။ ဤ ဝိသုံကိုလည်း “ကာရဏ-
 တ္ထေန ဝုတ္တာနိ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။ ဝုတ္တာနိ၏ ကံကို “သရဏကတ္တသမောသရဏာနိ” ဟု
 ရှေ့ဝါကျမှ ယူပါ။ [ဝိသုံတိ နာနာ။ အတ္ထဒ္ဓယဘာဝေန။—အနု။]

သရဏဝသေနာတိဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ “တဒေဝ ဂမနံ သမောဓာနံတိ” ၏ နောက်၌
 “ သတိ သဒ္ဓတ္တန္တရာဘာဝါ ။ ပေ။ ပစ္စိမံ ကေဘာဝဿ ” တိုင်အောင် ယူ၍ အနက်
 ယောဇနာ ရသည်။ [တဒေဝ ဂမနံ သမောသရဏံတိ သတိ သဒ္ဓတ္တန္တရာဘာဝါ ။ ပေ။
 ကေဘာဝဿာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။—အနု။]

သမောသရဏပုဒ်သည်။ ကေဘာဝဿ၊ တပါးတည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သင်္ချာနာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သမောသရဏေ၊ ပေါင်းဆုံ သက်ရောက်ခြင်း အနက်ကို။ သတိသဒ္ဓတ္တဝသေန၊ သတိသဒ္ဓါ၏ အနက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝုစ္စမာနေ၊ မဆိုလိုအပ်သော။ ဓာရဏတာဝ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ [ဝေဖြင့် ကေတ္တသမောသရဏအနက်ကို ကန့်။] သတိ၊ သတိတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိသဒ္ဓတ္တန္တရာဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော သရဏပုဒ်သည်။ သတိဘာဝဿ၊ သတိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ပစ္စိမံ၊ သည်။ ကေဘာဝဿ၊ ၏။ (ကာရဏံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာန သမောသရဏေပိ၊ နိဗ္ဗာနသမော- သရဏ အနက်၌လည်း။ သဟိတာနေဝ၊ တကွသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထို သရဏအနက်၊ ကေတ္တသမောသရဏ အနက်တို့သည်။ သတိ၊ ဌာနေကဘာဝ- သာ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ တပါးတည်း၏အဖြစ်၏။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့တည်း။

ဓုဒ္ဓသဝိဓေနာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ (ဝိသနိကာယံ၊ မဇ္ဈိမနိကာယံတို့၌ လာသော မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။) ဂုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အာနာပါနပဗ္ဗာ- ဒိနံ၊ အာနာပါနပဗ္ဗ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ကာယာ- နုပဿနံ ဘာဝေတွာ ၌စပ်။) တထာ၊ ထိုအတူ။ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနန္တိ တွေ့ပေါ် ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ ဗုဒ္ဓဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [တထာတိ ဣမံနာ မဟာ- သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ ဂုတ္တာနန္တိ ဣမမေဝ ဥပသံဟရတိ။—အနု။]

သမောသရဏေ ဝါ ။ ။ ဝါကိုကြည့်၍ ဤလည်း တနည်းဟု သိသာ၏။ သမော သရဏအနက်ကို သတိသဒ္ဓါ၏ အနက် အဖြစ်ဖြင့် မဆိုအပ်လျှင် သတိ၏အနက်မှာ ပဌမ ပြုအပ်ခဲ့သော ဓာရဏအနက်သာ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလို၏။ ဣတိနောက်၌ သတိ သဒ္ဓတ္တန္တရာ- ဘာဝါမှစ၍ ပစ္စိမံ ကေဘာဝဿတိုင်အောင် ပါဠိရှိအတိုင်း ယောဇနာပါ။ [သတိသဒ္ဓတ္တန္တ- ရာဘာဝါတိ၊ သတိသင်္ခါတဿ သရဏေကတ္တသမောသရဏသုတ္တတော အညဿ-အတ္တဿ အဘာဝါ။ ပုရိမံတိ သရဏပဒံ။—ဇနု။]

နိဗ္ဗာန သမောသရဏေပိ ။ နိဗ္ဗာန သမောသရဏအနက်ဟူသည် “ကေတ္တေ နိဗ္ဗာ- နေ သမာဂမော ကေတ္တသမောသရဏံ” ဟု ပဌမပွင့်ပြအပ်သော အနက်တည်း။ ပါဖြင့် “ကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ ကေတ္တံ” စသည်ဖြင့် ပွင့်ပြအပ်သော ဒုတိယအနက်ကို ပေါင်းပါ။ ထို ဒုတိယအနက်၌ သရဏကေတ္တ ၂-ပါးလုံးကို အတူတကွပြု၍ သတိပဋ္ဌာန် တပါးတည်းဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤ နိဗ္ဗာန သမောသရဏ၌ လည်း သရဏကေတ္တ ၂-ပါးလုံးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ “သတိပဋ္ဌာန်တပါးတည်း ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်ကြသည်”ဟု ဆိုလိုသည်။

စ၊ ဆက်။ ဣ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော စကားရပ်၌။
 [“ဤ တံခါးလေးမျက်နှာရှိသော မြို့ဥပမာကို ဆိုရာ၌” ဟု ရှေးနိဿယပေး၏။]
 တံတံ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနိဘာဝဿ၊ ထိုထို သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ၏ အာနု
 ဘော်၏။ ဥဋ္ဌာနကတဏှသဒိသတာ၊ ထိုထို အရပ်၌ ထွက်ပေါ်သောတဏှာနှင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့သည်။
 ဘိက္ခုဂေါစရာ၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံတို့တည်း။ ဟိ၊ သာဓကကား။
 ဂေါစရေ ။ ပေ။ ဝိသယေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ၊
 သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (မဟာဝဂ္ဂ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အဗ္ဗပါလိဝဂ်၊ သကုဏ္ဍဂ္ဂိ
 သုတ်။ ဒီဃနိကာယ်၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊ စတ္တဝတ္ထိသုတ်။) [ဘိက္ခုဂေါစရာ ဟိ
 ဧတေဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သာဓကကိုထည့်၍ ဖွင့်သည်။] (ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ပေတ္တိကေ၊ အဘမှလာသော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ
 ဖြစ်သော။ ဂေါစရေ၊ ကျက်စားရာ၌။ စရထ၊ လှည့်လည်ကြကုန်လော့။)

ကာယာနုပဿနာဒိ ပဋိပတ္တိယာ၊ ကာယာနုပဿနာ အစရှိသော အကျင့်
 အားဖြင့်။ [ဂေါတ္ထေန ဂေါတမောကဲ့သို့ ပဋိပတ္တိယာကို နာမဝိသေသန ကြံပါ။]
 ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုအမည်
 ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာယာနုပဿံ ဝိဟရတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိ
 တော်ဖြင့်။ (ဘဂဝါ) ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ (ကဿ၊ ဒဿေတိ၊ နည်း။)
 ဘိက္ခုမ္ပ၊ ဘိက္ခုအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ (“ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိတိ ဘိက္ခု”
 ဟု အနန္တနာမည်အားဖြင့် ဘိက္ခုအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။) တံ နိယမတော၊
 ထို ကာယာနုပဿနာ အစရှိသောအကျင့်၏ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိယာ ဝါ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

သမံ စရေယျာတိ၊ ကား။ ကာယာဒိဝိသမစရိယံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်
 မည်မညွတ် ကျင့်မှုကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ကာယာဒိဟိ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။
 သမံ၊ ညီညီညွတ်ညွတ်။ စရေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။ ရာဂါဒိဝုပဿမေန၊ ရာဂအစရှိသည်
 တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သန္တော၊ ငြိမ်းအေးပြီးသည်။ ဣန္ဒြိယ-
 ဒမနေန၊ ဣန္ဒြိယတို့ကို ဆုံးမခြင်းအားဖြင့်။ ဒန္တော၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ ဝါ၊ ဆုံးမ
 အပ်ပြီးသည်။ စတုမဂ္ဂနိယာမေန၊ ၄-ပါးသော မဂ်တည်းဟူသော နိယာမဖြင့်။
 နိယတော၊ မြဲသည်။ [သမ္မတ္တနိယာမကိုထောက်၍ နိယာမေနဟူ၍မှ ကောင်းမည်
 ထင်သည်။] သေဋ္ဌစာရိတာယ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဗြဟ္မစာရိ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ (ဟုတု)။ (စရေယျ
 ၌စပ်။) ကာယဒဏ္ဍာဒိဩဇာပနေန၊ ကာယဒဏ္ဍ အစရှိသည်ကို ချထားခြင်း
 အားဖြင့်။ ဒဏ္ဍံ၊ ကာယဒဏ္ဍ စသည်ကို။ နိဓာယ၊ ချထား၍။ (စရေယျ ၌စပ်။)
 ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗာဟိတပါပ၊ သမိတ-

ပါပ၊ ဘိန္ဒုကိလေသတာဟိ၊ မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်၊ ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏာဒိသမညော၊ ဗြာဟ္မဏ အစရှိသော အမည်ရှိသူဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကာယာနုပဿနာ ဥဋ္ဌေသအဖွင့်

အသမ္ဘိယတောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤကိုယ်၌။ သိတာ၊ မှီကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပဋိဗဒ္ဓါ၊ စပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ဝေဒနာဒိအနုပဿနာပသဂေါပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်ကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၌ ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်လည်း။ အာပန္နေ၊ ဖြစ်လသော်။ (ဒဿနတ္ထံ ခွဲစပ်။) တဒမိယတော၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့နှင့် မရောနှောသောအားဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝယဝီ ။ပေ။ နိသေနေတ္ထံ၊ အစိတ်ရှိသော အပေါင်းကာယကို ယူခြင်း၊ လောကပြောရိုးအမည်ကို လွန်၍ပြေးသွားခြင်း၊ အနှစ်သာရဟု ယူခြင်းဟူသော အမှန်ကို လွှမ်းမိုး၍ နှလုံးသွင်းခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။

ဗာဟိတံပေ။ ဗြာဟ္မဏာဒိ သမညော။ ။ ဗာဟိတပါပတာဖြင့် ဗြာဟ္မဏ အမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္ထိနိမိတ်ကို ပြ၏။ သမိတပါပတာဖြင့် သမဏအမည် ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္ထိနိမိတ်ကို ပြ၏။ ထို ၂-ပုဒ်အတွက် ဝိဂြိုဟ်ပြုပုံကို ပါရာဇိကက ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။ ဘိန္ဒုကိလေသတာဖြင့် ဘိက္ခုအမည် ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္ထိနိမိတ်ကို ပြ၏။ “ကိလေသေ အဘိန္နိတိ ဘိက္ခု”ဟု ပြု၍ နိဂုတ္တိနည်းအားဖြင့် ရုပ်ပြီးအောင် စီရင်ပါ။ ဗြာဟ္မဏာဒိ+သမညာ ယဿာတိ ဗြာဟ္မဏာဒိသမညော။

အဝယဝီဂါဟ။ ။လက်ခြေအင်္ဂါစသော အစိတ်ရှိသော ကိုယ်ကို “အဝယဝီ”ဟု ဆို၏။ ထိုအဝယဝီသည် အဝယဝမှ သီးခြားဖြစ်တခုဟု ယူခြင်းသည် “အဝယဝီဂါဟ”တည်း။ [အာယဝါ အဿ အတ္တိတိ အဝယဝီ၊ သမုဒါယော၊ သမ္ပဟောတိ အတ္ထော။ သော၊ ပန အဝယဝဝိနိမုတ္တံ ဗြဗုန္တရန္တိ ဂါဟော လဘ္ဘိ အဝယဝီဂါဟော။—အနု။]

သမညာတိဓာနေ။ ။ဝေပေါင်း၍ တည်နေသော သန္နိဝေသဖြင့် အထူးပြုအပ်သော လက်ခြေစသော လက်ချောင်း ခြေချောင်း လက်သည်း ခြေသည်းစသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို စွဲ၍ အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော အမည်သညာသည်၎င်း၊ ကိုယ်ဟူသော အမည်သညာသည်၎င်း ဖြစ်၏။ ထိုအမည်သညာလောက်တွင် မရပ်တန့်ဘဲ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ရထား၊ အိုး၊ အစရှိသော အတည်ဖြစ်ဟု ကြံစည်ခြင်းသည် သမညာတိဓာနေ (အမည်သညာကို လွန်၍ ပြေးသွားခြင်း) မည်၏။ [ဟတ္ထပါဒါဒိအင်္ဂုလံ နာဒိအင်္ဂုလံ သန္နိဝေသဝိသိဒ္ဓဋ္ဌ ဥပါဒါယ ယာယံ အင်္ဂုလံသမညာစေ ကာယသမညာစ၊ တံ အတိက္ကမိတွာ

(ဝိနိဗ္ဗုဇန္တော ဌာဝပ။) အင်္ဂုလပစ္စေကံဟိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့မှ၎င်း။ တာနိ၊ ထို အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို။ ကေသာဒီဟိ စ၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့မှ၎င်း။ ကေသာဒိကေ၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဘူတုပါဒါယဉ္စပေဟိ စ၊ ဘူတဗျုပ္ပာပါဒါရုပ်တို့မှ၎င်း။ ဝိနိဗ္ဗုဇန္တော၊ ခွဲခြားလိုသည်။ (ခွဲခြားဝေခွဲ၍ ရှုပုံကို ပြတော်မူလိုသည်။) (ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ဟော န ကာယေတိ အာဒိမာယ။

ပါသာဒါဒိနဂရာယဝသမ္မဟာ၊ ပြာသာဒ် အစရှိသောမြို့၏ အစိတ်အပိုင်းတို့၏ အားပါင်း၌။ အဝယဝီဝါဒိနောပိ၊ အပေါင်းကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်လည်း။ အဝယဝီဂါဟံ၊ အပေါင်းဖြစ်သောမြို့ကို စိတ်ဖြင့်ယူခြင်းကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မပြုပါကုန်သော်လည်း။ နုရနာမ၊ မြို့မည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အနက်ခြံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သမညာတိဓာဝနံ၊ မြို့ဟူသော နာမည်ကို စိတ်အားဖြင့်လွန်၍ ပြေးသွားခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိပရိသာဒိ၊ သမညာတိဓာဝနေ၊ မိန်းမ ယောက်ျား အစရှိသော လောကအမည်ကို ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားခြင်း၌။ နဂရနိဒဿနံ၊ မြို့ကို ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဣတ္ထိပရိသ ရတသဋ္ဌာဒိ ဗြဟ္မန္တိ ပရိကပ္ပနံ သမညာတိဓာဝနံ။—အနု။ (တနည်း) အင်္ဂပစ္စင်္ဂအမည် ကာယအမည်ဟူသော ဆိုအပ်ပြီးသော အမည်ကို ကျော်လွန်၍ တိတ္ထိတို့ကြံစအပ်သော ပကတိ အစရှိသော ပုဒ်နက် အထည်ကိုယ်ခြံစသော ပုဒ်နက်၊ သတ္တစသော ပုဒ်နက်၊ ကာယစသော ပုဒ်နက်တမျိုးကို ကြံစည်ခြင်းသည် သမညာတိဓာဝနမည်၏။ [အထဝါ ယထာဝတ္ထသမည် အတိတ္ထမိတ္တာ ပကတိအာဒိ ဗြဟ္မာဒိ ဇီဝါဒိ၊ ကာယာဒိပဒတ္တန္တရပရိကပ္ပနံ သမညာတိဓာဝနံ။—အနု။]

သာရာဒါနာဘိနိဝေသ ။ ။ နိစ္စဟူသော အနှစ် သုခ သုတ အတ္တ ဟူသော အနှစ်ကို ယူခြင်းဟူသော မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သာရာဒါနာဘိနိဝေသ (အနှစ်သာရကို ယူခြင်းဟူသော မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း) မည်၏။ [နိစ္စသာရာဒိဂါဟဘူတော အဘိနိဝေသော သာရာဒါနာဘိနိဝေသော။—အနု။]

ကာယံ ။ပေ။ အာဒိမာဟ ။ ။ “ကာယံ အင်္ဂပစ္စေကံဟိ”သည် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော “န ကာယေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ ဝိနိမုတ္တကေခမ္မာနုပဿိ ဝိဟရတိ”ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။ “ကာယဉ္စိ၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂကို ခွဲခြားကာ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ” ဟူလို။ “တာနိစ ကေသာဒီဟိ”သည် အဋ္ဌကထာ၌လာသော “နာပိ ကေသာ လောမာဒိ ဝိနိမုတ္တ ဣတ္ထိပရိသာနုပဿိ” ကို ရည်ရွယ်သောစကားတည်း။ “ထို အင်္ဂပစ္စင်္ဂတို့ကိုလည်း ကေသာ လောမာ စသည်မှ လွတ်သော ဣတ္ထိပရိသာနုပဿိ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ” ဟူလို။ “ကေသာဒိကေ စ ဘူတုပါဒါယဉ္စပေဟိ” ဟူသော စကားသည် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော “ယောပိ ဧတ္ထ ကေသလောမာဒိကော ။ပေ။ န ဘူတုပါဒါယ ဝိနိမုတ္တကေခမ္မာနုပဿိ” ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။

ဣတ္ထိံ ဝါ၊ မိန်းမမူလည်းဖြစ်သော။ ပုရိသံဝါ၊ ယောက်ျားမူလည်းဖြစ်သော။
ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခု
ပသာဒ၌မှီသော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဣတ္ထိပုရိသဒဿနံ၊ မိန်းမ ယောက်ျားကို
မြင်ရခြင်းသည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိသည် မဟုတ်လော။ (ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက်
အဘယ့်ကြောင့် “ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံဝါ” ဟု ဖွင့်ရပါသနည်း-ဟူလို။)
ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဣတ္ထိပုရိသဒဿနံ၊
သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း။
(အဟံ၊ သည်။) ဣတ္ထိံ၊ မိန်းမကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ (အဟံ) ပုရိသံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထသညာယ၊ ဖြစ်သော မှတ်ထင်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
ယံ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ပေါရာဏေဟိ) ဝတ္ထံ။

ဝါ၊ တနည်း။ မိစ္ဆာဒဿနေ၊ မှားသောအားဖြင့် မြင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
သော်။) ဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူအားဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်မိန်းမ ယောက်ျားကို။
ပဿတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ တကယ်မြင်အပ်
သော ရူပါရုံသည်။ န၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။

ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ ။ ။ လူကိုမြင်ကြရာ၌ (၁) တချို့က “မိန်းမ
ယောက်ျားကိုမြင်၏” ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ (၂) တချို့ကား “ဆပင်စသော ကောဠာသ
အခါင်းဖြစ်သော သို့မဟုတ်-ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ကို မြင်၏”
ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ (၃) တချို့ကမူ “ရွာရှိမှုကိုမြင်၏” ဟု အမှန်အတိုင်း သိကြ၏။ ထိုသို့
ကျိုးပြုသောကြောင့် ပဌမလူတို့မြင်ပုံကို ပြလို၍ “ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံဝါ” ဟု
မိန့်သည်။

နန ။ပေ။ပဿတိတိ ဝတ္ထံ ။ ။ ဤစကားသည် “ဣတ္ထိံ သို့မဟုတ် ပုရိသကို မြင်၏”
ဟူသောအဖွင့်ကို မနှစ်သက်သော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ စောဒနာပုံနှင့် ဖြေရှင်းပုံကိုပြသော
စကားတည်း။ စက္ခုပသာဒ(စက္ခုဝိညာဉ်)ဖြင့် ဣတ္ထိပုရိသကို မမြင်နိုင်သည်ကား မှန်၏။
သို့သော် လူတို့က “ဣတ္ထိံ-ပုရိသကို မြင်၏” ဟု မှတ်ထင်နေသောကြောင့် ထိုမှတ်ထင်
သည့်အတိုင်း ရှေးဆရာတို့ ဆိုရကား ထိုအတိုင်း ဖွင့်ပြရပါသည်-ဟူလို။

• မိစ္ဆာဒဿနေ ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ယံ ပဿတိ” အရ မှန်ကန်သော အမြင်
အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာဒဿန (မှားသောအမြင်)အားဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်
“နန စက္ခုနာ” စသည်ဖြင့် စောဒနာဘုယ် မခိုကြောင်းကိုပြသည်။ ရူပါရုံကို မြင်ရာ၌
“မိန်းမယောက်ျားကိုမြင်၏” ဟု မှတ်ထင်ခြင်းကိုပင် “မိစ္ဆာဒဿန” ဟု ဆိုသည်။

န တံ ဒိဋ္ဌိ ။ပေ။ န ဟေတိ။ ။ အဋ္ဌကသာ၌ “ယံ ပဿတိ” ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ နတ်
ဒိဋ္ဌိကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “န တံ ဒိဋ္ဌိ” ဟုမိန့်သည်။ “တံ ရူပါယတနံ န ဟေတိ” ၌
တံ ဖြင့် ယံ ပဿတိတုန်းက ဣတ္ထိပုရိသကို စွဲသည်။ ဒိဋ္ဌိကို “ရွာ၊ ယတနံ” ဟု ဖွင့်၍ နကို
“န ဟေတိ” ဟု ဖွင့်သည်။ နိဿယအနက်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ် သိနိုင်လောက်ပြီ။

ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ (ရွှေစကားကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံသည်။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ န ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (န တံ ဒိဋ္ဌိ၏အနက်။)

အထဝါ၊ ထိုမြင် တနည်းကား။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမူဟသင်္ခါတံ၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော အာရုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော ဆံ အစ ရှိသော ကောဋ္ဌာသအပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းသည်။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော။

ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတီတိ၊ ကား။ ယံ ရူပါယတနံ၊ အကြင်ရူပါရုံကို။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေသာဒိ ဘူတုပါဒါယ သမူဟသင်္ခါတံ၊ ဆံ အစ ရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်၏ အပေါင်း ဟု ဆိုအပ် သော။ (ယံ၊ အကြင် ကိုယ်ကို။) ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်၏။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သောရူပါရုံကို။ (တနည်း) တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်၏အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သောကိုယ်ကို။ ပညာစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ န ပဿတိ ဣတိ အတ္ထော။

ရူပါယတနံ ဝါ ပေ။ န ဟောတိ။ ။ န တံ ဒိဋ္ဌိကိုပင် တနည်း ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ရွှေနည်း၌ တံကို ရွေးဦးစွာ အနက်ပေးရ၏။ ဤနည်း၌ကား တံကို နောက်မှ အနက်ပေး ရသည်။ ဒိဋ္ဌိဖြစ်သော ရူပါယတနသည် ထို ဣတ္ထိပုရိသ မဟုတ်—ဟူလိ။

အထဝါ ပေ။ န ဟောတိ။ ။ ယံ ပဿတိ အတွက် အထူးမဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် ပဌမနည်းအတိုင်း အနက်မှတ်ရသည်။ ဒိဋ္ဌိအရကိုကား ရူပါယတနကိုမဖွင့်ဘဲ ကေသာဒိ ကောဋ္ဌာသ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းကို ဖွင့်၏။ မှန်၏— ကေသာဒိဘူတုပါဒါယ သမူဟသင်္ခါတံသည် ဒိဋ္ဌိ၏ ဝိသေသနတည်း။ [ရွေးနိဿယ၌ ရွေးက တံ၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးလေ၏။ ထိုအနက်ကို နောက်ဝါကျ၌လာမည့် “ကေသာဒိဘူတု ပါဒါယသမူဟသင်္ခါတံ ဒိဋ္ဌိ” ဟူသော စကားဖြင့် စဉ်းစားပါ။]

ဒိဋ္ဌိ ဝါ ယထာဝတ္ထံ န ဟောတိ။ ။ ဤဝါကျသည် ပဌမနည်း၌ကဲ့သို့ န တံ ဒိဋ္ဌိ ကိုပင် ပြောင်းပြန် အနက်ပေးဘို့ရန် တနည်းအဖွင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယထာဝတ္ထံ” အရ ဆိုအပ်ပြီးသော ဣတ္ထိပုရိသကို စွဲရသည်။ [ရွေးနိဿယ၌ကား ယထာဝတ္ထံဖြင့် ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမူဟကို စွဲလေ၏။]

ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတိ။ ။ “ယံ ဒိဋ္ဌိ” ၌ “ယံ” အရ နိဿယအတိုင်းကောက်၍ တံ အရလည်း၊ ထိုအတိုင်းကောက်ပါ။ လူအများသည် ပညာစက္ခုဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း ရူပါရုံကို ရူပါရုံဟုလည်း ဆံ အစရှိသောကိုယ်ကို ဆံစသော အပေါင်းဟုလည်း ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ကို ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းဟုလည်း မမြင်နိုင်ဘဲ မိန်းမ ယောက်ျားဟု မှားမှားယွင်းယွင်း မြင်ကြသည်—ဟူလိ။

န အညဓမ္မာနုပဿိတိ၊ ကား။ အညသဘာဝါနုပဿိ၊ အခြားသော သဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ အသုဘာဓိတော၊ အလုတ အစရှိသော အခြင်းအရာမှ၊ အညာကာရာနုပဿိ၊ အခြားသော အခြင်းအရာကို ရှုလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပထဝီကာယန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကေသာဒိပထဝီ၊ ဆံအစရှိသော သသမ္မာရ ပထဝီကို။ ဓမ္မသမ္မဟတ္တာ၊ ရုပ်တရားအပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင် သာရိပုတ္တရာသည်။) ဝတေ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဝါ၊ တနည်း၊ အနေကပ္ပဘေဓ- သကလ သရီရကံ၊ တပါးမက များသော အပြားအားဖြင့် တကိုယ်လုံး၌ ဖြစ်သေး။ လက္ခဏပထဝီမေဝ၊ သဘောလက္ခဏာဖြစ်သော ပထဝီကိုပင်။ ပုဗ္ဗာ- ပရိယဘာဝေန၊ ရွှေ၌ဖြစ်သော ပထဝီ နောက်၌ဖြစ်သော ပထဝီ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်လသော။ သမ္မဟဝသေန၊ သန္တတိအပေါင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ (သန္တတိပညတ်ဖြစ်သော အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။) ဝတေ၊ ၏။ အညတ္တာပိ၊ ပထဝီကာယံပုဒ်မှ တပါးသော အာပေါကာယံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။

အဇ္ဈတ္တပဟိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တ ပဟိဒ္ဓါ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဃဋိတာရမ္မဏံ၊ တစပ်ထည်း ဆက်စပ်သော အာရုံသည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တဆက်တည်း။ အာရမ္မဏဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ဃဋိတာရမ္မဏံကို “ဧကတော အာရမ္မဏဘာဝေါ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဇ္ဈတ္တပဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တပဟိဒ္ဓိဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဣဒံ ဃဋိတာရမ္မဏံ၊ ဤ တစပ်တည်းဆက်စပ်သော အာရုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ တိသု ဘဝေသု ကိလေသာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝတ္တယဝိသယာနံ၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်းဟူသော အရာရှိကုန်သော။ (ဘဝ ၃-ပါးကို အာရုံပြုကုန်သော။) ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို။ (“အာတာပန- တော” ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သဗ္ဗတ္ထိကန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ (ဝဒါမိ ၌စပ်။) (ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ နည်း။) သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ လိနေ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တေ စ၊ ၌၌၎င်း။ ဥဒ္ဓုဇ္ဈေ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တေ စ၊ ၌၌၎င်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္ထာ၊ အလျှိုလိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တောယ၊ ဤသတ်ကြောင့်။ လိနေ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၌၎င်း။ ဝါ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဥဒ္ဓုဇ္ဈေ စ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်၌၎င်း။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဘာဝေ-

တဗ္ဗာ၊ ပှီးစေထိုက်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ-
ကာ၊ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ထိုသို့ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ဖြစ်ရာ
အခါ၊ ပျံလွင့်သောစိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌ ပှီးစေထိုက်သော အလုံးစုံသောဗောဇ္ဈင်
တို့၏ အကျိုးရှိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ မည်၏။

အန္တောသင်္ခေါပေါတိ (ပဒဿ)၊ ။ ။ ။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဩလီယနာ၊
စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ ကောသဇ္ဇံ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အန္တရာယ
ကရော ဟောတိ ခွံစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ ဒွိတိပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်သော
အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့ဖြင့်။ နိဝရဏပ္ပဟာနံ၊ နိဝရဏကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊
ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဧကေကေန၊ တ-ပါး
တပါးသော အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပဟာနဝိသေသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
နိဝရဏကို ပယ်ပုံအထူးကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝိသေသေနာတိ အာဟ။ ဝါ၊
တနည်း။ ဝိနေယျ နိဝရဏာနီတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ ဟောတော်မူတံ။ အဘိဇ္ဈာ-
ဒေါမနဿ ဝိနယဿ၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊
အကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသေနာတိ အာဒိ-
မာဟ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာယ၊ ။ ။ ဥဇ္ဈဝိပစ္စနိကာနံ၊
ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ အနုရောစ ဝိရောဓာဒိနံ၊ ချစ်ခြင်း၊
မုန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနဒဿနံ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်းသည်။ တေဿ၊
ဤ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။ [ကသ္မာ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော ဝိသေသေနာတိ အာဒိ အာဟ၊
နည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာယ၊ ။ ။ ပေ။ ပယောဇနံ၊
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော ဝိသေသေနာတိ အာဒိမာဟ
ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။] ကာယဘာဝနာယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာယာ-
နုပဿနာ ဘာဝနာ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ။ ။ တေနာတိ၊ ကား။ အနုရောဓာဒိ-
ပ္ပဟာန ဝစနေန၊ ချစ်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်။
(ယောဂါနုဘာဝေါ ယောဂသမတ္တတာစ ဒိပိတာ ဟောတိ ခွံစပ်။)

သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဟူသည်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။
မေတ္တာ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။ မရုဏသတိ၊ မရုဏသတိကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။ အသုဘ-
ဘာဝနာစ၊ အသုဘဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်းတည်း။ [ဤ ၄-ပါးကို ခုဒ္ဒသိက္ခာ
၄၆၁-ဂါထာ၌ စတုရောရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်းဟု နာမည်မှည့်၏။] တေန္တု ယောဂိနာ၊
ဤယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိသမ္ပဇညေန၊ သတိသမ္ပဇညဖြင့်။ ပရိယာရိယမာနံ၊
အမြဲမပြတ် ဆောင်ရွက်အပ်သော။ တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊
သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ)။ သတိ သမ္ပဇညဗလေန၊

သတိ သမ္ပတေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိစိန္တဿ၊ မပြတ်စဲသော။ တဿ၊ ထိုသဗ္ဗတ္တိက ကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဆောင်ရွက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ သမထော၊ သမထကို။ ဝုတ္တော၊ ဧဟာတော်မူအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ)။ သတိယာ၊ ၏။ သမာဓိက္ခန္ဓ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သမာဓိက္ခန္ဓ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [“သဗ္ဗတ္တက” ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ ရှိ၏၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ထို အဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာ တတိယ ပါရာဇိက အာနာပါနကထာ၌ ရှုပါ။]

ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာဒိဥဒ္ဓေသအဖွင့်

ကေဝလံ ပနိဓာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်။ ဣ၊ ဤဥဒ္ဓေသ၌။ တွေကံ၊ ဤမျှလောက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိနှင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိနှင့်ထိုက်သော။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ အဒ္ဓ၊ အဒ္ဓ သဒ္ဓါ၎င်း။ အဒက္ခိ၊ အဒက္ခိသဒ္ဓါ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေဝိ၊ ၂-ပါးသော သဒ္ဓါ တို့သည်လည်း။ ဧကတ္တာ၊ တူသောအနက် ရှိကုန်၏။ [ဒိသဓာတ်ချည်း ဖြစ်၍ အဇ္ဇတနိ အာဝိဘတ်နှင့် ဤ ဝိဘတ်သကဲ့သောကြောင့် အနက်တူဟုဆိုသည်။] သမ္ပဒ္ဓသေတိ၊ ကား။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဿကော၊ ရှုတတ် သော။ (သ=သော ဘိက္ခု ဌ်စပ်။)

သုခ ဒုက္ခတောပိဓာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌ်စပ်။) သုခါ ဇီနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ ဌိတိဝိပရိဏာမ ဉာဏသုခတာယ၊ ဌိတိ သုခ၏အဖြစ်၊ ဝိပရိဏာမ သုခ၏အဖြစ်၊ ဉာဏသုခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိပရိ ဏာမဋ္ဌိတိ အညာဏဒုက္ခတာယ စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ ဌိတိ ဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ အညာဏဒုက္ခ၏အဖြစ်အာ ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဧဟာတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တိဿောပိ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်း။ သုခတော စ၊ သုခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဿောပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဒုက္ခတော စ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်အား ဖြင့်၎င်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန် ရှုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သုခါဒီနံ၊ ဝေ၊ ဝုတ္တတ္တာ။ ။ သုခဝေဒနာသည် ဌိတိသုခ (တည်ရှိခိုက်၌ သုခ ဖြစ်၍) ဝိပရိဏာမဒုက္ခ (ဖောက်ပြန်လသော် ဒုက္ခဖြစ်၏) ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဖောက်ပြန် လသော် သုခဖြစ်၍ တည်ရှိလသော် ဒုက္ခ ဖြစ်၏၊ ဥပက္ခာဝေဒနာသည် ဉာဏဖြင့် သိလသော် ဌိတိသက်သည့်အတွက် သုခဖြစ်၍ အညာဏဒုက္ခ (မသိသည်ရှိသော် ဒုက္ခ သဘော) ဖြစ်၏။

ရူပါဒိအာရမ္မဏ ဆန္ဒာဒိအဓိပတိ ဉာဏာဒိသဟဇာတ ကာမာဝစရာဒိ ဘူမိ-
 နာနတ္တဘေဒေါနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသောအာရုံ၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိ၊ ဉာဏ
 သမ္ပယုတ် အစရှိသော သဟဇာတ၊ ကာမာဝစရ အစရှိသော ဘုံတို့၏ ထူးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြားတို့၏၎င်း။ ကုသလာကုသလ တဗ္ဗိပါက ကိရိယာ-
 နာနတ္တဘေဒဿ ၈၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အကျိုး
 ဝိပါက၊ ကြိယာတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြား၏၎င်း။ အာဒိသဇ္ဇေ-
 န၊ အာဒိသဇ္ဇိဖြင့်။ သသင်္ခါရိကာ သင်္ခါရိက သဝတ္ထုကာ ဝတ္ထုကာဒိနာနတ္တ-
 ဘေဒါနဉ္စ၊ သသင်္ခါရိက အသင်္ခါရိက၊ သဝတ္ထုက အဝတ္ထုက အစရှိသည်တို့၏
 ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗံ ခဉ်စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
 သုညတာ ဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ ဓမ္မာ ဟောန္တိ ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အာဒိနာ၊ အစ
 ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုညတာဝါရေ၊ သုညတာဝါရ၌။ အာဂတသုညတာ-
 သဘာဝဿ၊ လာသော သတ္တဇီဝမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော
 ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ ခဉ်စပ်။)

ကာမဉ္စေတ္တာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ကာယာ-
 နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၌။) ပဟိနတ္ထာ၊ ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။
 ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ စောဒနံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေ၊ မဂ်စိတ်၏
 ခဏ၌။ ကေတ္ထ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့တွင် တခုခုသောတရား၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်
 သော အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနုဿသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာစသော တရား
 တို့၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုဝိသံ၊ အသီး
 အသီး။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စောဒနံ
 ဒဿေတိ)။ တတ္ထ၊ ထိုစောဒနာ ၂-ရပ်တို့တွင်။ ပုရိမစောဒနာယ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော
 စောဒနာ၏အတွက်။ နာနာပုဂ္ဂလပရိဟာရေ၊ အမျိုးမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော
 အဖြေသည်။ (ဟောတိ)။ ပစ္ဆိမာယ၊ နောက်၌ဖြစ်သော စောဒနာ၏အတွက်။
 နာနာစိတ္တက္ခဏိက ပရိဟာရေ၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ္တက္ခဏ၌ ဖြစ်၏ဟူသော

နာနာ ။ပေ။ ပရဗာဏေ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန နာနာ-
 စိတ္တက္ခဏိက သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာဝသေန ၈ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္ထံ” ဟု အဖြေ ၂ မျိုး ပြထား၏။
 ထိုတွင် နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန ဟူသော အဖြေသည် “ပုဗ္ဗေ ပဟိနတ္တာ ပုန ပဟာနံ န
 ဝတ္ထုဗ္ဗံ” ဟူသော စောဒနာ၏ အဖြေတည်း။ “နာနာစိတ္တက္ခဏိက သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ-
 ဝသေန” ဟူသော အဖြေသည် “မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေဝါ ကေတ္ထ ပဟိနံ သဗ္ဗတ္ထ ပဟိနံ
 ဟောတိ” ဟူသော စောဒနာ၏ အဖြေတည်း။

အဖြေသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မုနိ၏။ လောကီယဘာဝနာယ၊ လောကီဘာဝနာ
ဖြင့်။ ကာယေး၊ ရူပကာယ၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿသည်။
ဝါ၊ ကို။ ဝေဒနာဒိသု၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘိတံ၊ ပယ်ခွါအပ်သည်။
န ဟောတိ၊ မပြစ်။ (ပဟိနံ ဝေဒနာဒိသု ဝိက္ခမ္ဘိတံ) ယဒိ နပ္ပဝတ္တေယျ၊ အကယ်၍
မပြစ်အံ့။ (ဒုဝံသတိ) ပဋိပက္ခဘာဝနာယ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဘာဝနာ
ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပကာယ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၊ ၏။ သာ အပ္ပဝတ္တိ၊ ထို
မပြစ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုနု၊ တပွဲဟာနံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊
ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဥဘယတ္ထ၊ ၂-ပါးစုံသော စောဒနာ၌။
ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော အဖြေကို။ သမ္ဘဝတေ၊ ဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။
ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဧကေတ္ထံ ။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မဂ္ဂသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ၊ မဂ္ဂ
သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ) ဝါ၊ တနည်းကား။ လောကီယ-
ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကာယ အစရှိသည်တို့၌။ အပ္ပပတ္တိ-
မတ္တံ၊ မဖြစ်ခြင်းမျှကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မုနိ။ ပဉ္စပိ ခန္ဓာ လောကောတိ၊ ဟူ၍။
စဘူသုပိ၊ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓေသအဖွင့်
အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကာယာနုပဿနာနိဋ္ဌေသအဖွင့်

၃၅၆။ သဗ္ဗပ္ပကာရဝစနေန၊ သဗ္ဗပ္ပကာရ သဒ္ဓါဖြင့်။ [သဗ္ဗပ္ပကာရကာယာ-
နုပဿနာ နိဗ္ဗတ္တကာ၊ ဤပါသော သဗ္ဗပ္ပကာရသဒ္ဓါဖြင့်။] ဥဒ္ဓေသေ၊ ဥဒ္ဓေသ၌။
ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တာဒိအနုပဿနာပ္ပကာရာ စ၊
အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အနုပဿနာ အပြားတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူအပ်
ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အနုပဿနာ၌။ အန္တောဂဓာ၊ ကုန်
သော။ စုဒ္ဓသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပကာရာ၊ အပြားတို့၌။ (ဣတိ ခန္ဓံ)။
ကာယဂတာသတိသုတ္တေ၊ ကာယဂတာသတိ သုတိ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်
ကုန်သော။ ကေသာဒိဝဏ္ဏ ကသိဏာရမ္မဏ စတုက္ကဇ္ဈာနပ္ပကာရာ၊ ကေသ
အစရှိသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စတုက္ကဇ္ဈာန် အပြားတို့၌။
လောကီယာဇီပ္ပကာရာစ၊ လောကီယ အစရှိသော အပြားတို့၌။ ဣတိ၊ ဤသို့။
တေပိ၊ ထို အပြားတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာဝေ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်သည်သာ။
(ဣသ္မာ ဧဝံ ဂဟိတာဝေ၊ ကုန်သည်သာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။)

ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗေသေ၊ ဌ။ ကေပုကာရနိဗ္ဗေသေန၊ တပါးသော အပြားကို အကျယ်ပြုခြင်းဖြင့်။ နိဗ္ဗေသနမတ္တံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း၊ ဥဒါဟရဏ်မျှကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧဝံ ဂဟိတဒေါတိ။ ဝိညာယတိ။) ၈၊ ဆက်။ သဗ္ဗပ္ပကာရဂ္ဂဟဏံ၊ အလုံးစုံသော အပြားကို ယူတော်မူခြင်းကို။ ဗာဟိရေသုပိ၊ အပဖြစ်သော အချို့ တိတ္ထိတို့၌လည်း။ ကေဒေသသမ္ဘဝတော၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော အနုပဿနာ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ကတံ၊ ပြုတော်မူ အပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။ [ဗာဟိရေသုဟိ ကေဒေသ အညတိတ္ထိယေသု။ တေသမ္ဘိဟိ အာနာပါနာဒိဝသေန သမထပက္ခိကာ ကာယာနုပဿနာ သမ္ဘဝတိ။ တေနာဟ “ကေဒေသသမ္ဘဝတော” တိ။—အနု။]

တိရိယံ တစပရိစ္ဆိန္နန္တိ ဧတ္တ၊ ဌ။ (စောဒနာသောဓနာနယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ကေသလောမ နခါနံ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့၏။ အတစပရိစ္ဆိန္နတာ၊ အရေဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ တစယ၊ အရေ၏။ အတစပရိစ္ဆိန္နတာ၊ အရေဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ နန၊ ရှိသည်မဟုတ်လော။ (သို့ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် “တစပရိယန္တံ” ဟု ဟောတော်မူရသနည်း—ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ ကည်း။ (ကေသလောမနခါနံ အတစပရိစ္ဆိန္နတာ တစယ၊ အတစပရိစ္ဆိန္နတာစ) ယဒိပိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား ရှိပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း။ တစပရိစ္ဆိန္နဗဟုလတာယ၊ အရေဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကောဠာသတ္တိ၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယယ၊ ဂူပကာယ၏။ တစပရိစ္ဆိန္နတာ၊ အရေဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အငြင်းသည်။ န နဟေတိ၊ မဖြစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်သည် သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ (တိရိယံ တစပရိယန္တံ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤအလို တစပရိယန္တံကို ယေဘုယျနည်း ဟု ဆိုလို သည်။] ရှေနည်းမှ တနည်းပြလို၍ [“တစော ပရိယန္တော” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ တနည်းကား။ အယ၊ ဤကိုယ်၏။ တစော၊ အရေဟူသော။ ပရိယန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တစပရိယန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတေန ဝစနေန၊ ဤ တစပရိယန္တောသဒ္ဓါဖြင့်။ ကာယေကဒေသဘူတော၊ ကိုယ်၏ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တစော၊ အနေကို။ ဂဟိတော ဧဝံ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာ။

တစော ပရိယန္တော ။ပေ။ ဂဟိတော ဧဝံ ။ “တစော+ ပရိယန္တော အသာတိ တစပရိယန္တော” ဟု ဗဟုဗ္ဗဟိသမာသံ ပြုသောအခါ တဂ္ဂုဏသဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗဟိ ဖြစ်သောကြောင့် တစ အပိုင်းအခြားရှိသော အခြားကောဠာသော မက၊ တစလည်း ရ၏။ ထို့ကြောင့် “ကာယေကဒေသဘူတော တစော ဂဟိတော ဧဝံ” ဟု ဆိုသည်။ [တဂ္ဂုဏသဝိညာဏဗဟုဗ္ဗဟိ အဓိပ္ပါယ်ကို သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဖွါ။]

[ဤသို့ တစပရိယန္တ အရ တစလည်း ရကြောင်းကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ ကေသာ လောမာ စသည်တို့၏ တစပရိယန္တဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “တပုဋိ-ဗဒ္ဓါစ” စသည်ကို မိန့်။] စ၊ အဘို့တပါးကား။ တပုဋိဗဒ္ဓါ၊ ထိုအရေ၌ စပ်ကုန်သော။ တဒနုပဝိဋ္ဌမူလ၊ ထိုအရေသို့သက်ဝင်သော အမြစ်အရင်းရှိကုန်သော။ ကေသာဒယော၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ တစပရိယန္တာဝ၊ အရေဟူသော အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွတ္တိ သာကာရသမူဟော၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အဘို့အစုတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ကာယော၊ ကို။ တစပရိယန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပူရံ နာနပ္ပကာရဏာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ယေဟိ၊ အကြင်အပြားတို့ဖြင့်။ နာနပ္ပကာရ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အသုစိ၊ ပစင်မကြယ် ရှိစဖွယ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေ ပကာရာ၊ တို့သည်။ ဧကေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ ကေသာလောမာတိ အာဒိ၊ ကေသာ လောမာ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒီပေန္တော (ဟုတွာ) ဧတေ ကေသာဒယော အာကာရာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟိ၊ မုနံ။ အာကာရာ၊ အာကာရာပုဒ်၎င်း။ ပကာရာ၊ ပကာရာပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ ၂-ပုဒ်တို့၏။ ကော၊ တခုတည်းသော။ အတ္တော၊ အနက်သည်။ (ဟောတိ)။ [အရ အားဖြင့် ကေသာ အစရှိသည်တို့ကိုပင် ရသော်ကြောင့် အနက်အရအားဖြင့် တမျိုးတည်းသာဖြစ်သည်-ဟူလို၊ သဒ္ဓါအသံအားဖြင့်ကား အာကာရ+ပကာရ ဟု ၂-မျိုး ကွဲပါ၏]

တပုဋိဗဒ္ဓါစ။ ။ နေ ခန္တ နှာရ မံသတို့သည် ထိုအရေ၌ ဖွဲ့စပ်ရုံသာဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်၏။ အရေအတွင်းသို့ မဝင်ကုန်။ ကေသ လောမာတို့သည် ထိုအရေ၌ ဖွဲ့စပ်ရုံသာ မက၊ အရေအတွင်း၌လည်း အမြစ်အရင်း ဝင်နေကုန်၏။ အခြား ကောဋ္ဌာသတို့ကား တံစ ပဋိဗဒ္ဓနှင့်စပ်သော ကောဋ္ဌာသနှင့် တဆင့်စပ်ကုန်၏။ ဥပမာ—အမျိုးသည် တစပဋိဗဒ္ဓနှင့် စပ်သော အသားနှင့်စပ်နေကား တပုဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓတည်း။ ဤသို့အားဖြင့် တပုဋိဗဒ္ဓ အရ တပုဋိဗဒ္ဓကောဋ္ဌာသကို၎င်း၊ တပုဋိဗဒ္ဓဒနုပဝိဋ္ဌမူလ ကောဋ္ဌာသကို၎င်း၊ တပုဋိဗဒ္ဓ ပဋိဗဒ္ဓကောဋ္ဌာသကို၎င်း ကေဒေသသရူပေကသေသနည်းအားဖြင့် ၃-မျိုးလုံးရသည်ဟု မှတ်ပါ။ [တစပဋိဗဒ္ဓါနံ နခန္တန္တာရမံသာနံ တစပဋိဗဒ္ဓါနံ တဒနုပဝိဋ္ဌမူလာနံ (ထိုအရေ၌ အာဉ်အတိုင်းဝင်သော ဗုဒ္ဓမျိုးကုန်သော။) ကေသလောမာနံ တပုဋိဗဒ္ဓပဋိဗဒ္ဓါနံ ဣတရေသံ သမ္ပဟဘူတော သဗ္ဗော ကာယော တစပရိယန္တော တေဝ ဝုတ္တောတိ ဒေသေန္တော တပုဋိဗဒ္ဓါတိအာဒိမဟာ။—အနု။]

နိသိန္နဿ၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အပရိပ္ပန္နနိသဇ္ဇာ-
မူလကံ၊ မလွှပ်မရှားဘဲ ထိုင်နေခြင်းလျှင်အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ တာဝ၊ ထို အပရိပ္ပန္နနိသဇ္ဇာမူလကရက္ခ ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်။ ဧကော၊
တကြိမ်သော။ နိသဇ္ဇဝါရော၊ ထိုင်ခြင်း၏အကြံတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ယာ-
ဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သော အခါ၌။ ဥဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တာဝ၊ ထို ထသည့်
တိုင်အောင်။ ဧကော၊ သော။ နိသဇ္ဇဝါရော၊ တည်း။ ယေန ဝိဓိနာ၊ အကြင်အစီ
အရင်ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူခြင်း၌။ ကုသလော၊ ကျွမ်းကျင်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တဝိဓော၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော။ သော ဝိဓိ၊ ထိုအစီအရင်ကို။
ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံတိ၊ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တံနိဗ္ဗုတံ၊
ထိုအစီအရင်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဥဂ္ဂဟ-ကောသလ္လံတိ ဝုစ္စတိ)။

မတ္တလုင်ဿ၊ ဦးနှောက်၏။ ပထဝီဓာတုဗဟုလဘာဝတော၊ များသော
ပထဝီဓာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကရိသာဝသာနေ၊ များသောပထဝီဓာတ်
ရှိသောကရိသ၏အဆုံး၌။ တန္တိအာရောပနံ၊ ပါဠိတော်သို့တင်ခြင်းကို။ (အာစရိ-
ယော၊ သည်။) အာ၊ ဘ၊ ပြီ။ [ကသာမှစ၍ ကရိသတိုင်အောင်သောကောဋ္ဌာသ
တို့သည် ပထဝီဓာတ်များသော ကောဋ္ဌာသတို့ချည်းတည်း။ မတ္တလုင်လည်း
ပထဝီဓာတ် များရကား ကရိသ၏ အဆုံး၌ ပါဠိတော်ဝယ် တင်ထားသို့ရန် ဆို
သည်။ မတ္တလုင်၏နှောက်၌ ပိတ္တံ သေမှံ စသော ကောဋ္ဌာသ ၁၂-ပါးကား
အာပေါဓာတ်လွန်ကဲသော ကောဋ္ဌာသများတည်း။] ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ တွေ၊ ဤ
သရဇ္ဈာယ်ပုံကိုပြရာ၌။ မံသံ နှာရ၊ အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္စ ဝက္က (န္တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ (အနု
လောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံ။) ဝက္ကံ အဋ္ဌိမိဉ္စ အဋ္ဌိ နှာရ၊ မံသံ တစော ဒန္တော
နခါ လောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ (ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံ။) ဝေ၊

ယာဝ ။ ဧပ၊ နိသဇ္ဇဝါရော။ ။ [နိသဇ္ဇာယ+ဝါရော နိသဇ္ဇဝါရော။] ကမ္မဋ္ဌာန်း
ထိုင်သောအခါ မလွှပ်မရှားဘဲ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်ရ၏။ ထိုသို့ ထိုင်ခြင်းကြောင့် အတော်
ကြာလျှင် ညောင်းညာပူဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ထိုင်သည်မှစ၍ ထိုဒုက္ခဖြစ်ရာ အချိန်ကို “နိသဇ္ဇ
ဝါရ တကြိမ်” ဟု အသိအမှတ်ပြုရ၏။ (တနည်း) ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သည်မှစ၍ အညောင်း
အညာဖြေသို့ရန် တကြိမ်ထလျှင် “နိသဇ္ဇဝါရတကြိမ်” ဟု အသိအမှတ်ပြုရသည်။

ဥဂ္ဂဟဒကသလ္လံ ။ ။ ကုသလဿ+ ဘာဝေါ ကောသလ္လံ၊ ဥဂ္ဂဟေ + ကောသလ္လံ
ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ။ “ကေသာဒလောမာ” အစရှိသော ကေ-ဋ္ဌာသပါဠိကို နှုတ်တက်ရအောင်
သင်ယူကျက်မှတ်ခြင်းသည်၎င်း၊ စိတ်ထည်း၌ နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် ဆံပင် မွေးညှင်း
အစရှိသည်တို့ကို ဝဏ္ဏ သဏ္ဌာန ဝိသ ဩကာသ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သား
ခြင်း၏ အဝါးဝစွာ လောလာအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း ဥဂ္ဂဟမည်၏။
ထိုဥဂ္ဂဟ၌ ကျွမ်းကျင်ကြောင်း အစီအရင်ကို ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဟု ဆိုသည်။ ထိုဥဂ္ဂဟ
ကောသလ္လသည် အဋ္ဌကထာ၌ လာလတ္တံ့အတိုင်း ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏။

သို့။ ဝက္ကပဉ္စကားဒီသု၊ ဝက္ကပဉ္စက အစရှိသည်တို့၌။ အနုလောမသဇ္ဈာယံ၊ အနုလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံကို။ ဝတ္တော၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံကို။ ပုရိမေဟိ၊ ရွှေ့၌ဖြစ်သော ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ဆက်စပ်သည်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သွာယံ (သော+အယံ သဇ္ဈာယော)၊ ထို သရဇ္ဈာယ်နည်းကို။ (ဝုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော တို့၌စပ်။) ပရတော၊ နောက်၌။ (“အဝိသေသတော ပန သာဓာရဏဝသေန ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်လတ္တံ့။) တေသု၊ ထို သရဇ္ဈာယ်ခြင်းတို့တွင်။ အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန၊ အစ သရဇ္ဈာယ်နည်း၊ အဆုံးသရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်း၏အစမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝိသု၊ သိ။ (ရွှေ့ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့် မရောက်) တိပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်သုံးလိပ်တလုံး၎င်း။ ပုရိမေဟိ၊ ရွှေ့၌ဖြစ်သော ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ တိပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်သုံးလိပ်တလုံး၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်ခြောက်လိပ်တလုံး။ ယေ သဇ္ဈာယော၊ အကြင် သရဇ္ဈာယ်ခြင်း တို့သည်။ ဝါ၊ ဝှို့ကို။ ဝက္ကမာနာ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သည်။ (ဟောနိ)။

ဟိ၊ မှန်။ အနုလောမပဋိလောမသဇ္ဈာယေပိ၊ အနုလောမပဋိလောမသရဇ္ဈာယ်နည်းတွင်လည်း။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းသည်။ အန္တိမော၊ အဆုံး၌ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [တနည်း—ကဿာ အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန ဝုတ္တောတိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အနုလောမ ပဋိလောမသဇ္ဈာယေပိ၊ တွင်လည်း။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ သည်။ အန္တိမော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဒိအန္တဒဿနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။] ဝါ၊ တနည်း။ တေမိ၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော

ဝိသု တိပဉ္စာဟံ ။ ။ အခြား ပဉ္စကတို့နှင့် မရောက်၊ ဥပမာ— ဝက္ကပဉ္စကချည်း အနုလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ဤသို့ ငါးရက်သုံးလိပ် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို “ဝိသု တိပဉ္စာဟံ” ဟု ဆိုသည်။

ပုရိမေဟိ ဧကတော တိပဉ္စာဟံ ။ ။ ဝက္ကပဉ္စကကို ရွှေ့တစပဉ္စကနှင့် ရော၍ အနုလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို “ပုရိမေဟိ ဧကတော တိပဉ္စာဟံ” ဟု ဆိုသည်။

အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန ။ ။ “မိသံ နာရ အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္စ ဝက္ကံ” ဟု ဝက္ကပဉ္စက သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပဌမဆုံးဖြစ်သောကြောင့် “အာဒိ သရဇ္ဈာယ်နည်း” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်းအတိုင်း စ၍ ငါးရက် သရဇ္ဈာယ်ရသည်။ အနုလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်းကို “အာဒိဒဿနနည်း” ဟု၎င်း၊ အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းတွင် အဆုံးဖြစ်သော သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်းကို “အန္တဒဿနနည်း” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထိုနည်းများကို အဋ္ဌကထာနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်ပါ။

သရဇ္ဈာယ်မှုကိုပြုခြင်းသည်လည်း။ သဇ္ဈာယပ္ပကာရန္တရံ၊ သရဇ္ဈာယ်နည်းအပြား အထူးတည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [တေမ္ပိတိ ယဒိဒံ ပုရိမေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္စိမဿ ပဉ္စကာဒိနော ဧကေတော သဇ္ဈာယကရဏံ၊ ပဉ္စကာဒီနံ ပဉ္စေကံ အနုလောမာဒိနာ သဇ္ဈာယပ္ပကာရတော အညော သဇ္ဈာယပ္ပကာရော သေသတိ အတ္ထော။-အနု၊]

ဟတ္ထသင်္ခလိကာ၊ ဟတ္ထသင်္ခလိကာ မည်သည်။ အင်္ဂုလပန္နိ၊ လက်ချောင်း တို့၏အစဉ်တည်း။ [လက်ဝါး ၂-ဖက်ကပ်၍ လက်ချောင်းတို့ကိုဆက်စပ်ညှပ်လိုက် သောအခါ လက်ချောင်းတို့သည် စီတန်းလျက် နေ၏။ ထို့အတူ ကောဋ္ဌာသ များလည်း စီတန်းလျက် ထင်လာသည်—ဟူလို။] လက္ခဏပဋိဝေဓဿာတိ၊ ကား။ အသုဘလက္ခဏာ ပဋိဝေဓဿ၊ အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ် သော ဉာဏ်အား။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓာတုလက္ခဏ ပဋိဝေဓဿ၊ ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌာဝပ်။) [အသုဘလက္ခဏံ ကေသာဒိနံ ပဋိကူလဘာဝေါ၊ ထဒ္ဓါဒိဘာဝေါ ဓာတုလက္ခဏံ။—အနု။]

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဘာဂေါ၊ အဘို့တည်း။ သဘာဂေါ၊ မိမိ၏အဘို့။ [သ-ကို အတ္တနောဟု ဖွင့်။] သဘာဂေန၊ မိမိ၏ အဘို့အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြား ခြင်းတည်း။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်း။ ဟေဠု- ပရိတိရိယန္တေဟိ၊ အောက်အထက် ဖိလ-အဘို့တို့ဖြင့်၎င်း။ သကကောဋ္ဌာသိက- ကေသန္တရာဒိဟိ ၈၊ မိမိ၏ကောဋ္ဌာသ၌ ပါဝင်သော အခြားသော ဆံပင် အစ ရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ [ထိုကဲ့သို့ ပိုင်းခြားပုံကို အဋ္ဌကထာအကျယ်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။ “သကကောဋ္ဌာသိက နေရာ ဝယ် သကောဋ္ဌာသိက”ဟု အနွှဲ၌ရှိ၏။]

ဓာတုဝိဘင်္ဂေါ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂဟူသည်။ ပုက္ကသတိသုတ္တံ၊ ပုက္ကသတိသုတ် တည်း။ သာဓာရဏဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဧတ္တကေနော၊ ဤမျှလောက်သော စကားဖြင့်ပင်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးပါလျက်။ သဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ၊ သဗ္ဗ သဒ္ဓါသည်။ ဝဏ္ဏ- ကသိဏဝသေန၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုက္ကဇ္ဈာနိက သမထ သာဓာ- ရဏတ္ထဿ ၈၊ စတုက္ကဇ္ဈာနိနှင့် ယှဉ်သော သမထနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို လည်း။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ [မူလက ပဋိကူလကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်လျှင် ပဌမဈာန်နှင့်သာ ဆက်ဆံ၏။ ဆံပင်စသည်တို့က ဝဏ္ဏကသိုဏ်းဖြစ်လျှင် စတုက္က ဈာန်ကသမထနှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုသို့ ၂ မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံအောင် သဗ္ဗ သဒ္ဓါ ထည့်၍ သဗ္ဗသာဓာရဏဝသေန ဟု ဆိုသည်။]

ဩက္ကမနဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗပဇ္ဇေတဗ္ဗေ၊ သွားထိုက် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်ကုန်သော။ မဂ္ဂေ၊ ခရီးတို့ကို။ (ဩသလ္လက္ခေတွာ ဌာဝပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္ပဏေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါရှိ၌။

ကာယာနုပဿနံ၊ ကာယာနုပဿနာကို။ ဟိတွာ၊ စွန့်၍။ သုဘာဒိဝသေန၊ သုဘ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ကေသာဒယော-
ဝိ၊ ဆံ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္ပဏာနေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဣဋ္ဌာနေယေဝ ဥဋ္ဌဟိတွာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေဝိယ၊ ရှေးအစ၌ကဲ့သို့။
(ရှေး အစတုန်းကကဲ့သို့။) ကေတ္ထေ၊ တခုတည်းသော ထန်းပင်၌။ ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊
ဟစ်အော်၍ချောက်ခြင်းကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သော်။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။
သဗ္ဗတာလေသု၊ အလုံးစုံသော ထန်းပင်တို့၌။ ပတိတွာ၊ ခုန့်ချ၍။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊
ထိုထို ထန်းပင်မှ ထ၍။ ပရိယန္တတာလံ၊ အစွန့်ဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့၎င်း။
အာဒိတာလဉ္စ၊ အစဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့၎င်း။ အဂန္တော၊ မသွားတော့ဘဲ။
တတော တတော၊ ထိုထို ဟစ်အော်၍ချောက်ရာထန်းပင်မှ။ (ဥဋ္ဌဟိတွာ ဌိစပ်။)
တတ္တ တတ္တေဝ၊ သို့ထို ထန်းပင်၌ပင်။ ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊ ဟစ်အော်၍ ချောက်ခြင်းကို။
ကတာယ၊ ပြုအပ်သော်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ (နိပတိတွာ န ဥဋ္ဌဟေယု ဌိစပ်။)
ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

အဓိစိတ္တန္တိ၊ ကား။ သမထဝိ သာနာစိတ္တံ၊ သမထဝိပဿနာစိတ်ကို။ (အနု-
ယုတ္တေန ဌိစပ်။) အနုယုတ္တေနာတိ၊ ကား။ ယုတ္တယုတ္တေန၊ အားထုတ် အပြား
အားပြု အားထုတ်သော။ ဘာဝေန္တေန၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေသော။ (ဘိက္ခုနာ
ဌိစပ်။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ သမာဓိနိမိတ္တန္တိ၊ သမာဓိနိမိတ် ဟူသည်ကား။ ဥပ-
လက္ခဏာကာရော၊ အာရုံသို့ ကပ်၍ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာရှိသော။
သမာဓိယေဝ၊ သမာဓိသာတည်း။ မနသိကာတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။
ကာတဗ္ဗ၊ ပြုထိုက်၏။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဝါ၊
တနည်း။ သမာဓိကာရဏံ၊ သမာဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။
သမာဓိနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ သမာဓိနိမိတ္တံ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကို။
အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဣတိအတ္တော၊ ဌာနံ အတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစန-
သေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ ဟောတိ။ (အတ္တိဟု ထည့်၍ပေးပါ-ဟူလို။) တံ
စိတ္တံ၊ ထို ဘာဝနာဝိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။

ကာယာနုပဿနံ။ ပေ။ ဝေဒိတုဒ္ဓာ။ “ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္ပဏ” ဟု ဆိုသော
ကြောင့် ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၏ အချိန်သော ကောသလောမာ စသည်
တို့ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အပအာရုံမဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဘွယ်ရှိသော
ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္ပဏ အစရှိသည်တို့မိန့်၊ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၏
အာရုံဖြစ်သော ကောသလောမာ အစရှိသည်တို့လည်း အသုဘအဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ မာတ်
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း မရွတ် သုဘ သုခ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်လျှင် “ဗဟိဒ္ဓါ
ပထဘာရမဏတိပင် ဖြစ်သည်” ဟူလို။

(ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤ ပျင်းရိသူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ မနသိ ကရဏံ၊ ထို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (ဌာနံ ဌိစပ်။) စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ တေဿ၊ ဤပျင်းရိသူ၏အဖြစ်အကျိုးငှါဖြစ်ခြင်း၏။ ဌာနံ ကာရဏံ၊ အကြောင်း တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နစ ပဘဂုံတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကမ္မနိယဘာဝုပ ဂမနေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမှု၌ ကောင်းသည်၏အပြစ်သို့ ကပ်သောကြောင့်။ ပဘိဇ္ဇနသဘာဝံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ (န ဟောတိ ဌိစပ်။) ဣတိအတ္ထော။ [ပဘဂုံ၌ ပ+ဘဉ္စဓာတ်+ဣ ပစ္စည်း၊ တယံလအနက်ဟော။]

အာလိမ္မေတီတိ၊ ကား။ အာဒီပေတိ၊ တောက်စေ၏။ ဇာလေတိ၊ တောက် စေ၏။ တဉ္စာတိ၊ ကား။ ပိဋ္ဌန္တနိကတိ သင်္ခါတံ၊ တန်ဆာအထူးဟု ဆိုအပ်သော။ တံ အတ္တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ တပယောဇနံ၊ ထိုအကျိုးကို။ (“အနုဘောတိ၊ ပြီးစေ ၏” ဌိစပ်။) (တနည်း) တံ အတ္တံ တံ ပယောဇနံ၊ ထိုအကျိုးသို့။ (“အနုဘော- တိ၊ ရောက်၏” ဌိစပ်။) အဿာတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏကာရသ၊ ရွှေပန်းတိမ်သည် ၏အတွက်။ အနုဘောတိ သမ္မောတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။ သာဇေတိ၊ ပြီးစေ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဿ သုဝဏ္ဏဿ၊ တိရွှေ၏။ တံ အတ္တံ၊ ထိုအကျိုးသို့။ သုဝဏ္ဏကာရော၊ သည်။ အနုဘောတိ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဝါ၊ ရ၏။ [ဤ အဖွင့် ၂-မျိုးအတိုင်း အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ၂-နည်း ပေးထားသည်။]

အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဉာဏေန၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိ သည်ကို သိသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကရဏိယဿ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ ဣဒ္ဓိ- ဝိဓ ပစ္စုဒ္ဓဘဝနာဒိကဿ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓကို ခံစားရခြင်းအစရှိသော။ အဘိညာသစ္စိ- ကရဏိယဿ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ (“ဓမ္မဿ၊ တရား ကို။ သစ္စိကရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ” ဌိစပ်။) ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ပစ္စက္ခံ (ပတိ + အက္ခံ)၊ မျက်စိ၏ ရှေးရှုသည်။ ဝါ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေသည်။ အတ္တံ၊ ၏။ သော၊ ထို မျက်မြင်ကိုယ်တွေရှိသူသည်။ သက္ခ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သက်သေမည်၏။ သက္ခိနော၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ ရှိသူ၏။ ဝါ၊ သက်သေ၏။ ဘဗ္ဗတာ၊ ဖြစ်ထိုက် သူ၏ အဖြစ်တည်း။ သက္ခိဘဗ္ဗတာ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ ရှိသူ၏ ဖြစ်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်။ သက္ခိဘဝနတာ၊ သက်သေဖြစ်နိုင်သူ၏ အဖြစ်သည်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သက္ခိ စ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ ရှိသူလည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို သက္ခိ ဟူသည်။ ဘဗ္ဗော ဧ၊ ထိုက်သူလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ခိဘဗ္ဗော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိနံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့ အား။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ တတ္ထစ၊ ထို ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌လည်း။ သက္ခိ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေရှိသူတည်း။ ဝါ၊ သက်သေတည်း။

ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ကိတဗ္ဗော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သည်၏အဖြစ်၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ သက္ကိတဗ္ဗ-တော၊ ဖြစ်။ တံ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သူ၏ အဖြစ်၌ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ သက်သေ၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ အာယတနေတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဟေတောဒိကေ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အကြောင်း အစရှိ သော။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ (သက္ကိတဗ္ဗတံပါပုဏာတိ ဌိပေ။) [ဤ၌ သတိ ၂-ထပ်ဖွင့်၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မ ဇာလသုတ် ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာနဝနုကထာအဖွင့်၌ ရေးထားပြီ။]

သီတိဘာဝန္တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ကိလေသဒရထဝူပ-သမံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ပူသောင်ခြင်းတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကို။ (သစ္စိ-ကာတုံ ဌိပေ။) သမ္ပဟံသေတိတိ၊ ကား။ သမ္ပပုဂ္ဂဟံ၊ အညီအမျှ ဖြစ်သော။ [တူန့်ဆုတ်ခြင်းသို့လည်း မရောက် ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့လည်း မရောက်ဘဲ အညီအမျှ ဖြစ်သော။] စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ တထာပတ္တိယာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။ (ထို ညီမျှသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။) ပညာယ၊ ဖြင့်။ တောသေတိ၊ နှစ်သက်စေ၏။ ဥတ္တေဇေတိ၊ ထက်သန်စေ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယဒါ၊ ၌။ နိရဿာဒံ၊ သာယာခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘာဝနာသို့။ နပက္ခန္ဓတိ၊ မပြေးဝင်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဇာတိ-အာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိကုန်သော။ သံဝေဂဝတ္ထုနိ၊ သံဝေဂ၏ အကြောင်း ဝတ္ထု တို့ကို။ ပစ္စဝေဂိတော၊ ၌။ သမ္ပဟံသေတိ၊ န။ သမုတ္တေဇေတိ စ၊ ကောင်းစွာ လည်း ထက်သန်စေ၏။ [အနုဋီကာ၌ သမုတ္တေဇေတိ စာတိဟု စ ပါသည်။]

တိရိယံ၊ ဖိလာပတ်ဝန်းကျင်၌။ အညမညေန၊ အချင်းချင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်ပြီ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။) ဧေ၊ ကေသာ၊ ကေတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (တနည်း) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကုန်သနည်း။ ဧေ၊ နှစ်ပင်ကုန်သော။ ကေသာ၊ ဆံပင် တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တိရိယံ အညမညေန ပရိစ္ဆိန္နာ။) အာသယောတိ၊ ကား။ နိဿယော၊ မှီရာတည်း။ ပစ္စ-ယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ အတ္တော။ [“သလိပ်သည်းခြေ၊ သွေးပြည်” ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် ဆံပင်ပေါက်ခြင်း၏ အကြောင်းများဖြစ်ကြသည်။]

နိရဿာဒံ စသည်။ ။ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသာသာဘေန ဘာဝနာရသ ဝိရဟိတံ (ရှေးကာလသက် နောက်ကာလ၌ ဘာဝနာအထူးကို မရခြင်းကြောင့် ဘာဝနာအပေါ်၌ သာယာခြင်းမကင်းသော) (စိတ္တံ)။ သမ္ပဟံသေတိတိ ဘာဝနာယ စိတ္တံ သမ္မာ ပဟာသေ-တိ ပမောဒေတိ။ သမုတ္တေဇေတိတိ သမ္မာ တတ္ထ (ထိုဘာဝနာ၌) ဥတ္တေဇေတိ။-အန။

နခါ တိရိယံ အညမညေန ပရိစ္ဆန္နာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိသု၊ သီးခြား။
 ၀၀တ္တိတတံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ခြုံ။ (သင်္ဂဟကာရေန)
 ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ [(တနည်း) ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဝိသု၊ ၀၀တ္တိတတံ သန္ဓာယ
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။] ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တမေဝ အတ္ထံ၊ ထို
 အသီးအသီးပိုင်းခြား၍ တည်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကိုပင်။ ဒသေတံ၊
 ငှါ။ ဧဒူ နခါ ဧကေတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ (ဝိသု ၀၀တ္တိတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝိညာယတိ။) [သဘောတူသော
 ကောဋ္ဌာသချင်း ပိုင်းခြားရမည့် သဘာဝပရိစ္ဆေဒ ဖြစ်သောကြောင့် “လက်
 တချောင်း၌ရှိသော လက်သည်းကို အနီးကပ်ဆုံး အခြား လက်တချောင်းရှိ
 လက်သည်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။]

သုခုမဗ္ဗိတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တုဋ္ဌာရိကစမ္ပတော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်
 ပြီးသော ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အရေထက်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော အရေ
 သည်။ (“ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ” ၌စပ်။) [သုခုမံနောက်၌ ပိုမိုရှိပါစေ။] ဝါ၊ တနည်း။
 အန္တော၊ ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌။ မုခစမ္ပာဒိကောဋ္ဌာသေသု၊ ခံတွင်း၏ အရေ
 အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ (တံ သုခုမန္တိဝုတ္တံ ၌စပ်။) တစေန၊ အရေဖြင့်။
 ပရိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [“ပရိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးကွယ်
 အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။] ယံ (ကောဋ္ဌာသဇာတံ)၊
 အကြင်ကောဋ္ဌာသအပေါင်းကို။ ဒုရူပလက္ခဏိယံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မှတ်အပ်၏။
 တံ(ကောဋ္ဌာသဇာတံ)၊ ကို။ သုခုမန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။
 (တနည်း) [ကသွာ တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ သုခုမန္တိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။]
 ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီး
 သောနည်းဖြင့်။ (“တစုပရိဂ္ဂဟကေန စ ယောဂါဝစရေန ဥတ္တရောဋ္ဌတော
 ပဋ္ဌာယ ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) တစံ၊ အရေကို။ ဝိဝရိတွာ၊
 ဖွင့်၍။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏(စိတ်၌)။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ သုခုမန္တိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။)

အန္တော မုခစမ္ပာဒိကောဋ္ဌာသေသု။ ။ [အန္တောတိ အဗ္ဗန္တရေ ကောဋ္ဌာ-
 သေ။ သုခုမံတံ သုခုမနာရုအာဒိ သန္ဓာယ ဝေတိ။-အနု။] ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား-
 အန္တောအရ ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်းကို ဟူရသည်။ နှုတ်ခမ်း၏အတွင်း၌လည်း နှုတ်ခမ်းရေ
 ရှိသေး၏။ ထိုနှုတ်ခမ်းရေသာ မက၊ အပြင်ဘက်အရေဖြင့် ဖုံးထားအပ်သည့် အတွက်
 ဉာဏ်ဖြင့် မှတ်သားဘိရန်ခဲယဉ်းသော အကြောသေး အစရှိသော ကောဋ္ဌာသများလည်း
 ရှိသေး၏။ ထိုအတွင်း၌ အမှတ်ခက်သော ကောဋ္ဌာသ အားလုံးသည်ပင် အရေကို
 စိတ်ကူးဖြင့် ဖွင့်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထင်ရှားနိုင်ပါသည်။ [“ဝိဝရိတွာ၊
 အကျယ်ဖွင့်၍” ဟုလည်း ပေးကြ၏။]

တာလဂုဠပဋ္ဌလံ နာမ၊ တာလဂုဠပဋ္ဌလမည်သည်။ ပတ္တတာလဖလလသိကံ၊ မှည့်ရင့်သော ထန်းသီး၏ အစေ့အဆန်ကို။ တာလမ္ဘိကာယ၊ ထန်းရွက်ဖြင့် ယက်အပ်သော ဖျာပေါ်၌။ (ထန်းရွက်ဖျာပေါ်၌) လိမ္မိတွာ၊ လိမ်းကျံ၍။ (ကပ်ငြိစေ၍) သုက္ကာပေတွာ၊ ခြောက်သွေ့စေ၍။ (အခြောက်လှန်း၍) ဥဒ္ဓရိ-တွာ၊ ထုတ်၍။ ဂဟိတပဋ္ဌလံ၊ ယူအပ်သော အလွှာတည်း။

ဝေံ တိမတ္တာနိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဧဝံမတ္ထသဒ္ဓေဟိ၊ ဧဝံသဒ္ဓါ မတ္တသဒ္ဓါတို့ ဖြင့်။ ဂေါပကဋ္ဌိကာဒိနိ၊ ဖမျက်ရိုး အစရှိကုန်သော။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌိကာ၌ “အာနိ-သဒ္ဓိအာဒိနိ၊ တင်ပါးရိုး အစရှိကုန်သော” ဟု ရှိ၏။] အဂ္ဂတ္တာနိပိ၊ ထိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သော အရိုးတို့ကိုလည်း။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိဋ္ဌာဂေါဋ္ဌကာနိ၊ ကိဋ္ဌာဂေါဋ္ဌကတို့ဟူသည်။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့ချည်၍။ အညမည်၊ ချင်း။ စာဇေတွာ၊ ဆက်စပ်၍။ ကိဋ္ဌနဂေါဋ္ဌကာနိ၊ ကစား ကြောင်းဖြစ်သော ဂေါဋ္ဌလုံးတို့တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ဂေါဋ္ဌကကို “ချပ်လုံး” ဟု ပေး၏။]

တတ္ထ ဇာတိဋ္ဌိကဿ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဇတ္ထုကဋ္ဌိမ္ပိ၊ ပုဆစ် ခူးဝန်းရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတု၊ ဝင်၍။ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ တည်သောအရပ်သည်။ (အတိဓိဏဂ္ဂ-ဂေါသိကံသဏ္ဌာနံ ၌စပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပိယေဟ၊ တည်း။ တေန အဋ္ဌိနာ၊ ထို ပေါင်ရိုးသည်။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ စွဲမှီတည်နေအပ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိနော၊ ခါးရိုး၏။ ယံ (ဌာနံ)၊ သည်။ (အတ္ထံ)။ တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ အဂ္ဂန္တိန္ဒ-မဟာပန္နာဂဗလသဒိဿံ၊ ဖြတ်အပ်သော အဖျားရှိသော ပုန်းညက်သီးကြီးနှင့် တူ၏။

သီသကပဋ္ဌဝေဌကံ၊ ဟူသည်။ ဝေဌေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌပိတသီသမယံ၊ တားအပ်သော သလွဲမည်းဖြင့်ပြုအပ်သော။ ပနကံ၊ အပြားတည်း။

ဝေံ မတ္ထသဒ္ဓေဟိ။ ။ မတ္တသဒ္ဓါသည် မြန်မာလို “သုံးရာလောက်” စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ရာ၌ “လောက်” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် မတ္တသဒ္ဓါဖြင့် (လောက် ဟူးသာ စကားဖြင့်) သုံးရာ မပြည့်တတ်ဘဲ အနည်းငယ် ယုတ်လျော့နေသည်-ဟု သိစေ သည်။ [ဂဏနာယ မတ္တသဒ္ဓေါ ကတိပယေဟိ ဦးနာဝဒီပနတ္ထံ ဝုစ္စတိ။ ဒန္တဋ္ဌိဝဋ္ဌိတာနိ (သီးခြားဆိုအပ်သော သွားရိုးသည် ကြည့်အပ်ကုန်သော) တိဟိ ဦးနာနိ တိဏိ အဋ္ဌ-သဘာနိ။ တသ္မာ တိမတ္တာနိတိ ဝုတ္တံ-အနု။]

ဂေါပကဋ္ဌိကာဒိနိ အဂ္ဂတ္တာနိပိ။ ။ ဂေါပကဋ္ဌိသည် မဆိုအပ်သေးသော အဂ္ဂတ္တအဋ္ဌိ မဟုတ်။ “ကေသိံ ပါဒေ ဒေဒေ ဂေါပကဋ္ဌိနိ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌိတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် “အာနိသဒ္ဓိအာဒိနိ အဂ္ဂတ္တာနိပိ” ဟု ဆိုအပ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌိကာအတိုင်းသာ ပါရှိသင့်သည်။

သုတ္တကန္တနသလာကာဝိဒ္ဓါ၊ ချည်ကို ငင်ကြောင်းဖြစ်သော ဝါးခြမ်းစိတ်
တို့ဖြင့် ထိုးအပ်ကုန်သော။ ဂေါဠက၊ ယောက်လုံးတို့ကို။ (ရှေးက “ဘူးတား”
ဟု ပေး၏။) ဝဋ္ဋနာတိ၊ ဝဋ္ဋနာဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ပဋ္ဋနာနံ၊ ယောက်လုံး
တို့၏။ ဝါ၊ ဘူးတားတို့၏။ အာဝလိ၊ အစဉ်တည်း။ ဝဋ္ဋနာဝလိ၊ စဉ်။

အဝလေခနသတ္တကံ၊ ဟူသည်။ ဥစ္ဆုတစာဝလေခနသတ္တကံ၊ ကြံခုံကို
ခွါကြောင်း ဓားငယ်တည်း။

ဝက္ကဘာဂေန ပရိစ္ဆိန္တန္တိ၊ ကား။ ဝက္ကပရိယန္တဘာဂေန၊ အညှို့၏ အဆုံး
အသို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္တံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။

သက္ခရသုခာဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ မရမ္မေဟိ၊ ကျောက်ပြုပ်တို့ဖြင့်။ ကတသုခာ-
ဝဏ္ဏံ၊ ပြုအပ်သော အင်္ကိတေအဆင်းရှိ၏။ သေတသက္ခရသုခာဝဏ္ဏန္တိ စ၊ ဟူ၍
လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ ဝဒန္တိ၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ သေတသက္ခရာဝဏ္ဏံ၊ ပြုသော
ကျောက်စရစ်အဆင်းရှိသည်၎င်း။ သုခာဝဏ္ဏဉ္စ၊ အင်္ကိတေအဆင်းရှိသည်၎င်း။
ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ယတ္ထာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အန္ဓုပါနံ နိပတိတော တိဋ္ဌတိတိ ပဒေဟိ၊
ဟူသော ပုဒ်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။

ဝိသမစ္ဆိန္နကလာပေါ၊ မညီမညွတ် ဖြတ်အပ်သော ကြာစွယ်စည်း၊ ကုမုဒြာ
ကြာရိုးတို့၏ အစည်းသည်။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပဋ္ဌရတိဝိယ၊
ယိုချသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ သရိရံ၊ ကိုယ်သည်။ ကေသကူပါဒိဝိဝရေဟိ၊
ဆံပင်တွင်း အစရှိသော အပေါက်တို့မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌၎င်း။ ဟေဠာ၊ အောက်
၌၎င်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖိလာ၌၎င်း။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ ပဋ္ဌရတိ၊ ယိုစီး၏။ ဣတိ၊ ဤ
အနက်အပေါ်ကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ ဝိသမစ္ဆိန္နဂဟဏံ၊ ဝိသမစ္ဆိန္နသဒ္ဓါကို။
(သင်္ကဟံဂရော) ကရေတိ။

အတိကဋ္ဌုကအစူဏှာဒိကော၊ အလွန်စပ်သော အာဟာရ၊ အလွန်ပူသော
အာဟာရ အစရှိသော အာဟာရသည်။ ဝိသံဘာဂါဟာရော၊ မည်၏။ (ကသွာ၊
နည်း။) ဥဏှာကလေ၊ အပူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ ပူသောအခါ၌။ ပဝတ္ထမာနာနံ၊
ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဝိသဘာဂတ္ထာ၊ သဘောမတူကုန်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ကေတ္တာရမ္မဏပလေနေဝ ဝါတိ၊ ကား။ ဝိက္ခမ္ဘိတနီဝရဏေန၊ ပယ်ခွါအပ်
ပြီးသော နီဝရဏရှိသော။ သုသမာဟိတစိတ္တေန၊ အလွန်ကောင်းစွာ ထားအပ်
သော စိတ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အလွန် တည်ကြည်သောစိတ်ကြောင့်။ ဥပဋ္ဌိတဿ၊
အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သော။ နာနာရမ္မဏဝိပ္ပန္နနဝိရဟေန၊ အမျိုးမျိုးသောအာရုံ၏
အဖြစ်ဖြင့်လှုပ်ရှားခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ကေသဘာဝဿ၊ တမျိုးတည်းသော

သဘောရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌာတိ။) ဟိ၊ မှန်။ တံ ဧကတ္တာရမ္မဏံ၊ ထို တမျိုးတည်းသော သဘောရှိသော အာရုံသည်။ ဥပဋ္ဌဟမာနမေဝ၊ ကပ်၍ တည်သော် သာလျှင်။ ဝါ၊ ထင်လာသော်သာလျှင်။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အဘိရတိ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်းကို၎င်း။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဖရဏပီတိ၊ ဖရဏာပီတိကို၎င်း။ ဣဋ္ဌာကာရာနဘဝနံ၊ ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို ခံစားတတ်သော။ သောမနဿံ စ၊ သောမနဿကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ တံ ဧကတ္တာရမ္မဏံ ။ပေ။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အဘိရတိ သောမနဿေဟိ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အနတိက္ကန္တ ပီတိသုခဿ၊ မလွန်မြောက် အပ်သေးသော ပီတိသုခရှိသော ဈာန်စိတ်အား။ (တနည်း) အနတိက္ကန္တပီတိသုခဿ၊ မလွန်မြောက်အပ်သေးသော ပီတိသုခရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား (စတုတ္ထ ဈာန်မရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား)။ ဧကတ္ထုပဋ္ဌာနံ၊ တခုတည်းသော သဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အာရုံ၌ကပ်၍ တည်ခြင်းသည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ ဧကတ္တာရမ္မဏံ ။ပေ။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

အဝိသေသတော ပန သာဓာရဏဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပဋိကူလ-ဓာတု ဝဏ္ဏဝိသေသံ၊ ပဋိကူလအထူး၊ ဓာတ်အထူး၊ ဝဏ္ဏအထူးကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ သမထဝိပဿနာ သာဓာရဏဝသေန၊ သမထဝိပဿနာတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဌာတိ။) တိဝိဓေနာတိ၊ ကား။ အနုလောမာဓိနာ၊ အနုလုံ အစရှိသော။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော ဌာတိ။) ဆမာသေတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အနုမာသေ၊ တလထက်ဝက် ဆယ်ငါးရက်သည်။ ဦနေပိ၊ ယုတ်လျော့ပါသော်လည်း။ မာသပရိစ္ဆေဒေန၊ လ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ သဇ္ဈာယေ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော်။ ဆ မာသ၊ ခြောက်လတို့သည်။ ပရိစ္ဆေဒကာ၊ ပိုင်းခြားတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [လအားဖြင့် “ခြောက်လ” ဟုဆိုသော်လည်း ရက်အားဖြင့် တဆယ်ငါးရက် လိုသည်—ဟူလို။] ဣတိ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဆမာသဂ္ဂဟဏံ၊ ဆမာသ သမ္ဘာသည်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနဿ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏။ မာသန္တရ ဂမနန္တိဝါရဏံ၊ ခြောက်လမှ တပါးသော လသို့ ရောက်ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ သကလ ဆမာသေ၊ အလုံးစုံသော ခြောက်လတို့ ပတ်လုံး။ ဖရိဝတ္တနဒဿနတ္ထံ၊ ပြန်လှန်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးရှိသော စကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ အာစရိယာတိ၊ ကမ်း။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ (ပရိစ္ဆိန္ဒိတော ဌာပယံ သု ဌာတိ။)

လက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဓာတု ပဋိကူလလက္ခဏံ၊ ဓာတုလက္ခဏာ၊ ပဋိကူလ
 လက္ခဏာကို။ (န မနသိကာတဗ္ဗံ ဌိစပ်။) ဇနံ၊ လူအပေါင်းကို။ န အရဟန္တိ၊
 မထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇညာ၊ မည်၏။ ဇနေ၊ လူအပေါင်း၌။ ပဝေသေ-
 တံ၊ သွင်းခြင်းငှါ။ အယုတ္တာ၊ မသင့်ကုန်။ ဇိဂုစ္ဆနိယာ၊ စက်ဆုပ်ထိုက်ကုန်၏။
 ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဋိပါဠိယာ အဋ္ဌိနိတိ၊ ကား။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ အဋ္ဌိနိ၊
 အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်းချင်းအားဖြင့်။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။
 (ဣမိနာ၊ ပဋိပါဠိယာ အဋ္ဌိနိ ဌိတာနိ ကောဋ္ဌိယာဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။) ဣ၊
 ဤ အရိုးအပေါင်း၌။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တ မည်သည်။
 န အတ္တိ၊ မရှိ။ အယံ သံဃာဋ္ဌော၊ ဤ အပေါင်းသည်။ အဋ္ဌိနိဝေ၊ အရိုးတို့ချည်း
 သာတည်း။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇမတ္တော ဝေ၊ အရိုးအစုမျှချည်းသာတည်း။ (ဝေဖြင့် အတ္တကို
 ကုန်။) ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အနေကသန္ဓိယမိတောတိ၊
 ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ သော အဋ္ဌိပုဉ္ဇော၊ ထို အရိုးစုကို။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။
 သန္ဓိဟိ၊ အဆက်အစပ်တို့သည်။ ယမိတော၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ သမ္ပဒ္ဓေါ၊
 ဖွဲ့စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဒဿေတိ၊ ၏။ န ကေဟိစိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ယမေန္တံ၊
 စောက်ရှောက် ဖွဲ့စပ်တတ်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ (သင်္ဂဟကာရေ)။ ပဋိ-
 သေဇေတိ၊ တားမြစ်၏။ ဇရာယ၊ သည်။ စောဒိတော၊ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်၏။
 မရဏာဘိမုဂမနေန၊ မရဏသို့ ရွေ့လွှားသွားခြင်းအားဖြင့်။ စောဒိတော၊ ၏။

နီလံ၊ ညိုသောမဟာဘုတ်။ ပိတံ၊ ရွှေသောမဟာဘုတ်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသော
 အနံ့ရှိသော မဟာဘုတ်။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသော မဟာဘုတ်။ ဣတိ
 အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ မဟာဘုတ်၊ မဟာဘုတ်ကို။ ဥပါဒါရူပေန၊
 ဥပါဒါရုပ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ တန္နိဿိတဿ၊ ထို မဟာဘုတ်၌မို့သော။
 တဿ၊ ထို ဥပါဒါရုပ်၏။ တတော၊ ထို မဟာဘုတ်မှ။ ဗဟိ၊ ပြင်ပ၌။ အဘာဝါ၊
 မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်ကို။ မဟာဘူတေန၊ မဟာဘုတ်ဖြင့်။
 ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဆာယာတပါနံ၊ အရိပ် နေပူတို့၏။ အာတပပစ္စယ-
 ဆာယုပ္ပါဒကဘာဝေါ၊ နေပူ ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၊ အရိပ်ကို
 ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အညမညပရိစ္ဆေဒကတာ၊ အချင်းချင်းပိုင်းခြား
 တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

ဆာယာတပါနံ ။ ဗေ ။ အာဝေါ ။ ။ ဆာယာသည် အာတပပစ္စယဘာဝ၏
 သမ္ပန်၊ အာတပပစ္စယကို “ အာတပေါ + ပစ္စယော ဝေိဿာတိ ” ဟု ဗဟုဗ္ဗိတိ ပြ၊
 “ အရိပ်ပေါ်လာဘိုရန် နေပူဟူသော အကြောင်းရှိသည် ” ဟူလျှ်၊ ဥပမာ - ညဉ့်အခါ၌
 နေမူလသောကြောင့် အရိပ်မထင်ရှားပုံမျိုးတည်း၊ အာတပသည် ဆာယုပ္ပါဒကဘာဝ၏
 သမ္ပန်၊ “ နေပူသည် အရိပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည် ” ဟူလျှ်။

ရူပက္ခန္ဓာ။ ၎င်း၊ ပရိဂ္ဂဟိတတ္ထာ၊ ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒန္တောဂဓာနံ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စက္ခာဒိ အာယတန-ဒွါရာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ တံတံ ဒွါရိကာ၊ ထိုထို ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာယတနာနိ စ၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတနတို့လည်း။ ဒွါရာနိ စ၊ စက္ခု အစရှိသော ဒွါရတို့လည်း။ အာယတနဒွါရာနိ၊ ထို့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ တေန၊ ထိုပါ၌ဖြင့်။ ရူပါယတနာဒိဉ္စ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာယတနတို့၏လည်း။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ (“အရူပိနော ခန္ဓာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ”၌စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဤ နောက်နည်းအလို “အာယတနဒွါရ-ဝသေန၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့် စပ်သဖြင့်” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပေးပါ။]

သပ္ပစ္စယာတိ၊ ကား။ သပ္ပစ္စယဘာဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယာယတ္တံ၊ အကြောင်း၌ စပ်သည်။ ဟုတွာ၊ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာနော သမိသော၊ တူသော။ ယုတ္တော၊ သင့်လျော်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ သပ္ပစ္စယော၊တူသောအကြောင်း။ တသ္မာ သပ္ပစ္စယာ၊ ထိုသို့ တူသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဗ္ဗတ္တံ ၌ စပ်။)

တ္ထေကောတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဂ္ဂဏော၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ (ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ၌စပ်။) ဥဂ္ဂဟောဝ၊ သင်ယူအပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ပင်။ ဥဂ္ဂဟသန္နိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ၊ ဥဂ္ဂဟောဝ၊ သင်ယူအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်။ သန္နိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏာဒိမုခေန၊ အဆင်း အစရှိသည်ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ပဋိကုလသုညတာတို့ကို ယူ။] တ္ထေ၊ ဤ ဥဂ္ဂဟ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ထင်လာခြင်းကို။ သန္နိယတိ သမ္မုဇ္ဈတိ၊ မနသိကာရနှင့် ဆက်စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ထင်လာခြင်းကို မနသိကာရနှင့် ဆက်စပ်အပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္နိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ ဝဏ္ဏ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [န ဥပဋ္ဌာတိကို န ချန်၍ ဖွင့်သည်။] ပဉ္စဂါသမန္နာဂတေတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ နာတိဇ္ဈရ နစ္စာသန္ဓ၊ ဂမနာ-ဂမန သမ္ပန္နံ၊ မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ သွားလမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်းဝိုင်း။ ဣတိ၊ ဤ မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ သွားလမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ကေ၊ တပါးသော။ အဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ ဒိဝါ၊

နေအခါ၌။ အဗ္ဗေကိဏ္ဏံ၊ လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ အပ္ပသန္တံ၊ လူသံမရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ အပ္ပနိစ္ဆေါသံ၊ မြို့ရွာ တွန့်သံမရှိသောကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ။ နေအခါ၌ လူတို့နှင့် မရောပြွမ်း၊ ညဉ့်အခါ၌ အသံမရှိသည်ဖြစ်၍ မြို့ရွာ တွန့်သံမရှိသော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အင်္ဂံ)။ အပ္ပသံ၊ မကသ ဝါတာတပသရိသပသမ္ပသံ၊ မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့မရှိသော ကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ။ မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့မရှိသောကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အင်္ဂံ)။ တသ္မိံ၊ သေနာသနေ၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တဿ၊ နေသောရဟန်းအား။ အပ္ပကသိရေန၊ မငြိုငြင် မပင်ပန်းသဖြင့်။ စိဝရံ၊ ပေးပရိက္ခရာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ။ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၏ ရလွယ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အင်္ဂံ)။ တသ္မိံ၊ သေနာသနေ၊ ထို ကျောင်းတိုက်၌။ ဧတေ၊ ဧတေဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟုဿတ၊ များသော သုတရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ။ ဗဟုဿတ ရဟန်းတို့၏ နေကြရာ၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ(အင်္ဂံ)။

ပဉ္စင်္ဂသမ္ဘာဂတေနာတိ၊ ကား။ အပ္ပါဗာဓာသာဋေယျ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယေ-ဟိ၊ အနာရောဂါ မရှိသူ၏ အဖြစ်၊ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်၊ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပဓာနိယဂေဟိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမ္ဘာဂတေန၊ သည်။ (ဘဝိတဗ္ဗံ ဌိစပ်။)

ဥဋ္ဌာနကဒါယန္တိ(ပဒဿ)၊ ၏။ တေဟိ ခေတ္တေဟိ၊ ထိုလယ်တို့မှ။ ဥဋ္ဌာနကံ၊ ပေါ်ထွက်သော။ တေဟိ၊ ထိုလယ်တို့သည်။ ဒါတဗ္ဗေညံ၊ ပေးထိုက်သောစပါးကို။ (ဒဿတိဌိစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထေ၊ ဤဥပမာ၌။ အဋ္ဌကုမ္ဘဒါယကခေတ္တံ၊ ရှစ်ကုမ္ဘပေးသောလယ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဝိယ၊ မှတ်ထိုက်သကဲ့သို့။ (တတာ၊ တူ)။ မုခေဝေနကိစ္စံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ သောဋ္ဌသကုမ္ဘဒါယကံ၊ တဆယ့်ခြောက်ကုမ္ဘ ပေးသောလယ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ ဝိယ၊ (တတာ) ခါဒန ဘုဉ်းကိစ္စံ၊ ခဲခြင်းကိစ္စ၊ စားခြင်းကိစ္စကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (ကသ္မာ၊ နည်း)။ လဟကဂရုကဘာဝတော၊ ထိုကိစ္စတို့၏ ပေါ်သည်၏အဖြစ်၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထို မျက်နှာသစ်ရခြင်းအစရှိသော ကိစ္စကြောင့်။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသည်၎င်း။ အညံ၊ စ၊ အခြားသော ဒုက္ခသည်၎င်း။ ဒုတ္တံ၊ သင်္ကာရ မနသိကာရေနစ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော ကောဠာသကို နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်လည်း။ နိဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထေဂမ္မကာတဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တောဝတာတိ၊ ကား။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ့၌။ ဝါ၊ တနေ့လျှင်။ တံ၊ သဝါရေ၊ အကြိမ်သုံးဆယ်တို့တိုင်တိုင်။ မနသိကာရဌပနေန၊ နှလုံးသွင်းမှုကို ယားခြင်းဖြင့်။ (မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ နာမကထိတာ ဌိစပ်။)

သဟဿုဒ္ဓါရံ သာတေတိ၊ ကား။ သဟဿဝစိတံ၊ တီးပိုးသော တထောင် ရှိသော။ ဣဏံ၊ ကြွေးမြီကို။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗော၊ ထုတ်ဆောင်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစိ၊ အဘိုးအပိုးကို။ ဥဒ္ဓါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သုဒ္ဓစိတ္တေနာတိ၊ ကား။ ဝိက္ခေပါဒိကိလေသ ဝိရဟိတစိတ္တေန၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း အစရှိသော ကိလေသာတို့မှကင်းသောစိတ်ဖြင့်။ (မနုဿိကာတဗ္ဗိဇ္ဇာပိ) ကေသာ- ဒီသု၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့တွင်။ တစ၊ အရေ၌။ ရုဇန္တာ၊ တပ်မက်သူတို့သည်။ သုစ္စဝိစမ္မံ၊ ကောင်းသောအပေါ်ရေရှိသော အရေကို။ တစောတိ၊ အရေဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ မေ၊ ၏။ တစော၊ အရေသည်။ သုဝဏ္ဏာဒိဝဏ္ဏော၊ ရွှေအစ ရှိသည်တို့၏အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်းရှိ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည် ဖြင့်။ ရုဇန္တိ၊ တပ်မက်ကြကုန်၏။

တေသု ဒွေ ဧကမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ နာမ န ဟောန္တိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ ယထာဝါတသာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကြကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ရာဂါဒိ- ဝတ္ထုဘာဝေန၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွတ္တိ သာကာရာနံသုံးဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသောကောဠာသတို့၏။ စောရသဒိသ- တာ၊ တောပုန်း ဒါးပြတို့နှင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တာဝဟတာ၊ စီးပိုးမဲ့ကို ဆောင်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ကမ္မမေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုသည်ပင်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူး၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘာဝနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ ခြင်းကို။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မနုဿိကရောက္ခဿ အပ္ပနံ ပါပဏာတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ “ကမ္မမေဝ ဝိသေသာဓိဂမဿ ဌာနံ” ကို ထောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်ကို အရဘူဟု မှတ်ပါ။ ကမ္မအရလည်း “ကမ္မမေဝါတိ မနုဿိကာရကမ္မမေဝ” ဟူသော အနုဂ္ဂိကာကို ထောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုကို ယူရသည်။ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုသည်ပင် စိတ်ဓာတ်ကို တီးပိုးစေတတ်သောကြောင့် ဘာဝနာလည်း မည်၏။ (တနည်း) မိမိသန္တာန်၌ ထိုမှန်းစေအပ်သောကြောင့် ဘာဝနာလည်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် “ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝနာ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်သည်။ “ကမ္မမေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံး သွင်းမှုသည်ပင်။ ဌာနံ၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကြောင်း။ ဤစကားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်အရ အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ယူရသည်။ ထို အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အပ္ပနာသို့ ရောက်နိုင် ရကား “မနုဿိကရောက္ခဿ အပ္ပနံ ပါပဏာတိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု ဟူသော။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ရှေးအသို့၌ ဖြစ်သော အာရုံကို။ (ဝုတ္တံ ခြံစပ်)။ အပ္ပနာရမ္မဏဘာဝုပကမနေန၊ အပ္ပနာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းအားဖြင့်။ အပ္ပနံ ပါပုဏာတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

မာနဇာတိကောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ လင်္ခန သမတ္တတာ-ယောဂေန၊ ခုန်လွှားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ်ခြင်း ကြောင့်။ ဥပသမရဟိတံ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ ဟိ၊ မှန်။ စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုမျောက်နှင့်အတူ။ နာနာ-ရမ္မဏေသု၊ အမျိုးမျိုးသောအာရုံတို့၌။ ဝစိုတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သည်။ (ဟုတော့)။ ဥပသမရဟိတံ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှကင်း၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ-တဗ္ဗံ၊ ပြထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟတ္ထေ ဂဟိတပဉ္စဝတ္ထု၊ ပါကတိကမေဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိသုဒ္ဓိ-မဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ ဝုတ္တတိ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ (သင်္ဂဟ-ကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [မလ္လက-တ္ထေရော ကိရ နေရာ၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဝယ် “သော ကိရာယသ္မာ” ဟု ရှိ၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ထင်ရှားအောင် မလ္လကတ္ထေရော ကိရ ဟု သုံးစွဲထားဟန် တူသည်။] (ကိ၊ နည်း။) ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားဘူးသည်ကား။ မလ္လကတ္ထေရော၊ မလ္လက ထေရ်သည်။ ဒိဃဘာဏကအဘယတ္ထေရံ၊ ဒိဃနိကာယ်ကို ရွတ်အံ့တတ်သော အဘယထေရ်ကို။ (ဒိဃနိကာယ်ဆောင် အဘယထေရ်ကို။) ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ (ဝတွာ အာဟ ခြံစပ်။) အာဝုသော အဘယ၊ ငါ့ရှင် အဘယ။ ဣမံ ပဉ္စ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝါ၊ ဤ သိခြင်းငှါ အလိုရှိထိုက်သောအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ပုစ္ဆာသဘောဖြင့် မေးခြင်းမဟုတ်၊ သိစေလို၍ တိုက်တွန်းခြင်း တည်း။) တာဝ ဥဂ္ဂဏာဟိ၊ သင်ယူပါဦးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ချုံ။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိ)။ မလ္လကတ္ထေရော၊ မလ္လကထေရ်သည်။ (မိမိကိုယ်ကိုပင် သူတပါး အနေအားဖြင့် ပြောသည်။) ဒုတ္တိံ သ ကောဋ္ဌာသေသု၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော

တနည်း။ ။ “ကမ္မဿ ဘာဝနာယ ဌာနံ အာရမ္မဏံ” ဟု ဖွင့်သော ဒုတိယနည်း အလို ကမ္မအရ ဘာဝနာအားထုတ်မှုကို ယူ၍ ထို ဘာဝနာအားထုတ်မှု၏ တည်ရာ ကောဋ္ဌာသအာရုံကို အာရမ္မဏဟု ယူရသည်။ အာရမ္မဏဟု ဆိုသော်လည်း အပ္ပနာသို့ မရောက်မီ ရှေးအသို့၌ ဖြစ်သော အာရုံတည်း။ ထိုအာရုံသည် နှလုံးသွင်းသော ယောဂံ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အပ္ပနာသို့ ရောက်နိုင်သည်—ဟူလို။ အချုပ်မှာ—အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ် ဟူသော ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံဟူသော အာရမ္မဏကမ္မဋ္ဌာန်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။

ကောဠာသထို၌။ ဒုတ္တိံ သပ္ပမဇ္ဈာနလာဘိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ပဌမဈာန်ကို ရခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ ရတ္တိံ ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဧကံ၊ တပါးသော ကောဠာသကို။ (တပါးသော ကောဠာသလျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကို။) သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ဧကံ၊ တပါးသော ကောဠာသကို။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဝင်စားလသော်။) အတိရေကဓမ္မာသေန၊ တလထက်ဝက် ဆယ်ငါးရက်ကျော်ဖြင့်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ပန၊ သို့မဟုတ်။ ဒေဝသိကံ၊ နေ့တိုင်း။ ဧကမေဝ၊ တပါးသော ကောဠာသကိုသာ။ (တပါးသော ကောဠာသလျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကိုသာ။) သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ (ဝေသတိ။) အတိရေကမာသေန၊ တလကျော်ဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ဟတ္ထေ ဂဟိတ ပဉ္စဝတ္ထုကို။ ဧကံ မနသိကရောန္တဿ ဧကံ၊ ပါဠိယေက္ကံ မနသိကရောန္တဿ ဒုတ္တိံ သာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သာနေတ္ထံ၊ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) အာနိတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အနုပါဒိန္နကပက္ခေ ဌိတာနီတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ [ဒဿိတာ ဟောတိ ၌စပ်။] စေတိယပဗ္ဗတဝါသီ၊ စေတိယတောင်၌နေလေ့ရှိသော။ မဟာတိဿတ္ထေရေ ဝိယ၊ မဟာတိဿထေရ် ကဲ့သို့၎င်း။ သံဃရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသမဏေရေဝိယစ၊ သံဃရက္ခိတထေရ်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော သမဏေ ကဲ့သို့၎င်း။ (ထေရေဝိယ သာမဏေရေ ဝိယ တို့၌ ထေရဿဝိယ သာမဏေရဿဝိယဟု ရှိမှ သက္ကောန္တဿဟူသော ဥပမေယျနှင့်လိုက်လျော့မည်။) အနုပါဒိန္နကပက္ခေ၊ အနုပါဒိန္နကအသို့၌။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တဿ၊ စွမ်းနိုင်သော ယောက်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒသဝိဓာသုဘဝသေန၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော အသုဘ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဇီဝမာနက သရီရေပိ၊ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော ကိုယ်၌လည်း။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်လာလသော်။ ဥပစာရပ္ပတ္တိ၊ ဥပစာရဈာန်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ [စေတိယ ပဗ္ဗတဝါသီ မဟာတိဿထေရ်၏ ဝတ္ထုသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သီလနိဋ္ဌေသ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရအဖွင့်၌ပါသည်။ သံဃရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသာမဏေ၏ ဝတ္ထုသည် သီလကွန်အဋ္ဌကလာ သာမညဖလသုတ်၊ သပ္ပါယသမ္ပဗျေဓအဏ္ဍိကံ၌ ပါသည်။]

ပန၊ ဆက်။ အတ္တိဿ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ သတ္တဝသေန၊ သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကေသာဒီသု၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဂယုမာနေသု၊ ယူအပ်ကုန်လသော်။ ဣမသ္မိံ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ သတ္တဂ္ဂဟဏရဟိတေ၊ သတ္တဝါဟု ယူခြင်းမှကင်းသော။ (“ဣမသ္မိံ ကာယေ”ဟု ယူသည့်၊ ဧည့်သူ၏ကိုယ်ဟု ယူ—ဟူလို။) အဟံကာရ-

ဝတ္ထုမ္ပိ၊ ငါဟု ပြုအပ်သော ကိုယ်၌။ ဝိဒ္ဓန္တာဟံကာရေ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ငါဟု နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသော။ [“ငါ၏ကိုယ်”ဟု မဆိုသောကြောင့် ဖျက်ဆီးအပ် ပြီးသော အဟံကာရ ရှိသော။] သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဘန္နိဟိတေ၊ အနီး၌ တည်နေသော။ ပါကဓမ္မေ၊ ထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယေ၊ ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ တတ္ထ၊ ထို သူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာဈာန်သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်သော။ အာဒိနဝါနုပဿနာဝ၊ အပြစ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုတ်တတ်သောဉာဏ်သည်သာ။ တတ္ထ၊ ထိုသူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဟောတိ၊ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ အသုဘာ၊ ပေ။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟံ။

အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ အာသေဝနာ၊ မည်၏။ [အာ ဥပ-သာရသည် အစ-အနက်ဟောတည်း။] ဝဇ္ဇနံ၊ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ [ဘူဇာတ်၏ ဝဇ္ဇနအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ရာ၌ ဘာဝနာဝယ် ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေသကဲ့သို့ ဝဇ္ဇန၌လည်း ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေသည်ဟု မှတ်ပါ။] ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ဗဟုလိကမ္ပံ၊ မည်၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤ အာသေဝနာ၊ ဘာဝနာ၊ ဗဟုလိကမ္ပံပွဲတို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

ဝတ္ထုပရိညာယာတိ၊ ကား။ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထုဘူတဿ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာယဿ၊ ရူပကာယကို။ ပရိဇာနနေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဖြင့်။ (အပ္ပဝတ္တိဝူပသမ ဌ္ဋစပ်။) အပ္ပိတာတိ၊ ကား။ ဂမိတာ၊ ကင်းကုန်ပြီ။ [ဂမိတာတိ ဝိဂမိတာ။-အနံ။] သာဓ၊ ထို ကင်းခြင်းဟူသည်လည်း။ ဝိနာသိ-တတာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနာသိတာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟံ။ အပ္ပဝတ္တိယံ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း၌။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ အပ္ပိတာ၊ မည်၏။ ဣတိအယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ နိရုတ္တိသိဒ္ဓိယာ၊ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ပြီးခြင်းဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္ထော၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [“အပ္ပဝတ္တိ ဌပိတာ”ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ဝတ္တိဌပတို့ကို ချေ၍ “အပ္ပိတာ”ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်။]

ဝိဂတန္တာ ကတာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဧတေသံ၊ ဤ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿ တို့၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဝါ၊ ယခုမှ နောက်၌။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်သော။ အန္တော၊ အဆုံးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ (ယခုပင် ပြီးဆုံးနေပြီ-ဟူလို့) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဂတန္တာ၊ တို့မည်၏။ ဧဝံဘူတာ၊ ဤသို့ ပြုထိုက်သော အဆုံးမရှိသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ကမ္မမေဝ၊ ဘာဝနာအလုပ်သည်ပင်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ဌာနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကြောင်း။ [ဤစကားဖြင့် အာရမ္မဏိကကမ္မဋ္ဌာနံကို ပြသည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မေ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဘာဝနာရမ္မေ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ တည်ခြင်း။ [ဤနည်း၌ ဘာဝနာအားထုတ်ခြင်း အလုပ်ကို ပြသည်။] တဉ္စ၊ ထို ဝိသေသာဓိဂမဿ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ဘာဝနာအလုပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ တည်သော အားထုတ်ခြင်း သည်လည်း။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပဿနာယ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ အနုပဿနာယ၊ အဖန်ဖန် ရှုတတ်သော ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့်။ (ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည် ကား။ အဓပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အနုပဿနာယကို ကမ္မဋ္ဌာနံ၌ မစပ်ဘဲ ဝုတ္တံ၌ စပ်ပါ—ဟူလို။]

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၃။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒိယနံ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ၊ ခြင်း။ [သမ္ပဇာနဿာတိ သမ္မာပကာရေဟိ ဇာနန္တဿ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ သဒ္ဓိ သုခသာမိသာမိ ပကာရေဟိ အဝိပရိတံ ဝေဒနံ ဇာနန္တဿာတိ အတ္ထော။ -အနု။] ဝတ္ထုတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သုခါဒိနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [“ဝတ္ထု”ဟု ဆိုသော်လည်း ဟဒယဝတ္ထုစသည်ကို ယူမည်စိုး၍ “အာရမ္မဏ မာဟ”ဟု ဆိုသည်။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတိဿ၊ ဤဝေဒနာ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းဟူသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုအာရမ္မဏာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမာသော၊ ဗဟုဗ္ဗိတိသမာသံကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတီတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝါ၊ ငါသည် သုခဝေဒနာကို ခံစား၏ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝေါဟာရမတ္တေန၊ လောကဝေါဟာရမျှဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဝီရိယသမာဓိယောဇေတွာတိ၊ ကား။ အဓိဝါသန ဝီရိယဿ၊ သည်းခံကြောင်း ဝီရိယ၏။ အဓိမတ္တတာယ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထို သည်းခံကြောင်း ဝီရိယ၏။ သမတာယ၊ သမာဓိနှင့် ညီမျှသည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှါ။ ဥဘယံ၊ ဝီရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံကို။ သဟ၊ အတူတကွ။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ (ပရိနိဗ္ဗာယံ၌စပ်။) [သဟ ယောဇေတွာတိ သမရေဂဂိစ္စတော

(ဝိရိယ သမာဓိတို့က အညီအမျှထမ်းဆောင်ရမည့်ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနုနာဓိကံ ကတော။ - အနုဋ္ဌိကာ။ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဝိရိယသမာဓိ” ယောဇေတော”၌ “ဝိရိယနှင့် သမာဓိကို” ဟု အနက်မပေးပါနှင့်။ “ဝိရိယနှင့်” ဟု ပေးလိုက်လျှင် ယောဇေတော၌ အစပ် မှားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိရိယဉ္စ သမထောစ ဝိရိယသမထံ” ဟု ခွန်တွဲ၍ “ဝိရိယ သမာဓိ ၂-ပါးစုံကို အချင်းချင်း မလွန်စေရ မလျော့စေရအောင် ယှဉ်စေ” ဟု အနက်မှတ်ပါ။]

သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ပရိနိဗ္ဗာယ် ၌စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ လောကီယာ- နံပိ၊ လောကီပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏လည်း။ ဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါသည်။ (သတိ၊ သော်။) [သမသိသိရဟန္တာမှာ ဖြစ်ခွင့်မရှိသေးသော်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်သေး လျှင်။] တတ္ထ၊ ထို လောကီပဋိသမ္ဘိဒါ၌။ သမတ္ထတံ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)။ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [ဤနည်းအလို ပဋိသမ္ဘိဒါဒိဟိအရ အတ္ထစသည်ကို အာရုံပြုသော လောကီ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကို ယူရသည်။]

သမသိသိတိ၊ ကား။ ဝါရသမသိသိ၊ အကြိမ်အားဖြင့်ညီမျှသောသိသရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။ (ကိလေသာကုန်ရာ စိတ်အကြိမ်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ စိတ်အကြိမ်တို့ ညီမျှသောသိသ ရှိသောကြောင့် “ဝါရသမသိသိ” ဟု ဆိုသည်။) ပစ္စဝေက္ခဏာ- ဝါရဿ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ ဖြစ်ရာဝါရ၏။ အနန္တရဝါရေ၊ အခြားမဲ့ စိတ်အကြိမ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ [“ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝီထိလည်းပြီးရော-ပရိနိဗ္ဗာန်လည်း စံရော” ဟူလို။] မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ သင်္ခေပမနသိကာရ ဝသေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်း ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ကထေသိ ၌စပ်။) ရာဟုလောဝါဒ- ဓာတု ဝိဘင်္ဂါဒိသု၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတိသုတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိတ္ထာရ မနသိကာရဝသေန၊ အကျယ် အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (“စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ ကထေသိ” ၌စပ်။)

သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ။ ။သမသိသိရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိတို့ကို သိသော လောကီဉာဏ် ပဋိသမ္ဘိဒါဖြစ်တို့ရာ အချိန်မရှိသောကြောင့် “ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ” ကို “လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ” ဟု ပဌမဖွင့်သည်။ ထို လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော်လည်း အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိတို့၌ တွေ့ဝေခြင်းကင်းသောအားဖြင့် သိသောကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ကိုပင် “လောကုတ္တရ ပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဆိုသည်။ [အတ္တ ဓမ္မာ- ဒီသု သမ္မောဟဝိဒ္ဓိသနဝသေန ပဝတ္ထာ မဂ္ဂပညာ ဝေ လောကုတ္တရပဋိသမ္ဘိဒါ။ - အနု၊]

ဖဿ ပဉ္စမကေယေဝါတိ (တ္ထေ)။ ခု။ ဝေသဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သော။ တိသုပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ မုခေသု၊ ဝဏ္ဏမုခ၊ ပဋိကူလ မုခ၊ သုညတာမုခတို့၌။ ပရိဂ္ဂဟဿ၊ သိမ်းဆည်းကြောင်း ညက်၏။ သမာနတံ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ [မုခသုံးမျိုးကို ရွှေဥဂ္ဂဟသန္တိ ခဏ်း အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

နာမရူပဝတ္ထာနဿ၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်းညက်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရဝသေသရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ အကြွင်းမရှိသောရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝတ္ထုနာမ ကရဇကောယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ (ဝတ္ထုနာမ၊ ဝတ္ထုမည်သည်)။ စက္ခာဒီနိ ဆဝတ္ထုနိတိ၊ ဟူ၍။ န အာဟ၊ မိန့်တော်မမူ။ ပန၊ ဆက်။ ကရဇကောယဿ၊ ကရဇကောယ၏။ ဝတ္ထုဘာဝ သာနေတ္ထံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှါ။ ဣဒဉ္စပန မေ ဝိညာဏံတ္ထေ သိတံ၊ ထွေ ပဋိဗဒ္ဓတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ သာမညဗလသုတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန)။ အာသတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီ။

ဖဿ ဝိညာဏာနံ၊ ဖဿ၊ ဝိညာဉ်တို့၏။ ပါကဋတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (ပါကဋတာ) န ဟောတိ။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ဖဿဝသေနဝါ ဟိ။ ပေ။ န ပါကဋံ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို ထင်ရှားသော ဖဿ ဝိညာဉ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ အညေသံ၊ ထင်ရှားသော ဖဿ ဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးကုန်သော မထင်ရှားသော ဖဿ ဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဝေနေယျာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏ စိတ်၌။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာဝသေန ပါကဋံ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သတဓောတသပ္ပိနာမ၊ မည်သည်။ သတဝါရံ၊ အကြိမ်တရာ။ ဝိလာပေတွာ ဝိလာပေတွာ၊ ကြေမှုစေ၍ ကြေမှုစေ၍။ [ရှေးနိဿယ၌ “ရေ၌ မြှောက်၍ မြှောက်၍” ဟု တွေ့ရ၏။ မျှော၍ မျှော၍ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဖက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆယ်၍။ ဂဟိတသပ္ပိ၊ ယူအပ်သော ထောပတ်တည်း။ [ဝိပုဗ္ဗ + လိဓာတ်သည် ကြေမှုခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဝိလာ-

တေသံ အညေသံ။ ။တေသံတိ ယေသံ ဖဿ ဝိညာဏာနိ ပါကဋာနိ၊ တေသံ။ အညေသံတိ၊ တတော အညေသံ၊ ယေသံ ဖဿဝိညာဏာနိ န ပါကဋာနိ။ သုခ ဒုက္ခ-ဝေဒနာနံ သုဝိတူတ ဝုတ္တိတာယ ဝုတ္တံ “သဗ္ဗေသံ ဝေနေယျာနံ ဝေဒနာ ပါကဋာ”-တိ။ -အနံ၊ သဗ္ဗေသံအရ ထင်ရှားသော ဖဿဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မထင်ရှားသော ဖဿဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးကို ယူရသည် -ဟူလို။

ပေတော ဝိလာပေတောတိ သုဝိသုဒ္ဓိ နဝနီတံ ဝိလာပေတော သီတိဘူတံ အတိ သီတလေ ဥဒကေ ပက္ခိပိတော၊ ပတ္တိန္ဒ(တန်လျက်) ဌိတံ မတ္တေတော (မန္တေတော) (မေုန္တောကံ၍) ပရိပိဏ္ဍေတော (ပေါင်းစပ်စေ၍) တဖန် အခဲလုပ်၍။ ပုန ဝိလာပေတောတိ (တဖန် ကြေမှုစေ၍) သတဝါရံ ဧဝံ ကတော။ - အနု။ ဤ၌ “ပတ္တိန္ဒ ဌိတံ မတ္တေတော” အဖွင့်ကိုတောက်၍ ပျစ်နေသော ထောပတ်ကို ကျဲသွားအောင် မွေ့သည်ဟု သိရသည်။]

ဝိနိဝတ္တေတောတိ၊ ကား။ စတုက္ခန္ဓသမုဒါယတော၊ ၄-ပါးသော နာမ်ခန္ဓာ အပေါင်းမှ။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍။ (ဒဿေသိ ဌိစပ်။) မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တာဒိသု၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝတော၊ ခဲဟာတော်မူပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိနိဝတ္တေတော၊ သီးခြားနှစ်စေ၍။ ဝါ၊ သီးခြားထုတ်၍။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်တို့၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပရာသိတော၊ နာမ်အစုမှသော်၎င်း။ ဉာတပရိညာယ၊ ဉာတပရိညာဖြင့်။ ပရိညာတတောဝါ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားမှ သော်၎င်း။ ရူပါရူပရာသိတောဝါ၊ ရုပ် နာမ် အစုမှ သော်၎င်း။ ဝိနိဝတ္တေတော၊ နှစ်စေ၍။ ဝါ၊ သီးခြားထုတ်၍။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတံ၊ တတ္ထာပိ၊ ထို အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ ပြရာ သုတ္တန်တို့တွင်လည်း။ ယေသု၊ အကြင် သုတ္တန်တို့၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဉာတပရိညာ၊ ဉာတပရိညာကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တေသု၊ ထို သုတ္တန်တို့၌။ တဒန္တောဂမံ၊ ထို ဉာတပရိညာ၌အကျိုး ဝင်သော။ (ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို၎င်း။) ယေသု၊ အကြင် သုတ္တန်တို့၌။ (ဉာတပရိညာ၊ ကိ။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူမူ။) တေသု၊ ထို သုတ္တန်တို့၌ လည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အာရမ္မဏမတ္တံ၊ အာရမ္မဖြစ်သော။ သံခိတ္တံ၊ ချိုး အပ်သော။ ပါဠိအနာရုဠံ၊ ပါဠိတော်၌ မတက်ရောက်သော။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ ကထိတတာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတ္တာနံ ကန္တာနံ မနောဝိညေယျာနံ ဓမ္မာနံ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ (အကိစ္ဆလာဘီ စသည်၌စပ်။) ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ် သော။ ဆဂေဟဿိတ သောမနဿံ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမဂုဏ် တည်းဟူ သော အိမ်၌မီသော သောမနဿ ဝေဒနာသည်။ ပဉ္စကာမဂုဏေသု၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော ဝေ၊ သာယာဘွယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ။ ဟေတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စကာမဂုဏာ ။ပေ။ အာဟ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏာနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၅။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ကိလေသတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ (နဝိသုဒ္ဓတာ ဟောတိ ခွဲစပ်။) ကေဟိစိ၊ အချို့ ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့နှင့်။ (လောဘ မာန ဒိဋ္ဌိ ကိလေသတို့နှင့်။) ဝိပ္ပယောဂေ၊ မယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ယေဟိ၊ အကြင် ကိလေသတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ သံကိလေသ ဘာဝေန၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဒိသေဟိ၊ တူကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုမိမိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကိလေသတို့သည်။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန် စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတရေဟိပိ၊ မိမိနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ကိလေသတို့မှ တပါးကုန်သော သမ္ပယုတ်မဟုတ်သော ကိလေသတို့မှလည်း။ [ဣတရေဟိပိတိ အတ္တနာ သမ္ပယုတ္တကိလေသတော ဣတရေဟိပိ အသမ္ပယုတ္တေဟိ။ - အနု။] ဝိသုဒ္ဓတာ၊ စင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ပစ္စိမပဒံ ဘဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဓော) အာဟ။

ဒုဝိဓံတိ၊ ဒုဝိဓံ ဟူ၍။ (သမောဟံတိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဉ္စာတိ ဒုဝိဓံဟူ၍။) ဝိသု၊ သီးခြား။ (အခြား အကုသိုလ်၌ ဤသို့မဆိုဘဲ ဤ အကုသိုလ်ကျမှု သီးခြား။) ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သရာဂ သဒေါသေဟိ၊ သရာဂ စိတ်၊ သဒေါသစိတ်တို့မှ။ ဝိသိဋ္ဌဂဟဏတ္ထံ၊ ထူးသော မောဟမှုဇွေးကို ယူရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ [အနုဋ္ဌိကာ၌ “ဝိသိဋ္ဌဂဟဏ” ဟုသာ ရှိ၏။]

အဝိပဿနပက္ခတ္တာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သို့ မကပ်ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣဓ ဩကာသောဝ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ
နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်

၃၆၆။ ကဏသုက္ကာနံ၊ ကဏဖြစ်သော အကုသိုလ်တရား၊ သုက္ကဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့၏။ (ဤနေရာ၌ “ကဏဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဒတရား၊ သုက္ကဖြစ်သော ဓမ္မာနုပဿနာတရားတို့၏။” ယုဂနုဒ္ဓတာ၊ ထမ်းပိုး၌ပွဲတပ်အပ်သော နွားတရင်းကဲ့သို့ အစုံအားဖြင့် ပွဲတပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဇာနနကာလေ၊ အပြားအားဖြင့် သိရာအခါ၌။ အဘာဝါ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဘိဏ္ဍသမုဒါစာရဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

သုတမ္ပိတံ၊ ကား။ ကာမစ္ဆန္ဒောပိ၊ သည်လည်း။ (သုတနိမိတ္တံ ဌိစပ်။) ဟိ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒကို။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသောကာမစ္ဆန္ဒ၏။ ဂဟဏာ-
ကာရေန၊ ယူပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဆုတန္တိ၊ သုတဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
တေနာကာရေန၊ ထို သုတဟု ယူပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္ထိမာနဿ၊
ဖြစ်သော။ အညဿ၊ အခြားသော။ ကာမစ္ဆန္ဿ၊ ၏။ နိမိတ္တတ္တာ၊ အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်။ နိမိတ္တန္တိ၊ နိမိတ္တဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။

အာကမ္မိတဿ၊ လိုလားတောင့်တအပ်သော။ ဟိတသုခဿ၊ ဟိတသုခ၏။
အနုပါယဘူတော၊ အကြောင်းမဟုတ်သည့်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မနသိကာရော၊
သည်။ အနုပါယမနသိကာရော၊ မည်၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊
အယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ဖြစ်စေထိုက်သော ကာမစ္ဆန္ဒ၌၎င်း။ အာရမ္မဏ-
ဘူတေ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော သုတနိမိတ်၌၎င်း။ ဒုဝပေ၊ လည်းဖြစ်သော။
သုတနိမိတ္တေ၊ ၌။ (ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိဌိစပ်။)

အသုတမ္ပိတံ၊ ကား။ အသုတဇ္ဈာနံပိ၊ အသုတကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောဈာန်
သည်လည်း။ (အသုတနိမိတ္တံ ဌိစပ်။) ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအသုတကိုအာရုံပြု၍
ဖြစ်သောဈာန်ကို။ ဒသသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အသုဘာသု၊ အသုတတို့
၌၎င်း။ ကေသာဒိသု၊ ဆံအစရှိသော ကောဠာသတို့၌၎င်း။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်သော
ဈာန်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကေသာဒိသု၊ ထို၌။ (ပဝတ္ထော၊ သော။) သညာ၊
ကို။ အသုဘသညာတိ၊ ဟူ၍။ ဂိရိမာနန္ဒသုတ္တေ၊ ၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဣတိ၊
ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တ္ထေ၊ ဤ ကာမစ္ဆန္ဒ အစဉ်း၌။ စတုဗ္ဗိဿောပိ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။
[“အနိစ္စေ နိစ္စတိဝါ” စသောအားဖြင့် ၄-ပါး “အနိစ္စေ အနိစ္စတိဝါ” စသော
အားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။] အယောနိသောမနသိကာရဿ၊
ကို၎င်း။ ယောနိသောမနသိကာရဿ၊ ကို၎င်း။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းကို။ နိရဝ-
သေသ ဒဿနတ္ထံ၊ အကြွင်းမရှိသောမနသိကာရကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သင်္ကဟ-
ကာရေန)။ ကတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၄-ပါး
အပြားရှိသော အယောနိသောမနသိကာရ ယောနိသောမနသိကာရကိုပြခြင်းကို
ပြုအပ်သော်လည်း။ တေသု၊ ထို ၄-ပါးအပြားရှိသော အယောနိသောမနသိကာရ
ယောနိသောမနသိကာရတို့တွင်။ အသုဘေ၊ အသုဘအာရုံ၌။ သုဘတိ၊ သုဘ
ဟူ၍၎င်း။ အသုဘတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊
နှလုံးသွင်းကြောင်း အယောနိသောမနသိကာရ၊ ယောနိသောမနသိကာရကို။
ဣ၊ ဤ ကာမစ္ဆန္ဒကိုပြရာ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ [အသုဘအာရုံ၌
သုဘဟု နှလုံးသွင်းခြင်းသည် အယောနိသောမနသိကာရ။]

ဝါ၊ တနည်း။ တဒန္တကူလတ္တာ၊ ထို မနသိကာရအား လျော်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတရေပံ၊ အခြားသော မနသိကာရတို့ကိုလည်း။ (ဣဓ၊ ဤ ကာမဗ္ဗန္တကို ပြရာ၌၊ အခိပေတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဘောဇနော၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူနေ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘဝါဘာဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ လွှမ်းမိုးခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ထိနမိဒ္ဓ အလွှမ်းမိုး မခံရခြင်းကြောင့်။) ဩတာရံ၊ သက် ရောက်ခွင့် အပေါက်အကြားကို။ အလဘမာနေ၊ မရသော။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြ ပါကုန်သော်လည်း။ ဘောဇနနိဿိတံ၊ ဘောဇဉ်ကို မှီသော။ အာဟာရေ ပဋိ- ကူလသည်။ အာဟာရေ ပဋိကူလသည်ကို။ (သော၊ ထို ဘောဇနေ မတ္တညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်၏။) တဗ္ဗိပရိဏာမဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏

တဒန္တကူလတ္တာ။ ။ တဒန္တကူလတ္တာတိ တေသံ အသုဘေ သုဘံတိ အသုဘံ တိ စ ပဝတ္တာနံ အယောနိသောမနသိကာရ ယောနိသောမနသိကာရာနံ အနုကူလတ္တာ၊ ရူပါ- ဒီသု အနိစ္စဒီအဘိနိဝေသဿ အနိစ္စသညာဒီနဉ္စ ယတာဝုတ္တမနသိကာရူပနိဿယတာ တဒန္တကူလတာ၊ ဤအလို—“တဒန္တကူလတ္တာ၊ ထို အသုဘဖြစ်သောအာရုံ၌ သုဘဟူ၍၎င်း၊ အသုဘဟူ၍၎င်းဖြစ်သော အယောနိသောမနသိကာရ ယောနိသောမနသိကာရတို့အား အခြားသော မနသိကာရတို့က လျော်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု ပေးပါ။

အားလျော် ။ ။ “လျော်” ဟူသည်လည်း ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌ အနိစ္စ အစ ရှိသော နှလုံးသွင်းခြင်း၏၎င်း၊ အနိစ္စသညာ အစရှိသည်တို့၏၎င်း ဆိုအပ်ပြီးသော မနသိကာရအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။— အနုဋီကာ။

ဘောဇနော ။ပေ။ ဝဒန္တိ။ ။ ဝဒန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘောဇနော မတ္တညူပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိန မိဒ္ဓ လွှမ်းမိုးနိုင်၊ အိပ်ချင် ငိုက်မျှည်းမှုမရှိလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အမြဲ နှလုံးသွင်းနေသော ကြောင့် ကာမရာဂ၏ သက်ရောက်သွန် အပေါက် အကြား အခွင့်အလမ်း မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဘောဇနော မတ္တညူပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂကို ပယ်နိုင်၏ဟု ဆိုကြသည်။ ထို ဝဒန္တဝါဒကို မနှစ်သက်သောကြောင့် ဋီကာဆရာက “ဘောဇနနိဿိတံ၊ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။

တဗ္ဗိပရိဏာမဿ ။ပေ။ ဒဿနံ ။ ။ အနုဋီကာ၌ တဗ္ဗိပရိဏာမဿကို “ဘောဇန- ပရိဏာမဿ”ဟု သုဒ္ဓတ္တဖွင့်၍ “နိဿန္တာဒိကဿ”ဟု အဘိဓမ္မေယျတ္ထ ဖွင့်သည်။ အစာ ကြေသောအခါ ကိုးပေါက်ဒြါရတို့မှ ယိုစီး စိမ့်ထွက်သော ချွေး မျက်ချွေး စသည်နှင့် တကွ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တို့ကို “နိဿန္တ” ဟု ဆိုသည်။ “နိဿန္တာဒိ” ၌ အာဒိဖြင့် ဘောဇဉ်ကို စားသောအခါ လက် ခံတွင်း စသည်တို့၌ လူးလဲခြင်း မကုန်ကို ယူပါ။

ကြေကျက်ခြင်းဟူသော နိသန္ဓစသော အကျိုး၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ၊ အသုဘ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ရှုတတ်သော ဉာဏ်ကို။ (သော၊ ထို ဘောဇနမတ္တညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။) တဒါဓာရဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏ တည်ရာအစာသစ်အိမ်၏။ ဝါ၊ တကိုယ်လုံး၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ၊ ကို။ (သော၊ သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။) ဥပနိဿယဘူတဿ၊ ကာမရာဂ၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ စ၊ ကိုလည်း။ (သော ဥပ္ပါဒေတိ)။ ကာယဿ၊ ကရဇကောယ၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာဒိဒဿနံ စ၊ အာဟာရဟူသော တည်ကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ရှုတတ်သောဉာဏ်ကိုလည်း။ သော၊ ထို ဘောဇနမတ္တညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဘောဇနမတ္တညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟိယတေ၊ ပယ်အပ် ပယ်နိုင်သည်သာ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ လောဘော၊ လောဘသည်။ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ။ [သုတ္တန် နည်းအားဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ ဟူသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်တတ်သော လောဘတည်း။ ထို လောဘကို အနာဂါမိမဂ်က ပယ်နိုင်သည်။]

တဒါဓာရဿ။ ။ အနုဋီကာ၌ “ဥဒရဿ” ဟု ပဌမ ဖွင့်၏။ “ဥဒရ” ဟူသည် စားလိုက်သော ဘောဇဉ်၏တည်ရာ အစာသစ်အိမ် ဟူသော ဝမ်းတည်း။ “ကာယဿေဝ ဝါ” ဟု ဒုတိယ တနည်း ဖွင့်၏။ ထိုအလို တဒါဓာရဿရ ထိုဘောဇဉ်၏ တည်ရာ တကိုယ်လုံးကို ဟူပါ။ ဘောဇန မတ္တညူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအစာသစ်အိမ် ထိုတကိုယ်လုံး၏ အသုဘတာ အစရှိသော အခြင်းအရာကို ရှုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

တဿစ ဥပနိဿယဘူတဿ။ ။ ဘောဇဉ်ဟူသော အစာအာဟာရသည် ကာမရာဂ (ကာမစ္ဆန္ဒ) ၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်၏။ အဘိ အဘိဓမ္မ အစား ကောင်းတို့ကို စား၍ ကာမရာဂ ကိုးပါးနေကြပုံကို၎င်း၊ အဗြဟ္မစရိယ စောင့်ထိန်းသော ဥပုသ်သည်များ၏ ညစာ မစားရပုံကို၎င်း သတိပြုပါ။ ဘောဇနမတ္တညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂ၏ ဥပနိဿယဖြစ်သော ထိုဘောဇဉ်၏ အသုဘ အစရှိသော အခြင်းအရာကို ရှုမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ကာယဿစ ပေ။ ။ ဤ ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ကရဇကောယသည် အစာစားရမှ တည်နိုင်၏။ ထိုဘောဇနမတ္တညူပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကာယ၏ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာစသည်ကို ရှုမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာဒိဒဿ အာဒိဖြင့် အာဟာရကို ရှာရခြင်း စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခကို ဟူပါ။

ဣတိ တဿ။ ပေ။ ပဟိယတေ။ ။ ဤပြခဲ့သော “ဘောဇန နိဿိတံ၊ ပေ။ သော ဥပ္ပါဒေတိ” ဟူသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ထိုဘောဇနမတ္တညူ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမစ္ဆန္ဒကို ကျော် ပယ်နိုင်သည်သာ။

ဩဒိဿကာနောဒိဿကဒိသာဖရဏာနံတိ။ ဟူသည်ကား။ အတ္တဂရုအတိ-
ပွိယသဟာယမဇ္ဈတ္တဝသေန၊ မိမိ၊ အလေးပြုထိုက်သော ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်
စသည်၊ အလွန်ချစ်ကျွမ်းဝင်သော သဟာယ်ချင်း၊ အလယ်အလတ်၌တည်သော
သဘောရှိသူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဩဒိဿကတော၊ ဩဒိဿကမေတ္တာဥဂ္ဂဟ၏ အဖြစ်
ကို၎င်း။ သိမာဘေဒေ၊ အပိုင်းအခြားကို ဖျက်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။
အနောဒိဿကတော၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ ဥဂ္ဂဟ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဧကဒိသာ-
ဖရဏဝသေန၊ တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒိသာဖရဏ-
တော၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာဥဂ္ဂဟ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာကို။ ဥဂ္ဂဟ-
ဏေ၊ သင်ယူခြင်း၌။ ဝေဒိတဗျာ၊ [မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာအထံသင်ယူရာ၌
ဩဒိဿကမေတ္တာ ဖြန့်နည်း၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ ဖြန့်နည်း၊ ဒိသာဖရဏ
မေတ္တာ ဖြန့်နည်းတို့ကို သင်ယူရမည်—ဟူလို။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဟာရရစ္ဆာဂါမာဒိဝသေန၊ ကျောင်းတိုက် တရပ်လုံး
အပိုင်းအခြား၊ လမ်း၏ ဝဲယာ အပိုင်းအခြား၊ ရွာ၏အပိုင်းအခြား အစရှိသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဩဒိဿကဒိသာဖရဏံ၊ ဩဒိဿကဒိသာဖရဏ ကို၎င်း။
ဝိဟာရဒိဉ္ဇေသ ရဟိတံ၊ ကျောင်း အစရှိသော အပိုင်းအခြားကို ညွှန်ပြခြင်းမှ
ကင်းသော။ ပုရတ္ထိမာဒိဒိသာဝသေန၊ အရှေ့အရပ်အစရှိသောအရပ်တို့၏အပြား
အားဖြင့်။ အနောဒိဿကဒိသာဖရဏံ၊ အနောဒိဿက ဒိသာဖရဏ ကို၎င်း။
ဣတိ ဝေ၊ သို့။ [ရှေ့၌ ဝါရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဝေ ဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါ
ပါသည်မှာ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ဒွိဓာ၊ ၂-ပါး အပြား
အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟံ၊ သင်ယူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဩဒိဿကာနောဒိဿကဒိသာ-
ဖရဏာနံတိ၊ဟူ၍။ (သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ဤနည်း၌ ၃-မျိုး မခွဲဘဲ ၂-မျိုးသာ
ခွဲ၏။] စ၊ ဆက်။ ဥဂ္ဂဟော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူခြင်းကို။ ယာဝ ဥပစာရာ၊ ဥပစာရ
ဈာန်တိုင်အောင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ဥပစာရဈာန်အခန်း တိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
သင်ယူရမည်—ဟူလို။] ဥဂ္ဂဟိတာယ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အာ-
သေဝနာ၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်းသည်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ [သင်ယူတုန်းက ဥပစာရ
ဈာန်တိုင်အောင် သင်ယူသော်လည်း ဘာဝနာပွားသောအခါ “သဗ္ဗေ သတ္တာ
အဝေရာ ဟောန္တူ” စသည်ဖြင့် အစမှစ၍ ပွားစေရမည်။]

တတ္ထ၊ ထို ဘာဝနာပွားစေရာ၌။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဟူသော
ပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ပါဏာ၊ သဗ္ဗေ ပါဏာ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဘူတာ၊ သဗ္ဗေ
ဘူတာဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ၊ သဗ္ဗေပုဂ္ဂလာ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ
အတ္တဘာဝုရိယာပန္နာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေသံ၊ ဤပုဒ်တို့၏။
ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော မေတ္တာကို၎င်း။
ဧကေကသ္မိံ၊ တပုဒ်တပုဒ်၌။ အဝေရာ၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ရန်မရှိကြကုန်သည်။

ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ အဗျာပဇာ၊ ဒေါသဗျာပါဒ မရှိကြကုန်သတည်း။ (ဟောန္တု)။ အနိဿာ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ မရှိကြကုန်သတည်း။ (ဟောန္တု)။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သုခံ၊ ကိုယ်စိတ်၂-ဖြာ ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သတည်း။ (ဟုတော၊ ချုံ။) ပရိဟရန္တု၊ အသက်ဆုံးတိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုစာ၊ လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသတိဝိစာ၊ နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော။ [ပြအပ်ပြီးသော ငါးပါးကို “အဝေရာ ဟောန္တု”စသော လေးပါးဖြင့်မြောက်၍ နှစ်ဆယ်အပြားရှိသော။] အနောဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်း ရှိသော။ မေတ္တာဝါ၊ မေတ္တာကို၎င်း။

သဗ္ဗာဏုတ္တိယော၊ သဗ္ဗာဏုတ္တိယောဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေပုရိသာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ အရိယာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ အနရိယာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေဒဝါ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေမနုဿာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တောဓိကရဏဝသေန၊ သတ္တဝါဟူသောတည်ရာ၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ သတ္တဝိစာ၊ ခုနစ်ပါးအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အဋ္ဌဝိသတိဝိစာဝါ၊ နှစ်ဆယ်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဩဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်းရှိသော။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာကို၎င်း။

ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိသာဟိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ဖြင့်။ ဒိသောဓိကရဏဝသေန၊ အရပ်မျက်နှာဟူသော တည်ရာ၏အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒသဝိစာ၊ ဆယ်ပါး အပြားရှိသော။ ဒိသာဖရဏာ၊ အရပ်မျက်နှာကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော။ မေတ္တာ၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကေကာယ၊ တပါးတပါးသော။ ဒိသာယ၊ အရပ်မျက်နှာ၌။ သတ္တာဒိ ဣတ္ထိအာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန၊ သတ္တ အစရှိသောပုဒ်၊ ဣတ္ထိ အစရှိသောပုဒ်၊ အဝေရာ အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အသီတာဓိက စတုသတပွဘေဒါ၊ ရှစ်ဆယ်အလွန်ရှိသော လေးရာ အပြား ရှိကုန်သော။ အနောဓိသော ဩဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်း၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်းရှိသော၊ မေတ္တာတို့ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

အသီတာဓိက စတုသတပွဘေဒါ ။ ။ သတ္တာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန ဝိသတိ၊ ဣတ္ထိအာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန အဋ္ဌဝိသတိ အဋ္ဌမေတ္တာရိသံ ဧကိဿာဒိသာယ၊ တဏှာ သေသဒိသာဒိသုပိတိ သဗ္ဗာ သင်္ဂဟေတော အာဟ—“အသီတာဓိက စတုသတပွဘေဒါ”ထိ၊ [ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်ဆယ်၊ မေတ္တာတက်နည်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ကာယဝိနာမနာတိ၊ ကား။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဝိဝိဓေန၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။ နာမနာ၊ ညွတ်စေခြင်းတည်း။ [ကျန်းမာရေး လိုက်စားသူတို့၏ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်းမျိုးကို ဆိုသည်။]

အတိတောဇနေ နိမိတ္တဂ္ဂါဟောတိ၊ ကား။ အတိတောဇနေ၊ အလွန် စားခြင်း၌။ ထိနမိစ္ဆဿ၊ ၎င်း။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော၊ အကြောင်းဟု ယူခြင်း၎င်းတည်း။ ဧတေကေ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုတ္တေ၊ စားအပ်သော်။ ထိနမိစ္ဆဿ၊ ၎င်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧတေကေ၊ ကို။ (ဘုတ္တေ၊ သော်။ ထိနမိစ္ဆဿ ကာရဏံ)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ထိနမိစ္ဆဿ၊ ၎င်း။ ကာရဏာကာရဏဂ္ဂါဟော၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို ယူခြင်း ၎င်းတည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ ဓုတင်္ဂါနံ၊ ဓုတင်တို့၏။ ဝိရိယနိဿိတတ္တာ၊ ဝိရိယကို မှီကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓုတင်္ဂါနိဿိတသပ္ပာယကတာယပိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကုက္ကုစ္စံပိ၊ ကုက္ကုစ္စသည်လည်း။ ကတာကတာနုသောစနဝသေန၊ ပြုအပ် ပြီးသော ဒုစရိုက်၊ မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်။ သမာနလက္ခဏံ၊ တူသောလက္ခဏာရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ အဝူပသမသဘာဝမေဝ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း သဘောရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသော၊ ၎င်း။ အဝူပသမေဝ၊ မငြိမ်သက် ခြင်းကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။

ဗဟုဿတဿ၊ များသော သုတရှိသော။ ဂန္ထတော စ၊ ပါဠိတော်ကျမ်းစာ အားဖြင့်၎င်း။ အတ္တတော စ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၎င်း။ အတ္တာဒီနံ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိစိနန္တဿ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတသော၊ ၎င်း။ ဝိက္ခေပေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ။ (ဥဒ္ဓစ္စမဖြစ်-ဟူလို။) ယထာဝိမိ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကြင်အကြင် အစီရင်အတိုင်း ကျင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ယထာနုဗ္ဗပ ပဋိကာရပဝတ္တိယာ၊ အကြင်အကြင် လျော်သည့်အတိုင်း ကစား ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကတာကတာနုသောစနု၊ ပြုအပ်ပြီးသောဒုစရိုက်၊ မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်းသည်လည်း။ (န ဟောတိ)။ (ကုက္ကုစ္စမဖြစ်-ဟူလို။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာဟုဿစ္စေနာပိ ဥဒ္ဓစ္စ- ကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

စ၊ ဆက်။ ဝုဇုသေဝိတာ၊ သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ် လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝုဇုသီလိတံ၊ ကြီးရင့်သောသီလရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ အာ- ဝဟတိ၊ ဆောင်နိုင်၏။ (မိမိအတွက်ဆောင်နိုင်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတောဝူပ- သမကရတ္တာ၊ စိတ်၏ငြိမ်သက်မှုကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ- ပဟာနကာရိတာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟ-

ကာရေန) ဝုတ္တာ။ ပန၊ ဆက်။ ဝုဇ္ဈတံ၊ သိတင်းကြီး၏အဖြစ်ကို။ အနုပေက္ခိတွာ၊ မဇ္ဇိမုဋ္ဌိ။ ဝိနယဓရာ၊ ဝိနည်းခိုင်မြဲဖြစ်ကုန်သော။ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒကော၊ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော ရဟန်းတို့ကို။ ကလျာဏမိတ္တာ၊ ကလျာဏမိတ္တတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [ဝုဇ္ဈသေဝိတာမှ သီးခြားဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဝိနယဓရာမှန်လျှင် ကုက္ကုစ္စကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် ဝုဇ္ဈ မဟုတ်သော်လည်း ကလျာဏမိတ္တ ပင်တည်း။]

ဧတ္ထ၊ ဤ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရားတို့၌။ (ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာသည်။) ။ တိဋ္ဌတံ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနီယာ၊ ဌာနီယတို့မည်၏။ [ဌာဓာတ်+အနိယပစ္စည်း။] ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ နောက်နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ဌာနီယာ၊ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဌာနီယာ၊ ထို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဌာတဗ္ဗာ၊ တည်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနီယာ၊ ဌာနီယမည်၏။ [ဌာနီယာ၌ အနိယပစ္စည်းကို တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ ထို တဗ္ဗပစ္စည်းကိုလည်း ဘဝိတဗ္ဗော ဘဗ္ဗောကဲ့သို့ ကတ္တားဟော ကြံရသည်။] ဧတေသု၊ ထို ရှေးရှေးဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရားတို့၌။ ဌာနီယာ၊ တည်တတ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့တည်တတ်သောနောက်နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိစိကိစ္ဆာဌာနီယာ၊ တို့မည်၏။

ဗဟုသုတတာ ပရိပစ္ဆန္တကတာဟိ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိသူ၏ အဖြစ်၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းတတ်သူ၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိ၊ ရှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထု ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကိ။ ကာမံ ပဟိယတိ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ် ပယ်နိုင်ပါပေ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် ပယ်နိုင်ပါသော်

ဝိစိကိစ္ဆာ ဌာနီယာ။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနီယာ အရ ရှေးရှေး ဝိစိကိစ္ဆာကို ရ၏။ ထို ရှေးရှေး ဝိစိကိစ္ဆာသည် “အဟောသိ နုခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ” စသည်ဖြင့် များသောကြောင့် ဗဟုဝစ် ဆိုထားသည်။ [တိဋ္ဌတံ အနုပစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဧတ္ထ ဧတေသု အဟောသိ နုခေါ အဟမတိတမဒ္ဓါနံတံ အာဒိကာယ ပဝတ္တိယာ အနေကတေဒေသု ပရိမုပ္ပန္နေသု ဝိစိကိစ္ဆာဓမ္မေသုတိ တေဌာနီယာ ဝုတ္တာ။—အနု။]

အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိ။ ။ ရှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုဟူသည် “ဗုဒ္ဓေ ကင်္ခတိ၊ ဓမ္မေ သံဃေ သိက္ခာယ၊ ပုပ္ဖန္တေ၊ အပရန္တေ၊ ပုပ္ဖန္တိပရန္တေ၊ ဣဒပ္ပတ္တယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ကင်္ခတိ” တည်း။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိဖြင့် “အဟောသိ နုခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ” စသော သောဋ္ဌသဝတ္ထုက ဝိစိကိစ္ဆာကို ပေါင်းပါ။ ထိုဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌ သံသယဖြစ်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိ၏။ ဘုရားကိုမယုံကြည်လျှင် နောက်ဘဝရှိ၏ ဟူသောတရားကို မယုံကြည်တော့၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကြွင်းသော ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ရတနာသုံးပါးကို မယုံကြည်သော ဝိစိကိစ္ဆာလျှင် အရင်းခံရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် အရင်းခံကို လိုက်၍ “တိတိ ရတနာနိ အာရဗ္ဗ” ဟု မိန့်သည်။

လည်း။ သေသဝိစိကိစ္ဆာ၊ ရတနတ္ထယ ဝိစိကိစ္ဆာမှကြွင်းသော ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ ရတနတ္ထယဝိစိကိစ္ဆာမှလိကာ၊ ရတနတ္ထယဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အရင်းမှလွှဲ၏။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ တိဏိရတနာနိ အာရမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝိနယေ၊ ဝိနည်း၌။ ပကတညူတာ၊ သဘောကိုသိသူ၏အဖြစ်သည်။ သိက္ခာယ ကံတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ကရေတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနယေ စိတ္တဝသိ-
တာဝဿပိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဩကပ္ပနိယ သဒ္ဓါသင်္ခါတ-
အဓိမောက္ခ ဗဟုလဿာတိ၊ ကား။ အနုပဝိသန သဒ္ဓါသင်္ခါတ အဓိမောက္ခေ၊
ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်သို့ အစဉ်အတိုင်း သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါဟု
ဆိုအပ်သော အဓိမောက္ခဖြစ်။ (သဒ္ဓါဓိမောက္ခဖြစ်)။ အဓိမုစ္စန ဗဟုလဿ၊
များသော လွန်လွန်ကဲကဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဟိယတိ ဌိစပံ)။
အဓိမုစ္စန္တ၊ အဓိမုစ္စနဟူသည်လည်း။ အဓိမောက္ခပုဂ္ဂိုလ်အနုပဝိသန၊ အဓိမောက္ခကို
ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ [အဓိမောက္ခလည်း မုစဓာတ်၊ အဓိ-
မုစ္စနလည်း မုစဓာတ်ပင်ဖြစ်၍ သဘောတူပင်တည်း။] ဝါ၊ တနည်းကား။ သဒ္ဓါ-
ယ၊ သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါ၌။ နိန္ဒတာ၊ ညှတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဓိမုတ္တိ၊
မည်၏။ [ဤအလို အဓိ+လွန်လွန်ကဲကဲ၊ မုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို “အဓိမုတ္တိ”ဟု
ဆိုလိုသည်။].....နိဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂ ပဗ္ဗအဖွင့်

ခန္ဓာဓိပါဠိယာ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကိုပြရာ ပါဠိတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်
သည်။ ခန္ဓာဒီနံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိကတွာ၊ ဤ
အကြောင်းကြောင့်။ ခန္ဓ။ ပေ။ ဝိပဿနာနံ အတ္တ သန္နိသိတပရိပုစ္ဆာ ဗဟုလတာ-
တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထို အတ္တသန္နိသိတသဒ္ဓါကို
ယူသဖြင့်။ အတ္တပရိပုစ္ဆာ (ပရိပုစ္ဆာ)၊ အနက်ကို အပန်ပန်မေးမြန်းခြင်းသည်။
• ပညာသံဝတ္တနိကာ၊ မှန်ကန်သောဉာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟောတိ

တေန န ဓာတာ။ ပေ။ ဒဿေတိ။ ။ ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော လောကီ
ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတပုစ္ဆာတွေသည် ပါဠိတော်၌ ပါဝင်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးမြန်း
ကြောင်း ပုစ္ဆာလောက် ဓမ္မဝိစယဉာဏ်ပညာကို မတိုးပျိုးစေနိုင်ကြ၊ ထို့ကြောင့်ပင်
လောကီပညာတတ်များသည် အလုပ်အကိုင် သင်္ကေတဆိုင်ရာကို နားလည်သော်လည်း
တရားသဘောကို သိသောဉာဏ်ကား မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံခြား၌ မမှန်သောဝါဒ

ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပါဠိမုတ္တကပုစ္ဆာ၊ ပါဠိတော်မှ အလွတ် ဖြစ်သော လောကီပုစ္ဆာသည်။ ပညာသံဝတ္တနိကာ၊ မုန်ကန်သောဉာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ န-ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ။

အဂ္ဂိဇာလာဒီသု၊ မီးလျှံအစရှိသည်တို့၌။ အာပေါဓာတုအာဒီနံ၊ အာပေါ ဓာတ် အစရှိသည်တို့၏။ မန္တတ္တာ၊ နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ကစ္ဆေ၊ အာဗန္ဓနစသော မိမိကိစ္စ၌။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဝိရိယာဒီနံ၊ ဝိရိယ အစရှိသည်တို့၏။ မန္တ-တ္တာ၊ နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ကစ္ဆေ၊ ပဂ္ဂဟ စသော မိမိကိစ္စ၌။ အသမတ္တတာ၊ ကို။ (သင်္ကဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

ပတ္တံ နိဟရန္တောဝ တံ သုတုတိ ဧတ္ထံ ဌံ။ ပဉ္စာဘိညတ္တာ၊ ငါးပါးသော အဘိညာဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗသောတေန၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် ဖြင့်။ အဿောသိ၊ ကြားပြီး ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ။

ပသာဒသိနေဟာဘာဝေနာတိ၊ ကံး။ ပသာဒသင်္ခါတဿ၊ ကြည်ညိုခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ သိနေဟဿ၊ အစေး၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂဒြဘဝိဋ္ဌေ၊ ပြည်းကျောက်ကုန်း၌။ လူခရဇော၊ ပင်ကိုယ်က ကြမ်းတမ်းသော မြူသည်။ လူခတရော၊ သာ၍ ကြမ်းတမ်းသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိလူတောယ၊ အလွန်ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ-သဒိသော၊ ထို ကြမ်းတမ်းသောမြူနှင့် တူကုန်သော (လူခပုဂ္ဂလေ ဌံစပ)။

သံဝေဇန ပသာဒနေဟိ၊ ထိတ်လန့်ကြောင်း တရား၊ ကြည်ညိုကြောင်း တရားတို့ဖြင့်။ တေဇနံ၊ ထက်သန်စေခြင်းသည်၎င်း။ တောသနဉ္စ၊ ရွှင်လန်း စေခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပဟံသနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဿောသိ။ ။ အနုဋီကာ၌ကား— “တောတောင် အရပ်၌ သစ်ပင်တောရှုပ်တို့ ခြားကွယ်၍ နေအပ်ပါသော်လည်း ရွာကား မဝေးလှ၊ ရွာမဝေးသော်လည်း တောင်ကို ရစ်ပတ်၍ သွားရသောကြောင့် ကျောင်းသည် တော၏လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် မိသသောတဖြင့် ကြား၏ ဟု ဆိုကြသည်”ဟု တနည်းပြသေး၏။

မိမိအယူ။ ။ “မိမိကား ကျောင်းလည်း ထုံးစံအတိုင်း တောရကျောင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို သားအမိတို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံကို ကြားရသည်မှာ ရွာအနီးသို့ ရောက်နေ သောကြောင့်တည်း” ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဘာကြောင့်နည်း - တောကျောင်းဘုန်းကြီး များသည် ရွာအနီးရောက်မှ သင်္ကန်းခံလေ့ရှိကြ သပိတ်အိတ်မှ သပိတ်ကိုထုတ်လေ့ရှိကြ သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ရွာအနီးရောက်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် “ထေရော စုံစုံ ပါရမီတော ပတ္တံ နိဟရန္တောဝ တံ သဒ္ဓံ သုတု”ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။

သမထဝိပဿနာ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန၊ သမထဝိပဿနာ၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာ တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဌမဿ၊ ပဌမဖြစ်သော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၏ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣတရေသဉ္စ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှ တပါးသော ဝေဒနာနုပဿနာ စသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၏၎င်း။ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣမေသုပိ ဒိသု ပဗ္ဗေသု သုဒ္ဓ-ဝိပဿနာဝ ကထိတာ ခွံစပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သတိကာယာနုပဿနာ နာမာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာ-ဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ (သင်္ဂဟ-ကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝေ။ ပေ။ တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ကာယာနုပဿီ အာဒိနံ၊ ကာယာနုပဿီ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အာဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြောင်း ဝိပဿနာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မူအပ်သော။ သတိပဋ္ဌဒနဒေသနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်သည်။ ပုဂ္ဂလေ၊ ဦး။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနေက-သမဂ်တာ၊ တပါးမက များစွာသောသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ် ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ငါ။ န သတ္တာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ အနေကသတိ သမ္ပဝါဝဗောဓပသင်္ဂါ၊ တပါးမက များစွာသော သတိ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း၊ ထိုဖြစ်သမျှ သတိကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ လျဉ်းပါးဘွယ် ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အာမသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ သင်္ကစ္စပရိစ္ဆိန္နေ၊ မိမိ ကိစ္စဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားကို။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ကိစ္စဘေဒေန၊ ကိစ္စ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဧကိဿာ၊ တပါးသော။ သတိယာပိ၊ သတိ၏လည်း။ အနေကနာမတာ၊ တပါးမက များသောနာမည်ရှိသည်၏အဖြစ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ကာယေ ပနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ပုဂ္ဂလကိစ္စံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကိစ္စဟူသည်။ ဓမ္မာဝေ၊ သဘာဝဓမ္မတို့သာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘေဒေန၊ တရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ကာယာနုပဿီအာဒိ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ ကာယာနုပဿီ

သမထ ။ပေ။ ကထိတတ္တာ ။ ။ “သမထဝိပဿနာဝသေန ပဌမဿ ကထိတတ္တာ ဟု၎င်း သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန ဣတရေသဉ္စ ကထိတတ္တာ” ဟု၎င်း ခွဲပါ၊ ထိုကထိတတ္တာ ဟိတပုဒ်တို့၏ ဝပ်ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ဣမေသုပိ ဒိသု ပဗ္ဗေသု သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ ကထိတာ” ဟူသောစကားနှင့်တွဲ၍ “ဣတိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ” ဟု တည်၍စပ်ပါ။

အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မ-
 သ၊ တရသောဓမ္မ၏။ ဓမ္မော၊ အခြားသောဓမ္မသည်။ ကိစ္စံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘေဒေန၊ တရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ တဿ၊
 ထိုကိစ္စ၏။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိနိုင်။ [ကသ္မာ၊ တံဒတာဝ-
 တော၊ ထိုအခြားသောတရား၏ အခြားကိစ္စ၏ မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်းဟု အန-
 ဌီကာ၌ ဟိတ်လည်းသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဓမ္မ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့် ကိစ္စ၏
 ကွဲပြားခြင်းကို အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ကိစ္စ၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်သာ
 ဓမ္မ၏ အထူးအပြားကို အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကောဝ၊ တပါး
 တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ စတုဝိပလ္လာသ ပဟာနဘူတာ၊ ၄-ပါး
 သော ဝိပလ္လာသကို ပယ်တတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော့)။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်ခဏ၌။
 သမိဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံသည်။ (သမာနာ၊ သော။) အနတ္တန္တရေန၊ တပါးသောအကျိုးထူး
 မရှိသော။ တပ္ပဟာန ကိစ္စဘေဒေန၊ ထို ဝိပလ္လာသ ၄-မျိုးကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စ၏
 အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။
 ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယေပန အစရှိသောပါဌ်၌။ အဓိ-
 ပ္ပါယော၊ တည်း။...သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၃၇၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ (ဥပေတွာ၊ ဒေ-
 သေတွာ ဝုတ္တော တိဉ္စိစပ်။) ကထဉ္စ ဘိက္ခု။ ပေ။ တသ္မိံ သမယေ သတိတိ အာဒိ-
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဂမနဝဇသန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာ၏
 အစွမ်းသည်။ ဝိသေသိတာနိ၊ အထူးပြုအပ်ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ပုဂ္ဂ-
 လေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဥပေတွာ၊ ထား၍။ ဒေသေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ [ဤကား
 ပဌမနည်း။] ပုန၊ တဖန်။ တတ္ထ ကတမံ သတိပဋ္ဌာနံ။ ပေ။ သတိတိ အာဒိနာ၊ အစ
 ရှိသည်ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မှု၍၎င်း။ အာဂမဝိသေသနံ၊
 အာဂမဟူသော ဝိသေသနကို။ အကတွာ စ၊ ပြုတော်မမူဘဲ၎င်း။ စတုကိစ္စ-
 သာဓကေက သတိဝသေန၊ ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော တပါးသော
 သတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ သုဒ္ဓိက သတိပဋ္ဌာနနယော၊ သုဒ္ဓိက သတိပဋ္ဌာန နည်းကို။
 (တဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မ
 ဘာဇနီယ၌။ နယဒ္ဓယေ၊ နည်း၂-ပါး အပေါင်း၌။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။
 [နယဒ္ဓယေတိ၊ အနုပဿနာနယော၊ သုဒ္ဓိကနယောတိ ဧတသ္မိံ နယဒ္ဓယေ။—
 အန။]... အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တကာဇနိယအဖွင့်

• ၃၉၀။ ကာရဏပ္ပဓာနာတိ၊ ကား။ (ဣမေ၊ ဤ သမ္မပ္ပဓာန်တရား ၄-ပါးတို့သည်။) အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိအတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်း အစရှိသောအကျိုး ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတာ၊ စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) တထေဝ၊ ထိုမှတ်ယူအပ်သည့်အတိုင်းပင်။ တေ၊ ထို သမ္မပ္ပဓာန်တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ အတ္ထံ၊ ထို အနုပ္ပန္နပါပက အနုပ္ပါဒစသော အကျိုးကို။ သာဓေန္တိယေဝ၊ ပြီးစေနိုင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သမ္မာသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဒီပကော၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဓိပ္ပေတတ္တဿ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော။ အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိနော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအကျိုး၏။ ကာရဏဘူတာ၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဓာနကာရဏဘူတာ၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (“ပဓာနာ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယတို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း” ဌိစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သမ္မာသဒ္ဓဿ၊ သမ္မာသဒ္ဓါ၏။ ဥပါယယောနိသော အတ္တဒီပကတံ၊ ဥပါယအနက်၊ ယောနိသောအနက်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥပါယပ္ပဓာနာ ယောနိသောပဓာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပဋိပန္နကောတိ၊ ကား။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သော။ (“ဘိက္ခု” ဌိစပ်။) ဘုသံ၊ ပြင်းစွာ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ပယောဂေါ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း။ ပယောဂေါ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းသည်ပင်။ ပရက္ကမော၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်သော လုံ့လတည်း။

ဒီပကော သမ္မာသဒ္ဓေါ ။ ။ ဤ၌ “ဒီပကော” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာရဏအနက်သည် သမ္မာသဒ္ဓါ၏ ဒီပနတ္ထဿ၊ သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်ဟု သိသာ၏။ နောက် “ဥပါယ၊ ယောနိသော အတ္တဒီပကတံ” ဌိလည်း နည်းတူ၊ [ယောနိသော၌ “သော” သည် နာဝိဘုတ်၏ ကာရိယတည်း၊ နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်စပ်ရာဝယ် မကြေသောကြောင့် အလုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။]

ပဓာန ကာရဏဘူတာ ။ ။ ကာရဏဘူတာကို ထပ်ဖွင့်သော အနုသံဝဏ္ဏနာတည်း။ အနုပ္ပန္နပါပ၏ မဖြစ်ခြင်းစသော အကျိုးအတွက် အကြောင်းတရားသည် သိလစင်ကြယ်မှု စသောအားဖြင့် များစွာရှိသော်လည်း အားထုတ်မှုသည် ပဓာနအကြောင်း (လိုရင်းအကြောင်း) ဖြစ်သောကြောင့် “ပဓာနကာရဏဘူတာ” ဟု ဆိုသည်။ သမ္မပ္ပဓာနမှ ပဓာနကိုယူ၍ ဖွင့်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ [ဤ “ပဓာနကာရဏဘူတာ” ကို “သမ္မပ္ပဓာနာ” ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် ပဓာနာ၌ စပ်ပါ။]

ပယောဂ ပရက္ကမော၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းဟူသော အဆင့်ဆင့် မြင့်သော အရာသို့ ရောက်သောလုံ့လ။ တောနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါယမတီတိ အာဒိနိ၊ ဝါယမတိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ အာသေဝမာနော ဝါယမတီတိ အာဒိနာ၊ အာသေဝမာနော ဝါယမတိ အစရှိသော ဝါကျနှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်ကုန်၏။

အနုပုန္နာတိ အဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နာနန္တိ၊ ကား။ ဘူမိလဒ္ဓါရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာ-ဝိက္ခမ္ဘိတာသမုတ္တိတိတုပ္ပန္နာနံ၊ ဘူမိလဒ္ဓါပုန္နံ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ၊ အဝိ-ကမ္ဘမ္ဘိတုပ္ပန္နံ၊ အသမုတ္တိတိတုပ္ပန္နံ ဟူကုန်သော။ (ပါပဓမ္မာနံ ဌိစပ်။)

၃၉၁။ ဓမ္မစန္ဒောတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝိရိယဆန္နာဝိယ၊ တဏှာဆန္နံ၊ ဒိဋ္ဌိဆန္နံ၊ ဝိရိယဆန္နတို့ကဲ့သို့။ အညော၊ ဆန္နမှ တပါးသော။ ဓမ္မော၊ သဘောတရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဆန္နနိယသဘာဝေါ ဝေ (ဆန္န၊ ယေန သဘာဝေါ ဝေ)၊ ပြုခြင်းငှါ အသိရှိသောသဘော သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ

ဘူမိလဒ္ဓါ၊ ပေ။ တုပ္ပန္နာနံ ။ ။ [ဘူမိလဒ္ဓါပုန္နံကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ ပဌမ ကာမာဝစရ ကုသလပဒ “ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ” ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီး] အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတ စသော ဥပ္ပန္န တို့ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဉာဏအာနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ ဖွင့်ထားသည့်အတိုင်း ပြအံ့။

အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ ။ ။ အဓိ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ + ဂဟိတ၊ ယူအပ်သော ကိလေသာ ဖြစ်လေဘက်သော အာရုံကို “အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အာရုံကို ယူပြီးအခိုက်၌ ကိလေသာ မဖြစ်သော်လည်း ထိုအာရုံကို မှန်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ကိလေသာကို “အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ” ဟု ခေါ်သည်။

အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ ။ ။ သမထဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာဖြင့်ဖြစ်စေ အတော်ကြာအောင် မပယ်ခွါအပ်သေးသော ကိလေသာသည် ယခု မဖြစ်သေးသော်လည်း အကြောင်း အားလျော်စွာ ဧကန် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ” မည်၏။

အသမုတ္တိတိတုပ္ပန္နံ ။ ။ အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မသတ်အပ်သေးသော ကိလေသာ သည် အသမုတ္တိတိတ မည်၏။ ထိုသို့ အကြွင်းမဲ့ မပယ်သတ်ရသေးလျှင် ကိလေသာ ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းနှင့် တွေ့သောအခါ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အသမုတ္တိတိတုပ္ပန္နံ အမည်ရသည်။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “အသမုဟတုပ္ပန္နံ” ဟု နာမည်မှည့်၏၊ သဘောတူပင်။]။

မှတ်ချက်။ ။ နောက် ဥပ္ပန္န ၃-ပါးသည် အကြောင်းပေါ်လာလျှင် ဖြစ်နိုင်ခြင်း တရကား ဘူမိလဒ္ဓါပုန္နနှင့် သဘောတူ၏။ ထို့ကြောင့် ဘူမိလဒ္ဓါပုန္န၌ သွင်းယူနိုင်သည်။ [ယထာ အဝိက္ခမ္ဘိတာသမုဟတဘူမိလဒ္ဓါပုန္နံ သတိ ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပန္နာရဟိ၊ ဧဝံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နမ္ပတိ တိဝိသောပ ဘူမိလဒ္ဓေန ဧကသင်္ဂဟတာ ဝုတ္တာ။— မဟာဋီကာ ဉာဏအာန ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ။] ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ အဖွင့်၌လည်း အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နစသော ၃-ပါးကို သီးခြားမပြတ် ဘူမိလဒ္ဓါပုန္န၌ သွင်းထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော။ သဘာဝစွန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ။ ထို တဏှာဆန္ဒ အရှိသည်တို့တွင်။ ယော ကာမေသုကာမစွန္တောတိ အာဗီသု။ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တဏှာ။ ကို။ ဆန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ။ သို့။ ဝေဒိတဗျော။ [ကာမေသု၊ ငါးပါးအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ယော ကာမစွန္တော၊ အကြင် လိုလားတတ် နှစ်သက်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္တိ)။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝ ဂေါစက။] သဗ္ဗေဝနုခေါ။ ပေ။ အဇ္ဈောသာနာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ ဗိဠိ။ ကို။ ဆန္တောတိ။ ဟူ၍။ (သက္ကေန၊ သိကြားသည်။) ဝုတ္တာ၊ လျှောက်အပ်ပြီ။ [မာရိသ၊ အရှင်ဘုရား။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ကေန္တဝါဒါ၊ တခုတည်းသော အဘိရှိသော ဝါဒရှိကုန်သည် ၎င်း။ ကေန္တသီလ၊ တခုတည်းသော အဘိရှိသော အကျင့်သီလရှိကုန်သည်၎င်း။ ကေန္တဆန္ဒ၊ တူသောအဘိရှိသော အလိုဆန္ဒရှိကုန်သည်၎င်း။ ကေန္တ အဇ္ဈောသာနာ၊ တူသောအဘိရှိသော သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါကုန်သလော။ အသမ္မောဟ သမ္မုဗျာဓိသေန အဇ္ဈောဘာဝတော ကော အန္တော တေဿာတိ ကေန္တော၊ ကေန္တော ဝါဒေါ တေသန္တိ ကေန္တဝါဒါ။ ပေ။ ကေလဒ္ဓိကာတိ သမာနလဒ္ဓိကာ၊ ကေ ပရိယောသာနာတိ သမာနနိဋ္ဌာနာ။ - ဒိဿနိကာယံ၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သက္ကပဉ္စသုတ် ဇီကာ။] ပမာဒနိဒ္ဒေသေ၊ ချွဲ။ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ၊ ချွဲထားအပ်သော လုံ့လ ဝိရိယ ဆန္ဒရှိသူ၏အဖြစ် သည်၎င်း။ နိက္ခိတ္တဓရတာ၊ ချွဲထားအပ်သော တာဝန်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ (တ္ထေ)၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ဝိရိယံ၊ ကို။ ဆန္တောတိ။ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။) ဝတ္ထေတိ၊ ဖွင့်ပြ၏။

၃၉၄။ ဝါသမတိ ဝိရိယံ အာရတတိတိ။ ဟူသော။ ပဒဒ္ဒယဿာပိ၊ ၏လည်း။ နိဒ္ဒေသော၊ သည်။ ဝိရိယနိဒ္ဒေသောယေဝ၊ ဝိရိယ၏ နိဒ္ဒေသချည်းတည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ဝိရိယနိဒ္ဒေသေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၄၀၆။ သဗ္ဗပုဗ္ဗဘာဂေတိ၊ ကား။ သဗ္ဗမဂ္ဂါနံ၊ အလုံးစုံသော မဂ်တို့၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့ အဘို့၌။ (ဟောတိ ခွံစပ်။) ပုရိမသိန္တိ၊ ကား။ အနုပုန္နာ မေ ကုသလာ မော အနုပုဗ္ဗမာနာ အနတ္တယ သံဝတ္ထေယုန္တိ တ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌လည်း။ သမထဝိပဿနာဝ၊ ထို့ကိုသာ။ ဂဟေတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရွေး အဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ် ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ရွေးအဋ္ဌကထာစကားကို။ (ပဋိက္ခိပတိ ခွံစပ်။) မဂ္ဂါနုပုန္နတာယ၊ မဂ်၏ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဘာဝတော၊ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ၎င်း။ [မဂ် မဖြစ်ခြင်းသည် အကျိုးမဲ့ မဟုတ်၊ မကောင်းသော အကြောင်း။

ဝါ၊ အကြောင်းမဲ့တည်း။]တသ္မိံ ၊ ထိုမဂ်သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနေ စ၊ မဖြစ်ပြန်သော်
လည်း။ ဝဇ္ဇာနတ္ထ သံဝတ္တနတော၊ ဝဇ္ဇတည်းဟူသော စီးပွားမဲ့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
၎င်း။ နယတ္ထံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့အကြောင်းပြု၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ [ရှေး
နိဿယ၌ “အတ္တ၊ အကျိုး”ဟု ပေး၏။ မိမိကား “အတ္တ၊ စီးပွား”ဟု ပေးသည်။]

မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဂါရဝံ၊ ရိုသေ လေးစားသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
ရိုသေမှုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဃဂါရဝေန၊ သံဃာတော်ကို
ရိုသေခြင်းကြောင့်။ ယထာရမ္ပိ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဝန္တိတုံ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊
မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ သံဃေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ န နိက္ခမိ၊
မထွက်။ [ဤ တသ္မာသည် အဋ္ဌကထာ၌ပါသော တသ္မာမဟုတ်။ ဟိ ယသ္မာ၏
တွဲဘက် ထည့်စွက်အပ်သော တသ္မာတည်း။ ထို့ ကြောင့် ရှေ့ကို လှည့်၍ စပ်ဘိုရန်
“န နိက္ခမိ”ဟု ကြိယာထည့်သည်။] အတိမန္တာနိနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အတိ-
မန္တာနိ နန၊ အလွန် နည်းကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သန္တသမာပတ္တိတော၊ ငြိမ်သက်သော ဈာန်သမာပတ်မှ။ အညံ၊ အခြား
သော။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသော။ သန္တမ္ဘနကာရဏံ၊ ပြဟ္မစရိယကို ကျင့်ဘိုရန်
ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တတော ပရိဟိနာသန္တမ္ဘိတုံ န သက္ကောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တသမာပတ္တိတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။
ဗလဝံ၊ သော။ သန္တမ္ဘနကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊
သိအပ်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြင်ကြောင့်။ မဟာရဇ္ဇမ္ပိ၊ တုတ်စွာသော
ကြိုးကြီးသည်။ ဆိန္ဒေ၊ ပြတ်လသော်။ သုတ္တတန္တိ၊ ချည်မျှင်တို့သည်။ သန္တာရေ-
တံ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ထားခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ သန္တသမာပတ္တိတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗလဝံ၊ သော။ သန္တမ္ဘန-
ကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။

သမထေ၊ သမထအရာ၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကြောင်းကို။ ဒဿေတု၊ ပြုပြီး၍။
ဝိပဿနာ စ၊ ဝိပဿနာသည်လည်း။ တေန၊ ထို သမထနှင့်။ သမာနဂတိကာ၊
တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တူသော အလားရှိ၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊
ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ ။ပေ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။
(သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တတ္ထ အနုပ္ပန္နာနံတိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဒုဝိဓာယ၊ သော။ တတ္ထ သမ္ပ-
ပဓာနကထာယ၊ ထိုအနုပ္ပန္နာနံ ပါပကနံ အစရှိသော သမ္ပပဓာနကထာ၌။
(အနုပ္ပန္နာနံတိတ္ထံ အပေါင်း အာဓာရ)။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ ပါဠိယံ၊ ထိုအနု-
ပ္ပန္နာနံ ပါပကနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အနုပ္ပန္နာနံတိ တေဿ၊ ဟူသော
ဤပုဒ်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။

အပေါ့ယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ဧတေယေဝါတိ၊ ကား။ အန-
မတဂ္ဂေ၊ သော။ သံသာရေး၊ ဌ။ ဥပ္ပန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ဘူးသော အကုသိုလ်တရား
တို့သည်သာ။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဌိစပံ)။

စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ မဟာဝတ္ထာနိ၊ ကြီးကျယ်သောကျင့်ဝတ်
တို့ဟူသည်။ (နောက် စုဒ္ဓသဌိစပံ)။ ခန္ဓကေ၊ စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကဌ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်
မူအပ်ကုန်သော။ အာဂန္တုက ။ပေ။ အန္တေဝါသိကဝတ္ထာနိ၊ အာဂန္တုကဝတ်
။ပေ။ အန္တေဝါသိကဝတ် ဟူကုန်သော။ စုဒ္ဓသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ ပန၊
ကား။ တတော၊ ထိုမဟာဝတ်တို့မှ။ အညာနိ၊ အခြားကုန်သော။ ကဒါစိ၊ တရံ
တခါ၌။ တဇ္ဇနိယ ကမ္မကတဒိကာလေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယကံရှိသူ အစ
ရှိသူတို့၏အခါ၌၎င်း။ ပါရိဝါသိကာဒိကာလေ စ၊ ပရိဝါသ်နေသူ အစရှိသူတို့၏
အခါ၌၎င်း။ စရိတဗ္ဗာနိ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သော။ ဒွါသီတိ၊ ရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော။
(ဝတ္ထာနိ၊ ကျင့်ဝတ်တို့ကို)။ ခုဒ္ဓက ဝတ္ထာနိတိ၊ ခုဒ္ဓကဝတ်တို့ဟူ၍။ ကထိတာနိ၊
ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒဠဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ-အကြေကြံ)။ ဟိ၊ မှန်။
တနည်း-ဟိယသ္မာ။ တာနိ၊ ထို ခုဒ္ဓကဝတ်တို့ကို။ သဗ္ဗာသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။
အဝတ္ထာသု၊ အခိုက်အတန့်တို့၌။ န စရိတဗ္ဗာနိ၊ မကျင့်ထိုက်ကုန်။ [တဇ္ဇနိယကံ
စသည် အပြုခံရသော အခိုက်အတန့်၌သာ ကျင့်ထိုက်သည်-ဟူလို။] တသ္မာ၊
ကြောင့်။ မဟာဝတ္ထေ၊ ကြီးကျယ်သော ကျင့်ဝတ်၌။ အဂဏိတာနိ၊ မရေတွက်
အပ်ကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ခုဒ္ဓကဝတ်တို့တွင်။ ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္တံ ပညပေသာမိ-
တိ၊ ဟူ၍။ အာရဘိက္ခာ၊ စတည်တော်မူပြီး၍။ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ပေ။န ဆမာယံ
စက်မန္တေ စက်မေ စက်မိတဗ္ဗံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။
ပကတတ္ထေ၊ ပကတတ်အပေါ်၌။ စရိတဗ္ဗဝတ္ထာဝသာနာနိ၊ ကျင့်ထိုက်သော
ဝတ်အဆုံး ရှိကုန်သော။ ဆသဠိ၊ ခြောက်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော ဝတ်၎င်း။
တတော၊ ထို ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဝတ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဘိက္ခဝေ
ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပါရိဝါသိက ဝုဇုတရဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ
အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ
အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။မာနတ္တစာရိကေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ
ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။မာနတ္တစာရိကေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ
။ပေ။ အဗ္ဘာနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံတိ အာဒိနိ၊
အစရှိသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို။ [ဝိသုံ ဝိသုံ အဂဏေတွာ ဌိစပံ။] ပကတတ္ထေ၊
ပကတတ်အပေါ်၌။ စရိတဗ္ဗေဟိ၊ ကျင့်ထိုက်သော ကျင့်ဝတ်တို့မှ။ အနုညတ္တာ၊
တမျိုးတခြား မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုံဝိသုံ၊ သီး။ အဂဏေတွာ၊
မရေတွက်မူ၍။ မါရိဝါသိကဝုဇုတရဒိသု၊ ပရိဝါသ် ကျင့်သုံးသော သိတင်းကြီး

အစရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလန္တရေသု၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ စရိတဗ္ဗတ္တာ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ သံပိဏ္ဍေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးစီကို။ ကတွာ၊ ချုံ။ ဂဏေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကသတ္တဝိ၊ ခုနစ်ဆယ့်တပါးသော။ ဝတ္တာနိ၊ ဝတ်တို့၎င်း။

ဥက္ခေပနိယကမ္မကတဝေတ္ထေသု၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဥက္ခေပနိယကံ ရှိသော ရဟန်း၏ ဝတ်တို့၌။ ဝတ္ထပညာပနဝသေန၊ ဝတ်ကို ပညတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ န ပကတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုပ္ပန်။ ပေ။ နဟာနေ ပိဋ္ဌပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ အဘိဝါဒနာဒိနံ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဣဒံ အနဿာဒိယနံ၊ ဤမသာယာခြင်း ဟူသော။ [စာအုပ်တို့၌ “အဿာဒိယနံ” ဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “မသာယာခြင်း” ဟု အနက်မှန်ရှိ၏။] ဧကံ၊ တပါးသော ကျင့်ဝတ်၎င်း။ န ပကတတ္ထော ဘိက္ခု သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓိသေတဗ္ဗောတိအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ စ၊ ဆယ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွါသိတိ၊ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသည်။ ဟောန္တိ။ ဧတေသေဝ၊ ဤ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့တွင်ပင်။ ကာနိစိ၊ ကုန်သော။ တဇ္ဇနိယကမ္မကတာဒိဝတ္တာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယကံရှိသူ အစရှိသူတို့၏ ဝတ်တို့၎င်း။ ကာနိစိ၊ ပါရိဝါသိကာဒိဝတ္တာနိ၊ ပရိဝါသ်နေသူ အစရှိသူတို့၏ ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူအပ်သေးသည်ကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဒွါသိတိ၊ သော။ ဝတ္ထံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ။

ဣဓ၊ ဤသမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌။ ဝိပါကာနဘဝနဝသေန၊ ဝိပါကဖြစ်၍ ဇောသည်ယူအပ်သော အာရုံကို ခံစားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို၎င်း။ (ဝုတ္တံ ဌာပနံ) အဝိပက္ခဝိပါကဿ၊ မရင့်ကျက်သော အကျိုးရှိသော။ (အကျိုးမပေးရသေးသော။) အဝိဂတတ္တာ၊ ခန္ဓာအစဉ်မှ မကင်းသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ကံကချုပ်ပြီးသော်လည်း အကျိုးမရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။] ဘဝိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝိဂတမတ္ထဝသေန၊ ကင်းခြင်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။

ဝိပါကာနဘဝနဝသေန ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ကမ္မေ ဇဝိတေ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ နိရုဒ္ဓဝိပါကော” ဟု ရှိ၏။ ဝိပါကဟူသည် ဇောစောပြီးနောက် ဖြစ်သော တဒါရုံဝိပါကံတည်း။ ထို တဒါရုံဝိပါကံသည် ဇောယူအပ်သော အာရုံကိုပင် ခံစားသော အားဖြင့် အာရုံပြု၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဝိပါကာနဘဝနဝသေန၊ အကျိုးကို ခံစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု ပဌမအနက် ပေး၏။ တဒါရုံသည် အကျိုးကို ခံစားတတ်သော တရားမဟုတ်၊ ဇော၏ အာရုံကိုသာ လိုက်၍ အာရုံပြုသောတရားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနိဿယအနက်ကို စဉ်းစားပါ။ “ဝါ၊ ဝိပါကံ၏ ခံစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု တနည်း ပေးသေး၏။ အဓိပ္ပါယ် မရှင်းလှ။

ကမ္မဉ္စ၊ ကံကိုရင်း။ ဘုတော ဝိဂတပုန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌသာလိနိယဝိယ၊ အဋ္ဌသာလိနိဉ္စကဲ့သို့။ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန၊ တပ်မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုဘုတာပကတံ၊ ခံစားပြီး၍ ကင်းသော။ ဇဝနံ၊ ဇောကိုရင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓတာဝသေန၊ ချုပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘူတာပကတသခါတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ကင်းသော တရားဟု ဆိုအပ်သော။ သေသသခံတဉ္စ၊ ဇောမှကြွင်းသော သခံတတရားကိုရင်း။ ဘူတာပကတပုန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ သမ္မောဟ ဝိနောဒနိဉ္စ။ ဩကာသကတပုန္နံ၊ ကို။ ဝိပါကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (သင်္ဂဟ-ကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တတ္ထဝိယ၊ ထို အဋ္ဌသာလိနိဉ္စကဲ့သို့။ ကမ္မမ္ပိ၊ ကံကို လည်း။ န ဝဒတိ၊ မဆို။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အနုသယိတကိလေသာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန် သေးသော။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတာဝါ၊ ပေ။ န ဝတ္ထဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို အနုသယ ကိလေသာတို့၏။ အမ္မတရုဏောပမာယ၊ သရက်သီးနု ဥပမာဖြင့်။ ဝတ္ထမာနာ-ဒိတာ၊ ဝတ္ထမာနုပ္ပန္န အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အာဟတခိရုက္ခောဝိယ၊ ဒါးဖြင့် ပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင် ကဲ့သို့။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟဝသေန၊ ကိလေသာ ဖြစ်လောက်သော အာရုံကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) အနာဟတ-ခိရုက္ခောဝိယ၊ ဒါးဖြင့် မပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်ကဲ့သို့။ အဝိက္ခမ္ဘိတတာယ၊ သမာပတ်ဖြင့် မခွဲအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တောဂဓကိလေသံ၊ အတွင်း၌ ကိလေသာရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟကာဝိက္ခမ္ဘိတ ကိလေသာ၊ အာရုံနိမိတ်ကို ယူတတ် သော ကိလေသာ၊ မခွဲအပ်သေးသော ကိလေသာရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလ၊ တို့သည်။ အာဟတာနာဟတခိရုက္ခာသဒိသာ၊ ဒါးဖြင့် ပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်၊ ဒါးဖြင့် မပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်နှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ပုရိမနယေနဝိတိ၊ ကား။ အဝိက္ခမ္ဘိတပုန္နောဝိယ၊ အဝိက္ခမ္ဘိတပုန္နန္တိ ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိံ နာမဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ နုပ္ပဇ္ဇိယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ (ကဿ၊ နည်း။) အသမုတ္တိတိတတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မခွဲအပ်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေ-တော၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချွေထိုက်၏။

ပါဠိယန္တိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိတော်၌။ (အာဂတော
 ဌ်စပ်)။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနကိလေသာနမေဝ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ
 တို့၏သာလျှင်။ တိဓာ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော သုံးပါးသောအပြား
 အားဖြင့်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှား
 သည်ကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဇာတဖလရက္ခော၊
 မသီးသေးသော အသီးရှိသော သစ်ပင်ကို။ အဘတော၊ ဥပမာ အဖြစ်ဖြင့်
 ဆောင်အပ်ပြီ။ အတိတာဒီနံ၊ အတိတ် အစရှိသောကိလေသာတို့၏။ အပ္ပတိနတာ-
 ဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဇာတဖလ-
 ရက္ခေန ဒီပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ရက္ခေ၊ ကို။ အစ္စန္တေ၊ မဖြတ်အပ်သော်။ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ရဟာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အသီးတို့ကို။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗာနိ
 ဌ်စပ်)။ ဝါ၊ တို့သည်။ (အဟေသံ စသည်၌ စပ်)။ (ရက္ခေ၊ ကို။) ဆိန္တေ၊ ဖြတ်အပ်
 ပြီးသော်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတူ) ကဒါမိ၊ တရံတခါ၌။
 သ သဘာဝါနိ၊ ပရမတ္ထသဘောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ) ယထာ၊
 မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ အဟေသံ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ဘူးကုန်ပြီ။ ဟောန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း
 ဖြစ်ကုန်ဆဲ။ ဘဝိယန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတိတာဒိ-
 ဘာဝေန၊ အတိတ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနိယထာ၊ မဆိုထိုက်
 ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနကိလေသာ စ၊ ပယ်အပ်သော
 ကိလေသာတို့ကိုလည်း။ ဒဗ္ဗုဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဆေဒေ၊ ခုတ်
 ဖြတ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဖလာနံ၊ အသီးတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိယန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ (ဆေဒေ၊ ‘ခုတ်ဖြတ်ခြင်းသည်။) သတိ စ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။
 နုပ္ပဇ္ဇိယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဆေဒဿ၊ ဖြတ်ခြင်း၏။ သာတ္ထကတာ၊
 အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ မဂ္ဂဘာဝနာယ
 စ၊ ၏လည်း။ သာတ္ထကတာ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

သတိဝ နုပ္ပဇ္ဇိယန္တိ ။ ။ ဤ၌ “နုပ္ပဇ္ဇိယန္တိ” ကို ထောက်၍ မဂ်သည် အနာဂတ်
 ကိလေသာကို ပယ်၏ဟု ပြောဆိုကြ၏။ အနာဂတ်ကိလေသာကို ပယ်သည် မဟုတ်၊
 အနာဂတ်ကိလေသာ မဖြစ်အောင်သာ ဘူမိလဒ္ဓါပုန္နကိလေသာကို ပယ်သည်။ ဤ ဘူမိ
 လဒ္ဓါပုန္နကိလေသာ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း “ဘူမိလဒ္ဓါပုန္န အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န အဝိက္ခမ္ပိ-
 တုပ္ပန္န အသမ္ပုဏ္ဏိတိတုပ္ပန္နတိ စတုပ္ပိဓံ မဂ္ဂဝဇ္ဇံ” ဟု အဋ္ဌကထာ ရွှေ့နား၌ ဆိုခဲ့သည်။
 ထို ဘူမိလဒ္ဓါပုန္နကိလေသာပယ်ပုံ အကျယ်ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ကမ္ပဋ္ဌာန်ပိုင်း
 ပုဂ္ဂလဘေဒ၌ ပြထားပြီ။

၃-ပဉ္စမအပိုင်း

၄၂၇။ ပဉ္စမအပိုင်း၊ နည်း၌။ ဝိရိယဇေဋ္ဌိကာယ ပန အညဿ။ ပေ။ န မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနီတိ ဝါတိ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 စကား၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာယဝေ၊ မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်၏
 သာလျှင်။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝိရိယဿ၊ ။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။
 ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ။ ပန၊ ဆက်။ ဆန္ဒဿ၊ ဆန္ဒ
 မူလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တဿဝါ၊ စိတ္တမူလည်းဖြစ်သော။ န မဂ္ဂဘူတဿ၊ မဂ်
 မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် မပါဝင်သော။) အဓိပတိနော၊
 အဓိပတိ၏။ တဒါ၊ ထို ဝိရိယကို အကြီးအကဲပြု၍ မဂ်ကို ပူးစေရာအခါ၌။
 အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒစိတ္တာနံ ဝိယ၊ ဆန္ဒစိတ္တတို့၏ကဲ့သို့။ န မဂ္ဂဘူတဿ၊ မဂ်
 မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝိရိယာဓိပတိနော၊ ။
 အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ အယံ
 အဓိပ္ပာယ်ော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပပ္ပဓာနာနံ၊ ထို၏။ တဒါ၊
 မဂ်ဥပါဒ်ရာ ထိုအခါ၌။ မဂ္ဂသင်္ခါတ အဓိပတိဘာဝတော၊ မဂ်ဟု ဆိုအပ်သော
 အဓိပတိ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာ၊ မဆိုထိုက်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဂ္ဂါဓိပတိနီ န ဝတ္ထုဗ္ဗတာယ ဝေ။ ။ ဝေဖြင့် “န မဂ္ဂါဓိပတိနီ” ဟု မဆိုထိုက်
 ခြင်း၏အကြောင်းကို ကုန်၊ မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် ပါဝင်သော ဝိရိယ၏ အဓိပတိတပ်ခိုက်၌
 အခြား ဝိရိယတပါး မရှိတော့၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ “န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနီဝါ န မဂ္ဂါဓိပတိနီဝါ” ဟု ၂-မျိုးလုံး မဆိုထိုက်ခြင်း၏အကြောင်း လုပ်ထားသော်
 လည်း မဂ္ဂါဓိပတိနီဟု မဆိုထိုက်ခြင်း၏အကြောင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ—ဟူလို။

ဆန္ဒဿ ပန။ ပေ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ။ ။ န မဂ္ဂါဓိပတိ ဟု မဆိုထိုက်ခြင်း၏
 အကြောင်းကိုကား ဝိရိယအဓိပတိဖြစ်ခိုက် ဆန္ဒစိတ္တဘူတ အဓိပတိ မဖြစ်နိုင်ကြသော
 ကြောင့် အထူးအကြောင်းပြဘူး မလိုရကား “န မဂ္ဂါဓိပတိနီ န ဝတ္ထုဗ္ဗာနီ” ကိုပါ
 ပေါင်း၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားသည်။

ဆန္ဒနိတ္တာနံ ဝိယ။ ပေ။ အဓိပ္ပာယ်ော။ ။ ဤနည်း၌ကား ဝိရိယအဓိပတိတပ်ခိုက်
 မဂ္ဂင်မဟုတ်သော ဆန္ဒစိတ္တဘူတ အဓိပတိမဖြစ်ကြကြောင်းမှာ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ အထူး
 မဆိုတော့ဘဲ မဂ္ဂမမည်သော အခြားဝိရိယမရှိခြင်းကိုသာ အကြောင်းပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

သမ္ပပ္ပဓာနာနံ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ ။ ဤနည်း၌ကား သောက္ခတ္တရာမဂ်ခဏ၌ သမ္ပပ္ပဓာနံ
 ဝိရိယဖြစ်လျှင် အမြဲအဓိပတိတပ်နေသောကြောင့် ထို သမ္ပပ္ပဓာနံဝိရိယတို့ကို “န မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိ” ဟု မဆိုထိုက်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

လူနွဲ့ပါဒေါ်ဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၇၃၁။ လူနွဲ့သဒ္ဓဿ၊ လူနွဲ့သဒ္ဓါ၏။ ပဌမော၊ ပဌမဖြစ်သော။ ကတ္တုအတ္ထော၊ ကတ္တားအနက်ကို။ (“လူနွဲ့တိတိ လူနွဲ့” ဟူသော ကတ္တုသာဓနအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ဒုတိယော၊ သော။ ကရဏတ္ထော၊ ကရိုဏ်းအနက်ကို။ (“လူနွဲ့တိတိ တောယာတိ လူနွဲ့” ဟူသော ကရဏသာဓနအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ပါဒသဒ္ဓါ၏။ ဧကော၊ တမျိုးသော။ ကာရဏမေဝ၊ ကရိုဏ်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ (ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ ဧတေန ဟူသော ကရဏသာဓနအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်ထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ လူနွဲ့၊ လူနွဲ့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ [“ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြသောအခါ ပဇ္ဇန္တိ၏ကံသည် လူနွဲ့တည်း။ ထိုကံဖြစ်သော လူနွဲ့သည် ရောက်ထိုက်သည်ချည်းသာ ဖြစ်၏။]

စ၊ ဆက်။ လူနွဲ့၊ ပြည့်စုံတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ လူနွဲ့၊ လူနွဲ့သည်။ ပဇ္ဇနကရဏေန၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော။ ပါဒေန၊ ပါဒနှင့်။ သမာနာဓိကရဏာ၊ တူသောတည်ရာ ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ပဌမေနတ္ထေန လူနွဲ့ဝေ ပါဒေါ လူနွဲ့ပါဒေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ လူနွဲ့ကိရိယာ ကရဏေန၊ လူနွဲ့တိကြိယာ၏ကရိုဏ်းဖြင့်။ သာဓကေဗ္ဗာ စ၊ ပြီးစေထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝုဒ္ဓိသင်္ခါတာ၊ တိုးပါးခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ လူနွဲ့၊ လူနွဲ့သည်။ ပဇ္ဇနကြိယာ ကရဏေန၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြင့်။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကရဏာနံ၊ လူနွဲ့နကြိယာ၏ ကရိုဏ်း၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းတို့၏။ အသမာနာဓိ ကရဏတာ၊ မတူသောတည်ရာ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဒုတိယေနတ္ထေန လူနွဲ့ယာ ပါဒေါ လူနွဲ့ပါဒေါ”တိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

န စ ပေ။ ဝတ္ထု။ ။ ကံအဖြစ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်သော လူနွဲ့သည် ကရဏသာဓန ဖြစ်သော ပါဒနှင့် သမာနာဓိကရဏ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ပဌမေနတ္ထေန လူနွဲ့ ဝေ ပါဒေါ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ပယ်သည်။

တထာ ပေ။ ဝတ္ထု။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် လူနွဲ့ကိရိယာ ပါဒေါကိရိယာ ကရဏသာဓိ ဝိဂြိုဟ်ပြ၍ ထို ၂-ပုဒ်ကို အရတူမလုပ်ဘဲ “လူနွဲ့ယာ+ပါဒေါ” ဟု ဆဋ္ဌိတပျုရိသမာသ် ပြုသည်ကိုလည်း ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်၍ ပယ်ပြန်သည်။ [အနုရိကာ၌ မူလဋီကာ အတိုင်း ပွင့်ပြပြီး၍ “ယထာဝုတ္တာဂါ” စသည်ဖြင့် မူလဋီကာနည်းမှ တနည်းဖွင့်ပြလျက် အဋ္ဌကထာနည်းကို ထောက်ခံလေသည်။]

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ [ပဌမနည်းအရ တုလျာဓိကရဏကမ္မဓာရည်းသမာသ်လည်း မသင့်၊ ဒုတိယနည်းအရ ဆဋ္ဌိတပျူရိသ် သမာသ်လည်း မသင့်ခြင်းကြောင့်။] ပဌမေန၊ ပဌမဖြစ်သော။ အတ္တေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးထမြောက်သော တန်ခိုး၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးထမြောက်သော တန်ခိုး၏ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ အတ္တေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ ပြည့်စုံသောတန်ခိုးသည်ပင်။ ပါဒေါ၊ အထက်အထက်အကျိုး၏ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ အကြောင်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်။ ယုတ္တတိ၊ သင့်၏။ [ဤတသ္မာဝါကျဖြင့် မိမိ အယူဝါဒ၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြသည်။]

ဆန္ဒံ စေ။ ပေ။ အယံ ဝုစ္ဆတိ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဤပါဠိတော်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ ဌိစပ်။) ဝါ၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌိစပ်။) ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဓိပတိ သဒ္ဓလောပံ၊ အဓိပတိသဒ္ဓါ၏ ကျေခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ သမာသော၊ သမာသ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ထိုသို့ပင် အဓိပတိ သဒ္ဓလောပသမာသ်ကို ယောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ အဓိပတိ သဒ္ဓတ္ထ ဒဿနဝသေန၊ အဓိပတိသဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကောဝါ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌိ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပဓာနဘူတာတိ (ပဒဿ)၊ ၏။ ဝိရိယဘူတာတိ (အတ္တံ)၊ ဝိရိယဘူတာဟူသော အနက်ကို။ ဧကစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဓမ္မသိရိလေရ်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာနဘူတာတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝိရိယဘူတာတိ အတ္တံ၊ ကို။ ဧကစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာနသဒ္ဓါသည်။ သင်္ခတသင်္ခါရာဒိ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ သင်္ခတ သင်္ခါရ အစရှိသည်ကို နှင်စေရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ [အာဒိဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်၌ ပြအပ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခတသင်္ခါရ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ ပယောဂါဘိသင်္ခါရတို့ကို ဟူပါ။ ထိုသို့ မလိုရာ အနက်ကို တားမြစ်သော ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့် “ဝိရိယဘူတာ” ဟု ဖွင့်ရသည် - ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဓာနဘူတာတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝိရိယဘူတာတိ အတ္တံ၊ ကို။ ဧကစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ။

အထဝါ၊ မှီပြင်တနည်းကား။ တံတံ ဝိသေသံ၊ ထိုထို အကျိုးအထူးကို။ သင်္ခရေတိ၊ ပြုစီရင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဝိရိယံ၊ ဝိရိယတည်း။ တတ္ထ၊ ထို အလုံးစုံသော ဝိရိယတို့တွင်။ စတုကိစ္စ-

သာကေတော၊ ဥပ္ပန္နပါပက ပဟာနစသော ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော ဝီရိယမှ။ အညဿ၊ အခြားသော ဝီရိယကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နှစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာနသဒ္ဓါကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဓာနတူတာ၊ ကုန်သော။ သေဋ္ဌဘုံတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။) ဣတိအတ္တော၊ ဤအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဇာ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝီရိယတပါးတည်းဖြစ်ပါသော်လည်း။ စတုမ္ပဿ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော။ ဝီရိယဿ၊ ဇာ။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဇ္ဈေသော၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။

အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဒုဝိတ္တောယပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အနက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ [နိပ္ပတ္တိအနက်၊ ဝုဇ္ဈိအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။] ဣဒ္ဓိယာ၊ ဣဒ္ဓိဇာ။ အဓိဋ္ဌာနတ္ထေန၊ တည်ရာဟူသော အနက်ဖြင့်။ ပါဒဘူတန္တိ၊ ဣမိနာ၊ ပါဒဘူတဟူသော ဤပါးဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌ္ဗစပ်။) ဝိသု၊ သီးခြား။ (ဣဒ္ဓိနှင့် ပါဒကို အရတူမလုပ်ဘဲ သီးခြား။) သမာသယောဇနာ ဝသေန၊ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါဟု ဆဋ္ဌိတပျုရိသံသမာသံကို ယှဉ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ပါဒသဒ္ဓါ၏။ ဥပါယတ္တတံ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဟေတွာ၊ နောက်နည်းအရ ယူ၍။ ယထာယုတ္တော၊ အကြင်အကြင်သင့်သောအနက် ရှိသော။ ယော ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထော၊ အကြင် ဣဒ္ဓိပါဒ သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ သော၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ ဝက္ခမာနာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သော။ ပဋိလာဘ ပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရအပ်သော တရားထူး၊ ထို တရားထူး၏ ရှေးအဘို့ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ကတ္ထုကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကတ္တားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။ သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တော။) ပါ၊ တနည်း။ ဥတ္တရဂ္ဂဋ္ဌဘာဇနီယေ၊ နောက်ဆုံး

ပဋိလာဘပုဗ္ဗဘာဂါနံ။ ။ ဥပစာရဈာန် ပဌမဈာန် အစရှိသော ရအပ်သော တရားထူးကို “ပဋိလာဘ” ဟု ဆို၏။ ထို ပဋိလာဘသည် ကတ္ထုဣဒ္ဓိ (ဣဒ္ဓိတိတိ ဣဒ္ဓိဟု ကတ္ထုသင်္ခရေသော ဣဒ္ဓိ) တည်း။ ဥပစာရဈာန်၏ ရှေးအဘို့ဖြစ်သော ပရိကမ္မဘာဝနာ စသည်ကို၎င်း၊ ပဌမဈာန်စသည်၏ ရှေးအဘို့ ဖြစ်သော ဥပစာရဈာန် စသည်ကို၎င်း “ပုဗ္ဗဘာဂ” ဟု ဆို၏။ ထို ပုဗ္ဗဘာဂဣဒ္ဓိ ဟူသည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသော ဣဒ္ဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကရဏိဒ္ဓိ (“ဣဒ္ဓန္တိ တောယ” ဟု ကရဏသင်္ခရေသော ဣဒ္ဓိ) တည်း။ ထိုဣဒ္ဓိ ၂-မျိုး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပဝတ္ထိနိမိတ်ကိုရည်ရွယ်၍ “သော ဣဒ္ဓိ-ပါဒတ္ထော ဝုတ္တော” (ထို ဣဒ္ဓိပါဒသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ဆိုအပ်သည်—ဟူလို၊)

ဥတ္တရဂ္ဂဋ္ဌဘာဇနီယေ ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ နောက်ဆုံး ဖြစ်၍ ငယ်ငယ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် ဝေဘန်အပ်ရာ ပါဠိရပ်ကို “ဥတ္တရဂ္ဂဋ္ဌဘာဇနီယ” ဟု ဆို၏။ ထို၌ “တတ္ထ ကတမော ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဖြစ်သော ငယ်သော ဝေဓာန်ရာ ပါဠိရပ်၌။ ဝုတ္တေဟိ။ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒီဟိ။ ဆန္ဒ အစရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ။ ထို့ပြင်။ သာဓေတဗ္ဗာယ။ ပြီးစေထိုက်သော။ ဣဒ္ဓိယာ။ ဣဒ္ဓိ၏။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ။ ကတ္တားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဆန္ဒာဒီနံ။ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ။ ကရုဏားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ။ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တော။ ဣတိ။ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။

ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဓေသေ။ ။ ဝိရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္တာဂတန္တိ။ ဟူ၍။ ဒိန္နက္ခတ္တံ။ ကြိမ်။ ဝိရိယံ။ သည်။ အာဂတံ။ လာ၏။ [“ပဓာနသင်္ခါရ” အရလည်း ဝိရိယ ရသောကြောင့် “ဒိန္နက္ခတ္တံ အာဂတံ” ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ။ ထို နှစ်ပါးသော ဝိရိယတို့တွင်။ ပုရိမံ။ ရှေးဖြစ်သောဝိရိယသည်။ ဝိရိယာဓိပတိ။ ဝိရိယဟူသော အဓိပတိရှိသော။ သမာဓိ။ သမာဓိတည်း။ ဝိရိယသမာဓိ။ ဝိရိယဟူသောအဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ဣတိ။ သို့။ သမာဓိဝိသေသနံ။ သမာဓိ၏ ဝိသေသနသည်။ ဟောတိ။ ဒုတိယံ။ ဒုတိယ ဝိရိယသည်။ သမန္တာဂမဂ်ဒဿနံ။ ပြည့်စုံခြင်း၏ အင်္ဂါကို ပြကြောင်း ဝိရိယတည်း။

ဟိ။ မှန်၏။ သမန္တာဂမဂ်နိ။ သမန္တာဂမ၏ အစိတ်အပိုင်းတို့သည်။ သမာဓိ။ သမာဓိ၎င်း။ (ဝိရိယသမာဓိ၌ သမာဓိ၎င်း။) ပဓာနသင်္ခါရေစ။ အမြတ်ပဓာန ဖြစ်သော သင်္ခါရဟူသော ဝိရိယ၎င်း။ (ဣတိ။ သို့။) သဗ္ဗတ္ထ။ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိ ပါဒတို့၌။ ဒေယေဝ။ နှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟေန္တိ။ (ထို ၂-ပါးတွင် ၁-ပါး သော အစိတ်အပိုင်းကို ပြသည် - ဟူလို။) ဆန္ဒာဒေယော။ ဆန္ဒ အစရှိသော သဒ္ဓါ

ကတ္တိဒ္ဓိ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ ။ ။ ထိုသို့ ဟောတော်မူဆဲဝယ် ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကို ဣဒ္ဓိပါဒဟု နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဆန္ဒ အစရှိသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒဟု နာမည် တပ်လျှင် ဆန္ဒမှကြွင်းသော ဈာန်-ဈာနသမ္ပယုတ်တရားကို ဣဒ္ဓိ ဟု နာမည်တပ်ရာ ရောက်၏။ ထို ဣဒ္ဓိကို “ဣဇ္ဈာဘိတိ ဣဒ္ဓိ” ဟု ကတ္တုသား ပြရသည်။ ဆန္ဒ ဝိရိယ ဝိမံသ တို့ကိုကား ထို ဣဒ္ဓိသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကရုဏသား ပြရသည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “သော ဝက္ခမာနာနံ ။ပေ။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော” ဟု မိန့်သည်။ [ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ၌ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်သည် ပြီးစီးခြင်း ကြံယာတည်း။ ကရုဏိဒ္ဓိဘာဝံ၌ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်ကား အခြေခံဖြစ်နိုင်သော သတ္တိတည်း။]

ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဓေသေ ။ ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒတို့၌ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝိရိယကို ယူခြင်းသည် တရားကိုယ် သီးခြား ဖြစ်သောကြောင့် သင့်ပါစေ ခံတော့၊ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ၌ ပဓာနသင်္ခါရအရဖြစ်သော ဝိရိယနှင့်ထပ်နေရကား “ပဓာနသင်္ခါရ” ကို ယူခြင်းသည် အဘယ်နည်းဖြင့် သင့်ပါအံ့နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဓေသေ စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဓေသေမှ စ၍ “အယမေတ္ထ ပါဠိ-ဝသေန အတ္တဝိနိစ္စယော” ထိုင်အောင်သော စကားသည် အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်သော စကားမဟုတ်၊ ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သော စကားတည်း—ဟု သိပါ။

တို့သည်။ [ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဝီရိယာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိ၊ ဝိမိသာဓိပတိ၌ ပါဝင်သော ဆန္ဒအစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။] သမာဓိဝိသေသနာနိ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသန တို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရောပန၊ ပဓာနသင်္ခါရ ဟူသောဝီရိယကိုကား။ ပဓာန-
ဝစနေနေဝ၊ ပဓာနသဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသေသိတော၊ အထူးပြုအပ်ပြီ။ ဆန္ဒာ-
ဒီဟိ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န ဝိသေသိတော၊ အထူး ပြုအပ်သည် မဟုတ်။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဝီရိယဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ၌။ ပဓာနသင်္ခါရဿ၊ ပဓာနသင်္ခါရ
ဟူသော ဝီရိယ၏။ ဝီရိယာဓိပတိတော၊ ဝီရိယ ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်၏
အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဝိသေသေတော၊ အထူးပြု၍။ ဝါ၊ ဝိသေသနပြု၍။
ဌိတမေဝ၊ တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ (ဝီရိယသမာဓိံ၌ ဝီရိယ
ကို။) သမန္နာဂမက်ဝသေန၊ သမန္နာဂမ၏ အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာန-
သင်္ခါရ ဝစနေန၊ ပဓာနသင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ထပ်၍ ဟော
တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝီရိယေဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။
သမန္နာဂမော၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဝီရိယသမာဓိတုန်းက ဝီရိယတမျိုး၊ ပဓာနသင်္ခါရ၌
ဝီရိယတမျိုး ဤ ဝီရိယ ၂-မျိုးနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဟောတော်မူသည် မဟုတ်၊
ဝီရိယတမျိုးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုသာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ဖြင့်။
[ဆန္ဒသမာဓိ၊ စိတ္တသမာဓိ စသည်တို့ဖြင့်။] ဝိသိဋ္ဌော၊ အထူးပြုအပ်၏။ တတာ၊
ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထို ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌေနဝ၊ အထူး
ပြုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဧတနစ၊ ထိုသမာဓိနှင့်လည်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊
သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ သေသဓမ္မာစ၊ သမာဓိမျှကြွင်းသော တရားတို့သည်
လည်း။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သမာဓိဝိသေသနာနိ၊
သမာဓိ၏ ဝိသေသနဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ စ၊ ဆက်။ ဆန္ဒာ-
ဒီနိ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဝိသေသနဘာဝေါ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသနတို့၏ အဖြစ်
သည်။ တံတံအဝဿယနဝသေန၊ ထိုထိုသမာဓိ၏ မှီရာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒသမာဓိံ၊ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒန္တိတ္ထေ၊ ၌။ ပါဒသဇ္ဇေ၊ ပါဒသဒ္ဓါ
သည်။ နိဿယတ္ထေ၊ မှီရာအခြေခံဟူသော အနက်ရှိသည်။ (သတိပိ) ဥပါယတ္ထေ၊
န၊ အကြောင်းဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနိ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်
တို့၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်မည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ 'ကို။ (ဘဂ-
ဝတာ) ဝုတ္တာဟောတိ။ ဧတေနဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏
ဥပါယအနက်၏အဖြစ်ဖြင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်၏အဖြစ်၏အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

ပင်။) ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယေ၊ ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယနည်း၌။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိ-ပါဒတာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

ပဉ္စပုစ္ဆကေစ၊ ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း၌လည်း။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဣဓ ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ အကျဉ်းပြခြင်းကို။ ကတောပိ၊ ပြုပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဆန္ဒာဒိနယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ကုသလာဒိ-ဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန် တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ရွေးနိဿယ၌ ဣတိ မပါ။] ဟိ၊ မှန်၏။ ဥပါယိဒ္ဓိပါဒဒဿနတ္ထမေဝ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ သာလျှင်။ နိဿယိဒ္ဓိပါဒဒဿနံ၊ မှီရာဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပြခြင်းကို။ (ဘဂ-ဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ အညတာ၊ ဆန္ဒအစရှိသောမှီရာအကြောင်းတို့၏ ဣဒ္ဓိပါဒ်၏ အဖြစ်ကို ယူခြင်းမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ခန္ဓာဒိနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝေ၊ ကို။ ဂယမာနေ၊ ယူအပ်သော။) စတုဗ္ဗိတော၊ ၄-ပါး အပြားရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတ္ထ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ နိဒ္ဓေသ၌။ ပါဠိဝသေန၊ ပါဠိတော်နှင့်စပ်သဖြင့်။ အယံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော၊ ဤ အနက် အဆုံးအဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၃၃။ ရထဓုရေတိ၊ ကား။ ရထဿ၊ စစ်ရထား၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဝါ၊ ရွှေက။ (ကမ္မံကတုာ၌စပ်။) ဟိနဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောအမျိုးဇာတ်ရှိသော။ စက္ကာလော၊ ခွန်းစက္ကာသည်။ ဥပဋ္ဌာနာဒိဂုဏယောဂေ၊ ဆည်းကပ်စစ်းခြင်း အစရှိသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဇံသင်လည်း။ သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိနံ၊ စစ်သူကြီးအရာ အစရှိသည်တို့ကို။ န လဘတိ၊ မရနိုင်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။

အညတာ ။ ။ အညတာ ကေဝလံ ဣဒ္ဓိသမ္ပယုတ္တာနိယေဝ ခန္ဓာနံ ဝသေန ဣဒ္ဓိပါဒ-ဘာဝေ ဂယမာနေ စတုဗ္ဗိတော နဟောတိ ဝိသေသကာရဏာဘာဝတောတိ အဓိပ္ပါ-ယော။—အနု။ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကို ဣဒ္ဓိဟူသော တန်ခိုး၏ ပြီးစီးသော အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒဟု ယူရသည်။ ထို ဆန္ဒ အစရှိသော ၄-ပါးကို ဣဒ္ဓိပါဒ ဟု မယူဘဲ ထို ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော ခန္ဓာတို့ကိုသာ ဣဒ္ဓိပါဒဟု ယူခံသော် ခန္ဓာချင်း မထူးသောကြောင့် ၄-ပါးအပြားမရှိနိုင်တော့ဟု လစွဒေါသကို ပြသည်။

ဆိုလိုရင်းကား — ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒစသည်ဖြင့် ဆန္ဒစသော ၄-ပါးကို ဝိသေသနအပခာန အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိသေသယမာဓိကို၎င်း၊ သမာဓိမှ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒဟု ယူဘွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ယူလျှင် သမာဓိနှင့် ကြွင်းသောခန္ဓာတို့က အစွမ်းတိုင်း မရှိသောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး မပြားနိုင်တော့၊ ဣဒ္ဓိတို့၏ အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သော နိဿယမှီရာ အခြေခံလည်းဖြစ်သော ဆန္ဒ စသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် အရ ယူမှသာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး ပြားနိုင်သည်—ဟူလို။

ဇာတိံ သောဓေတော။ ပေ။ ဇာတိံ အဝဿယတိတိ။ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အမန္တနိယောတိ။ ကား။ ဟိတာဟိတမန္တနေ။ စီးပွား၊ စီးပွားမဲ့ကို တိုင်ပင်ခြင်း၌။ န အရဟော၊ မထိုက်။

ရဋ္ဌပါလတ္ထေရော သည်။ ဆန္နေသညံ။ သတိ။ သော်။ ကယ်။ ကြောင့်။ နာန-
ဇာနိယန္တိ။ ခွင့်မပြုဘဲ နေကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ။ ဤသို့နည်းသွင်း၍။ သတ္တဝိ
ဘတ္တာနိ။ ခုနစ်ထပ်စာ ထမင်းတို့ကိုလည်း။ အဘူတော၊ မစားမူ၍။ မာတာ-
ပိတရော၊ မိဘတို့ကို။ အနုဇာနာပေတွာ၊ ခွင့်ပြုစေပြီး၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍။
ဆန္တမေဝ။ ကိုပင်။ အဝဿယ၊ မှီခိုအားထား၍။ လောကုတ္တရမ္မေ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေ-
သိ။ ဖြစ်စေပြီး။ ဣတိ။ ကြောင့်။ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရောဝိယာတိ။ ၍။ အာဟ။

မောသရာဇတ္ထေရော သည်။ ဝိမံသံ၊ ပညာကို။ အဝဿယိ၊ မှီခိုအားထားပြီး။
ဣတိ။ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမောသရာဇထေရ်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကံ၊
လောကကို။ သုညတော၊ သုည၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေက္ခဿ၊ ကြည့်ရှုလော့။
ဣတိ။ သို့။ သုညတာကကံ၊ အတ္တစသည်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် စပ်ယှဉ်
သော တရားစကားကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ပညာနိဿိတ မာန နိဂ္ဂဟတ္ထေ၊ ပညာကို
မှီသောမာနကို နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ၂-ကြိမ်။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်
သည်။ (သမာနောပိ) ပစ္စံ၊ ပြဿနာကို။ န ကထေသိ၊ ဖြေတော်မမူ။ တတ္ထံ၊ ထို
ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့တွင်။ ပုနပျန်၊ ထပ်။ ဆန္ဒုပ္ပါဒနံ၊ ဆန္ဒကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။
တောသနံဝိယ၊ မြတ်စွာဘုရားကို နှစ်သက်စေခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ သိက္ခာကိုနှစ်သက်
စေခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ဣတိ။ ကြောင့်။ ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနသဒိသတာ၊
ဆည်းကပ် စားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။
[တောသနံ သတ္တု အာရာနေ၊ သိက္ခာယ ဝါ—အနု။] ထာမတာဝတော၊
အားစွမ်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိရိယဿ၊
၏။ သုရတ္တသဒိသတာ၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။
ဆဒ္ဓါရာဓိပတိ ရာဇာတိ။ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ၊
ရှေ့သွားခေါင်းသောင်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌဇာတိ သဒိသတာ၊ ထူးသော
အမျိုးဇာတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

အအောဒတောတိ။ ကား။ ဆန္ဒာဒိကေ၊ ဆန္ဒအစရှိကုန်သော။ တယော
တယော၊ သုံးပါး သုံးပါးကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ၊ ပေါင်း၍။
(ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။) [ဤအဖွင့်အလို “အဘောဒတော၊ မမဲ့မခြား၊
ပေါင်းသောအားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဣဒ္ဓိဣဒ္ဓိပါဒေ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒ်
တို့ကို။ အဓိဿေတွာ၊ မရောနှောမူ၍။ ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထေ၊ [ဤ
နောက်နည်းအလို “အဘောဒတော၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို မရောနှောသော
အားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။ ဤနည်း၌ ဘောဒသဒ္ဓါသည် အသမ္ဘိန္ဒအတ္ထိယပုဒ်၌ သုမ္ဘိန္ဒ

သဒ္ဓါကဲ့သို့ ရောနှောခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆန္ဒဝိရိယ သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရတို့တွင်း၊ ဆန္ဒဝိရိယာဒယော၊ တို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ ခွဲစပ်။) ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ တောယ၊ ဤတရားဖြင့်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ သမာဓိဒ္ဓိပါဒါဒယော၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ သမာဓိဒ္ဓိပါဒ် အစရှိသည် တို့သည်။ [အာဒိဖြင့် ပဓာနသင်္ခါရတို့ကို၎င်း၊ ဝိရိယ စိတ္တ ဝိပဿနာတို့ကို၎င်း ယူပါ။] ဝိသိဋ္ဌာ၊ ထူးကုန်၏။ ပါဒေါ၊ ပါဒဟု ဆိုအပ်သော သမ္ပယုတ်တရားသည်။ သဗ္ဗိ-
 ဒ္ဓိနံ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိတို့နှင့်။ သာဓာရဏတ္တာ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖာဝိသိဋ္ဌော၊ မထူး။ တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌေသ္မော၊ ဆန္ဒ အစရှိသော ထူးသော တရားတို့၌သာလျှင်။ ပဝေသံ၊ သွင်းခြင်းကို။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ အဝိသိဋ္ဌေ၊ မထူးသောတရား၌လည်း။ ပဝေသံ၊ သွင်းခြင်းကို။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ ပါဒေ ပဝိဋ္ဌာတိပိ ဝတ္တံ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကဏ္ဍော) အာဟ။ တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ဆန္ဒ သမာဓိပဓာနသင်္ခါရ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ တို့၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒိကေသ္မော၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဆန္ဒဝတော၊ ဆန္ဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကော သမာဓိ၊ အဘယ် မည်သော သမာဓိသည်။ န ဣဇ္ဈိယတိ၊ မပြည့်စုံဘဲ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမာဓိဘာဝနာမုခေန၊ သမာဓိဘာဝနာကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ တိုးပွား စေအပ်ကုန်သော။ (စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။) သမာဓိဘာဝိတာ၊ တို့မည်၏။

တ္ထေပနာတိ၊ ကား။ ဘေဒကထာယံ၊ ၌။ အဘေဒကထနတော၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် တို့ကို မခွဲခြားသောအားဖြင့် ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားမှ။ အဘိနဝံ၊ အသစ် ဖြစ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊ ဟိ၊ ချဲ့။ [“အဘိနဝံ နတ္ထိ” ဟူသော စကားသည် မှန်၏။ တနည်း၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။] တယော၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆန္ဒ အစရှိသောတရား တို့ကို။ အဘေဒကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒေါကော၊ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ် ကုန်ပြီ။ ဧဝေ၊ ထို သုံးပါးသောတရားတို့ကိုပင်။ ဘေဒကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိပိ ဟောန္တိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပိ၊ သေသာ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားပုံကို ကြည့်ပါ။ “သမ္ပယုတ္တကာ စတ္တာရော ခန္ဓာ” တို့ကို ပေယျာလမြှူထားသည်။] ဣတိဝေ၊ သို့။ အဘိနဝိတာဝံ၊ အသစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆန္ဒော သမာဓိတိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ၊ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။

လူမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ လူဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ ကုန်သော။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ ယေဝ၊ တကွသာလျှင်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န လူဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်။ [အဋ္ဌကထာစာရိအတိုင်း ပေယျာလမြှုပ်၍ ကာရကလုပ်ထားသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ တိတ္ထံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့၏။ လူဇ္ဈနေန၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ လူဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ ဘဝေယျ၊ ကုန်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော သေသသမ္ပယုတ္တက စတုခန္ဓာ၏။ သဘာဝေန၊ ပင်ကိုယ်သဘောကြောင့်။ လူဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ လူတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို သေသသမ္ပယုတ္တ စတုခန္ဓာ တို့သည်။ လူဒ္ဓိပါဒါဝေ၊ လူဒ္ဓိပါဒတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ လူဒ္ဓိ၊ လူဒ္ဓိ မည်သည်။ န ဟောန္တိ၊ လူတိဝေ၊ သို့။ လူဒ္ဓိ၊ ဤ လူမေဟိတယောအစရှိသောစကားကို။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော ဆန္ဒော သမာဓိ အစရှိသောစကား၏။ ကာရကဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ လူတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အထဝါ၊ ကား။ တိတ္ထံ၊ သုံးပါးကုန်သော ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့၏။ လူဒ္ဓိတာ၊ လူဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ (လူဒ္ဓိအမည်ကို၎င်း။) လူဒ္ဓိပါဒတာ၊ လူဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (လူဒ္ဓိပါဒအမည်ကို၎င်း။) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သေသာနဉ္စ၊ ကြွင်းသော သမ္ပယုတ္တ စတုခန္ဓာတို့၏ကား။ လူဒ္ဓိပါဒတာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသောစကားကို။ သာဝေတု၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ လူမေဟိ တယော ။ပေ။ န ဝိနာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထို လူမေဟိ တယော ဓမ္မာ ။ပေ။ န ဝိနာဟူသော စကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌိစပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လူဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ လူဇ္ဈမာနာစ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။ လူဇ္ဈန္တိ၊ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န လူဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ တို့သည်။ လူဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သမ္ပယုတ္တစတုခန္ဓာတို့သာ လူဒ္ဓိပါဒ မည်ပါကုန်သော်လည်း။ တဒန္တောဂတ္တော၊ ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ အကွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ လူဒ္ဓိပါဒါပိ၊ မည်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ။

အထဝါ ။ပေ။ အတ္ထိ ။ ။ ဤနည်း၌ကား လူဒ္ဓိအမည်သည် ဆန္ဒသမာဓိ ဝီရိယတို့၏ အမည်တည်း။ လူဒ္ဓိပါဒအမည်သည် ကြွင်းသော သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ အမည် တည်း။ သို့သော် လူဒ္ဓိအမည်ရသော တရား ၃-ပါးတို့လည်း သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ ပါဝင် သောကြောင့် လူဒ္ဓိပါဒလည်း မည်နိုင်၏။ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာတို့လည်း လူဒ္ဓိမည်သော ဆန္ဒ သမာဓိ ဝီရိယတို့နှင့် မကင်းစကောင်းသောကြောင့် လူဒ္ဓိအမည်လည်း ရနိုင်သည်။

ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံပိ၊ တို့၏လည်း။ ဣဒ္ဓိဘာဝ ပရိယာယော၊ ဣဒ္ဓိ အဖြစ်၌ ပရိယာယ်သည်။ ဝါ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဣဒ္ဓိအမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ သမ္ပယုတ္တကာ ပနာတိ အာဒိမာဟ။

စတုသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ နာမက္ခန္ဓာတို့တွင်း။ ဧကဒေသဿ၊ တစိတ် တဒေသဖြစ်သော ဆန္ဒအစရှိသည်၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဣဒ္ဓိနာမည်ကို၎င်း။ စတုနိမ္မိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာ တို့၏လည်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ အခြေခံ။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္ထေန၊ ဤအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဣဒ္ဓိပါဒအမည်ကို၎င်း။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ သည်ပင်။ ပါဒေါ၊ တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္ထေန၊ ဤအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာစ၊ ကို၎င်း။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ။ [သမ္ပယုတ္တကာ ပနကို ရည်ရွယ်၍ “ပုနပိ”ဟု ဆိုသည်။] အညဿ၊ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှတစ်ပါး အခြားသောတရား၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ကို၎င်း။ ဣဒ္ဓိ-ပါဒတာ၊ ကို၎င်း။ (ဘဂဝတာ) န ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ-ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ န အညဿ ကဿစိ အဓိဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-ကာရော)အာဟ။ ဣမိနာ၊ စတုက္ခန္ဓတဒေကဒေသတို့၏ဣဒ္ဓိအမည်ကိုပြကြောင်း ဖြစ်သော “န အညဿ ကဿစိ အဓိဝစန”ဟူသော ဤပါရှိဖြင့်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ ဣဒ္ဓိ မည်သည်။ အနိပ္ပန္နာ၊ အနိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝါဒံ၊ ဤ ဥတ္တရဝိဟာရ ဝါသီ ထေရ်တို့၏ အယူဝါဒကို။ ပဋိသေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။ [တချို့က ဣဒ္ဓိ ဟူသည် အနိပ္ပန္နဟု ယူကြသော်လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ပြီးစေအပ်သောကြောင့် အနိပ္ပန္နမဟုတ်၊ နိပ္ပန္နတရားသာ ဖြစ်ကြောင်းကို “န အညဿ ကဿစိ အဓိ-ဝစန”ဟူသောပါရှိဖြင့် တားမြစ်သည်။]

ပဋိလာဘ ပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရအပ်သော ပဌမဈာန် အစရှိသော တရားထူး ထို တရားထူး၏ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်ကုန်သော ဥပစာရဈာန် အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ [ဤ ပါရှိဖြင့် “အယမတ္ထော ဥပစာရေန ဝါ ဝိပဿနာယ ဝါ ဒီပပတဗ္ဗော”ဟူသော စကားကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဋိလာဘဿေဝစ၊ ရအပ်သော ပဌမဈာန် အစရှိ သောတရားထူး၏သာယာ၍၎င်း။ [ဤပါရှိဖြင့် “ပဋိလာဘေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဇ္ဇတိ-ယေဝ”ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒတာဝစနံ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းစကားသည်။ အပုဗ္ဗံ၊ ရှေးမဟုတ်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဇာတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ ဧကနဋ္ဌေနဣဒ္ဓိ ဧကနဋ္ဌေနပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ပဋိလာဘောစ၊ ရခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူးသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗ-ဘာဂေါစ၊ ရအပ်သောတရားထူး၏ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော တရားသည်၎င်း။

(ကေနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ၊ ကေနဋ္ဌေန ပါဒေါ ဌိစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းကို (ကာတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။ ဥပါယော၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဥပါယဘာဝေနဝ၊ ရခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနဝ ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ကဟကာရော) အာယ။

ဆန္ဒောယေဝ၊ ဆန္ဒသည်သာ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ပေ။ ဝိမံသာဝ၊ သည်သာ။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ နှင့်။ သမာနကာလိကာ၊ တူသောကာလရှိကုန်သည်။ (သမာနာဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော်၎င်း။) နာနာက္ခဏိကာ၊ အသီးအသီးသောခဏ၌ ဖြစ်ကုန်သည်။ (သမာနာဝါ။) န ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဇေဋ္ဌကဘူတာ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပခာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒယော ဝေ၊ ဆန္ဒ အစရှိသော တရားတို့သည်သာ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းတို့၌။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ မည်၏။ ဣတိ အယမေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်သာလျှင်။ ဟေသံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ၊ တို့၏။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။

ဟိ၊ မှန်။ [သဗ္ဗတ္ထ ဟူသောစကားသည် မှန်၏။] (တနည်း) ကသ္မာ ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌၎င်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေစ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌၎င်း။ သမာဓိဝိသေသနဝသေန၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသန၏အဖြစ်

တသ္မာ န စတ္တာရော။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ။ “ဆန္ဒောယေဝ။ ပေ။ ကထိတံ” ဟူသော ရှေ့ဝါကျသည် ပါဠိတော် ဥတ္တရဂ္ဂသဘာဇနီယအစဏ်၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြသော ဝါကျတည်း။ ထိုဝါကျကို ကာရုဏဝါကျ လုပ်၍ “တသ္မာ။ ပေ။ သဗ္ဗတ္ထ ဣဒ္ဓိပါဒါ” တိုင်အောင် ဝါကျကို ဖလဝါကျလုပ်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား—“အဋ္ဌကထာ၌ “သမ္ပယုတ္တကာနံ စတုန္နံ ခန္ဓာနယေဝ အဝိစနံ” ဟု “စတုက္ခန္ဓကို ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒအမည် ၂-မျိုးရ” ဟု ဆိုသော်လည်း ဥတ္တရဂ္ဂသဘာဇနီယပါဠိတော်၌ “ဆန္ဒောယေဝ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ=ဆန္ဒသည်သာ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ မည်၏” စသည်ဖြင့် ဝေသနီနှင့်တကွ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဣဒ္ဓိနှင့် သမာနကာလိက (ကာလတူ အတူတကွ) ဖြစ်ဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိနှင့် နာနာက္ခဏိက (ခဏမတူဘဲ) ဣဒ္ဓိ၏ရှေ့က ဥပစာရဈာန် စော၌ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိအမည်ရသော နောက်နောက်ဈာန်သမာပတ်တို့၏ ရှေးရှေး ဈာန်သမာပတ်အချက်၌ ဖြစ်ဖြစ် စတုက္ခန္ဓာသည် ဣဒ္ဓိပါဒအမည် မရနိုင်ပါ။ အဓိပတိ ပခာနဖြစ်သော ဆန္ဒစသော တရားတို့သာ (သုတ္တန္တဘာဇနီယ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ) အားလုံးတို့၌ “ဣဒ္ဓိပါဒ” ဟု ဟောတော်မူပါသည်—ဟူလို။

ဖြင့်။ [ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဝိရိယသမာဓိ၊ စိတ္တသမာဓိ၊ ဝိမသာသမာဓိဟု သမာဓိ၏
ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်။] ဒဿိတာနံ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဥပါယဘူတာနံ၊
အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ကို။ ပါကဋကရဏတ္ထံ၊
ထင်ရှားအောင်ပြုခြင်းငှါ။ ဥတ္တရဂ္ဂဉ္စဘာဇနိယံ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
ဣတိ အယံ အဓိပ္ပာယ်တော်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိ ဝိညာယတိ။

ကေစီတိ၊ ကား။ ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိထေရာ၊ ဥတ္တရဝိဟာရ၌ နေကုန်သော
ထေရ်တို့သည်။ (ဝဒီသု) ကိရ၊ ဆိုကြကုန်သတတ်။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၇၄၇။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ
တထာဘူတသ ဖဿော။ ပေ။ ပဂ္ဂါဟော အဝိက္ခေပေါတိ၊ ဟူ၍။ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထ-
ဒဿနတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိ၏အနက်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏အနက်ကိုပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဂ္ဂါဟာ-
ဝိက္ခေပါ၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သော ဝိရိယ၊ မပျံ့လွင့်ကြောင်းဖြစ်သော
သမာဓိတို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ကုန်ပြီ။ သဒ္ဓိပိတ္တာ၊ ချိုး၍။ စိတ္တပညာစ၊
စိတ္တပညာ တို့ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ စတ္တာရိ နယ-
သဟဿာနိ ဝိဘတ္တာနိတိ ဣဒ္ဓိ၊ ဤစကားကို။ ပရိပဏ္ဏာနံ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။
သာဓိပတိဝါရာန၊ အဓိပတိနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော ဝါရတို့၏။ အဘာဝါ၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
အဓိပတီနံ၊ တို့၏။ အဓိပတယော၊ ယှဉ်ဘက် အဓိပတိတို့သည်။ နဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိ
ကုန်။ [တရသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ အဓိပတိတပါးမှာ အခြားယှဉ်ဘက် အဓိပတိများ
မရှိနိုင်။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဇ္ဈေသေ၊
ဣဒ္ဓိပါဒ နိဇ္ဈေသ၌။ ဧကေကော၊ တပါးတပါးသော။ အဓိပတိဝါရော၊ ကို။
• လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သောဠသ သောဠသ နယသတနံ၊
တထောင်ခြောက်ရာ၊ တထောင်ခြောက်ရာသော နည်းတို့ကိုသာ။ လဗ္ဗန္တိ၊
ရအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အဋ္ဌကထာ
ဆရာဘက်က ထောက်ခံလေ့ရှိသော အနုဋီကာ ဆရာလည်း ဤ ဋီကာဝါဒကို
ထောက်ခံ၍ ဖွင့်ထားသည်။]

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ပဉ္စပုစ္ဆကအစွင့်

စ၊စောဒနာဦးအံ့။ စတ္တာရောပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဓိပတယော၊
 တို့ကို။ ကေကွဏေ၊ ခွံ။ လဗ္ဘန္တိနန၊ ရအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ [စောဒက
 ပုဂ္ဂိုလ်က အဓိပတိအဖြစ်ဖြင့် တပြိုင်နက်ရသည်ဟု ယူသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင်
 အဓိပတိ ၄-ပါးလုံး တပြိုင်နက်သောဓာတ်၌ ရနိုင်ပါသော်လည်း။ အညမညဿ၊
 တပါးတပါး၏။ အဓိပတယော၊ တို့သည်။ န ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊
 နည်း။) စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ နမဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဗုဒ္ဓပုတ္တောပမာပိ၊ မင်းသား
 ၄-ယောက် ဥပမာသည်လည်း။ တေမတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ [တခုသော
 ဓာတ်၌ အဓိပတိ ၄-ပါးတို့ တပြိုင်နက်ရနိုင်၏။ သို့သော် “တပါးတပါး၏ အဓိပတိ
 ကား မဟုတ်” ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။] ဒီပေတိ နန၊ ပြသည်မဟုတ်လော။
 ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

န၊ မဟုတ်။ [ကေကွဏ၌ အဓိပတိ ၄-ပါး တပြိုင်နက် မရနိုင်။] (ကသ္မာ၊
 နည်း။) ကေကွဏေ၊ ခွံ။ ဒုတိယဿ၊ ၂-ပါးမြောက်သော။ အဓိပတိနော၊ ၏။
 အဘာဝတော ဝေ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာတည်း။ [သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ဆန္ဒ
 စသော ၄-ပါးတို့ တပြိုင်နက်ယှဉ်နိုင်ကြသော်လည်း အဓိပတိကား ၂-ပါးမဖြစ်၊
 တပါးသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

န မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓပုတ္တောပမာ၊ မင်းသား
 ၄-ယောက် ဥပမာသည်။ အဓိပတိ၊ ကို။ န ကရေန္တိ၊ မပြုကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမ-
 မေဝဓာတ္တံ၊ ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ [အဓိပတိ မပြုနိုင်ဟူသောအဓိပ္ပါယ်ကိုသာ
 ပြသည်။] အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝံ၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည်
 မဟုတ်။ တံ၊ ထို အဓိပတိ ၄-ပါးတို့၏ တကွဖြစ်ခြင်းကို မပြဟူသော အနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်သနည်း။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ခွံ။ (ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။)
 အဋ္ဌကထာယံ၊ ခွံ။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(ကိံ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ဟေတု-
 ပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ခွံ။ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တိယထာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣမ၊ ဤအဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိပတိအဓိ-
 ပတိသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူတယ်။ ဆန္ဒာဓိပတိ ခန္ဓသုမ္ပ-
 ယုတ္တကာနန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာကို။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကဘာ၊ ပြုတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။

ကေကွဏေ ဌံ။ အဘာဝတော၊ အဓိပတိတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ကတာ)။
 [ဤ “ကေကွဏေ အဘာဝတော” ဖြင့် အဓိပတိတို့၏ သဟဘာဝကို ပယ်ပြီး
 ဖြစ်သည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝုတ္တံ” ဟု ရှိ၏၊
 ကောင်းသည်။]

စ၊ ဆက်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေ၊ ကကွဖြစ်ခြင်း
 သည်။ သတိ၊ သော်။ ခံသော်။ (န ကာတဗ္ဗံ သိယာ ဌံစပ်။) အာရိယမဂ္ဂသမင်္ဂိယာ ဝိမံသာ-
 ဓိပတေယျံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသနံ “ဝိမံသာဓိပတေယျံ”
 ဟူသော ဝိသေသနသည်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (ကသ္မာ၊
 နည်း။) အဝိမံသာဓိပတိကဿ၊ ဝိမံသာဓိပတိ မရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊
 မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ [မဂ်အစိုက်အတံ့၌ အဓိပတိ ၄-ပါး တပြိုင်နက်ဖြစ်နိုင်
 လျှင် အဝိမံသာဓိပတိ မဂ်မရှိသောကြောင့် “ဝိမံသာဓိပတေယျံ” ဟု ဝိသေသန
 ပြုဘယ်မလိုသောကြောင့်တည်း။] စ၊ ဆက်။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ အညမညာဓိပတိ-
 ကရဏဘာဝေ၊ အချင်းချင်း အဓိပတိကိုပြုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊
 သော်။) ဝိမံသံ ဌပေတွာ တံသမ္ပယုတ္တောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိမံသာဓိပတိကတ္တဝစနံ၊ ဝိမံသာဓိပတိရှိသည်၏အဖြစ်ကို
 ဆိုကြောင်းစကားသည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ န သိယာ၊ ရာ။

• တတာ၊ ထိုမှတပါး။ စတ္တာရာ အရိယမဂ္ဂါ သိယာ မဂ္ဂါဓိပတိနော သိယာ
 န ဝတ္တဗ္ဗာ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဝေမာဒိဟိပိ၊ ဤသို့ အစရှိသော
 ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်လည်း။ [အချို့သာရှိ၍ အချို့မရှိဟူသော ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်လည်း။]
 အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေ၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တောဝေ၊ ပယ်အပ်
 ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

မောဇ္ဈိကိဗ္ဗာင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

• ဇုဒ္ဓိ။ ပတိဋ္ဌာနာယူဟနာ၊ ပတိဋ္ဌာန၊ အာယူဟနတို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌
 ဂပ်။) ဩဃတရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ၊ ဩဃတရဏသုတ်အဖွင့်၌။ [သင်္ဂါတာဝဂ္ဂ
 သံယုတ္တပါဠိ အစဆုံးသုတ်အဖွင့်၌။] “ကိလေသဝသေန၊ ကိလေသာ၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်း၎င်း။ (ဣတိ ဌံစပ်။) အဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပြုစီမံ
 ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ တတာ၊ ထိုမှတပါး။
 တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အဝေသသကိလေသာဘိသင်္ခါရေဟိ၊
 တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့မှကြွင်းသော ကိလေသာ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသော အဘိ-

သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ ၎င်း။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ ၎င်း။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥစ္ဆေဒ-
ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ ၎င်း။ လိနဝသေန၊ တွန့်သုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စဝသေန၊ ပျံလွင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ ၎င်း။
ကာမသုခါနုယောဂဝသေန၊ ကာမချမ်းသာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အတ္တကိလမထာနုယောဂဝသေန၊ အတ္တကိလမထ
ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗာကုသလာ-
ဘိသင်္ခါရဝသေန၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်။
ပတိဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်း၎င်း။ သဗ္ဗလောကီယကုသလာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပြုစီမံ
တတ်သော အလုံးစုံသော လောကီကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။
အာယူဟနာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေသု၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပကာရေသု၊
အပြားတို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌။ အဝုတ္တာနံ၊ မဖွင့်ဆို
အပ်ကုန်သော အပြားတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

သမပ္ပဝတ္တေ၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ [သမ-
ပ္ပာက္ကေ ဓမ္မေတိ လိနုဒ္ဓစ္စ ဝိရဟေန သမပ္ပဝတ္တေ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ။-အနု။] ပဋိ-
သန္တိက္ခတိ၊ လျောက်ပတ်စွာ ရေတွက်တတ်၏။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။
ဣက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဝါ၊ ရေတွက်တတ်၏။ တဒါကာရော၊ ထို အသင့်အားဖြင့်
ရှုခြင်းအခြင်းအရာ ရှိသည်။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း အခြင်းအရာ
ရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈ-

အဝုတ္တာနံ ဝသေန ။ ။ ကိလေသဝသေန ပတိဋ္ဌာနံ၊ အဘိသင်္ခါရဝသေန အာယူဟနာ
စသော အဖွင့်တို့သည် သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌သာ ပါ၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ မပါ။ ထိုအဋ္ဌကထာ
၌လည်း လိနုဥဒ္ဓစ္စ စသည်တို့ကို ပတိဋ္ဌာနနှင့် အာယူဟနာတို့၏ သရုပ်အဖြစ်ဖြင့် ဆို၏။
ဤ၌ကား လိနုဥဒ္ဓစ္စ စသည်တို့ကို ပတိဋ္ဌာန အာယူဟနာတို့မှ သီးခြားအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထား၏။
ထို့ကြောင့် ဤ၌မဆိုအပ်သော ထို အဋ္ဌကထာ၌သာ ဆိုအပ်သော ကိလေသ အဘိသင်္ခါရ
တဏှာ-ဒိဋ္ဌိ၊ သေသကိလေသ အဘိသင်္ခါရ၊ တဏှာ-ဒိဋ္ဌိ၊ သဗ္ဗာကုသလ အဘိသင်္ခါရ-သဗ္ဗ
လောကီယ ကုသလာဘိသင်္ခါရတို့ကို ပတိဋ္ဌာန အာယူဟနာ အရ ယူပါ။

ပဋိသန္တိက္ခတိ ။ ။ [ပဋိသန္တိက္ခတိတိ- ပတိဂ္ဂပံ (လျောက်ပတ်စွာ) သံကလေတိ
ဂဏေတိ (ရေတွက်တတ်၏)။ တုလေတိ၊ နှိုင်းချိန်တတ်၏။-အနု။] ပတိ (ပဋိ) ကို
ပတိဂ္ဂပံဟု ဖွင့်၍ သံ+ဣက္ခဓာတ်ကို သံကလေတိဟု ဖွင့်၊ ကလဓာတ်၏ ဂဏနအနက်ကို
ယူ၍ “ဂဏေတိ” ဟု၎င်း၊ ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန်သကဲ့သို့ မှန်ကန်စွာ ရေတွက်သောကြောင့်
“တုလေတိ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဣက္ခတိ၌ ဣက္ခဓာတ်၏ ဒဿန- အက် ၂-နက်တို့တွင်
အက်အနက်သည် ဓမ္မတိတံသိပိ ခပ်နိပ်ခြင်းသာ မက၊ ဂဏနာအနက်ကိုလည်း ကဝိ
ကပ္ပဓမ္မ၌ ဆိုသတတ်။

ဂေါ်။ သည်။ ပဋိသင်္ခါနုလက္ခဏော၊ လျောက်ပတ်စွာ ရေတွက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝေဉ္စကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ပဋိသင်္ခါ၊ လျောက်ပတ်စွာရေတွက် ခြင်း။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့ခြင်း။ ဂဟဏေ၊ ယူခြင်း၌။ မဇ္ဈတ္တတော၊ လျစ်လျူရှုသည်၏အဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပေက္ခာကိစ္စာဓိမတ္တတာယ၊ ဥပေက္ခာ ကိစ္စ၏ လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရု- ပေက္ခာကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အနုက္ကမနိက္ခေပေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ချထားခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးဟူသည်။ ပုရိမဿ ပုရိမဿ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်၏။ ပစ္ဆိမပစ္ဆိမ- ကာသုဏဘာဝေါ၊ နောက်၌ဖြစ်၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း။

၄၆၇။ ဗလဝတီဝေ၊ အားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ သတိ- သမ္ပောဇ္ဈဂေါ်။ မည်၏။ [အားမရှိသော သတိသည် သတိသမ္ပောဇ္ဈင် မမည် - ဟူလို။] ဣတိကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဗလဝဘာဝဇီပနတ္ထံ၊ အားရှိသည် ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပညာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူ အပ်ပြီ။ [“သတိ နေပက္ကေ” ဟု နေပက္ကအမည်ဖြင့် ပညာကိုယူတော်မူအပ်ပြီ။] ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံကို။ သမ္မဓာရဏသတိ၊ မပျောက်မပျက်အောင် ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော သတိသည်။ (သတိ၊ ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ်သောသတိသည်။) န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကုသ- လုပ္ပတ္တိကာရဏဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ သရဏံ၊ အမှတ်ရတတ် သော သဘောသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ- နန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္တံဝါတိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ။

ဝတ္တသိသေ ဌတုတိ၊ ကား။ မေ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျ၊ နာကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ ဩ ကောင်းလေစွာ။ သုတော၊ စ၊ နာပြီး၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပထိဇေ- ယျ၊ ကြည်ညိုကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ စွာ။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကြကုန်သည်။ (ဟုတော) စ၊ ဖြစ်၍လည်း။ မေ၊ ငါ၏အပေါ်၌။ ပသန္နာကာရံ၊ ကြည်ညိုသူတို့ ပြုထိုက်သော ပူဇော်မှုကို။ ကရေယျ၊ ပြုကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ စွာ။ ဣတိ စံ ဝိတ္တော၊ ဤလာဘ် ပူဇော်သက္ကာရ ကျော်စောခြင်း၌မီသော စိတ်ရှိသည်။ အဟုတော၊ မဖြစ်မှု၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပေ၊ ဝိညူဟိ၊ အရိယာပညာရှိတို့သည်။ ပစ္စုတ္တံ၊ အသီးအသီး။ ဝါ၊ ကိုယ်စီကိုယ်ငါ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မေ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျ၊ နာကြပါ မူကား။ အဟောဝတ၊ သုတော၊ ဝ၊ ကြားနာရ၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနေယျ၊ သိကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ အာဇာနိတော၊ သိပြီး၍လည်း။ တတတ္ထာယ၊ ထို မှန်ကန်သောနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ ပဋိပဇ္ဇေယျ၊ ကျင့်ကြပါမူကား။ အဟောဝတ

စွာ။ ဣတိ။ သို့။ ဓမ္မသုဓမ္မတံ၊ တရားတော်၏ ကောင်းသောတရား၏အဖြစ်ကို။
 ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ကာရုဉ်၊ သနားစောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို။ အနုဗ္ဗယံ၊
 အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို။ အနုကမ္ပံ၊ လျော့စွာတုန်လှုပ်
 တတ်သော ကရုဏာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ မဟာကဿပတ္ထေရေန ဝိယ၊ သည်
 ကဲ့သို့။ ဘာသိတံ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဟောအပ်သော။ (ဓမ္မကထာ
 တရားစကားကို ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝိမုတ္တာယတနသီသေတိ၊ ကား။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ (ဟုတော့၊ ဖြစ်၍။)
 (တနည်း) သတ္တာ ဟုတော့၊ ဆရာ ဖြစ်လိမ့်။ န ဒေသေတိ၊ ဟောသည်မဟုတ်။
 အပိစခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ယထာသုတံ၊ အကြင်အကြင် ကြားနာအပ်ပြီးသော။
 ယထာပရိယတ္တံ၊ အကြင်အကြင် သင်ယူအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေန၊
 အားဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောအံ့။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဝိမုတ္တံ၊
 ကာရကပဓာနဘဝေ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏အကြောင်းဟူသော ပဓာန
 ၏အဖြစ်၌။ ဌတော၊ တည်၍။ (ဓမ္မကထမေဝ၊ တရားဟောခြင်းကိုသာ၌ စပ်။)

စိရကတဝတ္ထာဒိဝသေန၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သောဝတ်
 အစရှိသည်ကိုအဦးပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ သမုဋ္ဌာပကော၊ ထိုဝတ် အစရှိသည်
 ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အရူပကောဋ္ဌာသော၊ နာမ်အစုကို။ (သင်္ဂဟကာရေန)
 ဝုတ္တော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဘာဝတ္ထတ္တာ ဝေ၊ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ပင်။ ကတ ဘာသိတသဒ္ဓါ၊ ကတသဒ္ဓါ၊ ဘာသိတသဒ္ဓါတို့သည်။ ကိရိယာ-
 ဘူတဿ၊ ပြုခြင်းကြိယာ၊ ပြောခြင်းကြိယာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အရူပကောဋ္ဌာသဿ၊
 နာမ်အစုကို။ ဝါစကော၊ ဟောတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့နုလုံးပြု၍။
 ကာယဝိညတ္တိံ။ ပေ။ ကောဋ္ဌာသန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုရိမာနံ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်မှ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒံ၊ ၆-ပါးကုန်သော
 ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ အနန္တရိကဿ၊ အခြားမဲ့
 ဖြစ်သောဗောဇ္ဈင်ကို။ သမုဋ္ဌာပနဝသေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်-
 သမုဋ္ဌာပကတော၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊

ဘာဝတ္ထတ္တာ ၈၀။ ။ ကတတ္တာ၌ - ဘာဝအနက်သည် ပြုခြင်းကြိယာတည်း။
 ဘာသိတတ္တာ၌ ဘာဝအနက်သည် ပြောခြင်းကြိယာတည်း။ ထိုကြိယာတို့၏ တရား
 ကိုယ်မှာ နာမ်တရားအစုတည်း။ ထို့ကြောင့် ကတ၊ ဘာသိတသဒ္ဓါတို့လည်း နာမ်တရား
 အစုကို ဟောနိုင်ကြသည်။ ဥပမာ—“ပါစကော၊ ချက်တတ်သူ” ဟူရာ၌ ချက်တတ်သူ
 ဖြစ်သည် မူရဏ္ဏ၊ ထို ချက်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချက်ခြင်းကြိယာ ဟူသော
 ဘာဝတ္ထသည် သဒ္ဓပဝတ္ထိနိမိတ် ဖြစ်၍ ဖလူပစာရတ္ထဖြစ်ရကား ပါစကသဒ္ဓါသည် ချက်
 တတ်သူဖြစ်ကိုင်း၊ သဒ္ဓပဝတ္ထိနိမိတ်ဖြစ်သော ဘာဝတ္ထကိုင်း ဟောနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ယှဉ်စေထိုက်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ပရေသံ၊ မိမိမှ တပါးကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင် ဇိ-ပါးတို့ကို။ [မိမိ၏ အခြားမဲ့သာမက အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင် ဇိ-ပါးတို့ကို။] တံတံ ပရိယာယေနံ၊ ထိုထို ပရိယာယအားဖြင့်။ သမုဋ္ဌာ- ပနဝေသန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်သမုဋ္ဌာပကတာ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။

ကာမလောက ဝဇ္ဇာမိသာတိ၊ ကား။ တဏှာ၊ သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထို တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်၎င်း။ (ကာမာမိသံ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စကာမဂုဏိကော၊ ၅-ပါးသော ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော။ ရာဂေါ စ၊ သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသည်၎င်း။ ကာမာမိသံ၊ မည်၏။ သဿတော အတ္တာစ လောကော စာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ လောကဂ္ဂဟဏဝေသန၊ လောကဟု ယူခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ သဿတုဇ္ဈေဒသဟဂတော၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိ တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏဉ္စ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဂတ သဟဂုတ်ရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်၎င်း။ လောကာမိသံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ လောကဓမ္မာ၊ လာဘ၊ အလာဘစသော လောကဓမ္မတရား ၇-ပါး တို့သည်။ လောကာမိသံ၊ မည်၏။

ကာမာမိသံ ။ ။ “ကာမေတိတိ ကာမော”ဟု ကတ္ထုသျှာဓိ ဝစနတ်ပြုလျှင် တဏှာ၊ သို့မဟုတ် ပဉ္စကာမဂုဏိရာဂ ရ၏။ “ကာမိယတိတိ ကာမော”ဟု ကမ္မသျှာဓိ ဝစနတ် ပြုလျှင် ဝဒန္တိဝါဒအလို ထိုတဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး ရ၏။ ဤသို့ကာမရာ အလို ထိုရာဂ၏အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံစသော ကာမဂုဏ်အာရုံ ရ၏။ ကိလေသာကာမ သည် “အာမသတိတိ” ဟု ကတ္ထုသျှာဓိပြု၍ သာယာသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ် သောကြောင့် အာမိသ မည်၏။ ဝတ္ထုကာမသည် “အာမသိယတေ”ဟု ကမ္မသျှာဓိ ပြု၍ သာယာသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသမည်၏။ ထို့နောက် “ကာမောယေဝ အာမိသ ကာမာမိသံ”ဟု တွဲပါ။

လောကာမိသံ ။ ။ “သဿတော အတ္တာစ လောကော စ”ဟု စွဲယူတတ်သော ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ရာဂသည်၎င်း၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးသည်၎င်း လောကမည်၏။ ထိုလောကသည်ပင် သာယာသော အားဖြင့် သုံးသပ်တတ် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသလည်း မည်၏။ တနည်း— လောကဓမ္မတရားတို့သည် လောကာမိသံ မည်၏။

အနုဒ္ဓိကာ ။ ။ အနုဒ္ဓိကာ၌ကား— “လောကီယန္တိ ဧတ္ထေ သုခဝိသေသာတိ လောကော”=သုခဝိသေသာတို့ကို မြင်အပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော ဥပပတ္တိဝိသေသသည် လောကမည်၏။ ထိုလောကသည်ပင် ဘဂ အလှူကို တောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသလည်းမည်၏” ဟု တနည်းဖွင့်ထားသည်။

ဝဋ္ဋဿာဒဝသေန၊ ဝဋ္ဋံကို သာယာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ သံသာရဇနကော၊ သံသရာ ဝဋ္ဋံကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ရာဂေါ၊ သည်၎င်း။ တဒါ၊ ရမ္မဏံ။ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ဝဋ္ဋတရားသည်၎င်း။ ဝုဇ္ဇာမိသ၊ မည်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပုပ္ဖဘာဂတ္တာ၊ ရှေးအဘိဉ္စိဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုပ္ဖဘာဂါ၊ ရှေးအဘိဉ္စိဖြစ်သော။ [ဝိပဿနာ ခွဲစပ်။ ပုပ္ဖဘာဂဝိပဿနာပုဒ်မှ ပုပ္ဖဘာဂကို ခွဲဖွင့်သည်။]

ပဌမနယဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုတိယနည်းအဖွင့်

၄၆၈, ၉။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တို့မည်သည်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အကြောင်းတရားဟူသောတည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အကြောင်းတရားကြောင့် တည်ရခြင်း ရှိကုန်၏။ (အနုဋ္ဌိကာအဖွင့်။) ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ သင်္ခတဓာတ်၊ အသင်္ခတဓာတ်တို့၎င်း။ တိဿော၊ ဓာတုယော၊ ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ဝိမုတ္တာယတနာနိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၎င်း။ ခ၊ အနုတ္တရိယာနိ၊ အနုတ္တရိယတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ပဌမပံ၊ အနုတ္တရိယဝဂ် ခွဲ ရှုပါ။] သတ္တ၊ နိဒ္ဒသဝတ္ထုနိ၊ နိဒ္ဒသ၏အကြောင်းဝတ္ထုတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို သတ္တကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ အနုသယဝဂ် ခွဲ ရှုပါ။] အဋ္ဌ၊ အဘိဘာယတနာနိ၊ အဘိဘာယတနသမာပတ်တို့၎င်း။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဒုတိယပံ၊ ဘူမိစာလဝဂ် ခွဲ ရှုပါ။] နဝ၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား၍နေကြောင်း သမာပတ်တို့၎င်း။ [ဈာန်သမာပတ် ၉-ပါးကို ဆိုသည်။] ဒသ၊ နိဇ္ဇရဝတ္ထုနိ၊ နိဇ္ဇရဝတ္ထုတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို ဒသကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တတိယပံ၊ သမဏသညာဝဂ် ခွဲ ရှုပါ။] ဣတိဓံ ‘ပမောဒါ၊ ဤသို့ အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေပု’ ဟူ၍။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒယောစ၊ တို့၎င်းတည်း။

ဝဋ္ဋာမိသ ။ ။ ဝဋ္ဋံကို သာယာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သံသရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ရာဂသည်၎င်း၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာသည်၎င်း။ ဝဋ္ဋာမိသ မည်၏။ အာမိသ၏ ဝစနတ္ထကို ရှေးအတိုင်းပြု၊ ရာဂ၏အတွက် အင်္ဂုလသို့ ကတ္တုသင်္ခါပြုပါ။ [အနုဋ္ဌိကာ၌ကား “ဝိဘဝေါ နာမ ကိမတ္တိယော၊ ဝဋ္ဋံရုံကင်းသော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ကောဝါ တံအဘိပဏ္ဍေယျ၊ ခမာဒေဓမ္မရိသော ထို ဝိဘဝ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သူတောင်းတမည်နည်း”ဟု ဝိဘဝကို အပြစ်ရှု၍ ဝဋ္ဋံ မက်မောသော လောဘသည် “ဝဋ္ဋာမိသ မည်၏”ဟု ဝေဒန္တဝါဒကို ပြထား၏။]

ဘဝါဒီနံ၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနန္ဒနံ၊ ပွဲကြက်တတ်သော တဏှာကို။ ဝ၊ တနည်း။ ပိယရူပ သာတရူပေသု၊ ချစ်ထိုက်သောသဘောရှိကုန်၊ သာယာ ထိုက်သော သဘောရှိကုန်သော စက္ခုအစရှိသောတရားတို့၌။ ဂမနံ၊ သွားတတ်သော တဏှာကို။ ဝါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏ ၌စပ်။) စက်မံ၊ စကြံသွားခြင်းကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ စောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နဝိရိယံ၊ ဖြစ်သော ဝီရိယကို။ ဝိပဿနာ သဟဂတန္တိ၊ ဝိပဿနာနှင့် တကွဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ရှေးက စကြံသွားလျှင် ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်း၍ သွားလေ့ရှိသောကြောင့် ဤသို့ဆိုသည်။] တွေ့ကေနာတိ၊ ကား။ လောကီယ လောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာတိ၊ ဟူသော။ တွေ့ဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်။ (“အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှား” ၌စပ်။) လောကီယန္တိ ဝဒန္တော န ကိလမတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကာယဝိညတ္တိ သမုဋ္ဌာပကဿ၊ ကာယဝိညာတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝီရိယ၏။ လောကီယတ္တာ၊ လောကီ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အစောဒနိယော၊ မစောဒနာထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော။

အလဗ္ဗံ၊ ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တာတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ အလဗ္ဗမာနကံ၊ မရထိုက်သော။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ လဗ္ဗမာနာပိ၊ ရထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရ ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ [ရထိုက်လျက် မဟောခြင်းကို “ပဋိက္ခိတ္တ” ဟု ဆိုသည်။] ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရစိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ အလဗ္ဗမာနကံ၊ မရထိုက်သော။ အဝိတက္က အဝိစာရံ၊ သော။ ပီတိ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ လဗ္ဗမာနကာဝ၊ ရထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘူတာ၊ ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ သော။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဣတိ အတ္ထော။

အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာတရားတို့ကို။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ ဝိပဿနာရူသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ တတော၊ ထိုအဇ္ဈတ္တဓမ္မမှ။ ဝုဋ္ဌိတမဂ္ဂေါ၊ ထသော မဂ်ကို။ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဣဒေ၊ ဤပါဌ်ရပ်၌။ ဝုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာစရာ၏ အလိုတည်း။

န ဝါရေတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပါဒကေသု၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်ကုန်သော။ ကသိဏာဒိဈာနေသု၊ ကသိဏ်းအစရှိသော ဈာန်တို့၌။ သတိအာဒိနံ၊ သတိအစရှိသည်တို့၏။ နိဗ္ဗေဓဘာဝိယတ္တာ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ အတုံးအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအပျို့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ မှပယ်မြစ်ထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ကား။ (ကသိကဇ္ဈာနာဓိသု၊ ကသိုဏ်းဈာန် အစရှိသည်တို့၌။ မောဇ္ဈိမ-
 နေ၊ တို့ကို။) အနုဒ္ဓရန္တော၊ မထုတ်ကုန်သော မထေရ်တို့သည်။ (န ဥဒ္ဓရန္တိ၌ စပ်။)
 ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗောဓိယာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိတတ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာ-
 သန္နကာရဏံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [ဝိပဿနာ
 ဆုံးလျှင် မဂ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာသည် မဂ်၏ အာသန္နကာရဏဖြစ်သည်။]
 (တထာ၊ တူ။) ဈာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ။
 [ဈာန်သည် မဂ်၏အခြေခံသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ အာသန္နကာရဏ မဖြစ်နိုင်။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ တထာ၊ ထိုအတူ။ (ဝိပဿနာ၊ သည်။ မောဓိယာ၊
 သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။) ကေန္တိကံ၊ ကေနိဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ
 ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဈာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ကေန္တိကံ၊ သော။ ကာရဏံ၊ သည်။) န
 ဟောတိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ဝိပဿနာကိစ္စဿ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ၏။ နိဋ္ဌာနံ၊
 အပြီးအဆုံးသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဟောတိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဈာနကိစ္စဿ၊ ဈာန်
 ကိစ္စ၏။ နိဋ္ဌာနံ၊ အပြီးအဆုံးသည်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍။ န ဥဒ္ဓရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူကြကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ကသိကဇ္ဈာန၊ အာနာပါနဇ္ဈာန၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဇ္ဈာန သဒ္ဓါတို့တွင်။
 ကသိကဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏေန၊ ကသိကဇ္ဈာနသဒ္ဓါဖြင့်။ တဒါယတ္တာနိ၊ ထို ကသိုဏ်း
 ဈာန်၌စပ်ကုန်သော။ အာရူပါနိပိ၊ အရူပဈာန်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ [ကသိုဏ်းဈာန်ကို ရပြီးနောက် ကသိုဏ်းကိုခွဲ၍
 ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရူပသောကြောင့် အာရူပဈာန်တို့ကို
 “တဒါယတ္ထ=ထိုကသိုဏ်းဈာန်နှင့် စပ်သည်” ဟု ဆိုသည်။] အသုဘဇ္ဈာနာနံ၊
 အသုဘဈာန်တို့ကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ [ကသိကဇ္ဈာနံ စသည်၌ ထည့်၍
 မဆိုခြင်းသည်။] အဝိတက္ကာဝိစာရဿ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရဖြစ်သော ဝိတိသမာဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတက္ကံ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ [အသုဘအာရုံက အဝိတက္က အဝိစာရဈာန်ကို မရစေနိုင်၊ ထို့ကြောင့်
 အဝိတက္က အဝိစာရကို ပြရာဝယ် အသုဘဈာန်ကို မပြတော့-ဟူလို။]

ဗုတိယနယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တတိယနည်းအဖွင့်

၄၇၀၊ ၁။ တဒင်္ဂသမုဇ္ဈေဒနိယရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ တဒင်္ဂဝိဝေက၌မှီသည်
 ၏အဖြစ်၊ သမုဇ္ဈေဒဝိဝေက၌ မှီသည်၏အဖြစ်၊ နိယရဏဝိဝေက၌ မှီသည်၏
 အဖြစ်ကို။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတက္ကဿ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
 ဝိဝေက၌ မှီသည်၏အဖြစ်ကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။

ဘာဝေတိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤတတိယနည်းဖြင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာ-
 နံ၊ ပွားစေထိုက်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ကုန်သည်၏ အပြင်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝိတဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ပွားစေ
 အပ်ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂါရှိသော မဉ္ဇူပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊
 မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သော။ ဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဖိုလ်ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ကို။
 အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓေါ၊ ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓါသည်။ ပရိစ္စာဂတ္ထော၊ စွန့်ပယ်ခြင်းအနက်
 ရှိသည်၎င်း။ ပက္ခန္ဓနတ္ထော စ၊ ပြေးဝင်ခြင်း အနက်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေါဿဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဒုဝိတော၊ ၂-ပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ယထာဝုတ္တေနာတိ၊ ကား။ တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒပ္ပကာရေ-
 န၊ တဒင်္ဂပဟာနံ၊ သမုစ္ဆေဒပဟာနံဟူသော အပြားအားဖြင့်၎င်း။ တန္နိန္ဒဘာဝိ-
 ရမ္မဏကရဏပ္ပကာရေန စ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သည်၏အဖြစ်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ
 ပြုခြင်းဟူသော အပြားအားဖြင့်၎င်း။ (ပရိစ္စေတိ၊ ပက္ခန္ဓတိတိ၌စပ်။) ဝိပဿနာ-
 က္ခဏေ၊ ဝိပဿနာခဏ၌။ ပရိဏာမေန္တိ၊ ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂက္ခ-
 ဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ ပရိဇာတိ၊ ရင့်ကျက်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ (သတိသမ္ပေသဇ္ဈင်္ဂိ-
 ဌိစပ်။) သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂- အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၇၂။ ဥပေက္ခာနဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သဘာဝနိဇ္ဈေသတံ၊
 ဥပေက္ခာ၏ သဘောကို ညွှန်ပြသောပုဒ်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေ) ဒဿေ-
 တိ။ ဟာပနဝသေနသု၊ ယုတ်လျော့စေခြင်း၊ တိုးပွားစေခြင်းတို့၌။ [လွန်နေသည့်
 အတွက် ယုတ်လျော့စေခြင်း၊ လျော့နေသည့်အတွက် တိုးပွားစေခြင်းတို့၌။]
 ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ အကုတု၊ မပြုမူ၍။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။
 ဣက္ခနဝသေန၊ ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (“ဥပေက္ခာ မည်၏” ၌စပ်။) ဣတိ
 အာတ္ထော၊ နက်။ လောကီယဥပေက္ခနာယ၊ လောကီဖြစ်သော အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းထက်။ အဓိကာ၊ ပိုလွန်သော။ ဥပေက္ခနာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းသည်။
 အဇ္ဈုပေက္ခနာ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ (ယုတ္တော၌စပ်။)
 ဣဓ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ လောကုတ္တရာဝေ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယုတ္တော၊
 သင့်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂါဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဏ္ဍပ်ဝိဘင်း

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၉၀။ အဘိဓမ္မေ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌။ လောကုတ္တရစိတ္တ-
ဘာဇနီယေပိ၊ လောကုတ္တရစိတ်ကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌လည်း။
တသ္မိံ ခေါ် ပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ ။ပေ။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ
ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ အရိယသဒ္ဓါ မပါဘဲ ဟောတော်မူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤ မဂ္ဂဝိဘင်း၌လည်း။ [အပိဖြင့် အဘိဓမ္မ
လောကုတ္တရစိတ္တဘာဇနီယေကို ပေါင်းသည်။] အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မ
ဘာဇနီယနည်း၌။ အဘိဓမ္မာနုဇ္ဈပံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဘိဓမ္မာပါဠိတော်အား လျော်
သော၊ ဒေသနံ၊ ကိ။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အရိယောပပဒတိ၊ အရိယ ဟူသော အနီးပုဒ်
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ) န ကရေတိ။ [“အဋ္ဌဂီကော” ၏ ရှေးနား၌
အရိယ ဟူသော အနီးပုဒ်မပါ - ဟူလို။]

၄၉၁။ တသ္မိံ သမယေတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ လောကီယကာလေန၊
လောကီကိစ္စဖြစ်ရာ ကာလဖြင့်။ ဧတေသံ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်တို့၏။
အတိရေကကိစ္စံ၊ လွန်ကဲသော ကိစ္စကို။ (အတိရေကကိစ္စတံ၊ လွန်ကဲသော ကိစ္စ
ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။) (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။

ဝိရတိဥပ္ပါဒနေန၊ ဝိရတိကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ (ပဇဟာပေန္တိ ခွဲစပ်။)
မိစ္ဆာဝါစာဒိနိ၊ မိစ္ဆာဝါစာ အစရှိသည်တို့ကို။ ပုဂ္ဂလံ၊ ဝိရတိနှင့် ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဇဟာပေန္တိ၊ ပယံစွန့်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌာ-
ဒိနိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော မဂ္ဂင်တို့ကို။ ကာရာပ-
ကင်္ဂါနီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာနိ၊ ဟိ၊ မှန်၏။ သမ္မာဝါစာဒိ-
ကိရိယာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်း အစရှိသော ကြိယာသည်။
ဝိရတိ၊ မည်၏။ တဉ္စ၊ ထို ဝိရတိကိုလည်း။ တောနိ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော ငါးပါး
သော မဂ္ဂင်တို့သည်။ ကာရာပေန္တိ၊ ပြုစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝိရတိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝိရမဏကိရိယာဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
ကြိယာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (“ပူရယတိ၊ ပြည့်စေ၏ ” ခွဲစပ်။) ကာရာပကဘာဝေန၊
ပြုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ကတ္တုဘာဝေန စ၊ ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်
ဖြင့်၎င်း။ န ပူရေတိ၊ ပြည့်စေသည်မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဣပံ ။ပေ။ ကိစ္စာတိရေကတံ ဒဿေတုန္တိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ လောကုတ္တရ-
ကုဏေပိ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ဇာ၌လည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနေဝ၊ ဤ သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်တို့သည်သာ။ သမ္မာဝါစာဒိတ္တယသ၊ သမ္မာဝါစာ အစ

ရှိသော မဂ္ဂင်သုံးပါးအပေါင်းကို။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ ကာရာ-
 ပကာနိ၊ ပြုစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။
 (ဂဟိတံ ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌာဒိကာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်
 သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့၎င်း။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိ
 သည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာစ၊ အကုသိုလ်
 တရားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိ၊ သော။ အကုသလပက္ခိယာ၊ အကုသိုလ်
 အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၎င်း။ (ဝုတ္တာ ခွဲစပ်။) သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိ-
 ကာ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော တရားတို့၎င်း။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ
 စ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသတိ၊ သော။ ကုသလပက္ခိယာစ၊ ကုသိုလ်
 အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၎င်း။ မဟာစတ္တာရိသကံသုတ္တေ၊ ၌။
 ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသုတ်၏။ ဧဝံ နာမံ၊ ဤ မဟာစတ္တာ
 ရိသကသုတ်ဟူသော အမည်သည်။ ဟေတု။

ပုညဘာဂိယာတိ၊ ကား။ ပုညကောဋ္ဌာသေ၊ ကောင်းမှုအစု၌။ ဘဝါ၊
 ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပါဝင်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရေကဒေသ ဘူတာ၊ ပုညာဘိ
 သင်္ခါရ၏ တစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (သမ္မာဝါစာ အတ္ထိ ခွဲစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊
 နက်။ ခန္ဓောပမိ၊ ခန္ဓာဟူသောဥပဓိအကျိုးကို။ ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်စေတတ်၏။
 ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိအကျိုး၌။ ဝိပစ္စတိ၊ ပဝတ္တိအကျိုး
 အဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပဓိဝေပက္ကာ၊ မည်၏။

ပဉ္စဂီကမဂ္ဂံ၊ ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိသောမဂ္ဂကို။ ဥဒ္ဓိသိတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်
 ညွှန်ပြပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထို ပဉ္စဂီကမဂ္ဂတို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသောမဂ္ဂင်ကို။
 ပုစ္ဆိတော၊ မေးပြီး၍။ တဿ တဿေဝ၊ ထိုထို တပါးတပါးသော အင်္ဂါ၏ပင်။
 သမယဝဝတ္တာနံ၊ သမယကို ပိုင်းခြားကြောင်းစကားကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနံ၊
 ဖြေခြင်းကို။ ပါဠိယေက္ကံ ပုစ္ဆိတော ပါဠိယေက္ကံ ဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ ပန၊

ဥပဓိဝေပက္ကာ။ ။ဝိပစ္စတိတိ ဝိပါကာ၊ ဝိပါကာယေဝ ဝေပက္ကာ။ ဥပဓိ၊ ခန္ဓာ-
 ဟူသော ဥပဓိကို။ ဝေပက္ကာ၊ ရင့်ကျက်စေတတ်သော သမ္မာဝါစာတည်း။ ဥပဓိဝေ-
 ပက္ကာ၊ စာ။ (တနည်း) ဥပဓိ၊ ၌။ ဝေပက္ကာ၊ ပဝတ္တိကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်သော
 သမ္မာဝါစာတည်း။ ဥပဓိဝေပက္ကာ။ [ခန္ဓောပမိ ဝိပစ္စတိတိ ပဋိသန္ဓိဒါယိကံ သန္ဓာ-
 ယာဟ။ တတ္ထ ဝိပစ္စတိတိ ပဝတ္တိဝိပါကဒါယိကံ။—အနု။]

ဧကေကံ။ ဖေ။ တဿ တဿေဝ။ ။ဧကေကန္တံ တတ္ထ ကတမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ-
 အာဒိန္ဒာ ဧကေကံ အင်္ဂံ ပုစ္ဆိတော။ တဿ တဿေဝါတိ ဧကေကအင်္ဂေယော၊ န အင်္ဂ-
 သမုဒါယဿ။ —အနု။ တဿ တဿာဖြင့် ဧကေကံ အင်္ဂံကို ပြန်၍စွဲပါ၊ ဝေပြင့် အင်္ဂ-
 သမုဒါယကိုကုန်သည်။

ကား။ သဟ၊ အတူတကွ။ ပုဉ္ဇိတော၊ မေးပြီး၍။ [“တတ္ထ ကတမော ပဉ္ဇဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု တပေါင်းတည်း မေးပြီး၍။] ပဉ္ဇန္တမ္ပိ၊ ငါးပါးကုန်သော မဂ္ဂင်တို့၏ လည်း။ သမယဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ (“တသ္မိ” သမယော ပဉ္ဇဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု ပြုပြီး၍။) ဝိသဇ္ဇနေ၊ အဖြေ၌။ တတ္ထ ကတမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ယာပညာတိ၊ အာဒိကော၊ အစရှိသော။ ပဋိနိဇ္ဇေသော၊ အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်း စကားသည်။ (န ဟောတိ ဌာဝပံ။) ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝိသဇ္ဇနပဋိနိဇ္ဇေသတ္ထာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ၏ ပဋိနိဇ္ဇေသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံနာမ၊ ပုစ္ဆာကို ဖြေကြောင်းစကား မည်သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။]။

[“အဘယ်ကြောင့် ဤ ပဉ္ဇဂီကဝါရ၌သာ အသီးအသီး ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကို ပြုတော်မူအပ်ပါသနည်း” ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။] တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌဂီကဝါရ၊ ပဉ္ဇဂီကဝါရတို့တွင်။ ပဉ္ဇဂီကဝါရေ ဝေ၊ ဌာသော။ (ကတံ ဌာဝပံ။) ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံ၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကို။ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိသု၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ ကာရာပကရေသု၊ ပြုစေတတ်သော အင်္ဂါတို့တွင်။ ဧကေကမုခါယ၊ တပါးတပါးသော အင်္ဂါ လျှင် အဦးပခာနရှိသော။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂုပ္ပတ္တိံ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို။ သန္တယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ မုနံ။ ဝါစာဒိနိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော မဂ္ဂင် ၃-ပါးတို့သည်။ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိယာ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော စင်ကြယ်ကြောင်း ဝိပဿနာဖြင့်။ သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပစာရေန၊ ဖြင့်။ ဝိ၊ ဥပစာကျမှ။ န သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

မဂ္ဂင်ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဤတွင် ဒုတိယပိုင်း တခဏ်းရပ်။

အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်ပို့ချသီရိရန်

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

ဝိ အင်္ဂ ပါဠိတော်နိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၂၁

ကောဇာ-၁၃၃၉

ဧပြီလ-၁၉၇၇

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော် နိဿယ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂ

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ

၂၁၉။ ဣန္ဒြိယံနိ၊ ဣန္ဒြိယံသိတံ။ ဗာဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။ စက္ခု-
န္ဒြိယံ၊ စက္ခုန္ဒြေဝင်း။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေဝင်းတည်း။

အမှာ။ ။စက္ခုန္ဒြိယနိဗ္ဗေသ စသော ရူပံ ဣန္ဒြိယနိဗ္ဗေသ၊ ရူပနာမ်ရောသော
ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဗ္ဗေသတို့သည် ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော်နိဿယ ရူပကဏ္ဍ ဒုကနိဗ္ဗေသ
စက္ခုပသာဒ စသည်တို့နှင့် တူပြီ။ မနိန္ဒြိယနိဗ္ဗေသလည်း လွယ်ပြီ။ ကျန် သုခိန္ဒြေ
စသော နာမ်ဣန္ဒြိယနိဗ္ဗေသတို့ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကာမာဝစရကုသိုလ် ဓမ္မ
ဝဝတ္ထာနဝါရ ဝေဒနာနိဗ္ဗေသစသည်ကို နည်းမှီး၍ ပေးပါ။ အနညာတညဿာ
မိတိန္ဒြိယနိဗ္ဗေသ စသော သုံးပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း လောကုတ္တရာကုသိုလ်
သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အဓိပတိ
ဘေဒအညိန္ဒြေ အဗျာကတဓမ္မ လောကုတ္တရာဝိပင်္က အဓိပတိဘေဒ အညာတာ
ဝိန္ဒြိယနိဗ္ဗေသတို့နှင့် တူပြီ။...အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း။ ။ဤနည်း၌ နိဿယ လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌
ပြထားသည်။...ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၂၂၅။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊
သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္မဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကျဉ်းမျှပေးပါ။
နိဗ္ဗေသဝါရ၌ အကျယ်လာပါလိမ့်မည်]။ ပေ။

၂၂၆။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသည်။
ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ [ဤအဝိဇ္ဇာနိဗ္ဗေသသည် ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော်နိဿယ
နိက္ခေပကဏ္ဍ ဟေတုဂေါဗ္ဗက မောဟနိဗ္ဗေသနှင့် တူပြီ။] တတ္ထ၊ ထိုတွင်။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္မဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။)
သင်္ခါရာ၊ တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ
ဝင်း။ ပေ။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ဝင်းတည်း။... [ထိုပုဒ်တို့၏ သဒ္ဓတ္ထကို အဋ္ဌကထာ
နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။]

တတ္ထ၊ ထို သင်္ခါရတို့တွင်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမေ၊ နည်း။
ကုသိုလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ရူပါဝစရာ၊
သော။ ဒါနမယာ၊ ဒါနဖြစ်သော။ သီလမယာ၊ သော။ ဘာဝနာမယာ၊ သော။
ယာ စေတနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ ဝုစ္ဆတိ ပုညာဘိသင်္ခါရော။ ပေ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ကာယသဉ္စေတနာ၊ ကာယဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝါ၊ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရမည်၏။ ဝစီသဉ္စေတနာ၊ ဝစီဒွါရကြောင့် ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ၏။ မနောသဉ္စေတနာ၊ မနောဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော သဉ္စေတနာသည်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၂၇။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၎င်း။ ပေ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၂၂၈။ တတ္ထ ကတမံ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမဓူပံ။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဓူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ တတ္ထ၊ တို့နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတွင်။ နာမံ၊ နာမ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ နာမံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတွင်။ ဓူပံ၊ ရုပ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ စက္ခုဇော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတ်တို့၎င်း။ စက္ခု၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယဓူပံ စ၊ မှီ၍ဖြစ်သော ရုပ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဓူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သို့၊ ဣဒန္တနာမံ၊ ဤ စေတသိက်ခန္ဓာ ၃-ပါးဟူသော နာမ်သည်၎င်း။ ဣဒန္တ ဓူပံ၊ ဤ မဟာဘူတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်သည်၎င်း။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊) သော။ နာမဓူပံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊) ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံ၎င်း။ ပေ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ကို။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊) ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌကထာဖွင့်သည့်အတိုင်း တနည်း အနက်ကျယ်ကား—တတ္ထ ကတမံ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ ကာမုပါဒါနံ၊ ဝတ္ထုကာမကို။ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ ကိလေသာကာမဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ မိစ္ဆာအယူ ဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော နောက်နောက်၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူဟူသော သဘောတရား၎င်း။ သီလဗျူဟာ၊

ပါဒါနံ၊ နှား၊ ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား
 ၎င်း။ ဝါ၊ နှား၊ ခွေးတို့၏အလေ့အကျင့်ဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘော
 တရား၎င်း။ အတ္တဝါဒပါဒါနံ၊ အတ္တကို ပြောဆိုကြောင်း၊ စွဲမြဲစွာယူကြောင်း
 ဖြစ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တဝါဒမျှဖြစ်သော အတ္တ ဟု စွဲမြဲစွာ
 ယူကြောင်းဖြစ်သော သဘောတရား၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ တဏှာပစ္စယာ
 ဥပါဒါနံ။

တတ္ထ၊ တို့တို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့် (သမ္ဘဝဇ္ဇော)၊ ဖြစ်သော။
 ဘဝေါ၊ ဘဝဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဒုဝိဇ္ဇေန၊ နှစ်ပါး
 အပြားအားဖြင့်။ (ပဝတ္တိတော)၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။
 အတ္ထ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ အတ္ထိ၊ (တနည်း) ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။
 ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဇ္ဇေန၊
 နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ [တတ္ထ ကတမော ကမ္မဘဝေါ စသော ပါဠိရပ်တို့၏အနက်
 လွယ်ပြီ။] သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ သို့။ ဂါမိကမ္ပံ၊ ရောက်တတ်၊
 ရောက်စေတတ်သော ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝ
 နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။
 ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝ၎င်း။ ပေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ
 ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ အယံ၊ ဤဘဝနှစ်မျိုးကို။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနဟူသောကြောင့်
 ကြောင့်။ (သမ္ဘဝဇ္ဇော)၊ ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ဤ၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသော နိဒ္ဒေသတို့သည် သစ္စဝိဘင်း
 သုတ္တန္တဘာဇနီယ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသည်
 တို့နှင့် တူပြီ။

၂၄၂။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီတိ၊
 ဝေမေတဿ ။ပေ။ ဟောတိ ဟူသည်ကား။ ဝေ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
 အကြောင်းတို့ကြောင့်သာ။ ကေဝလဿ၊ သုခမဇက် သက်သက်သော။ ဝါ၊
 အလုံးစုံသော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဒုက္ခအပေါင်း၏။ သင်္ကတိ၊ ပေါင်းဆုံ
 ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ သမောဓာနံ၊
 ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေမေတဿ။ ပေ။ ဟောတိ-
 တိ၊ ဝေမေတဿ ။ပေ။ ဟောတိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။...သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယ။ ။နိဿယအနက်၌ အခက်မရှိ၊ ပါဠိအသွား၏
 အဓိပ္ပာယ်ကိုကား အဋ္ဌကထာကြည့်၍ သိပါ။...အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

သုတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တကာဇနီယ

၃၅၅။ သုတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဇာန်လုံ့လရှိသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။) လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တကာယဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော သူတပါးသန္တာန်၌။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဟုတော)။ လောကေ၊ ဗဟိဒ္ဓကာယဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဝိနေယျ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌။ ကာယေ ကာယာနုပဿိ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ (ဟုတော) လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ဝိနေယျ ဝိဟရတိ။ [ဝေဒနာနုပဿနာ သုတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့၌ “ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ဓမ္မေသု၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၌” ဟူသော ပုဒ်တို့အနက်နှင့် “လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟူသော လောက၌” စသည်ဖြင့် လောကေကို အရာအားလျော်စွာ ပေးရသည်သာ ထူး၏။]

၁-ကာယာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ

၃၅၆။ ကထဉ္စ၊ အတယ်အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတော၊ ၍။) ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါဒတလ၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၎င်း။ ကေသမတ္ထကာ၊ အထက်ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက်၌၎င်း။ တစ၊

ဘိက္ခု၊ ကာယေ။ “ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု၊ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဟု၎င်း ကာယေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်း၌။ ဝါ၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဠာသတို့၏အပေါင်း၌။ (ထနည်း) ကာယေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ၊ ကေသာ လောမ၊ အစရှိသော ကောဠာသတို့၏ဖြစ်ရာ ရုပ်ခန္ဓာ၌” ဟု၎င်း အဋ္ဌကထာအတိုင်း အကျယ် လည်းပေးပါ။...ဥဒ္ဓေသဝါရ အပြီးတည်း။

ပရိယန္တံ၊ အရေဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ နာနပ္ပကာရဏ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အသုစိနော၊ မစင်မကြယ် ရှစ်ဘွယ်ဖြင့်။ ပူရံ၊ ပြည့်၏ဟူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်စေ့ငဲ့၊ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၏။ (ကို၊ အဘယ်သို့။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ နည်း။) ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ နုခါ၊ ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ အတ္တိ၊ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ အတ္တိ၊ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ တစော၊ အရေသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဤသို့ နောက်နောက်ကောဠာသ တို့၌လည်း “ဣမသ္မိံ ကာယေ အတ္တိ” တို့ကို လိုက်၍ ပေးပါ။ ကောဠာသက ကေဝုဇ်ဖြစ်လျှင် အတ္တိကိုလည်း ကေဝုဇ်ပေးပါ။ မံသံစသည်တို့ကို အနက်ထင်ပါလိမ့်မည်။]

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံနိမိတ်ကို။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပါးစေ၏။ ဗဟုလိကရေတိ၊ မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ပြု၏။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြု၏။ သွာဝတ္ထိတံ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံနိမိတ်ကို။ အာသေဝိတော၊ မှီဝဲပြီး၍။ ဘာဝေတော၊ တိုးပါးစေပြီး၍။ ဗဟုလိကရိတော၊ မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုပြီး၍။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုပြီး၍။ သွာဝတ္ထိတံ၊ ကောင်းစွာ ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဝဝတ္ထပေတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ ဝါ၊ အပြစ်သော။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ ဆောင်၏။ [ဗဟိဒ္ဓါကာယံ၌ “အဿ၊ ထို သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌၊ ကေသာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ” ဟု ပေးရခြင်းသာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယ၌ကား “အတ္တိ ကာယေ” ဟုသာရှိသင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ကား “အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “အတ္တိ ကာယေ” ဟုပင် ရှိ၏။ “အဿ ကာယေ” ဟု မပါ။]

“၃၅၅။ အနုပဿတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုကာယာနုပဿီဟူသောပုဒ်၌။ အနုပဿနာ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ် ဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ [ယာ ပညာစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ပညိန္ဒိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမာယ အနုပဿနာယ၊ ဤ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ်သည်။ (ဥပေတော စသည်၌စပ်။) ဝါ၊ နှင့်။ (သမန္နာဂတော ၌စပ်။) ဥပေတော၊ အာသေဝန၏ အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပ္ပေတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ

သည်။ ဥပါဂတော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပါဂတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပပန္နော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် အနီး၌ ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမ္ပန္နော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ သမန္နာဂတော၊ ဗဟုလိကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ အနုပဏ္ဍိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆုံးအပ်၏။

၁၅၈။ 'ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣရိယတိ၊ အသက်ရှူ၍။ ဝတ္ထတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော လှည်းကို လည်စေ၏။ ပါလေတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ ယပေတိ၊ ယာပေတိ၊ 'ခန္ဓာကိုယ်ကိုရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေ၏။ ဝါ၊ မျှတ၏။ စရတိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်စေသောအခင်းဖြင့် လှည့်လည်၏။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာတပါး၊ ညောင်းညာများကို၊ တပါးဖြင့်ဖြတ်၊ မကျလတ်အောင်၊ အတ္တဘောကို ဆောင်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်။

၁၅၉။ အာတာပီတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို အာတာပီဟူသော ပုဒ်၌။ အာစာပေါ၊ အာတာပဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ [ယော စေတသိကော စသောပုဒ်တို့ကို-ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၁၆၀။ သမ္ပဇာနောတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို သမ္ပဇာနောဟူသော ပုဒ်၌။ သမ္ပဇေ၊ သမ္ပဇေဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [ယာ ပညာစသော ပုဒ်တို့ကို-ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၁၆၁။ သတိမာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို သတိမာဟူသော ပုဒ်၌။ သတိ၊ သတိဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [သံ သတိစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၁၆၂။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဟူသောပါဠိ၌။ လောကော၊ လောကဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ သေဝကာယော၊ ထိုရူပကာယသည်ပင်။ ဝါ၊ ထို ဆံပင် အစရှိသည်တို့၏ အခေါင်းသည်ပင်။ လောကော၊ လောကမည်၏။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝါ၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ လောကော၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤ ဆံပင် အစရှိသည်တို့၏ အပေါင်း၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီ ခန္ဓာကို။ လောကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဟူသောပါဠိ၌။ အဘိဇ္ဈာ၊ အဘိဇ္ဈာဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [ယော ရာဂေါ စသည်ကို ဓမ္မသင်္ကဏိပါဠိတော်၊ ဒွိကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္စကံ၊ လောဘနိဒ္ဒေသကို မှီ၍ပေးပါ။] အတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ

ဟူသောပါဠိ၌။ ဒေါမနဿံ၊ ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [ယံ စေတသိကံစသည်ကို မွေသင်္ဂဏိပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဒ္ဒေသဝါရ၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

• ဣတိ၊ သို့။ အယဉ္ဇအဘိဇ္ဈာ၊ ဤအဘိဇ္ဈာသည်၎င်း။ (ဝိနီတာ ဟောန္တိစသည် ၌စပ်။) ဝါ၊ ကို၎င်း။ (သမိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တိကတာ တို့၌ စပ်။) ဣဒဉ္စ ဒေါမနဿံ၊ ဤ ဒေါမနဿသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣမိ လောကေ၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓကာယဟူသော လောက၌။ ဝိနီတာ၊ ကင်းပြီးကုန်သည်။ ပဋိဝိနီ- တာ၊ တဖန် ကင်းပြီးကုန်သည်။ သန္တာ၊ နိရောဓ၏အစွမ်းဖြင့် ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ သမိတာ၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ငြိမ်သက်စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝုပသန္တာ၊ အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ပြီးကုန်သည်။ အတ္တင်္ဂတာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အဗ္ဗတ္တင်္ဂတာ၊ အလွန်ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အပ္ပိတာ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ ဗျပ္ပိတာ၊ အထူးသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ သောသိတာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝိသောသိတာ၊ အထူးသဖြင့် ခြောက်သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဗျန္တိကတာ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန် ရှိအောင် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ တေနာ ကြောင့်။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

၃၆၃။ ကထဉ္စ။ ပေ။ ဝိယရတိ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားလသော်။ (အဟံ၊ သည်။) သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ပေ။ အဒုက္ခမသုခံ၊ အဒုက္ခမသုခဖြစ်သော။ ပေ။ သာမိသံ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသနှင့် တကွဖြစ်သော။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံဝါ၊ ဝေဒနာကိုမူလည်း။ ဝေဒယမာနော၊ သော်။ ပေ။ နိရာမိသံ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသမရှိသော။ ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါ- နုပဿနာ ဝါရ၌ “သုခံ၊ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနံ၊ ခံစားသော သူတပါးကို။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏” ဟု ပေး။ [အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါနုပဿနာ ဝါရ၌ မိမိ၏ ဝေဒနာ၊ သူတပါး၏ ဝေဒနာဟု အမြဲ မသတ်မှတ်အပ် သောကြောင့် ဝေဒနာဿမဟုတ်ပိုင်းခြား၍ ယူပုံမျှကိုသာ ပြတော်မူခြင်းငှါ “ဣမ ဘိက္ခု၊ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ “သုခါ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူသည်။] ...ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၃-စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

၃၆၅။ ကထဉ္စ။ ပေ။ ဝိဟရတိ။ ဣဒါ ဤ။ ဘိက္ခု။ ‘သည်။’ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ် ရှစ်ပါးကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ။ ဝိသရာဂံ၊ ကင်းသောရာဂရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ကို မူလည်း။ ပေ။ သဒေါသံ၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ် စိတ် ၂-ပါးကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိတဒေါသံ၊ ကင်းသောဒေါသရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ သမေဟဟံ၊ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၂-ပါးကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိတမေဟဟံ၊ ကင်းသောမောဟရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ သံခိတ္တံ၊ ချိုးအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သော။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စိတ်ကိုမူ လည်း။ ပေ။ အမဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ် မဟုတ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကို မူလည်း။ ပေ။ သဥတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ ဝါ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ (တနည်း) စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရ စိတ်၊ အရူပါဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ (တနည်း) စိတ္တံဝါ၊ အရူပါဝစရစိတ်ကို မူလည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

သမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာထားအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ အသမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာမထားအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိ ၂-ပါးနှင့် မယှဉ်သော စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိမုတ္တံ၊ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ စိတ်ကိုမူလည်း။ ပေ။ အဝိမုတ္တံ၊ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သေးသော။ စိတ္တံဝါ၊ စိတ်ကိုမူ လည်း။ ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

[ဗဟိဒ္ဓါစိတ္တာနုပဿနာဝါရံ “အဿ၊ ထိုသို့၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်၏” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ အဗျတ္တဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တာနုပဿနာဝါရံ ၌လည်း “သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ်တည်း” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၇-ဓမ္မာနုပဿနာနိဇ္ဈေသ

အဇ္ဈတ္တနိဝရဏပဗ္ဗ

၃၆၇။ ကထဉ္စ ॥ပေ။ ဝိဟရတိ။ ဣမ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်ဌ်။ သန္တံ၊ အဘိက္ခသမုဒါစာရအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ကာမစွန္နံဝါ၊ ကာမစွန္နကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်ဌ်။ ကာမစွန္နော၊ ကာမစွန္နသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိပဇာနာတိ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဌ။ အသန္တံ၊ အသမုဒါစာရအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော။ ကာမစွန္နံဝါ၊ မူလည်း။ မေ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဌ။ ကာမစွန္နော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ ॥ပေ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစွန္နဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို မဖြစ်သေးသောကာမစွန္န၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာမစွန္နဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို ဖြစ်ပြီးသော ကာမစွန္နကို ပယ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ပဟိနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ ကာမစွန္နဿ၊ ၏။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို ပယ်အပ်ပြီးသော ကာမစွန္န၏ နောင်အခါ၌ မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း။ ॥ပေ။ [“သန္တံ ဝါ ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ”စသည်ဖြင့် ဗျာပါဒနိဝရဏစသော လေးပါးကို ဆက်၍ ဟောတော်မူသည်။ အနက်လွယ်ပြီ။]

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ

အဇ္ဈတ္တံ၊ ဌ။ သန္တံ၊ ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ သတိ-သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဝါ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကိုမူလည်း။ ပေ။ အသန္တံ၊ မရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော။ ॥ပေ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]...ဓမ္မာနုပဿနာနိဇ္ဈေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းနှင့် ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌ ခက်ခဲသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရကုသလနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းလည်း လွယ်ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနစိဘဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သမ္မပ္ပဓာန်ဝိသင်္ခါ

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၃၉၀။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊ မဖောက်မပြန်၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လတို့သည်။ စတ္တာဓော၊ တို့တည်း။ ဣ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သောရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ် ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာသို့ ကျရောက် စေတတ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကတ္တုကမ္မတာ ကုသလတ္ထန္တကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ [အာသေဝမာနော၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲလျက် (အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲသောအား ဖြင့်။)] ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ [ဘာဝယမာနော၊ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေ လျက်။ (မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေသောအားဖြင့်။)] ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရတ တိ၊ အားထုတ်၏။ [ဗဟုလိကရောဇ္ဇော၊ တနေတနေလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ အထွေအလာပြုလျက် (အားဖြင့်။)] စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ [သာတဓုံကရောဇ္ဇော၊ အဆက်မပြတ်ပြုလျက် (ပြုသောအားဖြင့်။)] ပဒဟတိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္နမည်ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက် ပျက်ခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ တိုးပွားခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာယ၊ တိုးပွားစေခြင်းငှါ။ ပါရိ ပုရိယာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ပေ၊ ပဒဟတိ။

ဥဒ္ဓေသဝါရပြီး၏။

၃၉၁။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပေ၊ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေသည်း ။မေ၊ ပဒဟတိ၊ နည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ပါပကာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ [ကြွင်း ပါဠိရပ်တို့ကို မွေသင်္ကဏ်ပါဠိတော်ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

၃၉၂။ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်နည်း။ ယော၊ ဆန္ဒော၊ အကြင်ပြုလို ခြင်းသဘောသည်။ ယာ၊ ဆန္ဒိကတာ၊ အကြင်ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ယာ ကတ္တုကမ္မတာ၊ အကြင်ပြုခြင်းငှါ လိုလားသော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ကုသလော၊ ကောင်းသော။ ယော၊ ဓမ္မတ္ထန္တော၊ အကြင် ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒသည်။ (အတ္ထိ) ဣမံ ဆန္ဒံ၊ ဤ ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သဉ္ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥဋ္ဌပေတိ၊ ထကြွစေ၏။ သမုဋ္ဌပေတိ၊

ထကြွစေ၏။ နိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (တနည်း) ဇနေတိ၊ ဆန္ဒကိုပြုလျက် ဖြစ်စေ၏။ သဉ္ဇနေတိ၊ မပြတ်မလပ်ပြုလျက် ဖြစ်စေ၏။ ဥဋ္ဌပေတိ၊ မလျှောကျအောင် ထကြွစေ၏။ သမုဋ္ဌပေတိ၊ အစဉ်မပြတ်တည်အောင် ထကြွစေ၏။ နိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ ဆန္ဒကိုထင်ရှားအောင် ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ ရှေးရှိဖြစ်စေ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၃၉၃။ [ယော စေတသိကော ဝိရိယာရမ္မော စသည်ကို ဓမ္မသင်္ကတီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ဥပေတော စသောပုဒ်တို့ကိုလည်း သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမံ ဝိရိယံ၊ ကိ။ အာရတတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ အစ၌ အားထုတ်၏။ သမာရတတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အားထုတ်၏။ အာသေဝတိ၊ အဖန်ဖန်တလဲလဲ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလိကဓောတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာအလေ့အလာပြု၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိရိယံ အာရတတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၃၉၅။ [ယံ စိတ္တံ စသည်ကို ဓမ္မသင်္ကတီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ စိတ္တနိဇ္ဈေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမံ စိတ္တံ၊ ကိ။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ သမ္မဂ္ဂဏာတိ၊ အဖန်ဖန် ချီးမြှောက်၏။ ဥပတ္ထမ္ဘေတိ၊ မလျှောကျအောင် ထောက်ကန်၏။ ပစ္စုပတ္ထမ္ဘေတိ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ထောက်ကန်၏။ တေန စိတ္တံ ပဂ္ဂဏာတိတိ ဝုစ္စတိ။ [ဤမှနောက်၌ ဓမ္မသင်္ကတီပါဠိတော်နိဿယကို မှီ၍ပေးပါ။]

၄၀၆။ ဌိတိယာတိ၊ ကား။ ယာ ဌိတိ၊ အကြင်တည်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုတည်ခြင်းသည်။ အသမ္မောသော၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းတည်း။ ယော အသမ္မောသော၊ အကြင် မပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုမပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ ဘိယျောဘာဝေါ၊ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းတည်း။ ယော ဘိယျောဘာဝေါ၊ အကြင် လွန်စွာတိုးပွားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထို လွန်စွာတိုးပွားခြင်းသည်။ ဝေပလ္လံ၊ ပြန့်ပြောကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ယံ ဝေပလ္လံ၊ အကြင် ပြန့်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထို ပြန့်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘာဝနာ၊ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းတည်း။ ယာ ဘာဝနာ၊ အကြင် မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ပါရိပူရိ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ [အကြွင်းလွယ်ပြီ။]...သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

[အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ ခက်ဘွယ်မရှိ၊ ဓမ္မသင်္ကတီပါဠိတော်နိဿယကိုမှီ၍ ပေးပါ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကလည်း လွယ်ပြီ။]

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဣဒ္ဓိပါဒ်ဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၄၃၁။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ပြီးစီးတမြောက်သော တန်ခိုးအသို့အစုံတို့သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ ပွားတိုး အထက်အထက် တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံတို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ သမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒ အဓိပတိရှိသော သမာဓိ၊ ထိုထိုအကျိုးထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝိရိယနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ထိုးပွားစေ၏။ ဝိရိယသမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဝိရိယအဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဘာဝေတိ၊ စိတ္တ-သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ စိတ်ဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဝိမံသာဓိပတိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဝိမံသာဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဘာဝေတိ။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်

၄၃၂။ ကထဉ္စ၊ ပေ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ဝါ၊ နည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ၊ ဆန္ဒကို။ အဓိပတိ၊ မိမိနှင့်စပ်သော တရားတို့၏ အရှင်သခင်ကို။ ဝါ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ သမာဓိ၊ သမာဓိကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (စေ) လဘတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) အယံ၊ ဤသမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒသမာဓိဟူ၍။ ဝါ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ပေ။ ပဒဟတိ၊ ဣမေ၊ ဤဝိရိယတို့ကို။ ပဓာန-သင်္ခါရ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝါ၊ ထိုထိုအကျိုးထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝိရိယတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံစ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိသည်၎င်း။ ဣမေစ ပဓာနသင်္ခါရ၊ ဤပဓာနသင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ။) တံ၊ ထို ဆန္ဒသမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရကို။ ဧကဋ္ဌံ၊ တပေါင်းတည်း။ အဘိသည္ဇဟိတွာ၊ ပေါင်း၍။ အဘိသင်္ခိပိတွာ၊ ချူး၍။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန-သင်္ခါရောတေတံ၊ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ ဟူ၍သာ။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

၄၃၃။ တတ္ထ၊ ထို ဆန္ဒသမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ကတမော၊ သည်။ ဆဋ္ဌန္တ၊ မည်သနည်း။ ပေ။

၄၃၄။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ကား။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို သမ္မယုတ်တရားနှင့် တံကွဲ ဖြစ်သော ဆန္ဒအသို့သော တရားတို့၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးတတ်သော သဘာသည်။ သမိဒ္ဓိ၊ ပြည့်စုံသော ပြီးစီးတတ်သောသဘာသည်။ ဣဇ္ဈာ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။

သမိဇ္ဈနာ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဋိလာဘော၊ တဖန်ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ သမ္ပတ္တိ၊ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်။ ဗုသနာ၊ တွေ့ထိခြင်းသည်။ သမ္ဘိကိရိယာ၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) [စာအုပ်တို့၌ “ယာ” ဟု ပါ၏။ နောက်၌ နိယမ မပါသောကြောင့် မကောင်း။ (တနည်း) ယာဇ္ဈဒ္ဓါ၊ အကြင်ပြီးစီးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။ အယံ၊ ဤပြီးစီးခြင်းသည်။ ဇ္ဈဒ္ဓါ၊ မည်၏။) ပေ။ ယာဥပသမ္ပဒါ၊ အကြင်ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (အယံ၊ ဇ္ဈဒ္ဓါ၊ မည်၏။) ဤသို့သော်လည်း နိယမထည့်၍ ပေးပါ။]

ဇ္ဈဒ္ဓါပါဒေါတိ၊ ကား။ တထာဘူတဿ၊ ထို ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း ။ ခပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ သုတ္တန္တဘာဇနီယ (နိဋ္ဌိတံ။)

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းတို့ လွယ်ပြီ။
ဇ္ဈဒ္ဓါပါဒဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၄၆၆။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ။ ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်း။ (ဇုတိ၊ သို့။) သတ္တ၊ တို့တည်း။

၄၆၇။ တတ္ထ၊ ထို ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ နည်း။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ သတိမာံ၊ သတိရှိသည်။ ပရမေန၊ လွန်မြတ်သော။ သတိနေပက္ခေန၊ သတိ၊ ရင့်ကျက်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတွာ။) စိရကတံပိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော ကျင့်ဝတ်အစရှိသည်ကို၎င်း။ စိရဘာသိတံပိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ပြောအပ်ခဲ့သော တရားစကား အစရှိသည်ကို၎င်း။ သရိတာ၊ အမှတ်ရတတ်သည်။၊ အနုဿရိတာ၊ အဖန်ဖန်အမှတ်ရတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ကြွင်းသောဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဤ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် သတိကို။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဟူ၍။ ဂစ္စတိ။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရန္တော၊ နေလသော်။ တံဓမ္မံ၊ ထို တရားကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပဝီစိနတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ပဝီစရတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ထို တရား၌ ပညာကို လည်စေ၏။ ပရိဝိမံသံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာကို။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဟူ၍။ ဂစ္စတိ။

တုဿ၊ ထို ရဟန်းသည်။ တံ၊ ဓမ္မံ၊ ထို တရားကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝိစိနတော၊ စိစစ်လသော်။ ပဝိစရတော၊ ပညာကို လည်စေလသော်။ ပရိဝိမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတော၊ ရောက်လသော်။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ချီးမြှောက်သော အားဖြင့် အားထုတ်အပ်ပြီးသည်။ (အာရဒ္ဓတ္တံ၊ အားထုတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အသလ္လိနံ၊ ထိုထို အာရုံ၌ မငြိကပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ဝီရိယကို။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝုစ္စတိ။

အာရဒ္ဓဝီရိယဿ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝီရိယရှိသော ရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ နိရာမိယ၊ ကာမာမိသ လောကာမိသ ဝဇ္ဇာမိသ မရှိသော။ ပီတိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ပီတိကို။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝုစ္စတိ။

ပီတိမနဿ၊ ပီတိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏။ ကာယောပိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာ သုံးပါးအပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော နာမကာယ သည်လည်း။ ပဿမ္မတိ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ပဿမ္မတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ပဿဒ္ဓိကို။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝုစ္စတိ။

ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသောကိုယ် ရှိသော။ ဝါ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသောကိုယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသန။) သုခိနော၊ သုခရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဓိယတိ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် စိတ္တေကဂ္ဂတာကို။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တတာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ခြောက်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကို မယုတ်မလွန် ဖြစ်စေတတ်သော အလယ် အလတ်၌ တည်သော သဘော၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဌမနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

၎င်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ထိုသည်။ ပေ။ သတ္တ၊ ထိုတည်း။

၎င်း။ တတ္ထ၊ ထို ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့တွင်။ ကတမော သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ။ အဇ္ဈတ္တ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ-
သု၊ သင်္ခါရတရားတို့၌။ သတိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်
သော။ ဓမ္မေသု သတိ အတ္တိ။ အဇ္ဈတ္တ၊ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ယဒပိ သတိ၊ အကြင်သတိ
သည်လည်း။ (အတ္တိ။) တဒပိ (သတိ) ထိုသတိသည်လည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊
သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (ဟုတော့၍။) အတိညာယ၊ ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိခြင်း
ငှါ။ သမ္မောဇာယ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော မဂ်အကျိုးငှါ။
နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ-
ဓမ္မေသု။ ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်
ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တို့လည်း လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ။ သဝိတက္ကော၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်
သော။ သဝိစာရော၊ ဝိစာရနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိသည်။
အတ္တိ။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရော၊ ဝိစာရမရှိသော။ သမာဓိ၊
ဒုတိယဈာန်သမာဓိ စသည်လည်း။ အတ္တိ။ သဝိတက္ကော၊ သော။ သဝိစာရော၊
သော။ ယဒပိ သမာဓိ၊ သည်လည်း။ (အတ္တိ။) တဒပိ၊ ထို သမာဓိသည်လည်း။
သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ (ဟုတော့)။ ပေ။ သံဝတ္တတိ။ [ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်
လွယ်ပြီ။]

ဒုတိယနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

၄၇၀။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ပေ။ သတ္တ။

၄၇၁။ တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဝိဝေက-
နိဿိတံ၊ တဒဂံဝိဝေက စသော ငါးပါးသော ဝိဝေက၌မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိ-
တံ၊ တဒဂံဝိရာဂစသော ငါးပါးသော ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ တဒဂံ
နိရောဓ စသော ငါးပါးသော နိရောဓ၌မှီသော။ ဝေါဏှဂပရိဏာမိ၊ ဝိပဿနာ
ဓဏှ၌ ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်၊ မဂ်ဓဏှ၌
လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ပြီးလည်း ဖြစ်သော။ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကိ။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပွားစေ၏။ [ဓမ္မ
ဝိဇယသမ္မောဇ္ဈင် စသည် တူပြီ။]တတိယနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

သုတ္တန္တဘာဇနိယ နိဋ္ဌိတံ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

၄၇၂၊ ၄၇၃၊ ၄၇၄။ တတ္ထ ကတမော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် ဟာပန ဝဇ္ဇနတို့၌ ဗျာဗါရ မများဘဲ၊ အသင့်အားဖြင့်ရှုတတ်သော သင်္ဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤသဘောကို၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ (တနည်း) ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အညီအမျှဖြစ်သော တရားတို့ကိုရှုတတ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ ယာ ဥပေက္ခာနာ၊ အကြင် မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အသင့်အားဖြင့်ရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ ယာ အဇ္ဈုပေက္ခာနာ၊ အကြင် ဗောဇ္ဈင်အဖြစ်သို့ ရောက်သော လောကီ ဥပေက္ခာထက်လွန်ကဲသော ဥပေက္ခာသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ စိတ္တဿ၊ ဧ။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ အလယ်အလတ်၌ တည့်မတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ယော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝုစ္စတိ။ ဣမေ၊ ဤ သတိ ဓမ္မဝိစယ ဝိရိယ ပီတိ ပံဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာတို့ကို။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ အဝသေသော၊ သတိ ဓမ္မဝိစယ စသော ခုနစ်ပါးတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သတ္တဟိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့တည်း။ [အကြွင်းကို ဓမ္မသင်္ကတီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရကုသလအာရုံကို မှီပါ။ ဤတိုင်အောင် ပါဠိရပ်ဟူ၍ဖြင့် တပေါင်းတည်းမေး၍ ဖြေတော်မူသည်။ (၄၇၅၊ ၄၇၆) ပါဠိရပ်တို့ဖြင့် အသီးသီးမေး၍ ဖြေတော်မူသည်။]... ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေ နိဋ္ဌိတော။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း။ ။ သစ္စဝိဘင်း မဂ္ဂသစ္စာအခင်းနှင့် 'ဗောဇ္ဈင်္ဂ' ဝိဘင်း သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသတို့ကိုမှီ၍ပေးပါ။
 အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း။ ။ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်၌ ဓမ္မသင်္ကတီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ လောကုတ္တရကုသလအာရုံကို မှီ၍ပေးပါ။... ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂေ နိဋ္ဌိတော။

ဓုတိယတွဲ

မြတ်သခင်ဗုဒ္ဓ၏ အက္ခရာဓဉ်

အက္ခရာဓဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ (တမျိုး)	၂၂၇
အကုသိုလ်ဘာဝနာ	၆၀၅
အကျိုးပေးပြီးနောက် တာဝန်	
မခံတော့	၁၂၀
အကျိုးရရှိ အာမခံ	၁၁၉
အကြောင်း အကျိုး တပါးစီ	
ပြရကျိုး	၇၂
အစဉ်အတိုင်းသင်၍ ကျင့်မှ	၇၅၁
အဆိပ်ပင်မှ အချိုသီး	၂၆၉
အဋ္ဌိကတော	၁၇၅၃၈
အတ္တစုံမှ သဏ္ဌတုစ္ဆေဒဖြစ်	၆၉၅
အတ္တဝါဒုပါဒါန	၁၆၅
အတ္တသင်္ကန္တိနိဝါရဏ	၂၁၀
အန္တရဏ တည်နေပုံ	၃၄၁
အတ္တနယာ	၂၂၄
အတ္တနယာ နိယန္တိ	၇၀၆
အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန	၇၇၉
အနုဗောဓေသိ	၂၂၉
အနုလောမေန္တေန၏ အနက်	၁၅
အနုလောမ ပဋိလောမ	၂၂၀
အပစ္စက္ခကမ္မ	၅၀
အပရိဏာယကော	၈၁၅၉၉
အပရန္တသန္တာနတော	၁၉၂
အပ္ပသာဒ-၌ အပ္ပ-အနက်	၆၇

အက္ခရာဓဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ	၄၃၀
အဘိညာဓကော အကျိုး	၅၇၆
အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ	
ဖြစ်ကြောင်း	၅၇
အဘိနန္ဒိတ အဇ္ဈောသာန	၂၂၃
အမရတပေါ	၁၆၅၈၈
အမ္မာမွေးတို့၏ ကံချင်းမတူပုံ	၁၈၂
အယတ္ထေကော	၃၇၁
အဝယဝိဂါဟ	၇၆၅
အဝရုဒ္ဓါ	၆၁၉
အဝိက္ခမ္မိတုပ္ပန္န	၈၁၀
အဝိဇ္ဇာ၏ အဝိနိယစသောအနက်	၂၉
အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးလှဌာန ရှစ်ပါး	၄၄
အဝိဇ္ဇာကံ ပြုအပ်သော	
ပစ္စည်းများ	၆၉
အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်	
မူရပုံ	၂၅, ၁၈၉
အဝိဇ္ဇာကို ပဓာနဓမ္မ-ဟု ဆို	၆၈၁
အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရပြု	၆၅
အဝိဇ္ဇာစသည်ကို ကံခေါ်ပုံ	၂၀၃
အဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိ လက္ခဏာစသည်	၃၈
အသမုတ္တိသိတုပ္ပန္န	၈၁၀
အသင်္ဂါဟနာ၌ ဂါဟူ-ဓာတ်	၄၉
အသုစိသညဟတော (ဏယ)	၃၀၀
အသမ္မောသာယ	၄၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

အာတပပစ္စယ၊ ဆာယုပ္ပါဒက ၇၈၆
အာတာပီ ၂၉၀
အာနေဉ္ဇ၏ ဝစနတ္ထ ၅၅
အာယူဟနရသာ ၅၅၉
အာရမ္မဏာဂ္ဂိဟိတပုန္န ၈၁၀
အာလိမ္မေတိ၊ အာဒိပေတိ၊
ဇာလေတိ ၇၈၀

[ဇ]

ဇုတ္တရံ ၂၀၅
ဇုန္တိ ၁
ဇုန္တလိဂ်ဋ္ဌော စသည် ၄
ဇုန္တိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝတော ၆၀၃
ဇုန္တရဋ္ဌမ္ပ ကံအာထမြောက် ၂၀၂
ဇုဒ္ဓိပါဒ ၄၇၅
ဇုဓေဝ သမဏော ၂၉၈

[ဇ]

ဥဂ္ဂဟကောသလံ ၇၇၆
ဥဂ္ဂဟသန္နိနာ ၃၇၁
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဏ္ဍိတာယ ၁၉၃
ဥဒ္ဓစ္စ၏အကျိုး ၅၈၃
ဥပကာရက၏ အနက် ၃၂
ဥပနိဿယကောဋိ ၆၇၈
ဥပါယပ္ပဓာနာ ၄၄၀
ဥပေက္ခာကို သုခဟု ဆို ၁၆၂

[ဇ]

ဧကကာရဏဝါဒေါ ၅၉၂
ဧကတ္တနယ ၂၂၅
ဧကဒေသသရူပေကသေသ ၁၃၉
ဧကဝေါကာရဋ္ဌိဝေါကာရအနက် ၁၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဇ]

ဧကဝဇ္ဇနေသု ၁၉၉
ဧဝံသရိက္ခကော ၃၅၈
ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ၃၇
ဧဝံမတ္ထသဒ္ဓေဟိ ၇၈၃

[ဇ]

ဩက္ကန္တိ(မိ)တွာ ၂၇၅
ဩဒိသက အနောဒိသက ၄၀၆
ဩဓိသော အနောဓိသော ၄၀၇

[က]

ကဏ္ဍုလ မကဋ္ဌသဏ္ဌာနာ ၃၃၁
ကမ္မဋ္ဌာနံ ၇၈၉
ကမ္မဘဝကို ကတ္တုသာဓိပြု ၁၇၀, ၆၇၁
ကမ္မသမ္ဘာရာ ၂၀၃, ၆၉၂
ကမေနပါဌ်သာ ကောင်း ၁၉၄
ကလေးတုန်းကပြုအပ်သော

အတတ်သင်မှု ဆေးကျေးမှု
အကျိုးရပုံ ၆၄၀
ကံပြုသူသာ ကံအကျိုးခံစားရ ၁၁၅
ကြိတ်ချေအပ်သော ယင်ငယ်၏
ဝိထိ ၆၀၇
ကာမဏဝ စသည် ၁၇၁
ကာမယာန, ကာမယမာန ၆၇၉
ကာမာမိသ ၈၄၅
ကာယ၏အနက် ၂၈၂
ကာယဒဋ္ဌိဗဟုလဿ ၄၆၂
ကာယဿ သင်္ခါရော ၅၆
ကာရကဒဿနနိဝါရဏ ၂၀၉
ကာရကဝေဒကရဟိတံ ၁၉၁
ကာဠကဉ္စိက အသုဏ ၄၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကိလေသာ စသည်တို့ ၆၈၈
 ဝနုအမည်ရပုံ ၄၆၈
 ကိလေသာပယ်ပုံ ဥပမာများ ၄၆၈
 ကိလေသာပယ်ရာ၌ အစေးရှိ ၇၁၅
 သော သစ်ပင်ဥပမာ ၂၃၀
 ကုလားဂဏ္ဍိကဇာတာ ၂၃၀
 ကေရာဋ္ဌိကပက္ခ(ပညာလွန်သူ) ၄၁၇
 ကေဝလဥေတ္ထ ၅၀၄
 ကေသာစသည် သုဘနိမိတ် ၃၇၇

[ဂ-ဃ]

ဂဏ္ဍဘေဒ ပိဋက ၆၉၈
 ဂတိနိမိတ်(ရူပါရုံ) ၉၄
 ဂမ္ဘီရာဝဘာသော ၂၁၇, ၇၀၀
 ဂုဏာဂုဏ္ဍိကဇာတာ ၇၁၀
 ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်း ၃၃
 ဂေါလောမာဝိလောမာနိ ၅၉၇
 ဃနသညာနိဝါရဏံ ၂၁၀

[င]

ငရဲ၌ ဣဋ္ဌာရုံ (မဟာမောက္ခလ္လာန် အတွက်) ၁၂၃

[ဇ]

ဇက္ခာဒိတိက အစိုးရပုံ ၆
 ဇက္ခုဒသကစသည် အနုဋ္ဌိက ၆၂၈
 ဇက္ခုဒ္ဓါရဘာဝေ ၅၁၉
 ဇက္ခုဒြေစသည်တို့၏ အစဉ် ၇
 ဇက္ခုသတ္တကပေ။ဇီဝိတဆက္က ၆၂၄
 ဇက္ခုသောတ, ဃာနဘာဝါ ၆၃၁
 ဇတုမရုရည် စသည်ဖြင့် ၆၄၀
 ထုံစေခြင်း ၁၉၆
 ဇတုသင်္ဂဟ ၁၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ-ဆ-ဇ]

စာသင်စာချ အကျိုးရလက် ၁၈
 စိတ္တကာရ, ဂန္ဓဗ္ဗ, ဂန္ဓိက ၁၆၁
 စုတိပဋိသန္ဓေနှင့် ရေမြောင်းကူး ၁၁၀
 စုတူပါတ စသည်၌ တွေ့ဝေ ၇၈
 စူဠသောတာပန် ၃၆၈
 ဆန္ဒ သမာဓိ ၄၇၆
 ဆန့်ကျင်-မဆန့်ကျင်သော အကြောင်း ၇၆
 ဆွမ်းတုံ ပူဇော်သောထေရ် ၇၂၂
 ဇနက် တံ သမာနံ ဝါ ၆၀၄
 ဇရာမရဏကို အင်္ဂါတပါးသာပြုပုံ ၄၃
 ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတ ၇၀၀

[ဈ-ဋ-ဏ]

ဈာန် ကစားသော သာမဏေ ၄၅၂
 ဈာန်လျှောသော လူထွက်ကြီး ၄၅၇
 ဋာန် တံ သံဝေတ္ထယျ ၃၁၅
 ဋ္ဌိတိသုခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ၇၇၁
 တဏှာ နဒီ ၂၂၃
 တဏှာ နာမေတိ ၁၁၀, ၆၃၅
 တဏှာလတာ ၂၂၃
 တန္တကုလကဇာတာ ၂၃၀
 တာဝ၏အနက်များ ၅၉၀
 တာဠုဂုဠပရသဏ္ဌာန် ၃၂၉
 တိဝိနိ ၁၉၅
 တိသန္ဓိ ၁၉၆

[ဒ]

ဒါနဝတ္ထုအမျိုးမျိုး ၅၉
 ဒါယဇ္ဇ၏မဟတ္တဖြစ်ပုံ ၄၅၅
 ဒွါရ ၆-ဖုံ အာရုံ ၆-တန်စသည် ၆၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဒ-ဇ-န]	
ဒွိန္ဒ ဂတိနိ အညတရံ	၆၁၁
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ	၁၄၃
ဓမ္မစ္ဆန္ဒ	၄၄၅
နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ	၁၀၈
နဋ္ဌကလာပိယော ဝိယ	၁၃၇
နတ်ပြည်၌ အနိဋ္ဌာရံ	၁၂၄
နိဇ္ဈာမတဏှကပေတ	၁၀၄
နိယတဝါဒ	၂၂၈
နိယတိ သင်္ကတိဘာဝပရိဏာ	၅၉၈
နိသဇ္ဇနဝါရ တကြိမ်	၇၇၆
နွယ်နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်	၅၃၉

[ပ]

ပကရဏနယော	၇၆၀
ပစ္စယာကာရ၏အနက်	၁၆
ပစ္စယော၏ သဒ္ဓတ္ထ-လက္ခဏတ္ထ	၃၁
ပညိန္ဒြေနှင့် ဆုံ ၄-ပါး	၁၁
ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ၏ ညှိပုံ	၆၁၆
ပဋိဇောသ စသည်	၁၁၂
ပဋိဇောသ၊ ပဒီပ၊ မုဒ္ဒါ	၆၃၇
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဝစနတ္ထ	၃၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဒေသနာ ၄-မျိုး	၁၉
ပဋိဝေဓ-သိ	၂၂၉
ပထဝီဘာဝနာ	၅၇၃
ပဓာန၊ ပါကဋ္ဌ၊ အသာဓာရဏ	
အကြောင်း	၇၃
ပဓာနယောနိ (ဩပပါတိက)	၇၂၂
ပဓာနသင်္ခါရ	၄၇၇
ပရမိဿရဘာဝ	၅၂၁၉
ပရလောကနိရပေက္ခော	၇၇၉
ပရိယုဋ္ဌ (ဌာန) ဌာယိနော	
(ပရိယုဋ္ဌဌာနဌာယိနော)	၁၈၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ-ဗ-ဘ]	
ပသုဗန္ဓဝိဓိ	၆၇၆
ပည-အပည၏ ဝစနတ္ထ	၅၄
ပုနာတိတိ ပုည စသည်	၅၇၁
ပုပ္ဖန္တာဟရဏတော	၁၉၂
ပုရာဏ်ကျမ်း	၆၇၆
ပုရိမာကောဋိ၏ အနက်	၂၅၁
ဗောဇ္ဈင်၏ လက္ခဏာ	၄၉၀
ဗြဟ္မာဘုံ၌ အနိဋ္ဌာရံ	၁၂၄
ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဌနမတ္ထ	၇၄၈
ဘဝစက်၏ ဥပမာအမျိုးမျိုး	၂၁၄
ဘဝစက်၏ ဥပမာတမျိုး	၂၁၁
ဘဝစက် လှည်းဘီး	၁၉၇
ဘဝနိကန္တိနှင့် ကာမုပါဒါနိ	၆၇၀
ဘဝ၊ ဝိဘဝတဏှာ	၁၅၉
ဘာဝရုပ်တို့ ဣန္ဒြိယ မည်ပုံ	၅၂၈
ဘိန္ဒဝါဟနိကာ	၁၃၇
ဘူမိလက္ခဏသေသ ဥပ္ပန္န	
အမျိုးမျိုး	၈၁၀

[မ-ယ]

မမတ္တေန	၁၆၀
မရဏာသန္နဝိထိ၏ အာရုံ	၆၁၃
မရူပပါတံ	၆၇
မဟာပဒေသ ၄-ပါး	၅၃၆
မုဉ္ဇ ပဗ္ဗတဘူတာ	၂၃၀
မုဒ္ဒပ္ပသန္တ (သဒ္ဓါလွန်သူ)	၄၁၆
မျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ပုံ	၁၁၆
ယထာယောဂံ	၁၀၇
ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ	၆၂၈
ယဒရိယော	၅၇၄
ယာတာဝသရသလက္ခဏံ	၄၄၅၆၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ယ-ရ-လ]	

ယောနိဝဇေန	၁၀၂
ယံ- ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌိ	၂၈၆, ၇၆၇
ရာသီကရုဏ်	၅၅၉
ရောဂါရခြင်း၏အကြောင်းများ	၅၉၄
လိဂ်	၅၂၂
လေးလုပ် ငါးလုပ်စာ ချန်၍စား	၄၀၉
လောကာမိသ	၈၃၅

[ဝ-သ]

ဝဇ္ဇာဂါဝိ၏ရေသောက်ခြင်း	၅၄၉
ဝဋ္ဋဿ အန္တောယေဝ	၆၉၉
ဝဋ္ဋာမိသ	၈၃၆
ဝဋ်လည်ပုံ	၁၉၅
ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ	၄၁၄
ဝဒေါ ဝေဒေယျော	၁၉၁, ၆၈၁
ဝဝတ္တာန စာနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိ	၂၈၄
ဝါယာပေသိ (ဝါယာသိ)	၃၄၈
ဝိညာဏဋီတိ ၇-ပါး	၁၂၆
ဝိနိဗ္ဗောဂါ ဝိနိဗ္ဗောဂ	၂၂၁
ဝိပလ္လာသ	၂၇၈
ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ	၅၃၄
ဝီသတိ အာကာရာရံ	၁၉၇
ဝုသိမတော	၆၆၆
ဝေဒနာကို သည်းခံပုံ	၃၉၀
ဝေါသဂ္ဂ(ပရိဏာမိ)	၅၀၄
သကိံဝါ (တဒါရမ္မဏံ)	၆၀၁
သက္ကံဋိတ စာဋပုဏ္ဏ ပဋ္ဌလခဏ္ဍ	၃၃၆
သင်္ခတလက္ခဏံ	၂၄၂
သင်္ခါရနှင့် တဝ ၂-ပါး	
အထူး	၁၉၉, ၁၇၅
သင်္ခေပဘာဂါမိဝစန	၆၉၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	

သင်္ခေပ=သင်္ဂဟ	၁၉၆
သစ္စပ္ပဘဝတော	၂၀၆
သညာဘဝ	၆၇၂
သညာဘဝ၏ ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး	၁၇၂
သတတံ သမိတံ	၁၈၄
သန္တတိသိသာနိ	၁၃၃
သန္တာနာနပစ္စေဒေါ	၇၀၈
သန္တာနန ဝိနာမိတေ စိတ္တဉ္စ	၆၁၀
သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ	၁၂၈
သတ္တဝါဟု မသင်တော့	၃၇၀
သဒိသ အသဒိသ အကြောင်း	၇၇
သဗ္ဗညုဘာသိတ	၅၇၂
သဗ္ဗတ္ထိက (စတုရာရက္ခ)	
ကမ္မဋ္ဌာန်း	၇၇၀
သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ	၇၆၉
သဘာဝ နိယာမ	၂၂၇
သမညာတိဓာဝန	၇၆၅
သုမတ ဝိပဿနာ ၂-မျိုးရ	၃၉၈
သမ္ပပ္ပဓာနာအဖွင့်	၄၄၁
သမသိသိ ရဟန္တာ	၇၉၄
သဿတဒိဋ္ဌိ သမုက္ခိတာယ	၁၉၃
သဟဇာတသင်္ခါရာ ခိပန္နိ	၁၁၀
သဋ္ဌာယတန အယူ ၂-မျိုး	၁၅၂
သဋ္ဌာယတန၌ အတ္တကေသေသံ	၁၄၄
သ္မာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတိ	၃၈၂
သိက္ခာပဒေသု	၈၄၃
သီတိဘာဝံ	၃၁၈
သီလမယ ၄-မျိုး	၅၉
သီသကပဋ္ဌဝေဌက	၃၃၄

၈၆၆ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာဘာသာဠိကာ ဒုတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]		[သ-ဟ]	
သုခစသည်တို့ ဣန္ဒြိယဖြစ်ပုံ	၅၂၉	သောကာဒိဟိ အဝိဇ္ဇာ	
သုတ္တန် ပကတူပနိဿယ	၁၄၁	သိဒ္ဓါ	၁၈၄, ၁၈၅
သုက္ကဏ်း လမ်းသွားသလို	၈၀	သံသိက ဗလဒေဝ	
သုဒ္ဓ, တန္တဝါယ, ဝဇ္ဇ	၁၆၁	နဂ်လာဒိနိ	၅၆၈
သောကစသည်ကို ဟောတော်		သံဝေဂဝတ္ထု ရှစ်ပါး	၄၃၂
မူရကျိုး	၄၂	ဟေတုသမ္ဘာရာ	၆၉၄